

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 474935 DUPL

FROM THE LIBRARY OF
Professor Karl Heinrich Rau
OF THE UNIVERSITY OF HEIDELBERG

PRESENTED TO THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN

BY
Mr. Philo Parsons

OF DETROIT

1871

888

P7

542

v.7

17784
Π Ο Λ Υ Β Ι Ο Τ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΤ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Τ Α Σ Ω Ζ Ο Μ Ε Ν Α.
Ρ Ο Λ Υ Β Ι Ι
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΑΝΙ
HISTORIARVM
QVIDQVID SVPEREST.

RECENSUIT, DIGESSIT,
EMENDATIORE INTERPRÉTATIONE, VARIE-
TATE LECTIÖNIS, ADNOTATIONIBVS, INDI-
CIBVS ILLVSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER
CIVIS GALLO-FRANCVS, ARGENTORATENSIS.

TOMVS SEPTIMVS.
ADNOTATIONES AD LIB. XI — XXX.

L I P S I A E
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
M D C C X C I I I.

LECTORI SALVTEM!

Quam in Præfatione, quinto hujus operis Tomo præmissa, spem nostram significaremus fore, ut Adnotationes nostræ ad illas Historiæ Polybianæ reliquias, quæ Tomo nostro secundo, tertio quartoque continentur, non ultra unius justî voluminis mensuram essent excreturæ; multum tunc aberamus ut animo prospiceremus, ne septimum quidem hoc Volumen, superiori accedens, omnem rerum dicendarum copiam, tametsi in breve magis magisque contrahere, quam in longius studuerimus diducere, esse comprehensurum. Enimvero sub manibus crescere videntes operis molem, non tam id tamen cavendum nobis existimavimus, ne spe nostra excidisse videremur, quam curandum, ut coeptam instituti rationem, & in principio operis professam, perficeremus, commodisque pro virili Lectorum consuleremus Polybii studioforum. At nunc, quæ sunt reliqua nostri laboris, Adnotationes dicimus in postremorum decem Librorum Reliquias, tum Indices Latinos Græcosque, certissimam (ut humani quidpiam certum esse potest) fidem nostram interponere posse nobis videmur, ea omnia cum octavo totius operis Volumine, bono cum Deo, fore absoluta. Ceterum animum pertexendis in Polybium commentariis intentum, ejusque laboris adfiduitate fatigatum, paululum nuper relaxaturi, in eam forte incideramus cogitationem, ut relegeremus quæ Viri docti, qui superiori memoria de Polybii Historiis bene meruerunt, ad

reliquias aliquas earundem Historiarum a se olim repertas, & e Bibliothecarum umbra publicam in lucem editas, essent præfati. Quibus in Præfationibus quum multa quidem inessent, ad ipsum Polybium Polybique Historiam nullo modo spectantia; rursus vero haud pauca, ad Scriptorem hunc & ad monumentum ingenii, quod reliquit, pertinentia, quæ lectu non in jucunda nec infructuosa videbantur etiam nunc & posthac Polybii lectoribus futura: nonnulla quidem ex his in nostra Præfatione, partim primo Tomo, partim secundo nostræ editionis præmissa, jam suo quæque loco delibaveramus; sed faciendum putavimus, ut quidquid hujus generis esset, resectis disputationibus, ab eodem argumento alienis, cum Polybii Lectoribus, qui nostra utentur editione, continua serie, ipsis auctorum verbis, communicaremus. Quo e genere quidem, quæ ante Isaaci Casauboni editionem prodire, hic nunc collecta dare constituimus, e Nic. Perotti, Vinc. Obsoepi, Arnoldi Arlenii, (qui Hervagianam editionem curavit,) denique Fulvii Vrsini sive Dedicationibus sive ad lectorem Præfationibus decerpta. Quibus integram Henr. Valeſii Præfationem, Excerptis de Virtutibus & Vitiis præmissam, ad quam passim etiam in Adnotationibus hoc eodem Tomo comprehensis provocatum est, subiciemus, Vale.

NIC. PEROTTI

IN POLYBII HISTORIARVM LIBROS PROOEMIVM

AD NICOLAVM V. PONTIF. MAXIMVM. *)

Absolui tandem aliquando delegatum mihi abs te munus, Pontifex Maxime, conuersis in Latinum sermonem quinque libris Polybii, qui soli nobis superstites: exemplissima illius historia remansere. Quare immortalem superis habeo gratiam, quorum maiestate suggerente mihi favorem opus perfeci, ut optatum sanctitati tuæ, ita, nisi me animus fallit, gratissimum futurum. Tibi vero ingentes ago gratias, agamque dum vivam, quod me unum ex multis, cui hoc munus delegares, elegisti. Nam per immortalem Deum, quid mihi, vel in præsentiarum gratius, vel ad posteritatis memoriam gloriosius injungi potuit, quam ut veterem, atque reconditam, sed tamen egregiam, ac luculentam, præstantis, & sinceri auctoris historiam in lucem proferrem: & quasi de novo scribens, nostris hominibus, tanquam per manus traderem? Mihi quidem ita jucundus hic labor fuit, ut maiorem mihi fingere voluptatem ne voto quidem potuissem: Primum, quod morem gerebam voluntati tuæ, cuius maxima semper, ac pene immortalia fuerunt erga me, & meos beneficia: deinde, quod tanta varietate rerum, & copia mirum in modum oblectabar. Quis enim suavior animi cibus offerri potest, quam lectio historiarum? hujus præsertim, in qua cum magnitudine ac diversitate rerum gestarum, splendor quoque verborum conjunctus est, & suavitas orationis quibusdam quasi luminibus sententiarum respersa:

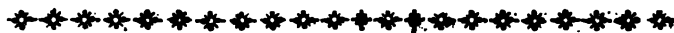
24

ut

*) De Perotti versione latina diximus in Præfat. ad nostram quinque priorum Polybii librorum, hanc Polybii editionem, T. I. p. 6. cui hoc Prooemium ille præmisit, & p. 50 sq.

ut mihi videatur uno in opere Polybius & summus historicus, & orator maximus, & optimus philosophus fuisse: postremo, quod non mediocrem me apud nostros homines gloriam consecuturum sperabam, si mea opera tam præclarus autor ex peregrino, aliquando Romanus factus esset, & omissa gentili lingua, Latine loqui didicisset. Verum tamen omnem hanc meam voluptatem, atque hoc omne solatium, non parum ad extremum conturbavit imperfectio operis, quod ex quadraginta ab illo editis voluminibus, vix quinque prima nobis supersunt, atque hæc quidem ad adparatum cæterorum scripta: ut mihi certe videatur quasi de industria, hujus autoris sermo interruptus, dum comparata, veluti quodam exordio, auditorum benevolentia, atque omnium auribus sibi conciliatis, rem ipsam aggressurus erat, de qua agebatur. O gravem, detestabilemque jacturam, o cladem eo magis ab omnibus deplorandam, quo nemo non modo ex Græcis, verum etiam ex Latinis historicis Romanorum res gestas, vel verius, vel copiosius, vel majori cum diligentia complexus est: scripsit enim, ut facile ex his quinque libris intelligi potest, quæcunque a Romanis sunt gesta, a tempore quo primum extendere manus extra Latium coeperunt, quousque totius orbis imperium adepti fuere: atque hæc ita scripsit, ut Latini fere omnes eum deinceps sint secuti: nam, ut de reliquis taceam, manifestissimis argumentis deprehendi potest, Titum Livium Patavinum, historicorum apud Latinos principem, hunc potius, quam Fabium Pictorem, aut Pisonem, quos ipse memorat, secutum fuisse: quippe & in his, in quibus Polybius illos reprehendit, Polybii sententiam haud obscure sequitur, & ita nonnunquam illius vestigiis inhæret, ut mihi quidem vigesimus primus liber Livii, ex tertio Polybii libro fere ad verbum translatus esse videatur: ac nihil sane inter eos interest, nisi quod Livius aliquanto brevius res gestas refert, Polybius diffusius. Livius portenta, ac prodigia plurima, & oracula, ac visiones Deorum commemorat: Polybius his omni-

omnibus dimissis, præcepta quædam inserit, ad vitæ institutionem necessaria. Postremo Livius conciones integras, atque directas, Polybius obliquas exponit: quibus in rebus uter eorum magis sit probandus, non est mei vel ingenii, vel ætatis judicare: quippe qui ne admirari quidem satis eorum virorum doctrinam pro merito possem. Verum equidem in Polybio brevitatem non desydero, in Livio interdum fortasse aliquid latius: flosculi vero sententiarum quos operi suo Polybius inserit, magis profecto mihi mentem implent, quam portenta Livii, atque prodigia: quid enim dici minus credibile potest, quam aut apparuisse Deum Annibali? aut ingenuum infantem semestrem in foro Olitorio triumphum clamasse? aut bovem sua sponte in tertiam contignationem ascendisse? aut in agro Ficeno lapidibus pluisse? aut aliud quidpiam hujusmodi factum esse? quæ res ne ab eo quidem sunt creditæ, à quo scribuntur, nec dignæ sunt quæ in somniis visæ referantur: nam de obliqua oratione manifestum est, quid Trogus Pompejus senserit: qui, ut Iustinus refert, in Livio & Sallustio reprehendere solebat, quod conciones directas, pro sua oratione, operi suo inferendo, Historiæ modum excessissent. Sed quo magis in hoc vagatur oratio mea, eo magis augentur mihi luctus, & commiseratio quædam de tanta clade, jacturaque librorum. O si revivisceret Polybius, atque hanc deformatam operis sui faciem agnosceret, vix octava sui parte superstitis; quam moleste, quam graviter, quam acerbe ferret perlatos a se incassum tot labores, tot frustra evigilatas noctes, tot a se susceptas, tam brevi tempore evanituras atque occasuras cogitationes! Quanquam eandem fortunam alii quoque infiniti, tam græci, quam latini authores sunt experti: quantum enim in utraque lingua a doctissimis viris relictum legimus! quantulum est, quod supereft librorum! &c. . .

VINCENTII OBSOPOEI

AD GEORGIVM, MARCHIONEM BRANDENBVRGEN-
SEM ETC. EPISTOLA NVNCVPATORIA, EDITIONI
HAGENOENSI QVINQVE PRIORVM POLYBII
LIBRORVM PRAEMISSA. b)

Multa sunt, Georgi Princeps Illustrissime, quæ vitam mortalium emendant & erudiunt. Cum primis tamen duas res esse tradit Polybius, c) quibus quisque in melius facile mutari potest, quarum una est proprii cujusque infortunii experimentum, altera alienæ calamitatis exemplum. Harum equidem priorem nemo inficiabitur multo, quam secundam, ad docendum esse efficaciorē. Verum hæc sine detrimento ejus, cui accidit, sapientiæ magistra esse non potest. Sed enim sapientia quæ calamitosi experimentis perdiscitur, ut nimio constat, ita semper dura & acerba rudimenta discenti exhibet. Neque vero admodum feliciter sapit, qui accepto malo (veluti stultos sapientes fieri testantur proverbia) primum sapere incipit. Ceterum secunda, etsi non tantum in docendo habet virium, hoc tamen nomine potior habenda est, quod & omni detrimento careat, & tuta colligendæ sapientiæ præcepta tradat omnibus. Inde quoque fieri videmus, ut priorem quidem sapiendi modum, nemo sit, qui sponte discendum, aut experiendum eligat, propterea quod absque acerbitate, dolore, & periculis accidere queat nemini. Quis enim non malit tuto, quam periculose, sapiendi rationem investigare? Quis non præoptaret potius alterius dolore discere suo carere posse, quam aliis sapiendi documentum exhibere? Hunc vero, hoc est secundum cogno-

a) De illa Editione vide nostram Præf. T. I. p. 6. p. 14 sqq. & p. 34 sq.
c) lib. I. c. 35.

cognoscendæ sapientiæ modum libenter omnes amplectimur, quod ejus adiniculo sine omni difficultate atque dispendio id quod melius est, & factu atque omisso præstabilius, unicuique cernere liceat. Quapropter humanæ vitæ actiones recte & penitus consideranti, optima ad vitam bene & sapienter instituendam magistra videtur Experientia, quæ rerum ab aliis gestarum commemoratione facile deprehenditur. Hæc enim sola sine noxa, sine labore, sine periculis, sine dispendio, optimos rerum iudices facit, format & constituit.

Quorsumnam ista, fortasse inquit tua Magnitudo, Princeps Illustrissime? Horsum scilicet, ut indicarem, veterum Historiarum cognitionem rerum omnium esse utilissimam & præstantissimam. Ex hæc enim, tamquam optima vitæ magistra, saluberrima rerum humanarum exempla, sapientissima consilia, optima monita petuntur & hauriuntur: quibus informati, quid recte, quid prave fieri, quid prudenter, quid temere institui, quid graviter & sapienter, quidque secus, dici possit, præterea, quid tentandum, quid omittendum, quid quoque consilio adgrediendum aut devitandum sit, videntes majoribus nostris hoc aut illud feliciter aut male cessisse, haud difficile deprehendimus. Et quod alii suo periculo & discrimine experti sunt, variis multiplicium rerum eventis exagitati, illud nos extra teli jactum, extra omnem fortunæ aleam constituti, securi sub tecto, sub umbra, majorum exempla repetentes animo, discere possumus. Haudquaquam vero vulgaria ἡ εὐκταφρένεια documenta legenti proponit Historia: an autem aliquid hac aut moneat efficacius, aut dehortetur prudentius, aut suadeat aut dissuadeat amicus, aut erudiat felicius, nemo fortasse affirmabit.

Neque unum aut alterum docet Historiarum cognitio, sed omnium ordinum, omnium ætatum, omnis conditionis ac fortunæ homines, summos & infimos, privatos & publicos, principes & subditos. Neminem non docet,
nemini.

neminem non doctiorem & rerum multarum prudentiorem a se dimittit, qui quidem non oscitanter, sed attento animo in veterum Historiarum monumentis versatus fuerit. Et quia vita humana plena est cæcitate & erroribus, plena stultitia, ignorantia & inconsulta temeritate, neque quisquam est mortalium, cujuscunque tandem ordinis fuerit; qui non frequentissime hallucinetur, peccet, erret, deliret, interdum etiam ob consilii & sapientie inopiam graviter lapsus impingat; sequitur, omnibus quoque necessariam esse accuratam Historiarum cognitionem. Consentaneum ergo est, ut ab omnibus non fegni studio perdiscatur: potissimum vero a magnæ fortunæ & amplæ conditionis hominibus, cujusmodi sunt Summi Magistratus & Principes, quorum vita & opes in excelsis sunt, & officii administratio ad plurimos pertinet. Siquidem illi aut summo omnium bono prudentes sunt, aut summo omnium malo desipiunt, neque labi possunt sine multorum calamitate & exitio. Quid autem Reipublicæ accidere potest cauto & cordato Principe utilius? contra, quid temerario & stolido luctuosius?

Et quia sapientiam natura nemini nato iniecit, ut editus in lucem, jam inde a cunabulis, aut mox decurso pueritæ & juventutis spatio, pleno pectore saperet, (nihil enim hominem scire sine doctrina affirmat gravissimus author Plinius) sed multo rerum usu, multis annis paranda & colligenda est sapientia; ea vero non aliunde compendiosiore diverticulo quam ex Historiis perdiscitur, quando nusquam diversarum rerum usus & eventus accuratius diligentia depictus & adumbratus cernitur; magnorum Principum primum & unicum studium esse debebat, nosse & investigasse Historias; secundum, summa diligentia curare, ut veterum Scriptorum & Historiographorum lucubrationes & monumenta conservarentur. Hæc enim plane res esset Principum cogitationibus dignissima, quibus olim studio fuit optimorum librorum copiam in communem studiosorum usum ingentibus etiam impensis con-

qui-

quirere. Nec desunt qui hac ratione immortalem gloriam consequuti sunt. Hæc enim nisi salva sint, tot populorum gesta, tot majorum nostrorum fortia facta, tantas rerum vicissitudines, adeo varias & multiplices temporum mutationes, tam diversos gentium mores & ritus, tot regnorum everfiones, cædes, strages, clades, consilia, casus, pericula, tot bonorum Principum virtutes, & improborum vitia, tot ante actorum seculorum vivendi rationem, nullo modo scire possumus. Planeque de sapientiz officina & vitæ magistra virtutisque parente, Historia, actum esse videmus, nisi ejus generis authores sedulo conserventur & custodiantur, qui res antiquas posteris prodiderunt, & veterem historiz memoriam literis renovare studuerunt.

Quorum ex numero fuit & hic Polybius Megalopolitanus, historiz tam græcæ quam latinæ facile principatum obtinens, si omnia ejus scripta ad memoriam nostram salva pervenissent. Vtitur hujus testimoniis non raro, apud Græcos, præsertim Plutarchus, apud Latinos vero frequentissime Livius, crebro etiam Plinius, adjecta fere semper honorifica nominis ejus mentione. Ex quo non obesse naris lector facile æstimare potest, quantæ authoritatis apud doctos semper habitus sit Polybius. Verum, quæ ejus fuerit eruditio, & in scribenda Historia elegantia, fides, & diligentia, abunde probabunt ejus libri, quos adhuc a ruina & interitu habemus superstites. At enim quantum jacturæ ceteris hujus libris amissis fecerimus, ex ejusdem vita, quam ex Suida libuit in hoc ipsum adscribere, clare patebit. His enim verbis author ille nostri Polybii commemoravit, inquiens: Πολύβιος, Λύκου υἱός, ἀπὸ Μεγάλης πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, καθηγησάμενος Σκυπίανος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὅτε καὶ Παναίτιος ὁ Φιλόσοφος γεγονώς, κατὰ Πτολεμαῖον τὸν ἐπικληθέντα Εὐεργέτην. Οὗτος ἔγραψε τὴν μακρὰν Ἱστορίαν Ῥωμαϊκὴν ἐν

Δ) Λυκόργου vel Λυκόργου scribendum dudum monitum est a viris doctis.

ἐν βιβλοῖς μ. Ἀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς Φυγῆς Κλεομένηους &c. - Quis vero siccis oculis tot tantorum librorum cladem & jacturam potest saltem reminisci animo. Neque tantum interiit ingemium & labor nequicquam exhaustus Polybii, verum innumeræ gentes & populi, amplissima regna, potentissimi Reges & Principes e memoria hominum aboliti & exterminati una perierunt. Ἀλλὰ τοὶ μὲν προτετύχθαι εἰσόμεν ἀχνύμενοί περ. Nam de his multa quoque in sua Epistola Perottus, Sipontinus Episcopus, hujus interpres, commemorat.

Ceterum cum nuper felici quadam fortuna, atque equidem, ut opinor, non sine mente, non sine numine divinum, opera ornatissimi viri Iacobi Ottonis Aëzelii, causarum oratoris optimi, Polybii reliquæ græcæ, ad manus meas pervenissent, exilui fane gaudio, vel gustum aliquem tanti authoris adhuc superesse in ea lingua, qua ipse Historiam composuisset. Venit vero mihi in mentem ilico, hosce libros & luce & tua amplitudine muneris loco esse dignissimos, meque apud omnes φιλολόγους καὶ φιλέλληνας & studiosos immortalem gratiam initurum, si istæ lautissimæ græci sermonis & historiarum reliquæ meo studio invulgarentur. Ego itaque cum alias Græcis scriptoribus propter summam eruditionem & dictionis elegantiam impense faveam, & hoc authore propter innumeras ejus virtutes mirifice delecter, quantum ad describendi operam pertinebat, non passus sum totum interire: sic ducens animo, satius esse, de tanto thesauro, majore ex parte cum temporum iniquitate, tum hominum incuria deperdito, vel exiguum quiddam habere, quam prorsus omni carere. Eas itaque doctissimi Polybii reliquias tuo amplissimo nomini, Georgi, Principum decus, dedicamus, ut hoc commendatior exiret in manus hominum, minima sui parte renatus Polybius, tui clarissimi nominis accessione cohonestatus. &c. -

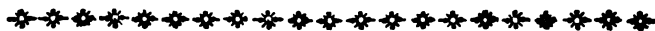
Porro autem, quo pleniori obsequio omnes Atticæ linguæ studiosos, quibus nondum omnino concessum est in
amplif-

amplissimo Græcorum scriptorum pelago sine cortice (quod ajunt) natate, demererer, impetravi ab ornatissimo viro Ioanne Secerio, Haganoënsi Typographo, quo jam multos annos utor familiarissime, ut interpretationem latinam Nicolai Perotti, viri doctissimi, ad calcerum adjungeret, ut esset, quo nonnunquam in authoris sensu hærentes & hæsitantes respicerent. In eadem hoc unum Lectores admonitos esse volo, non paucos locos per hosce quinque libros a Perotto non esse expressos. Quid autem causæ fuerit, quod intactos reliquerit, scire non possum. *) Hoc tamen facile conjecto, non esse credibile, Perotto ita per omnia exemplar fuisse lacerum & mutilum; interdum enim totas subterfilit paginas: hoc verum esse mox deprehendet, qui posteriores tres præsertim libros cum sua translatione contulerit. Supplevissem vero perlibenter hosce defectus, nisi negasset quidam pulchrum esse, in alieno libro ingeniosum videri velle. Itaque Perotto versionem suam intactam reliquimus, non gravatim hanc lampada alteri tradituri, hoc laboris subire, eamque invidiam in se accipere volenti. Non tam multos magistros habet, qui in publico ædificat, quam ille iniquos calumniatores & iudices, qui hoc sæculo aliquid communis utilitatis gratia edit & scribit in publicum.

Verumenimvero, ut tandem finem faciam, ejus generis authores priscos, solidæ eruditionis refertissimos, debebant nostri quoque Typographi tandem per Germaniam excudere, ut optimi codices iterum in lucem reducerentur, haberentque etiam inopes, unde mediocri impendio bonorum librorum copiam sibi parare possint. &c. - -

Ex Onoltzpachio, decimo quarto Kalendas Octobris,
Anno M.D. XXIX.

*) Vide Prefat. nostr. T.I. p. 50sq.

ARLENII PRAEFATIO.

CLARISSIMO ILLVSTRISSIMOQVE DIEGO HVRTADO
MENDOZAE, CAESARIS APVD PAVLVM III. PONT.

MAX. LEGATO, ARNOLDVS PERAXYLVVS

ARLENIVS S. P. D. ¹⁾

Quæ res ad summam nominis claritatem confectandam
duæ plurimum possunt, Diegè vir nobilissime, hæ
nunc a vestra familia sunt ambæ, rei militaris virtus, &
bonarum artium doctrina. - - -

Quæ sane cum huiusmodi sunt, ut summum tuum in-
genium summamque industriam ac studiorum doctrina-
rumque fructus lætos & uberes facile declarent: tum me,
quotiescunque ad ea ipsa consideranda animum consero,
lætitiæ quadam efferunt ingenti, gaudioque perfundunt
vel maximo: quod ipsum ut impensius a me fieri debeat,
facit incredibilis fides, observantia, & meum erga te do-
minumque vestram, in cuius jam satis pridem sum clientela,
perpetuum studium. Verum cum huiusce perceptæ meæ
lætitiæ nullam hoc tempore significationem dare potuissem
majorem, Megalopolitanum Polybium, auctorem (ut
inquit M. Tullius) inprimis bonum, in tuo nomine appa-
rere volui: præsertim cum ad hoc ipsum perficiendum
mihi facilem haberem præstantem virum, & ad rectiora
juvanda studia insigniter idoneum, Ioannem Hervagium,
qui omnia, quæ ad accuratiorem editionem pertinere vide-
buntur, facile præstare potest. Huc etiam accedit, quod,
hoc Scriptorum genere a studiosis omnibus me gratiam ini-

¹⁾ Præfixa ista dedicatio sive
præfatio est Editioni Polybii Basi-
lensis, quæ anno M.D XLIX in
lucem prodiit; quam ab Editoris
nomine *Arleianam* poteramus ad-
pellare, sed (præeunte Vrsino, Reif.

io aliisque) *Hervagianam* a do-
ctissimi Typographi nomine, e cu-
jus officina prodiit, plerumque no-
minavimus. De ea vide Præfati-
onem nostr. T.I. p.7 sq. p.16 sqq.

niturum non exiguam, jam edito Iosepho cognovissem: quo etiam tempore cum multa de Historiæ usu, dignitate ac fructu proposuissem, non erit necesse eadem hoc loco capite, quod ajunt, arcessere. Nec est quod vel meo testimonio, vel amplissimis etiam verbis, Polybium nunc ne laudare ornareque satis commode posse confidam: cum in hunc ipsum celebrandum multi ex Latinis pariter & Græcis non solum omnes laudes congerant, sed longe clarissimus etiam vir, idemque summus imperator, Africanus ille Scipio, eundem sibi tum consiliorum, tum rerum gerendarum, & comitem & quodammodo socium adjunxit. Quod certe Scipionis judicium ad declarandam hujus scriptoris excellentem doctrinam, industriam singularem, & rei militaris peritiam minime vulgarem, fuit longe maximum simul, ac verissimum. Nam qui accuratius hosce, quos fortuna nobis reliquos fecit, libros perlegerit, is facile ridebit, Polybium non tam gravis Historici munus explevisse, quam magni oratoris ac præstantis Philosophi partes commode semper usurpavisse: quippe qui rerum gestarum perpetuam narrationem ita moderandam censuit, ut suum nunquam judicium & præcepta ad institutionem vitæ necessaria interponenda existimaverit. Hunc etiam insignis ille Historiarum scriptor Titus Livius tam libenter sequitur, ut belli Punici librum primum ex eo, qui apud Polybium ordine tertius est, bona ex parte converterit. Quod tametsi ab aliis etiam antea sit observatum, a me tamen hoc nomine libentius repetitum, quo utriusque linguæ studio is ostenderem, ut, si quando ad illam priscam interpretandi laudem, felicitatemque latine repræsentandi auctorum sententias, aspirare vellent, hosce libros tanquam exemplar, quod imitarentur, sibi proponerent.

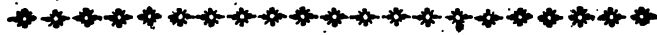
Hujus itaque Scriptoris libros quinque priores, quorum editionem ante annos aliquot docto viro Vincentio Obsopoeo debebamus, jam ad manu scriptos codices collatos, una cum sexto propemodum integro damus, multo um castigatiores, tum alicubi plenius instructos. Quibus

XVIII ARLENII PRAEFATIO.

ex domestica tua bibliotheca duodecim consequentium librorum Epitomen (quam a Corcyra, ex doctissimi senis Iani Moschi supellectile nactus eras) nunc primum adjecimus: rati hoc tam singulari beneficio literarum studiosos bonosque viros cumulatius arctiusque tibi devincire. Quod si ex ea calamitate, quam quadraginta hujusce viri libri acceperunt, (ut interim de Numantino Bello, quod Cicerone teste a perpetuis suis Historiis separavit, nihil dicam) fortuna plura nobis adservavisset, vel fortuitus obtulisset casus, minime passi fuisset a literatis hominibus ea diutius desiderari. Quanquam quae adferimus, ejuscemodi certe sunt, ut accessione tam luculentea Obsopoei Vincentii editioni facile tenebras offundant: cui tamen, si grati videri volumus, ingentes habendae sunt gratiae, quod ea quae tum habebat, & ut habebat, libenter communicavit. Atque unam propediem existeret aliquis, qui & pluribus & melioribus in lucem prolatis, etiam hanc nostram obscuraret: æquissimo certe animo pateremur, hunc nobis susceptum laborem quasi irritum fieri. Reliquum est, ornatissime vir, ut omnium literatorum nomine tibi gratias agam: orem etiam atque obtester, ut, cum omni genere laudis præstantissimus sis, disciplinarum & artium præclara studia auctoritate tua defendere, fovere, & exornare pergas. Hac enim ratione nomen tuum, cum præclarissimis literarum monumentis conjunctum, ad majorem splendorem veterascet, & ornatioribus posteritatis judiciis notio- stabitur, ac immortale plane reddetur. Vale.

ANTONIO PERRENOTTO

CARDINALI GRANVELANO

FVLVIVS VRSINVS. 5)

Ant. Augustinus archiepiscopus Tarraconensis, omnis politioris doctrinæ vindex & assertor, misit ad me superioribus annis Polybii fragmenta quædam, ut titulus indicabat, *περὶ προβερῶν*, a Iohanne quodam Constantinopolitano collecta, qui Ro. antiquitatem in capita, & locos communes digesserat; ut cum librum a mendis, quibus præne infinitis corruptus erat, vindicarem, & cum studiis etiam, si videretur, communicarem. Cum itaque quantum ego per varias occupationes potui, hæc scripta accurate, diligenterque legissem, proque ingenii mei viribus, quæ perexiguæ sunt, omni ratione expolienda curassem; vel ob ipsum operis argumentum, digna maxime visa sunt, quæ prodirent in lucem. continent enim Pop. Rom. ad reges, exterarumque nationes, & regum rursus, exterarumque nationum ad Pop. Rom. magnis de rebus ultro citroque missas legationes, in quibus cum alia multa sunt, unde nostras actiones veterum exemplorum regula metiri possimus, tum conciones præclare habentur, deque foederum, & pacis conditionibus disceptationes ad rerum gerendarum rationem perutiles. In quo quidem genere imprimis excelluisse inter Græcos videtur Polybius, qui rerum explicandarum prudentia, qua ita narrat eventus, ut causas simul aperiat; & bellorum peritia, quibus Scipionem secutus interfuit, Ro. historiam XL. libris tantâ puritate contexuit, ut eorum epitomen M. Brutus confecerit; Livius autem ita fuerit imitatus, ut ejus non tantum sententias, sed verba etiam ipsa, & ad verbum plane expresserit. Quo magis fit, ut satis mirari non possim, ho-

b 2

minem

minem ita de Romano nomine meritum, pꝛne silentio præteritum ab ipso, cum semel tantum, aut iterum illum nominet, & quidem exigua cum laude, vel potius *nulla, auctorem non spernendum* appellet. ^{b)} Quo quidem laudis genere, quis est tam malus scriptor, qui se affici æquo animo patiatur? quantum autem Polybio debeat Livius, ex utriusque scriptis, quæ reliqua sunt, & maxime e Polybianis iis, quæ in præsentia emittimus, intelligi potest. Ex quibus satis constat Livium proposuisse sibi Polybium, quem non tantum ut ducem sequeretur in bellis Punico secundo, Persico, Antiocheno, Achaico, Numantino, & Punico tertio describendis, sed cujus insisteret vestigiis, & voces quasi ex ore ejus emissas exciperet, dictatasque notaret. Atque has quidem antiquitatis reliquias animus fuerat in Latinum verſas cum aliis ejusdem argumenti fragmentis, quæ Græce tantum nunc prodeunt, in lucem dare. Sed mirum est, quam hoc nostrum consilium, aliud ex alio quotidie impedierit. Itaque editus jam Polybius cum esset in publicum proditurus, ut ad te primum mitteretur, typographo tui observantissimo mandavimus. Tu namque, FERRENOTTE CARDINALIS, is es, cui ob singularem rerum gerendarum scientiam, excellentemque scriptorum hujusmodi intelligentiam, imprimis hæc debentur, &c. - -

Vale. Romæ XII. Kalend. Decemb. M.D. LXXXI.

b) Vide Testimonia Veterum de Scriptis Polybii. T. V. nostræ edit. p. 21.

HENRICI VALESII

IN COLLECTANEA EX POLYBIO, DIODORO ET ALIIS,
AD CANDIDVM LECTOREM PRAEFATIO. 1)

Etsi in argumento hujus libri ¹⁾ satis superque & consilium collectoris, & collectionis ordo ac methodus aperitur, pauca tamen cum de Constantino ipso, hujus collectionis auctore, tum de editione nostra hic praefari visum est. Igitur Constantinus Augustus Leonis Augusti filius fuit, Basilii Augusti nepos: unde *πορφύρας ἀπόγονος* in argumento hujus libri dicitur, ac vulgo *πορφυρογένετος* cognominatur. (sic enim malo dicere, quam cum aliis *πορφυρογενήτην*) Hic cum admodum puer a patre esset derelictus, tutoribus summam imperii, ut fere fit, penes se retinentibus, lenae ac placidum ingenium ad humaniorum artium studia contulit. In quibus cum magnopere profecisset, (fuit enim omnibus disciplinis excultissimus) tandem consilium prorsus regio animo dignum cepit, quo non sibi solum, sed etiam studiosis omnibus prodesset. Primum itaque optimorum scriptorum in omni doctrinae genere exemplaria, quae jam tum ob frequentes barbarorum excursus, crebraeque urbium vastationes rariora erant, undique conquisivit, iisque Palatinam bibliothecam instruxit, non magis principis ipsius, quam publico omnium usui dicatam. Deinde cum tanta tamque immanis librorum moles plerosque a legendo deterreret, ipse, ut principem decuit, singulorum utilitati ac compendio consulens, auctores omnes, qui idem argumentum tractaverant, in unum compegit corpus, relictis superfluis, ac selectis ex unoquoque scriptore iis locis, quae quisque elegantissime tractaverat. Tales sunt *Γεωπονικῶν* libri a Constantino

b 3

nostro

1) Prooemium illud dicit, Etsi Constantini Porphyrogeniti jussu collectis praemissum, quod

græce & latine exhibuimus in Praefat. T. II. nostrae edit. p. 29 seqq.

nostro collecti; ut titulus ipse & argumentum iis libris præfixum demonstrat. Sed & Ἱππιατρικῶν libros, qui etiamnum extant ex Simone, Xenophonte, Apfyro & Hierocle excerpti, ab eodem esse collectos equidem non dubito.

Verum his, & si qui præterea ejusmodi libri ad notitiam nostram non venerunt, & magnitudine operis & utilitate longe præstant Collectanea Historica, in tres & quinquaginta titulos (quos locos communes vocant) ab eodem Constantino distributa, ac sex supra centum libris comprehensa. Singulos enim titulos Constantinus in duo volumina diviserat: priori continebantur antiquissimi quique historię scriptores, aut certe, qui historiam ab origine mundi repetebant: ii vero, qui res gestas Cæsarum composuerant, in posterius volumen erant reiecti. Ex his autem tribus ac quinquaginta titulis excerptorum, unicus hodie superest, qui de legationibus inscribitur, in duos, ut dixi, distributus libros. Prior a Fulvio Ursino, alter a Davide Hoefschelio viris doctissimis est editus. Quibus iungendus etiam est hic noster, qui nunc primum in lucem prodit beneficio viri clarissimi doctissimique & ad iuvandas literas unice nati, NIC. FABRICII PEIRESCII, titulo περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακίας. Ita unus adhuc & quinquaginta horum collectaneorum libri desiderantur, gravi sane ac deflenda jactura. Ii enim si omnes extarent, non difficile esset, conjunctis ac confarcinatis omnibus fragmentis, optimos scriptores, aut undequaque integros, aut certe levissime mutilos exhibere. Tituli autem eorum librorum, qui desunt, quos quidem in nostro codice citatos reperi, hi fere sunt: περὶ ἀναγορεύσεως βασιλέων. ¹⁾ περὶ ἀνακλήσεως ἡτῆς. περὶ οἰκισμῶν. περὶ παραδόξων. ^{m)} περὶ ἐπιβουλῆς. περὶ δημηγυριῶν. ⁿ⁾ περὶ ἐθνῶν. περὶ συμβολῆς, id est, de πράξι. περὶ ἐκκλησιαστικῶν, περὶ πολιτικῶν δίκικῆς. περὶ γυναικῶν. περὶ ἑλληνικῆς

¹⁾ Vide Præfat. Tom. nostro II. præfixam p. 31.

^{m)} Vide ad Polyb. XXIV. 8, 15

ⁿ⁾ Polyb. XXIX. 4, 2.

κῆς ιστορίας. περὶ ἀνδραγαθημάτων. περὶ στρατηγημάτων. ^{p)} περὶ γάμων. Quibus addi potest, περὶ ἐκφράσεως. cuius libri index laudatur a Suida in σάμβυκες. Item, περὶ ἐπιβοῶν. περὶ κυνηγεσίας. ^{q)} περὶ στρατειῶν, περὶ νίκης. περὶ ἐπιστολῶν. περὶ ἐθῶν, alique plures, qui in Excerptis Legationum citabantur: quorum indicem refert Hoeschelius in epistola, quam editioni suæ præfixit. Et hæc de Constantini consilio ac methodo in his conficiendis libris dicta sufficiant.

Restat, ut quid a nobis speciatim in editione huius libri præstitum sit, paucis moneamus. Primum igitur id mihi consilium fuit, ut ea dumtaxat, quæ nondum edita essent, ederem in lucem. Quocirca evolvendæ fuerunt editiones omnium auctorum, quorum hic fragmenta referuntur, eo ut investigarem, quid editum, quid nondum editum fuisset. Quod si quis interdum locus in exemplari nostro vel auctior, vel emendatior legebatur, tum ego illum apponere minime dubitavi. Nonnunquam vero initium dumtaxat loci cuiusdam, qui in editis codicibus extabat, consulto posui, ut notatis utrimque duobus quasi confiniis, facilius intelligeretur, ubinam fragmentum aliquod sedem haberet: quod quidem in collectaneis ex postremis Dionis libris sæpius occurrit, verbi causa p. 697. 701. 714. Deinde in collocandis Scriptoribus nolui eum ordinem sequi, quem instituerat Constantinus. Etenim ille primum Iosephum, atque inde chronicorum scriptores christianos posuerat: præcos autem illos Græcæ ac Romanæ historiæ conditores quasi post signa rejecerat. Ego vero ordinem temporum sequi malui, ac Polybium agmen ducere iussi: quod & Fulvium Ursinum in edendis collectaneis legationum fecisse animadverti postea. Ioannem autem Malelam (ne quis forte eum hic desideret) consulto missum feci, eo quod præter tres quatuorve fabulas de Minœ, Antiopa ac Bellerophonte, easque illepido sermone textas, nihil bonæ fru-

^{p)} Vide ad Polyb. VII. 13, 8.
^{q)} Ibid. ad IX. 24, 6.

^{q)} Cod. Bav. ad Polyb. XXIII.
1, 9.

frugis continebat. Georgium quoque Syncellum, quod is mancus ac lacer erat, neque ullum ex ejus editionis operæ pretium fore videbam, itidem prætermisi. Ceterum in Græco, ut vocant, textus, multa sunt a nobis emendata, nonnulla etiam addita ac suppleta, præsertim ex Suidæ lexico. Quippe hic grammaticus cum cetera Constantini nostri collectanea studiose legerat, (vixit enim pæne iisdem temporibus, ut ipsemet innuit in v. Ἀδωµ) tum ex hoc excerptorum περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακίας libro plurima in Lexicum suum conjecit, suppresso, ut solet, auctorum nomine. Proinde & Fulvius Ursinus ex eo Suidæ lexico multa Polybii fragmenta collegit, non ex mss. codicis auctoritate, ut putavit Casaubonus, sed sola conjectura adductus, & indicio styli, qui Polybianum quid referre videbatur. Argumento sit, quod multa Polybio assignat, quæ alterius auctoris sunt: ut cum eum locum, qui a Suida laudatur in Ἀποχρησάμενος, tribuit Polybio, qui tamen est Ioannis Antiocheni; extatque in hac editione nostra pag. 838. item cum alterum locum a Suida adductum in Φεδίας, eidem Polybio vindicat; at is est desumptus ex Iuliani orat. 3. Sic etiam locus ille, quem Casaubonus in fragmentis Polybii p. 1012. de Philopoemene intellexit, Polybii nullo modo est, sed elogium est Valerii Poplicolæ, ex Dionysii Halicarn. lib. V. Iam locus ille de Cretensibus, p. 1013. est ex Diodori Siculi legatione ultima. Ibidem de Massanissa locus est ex Appiani Lybico. Horum doctissimorum virorum exemplo, quædam Polybii fragmenta haudquaquam spernenda, ex Suidæ lexico adjecimus, quæ erant ab ipsis prætermissa. In quibus si forte nos conjectura nostra fefellit, cum magnis viris errasse, patrocinium erit culpæ.

Supereſt, ut de Interpretatione mea ac Notis pauca dicam. Fragmentorum interrupta ſeries magnam interpreti difficultatem afferat necelle eſt. Etenim cum ſenſus (præcipue in hſtoriis rerum geſtarum) fere ex antecedentibus pendeat, amiſſis iis difficile eſt mentem auctoris aſſequi poſſe.

esse. Ad hæc elegantiam latini sermonis hujusmodi ex-
 ptorum interpretatio vix admittit. Proinde si forte in-
 terutro peccat versio nostra, veniam nobis a lectore con-
 cedi æquum erit. Ex tot enim interpretibus, qui græcos
 bros latina lingua expresserunt, quotusquisque est, qui
 non quandoque sit lapsus? mihi quidem is optimus inter-
 res videri solet, qui rarissime peccat. Polybii versio la-
 na auctore Is. Casaubono, viro eruditissimo, hodie com-
 muni omnium consensu optima atque emendatissima ha-
 etur. Eadem tamen nævis suis non caret. Ac, ne forte
 l temere effudisse quibusdam videar, quædam hic eius
 rsionis σφάλματα adducere non inutile fuerit. Poly-
 ius lib. II. p. 150. *) ait: ὥστε παραπλήσιον εἶναι τὸ
 ἔμπαν σχῆμα τῆς στρατοπεδείας τῇ τῶν ἀγαθῶν ὀπλο-
 ἀχῶν περὶ βολῇ. quæ sic vertit Casaubonus, *ut castrametata-*
onis uniuersa forma similis esset peritorum campidoctorum
ositioni; cum *gladiatorum* vertere debuisset. In Polybii
 b. IV. p. 32. *) legitur, ὁ δ' αὐτόμολος, Casaubonus
lutomolum vertit, cum nomen esse proprium putaret: at
 olybius Aetolum quendam transfugam intelligit, cujus
 ipra meminerat. Pag. 407. *Calliam quinqueruentionem* ver-
 t, *) qui in Græco est, Καλλιὰς ὁ παγκρατιαστής. quasi
 lem esset παγκρατιαστής & πάνταθλος. Mitto, quod
 . 196. *) ubi habetur, οἱ δ' Ἀχαιοὶ τὸ λάφυρον ἐπεκλή-
 υζαὶν κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, vertit, *jus esse spoliū capiendi*
b Aetolis edixerunt. eodemque modo vertit pag. 105. &
 ag. 746. *) cum tamen *prædam* interpretari debuisset.
 am quod ἐξελίττεν semper interpretatur, *explicare aciem*,
 on possum probare. Latini certe id dicunt *subducere*.
 ic Frontinus lib. II. cap. 4. de Fabio Rullo. & Salustius in
 Catilina ad finem. Livius lib. XLIV. de Aemilio Paulo,
 x *postrema acie triarios primos subducit, deinde principes,*
ostremo hastatos. Plutarchus eandem rem narrans, οὕτω
 δὲ

*) Polyb. II. 65, 11.

*) IV. 57, 8.

*) XXVIII. 16, 4.

*) IV. 26, 7.

*) IV. 36, 6. & XVII. 4, 8.

δὲ τῶν συνεχῶν τοῖς τελευταίοις καὶ ὑπαγωγὴν ἐξελι-
τομένων. Sed & cap. 9. legationum, ^{y)} ubi Polybius di-
cit, ἦκον τὴν τῶν Θερμικῶν σύνοδον, vertit Casaubonus,
Thermopylas ad Graecorum conventum venit. secutus T.
Livium, qui lib. XXIII. ita dicit. Videndum tamen est
ne Polybius potius de conventu publico Aetolorum, qui in
oppido Thermo fiebat, senserit, de quo consule cap. 73.
legation. ^{z)} Quid quod & pag. 773. ^{aa)} mendum esse
putavit in his, λαβὼν γὰρ συνεχῶν τὴν ἀχαριότητα τὴν
χαριμόετον. at locus est planissimus. alludit enim Poly-
bius ad Charimorti nomen. Neminein etiam inducere
debet conjectura illa Casauboni, qui excerpta illa a libro
VI. ad XVII. suspicatur esse epitomen a M. Bruto confe-
ctam. ^{bb)} Quod iis demum persuadere poterit, qui ne-
sciunt, quantum inter excerpta & epitomen interfit. Epi-
tome nihil omittit, quod ad historiam spectat, excursus
dumtaxat, qui in Polybio nimis frequentes sunt, refecat.
In excerptis loca tantum selecta continentur. Atque hæc
de versione Casauboni quasi per excessum dicta sint, non
obtrectandi studio, (id enim alienum est a nobis) sed ut,
si forte quid a me peccatum in versione mea deprehende-
tur, facilius lector ignoscat. Deinde vero, ut absterfis his
noxæ aliquam gratiam a studiosis iniremus, hominis enim
ingenui esse arbitror, ut ait Polybius noster, non ex alie-
nis erratis gloriam captare, sed cum nostris, tum etiam alie-
nis scriptis, quantum in nobis est, curam atque emenda-
tionem adhibere. Cujus quidem instituti nostri ubique
velim lectorem meminisse, si quando in notis a doctorum
hominum opinione dissentimus. Idemque ipse a ceteris
postulo, ut sicubi, quod nimium sæpe fortassis accidit, a
veritate aberraverim, corrigere, atque emendare ne dubi-
tent; hoc enim, dummodo bono more & citra convicium
fiat, gratiæ atque honori habendum puto. Vale lector.

^{y)} XVIII. 31. 5.

^{z)} Voluit cap. 74. *legation.* scri-
bere. Nobis est lib. XXVIII. 4. 1.

^{aa)} XXVIII. 38. 2.

^{bb)} Vide Testim. Veterum de
Scriptis Polyb. T. V. nostræ edit.
p. 23. & Præf. ad T. I. p. 7.

ADNOTATIONES
A D
POLYBII HISTORIARVM
LIBRI XI.
RELIQVIA S.

CAPVT I.

Cap. I.

Verf. 1. **A**d Polybium auctorem diserte fragmentum *Verf. 1.*
hoc retulit Suidas, in *Ῥαδιόγραφον*. Esse au-
tem ex hoc libro XI. ductum, non dubitare nos sinit nar-
ratio, primo capite Excerptorum Antiquorum, ex eodem
libro ductorum, comprehensa, si conferatur cum Livii nar-
ratione lib. XXVII. c. 39 & seqq. Ad prædictum fragmen-
tum pertinent hæc Livii verba, ipso cap. 39. *Hannibal,*
et si ea æstate transiturum in Italiam fratrem crediderat,
haudquaquam tam facilem maturumque transitum exspecta-
bat. Ceterum Hasdrubali & sua & aliorum spe omnia ce-
leriora atque expeditiora fuere. De ejusdem Hasdrubalis
transitu in Italiam, moxque infecuta clade, conferendus
Appianus in Bello Hannibal. cap. 52. qui docet, quod An-
nibal sex mensibus emensus erat iter, idem intra duos men-
ses ab Hasdrubale esse confectum.

Verf. 2. τοὺς πολέμους ἐκτεταγμένους καὶ πρὸ ἄγού- *Verf. 2.*
ρας. προσάγοντας Reg. E. id est *advenientes; signa*
jam inferentes; quod verum putamus, & in contextum
adoptandum. conf. X. 39, 6. & ibi notata. Livius XXVIII.
Polybii Histor. T. VII. **A** 38.

- Vers. 2.** 38. *Cum, omisso itinere, quod fugæ simile erat, castra metari Poenus in tumulo super fluminis ripam vellet; advenit Livius, peditum omnibus copiis, non itineris modo, sed ad conferendum extemplo prælium instructis armatisque.* — *Ibid.* παρατάτ/ειν cum Scalig. correxit Casaub. πρᾶτ/ειν ed. 1. cum msstis omnibus. τᾶτ/ειν Vrsinus. conf. vers. 3.
- Vers. 3.** *Vers. 3. τὸ βάθος αὐξήσας &c.* Livius: *longior, quam latior, acies erat.* Quatuor verbis τῶν ταξ. καὶ ποιήσας caret Reg. E. — *Ibid.* βραχὺ. Mendose βραχὺ. Reg. F. G. Tub. & Vef. a pr. manu. — *Ibid.* χρόνῳ cum Vrsino correxit Casaub. χρόνῳ ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* τῆς παρατάξεως rursus cum Scal. correxit Casaub. πρᾶξεως ed. 1. cum msstis. τάξεως ora Med. & ora ed. 1.
- Vers. 4.** *Vers. 4. Λιβιος.* Mendose Λιβύς Reg. E. Moxque idem ἀντεπολεῖ, pro ἀντεπῆει. — *Ibid.* ταῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν. Casaub. *cum universa sua manu*, quasi esset πάσαις ταῖς. Immo, *cum suo exercitu.* Exercitus Livii distinguitur ab exercitu Neronis.
- Vers. 5.** *Vers. 5. Ὁ δὲ Κλαύδιος.* C. Claudius Nero, M. Livius Salinator II. Consules A. V. C. 547. — *Ibid.* περιπερᾶν τοὺς ὑπεναντίους, *circumire & a latere adgredi hostem.* Vfsitatus quidem in hac re est verbum ὑπερπερᾶν, sed & illud probum, & usurpatum Polybio V. 84, 8. Atque etiam significantius est verbum περιπερᾶν ad id quod dicimus, quam ὑπερπερᾶν, quandoquidem hoc per se non significat *circumire*, sed tantum *producere* vel *extendere alterum aciei cornu ultra hostis aciem*, ut docet Aelianus Taet. c. 49. quod eo quidem consilio utique fit, ut deinde ab illa parte circumducamus nostrum illud cornu circa hostem, & a latere eum adgrediamur, sed hoc proprie est περιπερᾶν. — *Ibid.* διὰ τὰς προκειμένας δυσχωρίας. Nempe collis oppositus, ut ait Livius, arcebat, *ne aut a fronte, aut ab latere adgrediretur.*
- Vers. 6.** *Vers. 6. ἀπόρων.* Mendose ἀπείρων Reg. E. — *Ibid.* μηδέν. μὲν Reg. F. G. Tub. — *Ibid.* ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συμβ. &c. Prætermisit hæc usque ad πρᾶτ/ειν Reg. E. τοῦ post αὐτοῦ

ἡτοῦ abest ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. Adjecit Casaub.
cum Vrsin. & habet codex Tubing.

Vers. 7. τοὺς αὐτοῦ στρατ. τοὺς αὐτοῦ sola ed. Ern. *Vers. 8.*
τοὺς αὐτοῦ editiones superiores cum Aug. Reg. E. Vefont.
Perperam τοὺς αὐτοὺς Reg. F. G. Tub. — *Ibid.* „Post
στρατιώτας (ait REISKIVS) deest καὶ περιγαγόν. Livius
XXVII. 48. ubi de hac pugna exponit: *cohortes aliquot
subductas e dextro cornu - post aciem circumducit.* —
Immo vero ex eisdem Livii verbis, ad quæ vir doctus pro-
vocavit, intelligitur, recte habere vulgatam, nihilque de-
esse. Non omnes milites a dextro cornu abduxit Nero, ne-
cilicet, quid moliretur, intelligeret hostis; sed partem
antum, nempe eos, qui κατὰ τὸν ὀπίσθεν τόπον τῆς μά-
χης, id est, *qui in extrema acie stabant*: jam cum his τὸ
λαὸν ὑπερῆρας &c. Sic omnia recte procedunt. Turbave-
rat Reiskium Casauboni versio, quam & nos imprudentes
enuimus, cum sic fere fuisset scribendum: *sumtis e dextro
cornu suis militibus, qui in extrema acie stabant, circum-
ductisque circum laevum Romanæ aciei, a latere adgressus
sunt Poenos.* Mox vero etiam ulterius progressus, a tergo
quoque invasit hostem, ut *vers. 10.* docet Polybius.

Vers. 8. μέχρι μὲν οὖν. οὖν caret Reg. E. *Vers. 8.*

Vers. 10. κατ' οὐραν. Forte προσπεσεῖν καὶ κατ' οὐραν, *Vers. 10.*
etiam a tergo. Livius: *tantaque celeritas fuit, ut, quum
stendissent se ab latere, mox in terga jam pugnarent.*

Vers. 12. φιλά τῶν Ἰνδῶν. Suidas, hæc verba citans, *Vers. 12.*
φιλὸν ait & γυμνὸν denotare, & ἀντὶ τοῦ ἐρήμου poni.

CAPUT II.

Cap. II.

Vers. 1. καὶ τὸν πρὸ τούτου χρόνον. κατὰ percom- *Vers. 1.*
mode abesse hoc loco poterat, καὶ vero necessario requiri
videbatur. Sicut nunc κατὰ perperam pro καὶ, sic *vers. 9.*
καὶ pro κατὰ temere posuerunt librarii. — *Ibid.* ὃν οὐκ
ἔχον. Emendationem Casaubono præiverat Scälinger. —
Ibid. ἀνεπισήμαντον. Suidas, hæc Polybii verba respiciens,
interpretatur ἀπλῆ, ἄδοξον, sine elogio.

A 2

Vers.

Vers. 2.

Vers. 2. χωριζόμενος. — „Forte χωριζόμενος ἐκ εἴνος (Hannibal puta) εἰς τὴν Ἰταλίαν.“ REISKIUS. — *Ibid.* ταῦτα μὲν ἡμῖν πρότερον δεδήλωται. λέλεκται suppleverat Scaliger. Quod si in fine versus 3. pro δεδήλωκαμεν esset δεδήλωται, quod ad ἡμῖν referri posset; nihil hoc loco ad complendam orationem magnopere desiderasset. Ac nescimus, an vel sic, quamquam ἀνακολουθία existeret constructionis, carere possemus verbis a Casaubono adjectis.

Vers. 3.

Vers. 3. Si verum & genuinum est διὰ τὸ τοὺς ἐκατοσταλ. in quod scripti libri consentiunt omnes, necesse fuerit intercidisse nonnihil, scilicet de *diffensione & invidia ducum Poënorum*, de qua vide lib. IX. c. 11. — *Ibid.* ἐλατρώσεις possunt quidem *clades* & varii generis *jaëtura* intelligi; sed fortasse nunc sigillatim ita dicit *honoris, auctoritatis & imperii diminutionem*, (ut V. 2, 8.) nempe ob alios duces a Pœnis in Hispaniam missos.

Vers. 4.

Vers. 4. τελευταίων. Perperam τελευταῖον ed. 1. Med. Reg. F. G. & Vef. a pr. manu. — *Ibid.* πέφηνεν. Sic recte edd. & mssti. Perperam πέφυκεν Suidas, verba hæc Polybii citans in Ἐπιστάσις. — *Ibid.* καὶ ζήλου. Conjunctionem, quæ aberat ab ed. 1. & msstis, adjecit Casaubonus cum Suida.

Vers. 5.

Vers. 5. σφίσι cum Vrsino correxit Casaub. Et in ora codicis Vefont. notatur ἵσως σφίσι.

Vers. 7.

Vers. 7. διὰ τὴν αὐτῶν. Male διὰ τῶν αὐτῶν Reg. E. *Ibid.* ἀγεννίαν. Ex hoc detorta utique videri debuit vulgata scriptura ἀγελίαν. Et passim id vocabulum frequentavit Polybins. conf. ad V. 85, 13. Et convenit id, quod τῇ ἀγεννίᾳ, id est, *ignavia ducum* opponitur de *militibus*, quod εὐγενῶς *pugnam capessiverint*. — *Ibid.* αἰσχράς. Conf. vers. 11. — „effecerunt, ut, quas clades acciperent, eas clades turpes & pudendæ essent.“ REISK. — *Ibid.* πρὸ τούτου. conf. vers. 1.

Vers. 8.

Vers. 8. Διότι δέ. δὲ deest ed. 1. & msstis. Infertum a Casaub. ex conject.

Vers.

Verf. 9. κατὰ λόγον. Mendose κατὰ λόγον Reg. E. G. *Verf. 9.*
 Idemque foli articulum τοῦ omittunt ante δύνασθαι. —
Ibid. κατὰ τοὺς κινδύνους cum Vrsino correxit Casaub. Per-
 peram καὶ κατὰ τοὺς κινδύνους ed. 1. cum msstis. conf. ad
 verf. 1. — *Ibid.* ὡς τῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Post μάλλον non
 suo loco stare ὡς existimaverat Reiskius. Sed non inusitata
 illa constructio Polybio. Vide Adnot. ad III. 12, 5.

Verf. 10. πρόνοιαν εἶχε. Sic ed. 1. consentientibus no. *Verf. 10.*
 ftris codicibus. πρόνοιαν εἶχε Casaub. cum Vrsino, præter
 rationem. In eis, quæ sequuntur, fuerit fortasse qui vul-
 gatæ scripturæ defensionem suscipiat, solo verbo ἐχωρῆσα
 in χωρῆσαι mutato, hoc modo: οὐχ ἦτον πρόνοιαν εἶχε,
 καί τοι σφαλῆς τοῖς ὅλοις, ὅμως χωρῆσαι τοῖς παροῦ-
 σι, καὶ μηδὲν ὑπεμῖναι &c. non minus providebat, ut, *elisi*
summa rei mala ei cessisset, tamen cederet tempori, neque
sustineret quidquam &c. Sed sicut docta sane atque inge-
 niosa est Vrsini Casaubonique emendatio, sic & tam in-
 signem veri speciem habere visa est, ut ab ea nullo modo
 recedendum putaremus. ἀνόςσε ἵνα τοῖς παροῦσι, *congruē*
cum præsentī fortuna, non terreri, non frangi ad illius
adspēctum. Scaliger, servans punctum, quod post εἶχε ἦ-
 τον πρόνοιαν εἶχε erat in ed. 1. & in msstis, verba hæc
 cum superioribus, deletō commate, quo separabantur, con-
 junxit: tum vero tenens καί τοι, & ὅμως ἐχωρῆσα, quæ pa-
 riter in ed. 1. & in msstis erant, ὑπέμεινε pro ὑπεμῖναι
 scribendum censuit.

Verf. 11. ἀναστραφόμενον. Perperam ἀναφερομένον *Verf. 11.*
 Reg. E. — *Ibid.* σφάλῃσι correximus, cum σφαλῶσι daret
 ed. 1. cum msstis. σφάλῃσι sua auctoritate ediderat Ca-
 saub. σφάλῃσι etiam a Scaligero videmus adnotatum.

CAP V T III.

Cap. III.

Verf. 1. στιβάσι. Sic V. 48, 4. conf. II. 17, 10. Fieri *Verf. 1.*
 tamen potest, ut etiam ἡ στιβῇ pro ἡ στιβάς in usu fue-
 rit, licet præterierint Lexicographi.

- Verf. 3.** *Verf. 3.* οὐκ ἐλάττους μυρίων. Credibilior hīc numerus, quam immanis ille quem Livius prodidit lib. XXVII, c. 49.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἀφικομένης. ἐφικομένης Reg. E.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* οὐ μόνον τὸ γεγονός, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ μέρος διασαφoῦντας. Conf. ad III. 32, 3. Fortasse nil opus erat adjecto articulo τὰ, & poterat ex superioribus hic intelligi τὸ γεγονός. Sic τὸ γεγονός διασαφῆν κατὰ μέρος, idem fuerit, ac διασαφῆν τὰ κατὰ μέρος τοῦ γεγονότος. — *Ibid.* πᾶς τε καὶς ἔγεμε πελάγων καὶ θυμάτων. Toupius (in Emend. in Suidam Part. I. ad voc. Ἀνάστατοι) πεινῶν conjiciens, respexerat Sophoclea verba in Oedipo Tyr, vs. 5. Sed nil causæ fuit, cur sollicitaretur vulgata. Apud Aristophanem quoque, eodem loco quem ibidem protulit Toupius, in Pluto vs. 660 sq. πάντα καὶ προδύματα & πέλαος junguntur.

Cap. IV.

CAP V T. IV.

Ex libro XI. Polybii ductam esse Eclogam hanc Vale-
sianam, de *Therma Aetoliae oppido a Philippo iterum spo-*
liato — fidem facit subscriptio, quæ claudebat in codice
Peiresiano præcedentem Eclogam, (quam libro X. cap.
26. exhibuimus) & sic habebat: Τέλος τοῦ δεκάτου λόγου.
τῆς Πελοποννήσου ιστορίας. Huic accedit aliorum nonnullorum
Aetoliae oppidorum mentio apud Stephanum Byzant.,
ex eodem undecimo Polybii libro ducta, Livius XXVIII,
8. in horum temporum historia in rebus anni ab V. C.
546, vel 547. (nam res duorum annorum in unum annum
ab illo contractæ sunt, ut monuimus ad X. 47 extr.) men-
tionem facit exsensionis a Philippo in Aetolorum ditie-
nem factæ, & prædæ inde abductæ: nec tamen *Thermi*
oppidi, nec aliorum, quæ Stephanus Byz. commemora-
vit, meminit. Fortasse vero post proximum Excerptam
Antiquum, id est, post caput nostrum septimum hujus li-
bri, rejicienda fuerat hæc Ecloga, Confer quæ monemus
ad cap. 5. 1. Præmo autem loco in Rebus Græciæ hujus
anni

anni-hujusque libri ponendum fortasse fuit illud Fragm. de quo ad finem cap. 47. lib. X. diximus, quod retulimus in *Spicilegio Reliquiarum ex lib. XI. Tom. V p. 38.* Quo pertinet quod Livius XXVIII. 7. ait: *Philippus Deos hominesque accusans, quod tantæ rei fortunam (vivum capiendi Attalum) ex oculis prope raptam amisisset.*

Versf. 1, εἰς τὸν Θέρμον. — „εἰς τὸ Θέρμον.“ REISK. *Versf. 1.* Conf. ad V. 7, 6. & V. 8, 1. — *Ibid. ὅσα πρόσθεν ἀπέλας &c.* Confer lib. V, c. 7-9. — *Ibid. κακῶς δὲ τότε.* — „κακῶς δὲ τότε.“ REISK.

Versf. 4. Φύτων. Vide notata ad IV. 63, 7. & ad V. *Versf. 4. 7, 7.*

CAPUT V.

Cap. V.

Ex libro XI. & ex rebus anni ab V. C. 547. decerptum Argumentum. esse Fragmentum, quod *hoc cap. & seqq.* continetur, & inscriptio Excerptorum Antiquorum ex hoc libro, & series eorundem Excerptorum testatur. Hominem Græcum loqui, totum declarat orationis argumentum. Insulæ incolam, & insulæ ad Asiam pertinentis, is se prodit cap. 5, 6. Itaque collato eo, quod hoc tempore Livius XXVIII. 7. *legatorum Ptolemæi Rhodiorumque* mentionem facit, *de finiendo bello Aetolico agentium;* colligere licet, *Rhodium legati* esse orationem, quæ hoc Excerpto continetur. De legatorum conventu, quo *de dirimendo inter Philippum atque Aetolos bello agebatur,* jam in rebus etiam anni superioris dixerat Livius XXVII. 30. Casaubonus eidem Excerpto hujusmodi præfixit Argumentum: *Quomoda ad Aetolos, in publica conventu congregatos, legati venerint a Ptolemæa rege, Rhodiorum civitate, itemque Byzantinorum, & pluribus aliis: quorum unus universæ Græciæ nomine Aetolos hortatus est, ut, posito bello, quod cum Philippo gerebatur, pacem facerent, & a Romanorum consiliis caverent.*

Versf. 2. τὸν πόλεμον ἀνυστήσασθε. Aut *ἐνυστήσασθε* *Versf. 2.* aut *συνυστήσασθε* legendum contendit Reisk. At com-

modissime libri omnes ἀνεστήσασθε, resuscitabitis, renova-
bis bellum. conf. lib. IV. c. 3. — Ibid. διαλείπομεν resti-
tuimus ex ed. 1. consentientibus mssis.

Verf. 3. Verf. 3. τῆς ὑμετέρας καὶ Μακεδόνων στοχαζόμενοι κα-
ταφθορᾶς. Frustra urget Reiskius, σωτηρίας, non κα-
ταφθορᾶς, fuisse scribendum. στοχαζοσθῶ τινος, intueri
aliquid, rationem alicujus rei habere. — Ibid. σφετέρων
πατρίων, vestrae patriae interpretatus est Casaubonus.
Imo nostrarum patriarum; ut XI. 31, 6. Conf. hoc
cap. vi. 6.

Verf. 4. Verf. 4. ἐπὶ τοῦ πυρός cum Scalig. correxit Casaub. —
Ibid. καὶ τῇ τῆς ὑποκειμένης ὕλης διαφορᾷ. — „Ignis in
aliam partem magis, quam in aliam, incumbit, prout aut
a ventis regitur, aut res ipsi objectæ citius tardiusve con-
flagrant, vel ignem admittunt facilius, ægriusve, aut pla-
ne excludant.“ REISKIVS. — „An διαφορᾷ, id est, aptæ
constitutione ad concipiendum ignem.“ GRONOV. in No-
tis mssis. — Ibid. ὁρμησε cum Vrsino correxit Casaub.
ὁρμησαι ed. 1. cum mssis.

Verf. 5. Verf. 5. ποτὲ μὲν. τότε μὲν tenuerant editores omnes,
consentientibus mssis. Potuerat utcumque ποτὲ ferri;
quod repetitum quidem, idem valet ac ποτὲ - - ποτέ. Sed
nunc, quum sequatur ποτὲ δὲ, utique & ποτὲ μὲν requi-
rebatur, ut post Vrsinum monnit Reiskius. Eundem erro-
rem notavimus ad III. 17, 8. — Ibid. φθείρων ἀδίκως
bene omnes, Ingeniosius, quam verius, Reiskius φθείρων
ἀδιακρίτως, promiscue. — Ibid. πᾶν τὸ παραπεσὼν οἱ,
quidquid ei obviunt est. Quum probati libri obtulerint hanc
lectionem, nihil amplius querendum duximus. Commo-
dum quidem foret ἀεὶ καυνοποιούμε. quod Vrsinus volue-
rat, sed non necessarium. Minime omnium placet Reiskii
commentum: φθείρων ἀδιακρίτως, πᾶν τὸ παραπεσὼν ὡσεὶ
καυνοποιούμενος. quod ita ille interpretatus est: fertur te-
mere, promiscue habens & communis veluti juris quodcum-
que ei occurrerit.

Verf.

Versf. 6. νησιώτας. Operarum errore νησιώτας ed. Casaub. & Gronov. — *Ibid.* τὸν μὲν πόλεμον ἄραι. — REISKIUS: „Pro καταδέσθαι, inquit, est in Hervag. & August. ἀρετήν. Postrema syllaba adhæsit e proximo τὴν δ' εἰρήνην. Cæterum fuit in aliis codicibus καταδέσθαι, in aliis eodem sensu ἄραι, e quo, cum proximo vocabulo copulato, effecerunt ἀρετήν.“ — Nesciverat nimirum Reiskius, verbum καταδέσθαι merum esse Vrsini commentum; & poterat hoc nescire, quia non modo codicum mssorum non adfuit illi copia, sed quoniam ipse etiam Vrsinus dissimulavit, cum non (ut aliàs) moneret, suo ex ingenio ita se emendare. At perraro aliàs quoque in emendationibus ad has Reliquias deperditorum Polybii librorum notam illam Vrsinus adjecit, quia in his pleraque ex ingenio erant corrigenda. Nostro quidem hoc loco codices nostri ad unum omnes, Vrb. Med. Aug. Reg. F. G. (in Reg. E. non inest hoc Excerptum) Vefont. & Tubing. cum ed. 1. in ἀρετήν consentiunt. Aliud est αἰρεῖσθαι τὸν πόλεμον, nempe *suscipere bellum*: aliud αἰρεῖν τὸν πόλεμον, quod idem valet ac ἀναιρεῖν *tollere bellum*, *finem belli facere*, ut jam monuimus ad IX. 11, 2. Aliud rursus αἰρεῖσθαι τὸν πόλεμον, *eligere bellum*, *consilium capere belli faciendi*. In eadem cum Reiskio cogitationem, verbum ἄραι latere in ἀρετήν, incidisse jam Casaubonum intelligimus ex eis quæ ad oram Basil. notavit.

Versf. 7. αἱ -- ἐπολεμεῖτε πόλεμον. — „ἐπολεμεῖτε Versf. 2.
scribendum, propter sequens ἔσχε συγνώμην. Verum deinde [v. 8.] subaudiri debet πολεμεῖτε in præsentem, quasi dixisset αἱ δὲ πόλεμον πολεμεῖτε πάντων αἰσχιστον.“ REISKIUS. — ἐπολεμεῖτε correxerat etiam Scaliger in suo libro.

Ibid. ἀλυσιταλῇ perspecte, ut mihi quidem videtur, correxit Casaub. λυσιτελῇ ed. 1. consentientibus mssis; quod ferri utique non poterat. Quo pacto enim, quæso, dici possit, aut quis hoc dictum ferat, *esse omne bellum fructuosum*? Immo vero hoc dicit orator: *omne bellum*,

Vers. 7. etiam e quo superior discesseris, *damnosum esse & perniciosum*, & cum multa calamitate utrimque conjunctum. Id est autem ἀλυσιτελή. vide III. 116, 13. IV. 49, 2. Ac fuit hoc ipsum bellum utique Aetolis etiam damnosum; nam & anno superiori bis a Philippo praelio victi sunt, ut docet. Livius XXVII, 30. & hoc anno ipsa Aetolia a Philippo vastata est, ut vidimus hoc libro Polybii XI. cap. 4. si modo ea res ante hunc conventum accidit, de quo nunc agitur. — *Ibid.* τὴν τῶν ἀποβαλόντων ἐπιγραφὴν, conf. ad II. 2, 9. — *Ibid.* διακειμένοις. Mendose διακειμένη ed. 1. & Med.

Vers. 8. *Vers.* 8. πλήρη cum Vrsino correxit Casaub. Perperam. πλήρες ed. 1. cum msstis. Quod vero δὲ post πλήρη adjectum Vrsinus voluit, id quo pertineat non videmus, & ex operarum errore ortum putamus.

Vers. 9. *Vers.* 9. ἀνέξουσας Casaub. cum Aug. Reg. G. & Vrsino. ἀνέξουσαι ed. 1. Med. Reg. F. Vef. Tub, quod ferri utcumque poterat, intellecto verbo δει. — *Ibid.* ἀκούσαντας edd, cum Med. Aug. putamus & Vrb. Perperam ἀκούσας Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἀπολέσαι δέ. Commodius utique hoc videri debuit, ac pæne necessarium; licet ferri etiam posse librorum scripturam ἀπολέσαι putaverit Reiskius.

Cap. VI.

CAPVT VI.

Vers. 1. *Vers.* 1. τὸ πρῶτον. Corrupte τὸν στατόν. Reg. G. Tub. τὸ τατόν. Reg. F.

Vers. 2. *Vers.* 2. δὲ ἐπ' ἐξανδραποδισμῷ. Præpositionem, cum abesset ab ed. 1. & msstis, adjecit Casaub. cum Vrsino. In cod. Vefont. super secunda litera vocabuli ἐξανδραποδ. superscripta est litera π ab eadem manu, tamquam voluisset ἐπ' ἀνδραποδισμῷ. Sed veram putamus Vrsini emendationem, nam composito vocab. ἐξανδραποδισμός, non simplici ἀνδραποδισμός, alias pariter utitur Polybius. conf. VI. 49, 1. IX. 34, 7.

Vers.

Vers. 3. τὰ γράμματα recte edd. putamus & Med. & Vrb. Corrupte τὰ πράγματα Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Confer notata ad IX. 40, 3. Sicut paulo ante γράμματα & πράγματα inter se opponuntur, sic nunc γράμματα & ἔργα. De re confer infra v. 8.

Vers. 3.

Vers. 4. ὁ μὲν Φίλιππος. Carent ὁ μὲν Reg. F. G. Tub. *Vers. 4.* *Ibid.* κατὰ τούτων πεποιήσθε τὰς συνθήκας. — „Post τούτων addunt Herwag, & Aug. γάρ. Si recte, (neque dubitamus, recte id addi) necesse est paulo ante, post δεινόν, aliud deesse, e. c. ἔργον δὲ τὰ τῶν τῶδε συμμάχων ὑπαρχόντων, titulum ἔς προtextum belli iustificet Philippus; — res autem ἔς veritas belli sunt fortunæ sociorum ejus.“ REISKIUS. — Cum vidissemus, particulam γάρ omnes agnosce-re codices, speciem nobis habere videbatur Reiskii conjectura. Neque tamen ausi sumus, neque nunc audeamus, ab expeditiore discedere Casauboni ratione, importunam particulam delentis, Commodissimum foret δὲ pro γάρ, si addicerent libri. Nec δὲ spernamus, repetitum ex superioribus verbis τούτῳ δὲ συμμάχων ὑπαρχ. Ac passim sane particulas δὲ & γάρ perperam permutatas inter se vidimus, a librariis. Conf. ad III. 33, 19. III. 5, 8. III. 70, 4. IV. 44, 8.

Vers. 6. πόλεις - πόλεις. — „πόλεις suspectum, Quæ enim dictio? quæ sententia? si vos ipsi potiremini alicujus oppidi, neque liberos effectis mancipaturi, neque oppida inflammaturi. Immo vero domos, τὰς οἰκίας, aut pro πόλεις legendum erit ἔθνης aut πολέων.“ REISKIUS. — Nil mutant libri: neque satis causæ nos quidem videmus, cur sollicitetur consentiens codicum scriptura. Id unum monemus, quoad sententiam pronomen αὐτῶν non tam ad νομιεύσαντες, quam ad ὑβρίζειν ὑπομείνῃς esse referendum & vos hoc facere ipsi non iustificetis, sed cum barbaris passi estis, ut illi id faciant. — *Ibid.* ἐμπιπράναι. Mendose ἐμπιπράναι ed. 1. Aug. Reg. F. G. Tub. & Vefont, sed in hoc primum fuerat αὐτῶν ἐμπιπράναι.

Vers.

Verf. 8. *Verf. 8.* πρότερον μὲν ἠγνοῦτο. Cum Scaligero hoc correxit Casaub. De re confer supra verf. 3. — *Ibid.* διὰ τῆς Ὀλρεϊτῶν καὶ τῶν ταλαιπώρων Ἀθηναιῶν. intellige πόλεως. Ceterum de *Oreo* a Romanis capta vide Liv. XXVIII. 5 sq. De *Aegina* Liv. XXVII. 30 & 33. & Polyb. XXIII. 8, 9 sq. — *Ibid.* γενόμεναι καταφανείς. In hanc scripturam codices consentiunt ad unum omnes; quam cum ex ed. i. & cod. Aug. cognovisset Reiskius, unice veram merito judicavit, vertitque *denudata est animorum vestrum turpitudine*. — *Ibid.* ἐπὶ τὴν ἐξώστραν ἀναβιβάζουσας. De vocab. ἐξώστρα (sive ἐξωστρα) conf. Polluc. IV. 127 — 129. & quos laudavit Ernestus in Clavi Ciceroniana, γ. *Exostra*.

Verf. 9. *Verf. 9.* ποῖόν τι recte Casaub. cum Scalig. Vitiose ποῖων τι ed. i. consentientibus mssis.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ὅτι γὰρ εἴν. Verum hoc iudicaverat Reiskius, ὅτι γὰρ εἴν per tmesin dictum putans pro ὅταν γὰρ, cui veremur ne temere obtemperaverimus. Sane repositum maxime id quod libri habent omnes, & orationem sic velimus distinctam: Ὅτι γὰρ, εἴν Ῥωμαῖοι - - ἀποτρέφονται δε, εἴν idem valet ac εἴαν, & refertur ad ἀποτρέφονται, quod immerito in ἀποτρέφονται mutatum voluit Vrsinus. ὅτι γὰρ pendet ab eo quod est in fine periodi, καὶ λίαν τοῦτ' ἐστὶ καταφανές, & refertur ad illa verba πάσῃ τῇ δυνάμει ἐπὶ τοὺς δε, Quotiam vero longior est periodus, & suspensa oratio interjecta parenthesi, repetitur post parenthesin particula ὅτι, λοιπὸν ὅτι πάσῃ δε. Nam quod ibi in contextu ὅτι habet editio Hervagiana, in vitis mssis factum est: nostri certe omnes in ὅτι consentiunt.

Ibid. τοῦτο δ' ἐστὶν. Suspiciari δ' ἐστὶν possis; sed nil mutant libri, & non solum ferri verbum in praesenti tempore potest, verum etiam significantius debet videri. — *Ibid.* συγκεκλισμένου correxit Gronov. cum Vrsino. συγκεκλισμένου ed. i. cum mssis. συγκεκλισμένου ed. Casaub. opera-

operarum putamus errore. — *Ibid.* Βρετῆρας recte Casaub. cum Vrb. Mendose Βρεττανίας ed. 1. cum ceteris msstis, quod vel ex Βρετῆρας vel ex Βρεττανῆς corruptum est. Βρεττανίην χώραν vocat Polyb. I. 56, 3. & nude τὴν Βρεττανίην IX. 27, 11. conf. Steph. Byz. in Βρετῆρα.

Vers. 2. λοιπὸν ὅτε. Vide notata ad vers. 1. Bene *Vers.* 2. Reiskius monuit, λοιπὸν h. l. esse *igitur*. — *Ibid.* τοῦτ' ἐστὶ καταφανές. Si verum est εἶναι, quod cum ed. 1. agnoscunt codices omnes, necesse est intercidisse verbum ἐπολαμβάνω, quo utitur in simillima phrasi cap. 5, 1. aut in eandem sententiam aliud verbum. Ceterum, quod ad II. 24, 2. Reiskius monuit, sæpe εἶναι & ἐστὶ in libris inter se permutari, nullum certum in Polybianis codicibus exemplum me reperire memini. In aliis auctoribus passim illum occurrere errorem scio; velut apud Arrian. in *Epist.* I. 29. ubi vide Vpton ad p. 160. lin. 11.

Vers. 3. εἰάν τε καλῶς &c. Intellige ex superiori vers. *Vers.* 3. ἴσθι, καὶ καταφανές ἐστὶ, εἰάν καλῶς προθ. παρ. Ρωμ. κυριεύσαντες, ἐπεινὼν ἔσεσθαι &c. — *Ibid.* ὑπάρξειν ex msstis & ed. 1. restituiimus. Temere ὑπάρχειν ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* τῶν σωζομένων. Articulum τῶν ignorat ed. 1. cum msstis, ex conjectura adjecit Casaub. cum Vrsino.

Vers. 4. ἐπικαλέσασθε cum Vrsino correxit Casaub. Men- *Vers.* 4. dose ἐπικαλέσασθε ed. 1. ἐπεκαλέσασθε Aug. & Vefont. ex emend. ἐπεκαλέσασθαι Vefont. a prima manu, Reg. F. G. Tub. — *Ibid.* ὅταν. Sic ed. 1. cum msstis; quod nescimus, cur in ὅτ' αὖν mutare necessarium duxerit Casaub. cum Vrsino. — *Ibid.* δύνηται recte Casaub. cum Vrs. & msstis. Temere δύναται ed. 1.

Vers. 10. Verba εἰ δὲ μὴ ignorant libri omnes & ed. *Vers.* 10. 1. Ex ingenio adjicere iussit Vrsinus: & sane aut hæc ipsa, aut in eam sententiam alia quævis desiderabantur. εἰ δὲ μὴ γε edidit Casaub. & seqq. Particulam γε, ut haud satis opportunam huic loco, omisimus. — *Ibid.* τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς πρεσβυ-

πρεσβυτάς. Verba καὶ τοὺς ante *πρεσβυτάς* temere omisit ed. I. Es msstis adjecit Casaub.

Cap. VIII.

CAP V VIII.

Argumen-
tum.

Referri huc debuisse Fragmenta duo priora, quæ hoc capite conjunximus, intelligitur ex eis quæ sequuntur cap. 9 seqq. collato Plutarcho in Philopoem. p. 360 sq. Quo pacto equites Achæorum exercuerit Philopoemenes, cum Præfectus equitum esset ab Achæis nominatus, docuit Polybius in rebus A. V. 545. lib. X. c. 21 sq. ubi vide quæ adnotavimus. Nunc, Prætor creatus Achæorum, (conf. cap. 10, 7.) universam disciplinam militarem apud populos suos restituit.

Verf. 1. *Verf. 1. τριῶν ὄντων τρόπων &c.* Conf. lib. IX. cap. 14.

Verf. 4. *Verf. 4. τοῖς γὰρ πλείστοις &c.* Pluribus in locis vel totum hoc fragmentum vel partem ejus Lexico suo inseruit Suidas: vide sub voc. Ζῆλος vel Ζηλοτυπία, Ἀλαζονεία, Ἐσπούδαζαν, Ὑπερέχων, Χορηγία. — *Ibid. ὑπεργεγόνει.* Sic recte Suid. in Ἀλαζονεία. Mendose ὑπεργεγόνει scribitur apud eundem in Ζῆλος.

Verf. 7. *Verf. 7. Οἱ γὰρ πολλοὶ &c.* Fragmentum hoc in ora Codicis Vrbinatis scriptum est eo loco, ubi legitur Excerptum Antiquum, quod proximo capite nono exhibemus. Idem fragmentum habet Suidas in Ἐκθεατρίζουσι, & in Θεατρίῳ, ubi diserte Polybio auctori adscribit.

Cap. IX.

CAP V T IX.

Verf. 1. *Verf. 1. τὴν ἐκ τῆς ἐπισκευῆς ἀρμογὴν τῶν ἔκλων, ἀπλῆ-
tudinem armorum ex concinnitate fabricæ.* Casauboni est hæc versio, quam probans REISKIUS, — „videtur, inquit, κατασκευῆς hoc loci legendum esse, non ἐπισκευῆς, quia hic prima *construatio* & *fabrefactio armorum* significatur, quæ est κατασκευή, non autem corruptorum *reparatio*, quæ est ἐπισκευή. Videtur idem Casaubonus quoque spectasse.“ — Vtique non satis adparet quænam hoc loco vis sit vocabuli ἐπισκευή. Nam de *reparatione* quidem armorum non agi, recte vidisse videntur Casaubonus Reiskius.
que :

que: & ex Plutarcho in Philopoem. p. 360. discimus, non tam reparata tunc esse arma Achæorum, quam prorsus mutata, ut, cum antea ad eursoriam tantum & velitarem pugnam essent instructi, nunc Philopoemenis hortatu ad statariam firmamque pugnam sese compararent, clypeos atque sarissas pro brevibus scutis lanceisque sumentes, & galeis, loriceis, ocreisque corpus munientes. Neque vero idcirco statim *κατάσκευῆς* pro *ἐπισκευῆς* reponere ausimus, quod ipsum vocabulum ne satis quidem commodum hoc loco videtur. Videndum igitur, an *ἐπισκευή* nunc ea fere notione usurpetur, qua verbum *ἐπισκευάζειν* nonnumquam usurpatur pro *sternere jumenta*, *clitellas jumentis imponere*. Nempe simili ratione *ἐπισκευάζειν* vel *ἐπισκευάζεσθαι τὰ ὅπλα* idem fortasse fuerit ac *περιτίθεσθαι*. Cum quo consentaneum est, quod sicut nunc duas res in armis requirit, *τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἀρμογὴν*, sic mox vers. 4. ait, *ὅτα μὲν τὰς κνημίδας περιτίθεται, σκοπεῖν ὅπως ἀραρυῖαι καὶ στιλβέουσαι ὑπάρχωσι*. Id si placet, erit ἡ ἐν τῇ ἐπισκευῇ ἀρμογὴ τῶν ὅπλων *ea commoditas armorum, ut, cum induuntur, bene apta sint corpori*. Ceterum idem vocab. *ἐπισκευή* insolito aliàs usu, si modo vera scriptura, I. 19, 9. occurrit pro *ἀποσκευῇ*, *supelleciliis*, *impedimentis*: rursusque I. 72, 3. synonyma fere sunt *ἐπισκευαὶ* & *χορηγίαι*.

Vers. 2. ταύτην ποιήσαιντο περὶ τῶν ὅπλων. Cum omnes vulgo περὶ τὴν τῶν ὅπλων darent, Reiskius suspicatus erat περὶ τὴν γάνωσιν τῶν ὅπλων. Paulo inferius (vers. 7.) τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις πολυτέλειαν καὶ σεμνότητα dicit Polybius. — *Ibid.* μετανέγκαιεν cum Vrlino correxit Casaub. Vitiose μετανήγκαιεν ed. 1. cum mssstis.

Vers. 3. ὠφελήθησσεσθαι recepimus ex Ang. Et desiderari visum est passivum verbum, ad τοὺς βίους relatum. ὠφελήσσεσθαι edd. cum ceteris mssstis.

Vers. 4. ἔφη δᾶν. ἔφη οὐ δᾶν ed. 1. imperite & inivitis nostris codicibus. — *Ibid.* ἐξοκλισίαν cum Vrl. correxit Casaub. ἐξοκλασίαν ed. 1. cum mssstis. Sic rursus vers. 9. — *Ibid.* ἀραρυῖαι eorumdem virorum dilli.

diligentiae debetur. Mendose ἀραρῆαι ed. i. consentientibus libris.

Verf. 5. *Verf. 5. τὸν θάραια.* Necessario requirebatur articulus, quum & præcedens nomen & proxime sequens suo quodque articulo esset instructum, alterum articulo fœmini generis, alterum generis neutrius. De vi verbi διαλαμβάνειν diximus ad II. 33, 5. — *Ibid. καθαρσιώτερα mundiora.* Cum Scaligero sic correxit Casaub. quamvis καθαρσιώτερα cum codicibus nostris omnibus Suidas etiam agnoscat, qui Καθαρσιώτερα, λαμπρότερα interpretatus est, & ipsa hæc Polybii verba retulit. De vocab. καθάρσιος vide Polluc. VI. 27. & Zeun. ad Xenoph. Cyropæd. p. 38. Potuit a librariis litera Ε cum C permutari, quæ nonnisi levi lineola transversa ab illa differt. conf. ad XII. 3, 1. Ceterum adverbio καθαρῶς aliàs utitur Polybius, VI. 3, 4. XV. 5, 5. diversa quidem notione.

Verf. 6. *Verf. 6. τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν; τοῦ* pro τῶν habet ed. i. invitis nostris msstis.

Verf. 8. *Verf. 8. ἀνεδείκνυντο, digitis monstrant.* Perperam ἀνεδείκνυν. Reg. G. — *Ibid.* Articulum τοὺς ad κεκαλωπισμῳ recte adiecit Casaub. cum abesset ab ed. i. & msstis. Mendose κεκαλωπισμ. simplici λ ed. i. Reg. F. Vef. Tub. — *Ibid.* διακλίνειν. διακλένειν ed. i. imperite & invitis nostris codd.

Verf. 9. *Verf. 9. ἐξοπλισίας* rursus cum Vrsino correxit Casaubonus, cum esset ἐξοπλασίας in ed. i. & msstis, ut verf. 4.

C A P V T X.

Cap. X.

Verf. 2. *Verf. 2. περὶ ἐκείνον. παρὰ* habet Aug. in contextu; sed superscripta vera lectio ab eadem manu.

Verf. 3. *Verf. 3. εὐπερίκοπος.* Mendose εὐέριπτος ed. i. Aug. Med. Reg. F. G. Tub. Vef. (sed in Vefont. punctis notatur, ut mendosum vocabulum.) Hinc acute Casaub. in ora Basil. „Legebam ἀπέριτος, inquit; sed membr. Vrb. εὐπερίκοπος. Sic & Vrsinus corrigere iusserat, nescimus utrum suo ex codice, an ex Suida, qui ita apud Polybium legit,

legit. Sicut autem περιουσία est omnis exterior cultus hominis, adparatus vestium, suppellectilium, famulorum &c. (de quo vocab. dictum est ad VI. 53, 6. sic εὐπερίουστοις dicitur, qui in omni exteriori cultu & adparatu simplex est, & sine adfectione; sive, ut Ernestus in Lexico Polyb. interpretatur, facilis, comis, simplex aduentibus, ut nihil superbia appareat, nil unde invidia ei fieri possit. In eadem prorsus sententiam, de eodem Philopœmene verba faciens Noster X. 25, 5. λυτὸν κατὰ τὴν περιουσίαν dixit.

Vers. 4. ἐγκατέλειπε fuisse in cod. Peiresc. docuit Val. 4. lesius: & recipere hoc, ut commodius, non dubitavimus. ἐγκατέλειπε edd. cum nostris codd.

Vers. 9. ἅμα μὲν συνέταξε, * *. — „Supplendum vi. Vers. 9. detur ἅμα δ' ἐγύμναζε“ REISK. — Ea conjectura cum ex eis confirmatur, quæ continuo sequuntur, tum ex eis quæ Plutarchus habet p. 361. Ac sane non minorem curam nunc exercendis peditibus impendisse Philopœmenem consentaneum videri debet, quam antea equitibus: de quorum exercitatione copiose Polybius dixit X. 21. sq. coll. c. 25, 6 sq. Casaubonus in latina versione lacunam ita suppleverat: *simul quid faciendum illis esset præcipiebat, & dilectus agere incipiebat.* — Ibid. *Dele punctum*, quod post μῆνας temere in contextum nostrum irrepsit. — Ibid. πρὸς τὸν τύραννον, *adversus Machanidam, Lacedæmonio, cum tyrannum*, de quo mox.

CAP V T XI.

Cap. XI.

Vers. 1. καταταραχηνός. Corrupte καταδρηνός Reg. Vers. 1. F. G. Vel. καταδρηνός Tub. — Ibid. γήγνασθαι. γένεσθαι Suidas in Κατ' εὐχὴν, ubi verba ista Polybii recitat.

Vers. 2. Τονόα cum Scalig. correxit Casaub. Τονάα Vers. 2. ed. 1. Aug. Vel. Tub. τῇ γαλῃ Reg. F. G. — Ibid. τῶς Λακεδαιμονίους in accusativo casu requirebat constans & Polybii & aliorum scriptorum usus. Etiam hanc emendationem Casaubono præiverat Scaliger. — Ibid. ἀνιφαντός Polybii Histor. T. VII. B. 179.

~~σῆς~~. ἐνΦικαδύσῃς Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* προῆγεν.
Male προσῆγεν Suidas l. o.

Verf. 3. *Verf.* 3. ζεύγη. Temere ζεύγην ed. 1.

Verf. 4. *Verf.* 4. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Φιλοπολεμῶν &c. *Acies*
Philopoemenis *Es pugnam cum Machanida ad Mantineas*,
quàm hic exponit Polybius, ad regulas artis bellicæ exe-
git & explicavit Carolus Guischartus in *Memoires Mili-
taires* Tom. I. cap. 10. — *Ibid.* κατὰ μὲν τὴν ἐς τὸ Πλο-
σειδῶνος ἱερὸν Φέρουσαν. Partim Vrsino hoc debetur, par-
tim Casaubono. Mendose κατὰ μὲν ἐκ τοῦ Πλοσειδῶνος ἱερὸν
Φέρουσαν ed. 1. consentientibus mssis. Hinc Vrsinus κατὰ
μὲν τὴν scribere iussit, de ceteris nil monuit. Scaliger κα-
τὰ μὲν τὴν ἐκ τοῦ Πλοσειδῶνος ἱεροῦ correxit, quod ferri pos-
set, nisi ex vers. 5 sq. & cap. 14, 1. itemque ex Pausaniæ
lib. VIII. c. 10. disceremus, non ad ipsam urbem, sed ex
aliquo ab urbe intervallo fuisse illud *Neptuni templum*.
Quare tenendam utique Casauboni rationem duximus, ἐς
τὸ προ ἐκ τοῦ scribentis, quod & res ipsa, & sequens no-
men ἱερὸν poscebat. Ceterum ad τὴν Φέρουσαν portamne
cum Casaubono, an *viam* intelligas, per se parum interest:
at non tam *porta*, quam *via* Φέρειν ἐς τινα τόπον proprie
dici videtur.

Verf. 6. *Verf.* 6. μετὰ δὲ τούτους. Sic recte Casaubonus, nesci-
mus an ex Vrb. Sic certe perspicue etiam codex Aug. &
Vefont. μετὰ μὲν τούτους ed. 1. & Med. μετὰ τούτους, abs-
que conjunctione, Reg. F. G. Tub. — *Ibid.* κατὰ τέλη
cum Vrsino correxit Casaub. Corrupte κατέλη ed. 1. cum
mssis. Est autem τέλος apud Tacticos (Arrian. p. 30. Ae-
lian. cap. 9.) pars phalangis, constans lochis five decuriis
128. quarum quæque 16 viros habet, adeoque οὐκ ὀλίγοι
viris 2048.

Ibid. κατὰ τὴν τάφρον. Fossæ inter Mantineam Tege-
amque avertendæ aquæ causâ ductæ meminit Thucyd. V.
65. de qua sæpe pugnarunt inter se Mantinenfes & Te-
geatæ, quia, utramlibet ad urbem deferretur aqua, mul-
tum damnum ea urbs inde capiebat. Sed hæc quidem
fossa,

fossa, quam hic Polybius dicit, nunc certe aqua vacua erat, Vers. 6.
 ut docet c. 15, 4. — *Ibid.* In ἐπὶ τοῦ Ποσειδίου libri con-
 sentiunt omnes. conf. vers. 4. — *Ibid.* συνάπτουσιν τοῖς
 ἔργοις. συνάπτουσιν σὺν τοῖς ἔργοις ed. 1: cum mastia,
 Præpositionem, quæ ex præcedente verbo temere repeti-
 ta videtur, monitus ab Vrsino delevit Casaubonus.

Ibid. τῇ τῶν Ἑλισφαίων χώρῃ. — „Ortelius cor-
 ruptam vocem credit, & peritiores videre jubet, an *El-
 idis Phliasii* legendum sit: esse enim Phliasios in Elide.
 Assentimur corruptam, & Phliasios Elidis cognoscimus. Sed
 quantum situs illorum hinc distat? Conjecimus Ἑλικά-
 είων. Ab Ἑλικοῦς Ἑλικάσιος, ut a Φλιοῦς Φλιάσιος, Ἀνα-
 γυροῦς Ἀναγυράσιος, Θριοῦς Θριάσιος. *Helicuntis* mentio
 est apud Plutarchum in Agide & Cleom. [pag. 815. edit.
 Wechel.] Κλεομένης ἐξῆγε τὴν δύναμιν, ὡς τὴν Ἀργολικὴν
 περικυρήσαν ἐκείθεν δὲ καταβάς ἐπὶ τὴν Μεγαλοπολιτικὴν
 καὶ δεῖπνα ποιησάμενος [δειπνοποιησάμενος] περὶ τὸ Πελ-
 τιον, εὐθὺς ἐπορεύετο τὴν δι' Ἑλικούντος ἐπὶ τὴν πόλιν.
 nempe Megalopolim.“ GRONOVIVS. — Pro Πελτιον apud
 Plutarchum suspicati eramus Ζελτιον vel Ζελταιον ex Pausan.
 VIII. 27. p. 654. & c. 35. p. 671. coll. Steph. Byzant. esse
 legendum, cum in eadem sententiam Mosen Solanum
 etiam incidisse vidimus. Quam vero Ἑλικούντα vocant
 Plutarchi codices, eandem esse atque *Helissontem* vel *He-
 lissuntem* Pausaniæ VIII. 3. p. 602. & VIII. 30. init. p. 661.
 coll. cap. 29. extr. cum Lubino, Bryano & Dacierio, Pla-
 tarchi interprete, credere fas est. Tum vero, situm Helis-
 fontis si spectes, quo pacto a Danvillio ex Pausania defini-
 tus est, probabile utique videbitur, ab utroque oppido non
 differre Ἑλισφοῦντα Polybii. Quænam autem ex tribus
 diversis vera sit scriptura, id quidem, aliis deficientibus
 monumentis, quis definiat? Si conjecturæ locus est, Pau-
 saniaæ codicibus potior habebitur fides, quippe in quibus
 plus semel idem nomen eadem fere ratione scriptum
 occurrit.

Vers. 7.

Vers. 7. ἡγήτο Δυμαῖος. Facile adfentimur Reiskio, ὁ Δυμαῖος scripsisse Polybium, idque in contextum velimus receptum. — *Ibid. ἐπαλλήλοις* cum Vrs. correxit Casaub. Mendose ἀπαλλήλοις ed. 1. cum msstis. In Vefont. autem vera lectio alteri superscripta ab eadem manu.

Cap. XII.

C A P V T XII.

Vers. 1.

Vers. 1. Περσπεκτε sane, si quid nos quidem videmus, ad hunc versum *ἡγήτο* sic commentatus est: „In vulgata agnosco Casauboni *παρادیρθωσιν*. In Herv. & Aug. sic est: ἅμα δὲ τούτῳ συνάπτειν ἤδη καλὸν (Aug. καλῶς) εἶναι παραγενομένην τὴν τῶν ὑπεναντίων δύναμιν. Quae lectio bona erit, si unam literam mutaris; duas expunges. Legendum enim videtur: ἅμα δὲ τῷ (vel, ut in aliis codicibus fuit, ἅμα δὲ τοῦ. nam veteres [at Polybius quidem numquam] ἅμα cum genitivo perinde atque cum dativo construebant: unde conflavit illa duplex lectio τοῦ & τῷ in unam vitiosam τούτῳ.) ἅμα δὲ τῷ igitur σύνεπτεν ἤδη καλῶς εἶναι παραγενομένην τὴν τῶν ὑπεναντίων δύναμιν. quam primum igitur tam prope accesserant hostium copiae, ut clare perspicuaeque possent oculis cerni.“ — Haec Reiskius. In lectionem, quam ex codice Augustano cum Boetiero retulit vir doctus, codices consentiunt omnes: nam quod καλὸν εἶναι pro καλῶς εἶναι habet editio Hervagia, temere & invitis msstis (nostris quidem cunctis) factum est. Quam paradiorthosin uni Casaubono tribuit Reiskius, ejus longe maximam partem ab Vrsino Casaubonus acceperat. Is enim sic ad hunc locum notaverat: Forte, ἅμα δὲ τῷ τε συνάπτειν ἤδη καιρὸν εἶναι, παραγενομένην τῶν ὑπεναντίων δυνάμεων.“ Quae absque ulla mutatione, nisi quod τῷ τοῦ συνάπτειν pro τῷ τε συνάπτειν scripsit, adoptavit Casaubonus, & latine sic reddiit: *Postquam prope erant hostes & committendae pugnae tempus jam aderat.* Ac poterat quidem videri suo loco hic stare verbum συνάπτειν, quod & aliàs de hostibus cum in eo sunt ut pugnam committant usurpatur. Sed vides, quot & quantis mutationibus

nibus fuerit opus, ut unum illud verbum, & id ipsum ne ea quidem forma, quam codices agnoscunt, (hi enim *συνάπτειν*, non *συνάπτειν* habent) servaretur. Et curatius si spectes, ne ita quidem commodum, ut prima specie videri poterat, esse hoc loco ipsum illud verbum intelliges: nam si in eo jam erant hostes, ut praelium committerent, non tempus nunc admodum opportunum erat ordines ob-
 equitandi & verba ad milites faciendi. Denique ex eis quæ mox exponit Polybius, satis intelligitur, *is conspectu* quidem jam fuisse hostes, sed nondum *in eo fuisse ut praelium committerent*. Itaque sicut facillimam expeditissimamque, sic verissimam judicavimus Reiskii emendationem, & in contextum recipere non dubitavimus. *συνάπτειν εἶναι, is conspectu esse*, familiaris Polybio locutio, vide XI. 20, 9. II. 28, 9. VII. 17, 4. XXII. 11, 9.

Ibid. *ἐμφαντικῶς δὲ τοῦ παρόντος κινδύνου, apte ad demonstrandum quantum vis atque ratio esset presentis certaminis.* Citat ista Polybii verba Suidas in *Ἐμφαντικῶς*, cuius tamen vocis vim minus recte expressit adjecta interpretatione *δυνατικῶς & παρόντως*.

Verf. 2. καὶ πιστὶν correxit Casaubonus; docte id *Verf. 2.* quidem utique, & sagaciter: sed teneri fortasse potuerat debueratque consentiens librorum scriptura *αἰνοῖαν καὶ πλείστην*, in qua ne opus quidem erat, ut καὶ particulam cum Scaligero delendam censeremus, quippe quæ per sæpe eadem ratione ad nomina, præsertim multitudinem aut magnitudinem significantia, adjici a Polybio solet. vide Adnot. ad I. 20, 6.

Ibid. *παράσῃ* recte Casaub. cum Vrsino & Suida in *Ἀντιπαράκλησις*. Mendose *πάρσῃ* ed. 1. consentientibus nostris codd. — *Ibid.* *γένεσθαι. γένεσθαι* Suidas *ibid.* — *Ibid.* *παρεκλειομένων* correxit Casaub. cum Scalig. *παρεκλειόμενον* ed. 1. cum mssis.

Verf. 3. ἄτε λάβαι καιρὸν. Sic ante Reiskium Scaligen *Verf. 3.* jam correxerat in suo libro.

Vers. 4. *Vers. 4.* ὀπίσκειν. Conf. ad II. 39, 12. — *Ibid.* προσμύξαν perfecte cum Vrsino Casaub. πρὸς μᾶζον ed. 1. cum msstis.

Vers. 6. *Vers. 6.* Ταραντίνων. Vide ad IV. 77, 7.

Vers. 7. *Vers. 7.* τοὺς κατ' αὐτοῦ Ταραντίνους. κατ' αὐτοῦ restituiamus ex msstis nostris, qui in hoc consentiunt omnes. κατ' αὐτῶν edd. quod defendi quidem posset, si addicerent libri. — *Ibid.* Vocabulum Ταραντίνους cum octo sequentibus verbis, τὸ μὲν οὖν usque ἀνδρώδης ἦν, temere transfiluerunt codices Reg. F. G. Vef. Tub.

CAP. XIII.

CAPVT XIII.

Vers. 1. *Vers. 1.* προσγγνομένων tacite correxit Gronov. & merito tenuit Ernestus. Mendose προγγνομ. ed. 1. 2. cum msstis. — *Ibid.* τὸ κατ' ἐκατέρων ξενικόν. Necessario requirebatur articulus, qui commodius sane ante κατ' ἐκατ. stare videtur, ubi etiam a Scaligero positum videmus, quam post, ut placuit Casaubono. Quod ξενικὸν habet ora ed. 1. id nullus ex nostris agnoscit codicibus.

Vers. 2. *Vers. 2.* ὁ κλυδωνος οἶδος. Teneri utique constans hæc codicum lectio potuit. Nec tamen pertinaciter repudiemus οὔτως, quod cum Vrsino Casaubonus ceterique editores probarunt. — *Ibid.* κατ' ἐποτέρων ὁ κονιορτὸς τραπήσεται. Vulgo omnes κατ' ἐπότερον edd. & mssti. κατ' ἐποτέρων scribendum monuit Reiskius, interpretationem adjiciens, contra quos, quorum in tergora fugientium. Sic sane & V. 85, 1. ἐπεὶ δὲ τὸν μὲν κονιορτὸν εἶσεν κατὰ τῶν ἰδίων φερόμενον.

Ibid. διὰ τὸ ἀμφοτέρους ἐπὶ πολὺ διακατέχοντας ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἐξ ἀρχῆς τόπον. διὰ τὸ ἀμφοτ. ex conject. edidit Casaub. pro διὰ μὲν ἀμφοτ. in quod cum ed. 1. codices consentiunt omnes. Tum vero pro διακατέχοντας vulgo διατρέχοντας habent edd. cum Reg. G. Vef. & Tub. Qua ratione quum prorsus non cohæreret oratio, lacunæ signum post ἐν τῇ μάχῃ inseruit Casaub. quod tenuerunt posteriores editores, & deesse videri verbum τηρεῖν ait Reisk.

Reisius: quamquam egre intelligitur, quo pacto, qui *discursus*, is dici possit *stationem suam tenere*. Immo haud dubie probanda fuit Vrsini emendatio *διακτέχοντας*, quam suo in codice invenisse ille videtur: certe perspicue ita habere Augustanum nostrum confirmare possumus, licet enotare hanc lectionem ex eo cod. neglexerit Bosclerus. Eandemque lectionem a fratre suo ex nescimus quo msto codice notatam retulit Gronov. in notis msstis ad oram exempli suae editionis. Sic etiam dare debuerant Reg. F. & alius codex, quem *Memmianum* vocat Gronovius, in quibus mendose *διατέχοντας* scribitur; e quo deinde alii *διατρέχοντας* illud effuxerunt, quod habent editi. Est autem peropportunum & proprium in hac re verbum *κατέχειν τὸν ἐξ ἀρχῆς τόπον*, sed pro simplici verbo compositum *διακατέχειν* aliis quoque amat frequentatque Polybius, velut II. 17, 5. II. 70, 3. IV. 55, 6. & mox XI. 15, 1. At ne sic quidem satis emendata atque integra videri debet oratio; quandoquidem *διὰ τὸ* verbum in infinitivo modo postulat, solum participium non patitur. Itaque fortasse *διὰ τὸ μέν εἰν ἀμφοτέρους ἐπὶ πολὺ διακατέχοντας* legendum; & vestigia verbi *μένειν* videri possunt in illa particula *μέν* latere, quam codices agnoscunt omnes.

Κεφ. 4. πρὸ παράκων. conf. ad V. 60, 7.

Verf. 4.

Verf. 5. τῶν τοῖς τυράννοις πολιτικῶν ὑποταγόμενων. Casaubonus in versione latina: *quam plebs aliqua urbana tyranno subdita*. Ad græca, quum vulgo inde a Casaubono sic nude legerentur *τῶν τοῖς τυράννοις ὑποταγόμενων*, hæc monuit REISKIUS: „Herwagius & Augustanus *τυράννοις πολιτικῶν ὑποταγόμενων*. Videtur Polybius dedisse: *τῶν τοῖς τυράννοις πολιτικῶν* (scil. ὅχλων, quod præcessit) *ὑποταγόμενων*. Conferuntur hic inter se quatuor genera hominum: bina utrimque inter se & paria & imparia. Ex una parte stant *oives*, ex altera *mercenarii*. Civium duo sunt genera, alii *pro libertate* dimicant, alii *pro domino*. Rursus in mercenariis alii *regibus*, alii *populis liberis* operam in bello locant. Ut ergo (sic colligit

Verf. 5.

Vers. 5. Polybius) primi ad secundos, sic tertii ad quartos habent. Primi fortiter dimicant, secundi segnius & ignavius: sic tertii ad quartos. [hoc dicit: sic tertii rursus fortiter, quartii segnius & ignavius.] πολιτικοὶ sunt iidem ac πολίται. Et πολιτικῶν ὑποταγμένων idem est, transpositis vocabulis, atque ὑποταγμένων πολιτικῶν, quomodo aliàs ordinari verba vulgo solent. — Eodem modo πολιτικοὶ ἱππεῖς καὶ πεζοὶ opponuntur ξένοις, I, 9, 4. Rursusque I. 75, 2. τοῖς μισθοφόροις opponuntur πολιτικοὶ ἱππεῖς καὶ πεζοί, ubi eodem errore, qui hoc loco omnes invasit libros, plures codices (inter quos est Aug. quem ibi nominare obtiti sumus) πολεμικοῖς pro πολιτικοῖς exhibent. Et passim aliàs simillima ratione lapsos esse librariorum, ad eundem locum monuimus.

Ibid. ὑπεράγειν. Rarioris usus verbum, idem sonans ac ὑπερέχειν, ut Suidas notavit.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἐκείνων cum Vrsino correxit Casaub. Mendose ἐπαικμένων ed. i. cum mssis. — *Ibid.* οὗ δ' ὑπέρ. οὗ perperam abest ab Aug. Reg. F. G. Vers. Tub. interceptum ab extrema syllaba vocis præcedentis.

Vers. 7. *Vers. 7.* ἐπιβουλεύσαντας. ἐπιβουλεύοντας Suidas in Δημοκρατία.

Vers. 8. *Vers. 8.* ἡ δὲ τῶν μονάρχων ἀσφάλεια &c. Repetit hanc sententiam Suidas in Δημοκρατία.

Cap. XIV.

CAPVT XIV.

Vers. 1. *Vers. 1.* θωρακίτας. Corrupte ὄρακίτας ed. i. cum mssis. conf. c. 11, 5.

Vers. 2. *Vers. 2.* ἐν ᾧ καὶ καὶ cum Vrs. correxit Casaub. ἐν ᾧ δὲ καὶ edd. cum mssis. — *Ibid.* τότε. — „τότε in tam parvo spatio post ἐν ᾧ καὶ non admodum tersum est, sed Polybiani tamen coloris.“ κεισκινα. — *Ibid.* παρὰ τῆς τῶν ἡγουμένων ἐμπειρίας. conf. IX, 12, 4. & XI, 16, 7 seq.

Vers. 3. *Vers. 3.* προεθῆναι recte Casaub. cum Scaligero, προεθῆναι ed. i. cum mssis. — *Ibid.* μέιναι παρ' αὐτόν. — „Forte παρ' αὐτῶν id est, ἐν τῷ αὐτοῦ, sui comperis manere.“

REISKIUS. — Pariter Scaliger *παρ' αὐτῷ* corrigere iussit. Vers. 3.
 nat. At non videmus quidni *παρ' αὐτὸν* eadem notione teneri possit; cum & aliàs sæpe *παρὰ* cum accusativo casu eadem notione atque cum dativo usurpetur. *ἐν αὐτῷ διέπεσε* ait X. 40, 6. — *Ibid.* *τὴν τῶν εὐτυχούντων ἀρχὴν*. Mendose *ἀρχούντων* ed. 1. cum msstis. Correxuit Casaub. cum Vrfino. De *α* & *ἐν* inter se permutatis conf. ad III. 90, 8.

Vers. 6. Poterat fortasse teneri *ὁ μὲν οὖν Μαχανίδας*, Vers. 6.
καὶ aliàs passim pleonastice sic positam illam particulam videmus, velut III. 41, 2. XXII. 12, 8. XXXVIII. 3, 11.

Ibid. *τοὺς μὲν κατὰ πλάτος ὑπεραίρειν, τοῖς δὲ κατὰ πρόσωπον ἄγειν*. Constans hæc est codicum omnium scriptura, in qua nihil utique desiderari videtur: *ἄλιος* (nempe ex hostibus) *α* *latere cingere*, *adversus alios α* *fronte ducere*, vel, *aliis α* *fronte signa inferre*. *ὑπεραίρειν τοὺς πολλοὺς κατὰ πλάτος* idem est ac *ὑπερμαρῶν* vel *περικερῶν*, de quibus verbis diximus ad XI. 1, 5. nempe *partem suæ aciei producere ultra frontem aciei hostium*, *Et circa latus hostium circumducere*. conf. V. 85, 3. In eandem sententiam, sed paulo diversa dictione XI. 1, 7. de C. Claudio verba faciens Polybius, *militēs sumens*, ait, *qui in dextera cornu in postrema acie stabant, καὶ τὸ λαὸν ὑπερέρας τῆς ἰδίας παρεμβολῆς, προσέβαλε κατὰ πλάτος τοῖς Καρχηδονίοις, circumduxit eos circa latus Romanæ aciei cornu, Et α* *latere adgressus est Poenos*. Reiskius hoc nostro loco, videns Hervagium & Augustanum codicem dare τοῖς δὲ κατὰ πρόσωπον ἄγειν, probavit τοῖς, sed id ad ipsius Machanidæ copias, non ad hostes retulit; & τοῖς ait hic loci idem esse atque *ἐν τοῖς*, *μετὰ τῶν παρ' αὐτοῦ*. Itaque & paulo ante pro *τοὺς μὲν κατὰ πλάτος* legendum τοῖς μὲν putavit, *cum cornu suo aciem hostium amplecti Et includere*. Nobis nil opus visum est, a codicum lectione recedere. Verbum *ὑπεραίρειν* accusativum casum requirit quo significantur ii, ultra quos producitur vel circa quos

Verf. 6. circumducitur pars aciei. Ac videri quidem potest Reiskii ratio confirmari eis verbis quae Vi. 23, 9. legimus τοὺς δ' Ἰλλυριοὺς ἐπεσφάρα, ἐν πλοῖον ἀποσπῶν τὴν ἀφ' ὅδου. Nam ibi quidem τοὺς Ἰλλυριοὺς idem est ac σὺν τοῖς Ἰλλυριοῖς, circumducit Illyrios, a latere iniussit hostes: at nimirum accusativus casus ibi ex praecedentibus intelligitur τοὺς πλοῖαυτας, Ἰλλυριοὺς, circumducit circa polkastas suos, qui a fronte oppositi erant hosti.

Verf. 7. *Verf. 7.* συνεχυδαίς correxit Casaub. cum Verf. Monodote. συνεχυδαίς Aug. Regii, Vefont. Pejus συνεχυδαίς ed. 1. — *Ibid.* ὄψεσθ' οὐκ αὖτις τὸν Φόβου δα. Accusativi absolute positi: quo de genere passim monuerunt grammatici.

Cap. XV.

C A P. V. T. XV.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἄφωγον ex ed. 1. & mastis revocavimus. καὶ προηθείς ἄφωγον Casaub. & seqq. cum Vrsino, sine causā. *Ibid.* ὑποστειλας αὐτόν. Sic pariter codd. omnes cum ed. 1. αὐτόν ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* ὑπὸ τῇ τῆς Φάλαγγος κέραι. τὸ abest ab ed. 1. Regii & Vefont. Recte adiecit Casaub. cum Vrsin. & Aug. forte & Vrs. — *Ibid.* παραγείλας αὐτόν. Verbum παραγείλας, quod ex conjectura hic inferere Vrsinus iussit, per errorem bis positum est in ed. Casaub. semel hoc loco, tum tursus post κλίνειν. Priori loco delevit deinde Gronovius, & nonnisi post κλίνειν retinuit. Poterat utrimque, iudice REISKIO, abesse, si pro κλίνειν legeremus κλίνειν. „Quo admisso, ait, erit τοῖς πρώτοις τέλασι idem quod σὺν τοῖς πρώτοις τέλεσι.“ — Pro κλίνειν temere & invitis mastis κλίνειν erat in ed. 1. In eadem cum Reiskio cogitationem jam olim incidisse Scaligerum videmus, qui κλίνων in ora sui libri correxit.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἐκλειθέντα recte Casaub. cum Vrb. Aug. & Verf. ἐκλειθέντα ed. 1. Regii, Vefont. Tub. — *Ibid.* τόπον Perperam τόπου ed. 1, Reg. F. Vef. Tub.

Verf.

Vers. 4. Φαλαγγίτας αὐτοῦ παρακάλει θαρβέειν καὶ μένειν. αὐτοῦ, *ibi*, ingenio debetur Casauboni, & verum utique videtur. θαρβέειν καὶ μένειν idem est ac μένειν θαρβέοντα. Difficile dictū fuerit, quam vim h. l. habere possit pronomen αὐτοῦ, nisi dicas, τοὺς Φαλαγγίτας αὐτοῦ, phalangitas solos, opponi ei quod mox sequitur ἀναμῆ. Sed ne id quidem satis commodum videtur. Persæpe vero in adverbio αὐτοῦ lapsos librarios observavimus, in αὐτοῦ perperam mutantes. Vide Adnot. ad IV. 81, 5. V. 24, 1. Post Φαλαγγίτων commodius delebitur comma, quod præter necessitatem adjecit Ernestus. — *Ibid.* περιῆσθαι. Mendose περιῆσθαι ed. 1. Reg. F. G. Vefont.

Vers. 5. Πολυβίῳ δὲ τῷ Μεγαλοπολίτῃ. — „Recte *Polybium* hunc a nostro historico distinguit Casaubonus. [in Indice rerum memorabilium in Polybii Historia contentarum.] Videtur Nostri aut patruus aut avunculus fuisse. Erat enim mos Græcorum hic, ut natū maximum liberorum ex avo paterno, secundum ex avo materno, aut patruo, aut avunculo nominarent; quod in nostro item historico videtur evenisse. Non posse Polybium nostrum hic significari, ex eo patet, quod Polybius, de quo h. l. commemoratur, vir dicitur fuisse usu militiæ subactus, & prudentia atque auctoritate præditus, quod ætatem indicat maturam. Contigit autem hoc prælium, quo Philopœmenis virtus rem Achæorum sustinuit & Spartanam graviter percussit, anno secundo Olymp. cXLIII. Polybius autem historicus noster Fragm. [Legat.] LVII. dicitur una cum patre legationem ad Ptolemæum Philometorem suscepisse, cum nondum per ætatem honores in republica gerere posset; idque honoris Achæos ipsi contulisse in gratiam patris, ductos memoria meritorum, quibus Lycortas eos sibi obstrinxisset. Incidit ea legatio in annum quartum Olymp. cXLIX. Quod sit ergo Polybius historicus tum adhuc adolescens fuit, gerendæ reipublicæ nondum per leges idoneus, qui potuit sex & viginti annis apte vir jam confirmatus & senio propior quam adolescentiæ fuisse? Nullus tamen

Vers. 5.

tamen dubito, ex hoc loco parum intellecto veterum nonnullos commentos esse fabulam de longissima Polybii nostri ætate, ultra nonaginta annos producta. REISKIUS. — Polybium eum, qui hic memoratur, a scriptore nostro fuisse diversum, extra controversiam est positum. Ceterum quam Reiskius fabulam ait a nonnullis proditam de Polybii vita ultra nonaginta annos producta, neminem quidem neque ex veteribus scriptoribus, nec ex recentioribus, novimus, qui id commentus sit. Duo & octoginta annos vixisse Polybium, Lucianus in Macrobiis cap. 22. ait, & neminem videmus ab eo dissentientem. Videtur Reiskius, Lucianum ante oculos habens, ex uno versu in alium aberrasse oculis. Post Polybium, Hypsicratem historicum commemorat Lucianus, quem duo & nonaginta annos vixisse tradit. Duo verba τῷ Μεγαλοκλήτῳ abesse a codice Memmiano ait Gronovius: agnoscunt illa verba nostri codices omnes cum editis.

Ibid. τοὺς διακεκλήτους τὴν Φυγὴν. — „qui devitassent fugam, hoc est, non passi essent se in fugam cum reliquis impelli.“ REISK. — Nempe active sciendum hic est nomen Φυγὴ, pro *compulsione in fugam*. Atque ita non opus est, ut cum Scaligero corrigamus διακεκλ. πρὸς τὴν Φυγὴν. — *Ibid.* τὴν ἐκάνοδον. τὸν ἐκάνοδ. ed. 1. male & invitis mssis. — *Ibid.* ἐν διώματες. ἐν τοῦ διώματος, malimus cum Reiskio.

Vers. 6.

Vers. 6. καταβαλόντας τὰς σαρίσσας. Cum Vrsino correxit hoc Causaubonus. Confer Sixti Arcerii Notas ad Aeliani Taët. c. 32. Adde quæ monita sunt ad Polyb. II. 69, 7. Mox XI. 16, 1. omnes in καταβαλεῖν τὰς σαρίσσας consentiunt: unus Aug. in contextu καταλαβοῦσι habet, sed καταβαλ. ab eadem manu superscriptum inter lineas.

Vers. 7.

Vers. 7. ὅτε δδ. δδ utique, non δδ, hic requirebatur. De confusione istarum particularum cum aliis diximus, tum ad I. 30, 12.

Vers.

Vers. 8. κατὰ τὸ τέλος. — „Hoc mihi suspectum. Num κατὰ τὸ βάθος? aut κατὰ τὸ εἶδος? nihil ibi erat aqua, quam tamen in fossa esse consentaneum erat. Vel etiam κατὰ τὸ τέλος, pro isto quidem tempore?“ REISKIUS. — Nihil horum satis placet: nec tamen satis idoneum videtur id quod vulgo habent omnes. Aliàs sane εἰς τέλος, non κατὰ τὸ τέλος, pro Latinorum *prorsus, omnino*, utitur Polybius. — „Forſan τὸ θέρος“ notavit Casaub. in ora Basil. idque in versione latina expreſſerat. De fossa ista confert dicta ad cap. 11, 6.

Vers. 8.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 1. χρένου. χρένον ed. 1. temere & invitis mssis. *Vers. 1.* *Ibid.* ἐμφανέν. — „Hoc est, προσδοκημένον καὶ πεπονημένον. Rarior hic usus verbi ὁρᾶν, cum significat *exspectare, votis & cupidis oculis rem accedere*.“ REISK. — *Ibid.* ὑπάγειν, *succedere*, bene habet: nec opus videtur, ut ὑπάγειν corrigamus cum Arcerio ad Aeliani Taſt. c. 32. & Grenov. in Notis mssis. — *Ibid.* καταβυλοῦσι τὰς πυρίδας. Vide notata ad c. 15, 6.

Vers. 2. οἱ μὲν προδιαλελυότες τὰς τάξεις τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβαίνοντες, πρὸς ὑπερδεξιούς τοὺς πελαγίους ἀποδειλιάσαντες, ἐτρέποντο. REISKIUS, postquam lectionem editionis Hervag. & cod. Aug. retulit, ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβαίνοντες, (quæ eadem lectio est codicum omnium,) — „Vnde colligo, ait, Polybium dedisse ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβάσει ὄντες, cum essent in descensu fossæ, h. e. cum jam descenderent in fossam, & ad imam ejus profunditatem procederent.“ — Tum vero, cum πρὸς τοὺς ὑπερδεξιούς τῶν πελαγίων ἀποδειλιάσαντες ex Vrsini conjectura edidisset Casaubonus, probavit idem REISKIUS Hervagianam lectionem, in quam consentiunt Reg. F. G. & Tub. πρὸς τοὺς ὑπερδεξιούς τοὺς πελαγίους προδηλώσαντες. Quorum verborum hanc esse ait sententiam: „Cum Lacedæmoniorum primi ordinis jam in una valle essent, significabant clamore juis solidioribus“

Vers. 2.

dalibus pone sequentibus, (hi sunt *ὑπερδέξιοι*, quī hi l. commemorantur; nam posteriores ordines altius stabant, quam primi, in vallem illi imam jam progressi;) *significabant igitur hostes*, h. e. *propinquos esse Achæos*, qui pone labium seu projectam & eminentem fossæ oram tecti in armis adhuc steterant, nunc autem procedebant in ipsam oram fossæ, & ex alto telis & contis suppositos hostes petebant. *Clamore igitur amicos suos pone insequentes admonebant, adesse hostem, fugiendum esse, & cum ipsis illis verbis fugiendi initium faciebant.* — Hæc Reiskius; cuius ratio, acuta sane aliqua ex parte, in ceteris quanta habeat incommoda non esse necesse arbitramur ut exponamus. Nobis, omnia momenta circumspicientibus, tali modo refingendus corruptus locus videtur, pressio quantum fieri potest pede insistendo codicum scripturæ: *οἱ μὲν προδιαλαλῶντες τὰς τάξεις τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ τῆς τάφρου καταβάσει, ἀναβαλίνοντες πρὸς ὑπερδέξιους τοὺς πελαγίους προδήλως ὄντας, ἐτρέποντο.* Id est, *cum ii ex Lacedæmoniis, qui in descensu fossæ ordines solvissent, adscenderent nunc adversus hostem qui manifeste in superiori loco stabat, in fugam averti sunt.* Videntur tamen brevius & contractius hæc, quam pro Polybii stylo, expofita: ac nescimus, an sive librariorum culpa interciderit hoc loco nonnihil, sive ab eo, qui hæc Excerpta compilavit, resecta sit pars aliqua narrationis. Nempe & aliis satis ostendit ille homo, potioris momenti ipsi visas esse observationes, monita, atque præcepta, quibus historiam suam distinxit Polybius, quam ipsam rerum gestarum narrationem. Pro *προδηλώσαντες*, quod est in editione Hervagiana, Scaliger aut nescimus quis alius vir doctus in ora libri Scaligerani scripsit *προδήλως ὄσαντες*. Verbum *ἀποδηλώσαντες* Casaubonus ex versu 6. hausisse videtur. Pro vulgato *καταβαλίνοντες, καταφάινοντες* habent Reg. F. G. Vef. Tub. confusis literis *β & φ* ob similitudinem pronuntiationis, cui adfuerant erant illi librarii.

Vers.

Vers. 5. εὐθέως γὰρ προεβόλετο τὴν τάφρον· ὁ Φιλοπολί-
 μν. Veriti eramus, ne invidere videremur Casauboni inge-
 nio, si repudiata docti viri emendatione, quæ percommo-
 da videri poterat, scabrosam codicum scripturam revoca-
 remus; præsertim cum illud novæ periodi initium 'Ο δὲ Φι-
 λοπολίμν nihil prorsus in procedente oratione habere vide-
 retur, quod ad illud referretur. Sed iterum iterumque re-
 legentes totum locum, & cogitantes morem Polybii, non mo-
 do longissimas necdendi sæpe periodos, sed etiam aliis in-
 terjectis orationis membris illas intercidendi, ac post mul-
 tas verborum ambages interruptum orationis filium de-
 nuo adnectendi continuandique, veram putamus REIS-
 KÆ sententiam, probantis illam editionis Hervagianæ
 scripturam, quæ præcedentem periodum his verbis termi-
 nat: εὐθέως δὲ τὴν ἀγχύοναν τοῦ προεστῶτος, ὃς εὐθέως προ-
 βόλετο (sine προεβόλετο mavis cum Aug. & Regiis) τὴν
 τάφρον. Et statim hanc secuturi fuæramus rationem, nisi
 articulum ὃς ignorarent plerique libri, Aug. Reg. F. G.
 Vef. Tub. Sed facile etiam intelligitur, quo pacto idem
 articulus, quænam edit. i. perspicæ habet codex Me-
 dicæus, excidere in aliis potuerit, nempe a terminatione
 vocis præcedentis interceptus. Quod vero deinde nova
 incipitur periodus a verbis 'Ο δὲ Φιλοπολίμν, perspecte
 idem REISKÆUS monuit: „Periodus hæc, a longissima
 interjectione distracta, continuatur demum p. 885. 19.
 [initio cap. 16.] in illis Πλὴν ὃ γὰρ Φιλοπολίμν &c. quæ
 verba hic occēptam, sed abruptam, & multis interme-
 diis interpellatam orationem quasi a primordio repetunt &
 instaurant.“ — Nempe ope illius particulæ πλὴν resumitur
 & cum abrupto in superioribus initio periodi rursus con-
 nectitur oratio, eodem modo atque sæpius aliàs repetita
 ex superioribus particula δὲ factum vidimus; de quo gene-
 re cum sæpe aliàs, tum in Adnot. ad I. 29, 6. monuimus.

Ibid. οὐ προῖδόμενος τὴν τάφρον, nil cavens fossam, non
 vitatus fossam. conf. ad I. 49, 6.

Vers. 5.

Ibid.

Vers. 5.

Ibid. οὕτω συμβήσεται καὶ ἄν. Hand dubie ex hoc orta est mendosa codicum Vrb. & Aug. scriptura οὕτω, unde deinde alii simpliciter οὐ, alii οὐ τοῦτου fecerunt. Reiskius ὅτι suspicatus erat, quam particulam iterari hic putavit ex superiori oratione. Quæ nobis quidem minus commoda ratio videtur. οὕτω est hoc casu, in hac hypothese, tunc, tum vero; & refertur ad præcedentem particulam εἰ, ut sæpe aliàs.

Ibid. τὸ προειρημένον νῦν. Articulum cum ed. 1. ignorant scripti libri omnes; recte vero a Casaubono adiectus videtur; nec enim carere eo poterat oratio. Quid spectarit Vrsinus nescimus, cum scribendum monuit προειρημένον ἦν. Reiskius omnino legendum contendit τὸ εἰρημένον μὲν νῦν, γιγνόμενον δὲ τότε.

Vers. 6.

Vers. 6. ἐν παρατεταγμένων ἀπολύσει, ἐν ἡμετέροις jam acie sese recipiet. ἀπολύσαι ed. 1. Reg. F. G. Vefont. Voluerunt ἀπολύσαι in optativo: sed recte ἀπολύσει cum Vrsino correxit Casaub. Sic mox διαβαλεῖ vel διαβάλλει in indicativo modo; & paulo ante, εἰ προσάξει.

Ibid. καὶ μακρὰν αὐτὸν ἐμπειρίαν διαβαλεῖ. διαβαλεῖ cum Scaligero scripsit Casaub. διαβάλλει ed. 1. cum mastis, quod defendere fortasse aliquis posset, præsens tempus notione futuri, quamvis præcesserit futurum. Sed ἐμπειρίας hoc quidem loco non ex Casauboni emendatione est, quod imprudentibus nobis excidit ut scriberemus in scholio infra contextum: habet eandem scripturam etiam Hervagiana editio, cum qua consentit codex Med. Ceteri quidem codices, Vrb. Aug. Regii, Vefontinus, (nescimus an & Tub.) ἐμπορεία habent, quam in corruptam scripturam deinde vers. 8. omnes consentiunt. REISKIUS ad hunc locum talis est adnotatio: „Forte καὶ [ante μακρὰν αὐτὸν] & διότι [ante χωρὶς ὁλοσχ.] debent inter se stationes permutare, ut sit: διότι μακρὰν αὐτὸν εὐταφίας διαβαλεῖ, καὶ χωρὶς &c. Aptum est hoc διότι ex συλλογισάμενος, [vers. 5. ἅπαντα συλλογισάμενος.] Sed adhuc εἰσα διαβαλεῖ hæreo. Intelligerem μακρὰν ἐμπειρίας αὐτὸν

αὐτὸν βαλεῖ, vel ἀβαλεῖ, ad verbum, *se jaciēt prociāl ex-*
perientia, h. e. *exponet se criminationi imperitiā*. Intelli-
 gerem quoque τὴν αὐτοῦ ἔμπειραν διαβαλεῖ, *ipse suam*
peritiam in despectum invidiamque adducet. Num ita-
 que sic dedit auctor: ἀπολύσει, καὶ μακρὰν ἀποσπάσει, δι-
 ῶν τὴν αὐτοῦ ἔμπειραν διαβαλεῖ, καὶ χωρὶς &c. Paulo post
 sequitur μακρὰν αὐτοῦς δόντας ἐμπειρίας, quæ est proba &
 ad intelligendum aperta dictio. — Hæc ΠΕΙΣΚΙΥΣ: quæ
 quoniam ferendam atque etiam commodam judicavit dictio-
 nem μακρὰν αὐτοῦς δόντας ἐμπειρίας, non videmus cur ad
 alteram illam μακρὰν αὐτὸν (id est αὐτὴν) ἐμπειρίας διαβα-
 λεῖ offenderit. Sane si participium ὄντα subintelligas, δια-
 βαλεῖ αὐτὸν μακρὰν ἐμπειρίας ὄντα, satis constare isti di-
 ctioni grammatica ratio videtur. Et quamquam rara aliās
 & vix audita sit dictio hujusmodi, μακρὰν ἐμπειρίας ὄν-
 τας, peritiam destitutus, ferenda tamen fortasse fuerit, ac tota
 phrasis cum Casaubono ita exponenda, quemadmodum in
 scholio sub contextu retulimus: & vulgata scriptura, ἐμ-
 πειρίας, præsidium inveniet in eo quod cap. 14, 2. præmo-
 nuit scriptor postea de insigni momento, quod imperato-
 rum sive ἐμπειρία sive ἀπειρία ad exitum belli solet confer-
 re. Quod si contra ἐν παρείᾳ legamus, e quo proxime
 detorta altera scriptura ἀμπερία videri haud sane improba-
 biliter poterat; plura utique hoc loco mutanda forent,
 quemadmodum in scholio significavimus: & μακρὰν αὐ-
 τὸν δοῦναι ἐν παρείᾳ fortasse denotare poterit nimis longe
 progredi, eo progredi, unde difficilis sit receptus, (conf.
 cap. 17, 4.) quod tamen pertinacius urgere quidem nos-
 mus. Ceterum in corrupto difficilique loco, ubi omnia
 circumspectiendi tentandaque remedia sunt, meminerit ve-
 limus eruditus lector duorum aliorum Polybii locorum,
 quæ quoad singula quidem verba similitudinem nonnullam
 cum ea phrasi, in qua nunc hæremus, videri possunt ha-
 bere; videatque, an ex illis aliquid fortasse subsidii ad le-
 vandam sive hujus versus, sive versus octavi difficultatem,
 peti possit. IV. 12, 11. μακροῦς ὄντας ἐν παρείᾳ καὶ διαλο-
 γου.

C A P V T XVII.

Cap. XVII

Vers. 1. Πλὴν ὁ γὰρ Φιλοποίμην. Referuntur hæc ad *Vers. 1.* illa verba Ὁ δὲ Φιλοποίμην, quæ cap. 16, 5. ex codd. msstis restituenda sunt; quemadmodum ad illum locum monuimus. conf. c. 23, 2. — *Ibid.* τροπὴν γάρ. Eandem conjunctionem in suo libro adjecit Scaliger.

Vers. 3. κατὰ τὴν τοῦ διώγματος παράπτωσιν. τὴν *Vers. 3.* articulum ignorant mssti cum ed. 1. Merito eum ex ingenio adjecit Casaubonus. παράπτωσιν recte scripsit idem Casaub. confer III. 115, 11. & ibi notata, adde hoc cap. *vers. 4.* Perperam παρὰ πτώσιν ed. 1. & mssti.

Vers. 5. τὴν ἀλπίδα. Abest artic. Regils & Tub. minus *Vers. 5.* recte. — *Ibid.* τῆς σωτηρίας. Perperam ἀλπίδα διὰ τῆς σωτηρίας ed. 1. cum msstis. Importunam præpositionem delevit Casaub. cum Vrsino.

Vers. 7. Dubitare licet, utrum post τάφρην recte po- *Vers. 7.* sita sit distinctio, quam ibi habent edd. cum msstis, an post ἀνεργῶς sit reponenda, ut ad καρήλανς referatur hoc adverbium.

C A P V T XVIII.

Cap. XVIII

Vers. 2. Συμλίαν. Σιμίαν & nunc & *vers. 6.* edd. & *Vers. 2.* mssti, excepto Reg. G. in quo utrobique Συμίαν. — *Ibid.* οἷς ἐχρῆτο τότε, παρεισπίπτων ἐκ τοῦ πέραν τῆς τάφρου τὴν ἀντιπαραγωγὴν * ἄκωθεν τῷ τυράννῳ. Alienum utique ab hoc loco verbum παρεισπίπτων videtur. Satis opportunum foret παρίππεύων, quod suavit Reiskius, nisi desideraretur aliquid ad οἷς ἐχρῆτο τότε. Itaque nobis videtur vel οἷς ἐχρῆτο τότε παρίπποις scripsisse Polybium, quemadmodum mox *vers. 5.* eosdem, Polyænum & Simmiam, παρίππους Philopoemenis dicit; vel οἷς ἐχρῆτο τότε παρασπισταῖς, ac fortasse post παρασπισταῖς verbum παρίππεύων adjecit, quibus e duabus vocibus male detortis & in unam contractis παρεισπίπτων fecerunt librarii. Sed, ut dicam quod res est, prorsus superfluum fuerit siue παρίππεύων siue quodvis aliud participium; quod

Verf. 2. five adjicias, five omittas, desiderabitur tamen utique etiamnum verbum finitum ad τὴν ἀντιπαράγωγόν. Et commodè sane ποιεῖτο supplendum suspicatus est Reiskius. Quod si verbum hoc ποιεῖτο in locum vocis ἀπαθεῖν substitueremus, adverbium hoc quidem a nemine magnopere desideraretur; sed difficile fuerit intellectu, qui factum sit, ut notum & obvium verbum ποιεῖτο in ἀπαθεῖν mutaverint librarii; quare hanc quidem vocem, quæ nihil utique incommodi habet, nequaquam sollicitaverimus. De verbo ἀπαθεῖν cogitasse Casaubonum, ex versione ejus adparet: *in adversam prorumpens ripam, tyrannum in altera ripa e regione obequiantem arcere* & inde *expellere institit*. Sed quo pacto structuram orationis intellexerit, difficile dictu est. παρεξήλυνον ἀλλήλοις ἐκατέρωθεν, ait Plutarchus in Philopoem. p. 362. ὁ μὲν διαβῆναι καὶ Φυγῆν, ὁ δὲ τούτῳ κωλύσαι βουλόμενος. De Simmia & Polyæno idem Plutarchus sic scribit: οἵ τε ἀπὸ τῷ Φιλοποίμῳ, παρῆσαν μαχομένῳ καὶ συνήσπιζον.

Verf. 3. *Verf. 3.* Ἀναξίδαμους. — „Videtur in nomine *Anaxidami* error accidisse, non quod fieri non potuerit, ut duo quidam cognomines eidem pugnae castris in adversis interessent; sed quod credibile non est, Polybium neutrum eorum aliqua nota ab altero distinxisse.“ REISKIUS. — Paulo post verf. 5, ubi idem rursus *Anaxidamus*, Machanidæ comes, commemoratur, *Anaximandrum* nominavit Casaubonus in versione latina, casum nescimus an consilio. Ibidem vero Ernestus *Anaxidami* nomen reposuit.

Verf. 4. *Verf. 4.* συναγαγὼν ἐκ μεταβολῆς ὁ Φιλοποίμην αὐτῷ. De συναγαγὼν nihil monuit Reiskius. An intelligendum ἔκον? ERNESTVS: „συνάγειν τινι, *congradi cum aliquo cominus*, nisi pro συναγαγὼν αὐτῷ legendum *συνέπειν αὐτῷ*.“ — Nos quidem συναλαύναν cogitaveramus. „ἐκ μεταβολῆς videtur esse *equo in orbem circumactio*; quo scilicet incursio sua in Machanidam esset impetuosior.“ REISKIUS. — ἐκ μεταβολῆς est *conversus, converso equo*. Nempe cum id unice ageret Philopoemen, ne superata fossa

foffa elaboretur Machanidas, consentaneum erat, ut prae- Verf. 4.
tere eum semper nonnihil cursu studuerit: itaque, simul tran-
situm ille tentavit, converso equo in eum inVectus est.

Ibid. ἐκ διελήψεως. Sic bene correxit Gronovius,
& sic habet oodex Vrb. Mendose ἐκ διαλέψεως ed. 1. 2.
cum ceteris msstis. De ista phrasi conf. dicta ad II. 33.
6. — *Ibid.* ἐν χειρῶν νόμῳ. Imperite εὐχειρῶν νόμῳ Rego:
F. G. Tub. & Vefont. a pr. manu.

Vers. 7. Τεγεατῶν recte Casaub. cum Vrb. Aug. & Vr. Verf. 7.
fin. τε γε αὐτῶν ed. 1. Reg. F. G. & Vefont. a pr. manu.

Vers. 8. συναβάλετο. συναβάλλετο malimus cum Vr. Verf. 8.
fmo. — *Ibid.* τῆς δ' ἐχομένης correxit Casaub. cum Vrsino.
τῆς δεχομένης ed. 1. ταῖς δεχομέναις Vrb. Aug. Reg. F. G.
Vef. ταῖς δ' ἐχομέναις Tub.

CAPVT XIX.

Cap. XIX.

Præter reliquos codices msstos, habet rursus hoc Ex-Argumen-
cerptum atque id sequitur usque ad cap. 33. codex noster tum.
Regius E. *Laudem Hannibalis*, quæ hoc cap. contine-
tur, persecutus est Livius XXVIII. 12. in ejusdem anni ab
V. C. 548. rebus, in quo anno versatam huc esse Polybii
historiam intelligitur ex consecutione Excerptorum Anti-
quorum ex hoc libro XI. Conf. Polyb. XXIV. 9, 5.

Vers. 1. καὶ τὴν δύναμιν. Verba καὶ τὴν h. l. desunt Verf. 1.
Reg. F. G. Vef. & Tub.

Vers. 3. ἐκαίδεκα πολεμήσας ἔτη Ῥωμαίοις. πολεμήσας Verf. 3.
Reg. F. G. Vefont. ἔτι pro ἔτη Aug. Reg. F. G. Vefont.
Ῥωμαίοις cum Vrsino correxit Casaubonus: sic vero per-
spicue dedit Reg. E. Ceteri Ῥωμαίους cum ed. 1. de qua
constructione verbi πολεμῆν diximus ad I. 15, 10. Quod
autem *sedecim annos* dicit Polybius, omne tempus com-
plectitur, quod in Italia Hannibal consumsit, quemadmo-
dum ipse etiam satis indicat. Livius XXVIII. 12. *tredecim*
annos ponit, nempe qui excurrerunt a prima invasione Ita-
liæ ad hunc annum, in quo nunc versatur historia. Quod
septemdecim annos Polybius scribit XXIV. 9, 5. numerat

Verf. 3. simul annūm ab V. C. 535. quo Saguntum expugnāvit Hannibal. — *Ibid.* καὶ πρὸς ἄλλα. Deest h. l. πρὸς Reg. F. G. Vef. Tub.

Ibid. οὐχ οἷον ὁμοειδέσιν, ἀλλ' οὐδ' ὁμοφύλοις. Satis hinc patet; latius patere notionem vocabuli ὁμόφυλος, quam ὁμοειδής, quod etiam in Adnot. ad I. X. 2. monuimus; ubi pro ὁμοειδής, quod ibi posuimus, rescriptum ὁμοειδής velimus ex hoc ipso loco, in quo nunc versamur; cum quo convenit quod I. 67, 3. pro vulgato ὁμοειδῶν codex Aug. & Reg. A. ὁμοειδῶν habet, quod ibi in contextum recipi debuerat. De κρισκίη ad h. l. adnotatione quid sit statuendum, viderint doctiores. „ὁμοειδῆς, ait, sunt iisdem ἔθουσιν, moribus, vestitu, lingua utentes; ut Græci omnes sunt ὁμοειδῆς, quamquam diversi sunt origine, ut Cretes, Lacedæmonii, Arcades, Aetoli &c. ὁμόφυλοι ejusdem naturæ, indolis, habitus corporis; ut Celtæ & Iberi inter se ὁμόφυλοι erant, non autem eum Libybus.“ —

Verf. 6. *Verf. 6.* οὐδὲν ἂν τῶν κρατερόντων αὐτὸν διίφουε. αὐτῶν pro αὐτὸν habet Reg. E.

Verf. 7. *Verf. 7.* ἀπὸ ταύτων. ὑπὸ ταύτων ed. 1. temere & inviditis mssis.

cap. XX.

C A P V T XX.

De rebus hoc anno a Scipione in Hispania gestis confer Livium XXVIII. 12 seqq. & Appianum in Hist. Romanor. Hispaniensi cap. 25 seqq. ubi pro anno ab V. C. 547, annus 548. in margine debuerat notari. Sed multis quidem modis a Polybii Liviique narratione Appianus discedit.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἀθροίσαντες τὴν στρατείαν. Vide Adnot. ad I. 9, 3. — *Ibid.* ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς προσαγορευομένης Ἰλκίας. Cum Ἰλλύσις vulgo omnes darent scripti editique, Casaubonus in versione ita scripserat, non longe ab urbe quam *Elingam* (alii *Silpiam*) nominant. Et κρισκίης — „Legendum Σιλπίας, ait, e Liv. XXVIII. 12, neque latuit hoc Casaubono, Ortelio, Xylandro, alijs.“ — Nempe

Nempe & Xylander ad oram versionis germanicæ Polybii sic notaverat: „*Silpia* Livio.“ — At peræquè ignota Geographis nomina sunt HAITA & CIAITA; sed utrumque partim quoad scripturæ ductus, partim quoad pronuntiationis similitudinem vocalium H & I, proxime ad IAITA accedit; nisi quod CIAITA sigma literam præfixam habet, quod sive casu fieri potuit in libris Livianis, sive eadem ratione, qua, quem Hispani populum Edetanos alii vocant, eundem alii scriptores præfixa S litera Sedetanos nominant; sive quod ipse Livius, Polybii hunc locum ob oculos habens, literam sigma, in quam terminatur vox præcedens, fugitivo oculo ad vocem sequentem retulit, aut quod in exemplo Polybiano, quo is usus est, per errorem repetita fuit litera sigma. Est autem *Ilipa* satis notum Bæticæ Hispaniæ oppidum, sæpius Straboni, tum Antonine, sive quisquis est auctor Itinerarii, qui sub ejus nomine prodit, p. 411. & Plinio III. 1, 3. memoratum, in Bætica Hispania, ad Bætum fluvium inter Hispalin & Cordubam situm, haud procul a *Carmonæ* vel *Carmona*, in cujus vicina gestas esse res eas, quas ad *Elingam* codices Polybiani, ad *Silpiam* Liviani libri accidisse produnt, Appianus scribit in Rebus Romanor. Hispan. c. 25 & 27. Quibus rationibus commotus, emendationem eam, quam in Adnotat. ad Appian. p. 235. jam proposueramus, in contextum Polybianum recipere ausi sumus.

Ibid. πρὸς τοὺς ὑπαρξάτους. Librarii, perperam καὶ πρὸς τοὺς ὑπαρξάτους scribentes, post vocem χάρακα aberrasse primum fugitivo oculo ad illa verba καὶ προδόμενοι videntur, mox vero in viam. rediisse.

Vers. 2. ἑκπῆς δὲ τετραμυσχίλους. Livius quingentos *Vers. 2.* addit, & de hoc numero convenire fere inter auctores scribit. Appianus tamen, ab utroque horum scriptorum dissentiens, quinque millia habet.

Vers. 3. Κολχάντα cum Vrsino correxit Casaubonus. *Vers. 3.* Mox vero vers. 5. in Κολχάντος (in genitivo casu) libri consentiunt omnes. conf. XXI. 9, 7. *Colcham, Colcam, &*

Verf. 3. præposita S littera, *Scolcam* & *Sculcham* vocant Livianæ codices XXVIII. 13. & XXXIII. 21.

Ibid. αὐταὶ δ' ἤσαν περὶ μὲν. Quod si verum est αὐταὶ, quod cum ed. 1. habent codices omnes, interpretandum fuerit *solæ*, vel *erant autem sonni/i pedites ter mille*. Sed id non ferre videtur sermonis usus. Ferri poterat εἶπε, si id darent libri. δ' ἤσαν αὖ περὶ μὲν correximus ex Urb. cui proxime accedunt Aug. Reg. E. & Vrfini codex, δ' ἤσαν περὶ μὲν scribes, absque αὖ, quod nullo modo spernendum. Mendose vero δ' αὖ περὶ μὲν absque ἤσαν editum erat, αὐταὶ δ' ἢ περὶ μὲν habent Reg. F. G. Vel. αὐταὶ δ' ἢ περὶ μὲν Tab.

Verf. 5. *Vers. 5.* τῇ Κασταλῶνι καὶ τοῖς περὶ Βαῖκυλα τόποις. Conf. ad X. 38, 7. Nil variant h. l. libri, nisi quod Βαῖκυλα habet Reg. E. In Reg. F. primo Βαῖβυλα fuerat, sed mox eadem manu correctum Βαῖκυλα. Ex Livii ratione (XXVIII. 13.) non longe aberat *Castulo* & *Bacula* ab illo oppido, prope quod Asdrubal castra habebat: non item ex ratione Polybii, qui *ab urbe Bacula movisse castra Scipionem* ait verf. 8 sq. & eo profectum esse ubi confedisse hostem cognoverat.

Verf. 6. *Vers. 6.* Verba τὸ δ' ἐπὶ usque *κατένευσεν* perperam transfiliit Reg. E. Pro *ἔχοντας* non opus est ut *ἔχοντα* corrigamus, quod voluit Gronov. in Notis msstis.

Verf. 7. *Vers. 7.* ἐπὶ τὸ συγχρησθαι κατηνέχθη τοῖς Ἰβηροι. ἐπὶ τὸ correximus ex Reg. E. Et sic scribendum monuerant Reiskius & Ernestus. Cæterum clara in oratione miras turbas civit *αἰσκιῶν*, ita ad hunc locum scribens: „Comma post *συγχρησθαι* est ponendum. *κατηνέχθη* τοῖς Ἰβηροι est idem atque *κατηνέχθη* πρὸς τοὺς Ἰβηρας, *descendebat ad Iberos*, h. e. invitus quidem, sed tamen eo deveniebat tandem, necessitate coactus, ut Iberis uti, ad obijciendam hosti magnam speciem, vellet. Dativus, ut alias sæpe monui, est idem atque *πρὸς τινὰ* vel *πρὸς τι* &c.“ Imo naturalis consecutio verborum perspicue hæc est, *κατηνέχθη ἐπὶ τὸ συγχρησθαι τοῖς Ἰβηροι*, quibus quidem verbis

verbis ea ipsa sententia, quam exposuit Reiskius, sub-
jecta est. Vers. 7,

Ibid. *Φαντασιον μὴ καταναύζαν.* Sic perspicte
utique Casaub. *Φαντασία* ed. 1. cum msstis; e quo *Φαν-*
τασία cum jota subscripto fecit Scaliger; nihil sane profi-
ciens.

CAPUT XXL

Cap. XXI.

Vers. 1. *Μασσαύιστον* scripsimus cum Reg. E. Et fo- Vers. 1,
let sic fere constanter nomen huius viri Polybius efferre,
quemadmodum & Appianus. *Μασσαύιστον* h. l. edidit Ca-
saub. & seqq. *Μασσαύιστον* habet ed. 1. cum msstis.

Vers. 2. *Ἰσους τοῖς τῶν Καρχηδονίων.* *τοῖς* cum Scali. Vers. 2.
gero adjecit Casaubonus, cum abesset ab ed. 1. & msstis.
Abesse posse existimavit Reiskius; nobis secus videtur.

Vers. 3. *τοῖσι μὲν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀναστρέφοντας διὰ* Vers. 3.
τὸ παράδοξον τῆς ἐπιφασίας αὐτῶν τῶν Ἰσων ἀπέκταν
Quibus repente & ex improvviso in Poenos irrudentibus, mul-
ti confecti dum avertunt sese in fugam, equis sunt delapsi.
αὐτῶν ex Casauboni ingenio est. *αὐτὰ* ed. 1. consentien-
tibus msstis, *αὐτοὶ* corrigere Vrsinus jussit. *ἀπὸ τῶν*
Ἰσων Scaliger, speciose omnino. In latina versione pres-
so pede Casaubonum sumus secuti. Ceterum fatemur, no-
bis etiam atque etiam suspectam esse huius loci integra-
tem. Certe, alia ut taceamus, quo pertineat illud *τῶν Ἰ-*
σων (vel *ἀπὸ τῶν Ἰσων ἀπέκταν*, haud sane adparet.
Nam siue cum Casauboni interpretationem probes, ægre
intelligitur, quo pacto siue Hispani siue Numidæ equites,
utrumque genus sua arte clarum, dum in fugam se aver-
tunt, *equis sunt delapsi*; (nam, telis quidem Romano-
rum fuisse dejectos, non dicit;) siue *ἀπέκταν* interprete-
ris *defecerunt se*, (quemadmodum in Fragm. a Suida con-
servato, nescimus an satis recte, interpretati sumus, in
Reliquiis ex lib. XXXV. cap. 5, 2.) mirum debet videri,
quæ causâ equites, fuga salutem petentes, commoverit, ut
in pedes sese conjicerent. Livius XXVIII. 13. eandem

Verf. 3. rem exponens, quam hoc capite Polybius narrat, pro Polybii verbis supra scriptis hæc habet: *Hi* (scilicet *Scipionis equites, improvise in effusos incurrentes*) *promptissimum quemque, & proxime vallum, atque in ipsos munitores primum invectum, vizdam praelio inito, fuderunt.* Numidarum Appianus meminit, (Hispan. c. 25.) missis eminus telis fuga se recipientium, moxque converfis equis denuo in hostem procurrentium.

Verf. 4. *Verf. 4. τῇ δὲ παρὰ τοῦ καταβαίνοντος ἐν τοῖς Ῥωμαίωνις ἱππεῦσιν εὐχειρῆα.* — „Videtur *velites* illos designare, qui pone equites quique suos in equis sedebant, pugna autem commissa & fervente desiliebant, & equos hostiles suffodiebant, aliisque modis incommodabant hostibus; quod militum genus est A. V. 542. institutum: vide Liv. XXVI. 4.“ **REISKIVS.** — De velitum isto genere altum in hujus rei expositione & apud Livium & apud Appianum silentium. Nec Polybius satis aperte de his loquitur. confer cap. 23, 1. Ceterum, *ipsos equites Romanos promptos & expeditos fuisse prout τὸ καταβαίνειν καὶ ταχέως ἀναπηδῆν ἐπὶ τοὺς Ἕκτους*, docet Polyb. VI. 25, 4. In *εὐχειρῆα* consentiunt libri omnes, quemadmodum & in *εὐχειρῆαις*, XI. 13, 3. Vtroque loco *dexteritatem, habilitatem, agilitatem, solertiam* significat id nomen. Cæterum de eodem **REISKIVS** monuit: „Videtur *εὐχειρῆα* aliud esse, quam *εὐχέρεια*; Quamquam ejusmodi substantiva a *χρῆς* deducta solent et in *ε* mutare, ut *εὐχαρῆς, δυσχαρῆς*. Et infra quoque p. 976. 35. [XV. 13, 1.] *εὐχέρεια* legitur eodem sensu, quo hic *εὐχειρῆα, habilitas agilitate movendi corporis, & armorum expedite tractandorum*. Pag. 1174, 24. [nobis XXIII. 1, 8.] *εὐχειρῆα καὶ τόλμη* conjunguntur; [quemadmodum XV. 13, 1. *εὐχέρεια καὶ τόλμη*, ubi *velocitatem* interpretatus est Livius. Sed & eodem loco modo memorato, XXIII. 1, 8. codex Bav. *εὐχέρεια* habet: eodemque modo *εὐχέρεια καὶ τόλμη* junguntur XXIV. 5, 6. Confer & XVI. 19, 1.] In Diodoro non eundem modum tenuit Wesselingius: nam p. 588. penult. *εὐχειρῆαις* edidit, pro vulgato *εὐχέρεια*.

ρῆλαις, auctore Stephano. vid. not. 83. Rursus p. 658, 7. Verf. 4.
reliquit vulgatam *εὐχέραις*. — *Εὐχέρεια* apud Suidam
exponitur ἢ διὰ χειρῶν *εὐκνησία*, id est, *manuum agilitas*,
Εὐχέρεια vero, *εὐκόλεια*, id est, *facilitas*; qua notione id
nomen accipitur apud Polyb. VI. 42, 1 & 5. Rursus apud
eundem Polyb. XVI. 18; 3. in vitio ponitur *εὐχέρεια*, &
cum *ἀπειρία* coniungitur, denotatque *levitatem*, vel *ini-*
quiam celeritatem, precipitantiam.

Verf. 5. *ἴλας*. *ἔλας* Aug. *ἔλας* Reg. E. F. G. Verf. Tub. Verf. 5.

Ibid. τὴν αὐτῶν παραβολὴν cum Scalig. correxit Casaub.
ὑπὸ τὴν αὐτῶν παραβολὴν ed. 1. Aug. Reg. E. F. G. Tub.
ὑπὸ τὴν παραβολὴν Vefont. absque pronomine.

Verf. 6. *παρὰλαβόντων*. *παρὰλαβοντ.* Reg. E. Verf. 6.

Verf. 7. *ὁρμήσαν ἐπὶ τῷ κρῖναι* correxit Casaub. cum Verf. 7.
Scalig. Sic vero p. 111 Reg. B. *ἐπὶ τῷ κρῖναι* ed. 1. Med.
Aug. Reg. F. G. Vefont.

CAPUT XXII.

Cap. XXII.

De totius pugnae ordinatione, quae inter Asdrubalem
Gisconis fil. & Scipionem pugnata est, diligenter commen-
tatus est Guischartus in *Memoires Militaires* Tom. I.
cap. XI.

Verf. 2. τὰ δὲ θηρία. δὲ deest Reg. F. G. Vefont. Verf. 2.

Verf. 3. τῇ μὲν ὥρᾳ προανατείνειν, nempe τὰς ἐξα- Verf. 3.
γωγὰς, quoad horam diei magis etiam extendere vel pro-
trahere *eductiones*, magis in longum *ducere* (quod aliàs
ἀποτείνειν græce dicitur) *eductiones*, id est, *serius etiam*
educere copias. Hanc sententiam & admittere videtur græ-
cum verbum, & manifeste poscere oppositionis ratio; nam
deinde, quo die pugnaturus erat, *omnia contraria fecisse*
Scipionem ait scriptor verf. 5. & *primo manus eduxisse*, prius-
quam de egrediendo Asdrubal cogitaret. Sic & Livius in-
terpretatus est, XXVIII. 14. *prior Asdrubal in aciem copias*
eduxit; deinde & Romani processere. Et rursus: *prior sem-*
per Poenus copias castris educabat. Quamquam & illud ad-
jicit, quod Polybius non habet: *a Poeno prius, deinde ab*
Romano

~~Verf. 3.~~ *Romano in castra copia reducit.* Rursusque: *prior festis stando signum receptus dabat.* Quæ Livii adfomenta, nescimus quo pacto, Casaubonum in errorem duxerunt, ut illa Polybii verba, τὸν Ἀσδρούβαν ὁψὲ παρούμενον τὰς ἐξουγωγὰς, contra constantem & neutiquam dubium sermonis usum, sic interpretaretur; *Asdrubalem vesperi semper priorem copias reducere in castra*; tum ut illa, αὐτὸς ἐκώδωκε τῇ μὲν ὥρᾳ προσανατείνειν, his latinis redderet, *ipse assuetus morari in campo aliquamdiu post Pœnium.* Quarum interpretationum priorem tacite probavit REISKIUS, posteriorem disertis etiam verbis vindicare & illustrare conatus est. — „τῇ μὲν ὥρᾳ προσανατείνειν, inquit, id est, ἀνατείνειν τὸν στρατὸν vel τὴν ἐπιμονὴν τοῦ στρατοῦ ἐν τῇ παραβολῇ, μέχρι πρὸς τὴν ὥραν, extendere exercitum, h. e. stationem exercitus, in acie instructa & in conspectu hostium, usque ad seram vesperam.“ — Rursus in aliam partem discessit KANESTVS, in Lexico Polybiano ita scribens: προσανατείνειν τῇ ὥρᾳ, eodem tempore, quo nempe hostis solebat, educere copias in aciem. Ita contextus jubet; ut opinor.“ — Indicet eruditus Lector: nobis de ea interpretatione, quam paulo ante exposuimus, & in versione latina sub contextu retulimus, nullum dubium esse debere videtur.

Ibid. παραμβάλλειν ex ing. correxit Casaub. Teneri vero poterat παραβαλεῖν, in quod consentiunt scripti libri. — *Ibid.* πρᾶξαι recte Casaub. ex ora ed. 2. recepit: sic vero unice habet Reg. E. Ceteri mendose προσέξαι, ut ed. 1. in contextu. — *Ibid.* ὑψηλὸν. — „decorare, scil. τὴν ἀμφιστάτησιν, litam, decretoria pugna contentionem decidere & finire.“ REISKIUS. — *Ibid.* τὰναντία τοῖς. τὰναντίοις προειρημ. ed. 1. temere & invitis masticis. — *Ibid.* συνήγησιν. συνείργησιν Reg. E. quod amplexurus fuerat Ernestus, si cognitum habuisset, qui II. 10, 3. sua auctoritate συνήγησιν in συνείργησιν mutavit. Sed augmentum huius verbi constanter η, non ε, facit Polybius.

Verf.

Verf. 4. ἄρα γὰρ τῷ Φωτὶ &c. ἄρα γὰρ ὡς Φωτὶ ed. *Verf. 4.*
 2. temere & contra librorum omnium fidem. Rem vero paulo commodius tradit Livius, non, ut mane demum hoc imperium dederit Scipio, sed — „tefferam, inquit, vesperi per castra dedit, ut ante lucem viri equique curati & pransi essent. — *Ibid.* καὶ τοῖς στρατιώταις, ἀριστοποιημένους &c. Ferenda hæc videntur, neque ullo modo sollicitanda. ἐξάγειν enim non solum de ducibus, verum etiam de militibus & de toto exercitu usurpatur. Nec tamen silentio prætereunda emendatio, quam Scaliger adferendam putavit: παρήγειν πᾶσι τοῖς χιλιάρχοις, τοῖς στρατιώταις ἀριστοποιημένους &c.

Verf. 6. παρεμβάλε recte Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. *Verf. 6.*
 E. & Vrsino. παρέβαλε ed. 1. Med. Vef. παρέμβαλε Reg. F. G. — *Ibid.* ἐναντίως Casaub. consentientibus msstis. Temere ἐναντίως ed. 1. — *Ibid.* Ad τὰ τῶν Ῥωμαίων non solum intelligendum, sed supplendum adjiciendumque videtur vocabulum στρατόπεδον.

Verf. 8. οὐ πολὺ τῆς παρωρείας. Poterat interferi πρὸ *Verf. 8.*
 præpositio, ut voluit Reiskius. Sed quandoquidem πολὺ hic idem valet ac μακρὰν, poterit fortasse & simpliciter, quemadmodum ipsum μακρὰν, cum genitivo casu constructui, intellecta præpositione ἀπὸ. Inter τῆς & παρωρείας asteriscum inseruerat ed. 1. quem delevit Casaubonus: præpositionem ἀπὸ ante τῆς παρωρ. adjectam voluit Scaliger. *Ibid.* ποιοῦμενοι τὴν ἔκταξιν. Sic Casaub. ex ingenio; & id suadere videtur cum id quod præcessit, εἰ περὶ τὸν Ἀσδρούβαν, tum quod sequitur καθάπερ ἦν ἔθος αὐτοῖς. ποιοῦμενος τὴν ἔκταξιν ed. 1. consentientibus msstis.

Verf. 9. ἐπειδὴ δέ. δὲ deest Reg. E. Voluit fortasse *Verf. 9.*
 ἐπεὶ δέ.

Verf. 10. τὸ πνημαῦτα δέ. Conf. Adn. ad I. 29, 6. *Verf. 10.*
Ibid. διαδεχόμενος. δεχόμενος sine præpositione voluit Reiskius: sine necessitate; vide III. 115, 4. Neo obscura est distributiva vis, præpositioni διὰ inhaerens. Cæterum in eadem re utique & simplici verbo aliis utitur Polybins, veluti

Yarf. 10.

veluti III. 73, 6. — *Ibid.* σημαίως correxit Casaub. σημαίως ed. 1. cum mssis, pervulgato librariorum errore. Vide ad I. 33, 9.

Ibid. πρῶτον μὲν τοὺς γροθφομάχους, ἐπὶ δὲ τούτοις τοὺς ἱππεῖς, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐπιβάλλειν μεταπηδῶν ποιούμενος τὴν ἔφοδον. Sententia haud obscura, quam his ipsis verbis, quæ in latina versione tenuimus, expressit Casaubonus: *velites prius, ac deinceps equites: ac mox equata primo universæ aciei fronte ire in hostem coepit.* In græcis verbis turbatum nonnihil esse, nemo non videt. Nempe verbum finitum, ut aiunt Grammatici, omnino desideratur. — „Aut ἐπιβάλλει legendum; ait REISKIUS: aut σχηματίζεσθαι ἐπιβαλεῖν, tam de se speciem dabat, ac si vellet accedere.“ — Expeditissima ratio fuerit, ut ἐπιβάλλει legamus, scil. ἐπὶ τοὺς πολεμίους vel τοῖς πολεμοῖς, in hostem perrexit, progressus est, adversus hostem successit, adpropinquavit hosti. Quam in sententiam ἐπέβαλλεν apud Homerum Odyss. XV. 296. per προσῆς interpretatus est scholiastes: eademque fere notione apud Polybium idem verbum frequentatur, II. 24, 17. III. 10, 1. IV. 78, 7. XII. 10, 2. aliisque locis, quæ Lexicon Polybianum indicabit, quorum tamen nullus est, qui huic nostro prorsus similis videatur. Quis usus verbi paulo insolentior, nude ac simpliciter positi pro *progredi*, *pergere*, postquam præcesserat ἄμεινον οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἡσυχίαν ἔχοντες, adduxerat nos, ut suspicaremur, verbum hoc ἐπιβάλλει ad τοὺς ἱππεῖς fortasse esse referendum, &c, quemadmodum παρεμβάλλειν significat *in acie locare*, sic ἐπιβάλλειν denotare *locare post alios*, ut hoc dixerit Polybius, *prius velites, tam, post hos, equites locasse Scipionem.* Sed hanc quidem suspicionem minime nunc urgentes, in ea ratione, quam supra exposuimus, adquietendum putamus. Diversus paululum ejusdem verbi usus est, qui mox eodem hoc libro XI. c. 23, 2. occurrit, αἰεὶ τῶν ἐξῆς ἐπιβαλόντων, nempe τοῖς προπορευομένοις, posterioribus semper succedentibus, vel ἀφ' ἑκατέρου se ad superiores; ubi idem fere est ἐπιβάλλειν

λαν ac ἔπεισθαι vel ἀκολουθεῖν, quemadmodum VI. 40, 4. qui usus optimis quibusque græcis scriptoribus satis familiaris est.

Vers. 11. ἀποσχὼν δὲ περὶ στάδιον. *Perspecte* *Vers. 11.* Guischardtus monuit, motus illos, qui mox commemorantur, a Scipionis exercitu nullo modo potuisse peragi postquam non amplius *stadium*, id est *CXXV passus*, ab hoste abfuit; adeoque non dubitandum esse, intersidisse in græcis verbis *numeralem notam*: quod etiam ex cap. 23, 3. intelligi poterat. Commode vero succurrit Livius XXVIII. 14. qui peractos illos motus docet, cum *quingentos passus* acies inter se abessent; id vero est *περὶ ὄσταδιον*. Compendium scripturæ, quo denotatur terminatio *ous*, parum differt ab ea quæ terminationem *on* indicat. Quod si statuas, *περὶ ὄσταδίου* scripsisse Polybium, id est, *circa quinque stadia*; facilius etiam intelligetur, quo pacto litera *s* intercipi a sequenti litera *igma* potuerit, ob similitudinem illam duarum literarum, de qua diximus ad XI. 9, 5.

Ibid. τὸν αὐτὸν τρόπον. — „subaudi δὲ ἐποιοῦντο πρό τοῦ.“ *REISK.* — Livius: *Hispanos presso gradu incedere jubet.* conf. c. 23, 3. — *Ibid.* Ante τῷ μὲν δεξιῷ deesse suspicatus erat Reiskius hæcce verba: τῶν δὲ Ῥωμαίων δυνάμεων τῶν ἐν τοῖς κέρασι. Si quid deest, nil amplius desiderabitur, quam τῶν δὲ κεράτων, nam in cornibus *stetisse legiones Romanas* jam dixerat *vers. 6.* Quod si quis nullam agnoscere lacunam vellet, pro τῷ μὲν δεξιῷ legendum foret τῷ δὲ δεξιῷ, & haud incommode fortasse subintelligi poterat nomen *κέρων*.

Ibid. τὰς σημαίας καὶ τὰς ἱλας. Rursus *σημαίας* ed. 1. eum mastis, & ἱλας Aug. ἄλας Reg. E. F. G. Vefont. & sic mox rursus iidem cap. 23, 1. Conversio, de qua hic agitur, & motus obliquus, de quo mox, pertinebant ad diducenda cornua aciei Romanæ, & ad frontem æquandam fronti hostis, cujus exercitus pæne duplo major erat; simul vero eo valebant, ut Romanæ legiones prius adgre-

derem.

derentur cornua hostium, quam mediæ acies concurrere possent. Confer c. 23, 5 & 7. & Adnot. ad c. 23, 1. Ad de Liv. XXVIII. 14.

Cap. XXIII.

CAPVT XXIII.

Verf. 1. *Verf. 1. Λεύκιος δὲ Μάρκιος.* δὲ perperam deest ed. 1. & mæstis. *Λεύκιος Μάρκιος* δὲ ex conject. edidit Casaub. Nos quidem vestigia secuti sumus codicis Reg. E. in quo est *Λεύκιος & Μάρκιος*, & concinnius visum est conjunctionem inter utrumque nomen mediam interferere.

Ibid. καὶ πρὸ τούτων (scil. *ἑπείων*) *προσΦομάχους* τοὺς ἐπίσιμλους, *ἔσ* ante hos (equites,) *sumens velites*, qui illos comitari consueverant. confer c. 22, 10. & 21, 4. ibique notata.

Ibid. καὶ τρεῖς σπείρας. τοῦτο δὲ καλεῖται τὸ σύνταγμα τῶν πεζῶν παρὰ Ῥωμαίοις *χεύρις*. *ἔσ* tres manipulos: hos autem militum corpus apud Romanos vocabatur *cohors*. **REISKIUS**: „scilicet unaquæque *σπῆρα* vocatur a Romanis *cohors*.“ — Nempe ita & Livius: *cum ternis peditum cohortibus*: sed id contra constantem Polybii usum, apud quem *σπῆρα* in exercitu Romano *manipulus* est, & manifeste synonyma sunt *σημαία*, *σπῆρα*, *τάγμα* & *τάξις*, quemadmodum satis & abunde adparet ex VI. 24, 5—8. (ubi vide Adnot. ad verf. 5.) XV. 9, 6 seq. XV. 13, 7. Itaque recte hoc loco Casaubonus: *itemque spiras sive manipulos ternos, quot nempe Romanam cohortem conficiunt*. Nempe tres manipuli, unus hastatorum, alter post hunc principum, tertius triariorum, qui manipuli in dextro cornu dextimi steterant, in sinistro cornu sinistimi, iidem nunc (conversione hinc ad sinistram, illinc ad dextram facta) primi stabant, fronte hinc ad dextram, illinc ad sinistram conversa. Vtrimque igitur primos illos *tres manipulos* (qui simul sumpti *cohortem unam Romanam efficiebant*) *sumserunt imperatores*, & progredi iussos in linea fronti hostium parallela, quoad opus erat ut cornu quodque Romanum cornu oppositum hostium exæquaret, deinde *hinc sinistrorsum, illinc dextror-*

dextrorsum frangerunt; περικλάσαντες (vers. 2.) id est, novam conversionem in dextro cornu sinistrorsum, in sinistro cornu dextrorsum facere iusserunt, atque ita rectis ordinibus citato gradu in hostem duxerunt. Horum deinde exemplum, servata commoda ratione; sequebantur tres sequentes manipuli, (id est altera cohors,) & in dextro cornu ad levam, in sinistro cornu ad dextram trium superiorum, iusto servato intervallo, locum ceperunt; & sic porro. Equitum &, qui cum his pugnabant, velitum contraria ratio erat, ut docet. vers. 4 & 5.

Vers. 1.

Vers. 2. πλήν — ; πλὴν est hic loci igitur, vel sed, ut Cicero sæpe usurpat: eorum igitur, sed eorum, aut ut itaque redeam ad id quod coepi dicere. REISKIUS. — Conf. ad cap. 16, 5. & 17, 1.

Ibid. ei μὲν ἐπ' ἀπὸ πρὸς περικλάσαντες τοὺς τοὺς. Oportebat proprie ὁ μὲν; nam ad Scipionem, qui in dextro cornu erat; hoc refertur: sed sæpe a singulari numero ad pluralem convertitur Polybius, & ei μὲν intelligendi sunt ei περὶ Σκιπίωνα, Scipio & ejus adjutores. De περικλάσει conf. X. 21, 6. & XI. 12, 4. — *Ibid. ei δὲ ἐπὶ δόρυ.* ἐπὶ δόρυ ante Reiskium jam correxerat Scaliger, & Casaub. in ora Basil. idque in contextum haud cunctanter recipi debuisse videtur. Quod autem ὁ δὲ ἐπὶ δόρυ legendum idem Reiskius contendit, id est, Scipio autem ad dextram; in eo quidem, si quid videmus, a mente scriptoris prorsus aberravit vir doctus.

Ibid. προῆγον ὁρθίους, duxerunt rectos, vel rectis ordinibus. Sic rursus vers. 3. προσέβαλλον τοῖς κέρασιν ὁρθίους τοὺς Ῥωμαίωνας δυνάμει. Id. Gulschardtus conduire en colonnes interpretatur; percommode: subtilius tamen si quæras; ex eis, quæ Lipsius collatis inter se verbis Polybii XV. 9, 7. Liv. XXX. 33. & Appiani Punic. cap. 41. docuit, (de Milit. Rom. IV. 1. p. 154.) colligere licet, dictioribus his; προῆγον ὁρθίους ἐπὶ τοὺς πολεμικούς; & προσέβαλλον τοῖς κέρασιν ὁρθίους τοὺς Ῥωμαίωνας δυνάμει, hæc maxime significatum voluisse Polybium, manipulos quos Polybii Histor. T. VII.

D

quæ

Verf. 2. que tres, hastatorum, principum & triariorum, qui unam cohortem efficiebant, non jam, ut alijs. moris erat in acie Romana, in quincuncem, sed *recta linea alium post alium fuisse dispositos*, ita, ut inter duas quasque cohortes via recta per omnes tres manipulos pateret. Quo genere aciei idem Scipio rursus in pugna cum Hannibale usus est, ut esset spatium, quo elephanti hostium accepti nihil ordinis turbarent, ut ait Livius l. c. Confer Frontin. Strateg. l. 3, 16. & quæ ibi notavit Tenulius. Ceterum sæpius hæc phrasi, *ὁρθοῖς λόχοις ducere*, Appianus utitur, *rectis ordinibus ducere*, id est, *longis, nec multum in latitudinem partibus*.

Ibid. *ἐνεργῇ πορείᾳ, ἐν βίᾳ, validum impetum*, vel *citato gradu impetum fecit*, quemadmodum Livius h. l. habet; *citato gradu in hostem ducebant*, scilicet Hispani interim, qui in medio stabant, *βρότη* id est, pressio & lento gradu progredientibus, ut ait Polyb. vers. seq. Sic *ἐνεργὸν* apud eundem VIII. 16, 7. Suidas interpretatur *ἐν τρεῖς ταμίᾳ & σίετομον* vel *σύντονον*. Et XI. 10, 8. *ἐνεργῶς* idem valet ac *μετὰ ἐνρῶδης*. De vocab. *ἐνεργῆς* conf. notata ad l. 1, 2.

Ibid. *ἐν τῇ ἐκτῇ ἐπεβαλὼν πύκνῃ, ἐπιβαλλόντων* in præf. temp. scripsisse putamus Polybium. De verbo isto diximus ad cap. 23, 10. *Ibid.* *καὶ κατὰ πρὸς πλάστιγ' ἐπὶ μέγαν* Livius: *sequentibus in obliquum alia κα* (dubitamus quidem an merito) defendendum censuit Reiskius, ut natum e proximo *κατὰ*. Et habent quidem *καὶ κατὰ* pro *καὶ κατὰ* Reg. E. G. sed ceteri in *καὶ κατὰ* consentiunt.

Verf. 3. *Verf. 3. ἐν τῇ κατὰ ἐπὶ πρὸς πλάστιγ' ἐπὶ μέγαν* De Hispanis hoc dicit, qui in media Romanorum acie stabant. Scilicet motus, qui in cornibus peragebantur, non versus aciei Romane speciem *forcipis*, vel *sinus*, ut ait Livius, præbebant; ejus sinus sive forcipis duo utrumque obliqua latera, duorum cornuum erant; *pars hosti ex adverso opposita* & *adversa fronte in hostem directa*, ipsa media acies erat.

Ibid.

Ibid. τῷ βασιλεὺς τοῖς ἐπὶ τῇ ἐκταγῇ. Livius: *signus in medio erat; quæ sequens Hispanorum signa incedebant.* conf. cap. 22, 11. Vers. 3.

Ibid. προσέβαλλον τοῖς κέρασιν ἀμφοτέροισι τοῖς τῶν ὁπλων ἀρτίαις τοῖς Παρμακῶν δυνάμεις. Sic omnino, ut perspicue Reiskius monuit, corrigenda fuit oratio; & importuna post ἀρτίαις distinctio tollenda. Idem est, ac si dixisset προσέβαλλον ἀμφοτέροισι τοῖς τῶν Καρχηδονίων κέρασι παρ' ὁπλων τῶν Παρμακῶν δυνάμεων.

Vers. 4. αὐτὰ μετὰ ταῦτα κινήσεις - τὴν ἐναντίαν ἔχον Vers. 4.
διατάσας ἀνέστης &c. Nili aliud dicit, nisi quod ad vers. 1. monuimus, scil. insequentes peditum cohortes, simili conversione flexioneque facta, in dextro cornu ad lævam superiorum, in sinistro cornu ad dextram constitisse: quo factum est, ut, istis motibus peractis, pedites in quoque cornu rursus eo ordine starent, quo antea essent locati. conf. notata ad vers. 1. Sed equitum, *&c.* qui cum his erant Vers. 5.
velitum; contraria ratio atque peditum erat. Hi enim (vers. 5.) post peditum terga circumibant, & ita sese locabant, ut in dextro cornu priores turmae cum suis vestitum globis ad dextram peditum consisterent, & sequentes deinde turmae, ut quæque proxima erat, sic ad dextram priorum locum caperet. Id nempe necesse fuisse videtur, ut latera peditum statim testa essent. Parique modo in Vers. 6.
sinistro cornu primæ, quæ a tergis peditum circumiverant, equitum turmae peditibus a læva sese adplicabant, & ut quæque sequebatur turma, ita a læva superioris locum capiebat. Quo fiebat, (vers. 7.) ut equitum turmae nunc Vers. 7.
contrario ordine locarentur; ac fuerant ante: nempe quæ antea in quoque cornu a dextra steterant, erant nunc in eodem cornu a sinistra stabant; & vice versa. Quæ res videtur quidem poterat aliquid incommodi habere, quod equitum ordines nunc inversa ratione starent atque ante steterant solitique erant. Sed illud incommodum parum curabat Vett. 8.
Scipio, (vers. 8.) quia exiguum erat, & quia, illis peractis motibus, id consecutus erat, quod majoris erat momenti;

scilicet ut satis nunc diductam & porrectam aciem haberet, ut hostium cornua non solum a fronte urgere, sed & circumductis alis in latera ejus incurrere posset. conf. Liv. XXVIII. 14 extr.

Verf. 4. In græcis verbis pauca monenda supersunt. *Verf. 4. επιπαρεμβάλλοντες ἐπὶ τὴν αὐτὴν εὐθεῖαν τοῖς ἡγουμένοις.* De verbo *επιπαρεμβάλλω* diximus ad III. 115, 9 sq. Præpositionem *ἐπὶ*, quæ utique desiderabatur, ex ingenio adjecit Casaubonus, cum ignorarent eam libri omnes. *τῆς ἡγουμένης* mendose dabat ed. 1. cum Med. Recte *τοῖς ἡγουμένοις* ceteri omnes. — *Ibid.* Duæ lineæ, *ἀλλήλων &c.* usque *ἐκπύσιν*, defunt Reg. E. — *Ibid.* καὶ κατὰ μέρος. καὶ ante κατὰ deest ed. 1. & mastis. Ex ingenio recte adjeçit Casaub.

Verf. 5. *Verf. 5. παρεμβάλλον* in imperf. tempore prætulimus cum Aug. Reg. E. F. G. Vefont. Nil autem opus videtur, ut *επιπαρεμβ.* cum Reiskio corrigamus.

Verf. 7. Quæ *vers. 7.* ait Polybius, *ἐγεγόνει μὲν οὖν &c.* in alienam prorsus sententiam, si quid videmus, detorsit REISKIUS, ita scribens: „Efficiebatur ab illa *ὑπερμεράσει* seu circumfusione copiarum Romanarum circum cornua Carthaginiensium, ut, quod cornu Carthaginiensium dextrum fuisset Romanis, in prima statione stantibus, id idem jam esset ab ipsorum sinistra; & contra ex altera parte, simili modo.“ —

Verf. 8. *Verf. 8. οὐ μικρὸν λόγον θέμενος.* Recte sic edd. Mendose *οὐ μικρὸν* Aug. Regii tres, Vefont.

Cap. XXIV.

CAPVT XXIV.

Verf. 1. *Verf. 1. τῆς τούτου.* *τῆς τούτου* Reg. E. male. — *Ibid.* τὰ μὲν θηρία, διὰ τῶν προσφομάχων καὶ τῶν ἐκπύων ἀκοντιζόμενα. Non dissimulanda est difficultas, quam h. l. REISKIUS notavit. — „In prima quidem, ait, exercitus Romani statione poterat levis armatura in elephantos hostium, utpote fronti eorum præductos, incurrere. Sed in hac nova statione qui poterant? qui oppositi nunc starent

vent extremis cornibus Carthaginienſum, ubi nulli eſſent
elephanti? vid. p. 891, 28. [cap. 22, 2.] ubi ait, Magonem
conſueviſſe elephantos ante cornua ſtatuerе, h. e. in fronte
cornuum, non a latere cornuum; κατὰ ζυγόν, non κατὰ
εὐχρον. — Etiam Livius XXVIII. 14. ſcribit: *erant autem
utrimque Hiſpani pro cornibus; ante Punicam aciem ele-
phanti caſtellorum procul ſpeciem præbebant.* — Sed vi-
detur nunc Haſdrubal, cum videret, Romanos aciem ſuam
ultra Poenorum cornua diduxiſſe, equitesque Romanos
cum velitis jam in eo eſſe, ut in latera Hiſpanorum, qui
pro cornibus ſtabant, impetum facerent, elephantos ad
ipſam cornuum extremitatem, atque etiam ad latera cor-
nuum egiſſe, ut ea ab impetu equitum velitumque Roma-
norum iſto elephantorum præſidio defenderentur.

Ibid. ὑποκείοντας. Vitioſe & invitiſ maſtis ὑπερεζόν-
τας ed. 1.

Verſ. 2. ὅπερ ἦν. ὁ παρῆν ed. 1, perperam & invitiſ *Verſ. 2.*
codd.

Verſ. 3. λιπόντες λιπεῦσι ora ed. 1, imperite & invi-
tiſ maſtis.

Verſ. 4. συνεστάναι. Sic recte omnes II. 69, 1. & ali-
bi. Præteritum quidem verbi ἵστημι & compoſitorum,
contra uſum terſiorum diligentiorumque ſcriptorum græ-
corum, notione paſſiva vel neutrali, quam dicunt, ſubinde
uſurpare Polybium vidimus, monitumque a nobis eſt ad
III. 94, 7. ſed præſens activum, notione paſſiva aut neu-
trali uſurpatum, nuſquam putamus, niſi librariorum erro-
re, invenitur.

Verſ. 6. Cum defectus notam ante *συμβεβηκέναι* po-
ſuiſſet Caſaubonus, monuit *ΚΕΙΣΚΙΝΣ*: „Si quid deeſt, (vi-
deri enim poſſit nihil deeſſe,) plus nil deeſt quam *μάχεσθαι.*“
— Imo nihil deſideratur. *συμβεβηκέναι* idem valet ac
συνιέναι, *congreſſi*. Id ſi non placet, vide an *συμβεβλή-
ναι* malis cum Scaligero. At τοῖς χρησιμωτάτοις neu-
tiquam ſolicitari debet, quod in τοῖς χρησιμωτάτοις muta-
tum idem Scaliger voluit. Eſt enim dativus ille per ellipſin

præpositionis οὐν intelligendos, & cum sæpe alijs, tum in illo, συνέβαλον πρῶτον τοῖς θηράσιν, concurrerant primo cum elephantis, ab elephantarum pugna intercepti prius fuerunt.

Vers. 7. *Vers. 7.* ἔφυγον. Placet ἔφυγον, quod habet Reg. E.

Vers. 10. *Vers. 10.* Ἰλαργίαι. *Ilaryia* Appiano Hisp. c. 32. *Ilargis* Livio XXVIII. 19. *Ilargis* Ptolem. II. 4. in Tardolis.

Vers. 11. *Vers. 11.* τὸ δὲ τετράς &c. Polybium nominatim auctorem hujus fragmenti Suidas citat. Historiam, e qua deceptum est, habes apud Livium XXVIII. 23. cujus non meminerat Casaubonus, cum ad Corinthi incendium & ad res Corinthiacum referret, in Fragmenta Polybii ex Suida collectis num. XLVII.

Cap. XXV.

C A P V T XXV.

Ex media narratione hæc excerpta est hæc Ecloga. Totam historiam illius seditionis militum Scipionis habes apud Liv. XXVIII. 24 seqq. & Appian. Hisp. c. 34 seqq.

Vers. 1. *Vers. 1.* ὅπως οὐδέποτε μάλλον. Placet conjectura, quam in schedis suis Gronovius consignavit, ὅπως ὡς οὐδέποτε μάλλον.

Vers. 2. *Vers. 2.* γενόμενος εὐμαρὲς βασιλεύσας. Sic recte Casaub. cum Reg. E. Perperam γενόμενος ad. 1. cum ceteris mssis. — *Ibid.* εὐμαρῆς, εὐμαρὲς idem Reg. E. male.

Vers. 3. *Vers. 3.* τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ex conject. correxit Casaub. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ed. 1. consentientibus mssis, qui nampe initio vers. 1. ignorant γὰρ, & illa καὶ τότε ἐπὶ τῶν αὐμάτων cum præcedentibus connectunt.

Vers. 4. *Vers. 4.* τοῖς ἐπιστάταις recte dant codd. nostri omnes, Urb. Aug. Regii tres, Vef. Tub. Perperam τοῖς ἐπιστάταις edd. quibus favet putamus Med.

Vers. 5. *Vers. 5.* καὶ παραχρᾶς. Vitiose καὶ παραχρᾶς ed. 1. Med. Vef. Tub.

Vers.

Vers. 6. καὶ οὕτως· παραμένοντες. Ferri hoc posse
Reiskius iudicavit. Non vero, quia consentiens hæc est
librorum scriptura, restituendam etiam censuimus. Intel-
ligendum ex superioribus δομένη vel δέ, aut mente sub-
intelligenda est tota phrasin, καὶ οὕτως· ἵνα παραμένῃ
ἡ βοήθεια, Et nulla alia ratio est id malum praevenendi, quæ
est remediandi. Similis tamen & elliptica orationis constru-
ctio, cum eadem particula αὐτῇ XII. 24. I. μακρόν· ἐκ τῆς
λέγει πάντα, πλὴν τελῶς ὀλίγων. Intellige, διὰ τὴν ἀέθ-
νην παραμένοντες.

Vers. 7. καὶ οὕτως· Recte habet τὸ μακρότερον ἀν, in quod consen-
sunt libri antiqui, scripti etiam quædam. Intellige τὸ μακρότερον
ἐκ τῆς ἀντιπροσώπων (τὸ ἀνατρεχέως· ἢ τὰς πόλεις) καὶ προ-
σώπων παρρησίαν τῶν πρακτικῶν, nempe πρὸς τὰς ἀντι-
πολίτεας καὶ στάσεις καὶ ταραχάς.

Vers. 9. ταύτας perspicite Casaub. Refertur ad τὰς *Vers. 2.*
ἐπιφθάραι, quod notum, quoniam, interjectis pluribus ver-
bis paulo remittitur est a suo verbo ἀφροδίζαν, repetit ταύ-
τας, ut III. 21, 2. II. 14, 7. V, 13, 2. & sæpe alias.

Vers. 11. καὶ οὕτως· βούλονται τοῦτο Reg. E. *Vers. 11.*

cap. XXVI.

Vers. 2. Τῶν δὲ χιλιάρχων διασαφούντων τὰ δεδομένα, *Vers. 2.*
Bæporem δεδομένα Reg. F. G. Vefant. Tab. in quo verbo
& alia eodem modo peccarunt librarii nostri.

Vers. 5. In στάσεως libei consentiunt: nec ulla res ur-
get, ut in ἀποστάσεως metemus cum Ursino. — *Ibid.* ἐλ-
θὲν μὴ ἀποστασὶν τοῦτο, — scil. πόλεις, quod se illis
persuadere nequibant, scil. ut seceam in idem tentorium suc-
cedant hospitandi causa: vel subauditur τοῦτο. Si duces
seditionis tam sunt obscuri homines, & tam abjectæ condi-
tionis, ut eos dedecet ad contubernium suum vocare, vel
alias locus non finit. REISKIUS. — Recte vero ἐλθὲν ἀν-
τὶ τοῦτο quibusdam consentit putamus Med. Nec tamen qd
ἐν omnino dampnemus. Ceterum quod vocat κατασχέσεως
nihil ad literam de commoratione in tentoriis intelligit.

Vers. 5.

REISKIUS, ita scribens: — „Obviam scilicet antebentur hi tribuni, ut eos ad Carthaginem appropinquantes exciperent nomine Scipionis, & per aliquot dies in tentoriis morarentur, antequam in urbem, Carthaginem Hispanicam puta, introumitterentur. Emittere scilicet erant prius illi milites; qui praesidium adhuc agerant in ea urbe:“ — in eo, inquam, aperte repugnat vir doctus Polybii narrationi, qui perspicue docet, in ipsam urbem introductos fuisse illos seditiosos pridie ejus diei, qua ex urbe egredi summo mane (ex simulato Scipionis mandato) debuerant milites illi, qui ad expeditionem adversus Indibilam profecturi videbantur. Cum Polybio consentit Livius XXVIII. 26.

Ibid. πρὸς γὰρ. Deest γὰρ Reg. E. peiperant. — *Ibid.* καὶ τοιαύτην συνουσίαν, id est, talem congregationem vel conversationem familiarem & honorificam, qualis est in conviviis. conf. ad II. 70, 6. Adde V. 26, 15.

Vers. 6.

Vers. 6. παρηγέλα, edixerat. Aositus primus, quem vocant, notione praeteriti plusquamperfecti, ut saepe alias, *Ibid.* Ἀνδοβάλῃ αὐτόμαλον recte Calaub. cum Vrsin. & Reg. E. Vide Liv. XXVIII. 24. αὐτόμαλον ed. 1. Vrb. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* πορευομένων add. cum Aug. putamus & Med. προπορευομένων Reg. F. G. Vef. Tub. πορευομένων Reg. E.

Vers. 7.

Vers. 7. κωχυμαμένη. Temere κωχυμαμένη ex ingenio rescribere jussit Vrsinus, χωρίζεσθαι est discedere.

Cap. XXVII

CAPUT XXVII.

Vers. 1.

Vers. 1. παρηγέλατο. Verius videtur παρηγέλατο, in praeterito imperfecto; atque id receptum malimus. — *Ibid.* παρασκευῆς, ἀποσκευῆς Scaliger.

Vers. 2.

Vers. 2. καὶ τοῖς ἐπάρχαις. Si vera haec scriptura, intelligendi fuerint *praefecti sociorum*, quos latino nomine *praefecti* vocat Polybius VI. 26, 5. qui in sociis Italicis eum locum tenebant, quem inter Romanos tribuni militum. ἑπάρχαι fuerint *praefecti equitum*, quorum quia-
que

quæ alæ equitum præerat; nam alæ equitum respondet
græcum nomen ἱππαρχία, ut docet Arrian. Taët. p. 51.

Verf. 2.

Ibid. Post ἐπαρχίῳ Casaubonus asteriscum posuerat,
defectus & corruptelæ signum. Latinam versionem hanc
adjecit: *tribunis Et præfæctis mandatum est, ut, tanquam
mox exciuri, impedimenta quidem prima emitterent, at mi-
lites armatos in porta retinerent.* REISKIUS: „Forte καὶ
τοῖς ἐπαρχίῳ (subaudi a communi ἐπὶ γέλατο) ὅταν ἐκτε-
ρευόμενοι ἴδωσι, τὸ πρῶτον τὰς μὲν ἀποσκευὰς κελεύειν
ἐπειθὲν. In mandatis erat datum tribunis Et præfæctis,
ut, cum porta egressos viderent, primum quidem juberent
eos sarcinas deponere.“ — Livius, de eo loquens quod
postridie factum est, *vigilia quarta*, ait, *impedimenta exer-
citus, cujus simulabatur iter, proficisci coepere. Sub lucem
signa mota, Et ad portam retentum agmen &c.* Nos qui-
dem suspicati eramus: τοῖς δὲ χιλιάρχοις καὶ ἐπαρχίῳ vel
ἱππαρχίῳ, (scilicet παραγγέλλατο) ὅταν ἐπὶ τῆς πύλης ἔσσονται
οἱ ἐκπορευόμενοι, πρῶτα τοῦτο πρῶτας μὲν ἀποσκευὰς ἀποτι-
θέναι, vel, ὅταν ἐπὶ τῆς πύλης ἔσονται, κελεύειν τοῖς ἐκτε-
ρευόμενοις, μετὰ τοῦτο πρῶτον μὲν τὰς ἀποσκευὰς ἀποτι-
θέναι. Sed haud sane liquet,

Verf. 4. Verba ἢ π' αὐτὸν τὸν καιρὸν ad συλλαβεῖν retu- Verf. 4.
lit Casaubonus: *imperatum, ut eos statim sine ulla mora
comprehenderent*; quæ interpretatio pugnat cum eis quæ
mox subjungit Polybius. REISKIUS, rectius ad ἐπὶ γέλατο re-
ferens, ad ἢ π' αὐτὸν τὸν καιρὸν subaudiendum ait καὶ ὅν
ἔδει αὐτοὺς συλλαμβέειν, *sub illud temporis momentum,
quo fontes oportebat comprehendere, imperabatur tribunis
nomine imperatoris, ut eos comprehenderent.*

Ibid. τοὺς λέ. ἄνδρας. Fuisse triginta quinque aucto-
res maxime seditionis, dixerat jam cap. 26, 3. Literas Λ
& Δ a librariis permutas cum aliis passim vidimus, tum X,
g. 1. & X. 41, 7. Nota numerali in conjunctionem δὲ trans-
formata, expulsâ est particula conjunctiva, quæ in sequen-
tibus verbis desiderabatur. ἐπειδὴν δὲ ἐκπνήσωσι corrigen-
dum censuit REISKIUS. Nobis hæc verba superioribus jun-

Verf. 4. genda visa sunt, & conjunctio ad τῶν adjicienda. Son-
liger, in reliquis nō mutans, συλλαβῶν pro συλλαβῶν scri-
bendum putaverat; verba illa Livii spectans, ἐκτῶν *ser-*
monibus de industria compositis. Pro ὁσάνας mendosā
Reg. F. G. & Tubo ὁπλίσαντας habent: Max, pro ἐν τῶν
ἰδόν, ἐν τῶν ἰδόν Reg. E. — Ibid. διασφίοντες recte
Cassub: cum Aug. Reg. E. & Vrsino: διασφίσαντος ed. 1.
Reg. F. G. Vefont,

Verf. 6. *Verf. 6. παρὰ τὸν εἰδικμόν.* Vulgo παρὰ τὸν εἰδικμόν
Correximus errorem; qui scriptos omnes libros impressos-
que invaserat. Simillimus error III. 74, 7. obtinuerat. An
voluerunt παρὰ τὸ εἰδικμένον? Suspiciari autem licet, inter-
cidisse h. l. nonnihil; velut ἄνευ ἑπλάου, ὁσὸς ὁσπῆς.

Verf. 8. *Verf. 8. ἐρρωμένον διασφίσαντες; καὶ τὴν ἐπίφασιν πα-*
σπλάγγσαν. Placet REISKIUS, monens: „Malim. sic
distingui: „ἐρρωμένον διασφίσαντες κατὰ τὴν ἐπίφασιν, κατὰ
πλάγγσαν. cum enim vidissent bene valentem, ad speciem qui-
dem oris exterritam, tum conturbabantur.“

Cap.
XXVIII.

C A P U T XXVIII.

Verf. 1. *Verf. 1. ἐπεβόλοντο.* Prætolimash. l. aoristum secundum
quem dedit Reg. E. Ceteri vulgo omnes ἐπεβόλοντο.

Verf. 2. *Verf. 2. τοῦ πραστώσι.* Articulum, cum abesset vul-
go, adjecimus cum Med. Adjiciendum monuerat etiam
Reiskius. In Vefont. intra lineas adscriptus fuisse videtur;
sed erasus rursus.

Verf. 3. *Verf. 3. δυσπαστήσας θς.* Sic recte Reg. E. δυσπασ-
τήσας θς Aug. δυσπαστήσας θς ed. 1. Reg. F. G. Vef
δυσπαστήσας θς ed. 2 & seqq. δύσπαστήσας voluerat
Reisk.

Verf. 4. *Verf. 4. ἐνέλωα. ἐνέλωα Aug. Reg. E.*

Verf. 5. *Verf. 5. εἴη δὲ ἄρα ἐκ τῆς Ῥώμης.* scil. τὸ ἔγκλημα.
Sic sane Romæ culpa! id est: Quod si quis statuat, Romæ
esse culpam; quæro, utrum igitur ita oportuit repescere
ab ea debitum, ut &c. vide verf. 6. Præpositionem ἐκ
sepe per pleonasmum aliquem cum genitivo positam vidi-
mus.

NUM. REISKIUS: „Forte εἰ δ' ἄρα, (subaudi ἦν τοῦτο ἐγγυαλίαν,) εἴη τῆς Ρώμης. id est, quod si tamen (scil. hæc erat iussu querendi causa,) culpa Urbis erat, non mea. Vsurpat optativum, ut in re dubia, sit ne culpa vel ipsius Urbis, aut, sit ne unquam certo constitutum, ipsam penes urbem culpam esse.“ — Facit hunc quod Appianus habet Hispan. c. 34. seditionem illam suscitatum fuisse ab eis militibus, qui, quod luxu peculium profudissent, rati erant, quia nihil habebant, nullam sibi laborum mercedem reddi. Ibid. διορθοῦντο correxit Casaub. διορθοῦντο ed. 1. cum mastia.

Vers. 6.

Vers. 6. οὕτως ἐγγυαλεῖν, scil. τῇ πατρὶδι τὰ ἀλλοιπόμενα τῶν ὀφεινόντων. Num ita a patria repetere oportebat residuum stipendiorum, ut deficeretis a patria &c. Dicunt enim Græci ἐγγυαλεῖν τινι τὸ χρεῖος, aliquem in jus vocare ob debitum, debitum ab aliquo carum iudice repetere. — Ibid. παρόντας παρόντας voluit Reiskius, id est, prodeuntes, accedentes ad me. Sed videtur eadem notione teneri vulgatum posse. Ibid. δοκῶ γὰρ ἦν τοῦτο βέλτιον. REISKIUS: „Fortasse ἦν (δοκῶ γὰρ) ἦν τοῦτο βέλτιον. Erat hoc; si quid video, erat pulchro salutaris.“ — Nempe prius ἦν interceptum suspicatus erat a terminatione præcedentis vocis ὅμην. Sed nil opus putavimus istis ambagibus, &c. posito commate post γὰρ, satis commode procedere oratio visa est.

Vers. 6.

Vers. 7. ἀφισταμένους monente Vrsino correxit Casaub. Vers. 7. Perperam ἀφισταμένους ed. 1. cum mssis.

Vers. 9. Νῆ Δί', εἰδὼς ἐγώ. Felicissima Casauboni emendatio. At enimvero, dicet fortasse aliquis, ego &c. Familiaris ista phrasis oratoribus, Vide IV. 74. 4. IX. 33, 8. IX. 36, 8.

Vers. 9.

Vers. 10. δύνασθ' ἄν. Et hoc a Casaubono est. Men- Vers. 10. dose δύνασθ' ἄν ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vespont, δύνασθαι Reg. E. Ferri potuerat ἐδύνασθ' ἄν.

Vers. 11. τί οὖν ἔστιν, - εἴφ' ἔ &c. Sic recte Urb. Aug. Vers. 11. Reg. E. & Vrsini codex. Temore τί οὖν ἔστιν οὐτ' ἀρεῖν εἴφ' ἔ ed. 1. Med. Reg. F. G. Vesp. Tub. & ora Aug. a recenti manu,

Verf. 11. manu. Unde Reiskius collégerat, sic dedisse Polybium: *εἰ οὖν ἔστιν ἕτερον εἶδος*, si ego vos non laesi, quid ergo est aliud, de quo querentes &c. Sed per oscitantiam ex sequentibus huc traducta sunt in illis codicibus verba οὐτ' ἔρεῖν. Casaubonus, casu ne, nescimus, an consilio, *εἰ οὖν ἔστιν εἶδος* ἃ edidit, quem secuti sunt posteriores editores, extra causam ἔστιν in ἔστιν mutantes. — *Ibid.* τοῦτο βούλομαι πυνθόσθαι. Sic cum Vrsino correxit Casaub. — *Ibid.* οὐτ' ἐπινοήσαν. Mendose οὐτε νοήσαν *Ves. Tub.* οὐτ' ἐπινοήσαν *Reg. F. G.* Ceteri recte.

CAP. XXIX.

CAPVT XXIX.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἐσχάλλοντας ex ed. 1. restituimus & ex codicum omnium consensu. Immerito in quartum casum mutatus erat hic nominativus, referendus ad εἶδος ἃ δυσχεραστούμενοι τὰς ἀποστάσεις ἐπορήσαντες, cap. 28, 11. — *Ibid.* εὐροια perspecta cum Vrsino correxit Casaub. Amat hoc nomen Polybius. Mendose εὐροια ed. 1. cum mssis: in Aug. vero impositis duobus punctis mendii arguitur illa vox. — *Ibid.* μερίζων. Et hoc recte ab eisdem, Vrsino Casaubonoque, restitutum videtur. μέγας ed. 1. Aug. *Reg. F. G.* *Ves. Tub.* εὐροια πραγμάτων μερίζων *Reg. E.*

Verf. 2. *Verf. 2.* εἰς τις. Aut hoc ipsum, aut aliud simile verbum utique desiderabatur, εἰς Casaubonus sumsit ex c. 28, 11. οὐδὲν οὐδ' εἰς. — *Ibid.* τῶν ἀπληκικότητων. — „Latinismus; desperatorum, pro flagitiosissimorum hominum, consccleratorum, & ad omnem audaciam projectorum. vid. Gesneri Thes. voc. Desperatus.“ REISKIUS. — *Ibid.* βεβαιότεραι correxit Casaub. βεβαιότεροι ed. 1. consentientibus mssis,

Verf. 3. *Verf. 3.* ἢ παρ' Ἀνδοβ. ἢ cum circumflexo accentu scripsimus, ut debuit, ubi interrogativa est particula. Vulgo omnes ἢ παρ' Ἀνδοβ. — *Ibid.* πρότερον μὲν οὗτοι. Sic Casaub. nescimus an ex ingenio; id ipsum vero habet *Reg. E.* Ceteri codd. πρότεροι cum ed. 1. — *Ibid.* τοὺς

τοὺς ὅρκους καὶ τὴν πίστιν. Articulum τὴν cum ignorant ed. 1. & mss̄i, recte adjecit Casaub.

Vers. 4. καλὸν δέ. Sic ed. 1. & Reg. E. putamus δὲ Vers. 4.
Med. Mendose καλὸν δὲ Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. κα-
λόν γε Casaub. ex ing. cum nulla fuisset causa, cur parti-
cula δὲ damnaretur.

Vers. 5. οὐδ' ἐν αὐτοῖς ἔχετε τὰς ἐλπίδας. Post δὲ Vers. 5.
αὐτοῖς excidisse vocem βεβώας suspicatus erat Reiskius,
qua tamen facile caremus. — Ibid. κρατήσαντες. κρατῆ-
σαντες unus Reg. E. male. Livius XXVIII. 29. *Me ne vi-
vo, Et cetero incolumi exercitu, cum quo ego die uno Car-
thaginensi cepi, cum quo quatuor imperatores; quatuor en-
ercitus Carthaginensium fudi, fugavi, Hispania expuli, vos,
octo millia hominum, Hispaniam provinciam populo Roma-
no erepturi eratis?*

Vers. 6. τί οὖν ἦν. Deest ἦν Reg. F. G. — Ibid. ἦ Vers. 6.
μὲν, ἢ ἡ Δία, ταῖς ἐμπειρίαις &c. ἦ διὰ τὸ ταῖς ἐμπε-
ρίαις edd. invitis mss̄tis. (Quod in scholio sub contextu
scriptura editorum librorum hæc relata est, ἦ μὲν διὰ τὸ
ταῖς, id errore factum; ignorant μὲν editi.) ἦ μὲν ταῖς
voluit Vrsinus, non ἦ μὲν ταῖς. Nempe ἡμῖν, quod ha-
bent codices omnes, ex ἦ μὲν corruptum putaverat; haud
sane improbabili ratione. conf. ad XII. 6, 3. Quod vero
vocem διὰ prorsus eiecit, id quidem non recte. Perspecto
REISKIUS, codicum scripturam ignorans, in ipsa deprav-
atissima editorum scriptura latere ἢ ἡ Δία vidit: „Forte
(ait) ἡμῶν. ἢ ἡ Δία ταῖς ἐμπειρίαις - πιστεύοντας ἐπ' ἀνέστη-
τε, ἦ καὶ τοῖς βάβδοις. At profecto vos, quod vestrorum
ducum, illorum recens a vobis creatorum, virtute atque usu-
rerum multiplici fidebatis, ideo tumultuati estis.“ — Iam
verbo quidem ἐπ' ἀνέστητε nil est opus: ceterum in corru-
pta codicum scriptura ἡμῖν διὰ utique latet aut ἦ ἢ ἡ Δία,
aut ἦ μὲν ἢ ἡ Δία. μὲν enim, quam μὲν, malimus, &
modo ulla opus est inter ἦ & ἢ ἡ Δία particula. Articulum
τὸ, quem ante ταῖς ἐμπειρίαις interferuerunt editores, scri-
pti libri mss̄i ignorant omnes, nisi forte cum habet Med.

• qua.

~~inquit~~

e quo nullam ab editis dissentiam. h. l. notavit Gronovius: sed potuit hunc locum, ut passim alios, inobservatum relinquare Gronovius, scilicet notando codicis illius errores.

Vers. 7. *Vers. 7. οὐκ ἔστι τούτων. οὐκ ἔστι τοῦτο* Reg. E. Ceteri cum editis consentiunt.

Vers. 9. *Vers. 9. τὸ παραλήσειον πάθος συμβαίνει περὶ τὰ τοὺς ὄφλους καὶ τὴν θάλατταν.* Eadem similitudine utitur legatus Atheniensis apud Polybium nostrum XXII. 13, 9 seqq. Et varia ratione passim alios auctores persecutos videmus *comparationem multitudinis cum maris undis*; in his Demosthenem περὶ Παράπρεσβ. T. I. edit. Reiske p. 383, quem pæne ad verbum secutus est Appianus de Bell. Civ. III. 20.

Vers. 10. *Vers. 10. τὰ πνεύματα βλά. XXII. 14, 11. ait, ἀπειδὴν δ' ἔμπεσόντες εἰς αὐτὴν ἄνεμοι βίαιοι παράξωσι. — Ibid. οἱ κυκλοῦντες αὐτὸν ἄνεμοι. — „Cogitabam aliquando κυκλῶντες. Sed bene habet vulgata, κυκλῶν vel κυκλοῦν est idem atque στρέφειν ἐν κύκλῳ vel ὑπερὺν κύκλον, in orbem agere atque volvere, ut volam.“ REISKIUS.*

Vers. 11. *Vers. 11. αἰεὶ καὶ φαίνεται καὶ γίγνεται.* Sic Aug. & Vrsin. αἰεὶ φαίνεται καὶ γίγνεται Reg. E. αἰεὶ καὶ φαίνεται γίγνεται Reg. F. G. Vels. Tub. αἰεὶ καὶ φαίνεται γίγνεται ed. 1. cum Med. αἰεὶ φαίνεται γίγνεται ed. 2 & seqq. ex Casauboni conject.

Ibid. οἶνος ἂν ἔχει προστάτας. Hæc pertinet Euripideum illud, ex Orest. vers. 772. ed. Masgr.

Διὸν αἱ πόλεις, ἀπονομήσας ἵσαν ἔχουσιν προστάτας.

Vers. 12. *Vers. 12. πρὸς μὲν. πρῶτον μὲν ὑμᾶς* ed. 1. imperitè & invitis nostris codicibus.

Cap. XXX.

CAPUT. XXX.

Vers. 1. *Vers. 1. ἐννεφέφθοναι τοῖς παρὰ τῶν θυμῶν.* Id sicut nunc improbationis signum, sic ardoris pugnandi XV. 12, 8.

Vers. 2. *Vers. 2. ὑπόστη δέος, subit eoa metus. — „Forte ἐπὶ στη δέος, repente supervenit terror.“ REISKIUS. — Nos quidem*

dem licet in promptu nunc non habeantur aliud exemplum ejusdem usus verbi *ἐπεί*, tamen sollicitate id verbum non ausimus. — Familiare aliis in hac re Polybio verbum *κατέστι* est. — *Ibid.* *μέναν δέ*. Perperam deest δέ Reg. F. G.

Vers. 3. *κατὰ κοινόν*. Casaubonus: *simul omnes*. Immo vide, ne sit *publite*, *publico nomine*, *nomine civitatis*, quamquam *κοινός* modo insolitus est ille usus praepositivus *κατὰ* cum genitivo casu. Unum, quod succurrit, exemplum habemus XX. 10, 4. *κατὰ κοινού δόγματος* ex scriptura codicis Bavarici. Alias *κατὰ κοινόν* dicit, ut IV. 3, 5. IV. 5, 2. &c.

CAP. V. T. XXXI.

Cap. XXXI.

De argumento hujus Excerpti confer Livium XXVIII. 31. seqq.

Vers. 2. *πάλιν πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἐναγνόμενος*. Puta: *res προαναγνόμενος*, sed in simplex verbum consentiunt libri omnes. Sic quidem aliis ait *ἀποδείξας*, *παράδειγματα φέρων*, & similia. XII. 5, 5. XVII. 13, 7.

Vers. 4. *λεψθῶσι* recte Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. *Verf. 4.* *λεψθῶσι* ed. n. cum ceteris codd. qui saepius in hoc verbo pari modo errarunt.

Vers. 5. *προσέξασθαι*. De aoristi primi usu notione futurae vide notata ad II. 64, 3. Cum in exemplo Casauboniano sequeretur *ἀντίσταςθαι*, hoc loco *προσέξασθαι* scriptum voluit Reiskius. — *Ibid.* *πυδάνας*. Conf. Adnot. ad V. 67, 2.

Vers. 6. *ἐξεβάλομεν* dedit Reg. E. quod magis convenit huic loco. *ἐξεβάλομεν* ceteri codd. cum editis. — *Ibid.* *τῇ σφετέρῃ γυναιδίῃ*. Conf. ad XI. 5, 3.

Vers. 8. *κατόν*. Mendosa *κατόν* ed. 1. & cod. V. *Verf. 8.* *fonti*. — *Ibid.* *ἐπὶ αὐτῷ*. Perperam *ἐπὶ αὐτῷ* ed. 1. Reg. F. G. & Vef. in contextu.

CAPVT XXXII.

Cap.
XXXII.
Vers. 1.

Vers. 1. αὐλῶνά τινα. τινὰ ignorant Reg. F. G. Vef. Verba nonnulla Polybii hinc citavit Suidas in Αὐλῶνας.

Vers. 2.

Vers. 2. Delendum eomma, quod post συντάξας ex edit: Ernestina in nostram irrepsit: refertur enim illud verbum ad τῷ Γάτῳ. — *Ibid.* τοὺς δὲ γροσφομάχους. δὲ deest ed. 1. & msstis, recte adiectum a Casaub. & Scaligero.

Vers. 3.

Vers. 3. ἐφῆκε. Hanc quoque emendationem Casaubo- no praeiverat Scaliger. Potuerat autem fortasse ἀφῆκε te- neri. vide V. 8, 4. V. 3, 5.

Vers. 4.

Vers. 4. ἔχων Γάιος. Temere ἔχων Γάιος ed. 1. invi- tis msstis.

Vers. 5.

Vers. 5. παροξυνθέντας recte Casaub. cum Reg. E. παρ- ωξυνθέντας ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* διαγωνιά- σαντες recte idem cum Vrb. Reg. E. Vrsin. & Suida ad hanc ipsam vocem: διαγωνίσαντες perperam ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* μὴ διὰ τὸ προηγήσθαι δόξω- σι καταπεπληχθαι τοῖς ὅλοις. Sic Suidas l. c. μὴ προη- γῆσθαι δόξωσι καταπεπληχθαι ed. 1. Aug. Reg. E. Vef. (Complura folia hic desunt in Tub. usque fere ad finem libri XII.) μὴ προηγήσθαι δόξωσι καὶ πεπληχθαι Reg. G. δόξωσι καταπεπληχθαι: (sic) Reg. F. μὴ προηγήσθαι δόξω- σι καὶ καταπεπληχθαι Casaub. cum Vrsino.

Vers. 7.

Vers. 7. διὰ τὸ κατὰ τὰς εἰς ὁμολόγου μέχρας. Duo verba τὸ κατὰ, quae ad sententiam necessaria utique vi- dentur, ex conject. adjecit Casaub. — *Ibid.* τοὺς παρ' αὐτοῦ restituiimus ex ed. 1. & msstis, contra quorum fidem pariter ac contra Polybii usum παρ' αὐτῷ edidit Casaub.

Cap.
XXXIII.

CAPVT XXXIII.

Vers. 1.

Vers. 1. πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραρείᾳ τεταγμένους τῶν πολεμίων ἀντάτατ' πρὸς δὲ τοὺς εἰς τὸν αὐλῶνα καταβε- βηκότας ἄθρου ἔχων ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐπὶ τέσσαρας κοόρι- τας, προσέβαλε τοῖς πεζοῖς τῶν ὑπαντλήων. — „Post ἀντά- τατ', ait REISKIUS, aut deest aut subaudiri debet τὸ πᾶν στρατεύμα, vel τὰς λοιπὰς δυνάμεις. Livius ad rem diri- mendam

mendam nil facit, sic reddens: *ipse* (Scipio) *omnia signa peditum in hostem vertit; quatuor cohortes in fronte statuit, quis latius pandere aciem non poterat.* — Immo vero Livius, si eo ad hoc opus effet, satis saltem docere poterat, ad *ἀντίταξιν* non intelligi debere τὸ πᾶν στρατόεδον. Certe & ex Livii (XXVIII. 33.) & ex Polybii narratione satis intelligitur, *hostem illum, in quem Scipio omnia signa peditum vertit*, (quod his verbis Polybius exprimit *ἀδρῶντες ἄλλων*;) *non esse illos qui in colle constiterant*, (τοὺς ἐν τῇ κορυφαίᾳ τεταγμένους,) *sed qui in vallum descenderant*. Cum his solis sibi ante decertandum Scipio putavit: illi in colle, quæ tertia fere pars copiarum hostium erant, *leviser armati*, (Polyb. hoc cap. vers. 5 sq.) *ad spectaculum magis tutum*, ut ait Livius, *quam ad partem pugnae capeffendam steterant*; quare etiam, ceteris in valle ad internecionem æffis, & locum & tempus ad fugiendum hi habuerunt, neque quisquam fugientes persecutus est. Ex quo intelligi par est, his eisdem non nisi minorem aliquam partem copiarum Scipionis; ac fortasse non nisi levem armaturam, fuisse oppositam, & quidem ex aliquo intervallo, hoc uno scilicet consilio (ut videtur) ut latera peditum Scipionis, qui in valle pugnabant, tuta præstarentur, ne illi e colle descenderent & in hos a latere impetum facerent. Itaque intercidisse utique aliquid ad verbum *ἀντίταξιν* putamus; suspicamur autem, τοὺς ὑποσφραγίστους, vel τοὺς τῶν ὑποσφραγίστων στραίτας, aut aliquid simile: nam τοὺς ἄλλους, quod initio suspicati eramus, quod idem in latina versione suppleveramus, (*alios*) non satis esse videtur; non magis, quam quod Casaubonus habet, *suos opposuit*. Quod ad vocabulum *ἀδρῶντες* adinet, videri illud poterat in quarto casu pluralis numeri accipiendum, *ἀδρῶντες ἄλλων*, *confertos duxit, omnes simul copias eduxit*. Sed collatis aliis scriptoris nostri locis, (I. 49, G. X. 6, 5. XI. 17, 4. & X. 31, 4. ubi ex codicum nostrorum & Vrsini consensu legendum est διὰ τὸ βούλευσθαι καταβῆναι ἀδρῶντες καὶ συντεταγμένους) intelligitur, in nominativo Polybii *ἑλπίστ. T. VII.* E singu-

Vers. 1.

singulari accipiendum esse ἄθρους, & ad ipsum ἄγων scil. ὁ Σικελίων esse referendum, eadem quidem sententia, quæ percommode a Livio est expressa, *omnia signa peditum in hostes vertit*: simul tamen eidem vocabulo ἄθρους hæc notio videtur subjecta, *conferitis ordinibus* suos duxisse Scipionem, *exiguus aut nullis intervallis inter manipulos relictis*. παρεμβολῇ, ut jam sæpius vidimus, perinde & *aciem* vel *aciei instructionem*, & *castra* significat. Priori notione paulo ante occurrebat, cap. 32, 6. at hoc loco minus recte, me iudice, Casaubonus verba ἐκ τῆς παρεμβολῆς *ex acie sua* interpretatus est, cum e *castris* debuisset.

Quod vero verba illa ἐκ τέρταρας κοόρτις (vel κοόρτες, ut Vrsinus voluit) ita interpretatus Casaubonus est, ac si *non nisi quatuor cohortes* in hostem Scipio duxisset, in eo veremur ne & ipse doctissimus interpres, & nos, eum in hoc secuti, prorsus ab auctoris sententia aberraverimus. Neque melius apud Suidam, ubi hæc eadem Polybii verba ad voc. Κοόρτις citantur, latine ea sic redduntur: *ducens ex castris quatuor integras cohortes*. Nempe ἄγων (scil. τὴν αὐτοῦ δύναμιν, aut τοὺς αὐτοῦ παζούς) ἐκ τέρταρας κοόρτις, id ipsum esse videtur quod Livius his verbis expressit, *quatuor cohortes in fronte statuit*; cuius rei etiam causam diserte adjecit Romanus scriptor, *quia latius pandere aciem* (nempe ob vallis angustiam) *non poterat*. Sane, in illa Casauboni versione quænam vis inest præpositioni ἐκ, difficile dictu fuerit: &, quod est gravius, nimis exiguus pumerus sunt quatuor cohortes, quam ut has solas adversus hostes e castris eductas putemus; præsertim cum ex Romanis copiis mille ducentos eo prælio cecidisse, amplius tria millia vulnerata, discamus ex Liv. XXVIII. 34. Solet quidem alias præpositio ἐκ, ea notione quam hic obtinere putamus, cum genitivo casu construi, ut monuimus, ad I. 26, 23. & ostendunt exempla, quæ post Guil. Budæum Henr. Stephanus in Theſ. collegit: sed nihil magnopere obſtare vi-

detur,

detur, quo minus & eadem notione cum accusativo casu Vers. 1.
construi potuerit.

De verbis illis, quæ post vocem Κούρτις inserunt h. l.
scripti libri omnes, τοῦτο δ' ἔστι ἐπ' αἶρα, quæ recte a Ca-
saubono ejecta nobis videntur, vide Adnot. ad VI. 24, 5.

Vers. 2. καὶ Γάιος Λαίλιος. Sic Casaubonus correxit. Vers. 2.
Mendósē ed. 1. & scripti libri omnes Γάιος καὶ Λαίλιος.
Vrsinus, abjecta prorsus καὶ particula, Γάιος Λαίλιος lega-
re iusserat. Sed percommode Casaub. ante Γάιος eam
rejecit.

Ibid. ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, a castris. Casaubonus rur-
sus altera notione, de qua paulo ante diximus, a pugna
loco.

Vers. 3. οἱ πιστεύσαντες recte edd. οἱ πιστ. Aug. Vers. 3.
οἱ πιστ. Reg. E. F. G. Vef.

Vers. 4. ἀπειλημένοι correxit Casaub. Simpliciter Vers. 4.
verbum hoc efferebat ed. 1. cum msstis.

Vers. 5. γενομένης. γινομένης Reg. E.

Vers. 5.

Vers. 7. Πόπλιος δὲ &c. In scriptis nostris editisque Vers. 7.
libris vulgo hæc cum superioribus nectuntur. Separavimus
nos, cum Xylandro in versione germanica. Quæ inter-
jecta erant, latine habes apud Livium XXVIII. 34 — 37.
Ibid. ἐπιτεθεινός recte Casaub. cum Reg. E. & Vrsin. Sic
vero & Aug. a pr. manu. ἐπιτεθεινός ed. 1. cum ceteris
cōdd. — *Ibid.* μετὰ μεγίστης χαρᾶς. Aut hoc oportuit,
aut id quod Reiskius conjecerat, μεστὸς χαρᾶς. Sane un-
de pendeant genitivi μεγίστης χαρᾶς, non videmus: nam
a κάλλιστον δρᾶμβον pendere vix possunt. Ante μεγίστης
facile interciedere potuit μετὰ præpositio. Ad triumphum
quod spectat, docet Livius c. 38. magis tentatam esse
a Scipione triumphī spem, quem petitam; quia neminem
ad eam diem triumphasse, qui sine magistratu res gessis-
set, constabat.

Vers. 8. τοῖς κατὰ τὸν Ἰόνιον Μάρκον. Edidimus hoc, Vers. 8.
quia sic scriptum invenimus, cum minus vitiosum videre-
tur, quam quod vulgo consentientibus ceteris msstis edi-

Verf. 2. tum erat, Ἰούνιον καὶ Μάρκον. Sed quia contra morem nomini gentis postpositum prænomen est, facile adfentimur Gronovio, laudanti conjecturam, Casauboni, Ἰούνιον καὶ Μάρκιον; quam si quis in contextum recipiendam contendat, minime quidem repugnabimus. Vtriusque, *M. Iunii Silani & L. Marcii*, simul mentionem fecit Polyb. hoc libro, c. 23, 1. Frequentior utriusque apud Livium mentio. Ceterum quod L. Lentulo & L. Manlio Acidino traditam a Scipione Hispaniam provinciam Livius l. c. scribit; id cum Polybio ita conciliari poterit, ut Silanum atque Marcium, post Scipionis discessum, adventum Lentuli & Manlii, qui successores Scipioni missi sunt, expectasse, eisque Scipionis nomine provinciam tradidisse statuamus.

**Cap.
XXXIV.**

CAPVT XXXIV.

Verf. 1.

Verf. 1. Καὶ γὰρ αὐτὸς &c. — „Verba, a quibus incipit hoc fragmentum, produnt, præcessisse hanc ferme sententiam: *ἔκρινεν δ' Ἀντίοχος πρὸς τὸν Εὐθύδημον περὶ διαλύσεως Τηλέα, Μάγνητα, Φίλον καὶ συμπολίτην αὐτοῦ γενόμενον.* Tum bene coherent sequentia; Καὶ γὰρ αὐτὸς ἦν ὁ Εὐθύδημος Μάγνης. *Antiochus ad Euthydemum pacis conciliatorem miserat Teleam, Magnesia oriundum, qui amicus quondam fuisset Euthydemis, & eadem, qua ille patria uteretur. Nam Euthydemus quoque Magnes erat.* REISKIVS. — De *Euthydemo* illo conf. lib. X. c. 49. Excerptum hoc non habet codex Reg. E. — *Ibid.* *Ῥάσω* Restituimus constantem codicum scripturam, quam ex conjectura jam adnotaverat Reiskius, cum eandem in ed. 1 & in lectionibus a Boeclero ex cod. Aug. excerptis in veniret.

Verf. 3.

Verf. 3. καὶ προστασίας. — „Ante προστασίας defun quædam. Vix videtur καὶ τῆς ad explendam lacunam sufficere. Num ita scripsit Polybius: *μὴ φθονῆσαι τῆς δυναστείας αὐτῷ τῆς τοῦ βασιλέως, εὐχόμενα αὐτὸν τῆς προστασίας. ne nomen filii (Euthydemo) regium invideret Antiochus, qui re, hoc est maiestate regia, frustretur.* REISKIVS.

KIV:

KIVE. — Videtur τυχόντι τῆς προστασίας scribere voluisse vir doctus: sed ambagibus illis non opus esse putamus. Possis vero etiam suspicari καὶ τῆς τοῦ βασιλέως προστασίας. conf. vers. 8.

Vers. 4. ὥς γα. ὥς in hac sententia, non ὥστε, omni. Vers. 4. no requiri videbatur. Quare ut scripturæ vestigiis presse, quoad fieri poterat, inhæreremus, ὥς γα scripsimus. Haud semel Γ & Τ, & inprimis ΓΕ & ΤΕ permutata a librariis vidimus.

Vers. 5. τῶν Νομάδων. De eisdem Nomadibus conf. Vers. 5. lib. X. cap. 48. — Ibid. κινδυνεύει μὲν. — „Aut κινδυνεύειν est legendum, aut post ἀμφοτέρους addendum διηγήσεσθαι.“ REISK. — Nobis non sollicitanda vulgata visa est, in quam consentiunt codices, nisi quod κινδυνεύει μὲν habet Reg. F. κινδυνεύει γὰρ Reg. G. — Ibid. ἐκβαρβαρῶσθαι. Vitiose iidem duo Regii ἐκ βαρβαρῶν διηγήσεσθαι.

Vers. 7. πυνδόμενος ταῦτα. Probavit hoc & Reiskins; Vers. 7. neque aliud in mente habuisse videtur Casaub. vertens, αὐτῶν Τελεῶν mandatis. — Ibid. παρὰ τοῦ Τηλέου correxit Casaub. ex Vrb. monente etiam Vrsino. Mendose περὶ τοῦ Τ. ed. 1. Med. Aug. Reg. F. G.

Vers. 8. βεβαιώσαντα Casaub. & sic Aug. βεβαιώσαν. Vers. 8. τὰ ed. 1. Reg. F. G. Volont.

Vers. 9. καὶ κατὰ τὴν ἑντευξιν καὶ προστασίαν. Cum Vers. 9. καὶ ante προστασίαν ignorent scripti libri, poteras quodque suspicari καὶ τὴν κατὰ τὴν ἑντευξιν προστασίαν, quod magis etiam placet. Idque Casaubonq primum in mente fuisse videmus, qui id in latina versione hoc loco expressit. conf. vers. 3.

[Vers. 10. ἀνέζηξε σιτομετρήσας. Vrsini adopta- Vers. 10. vimus emendationem, quæ unice vera nobis visa est. ἀνεζεύχτο μετρήσας ed. 1. cum codd. omnibus. Hinc Casaubonus ἀνεζεύχτο σιτομετρήσας. Sed constanter ἀνεζεύξε in activo usurpat Polybius, numquam in medio genere. In corrupta terminatione istius verbi latet initium

Verf. 10. verbi sequentis mutilati. — *Ibid.* τοῖς περὶ τὸν Εὐθύδημον. In vulgatum τοὺς περὶ libri consentiunt omnes. „Imo vero τοῖς, ait, REISKIVS; qui tum pones Euthydemum erant. Non enim dicuntur οἱ περὶ τινὰ ἐλέφαντας, sed οἱ ἐλέφαντες οἱ ὑπάρχοντες τοῖς περὶ τινά. quæ dictio animo est referenda cum ad herum belluarum dominum. quæ primarium, tuam, quæ illi neque eas curare & pascere, neque regere ipse potest, ad eos quibus administratio earum commissa est.“ — οἱ περὶ τὸν Εὐθύδ. sunt Euthydemus ejusque filius, cujus modo mentio est facta.

Verf. 11. *Verf. 11.* τὸν Καύκασον. *Caucasum Ispadicum.* conf. ad X. 48, 6.

Verf. 12. *Verf. 12.* μετὰ τῆς στρατιᾶς. Sic Casaub. correxit. *στρατιᾶς* ed. 1. cum msstia.

Verf. 13. *Verf. 13.* Ἐρύμανθον. Sic edd. cum Aug. putamus & Med. Ἐρύμανθον Reg. F. G. Vefont. Ἐρύμανθρος apud Arrianum vocatur, Drangianæ fluvius, lib. IV. c. 6. citante Cellario in Geogr. Ant. lib. III. c. 22. p. 845. cujus diligentiam effugit hic Polybii locus. — „Videtur fluvius *Hindmend* esse.“ REISK. — *Ibid.* Δραγγιανῆς cum Vrsino correxit Casaub. Vide Cellar. l. c. *Δραγγιανῆς* ed. L. Aug. Med. Reg. F. G. Vefont.

Verf. 14. *Verf. 14.* τὰς ἐπιθαλάσσιους πόλεις. — „ad mare mediterraneum & Aegæum sitas civitates græcas liberas: nam eæ sunt πόλεις.“ REISK. — *Ibid.* καὶ τοὺς ἐπὶ τὰδε τοῦ Ταύρου δυνάστας. *Et cis Taurum dynastas.* Cis, respectu Græciæ intelligendum. Nec vero omnes dicit Polybius, quod ex ingenio adjecit Casaubonna. *Achéus* præsertim intelligi debet.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XII.

RELIQVIA S.

De Argumento hujus libri sic monuit REISKIUS: „EArgumen-
 fragmentis hujus libri, & illis quæ hoc loco legun-^{tum}
 tur, [scil. Excerptis Antiquis,] & istis quæ inter Valesia-
 na, colligitur totum [fore] hunc librum fuisse versatum
 in reprehensione & exagitatione cum aliorum Historico-
 rum, Polybio seu æqualium, seu antiquiorum, tum ma-
 xime *Timæi*; in quo notando quia visus est Polybius mo-
 dum excessisse, ideo a quibusdam *Ἐπιτίμαος* pro *Polybio*
 est per jocum adpellatus, auctore Athenæo p. 272. [Immo
 vero, non Polybium, sed ipsum Timæum, ob nimium re-
 prehendi studium, *Ἐπιτίμαον* adpellatum Athenæus
 ait. conf. Diodor. Sic. V. 1.] Deduxit eum in hoc ab iti-
 nere proposito diverticulum narratio de *Locrerum*, oppidi
 in infima Italia siti, expugnatione, quæ A. V. 549. eve-
 nit. vide Liv. XXIX, 8. Quo de oppido quum haud pauca
 Polybio minus probata Timæus tradidisset, ex eo laceran-
 dum eum Polybius sibi duxit, unaque opera quidquid men-
 daciorum & fordium per totam Timæi historiam sparsum
 esset, expurgandum. De Africa multa mentitus erat Ti-
 mæus, deceptus credulorum & impostorum mala fide.
 Ex eo est, quod Polybius locum ingressus sit de Africæ
 bellis, arboribus, aliisque proventibus copiose narrandi,
 cujus loci & hic [Excerpt. Antiq. cap. 1 seq. nobis cap. 3
 sq.] particulam habemus, & aliam p. 1489. [nobis XII. 2.]

ex Athenæo repetitam.“ Hæc MEISKIUS. — Ceterum quod Timæum tanto & tam professo studio exagitaverit Polybius, eo potissimum factum esse ipse docet, (cap. 12. & passim alibi,) quod, cum miram aliquam & præcipuam in scribenda historia diligentiam atque *ἀριστείαν* ille iactaverit, putida tamen negligentia & puerili levitate in multis usus est, simul vero aliorum scriptorum acerbissimum & maledicentissimum reprehensorem quavis occasione sese præstitit. De *Africa* vero in hoc libro verba fecit Polybius, quoniam hoc anno, in quo nunc versatur ejus historia, in Africam transferri bellum cum Poenis coepit. vide Liv., XXVIII. 45. & XXIX. 3. Amat autem Polybius in omni sua Historia non solum res bello gestas exponere, sed & res quasvis memorabiles, ad vitæ usum, ad mores hominum atque artes, denique ad naturam rerum pertinentes, stylo persequi & suo quasque loco enarrare.

Cap. I.

CAPUT I.

Minora quædam Fragmenta, ex Stephano Byzantino collecta, hoc capite, complecti commodum visum est.

Verf. 1. *Verf. 1. Ἰππων.* C. Lælium, Scipionis legatum, A. V. 549. in quo nunc versatur Polybii historia, cum classe ad *Hipponem, Regium* accessisse, & magnum Poenis incussisse terrorem, Livius docet XXIX. 3.

Verf. 2. *Verf. 2. Τάβρανα.* Vitiosum esse id quod apud Steph. Byz. vulgo editur, *Τάβανρα*, ipse literarum ordo docere poterat, quamquam id nec Berkelius editor, nec doctissimus commentator Holstenius animadvertit. (conf. notata ad Polyb. V. 80, 2.) *Τάβρανα* scribendum perspete monuit & abunde demonstravit Bochart. de Colon. Phœnic. L. 24. p. 519. edit. Cadom. Confer Antonini Itiner. p. 21. & quæ ibi Surita & Wesselingius notaverunt. Est autem *Tabraca* Numidiæ oppidum maritimum, inter Hipponem Regium & Diarrhytum.

Verf. 3. *Verf. 3. Σίγνα.* Ignota hæc aliis scriptoribus. Vide igitur, an *Σίγνα* sit, Mauritanie urbs haud procul a mari sita,

fita, Syphacis regia, compluribus auctoribus memorata, Verf. 3.
 quos laudavit Cellarius Geogr. Ant. lib. IV. c. 6. p. 196.
 Et ad Syphacem regem, firmandæ societatis causa, lega-
 tos a Poenis, adventu classis Romanæ territæ, missos esse
 Livius docet XXIX. 4. confer supra ad verf. 1. Vetat qui-
 dem apud Stephanum literarum series, ne Σύγα ab ipsa
 scriptum putemus: sed potuit Stephanus corrupto uti Po-
 lybii codice; potuit vero etiam peræque & Σύγα & Σύγης
 nomen esse ejusdem urbis. Quod si cui hæc non faciunt
 satis, videat an ΣΙΓΓΑ, quod in vetustioribus codicibus
 Polybianis ΣΙΝΓΑ scriptum fuisse consentaneum est; cor-
 ruptum ex ΣΙΝΓΑ sit, & pertineat ad Σίντας, Africæ
 populum, quem inter Byzacios (de quibus infra verf. 5.
 agitur) & Carthaginienses incolentem Strabo memorat lib.
 II. p. 131.

Verf. 4. ὁ Πολύβιος. Alexander Polyhistor, qui Syl- Verf. 4.
 læ temporibus vixit. — *Ibid.* Δημοσθένης, ὃ μνησθέντες
 Πολύβιος. Videtur *Demosthenem* illum dicere Stephanus,
 quem Κρίστων auctorem fuisse scribit in Ὀλεζών qui an
 idem fuerit (ut Vossius existimavit, de Histor. Græc. lib.
 III. p. 354. & Fabricius Bibl. Græc. T. I. p. 810.) cum
 Bithyno Demosthene, Βιθυνιακῶν auctore, dubitari pot-
 est. Certe Bithyniaca ista carmine erant comprehensa, &
 quæ versus nonnullos protulit idem Stephanus in Ἡράκλῃ,
 in Ἀργείῃ & alibi: Demosthenem vero, Κρίστων aucto-
 rem, profaicum fuisse scriptorem intelligitur ex eis ipsis
 quæ ad voc. Ὀλεζών de eo refert Stephanus.

Ibid. αἱ δὲ χαλκουργεῖαι. An huc pertinent τὰ καλεῖ-
 μενα Χαλκωρίχια, quorum mentionem in Mauritania facit
 Ptolemæus lib. IV. c. 14. p. 106. & quæ apud Strabonem
 lib. XVII. p. 830. in Mauritania memoratur χαλκωρυχία,
 ubi vel χαλκωρυχεῖαι legendum videtur, vel accentu re-
 tracto χαλκωρόχια, in plur. numero, ut apud Ptolemæum,
 apud quem lätinus interpres, nescimus an satis recte,
Chalcorychios montes interpretatus est.

Verf. 5. *Verf. 5.* Πολύβιος Βυσσάνιδα &c. Vide quæ notavimus ad III. 23, 2.

Cap. II.

C A P V T II.

Verf. 2. *Verf. 2.* τὸ δένδρον ὁ Λωτός. Signate sic scribit: *Lotus arbor*. Distinguenda nimirum: *Lotus arbor* (cujus Herodotus meminit II. 96. & IV. 177.) a *Loto*, aquatica planta, ex Nymphæarum genere, de qua egit idem Herodotus lib. II. c. 92. De utraque Loto conferri merentur quæ collegit doctus Herodoti interpretæ Gallicus ad II. 92. & IV. 177.

Cap. III.

C A P V T III.

Verf. 1. *Verf. 1.* πῶς ἔν τις recte Casaub. & sic Vefont. Conf. c. 8, 4. πῶς ἔν τις ed. 1. cum aliis. — *Ibid.* Θωμάσσει. Perperam Θωμάσσει Reg. F. G. conf. ad XI. 9, 5.

Verf. 2. *Verf. 2.* τὸν δὲ Τίμαιον. Vide quæ de Argumento hujus libri supra dicta sunt. — *Ibid.* ἀλλὰ καὶ παιδαγωγία. De *Τίμω* breviter & ad rem Longinus περὶ Τύφους, sect. 4. ἀλλοτρίων ἀλλοτρίωτατος ἀμαρτυρίων ἀνεπαίσθητος δὲ ἰδίῳ ὑπὸ δὲ ἔρωτος τοῦ ξένου κοίσεις αἰεὶ κινεῖν, καὶ αἰκισ ἀπείκταν εἰς τὸ παιδαγωγέστατον. Adde Diodor. Sicul. lib. V. c. 1. & XIII. 90.

Verf. 4. *Verf. 4.* τοῖς μὲν ἡμέραις μὴ χρῆσθαι καρποῖς. — „Id est, non colunt agros, neque fructus mansuefactos industria humana habent.“ CASAB. in ora Basil. — In Masinissæ laudibus memorat Appianus Hist. Pun. cap. 106. ἡμερῶσαι γῆν καλῶν, quod *magnum terrarum tractum ad miliozem cultum redegit*.

Verf. 5. *Verf. 5.* βουβάλων κάλλος. κάλλους ed. 1. male & invidis mssis.

Verf. 7. *Verf. 7.* Καθάπερ δὲ καὶ - οὕτω καὶ. Priorem καὶ dele- re jufferat Reiskius; immerito: solet ita cum optimis quibusque græcis scriptoribus repetere illam particulam Polybius.

Verf.

Versf. 8. καὶ τινα τῶν ἄλλων ζώων. τῶν δεσφ. Reg. *Versf. 8.*
F. G. male.

Versf. 10. ὁ δὲ κύνικλος. ὁ δὲ κύνικλος καλούμενος scri. *Versf. 10.*
bit Athenæus lib. IX. c. 14. p. 400. ubi hunc Polybii lau-
dat repetitque locum. — *Ibid.* πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος.
μὲν particulam, quam ignorant codices nostri Polybiani,
ex Athenæo adjecimus. — *Ibid.* δοκεῖ εἶναι. εἶναι δοκεῖ
Athen.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Versf. 2. κατὰ τὰς νομάς. καὶ τὰς νομ. ed. 1. temere, *Versf. 2.*
& invitis mssis.

Versf. 5. οὕτω χειρίζουσι τὰ κατὰ τὰς νομάς, eadem *Versf. 5.*
ratione possendi utuntur. Hanc sententiam, quam neces-
sario requirebat præcedentium sequentiumque connexio,
persepecte expressit Guil. Xylander in veteri versione ger-
manica. Parique modo Casaubonus ad verba illa editionis
Basileensis, οὕ χειρίζουσι, in ora sui exempli notaverat:
„an οὕτω?“ Quam tamen verissimam conjecturam rursus
deserens, οὕ. χωρίζουσι edidit, sua auctoritate verbum χει-
ρίζουσι, in quod cum ed. 1. consentiunt scripti libri omnes,
in χωρίζουσι mutans, adjecta hac interpretatione, *loci*
non separant, quo illa pastum abigunt. REISKIUS, scri-
pturæ codicum, quam ex ed. 1. & lectionibus codicis
Augustani cognoscere poterat, nulla habita ratione: „Pot-
est, ait, vulgata χωρίζουσι τὰ κατὰ τὰς νομάς exponi,
& idem esse atque χωρίζουσι τὰς νομάς. Malim tamen τὰ
ζῶα legi, aut τὰ plane deleri.“ — Verbum χωρίζου-
σι Casaubonus ex hujus cap. versu 12. sumsisse videtur.

Versf. 6. συφορβολ. Apud Homerum quidem συφορβός *Versf. 6.*
scribitur, & vulgo apud Pollucem VII. 187. sed apud hunc
in cod. msto omicron inseritur, pariterque apud Hesychium
συφορβός, & συφόρβια. Quo minus necesse erat, ut a
constanti codicum nostrorum scriptura Casaubonus hic
discederet.

Versf.

- Verf. 7. *Verf. 7.* τοὺς πρώτους ἀκούοντας. Non sollicitari hoc debuit. Vide notata ad X. 11, 6. & X. 47, 4.
- Verf. 8. *Verf. 8.* Διὰ γὰρ τὴν πολυχείριαν, Cum πολυχείριαν ex ed. 1. servasset Casaubonus, verba hæc, & ea quæ sequuntur, latine sic expressit, vel saltem pro illis græcis hæc latina posuit: *Porro Itali homines, quia carnibus tenerorum porcorum. Et omnino magna sordida copia utuntur, magnos propterea suum greges alunt.* REISKIUS, sentiens quantum hæc latina a vi græcorum distent: — „ἡ πολυχείρια, ait, h. l. est uber prævientus vel foetura porcorum; & ἰσθλὸς foli huic pecori gignendo alendoque idonea. ἡ λοιπὴ χορηγία est quercetorum copia. Sed valde vereor, (sic pergit,) ut hæc explicatio tueri se possit ad examen revocata; & ut tautologiæ absolvi queat. Polybius. πολυχείρια vix potest aliud quid esse, quam multitudo porcorum. Sed quæ oratio: *propter multitudinem porcorum sunt magni greges porcorum?* Quid hoc aliud, quam dicere, *porci multi sunt, quia multi sunt.* Quare non dubito præferre lectionem, quæ in Herw. [at in duobus quidem editionis Herwagianæ exemplis, quibus nos utimur, non πολυχείριαν, sed ipsum πολυχείριαν legitur] & Aug. est, πολυχείριαν. *propterea quod multa adsunt hominum manus* (h. e. *quod regio illa frequens hominum est*) qui possint hoc animantium genus nutrire & curare.“ — Immo, in πολυχείριαν consentiunt omnes nostri codices Aug. Reg. F. G. Vefont. nec dubitamus quin & Med. & Tubing. certe & Vrbinatem id habere, sedulo adnotavit ipse Casaub. in ora Basil. Ita quidem ut vocabulum πολυχείριαν editor Basileensis non aliunde nisi ex male accepta codicis sui scriptura (in quo fortasse, quemadmodum in nostris codicibus sæpe factum, vidimus, similes fere fuerunt figuræ diphthongorum *oi* & *ea*) arripuisse videatur. Est autem πολυχείρια frequentatum Polybio vocabulum, significans *hominum frequentiam*, præsertim *opus facientium*. VIII. 5, 3. VIII. 36, 11. X. 29, 8. Pro quo πλῆθος χειρῶν dicit III. 89, 9. conf. hoc cap. verf. 10. Fuit autem in Gallia Cisalpina

pina & in omni superiori Italia, de qua nunc loquitur, *μα-
gνα hominum frequentia, πληθος των ανδρων*, ut ait II. 15,
7. qui, cum culturam agrorum atque vitium exercebant,
adeoque sedulo opus facerent, valido cibo indigebant, &
carnibus multum vescabantur. conf. II. 15, 1. & 17, 9 sq.
Adde Strabon. II. p. 218.

Verf. 8.

Ibid. καὶ τὴν λοιπὴν χοργγίαν. χοργγίαν cum Reiskio
intellexeramus τῶν δρυμῶν καὶ βαλάνων πληθος, *querceto-
rum copiam, glandes ferentium*, quorum mentionem fa-
cit II. 15, 2. & omnino *rerum omnium commoditatem*. Sed
veremur, ne nec cum propria vi vocabuli χοργγία, nec
cum adjecto nomine τὴν λοιπὴν satis conveniat hæc inter-
pretatio. Immo, conferentibus nobis cum hoc loco quæ ha-
bet Polyb. II. 15, 3. nullo modo dubitandum videtur, τὴν
λοιπὴν χοργγίαν esse *institutum* illud incolarum superioris
Italiz, *Romanis magnam suilla carnis copiam in usum
exercituum suppeditandi*.

Ibid. καὶ μάλιστα τὴν παραλίαν. Sic haud dubie
oportuit. Ex librariorum partim negligentia, partim im-
peritia, orta est vulgata scriptura παλαιάν, quem errorem
jam notavimus ad III. 118, 2. Quid enim *Italia antiqua*
hic fuerit? Mediterraneæ partes Etruriæ & Cisalpinæ Gal-
liæ frugum segetibus & vinetis abundabant; campi & vine-
ta quercetis distincta erant; sed *ora maritima maxime
quercetis*, adeoque & *porcorum gregibus*, abundabat.

Ibid. ὥστε τὴν μίαν τοιάδα χίλους ἐκτρέφειν ὅς ἐξ.
Casaubonus: *adeo ut scrofam sit invenire, quæ alumnus
gregem alat mille porcorum, aut etiam plures*. Quanta-
cumque perhibeatur suilli pecoris fecunditas, (de qua con-
suli possunt Naturalis Historiæ scriptores;) numquam ta-
men per omne vitæ spatium una scrofa mille pepererit por-
cellos. Itaque hoc fortasse dixerit Polybius, *unam scro-
fam videre atque ducere posse gregem mille porcorum &
amplius, ex se suisque porcellis prognatorum*. Sed fate-
mur, nec sententiam hanc satis perspicue græcis verbis in-
esse; nec satis adparere, hæc quo pacto cohæreant, itq
magno

- Verf. 8.** *magnos in eis regionibus esse greges porcorum, ut subinde una scrofa mille sues ex se procreatas nutriet.* Intelligeremus, si diceret, *tantos eis in regionibus esse porcorum greges, ut inveniatur singuli coloni, qui mille & amplius sues alant;* aut, *ut sint singulae villae, vel singulae harae, in quarum quaque mille & amplius aluntur.* At nec id, quod sequitur, satis nobis clarum esse profiteamur, de porcis per genera & aetates, educi & pastum mitti solitis, tum de difficultate singula genera dignoscendi discernendique; nisi singula genera ea dicat, quae ad diversos dominos atque colonos pertinent; quo spectat id quod verf. 13. scribit. Ceterum in verbis nil variant libri; nisi quod *τοκάδα* pro *τοκάδα* habet unus Reg. G.
- Verf. 10.** *Verf. 10. ὅθεν. An ὅτι? Quoniam, si in eundem locum &c.* Sic stare poterit *verf. 9. διὸ καί.* — *Ibid. ἀλλὰ γὰρ* ex conject. correxit Casaub. *ἀλλὰ τε* ed. 1. consentientibus mssis, nisi quod *ἀλλὰ τε* cum duplici accentu habet Aug. Nos quidem perinde & *τε* & *γὰρ* abesse malimus. — *Ibid. συμπίπτει* recte Casaub. cum Aug. *συμπίπτει* ed. 1. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid. προσαγωγὰς.* — „id est, ἀγωγὰς πρὸς τὸν δόμον vel πρὸς τὸν σταθμὸν, reductiones a pastu ad stabula.
- Verf. 11.** *Verf. 11. κόπου. Mendose κόπου ed. 1. Reg. F. Vefont. Ibid. τὸ κατὰ βυκάνην. Omnino τὸ κατὰ τὴν βυκάνην scribendum arbitror.*
- Verf. 12.** *Verf. 12. προάγει. προάγει in subiunctivo postulat praecedens particula ἐπειδὴν. Et nil frequentius est ista vocalium η & ε confusione in codicibus nostris. Sed ne sic quidem persanatus locus videtur. Nec enim recte haec sibi respondent, ἐπειδὴν - ὁ μὲν ἐπὶ τοῦτο τὸ μέρος προάγει Φωνῶν, ὁ δ' ἐπὶ ἕτερον ἀποκλίνει.* Nam sic quidem ad ἀποκλίνει intelligendum fuerit verbum Φωνῶν. Consentaneum igitur erat, ut diceret *προάγει Φωνῶν*, quo posito perapte sequetur ἀποκλίνει, scil. Φωνῶν: si alter in hanc partem progrediens personaverit, alter vero in aliam partem deflebens. — *Ibid. δι' αὐτῶν. δι' αὐτῶν unus Aug.*

Aug. Vtrumque recte. — *Ibid.* τῶς ἰδίαις βυβλίαις. Mendose ἰδίαις ed. 1. 2. Correxit Gronov. consentientibus mssis.

Vers. 13. τὸν καρπὸν, *glandem*. — *Ibid.* ὁ πλείονας *Vers.* 13. ἔχων χεῖρας, καὶ κατευκαυρήσας. Casaubonus, cum, deserta tam constanti quam commodissima librorum lectione, Vrsini amplexus esset frigidam conjecturam, (χοίρους, πρὸ χεῖρας) simul in interpretando verbo εὐκαυρήσας a Polybii mente aberravit, sic vertens hunc locum: *is qui plures porcos habuerit, & occasionem in rem suam vertere sciverit*. De usu nominis χεῖρ, qui hic obtinet, satis quidem trito illo, paulo ante ad *vers.* 8. diximus: eodem pertinet Euripideum illud, ἐν σοφὸν βούλημα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ, quod laudavit noster l. 35. 4. Est igitur ὁ πλείονας ἔχων χεῖρας, qui plures manus, plures homines, plures servos sibi præsto habet; adeoque qui vi manuū pollet, qui vi alteri est superior. εὐκαυρῆν est opibus abundare, IV. 60, 10. XV. 21, 2. quemadmodum & nomine εὐκαυρία sæpius pro opibus, divitiis utitur Polybius noster. Compositum autem verbum κατευκαυρῆν, pro more ejusdem nostri, idem valet quod simplex; nisi præpositioni κατὰ (ut in καταταχεῖν, & similibus) inesse velimus vim quamdam comparativam, *opulentiores, ditiores esse aliis*. Itaque κατευκαυρήσας hac quidem connexionione id ipsum denotat, quod Casaubonus cum Vrsino in præcedenti dictione, χεῖρας in χοίρους mutantes, quæsierant; scilicet, *quæ majorem porcorum copiam possidet*.

Ibid. τὰ τοῦ πλησίον correximus ex Aug. Perperam vulgo τὰ τοῦ πλησίον. In *Ves.* nescias, πλησίον ne, an πλησίον, dare voluerit librarins.

Vers. 14. ἀπήλασεν. Temere ἀπέλασεν ed. 1. — *Ibid.* *Vers.* 14. τοῦ περιάγοντες. Nescimus quid in hoc verbo argutatur Reiskius. περιάγειν τὰ κτήνη dicitur pastor, qui huc illuc per pascua & saltus circumducit pecora. — *Ibid.* κτήνη. Mendose κτήνη Aug. Reg. F. G. Vefont.

CAPVT V.

Cap. V.

Vers. 1.

Vers. 1. τῇ τῶν Λοκρῶν πόλει. Quanam occasione de *Locrorum* urbe nunc differuerit Polybius, observatum supra est in Argumento hujus libri. conf. Liv. XXIX. 6 sqq. Agitur autem de *Locris* illis, *Epizephyrus* cognomine, inferioris Italiz in Brutiis. Ceterum Valesius (in Notis ad ea verba quæ sunt in nostra editione in fine capitis 12.) judicaverat, Fragmentum hoc, quod in Excerptis Antiquis cap. 3. & 4. continetur, collocari debuisse proxime post extrema verba *Eclogæ* illius, in Codice Peiresciano de Virtutibus & Vitiis conservatæ, quæ incipit a verbis Πάλλα Ἰστορεῖ ψευδῇ ὁ Τίμαιος, & definit in illa ἀναγκάζομαι τοῦ κατήκοντος ἀλγυραῖν. (nobis cap. 8—12. hujus libri.) Et ita quidem pendere existimaverat locum hunc, quem nunc præ manibus habemus (cap. 5. & 6.) ab illa *Ecloga*, ut sine ea vix intelligi possit. Denique pro certo habuerat idem Valesius, inter eandem illam *Eclogam*, atque inter hoc Excerptum Antiquum, ne verbum quidem unum interpositum fuisse. Nobis ea res non adeo clara fuit; imo vero, ex illis verbis cap. 8, 2. Πλὴν ταῦτα μὲν ἡμῶν ὑπὲρ Ἀριστοτέλους εἰρήσθω, nobis cum Reiskio visum erat intelligi, Valesianam illam *Eclogam* in integro olim Polybii opere post nostrum hoc Fragmentum locum tenuisse. Proxime autem ante hoc nostrum Excerptum, (ut ex vers. 4. hujus cap. intelligitur) ex professo exposuerat Polybius Aristotelis illam sententiam de origine urbis *Locrensium*, quam deinde cap. 9, 2. brevibus verbis repetit, ubi docet, quam acerbè atque indigne in Aristotelem ob eam sententiam inVectus sit Timæus. Ceterum de *Locrorum* origine, institutis atque legibus, cum universè, tum sigillatim de eis rebus quarum Polybius hoc libro mentionem fecit, consulenda imprimis sunt, quæ erudite subtiliterque, ut solet, HERNIVS, Goettingensis Scholæ decus, in Opusculor. Academicor. Tom. II. disputavit.

Vers. 2.

Vers. 2. τῆς εἰς Ἰβηρίαν στρατείας. Mendose Ἰβηρίας ed. 1. Reg. F. G. Vefont. & εἰς deest Reg. G. Bellum fortasse

tasse Polybius dicit *Celtibericum* illud, de quo agitur in Reliq. libri XXXV. Notanda autem phrasis στρατείαν ἐκπέμπειν, milites mittere, quam attigimus ad I. 9. 3. — *Ibid.* τῆς εἰς Δαλματίας. De bello ipsò Dalmatico conf. lib. XXXII. cap. 9.

Verf. 3. τιμῶν Casaub. cum Reg. G. & Vrsin. Vitiose τιμαίους ed. 1. Vrb. Aug. Reg. F. Vef. — *Ibid.* καὶ μᾶλλον. Colorem habet Polybianum adjecta sic particula καὶ, quare non negligendam putavimus.

Verf. 4. τὴν ὑπ' Ἀριστοτέλους παραδιδόμενην ιστορίαν. Ab *Aristotele* omnium fere civitatum non Græciæ solum, sed etiam Barbariæ, mores, instituta, disciplinas fuisse expositas, Cicero docet de Finib. V. 4. Ei operi titulus fuerat Πολιτικῶν πόλεων. Diog. Laërt. V. 72. In his erat ἡ Λακρῶν πολιτεία, quam nominatim laudat Clem. Alex. Stromat. lib. I. pag. 258. ed. Dan. Heinssii. Fuerat autem Aristotelis sententia ea, quam breviter deinde cap. 9, 2. repetit, *coloniam Locrorum Epizephyrriorum ex fugitivis mancipiis, moschis & plagiariis fuisse collectam*: quo & pertinet id quod habet Dionys. Perieg. vi. 365 sq. & ibi Eustathius. — *Ibid.* τῆς ὑπὸ Τιμαίου λεγομένης. — „Μαλὶν τῶν ὑ. Τ. λεγομένων. Commodius enim dicitur *ιστορία παραδιδόμενη*, quam *λεγομένη*.“ REISKIUS.

Verf. 5. οὐ Τίμαιος. — „id est οὐχ ἢ Τίμαιος.“ *Verf. 5.* REISK.

Verf. 6. εἴη. Non est utique optativo hic locus: ac, ni gravius quid h. l. peccatum, εἴτελον saltem præferendum putemus. — *Ibid.* εὐγενῆς. Articulum τὸ, quem hic adjecit Casaubonus, transtulit huc ex illa mendosa scriptura εἰς τὸ, quam paulo ante habent libri. Ignorant eum h. l. iidem libri, & merito delere iussit Reiskius.

Verf. 7. τὰς ἀποσταλθενομένης παρθένους εἰς Ἴλιον. — „Apud Locros [Opuntios] Græciæ, ad expiandum Aiacis Οἴlei sacrilegium rapta Cassandra in conspectu Palladis, quotannis mittendæ erant virgines Ilium sorte legendæ ex centum gentibus illustrioribus. Strab. XIII. p. 896. *Polybi Hist. T. VII.* F [p. 600.

Vers. 7. [p. 600. ed. Casaub.] adde Plut. de fera Num. vind. p. 557. & laudd. ibi a Cl. Wyttenb. in ed. libelli p. 66. Toup. Ep. Crit. p. 162. HEYNIUS l. c. p. 53. — Toupii locus in edit. Lipsiensi est p. 133. ubi Tzetis verba ad Lycophr. adseruntur, rem totam perspicue ex ipso Timæo Siculo exponentis, ad quem etiam provocaverat Casaub. ad Strab. Ceterum quod in latina Polybii versione idem Casaub. scripserat, *e quibus Locrenses illas centum virgines sorte legere ex oraculi responso tenebantur &c.* etrorem notavit Gronov. in Notis msstis, quem errorem & res ipsa arguebat, & Tzetzes, l. c. ex Timæo diserte, referens, *duas virgines quotannis a Locris oraculi jussu illam fuisse missas.*

Vers. 9. *Vers. 9. ὑπὲρ τῆς Φιληφόρου.* Mendosum ὑπὲρ, quod cum ed. 1. habent codd. omnes, verisimillimum est ex ὑπὲρ fuisse corruptum, quod & in ora Basil. notaverat Casaubonus: & hoc sane sermonis usui convenientius, quam ἐπὶ, quod dein nescimus qua causa prætulit idem doctus Editor. Conf. ad V. 18, 9. περὶ voluerat Vrsinus, quod idem valet ac ὑπὲρ. Φιληφόρου cum Vrsino corr. Casaub. Vitiose Φιληφόρου ed. 1. consentientibus msstis, rursus que vers. 11. Φιληφόρον, ubi tamen unus Vrb. recte Φιληφόρον habet. Ceterum de *Phialephoris*, præter ea quæ h. l. Polybius refert, nihil apud alium quemquam scriptorem, quoad nobis quidem compertum, memoratum super est: quare in latina versione uncis inclusimus verba ista a Casaubono ex ingenio adjecta, *quod phialam gestans thesaurum*. — *Ibid. παρ' αὐτοῖς* recte Casaub. cum Vrsino παρ' αὐτῆς ed. 1. cum msstis.

Vers. 10. *Vers. 10. ὑπάρχων παῖς.* Tam perspicax, quam certi Reiskii conjectura. Huc manifeste spectat, quod vers. seq. ait τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν &c. Ex παῖς primo πες secerat impletus librarius; inde ὑπάρχων πες in ὑπάρχοντες ab alio mutatum. — *Ibid. τῶν Σικελικῶν.* De hujus pariter emendationis veritate vix ulla dubitatio esse potest: quo magis miramur Reiskii h. l. verecundiam, *fortasse* præstantis. Sec
minimo

minime adfentimur eidem docto viro, fufpicanti αὐτοὶ δὲ Verf. 10.
καὶ κλείν legendum: qua inferta particula omnis turbatur
orationis ordo. Eodem pertinet, quod dein verf. 11. αὐ-
τοὶ δὲ, id eft *ipfi*, Locrenfes puta, fcribendum contendit,
pro αὐτὸ δὲ, in quod recte confentiunt libri omnes: *hoc*
unum mutarunt, hanc unam correctionem adhibuerunt.

C A P V T VI.

Cap. VI.

Verf. 1. οὐτ' ἐλέγοντο παρ' αὐτοῖς. Sufpicati eramus Verf. 1.
οὐτ' ἔλεγον τὸ παράπαν παρ' αὐτοῖς. Sic mox περὶ ὧν
ἔλεγον.

Verf. 2. καταλάβοιεν Σικελούς κατέχοντας ταύτην τὴν Verf. 2.
χώραν. Confer quæ in hunc locum difputavit Heynius
l. c. pap. 49. — *Ibid.* ὁμολογίας ποιήσαντο τοιαύτας. Eam-
dem rem repetiit Polyænus Strateg. lib. VI. c. 22. Inde
in proverbium abiit Λοκρῶν σύνδημα, *Locrenfium παῖς*,
in aftutos & foedifragos; quod ex Zenodoto & Eufathio
ætuñt Erasmus in Adagiis; neque præteriit Michael-Apo-
tholius, Proverb. Centur. XII. n. 10.

Verf. 3. ἢ μὴν cum Vrf. correxit Cafaub. ἢ μὴν men- Verf. 3.
dofe ed. 1. cum msstis omnibus. Conf. ad XI. 29, 6. —
Ibid. ὥς ἂν ἐπιβαίνουσι τῇ γῇ ταύτῃ. ἐπιβαίνουσι ex
msstis refituimua, qui in hoc cum ed. 1. confentiunt. Men-
dofe ἐπιβαίνουσι ed. Cafaub. & feqq. τῇ γῇ ταύτῃ ex ora
ed. 1. recte recepit Cafaub. Sic & ora Aug. & prima ma-
nu, qui in contextu cum ed. 1. habet τῇ χώρῃ. Contra
Vefont. in contextu dat τῇ γῇ; putamus & Med. & Vrb.
τῇ χώρῃ vero in ora habet Vefont. Imperite utramque
fcriptaram conjunxerunt Reg. F. G. τῇ τῇ χώρῃ γῇ, lineo-
lis tamen fubductis ut fpuria notantes verba τῇ χώρῃ. —
Bene REISKIUS: „Servandum eft, ait, τῇ γῇ, propter
fraudem jurisjurandi, quæ locum habet in vocab. γῇ, nul-
lum habet in vocab. χώρῃ.“ — *Ibid.* Φορῶσι. — „Φέρωσι
videtur ufitatius effe, pro formula quidem famenti.“
REISKIUS. — At nulla fatis idonea caufa eft, cur folicite-
fcriptura in quam confentiunt libri.

Vers. 4.

Vers. 4. τοιούτων δὲ τῶν ὅρων γενομένων. Commodius videri poterat γιγνομένων. Sed nil variant libri nostri. — *Ibid.* ἐμβαλόντας merito correxit Casaub. cum Scaligero. ἐμβάλλοντας ed. 1. cum mssis. — *Ibid.* σκορόδων recte Casaub. cum Vrsin. & Aug. σκορώδων ed. 1. Reg. F. G. & sic mox iterum. — *Ibid.* ἐπὶ τοὺς ὤμους - ὑποθεμένους. Perspecte utique, τοὺς ὤμους, pro τοῦ σώματος, correxit Casaub. Sed verbum ὑποθεμένους requirere videtur, ut ὑπὸ τοὺς ὤμους legamus; nisi cum Reiskio ad verbum illud subintelligas ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας. Contra, si ἐπὶ τοὺς ὤμους, teneamus, videri potest ἐπιθεμένους fuisse dicendum, ut idem Reiskius monuit. Inversa ratione apud Polyænum l. c. vulgo legitur, σκορόδων κεφαλὰς ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις ὑπὸ τοὺς ὤμους ἐπιθέντας, ubi Casaubonus ἐπὶ τοὺς ὤμους aut ὑπὲρ τῶν ὤμων scribere iussit.

Vers. 7.

Vers. 7. οὐκ ἦν πάτριον &c. Græcis olim non fuit patrium institutum, ut editis servi ipsis famularentur. — „Quod si forte Timæus nimis absolute & præfracte hoc pronuntiavit, omnino tamen hætenus verum est, quod in antiqua vitæ simplicitate multo major Græcis usus fuit operarum mercede conductarum.“ REYNIVS l. c. p. 54.

Cap. VII.

CAPUT VII.

Vers. 1.

Vers. 1. ἐπὶ τῶν κανόνων, id est, ubi de regula vel norma, quaritur. ἐπὶ Casauboni emendationi debetur. ὑπὸ erat in ed. 1. & mssis. ἐπὶ τοῦ κανόνος voluerat Scaliger. Confusas subinde a librariis particulas ἐπὶ & ὑπὸ eo minus mirari debemus, quo similliora inter se sunt illa scriptura compendia, quibus utraque earum solet designari. — *Ibid.* καὶν ἁλάντων ᾧ. — „subaudi τις.“ REISK.

Ibid. τῷ πλάτει ταπεινότερος. Veremur ne non recte interpretati simus minus lata. Quale πλάτος intelligatur, indicat adjectum nomen ταπεινός, nempe crassities. Nec aliud spectasse Casaubonus videtur, vertens aut latitudinis minus alta. Quam in partem REISKIVS sic monuit: „Græci

„Græci vocabulum ταπεινός pro μικρός usurpant quacumque de mensura, sive in altitudinem, sive in latitudinem, seu crassitiem. Sic Diodorus Siculus libri II. sine in Indiæ quadam ait insula esse arundines, quæ soleant κατὰ τὰς πελήγης ἀναπληρώσεις ἀναπληροῦσθαι, καὶ πάλιν κατὰ τὰς ἐλαττώσεις ἀνὰ λόγον ταπεινοῦσθαι, gracilescere.“ —

Verf. 1.

Ibid. κανόνα φησίν. Timæi hæc utique verba esse videntur, cujus nomen in latina versione adjicere non dubitavit Casaubonus. Vñus autem illis est Timæus contra Aristotelem. — *Ibid.* Libri nostri omnes cum ed. 1. omisis verbis εἶναι καὶ, nil aliud habent, nisi κανόνα φησι δῆλον προσωγορεύειν. Quod commodissimum esset, nisi sequeretur οὕτως; quæ nimirum particula commovit Casaubonum, ut ista verba εἶναι καὶ ex ingenio adjiceret. Sed eodem jure suspicari licebit, particulam οὕτως ex prava & imperita sedulitate adsutam esse a librario, qui illam ob præcedentem partic. καθάπερ hic desiderari putaret. Eadem vero particula οὕτως, perperam inserta, deinde conjunctionem δὲ post ἔταν expulisse videtur, quam recte quidem habet etiam ed. 1. cum omnibus editionibus, sed ignorant scripti libri nostri, Aug. Reg. F. G. & Vrsini codex.

Ibid. πρὸς ταύτην merito correxisse Casaubonus videtur: sane, quid sit πρὸς ταύτης in hac connexionione, non videmus. Mox ἐγλήξῃ cum Aug. & Vfont. scripsimus, promendoso ἐγλήξει, quod habebant edd. cum Reg. F. G. Rursus vero rectissime & necessario (nisi in ipso verbo ἐγλήξῃ error est) negantem particulam εὐν ante ἐγλήξῃ posuerunt editores, quam codices quidem nostri, certe Augustanus & Regii (nam ex Vfont. adnotare negleximus, & ex ceteris nil adnotatum videmus) ignorant.

Verf. 2. Verba προσίσθαι φησι usque βίβλους defunt Verf. 1. Reg. F. G. — *Ibid.* ἔταν δὲ ταύτης παραπέσῃ. Attigimus hunc locum in Adnot. ad III. 54, 5. quo ex loco (colato cum XV: 23, 5.) defendi fortasse vulgatum potest, in quod consentiunt libri. Sed quodsi contuleris verf. 5. ubi uno consensu omnes dant παραπαίονσι τῇ ἀληθείᾳ, rur-

Verf. 2. fusque cap. 9, 1. (ut alia nunc loca taceamus, ubi eadem dictio frequentatur,) vix temperare tibi poteris, quin per, suatum habeas, παραπαισῶ hoc loco cum Timæo scripsisse Polybium,

Verf. 3. *Verf. 3.* ἡρεῖσθαι δὲ τῶν τοιούτων συγγραμμάτων τὴν ἀλήθειαν. Verte cum Ernesto in Lexico Polyb. *principatum in Historiis tenere debet Veritas.* — *Ibid.* αὐτός του πέχρημαι λέγων οὕτως. — „locum huic communem usurpavi, Nam χρῆσις vel χρῆς est sententia multiplicis in vita usus.“ REISKIUS. — *Ibid.* καὶ δὲ περ ἐμψύχου σώματος &c. Vide I. 14, 6, — *Ibid.* ὑψέων. ὅσων ed. 1. temere & invitis omnibus libris. — *Ibid.* τὸ ὅλον perperam deest Reg. F. G. & Vefont,

Verf. 4. *Verf. 4.* ὅσοι μὲντοι τρόποι φαμέν εἶναι. Φαμέν ex Casauboni emendatione est. Quod si codicum scripturam ἀφάμεν teneas, statuendum fuerit respici locum aliquem in deperditis Polybii libris: non enim meminimus in superioribus id legere quod nunc dicit. Eandem sententiam repetit cap. 8, 6. Nec vero, quia hic ἀφάμεν in præterito habent libri nostri, idcirco putabimus, Eclogam illam Vallesianam cap. 8 seqq. huic nostro Excerpto fuisse proponendam; nam & ibi ἀφάμεν in præterito dicit, & ibidem breviter tantum & velut in transcurso repetit, id quod h. l. enucleatius & ex professo dixerat. — *Ibid.* ψεύδους. Adparet ex hoc loco, quod & alias sæpe intelligere licuit, vocabulū ψεύδους non semper graviore illa notione accipi, qua Latinorum *mendacium*; & aliud esse quidem ψεύδους *voluntarium*, ad decipiendos alios de industria comparatum; aliud vero *involuntarium*, ejus qui ipse falsus est & in errore versatur; quo pertinent illa ψεύδους definitiones, quas ex Platonis lib. II. de Repub. & ex Theæteto adduxit Henr. Steph. in Thef. Gr. Ling. Itaque ψεύδους generatim intelligi debet *error dicendo prolatus, falsum dictum, falsiloquium*. Sed ne Latinorum quidem *mendacium* semper strictiori illo sensu accipitur: de quo vocabulo legisse juvabit sententias illas, quas ex P. Nigidio A. Gelius

Huc retulit lib. XI. c. 11. velut: *Inter mendacium dicere & mentiri distat: qui mentitur, ipse non fallitur, sed alterum fallere conatur; qui mendacium dicit, ipse fallitur.*

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Eclogam hanc Valesianam ante illud Excerptum antiquum, quod cap. 5 & 6. posuimus, collocandum putasse; Valesium, supra ad c. 5, 1. monuimus. Atqui mire initium huius Eclogæ cum fine præcedentis Fragmenti, quod in Excerptis antiquis suo ordine sequebatur, cohærere videtur.

Vers. 1. ἐπιλανθάνεσθαι - - παρεμβάλλειν. — „Forte ἐπεὶ *Vers. 1. λανθάνεσθαι & παρεμβάλλειν.* Quamquam vulgata sic potest esse defendi, ut δοκεῖ accipiatur pro εἰς θεοὶ δοκεῖ, & quasi, in parenthesi, ut paulo post δοκῶ. [*vers. 4. & cap. 11, 4.*]“

REISKIUS.

Vers. 2. Πλὴν ταῦτα μὲν ἡμῶν ὑπὲρ Ἀριστοτέλους εἰρήσθαι. — „Clare testantur hæc verba, ea, quæ sequuntur, esse capiti illi subjienda, quod in eclogis superioribus, [quæ Excerpta Antiqua a nobis solent adpellari,] libri duodecimi est quartum, ex divisione Gronovii.“

REISKIUS. — Vide ad cap. nostr. 5, 1.

Vers. 3. τοιάνδε τινὰ λήψεται τὴν ἀπόφτησιν. — „Ver- *Vers. 3.* ba hæc, ait REISKIUS, mihi sunt obscura.“ — Valesii est illa interpretatio, quam hoc loco, ut plerumque alias, nil mutatam repræsentavimus: *occasionem hinc opportune patius videor.*

Vers. 4. ἀληθὲς μὲν τοι γε καὶ κατὰ πᾶξ διαστῆλαι. *Vers. 4.* *περὶ τινος οὐδὲν ἔστιν ἐν ταῦταις.* ERNESTUS, hunc locum respiciens in Lexico Polybiano, ait: *διαστῆναι περὶ τινος iudicare, discernere de aliqua re, si lectio sana est, & non legendum διαστῆλαι.* — Nempe verbum *διαστῆλαι* & *διαστῆλναι* passim apud Polybium denotat *distinguo, desinio, distinxisse tradere, explicare, interpretari*; qua notione etiam activum verbum *διαστῆλαι* usurpari potest, velut in illo Philonis loco de Vita Moïsis lib. III. quem H.

Vers. 4. Stephanus in Thef. T. III. p. 1001. E. protulit. Neque aliud h. l. in mente habuisse Valesius videtur, cum verba supra scripta latine sic redderet: *ut vero his in rebus veritatem discernere adsequaris atque adseveres, ne fieri quidem potest.* Miramur autem, quod difficilem utique locum, ac veremur ut vel sic satis persanatum, sicco pede in Notis transferat. Vere nobis *καὶ σκεπτικὸς* suspicatus videtur, gravius vulnus hic subesse. Is vulgatam lectionem *διασπῆναι* servans, quam codex Peirescianus dederat, hujusmodi proposuit emendationem *πρὸς*. Forte ἀληθὲς μὲντοι γὰρ καὶ καὶ δάπαξ βέβαιον, ὥστε μὴδὲν διασπῆναι πρὸς τινος, εὐδὲν ἔστιν ἐν τοῦτοις, id est, ita certum & firmum in his nihil est quicquam, ut nemo dubitare possit. *διασπῆναι* est discedere diversas in partes.

Vers. 6. *Vers. 6.* Τοῖς μὲν γὰρ παρ' Ἀγνοῖαν &c. Sententiam hanc margini adscriptam habet Codex Urbino-Vaticanus, e quo eam in Polybii Fragmentis retulerat Casaubonus, priusquam repertæ essent Eclogæ de Virt. & Vitiis: Eandem sententiam, in ora putamus Codicis alicujus Palatini repertam, Xylander versionem germanicæ Polybii inseruit, inter cap. 4 & 5. — *Ibid.* ἄφαμον δ'αὖν. Vide cap. 7, 4. & ibi notata.

Cap. IX.

CAPVT IX.

Vers. 2. *Vers. 2.* ἔναι δρασκύν, εὐχερῇ &c. Hæc & quæ sequuntur Timæi in Aristotelem convicia, Lexico suo ex Polybio inseruit Suidas, in Ἀριστοτέλης. — *Ibid.* κατατετολημμέναι. Nescimus qua causâ sollicitavit hoc verbum Reiskius, aut καταψεύδασθαι τετολημμέναι scribendum contendens, aut ψευδογραφεῖν κατατετολημμέναι. — *Ibid.* ἀποικίαν αὐτῶν ἔναι δρασκύν αἰσταν &c. — „Aristotelis sententiam de republica Locrorum secutus est Dionysius Characenus libro de Situ Orbis: [vers. 365 sq.]

Τῇ δ' ὅτι Λακκοὶ ἔσονται, δύο πρόσθους ἑτάσονται
ἄλλοι ἐν Ἀδωνίαν, ἀφ' ἑτέρας μεχάνους αἰσάσονται,
ubi vide quæ Eulathius notat. VALESIVS.

Vers.

Vers. 3. ἐν ταῖς Κιλικίαις πύλαις, *ad Cilicias Pylas*,
quarum nimirum in vicinia erat Issus. Conf. XII. 17, 2.
& Cellar. Geogr. Antiq. lib. III. c. 6. p. 247 sq. *Vers. 3.*

Vers. 4. σοφιστὴν ὀψιμαδῆ &c. — „Hæc prius Ari-
stoteli objecerat Epicurus in epistola περὶ ἐπιτηδεύματων,
cujus verba refert Athenæus libro VIII. [p. 354.] Καὶ τοὶ
εἰσὶ καὶ Ἐπίκουρον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ὅτι καταφα-
γῶν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείᾳ ὤρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κα-
κῶς πράττειν ἐπὶ τὸ Φαρμακοπωλεῖν ἤλθεν, ἔτα ἀναπεπτα-
μένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου, Φησὶ, παραβαλὼν ἐκὸς τὸν
προσεκάλισσε τοῖς λόγοις οὐκ ὦν ἀφύης, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς
τῶν θεωρουμένων ἐξήλθεν. Sic legendus est ille locus. Ma-
le vulgo εἰς τὴν θεωρουμένην.“ VALESIVS. — Eadem bre-
viter habet Diog. Laërt. in Epicur. X. 8. Omnino vero
confer Euseb. Præpar. Evangel. XV. 2. ubi pro verbis illis
παραβαλὼν αὐτόν, quæ leguntur apud Athenæum, habet
παραλαβὼν αὐτόν, id est, præceptiorem eius sibi sumsisit.

Ibid. ὀψαρτυτὴν. conf. cap. 24, 2.

Vers. 5. μέτριος μὲν γὰρ οὐ δοκεῖ. — „Forte μέτρια
legi debet.“ VALESIVS. — „μέτριος bene habet: qui-
cunque vel mediocriter bonus est probus; quicumque pater-
familias, ait Cicero.“ REISKIUS. *Vers. 5.*

Vers. 6. αὐτὸς ἐν αὐτῷ διανεηθῆναι. Præpositionem
ἐν, quæ aberat vulgo, inferere cum Reiskio non dubitavi-
mus; simul pro αὐτῷ, quod editum erat, αὐτῷ scripsimus,
pro more Polybii. *Vers. 6.*

CAPUT X.

Cap. X.

Vers. 1. Dele distinctionis signum post δὲ, & post προ-
αίρεσιν reponere. *Vers. 1.*

Vers. 2. κατὰ τὴν αὐτὴν βίβλον. — „Intellige librum
IX. Hoc enim libro Timæus de republica Locrorum in
Italia contra Aristotelis sententiam disputaverat, ut docet
Athenæus lib. VI. qui hæc Timæi verba refert, quæ ad
hanc disputationem pertinent: Καθόλου δὲ φησὶν &c.“ *Vers. 2.*

Verf. 2. VALESIVS. — Timæi verba ex Athenæo exhibuimus supra, cap. 6, 7 sq.

Ibid. ἐξτάζειν, ἐξτάσαι voluit Reiskius: quod speciem habet, nili forte ἐπιβαλὼν ἐξτάζειν idem valet ac ἐπιβάλλον ἐξτάζει. ἐπιβαλὼν, προσέειπας; ut XI. 22, 10.

Verf. 3. *Verf. 3.* αἷς ὑπογεγράφθαι τὴν ἀρχὴν τοιαύτην. — „Existinavi legendum esse ἐπιγεγράφθαι, quod sensus ipse poscere videtur, Probare enim vult Timæus, coloniam Locrorum non ex fugitivorum colluvie conflatam fuisse; idque ex eo concludit, quod apud Locros in Græcia tabulae foederis cum Italicis percussæ legantur, hoc exordio, ὡς γονεῦσι πρὸς τέκνα.“ VALESIVS. — Valesii rationem, nil cunctatus, adoptavit Heynius, Opusc. Acad. T. II. p. 47. REISKIUS contra, nihil tamen pro confirmanda sua sententia adferens: „ὑπογεγράφθαι (ait) bene habet; idem valet atque προγεγράφθαι.“ — Illius vero usus verbi ὑπαγράφειν, pro προγράφειν, præscribere, in principio (v. c. legis) scribere, exempla collegit idem Reiskius in Indice græcitatis Demosthenææ.

Ibid. ὡς γονεῦσι πρὸς τέκνα. Non gravabimur latam VALESII ad hunc locum de mutuis μητροπέλειον ἔθ' *Coloniæ juribus atque officiis* Adnotationem, quæ multa scitu jucunda atque utilia continet, & passim laudata a viris doctis est, integram ad verbum huc transscribere; ne quis Polybii nostri emtor lectorque, eam hoc suo loco quaerens, spe sua deceptum se queratur. — „Colonix, ait, eundem honorem originibus suis exhibebant, quem filii parentibus. Itaque Metius Fusetius, Albanorum dux, apud Dîonyf. Halic. lib. III. p. 143. [cap. 7.] ait Romanis, Albanorum colonis: ὅσῃς γὰρ ἀξιοῦσι τιμῇς τυγχάνεναι οἱ πατέρες παρὰ τῶν ἀγχόνων, τοσαύτης οἱ πύσαντες τὰς πόλεις παρὰ τῶν ἀπείκων. Ita & Curtius lib. IV. [c. 2.] quippe Carthaginem Tyrii condiderunt, semper parentum loco culti. Apud Herodotum quoque libro VIII. [c. 22.] Themistocles negat Ionas iuste agere, qui contra patres militent, Quænam porro fuerint hæc jura, quæ originibus debebantur,

„bantur, non-alienum fuerit paucis hoc loco perstringere. Primo igitur ii, qui in coloniam mittebantur, armis & commeatu a civibus suis instruebantur de publico, ut docet Libanius in argumento orationis Demosthenis *περὶ τῶν ἐν Χερρόνῳ*. Præterea publica iis diplomata dabantur, quæ ἀποίκια vocabant, teste Hyperide in oratione Deliacā apud Harpocrationem: quorum exemplar, ut opinor, in archivis publicis servabatur, quo eos cives optimo jure esse, & bonis ominibus in hæc aut illam coloniam missos appareret. Iam quod præcipuum est, sacra patria coloniæ secum asportabant, ignemque sacrum e penetrali urbis de promptu & accensum: quod docet auctor Etymolog. in Πρυτανείᾳ. ἔτι τὸ ἱερὸν πῦρ ἐπὶ τῶν ἀποίκων καὶ τὰς ἀποικίας ἀποικίαν στέλλοντες ἕδος αὐτόθεν αὔεσθαι τὸ ἀπὸ τῆς ἐστίας πῦρ. Herodotus etiam lib. I. [c. 146.] de Atheniens. colonia in Ioniā missa loquens sic ait, οἱ δὲ αὐτῶν ἀπὸ τῆς Πρυτανείας τῆς Ἀθηναίων ἐρμηθέντες - - ἐς ἀποικίην. Qui quidem ignis si casu extinctus esset, ex Prytaneo conditorum accendi eum oportebat. Moris quoque erat, ut coloniz quotannis legatos in majorem patriam (sic Curtius lib. IV. vertit, quam Græci μητρόπολιν dicunt) mitterent, diis patriis sacra facturos. Polybius cap. 114. legationum [lib. XXXI. cap. 20, 12.] ναῦν ἱεραγωγόν, ἐφ' ᾗ εἰς τὴν Τύρον ἐκπέμπουσιν οἱ Καρχηδόνιοι τὰς πατρίδας ἀπαρχὰς τοῖς θεοῖς. Et Curtius de iisdem Carthagenensibus ait lib. IV. [c. 2.] *Carthagenensium legati ad celebrandum sacrum anniversarium more patrio tunc venerant.* Itaque Corinthios graviter infensos Corcyraeis fuisse legimus, quod more reliquarum coloniarum sacra patria Corinthum mittere negligerent, διὰ τὸ μόνους τῶν ἀποίκων μὴ πέμπειν τὰ κατειδησμένα ἱερῶα τῇ μητροπόλει, ait Diodorus Siculus libro XII. [c. 30.] Sed Thucydides lib. I. [c. 25.] ubi eandem narrat historiam, aliud dicit his verbis: ἅμα δὲ μίση τῶν Καρχηραίων, ὅτι αὐτῶν παρεμύλην, ὄντες ἄποικοι, ἔτε ἐν πανηγύρεσι τοῖς κοιναῖς διδόντες γέρας τὰ νομιζόμενα, ἔτα Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκατερχόμενοι τῶν ἱερῶν ὡς περ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι.

Vers. 3. „ἀπαρχαί. Vbi Scholiastes Græcus, προκαταρχόμενοι, inquit, τῶν ὅτι δίδοντες τὰς ἀπαρχάς. ἔθος γὰρ ἦν ἀρχιερέας ἐκ τῆς μητροπόλεως λαμβάνειν. *Moris erat, inquit, ut colonias ab originibus suis pontifices acciperent.* Qui mos imprimis notandus est: ex hoc enim, ut opinor, unico huius interpretis loco id discimus. Superest, ut dispiciamus, quænam fuerint illa γένη, quæ a coloniis præstari mos erat in publicis solennibus hæc iudis. Scholiastes quidem ille Thucydidis interpretatur τὰς τιμὰς καὶ προσέδρας, id est principem in confessu lectum. Sed & multa alia privilegia intelligi puto; ejusmodi sunt ἐπταμίαι, κτήσις γῆς, & cetera, quæ in veteribus Græcorum passim leguntur. Quinetiam si quando coloni aliam coloniam aliquo deducere velent, *moris erat, ut autem a majore patria postulerent;* quod testatur Thucydides lib. I. [c. 24] de Epidamno: οὐκ αὖτις ἐκ ἐγένετο Φύλας. Ἐρατοκλέδου, Κορινθίου γένος τῶν ἀπὸ Ἑρακλίδου κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως μετακινήσει. Porro ad hæc jura μητροπόλεως & coloniarum non incommode, ut arbitror, revocari possunt & invicem componi jura ecclesiæ Romanæ, quæ matrix est & μητρόπολις reliquarum. Sed hæc indicasse nunc quidem sufficiat. — Hæc igitur VALESIVS; cum quibus omnino conferenda quæ de eodem argumento disputavit Heynius Opusc. Academicor. T. I. p. 312 seqq.

Vers. 4. *Vers. 5. Μεταβάς δὲ πάλιν ἐπὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκροῖς. Deinde ad Locros, qui in Italia incolunt, delatum.* Sed si contuleris cap. 12, 5. videbitur μεταβάς h. l. ut ibi, intelligendum oratione transiens, orationem convertens ad Locros Italiam.

Vers. 6. *Vers. 6. ὁμοίως τοῖς μοιχοῖς, τοῖς δραπεταῖς. καὶ, ante τοῖς δραπεταῖς, necessario inferendum existimavit Reiskius. Sed amat ejusmodi asyndeta Polybius. — Ibid. οὐδὲν αὐτὸν ἂν ὑπάρχειν. ὑπάρχειν suspicatus est Gronov. in Notis msstis. At αὖ cum præsentis infinitivi & cum aoristo ponitur, non cum futuro. — Ibid. συνέθεσαν. — „συνέθεσαν“ potest ferri; ait REISKIUS, ut imperfectum a συνθέμεν.*

δημι, usitatus tamen est *ευνήδεσθαι*. — Imo hoc solum in usu, & haud dubie verum.

CAPUT XI.

Cap. XI.

Vers. 3. δύο ἔθνη Λοκρῶν. — „Duae sunt gentes Locorum in Græcia, Epicnemidii scilicet & Ozolæ, teste Strabone lib. IX. & Plinio; quorum Ozolæ Epicnemidiis profecti sunt. Locus enim, Locri & Caphyæ filius, ob quasdam causas insensus patri, cum magna civium manu profectus, Physcæenses & Elyanthiam condidit, ut narrat Plutarchus cap. 15. Quæstionum Græcarum, & Athenæus in fine lib. II. Vide Eustath. in Homeri Catalogum, pag. 277.“ VALESIVS.

Vers. 3.

Ibid. πρὸς πόλιν πόλιν τῶν ἑτέρων. Suspicati eramus *ἐκαστέρων*, alterius utrius ex duobus illis populis; & passim a librariis nostris confundi vocabula ἑταροὶ & ἐκαστοὶ monuimus ad II. 69, 7. Videtur tamen h. l. eadem notatione teneri ἑτέρων commodè posse, quemadmodum in latino etiam sermone satis est *alterorum*.

Vers. 4. τῇδε πη. conf. ad III. 108, 3. — „Forte *ἐν* Vers. 4. *χς* deest, aut *τετύχης*, aut *κατηξίωται*.“ REISKIUS. — „Deest *τυγχάνει*.“ VALES. — *Ibid.* ταῖς ἀναγραφαῖς. — „ἀναγραφαὶ sunt monumenta publica; ut leges, plebiscita, foedera, testificationia præmiorum virtutis aut poenarum & infamiae, saxi aut æri incisa, & publice proposita.“ REISKIUS. Conf. vers. 5. & 9.

Vers. 5. ἀναγεγράφθαι. — „id est *ἐκπῶσθαι ἀναγεγραμμένην*.“ REISKIUS.

Vers. 5.

Vers. 6. ἀλλ' ἀπρίξ τὸ δὲ λεγόμενον &c. Vetus mentio Vers. 6. *ἀλλ' ἀπρίξ*, quod codicum etiam illum obsederat, quo usus est Excerptorum antiquorum compiler, — „Legendum ἀλλ' ἀπρίξ, (monuit VALESIVS;) ut & Casaubonus coniecerat in Fragmentis, ubi hic locus legitur inter excerpta ex codice Vrbinatæ.“ — Nempe in ora illius codicis in hac regione adscripta sunt verba, ex hoc loco abrupta: ἀλλ' ἀπρίξ, τὸ δὲ λεγόμενον, ἀμφοῖν τῶν χωρῶν ἐπέφω,

Verf. 6. *Ἀτάφυ, πρῶτον δὲ ἐκ τούτων.* (Vbi τοῦν χειρὶν, pro ταῖν, attica ratione; de qua vide Koenium in Notis ad Grammatici Leidenfis libellum de Dialectis, quem cum Gregorio Corintho edidit, p. 304.) Suidas in *Ἐπέφυ*, ubi Polybii verba hæc retulit, *ἀλλὰ τὸ δὲ λέγομεν* &c. vocem ἀπριξ pariter ignorat; quam si in codice suo Polybiano, (vel rectius ut dicimus, in codice Eclogarum de Virt. & Vitiis, quo usus est hic Grammaticus) invenisset, haud neglecturus, fuerat. Bene certe idem Suidas istam vocem suo loco interpretatus est: *Ἀπριξ. ἢ δυνάμει, ἢ ἰσχυρῶς.* De erroris origine, in quem h. l. inciderunt librarii, conf. Adnot. ad V. 68, 1.

Verf. 7. *Verf. 7. καὶ παρ' αὐτῶν.* — „Forte καὶ παρ' αὐτοῦ.“ REISK. Nil opus videtur.

Verf. 8. *Verf. 8. προσεξεργασμένος.* — addito hoc, tamquam amplificatione & exornatione, quo major accederet gravitas orationi suæ.“ REISKVS.

Verf. 9. *Verf. 9. — στήλη παράθετος* est foedus, sanctio, constitutio, lex quæcumque, per manus a maioribus ad posteros tradita.“ IDEM. — Nempe ea lapidi incisæ, & publice proscriptæ.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Verf. 1. *Verf. 1. τῶν Εφόρων πρὸς τοὺς βασιλεῖς.* — „Lacedæmonii annos ab Ephoris computabant, ut ex Thucyd. & Xenoph. lib. II. hist. colligere est. Erant Ephori quinque, lique annui, ut docet Suidas, & Plutarch. in vita Cleomenis, initio. Ex illis quinque ephoris unus fuit ἀπώνυμος, qui anno nomen dabat, quod patet ex Thucyd. & Xenoph. loc. cit. idque confirmat Pausanias in Laconicis, *ἔφοροι δὲ καὶ παρέχονται τὸν ἀπώνυμον.*“ VALESIVS.

Ibid. τὰς ἱερείας τὰς ἐν Ἀργεῖ. — „Vno verbo ἱερεῖδες dicebantur sacerdotes Iunonis Argivæ, a quibus Argivi tempora numerabant, teste Etymologico. Scholiastes Thucyd. [ad lib. II. c. 2.] *ἡρῶμεν δὲ τοὺς χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῶν ἱερεῶν.* Vnde Hellenicus indicem habet

rum

rum sacerdotum, & quid sub quaque erat gestum, pluribus libris scripserat, teste Dionys. Halic. lib. I. [c. 72.] & Stephano Byzantio, [passim.]“ VALESIVS. — Collegit dehinc Valesius nomina ætatesque earum ex Argivis istis sacerdotibus, quarum apud veteres scriptores, qui supersunt, mentio occurrit. Quæ quoniam ad Polybium illustrandum nihil pertinent, consulto præterimus.

Vers. 1.

Vers. 2. τὰς ὀπισθοδόμους στήλας. — „Legendum ὀπισθοδόμου. Quid autem sit ὀπισθοδόμος, docet Varro libro IV. de Lingua Latina: *in ædibus sacris, ante cellam, ubi sedes dei sunt, greci dicunt πρόδομον; quod posui, ὀπισθοδόμον*. Similiter Pollux lib. I. [segm. 6.] τὸ δὲ πρὸ τοῦ σηκοῦ, πρόδομος καὶ τὸ κατόπιν, ὀπισθοδόμος.“ VALESIVS. — Aut τὰς τῆς ὀπισθοδόμου στήλας, aut τὰς ὀπισθοδομίους στήλας scribendum contendit Reiskius. — Quidni vero *adjective* accipi poterit vocabulum ὀπισθοδόμους? quemadmodum & πρόδομος *adjective* pariter atque *substantive* usurpatum reperitur, cujus usus exemplum ex vetere Epigrammate protulit H. Stephanus in Thef. Gr. Ling.

Vers. 2.

Ibid. ἐν ταῖς Φλαιῖς τῶν νεῶν προξενίας ἐξευρηκώς. — „Videtur mendi quidpiam latere in voce νεῶν. Quod si mendo vacat, forte intelligere oportet, hospitii jus inter templa duarum civitatum publice constitutum fuisse: ac eodem fortasse pertinent stelæ illæ, in postica parte ædis repertæ. Mendum quoque est in illis verbis ἐν ταῖς Φλαιῖς.“ VALESIVS. — „ἐν ταῖς Φλοιῶς τῶν νεῶν“ legi voluit REISKIVS. „Polybius (ait) attice non scribit.“ Totum vero locum sic interpretatus est: *qui producit & intexit suis annalibus tabulas liminibus templorum affixas, in quibus perscriptæ sunt conditiones & testificationes contractû juris hospitalis seu civitatibus inter se, seu cum privatis.* — In Φλαιῖς quid monstri suspicatus sit Valesius, aut cur in Φλοιῶς mutatum Reiskius voluerit, non videmus. Φλαιῖς apud Homerum, apud Interpretes Vet. Test. apud alios, sunt *postes & limina portarum*; de quo vocab. cum alii

Lexico-

- Vers. 2.** Lexicographi consuli possunt, tum late disputavit Foësius in Oecon. Hippocratis. Glossæ, citatæ a Bielio in Lexico Interp. Vet. Test. τὰς Φλιας interpretantur τὰ ὑπέρθυρα, *superliminaria*. Alii πρόθυρον vertunt τὴν Φλιαν, id est, *vestibulum*, de quo vide A. Gellium XVI. 5. Quod ναῶν, pro ναῶν, Reiskius voluit; monuit ERNESTVS in Lexic. Polyb. ad voc. Φλιαί, sibi quoque id in mentem olim venisse, quia Attica illa forma sit, cum Polybius Atticus scriptor non sit. „Sed ille (sic pergit Ernestus) certam scribendi formam non tenet, miscetque e lectione varia varios characteres.“ — Recte. Sic sane & XV. 29, 8. idem Polybius scribit, ἀνεργμένου τοῦ ναῶ. προξένια, *hospitium publicum*. προξένια, *literæ vel tabulæ, quibus tituli hospitii publici, civitatis nomine instituti, continentur*.
- Vers. 3.** *Vers. 3. ὑπάρχον τι.* Sic, duobus vocabulis, scribendum esse monuerat Reiskius; & sic edidit etiam Ernestus, cum ὑπάρχοντι una voce editum esset a Valesio. Ac multo sane rectius illi, quam ipse Valesius, qui in Notis ad h. l. ait: „Legendum putamus ὑπάρχει τι τῶν τοιούτων.“
- Vers. 5.** *Vers. 5. πρῶτον μὲν Φησι τὴν τε πολιτείαν καὶ τὰ λοιπὰ Φιλάνθρωπα τοῖς Λοκροῖς ἀμφοτέροις Ἀριστοτέλει καὶ Θεόφραστον καταψεύσθαι τῆς πόλεως.* Hæc, nulla adjecta nota, sic latine verterat Valesius: *primum quidem Aristotelem ait ac Theophrastum in his, quæ ad rempublicam Locrorum & civilis apud utrosque Locros instituta pertinent, mentitos esse*. Vbi, ut alias taceamus difficultates, in exponendis certe vocabulis πολιτείαν & Φιλάνθρωπα manifeste ab auctoris sententia prorsus aberrasse videtur doctissimus interpres. Vix enim dubitari debet, πολιτείαν hîc dici *jus civitatis*, ut cap. 10, 4. eodemque & ad *amicitiam* (ut inter consanguineos) *colendam* pertinere τὰ Φιλάνθρωπα, conf. cap. 10, 3. REISKIUS, nihil in græcis verbis mendii suspicatus, sic latine reddendum hunc locum censuit: *quæ communia sunt jura Locris ambobus in Græcia, Theophrastum cum Aristotele ea Locris in Italiâ falso & mendaciter attribuisse*. Hæc si sententia est ver-

verborum Polybii, fane non integra est oratio, & saltem post *φιλάνθρωπα* intercidisse oportebit verba τὰ ὑπάρχοντα. Sed totius disputationis connexionem si spectes, ægre tibi persuadebis, Aristoteli Timæum id nunc exprobrasse, quod ei exprobrantem Reiskiana interpretatio facit. *ἡχημῖς*, Opusc. Acad. T. II. p. 47. græca Polybii verba, de quibus quaerimus, adferens, nihil interpretationis adjecit; ut, quam illis sententiam subjectam voluerit Vir doctissimus, non videas: id unum notavit, non ἀμφοτέρους esse legendum, sed ἀμφοτέρους Ἀμστ. καὶ Θεοφρ., nam de solis (inquit) *Italiae Locris* nunc agit. — At Locri Italiae designantur hic voce τῆς πόλεως; quare nihil impedit, quin illa verba τοῖς Λοκροῖς ἀμφοτέροις de utrisque *Græciae Locris* intelligi possint. Et omnino, siue sententiam spectes, siue ipsa verba, multum abesse videtur, ut sic perfunctus haberi possit locus. Sane, quid sit unde pendeant illi dativi τοῖς Λοκροῖς, nil videmus. Tum ad verba πρῶτον μὲν necessario referri debuisse videtur aliud membrum orationis, ab ἔπειτα δὲ aut ab aliqua simili conjungendi formula incipiens. Denique pæne persuasum nos quidem habemus, defectum prorsus esse hunc locum, & plura quædam verba, quæ ex ingenio supplere non ausimus, intercidisse.

Verf. 6. ὅτι καὶ ταύτῃ τῆς πραγματείας ἀνάγκη, Verf. 6. εἰδῆσθαι παρεβαίνειν. Cum vulgo esset καὶ ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ, parum firmum felixque remedium videtur, quo succurrere laboranti orationi Valesius tentavit, conjectans πρὶν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ. Bene habet καὶ ταύτῃ etiam hoc loco. Tum vero verbum παρεβαίνειν genitivum postulat, qui, nempe ab imperito liberario ex occasione ipsius vocis ταύτῃ, quæ præcedit, in dativum casum est mutatus: præterea & passim aliàs literam εἰ in fine confusam cum jota subscripto a librariis nostris vidimus. conf. Adnot. ad L. 15, 10.

Cap. XIII.

C A P V T XIII.

Vers. 1.

Vers. 1. Δημοχάρην. De Demochare consule Vossium lib. 1. de Histor. Græc. cap. 11. p. 68. & mox Vales. ad vers. 9. Breviter Cicero in Bruto c. 83. *Demochares, qui fuit Drinostheni sororis filius, & orationes scripsit aliquot; & earum rerum historiam quæ erant Athenis ipsius ætate gesta, non tam historico, quam oratorio genere, perscripsit.* Polybii hunc locum de Demochare (usque ad vers. 5.) in Lexicon suum transtulit Suidas, sub ipso vocab. Δημοχάρης: minoraque nonnulla fragmenta ex hoc cap. decerpta passim etiam alibi citavit. — *Ibid. οὐκ ἔστιν ὁ ἄξιον τὸ ἱερὸν πῦρ Φυσῆν.* — „Hinc adagium, ὃ τὸ ἱερὸν πῦρ οὐκ ἔστι Φυσῆν, de homine impudico & impuro; teste Zenobio, & Suida [in Ὡ, τὸ πῦρ.] Sed in Zenobio confusum est id proverbium cum præcedenti ψεύς. Legendum est a capite: ὃ τὸ ἱερὸν πῦρ οὐκ ἔστι Φυσῆν ὡς καὶ κατὰ πρότυπον.“ VALESIVS. — Citavit etiam hunc locum Suidas in Ἠραίρης. Confer Xenoph. Memorab. II. 2, 13.

Ibid. ὑπερβεβηκέναι correxit Ernestus, ut est apud Suidam in Δημοχ. & in Βότρυς. Perperam ὑπερβεβηκέναι ed. Vales. & Gronov. — *Ibid. τὰ Βότρυς ὑπομνήματα καὶ τὰ Φιλαίνιδος.* — „Philænia. περί σχημάτων ἀφροδισίων scripserat; quod opus tamen Aeschion siebat scriptum fuisse à Polycrate Atheniensi sophista, ac Philænidis nomine divulgatum, ut honestissimæ matronæ notam turpitudinis inureret; ut refert Athenæus lib. VIII. [p. 335.] Eiusdem ineminit Clemens Alexandr. [in Admon. ad Græcos, p. 30. ed. Dan. Heinf.] & Suidas in Ἀστυάνασσα. Botrys vero Sículus fuit, ortus oppido Messina, qui primus τὰ καλούμενα κάγνια conscripsit, teste Alcimo in rebus Siculis apud Athenæum lib. VII. [p. 322.]“ VALESIVS. — *Ibid. ἀναισχυντογράφων. ἀναισχυντότερα γράφων* edit. Mediol. Suidæ in Δημοχάρης. ἀναισχυντότερον γράφον ead. ed. Suidæ in Βότρυς.

Vers. 2.

Vers. 2. τῶν ἐπὶ τέλους ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασμένων. In contextu quidem ex codice msto ἀπὸ τέλους expressum habent

habent add. In Notis vero monet VALESIVS: „Emen-
davi ἐπὶ τέλους, quod est in *ἱερῶν*. Est enim τέλος pro-
prie οἶκημα πρόσγειον, seu cella. Male apud Suidam ἀπὸ
τέλους legitur.“ — Veram scripturam ex mssis Paris.
apud Suidam in *Δημοχάρου* restituit Kusterus, cujus ibi-
dem de vocab. τέλος consulenda adnotatio. Apud eundem
vero Suidam in *Ἐμφασι* recte τέλους legitur, præposito
quidem in aliis editionibus articulo τοῦ, in edit. Mediol.
vero absque articulo. — ἀπὸ τέλους (ait REISKIUS) per
se probum est: sed quia sequitur ἀπὸ τοῦ σώματος, ma-
lim hic loci ἐπὶ τέλους.“ — ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργάζεσθαι
est *quæstum ex corpore facere*. Quare parum felix habenda
Pauli Leopardi conjectura, qui Emend. lib. VII. c. 25.
(in Gruteri Theſ. Crit. Tom. III.) τῶν ἀπὸ τέλους ἀπὸ τοῦ
σώματος ἐργασμένων legendum censuerat.

Vers. 1.

Vers. 3. ὁ δ' ἵνα. Sic scribendum monuit Reiskius,
& ante cum Gronov. in Notis mssis. Id ipsum autem in
versione latina jam exprefſerat Valeſius, licet de corrigendis
græcis tacuerit.

Vers. 3.

Ibid. ἀνώνυμον τῶν μαρτυρῶν ἀνώνυμον. — ἀνώνυμον
appellat, paulo rariore usu, hominem non plane quidem
ignoti nominis, sed ignobilis, obscuri, quod nomen pauci
norint: nam paulo post (vers. 7.) appellat hunc comicum
Archedicum. REISKIUS. — „*Archedicum* hunc poetam
infra Polybius appellat. Suidas tamen [in *Ἐπὶ τῷ ἱερῶν*
πῦρ.] ex Timæo *Democlidem* dicit: *Τίμαιος ἐν λη' ἱστορίων*
ἱστορεῖ, ὅς οἱ περὶ Δημοκλείδην κατὰ Δημοχάρου ἔπαιον, ὅτι
μόνον αὐτῷ πάντων Ἀθηναίων οὐκ ἔξεστι τὸ ἱερὸν πῦρ φευσ-
σαι.“ VALESIVS.

Vers. 5. καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν, ὧν οὐδὲν αὐτῶν συναξέ- Vers. 5.
σθαι &c. Respicit δοκιμασίαν illam morum, quam subire
tenebantur Athenis magistratus sorte lecti, priusquam ho-
norem capeſſere eis liceret; cujus δοκιμασίαι mentionem
facit Socrates apud Xenoph. Memorab. II. 2, 13. & passim
Demosthenes eis locis, quæ in Indice, sub verbo δοκιμάζειν,
collegit Reiskius.

Ibid. τοιαύταις ἀτυχίαις παλαιοῖσι. Attigimus hunc locum in Adnot. ad V. 67, 4. Conf. infra, cap. 14, 2.

Varf. 9. *Varf.* 9. πᾶνος. — „*Demochares*, non *Timæus*.“ REIS-
KIVS. — *Ibid.* ἐν ταῖς ἱστορίαις. — „*Democharis hista-*
riani laudat *Lucianus* in *Longuevis*, [c. 10. T. III. ed.
Wettst. p. 214.] & *Athenæus* lib. VI. [p. 252 sq.] a quo
male *Δημοσθένους ἀνεψιός* indigitatur, cum sororis filius
fuerit. Itaque *Athenæus* memoria lapsus videtur, cum
ἀνεψιόν vocavit, quem *ἀδελφιδῶν* debuerat dicere. Sic
enim præter *Polybium* scribit *Plutarchus* in vitis X. ora-
torum, [p. 847. ed. Wechel.] & *Aelianus* lib. III. Var.
Histor. [c. 7.] Erat autem *Lachetis* filius, *Democharis* ne-
pos, pago *Leuconoeensis*. Male enim apud *Plutarch.* in
Demetrio (p. 900.) *Δημοχάρης Λακωνεύς* scribitur, & apud
eundem in Vitis X. Rhetorum *Δημοχάρης Λάχης Λα-*
κωνδεύς. Lege utrobique *Λευκονοειεύς*. Iam quod ejus avum
posui *Democharem*, firmatur auctoritate *Demosthenis*, qui
in oratione contra *Aphobum* ait, amitam suam nuptam
fuisse *Demochari Leuconoeensi*.“ VALESIVS. — *Athe-*
næum contra *Valesium* defendere conatus est *Kühnius* ad
Aelian. l. c. idem sæpe valere contendens *ἀνεψιόν* ac *ἀδελ-*
φιδῶν, provocansque ad *Suidæ* auctoritatem in *Ἀδελφιδῶν*,
& ad *Pollucem* lib. III. c. 2. At *Pollux* quidem l. c.
segm. 28. *ἀνεψιούς* esse docet *ἀδελφῶν παῖδας*, non vero
ἀνεψιόν ait esse τὸν *ἀδελφοῦ* aut *ἀδελφῆς παῖδα*, quæ mul-
tum inter se differunt.

Ibid. σέμνονδεῖν ἢ βάνκυσος. Particulam ἢ, quæ fa-
cile ab ultima litera vocis præcedentis poterat intercipi,
ignorat *Suidas* in *Βάνκυσος*, sicut editi & codex *Peire-*
scianus.

Varf. 11. *Varf.* 11. καὶ ἐπὶ ὅτι. At nimirum quod. Solita sua fa-
gacia locum emendavit *Toupius Emend.* in *Suid.* Part. III.
p. 336 sq. edit *Lipliens.* — *Ibid.* αὐτόματος. Non sper-
nendum putamus αὐτόματως, quod bis habet *Suidas*,
ubi hunc *Polybii* locum citat, in *Κοχλίας*, & in *Σίλαος*.
— *Ibid.* εἰσὺν ἀναπτύσσων. — „*Aquam spruiscientem*. De-
scribit

scribit siphunculum aquam ebullientem, ope machinae intestinae ultro progredientem.“ REISK. — Haud satis adparet, quid voluerit vir doctus. Adluditur putamus ad cochlearum morem, in gradiendo viam spuma quadam, veluti sputo, conspurcandi.

Ibid. ὅν οἱ διατρέποντο διὰ τοῦ θαλάσσης. Cum ἄνθρωποι vulgo legeretur, sic vertit Valesius: *ac praeerea per theatrum iuvenes dimittebantur, canentes, Atheniensium civitatem &c.* Et in marg. notaverat: „deest ἄδοντες.“ — REISKIVS, de ἄνθρωποι nil suspicans, forte διατρέποντο ait legendum: *quod homines de machina volarint per theatrum.* Porro — „videtur utique (inquit) aut ἄδοντες, quod Valesius volebat, aut ἀγούγοντες, aut λέγοντες, aut tale quid deesse.“ — Praeclare vero ΤΟΥΡΙVS in vocab. ἄνθρωποι inesse mendum vidit: nempe, qui primus ita scripsit, is in exemplari, quo usus est, ἀνὰ legerat; quod usitatum aliàs est scripturae compendium pro ἄνθρωποι, nunc vero ex ὅν οἱ erat corruptum, forte per intemperantiam hominis sedulitatem, qui, quid hic *asini* facerent, non intelligebat. — „Satis autem festive (ut monuit Toupinus) *cochleae & asini in pompa simul per theatrum ducebantur, ad desidiàm & socordiam Atheniensium indicandam, & quod Cassandro utique in omnibus parerent.*“

CAPVT XIV.

Cap. XIV.

Verf. 2. ἀρχήμα. cf. c. 13, 5. & Adn. ad V. 67, 4. *Verf. 8.*

Verf. 3. Καθάπερ γὰρ εἰ νοῦν ἔχοντες &c. Hæc & quæ *Verf. 3.*

sequuntur usque ad finem cap. 15. non solum in codice Peiresciano inter Eclogas de Virt. & Vitiis legebantur; sed & in Excerptis Antiquis ex libro XII. jam olim, priusquam repertus esset Peirescianus codex, erant edita; quare in editione Eclogarum de Virt. & Vitiis consulto prætermisit ea Valesius. De argumento hujus cap. monuit REISKIVS: „Hoc fragmento tradita præcepta, vereor, ne ipse Polybius interdum non satis diligenter observavit.

Vers. 3. Vide p. 936. [lib. XIII. c. 4. ubi in Heraclidem invocatur.]

Ibid. τί παρὰν ἄξιός ἐστιν ὁ πλησίον. ἄξιός cum Vrsino correxit Casaub. ἄξιον ed. i. cum mssis, quod ferendum fuisset, si sequeretur τὸν πλησίον. Ad sententiam confer XV. 4. 10.

Vers. 5. *Vers. 5.* Cum πάνθ' ὑποπίπτειν ἐστὶ, καὶ πᾶσι διαπίπτειν παρὰ τοῦ δέοντος λεγόμενοις vulgo hic consentientibus omnibus mssis (putamus etiam codice Peiresciano, e quo nihil diversae lectionis adnotavit Valerius) legeretur; Casaubonus hunc versum sic interpretatus est: *Illis vero qui tra atque odiis suis cuncta metiuntur, necesse est temere quidvis effutire, & in omnibus, quae dicantur, modestiae fines longe migrare.* Quae si cui faciunt satis, ei nos quidem non invidemus. Corrupta prorsus esse graeca ista, satis adparere nobis videtur; quae perspectissime, me, me iudice, KEISKIUS emendavit: πάνθ' ὑποπίπτειν ἐστὶ, καὶ πᾶσι διαπίπτειν [sic enim recte scripsit; ille, & sic nos scribere debueramus volueramusque: διαπίπτειν imprudentibus nobis excidit.] πέρα τοῦ δέοντος λεγόμενοις. Id est: *illos vero, qui irris ac studiis suis omnia metiuntur, necesse est in cunctis suspectos habere, & diffidentiam omnibus quae ultra modum dicuntur.* διαπίπτειν Polybio idem est ac πιστεύειν, credere; fidei alicujus aliquid committere. διαπίπτειν, diffidere; ut I. 35. 2. & saepe alias. Phrasin πέρα τοῦ δέοντος etiam alias frequentat Polybius, ut V. 104. 3. & Fragm. Grammat. num. LXXVHL Est autem idem ac παρὰ τὸ δέον. Sic XXII. 1. 3. junguntur παρὰ τὸ δέον, πέρα τοῦ καθήκοντος.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἀρετὴν τοῖς ὑπὸ Τιμαίου - εἰρημνοῖς. — Gronovius (in Notis editis) ἀντεπεῖν legendum suspicatus erat; citra necessitatem. — „ἀρετὴν τοῖς ὑπὸ Τιμ. λεγομένοις (sic opportune KEISKIUS monuit) idem est, atque ἐφ' ἑαυτὸν ἐκυτὸν πρὸς τὸ ὑπὸ Τιμαίου λεγόμενα, animum non adiacere diis a Τιμαίῳ, his non assentiri. Alias verbum hoc

usitatum

usitatus enim accusativo construitur.“ — Fortasse vero subintelligendus accusativus τὴν πίστιν. Quod εἰρημένων habet ed. 1. cum tamen præcedat articulus τοῖς, id temere & invitis mastia factum.

CAPVT XV.

Cap. XV.

Vers. 1. τοῖς κατ' Ἀγαθοκλέους λοιδορίαις. De vesano *Vers. 1.*
Timæi in Agathoclem odio ejusque odii causa confer Diodor. Sicul. T. II. edit. Wessel. p. 560 sq.

Vers. 2. λέγω δ' ἐν τούτοις. An λέγω δὲ τούτοις? — *Vers. 2.*
Ibid. κολοιδόν, *graculum*. — „Apparet esse convitium: sed, quid significet, obscurum est. Num *graculum* Græci stupratorem marium appellabant?“ REISKIUS. — An ex eo, quod Spartanum olim juvenum a graculo perditæ adamatum ferunt, *graculi* nomen in convitium abiit, pro *homine obscuro, cinquo*? Vide Aelian. Hist. Animal. I. 6. & XII. 37. rursusque in Var. Histor. IX. 39. Ipsum nomen καὶ λοιδορ Casaubonus h. l. restituit ex Suida in Ἀγαθουλής & in Τριόρχης. Corrupte κολύων ed. 1. cum msstis.

Ibid. τριόρχην. — „Significat *τριόρχης* proprie genus *accipitris*, a numero testium ita appellatum, ut docet Plinius lib. X. cap. 3. Romani *buteonem* vocarunt, eodem Plinio teste. Hic tropice significat *hominem incontinentem, & libidini maxime deditum*.“ KUSTEVS ad Suidam voc. Ἀγαθουλής. — De graculo & buteone avibus, & de toto hoc Polybii loco, conferre Cæli Rhodigini Lect. Antiq. lib. XXIV. c. 4. jussit Paulus Leopardus in Emendatt. lib. IV. c. 14. qui & ipse ibi nonnulla ad illustrandum hoc caput contulit.

Ibid. πάντων τῶν βουλομένων. — „Forte παντὶ τῷ βουλομένῳ. Pudet hæc apertius eloqui, sed satis nota sunt ex Aeschinæ oratione contra Timarchum.“ REISKIUS. — In vulgatam scripturam consentit cum codicibus nostris Suidas, in Ἀγαθ. & in Τριόρχης. Et βουλομένων ex ipso Suida, monitus etiam ab Ursino, restituit Casaubonus: sic vero etiam scriptum recte in Aug. βουλευομένων ed. 1.

- Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* τοῖς ὑπερθεῖν ex Suida correxit Casaub. τοῖς ὑπερθεῖν add. cum mssis nostris.
- Verf. 4. *Verf.* 4. καὶ καὶ ἀπὸ Δημοχάρους καὶ, monente etiam Reiskio, revocavimus ex ed. 1. cum qua consentiunt codices omnes, nisi quod mendose κατὰ pro καὶ habet Med. Temere eam particulam delevit Casaub. cum Vrsino.
- Verf. 6. *Verf.* 6. Φεύγων τὸν προχὸν &c. Conf. lib. XV. c. 35. — *Ibid.* In καὶ τοῦ τὴν ἡλμ. cum codicibus nostris Polybianis consentit Suidas. — *Ibid.* Vocab. ἄντ, quod perpetua deorat ed. 1. & mssis nostris, ex Suida cum Vrsino adiecit Casaub.
- Verf. 7. *Verf.* 7. ἀπὸ ταυμάτης ὑπερθεῖν. recte Casaub. cum Suida. ἀπὸ ταυμάτ. ὑπ. ed. 1. cum codd. nostris.
- Verf. 9. *Verf.* 9. τὰ πρὸς ἀμβολὴν κυρῶντα. συγκυρῶντα mauerat Reiskius. Moxque idem ἀνήμεντα, pro vulgato ἡπόμενα. At eadem ratione XXVIII. 14, 2. est τῶν εἰς Φιλισθρατίαν ἡπόμενων, nisi & ibi ἀνήμεντων legendum. Sed nil opus videtur sollicitate vulgatorum: satis usitata phrasis & millis, τὰ εἰς ἀπὸ ἡπὸν, pro ἀνήμεν vel προσηπόμεν.
- Verf. 10. *Verf.* 10. ἡ δὲ) παρεστεισμένους ὑπὸ τῆς ἰδίας πωπίας. Ex Vrsini conjectura sic edidit Casaub. Corrupte ἡ δὲ καὶ παρεστεισμένους: ed. 1. cum omnibus nostris codicibus: quod unde ortum dicam dubius haerere, cum duae praeaeque probabiles emendandi rationes offerantur. Vallesius in Varis Lectionibus ex codice Beiresolano adfert ἡ δὲ καὶ παρεστεισμένους: quod quidem si vere ita dedit ille codex; nec ex conjectura illud καὶ pro mendose καὶ substituit Vallesius, utique amplectendum fuerit. Eandem emendationem, καὶ pro καὶ, in mentem venisse Scaligero, ex ora libri, quo is usus est; intelligimus. Aliam rationem amsio suggestit proprii ingenii acumen. Is postquam ex edit. Herweg. & cod. Aug. attulit mendosam illam codicum nostrorum omnium scripturam, ἡ δὲ καὶ παρεστεισμένους, in eam sic deinde commentatus est; „Apparet, esse aliud nihil esse, quam vitiosam scriptiorem insequentis syllabae se. Vnde colligo, Polybium si-

reliquisse: *ἐδ' ἐπισκοπεύμενος*. Dubito, an *παρ-
σκοπεῖν* verbum Græcis usurpatum in hoc quidem sensu
sit. — Verbum *ἐπισκοπεύειν* usurpavit Polybius XIII.
5, 6. non quidem de homine, sed de ipsa veritate: sed *ἐπι-
σκοπεῖν*, quod idem prorsus valet, de eodem Timæo
eadem prorsus ratione usus est hōc ipso libro XII. c. 8, 5.

Verf. 11. ὅτι τὸ ψεῦδος. Sic Casaubonus, consentien-
tibus codd. omnibus, contra quorum fidem temere *ὅτι
τοῦ ψεύδους* posuerat editor Basileensis. — *Ibid.* Particu-
lam *οὐ*, quam Casaubonus ante *τὰ γεγενητά* inseruit, cum
ed. 1. & codicibus nostris ignoravit etiam codex Peires-
cianus, ut monuit Valesius in Variis Lectionibus. *ἐπι-
σκοπεῖν*, intelligens particulam negantem non esse in mssis,
scripturam vero istam editionis Hervagianæ *τοῦ ψεύδους*
e. codicibus existimans esse ductam, quæsierat: Ergo ne
Polybius ita reliquit: *ὅτι τοῦ ψεύδους οὐκ ἔστιν ἑνάδις ἀπὸ
παρ' αὐτοῦ τὰ γεγενητά κρύψαντας ἐν ταῖς ἱστορίαις* —
Nobis commodius nihil succurrit quam id quod in Scho-
lio sub contextu posuimus.

Verf. 12. In verbis *ταῖς ἱστορίαις* (superiori versu) de-
finit hæc Eclogæ in Excerptis Antiquis: reliquæ, *Ἡμεῖς
δὲ, ὡς κατελέφαμεν*, ex Peiresciano codice adjecit Vale-
sius. Sententiam autem horum verborum nobis non satis
liquere, in ipsa versione latina græcis subjecta non ocla-
vimus. Videat doctus Lector, an Valesii probare possit
interpretationem, quæ hujusmodi est: *Nos vero id, quod
minimè videbatur, odii illius causâ rejecimus; quod autem
ejus instituto conveniebat, non prætermisimus.* Illud sal-
tem monemus, quod etiam Gronovius in Notis mssis te-
dgit, *ἀδυστὴν τῆς προθέσεως αὐτῶν* non esse quod *ejus in-
stituto*, sed quod *nostro instituto conveniebat*; ut I. 3, 5.
& sæpe aliàs. Eiusdem VALESII ad hunc locum hæc est
adnotatio: *ἐκμετροῦν* hic significat *τὸν ἀξίον λόγον*.
Quæ quidem amplificatio conceditur interdum historici
scriptoribus, modo sobria sit & cum judicio fiat. Sic su-
pra in libro VII. [c. 7, 7.] ubi de morte Hieronymi: *ἔσπε-
ραν*

Verf. 19. γὰρ ἂν τις εὐλογώτερον τὸν ἀκαπληρῦντα τὰς βίβλους καὶ τὸν ἐπιμετραῦντα λόγον τῆς δηγήσεως εἰς Ἱέρωνα διάγοιτο. Et in fine libri XV. [cap. 34. 1. & 35. 1.] opponit. Polybius τῷ κυρίῳ καὶ συνέχοντι τὰ πράγματα τὸν ἐπιμετροῦντα λόγον. Iguitur τὸ ἐπιμετροῦν. τῆς ἀπεχθείας est *amplificatio* & *exaggeratio* προεῖσα ab odio; ut lib. V. c. 10. ἐπιμετρῶν τῷ θυμῷ. — In eandem sententiam Ernestus in Lexic. Polyb. τὸ ἐπιμετροῦν τῆς ἀπεχθείας interpretatus est *excessum odii*.

Denique ad verba τῆς προθέσεως αὐτῶν hæc adnotavit idem VALKSIUS: „Legendum videtur. αὐτῶν. Timæum enim intelligi puto; in quo reprehendendo ait Polybius se id quidem, quod nimis asperum & virulentum erāt, consulto evitasse; illud vero, quod ejus instituto contentaneum erat, minime omisisse. Ferri tamen potest αὐτῶν, si intelligatur de iis, quos odii causa laceravit Timæus.“ —

Nobis ista Polybii verba iterum iterumque relegentibus, hæc denique visa est sententia eis inesse: *Sed nos quidem pluribus hæc persequi volumus, quia id odiosum* (vel *invidiosum*) *est: at, quæ ad institutum nostrum pertinebant, ea non prætermittenda duximus.*

Cap. XVI.

C A P V T. XVI.

Quæ hoc capite continentur, de duobus Zaleuci, Locrorum legumlatoris, legibus, ea ex alio auctore retulisse Polybium, adparet ex illis verbis verf. 9. προκαλέσασθαι Φησι τὸν Κοσμόπολεω, & verf. 12. καὶ νεανίσκων εἰπεῖν Φησι. Quis autem sit ille auctor, per culpam ejus hominis, qui hæc Excerpta compilavit, ignoramus. Nisi forte verbum illud Φησι ab eodem compilatore adjectum statuas, ut ipse intelligatur *Polybius*: quemadmodum in Eclogis quidem de Virt. & Vitiis passim factum videmus; velut initio Eclogarum ex hoc lib. XII. (nobis cap. 8. 1.) ita scripserat compilator: „Ὅτι πολλὰ ἱστορεῖ ψευδῆ ὁ Τίμαιος, ὡς Φησι Παλύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης. Sic etiam Eclogam, quam

quam posuimus lib. VII, c. 12. ab his verbis inceperat idem homo: "Οτι Φησιν ὁ Πολύβιος· Ἐγὼ δὲ κατὰ τὸ παρ-
 ὄν &c. Ceterum quod initium hujus fragmenti perobscu-
 rum esset & hiucum Reiskius queritur; nescimus, quas
 vir doctus difficultates invenerit: nobis quidem satis plana
 omnia visa sunt.

Verf. 1. *κατὰ μὲν τῷ ἐτέρῳ* -- γαγονέναι, *apud alterum fuisse*. τὸν ἑταῖρον ed. 1. Ang. Reg. F. Vel. τὸν ἐτέρου Reg. G. τῷ ἑταίρῳ corrigere Vrinus jussit. Recte Casaub. *ω* in *ε* mutavit; nec sperno τῷ ἐτέρῳ: sed videtur eadem notione (*apud alterum*) accusativus casus teneri potuisse, *κατὰ μὲν τὸν ἑταῖρον*. Quam constructionem præpositionis *κατὰ* cum accusat. pro dativo, frequentem apud poëtas & apud Homerum imprimis, ne soluta quidem aspernatur oratio. Simili certe ratione Polybius XI. 14. 3. *παῖναι κατ' αὐτὸν* dixit, pro *κατ' αὐτῷ* vel *ἐαυτῷ*, *apud se manere*, id est, *mentis compotem, sui potentem manere*; Sed mox verf. 7. in dativum *κατ' οἷς* libri consentiunt omnes.

Verf. 2. αὐτὸν τὸν ἀγγεὸν ἀλθόντα, *rus venientem*; nempe *Verf. 1.* ubi erat servus, in villa alterius; quod ex eis, quæ adjiciuntur, satis adparet. — *Ibid.* ἀμέραις δυοῖ πρότερον, *biduo ante*; scil. quam res ad judices deferretur. — *Ibid.* ἀπὸ τοῦ ἑλάναι, correximus cū Reiskio & Vrsino, Præteritum verbi ἔγω legitima ista forma ἔχα aliàs etiam passim frequentavit noster; varie quidem a librariis corrupta. vide III, 111, 3. IX. 23, 7.

Verf. 3. ἀπὸ τῆν οὐδεῖαν. ἀπὸ τῆν ἐδαῖαν unus Reg. F. Verf. 3.
Ceteri eum editis consentiunt, Verba autem καὶ λαβόντα
τάλιν defunt utrique Regio: sed agnoscunt ea Aug. Med.
& Vefont. (In Tubing. ut jam aliis monuimus defunt Excer-
pta ex libro XII.)

Ibid. ἄγειν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. Aut ἄγειν ἀπὸ ἀρχαίων, aut aliud his simile verbum, hoc loco fuisse supplendum patebat ex totius narrationis connexione; nisi forte ipsa particula πάλιν ex ἀπάγειν est corrupta, absorpta littera initiali

Verf. 3. initiali α ab ultima litera vocis precedentis λαβόντα. — *Ibid.* Haud incommode teneri posse codicum lectio videtur, δεῖν κύριον αὐτὸν εἶναι διδόναι τοὺς ἐγσυητάς, *in sua potestate esse debere, vel sibi jus esse debere, ut sponsores det*: nempe, ut, datis sponsoribus, pollideat interim servum, de quo controversia erat, donec lis judicata esset. Id enim per se intelligitur, idcirco sponsores dari, ut interim in possessione maneat is qui sponsores dat.

Verf. 4. *Verf. 4.* Κελεύειν cum Vrsino correxit Casaubonus, Mendose Κελεύει γὰρ τὸν Ζ. νόμον ed. 1. cum mssis. — *Ibid.* παρ' οὗ τὴν ἀγωγὴν συμβαίνει γίνεσθαι. *a quo res controversia ad judicem abducta fuerit.* Duobus modis intelligi potest illud παρ' οὗ, *a quo.* Heynius, quem sæpè jam in interpretatione hujus libri XII. historię Polybiano laudavimus, sic accepisse videtur: rem controversam interim possidere debere eum, qui manu injecta rem vindicatum in judicium adduxerit. (Opusc. Acad. T. II. p. 41 sq. nota h.) Cujus sententiam, in hac quidem parte, ne amplecti possimus, graves nos causę movent. Primum enim ipse sermonis gręci usus obstat videtur. Nempe *a quo*, ea notione qua vir doctissimus cepit, ὅφ' οὗ gręce fuerit, non παρ' οὗ. Tum vero ne æquitas quidem, quę tamen in Zaleuci legibus pręcipue laudari solet, admittente illam interpretationem videtur. Sic enim violentissimus quisque, qui rem alteri per vim ablatam ad judicem delulisset, eandem interim, dum lis judicata esset, ex ipsius legis pręscripto possessurus fuisset; quod sane sequitati non fuerit consentaneum. Denique in tota, quę sequitur, narratione non quęritur *de eo qui servum ad judicem abduxerit*, sed id quęritur, *unde*, id est, *cujus e domo, cujus e potestate & possessione* servus fuerit ad judicem delatus. confer inprimis verf. 8. Itaque παρ' οὗ (*a quo*, vel *unde*) refertur ad eum, παρ' οὗ vel παρ' οὗ fuerat res controversa tum cum est ad judicem delata: & non id sonat, quod gallice dicimus *par le quel*, aut anglice *by whom*; sed *de chez qui*, *from with whom*, *from whence*: quod ipsum

ipsum perfecte percommodeque Casanbonus sic expressit, **Verf. 4.**
penes quem erat (res) cum in jus sit adducta. Quare
 in sententia ea, quam deinde pronunciavit magistratus Lo-
 crentis, non, ut Heynius ait, legis verbis pertinaciter
 inhæsit magistratus, sed mentem legis ex æquitatis ratio-
 ne est interpretatus, dicens: (vers. 3 sq.) *eum, unde (vel*
ex cujus possessione) res in jus sit adducta, non intelligen-
 dum hunc, qui nuperrime illum alteri per vim dolumve
 rapuerit, eamque nunc per dies aliquot fortasse secum ha-
 buerit; sed eum *penes quem ea res postremo per probabile*
aliquod tempus citra controversiam fuerit. Ex quo intelligi
 par est, legem eam Zaleuci, de qua hic agitur, non mo-
 do *similem*, ut Heynius ait, fuisse interdicto *VTI POSSI-*
DETIS, & non modo *comparandam* cum *IVRE VINDI-*
CIARVM apud veteres Romanos; verum *ejusdem prorsus*
argumenti cum Romano illo jure fuisse, de quo, ut alios
 taceam, consuli possunt Sigonius de Iudiciis l. 21. & Hei-
 necc. in Historia Iuris p. 70.

Verf. 5. *ἐκ γὰρ τῆς οἰκίας τῆς ἐκείνου. namque ex ipsius* **Verf. 5.**
(id est, ex sua) domo. Sic *ἐκείνου* idem nunc valet ac
ἐαυτοῦ, quemadmodum & aliàs passim, in obliqua præfer-
 tim oratione, veluti III. 44. 10. XXV. 1, 10. quod nec
 aliis auctoribus inusitatum esse monuit Ritschius ad III.
 44, 10.

Verf. 6. *τοὺς προκαθήμενους ἄρχοντας, magistratus in* **Verf. 6.**
tribunali vel pro tribunali sedentes, ad audiendas partes
 & ad jus dicendum. Vide Adnot. ad V. 63, 7. Ceterum
 in Zaleuci legibus apud Stobæum pariter, & apud Diodo-
 rum *ἄρχοντας* memorari, quibus causarum disceptationes
 & judicia mandata erant, monuit Heynius l. c. p. 51.

Ibid. *τῷ ποσμοπέλει.* Majoris magistratus hoc nomen
 fuisse videtur; nulli alii scriptori, quod sciam, memora-
 tum. Apud Creteneses summos magistratus, Lacedæmo-
 niorum ephoris potestate pares, *πόσμοι* fuisse adpellatos,
 Aristoteles docet Politic. lib. II. c. 9.

Verf.

Vers. 7.

*Vers. 7. διατελλασθαι τὸν νόμον, distinda, adde-
definita ratione, facta distinctione: (id μετὰ διαστολῆς si
dicit Polybius) explicuisse & interpretatum esse legem.
de Lexic. Polyb. — Ibid. αὐτὸν agnoscunt Aug. Nied. R
F. G. Vefont. Ex Vrb. nil notavit Casaub. — Ibid. τὸ δι-
φισβητούμενον. Vitiōse τὸ διαμφισβητούμενον ed. 1. F
F. G. Vefont.*

Vers. 8.

*Vers. 8. δεσπότης cum Vrsino correxit Casaub. M
dole δεσπότην ed. 1. Aug. Regil, Vefont. — Ibid. οὐκ
νευ ταύτην κυρίαν, intellige ἀγωγὴν, non esse illam vei
abductionem, non esse eam abductionem quæ ad rem pe-
neat, de qua loquatur lex cum dicit τοῦτον θεῖον κρατεῖν
παρ' οὗ τὴν ἀγωγὴν συμβαίνει γίνεσθαι. Sic κύριος L
XV. 34, 2. est oratio quæ ad rem pertinet, cui prop-
ter huc erat locus.*

Vers. 9.

*Vers. 9. εἴ τι βούλεται. Sic REISKIUS: εἴ τι,
εἴ τις. Si quid velit ille adolescens. Non enim unumqu-
que (inquit) provocat, sed illum solummodo adoles-
centem, qui dubitabat de Cosmopolidis interpretatione.
Poterat tamen fortasse, debueratque adeo, teneri con-
tians librorum scriptura εἴ τις βούλεται. Nil enim
ignopere urget, ut statuamus, solum illum ipsum juve-
nitantem provocatum esse a Cosmopolide, ut contra ip-
sæ interpretationem, si quid haberet, diceret. Poterat
libet alius, juveni illi patrocinaturus, aut omnino dis-
tians a Cosmopolidis interpretatione, ad contra dicentem
surgere.*

*Ibid. λέγειν ὑπὲρ τῆς γνώμης κατὰ τὸν Ζαλεῦκου νό-
μον, &c. de sententia (legis) dicere ex formu-
Zaleuco præscripta: ea autem erat, &c. In Zaleuci li-
bris (ut docet Stobæus Serm. XLII. p. 280. & Se-
XXXVIII. ex Hierocle, p. 229. item Demosthenes adv-
Timocratem p. 744. ed. Reisk.) præscriptum erat, ut
veterem aliquam legem abrogatam, aut novam latam
let, is de ea ad populum verba faceret ita, ut collum
quoque insertum haberet; quo laqueo, si populus suis sui*

gils novationem propositam improbare, e vestigio is, qui eam proposuisset, strangularetur. Idem institutum fusius etiam Diodorus Sicul. lib. XII. c. 17. exponit, sed ad Charondam auctorem refert, qui Thuriis leges tulerat. Id igitur institutum Polybius, sive auctor ille e quo is hæc retulit, latius patuisse docet, & ad eum etiam pertinuisse, qui legis alicujus mentem atque sententiam, quæ satis per se aperta videretur, in controversiam vocare, & in alienam partem interpretari eam conaretur: is nempe de ea lege, laqueo e collo suspenso, coram senatu mille virorum disserere tenebatur.

Vers. 9.

Vers. 10. καθιστάτων τῶν χιλίων. καθιστάτων scribem. Vers. 10. dum Gronovius Reiskiusque monuerunt; idque etiam Casaubonus in mente usque habuit, cum vertit in mille virum confessu. Conf. Adn. ad IX, 3, 7. adde VI. 37, 1. Simili ratione paulo ante (vers. 6.) de iudicibus verbo παραδίδου est usus. Vt hic Locris Polybius, sic Crotonæ Iamblichus senatum mille virorum commemorat, in vita Pythag. sect. 260.

Ibid. καὶ βρόχων πρεσβεσθέντων. Paulo diversis loquendi formulis de eadem re utuntur auctores superius citati. Stobæus: εἰς βρόχον εἶρας τὸν τράχηλον. Demosthenes: ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων. Diodorus: τὸν αὐτοῦ τράχηλον εἰς βρόχον ἐντιθέναι.

Vers. 12. τὴν συνθήκην recte Casaub. cum Vrb. Aug. Vers. 12. & Vrsin. τὴν θήκην ed. 1. Med. Regij, Vefont. — Ibid. τῷ μὲν γὰρ cum Vrsino correxit Casaub. τὸν ed. 1. τῶν μὲν γὰρ Vrb. Aug. Reg. F. G. Vefont. Ex Med. nil notatum.

Vers. 13. εἶναι τὸν Κοσμ. Sic ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vers. 13. Vefont. Ejecerat id verbum Casaub. — Ibid. οὐ πολὺ λῶπον. Sic μικρὸν λῶπον X. 17, 6. & sæpe alias.

CAPUT XVII.

Cap. XVII.

„Videtur post Timæum Polybius Ephorum & Callisthenem arripuisse, aut invectivam in Timæum hac Callisthenis notatione distinxisse. vid. p. 928, 7.“ [nobis cap. 22, 7.]

REIS-

REISKIUS. — Fortasse hanc disputationem ea occasione ingressus est Polybius, quod dixerat, Timæum in aliis scriptoribus ea acriter & odiose reprehendere, quæ non sint reprehendenda; (conf. cap. 23.) quæ vero reprehensionem utique meruerant, (verbi causa, Callisthenis in describendis præliis imperitiam absurditatemque) intacta reliquisse. *Callisthenes, Alexandri comes, scripsit historiam rhetorico pane more*, ut docet Cicero de Orat. II. 14. At qui solet id genus hominum, quantumvis insciens rerum, omnia audere stylo persequi, imperitiam suam verborum lenocinio tegens. In Arriani descriptione ejusdem aciei pugnaeque, in qua describenda turbasse omnia Callisthenem Polybius ait, plana atque perspicua sunt omnia.

Verf. 1. *Verf. 1.* Excerptum hoc cum mssis nostris vulgo ab his verbis inceperant editores: *Μνησθησόμεθα μῶς παρατάξας.* Nos, moniti a Gronovio, (in Notis editis ad Valesii Fragmenta Polybii ex Suida collecta, num. 45.) verba nonnulla, a Suida in *Καταξιοιστ.* conservata, præmisimus. Hæc enim ibi verba, tacito quidem auctoris nomine, nec ulla adjecta interpretatione, protulit Lexicographus: "Ἰνα δὲ μὴ δόξωμεν τῶν τηλικούτων ἀνδρῶν καταξιοπιστεύσασθαι, μνησθησόμεθα μῶς παρατάξας. Quænam vero vis subjecta sit verbo *καταξιοπιστεύσασθαι*, haud satis convenit inter interpretes. H. Steph. in Thes. interpretatur *fide indignum aliquem judico*; aut, *dico adversus aliquem quæ fide indigna sint*: & alteram harum significationum locum habere ait in verbis a Suida prolatis. Suidæ interpres sic: *Ne autem videamur tantorum virorum auctoritati aliquid derogare, dum fidem nobis hac in re adhiberi postulamus.* A vero proxime, putamus, aberimus, si statuamus, *καταξιοπιστοῦμαι τινος* ex mente Polybii significare *fidem alterius elevare conor, ut meam commendem.*

Ibid. μὲν μίαν ἐπιφανεστ. Vocem *μίαν*, temere a Casaubono extrusam, restituiamus ex ed. 1. & mssis, probante etiam REISKIO, qui latinissimum esse existimavit: „*unam clarissimam*; h. e. si qua alia est, vel unam hanc inprimis clarissi.

clarissimam; tametsi una est, tamen clarissimam. — *Ibid.* *ἀπερτῆσαι*, *remotum esse*. Verbum hoc Polybio adferuit Wesseling. ad Diodor. III. 67. ubi varia ejusdem usus exempla ex aliis auctoribus collegit.

Vers. 2. ἐν Κιλικίᾳ. Corrupte ἐν ἡλικίᾳ ed. 1. & Med. *Vers. 4.* Recte Casaub. cum ceteris codd. — *Ibid.* διαπορευόμενον. Visa est res ipsa præteritum tempus poscere; quamquam rursus cap. 19, 4. eadem in re in διαπορευόμενον consentiebant codices omnes; sed & ibi διαπορευόμενον restituere non dubitavimus. — *Ibid.* τὰς λεγόμενας ἐν τῇ Κιλικίᾳ πόλεις. Rursus mendose ἐν τῇ ἡλικίᾳ ed. 1. in vitis codd. nostris. conf. supra, cap. 9, 3. — *Ibid.* Ἀραβίων correxit Casaub. & monuerat jam Paulus Leopard. Emend. IV. 20. in Gruteri Thef. crit. T. III. p. 83. De utrisque illis portis, i. e. faucibus, Ciliciis sive Syrtis, & Amanicis, consule quæ docte monuit Cellarius Geogr. antiq. III. 6. p. 347 seq. — *Ibid.* κατὰρα μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Κιλικίαν. Tam obstinate, quam imperite, rursus ἡλικίας habet ed. 1. Verbum κατὰρα non debueramus pervenerat interpretari cum Casaubono, sed descendit. conf. III. 36, 1. III. 56, 3. In eadem sententiam Arrianus, de Alexandro loquens, per Ciliciz fauces in Ciliciam redeunte, lib. II. c. 8. p. 71. ed. Gron. κατὰ, ait, ἀπὸ τῶν πυλῶν.

Vers. 3. παρὰ τὸν Πύραρον ποταμόν. Vide omnino *Vers. 3.* Cellar. Geogr. antiq. p. 250 sq. Si Πύραρον, pro mendoso Πύρον, quod nunc codices habent, olim hoc loco scriptum fuit apud Polybium, quemadmodum Vrsinus & Reiskius voluerunt; fuerit id ipsum vetustioris alicujus librarii erratum, aut memoria fefellerat Callisthenem vel Polybium. Nam quod ad Strabonem (lib. XII. p. 536. ed. Casaub.) hic pro adstruendo *Pyramo* Reiskius provocat, id quidem ad rem nil confert. Casaubonus, mendosum Πύρον in textu servans, adjecto tamen asterisco, ut corruptelæ nota, *Pinarum* in versione latina expressit.

Vers. 4. τὸ διάστημα οὐ πλείον &c. Negantem passivum. *Vers. 4.* lam, quæ, ut e sequentibus patet, necessario requirebatur, *Polybii Histor. T. VII.* *h* *habent*

Verf. 4. habent quidem editiones omnes, sed ignorant codices nostri Aug. Reg. F. G. Vefont. In Augustano, qui ex his est vetustissimus, vocabulum *διάστημα* in fine versus est, & *πλεω* initio versus sequentis; quo facilius fieri potuit, ut vacula media intercideret. Sed poterat etiam *ου*, ob similitudinem literæ *α*, (de qua similitudine diximus ad I. 75, 5.) abforberi intercipique a vocabuli præcedentis terminatione.

Verf. 5. Verf. 5. *αἰθέρος ἐκρήγματα* [*πολλὰ ποιοῦντα*] τῶν *πλευρῶν*. Vocabulum *ἐκρήγματα*, pro corrupta voce quam hic dabant libri, opportune ex cap. 20, 4. restituit Casaubonus. Sed quæ possit vis esse particulæ *εἰς*, quam is præposuit, non capimus: illud videmus, accepisse eam Casaubonum ab Ursino, qui *εἰς ῥῆγμα*, promendoso *εἰ Φῆγμα* scribere iusserat. Nos ex cap. 20, 4. duo præterea verba hic supplenda putaveramus, ac possis suspicari, plura quædam etiam intercidiſſe, veluti *πολλὰ ποιοῦντα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν*. Sed fortasse omni etiam supplemento carere potuimus; & ad *ἐκρήγματα τῶν πλευρῶν* intelligi poterat, ex his quæ proxime sequuntur, participium *ἔχοντα*: at id quidem utique non ita commodum erat futurum. Vocabulum *ἐκρήγματα* bene Suidas interpretatur τὰ ἐν τῶν *χευμάτων* γινόμενα ἐν τοῖς πεδίοις *κοιλώματα*, respiciens Polybii locum illum paulo ante citatum, cap. 20, 4.

Ibid. *ἀποτόμους ἔχοντα καὶ δυσβάτους λόφους*. *λδβ οὐς* ed. 1. scriptique libri omnes, quod vix videmus quæ defendi possit, & recte a Casaub. in *λόφους* mutatum videtur. Sic easdem literas *β* & *φ*, ob pronunciationis similitudinem, cum alias, tum XI. 16, 2. a pluribus librariis, in contrariam quidem partem, permutatas inter se vidimus. Quod si vero *λόφους* scripserat Callisthenes, id est, *colles*; exaggeravit rem, quod etiam Polybius ei obijcere videtur cap. 18, 12. *ὁφρὺν τοῦ ποταμοῦ* dicit cap. 22, 4. quod aliquanto minus est quam *λόφος*: ibidemque *βατώδη ὁφρὺν* ait, pro eo quod est h. l. *δυσβάτους λόφους*. Arrianus II.

103 p. 75. ἀποκρήμνους τὰς ὄχθας ait τοῦ ποταμοῦ. Ac fuit cum ὄχθας h. l. pro λόφους scribendum suspicaremur.

Versf. 6. ἐπεὶ συνεγίζοισιν cum Vrsino correxit Casaub. *Versf. 6.* ἐπισυνεγίζοισιν ed. 1. cum mssis. — *Ibid.* στρατοπεδίῃ. στρατοπεδίῃ ed. 1. Reg. F. G.

Versf. 7. ἐχομένους τούτων. Libri omnes scripti ed. *Versf. 7.* tique ἐχομένους τούτοις dabant; quæ verba prorsus delenda visa erant Reiskio, quod idem valeant atque ἐξῆς τούτοις quod modo præcessit, & quod ἔχασθαι τινὸς græce dicatur, non τινά

CAPUT XVIII.

Cap.
XVIII.

Versf. 1. τούτους πρὸ τῆς. τοὺς πρὸ τῆς foli Regii. — *Versf. 1.* *Ibid.* μέοντες. μέοντες ed. 1. operarum errore. De re, quæ hic agitur, docet Arrianus de Exped. Alex. II. 8. p. 73. equites a Dario trans flumen fuisse transductos, cum reliquam aciem instruxisset, tum rursus, priusquam committeretur pugna, ab eo revocatos esse.

Versf. 2. μὴν γὰρ ἱππεῖς. μὴν deest Regii. — *Ibid.* *Versf. 2.* πόσου δ' ἔχον οὗτοι τόπου χρεῖαν. Cum Scaligero correxit hoc Casaub. Corrupte τοσούτου pro πόσου ed. 1. cum mssis.

Versf. 3. πλεῖστον ad βέλος referendum. Sic vero *Versf. 3.* & Scaligerum correxisse videmus. Ceterum πλείστων edd. & mssis omnes. — *Ibid.* ἐπ' ὀκτώ. 80' ὀκτώ Aug. Regii, Vefont. — *Ibid.* ἑλῶν. εἰλῶν ed. 1. Aug. Vefont. εἰλῶν Reg. F. G. — *Ibid.* συνυπάρχειν. Ἀν' ἵσον ὑπ' ἀρχῆς 10 δει διαστήματα τοῖς μετώποις?

Versf. 11. τοὺς δὲ γυναικῶς δεξάμ. Perperam γυναικῶς *Versf. 11.* Regii & Vefont.

Versf. 12. καὶ ποταμός. Temere καὶ ποταμὸν ed. 1. — *Versf. 12.* *Ibid.* οἶον ἀπρίως εἰπέν. Sic bene edd. Conf. c. 17, 5. αἶνον Aug. Reg. F. G. Vef.

CAPVT XIX.

Cap. XIX.

Vers. 2. *Vers. 2.* εἰς Κιλικίαν correxit Casaub. cum Vrsin. Corrupte εἰς σικελίαν ed. 1. cum msstis omnibus.

Vers. 3. *Vers. 3.* τὴν ἀπουσίαν πρὸς τὰς γεγενημένας χρεῖας. — Sic codd. omnes cum ed. 1. Nec opus erat inserto articulo τῶν. Qui — „si servatur, necesse est, (ait REISKIUS) ut post χρεῖας addatur ἐντεταμένων. Si omittitur, [quod malebat ille, nesciens non nisi ex Casauboni ingenio adjectum] tum ἀπουσία, ait, h. l. significabit ip̄os absentes milites, e castris ad necessaria munera abunde ablegatos.“ — *Ibid.* Post διασχίλοι deesse verba ἵπταις δὲ πεντακισχίλοι, idem notavit Reiskius. Ac sane facile subducitur ratio: si ad 4500 addas 800, rursusque detrahas 300, remanebunt 5000. Casaubonus quoque, deesse h. l. nonnihil, animadverterat: sed, animo aliud agens, equitum quatuor millia in versione latina posuerat. *Quingue millia* oportuisse Gronovius in Notis editis monuit.

Vers. 4. *Vers. 4.* διαπεπρωμένον. Vide ad cap. 17, 7.

Vers. 5. *Vers. 5.* ἐπὶ πᾶσι τὸ σκευοφόρον. Sic recte ed. 1. contentientibus msstis, absque conjunctione. Amare huiusmodi asyndeta Polybium, jam sæpius vidimus.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἅμα δὲ τῷ πρῶτον recte Casaub. cum Vrsino. ἅμα δὲ τὸ πρ. ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* εἰσεγγίζοντα. Spectum hoc verbum REISKIO fuit: qui — „forte εἰς χεῖρας vel εἰς σύνοπτον ἐγγίζοντα scribendum, ait, aut aliàs plane delendum εἰς ab ἐγγίζοντα, ut a festinante librario ad proximum εἰς ὀκτὼ perperam deproperatum, qui, cum se revocaret statim ad ordinem, & prætervisa repeteret, (ἐγγίζοντα τοῖς πολεμίοις puta) tamen obliviscetur illud εἰς delere.“ —

Vers. 7. *Vers. 7.* τοῦ γὰρ σταδίου λαμβάνοντος ἄνδρα - - ὅταν εἰς ἐκκαίδεκα τὸ βάθος ᾖσι, χιλίους ἑξακοσίους, ἐκάστον τῶν ἀνδρῶν ἐξ πόδας ἀπέχοντες. Stadium unum, (quoties intervallorum rationes ad faciendum iter sunt accomodata,) cum altitudo agminis est senorum denorum, capit viros mille sexcentos, quandoquidem vir quisque pedes
scilicet

sex ab altero distat. Vt ab extremis incipiamus verbis, pro vers. 7.
~~ἐπέχοντες~~ omnino ~~ἐπέχοντες~~ scribendum, vertendum-
 que: *quandoquidem sex pedes unusquisque vir occupat.*
 Id jam Scaliger viderat: atque etiam Casaubonus, addubi-
 tans quidem, in ora Basileensi notaverat. Quod si dicere
 Polybius voluisset, *virum quemque sex pedes ab altero di-*
stare, græce sic scripturus fuerat, τὸν ἀνδρῶν ἐξ ἑκάστου
 ἀπεχόντων ἑξήκων. Sed id nec voluit dicere; nec potuit.
 Erat hæc ratio legitima instruendi phalangem, ut, ubi illa
 maxime laxis intervallis incedebat, nec opus erat ut den-
 sarentur ordines, quilibet miles sex pedes occuparet; tum
 in ipsa pugna, ubi densatis opus erat ordinibus, tres pe-
 des. Sic certe docet Aelianus Tact. c. 11. & Suidas in
 Πλυνωσις & in-Συνασπισμός, cum quibus consentit Polyb.
 XVIII. 12, 2. (conf. infra, ad cap. 21, 3. hujus libri XII.)
 Id Aelianus his verbis exprimit: ὁ ἀνὴρ κατέχει πέντε το-
 σάκας, πέντε δόλο. Sed longe aliud est ἀπέχειν, atque
 κατέχειν. Verbi κατέχειν vero synonymum ἐπέχειν est,
 quod haud dubie hic scripserat Polybius. conf. III. 37, 6.
 XV. 12, 7. At alteram quod adinet hujus loci emenda-
 tionem, quod ~~ἐκκαταστάσει~~ pro vulgato ἐκτραπείδεται po-
 suimus; necessario ita corrigi debuisse, cum ex tota dis-
 putationis hujus (inde a vers. 6. usque ad finem capitis)
 connexionione intelligitur, tum ex summa ea quam ipse sub-
 ducit Polybius, cum ait, *unum stadium*, scilicet secun-
 dum longitudinem aciei, (sive latitudinem dicere malue-
 ris, id enim perinde est) *capere 1600 viros, quorum quis-*
que spatium sex pedum occupat. Cum enim stadium ca-
 piat 600 pedes, capiet idem stadium in fronte seu in lon-
 gitudine aciei viros, quorum quisque sex pedum spatium
 occupat, centum. Vt igitur prodeat numerus 1600 vi-
 rorum, quem dicit Polybius, oportet profunditatem vel
 altitudinem statui 16 virorum. Miror intactum a Ca-
 saubono & a recentioribus interpretibus relictum fuisse
 hunc locum: vetus tamen interpres germanicus Guil. Xyl-

ander verum jam expresserat; & a Scaligero in ora sui libri pariter notatum *ἐκαθεκα* videmus,

CAP. XX.

CAPVT XX.

Vers. 2. *Vers. 2.* τοῦ γὰρ ἂν εὐροι τις, Particulam ἂν, quam prætermiserant editores, adjecimus ex mssis Aug. Reg. F. G. Vefont. Quoad rem confer XVIII. 14, 7. — *Ibid.* σαρισσοφδρον. *σαρισσοφδρον* Aug. Regii, Vefont.

Vers. 3. *Vers. 3.* τοῦ Καλλισθ. τὸ Καλλ. ed. 1. 2. operarum errore, quem correxit Gron. — *Ibid.* ἱκανὸν ὑπάρχει. Placet Reiskii conjectura, ἱκανὸν ἐν ὑπάρχει. Quemadmodum particulam ἂν post literam ν, in quam terminatur vox præcedens, sæpe temere vel adjectam vel omisam vidimus; (conf. ad V. 35, 6. & ad VI. 36, 9.) sic haud mirum esse debet, si vocalæ ἂν idem accidit.

Vers. 4. *Vers. 4.* ἐκρήγματα. Sic bene Casaub. cum Vrb. Aug. Vrsin. conf. c. 17, 5. & ibi notata. Mendose ἐκκηρήγματα ed. 1. & Med. ἐκκηρήγματα Regii. & Vefont.

Vers. 6. *Vers. 6.* τί δ' ἀντοιμότερον correxit Casaub. τί δ' ἀνδοιμ. ed. 1. cum mssis. Laudat Casaubonus proverbium, quod hic respexisse videtur Polybius:

Νήπιος ἐς τὸ ἱκοίμα λιπὸν, ἀνδοίμα δύναι.

Ibid. In *διστραμμένης* consentiunt omnes; nec follicitandum hoc videtur. *διστραμμένης* Vrsinus voluerat. —

Ibid. Πόσω γὰρ - - ῥᾶδιον; *quanto enim facilius?* In promptu erat, ῥᾶον corrigere cum Scalig. & Reiskio; nisi fortasse, sicut ad ὅσω sæpe factum novimus, sic etiam ad πόσω per ellipsin intelligi comparativus μᾶλλον potest. Vide ad I. 45, 9. & II. 30, 3. — *Ibid.* ἀναγαγεῖν. Recte: nempe *reducere, restituere.* ἀγαγεῖν solus Aug.

Vers. 7. *Vers. 7.* διΦαλαγῆαν recte Casaub. cum Aug. διΦαλαγῆαν ed. 1. διΦαλαγῆαν Regii, Vefont. — *Ibid.* καὶ. Sic edd. omnes: sed ἡ καὶ dant mssii nostri, quod ex ἡ καὶ (scil. τετραΦαλαγῆα) corruptum videri poterat. Quæ sequuntur, docte recteque curata a Casaubono videntur; nobis quidem commodius nil succurrit.

CAPVT

CAPUT XXI.

Vers. 1. ὄντα. Mendose ὄντας Regii, Vefont.

Vers. 3. συνήστισαν κατὰ τὸν ποιητὴν &c. Vide lib.

XVIII. cap. 12, tum Aeliani Tact. c. 11. & Arrian. c. 17, p. 32. ed. Blancard. At quam distinctionem faciunt hi tati scriptores inter *πύκνωσιν* & *συνασπισμὸν*, ut in *πύκνωσι* tres pedes occupare quemque militum dicant, in *συνασπισμῷ* nonnisi unum cum dimidio, eam distinctionem utroque loco, & hic & XVIII. 12. ignorat Polybius, ac *πύκνωσιν* & *συνασπισμὸν* pro eodem habet, in quo militem quemque spatium *trium pedum* occupare statuit. Nec id immerito: sane quidem Macedonicam phalangem ita conscripi potuisse, ut non ultra pedis unius cum dimidio spatium occuparet quilibet miles: haudquaquam probabile est. Scutum Romanum habebat duorum pedum cum dimidio latitudinem, ut docet Polyb. VI. 23. 2. neque verò minas latum fuisse puto Macedonicum.

Vers. 5. Defectam esse orationem in hac regione, ubi sunt verba καὶ τούτου μέρος μὲν τι usque ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ, satis adparet. Sed quam in parte potissimum, & quidnam interciderit, haud ita in liquido est. Quod si statuas, post δεκατεσσάρων σταδίων excidisse nonnulla verba, ad quæ relata fuerint ea quæ sequuntur; fortasse in his ipsis (in his dicimus, καὶ τούτου μέρος &c.) nihil deinde deerit, nisi conjunctio δέ, inter τοὺς & ἡμισίας interferenda. Sed quæcumque fuerint verba, quæ interciderunt; illud ex vers. 7. intelligi videtur, eorum, quæ hoc loco scripserat Polybius, hanc fere fuisse sententiam: ex eisdem quatuordecim stadiis, quæ erat tota loci latitudo, fere tria etiam stadia occupasse equitatum; (τὸ ἱππικὸν,) cujus pars altera (καὶ τούτου μέρος μὲν τι) a mari, id est ad latus sinistrum positum, altera pars a dextro latere (positum) erant locati. Callide doctus versionis germanicæ auctor, quæ ante hos decem annos prodiit, loci hujus difficultatem dissimulavit, verba ista, de quibus dubitamus, prorsus transi-
liendo.

Vers. 6.

Vers. 6. δ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐκπύκνωση. Casauboni hæc est interpretatio: *dicere illum* (scil. Callisthenem) *partem aciei Alexandri in forcipis figuram fuisse reflexam.* Quod si vero *in forcipis* sive *forcis* figuram instructam aciem (quod & ipsum nomen suadet, & disertus Vegetius de Re Milit. III. 18 seq. confirmat) eam dixit sermo Romanus, quæ, *in similitudinem V. literæ* constructa, ad excipiendum cuneum hostium comparata est; fatendum erit, partem commodè illud vocabulum a docto interprete huc esse tractum. Nempe Græci *ἐκπύκνωσιν* aciem vocabant, quæcumque *incurvus* esset vel *inflexa*, ad rectam potissimum angulorum, sive in utroque cornu, sive in alterutro, rursusque sive *antrorsum*, sive *retrosum*; est enim alia *ἐκπύκνωσις ἀντροδία*, alia *ἐκπύκνωσις δαίοδια*; ut ex Aeliani Tact. c. 49 sequitur intelligitur, & ex Suida in *Ἐκπύκνωσις παραρτήσις* conf. quæ notavimus ad l. 27, 4. Et hoc quidem loco τὸ ἐκπύκνωσιν, quod Callisthenes ait factum esse ab Alexandro, si contuleris quæ Arrianus docet de Exped. Alex. lib. II, c. 8 sq. p. 73 sq. intelliges, hoc dici, quod in cornu dextro Alexandri *pars aciei fuerit retrosum inflexa*; ita, ut altera pars, nempe ea quæ æquata fronte cum sinistro cornu staret, aciem Darii respiceret; altera pars, ea quæ retrorsum inflexa erat, respiceret montem illum, in quo partem suarum copiarum ita locaverat Darius, ut post tergum eectæ aciei Alexandri produceretur. Igitur in versione latina rescribendum fuerit: *partem aciei Alexandri retrosum ad latus fuisse inflexam.*

Ibid. τοὺς μυρίους πέντε, illos decies mille pedites, scil. quos dixerat in Alexandri exercitu fuisse ultra triginta duo millia, cap. 29, 8 sq. coll. cum vers. 5, ejusdem cap. — *Ibid. πλείους ὄντας τῇ ἐκείνου προόδῳ.* Nolimus hæc sollicitata, Plana sententia: *qui major est numerus quam ratio ejus desiderat*, vel *quam requiritur pro eis quæ ab ipsa posita sunt.* *πρόδος* illa, putamus, hæc fuit: copias illas, quas in monte locaverat Darius, non fuisse tam for-

mida.

midabiles, ut necesse fuerit tantam vim eis opposere. Quae in re consentit Arrianus II. 9. p. 74 sq.

Verf. 7. ἄρα ἐκ τούτων ἕνδεκα σταδίων &c. Conf. nota ad verf. 5. — *Ibid.* ἐν οἷς ἀνάγκη τοὺς τρισμυρίους καὶ δισχιλίους ἐπὶ τριάντα τὸ βᾶδος ἐπάρχειν συνησπαστάς. Id est: intra quod intervallum necesse est aciem duorum & triginta millia hominum tricenos milites consertis clypeis confectos in altitudine habuisse. Aut vero nos prorsus cæcutimus, aut Polybium hoc loco, studio reprehendendi Callisthenis abreptum, ratio fefellit. Cum enim de συνησπαστάς nunc loquatur, in quo (ut ad c. 21, 3, vidimus) trium pedum spatium occupat miles, capiet stadium in frontem sive in latitudinem viros ducentos, adeoque undecim stadia capient viros 2200. Atqui, pro 2200 viris in fronte, numerus 3200 virorum (qui rotunde positus intelligi debet) requireret altitudinem non *triginta* virorum, sed *quindecim* vel *sedecim*.

Verf. 8. ταραχμένον. ταραχμένην ed. 1. temere & in- *Verf. 8.* vitis msstis. — *Ibid.* τὴν μὲν recte Casaub. consentientibus codd. omnibus, excepto Med. qui cum edit, 1. τὴν τᾶξιν habet.

Verf. 9. Τὸ γὰρ ἀδύνατον &c. Casaubonus, nullam in *Verf. 9.* oratione lacunam agnoscens, ac pro ἀδύνατον legens δύνατον, sic vertit: *Nam quod per rerum naturam fieri potest, id statim fidem sua sponte invenit.* Quem eo nomine; quod negantem particulam omisit, reprehendens Gronovius, nec ipse lacunam ullam suspicatus, miramur, cur non sententiam verborum nobis explanaverit, quæ verba ipsi nulla parte laborare visa sunt. Nobis quidem, quænam illis vis insit; nisi aliquid vel corrigas, vel omissum suppleas, non liquet. Nam illa, τὸ ἀδύνατον αὐτόθεν ἔχει τὴν πλάνην, id est, *impossibile, per se* (vel e vestigio) *fidem facit sui*, ita interpretari, tamquam dicat τὸ ἀδύνατον *fidem facere esse se ἀδύνατον*, vel *se se tamquam impossibile demonstrare*, id quidem durius videtur. De re confer c. 22, 6.

Cap. XXII.

CAPVT XXII.

- Verf. 1. *Verf. 1.* πλὴν τελευτῶν ὀλίγων. Vide notata ad XI. 95, 6.
- Verf. 2. *Verf. 2.* Verba αὐτὸν ποιήσθαι, usque καὶ τὸν Δαρειῶν αὐτὸν desunt Reg. G. & Vefont. — *Ibid.* Post βούλεσθαι excidisse putavit Reiskius verbum γίγνεσθαι vel τάττεσθαι. At potuerunt haud incommode ex eis, quæ præcedunt, verba τὴν μάχην ποιεῖσθαι hic intelligi.
- Verf. 3. *Verf. 3.* πῶς δ' ἐπέγνωσαν ἀλλήλους. edd. &c. *Quomodo dignoscere sese invicem reges potuerint* &c. Poterat Polybio respondere Callisthenes, facile Darium dignosci ab Alexandro potuisse; primum, quod moris erat regibus Persarum, (ut diserte in hujus ejusdem aciei descriptione, Arrianus monuit II. 8 extr.) medium aciei locum capere, tum ex diademate aliisque regiis insignibus.
- Verf. 4. *Verf. 4.* ὄφρὺν τοῦ ποταμοῦ - - ἀπὸ τῶν ὄντων καὶ βατῶν. conf. c. 17, 5. — *Ibid.* Φαλαγιστῶν recte edd. Φαλαγιστῶν Aug. Φαλαγιστῶν Reg. F. G. Vefont. τετραφάλαγιστῶν Vrinus, nescimus quod spectans. — *Ibid.* βατῶν βαθῶν ed. 1. temere & invitis mssis. — *Ibid.* παρὰ λόγον. Sic maluimus, quam una voce παράλογον, quod tamen fere perinde est, & perspecte a Reiskio propositum. Similiter vero VIII. 2, 6. κατὰ λόγον in παρ' ὀλίγον erat corruptum, Vulgatum Casaubonus ita interpretatus erat: *nam hæc loci illius facies pæne ubique;* quasi scriptum fuisset παρ' ὅλον.
- Verf. 5. *Verf. 5.* ἐπιστέον. Mendose ἐπιστέον Reg. G. — *Ibid.* τὴν τοιαύτην ἀτοπίαν ὁμολογουμένην, παραλαμβάνοντας περὶ αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἐμπειρίαν. Cum vulgo, præeunte Casaubono, ita legeretur, οὐκ ἐπιστέον τὴν τοιαύτην ἀτοπίαν, ὁμολογούμενον ὄν, παραλαμβάνεσθαι παρ' αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς &c. quæ ita interpretatus idem erat Casaub. *quem constat ex disciplinam ex usum rerum bellicarum armis fuisse edoctum;* perspecte REISKIUS sic monuit: „Herw. & Aug. ὁμολογουμένην παραλαμβάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. [Sic vero cum ed. 1. & Aug. dant codices ad unum omnes, nisi quod παραλαμβάνεται habet Reg. G.] Rectum

Rectum utrumque, & primum & postremum: sed media vox etiam corrigenda. Videtur Polybius sic reliquisse: *δ-μελογουμένην, παραλαμβάνοντας περὶ αὐτοῦ*. Ille accusativus *παραλαμβάνοντας* aptus est ex participio futuri passivi (ut grammatici loquuntur) *ἐποιστέον*. Græci sic loquuntur: *ad Alexandrum culpam referendum non est, accipientes* (scil. nos) *de eo usum rerum bellicarum confessum inter omnes atque indubium*: h. e. non decet nos ei Alexandro imputare culpam hujus erroris, cujus de usu bellicarum rerum inter omnes ex traditione vulgari constat.^o — De constructione illa participii vel adjectivi verbalis cum accusativo casu diximus ad IV. 37, 8. Possset etiam, ut monuimus ad I. 14, 8. *παραλαμβάνοντας* in primo casu ferri, si id darent libri.

Vers. 5.

Vers. 6. ὃς διὰ τὴν ἀπειρίαν. Sic Casaub. & seqq. ne- scimus unde; minime quidem male, sed invitis nostris codicibus, qui cum ed. 1. in *ὅτι διὰ τὴν ἀπ.* consentiunt, quod altero sane non est deterius.

Vers. 6.

CAPUT XXIII.

Cap.
XXIII.

Valesiana hæc Ecloga, cum duabus proxime sequenti-
bus, fortasse ante superiorem illam, quæ a cap. 17. inci-
piebat, erat ponenda. Ceterum confer quæ de superioris
argumento ad ipsum cap. 17. diximus. Totam hanc Eclogam
usque vers. 7 extr. suo Lexico inseruit Suidas, sub vocab.
Τίμαιος.

Vers. 2. ὃς ἐνοχος αὐτός ἐστι. Concinniorem hanc se-
riem verborum putavimus, & Polybii stylo convenientem,
quam dedit Suidas in *Τίμαιος*. Valesius ediderat *ὃς αὐτὸς
ἐνοχὸς ἐστι*, cum quo consentit idem Suidas in *Ἐνοχος*. —
Ibid. διέφθαρται. Sic Suidas in *Ἐνοχος* cum edd. &
cod. Peiresc. *διέφθαρτο* Suidas in *Τίμαιος*, quod com-
modius videri poterat. — *Ibid. τοιαύτας ἀποφάσεις*. —
„Inter quas erat illa a Timæo prolata sententia, *Callisthenem
jure ac merito occisum ab Alexandro*.“ VALESIVS.

Vers.

- Verf. 4.** *Verf. 4.* Ἐκείνος μὲν οὖν (scil. Καλλισθένης) ἀποθροῦν Ἀλέξανδρον οὐκ ἠβουλήθη. Cur particulam οὖν asterisco notaverit Valesius, aut cur eandem cum Suida ejectam Reiskius voluerit, nos quidem non videmus; quum inter omnes conveniat auctores, eam fere ob causam ab Alexandro occisum esse Callisthenem, quod illius arrogantiam divinos honores poscenti, inservire noluerit. Ceterum fatemur, non satis nobis planam esse connexionem disputationis, qua utitur hoc loco Polybius, quæ & omnino gravitate scriptoris haud satis digna videtur.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* καὶ Καλλισθένης μὲν ἄνδρα τοιοῦτον, scil. οὐκ ἔβουλήθη ἀποθροῦν.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* οὗτος δὲ Τιμολέωντα. scil. μέζω ποιῆ τῶν ἐπιφανεστάτων θείων. Ingenio Timæi partem deberi gloriæ Timoleontis, significavit etiam Cicero ad Famil. lib. V. epist. 12. sect. 24. Ceterum videndum est, ne invidia Timæi abreptus Polybius nimium elevaverit Timoleontis res gestas, quas præclaras utique fuisse docent Plutarchi & Cornelii Nepotis de vita illius viri commentarii. — *Ibid.* μίαν τῷ βίῳ γραμμὴν διανύσαντα. conf. ad I. 87, 3.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* δοκεῖ πεισθῆναι Τίμαιος, ὥς, ἂν Τιμολέοντα σὺγκριτος Φανῶν, - - καὶ αὐτὸς - - ἐπιτόως παραβολῆς ἀξίωθῆναι. — „Potest ὥς servari, quod sæpe cum infinitivis componitur, ut hic cum ἀξίωθῆναι; sed malim ἔτι legi pro ὥς ἂν, sic plana erit oratio.“ REISKIUS. — Nulla novatione opus est, ὥς, pro ἔτι positum, regulariter quidem cum indicativo construitur; sed, ubi interjectum est aliud orationis membrum, ut constructionis ordo non nihil suspensus sit, potest per ἀνακολουθίαν quamdam, a Polybii stylo minime abhorrentem, sequi infinitivus, qui nimirum locum habere potuisset, si plane absuisset particula ὥς vel ἔτι. Sic XV. 2, 8. ex codicum omnium consensu, quem temere deseruit Casaubonus, sic scribit Polybius: διατειλάμενοι τοῖς ἐπὶ τῶν τριήρων, ὥς, ἂν παραλάβωσι τὸν Βάκραν ποταμὸν, αὐτοῖς ἀπελιπόντας ἀποπλεῖν. Quin & eadem ἀνακολουθία etiam post particulam ὅτι, ubi inter-
- jecto

jecto aliquo membro suspensa est oratio, locum habet cum apud Polybium, tum apud alios scriptores, ut docuimus ad l. 4, 1. Tom. V. p. 139 seq. Aliud genus ἀνακολούθιας, huic simile, illud est, quod post ὥς, pariter pro ὅτι positum, ubi interjectis nonnullis verbis suspensa est oratio, repetitur ipsa particula ὅτι. Sic V. 104, 3. ὁῦλον γὰρ εἶναι, ὥς, εἰάν τε Καρχηδόνιοι Ῥωμαίων, εἰάν τε Ῥωμαῖοι Καρχηδονίων περιγίνωνται τῷ πολέμῳ, διότι κατ' οὐδένα τρόπον εἰκός ἐστι. Quæ nisi sufficerent ad confirmandam hujus loci scripturam, posset ea alio etiam modo vindicari, scilicet statuendo, ὥς ἂν idem valere atque ὅταν vel ἐπειδὴν, cujus usus duo exempla ex Cebetis Tabula Henr. Stephanus in Thef. adduxit, quæ sunt p. 170. editionis Schroederi: τί δὲ αὐτοὺς ποιῶν, ὥς ἂν εἰσέλθωσιν εἰς τὸν βίον. & p. 179. ὅρῳ οὖν, ὥς ἂν παρέλθῃς τὴν πύλην ταύτην, ἀνώτερον ἄλλον περίβολον. ubi perperam vulgo παρέλθοις edunt. Quibus exemplis aliud, ab Eustathio ad Iliad. T. p. 1293. l. 36. prolatum, junxit Hoogeveen in Doctrin. Particular. cap. 57. sect. 12. num. 8. Apud Suidam in Τίμαιος pro Φανῶ, quod recte h. l. ex cod. Peiresc. editum est, perperam Φανῆναι legitur.

Ibid. καθ' ἅπερ ἐν ἐξυβάζῳ. — „Proverbium est ejus simile, quod Latini dicunt, lauream in mustaceo quaerere.“ VALESIVS.

Vers. 8. καὶ Θεοφράστου. — „Reprehensus erat Theophrastus a Timæo, quod Zaleucum leges Locris scripssisse dixisset. At Zaleucum istum Timæus ullum negabat fuisse, ut scribit Cicero lib. II. de Legibus [c. 6.] & lib. VI. ad Attic. Epist. 1.“ VALESIVS.

Ibid. τὰ δ' ἡμῖν. Aut sic, aut ταῦτ' ἡμῖν, pro vulgato τὰ δ' ἡμῖν, scribendum esse monuit Reiskius. — Ibid. ἀφιλοτίμως Valesius, cujus interpretationem tenuimus, ad ἀληθεύειν retulit; recte, ut nobis videtur. Eadem ratione Ernestus in Lexic. Polyb. ἀφιλοτίμως ἀληθεύειν interpretatur sine partium studio, nullius gratiam cupiendo verum dicere. Poterat dicere, sine ira & studio. Sic φιλοτιμία τῶν

Vers. 7.

Vers. 8.

Verf. 8. τῶν συγγραφέων III. 21, 10. sunt *partium studia*, quibus scriptores historiarum in transversum se abripi patiuntur. Quare non probamus h. l. κεισκινμ, φιλοτιμίας ad ταπεινότητος referentem, exponentemque, „*illiberalementer, sequiter*, more animorum inertium & degenerum, qui, tædio laboris in verum nil curantes inquirere, ut quodque primum occurrit aut obijcitur, ita id temeraria & cæca fide amplectuntur.“ —

Cap. XXIV.

CAPUT XXIV.

Verf. 1. Verf. 1. Οὐ διαπορεῖν ἐστι. Totum hujus Eclogæ argumentum dubitare nos non finit, particulam negativam necessario fuisse adjiciendam. Vide inprimis verf. 4 & 5. Miramur, nec a Valesio nec a Reiskio hoc observatum. — *Ibid.* καὶ συγγραφέας. καὶ τοὺς συγγραφέας Suidas in Δαιτρός, quod magis placet. — *Ibid.* διὰ τῶν ὑπεράνω πλεονασμῶν. Vocabulum ὑπεράνω suspectum fuerat Küstero, ad Suid. l. c. Et, aut ὑπεράνω, aut διὰ τὸν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν πλεονασμὸν legendum contendit Reiskius. Sed ὑπεράνω defendit Toupivs in Epist. Crit. p. 73. edit. Lipsiens. conferens cum ὑπεράνω apud Procop. in Persic. lib. I. p. 307 & cum ὑπερῶν II. Corinth. 12, 11. ac τοὺς ὑπεράνω πλεονασμοὺς esse docet *frequentem alicujus rei laudationem, pietiam quantam commemorationem*. Salmasius in Castigationibus Excerptorum Valesianorum (quas olim apud Ioh. Iac. Wetstenium se vidisse ad nos perscripsit Rühnkenius, Vir Clarissimus, & quæ ex eis ad Polybium pertinent, nobiscum communicavit) ὑπεράνω ex ὑπὲρ ἀνθρώπων corruptum suspicatus erat, ut, servata codicis Peiresciani scriptura, (τὸν πλεονασμὸν,) legendum putaret διὰ τὸν ὑπὲρ ἀνθρώπων πλεονασμὸν. — *Ibid.* διαφαίνειν. ἐμφαίνειν Suidas, quod rectius putavit Gronov. in Fragmentis Polybii. Nobis minime sollicitandum vulgatam videtur.

Verf. 2. Verf. 2. τὸν μὲν ποιητὴν ἐκ τοῦ δαιτρεῖν &c. Similiter Horat. Epistolar. lib. I. 19, 6. (quem locum Toupivs laudavit l. c.)

Laudibus arguitur vini uisus Homerus.

Verf. 2.

Ibid. παρεμφαίνεν. — „Forte παρεμφαίνεν ἑαυτὸν.“
EISKIUS. — Poterit per ellipsin intelligi; reciprocum
onomēn. — *Ibid. ὀψοφάγον εἶναι.* — Hunc Timæi lo-
cum intelligit Athenæus lib. VIII. [p. 342.] cum ait: Τί-
μος δ' ὁ Ταυρομενίτης καὶ Ἀριστοτέλης τὴν Φιλόσοφον ὀψο-
φάγον φησὶ γεγονέναι. — *Ibid. λίχνον* recte Gronov. &
nest. cum Suida. λῆχνον Vales.

Verf. 3. τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου. Verf. 3.
odem modo de Dionysio tyranno: id est, pari modo, quod
i Dionysium tyrannum autinet, rem se habere ait Timæus,
id. ex scriptis ejus ingenium & mores hominis perlucere.
empe Dionysius, Sicilia tyrannus, ut Suidas docet, in
ἰωνίσιος, & tragoedias comoediasque & hystoricos nonnul-
i libros conscripserat. — *Ibid. τὰς τῶν ὑφασμάτων ιδιό-
τητας.* Velorum bonitatem interpretatus est Valesius; vela,
itamus, αὐλὰς dicens. Monuit autem Salmasius, (loco
odo laudato) ὑφάσματα hic non vela, sed vestes esse. Sic
mirum & alias accipitur illud vocab. & in Fragm. Polyb.
storico num. XLVII. apud Suidam in Ἀκόλουθον. Sed re-
ius fortasse hoc loco latiori notione omne textilitum genus,
fles, αὐλὰς, tapetes, intelligemus.

Verf. 4. ἀνάγκη τὴν ἀκόλουθον ποιῆσθαι διάληψιν. — Verf. 4.
Deesse hic quidpiam nemo non videt. Nos ita sumus in-
terpretati, quasi legeretur: ἀνάγκη τοίνυν περὶ Τιμαίου
ἢ ἀκόλουθον & cetera.“ VALESIVS. — Sed, aliud quid
æterea deesse, indicat particula καὶ ante δυσπραῖσθαι.
uid vero sit omnino, quod interciderit, ex sequentibus
telligitur. A Polybii sententia prorsus aberrasse utique
Eiskius videtur, cum ad τὸν αὐτὸν τρόπον intellexit ἀπο-
αίνεται Τίμαιος, & pro δυσπραστ. κατὰ τὴν προαυρ. legen-
im censuit δυσπραστῆσθαι καὶ τούτου τὴν προμήρεσιν.

Verf. 5. μύθων ἀπιδάνων. Sic recte Suidas in Δεισο- Verf. 5.
μονία, quod jam Valesius adnotaverat. Eodem pertinet,
iod Γρασοῦ Μέλκτριαν, id est, anum colleatricem, cognomi-
tum fuisse Suidas docet, διὰ τὸ τὰ τυχόντα ἀναγράφειν.

Verf.

Vers. 6.

*Vers. 6. καθάπερ εἰς τὸν παρόντα τρόπον τινὰ μὴ παρεῖ-
νω.* Sic vera est hæc scriptura, erit ad τὸν παρόντα no-
men *τότον* intelligendum, cujus nominiis ellipsin, quam
maxime frequentatam in græco sermone, magno exem-
plorum numero illustravit Lambertus Bosius. Quod si id
minus placuerit, nulla alia emendatione, nisi ut *τρόπον*
in *τότον* mutemus, (in quibus confundendis vocabulis sæ-
piissime peccarunt librarii) opus esse putamus. Attigit hunc
Polybii locum Wetstenius ad Matth. 13, 13. & cum aliis
aliorum in eandem sententiam dictis contulit. Quod ibi
Wetstenius *εἰς τότον παρόντας τρόπον τινὰ* scripsit, id ex
parte Salmasio debuit, qui tamen non *παρόντας*, sed *παρε-
όντα* voluerat. (vide Adnot. ad vers. 1.)

*Ibid. ἐκ τῶν εἰρημένων γε νῦν καὶ τῶν Τιμαίου συμβε-
βηκότων.* Reiskius corrigere iussit *ἐκ τῶν εἰρημένων τ ε νῦν*
καὶ τῶ Τιμαίῳ συμβεβηκότων. Probamus τ ε pro γε, τῶν cum
τῶ commutatum nolimus.

Cap. XXV.

CAPVT XXV.

Vers. 1.

Vers. 1. Περὶ μὲν τοῦ ταύρου &c. — „Indicat hoc [ini-
tium,] aliquid hic loci deesse. Sententia postulat ὅτι Φή-
μης ἐπικρατούσης: aut aliàs περὶ erit delendum, nam co-
hæret hoc cum ὅμως ἐπεβάλετο. [vers. 4.] Videtur ergo in
ipso Polybii libro, unde excerptor temere & supine illa
evellit, sic fuisse: Εἰ διαδοθείσης vel ἐπικρατούσης κοινῆς
Φήμης περὶ τοῦ ταύρου &c. Necesse est, ut εἰ præcesserit:
sequitur enim in spodosi, [vers. 3.] Κατὰ τοῦ Τιμαίου τί
θῆ ποτε δεῖ λῆγειν. Si, fama de tauro obtinente aeneo, —
tamen ausus est Timæus repugnare, — quo nomine aut quo
convitio eum oportet officere? REISKIUS. — Nobis satis
videtur, verba illa περὶ τοῦ ταύρου simpliciter intelligere,
taurum illum quod adinet, sive verbotenus, de tauro illo,
referreque illa ad ea, quæ vers. 4. sequuntur, ὅμως ἐπε-
βάλετο &c. Ceteris motibus, quos eiet vir doctus, nil
opus videtur.

Vers.

Vers. 2. παρατάμενον, cum a longa scribendum, ab *Vers. 2.*
πράσσειν, recte Reiskius monuit.

Vers. 3. κατὰ τὰς συνουσίας. Ediderat quidem e codice *Vers. 3.*
Eirefsciano Valefius *συνουσίας*, quod & tenuerunt fa-
nentes editores. In Notis autem sic monuit idem VAL-
EIVS: „Legendum esse putavi *συνουσίας*, quod est *inter-*
conferentia. [Idque in versione jam posuerat.] Porro de hoc
iuro Agrigentino disserit & Diodorus lib. XIII. biblioth.
cap. 90.] ubi Timæum ipso eventu postea convictum esse
rodit. Nam Scipio Africanus multis post annis capta Car-
bagine illum eundem taurum restituit Agrigentinis, cu-
is rei testis est Cicero in Verrem de signis.“ Hæc Vale-
us. Vide Cic. in Verr. lib. IV. p. 33. Adde Excerpt.
Valef. ex Diodor. p. 345. T. II. p. 591. ed. Wesfel. Con-
tenda vero cum hac Polybii disputatione, quæ ad descen-
dendum quodammodo Timæum ex Pindari Scholiaste Wes-
lingius protulit ad Diodor. XIII. 90.

Vers. 4. διαβάλλω pro vulgato ἐνέβαλλε legendum *Vers. 4.*
monuit Reiskius; idque constans Polybii usus utique
oscebat.

Vers. 5. Καὶ πολλοὺς δὲ τινὰς αἰς τοῦτο τὸ μέρος διατί- *Vers. 5.*
εται λόγους. — „Malim πολλοὺς γὰρ τινὰς. Hæc an-
tem verba dubitari potest an Polybii sint, an potius bre-
iatoris.“ VALERIVS. — Ita autem interpretatus hunc
cum est idem Valefius, (cujus etiam versionem hic te-
nimus) tamquam verba illa, καὶ πολλοὺς usque λόγους, ep-
iminatoris essent, qui Polybium dixerit multa verba hoc lo-
co in Timæum fecisse, sed subito mutaverit sermonem, &
usus Polybii verbis rursus usus sit, quæ rhetoricam quam-
am figuram contineant hujusmodi, ut, quum videatur
icere voluisse, κατὰ τῆς Τιμαίου προαιρέσεως καὶ
ποφάσεως aut aliquid simile, subito se inhibeat, ta-
ratque nomen, & pro eo exclamet τί ποτε οὐ λόγων ὄνο-
μα, id est, *qualemnam nomen dabimus hujusmodi audaciam?*
mnino turbatam hoc loco nonnihil esse orationem, satis
iparet: & defectam esse, utique suspicari licet. Sed quid
Polybii Histor. T. VII. I potissi-

Verf. 5. potissimum scripserit Polybius, aut etiam Epiternator, absque meliorum codicum subsidio quis definiet? — **AKISKIVS**, ad κατὰ τῆς Τιμαίου intelligi posse, ait, συγγραφέως. Sed præstare putat, ut ante dixerat, κατὰ τοῦ Τιμαίου legi, & ab his verbis apodosis periodi incipi.

Ibid. πάντα γὰρ τὰ πικρότατα δια — „Forte τὰ πικρότατα τῶν ὀνειδῶν, οἷς ἐκείνους. Nunc certe melius nil succurrit“ **AKISKIVS**. — Immo, nil melius, quam quod consentiente codice editum est. Orationis seriem mentemque sic cape: Τὸ γὰρ γένος (scil. ἐκείνου, Τιμαῖο ratio, insitutum quo ille usus est) πάντα ἐπιλέχουσά μοι θεοὶ τὰ πικρότατα (nempe ὀνόματα,) οἷς ἐκείνους κήρυτται κατὰ τῶν πλεονεξίων.

Verf. 8. Ταῦτα γὰρ οὐχ ὁδὸν Τιμαῖον εἰρηκέναι τις ἀντιπαύσκειν. A Polybii mente atque consilio aberravit **AKISKIVS**, scribens: Ἰμοῦ vero Τιμολέοντα. Non enim ibi Timæus loquitur, sed Timoleo. — Sane Timæum, qui ea Timoleontem dicentem fecit, non ipsum Timoleontem, imperitiæ accusat Polybius; satis nimirum gnarus, quæ verba facientes imperatores & alios viros inducere soleant historici, ea non tam eorum esse, quibus illa tribuuntur, quam scriptorum, qui istis orationum luminibus suas distinguere historias ament. Quid sit vero potissimum, quod in Timæo nunc reprehendit Polybius, dubitari potest. Sed quidquid statuas, veremur, ne a minuta ac paulo iniquiore cavillatione sibi hoc loco non temperaverit Polybius. — **VALESIVS**: „In Timæi verbis, inquit, id nobis videtur reprehendisse Polybius, quod *univerſum orbem terrarum, qui sub coelo est*, (τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ καμμένης) hac divisione orbis in partes tres, *Asiam scilicet, & Africam, & Europam*, comprehendi putavit; cum tamen ea divisio τῆς οἰκουμένης tantum fuerit, id est, orbis cogniti, teste Strabone ac Mela & Gemino, atque ipso etiam Polybio in lib. III. [c. 37.]. Sed is non unius Timæi error fuit, sed multorum veterum, atque inter hos, quod mirere, Plinii. Sic enim is scribit: [lib. III. ineunte] *Ter-*
rarum

terram orbis universus in tres dividitur partes. Excolari
amen uterque potest, si dicamus, eos ex more vulgi esse
ocutos, *λαοδογματικῶς*, ut de Eratoſthene aiebat Poly-
bius. — Nempe Polybius apud Strab. lib. VII. p. 317.
Vide Reliquias historiæ Polybii lib. XXXIV. 5, 14. Vo-
cabulum *κόσμος*, ut hic, pro *coelo* usurpatum vñimus IX.
5, 6 & 12.

Ibid. τὸν λογάρεον Μαργίτην ἐκείνον. *Margiten illum*,
oẽmate celebratum, quod Homẽro auctori tribuerunt;
tjus nomen, quia hebetissimum stupidissimumque finxerit
oẽta, in proverbium etiam abiit pro imperito fatuoque
sævine.

CAPUT XXVI.

Cap. XXVI.

„Quamquam Fragmentum hoc, *de præstantia & boni-Argumentum.*
modis. Pacis, & belli diritate, pædagogicum sapit inge-
nium, est tamen Polybio non indignum, qui non raro mo-
lis ludimagistro dignis loquitur.“ *πεισιπνισ.* — Nos ve-
ro non piget, eum audire ludimagistram, qui istas in Pa-
is laudem sententiolas collegit. Nec vero is esse Poly-
bius videtur, sed alius auctor, e quo (nescimus qua occa-
sione, quove consilio) hæc, quæ hoc capite continentur,
itavit Polybius.

Vers. 1. τὸν ὄρθρον, adverbialiter pro *περὶ τὸν ὄρθρον*. *Vers. 2.*
ἓνα voce alijs ὄρθριον, *manz.* Mendose γὲν ὄρθρον codd.
leg. F. G.

Vers. 2. τὸν μὲν Ὀλυμπίων ἀγῶνα. Sic correxit Ca- *Vers. 2.*
aub. τῶν μὲν Ὀλ. ἀγ. ed. 1. Aug. Reg. F. G. Hinc Reif-
sius τῶν μὲν Ὀλυμπίων τὸν ἀγῶνα maluit, aut τὸν μὲν
Ὀλύμπιον ἀγῶνα. — *Ibid.* καὶ τὴν ἐπεχείριαν. Mireris, Er-
recto quid accedetis, aut quid tandem spectarit vir doctis-
simus, cum pro voce *ἐπεχείρια* h. l. suspicari se ait legen-
dum *ἐπίχειρα*, *supellex*, aut *ἐπιχείρια*. Interpretati sumus
velli ferias, id est *cessationem a bello*, quæ est usitatissima
illius vocabuli significatio; & contuleramus cum eis quæ
de eodem Hercule, Olympicos ludos instituentem, Diodor.

Vers. 2. IV. 14. ait: ἀπὸ γὰρ τῶν πολέμων τραπέζης καὶ πρὸς ἀνέσεις τε καὶ πανηγύρεας, ἔτι δὲ δροταῖς καὶ ἀγῶνις &c. Cum quo convenit, quod apud Suidam ἐπεχειρία per idem vocabulum ἐνεσις exponitur, quo ibi usus est Diodorus. Sed nimirum, quum ab ἔχειν (Id est ἐπέχειν vel συνέχειν) τὰς χεῖρας derivatum illud nomen sit, generatim etiam cessationem ab opere & festos dies denotat, quam notionem vocabulo isti adseruit Casaub. ad Strabon. VIII. p. 343. provocans ad illa Pausaniæ verba V. 20. τὴν ἐπεχειρίαν τὴν ἐπὶ ταῖς Ὀλυμπίοις ἐπαγέλλουσιν οἱ Ἕλλησι. Eademque ratione h. l. τὴν ἐπεχειρίαν ejus festi solennia interpretatus est. Ceterum apud Pollucem IV. 92. quem locum ibidem citavit Casaubonus, & alibi apud eundem Pollucem, ἐπεχειρίαν ἐπαγέλλειν vel ἀπαγέλλειν nil aliud est, nisi indicere inauscias.

Vers. 3. *Vers. 3.* Ἐχθιστος δὲ μοι ἐσσι. Homer. Illiad. E. vers. 890 sq.

Vers. 4. *Vers. 4.* Ἀφρήτωρ &c. Iliad. lib. IX. vers. 63 sq. — *Ibid.* ὀκρυόαντος. Sic Casaub. cum Vrsino & codicibus Homericis. ὀκρυόαντος ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vefont. putamus & alii codices Polybiani.

Vers. 5. *Vers. 5.* Ὀμογυμνοῖν. Mendose δμογυμνοῖ Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* Εἰρήνη βαδύκλουτος &c. Continuis lineis hæc scripta sunt in codd. Ex Euripidis Cresphonte ductos versus docet Stobæus, Serm. LIII. initio, qui paulo etiam auctiores dedit. Vide Fragm. Euripid. p. 476. edit. Barnes. p. 557. ed. Mulsgrav. T. III. — *Ibid.* πρὶν ὑπερβάλλειν με γῆρας. πρὶν πόνους ὑπερβάλλειν με γῆρας Stobæus.

Vers. 6. *Vers. 6.* εἰνὶ Φησι. εἰνὶ Φασι ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* ὑγεία Casaub. cum Aug. ὑγία ed. 1. Reg. F. Vef. ὑγεία Reg. G. — *Ibid.* ἐν ᾗ μὲν γὰρ καὶ τοὺς κάμνοντας ἀναλαμβάνειν. ἀναλαμβάνειν perspete Casaubonus cum Vrsino posuit pro ἅμα λαμβάνειν, quod erat in ed. 1. & msstis. ἐν ᾗ μὲν γὰρ ejusdem Casauboni debetur ingenio, τὴν μὲν γὰρ ed. 1. cum codd. omnibus, quod teneri debuisse videtur; nam verbum ἀναλαμβάνειν active pariter usurpa-

πληρπatur pro vires reddere, recreare, atque neutraliter
pro recipere vires. — *Ibid.* ἀπὲρλασθαι. Mendose ἀπὲρ-
λασθαι ed. 1. Reg. G. Vefont. ἀπέλεισθαι Reg. F.

Vers. 6.

Vers. 7. τοὺς πρεσβυτέρους ὑπὸ τῶν νέων θάπτεσθαι
εἰς. In eandem sententiam Croesus apud Herodot. I. 87.
Ἐν μὲν γὰρ τῇ εἰρήνῃ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι. ἐν
δὲ τῇ πολέμῳ οἱ πατέρας τοὺς παῖδας.

Vers. 7.

Vers. 8. ὀρῶν. Perperam ὀρῶν ed. 1. cum msstis.

Vers. 8.

CAPUT XXVII.

Cap.
XXVII.

Vers. 1. ἀληθινότερας. ἀληθινότερας Aug. Reg. F. G.
Vefont. — *Ibid.* κατὰ τὸν Ἡρακλεῖτον. Confer IV. 40, 3.
Adde Sext. Empir. VII. adv. Math. sect. 126. & ibi Fabric.
Aliud est illud Horatii, Art. Poët. 180.

Vers. 1.

*Segnius irritant animos demissa per aurem ;
sed quum addit,*

quam quæ sunt oculis subiecta fidelibus, —
videntur *fideles oculis* utique ad Heracliteum hoc dictum,
Polybio laudatum referri.

Vers. 2. ἤτις δὲ τῶν ἐδὲν ἔρμης. Perspectissime ἐδὲν
correxerit Casaub. Corrupte τῶν ἔρμης ed. 1. & Med. Sic
& Vrsini codex dedisse videtur; itaque Vrsinus excidisse
participium *προαγορεύμενος* suspicatus erat. Videri vero pot-
erat, etiam absque hoc verbo ferri ἔρμης posse, intelligen-
do τὴν τῶν ἔρμης ἐδὲν ἔρμης, vocabulo ἐδὲν per usitatam
satis ellipsin omisso: at repugnat id quod sequitur, ubi ex-
plicat Polybius id quod his verbis dixerat, tamquam non
satis aperte dictum, & disertè rursus τὴν ἀκοῆν opponit
τῇ ὁράσει, quod minime facturus erat, si hoc loco τῶν ἔρμης
scripisset. Veræ lectionis vestigia ceteri codices Vrb.
Aug. Reg. F. G. Vefont. indicabant, qui τῶν ἔλων ha-
rent, literis Δ & Λ frequenti librariorum errore inter se
permutatis.

Vers. 2.

Vers. 3. τῶν μὲν γὰρ διὰ τῆς ὁράσεως εἰς τέλος ἀπὲρ-
λη. τῶν δὲ διὰ τῆς ἀκοῆς ἀνταπεινίσκω. Sic vera est
hec scriptura, in quam quidem libri consentiunt omnes,

Vers. 3.

Verf. 3. intelligere oportebit τῶν μὲν πολυπραγμονουμένων (vel πολυπραγμονεῖσθαι δυναμένων) διὰ τῆς ὁράσεως, & sic deinde. Sed quia id durius videri debet, lubentes adfentimus Reiskio, τῆς μὲν, & τῆς δὲ (scil. ὁδοῦ) scripsisse Polybium: at nempe, postquam ὁδὸν in ὅλων erat corruptum, nesciebant librarii quo referretur τῆς, illudque in τῶν temere mutarunt.

Ibid. καὶ ταύτης μὲν οὔσης &c. Cum ex Casauboni ingenio ita vulgo editum legeretur: καὶ ταύτης δὲ οὔσης διττῶς, τοῦ μὲν διὰ τῶν ὑπομνημάτων, τοῦ δὲ δι' ἀνακρίσεως. περὶ μὲν τὰς ἀνακρίσεις βαδύμως ἀπεστράφη, καὶ ἀπὲρ ὅν τοις &c. — ad hæc sic REISKIUS commentatus est: — „Vulgata bene non habet, quod constructio ipsa [nempe ταύτης οὔσης διττῶς, pro quo oportebat saltem διττῆς; tunc rursus τοῦ μὲν, & τοῦ δὲ] satis monstrat. Sed neque Herwag. & Aug. lectio multum nos juvat, quæ hæc est: καὶ ταύτης μὲν οὔσης τινὸς τοῦ μὲν διὰ τῶν ὑπομνημάτων, τοῦ δὲ περὶ τὰς ἀνακρίσεις βαδύμως ἀπεστράφη. [In quam scripturam cum ed. 1. consentiunt codices omnes.] Quantum colligere possumus e vestigiis literarum, Polyb. suspicamur sic fere dedisse: καὶ ταύτης αὖ διμεροῦς οὔσης τινὸς, τοῦ μὲν δι' ὑπομνημάτων μέρος ἀνδήψατο, τοῦ δὲ περὶ τὰς ἀνακρίσεις βαδύμως ἀπεστράφη. Cum rursus auditio sit quasi bimebris; alterum ejus membrum attigit Timæus, illud, quod commentariorum versatione continetur; alterum, quod versatur in investigatione & percussatione hominum peritorum, qua fuit levitate animi, flagitiose plane devitiis.“ — Quidquid statuas, sententia quidem ex ipsa depravata & mutilata codicum scriptura, vel sic etiam, satis adparet. In restituendis verbis non videtur tantis ambagibus esse opus, quantis Reiskius usus est. Post ταύτης μὲν οὔσης nihil fortasse deest; sed hoc ipsum, quod dant libri, corruptum fortasse ex ταύτης δὲ ὅν τοις; librorum temeritate, qui, non videntes ad quid referretur hoc ὅν τοις, in οὔσης mutarunt, ut cum ταύτης conveniret. Ac fortasse eidem causæ originem debet pronomen τινός, ut scilicet libra-

ne, nesciens quid sibi vellet ὄντος, in ora sui libri ad-
it, τίνας? quærens nempe, τίνας ὄντας? cuius ὄν-
est, quærens, ad quid referatur illud verbum ὄν-
quid sit illud ὄν de quo agitur. Vide igitur, an sic
e Polybius censendus sit: καὶ τῆς μὲν (scil. ἀκοῆς,
od: perinde fuerit, τῆς οὐδοῦ τῆς διὰ τῆς ἀκοῆς; sed
it, simpliciter intelligere τῆς μὲν ἀκοῆς) ὄντος τοῦ
τῶν ὑπομνημάτων, τοῦ δὲ δι' ἀνακρίσεως. Sic nem-
vros τοῦ μὲν, & τοῦ δὲ, per usitatissimam ellipsin
etur nomen μέρους, ut hæc sit sententia, & *quum*
partim fiat per commentarios, partim vero per in-
am vel per percunclationem, scil. ex eis hominibus
unt, qui rebus ipsis interfuerunt. Sic sere intel-
anc locum Scaliger videtur, qui οὕτως in ὄντος mu-
ora sui libri, ceterum vero reliquit τῶς & in se-
ne nihil supplevit neque mutavit, nisi quod ἀπε-
pro ἀναστράφη scriptit. Nos vero pronomen τίνας
occasione, quam paulo ante declaravimus, ortum
aur: & in codicum scriptura inter τοῦ δὲ & περὶ
ηρίσεως, utique intercidisse non nihil arbitramur, com-
Casaubono suppletum. Ac fortasse alia etiam præ-
rba fuerant supplenda, ut integra oratio huiusmo-
fuisse statuatur: Καὶ ταύτης μὲν ὄντος τοῦ μὲν διὰ
μνημάτων, τοῦ δὲ δι' ἀνακρίσεως, (vel ἀνακρίσεων,)
πρῶτον vel τὸ μὲν διὰ τῶν ὑπομνημάτων προείλετο,
μὲν πρῶτον ἀντείχετο, aut aliquod aliud in hanc
am verbum) περὶ δὲ τὰς ἀνακρίσεις βραδύμως ἀνα-

Placet enim ἀναστράφη, quod Casaubono debetur
hoc verbum Polybius, commodissimeque dictum
βραδύμως ἀναστρέφασθαι περὶ τι, *negligenter in-*
versari. Si ἀναστράφη teneas, non, ut Reiskius
ῶν δὲ περὶ τὰς ἀνακρ. erit supplendum, sed τὸ δὲ
am cum quarto casu, non cum secundo, construi-
i verbum. De vocabulo ἀκοῇ non opus est ut mo-
ex Græcorum usu illud tam ad librorum *lectionem*,
i narrationum *auditionem* pertinere; eadem ratio-

ne, quae *Isiæres* suorum commentariorum perspersione
ἀποδυνάτους dicit Polybius.

Vers. 4. *Vers. 4. αὐτὰ τοῦτο* ex mastia nostris Aug. Regis &
Vesont. restitimus. Perperam εὐτὴν ἔστιν edd. — *Ibid.*
λαβεῖν ἢ πέλον, ἔχοντας ὑπερηγμένον πλῆθος &c. Conser-
re iuvabit quae in eadem sententiam Plutarchus ait in
Vita Demosth. hand procul initio, laudate ad h. l. a Casim-
bono in ora Basil. Athenis scriptis Tinzum, infra me-
mbrimus, ad cap. 28, &c.

Vers. 6. *Vers. 6. ἡ δὲ πολυπραγμοσύνη.* Praeciare sic emendavit
Casub. Voces ἡ δὲ, cum praecedente puncto, ignorant
cum ed. 1. scripti libri omnes. Tum & πολυπραγμοσύνης
in genitivo habent ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vesont. καὶ
πραγμοσύνη vero in primo casu Aug. & Vrsin. — *Ibid.* τα-
λαιπυρίας. ταλαιπυρία ed. 1. Reg. F. G. Vesont. — *Ibid.*
συμβάλλουσι. — Cui rei? forte τῇ ἱστοριογραφίᾳ, quod
docesse videtur. — περικλινε. — Imo facile ea vocabula
caremus.

Vers. 7. *Vers. 7. πραγματευόμενοι.* — „Forte πραγματευαμέ-
νοι aut πεπραγματούμενοι.“ περικλινε. Sed jam perspé,
quod praesentis temporis dici solet participium, notione
praeteriti usurpatum, vidimus. — *Ibid.* κἀντὸς παρεῖναι. —
„subaudi τοὺς ἀνδράποδες τοὺς ἀναγνώσκοντας τὰς ἱστορίας.“
περικλινε. — Immo vera τοὺς πραγματευόμενους, vel τοὺς
γράφοντας, quod perspé in latinis expressit Casaubonus.

Vers. 9. *Vers. 9. Τὸν αἰὲν δὲ πρῶτον δὲ καὶ* ed. 1. contra
maiorum fidem. —

Vers. 10. *Vers. 10. Ἄνδρα μοι ἔειπες,* Odyss. lib. I. initio.

Vers. 11. *Vers. 11. ἐν ποταμῷ θυμῷ, ἐν* perperam deest Aug.
Reg. F. G. Vesont. — *Ibid.* Ἄνδρῳ τε πολέμου &c.
Odyss. VIII. 183. & Iliad. XXIV. 8. ἐπὶ πόλεμον desiderat
metri ratio, quod ea habent codd. Homerici.

Cap. XXVIII. C A P V T XXVIII.

Vers. 4. *Vers. 4. ἀπεριτρίττω παράσχονται* &c. Mendosam
esse h. l. & defectam librorum scripturam, nemo non ju-
dicabit.

dicabit. Nos vero in Casauboni emendatione, articulum
vā inferentis, adqueſcimus, dum melius & commodius ali-
quid addatur. Sane non satis facit REISKIUS, sic scri-
bere: „Videntur h. l. pauca quædam deesse. Interim
ſuſpico, ſic ſerme ſententiā tolerabilem effici poſſe
hac leſione: ἀναμνηſτεὺς (vel ἀναμνηſτας) παραſχέν-
ται πρὸς τοῦτα τὸ μέγεθος κατὰ τὸν βίον.“ — Sententia
quidem horum verborum, a Reiskio proſiſtorum, non
incommoda: nimirum ſi cetera vite negotia ſis ad hanc
partem otium præbeant.

Verf. 4.

Verf. 5. ἀγῶνται correxit Caſaub. Perperam ἀγῶν-
ται ed. 1. cum maſtis. Paulo ante, in παραſχονται con-
ſentiebant omnes, excepto Reg. G. qui παραſχονται
dabat.

Verf. 5.

Verf. 6. ὁ Τίμαιος. Articulus h. l. deest uni Aug. — Verf. 6.
Ibid. παραβίωντες ἐν ἐν τῷ χρόνῳ ζῶντες. Vno in loco
hæſes & peregrinus vitam degens. Nempe ab Agathochæ
(ut docet Diodor. lib. XXI. T. II. ed. Weſſel. p. 560.) in
exilium pulſus Timæus, Tauromenites Siculus, Athenis
hitorias ſuas conſcripſit, referente Plutarcho de Exſilio
p. 605. ed. Wechel. — Ibid. καὶ τὴν ἀναμνηſτην. —
„Vtile erit meminiffe, in τὴν ἀναμνηſτην ſubaudiri e ſe-
quentibus ἀνταμῖναι, uſum rerum ſuo marte partem,
experientiam in ſuo corpore, tam illam, quæ exſiſtit ex
adminiſtratione rei publicæ, [bello & pace,] quam quæ ex
itineribus in regiones diſſitas ſuſceptis, & inſpectione re-
rum viſu dignarum.“ REISKIUS. — Ibid. τὴν πρὸς τὰς
πρ. recte Caſaub. pro mendoso τῆς.

Verf. 6.

Ibid. οὐκ οἶδ' ὅπως ἐνφάτατος δέξω, εἰς ἕλκυν τὴν τοῦ
συγγραφέως προſτας. Nefcio quo pacto famam obti-
nit, quaſi grævis & præſtantis hitorici nomine dignus.
A pondere ducta locutio: proprie, quaſi pondere æquans
dignitatem hitorici. Si in una lance ponas eas qualita-
tes eaque merita quæ efficiunt dignitatem hitorici, in
altera Timæum; opinio vulgi eſt, Timæi qualitates at-
que merita illis paria eſſe, eaque ſuo pondere exæquare.

Vers. 6.

Similis illa dictio, VIII. 21, 2. ἄλλων τὸ τῆς πράξεως σθένειμον, *pondere suo exaequat* (id est, *habet; omnia momenta si expendas, videbis cum habere*) *aeque constantiam quae ad rem peragendam requiritur*. Adsentientur, putamus, nobis omnes, immerito sollicitatum hunc locum esse a ΡΕΙΣΚΙΟ, qui miras hic turbas ciens, — „Forte, ait, ὡς εἰς ταπεινότητι πωδ' ἄλλων τὴν τοῦ συγγραφέως. *Nescio quomodo* (h. e. *pæne*, propemodum) *affert* (seu de se facit vel movet) *opinionem hanc, ut videatur in humilem locum & contemptum deducere majestatem historici, & lucem ejus obscuritate scriptoris ambratici contaminare. Vel etiam ἀλατῶν, minuens; deterens.* — Quæ omnia sicut a verbis, in quæ consentiunt libri, sic & a mente & sententia auctoris, quam ipsa disputationis connexio satis declarat, alienissima videntur.

Vers. 7.

Vers. 7. Καὶ διότι τὸ τῆς ιστορίας τοιοῦτόν ἐστιν. Vere nobis ad hæc monuisse ΡΕΙΣΚΙΥS videtur, sine incommodo abesse posse illa verba τὸ τῆς ιστορίας, subaudiri enim posse ὃ λέγω, *quod dico, id ita se habere*. Quare delictum velimus adsummentum, quod invitis omnibus libris obtrusum Polybio est. Neque ullo modo opus fuerit, ut cum Vrsino καὶ διότι τοιοῦτός ἐστι corrigamus.

Vers. 8.

Vers. 8. Ἐκτὴς βίβλου correxit Casaub. cum Vrsin. ἐκ τῆς ed. I. cum msstis. — Ibid. τὸ τῶν ἐπιδεικτικῶν λόγων γένος, *genus orationis ad ostentationem comprehensivum*. conf. XVI. 18, 2. & Quintilian. Instit. Orat. II. 10, 12. III. 4, 13 seq. — Ibid. ταῦτα δὲ τὰς δόξας πρότερον μὲν Ἐφώρου φησὶ προσπεσεῖν. Casaubonus: *jam olim, qui ita sentiebant, negotium Ephoro successisse*. Immo, hanc sententiam jam olim occurrisse, oppositam, *obscutam fuisse Ephoro*.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XIII.

RELIGVIAS.

CAPVT I.

Lib. XIII.

Cap. I.

Vers. 1. **O** *Αἰτωλοὶ* &c. Articulum ex conject, adjecti-
mus, cum vulgo abesset. Nempe ab his ver-
bis, *Ὅτι Αἰτωλοί*, vulgo incipit hæc Ecloga, pro constan-
ti more illorum hominum, qui Constantini imperatoris ius-
su Eclogas ex græcis historicis fecerunt, omnes Eclogas
a particula *Ὅτι* incipiendi. Intelligebant nempe, *ιστέον*
ἔστι, vel *Φησὶν ὁ συγγραφεὺς ἔστι*. Ceterum ad hanc Eclo-
gam monuit VALESIVS: „Hunc Polybii locum refert Athe-
næus lib. XII. [c. 6. p. 527.] *Περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος*
μὲν ἐν τῇ γ. τῶν ἱστοριῶν φησιν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων
συνέχειαν καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρησις ἐγένοντο.
Ex quo patet, recte hoc caput libro XIII. adsignatum esse
ex Athenæi auctoritate.“ — Quæ hic narrantur, facta sunt
post pacem inter Aetolos & Philippum A. V. 549. conclu-
sam, de qua vide Livium XXIX. 2. Vnde intelligitur, ad
A. V. 550. hæc res esse referendas. Semper eo malo, quod
hic describitur, laborarunt Aetoli, ex rapto vivere jam
pridem adsuæti. conf. Polyb. IV. 3 & 16. De *luxu Aetolo-*
rum, testimonio Polybii aliud ex Agatharchide jungit
Athenæus loc. cit. De eorundem *are alieno* Diodor. Ex-
cerpt. Legat. 15, T. II. p. 623. ed. Wessel.

*Vers. 1.**Vers.*

Vers. 3.

Vers. 3. In sua hujus vocibus, in graecis quidem, quæ nonnulla a nobis per errorem prætermissa sunt, quæ cum codice nostro superiores omnes exhibent editiones. Scribimus ἐκδομένους εἰς πολλά τῶν βιωτικῶν-συναλλαγμάτων. Sunt autem βιωτικά συναλλάγματα contractus ad rem familiarem pertinentes, contractus pecuniarii. Conf. ad VL. 27. 7. & IX. 17. 6. Minus accurate, certe minus perspicue, Valesius: multis delictorum nominibus implicitos.

Cap. II.

CAPVT II.

Vers. 1.

Vers. 1. Σκόπας, ὁ Αἰτωλῶν στρατηγός &c. Ex eclogis de Virt. & Vitiis caput hoc in Lexicon suum retulit Suidas in Σκόπας. Scopam prætorem electum Aetolorum jam A. V. 534. vidimus, lib. IV. c. 27. Quænam vero sit ἀρχή, qua nunc frustratus dicitur, (ἀποτυχὼν τῆς ἀρχῆς) cujus causa legum scribendarum munus sibi ut demandaretur curaverat; sit ne prætura, an aliud genus principatus, aut novus quidam magistratus, ad quem se evectum iri speraverat, non liquet. Corrupta quidem sunt verba, sed notanda tamen, quæ Suidas habet in Δαμασκωνίῳ, ex hoc Polybii loco desumpta: Σκόπας Αἰτωλῶν στρατηγός ὃς ἀποτυχὼν τῆς στρατείας, νόμους ἔγραψε.

Ibid. μετέωρος ἦν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Haud incommode Valesius: Alexandriam spes suas direxit. Ernestus: cogitabat Alexandriam petere. Μετέωρος est elatus, sublimis, altus; tum, ad antiquum translata notione, aliàs animo suspensus atque fluctuans, aliàs spe excitatus, expectatione creatus, spes novas alens, res novas moliens. Tum μετέωρος ἔς τι vel πρὸς τι, ex Suidæ interpretatione, ὃ ἤδη πρὸς πρῶτον τινα ὑποτροπισμένος, ad aliquid faciendum jam paratus; nempe cum cupiditate aliqua. Et spe atque inquietæ expectatione. Reiskio post Ἀλεξάνδρειαν visum erat desiderari verbum ἀπαύρειν. Sed nihil eo opus. Par modo III. 78. 5. σπεύδοντας καὶ μετεώρους ὄντας εἰς τὴν πελοπόννησον. cupidi. Et proximam quamque occasionem expectantes, in hosticum impetum faciendi.

Vers.

Verf. 2. τὰς ἐκδοῦν. Sic recte edidit Valesius, ignorans particulam τὰς, quam, a Gronovio insertam, tenuit Eusebius. — *Ibid.* τὰ λείποντα τοῦ βίου. — „Legendam censeo τὰ ἐλλείποντα.“ VALESIUS. — „τὰ λείποντα bene habet, idemque significat atque τὰ ἐλλείποντα, quod mavult Valesius sine necessitate. Vide ad p. 426, 28.“ ΠΕΡΙΣΚΙΥΣ. — Locus, ad quem provocat Reiskius, est IV. 38, 9. ubi monuerat, pro τὸ δὲ λείπον, in quod ibi codices consentiunt, facile esse τὸ δὲ ἐλλείπον reponere: sed λείπον sæpè idem valere atque ἐλλείπον, velut IV. 63, 5. XXV. 7, 2. & h. l. Sic & apud Demosthenem, αἰτ, λείπειν τὸν ἔρανον vel τὴν εἰσφορὰν dici, pro ἐλλείπειν κατὰ ταῦτα, id est, *deficere in his dependendis.*

Verf. 3. πρὸς ταῖς ἐκ τῶν ὑπαίθρων ὠφελείαις. *Verf. 2.* ὑπαίθρων recte suavit Valesius. Trium verba ἐκ τῶν ὑπαίθρων ὠφελείαις, commoda atque emolumenta militiae interpretatus Valesius est, haud male id quidem; sed haud satis definite. Nempe militiae emolumenta Polybius dicere solet *πράδαια* ex hostibus captam. vide I. 20, 1. II. 3, 8. II. 8, 8. Cæterum quo tempore in Aegyptum profectus sit Scopas, haud compertum habemus: de rebus ab eo in Coele Syria A. V. 555. gestis, cum copiis Ptolemæi Epiphanis esset praefectus, superest nonnihil in Reliquiis libri XVI. cap. 39.

Ibid. δεκαμυῖον, — „Senis igitur quibusque diebus singula talenta tulit: annua ergo talenta pæne sexagena. Quam immensa & incredibilis auri copia in unum hominem peregrinum collecta!“ ΠΕΡΙΣΚΙΥΣ. — δεκαμυῖον Valesius edidit, ex nostro codice, ut putamus. Sic vero etiam Vrsinus & Casaubonus in Polybii fragmentis ex Suida collectis. At δεκαμυῖαιον habet Suidas, ad hanc ipsam vocem; & in voce Σκόπας, cum in vetere editione Mediolanensi, tum in Küsteriana; ut plane nesciamus, quo pacto H. Stephanus (in Indice Thesauri, voc. Μυῖα) dicere potuerit, apud Suidam sua serie scriptum esse δεκαμυῖον, quod calculo suo probavit Stephanus.

Ibid.

CAPVT. III.

Cap. III.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἐγένετο περὶ τὴν τοιαύτην κακοπραγμοσύνην. &c. Facile intelligitur, de *debo* illo agi, quo in *subotundo adversus Rhodios Heracleide usus Philippus* est; de quo vide cap. 4 sq. Et de eadem re idem ipsum vocabulum κακοπραγμοσύνην usurpatum videmus cap. 5, 4. Per imperitiam amanuensis, qui primus ex opere Polybii integro Excerpta hæc, jussu cujus nescimus, descripsit, omis- sum erat *Philippi* nomen. Hinc deinde alius librarius pro- nomen *τις* ad *ἐγένετο* suo ex ingenio adjecit. Denique ta- mere prorsus Casaubonus *ἐγένοντό τινες* edidit. De Fra- gmento, quod vulgo huic præmissum legitur, modo dixi- mus ad cap. 2, 6.

Vers. 2.

Vers. 2. Οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι. γὰρ codices agnoscunt omnes, in quibus rursus commemorare etiam Tubingen- sem possumus, in quo paulo ante finem libri XII. complu- ra aliquot folia desiderantur. ἀρχαῖοι pro Ἀχαιοὶ esse scribendum, ipsi etiam Casaubono olim in mentem venerat, quod ex notatis ejus ad oram Basil. cognovimus; ubi etiam monuit, τοῖς ἀρχαίοις opponi id quod deinde scribit (vers. 6.) οὐδὲ καὶ Φυλόν &c. Ac mitamur sane, a tam præclara perspectaque emendandi ratione rursus re- cessisse doctissimum virum. Haud immerito quidem *Achaos* (ut in eadem ora Basil. ab eodem Casaub. ad h. l. notatum est) *fidissimam, & simplicem gentem* dicere Livius potuit: at nunc de Achæis non agebat Polybius, sed omni- no de *antiqua veterum fide & simplicitate*; hinc rursus vers. 7. ait ἔχοντες τῆς ἀρχαίας αἰρέσεως. Eundem errorem li- brariorum notavimus correximusque XX. 12, 4.

Ibid. τῇ τοιοῦτῃ τρόπῳ. Si quis contendat, aut in- telligi per ellipsin vocabulum *τρόπῳ* posse, aut ne cogitan- dum quidem de illo vocabulo esse, sed τῇ τοιοῦτῃ latine verti debere *ea re*, per satis usitatam ellipsin nominis *πράγματος*; non pertinaciter nos quidem huic refragabimur.

Vers. 3.

Vers. 3. οὐδὲν οὔτε λαμπρόν &c. Vocem οὐδὲν igno- rant codices omnes cum ed. 1. Necessario vero ea require- batur

d sequens nomen τῶν κατορθωμάτων, & recte a
no, præeunte Scaligero, adjecta est. — *Ibid.* οὐδὲ
ἴτε μὴν requiri existimaverat Reiskius, quia mo-
essit οὐτα. Sed ista subtilitate non est opus. Vide
ad IV. 74, 8. — *Ibid.* ἡγήσῃ τοῖς ψυχαῖς. cf.
5.

4. συνατίζοντο recte Casaub. cum Scalig. Men- Ver. 4.
επιτάττω ed. 1. cum mastis. — *Ibid.* μήτε ἀδύλας
μηδ' ἐκηβόλαις χρήσεσθαι. Meminit Strabo lib.
8. pæcti inter civitates Euboicas de pugnae gene-
& in columna consignati, in quo diuerse caveba-
χρησθαι ἐκηβόλαις, id est, telis quæ eminus mit-
on esse utendum.

5. ἢ καὶ correxit Casaub. ἢ καὶ ed. 1. cum Ver. 5.
ἢ καὶ Vrsin. — *Ibid.* πολέμους recte cum Vrsi-
Casaub. πολέμους ed. 1. cum mastis. — *Ibid.*
μέλαιον ἐξέναι. εἰς, cum abesset ab ed. 1. &
cum Vrsino adjecit Casaubonus; rectissime, ut vi-
am in ἀξέναι consentiunt omnes. Quare non pro-
MISSIVM, scribentem: εἰς, pæst Herwag. &
unde colligo, legendum esse τόπους, εἰς μέλαιον
παταξέμενοι. — *Ibid.* παταξέμενοι in
mp. dat. Aug. non male. μέλαιον, pro μέλαιον,
ed. 1. Reg. F. G. Vefont.

7. Mendose: πολέμους pro πολέμους Reg. F. G. Ver. 7.
at ver. 5. — *Ibid.* συστάθην correxit h. l. Casaub.
d. 1. cum mastis, qui verū 4. in veram scripturam
sentiebant.

CAPUT IV.

Cap. IV.

1. Ὁ δὲ Φίλιππος &c. Sine causa Casaubonus Ver. 1.
a superiori, tamquam nova hinc Ecloga initium
distinxit. Nullum distinctionis signum agnoscunt

Ac videtur utique hoc caput in integro Polybii
xime cum superiori fuisse conjunctum. — *Ibid.*
Histor. T. VII. K ἐπὶ θ.

ἐπὶ θεσπὶν Casaubonus haud incommode interpretatus est *argumentum excercendi ingenii*.

- Varf. 3.** *Versf. 3.* εὖ πεφυκώς πρὸς τὸ κακόν. Corrupte εὖ πεφυκῶσι πρὸς τὸν κακόν Reg. F. G. Vef. Tub. Ad κακόν adjiciendum verbum ποιῶν suspicatus erat Reiskius, quod tamen facile caremus. — *Ibid.* διανοηθεὶς ἅττα δὴ ποτ' οὖν παρ' αὐτῷ, quatenusque consilia secum voluens, se in quatenusque partem animo versata. αὐτὰ δὴ πότε οὖν quid sit, nescimus; ac miramur, Reiskium hoc fuisse contentum. ἅττα δὴ ποτ' οὖν habemus apud Polyb. XXV. 27, 10. & XXX. 9, 4. ubi & cum eodem verbo διανοηθεὶς jungitur illa dictio; & ibi quidem ἅττα vulgo erat editum, sed rectius putavimus cum aspero spiritu scribi. — *Ibid.* καταπλέων εἰς τὴν Ῥόδον. Sic edd. & mssti, nisi quod Regii cum ed. 1. perperam καταπλέων dent. Temere Vrsinus πλέων εἰς τὸν Ῥόδον.

- Varf. 4.** *Versf. 4.* Ταραντῖνον. Perperam Ταραντίου ed. Reg. F. G.

- Varf. 5.** *Versf. 5.* τολμηρότατος ex cod. Peiresc. adnotavit Valesius, quod præferendum cum Reiskio utique putavimus vulgato τολμηρότερος.

- Varf. 6.** *Versf. 6.* τὸν Τάραντα. Temere τὴν Τάραντα ed. 1. — *Ibid.* ἀρχιτέκτων. ἀρχιτέκτων ed. 1. Aug. Regii. — *Ibid.* διὰ τινὰς ἐπισκευάς. καὶ κατασκευάς addit codex Med. quæ verba ignorant ceteri omnes.

- Varf. 7.** *Versf. 7.* εἰς τὸν Τάραντα. Sic recte Casaub. cum Vrsin. & Aug. εἰς τὸν Τάραντον ed. 1. Regii, Vef. Tub. — *Ibid.* ἐπειτὰ. ἔπειτα ed. 1. temere & invitis msstis.

- Varf. 8.** *Versf. 8.* ὥστε τοῦ καταστραφῆναι &c. Huc pertinet quod Athenæus habet lib. VI. c. 13. p. 251. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φιλίππου, τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων, πόλιν γενέσθαι Ἡρακλείδην (sic enim ibi pro mendoso Προκλείδην haud dubie legendum, quod jam olim Casaub. monuit) τὸν Ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. Eundem He-
racles

raclides, 'classi praefectum a Philippo rege, passum Livius memorat; XXXI. 16 & 33. XXXII. 5.

CAPUT V.

Cap. V.

Opportune a Suida conservata sunt tria Fragmenta, Vers. 1. 2.
quae vers. 1 — 3. collocavimus; quae cum jam olim a
VALESIO in Fragmentis Polybianis ita, ut nos fecimus,
iuncta fuissent, non bono consilio rursus separata sunt a
Gronovio & Ernesto; nempe quia duo posteriora jam
partim ab Ursino, partim a Casaubono, inter Polybii
fragmenta relata fuerant. Ad Polybii librum XIV. sta-
tim ea retulerat Valesius, sed errorem in Notis retracta-
vit, monuitque, pertinere ad illud caput libri XIII, quod
proxime exhibuimus, ubi scribit Polybius, *mandasse Phi-*
lipponi Heraclidi, ut quovis pacto nares Rhodiorum cor-
rumperet. Quo pacto suppleri debeant hiatus, qui in-
sunt narrationi, fragmentis his comprehensae, ibidem ex
Polyeni Strategem. V. 17, 3. docuit Valesius; haud im-
probabiliter monens, quae ibi Polyænus habet, ex Polybio
esse deprompta. Nobis hoc loco repetere liceat quae de
hoc argumento, ex eodem Polyæno, in Emendationibus
& Observ. in Suidam, ante aliquot annos editis, paulo
enucleatius quam Valesius, disputavimus. Scilicet, ut
mandatum Philippi de navibus Rhodiorum corrumpendis
exsequeretur Heraclides, semet ipse nescimus quo modo
laceravit, quo nimirum *σημεῖα ἀδινλας* (ut ait Polyænus)
id est signa acceptae a Philippo injuriae posset ostentare:
tum sic regiam egressus, ad aram supplex confugit, suis-
que lamentis Macedonibus etiam nonnullis persuasit, in-
digna se a rege esse passum. (*ὥστε ἦσαν*, ait Polyænus,
τῶν Μακεδόνων, οἳ ἐδόναι ταῦτα μὴ δυνάμεις. Adde *πᾶ-*
σαν θάλασσαν, quod verbum librariorum incuria omissum est.)
Hinc conscensa navi Rhodum se contulit; a Philippo se
indigne habitum conquestus, quod eum impedire voluisset,
ne bellum Rhodiis inferret. Simul, quo facilius fidem
inveniret, literas monstrat, Philippi manu ad Cretenses
scriptas;

Verf. 1-3. scriptas, in quibus de belli societate adversus Rhodios agebatur; ad quas literas respicere videtur fragm. illud.

Verf. 3. quod *verf. 3.* posuimus. Scilicet, ut Rhodiis persuaderet veterator, se serio Philippo esse iratum, demonstrat illis, *quidvis potius passurum Philippum, quidvis aequiore animo laturum, quam ut ipsius consilia cum Cretenfibus communicata* (quæ hæc literis, quas Héraclides regi subripuisset, aperirentur) *Rhodiorum ad notitiam pervenirent.* Rhodii, (sic pergit Polyænus) his rebus persuasi, recipiunt Heraclidem, eumque sibi usui fore contra Philippum arbitrantur. Heraclides paulo post, nactus occasionem, navalibus Rhodiotum ignem immittit, quo incendio magna pars navium consumpta est; ipse, fuga salutem petens, incolumis in Macedoniam ad Philippum est reversus. Hæc Polyænus. Ad verba Polybiana quod attinet, Πάν γὰρ βουλῇ θῆναι ex Suidæ editione Mediolanensi restituiimus, atque sic etiam Vrsinus in Polybii Fragmentis p. 261. habet: ceteri mendose Πάνν γάρ. Sic verò πάν ἀναδέχασθαι ait XXXIX. 1, 6. πάν ὑπομένειν in Fragm. histor. num. III. apud Suid. in Προσανέχων. Est autem ἀναδέχασθαι, ut recte Suidas exposuit, idem ac ὑπανεγκῆν, ὑπομῆναι. — *Ibid.* ἡ καταφανῇ γενέσθαι recte editiones omnes Suidæ & Vrsini in Polybii Fragmentis. Perperam καὶ καταφ. Casaub. & Valesius ceterique Polybii editores, in Fragmentis. Deinde ἡ καὶ τὸν dant Suidæ editiones omnes, tam ad vocem Ἀναδέχασθαι, quam ad vocem Ἀτίλως, ubi postrema pars hujus fragm. repetitur. Sic & Vrsinus. Ea si vera scriptura est, videtur ante hæc verba nonnihil deesse; & pronomen ἡ fortasse ad ἐπιστολῇ relatum fuerit, de qua in eis, quæ interciderunt, dixerat Polybius. ἥ vero cum Casaub. ediderunt Vales. Gron. & Ernestus; non satis commode, quia sic ἀτίλως casu recte caret, cui id verbum respondeat. δ in versione latina expressit Küsterus, *quod etiam suspitione Heraclidem liberavit;* & jam ante Küsterum Valesius, *quo Heraclides ab omni suspitione liberatus est.*

Verf.

Vers. 4. Post expositionem doli mendaciorumque Heraclidis haud alieno loco stare videtur *Laus Veritatis*, quae sequitur in Excerptis Antiquis. Pro *μεγίστην θεόν* est *μεγίστη θεόν* in ed. 1. operarum errore. Verba *θεὸς τοῖς* usque καὶ *μεγίστην* desiderantur in Reg. G.

Vers. 5. *ἐνίοτε δὲ καὶ*. δὲ ex ingenio inseruit Casaub., quam particulam ignorat ed. 1, cum msstis, nec male fortasse, quoniam nec praecessit correlata particula *μέν*. — *Ibid.* *πασὼν τῶν*. *πασῶν αὐτῶν* unus Tubing. male.

Vers. 6. *ἐπισκοπισθεῖσαι*. Mendose *ἐπισκοπισθεῖσαι* ed. 1, Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* *καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος*, Perperam *καταγωνρίζεται τὸ ψεῦδος* Tub. *καταγωνρίζεται ψεῦδος* Reg. F. G. Vefont.

Vers. 7. *Δαμοκλῆς*. — „Is forte est *Damocles* Argivus, qui paulo post a Pythagora, praefecto arcis Argivæ, Nabidis tyranni genero, interemptus est, cum res novas agigaret, ut narrat Livius lib. XXXIV.“ VALESIVS. — „Haud scio, an *Damocles* sit idem cum *Damotele*, de quo vide p. 1148-13.“ REISKIUS. — *Damoclis* nomen multis potuit esse commune. Argivi illius, cujus Livius XXXIV, 23. meminit, (in rebus anni 559.) non illud fuisse ingenium videtur, quod ei, de quo hic agitur, Polybius tribuit: & qui A. V. 559. juvenis adhuc fuit, (ut Livius ait, eodem haud dubie Polybio auctore) in eum haud convenire videtur, ut A. V. 550. fuerit vir rerum usu peritus, quo ad speculanda Romanorum consilia usus sit nescimus quis. *Damoteles*, quem Reiskius dicit, Aetolus fuit, & longo post tempore Romam ab Aetolis missus, ut docet Polyb. XXII, 8, 9. (conf. XXII, 9, 18 sq.) deinde ab Acarnanibus captus, Liv. XXXVIII, 8 seq. coll. Polyb. XXII, 12, 4. Quisnam h. l. dicatur *Damocles*, & a quonam missus fuerit ad speculanda Romanorum consilia, nobis omnino non liquere profiteamur: & abruptum hoc breveque fragmentum, quod in Eclogis Valesianis sua serie sequebatur, ad finem hujus capituli attexuimus, non quod certi essemus, pertinere ad res Philippi, sed quod commodiorem

Verf. 7. difforem nullum locum habuerimus, & quod peculiare ac proprium caput ei tribuere nolimus. Ceterum fragmentum hoc sæpius etiam repetiit Suidas, in Εὐφῶν, in Σπεῦος, & in Ὑπηρετικόν, ubi quidem mendose ὑπηρετικόν dant libri.

Ibid. μετὰ Πυθίωνος. — „Pythio quis fuerit, haud tenemus; neque videtur forma nominis græca esse. Πύθωνος novi, & Πυθίαν, non Πυθίωνα.“ REISKIUS. — Quod ignotum ceteroquin nomen est, haud sane satis fuerit causæ, cur damnemus. — *Ibid.* ὑπηρετικόν ἢ σπεῦος ευφῶν. Valefius, *industrius minister*. Videtur tamen per contemptum σπεῦος dici. conf. XV, 25, 1.

Cap. VI.

CAPVT VI.

Verf. 1. *Verf. 1.* πρόσφατον. Mendose πρόσβατον Regii & Vefont.

Verf. 2. *Verf. 2.* καταβολήν δ' ἐποιεῖτο. — „Forte καταβολήν δὲ ποιῶν (vel ποιῶσθαι) καὶ θεμέλιον ἐπεβάλλετο.“ REISKIUS. — In ἐποιεῖτο nil variant libri: sed θεμέλιον cum Vrsino correxit Casaub. Mendose θεμελιοῦν ed. 1. consentientibus codicibus. καταβολή, *initium, fundamentum*. Sic sæpius in sacris scripturis πρὸ καταβολῆς κόσμου Iohann. 17, 24. & alibi; ἀπὸ καταβολῆς κόσμου Matth. 13, 35. pro quo græcus Psalmorum interpres Psalm. 77, 2. ἀπ' ἀρχῆς habet.

Verf. 3. *Verf. 3.* τοὺς κατὰ πλεον πλοῦτον διαφέροντας. — „Forte τοὺς κατὰ πλοῦτον διαφέροντας.“ REISKIUS. — Nos quidem vulgatum sollicitare non ausimus, quamvis pleonasmō illo carere possemus. διαφέροντας recte edd, διαφθαρόντας Aug. Regii, Vef. Tub,

Verf. 4. *Verf. 4.* παρασχίσται, *effractus*. Obiter hoc vocabulum Polybii vindicavit Wesseling. ad Diodor. lib. I. c. 90. p. 102. idque jam olim ad oram sui libri notaverat Scaliger. Terminationem ιστης, pro ιτης, requirit analogia. Vt enim a πείζω est πείστης, sic σχίστης a σχίζω, & παρασχίστης a παρασχίζω, quo verbo Arrianus utitur in

in histor. Indic. c. 24. p. 340. παρασχίζεν ξύλα, *secare*, Vers. 4.
findere ligna. Magis aliis in usu est κατασχίζω, eadem
 notione; sed composita ex παρα præ ceteris amat Poly-
 bius. Ad παρασχίστας autem intelligi consentaneum est
 τῶν θυρῶν; quam in sententiam etiam Gronovius in No-
 tis mstis θυροσχίσται (θυροσχίσται debuerat) legendum
 h. l. suspicatus erat: sed non opus est illa novatione, &
 res satis per se intelligitur. κατέσχισαν τὰς θύρας apud
 Demosth. adv. Midiam p. 540. ed. Reiskii, est *januam fin-*
denda effregerunt; (quamquam Reiskio id nihil aliud de-
 notare visum erat, nisi *detrahebant signa a foribus*, qui-
 bus signis veteres loco serarum utebantur.) similiter κα-
 τασχίσαντες τὰς πύλας apud Arrian. de Exped. Alexand.
 lib. II. extr. & τὸν μοχλὸν ὅτε εἶχετο ἡ πύλη κατασχί-
 σαντες, apud eundem ibid. lib. VI. c. 10. p. 246. Arriani
 hæc loca in Notis mstis ad Polyb. adnotaverat Gronov.
 Mirum vero est videre, quam in partem in interpretan-
 do vocabulo, de quo agimus, se torserit Reiskius; qui,
 de obscuritate ejus immerito conquestus, eo tandem de-
 lapsus est, ut sibi admodum verisimile esse diceret, voca-
 bulum latinum *parricida* in hoc græco delitescere. *Es-*
fractorem designari, jam olim perspectissime Casaubonus
 viderat, Toupius Emendd. in Suidam Part. III. p. 396. edit.
 Lipsiens. ad vocem Παχίζεν, ubi etiam vocab. βαχιστής
 adfertur, quod per ἀλαζόν Suidas exponit, notandam aut
 hanc vocem βαχιστής sive βαχίτης; utroque enim modo
 scribi, nam sic Schol. ad Sophocl. Ajac. vl. 56. καὶ τοὺς
 μεγάλους κακουργοῦντας βαχίτας φημέν. Atque hinc emen-
 dandum hunc Polybii locum, nempe βαχίται pro vulgato
 παρασχίται scribendum. Qui si ad refellendam commo-
 diſſimam Wesselingii emendationem παρασχίσται aliquid
 aliud adtulisset, præterquam quod *suam emendationem*
esse verissimam præcise contendit, cogitare possemus
 quid responderi debeat: nunc post ea, quæ ad illam ad-
 ſtruendam protulimus, satis esse putamus, Toupianæ ho-

jus, quæ quam sit docta pulcre quidem intelligimus, mentionem fecisse.

Verf. 5. *Verf. 5. αὐτὸν ἀναδείξας.* Tenuimus hoc, ut editum erat. αὐτὸν Aug. Regii, Vefont. minime male. — *Ibid.* δῆλον ὅτι ἔμαθες. ὅτι ignorant codd. omnes cum ed. 1. quæ tamen particula necessario requirebatur. Sed pro δῆλον utique malimus δῆλος ἦν ὅτι.

Verf. 8. *Verf. 8. πρήματα, turpitudes.* Quæsierat Gronov. in Notis ineditis, an πρήματα? Sed nil opus videtur sollicitare vulgatum. — *Ibid.* καὶ διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν θυρῶν. Possunt θυρῶς intelligi ipsæ illæ *apertura*, quæ per vim factæ sunt in parietibus: sed, quoniam addit τῶν ὑπαρχουσῶν, id est, quæ jam erant, quæ jam fuerant, videtur Polybius dicere *jamas*, quæ ex una domo in aliam ducebant, aut *fenestras*, per quas ex domo opposita mitti jacula possent. Id si placet, oportebit particulam καί, ut sæpe aliàs, nunc non conjunctive intelligere, sed distributive, *partim, vel*

Cap. VII.

CAPVT VII.

Verf. 2. *Verf. 2. διαφύως ἀπαργασμένον.* In re simillima utitur phrasi εἰς ὁμοιότητα διαφερόντως ἐξαργασμένον VI, 53, 5.

Verf. 3. *Verf. 3. ἀνακαλέσαστο* recepimus ex Aug. & cod. Pei. resc. atque id poscebat præcedens particula ἐπότε, *quando, quoties.* Sic & dare debuerunt ceteri codices, in quibus mendose scribitur ἀνακαλέσαστο, quod in ἀνεκαλέσαστο mutavit primus editor, idque tenuere posteriores.

Verf. 4. *Verf. 4. τὰς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰς κοινὰς τῆς πόλεως δαπάνας.* Suspicati eramus καὶ τὰ κοινὰ. Sed sic repetenda putamus fuerat εἰς præpositio, καὶ εἰς τὰ κοινὰ. Et teneri vulgatum potest, sic intelligendum, τὰς εἰς τοὺς θεοὺς δαπάνας, καὶ τὰς κοινὰς δαπάνας.

Verf. 6. *Verf. 6. Ἀπῆγαν.* De avaritia atque crudelitate, quam per se etiam ea semina exercebat, conf. lib. XVII. c. 17. & Liv. XXXII. 40.

Verf.

Vers. 7. καὶ τοῦτ' ἔλεγε. Forſan καὶ ἄμα τοῦτ' ἔλεγε καὶ παρῆν. Vers. 7.

Vers. 8 ſeqq. Ad verba ἀνέστη καὶ τὴν γυναῖκα &c. hæc Vers. 8-10.
adnotavit REISKIUS: „Sic lego & distinguo: ἀνέστη, τὴν
γυναῖκα, καὶ περιπτύξας.“ — Quæ quid ſibi velint, nos
quidem non capimus, niſi forte voluit τὴν γυναῖκα περιπτύ-
ξας. Tum *vers. 9.* ad illa καὶ κατὰ μαστοὺς, ait „aut καὶ
τοὺς μαστοὺς, aut καὶ τὰ κατὰ τοὺς μαστοὺς“ legendum.
Denique ita pergit: „Sed quid fruſtra laboro in emendan-
do futili commento, non Polybii, (non potuerunt ab illa
ingenio tam prodigioſæ nugæ proficiſci) ſed græculi ali-
cuius, cujus anilem fabellam vel ipſa conturbata, infece-
ta, ſoloecca dictio prodit. Livius etiam ejus niſil habet.“ —
Livius XXXII. 38. in ea parte hiſtoriæ, quam Polybius
lib. XVII. tractaverat (vide XVII. 17.) de Nubidis ſæva
avaritia loquens, generatim ſcribit: *qui non cunctanter
contulere, ſine centumelia & laceratione corporum ſunt di-
miſſi: quos occulere aut retrahere aliquid ſuſpicio fuit, in
ſervilem modum lacerati atque extorti.* At id ſane non
impedit, quo minus credamus, enucleatius a Polybio ex-
poſita eſſe tyranni illius ſæva inventa. Et Polybii oratio,
qualis per temporum injuriam ad nos pervenit, turbata
utique ac corrupta eſt, & jam olim fuit; nam in eo co-
dice, quo uſus eſt compiler Eclogarum Valeſianarum,
eodem modo legebantur græca, quo in Excerptis anti-
quis exhibentur; ita, ut ex codice Peireſciano, in quo ea-
dem narratio inter Eclogas de Virtutibus & Vitiis conti-
nebatur, nullam varietatem lectionis excerpere Valeſius
potuerit. Sed non idcirco ſatis cauſæ habuit Reiskius,
cur totam hanc narrationem futile commentum eſſe re-
centioris alicujus græculi contenderet. Emendationes,
quas Caſaubonus græco contextui adtulit, tenuimus,
quamvis nec veritatem earum præſtare auſimus, nec ſi-
ceteroquin ſatis integram emendatamque orationem pu-
temus. In latina verſione non niſil reſciimus ab ea ſenten-
tia, quam doctus ille interpres expreſſit. Sed in loco dif-

Verf. 8. 10. facili ipsam Casauboni versionem adposuisse iuvabit, ut eam cum nostra conferre eruditus lector possit. Sic igitur ille: *Tum autem tyrannus, ubi e sede sua mulierem excipisset, per speciem comitatus dextram prehensens, utraque manu collocutorem amplectebatur, ac paulatim ad pedes admovebat. Erant autem illi cubiti & brachia ferreis clavibus plena, quos vestis occultabat: similiter etiam in manibus infixos habuit clavos. Quando igitur brachia impresserat dorso mulieris, mox organis quibusdam attractum intendebat, & paulatim ad mammas adducens, cum qui premebatur omne genus voces cogebat edere.* Scalger **vers. 10.** προσήρπασε τοὺς χεῖρας scribendum putaverat pro τοὺς χεῖρας, & ἀλκομένων pro ἀλόμενον. In versione verborum πᾶσαν φωνὴν προήρπασαι deleta verba, omnia aperire, velimus, quæ non opus erat adicere. Particularum ἐπειδὴν & ὅταν constructio cum verbo in indicativo modis utique est, nec scriptoribus paulo terrioribus usitata; quemadmodum post Thomam Magistr. p. 267. monuit Hoogeveen in Doctr. Particular. cap. 32. sect. 2. num. 4. & cap. 16. sect. 14. num. 8. Sed ab eadem constructione particulæ ὅταν non omnino abhorruisse stylium Polybii, discimus ex IV. 32, 5 sq. ad quem locum adnotari hic locus debuit, in quo nunc versamur.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

Verf. 2. *Verf. 2. ὀδοδόνους, viatorum insidiatores, qui in viam excipiunt viatores.* Suidas, hunc ipsum fortasse Polybii locum respiciens, Ὀδοδόκος, αἰτ. ὅτι ἐν ταῖς ὁδοῖς πανούργος κλέψῃ ἥγουσι ληστῆς. Cum ὀδοδόνους vulgo ἐξυτόνας esset editum, ὀδοδόνους penacite scripsimus, monente Reiskio. — *Ibid. τῶν ἐν τῇ ἀδουουργίᾳ λυσitelῶν.* — „In msto erat λυσitelῶς, corrupte. Possit tamen & λυσitelῶν legi; rectius fortasse.“ VALESIVS. — In prima viri docti emendatione adquiescendum putavimus. Σιγίστα λυσitelῆ IV. 38, 8.

Verf.

Vers. 3. ἐκ τῆς τυραννικῆς ἱκκοστάσεως. — „Forte
ἐκ τῶν τυραννικῶν ἱκκοστάσεων. Nam τὰ ἱκκοστάσια di-
cuntur, non ἡ ἱκκοστάσις, ut ἡ ὑπόστασις.“ REISKIUS. —
At vocabula στάσις ἱκκων, & ἱκκοστάσις, diserte agnoscit
Pollux I. 184.

Vers. 4. τοῦτου δὲ πεισθέντος καὶ πράξαντος τὸ προ- *Vers. 4.*
ρημένον. In ipsius Valesii editione Parisina est τοῦτο
ἵ, quod Gronovius in τοῦτου δὲ mutavit. Poterat vero
etiam, ut Reiskius monuit, τοῦτο teneri, & deinde τοῦ
προρημένου scribi: idque rectius videtur.

CAPUT IX.

Cap. IX.

Fragmenta, quæ hoc capite comprehendere visum ^{Argumentum.}
est, Vrsinus jam collegerat, & post eum Casanbæus ex-
hibuit in Polybii Fragmentis, excepto illo vers. 2. quod
in Fragmentorum spicilegio notavit Valesius. De his
Fragmentis disputavimus ante aliquot annos in Emendd. &
Osserv. in Suidam p. 13 seqq. quæ ex disputatione, quæ
ad illustrandum hoc caput maxime facere videntur, ex-
cerpte juvabit. Intelligitur nempe ex his Fragmentis inter
se collatis, exposuisse hoc libro Polybium *expeditionem ab*
Antiocho Magno, biennio postquam pacatis rebus superio-
ris Asiæ victor domum redierat, (Polyb. XI. 34.) rursus,
que biennio ante initam cum Philippo societatem adver-
sus pupillum Aegypti regem, Ptolemæum Epiphanem,
(XV. 26.) *in eam Arabiam partem, quæ finni Persico adja-*
cet, susceptam; qua occasione copiose, ut solet, de ipsa
etiam illa regione deseruisse scriptorem nostrum adparet.
Quæ expeditio Antiochi in Arabiam eo magis notanda
est, quoniam ejus memoriam apud nullum alium scripto-
rem, quod quidem sciamus, conservatam habemus.

Vers. 1. Χατῆνια. *Atteneu* vocat Gerræorum regio: *Vers. 2.*
nem Plinius VI. 28, 32. quæ tamen ibidem, paulo ante, a
Gerrais distinguit *Chatenos*. *Atteneu* ab *Ἀττα* καὶ *νύ* Ptole-
mæi nomen habere, monuit Harduin, ad Plin. l. c.

Etia.

Verf. 1.

Ibid. Γερράων. *Gerrha*, urbs Arabiæ feliciſ, non procul a Perſico ſinu ſita; de qua præter Plinium commendandus imprimis Strabo lib. XVI. p. 766. & p. 778. tum Agatharchides apud Photium p. 746 ſeq. ed. Hoefſch. Diodorus Sicul. III. 42. ibique Weſſelingius, &, quem Weſſelingius etiam laudavit, Bochartus in Geogr. Sacr. Part. I. lib. IV. cap. 8. Illius urbis cives, *Gerrhai*, originæ Chaldaei, e Babylonia olim profugi, mercaturam potiſſimum exercebant, aromata reliquasque Arabiæ merces in Syriam & in alias regiones, partim terreſtri itinere, partim navibus adverſo Euphrate, transportantes. Inde & opibus & frequentia hominum aucti, magnam regionis circumjacentis partem ſua ſub poteſtate tenuerunt; & regionem, per ſe quidem ſterilem, vicis frequentarunt, atque turribus, quibus turribus, ſi ita res ferret, in tutum collocari opes atque divitiæ poſſent.

Ibid. διὰ τὸ εὐκαίρον, vel διὰ τὴν εὐκαίριαν. Propter ſitus commoditatem interpretatus erat Stephanus interpres. Nos, licet non ſimus neſcii, poſſe hanc vim ei vocabulo ineſſe, cum ob ea quæ modo dicta ſunt, & quæ ex ipsis etiam hujus fragmenti verbis intelliguntur, tum ob reliquum frequentiſſimum Polybii uſum, *opulentiam* poſuimus.

Ibid. ἔστι δὲ τῆς Ερυθρᾶς Θαλάσσης. Vide Adnot. ad V. 46. 7.

Verf. 2.

Verf. 2. τῆς αὐτῆς χώρας ἀμφότεραι &c. Hoc quale ſit, ut *Saba*, non minus quam *Labæ*, *Chattenia* regionis & *Gerrhaeorum* oppidum fuiſſe dicatur, id planius fortæſſe intelligeremus, ſi, quæ de tota iſta regione ac de variis *Gerrhaeorum* diſtrictibus Polybius ſcripſit, integra ad nos perveniſſent. Latiffimo patuit apud veteres ſcriptores nomen *Sahaorum*; & pluribus Arabiæ nationibus tribuebatur: ac videtur interdum, quod in unam iſtarum nationum conveniebat, ad aliam aut ad omnes fuiſſe relatum. Et de oppido Arabiæ feliciſ, cui *Saba* vel *Saba* nomen, minime in liquido reſ eſſe videtur. De homonymia

nia nominis *Sabaeorum*, quamquam multum adest ut in Verf. 2.
lanum adduxerit rem omnem, multa tamen diligenter
ollegit & perfecte monuit Bochartus in Geogr. Sacr.
I. lib. II. cap. 26. & lib. IV. c. 7- & 8.

Verf. 3. Οἱ δὲ Γερραῖοι &c. Cum mendose γερραῖοι Verf. 21
arent Suidæ codices, non solum in græcis tenuit corru-
tam scripturam Küsterus, sed etiam in latina versione se-
iores posuit, immemor moniti quod jam olim Casaubo-
ns in Polybii Fragmentis de corrigenda menda dederat.
In illo tamen fragmento, quod verf. 5. posuimus, recte
Γερραῖοι cum Casaubono expressit idem Küsterus, licet
si superiores omnes Suidæ editiones Γερραῖοι, pariter
et simplicem literam ρ, at penacutem tamen, dedissent.
Eadem scriptura, Γερραῖοι simplici litera ρ, apud Ptole-
mæum quoque invenitur. Eamque scripturam Bochartus,
memor Gerrhæos origine Chaldaeos perhiberi e Babylo-
nia profugos, propius accedere monuit ad nomen Ger-
raeo apud Chaldaeos non minus, quam apud Hebræos, ad-
mae adpellantur. Potuerat adjicere, ne Arabum quidem
nomen ab eodem ejusdem vocabuli usu abhorrere. Sed de
ha quidem etymologia quidquid tandem statueris, usus
erte ceteroquin apud græcos latinosque scriptores con-
ans obtinuit, ut Γερραῖοι, Gerrhæos vel Gerraos, du-
lici litera R scriberent. Atque, ut ipsum Polybium eo-
em modo scripsisse credamus, suadet Stephani Byzantini
auctoritas, apud quem duobus locis, quæ modo vidimus,
eadem scriptura Polybio tribuitur.

Verf. 4. Αὐτὸς μὲν παρήγαγε &c. Poterat teneri Verf. 4.
articula γὰρ, quam habent libri. Adtulit autem hoc
argumentum Stephanus, ut hoc testimonio ostenderet, ci-
is nomen, qui Chatteniam incolit, Χαττηνὸς esse. Οἱ πε-
ῖται, inquit, Χαττηνοί. Ὡς αὐτὸς μὲν γὰρ παρήγαγε
εἰδέναι &c. Vbi satis adparet, particulam ὥς non ad
verba scriptoris pertinere, e quo hoc fragmentum cita-
ir, qui haud dubie idem Polybius est, ad quem paulo-
ite provocavit grammaticus, sed vertendam fuisse, velut

is illo, vel *exempli gratia*; quod non animadvertit Sophani interpres.

Verf. 5. *Verf. 5. τοῖς Γερμαίοις.* De nominis scriptura conf. notata ad verf. 3. — *Ibid. ἐτεροφώνησαν, honoris causa donarunt.* Confer Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. 787. — *Ibid. πανταμοιόις ἀργυρίου ταλάνταις.* In donis istis etiam aurum fuisse, probabile facit id quod de auri copia, quam possidebant Gerthæi, apud Strabonem legimus lib. XVI. p. 778. — *Ibid. ἐπὶ Τύλον.* Nota *Tylos* insula Persici sinus. — *Ibid. Ἦσαν δὲ τὰ ἀράματα &c.* Verba hæc & connexiones, in qua posita erant apud Polybium, evulsa esse adparet.

Cap. X.

C A P V T X.

Verf. 1. *Verf. 1. Βάδιζα, πόλις τῆς Βερτυίας.* *Britannia* commemorandæ nullus sane hoc libro locus erat. In *Bruttia* eo anno, cujus res gestas libro XIII. exposuit Polybius, confectæ sunt reliquiae belli Hannibalicæ. Quare nullum esse dubium debet, aut *Berutias* hoc loco fuisse scribendum, quemadmodum in sequenti fragmento recte dant libri, aut *Berutianus*, ut I. 56, 3. IX. 27, 11. Vide Adnot. ad XI. 7, 1. Ceterum obscurum utique oppidi nomen *Bάδιζα*, & haud dubie corruptum; nec tamen ita, ut veri vestigium nullo prorsus pacto, & ne probabili quidem ulla ratione inveniri possit. Sane si contuleris Liv. XXX. 19. haud fere dubitabis, illud oppidum hoc loco dixisse Polybium, cui *Besidia* (in nominativo plurali) nomen est in Livianis codicibus, cujus ejusdem nominis vestigium ad hunc diem in *Bisigniano* superesse creditur, ut monuit Cluver. Ital. Antiq. lib. IV. p. 1317. *Consentiam, Besidias, Clanipetiam*, aliasque Bruttiorum urbes a Poenis ad Romanos ea tempestate defecisse, Livius prodit l. c. Neque vero turbare nos debet, quod ad consules anni ab V. C. 551. eam rem Livius refert: primum enim nihil magnopere mirum videri debet, si uno anno differunt inter se idemque Romanus Græcusque scriptor; deinde

einde vero sicut *Clampetia* Consentientiaque in rebus
tiam superioris anni mentionem fecit Livius, (XXIX.
b.) sic in ejusdem anni superioris 550 rebus hujus pariter
ppidi, de quo nunc quærimus, mentionem Polybius fa-
ere potuit.

Verf. 2. Αμπέτεια. Hæc eadem *Clampetia* est, de *Verf. a.*
na modo diximus, ut perspecte contra Cluverum *Vof-*
ius ad Melam lib. II. c. 4. p. 725. ed. Abrah. Gronovii,
& Cellarius in *Geogr. antiq.* II. 9. p. 913 & 915. monue-
unt.

Verf. 4. Πασσία, πάλαι Κρήτης. Rerum Creticarum *Verf. 4.*
mentionem factam vidimus cap. 5. hujus libri XIII.

Verf. 6 sqq. Ex hisce Fragmentis intelligi par est, *Verf. 6.*
Philippum hoc anno *bellum in Thracia* gessisse, cujus bel-
li memoris cum hac parte historiarum Polybii profus in-
scidit.

Verf. 9. Καβύλη. Vide Cellar. II. 15. p. 1328. *Verf. 9.*

Ad hoc Caput referendum denique etiam videtur illud
fragmentum de *Temesia* urbe, quod ex Stephano Byzan-
tino exhibuimus in Spicilegio Reliquiarum ex lib. XIII,
Tom. V. p. 39.

Vers. 7. diorem nullum locum habuerimus, & quod peculiare ac proprium caput ei tribuere nolimus. Ceterum fragmentum hoc sæpius etiam repetiit Suidas, in Εὐφῶν, in Σαῦος, & in Τηρητικόν, ubi quidem mendose ὑπερηρικόν dant libri.

Ibid. μετὰ Πυθίωνος. — „Pythio quis fuerit, haud tenemus; neque videtur forma nominis græca esse. Πύθωνος novi, & Πυθίων, non Πυθίωνος.“ REISKIUS. — Quod ignotum ceteroquin nomen est, haud sane satis fuerit causæ, cur damnemus. — *Ibid.* ὑπερηρικόν ἢ σαῦος ευφύες; Valesius, *industrius minister*. Videtur tamen per contemptum σαῦος dici. conf. XV, 25, 1.

Cap. VI.

CAPVT VI.

Vers. 1. *Vers. 1.* πρόσφατον. Mendose πρόσβατον Regii & Vefont.

Vers. 2. *Vers. 2.* καταβολήν δ' ἐποιεῖτο. — „Forte καταβολήν δὲ ποιῶν (vel ποιῶσθαι) καὶ θεμέλιον ἐπαβάλλετο.“ REISKIUS. — In ἐποιεῖτο nil variant libri: sed θεμέλιον cum Yræno correxit Casaub. Mendose θεμελιούν ed. 1. consentientibus codicibus. καταβολή, *initium, fundamentum*. Sic sæpius in sacris scripturis πρὸ καταβολῆς κόσμου Iohann. 17, 24. & alibi; ἀπὸ καταβολῆς κόσμου Matth. 13, 35. pro quo græcus Psalmorum interpres Psalm. 77, 2. ἐκ ἀρχῆς habet.

Vers. 3. *Vers. 3.* τοὺς κατὰ πλεον κλυτὰν διαφέροντας. — „Forte τοὺς κατὰ κλυτὰν διαφέροντας.“ REISKIUS. — Nos quidem vulgatum sollicitare non ausimus, quamvis pleonasmō illo cære possēmus, διαφέροντας recte edd, διαφθαρέντας Aug. Regii, Vef. Tub,

Vers. 4. *Vers. 4.* παρασχίσται, *effractus*. Obiter hoc vocabulum Polybiō vindicavit Wesseling. ad Diodor. lib. I. c. 90. p. 102. idque jam olim ad oram sui libri notaverat Scaliger. Terminationem ιστης, pro ιτης, requirit analogia. Vt enim a πύξω est πύστις, sic σχίγτης a σχίζω, & παρασχίγτης a παρασχίζω, quo verbo Arriannus utitur in

in histor. Indic. c. 24. p. 340. παρασχίζαν ξύλα, *secare*, Var. 4.
findere ligna. Magis aliis in usu est κατασχίζω, eadem
 notione; sed composita ex παρὰ præ ceteris amat Poly-
 bius. Ad παρασχίστας autem intelligi consentaneum est
 τῶν θυρῶν; quam in sententiam etiam Gronovius in No-
 tis mssis θυροσχίσται (θυροσχίσται debuerat) legendum
 h. l. suspicatus erat: sed non opus est illa novatione, &
 res satis per se intelligitur. κατέσχισαν τὰς θύρας apud
 Demosth. adv. Midiam p. 540. ed. Reiskii, est *januam fin-*
denda effregerunt; (quamquam Reiskio id nihil aliud de-
 notare visum erat, nisi *detrahebant signa a foribus*, qui-
 bus signis veteres loco ferarum utebantur,) similiter κα-
 τασχίσαντες τὰς πύλας apud Arrian. de Exped. Alexand.
 lib. II. extr. & τὸν μοχλὸν ὅτῳ ἔρχετο ἡ πύλη κατασχί-
 σαντες, apud eundem ibid. lib. VI. c. 10. p. 246. Arriani
 hæc loca in Notis mssis ad Polyb. adnotaverat Gronov.
 Mirum vero est videre, quam in partem in interpretan-
 do vocabulo, de quo agimus, se torserit Reiskius; qui
 de obscuritate ejus immerito conquestus, eo tandem de-
 lapsus est, ut sibi admodum verisimile esse diceret, voca-
 bulum latinum *parricida* in hoc græco delitescere. *Es-*
fractorem designari, jam olim perspectissime Casaubonus
 viderat. Toupius Emendd. in Suidam Part. III. p. 396. edit.
 Lipsienf. ad vocem Παχίζαν, ubi etiam vocab. βαχιστής
 adfertur, quod per ἀλαζόν Suidas exponit, notandam aut
 hanc vocem βαχιστής sive βαχίτης; utroque enim modo
 scribi, nam sic Schol. ad Sophocl. Ajac. vl. 56. καὶ τοὺς
 μεγάλους κακουργοῦντας βαχίτας φημέν. Atque hinc emen-
 dandum hunc Polybii locum, nempe βαχίται pro vulgato
 παρασχίται scribendum. Qui si ad refellendam commo-
 diſſimam Wesselingii emendationem παρασχίσται aliquid
 aliud adtulisset, præterquam quod *suam emendationem*
esse verissimam præcise contendit, cogitare possemus
 quid responderi debeat: nunc post ea, quæ ad illam ad-
 ſtruendam protulimus, satis esse putamus, Toupianæ hu-

jus, quæ quam sit docta pulcre quidem intelligimus, mentionem fecisse.

Vers. 5. *Vers. 5. αὐτὸν ἀναδείξας.* Tenuimus hoc, ut editum erat. αὐτὸν Aug. R. gii, Vefont. minime male. — *Ibid. δῆλον ὅτι ἔμαθας.* ὅτι ignorant codd. omnes cum ed. 1. quæ tamen particula necessario requirebatur. Sed pro δῆλον utique malimus δῆλος ἦν ὅτι.

Vers. 8. *Vers. 8. ῥήματα, rupturas.* Quæsliverat Gronov. in Notis ineditis, an ῥήματα? Sed nil opus videtur sollicitare vulgatum. — *Ibid. καὶ διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν θυρῶν.* Possunt θυρῶν intelligi ipsæ illæ *apertura*, quæ per vim factæ sunt in parietibus: sed, quoniam addit τῶν ὑπαρχουσῶν, id est, *quæ jam erant, quæ jam fuerant*, videtur Polybius dicere *jannas*, quæ ex una domo in aliam ducebant, aut *fenestras*, per quas ex domo opposita mitti jacula possent. Id si placet, oportebit particulam καί, ut sæpe alias, nunc non conjunctive intelligere, sed distributive, *partim, vel*.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Vers. 2. *Vers. 2. διαφύρω ἀπαργασμένον.* In re simillima utitur phrasi εἰς ὁμοιότητα διαφερόντως ἐξαργασμένον VI, 53, 5.

Vers. 3. *Vers. 3. ἀνακαλέσαστο* recepimus ex Aug. & cod. Pei. resc. atque id poscebat præcedens particula ἐπὶ, *quando, quoties*. Sic & dare debuerunt ceteri codices, in quibus mendose scribitur ἀνακαλέσαστο, quod in ἀνεκαλέσαστο mutavit primus editor, idque tenuere posteriores.

Vers. 4. *Vers. 4. τὰς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰς ποιὰς τῆς τῶν λαῶν δαπάνης.* Suspicati eramus καὶ τὰ ποιὰ. Sed sic repetenda putamus fuerat εἰς præpositio, καὶ εἰς τὰ ποιὰ. Et teneri vulgatum potest, sic intelligendum, τὰς εἰς τοὺς θεοὺς δαπάνης, καὶ τὰς ποιὰς δαπάνης.

Vers. 6. *Vers. 6. Ἀπῆγαν.* De avaritia atque crudelitate, quam per se etiam ea semina exercebat, conf. lib. XVII. c. 17. & Liv. XXXII. 49.

Vers.

Vers. 7. καὶ τοῦτ' ἔλεγε. Forſan καὶ ἄμα τοῦτ' ἔλεγε *Vers. 7.*
καὶ παρῆν.

Vers. 8 ſeqq. Ad verba ἀνέστης τὴν γυναῖκα &c. hæc *Vers. 8-10,*
adnotavit REISKIUS: „Sic lego & distinguo: ἀνέστη, τὴν
γυναῖκα, καὶ περιπτύξας.“ — Quæ quid ſibi velint, nos
quidem non capimus, niſi forte voluit τὴν γυναῖκα περιπτύ-
ξας. Tum *vers. 9.* ad illa καὶ κατὰ मातῶς, ait „aut καὶ
τοὺς मातῶς, aut καὶ τὰ κατὰ τοὺς मातῶς“ legendum.
Denique ita pergit: „Sed quid fruſtra laboro in emendan-
do futili commento, non Polybii, (non potuerunt ab illa
ingenio tam prodigioſæ nugæ proficiſci) ſed græculi ali-
cujus, cujus anilem fabellam vel ipſa conturbata, infece-
ta, ſoloeca dictio prodit. Livius etiam ejus nihil habet.“ —
Livius XXXII. 38. in ea parte hiſtoriæ, quam Polybius
lib. XVII. tractaverat (vide XVII. 17.) de Nabidis ſæva
avaritia loquens, generatim ſcribit: *qui non cunctanter*
contulere, ſine contumelia & laceratione corporum junt di-
miſſi: quos occulere aut retrahere aliquid ſuſpicio fuit, in
ſervilem modum lacerati atque extorti. At id ſane non
impedit, quo minus credamus, enucleatius a Polybio ex-
poſita eſſe tyranni illius ſæva inventa. Et Polybii oratio,
qualis per temporum injuriam ad nos peryenit, turbata
utique ac corrupta eſt, & jam olim fuit; nam in eo co-
dice, quo uſus eſt compiler Eclogarum Valeſianarum,
eodem modo legebantur græca, quo in Excerptis anti-
quis exhibentur; ita, ut ex codice Peireſciano, in quo ea-
dem narratio inter Eclogas de Virtutibus & Vitiis conti-
nebatur, nullam varietatem lectionis excerpere Valeſius
potuerit. Sed non idcirco ſatis cauſæ habuit REISKIUS,
cur totam hanc narrationem futile commentum eſſe re-
centioris alicujus græculi contenderet. Emendationes,
quas Caſaubonus græco contextui adtulit, tenuimus,
quamvis nec veritatem earum præſtare auſimus, nec ſic
ceteroquin ſatis integram emendatamque orationem pu-
temus. In latina verſione nonnihil reſciimus ab ea ſenten-
tia, quam doctus ille interpres expreſſit. Sed in loco dif-

Verf. 8. 10.

facili ipsam Casauboni versionem adposuisse juvabit, ut eam cum nostra conferre eruditus lector possit. Sic igitur ille: *Tum autem tyrannus, ubi e sede sua mulierem excittasset, per speciem comitatus dextram prehensens, utraque manu collocutorem amplectebatur, ac paulatim ad pectus admovebat. Erant autem illi cubiti & brachia ferreis clavibus plena, quos vestis occultabat: simulter etiam in manibus infixos habuit clavos. Quando igitur brachia impreferat dorso mulieris, mox organis quibusdam attradum intendebat, & paulatim ad mammas adducens, eum qui premebatur omnes genus voces cogebat edere.* Scalger *vers. 10.* προσήρεισε τὰς χεῖρας scribendum putaverat pro τὰς χεῖρας, & ἐλκομένων pro ἐλκόμενον. In versione verborum πᾶσαν φωνὴν προέκσθαι deleta verba, omnia aperire, velimus, quæ non opus erat adjicere. Particularum ἐπειδὴν & ὅταν constructio cum verbo in *indicativo modo* rara utique est, nec scriptoribus paulo tersioribus usitata; quemadmodum post Thomam Mugistr. p. 267. monuit Hoogeveen in Doctr. Particular. cap. 32. sect. 2. num. 4. & cap. 16. sect. 14. num. 8. Sed ab eadem constructione particulæ ὅταν non omnino abhorruisse stylum Polybii, discimus ex IV. 32, 5 19. ad quem locum adnotari hic locus debuit, in quo nunc versamur.

Cap. VIII.

C A P V T VIII.

Verf. 2.

Verf. 2. ὁδοδόκους, viatorum insidiatores, qui in viis excipiunt viatores. Suidas, hunc ipsum fortasse Polybii locum respiciens, Ὀδοδόκος, αἶτ, ἃ ἐν ταῖς ὁδοῖς πανούργως κλέψῃ ἤγουν ληστῆς. Cum ὁδοδόκους vulgo ἐξυτένας esset editum, ὁδοδόκους penacute scripsimus, monente Reiskio. — *Ibid.* τῶν ἐκ τῆς ἀδιοργίας λυσιτελῶν. — „In msto erat λυσιτελῶς, corrupte. Possit tamen & λυσιτελεῶν legi; rectius fortasse.“ VALESIVS. — In prima viri docti emendatione adquiescendum putavimus. Sic μόγιστα λυσιτελῆ IV. 38, 8.

Verf.

Vers. 3. ἐκ τῆς τυραννικῆς ἱπποστάσεως. — „Forte
 καὶ τῶν τυραννικῶν ἱπποστασιῶν. Nam τὰ ἱπποστάσια di- Vers. 3.
 untur, non ἡ ἱπποστάσις, ut ἡ ὑπὸστασις.“ REISKIUS. —
 It vocabula στάσις ἱππων, & ἱπποστάσις, diferte agnoscit
 Collux I. 184.

Vers. 4. τοῦτου δὲ πεισθέντος καὶ πράξαντος τὸ προ- Vers. 4.
 ῥημένον. In ipsius Valesii editione Parisina est τοῦτο
 δ, quod Gronovius in τοῦτου δὲ mutavit. Poterat vero
 tiam, ut Reiskius monuit, τοῦτο teneri, & deinde τοῦ
 προεπημένου scribi: idque rectius videtur.

CAPUT IX,

Cap. IX,

Fragmenta, quæ hoc capite comprehendere visum Argumen-
tum.
 est, Vrsinus jam collegerat, & post eum Casanbæus ex-
 ibuit in Polybii Fragmentis, excepto illo vers. 2. quod
 a Fragmentorum spicilegio notavit Valesius. De his
 fragmentis disputavimus ante aliquot annos in Emendd. &
 Observ. in Suidam p. 13 seqq. qua ex!disputatione, qua
 d illustrandum hoc caput maxime facere videntur, excer-
 ere juvabit. Intelligitur nempe ex his Fragmentis inter
 collatis, exposuisse hoc libro Polybium *expeditionem ab*
Antiocho Magno, biennio postquam pacatis rebus superio-
 ris Asiæ victor domum redierat, (Polyb. XI. 34.) rursus,
 ne biennio ante initam cum Philippo societatem adver-
 sis pupillum Aegypti regem, Ptolemæum Epiphanem,
 XV. 26.) *in eam Arabiam partem, quæ finni Persico adja-*
et, susceptam; qua occasione copiose, ut solet, de ipsa
 tiam illa regione deferuisse scriptorem nostrum adparet.
 hæc expeditio Antiochi in Arabiam eo magis notanda
 est, quoniam ejus memoriam apud nullum alium scripto-
 rem, quod quidem sciamus, conservatam habemus.

Vers. 1. Κατ'ἡλίαν. *Atteneν* vocat Gerræorum regio: Vers. 2.
 em Plinius VI. 28, 32. quæ tamen ibidem, paulo ante, a
terræis distinguit *Chatenos*. *Atteneν* ab Ἀττα καίη Ptole-
 mæi nomen habere, monuit Harduin, ad Plin. l. c.

Etia.

Vers. 1.

Ibid. Γερράων. *Gerrha*, urbs Arabiæ felicitis, nam procul a Persico sinu sita; de qua præter Plinium consulendus imprimis Strabo lib. XVI. p. 766. & p. 778. tum Agatharchides apud Photium p. 746 seq. ed. Hoesch. Diodorus Sicul. III. 42. ibique Wesselingius, & quem Wesselingius etiam laudavit, Bochartus in Geogr. Sacr. Part. I. lib. IV. cap. 8. Illius urbis cives, *Gerrhai*, originæ Chaldæi, e Babylonia olim profugi, mercaturam potissimum exercebant, aromata reliquasque Arabiæ merces in Syriam & in alias regiones, partim terrestri itinere, partim navibus adverso Euphrate, transportantes. Inde & opibus & frequentia hominum aucti, magnam regionis circumjacentis partem sua sub potestate tenuerunt; & regionem, per se quidem sterilem, vicis frequentarunt, atque turribus, quibus turribus, si ita res ferret, in tuto collocari opes atque divitiæ possent.

Ibid. διὰ τὸ εὐκαιρον, vel διὰ τὴν εὐκαιρίαν. Propter situs commoditatem interpretatus erat Stephanus interpres. Nos, licet non sumus nescii, posse hanc vim ei vocabulo inesse, cum ob ea quæ modo dicta sunt, & quæ ex ipsis etiam hujus fragmenti verbis intelliguntur, tum ob reliquum frequentissimum Polybii usum, *opulentiam* posuimus.

Ibid. ἔστι δὲ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Vide Adnot. ad V. 46. 7.

Vers. 2.

Vers. 2. τῆς αὐτῆς χώρας ἀμφότεραι &c. Hoc quale sit, ut *Sabæ*, non minus quam *Labæ*, *Chatteniæ* regionis & *Gerrhæorum* oppidum fuisse dicatur, id planius fortasse intelligeremus, si, quæ de tota ista regione ac de variis *Gerrhæorum* districtibus Polybius scripsit, integra ad nos pervenissent. Latissime patuit apud veteres scriptores nomen *Sabæorum*; & pluribus Arabiæ nationibus tribuebatur: ac videtur interdum, quod in unam istarum nationum conveniebat, ad aliam aut ad omnes fuisse relatum. Et de oppido Arabiæ felicitis, cui *Saba* vel *Sabæ* nomen, minime in liquido res esse videtur. De homonymia

nia nominis *Sahæorum*, quamquam multum abest ut in planum adduxerit rem omnem, multa tamen diligenter collegit & perspecte monuit Bochartus in Geogr. Sacr. P. I. lib. II. cap. 26. & lib. IV. c. 7. & 8. Vers. 2.

Vers. 3. Οἱ δὲ Γερραῖοι &c. Cum mendose γερραῖοι Vers. 3. darent Suidæ codices, non solum in græcis tenuit corruptam scripturam Küsterus, sed etiam in latina versione *seniores* posuit, immemor moniti quod jam olim Casaubonus in Polybii Fragmentis de corrigenda menda dederat. In illo tamen fragmento, quod vers. 5. posuimus, recte Γερραῖοις cum Casaubono expressit idem Küsterus, licet ibi superiores omnes Suidæ editiones Γερραῖοις, pariter per simplicem literam ρ, at penacutè tamen, dedissent. Eadem scriptura, Γερραῖοι, simplici litera ρ, apud Ptolemaeum quoque invenitur. Eamque scripturam Bochartus, memor Gerrhæos origine Chaldaeos perhiberi e Babylonia profugos, propius accedere monuit ad nomen *Ger*, quo apud Chaldaeos non minus, quam apud Hebræos, *advenæ* adpellantur. Potuerat adjicere, ne Arabum quidem idioma ab eodem ejusdem vocabuli usu abhorrere. Sed de ista quidem etymologia quidquid tandem statueris, usus certe ceteroquin apud græcos latinosque scriptores constans obtinuit, ut Γερραῖοις, *Gerrhæos* vel *Gerræos*, duplici litera *R* scriberant. Atque, ut ipsum Polybium eodem modo scripsisse credamus, suadet Stephani Byzantini auctoritas, apud quem duobus locis, quæ modo vidimus, eadem scriptura Polybio tribuitur.

Vers. 4. Αὐτὸς μὲν παρήγγειλε &c. Poterat teneri Vers. 4. particula γὰρ, quam habent libri. Adtulit autem hoc fragmentum Stephanus, ut hoc testimonio ostenderet, cuius nomen, qui Chatteniam incolit, Καττηνός esse. Οἱ περὶ αὐτοῦ, inquit, Καττηνοί. Ὡς αὐτὸς μὲν γὰρ παρήγγειλε βεῖδασθαι &c. Vbi satis adparet, particulam αὐτὸς non ad verba scriptoris pertinere, e quo hoc fragmentum citatur, qui haud dubie idem Polybius est, ad quem paulo ante provocavit grammaticus, sed vertendam fuisse, *velut*

in illo, vel *exempli gratia*; quod non animadvertit Stephanianus interpres.

Verf. 5. *Verf. 5.* τοῖς Γερμαῖσις. De nominis scriptura conf. notata ad verf. 3. — *Ibid.* ἐστεφάνωσαν, *honoris cause donarunt*. Confer Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. 787. — *Ibid.* πανταμοῖσις ἀργυρίου ταλάνταις. In donis istis etiam aurum fuisse, probabile facit id quod de auri copia, quam possidebant Germaei, apud Strabonem legimus lib. XVI. p. 778. — *Ibid.* ἐπὶ Τύλον. Nota *Tylos* insula Persici sinus. — *Ibid.* Ἦσαν δὲ τὰ ἀρώματα &c. Verba hæc in connexionem, in qua posita erant apud Polybium, evulsa esse adparet.

Cap. X.

CAPVT X.

Verf. 1. *Verf. 1.* Βάδιζα, πόλις τῆς Βρεττίας. *Britannia* commemorandæ nullus sane hoc libro locus erat. In *Bruttis* eo anno, cujus res gestas libro XIII. exposuit Polybius, confectæ sunt reliquæ belli Hannibalicæ. Quare nullum esse dubium debet, aut *Brettias* hoc loco fuisse scribendum, quemadmodum in sequenti fragmento recte dant libri, aut *Brettianæ*, ut I. 56, 3. IX. 27, 18. Vide Adnot. ad XI. 7, 1. Ceterum obscurum utique oppidi nomen Βάδιζα, & haud dubie corruptum; nec tamen ita, ut veri vestigium nullo prorsus pacto, & ne probabili quidem ulla ratione inveniri possit. Sane si contuleris Liv. XXX. 19. haud fere dubitabis, illud oppidum hoc loco dixisse Polybium, cui *Besidia* (in nominativo plurali) nomen est in Livianis codicibus, cujus ejusdem nominis vestigium ad hunc diem in *Bisigniano* superesse creditur, ut monuit Cluver. Ital. Antiq. lib. IV. p. 1317. *Consentiam*, *Besidias*, *Clampetiam*, aliasque Bruttiorum urbes a Poenis ad Romanos ea tempestate defecisse, Livius prodit l. c. Neque vero turbare nos debet, quod ad consulares anni ab V. C. 551. eam rem Livius refert: primum enim nihil magnopere mirum videri debet, si uno anno dissipti inter se idemque Romanus Græcusque scriptor; deinde

leinde vero sicut *Clampetia* Consentientiaque in rebus etiam superioris anni mentionem fecit Livius, (XXIX. 38.) sic in ejusdem anni superioris 550 rebus hujus pariter oppidi, de quo nunc quærimus, mentionem Polybius facere potuit.

Vers. 2. Λαμπέταια. Hæc eadem *Clampetia* est, de *Vers. 2.* iuxta modo diximus, ut perspette contra Cluverum Vossius ad Melam lib. II. c. 4. p. 725. ed. Abrah. Gronovii, & Cellarius in Geogr. antiq. II. 9. p. 913 & 915. monuerunt.

Vers. 4. Ἰλασίλα, πύλος Κρήτης. Rerum Creticarum *Vers. 4.* mentionem factam vidimus cap. 5. hujus libri XIII.

Vers. 6 sqq. Ex hisce Fragmentis intelligi par est, *Vers. 6.* Philippum hoc anno bellum in *Thracia* gessisse, cujus belli memoria cum hæc parte historiarum Polybii proflus intercidit.

Vers. 9. Καβύλα. Vide Cellar. II. 15. p. 1328. *Vers. 9.*

Ad hoc Caput referendum denique etiam videtur illud fragmentum de *Temesia* urbe, quod ex Stephano Byzantino exhibuimus in Spicilegio Reliquiarum ex lib. XIII. Tom. V. p. 39.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XIV.

RELIQVIA S.

Lib. XIV.

Cap. I.

CAPVT I.

Verf. 1. *Verf. 1.* **O**ὶ μὲν οὖν ὄντοισι. *Cn. Servilius Capio & C. Servilius Geminus, Consules A. V. 551. V.*

de Liv. XXX. 1. & tum cap. 3 & seqq. ejusdem libri; confer Appiani Histor. Punic. cap. 18 seqq.

Verf. 3. *Verf. 3.* οὐδὲ τῆς κατὰ τὸν Σόφωνα. τῆς perperam
carent Reg. F. G. Vef. Tub. Σόφωνα cum Vrsino con-
rexit Casaubonus, & hoc loco & deinde quoties occurrit
hoc nomen. Quod autem idem Vrsinus ait, constanter in
suo vetere libro sic Σόφωνα per u scribi, mirari subit,
quoniam in Σοφ. per o libri nostri ad unum omnes, &
in his vetustissimus Vrbinas codex, tum etiam Reg. E.
(qui habet rursus Excerpta antiqua quotquot ex lib. XIV.
Polybii supersunt, quem codicem ex vetustissimo ac pro-
batissimo libro descriptum cognovimus) constanter consen-
tiunt. Nusquam Vrsini codicem a consentiente nostrorum
omnium scriptura discedentem observavimus. Quare sive
ipsius Vrsini præcipitantia sive typothetæ culpa erratum
esse in illis Vrsini verbis suspicamur, & scribere Vrsinum
voluisse debuisseve putamus, constanter Σόφ. scribendum,
licet constanter Σοφ. habeat vetus liber. Poterat autem
debueratque fortasse teneri illa scriptura per o, Σόφωνα,
Σόφωνα &c. cum propter ipsum hunc consensum codi-
cum,

um quoniam vocalis *y*, qua in hoc nomine Roma-
ores uti solent, æquivalet vocali *u*, pro *u* brevi
uissime *omicron* ponunt Græci, v. c. Πόπλιος pro
, & sexcenta id genus alia.

4. τῆς παιδείας αὐτὸν ἤδη κόρον ἔχειν. Sic Verf. 4.

Ursino edidit Casaub. & sic habet Reg. G. Ceteri
ὅτῳν, perperam. *Pueſſa*, quam dicit, filia erat

alis, Gisconis filii. Liv. XXIX. 23. Appian. Punic.

infra, c. 7, 6: Nomen ei. *Sophonisba* vel *Sopho-*

liv. XXX. 12. Appian. Pun. c. 27. — *Ibid.*

Φοίνικας. Articulus τοὺς deest vulgo; recepi-

Reg. E. sed idem codex perperam dein caret Φι-

Ibid. ἀψιγορίαν. Citavit hunc locum Suidas, ad

um vocab.

5. κατοβρόδυν. Mendose καταβρόδυν ed. 1. Reg. Verf. 5.

eli

6. ἄνευ γῆς correxit Casaub. ex verf. 15: ubi Verf. 6.

annes μηδὲ διὰ γῆς. Sed h. l. mendose ἄνευ γῆς,

γῆς, ed. 1. cum msstis.

7. τοὺς δὲ συνωγα. Infra c. 2, 8. τοὺς ἐπισύνα Verf. 7.

dicit.

9. ὅτι δέοι recte Casaub. cum Reg. E. ὅτι δέοι Verf. 9.

um ceteris codd. — *Ibid.* ὃν τότε κατέχον. —

ρο κατέχειν cum genit. construitur loco accusati-

iskius. — Rara quidem utique ea constructio,

en exemplis caret, quorum nonnulla collegimus ad

Proocm. c. 9. Adnot. p. 120 sq.

10. τῆς ἐπιβολῆς. Carent τῆς Reg. F. G. Vesi. Verf. 10.

12. οὗ γιγνομένου. οὗ γενομένου unus Reg. E. Verf. 12.

13. οὗς δὲ καὶ στρατιωτικῶν. Temere οὗς δὲ ed. Verf. 13:

τῶν στρατιωτικῶν; cum articulo; voluit Reisk:

καὶ στρατιώτας Ursinus; citra necessitatem. Suspi-

quidem eramus καὶ στρατηγικῶν. conf. I. 84, 6:

in urgebimus. Liv. XXX. 4. Cum legatis, quos mī-

Syphacem, calorum loco primos oraines *psellatæ*

atque prudentia *servill* habitu mittebat. — *Ibid.*

ii *Histor. T. VII.*

L

ἀσθῆται

- Vers. 13.** *ἐσθῆτας* Casaub. cum Vrsin. Vrb. & Reg. E. Corrupti *ἐστίας* ed. 1. Med. Tub. *ἐστίας* Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* τὰς προόδους καὶ τὰς εισόδους. Non sollicitandūh proόδους, id est *exitus*. Sic & Liv. l. c. *aditus exitusque omnes*. conf. infra cap. 4, 10.
- Vers. 14.** *Vers. 14.* ἄλλα δὲ περὶ. Verba δὲ περὶ desunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* εἰς μωρούς, εἰς & mox περὶ ante πεντακισμ. desunt Med.
- Vers. 15.** *Vers. 15.* ἣ δὴ καὶ μᾶλλον. Perperam ἥδη καὶ μᾶλλον ed. 1. cum msstis, ita quidem, ut ἥδη ad præcedentia referant, & post eam vocem inserto puncto distinguant orationem. Hinc Casaub. ex conject. adjecto pronomine ἣ sic edidit περὶ πεντακισμυρούς ἥδη. ἣ καὶ μᾶλλον &c. Prætulimus nos quidem simplicissimam emendandi rationem, a Reiskio propositam. — *Ibid.* Verbum ἔχε perperam deest Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἀμπυρισμόν. Non aspernatur hoc vocabulum Polybius, quamquam damnatum a Phrynicho Grammatico p. 148. conf. Iungermann. ad Polluc. IX. 156. Idem vocab. habes infra cap. 4. 6. — *Ibid.* διὰ τὸ τοὺς Νομάδας. Articulum τὸ ignorat ed. 1. cum msstis; recte cum Vrsino adjecit Casaubonus — *Ibid.* πρὸς τὰς σκηνοτ. τὰς caret Reg. F.

Cap. II.

CAPVT II.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* Σκηπίωνι Gronovius edidit pro Σκηπίωνι quod h. l. dabant ed. 1. 2. & mssti. Πουβλίω est in om. ed. 1. quod nullus nostrorum codicum agnoscit.
- Vers. 2.** *Vers. 2.* κατεσκευάζε ταύτας. Forſan κατεσκ. ἐπὶ ταύταις. Si verum est ταύταις absque præpositione, intelligi debet *pro illis, in illarum* (navium) *usum*, id est *quæ in navibus erigerentur*. cf. c. 10, 9.
- Vers. 3.** *Vers. 3.* κατελάβετο. Mendose κατελάμπετο Reg. E. fortasse κατελαμβάνετο debuerat. — *Ibid.* διατάφρως πολυτέλως. — „Aut πολυτέλως legendum est, aut φιλοτιμώς. vide p. 966. 27. [XV. 5, 6.] Sæpe Diodorus Siculus, quod vel index docet, πολυτέλως pro φιλοτιμώς usus pat

pet; *studiose; diligenter, operose; mirifice.* REISKIUS. *Verf. 3.*

— Si πολυτίμως teneas, *sumtuose* interpretandum esse monhit Ernestus.

Verf. 4. ἐφεδραύειν τοῖς κατὰ τὸν τῆς πράξεως καιρόν. *Verf. 4.*

Commode Casaubonus: *ut praesidium suis, in tempus quo destinata exsequeretur, prospiceret.* At id si dicere voluit

Polybius, interciderit nonnihil videri potest; quod etiam Gronovius suspicatus erat. Verumtamen ferendum vul-

gatum videtur; hac sententia: *ut ea, quae per ipsum expeditio-*

tionis tempus fieri possent, (scil. quae ab hostibus Vticæ obsessis tentari possent) observarent & rebus suis praesidio

essent. Nec vero placet REISKII conjectura: „forte ἐφεδρ. τοῖς πολεμικοῖς κατὰ &c. *subsistere vel in insidiis seaeve ho-*

sti, sub tempus executionis clandestini & vafri consilii de

castris hostium comburendis.

Ibid. ἐγχειρῶν τε τῷ χάρακι. Copulam τε, quam

ignorat ed. 1. & mssti, ex conject. adjecit Casaub. καὶ

ἐγχειρῶν τῷ χαρ. Vrsin. Poterat etiam, ut Reiskius mo-

nuit, praecedens verbum ἐξελεῖν in ἐξελεῖν τε mutari: sic copula non erat opus.

Verf. 5. ταῦτά κατὰ νόον. Sic bene Casaub. At nec *Verf. 5.*

male ταῦτά ed. 1: cum msstis.

Verf. 6. ὡς αὐτὸν ἀπικένοι, *ad ipsum redire.* Putares *Verf. 6.*

ἀπαικέναι; sed nil mutamus.

Verf. 7. ὁ Νόμας. Articulus deest ed. 1. invitis msstis. *Verf. 7.*

— *Ibid.* πρὸς τὸ συντελεῖν ἐστι. Sic edd. & mssti; non

πρὸς τῷ, quod voluit Scaliger. — *Ibid.* Σκηπίων. Rursus

Σκηπίων ed. 1. 2. cum msstis, & sic deinde. Πλούβιος

ora ed. 1.

Verf. 9. κατὰ μὲν τὴν ἐκίφασιν. Respexit hunc locum *Verf. 9.*

tum Suidas in Ἐκίφασι, ubi tamen vet. editiones Sui-

dae ἐκίφασιν habent; perperam. — *Ibid.* ἐπὶ τοῖς παρα-

πλήσιον. — scilicet τοῖς πρὸ τοῦ. REISKIUS. — *Ib.* ἐν τοῖς μά-

λισται. Nota locutio; qua rursus utitur noster XVIII. 16,

5. Praepositio ἐν hoc loco, ut saepe alias, ab ultima lte-

ra vocis praecedentis intercepta est: vide ad VI. 52, 11.

- XII. 20, 3. — *Ibid.* παρασκευάς. κατασκευάς unus Mod.
 — *Ibid.* ἦν. ἔχεν Suidas l. c. perperam.
- Vers. 10. *Vers.* 10. μηνύσαντες correxit Casaub. cum Scalig. μηνύσαντες ed. 1. cum msstis.
- Vers. 11. *Vers.* 11. δηλώσαντας Casaub. cum Scalig. & cod. Aug. δηλώσαντας ed. 1. cum cett. codd. διασαφούντας Suidas in 'Επὶ τῶν ὑποκειμένων, ubi hunc citavit locum.
- Vers. 13. *Vers.* 13. παρασπονδῶν. Corrupte παρασπονδῶν ed. 1. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* ἐπικηρυκίας. ἐπικηρυκίας Reg. E.

Cap. III.

CAP V T III.

- Vers. 1. *Vers.* 1. προσαγγελλόμενα. προσαγγελλόμενα Reg. E. F. G. Vefont.
- Vers. 2. *Vers.* 2. ἀπέχοντας correxit Casaub. ἀπέχοντας ed. 1. cum msstis.
- Vers. 3. *Vers.* 3. πείσσοθαί τι recte Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. Corrupte πείσσοθαί τι ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.* εἰς ὁμαλὸν τόπον. Reiskio obtemperavimus, qui manifestum putavit, in codicum scriptura (ισόμαλλον vel ισόμαλον) primas duas literas is ex præpositione εἰς perperam iteratas esse. Quod si quis tamen Polybio non adiutendum contenderit compositum vocabulum ισόμαλον, non pertinacius nos quidem repugnabimus; quamquam negari non potest, contra analogiam esse illam vocabuli compositionem. Simplici aliàs vocabulo, ὁμαλὸς τόπος, utitur Noster, I. 33, 1. I. 39, 12. &c.
- Vers. 5. *Vers.* 5. σαλπικται recte edd. cum Reg. E. σαλπικται Aug. Reg. F. G. Vef. sed iidem mox omnes in σαλπικταις consentiunt. — *Ibid.* σημάνωσιν tenuimus, editum a Gron. & Ern. & sic Reg. E. σημάνωσιν ed. 1. 2. cum cett. codd.
- Vers. 7. *Vers.* 7. διηρέυνα. Mendose διηρεύει unus Reg. E. — *Ibid.* περὶ τῶν προσβολῶν. In προσβεῖν consentiunt codices omnes: id vero mendosum esse satis adparet. προσβολῶν aut προσβύσεων suaserat Reiskius. Est autem προσβολή,

προβολή, *aditus*, tum *adgressio*, &c, per metonymiam, Vers. 7.
ea pars, is locus, unde facilius adgressio fieri potest. Cap.
 I. 13. τὰς προόδους καὶ τὰς εἰσόδους dixerat: nec vero
 opus erat, ut eisdem prorsus nunc verbis uteretur. προ-
 βολῶν propius ad scripturam codicum accedit, quam προ-
 ρειῶν, quod ex conject. posuit Casaubonus. Vrsinus, ser-
 vans περὶ τῶν προσειῶν, sequentia corrigenda putavit,
 καὶ τὰ περὶ τῶν εἰσόδων scribere iubens. — *Ibid.* τῷ Μασ-
 σανῶσῃ. Articulum ignorat Reg. E. non male. Nomen
 viri duplici utrimque litera σ scribunt nunc codices omnes,
 sed circumflexum accentum in ultima ponunt Aug. Reg.
 F. G. cum ed. 1.

C A P V T IV.

Cap. IV.

Vers. 1. χρεῖαν αὐτῷ correxit Casaub. αὐτῶν ed. 1. Vers. 1.
 cum mssis. — *Ibid.* προῆγε recte idem cum Scalig. Per-
 peram προῆγεν ed. 1. cum mssis.

Vers. 3. ἐκῆ. Corrupte ἐναι Reg. E. Mox idem με- Vers. 3.
 ταβολὰς pro ἐπιβολὰς; nam ex optimo quidem & vetu-
 tissimo libro, sed a negligentissimo imperitissimoque ho-
 mine descriptus is codex est.

Vers. 4. στρατιὰν debetur Casaubono. στρατεῖαν ed. 1. Vers. 4.
 Aug. Reg. F. G. Vef. conf. 10, 3. στρατίαν Reg. E. —
Ibid. ἐμβάλωσι edd. cum Reg. G. putamus & Med.

Vers. 5. σφᾶς. σφᾶς Reg. E. cum Aug. qui sic con- Vers. 5.
 stanter scribit; — *Ibid.* προσέβαλλον. προσέβαλον Reg. E.

Vers. 6. ἐμπυρισμὸν Casaub. cum Vrsin. & Aug. conf. Vers. 6.
 cap. 1, 15. Mendose ἐμπυρισμὸν h. l. ed. 1. Reg. E. F. G.
 Vef. Tub. — *Ibid.* κατασκευασμ. correxit Gron. & sic
 Aug. & Reg. E. Mendose κατασκευασμῆς ed. 1. 2. cum
 cett. codd.

Vers. 7. ταῦς αὐτοῦ στρατ. Casaub. cum Vrsin. Aug. Vers. 7.
 Reg. E. τοὺς αὐτοὺς στρατ. ed. 1. Reg. F. G. Vef. per-
 peram.

Vers. 8. συνυπέπτυσέ scripsimus cum augmento Vers. 8.
 verbi. Mendose συνεπύπτυσσε ed. 1. cum mssis. συν-

Vers. 8. *υπόπτουσα*. correxit Casaub. quod & ipsum teneri poterat, absque augmento. Ceterum *υπ* & *επ* in mssis facillime confunduntur, ob simillimum scripturae nexum. Casauboni emendationem confirmat id quod mox sequitur, *ἀνυποπόνητος*.

Vers. 9. *Vers. 9.* *ἀκμήν ἔτι*. Nil impedit, quo minus has particulas conjunctas sic a Polybio fuisse putemus, sicut XV, 6, 6. nec opus est ut cum Wittero ad Thomam Mag. p. 379. eliminandam partic. *ἔτι* statuamus.

Vers. 10. *Vers. 10.* *περικαταλειφθέντας* scripsimus cum Med. Reg. E. & Reg. G. Idque ipsum perspete cum Gronovio viderat Reiffsius, exponens *undique deprehensi & oppressi, ut effugere nequirent*. vide XV. 9, 10. XVI. 2, 8. Idem verbum Polybio restituiimus IV. 63, 10. Hoc loco mendose ed. 1. cum Aug. Reg. F. Vef. Tub. (putatus & cum Med. & Vrb.) dederat *περικαταλειφθέντας*, ex quo Casaubonus sua auctoritate τῷ πυρὶ καταλειφθέντας fecit; idque rursus in τῷ πυρὶ καταλειφθέντας mutavit Gronov. quod ipsum tenuit Ernestus. — *Ibid.* *κατεπρήσθησαν, κατὰμπρήσθησαν* Reg. F. Tub. — *Ibid.* *πάντες εἰς τοὺς*. εἰς omiserunt Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* *γινώσκοντες* scripsimus cum Aug. Reg. E. F. G. Vefont. & sic solet Polybicus. *γινώσκοντες* h. l. edd.

Cap. V.

CAPUT V.

Vers. 1. *Vers. 1.* *τῆς ἐξαιρουμένης φλογός, flammæ sursum se attolentis*. Sic oportuit. *ἐξαίρω*, non *ἐξαίρειν*, est *sursum tollere, excita*. Sic *κονιορτόν ἐξαυρόμενον* III. 65, 4. Eodemque modo hic correctam vulgatam scripturam a Scaligero videmus. — *Ibid.* *ἐξαυτῆς*. Mendose *ἐξ αὐτοῖς* Reg. E.

Vers. 2. *Vers. 2.* *ἐνέβαλα*. *ἐνέβαλε* Reg. E.

Vers. 3. *Vers. 3.* *αὐτόθεν συνόως*. Interposito commate separata hæc erant in ed. 1. 2. 3. & in mssis nostris. Distinctionem sustulit Ernestus, monitus a REISKIO, docente *αὐτόθεν συνόως* esse unam coherentem neque divellendam

dam complexionem verborum, significantem *statim e vestigio*. — Sic XI. 9, 6. & alibi. — *Ibid.* ἐκ τῆς τῶν πελῶν ἐπιβουλῆς. — τῶν, quod deerat vulgo, inseruimus cum Med. & Reg. E. ἐπιβολῆς habet unus Reg. F.

Vers. 7. ἵππων. Sic omnes recte dederunt *vers. 10.* — *Vers. 7.* „Nam cur equites seorsim nominaret, & paullo post viros, quasi viri illi non essent, mediis interjectis animalibus operariis. ἵπποι sunt equi bellatores. τὰ ὑποζύγια sunt equi operarii aut jugales, item muli, asini.“ REISKIUS. — Poterat addere, boues.

Vers. 8. σύγχυσιν recte Casanb. cum Vrsin. & Aug. *Vers. 8.* σύγχυσιν Reg. E. G. σύσχυσιν ed. 1. Reg. F. Vof. Tub.

Vers. 10. ἀτυχῶς. ἀτεχνῶς Reg. E. *Vers. 10.*

Vers. 12. φόβου caret Reg. E. *Vers. 12.*

Vers. 13. ἱκανὸν ὄν. ἱκανὸν ἦν Scalig. *Vers. 13.*

Vers. 15. διεργασμένων. — „Forte νῆ Δι' εἰργασμένων.“ REISK. — Speciose, nec tamen vere. Nam & aliàs eodem verbo composito pro simplici utitur Noster; velut II. 73. 7. IV. 22. 1.

CAPUT VI.

Cap. VI.

Vers. 1. Οὐ μὲν ἀλλὰ &c. Ante hoc caput signa huius posuimus, Guijelmum Xylandrum secuti, qui ad rem versionis germanicæ perspecte monuit, deesse h. l. articulam aliquam narrationis, ex Livio supplendam. Nempe numerum castrorum, & pauca alia, quæ Livius habet lib. XX. c. 6. sq. & Appian. Punic. c. 23. sq. prætermisit Epitomator. Confer mox ad *vers. 2.* — *Ibid.* ἐπιγενομένης Ἰστε Casanb. cum Vrsino. Mendose ἐπεγενομένης ed. 1. in mssis.

Vers. 2. παρὰ τῇ τῆς πόλεως ὀχυρότητι, confusus *Vers. 2.* ἰπιδι munitione. — „Cujusnam? Quo Hasdrubal se recepit. Sed videntur quædam explendæ narrationi rerum istarum necessaria h. l. ab Epitomatore omissa esse.“ REISKIUS. — Livius XXX. 7. Hasdrubal ex fuga, cum

paucis, Afrorum urbem proximam petierat. Ejus urbis nomen *Andani* prodidit Appianus Punic. cap. 24.

Vers. 3. *Vers. 3.* διασσωσμένων recte Casaub. cum Reg. E. διασωσμένων ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.* οὐκ ἐλάτλους. Quo pacto ferri hoc possit, haud adparet, Alia ratio est cap. 7, 9. Ceterum in numero convenit Livius XXX. 6. nec dissentit Appianus 1, c.

Vers. 5. *Vers. 5.* ἀφῆκς. ἀφῆκς Reg. E. male. — *Ibid.* ἐπὶ αὐτῇ. Possit fortasse ferri hoc, quoniam verbo ἦκω, in præsentis temporis forma, notione præteriti utuntur attique quidem inprimis scriptores, sed & reliqui Græci. Vide Schol. Euripid. ad Hecub. v. 1. Quare & imperfectum ἦκον notione præteriti plusquamperfecti usurpari solet, ut monuimus ad IV. 68, 4.

Vers. 6. *Vers. 6.* καλὸν τρόπον recte Casaub. cum Vrs. & Aug. καλὸν τρόπον ed. 1. cum cett. codd.

Vers. 7. *Vers. 7.* τὴν ἑκράν τὴν πρὸς ὧν οὐραν τῆς Ἰούκῃς. Vulgarum προσοῦραν asterisco, ut suspectum, notaverat Casaubonus, interpretatus *in colle qui Vticæ imminet*, Livius XXIX. 35. *Castra hiberna in promontorio*, [id græce ἑκρά est] *quod tenui jugo continenti adhærens, in aliquantum magis spatium extenditur, communit.* Ea castra ad posttinitatem etiam nobilitata sunt, & nomen *castra Cornelia* vel *Corneliana* gesserunt; quæ *ad orientem Vticæ* fuisse, ex scriptorum veterum testimoniis, a Cellario in Geogr. Antiq. lib. IV. c. 4. p. m. 154. collectis, satis adparet. Ab his distinguendus ille *collis*, cujus mentionem Polybius supra cap. 2, 3. fecit, qui magis versus meridiem Vticæ situs fuisse videtur. — *Ibid.* ταῖς ναυτ. δυναμ. Articulum temere omissum a Casaub. & seqq. restituimus ex ed. 1. & msstis.

Vers. 8. *Vers. 8.* ὅσον οὐκ ἔδω. conf. ad II. 41, 14. & ad II. 4, 4. — *Ibid.* τὸ ἐλὼς ἐκπλαγῆς ἦσαν. Perspecte sic Ursinus corrigere jussit, cui obtemperavit Casaub. τὸ ἐλὼς ἐκπλ. ed. 1. cum msstis omnibus, præter Reg. E. qui propius ad veritatem τὸ δὲ πρὸς ἐκπλ. habet. Literas

A & A

- Verf. 2. Polyb. *Infra* c. 10, 2. — *Ibid.* τοὺς ἀμπέρους. Cum ex ed. 1. & Aug. intellexisset REISKIUS, in libris esse τοὺς μὲν ἀμπέρους, hæc notavit ad hunc locum: „Videtur hic aliquid deesse, ad hanc fere sententiam: τοὺς μὲν στρατιώτας προσηγήσατο, *militēs quidem sibi obstringebat;* vel etiam ἐπλούτιζε, *ditabat;* τοὺς δ' ἀμπέρους ἐξάπεσται. *As lussitulosos, mercatores autem e castris domum redeuntes magno cum lucro abjicit,* h. e. in causa erat, cur illi cum magno lucro possent castris excedere.“ —
- Verf. 3. *Vers.* 3. καλῶς γὰρ. καλῆς γε Reg. E. perperam. — *Ibid.* τῆς ὅπερ πᾶν ἔλυν. ὅπερ deest vulgo, sed oportune dedit Reg. E. & Med.
- Verf. 5. *Vers.* 5. ἐπίστησαν. Perperam ἀπίστησαν Reg. E. —
- Verf. 6. *Vers.* 6. τῆς παιδείας. conf. ad cap. 1, 4. — *Ibid.* Ἀσδρούβου restituimus ex ed. 1. & msstis: eaque forma in genitivo casu constanter utitur Polybius. Ἀσδρούβα Casaub. sua auctoritate. — *Ibid.* τοῦ στρατηγῶ. Servandum duximus articulum, quem ex conject. adjecit Casaub. cum ignorarent eum mssti & ed. 1. — *Ibid.* ἀπερρύσσε μὲν εἶν. Sic Casaub. & seqq. cum Vrsino. οἶμαι, quod est in libris, defendit. REISKIUS, hac sententia, *si fallor, ut consentaneum est uxorem facere, ut muliebre ingenium decebat.* Sed tum καὶ, quod sequitur, delenaum esse monet.
- Verf. 7. *Vers.* 7. ἀπήγγελλον. Quis nunciavit? Non ipsi, putamus: sed duces Poenorum, aut fama. Ita, nisi quid turbatum est, impersonaliter accipiendum erit hoc verbum.
- Verf. 9. *Vers.* 9. περὶ τὰ Μεγάλα πεδία καλούμενα. Sic & Liv. XXX. 8. in *Magnos (ita vocant) campos.*

CAP. VIII.

CAPUT VIII.

- Verf. 1. *Vers.* 1. στρατόπεδον, εὐθέως. Mendose στρατοπέδευον ὁμαῦ τοῖς Νομάσι καὶ τοῖς εὐθέως Reg. F. G. Vef. Tub. ver. his nonnullis per errorem ex versu præc. repetitis, quæ adeo in Regiis, ut mendosa, punctis notantur,

Vers.

Vers. 3. τῇ δ' ἐξῆς. τῆς δ' ἐξῆς ed. 1. invidis mssis. Vers. 3.
 — *Ibid.* καὶ προθέμενος τοὺς ἱππέας, ἐν ἑπτὰ σταδίοις
 παρενέβαλε. Sic Urb. & Reg. E. nisi quod præpositionem
 ἐν omittunt. Ceteri cum ed. 1. καὶ προθέμενος ἐπὶ
 σταδίοις τοὺς ἱππέας, παρενέβαλλε. Id tenuit Casaub. ad-
 jecta præpos. ἐν ante ἑπτὰ, & sic interpretatus est: *Poste-*
ro die in campum degressus e tunulo aciem instruit, equita-
tu hosti obiecto, Et stadia septem ex eo loco antrosum
progredi jussit. Sed quod sequitur, οὕτως δὲ τὰς κατὰ πό-
 δας ἡμέρας, μέιναντες, satis indicat, verbum παρενέβαλλε
 nunc non aciem instruxit significare, sed castra locavit:
 quod quoniam tam exiguo ab hoste intervallo fecit
 Scipio, necesse erat, ut, dum figerentur tentoria, equi-
 tatum hosti opponeret. Recte vero ἐν præpositio adjuncta
 a Casaubono est. conf. Adnot. ad I. 39, 12, & loca ibi ci-
 tata, quibus plurima alia adjici. possunt, v. c. XV, 7, 3. &c.
 In Reg. F. G. Vef. post ἑπτὰ σταδίοις τοὺς ἱππέας imperi-
 te de novo repetitur τοὺς ἱππέας (sic) παρενέβαλλε.

Vers. 5. In veram scripturam σημάας nunc consen- Vers. 5.
 tiunt omnes, qui alias plerumque σημείας scribere consue-
 verunt. — *Ibid.* ταύταις scribendum monuerat etiam
 Reiskius, sed de adjiciendo artic. τὰς nil notavit. — *Ibid.*
 περιγυλίων correxit Casaub. Mendose h. l. περιγυλίων aut
 περιγυλίων mssis cum ed. 1. Vide ad v. 10.

Vers. 7. ταῖς τῶν Ῥωμ. σπεύρας. ταῖς perperam de- Vers. 7.
 est Reg. F. G. Vef. Tub. In lat. versione, pro *ex adverso*
cohortium Romanarum, scribe *manipulorum Romanorum*,
 Est enim idem σπεῖρα, atque σημάς vers. 5. Conf. ad XI.
 23, 1.

Vers. 9. Verba διὰ τὴν ἀπειρίαν usque κρατηθέντες Vers. 9.
 perperam defunt Regiis, Vef. Tub. — *Ibid.* ζωγρεῖα.
 ζωγρίξ Reg. E. rectius. Vide ad I. 7, 11. — *Ibid.* τὴν
 ἀθροσίαν τὴν εἰς τὸν Πόπλιον. ἀθροσία εἰς τὸν πόλεμον
 verba sunt sine sensu. Πόπλιον scripsisse Polybium, satis
 indicat quod sequitur οὐδὲν γὰρ πολέμιον παρρηθότες ὑπ'
 αὐτῶν. Consentit Livius XXX, 8. neque spes venia q
 Scipio.

Scipione erat, quem bene meritum de se &c. Eandem emendationem Scaliger jam proposuerat.

Verf. 10. *Verf. 10.* Recte *συμμάχῃσαντες* Casaub. cum Aug. & Reg. E. *συμμάχῃσαντες* ed. 1, Reg. F. G. Velsont.

Verf. 11. *Verf. 11.* *κλῖναι* recte Reg. E. Vulgo *κλῖναι* edd. cum Aug. & aliis. — *Ibid.* *πριγκίπων* recte Casaub. cum Reg. E. F. G. Velsont. *πριγκίπων* ed. 1. *πριγκήτων* Aug. conf. vl. 5.

Verf. 12. *Verf. 12.* *μεγάλην παρασχόμενοι χρεῖαν*. Quam *μὲν* *ῥά* *βλῃ* *παρ'* *ἔλῃ* *παρασχομ.* *χρεῖαν* dent codices, su-
spicati eramus, fortasse *μεγάλην καὶ ἔλῃ* scripsisse Poly-
bium, ut *ἔλῃ* *χρεῖα* idem valeat ac *ὀλοσχερῆς* *χρεῖα*
id est, *maximi momenti opera*, *opera quæ ad ipsam urbem*
summam plurimum contulit: cum quo conferri poterit
illa dictio *ἢ ἔλῃ εὐνοια*, i. q. *ὀλοσχερῆς εὐνοια* I. 14, 3.
Quod *παρὰ* pro *καὶ* scripserunt librarii, inde oriri potuit
quod ad vicinum verbum *παρασχόμενοι* hærrant. — Ce-
terum ad *παρ'* *ἔλῃ* intelligere *τὴν πράξιν*, id quidem
durius utique videtur: &, ea si sententia fuit Polybii, ad-
jecta ab ipso fuisse hæc verba *τὴν πράξιν* necesse est, *ὅς*
librariorum errore omissa.

Verf. 14. *Verf. 14.* *γενομένης* *γινόμενης* unus Reg. E.

Cap. IX.

C A P V T IX.

Verf. 1. *Verf. 1.* *ἔθεντο* *ἔθεντο* Reg. E.

Verf. 2. *Verf. 2.* *τῆς δυνάμεως μὲν εἶν.* *τῆς δυνάμεως αὐτοῦ*
μὲν εἶν suaserat Reiskius. Sed non opus est *αὐτοῦ*, quod
etiam incommodum videtur: non enim *eodem loco* manet
qui oppida circumcirca obit. — *Ibid.* *τῶν Ῥωμαίων*
στρατοπέδων. *Ῥωμαίων* scribere iussit Gronov. in No-
tis editis; cui lubentes obtemperassemus, si in tempore ad-
vertissemus animum, — *Ibid.* *τοῖς περὶ τὸν Σύφωνα*, *τῆς*
caret Reg. E.

Verf. 4. *Verf. 4.* *ἐθαλόντι*. Vtroque, *ἐθαλόντι* & *ἐθαλοντήν*,
promiscue utitur Polybius. — *Ibid.* *διὰ τὸν φόβον*. Li-
vium si sequaris, legendum fuerit *αἱ δὲ διὰ τὸν φόβον*.

Sic

hic enim ille XXX. 9. *partim spe, (ἀθελοντὶ) partim me-*
u, (διὰ τὸν φόβον) partim vi subegit. — *Ibid. ἐξ ἐφό-*
δου. πολιορκῶν ἤ. ἐξ ἐφόδου voluit REISKIUS: „Diver-
 a hæc sunt (ait) urbem *ex obsidione, & ex insultu primo*
utque ipso adventus sui terrore capere; utrumque tamen
it κατὰ κράτος.“ — Eandem olim sententiam Casaubono
 fuisse, (inferendam nempe h. l. particulam ἤ,) ex ora
 Basil. intelligimus. At πολιορκῶν non est *obsidere*, sed
oppugnare: & potest *oppugnatio fieri ἐξ ἐφόδου*, absque
obsidione; nec facile intelligitur, quo pacto *per vim* (κατὰ
 κράτος) capi urbs *absque oppugnatione quadam* possit.
 Quare bene habet vulgata. — *Ibid. κατὰ κράτος ἤρεα*
 Cum ἤρεα esset editum (non ἤρε) consentientibus mssis,
 REISKIUS — „Utrumque, ait, dicitur αἰρεῖν πόλιν &
 ἄρειν. Quia tamen illud est usitatus, malimus h. l. ἤρει.“ —
 At hoc non usitatus modo est, sed sic constanter scri-
 bit Polybius.

Verf. 5. ὅτε συνεχῶς ἐγκείμενα ταῖς κακοπαθείαις. *Verf. 5.*
 Casaubonus, *continuis laboribus vexati*. Sic & Ernestus
 in Lexico Polyb. ἐγκεῖσθαι κακοπαθείαις, *vexari calamita-*
tibus. Sed nobis quidem etiam atque etiam dubitare
 subit, an inesse verbo ἐγκεῖσθαι vis illa possit; exempla
 certe istius usus desideramus: & quoniam in libris omnibus
 est *συνεχῶς τε ἐγκείμενα*, adparet quidem, ad nihil referri
 illam particulam τε, adeoque falso hic esse positam, qua-
 re & delendam iudicaveramus; sed doctioribus viris &
 ingeniosioribus cogitandum relinquimus, aliudne verbum,
 & quodnam, lateat in illis τε ἐγκείμενα.

Verf. 6. τηλικαύτη πληγὴ περιπεπωκότων. *Nē. Verf. 6.*
 cessario compositum verbum requirebatur; & hoc περι-
 πτεῖν in ejusmodi connexionione præ ceteris amat Poly-
 bius. Reiskius *συμπεπωκότων* aut *κατεπτηχότων* sua-
 serat.

Verf. 7. ἤδη πλεῖν: ἤδη μὲν πλεῖν editio Casaub. & *Verf. 7.*
 seqq. invitis mssis; temere repetita particula μὲν, quæ
 paucis

paucis ante verbis suo stat loco. — *Ibid.* τοὺς τῆς Ἰνδίας. Carent τῇ Reg. F. G. Vef. Tub.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἐπὶ τῇ τὸν Ἀνδρῶν. Sic quidem omnes. Sed necessario requiri videtur ἐπὶ δὲ, ut hoc δὲ respondeat illi μὲν, in ταῖς μὲν ναυσίν. Nempe illa ναυσίν adeoque mari tentanda esse suadebant, hoc nunc in continenti tentandum. Ad illud μὲν, in οἱ μὲν ἀνδραδέστατοι (verf. 7. init.) refertur istud δὲ verf. 9. τινὲς δέ.

Cap. X.

CAPV T X.

Verf. 1. *Verf. 1.* Verba δὲ τούτων defunt Reg. F. G. Vefontb. — *Ibid.* προῆγον correxit Casaub. προσηγον ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* παρὶ τῶν. παρὰ τῶν Reg. E. Tum idem ἐβούλοντο pro ἐβουλεύοντο.

Verf. 3. *Verf. 3.* In στρατείαν nunc consentiunt omnes; nec mutavit Casaub. conf. c. 4; 4. & c. 7, 1. & Adnot. ad l. 9, 3. XII. 5, 2. &c. — *Ibid.* Τύννητι correxit Casaub. Τύννητι ed. 1. cum msstis; & sic mox rursus Τύννητι, & Τύννης. — *Ibid.* καταστράτοι. Suidas in Σύνοψις. — *Ibid.* Dativus τοῖς Καρχηδονίοις pendet a dictione ἐν συνθήκῃ.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἐτοίμως ἔχοντες. ἐτοίμως Reg. E. sed superfl. ἐτοίμως eadem manu. — *Ibid.* ἐγγίνοντο πρὸς ἀναγωγῇ καὶ τοῖς προκειμένοις. Quum πρὸς ἀναγωγῇ vulgo darent omnes, nil erat quo referretur dativus τοῖς προκειμένοις, quare ἀκολούθως τοῖς προκειμένοις suspicatus erat Reiskius. Sed expeditior utique certiorque erat nostra emendatio. Promiscue enim γίγνασθαι πρὸς τι & πρὸς τινι usurpat Polybius aliique græci scriptores. Conf. ad l. 26, 3. — *Ibid.* κατέλαβεν. Perperam κατέβαλε Reg. F. G. Vef.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἀπέχει ex Casauboni emendatione est ἀπεῖχε ed. 1. cum msstis; quod & ipsum teneri fortasse potuerat. — *Ibid.* ὡς ἑκατὸν ἑξοσι σταδίους. Consentit Livius: quindecim millia ferme passuum. Constanter οὐκ ἴσθαι pro mille passibus numerat Polybius.

Verf.

Verf. 6. ἀνέγαντο ταῖς ναυσίν. *Centatis navibus* Ha- Vers. 6.
 milcarum, classis praefectum, egressum contra Romanos
 se, Appianus scribit, Punic. c. 24.

Verf. 7. περὶ τὸ σφέτερον αὐτῶν ναυτικόν. *Articu-* Vers. 7.
 im τὸ ex conject. inseruit Casaub. cum ignoraret eum
 d. 1. & mssti. αὐτῶν oportebat, scil. Ρωμαίων. Et eo-
 em modo etiam a Scaligero videmus emendatum. Lite-
 ram finalem absorpsit prima litera vocis sequentis.

Verf. 9. πρὸς μὲν τὰς ἐξαιρέσεις καὶ προσκωγὰς τῶν Vers. 9.
 ὀργάνων. Mire Calaubonus: *ad remouenda quidem aut ad-*
iuuenda tormenta. Imo vero ἐξαιρέσεις τῶν ὀργάνων est
cessio operum, excitatio machinarum oppugnationi inser-
ientiam. Sic ἐξαιρὸντες τοὺς πόρακας I. 22, 8. — *Ibid.*
 ολιορκίαν recte Casaub. cum Ang. & Reg. E. πολιορκίαν
 d. 1. Reg. F. G. Vers. Tub. — *Ibid.* ἐξηρτυμένας recte
 Iem, cum Ang. ἐξυρτημένας ed. 1. Reg. F. Vers. Tub.
 ἐξηρτημένας Reg. E. F. — *Ibid.* κατηρτισμένον. κατηρ-
 ησμ. Reg. E. F.

Verf. 10. συνορμήσας δὲ τὰς καταφράκτους νῆας, Vers. 10.
ostratas naves subduxit. συνορμήσας scribi debuit,
 t monuit Reiskius, licet in vulgatum libri consentiant
 mnes. συνορμῆν enim neutraliter, *esse in statione*, signi-
 cat; συνορμίζειν, active, *subducere in stationem, ad ter-*
ram adpellere, nonnumquam etiam *in ipsam terram, in*
avale, in siccum subducere. vnde III. 96, 14. V. 3, 5. V.
 01, 1. & ibi Adnot. Livius de hac re agens XXX. 16.
 incipio, ait, *contra quam in navali certamine solet, rostra-*
is in postremam aciem receptis prope terram,
peritiarum quadruplicem ordinem, pro muro, adversus
hostem opposuit. — *Ibid.* Φορηγούς. Φορτίδας Reg. E.

Verf. 11. Cum in ἀπείτα vulgo, abrupta oratione, Vers. 11.
 lesinerent edd. & mssti, hæc ad h. l. scripsit ΓΑΡΟΠΟΝΙΝΣ
 n Notis ineditis: „Nisi nimis bene de me sentio, videbar
 mihi hic supplevisse Polybium ex fragmento apud Sui-
 lam in Κεραία, hoc modo: ἀπείτα καθάλόμενος τοὺς
 στεύς καὶ τὰς περσείας, ἔζευξε τούτοις αὐτὰς βεβαίως. Id
 odoratus

Verf. 11. odoratus sum ex verbis, quæ Livius hoc loco Polybium vertens adhibuit lib. XXX. c. 10. *earumque ipsas (onerarias) malis antennisque de nave in navem trajecit, ac validis funibus velut quo inter se vinculo inligatis, comprehendit.* — Isto segmento augendum Polybium, ab eodem Iac. Gronovio in Notis etiam ad Livium editis monitum videmus. Sed ecce, aliud insuper segmentum, quod proxime cum verbis modo prolatis cohæret, offert idem Suidas in *Ἑπηρετικοῖς*, (nam sic scribendum pro mendoso *Ἑπειρετικοῖς*, conf. XIII. 12, 7.) his verbis: *βραχὺ διάστημα ποιῶν, ὥστε ὑπηρετικοῖς (πλοίοις) ἐκπλεῖν θύνασθαι καὶ διαπλεῖν.* Livius l. c. sic pergit: *tabulasque superstravit, ut pervium ordinem faceret; Et sub ipsis pontibus intervalla fecit, qua procurrere speculativa naves in hostem, ac tuto recipi possent.* Confer Spicilegium nostrum Reliquiarum ex Polybii lib. XIV. Tomo V. p. 39 sq. Pro *διαπλεῖν* fortasse *διεκπλεῖν* scripsit Polybius, ut I. 51, 9. XVI. 4, 10. De tota autem hac narratione confer Appian. in Punic. c. 25. qui quidem in nonnullis momentis a Polybio Livioque dissentit.

Cap. XI.

CAPUT XI.

Verf. 1. *Verf. 1. Φίλωνας.* De *Philone* isto confer Reliquias libri XV. cap. 30, 5. & præsertim cap. 33, 2. quem locum respexisse videri Athenæus potest: sed nihil impedit, quo minus credamus, de eodem homine jam hoc libro locutum Polybium, ubi certe de *Agathocle* fuit dicendi locus, sodali & supremo regni administro Ptolemæi Philopat. qui hoc anno 551 diem obiit supremum. De *Agathocle*, & ejus matre *Oenanthe*, confer XV. 25 sqq. & Iustin. XXX. 2. In versione nostra Latina, verba *Excerpt. Valesian.* per typothetæ errorem huic capiti præfixa sunt, cum in fronte capitis 12. poni debuerint.

Verf. 4. *Verf. 4.* Vocabulum *δεικτηρίων* unde acceperit Casaubonus pro *δεικταρίων*, quod ante eum fuerat positum, non magis ipse nos docet, quam Athenæi interpres

res Dalechampius declaravit, unde didicerit, *Delelaria* Vers. 4.
 las ab Alexandrinis vulgo vocata esse prostibula & vi-
 illimas meretrices. Hoc videmus, Vrsinum in Polybi-
 Fragmentis p. 233. ubi cum veteribus Athenæi editioni-
 us *δεικασιαδων* in contextu posuit, in ora libri *δηπτη-*
ιαδων notasse, tamquam veteris cuiusdam codicis
 scripturam.

Vers. 5. Ἀγαθόκληα. Agathoclea, Agathoclis illius. Vers. 5.
 oror, de quo vers. 1. dictum est. Vide Polyb. XV. 26.
 & mox ad c. 12, 3.

CAPUT XII.

Cap. XII.

In Eclogis de Virtutibus & Vitis conservatum hoc
 fragmentum est; quare in *Versione Latina* præfigi huius
 capiti verba illa debuerant *Excerpt. Valesian.* quæ præ
 hypothese errorẽ præfixa sunt capiti præcedenti. Co-
 erum, ad librum XIV. pertinuisse hanc eclogam, intelli-
 git ait VALESIVS ex fragmentis libri XIV. ex Athenæo
 collectis, in quibus de secta ac moribus *Ptolemæi Philopati-*
oris agitur, cujus historiam, a libro quinto intermissam,
 nunc demum repetit Polybius.

Vers. 1. Εἴτεν δέ τινες ἐπαποροῦντες. Sic forte legen. Vers. 1.
 nm; ait Valesius: id vero receplmus; cum commodius
 nihil succurreret; & tamen manifeste corruptum esset id
 nod ex cod. Peiresc: vulgatum erat, *Ὅσοι δέ τινες ἐπα-*
ποροῦντες. Ὅσοι δέ τινες suspicatus erat Gronov. in No-
 is mssis, ubi provocat ad III. 57, 2. At sic requirere-
 ar *ἐπαποροῦντες εἰσι* vel *εἶεν*, aut *ἐπαπορήσουσι*, vel *ἐπα-*
πορήσασιν. ὅρῳ δέ τινες *ἐπαποροῦντας* conjecit
 Leisvius. — *Ibid. πράξεις . . . τὰς παραλήλου.* Eadem
 tentiã XXVIII. 14, 11: *τὰς κατ' ἀλλήλων πράξεις* di-
 cit: — *Ibid. ἐν καιρῷ τῷ νῦν.* Certius nihil in promptu
 habemus; nec verò sic persanatum locum putamus.

Vers. 3. τὸν κατὰ Κοίλην Σορίαν πόλεμον. — „Bel. Vers. 3.
 m intelligit, quod inter Antiochum Magnum Syriæ; &
 tolemæum Philopat. Aegypti regem gestum est ob Sy-
Polybi Histor. T. VII. M thum

Vers. 3.

riam Coelen; quo bello victor Ptolemæus Antiochum ad Raphiam Syriæ oppidum profligavit, Olymp. CXL. anno 3. ubi narrat Polyb. lib. V. In Prologo libri XXX Trogi Pompeji sic lego: *at, mortuo Ptolemæo Tryphone, filius ejus Philopator Antiochum regem vicit Raphiæ. Ipse amore Agathocleæ corruptus decessit.* In Polybio legi etiam posset, τὸν περὶ Κολλῆς Συρίας πόλεμον. VALESIVS. — Sic τὸν ὑπὲρ Κολλῆς Συρίας πόλεμον dicit V. 31, 1. III. 2, 4. Sed nec male περὶ Κολλῆν Συρίαν, bellum in Coelsyria gestum. Sic V. 105, 3.

Vers. 4.

Vers. 4. εἰς τὸν νῦν δεδλωμένον πόλεμον. — „Bellum intelligo, quod Aegyptii, socordiam ac mollietiem regis gravati, ei intulerunt. Secunda enim ad Raphiam pugna elati, parere posthac regi dedignabantur, ducem dumtaxat & caput requirebant, idoneas sibi vires ad resistendum rati. Itaque brevi in apertam defectionem erupere, ut scribit Polybius in fine libri quinti.“ VALESIVS. — Vide lib. V. c. 107. τὰς περὶ τὴν Αἴγυπτον ταραχὰς vocat III. 2, 8.

Vers. 5.

Vers. 5. Dele comma, quod post ἀναγινώσκουσιν nescimus quo pacto importune irrepsit.

Ibid. Ζήτει. ἐνέλειπε γὰρ φύλλα μὴ. — „Forte φύλλα β' ἢ γ'. Incredible enim est, octo seniones chartarum (tot enim sunt 48 folia) consumptos esse in uno illo fordido argumento, libidinibus Ptolemæi. Sufficit, & gravitate historici dignum est, duo aut tria folia iis describendis impendisse.“ REISKIVS.

Ibid. καὶ Ἀρσινόης. — „Hæc, moribus Aegyptiorum, eadem soror atque uxor fuit Philopatoris; quam Philopator post partem de Antiocho victoriam, missa cum percussoribus Philammonæ, interfecit, ut scribit Polybius lib. XV. in fine, [cap. 33.] & Justinus lib. XXX. [c. 1.] apud quem perperam Eurydice scribitur.“ VALESIVS.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XV.

RELIQVIA S.

CAPVT I.

Lib. XV.

Cap. I.

Verf. 1. Quæ ante hanc narrationem prætermisit Epitomator, suppleri ex Livio possunt, lib. XXX. c. 11-24: & ex Appiani Punicis c. 26-34. Scilicet Poeni, dum, revocato ex Italia Hannibale, per legatos Romam missos de pace agebant, ducentas interim naves onerarias, quæ, cum Scipioni advehere commeatum leberent, vi tempestatis ad oram ditionis Carthaginensis erant delatæ, cum ipso commeatu suam in potestatem relactas Carthaginem abduxerant. — *Ibid.* ἐπὶ τῷ. Menlose ἐπὶ τῶν Reg. E. quod eo notandum, quoniam sæpe hæc confunduntur, per compendium scripta: — *Ibid.* κατὰ τὴν ἰσθμὸν recte Casaub. cum Reg. E. κατὰ τὴν ἰσθμὸν ed. 1. cum cett. codd. omnibus.

Verf. 1.

Verf. 3. Λεύκιον Σέργιον καὶ Λεύκιον Βαβίον. *Verf. 4.* Tum Λεύκιον Σερτίον καὶ Λεύκιον Σέρτιον vulgo esset editum, & Casaubonus in græcis inter Λεύκιον & Σερτίον, temque inter Λεύκιον & Σέρτιον asteriscum interposuisset, in latina vero versione L. Servilium, L. Babium scripsit; sic ad h. l. commentatus est GRONOVIVS: „Nec asterisci placent, nec talis interpretatio: Non enim Lucium Babium, sed Marcum vocat Livius XXX. 25: tum nec L. Servilium, sed L. Sergium: Ergo scribe Λεύκιον Σέρτιον

Vers. 3. γιν, qui tralatitius error. Pro secundo forte scripsit *Λεύκιον Σέντιον*, in quo Livius alios auctores secutus fuerit; etsi *Babium* in castris Scipionis etiam infra nominet. — *Babium* commemorat noster cap. 4, 1. ubi quidem mendose Βαίβιαν dant codd. mssti cum ed. 1. Bæbio autem *Lucii* prænomen apud Livium, ex uno vet. codice Signonii ademptum, ex vetustis editionibus & ceteris omnibus codicibus Livianis, jam pridem restitutum est. Ceterum confer Drakenborch. ad Liv. l. c. Sed particulam καί, inter Σέργιον (vel Σερούιον) & Λεύκιον, facile abesse patiamur, quam non agnoscunt ed. 1. Med. Aug. Reg. F. G. Vefont. & inseruit Casaubonus, nescimus unde: habet eandem tamen & codex noster Reg. E.

Vers. 5. *Vers. 5.* ἀπαχθέντες. Videri poterat ἐπαχθέντες vel εἰσπαχθέντες legendum, sed nihil mutamus; præsertim eum dicat e senatu ad populum esse ductos.

Vers. 6. *Vers. 6.* Τύνητα. Rursum Τύνητα ed. 1. cum msstis, ut libro superiori. — *Ibid.* τοῖς θεοῖς σπείσαντο. Cum Vrsino hoc correxit Casaub. τοὺς θεοὺς ed. 1. cum msstis: quod si sequimur, legendum erit τοὺς θεοὺς ἀσπείσαντο, ut monuit Reiskius. — *Ibid.* προσκυνήσαν. Livi XXX. 16. more adulantium proculuerunt.

Vers. 7. *Vers. 7.* τῶν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Sic bene Aug. Reg. E. & Vrsin. καταφιλοῖ ἐν τῷ συνεδρίῳ ed. 1. Reg. F. G. Vef. Hinc καταφιλοῖεν τῷ συνεδρίῳ ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* ὡς κατηγορήσασιν. Abesse hoc loco poterat particula καὶ sed ferri etiam potest, debetque, cum in eam consentiant libri.

Vers. 9. *Vers. 9.* τὸν αὐτὸν ex msstis & ed. 1. restituimus. Temere articulum τὸν omisit Casaub.

Vers. 10. *Vers. 10.* εἶναι δῆλον recte Casaub. cum Aug. Reg. E. & Vrb. εἰ δῆλον ed. 1. Med. Reg. F. G. Vef.

Vers. 11. *Vers. 11.* ὅτι ἀκῆνοι. Temere ὅτ' ἀκῆνοι ed. 1.

Vers. 12. *Vers. 12.* εἰ καί. Perperam deest εἰ Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* νενικηότες τοὺς ἐκεί παρῆσαν. νενικηότες τοὺς παρῆσαν ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. & cod. Vrsin. Hinc τοὺς delere iussit Vrsinus, cui obtemperavit Casaub.

sub. Acute vero Reiskius odoratus est, ad τοὺς excidisse Vers. 12.
 fortasse vocem ἐκεῖ. Et sic plane (τοὺς ἐκεῖ) dederunt Vrb.
 Med. & Reg. E. — *Ibid.* ὑμᾶς ἤδη. Miendose ἡμᾶς ἤδη
 Reg. E. — *Ibid.* ἀμφιδόξους recte Casaub. & seqq. cum
 Vrb. & Reg. E. ἀναμφιδόξους ed. 1. Med. Aug. Reg. F.
 G. Vef. — *Ibid.* ἐδῆ: ex conject. correxit Casaub. δῆ7
 ed. 1. cum msstis.

Vers. 13. ἐπικαλέσασθαι bene Casaub. Vers. 13.
 Reg. E. ἐπικαλέσασθαι ed. 1. cum cett. codd. Et omnes
 perperam mox ἐπισπάσασθαι, pro ἐπισπάσσεσθε, quod de-
 retur eidem Casaubono. — *Ibid.* ἐφη. — „scil. le-
 gatus verba faciens unus nomine omnium. Supra [vers. 8.]
 ἦσαν dixerat. Perinde est: quod unus facit pro omni-
 bus, id omnes fecisse putantur.“ REISKIUS,

CAPVT II.

Cap. II

Vers. 2. τῶν πολιτευομένων bene edd. correctum sic Vers. 2.
 putamus) a primo editore ex vers. 4. ubi in hoc consen-
 iunt omnes. Ceterum cum οἱ πολιτευόμενοι ita distinguan-
 tur, ut sit hoc loco, a τοῖς βουλευμένοις, intelligitur, il-
 los esse principes civitatis, & summos magistratus; hos,
 minores magistratus, qui concilio intererant.

Vers. 6. ἐπαναχθέντα ταῦτα καταποντίσῃ τοὺς πρεσ. Vers. 6.
 βυτάς. — „ἐπαναχθέντας. Redit enim ad legatos: *revertentes in castra sua*.“ REISKIUS. — At ἐπαναχθέντας, ad
 legatos relatum, non significaverit *revertentes*, sed *revert-*
 us; quod alienum est. Sicut vero ἀνάγασθαι vulgatissimo
 verbo dicitur navis, cum *solvit a terra*, cum *evehitur in*
litum; sic ἐπανάγασθαι est *evehi adversus hostem*, *invehi*
in hostem, ut I. 20, 15. & mox hoc eodem cap. vs. 12.

Vers. 8. ἐντειλάμενοι τοῖς cum Vrf. correxit Casaub. Vers. 8.
 lendose τοὺς ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* ἀλλὰ παραλαβεῖ.
 erri posse ὅς δ᾽, monuerat jam Reiskius. Recte: con-
 tr quæ notavimus ad XII. 23, 7. Quare restituenda Po-
 bio fuerit illa particula, quia omnes eam codices agno-
 unt, quam sua auctoritate deleverat Casaubonus, — *Ibid.*

- Vers. 8.** τὸν Βάκρον πεταμέν. Livius XXX. 25. *Bagradani fluvium*. Quod si quis vero librorum scripturam Μάκρων restitutam cupit, minime nos quidem refragabimur, ut jam declaravimus ad l. 75, 5. Conser quæ notarunt interpretes Livii l. c. — *Ibid.* ἀποπλεῖν. ἀποπλέειν Reg. E.
- Vers. 9.** *Vers. 9.* τὴν τῶν ἐναντ. παρεμβ. τὴν deest ed. 1. Reg. F. G. Vef.
- Vers. 11.** *Vers. 11.* Λεύκιον. Λεύκιον h. l. Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub.
- Vers. 14.** *Vers. 12.* τρισὶ τριήρασι. Tres *quadrigemes* habet Livius. — *Ibid.* ἐξ ὑποβολῆς. Sic edd, nescimus an ex cod. msto. Nostri certe omnes Aug. Vrb. Reg. E. F. G. Vrsin. Vef. Tub. ἐξ ὑπερβολῆς habent; quod defendit fortasse aliquis, *trajecitum* interpretando ὑπερβολῆς, qua notione accipitur X. 1, 8. Sed verum videtur vulgatum: quod duobus modis intelligi potest; sive *ex præscripto & mandata*, ut ait Reiskius, aut, *sicut moniti erant*, qua notione idem vocabulum ὑποβολῆ pro vulgato ὑπερβολῆ Polybio restituimus IX. 24, 3. ubi vide notata, & conser notata ad II. 7, 7. sive *ex insidiis*, quemadmodum rectissime (ut nobis quidem videtur) hoc loco Casaubonus interpretatus est; qua notione idem vocabulum ὑποβολῆ haud dubie usurpavit Polyb. V. 105, 1. eademque notione eidem illud restituimus V. 104, 4. cum ibi pariter, ut hoc loco, in ὑπερβολῆ corruptum fuisset.
- Vers. 13.** *Vers. 13.* ἐκ παραβολῆς. Pertinet huc, quod de eadem dictione a Diodoro Siculo XIV. 60. usurpata WASSERLINGIUS monuit: „Dices, ἐκ παραβολῆς idem esse ac παραβόλος, *audacter & maximo cum periculo*, nisi sequentia commissas arte inter se naves exposcularent.“ — Quamquam vero potissimum vim ei dictioni subiectam putaverit, non declaravit vir doctissimus. Apud Diodorum verba τῶν κυβερνητῶν ἐκ παραβολῆς τὸν ἀγῶνα συνισταμένων interpres vertit: *cum gubernatores ex propinquo naves inter se committerent*. Casaubonus, ἐκ παραβολῆς προσμαχόμενοι, *latera petentes*; eodemque modo Reiskius ἐκ παραβολῆς

παρεβολῆς, a latere. Quod si Diodori locum considera-
 veris, intelliges, putamus, utramque notionem esse con-
 jungendam, & παρεβολὴν distingui a τῇ ἀμβολῇ; hanc
 fieri, cum navis ex aliquo intervallo in alteram incurrens,
 rostro eam petit; illam, cum navis navi hostili a latere
 quam proxime fieri potest admovetur. Apud Polyb. II.
 10, 3. παραβάλλοντες τοὺς λέμβους πλαγίους, est lembos
 obliquos navibus hostilibus objicientes. Paulo latius patet
 παραβάλλειν τῇ νηϊ, hoc cap. vers. 12. & I. 22, 9. id
 nempe est quacumque ratione impetum facere in navem
 hostilem, sive rostro, ut supra vers. 12. sive latus lateri
 admovento, ut I. 22, 9. Ernestum probare non possumus,
 ἃν παρεβολῆς interpretantem impetum direxisse & adverso.

Vers. 13.

Vers. 15. ἐξασώθησαν. Sic in veteri suo cod. fuisse Vers. 15
 ait Vrsinus: quod si ita fuit, non videmus, cur ex ingenio
 ἐσώθησαν, simplici verbo, legendum contendat. Ex no-
 stris codicibus unus Reg. E. ad verum proxime accedit,
 ἐξασώσθησαν exhibens; ceteri omnes mendose ἐξέσωσθη-
 σαν cum ed. I. ἐξέσωθησαν Reg. G.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. τῆς πρόθεν. τοῦ πρόθεν malimus.

Vers. 1.

Vers. 2. πρὸς τὸ περιγενέσθαι τῶν Καρχ. Sic Vers. 2.
 recte Casaub. & sic in veteri suo libro fuisse testatur Vrsi-
 nus; quod si ita fuit, nil amplius erat querendum, & te-
 mere fecit idem Vrsinus, quod ὑπεργενέσθαι scribere ius-
 sit. Mendose πρὸς τὸ γενέσθαι codices nostri omnes cum
 ed. 1. — Ibid. συνιδόντες σφίσι τὰ πεπραγμένα, conscri-
 benti sibi factorum. Utique συνιδόντες ista notione cum aliis
 rectius est, tum Polybio usitatus: sed in eandem formam,
 quam h. l. probatiores codices praeferrebant, consentiunt
 omnes V. 11, 8.

Vers. 3. τῆς ἐξ ἀμφοῖν παραστάσεως. Sic codices no- Vers. 3.
 stri ad unum omnes cum ed. 1. quod, quoniam non solum
 ferri poterat, ut monuit Reiskius, verum etiam stylo Po-
 lybiano est consentaneum, restitui auctori debuit. Par-

- Vers. 3.** ticulum ~~est~~ sua auctoritate deleverat Casaubonus. Vide E 81, 6. II. 40, 5. & Adnot. ad IV. 30, 4. & ad IX. 29, 7.
— *Ibid.* μάχη κρύπτεσθαι recte Casaubi cum Vrsini. & Reg. E. Mendose μάχης ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef.
- Vers. 5.** *Vers. 5.* κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον. Ante hæc verba lacunæ signum inseruit vetus interpret germanicus. Nō tamen quidquam videtur deesse. De Hannibalis in Africā reditu in superioribus verba jam fecisse scriptorem, intelligi videtur ex cap. 1, 10. nempe Hannibalis mentio facienda in rebus Italiæ fuit, a quarum rerum expositione historiam cujusque anni incipere Polybius consuevit. — *Ibid.* πρὸς τὴν Νομάδα Τυχάϊον. Fortasse idem hic est quem τὸν δυνάστην τῶν Νομάδων τῶν παλουμένων Agrippidῶν dicit Appianus Punic. c. 33. — *Ibid.* κατὰ τὴν Λιβύην. τὴν articulum, qui aberat vulgo, adjecimus cum Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub.
- Vers. 9.** *Vers. 9.* Μασσανάσσου, & cap. 4, 2. Μασσανάσσης, & c. 4, 6. Μασσανάσσης, & sic potro, tenuimus ex ed. Casaub. & seqq. cum quibus constanter consentit Reg. E. Contra Μασσανάσσου, Μασσανάσσην, Μασσανάσσης perpetuo dant ceteri nostri codices cum ed. 1. hoc libro, ut libro superiori.

Cap. IV.

CAP V T IV.

„Inter tertium & quartum caput videntur plura intercidisse.“ REISKIUS. — Nos quidem, Livianam narrationem cum Polybiana conferentes, nihil invenimus apud Livium, quod hic desideretur. Conf. notata ad cap. 3, 5.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* Βαίβιον. Mendose Βαίβιον ed. 1. cum mssis nostris; & sic rursus iidem δ Βαίβιος vers. 6. pro δ Βαίβιος: sed in τῷ Βαίβιον vers. 9. consentiunt omnes. conf. ad cap. 1, 4. — *Ibid.* ἐπεπορεύετο perspecte correxit Casaub. ἐπερεύετο dant scripti libri omnes, quod in ἐπορεύετο mutavit editor Basileensis. conf. ad cap. 5, 1. De verbo ἐπεπορεύεσθαι vide Lexic. Polyb. & Adnot. ad I. 30, 4. & ad II. 52, 1.

Vnf.

Vers. 2. ἐξελοντῇ Casaub. & seqq. *Μετῶσε ἐξελοντῇ* ed. 1. Med, Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. quod ex *ἐξελοντῇ* corruptum esse potest, quo saepius utitur noster, (vid. XIV. 9, 4.) *ἐξελοντῇ* Reg. E.

Vers. 2.

Vers. 3. ὡς πλείστην δύναμιν. δύναμιν ὡς πλείστην Reg. E. — *Ibid. συνέπτεον αὐτῷ* cum Vrsino correxit Casaub. *συνέπτεον αὐτὸν* ed. 1. cum mssis; quod ferri possit, αὐτὸν, *ipsum*, referendo ad Massaniissam, & subintelligendo αὐτῷ, *ad se*, scil. Scipionem.

Vers. 3.

Vers. 4. ἀφορήσας. Adparet suspensam & subito abruptam fuisse orationem, cum ἀφορήσας legeretur. — *Ibid. μετὰ τῆς ἰδέας.* Perperam τῆς deest Reg. G. & Vefont. — *Ibid. σημαίας* recte Casaub. & seqq. Perperam nunc σημαίας ed. 1. cum mssis, ut olim: sed vide ad XIV. 8, 5. — *Ibid. τὴν τοῦ Σύφακος.* Dæst τῶ Reg. E. Ceterum in *Syphacis* nomine constanter vocalem *o* servant codices nostri cum ed. 1. Conf. ad XIV. 1, 3.

Vers. 4.

Vers. 5. τοὺς ἐκ Ῥώμης πρεσβευτάς. — „Legatos putata Carthaginienstem, ad Romanos pridem missos, nunc remissos domum, una cum legatis Romanorum ad Carthaginienstem.“ REISKIUS. — *Ibid. χάρακα τῶν Ῥωμαίων.* χάρακα τὸν τῶν Ῥωμ. Articulum τὸν deleuit Casaubonus, cum tamen ferri potuisset.

Vers. 5.

Vers. 6. παρ' αὐτῶν recte Casaub. cum Vrb. Reg. C. & Vrsin. *παρ' αὐτὸν* ed. 1. cum Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid. ὁ Βαίβιος.* Vide ad vers. 1. & ad cap. 1, 4.

Vers. 6.

Vers. 9. Φιλανδρηπίας bene edd. Idque voluerunt Aug. & Reg. E. quorum ille *Φιλανίας* habet, hic *Φιλανείας*, sed uterque cum lineola transversa superne imposita, quæ indicat per compendium sic scriptum esse illud vocabulum. *Φιλίας* Reg. F. G. Vef. Tub. pariter cum lineola transversa superne in Reg. F. & Vefont.

Vers. 9.

Vers. 10. παρ' αὐτῷ συλλογίζε. παρ' αὐτοῦ ed. 1. temere & invitis mssis. — *Ibid. οὐχ οὕτω τί δέον παθεῖν &c.* οὐχ οὕτως Reg. E. παθεῖν & quatuor sequentia verba per-

Vers. 10.

peram omisit idem Reg. E. Ad sententiam confer XII. 14, 3.

Vers. 11. *Vers. 11.* διαφυλάξαι ex Reg. E. recepimus, cum eolorem Polybianum habere videretur. Φυλάξαι edd. cum cett. codd. — *Ibid.* πατέρων εὖ κείμενα ἔργα. — „Est vel Phocylidia, vel alius veteris γνῶμογράφου.“ CASAVB. in ora Basil. κείμενα recte Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. Mendose κειμένων ed. 1, cum cett. codd.

Vers. 12. *Vers. 12.* ὑπερθέμενος recte idem Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. Corrupte ὑπερθέμενοι ed. 1, cum cett. codd.

Cap. V.

C A P V T V.

Vers. 1. *Vers. 1.* ἀπορροϋμένους Casaub. cum Vrs. Corrupte ἀπορροϋμένους Aug. Reg. E. F. G. Vrs. Tub. putamus & alii. ἀπορροϋμένους ed. 1. Vide ad cap. 4, 1. — *Ibid.* μὴ μέλειν. μὴ κλεῖν ed. 1. temere & inuitis mssis. — *Ibid.* προσπαλάζειν ex Reg. E. & Med. recepimus. παλάζειν edd. cum aliis.

Vers. 2. *Vers. 2.* διακούσας ἀκούσας Reg. G. Vrs. — *Ibid.* τἄλλα σκοπεῖν Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. E. G. Tub. idemque debuerunt Reg. F. & Vrs. in quibus est τᾶλα. Nec discedit Vrsin. qui τὰ ἄλλα ex suo codice refert. τὰ ὅλα ed. 1. cum Med. quod nescimus cur ita praeferendum putarit Reiskius, ut etiam rem ipsam id postulare contenderet. Eandem quidem lectionem Casaubonus quoque in lat. vers. ex ed. 1. expresserat, *ipsis rerum summam curare esse*: sed quod τὰ ὅλα etiam in Aug. esse ait Reiskius, in eo quidem falsus est vir doctus: nam is codex cum ceteris in τᾶλλα consentit. — *Ibid.* περὶ τούτου ῥαθυμεῖν. Et simplicior hæc emendatio visa est, & per se magis placuit, quam Gronovii conjectura, περὶ τοῦ μέλλοντος ῥαθυμεῖν. Casaubonus græca sic edidit, περὶ τοῦ ῥαθυμεῖν, in latina autem versione verba ista præterit: in utroque eum secuti sunt posteriores editores, REISKIUS rectissime sic interpretatus est: *de hoc autem* (de tempore, puta, prælii committendi) *securos esse iussit; de eo se*
nolle

molle eos multum laborare. Mox deinde conjunctionem quidem inferendam idem ΠΕΡΙΣΚΙΥΣ præclare vidit, sed verbum in indicativo modo ferendum judicavit: διαλέψεται γὰρ τὸν καιρὸν αὐτός, nam de opportunitate pugnandi se ipsum statuturum. „Delabitur (inquit) ab oratione obliqua ad rectam, quod historicis solenne est,“ — Mendose διαλείπεται dat Reg. E.

Vers. 2.

Vers. 3. Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας &c. Confer Livium *Vers. 3.* XXX. 29 sqq. — *Ibid.* τὸν Ἀδρύμητα, Ἀδρύμης, Ἀδρύμητος, Ἀδρύμητι &c. a Græcis efferrī nomen hujus urbis, quæ Latinis *Adrumetum* & *Adrumetus* vocatur, monuit Stephanus Byz. Sed & Græci varie formant id nomen, quemadmodum ad Stephanum monuit Berkelius.

Vers. 4. καὶ στρατοπεδεύουσι. Intellige αἱ πολέμαι ex *Vers. 4.* *vers. 1.* — *Ibid.* χειρίζεται. Si verum est χειρίζεται, oportebit πῶς χειρίζεται κατὰ τὰς παρεμβολὰς ὁ τῶν Ρωμαίων στρατηγός. Πόπλιος δὲ ἑκαταχθέντων &c.

Vers. 5. αὐστήσας αὐτοῖς cum Vrsino correxit Casaub. *Vers. 5.* Perperam αὐστ. αὐτοῖς ed. 1, cum insstis; quod quidem si verum esset, oporteret deinde χιλιάρχω pro χιλιάρχου, sed præstat utique id quod cum duumviris illis edidimus. — *Ibid.* τάχα. πάντας Reg. F. G, Vespont. male.

Vers. 6. ὑποδέδειχεν recte Casaub. cum Vrb. & Reg. E. *Vers. 6.* ὑποδέδειχας ed. 1. Aug. Med. Reg. F. G. Vesp.

Vers. 10. ἔφη δὲ πέμπειν πρὸς αὐτὸν, dixit vero, *Vers. 10.* se ad eum missurum. Nempe — „se, Scipionem, esse Hannibali per internuntium significaturum;“ ut monuit ΠΕΡΙΣΚΙΥΣ, πέμπειν idcirco scribere jubens. — „Nam si vulgata, ait, πέμπειν servatur, sententia plane contraria & rei eventui adversa existit hæc: se velle, ut Hannibal ad se, Scipionem, mittat aliquem, qui ejus nomine secum tempus locumque congressus constituat: cui sententiæ repugnat id quod sequitur cap. 6, 1.“ — Passim quidem præsens tempus notione futuri usurpatum vidimus, sed in hujusmodi connexionē durius hoc videtur; quare πέμπειν utique malimus,

Vers.

Vers. 12. *Vers. 12. περὶ τετρακισχιλίου.* — „Quamvis equitatu valuerit Massinissa, vix tamen videtur tot potuisse equites conficere, [quot vulgo libri Polybiani habent] *sex millia*; aut, si potuit, inauditum est, equitum numerum numero peditum parem fuisse; aut, si fuit unquam, certe Polybius *τεσσάρους* maluisset dicere, quam *εξακισχιλίου* iterare.“ REISKIUS. — Nos nil videmus quid impediatur, quo minus Massinissa, postquam non solum paternum regnum recuperavit, sed etiam Syphacis imperium suo adiecit, *sex millia equitum* Scipioni adducere potuerit. At id si dicere voluisset Polybius, non sic erat scripturus, ut vulgo ex libris nostris editum est; sed *ἰππεῖς δὲ ἄλλοις τεσσάρους*, aut alio simili loquendi genere, sicuti alias, erat usus. Accedit, quod in codice nostro vox *εξακισχιλίου* punctis superne a prima manu impositis, ut suspecta, notatur. Quare Livium sequendum putavimus, apud quem lib. XXX. c. 29, codices omnes in *quatuor millia equitum* consentiunt: is enim, cum pressio pede in hac narratione Polybium sequatur, in suo codice Polybiano ita invenisse videri debet. Livianam scripturam apud Polybium jam in versione latina expresserat Casaub.

Vers. 13. *Vers. 13. συγχαρεῖς.* Perperam *συγχαρεῖς* ed. 1. cum circumflexo accentu: temere vero & invitis mssis *συγχαρης* voluit Vrsinus.

Vers. 14. *Vers. 14. πρὸς πάλιν Ναράγα. Μάργαρον* urbem nemo novit. Apud Livium (qui, ut modo monuimus, ex Polybio sua hæc hausit) veteres quidem editiones *Nadagra* vel *Nadagara* habebant, sed ex probatoribus codicibus *Naragara* ei scriptori restitutum est. Idque nomen ei urbi Ptolemæus & Antonini Itinerarium adserunt. Vide Livii interpretes ad XXX. 29, tum Suritam & Wesseling, ad Itinerar. p. 41. Et terminationem nominis *α*, non *αυ*, fecisse Polybium, fidem facit præmissum vocabulum *πάλιν*, quod præmittere solet urbium paulo obscuriorum nominibus, quæ sunt numeri pluralis aut quæ formam certe habent pluralium nominum; ut IV. 63, 7. V. 13, 8. X.

8, 7. X. 49, 15. — *Ibid.* τὴν ὑβρείαν recte odd. Sic vero
x codd. nostris dat unus Reg. E. Ceteri, Aug.-Reg. F. G.
Ies. Tub. mendose ὑβρείαν. Recte vero omnes cap. 6, 2.
— *Ibid.* ἐντὸς βέλους. Nescimus, quid spectarit Scaliger,
ἐντὸς scribens.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Vers. 2. μὴ πλῆον. Deest μὴ Reg. E. male. *Vers.* 2.
Vers. 3. ἐρμηνεία. ἐρμηνείας pollis suspicari. Singula. *Vers.* 3.
am si teneas, intelligendum ἐκότερος.
Vers. 4. δεξιωσάμενος. Mendose δεξιόμενος Reg. E. G. *Vers.* 4.
Ies. Tub.

Vers. 6. ἐκ τῆς τύχης. ἀπὸ τῆς τύχης. Reg. F. G. *Vers.* 6.
male. — *Ibid.* ἀπονουθετούμενοι. — „Mirum verbum
ἀπονουθετῶσθαι, pro eo quod Vellejas *consilia corrumpere*
dicit.“ CASAVB. in ora Basil. Sic etiam idem in latina
versione: *bonam nobis mentem fortuna corrumpente*. Id
Appianus aliique θεοῦ βλάπτοντες, & uno vocabulo θεο-
λάβειαν solent dicere. Ernestus compositum verbum pro
implici νουθετῶσθαι accipiendum putavit: quod quo pa-
cto fieri possit, non satis videmus. Sed illud videndum pu-
amus, an, quemadmodum νουθετεῖν hortari, sic ἀπονουθε-
τεῖν dehortari significet; ut hæc sit sententia, *licet fortuna*
quam utrique inclementem satis experti sumus) nos de-
hortaretur, vel nos admoneret ne pertinaciter perseque-
mur bellum.

Ibid. ἡμᾶς πεκινθηναι. Sic libri omnes, scripti
& editi: quod si verum est, referetur ἡμᾶς ad utrosque,
Romanos & Poenos; tum vero τοὺς δὲ significabit alteros,
vel alterutros, nempe Poenos, ex illa formula οἱ μὲν, οἱ
τέ. At facile credimus, vere suspicatum esse Casaubonum,
ὡς scriptum a Polybio, quod & in ora Basil. adnota-
vit, & in versione expressit. conf. c. 7, 3. Sic vero τοὺς
δὲ non in prima persona, ut fecit idem Casaubonus, erat
interpretandum, *nunc ipsi cum maxime periclitemur; nisi*
legendum putavit αὐτοὺς δὲ intelligendo ἡμᾶς, quod
audiri

Vers. 6. audiri utique potest. Sed poterit etiam τοὺς δὲ accipi pro τούτους δὲ; ita ut intelligatur Hannibal digitq; veluti monstasse *Poenos*, ad quos hoc refertur; ea fere ratione, de qua diximus ad IX. 33, 11. & IX. 34, 3. — *Ibid.* ἀπὸν ἔτι. Vide ad XIV. 4, 9.

Vers. 7. *Vers. 7.* δι' αὐτῶν ex ed. 1. & msstis restitimus: *ipsi per nos*. Nil opus erat δι' αὐτῶν, quod sua auctoritate edidit Casaub. — *Ibid.* In διαλύσασθαι consentiant codd: nostri omnes. διαλύεσθαι edd. temere & sine necessitate.

Vers. 8. *Vers. 8.* δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων recepit ex Regi E. & Med. δι' αὐτῶν πραγμάτων ed. 1. cum cett. codd. Hinc διὰ τῶν πραγμ. Casaub. ex ing. — *Ibid.* καθάπερ ἐν νηίοις πλοῖσι. Nihil fane incommodi habet adjectum vocab. πλοῖσι ad νήπιον. Sic & καθέλον νήπιον XVI. 20, 2. Casaubonum, ut loco moveret istam vocem, commoverat forte quod in ed. 1. cum Med. & Vef. corrupte legebatur καθάπερ εἰρηλοῖσι πλοῖσι; ubi fortasse putavit, vocabulum πλοῖσι ex conjectura esse a nonnemine adjectum.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Vers. 1. *Vers. 1.* τὰ κατ' Ἰβηρίαν. τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν Med. & Reg. E. bene, quoniam sequitur etiam κατὰ τὴν Λιβύην. — *Ibid.* καὶ μηδέπω. καὶ deest Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* καλινρῦμην recte uno vocabulo edidit Casaub. ut καλῖρροια, καλιντροπος, καλμπροδοσία, & similia. Divisae voces κάλιν ρύμην habet ed. 1. cum msstis. Conf. ad cap. 6, 6.

Vers. 2. *Vers. 2.* Σκόπει δ' ἀφ' ἐνός τῶν λόγων τὰ πράγματα. *Considera res saltem secundum unam earum rationum, quibus illae considerari possunt; considera res saltem una ex parte.* Sane non opus videtur, cum Reiskio aut ἀφ' ἐνός τούτου λόγου scribere, aut ἀφ' ἐνός τῷ λόγῳ, id est, (ut ait ille) τῷ συλλογίζεσθαι; quod quale sit, ne intelligimus quidem. Neque Casauboni opus erat correctione.

Vers.

Vers. 4. ὅς νῦν recte & perspicte a Casaubonio positum videtur. ὡς νῦν, quæ est codicum scriptura, probavit Reiskius; sed velleinus, sententiam explicasset quam his verbis subiectam putavit. An ὡς νῦν significat *ut nunc est*, ut nunc res se habet? — *Ibid.* κοινολογησόμενος. Mendose κοινολογισόμενος ed. 1. Reg. F. Vefour.

Vers. 6. ὁρᾶν Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. ὁρᾶν *Vers. 6.* ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.* δι' αὐτὸν scriptum cum ed. 1. & msstis. δι' αὐτὸν ed. Casaub. & sqq.

Vers. 8. ἀντάραι πόλεμον Casaub. Aug. Reg. E. Vrsin. *Vers. 8.* ἀντέραι ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. quod ortum ex ἀντάραι, cum scilicet in vetustis codicibus (quemadmodum constanter in Vrb.) jota, quod alias subscibitur, ad latus suæ vocalis positum fuisset. — *Ibid.* καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς, quod deerat vulgo, adjecimus cum Aug. & Reg. E. Adjiciendum ex conjectura etiam monuerat Reiskius.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Vers. 2. ὑπὲρ ὧν κάλλιστα γινώσκειν αὐτὸν τὸν Ἀντ. *Vers. 2.* βαν. γινώσκουσιν, quod est in codicibus, haud dubie ex imperiti hominis ingenio ortum est. — *Ibid.* καὶ τοὺς θεοὺς καὶ deest uni Reg. E.

Vers. 3. ἀνθρώπων correxit Casaub. cum Scalig. *Vers. 3.* ἀνθρώπων ed. 1. cum msstis.

Vers. 4. πρὸ τοῦ τοὺς Ῥωμ. τοῦ recte adjecit Casaub. *Vers. 4.* cum abesset ab ed. 1. & msstis. — *Ibid.* προὔτεινες τὰς διαλύσεις. Mendose προὔτεινεν εἰς τὰς διαλύς. ed. 1. cum msstis. Correxid idem Casaub. cum Scalig.

Vers. 6. ἤλθομεν ἐπὶ τί μέρος; Cum ἐπὶ τι μέρος abs. *Vers. 6.* que interrogatione vulgo scriberetur, & verba ista cum sequentibus copularentur usque πολέτων, post quam vocem interposito puncto distinguebatur oratio; sic interpretatus ista verba Casaubonus erat: *Quod maximum omnium est, civibus tuis devictis & pacem petentibus, jam inter vos aliquo modo convenerat.* Difficultatem hujus loci non dissimulavit πικρικὴ. „Mirifica dictio, ait, ἤλθομεν

- Verf. 6.** *Ἰομεν ἐπὶ τι μέρος.* Polybianum est, μέρος usurpate pro negotio vel genere. Significare vult; concessimus quodammodo, devenimus ad nonnulla eorum quæ vos postulabatis. Neque tamen satis apte & molliter oratio procedit, ut potius videatur aliquid deesse. — Plana nobis omnia visa sunt, si per interrogationem acciperentur ista verba: *quamnam in partem devenimus? quoniam loco sunt res nostræ?*
- Verf. 7.** *Verf. 7.* Duo verba καὶ δεηθέντων perperam desunt Reg. E. — *Ibid.* πρὸς τοῖς ὑπὸ σοῦ νῦν προτεινομένοις recte Casaub. cum Vrb. Mendose πρὸς τοῖς - προτεινομένοις ed. 1. cum cett. codd. nisi quod πρὸς τοῖς dat Reg. E.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* πρὸς τὴν συγκλ. τὸ deest uni-Reg. E. — *Ibid.* ἡμετέραν. ὑμετέραν ed. 1. temere & invitis msstis. — *Ibid.* τοῦτων τυχεῖν. Sic conjecerat Reiskius, quem admodum dedit Reg. E.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* ἔπον. ἐπόν. invitis msstis ed. Casaub. & Gron.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* Ἀφέλειν. Mendose ἀφέλειν ed. 1. Reg. F. G. Vef. Hinc ἀφέλει scribere iussit Vrsinus, nescimus quid animo agens. — *Ibid.* ἵνα, μὴ; λαβόντες &c. Quod sequitur ἀλλ' ἵνα, satis indicat præcedere debere negationem; quam, cum diserte expressissent cum ed. 1. codices omnes, sua auctoritate sustulit Casaubonus, fidum orationis non recte capiens. Hannibalis nomine loquitur Scipio, & ironica quadam ratione hoc dicit. *Tu dicere audes, & vis me consentire; ut gravissimæ ex illis conditionibus, quæ jam a Poenis initæ erant, & quibus conditionibus ipsi pacem a senatu populoque Romano per legatos petierant, nunc tollantur? Quo jure tu hoc poscere potes? qua tandem causa me commotum consentire posse credis? Nempe, hoc non dicere audes; ea causa te id poscere, & ea causa me consentire debere, ut (quod tamen rruera futurum esset) præmia accipiant secleris; atque adeo doceantur in posterum pariter perfide agere cum eis qui bene de ipsis meriti fuerint: sed — eo nimirum fine, ut gratiam nobis habeant, cum veniam impetrarint. At contra te ipsum*

usum retorqueo hoc responsum: nam, nunc cum maxime, Vers. 11.
postquam impetrarunt id quod supplices rogaverant pri-
um a me, deinde a senatu populoque Romano, continuo,
noniam aliqua nova spes illuxit, tantum abest ut gratiam
obis habuerint, ut hostiliter etiam denuo nobiscum egerint.

Vers. 12. μετ' ἱκετηρίας τυχόντες ὧν παρεκάλουν. Mira Vers. 12.
rationis trajectio, pro τυχόντες ὧν μετ' ἱκετηρίας παρε-
άλουν, nisi ita ipse scripsit Polybius. — *Ibid.* ὅτι βρα-
χείας. — „ὅτι non damnabo: esset tamen convenientius
re, cum.“ REISKIUS. — Ad vernaculum dicendi mo-
em convenientius videri ὅτε poterat; sed ex græci ser-
monis genio, & ex ipsius Polybii usu, magis convenire
utamus ὅτι, in quod omnes libri consentiunt.

Vers. 13. ἐν οἷς. — „ἂν est delendum. οἷς redit ad Car. Vers. 13.
haginienfes.“ REISKIUS. — Nobis verba ἐν οἷς significa-
e-visa sunt, in hoc rerum statu; quæ cum ita sint; inte-
im. Sic convenit quodammodo hæc dictio cum illa, ἐν
, quo tempore, interea dum, IV. 10, 8. & alibi.

Vers. 14. τῶν ἡμῶν λόγων. — „τῶν ἡμῶν λόγων, aut τῶν Vers. 14.
ν ὑμῶν λόγων, aut τῶν ἡμετέρων λόγων.“ REISKIUS. —
obis ferendum vulgatum visum est, in quo nil mutant
bri.

CAPUT IX.

Cap. IX.

Vers. 1. διαλεχθάντες αὐτοῖς. ἐν αὐτοῖς suspicatus erat Vers. 1.
eiskius; sed & tolerari vulgatam posse fatetur. Imo ve-
o, non tolerari modo, sed & probari debet: sic enim le-
itime dicunt Græci, διαλέγεσθαι τινι, διαλέγεσθαι ἀλλή-
οις. αὐτοῖς vero, ut jam sæpe vidimus, idem valet ac
ἀλλήλοις. — *Ibid.* ἐχωρίσθησαν. Perperam ἐχωρίσθη Reg.
. G. Vef. Tub. — *Ibid.* In ἀξύμβατον consentiunt omnes,
et aliàs non utatur Polybius illa forma ξὺν pro σύν.

Vers. 3. τίς οὐκ ἂν. τίς deest Reg. F. G. Tub. male: Vers. 3.
Ibid. — „Forte συγκαθής γένοιτο τῷ κατὰ τὴν ἐξήγησιν
est, τῇ ἐξηγήσει.“ REISKIUS.

- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἐκτεθεικυῖαν recte Casaub. cum Vrsino. ἐκτε-
 θηκυῖαν ed. 1. cum mssis. Sed in verum consentiunt
 omnes cap. 10, 5. excepto Reg. E.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* ἀσπείρους. Perperam ἀσάτους ed. 1. cum
 mssis. Idemque omnes mox σημείας, pro σημαίας quod
 restituit Casaub. Supra, XIV. 8, 5. omnes in σημείας con-
 sentire vidimus; sed ibi pariter ἀστατ. pro ἀστ. dant scri-
 pti libri cum ed. 1. — *Ibid.* καθάπερ ἔθος ἐστὶ τοῖς Ῥω-
 μαίοις. Confer Lipsium de Milit. Rom. IV. 1. p. m. 154. —
Ibid. ἀλλὰ κατ' ἀλλήλους. Quin mendosa sit codicum
 scriptura, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλους, dubitari non debet. Lipsius
 l. c. ἀλλὰ κατ' ἄλλας correxit; quod non fatis est. Rectius
 Casaubonus ἀλλὰ κατ' ἀλλήλους, quod tamen ipsum vere-
 mur ne non omni ex parte verum sit: nam aut ἀλλὰ κατ'
 ἀλλήλας oportebat, aut ἀλλ' ἄλλας κατ' ἄλλα, aut
 una voce ἀλλὰ κατὰλλήλους. Sententia eadem: ση-
 μαῖων vel σκείρων (idem enim significant hæc duo, ut vidi-
 mus ad VI. 24, 4.) κατὰλληλοι, sive σημαῖων ἄλλων κατ'
 ἄλλας vel κατ' ἀλλήλας τεθεῖσιν, sunt *manipuli ita locati*
ut alter alteri respondeat, id est, una recta linea *ahi post*
alios locati: rectos ordines Livius vocat in eadem narratio-
 ne lib. XXX. c. 30. ὀρθοὺς λόχους Appian. Pun. c. 41.
 Confer notata ad Polyb. XI. 23, 2. & ad XI. 22, 10. Eo-
 dem pertinet, quod sub finem hujus cap. τὰ ἐκ' εὐθείας
 διαστήματα commemorat. Poterat vero hoc loco etiam
 ἀλλ' ἐπαλλήλους dicere, quemadmodum διφάλαγξις vel
 τριφάλαγξις ἐπάλληλος dicitur *duplex vel triplex phalanx,*
quarum una pars alteram in recta linea sequitur, & ἐπάλ-
 ληλοι τάξεις, *recti ordines*, XI. 11, 7. Ceterum de hac Sci-
 pionis acie, præter Livium & Appianum, confer Fron-
 tin. Strateg. II. 3, 16. & quæ ibi a viris doctis monita
 sunt.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* σημαίων correxit Ernestus. Minus recte ση-
 μαίων ed. Casaub. & Gronov. σημείων ed. 1. cum mssis.
 — *Ibid.* ταῖς τῶν γροσφομάχων σκείραις. Vide VI. 24,
 4. &

4. & ibi notata: Adde XI. 23, 1. & Salmasi de Re Milit. Romanor. cap. 5. Tom. X. Thef. Græviani p. 1323 sq.

Verf. 10. καὶ κατὰ. Facile expungi patiamur particu- Verf. 10.
am καὶ, sæpius importune vel insertam vel omis-
sam ibi ante κατὰ. — *Ibid.* καταταχοῦντας Casaub. cum
Reg. E. & Vrsin. Mendose καταχοῦντας ed. 1. Aug. Reg.
F. Vef. κατασχοῦντας Reg. G. — *Ibid.* εἰς τὰ πλάγια πα-
ρτασθαι διαστήματα. Restituimus vocabulum διαστήμα-
τα, quod agnoscunt codices omnes, quod casu potius
missum in editione Casauboni videtur, quam consulto ab
ditore expulsum. Immerito vero idem vocabulum, cum
n ed. 1. & in lectionibus codicis Augustani invenisset,
laminavit Reiskius, παρίστασθαι τὰ κατὰ τὰς σημεῖας
egere jubens. Rursus σημεῖας habent mssti libri cum
di. 1.

C A P V T X.

Cap. X.

Verf. 1. ἐπιπορεύετο corripuit Casaub. Perperam ἐπο- Verf. 1.
ρεύετο ed. 1. cum msstis: sed cap. 11, 6. in ἐπιπορευόμε-
νης consentiunt omnes. Conf. ad X. 20, 5.

Verf. 2. ἡγεμονίαν scripsimus cum Reg. E. ἡγεμονείαν Verf. 2.
dd. cum cett. codd. — *Ibid.* περιποιήσουσιν. περιποιήσω-
ν idem Reg. E. perperam.

Verf. 3: ὡς ἄλλως idem valet quod ἄλλως πῶς cap. 11, Verf. 3.
Nec opus est delere ὡς, ut voluit Vrsinus.

Verf. 5. παρόντες Caf. cum Reg. E. & Vrsin. παρόντες Verf. 5.
d. 1. cum cett. codd. sed Aug. punctis notavit, ut
inspectum.

Verf. 7. Cum vulgo ex codicum præscripto sic esset Verf. 7.
litum, αἰὲν κρατεῖν δεῖ τὰναντία ταττομένων, hæc ad h. l.
onuit GRONOVIVS: „Aut scribendum δεῖν, aut peni-
us delendum id verbi censeo. III. 63, [12.] πάντας γὰρ
ὡς ἡ κατὰ προαίρεσιν ἢ κατ' ἀνάγκην τοιαύτη προθήσει κα-
ρμένους, οὐδέποτε διεψεύσθαι τοῦ κρατεῖν τῶν ἀντιταξά-
ντων.“ — REISKIVS: „Forte αἰὲν κρατεῖν τῶν ἐπὶ τὰναν-
τα ταττομένων, vincere obstantes, vel adversarios.“

Vers. 12. *Vers. 12. περὶ τετρακισχιλίου.* — „Quamvis equitatu valuerit Massinissa, vix tamen videtur tot potuisse equites conficere, [quot vulgo libri Polybiani habent] *sex millia*; aut, si potuit, inauditum est, equitum numerum numero peditum parem fuisse; aut, si fuit umquam, certe Polybius *τεσσάρους* maluisset dicere, quam *ἑξακισχιλίους* iterare.“ **REISKIUS.** — Nos nil videmus quid impediatur, quo minus Massinissa, postquam non solum paternum regnum recuperavit, sed etiam Syphacis imperium suo adiecit, *sex millia equitum* Scipioni adducere potuerit. At id si dicere voluisset Polybius, non sic erat scripturus, ut vulgo ex libris nostris editum est; sed *ἡπείς δὲ ἄλλους τεσσάρους*, aut alio simili loquendi genere, sicuti alias, erat usus. Accedit, quod in codice nostro vox *ἑξακισχιλίους* punctis superne a prima manu impositis, ut suspecta, notatur. Quare Livium sequendum putavimus, apud quem lib. XXX. c. 29, codices omnes in *quatuor millia equitum* consentiunt: is enim, cum pressio pede in hac narratione Polybium sequatur, in suo codice Polybiano ita invenisse videri debet. Livianam scripturam apud Polybium jam in versione latina expresserat Casaub.

Vers. 13. *Vers. 13. συγχαρεῖς.* Perperam *συγχαρεῖς* ed. i. cum circumflexo accentu: temere vero & invitis mssis *συγχαρης* voluit Vrsinus.

Vers. 14. *Vers. 14. πρὸς πάλιν Ναράγαρα.* *Μάργαρον* urbem nemo novit. Apud Livium (qui, ut modo monuimus, ex Polybio sua hæc hausit) veteres quidem editiones *Nadagra* vel *Nadagara* habebant, sed ex probatoribus codicibus *Naragara* ei scriptori restitutum est. Idque nomen ei urbi Ptolemæus & Antonini Itinerarium adserunt. Vide Livii interpretes ad XXX. 29, tum Suritam & Wesseling, ad Itinerar. p. 41. Et terminationem nominis *α*, non *αι*, fecisse Polybium, fidem facit præmissum vocabulum *πάλιν*, quod præmittere solet urbium paulo obscuriorum nominibus, quæ sunt numeri pluralis aut quæ formam certe habent pluralium nominum; ut IV. 63, 7. V. 13, 8. X.

38, 7. X. 49, 15. — *Ibid.* τὴν ὑβρείαν recte odd. Sic vero
ex codd. nostris dat unus Reg. E. Ceteri, Aug. Reg. F. G.
Ves. Tub. mendose ὑβρείαν. Recte vero omnes cap. 6, 2.
— *Ibid.* ἐντὸς βέλους. Nescimus, quid spectarit Scaliger,
ἐντὸς scribens.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Vers. 2. μὴ πλῆον. Deest μὴ Reg. E. male.

Vers. 2.

Vers. 3. ἐρηγία. ἐρηγίας pollis suspicari. Singula-
rem si teneas, intelligendum ἐκότερος.

Vers. 3.

Vers. 4. δεξιωσάμενος. Mendose δεξιόμενος Reg. F. G.
Ves. Tub.

Vers. 4.

Vers. 6. ὑπὸ τῆς τύχης. ἀπὸ τῆς τύχης. Reg. F. G. Ves.
male. — *Ibid.* ἀπονουθετούμενοι. — „Mirum verbum
ἀπονουθετεῖσθαι, pro eo quod Vellejus *consilia corrumpere*
dicit.“ CASAVB. in ora Basil. Sic etiam idem in latina
versione: *bonam nobis mentem fortuna corrumpente*. Id
Appianus alique θεοῦ βλάπτοντος, & uno vocabulo θεο-
βλάβειαν solent dicere. Ernestus compositum verbum pro
simplici νουθετεῖσθαι accipiendum putavit: quod quo pa-
cto fieri possit, non satis videmus. Sed illud videndum pu-
tamus, an, quemadmodum νουθετεῖν hortari, sic ἀπονουθε-
τεῖν dehortari significet; ut hæc sit sententia, *licet fortuna*
(quam utrique inclementem satis experti sumus) *nos de-*
hortaretur, vel *nos admoneret ne pertinaciter persequere-*
mur bellum.

Vers. 6.

Ibid. ἡμᾶς κεκινθουνεύοναι. Sic libri omnes, scripti
& editi: quod si verum est, referetur ἡμᾶς ad utrosque,
Romanos & Poenos; tum vero τοὺς δὲ significabit alteros,
vel alterutros, nempe Poenos, ex illa formula οἱ μὲν, οἱ
δέ. At facile credimus, vere suspicatum esse Casaubonum,
ἡμᾶς scriptum a Polybio, quod & in ora Basil. adnota-
vit, & in versione expressit. conf. c. 7, 3. Sic vero τοὺς
δὲ non in prima persona, ut fecit idem Casaubonus, erat
interpretandum, *nunc ipsi cum maxime periclitemur*; nisi
legendum putavit αὐτοὺς δὲ, intelligendo ἡμᾶς, quod
audiri

Verf. 6. audiri utique potest. Sed poterit etiam τοὺς δὲ accipi pro τούτους δὲ; ita ut intelligatur Hannibal digitq; veluti monstasse *Poenos*, ad quos hoc refertur; ea fere ratione, de qua diximus ad IX. 33, 11. & IX. 34, 3. — *Ibid.* ἀκμήν ἐτι. Vide ad XIV. 4, 9.

Verf. 7. *Verf. 7.* δι' αὐτῶν ex ed. 1. & mssis restitimus: *ipsi per nos*. Nil opus erat δι' αὐτῶν, quod sua auctoritate edidit Casaub. — *Ibid.* In διαλύσασθαι consentiant codd. nostri omnes. διαλύσασθαι edd. temere & sine necessitate.

Verf. 8. *Verf. 8.* δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων recepinus ex Regi E. & Med. δι' αὐτῶν πραγμάτων ed. 1. cum cett. codd. Hinc διὰ τῶν πραγμ. Casaub. ex ing. — *Ibid.* καθάπερ νηπίοις παισί. Nihil sane incommodi habet adjectum vocab. καὶς ad νήπιον. Sic & παιδίον νήπιον XV: 20, 2. Casaubonum, ut loco moveret istam vocem, commoverat forte quod in ed. 1. cum Med. & Vef. corrupte legebatur καθάπερ εἰρηπλοῖς παισί; ubi fortasse putavit, vocabulum παισί ex conjectura esse a nonnemine adjectum.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Verf. 1. *Verf. 1.* τὰ κατ' Ἰβηρίαν. τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν Med. & Reg. E. bene, quoniam sequitur etiam κατὰ τὴν Ἀβύρην. — *Ibid.* καὶ μηδέπω. καὶ deest Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* καλινύμην recte uno vocabulo edidit Casaub. ut παλῖβοια, καλίντροπος, καλμπροδοσία, & similia. Divisas voces πάλιν φύμην habet ed. 1. cum mssis. Conf. ad cap. 6, 6.

Verf. 2. *Verf. 2.* Σκόπει δ' ἅφ' ἑνὸς τῶν λόγων τὰ πράγματα. *Considera res saltem secundum unam earum rationum, quibus illae considerari possunt; considera res saltem una ex parte.* Sane non opus videtur, cum Reiskio aut ἅφ' ἑνὸς τούτου λόγου scribere, aut ἅφ' ἑνὸς τῶ λόγῳ, id est, (ut ait ille) τῶ συλλογίζεσθαι; quod quale sit, ne intelligimus quidem. Neque Casauboni opus erat correctione.

Verf.

Verf. 4. ὅς κ' ἔστιν recte & perspicue a Casaubono positum videtur. ὡς νῦν, quæ est codicum scriptura, probavit Reiskius; sed videremus, sententiam explicasset quam his verbis subjectam putavit. An ὡς νῦν significat *ut nunc est*, ut *nunc res se habet*? — *Ibid.* κοινολογησόμενος. Mendose κοινολογισόμενος ed. 1. Reg. F. Velsout.

Verf. 6. ὁρᾶν Casaub. cum Vrsin. & Reg. E. ὁρᾶν *Verf. 6.* ed. 1. cum cett. codd. ... *Ibid.* δι' αὐτὸν scripsimus cum ed. 1. & msstis. δι' αὐτὸν ed. Casaub. & sqq.

Verf. 8. ἀντίρρι πόνερον Casaub. Aug. Reg. E. Vrsin. *Verf. 8.* ἀντίρρι ed. 1. Reg. F. G. Vels. Tub. quod ortum ex ἀνταίρρι, cum scilicet in vetustis codicibus (quemadmodum constanter in Urb.) jota, quod alias subscribitur, ad latus suæ vocalis positum fuisset. ... *Ibid.* καὶ τὰς ἄλλας νήσουρας, quod deerat vulgo, adjecimus cum Aug. & Reg. E. Adjiciendum ex conjectura etiam monuerat Reiskius.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Verf. 2. ὑπὲρ ὧν κάλλιστα γινώσκειν αὐτὸν τὸν Ἀννίβαν. γινώσκουσιν, quod est in codicibus, haud dubie ex imperiti hominis ingenio ortum est. ... *Ibid.* καὶ τοὺς θεούς, καὶ deest uni Reg. E.

Verf. 3. ἀνθρώπων correxit Casaub. cum Scalig. *Verf. 3.* ἀνθρώπων ed. 1. cum msstis.

Verf. 4. πρὸ τοῦ τοὺς Ῥωμ. τοῦ recte adjecit Casaub. *Verf. 4.* cum abesset ab ed. 1. & msstis. ... *Ibid.* προὔτεινες τὰς διαλύσεις. Mendose προὔτειναν εἰς τὰς διαλύσεις. ed. 1. cum msstis. Correxid idem Casaub. cum Scalig.

Verf. 6. ἤλθομεν ἐπὶ τί μέρους; Cum ἐπὶ τι μέρος abs- *Verf. 6.* que interrogatione vulgo scriberetur, & verba ista cum sequentibus copularentur usque πολιτῶν, post quam vocem interposito puncto distinguebatur oratio; sic interpretatus ista verba Casaubonus erat: *Quod maximum omnium est, civibus tuis devictis & pacem petentibus, jam inter nos aliquo modo convenerat.* Difficultatem hujus loci non dissimulavit πικρὴν, „Mirifica dictio, ait, ἤλ-
θομεν

- Vers. 6.** *Θομην ἐπὶ τι μέρος.* Polybianum est, μέρος usurpare pro negotio vel genere. Significare vult; concessimus quodammodo, devenimus ad nonnulla eorum quæ vos postulabatis. Neque tamen satis apte & molliter oratio procedit, ut potius videatur aliquid deesse. — Plana nobis omnia visa sunt, si per interrogationem acciperentur ista verba: *quamnam in partem devenimus? quoniam loco sunt res nostræ?*
- Vers. 7.** *Vers. 7.* Duo verba καὶ δεηθέντων perperam desunt Reg. E. — *Ibid.* πρὸς τοῖς ὑπὸ σοῦ νῦν προτεινόμενους recte Casaub. cum Vrb. Mendose πρὸς τοὺς . . προτεινόμενους ed. 1. cum cett. codd. nisi quod πρὸς τοῖς dat Reg. E.
- Vers. 8.** *Vers. 8.* πρὸς τὴν συγκλ. τὸ deest uni Reg. E. — *Ibid.* ἡμετέρων. ὑμετέρων ed. 1. temere & invitis mssibus. — *Ibid.* τοῦτων τυχεῖν. Sic conjecerat Reiskius, quem admodum dedit Reg. E.
- Vers. 10.** *Vers. 10.* ἔπον. ἐπόν. invitis mssibus ed. Casaub. & Gron.
- Vers. 11.** *Vers. 11.* Ἀφελῆν. Mendose ἀφέλειν ed. 1. Reg. F. G. Vef. Hinc ἀφέλει scribere iussit Vrsinus, nescimus quid animo agens. — *Ibid.* ἵνα, μὴ; λαβόντες &c. Quod sequitur ἀλλ' ἵνα, satis indicat præcedere debere negationem; quam, cum diserte expressissent cum ed. 1. codices omnes, sua auctoritate sustulit Casaubonus, fidum orationis non recte capiens. Hannibalis nomine loquitur Scipio, & ironica quadam ratione hoc dicit. *Tu dicere audes, & vis me consentire; ut gravissimæ ex illis conditionibus, quæ jam a Poenis initæ erant, & quibus conditionibus ipsi pacem a senatu populoque Romano per legatos petierant, nunc tollantur? Quo jure tu hoc poscere potes? qua tandem causâ me commotum consentire posse credis? Nempe, hoc non dicere audes; ea causâ te id poscere, & ea causâ me consentire debere, ut (quod tamen rverâ futurum esset) præmia accipiant secleris; atque adeo doceantur in posterum pariter perfide agere cum eis qui bene de ipsis meriti fuerint: sed — eo nimirum fine, ut gratiam nobis habeant, cum veniam impetrarint. At contra te*
ipsum

psum retorqueo hoc responsum: nūm, nunc cum maxime, Vers. 11.
postquam impetrarunt id quod supplices rogauerant pri-
mum a me, deinde a senātu populoque Romano, continuo,
moniam aliqua nova spes illuxit, tantum abest ut gratiam
vobis habuerint, ut hostiliter etiam denuō nobiscum egerint.

Vers. 12. μετ' ἱκετηρίας τυχόντες ὧν παρεκάλουν. Vers. 12. Mira
orationis trajectio, pro τυχόντες ὧν μετ' ἱκετηρίας παρε-
κάλουν; nisi ita ipse scripsit Polybius. — *Ibid.* ὅτι βρα-
δείας. — „ὅτι non damnao: esset tamen convenientius
te, cum.“ REISKIUS. — Ad vernaculum dicendi mo-
em convenientius videri ὅρα poterat; sed ex græci ser-
monis genio, & ex ipsius Polybii usu, magis convenire
utamus ὅτι, in quod omnes libri consentiunt.

Vers. 13. ἐν οἷς. — „ἐν est delendum. οἷς redit ad Car. Vers. 13.
haginienfes.“ REISKIUS. — Nobis verba ἐν οἷς significa-
e-visa sunt, in hōc rerum statu; quæ cum ita sint; inte-
rim. Sic convenit quodammodo hæc dictio cum illa, ἐν
ῖ, quo tempore, interea dum, IV. 10, 8. & alibi.

Vers. 14. τῶν ἡμῶν λόγων. — „τῶ ἡμῶν λόγῳ, aut τῶν Vers. 14.
ν ὑμῖν λόγῳ, aut τῶν ἡμετέρων λόγῳ.“ REISKIUS. —
vobis ferendum vulgatum visum est, in quo nil mutant
bri.

CAP V T IX.

Cap. IX.

Vers. 1. διαλεχθέντες αὐτοῖς: ἐν αὐτοῖς suspicatus erat Vers. 1:
leiskius; sed & tolerari vulgatam posse fatetur. Imo ve-
o, non tolerari modo, sed & probari debet: sic enim le-
itime dicunt Græci, διαλέγεσθαι τινι, διαλέγεσθαι ἀλλή-
οις. αὐτοῖς vero, ut jam sæpe vidimus, idem valet ac
ἀλλήλοις. — *Ibid.* ἐχωρίσθησαν. Perperam ἐχωρίσθη Reg-
G. Vef. Tub. — *Ibid.* In ἀξέμβατον consentiunt omnes,
cet aliās non utatur Polybius illa forma ξύν pro σύν.

Vers. 3. τίς οὐκ ἄν. τίς deest Reg. F. G. Tub. male: Vers. 3:
ibid. — „Forte συμπαιγῆς γάνοιτο τῷ κατὰ τὴν ἐξηγήσιν,
est, τῷ ἐξηγήσει.“ REISKIUS.

Vers. 4. *Vers. 4.* ἐκτεθαυῖαν recte Casaub. cum Vrsino. ἐκτε-
θαυῖαν ed. 1. cum mssstis. Sed in verum consentiunt
omnes cap. 10, 5. excepto Reg. E.

Vers. 7. *Vers. 7.* ἀσπείρους. Perperam ἀσπείρους ed. 1. cum
mssstis. Idemque omnes mox σημείας, pro σημαίας quod
restituit Casaub. Supra, XIV. 8. 5. omnes in σημαίας con-
sentire vidimus; sed ibi pariter ἀστατ. pro ἀστ. dant scri-
pti libri cum ed. 1. — *Ibid.* καθάπερ ἔθος ἐστὶ τοῖς Ῥω-
μαίοις. Confer Lipsium de Milit. Rom. IV. 1. p. m. 154. —
Ibid. ἀλλὰ κατ' ἀλλήλους. Quin mendosa fit codicum
scriptura, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλους, dubitari non debet. Lipsius
l. c. ἀλλὰ κατ' ἄλλας correxit; quod non satis est. Rectius
Casaubonus ἀλλὰ κατ' ἀλλήλους, quod tamen ipsum vere-
mur ne non omni ex parte verum sit: nam aut ἀλλὰ κατ'
ἀλλήλας oportebat, aut ἀλλ' ἄλλας κατ' ἄλλας, aut
una voce ἀλλὰ καταλλήλους. Sententia eadem: ση-
μαῖαι vel σπεῖραι (idem enim significant hæc duo, ut vidi-
mus ad VI. 24, 4.) κατ' ἀλλήλους, sive σημαῖαι ἄλλαι κατ'
ἄλλας vel κατ' ἀλλήλας τεθεῖσιν, sunt *manipuli ita locati*
ut alter alteri respondeat, id est, *una recta linea alii post*
alios locati: rectos ordines Livius vocat in eadem narratio-
ne lib. XXX. c. 30. ὀρθοὺς λόχους Appian. Pun. c. 41.
Confer notata ad Polyb. XI. 23, 2. & ad XI. 22, 10. Eo-
dem pertinet, quod sub finem hujus cap. τὰ ἐπ' εὐθείας
διαστήματα commemorat. Poterat vero hoc loco etiam
ἀλλ' ἐπαλλήλους dicere, quemadmodum διφάλαγξις vel
τριφάλαγξις ἐπάλληλος dicitur *duplex vel triplex phalanx*,
quarum una pars alteram in recta linea sequitur, & ἐπάλ-
ληλοι τάξεις, *recti ordines*, XI. 11, 7. Ceterum de hac Sci-
pionis acie, præter Livium & Appianum, confer Fron-
tin. Strateg. II. 3, 16. & quæ ibi a viris doctis monita
sunt.

Vers. 9. *Vers. 9.* σημαίων correxit Ernestus. Minus recte ση-
μαίων ed. Casaub. & Gronov. σημείων ed. 1. cum mssstis.
— *Ibid.* ταῖς τῶν γροσφομάχων σπείραις. Vide VI. 24.

. & ibi notata. Adde XI 23, 1. & Salm. de Re Milit. Romanor. cap. 5. Tom. X. Theſ. Grævæ p. 1323 &c.

Verſ. 10. καὶ κατὰ. Facile expungi possumus particu- *Verſ. 10.*
lam καὶ, sæpius importune vel inèctam vel omiſſam a
brariis ante κατὰ. — *Ibid. καταχευῶντας* Casaub. cum
leg. E. & Vrsin. Mendoſe καταχευῶντας ed. 1. Aug. Reg.
1. *Verſ. καταχευῶντας* Reg. G. — *Ibid. αἱ τὰ πλάγια παρ-*
τάσσθαι διαστήματα. Restituimus vocabulum διαστήμα-
α, quod agnoscunt codices omnes, quod casu potius
missum in editione Casauboni videtur, quam consulto ab
ditore expuſum. Immerito vero idem vocabulum, cum
1 ed. 1. & in lectionibus codicis Augustani invenisset,
amnavit Reiskius, *περίτασθαι τὰ κατὰ τὰς σημείας*
regere jubeus. Rurſus σημείας habent mss̄ti libri cum
di. 1.

C A P V T X.

Cap. X.

Verſ. 1. ἀποπορεύετο cortexit Casaub. Perperam ἀπο- *Verſ. 1.*
εύετο ed. 1. cum mss̄tis: sed cap. 11, 6. in ἀποπορεύε-
ας consentiunt omnes. Conf. ad X. 20, 5.

Verſ. 2. ἡγεμονίαν scripsimus cum Reg. E. ἡγεμονείαν *Verſ. 2.*
dd. cum cett. codd. — *Ibid. περιποιήσουσιν. περιποιήσω-*
ιν idem Reg. E. perperam.

Verſ. 3: ὡς ἄλλως idem valet quod ἄλλως πως cap. 11, *Verſ. 3*
1. Nec opus est delere ὡς, ut voluit Vrsinus.

Verſ. 5. παρήντας Cas. cum Reg. E. & Vrsin. *παρήντας* *Verſ. 5.*
d. 1. cum cett. codd. sed Aug. punctis notavit, ut
aspectum.

Verſ. 7. Cum vulgo ex codicum *παρασχημα* sic esse. *Verſ. 7*
ditum, αἱ κρατεῖν δεῖ τὰ κατὰ τὰς τακτικῶν, h. e. ut h. l.
ionuit GRONOVIVS: „Aut scribendum δεῖν, ut possit
is delendum id verbi censeo. lil. 63, 12. πάλιν γὰρ
ὡς ἢ κατὰ προαίρεσιν ἢ κατ' ἀνάγκην τοιαύτη παρατάξις πο-
ρημένους, οὐδέποτε διαφεύσθαι τῇ κρατεῖν τῶν ἀντιπαρα-
τάξεων.“ — REISKIVS: „Ἐστὶν αἱ παρατάξεις αἱ κατὰ τὸν νόμον
τῶν τακτικῶν, ὡς αἱ ἀντιπαρατάξεις, καὶ αἱ ἀντιπαρατάξεις.“

Verf. 7. *δσὶ* utique delendum videtur, quod fortasse ex repetita iniquo loco voce *ἀπὸ* ortum est, ob literarum Δ & Α similitudinem. *πάντα τατ/ομένων* autem ex ipso illo verbo *τῶν ἀντιτατ/ομένων* corruptum suspicari licet, quæ usus est Polybius loco a Gronovio laudato.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Verf. 2. *Verf. 2. παρεμβάλε.* — REISKIUS: „Forte *παρεμβάλε*. Non contendam tamen, si quis vulgatam defendere malit.“ — Nobis illud unice verum visum est, quod & h. l. notatum a Scaligero videmus in ora libri, quo is olim usus est. Vide cap. 16, 4. & sæpius alias. — *Ibid. Καρχηδονίους.* Forſan *Μακεδόνας* adjecit, quos hoc loco cum Poenis Afriſque Livius nominavit XXX. 33. & Frontin. II. 3, 16. Eoſdem tamen & Appianus cum Polybiania libris ignorat, Punic. cap. 40. — *Ibid. ἐπὶ δὲ πᾶσι. ἐπεὶ δὲ* ed. 1. male & contra librorum fidem.

Verf. 3. *Verf. 3. τοὺς συμμάχους.* Imperite *τοὺς μάχους* ed. 1. invitis noſtris codd. excepto Reg. F. in quo *τοὺς μάχους* (ſic).

Verf. 4. *Verf. 4.* In græcis latinisque hujus *veſtus* a Caſaubonè nihil reſeſſimus; neque in græcis Caſaubonus ipſe mutavit quidquam de eis quæ dabat ed. 1. Mendose vero ſcripti noſtri libri omnes, Aug. Reg. E. F. G. Veſ. Tub. pro *ἐφ' αὐτὸν* dant *ἐφ' αὐτὸν*; pro *τὰς μεθ' αὐτοῦ* vero *τὰς μεθ' αὐτοῦ*. Neque vero quidquam ſic ſive in græcis ſive in latinis deſiderandum putamus, niſi forte ſub initium verſus duo verba fuerint inferenda: *Παρήγεις δὲ τοῖς ἡγουμένοις, τοὺς ἰδίους στρατιώτας* &c. Diſtionem *ἀναφέρειν τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τινι* tetigimus in Adnot. ad X. 3, 7. Illa, *ἐφ' αὐτὸν, & μεθ' αὐτοῦ*, ad *Hannibalem* retulit Caſaubonus. In aliam ſententiam diſcedens REISKIUS: „Forte [ait] *παρήγεις τῶν μὲν μισθοφόρων τοῖς ἡγουμένοις, τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἕκαστον παρακαλεῖ, ἀναφέροντα τὴν ἐλπ.* Imperabat ducibus mercenariorum, ut eorum unusquisque ſuos milites ad fortiter pugnandum

domum adhortaretur, referens ad semet spem victoriae, & ad copias secum in Libyam pervectas: ut e. c. Ligur dux Liguras milites, Celta Celtas, Iber Iberos, sua quisque lingua alloqui, quia Hannibal eorum sermonem non callebat, & his verbis eos adhortari jubebatur: Vos, Iberi, si vultis domum redire, me respicite, me sequimini, in me salvo & in vobis sita est spes & momentum omne victoriae. — Hæc REISKIUS. Cogitet eruditus lector, statuatque.

Vers. 5. τὰ τῆς μάχης. conf. c. 10, 3. τὰ τῆς τύχης Vers. 5. unus Reg. E.

Vers. 8. περὶ τὸν Τρεβίαν ποταμὸν μάχην. Τρεβίαν Vers. 2. cum Vrsino correxit Casaub. Τεβρίαν ed. 1. cum mssis, — „Imo vero Ἰλάδον aut Τίανον. Nam Scipionem patrem Hannibal intra Ticinum & Padum vicit; *ad Trebiam* autem, non eum, sed collegam ejus Sempronium Longum fudit: id quod e libro III. satis constat.” REISKIUS. — Utique prælium illud equestre, quo victus vulneratusque P. Scipio pater est, *inter Padum & Ticinum* erat commissum, ut docet Polybius III. 64 sq. Liv. XXI. 39. & 45 sq. & Florus II. 6, 10. quare perinde & *ad Ticinum* cum auctore epitomes libri XXI. Liviani commissum dici potuit, & *ad Padum* cum Polybio nostro lib. X. c. 3, 3. Et ab eo prælio diversum utique fuit illud, quo *ad Trebiam* fluvium ab eodem Hannibale victus Scipionis collega Tib. Sempronius est, Polyb. III. 72 sqq. Liv. XXI. 51 extr. & sqq. Nec vero idcirco aut errasse librarii nostri confendi sunt, aut Polybius memoria lapsus videri debet, quod Hannibalem inducit dicentem, *Scipionis hujus, cum mo nunc prælium instabat, patrem ad Trebiam victum a Poenis esse.* Nam pugnae ad Trebiam multo clarior memoria, quam illius ad Ticinum, erat, eaque clades Romanorum multo gravior; & quamquam ipse P. Scipio, um ex vulnere æger, prælio non interfuit, tamen in castris aderat, & exercitus ejus cladem istam accepit: quæ nihil convenientius, quam ut patrem hujus in prælio Sci-

Vers. 8. pionis, cum quo nunc pugnaturi essent sui milites, ingenti illo praelio ab ipsis victum diceret.

Ibid. τὴν περὶ Κάννας λεγομένην. — „Aut λεγομένης legendum, circa Cannas sic dictas, aut potius γενομένην. Sæpe in libris græcis a librariis inter se permutari hæc duo verba, λεγόμενος & γεόμενος, demonstrat Dorville ad Charitonem.“ **REISKIUS.** — Nil opus erat sollicitare vulgatam, in quam consentiunt libri omnes. Quod si Hannibalem recta oratione, ut ajunt grammatici, hæc dicentem induxisset Polybius, haud sane commodum h. l. videretur verbum λεγομένην. Sed Polybius, in græcorum lectorum gratiam scribens, *Cannensem pugnam* percommode sic designare potuit, τὴν περὶ Κάννας λεγομένην μάχην, id est, pugnam illam quam Cannensem vocant. Ceterum conf. Adn. ad I. 6, 2. — *Ibid.* Αἰμίλιον Aug. Reg. F. G. Vef. ut fere & aliàs consueverunt.

Vers. 10. *Vers.* 10. ἅμα βλέπειν. Forſan ἅμα ἀναβλέπειν, aut ἀναβλέπειν absque ἅμα. — *Ibid.* καὶ τὴν τῶν &c. Cum καὶ abesset ab ed. 1. & msstis, verbum κατοπτρεύειν, ut superfluum, deletum voluerat Vrsinus. — *Ibid.* οὐ γὰρ οἶδον. οἶδον perperam abest Reg. F. G. Vef. Tub.

Vers. 11. *Vers.* 11. In διηγωνίσθαι recte consentiunt edd. & mssti. Vnus Reg. F. mendose διηγωνίσασθαι. διαγωνίσασθαι Suidas in Ἀκέραιος.

Vers. 12. *Vers.* 12. καταλύσαι scripsimus cum Reg. E. Vulgo καταλύσαι. — *Ibid.* τὴν τοῦ προεστῶτος δόξαν καὶ προσηγορίαν. Possis simpliciter νομεν vertere προσηγορίαν. Si cognomen, videndum erit quo referatur. Notavimus quidem in schedis nostris, Magni cognomen datum Hannibali fuisse; sed, quo id auctore constet, adnotare obliti sumus, neque nunc animo occurrit.

Cap. XII.

C A P V T XII.

Vers. 1. *Vers.* 1. εὐτρεπῆ. εὐπρεπῆ Reg. F. G. Vef. Tub. minus recte. Ceterum de memorabili *Pugna Scipionis cum Hannibale*, præter Livium, confer Appian. Pun. c. 43 sqq. &

& Carolum Guischartum in *Memoires Militaires*, Tom.

I. cap. 12.

Versf. 2. τοῖς Καρχ. Importunam partic. ἐν cum Vrsf. *Versf. 2.* delevit Casaub. Vide ad V. 35, 6. & sæpe aliàs. — *Ibid.* τὸ λαὸν κέρας. conf. c. 11, 3.

Versf. 4. ἕως ἔτου. ἕως ἔπου Reg. E. male. — *Ibid.* *Versf. 4.* ἀπὸ τῶν διαστ. Deest διὰ Reg. F. Tub. — *Ibid.* ἐπὶ τὸ δεξιὸν μέρος, scil. Poenorum, ubi oppositus erat Lælius cum equitatu in lævo cornu Romanorum. conf. c. 9, 8. Possis κέρας pro μέρος suspicari: sed nil opus. — *Ibid.* διὰ τῶν ἱππέων, per Lælii equites, ut monuit Reiskius.

Versf. 7. ἐν τῇς Ἰταλίας. δε, quod deerat ed. 1. & *Versf. 7.* msstis, cum Vrsino adjecit Casaub. Conf. c. 11, 2.

Versf. 9. πάντων ἦν. Temere πάντων ἦ ed. 1. — *Ibid.* *Versf. 9.* ἵα γῆρας correxit Casaub. οἷα vel αἷα ed. 1. cum msstis. Vide Iliad. Δ. 437 sq. & conf. Liv. XXX. 34.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

Versf. 1. διὰ τὸ μὴ δόρασι μὴδὰ ξίφεσι χρῆσθαι. — διὰ *Versf. 1.* τὸ μόνοις δόρασι καὶ ξίφεσι voluerat Vrsinus. — „Aut deest aliquid (ait REISKIUS) post μὴδὰ, e. c. κόντοις, pilis, [poterat ὑσσοῖς dicere,] ἀλλὰ ξίφεσι, quod non hastis neque pilis utebantur, sed ensibus; aut illud μὴδὰ est cum ἀλλὰ permutandum.“ — In eandem sententiam Gronovius in Notis msstis: „Non exhibit sensus, ait, nisi suppleas deficientia, hoc pacto: μὴδὰ δόρασι, μὴδὰ βέλεσιν, ἀλλὰ ξίφεσι. — Speciem hæc habent: & consentit Appianus Pun. c. 45 extr. ὅντα δὲ ἱππῶν σφίσι παρόντων, οὔτε ἀκοντίων ἔτι ὄντων, ξίφεσιν ἐς ἀλλήλους ἐχρῶντο καὶ συνεπλέκοντο, id est: destituti equitatu, absumtis missilibus, rem gladiis gerebant cominus. Nec tamen idcirco sollicitandum erat id in quod apud Polybium libri omnes consentiunt. Hoc ait scriptor noster: Romanos contra Poenorum mercenarios, qui in prima acie stabant, neque telis pugnasse, neque gladiis; nempe solis clypeorum umbonibus & corporis nisu; quod ipsum Livius XXX. 44. his verbis expres-

Verf. 1. *fit: pugna Romanorum stabilis, & suo & armorum pondere incumbendum in hostem.* Ex mox ibidem: *ala & umbonibus pulsantes incessere.* Apertius vero, alia quidem occasione, idem Livius, IX. 41. *scutis magis, inquit, quam gladiis geritur res: umbonibus incussa que ala sternuntur hostes.* Vbi per *alam* (ut adnotavit ibid. Drakenborch.) Lipsius lib. III. de Milit. Rom. dial. 2. intelligit partem illam humeri brachiique, qua adjutrice in conflictu & pugna cominus clypeus in hostem impellitur. Consulto autem initio non statim utebantur gladiis, ne citius inutiles redderentur. conf. mox c. 15, 8. & c. 16, 3.

Ibid. τῇ μὲν εὐχερείᾳ. Temere *εὐχερεῖ* ed. 1. Livius; *velocitas illinc major, quam vis.* Conf. ad XI. 21, 4. — *Ibid. προῖχον* recte Casaub. *προσῖχον* ed. 1. cum mssis.

Verf. 4. *Verf. 4. ἀποχώρησιν.* Sic rursus omnes verf. 10. ubi nil mutavit Casaub. Et sic sæpe alias.

Verf. 5. *Verf. 5. παρὰ τὴν αὐτῶν προαίρεσιν.* Sic Casaub. cum Vrsino; sic vero & perspicue Reg. E. Ceteri mendose *περὶ τὴν &c.* cum ed. 1. — *Ibid. τοὺς ἰδίους.* τοὺς restitui mus ex ed. 1. & mssis, cum temere omis sum esset in ed. Casaub. & seqq.

Verf. 7. *Verf. 7. σημείας.* Rursus *σημείας* ed. 1. cum mssis.

Verf. 9. *Verf. 9. ταῖς δυνάμεσιν.* Putares *ταῖς* αὐτοῦ aut *ταῖς* ἄλλαις δυνάμεσιν. Sed nil mutant libri. — *Ibid. προβάλλεσθαι παραγείλας* edidimus ex Aug. Et amant verba juben di & similia aoristum infinitivi. Mendose *προβάλλεσθαι* ed. 1. Reg. F. G. Vef. & *προβαλλέσθαι* Reg. E. Hinc *προβάλλεσθαι* ed. Casaub. & seqq. Est autem *προβάλλεσθαι*, ut monuit Reiskius, idem ac *βάλλεσθαι πρὸ αὐτῶν τὰς σαρπίσας*: *hastas prætendere* recte vertit Casaub.

CAP. XIV.

CAPVT XIV.

Verf. 1. *Verf. 1. παλὴν.* Perperam *πολὺν ἀπορ.* Reg. F. G. Vef. — *Ibid. τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατηγῷ.* Sic scribendum fuisse, res ipsa docebat. — *Ibid. τὸ τῆς τροπῆς ἐμπέδιον.* Temere *τῷ τῆς τροπῆς ἐμπέδιον* ed. Cal. & Gron.

Verf.

Versf. 2. δόσον. Mendose δόσον ed. 1. Reg. F.

Versf. 2.

Versf. 3. κομισάμενος. νομισαμ. ed. 1. temere & invitis codd. — *Ibid.* τοὺς δ' ἐπιδιώκοντας. Sic recte msstis cum ed. 1. — *Ibid.* τοὺς μὲν. Aut τούτους μὲν videtur legendum; aut excidisse statuendum alterum membrum orationis: nam cum dicit Polybius τοὺς δ' ἐπιδιώκοντας τῶν ἀστάτων (non τοὺς δ' ἐπιδιώκοντας ἀστάτους,) videtur hastatorum duas facere partes, quarum alia insequi hostem perrexerat, alia nescimus quid fecit. Neque vero verba illa τοὺς δὲ πρίγκιπας καὶ τριαρίους commodè opponuntur his τοὺς μὲν αὐτοῦ &c. quia τοὺς μὲν non refertur ad hastatos in universum, sed ad partem hastatorum, ad τοὺς ἐπιδιώκοντας τῶν ἀστάτων.

Versf. 3.

Ibid. πρὸ τῆς μάχης, ante pugnam, Quid sit hoc, non satis adparet. Guischartus l. c. p. 228. interpretatur *devant l'endroit où le combat s'étoit donné*; id est, *ante locum ubi pugna commissa erat*. Verba ista prætermisit Livius.

Ibid. διὰ τῶν νεκρῶν. — „διὰ τῶν νεκρῶν esse videtur, non, *per strages castrorum*, ut reddit Casaubonus, sed *præter strages castrorum*. Hastati, e persecutione fugientium revocati tuba, consistebant in loco puro inter aciem Romanam & Hannibalis, sic ut cadavera occisa pone se haberent. Ad horum latera utrinque se aggregabant, medii divisi primum principes, deinde triarii, sic ut principes utrinque medios interceptos clauderent hastatos, & rursus principes clauderent triarii. Sic opus nil erat, ut per ipsa cadavera pervaderent, sed præter ea transibant.“
 ΠΕΙΣΚΙΥΣ. — De ista notione præpositionis διὰ, *præter*, dictum est ad II. 68, 8. conf. III. 68, 12. De re, quæ hic agitur, consule Guischartum l. c. p. 228. & *ibid.* Tab. XIII.

Versf. 5. ἀλλήλους Casaub. cum Vrsino. Mendose ἀλλήλους ed. 1. cum msstis.

Versf. 5.

Versf. 7. δαυμονίας. Scripturam δαδicum καὶ δαυμονίας cum ex edit. 1. cognovisset Reiskius, defendi posse cen-

Versf. 7.

Vers. 7. fuit, & accipi pro καὶ ταῦτα δαμμονίως. Et passim per pleonasmum, non utique otiosum, adjectam illam particulam vidimus. Potuit vero etiam, ut idem notavit Reiskius, nonnihil excidere ante ista verba καὶ δαμμονίως.

Vers. 9. *Vers. 9.* τῶν μὲν Ῥωμαίων. μὲν, a Casaubono temere omillum, restituiimus ex ed. 1. & msstis. Deest tamen & Reg. G,

CAP. XV.

CAPVT XV.

Vers. 5. *Vers. 5.* τοῦ προειδότος τὰ κατορθώματα. Cum quod προδόντος editum a Casaubono vidisset REISKIUS, in ed. 1. vero & in cod. Aug. intellexisset esse οὐ προειδότος τὰ κατορθώματα: „Videntur, ait, voluisse [ed. 1. & Aug.] οὐ προεικότος, α προίέναι. Sed in tali re usitatus est dicere προῖσμένον aut προεμένου. Quare aut vulgatam προδόντος servari malo; [eam scilicet nesciverat Reiskius ex unius Casauboni ingenio esse prognatam;] aut legi προιδόντος, ob sequens ἀπιστοῦντος. Possit quoque legi παριδόντος, praetervidentis, non animadvertentis, non scientis; quæ haud scio an sit vera Polybii manus: non id erat hominis præclara sua facinora praetervidentis.“ — Nempe ignorabat Reiskius vetustissimorum librorum scripturam, quæ in Urb. & Reg. E. conservata est, τοῦ προειδότος τὰ κατορθώματα, absque negatione: quæ scriptura, quamquam difficultate non caret, tamen, quoniam commodam interpretationem admittit, cum ea, quam ceteri libri exhibent, manifeste corrupta sit, teneri debuit. κατορθώματα frequentissime apud Nostrum res bene gestas significat; h. l. per metonymiam denotare putavimus rei bene gerendæ occasiones; προειδώς i. q. προίδων, qui providit, prospexit, ut V. 13, 5. προειδώς τὸ μέλλον, futuri providus. Videri autem potest adjicienda fuisse particula μὲν, τοῦ προειδότος μὲν τὰ κατορθ. ob sequens ἀλλὰ; sed nec præcise necesse est, ut ante ἀλλὰ præcedat semper μὲν, & minus etiam necessaria ea particula h. l. erat ob

ob adjectam ad ἀλλὰ copulam καί, quam opportune obtulit Reg. E. *sed simul*.

Verf. 7. οὗσης γὰρ δυσδιασπάστου τῆς Ῥωμαίων *Verf. 7. τάξεως καὶ δυνάμεως.* — „Ex Vrsini monitu hoc adoptatum, cum legeretur *διασπάστου*; & quidem vere dici de Romana acie dubium non est. Sed huic causæ non respondebit effectus, quem auctor narrat, si Vrsinum sequare, ut rectissime ratiocinatur incomparabilis Salmaſius. Omnino cum eodem lege *οὗσης γὰρ διασπάστου*, & verte: *cum enim divisa esset intervallis Romana acies*. Vide XVII. 28.“ GRONOVIVS. — Vide Salmaſ. de Re Militari Romanor. Tom. X. Theſ. Græv. p. 1309. Polybii locus, ad quem provocat Gronovius, nobis est lib. XVIII. cap. 15. — „Revocanda est vetus lectio *Herwagiana διασπάστου, distracta, divulsa*, Boecler ex Augustano nihil hic adnotavit.“ REISKIVS. — Nēmpē adnotare oblitus est Boeclerus, Augustanum codicem discedere hic a Casaub. & *διασπάστου* dare cum Hervag. & aliis, quam lectionem Lipsius etiam probavit de Milit. Roman. IV. 1. p. 155. vertens *dividi facilem*. At *διασπᾶν* non simpliciter *dividere* denotat, sed *violentia* notionem semper includit; estque *rumpere, rescindere*, velut pontem, vinculum & similia; *convellere, divellere* vallum; *vi distrahere, dirimere, divellere hostium aciem*, ut mox cap. 16, 3. & XVIII. 8, 7. & aliis. Satis autem adparet, commodum aliquod, quod habeat acies Romana, hoc loco dicere voluisse Polybium: quo sane non pertinet, quod facile diripi, divellique, atque adeo turbari ab hostibus possit. Immo per ipsam rationem, qua instruitur Romana acies, per interstitia illa quæ sunt inter manipulos, fit, ut *non facile rumpi dirimique acies eorum possit*; quia, si vel maxime irruperint hostes per primos hastatorum manipulos, cædunt eos hi ipsi a latere, tum occurrunt sequentes manipuli hastatorum in quincuncem dispositi, tum manipuli principum, manipuli triariorum. Quare etiam, quoniam militum vi non facile rumpi aciem Romanorum posse

Vers. 7. posse noverat Hannibal, belluarum impetu eam *συντρεῖν*, *ἐκ καὶ διασπᾶν*, *turbare rumpereque* conatus est, ut ait Polyb: c. 16. 2. sed & hoc periculum evitavit Scipio, *ordines* nunc *rectos* faciendo, non in quincuncem locando, c. 9, 7. & c. 12, 4. quod ipsum facere Scipio potuit propter commodum illud, quod habet Romanorum armatura & omnino acies Romana, quod & singuli manipuli & singuli milites in quamcumque partem mobiles sunt; quod ipsum commodum simul illam eis operam præstat, ut non facile rumpi atque turbari eorum acies, etiamsi per interstitia pervadant belluæ, vel perrumpant aliquatenus nonnulli hostium globi, possit: continuo enim, & minima opera, pristinum suum locum & commodam suam formam recipit. Itaque recte utique Casaubonus fecisse nobis visus est, quod vetustissimorum codicum scripturam *συνδιασπᾶσθαι*, quam dabant Vrb. Reg. E. & Vrsini codex, in contextum recepit, ut hoc dixisse intelligatur Polybius: *Cum difficile sit divellere rumpereque aciem Romanam*; (quod scilicet commodum ei commune est cum phalange; quamquam ipsa etiam phalanx, simulatque vel locum nata est non opportunum, vel simulac loco se movere cogitur aliqua ejus pars, rumpitur tota turbaturque, ut docet XVIII. 14.) *simul hoc commodum habet eadem Romana acies, qua prorsus caret phalanx, ut per eandem aciei rationem, quæ prius illud commodum præstat, & singuli manipuli & singuli milites in omnes partes pugnare possint.* conf. XVIII. 15, 9 sqq.

Ibid. τῶν ἑξήκτα &c. Perspecte hæc curavit Casaubonus, probatissimorum librorum vestigiis quam fieri poterat proxime insistens. Cum in ed. 1. consentientibus ceteris mssis (excepto Reg. E. & Vrb.) legeretur αὐτῶν ἑξήκτα τῶν διοσημείων, Vrsinius τῶν δύο σημείων scribi voluerat; quem fere secutus Lipsius τῶν δύο σημείων legit, de Milit. Rom. IV. 1. vertitque, *semper in propinquo duobus signis se obvertentibus qua res vocaret.* Eodem modo Reiskius legendum censuit. Sed dubitationem omnem

omnem præcidere veteres codices debent, τῷ δεινῷ le-
gentes. Accedit, quod in usitata Romanorum acie, ubi
in quincuncem disponebantur manipuli, non *duo*, sed *tres*
manipuli vertebantur in globum hostium, qui intra ipso-
rum aciem irrupisset, duo manipuli a duobus lateribus, &
unus a fronte, in sequente serie adversus interstitium duo-
rum anteriorum locatus.

Vers. 7.

CAP V T XVI.

Cap. XVI.

Vers. 3. προσκλῦσαι. Mendose προσκλήσω ed. 1. Med. Vers. 3.
προσκλῦσαι acuto accentu ed. Casaub. & seqq. cum cett.
codd. De re confer notata ad cap. 13, 1. — Ibid. Ὀφρα
καὶ οὐκ ἐθέλων. Iliad. Δ. 30. Perperam οὐ θέλων ed. 1.
cum msstis. Non male vero πολεμίζοι edd. & mssti no-
stri, quod & codices Homeriani nonnulli agnoscunt, pro
πολεμίζῃ, quod vulgo ibi editur.

Vers. 6. τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Deest ἀνδρῶν Reg. F. G. Vers. 6.
Ves. Tub. — Ibid. ἐσθλὸς ὧν. Sic recte Casaub. cum
Suida in Ἐπιβολῇ, & in Ἐσθλά. Perperam ἐσθλὸς ὧν ed.
1. cum msstis nostris.

CAP V T XVII.

Cap. XVII.

Quæ inter hoc caput & superius prætermisit Epitoma-
tor, suppleri possunt ex Livii lib. XXX. 36. & Appiani
Punic. c. 48 - 52. Non recte Reiskius huc traxit Liv. XXX.
16. de quo confer XV. 1, 6 sq. & ibi notata. Ad id, quod
nunc narrat Polybius, pertinent illa Livii verba l. c. *Et*
illi quidem (Carthaginiensium legati) *multo miserabilius,*
quam ante, (quo magis cogebat fortuna) egerunt: sed ali-
quanto minore cum misericordia, ab recenti memoria persi-
dia, auditi sunt.

Vers. 1. ἔλαον. ἔλαον Reg. F. Tub. — Ibid. ἐκα- Vers. 1.
λῆται Casaub. cum Aug. Reg. E. Vrsin. Mendose ἐκακῆ-
το ed. 1. Med. ἐκακῆ Reg. F. G. Ves. Tub. — Ibid.
ἕκαστον ἡμῶν. ἡμῶν ed. 1. Tub.

Vers.

- Verf. 2.** *Verf. 2.* φαίνεται. φαίνεται edd. perperam & contra codicum fidem. — *Ibid.* ὀργήν. Corrupte ὀρμήν (sic) Reg. F. Vef. — *Ibid.* μῖσος edd. cum Reg. E. μίσος Aug. Reg. F. G. Vefont.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* Ὁ δὲ Πόπλιος. Ante hæc verba in Reg. E. spatium vacuum est relictum, præposito signo, quod novam Eclogam indicat. Si quid vero h. l. prætermisit Epitomator, parum id est. — *Ibid.* Ζακυνθαίων tenuimus, editum a Gronov. & Ernest. Ζάκυνθίων h. l. ed. 1. 2. cum msstis. A Ζάκυνθος quidem Ζακύνθιος formatur; sed a Ζάκυνθα, Ζακυνθαῖος in usu est.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* αὐτῶν δὲ χάριν ἔφασαν. Sic quidem msstis omnes cum editis. Sed vere monuit REISKIUS, cui obtemperare debueramus, cum ait: „ἔφῃσε legendum est necessario, re ipsa id postulante, (Scipio enim solus loquitur,) & sequentibus consentientibus. Debebat Casaubonus hoc quoque mendum pari modo tollere, atque paulo post [verf. 5.] sustulit, ubi etiam ἔφασαν est in Herwagiana [et in msstis] pro ἔφῃσε. Porro suspicabar aliquando, legendum esse τῆς τύχης τῶν ἀνδρωπίνων, scil. πρηνμάτων, sed stabilit vulgatum p. 986, 7. & 1004, 3.“ — Loca Polybii, a Reiskio citata, sunt XV. 20, 5. & XV. 35, 7.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* Φανήσεσθαι Casaub. & seqq. cum Reg. E. & Vrsin. nescimus an & Med. & Vrb. Φανήσεται ed. 1. Aug. Verbum hoc & seqq. usque διαλαμβάνωσι transiluerunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἔφῃσεν correxit Casaub. ἔφασαν ed. 1. cum msstis. Vide ad verf. 4: — *Ibid.* οὐ γὰρ, εἴ τι. Corrupte εἴ τι Reg. G. εἴ τις Vef. — *Ibid.* δεῖν νομίζειν. — „Sæpe transeunt ab obliquo sermone historici ad rectum. Hic tamen malim δεῖν. Facile ⁊ excidit, a proximi verbi νομίζειν initio extritum.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* διὰ τὴν σφετέραν ἀδικίαν Casaub. Vrb. Reg. E. Aug. Vrsin. Corrupte διὰ τὴν σφῆ ἀδικίαν; unde τὴν σφῶν suspicatus erat Scaliger.

CAP V T XVIII.

Cap. XVIII.

Vers. 1. κτήνη. Mendose κτείνη Aug. Reg. F. G. Vef. *Vers.* 1.

Vers. 3. οὖν ἦν τὰ Φιλανθρ. Verba οὖν ἦν defunt Reg. *Vers.* 3.

E. — *Ibid.* τριηρῶν. τριήρων Reg. E. — *Ibid.* ὁμοίως καὶ περὶ τοὺς ἐλέφαντας, sic etiam de elephantis. Sic nimirum videntur excipi decem elephantis, quos servare liceat. Reiskius verò malle se ait, ὁμοίως καὶ πάντας τοὺς ἐλέφαντας, id est, pari modo etiam omnes elephantos tradere jussit. Ac sane Livius omnes intellexerat: elephantos (traderent,) quos haberent domitos; neque domarent alios. XXX. 37. Et præcise Appianus c. 54. τοὺς ἐλέφαντας, ὅσους ἔχετε.

Vers. 5. καὶ χώραν. καὶ χώρας Reg. F. Tub. — *Vers.* 5. *Ibid.* ὄρων. Perperam ὄρων ed. 1. ὄρων Aug. Reg. E. F. G. Vef.

Vers. 6. Σιτομετρῆσά τε. Deest τε Reg. E. non *Vers.* 6. male.

Vers. 8. οὓς ἂν προγράψῃ. Sic recte scripti libri omnes. *Vers.* 8. Temere προγράψαι editi.

CAP V T XIX.

Cap. XIX.

Vers. 1. πρεσβευταῖς tenuimus, correctum a Gronovio. Sic vero & Reg. E. πρεσβύταις h. l. ed. 1. 2. cum cett. codd.

Vers. 2. τινὸς τῶν ἐκ τῆς γερουσίας. Verba τῶν ἐκ *Vers.* 2. defunt uni Med.

Vers. 3. πράξαι scripsimus cum Reg. E. πράξαι edd. *Vers.* 3. cum ceteris. — *Ibid.* ἀναστάντα Φάνας. Temere fecisse nos proferimus, quod Φασιν (quod h. l. dabant libri) in Φάνας mutarimus: non, quod illud nunc verum putemus, aut quod probemus Casauboni conjecturam, quam & in contextum ille recepit, ἀναστάντα Φάνας Φασιν; sed quod reliqua etiam verba, quæ sequuntur, Φασιν ἀγνοεῖν καὶ συγνώμην ἔχειν, sive corrupta sunt, sive defecta. Nam ἀγνοεῖν ad Hannibalem pertinet, συγνώμην ἔχειν ad Poenos; etenim dictio hæc συγνώμην ἔχειν,

Vers. 3.

ἔχειν, cum sæpissimè apud Polybium occurrat; nusquam alia sententia, non magis quam apud alios græcos scriptores, accipitur, nisi hac, *veniam dare alicui*. Adponemus quæ ad h. l. *κεῖσκις* adnotavit: „Si Polybius ita reliquit, [ut est in exemplo Casauboniano,] quod in medio relinquam, sententia hæc est: ἀγνοεῖν ἑαυτὸν, *peccare se*, καὶ συγνώμην αὐτοῦς ἀγνοοῦντι δᾶν ἔχειν, *Et eos sibi delinquenti oportere ignoscere*. Sed ab Herwag. & Aug. [nempe & omnibus pariter codd. nostris] abest *φάσαι*. Quare malim sic legi: ἀναστάντα ὁμολογήσαι *Phasw* ἀγνοεῖν, καὶ συγνώμην ἀξιοῦν ἔχειν.“ — συγνώμην ἔχειν habet unus Reg. G.

Ibid. πλείω δὲ τῶν πάντε καὶ τετραράκοντα ἔτων ἔχων. Consentit numerorum ratio. Dixit hoc Hannibal exeunte anno ab V. C. 552. Completos autem novem annos habuerat initio anni 517; quo cum patre Hamilcare in Hispaniam est profectus. Vide lib. II. c. 1. Verbum ἔχων perperam deest codicibus Reg. F. G. Vef. Tub.

Vers. 4.

Vers. 4. τοῖς τῆς πατρίδος scripsimus cum Aug. & Reg. E. τῆς vulgo carent edd. & cett. mssti.

Vers. 5.

Vers. 5. ἐκάστοις ἡμῶν. ὑμῶν Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* προσκυνεῖ τὴν τύχην. Adjiciendum articulum, qui ab erat vulgo; monuit Reiskius. Et opportune eum obtulit Reg. E. — *Ibid.* Φιλανθρωπῶν. Poterat Φιλανθρωπῶν dicere, ut c. 17, 7. & c. 18, 2. & II. 60, 6. & vix dubitamus, quin sic scripserit Polybius, quæ etiam Scaligeri fuit sententia. Certe, quod XXVIII. 15, 10. pariter vulgo τυχόντες τῶν Φιλανθρωπῶν legitur, in eo quidem nullum scriptura vulgata præsidium h. l. invenire potest: nam, ibi haud dubie Φιλανθρωπῶν scribi debuisse, atque ita utique corrigendum esse, satis manifeste indicat adjectum nomen πάντων, cum quo stare nequit Φιλανθρωπῶν.

Vers. 7.

Vers. 7. μηδ' ἐπὶ λόγον ἄγειν. Ex eodem Reg. E. hoc recepimus, qui jam complures probatissimas lectiones nobis largitus est. Vulgo μὴ ἐπὶ λογ. ἄγ. Est autem ἐπὶ λόγον ἄγειν in *disertationem adducere*, ut III. 11, 3. *Parum*

um differt ὑπὸ λόγον ἄγειν XV. 34, 1. in *disputationem adducere*, multa verba de re quadam facere; nisi rectius bi *reputare* interpretatus est Casaub.

CAPVT XX.

Cap. XX

Verf. 1. ὅτε μὲν. ὅτι μὲν unus Reg. F. De Argu. *Verf. 1.* *uento hujus capitis* conf. III. 2, 8.

Verf. 2. παιδίον νήπιον. Posterius vocab. deest Reg. *Verf. 2.* G. Vef. Tub. — *Ibid.* τὴν βασιλείαν correxit Casaub. cum Scalig. βασιλικὴν ed. 1. cum msstis: in uno tamen Vefi est βασιλίαν, nescimus utrum a prima manu, an ex correctione.

Verf. 3. βραχεῖαν δὲ τινὰ correxit idem Casaub. δὲ *Verf. 3.* *wa* ed. 1. cum msstis. Particulam δὲ deletam voluerat Scaliger. — *Ibid.* ἀνέδην. Vide ad II. 5, 6. & ad X. 16, 5. — *Ibid.* προσόφλειν τὸν λεγόμενον τῶν ἰχθύων βλόν. Vtique in hujusmodi dictionibus usitatius προσόφλειν & ὀφλεῖν; sed, verum si quæstio non differunt ὀφλεῖν & ὀφέλειν, προσόφλειν & προσοφείλειν: quare teneri loc utique potuerat. Adagium illud a piscium vita de sumtum non neglexit Erasmus. προσόφλειν τὸν ἰχθύων βλόν idem valet (ut monuit Reiskius) ac προσόφλειν τὸν βλόν τοῦ ζῆν τὸν λεγόμενον τῶν ἰχθύων βλόν, id est, in interprete Exnesto, ita agere, ut locum habeat illud proverbium.

Verf. 4. ἀλλὰ τίς ἂν εἰκότως &c. Casaubonius: Sed *Verf. 4.* *min, si quis propter ista fortunam accusaverit, (quod videtur merito potuisse,) Et illius administrationem rerum humanarum; redeat hic cum illa in gratiam &c.* Imo vero, rescribe utique ἀλλὰ τίς οὐκ ἂν εἰκότως, τῇ τύχῃ μεμνημένος &c. sed quis non merito, postquam &c. — *Ibid.* προεργημένων & seqq. verba, usque ἔτι γὰρ αὐτῶν, desunt Reg. F. G. Vef. Tub.

Verf. 6. ἐπιστήσασα cum Vrsino correxit Casaub. *Mon. Verf. 6.* *hic ἐπιστήσας* ed. 1. cum msstis.

- Vers. 7.** *Vers. 7. συγκαταθέντες εἰς Φόρους, ad pendendum tributum coacti.* Vide Lexic. Polyb. in συγκαταθέν. — *Ibid.* ὑπέμειναν Ῥωμαίοις τὸ προσταττόμενον. Inferendum verbum ποιῶν post ὑπέμειναν suspicatus erat Reiskius; nec tamen id pertinacius contendit; recte, nec enim opus est.
- Vers. 8.** *Vers. 8. τοὺς μὲν ἄρδην ἀναστάτους ἐποίησε.* Nempe regnum Macedonicum. — *Ibid.* πανολέθρους correxit Casaub. πανολέθρους ed. 1. cum mssis. — *Ibid.* τοὺς δὲ μικροῦ δέιν &c. Syriae, puta, reges.

Cap. XXI.

CAPVT XXI.

- Vers. 1.** *Vers. 1. παρὰ τοῖς Κιανούτς.* Cum ex codice Peiresc. Κίοις edidisset VALESIVS, hæc monuit ad hunc locum: „Apud Suidam [in Μολπαγόρας] Κεῖοις legitur. Ego Κιανούτς legendum putavi. [Idque in latina versione expressit Valefius.] Neque enim adeo opulenta, ut opinor, Ceos insula fuit, [cujus nempe cives οἱ Κεῖοι dicebantur,] ut oratores aleret & δημαγωγοίς. Sed omnem dubitandi locum adimit ipse Polybius, qui *Cianos ideo in gravissimas calamitates incidisse ait, quod pessimum quemque semper extollerent, eosque, qui se improbis opponerent, morte multarent, quo eorum bona inter se dividerent.* Tib. XV. c. 21. [nobis hoc ipso cap. vers. 3 seq.] Quæ profecto similia ac plane germana sunt eorum, quæ hic de Molpagora dicuntur.“ — Hæc recte ille. Sunt autem *Ciani* cives urbis Bithyniæ, cui *Cins* nomen, ad Κιανὸν κόλπον, *Cianum sinum*, qui ex Propontide in continentem influit, sitæ; de qua vide Strabon. XII. p. 563. & Scylacem, laudatum Cellario Geogr. Antiq. III. 8. p. m. 284. Mysiæ eam attribuit Xenophon Hellen. I. 10. conf. Suidas in Κίος, & in Κιανός. & Etymolog. in Κιανίς. Postea *Prusias ad mare* est nominata.
- Ibid.* δημαγωγικὸς καὶ πλεονέκτης. Verbo illo auctiorem, quam in codice Peiresciano, esse hunc locum apud Suidam [in Δημαγωγικός,] monuerat jam Valefius. — „Est autem

autem *δημαγωγικός*, inquit, ut uno verbo reddam, *popularis*."

Versf. 3. *Κιανολ*. Recte sic h. l. edd. Conf. ad *versf. 1.* *Κυα- Versf. 3.*
νολ nunc quidem Aug. Reg. F. G. Vesont. & eodem mo-
 do nonnulli ex his deinde quoque; sed idemtidem plures
 in veram scripturam consentiunt, quam eandem agnoscunt
 omnes libro XVII. cap. 3, 12. & c. 4, 7. *Cianorum* nomen,
 corruptum in codicibus Livianis XXXI. 31. auctori resti-
 tuerunt docti editores. Idemque apud eundem XXXII.
 33 sq. *Cium* pro *Chium* rescribendum monuerunt.

Ibid. τὸ δὲ πλεῖον. Si ante hæc verba puncto minorē
 distinguamus orationem, & hæc ad sequentia referamus,
 non opus erit inserta deinde *versf. 5.* particula *οὖν*, neve
 cum Reiskio opus est *versf. 4.* *προάγοντες γὰρ αἰεὶ* scri-
 bere.

Versf. 4. *ἔκ διαρρῶνται* recte edd. cum Aug. *διαρροῦν- Versf. 4.*
ται ed. 1. Reg. F. G. Vef. In Reg. E. post cap. 19. nihil
 amplius ex hoc libro XV. continetur, neque quidquam ex
 lib. XVI.

Versf. 5. εἰς ταύτας οὖν. Particula *οὖν* carere pote- Versf. 5.
 ramus, ut monuimus ad *versf. 3.* Pro *εἰς ταύτας*, quod ha-
 bent editi, mendose *ἐκ ταύτας* est in Aug. Reg. F. G.
 Vef. nescimus an & in aliis. Vnde etiam suspicari licebat,
 fortasse *ἐξ ὧν εἰς ταύτας* scripsisse Polybium. — *Ibid.* εἰς
 ἅς - πάντες ἄνθρωποι προφανῶς ἐμπίπτοντες, &c. Non
 nimis perspicua hæc sunt; sed sententiam magis etiam ob-
 scuravit Casauboni versio, quam poenitet tenuisse: *in quas*
omnes mortales impingere quum sit manifestissimum. Vide-
 tur participium *ἐμπίπτοντες* notione præteriti, ut sæpe
 solent huiusmodi participia, accipiendum, ut hæc sit sen-
 tentia: *in quas quamvis manifeste inciderint homines, viz*
tamen eorum ullus est qui dementiae finem imponere pos-
sit. — *Ibid.* ἀγνοίας perspicte pro mendoso *ἐννοίας*
 positum est: certe non opus erat, ut *εὐηθίας* commenda-
 ret Reiskius ob. *literarum γ & υ, N & H, denique O &*
Θ similitudinem. Si quid mutandum, *ἀγνοίας* malimus,

Verf. 5. quo vocabulo cum aliis uti amat Polybius, pro *dementia*, vel *stultitia*, *ἔσ' ἁμαρτία* vel *delictum ex stultitia commissum*, tum mox cap. 23, 5. Atque hoc utique repositum velimus.

Ibid. διαπιστῆσαι recte edd. cum Aug. & Reg. F. putamus & Vrb. & Med. conf. verf. 6. Perperam διαστῆσαι Reg. G. Vef. & Vrsin. — *Ibid.* ῥάδιον. Placet Reiskii conjectura, ῥάδιον ὅν, velut in parenthesi positum, quod tamen facile factum erat. Ceteris ejusdem Reiskii emendationibus careri posse putavimus, quæ sunt hujusmodi: οὐ δύνανται, οὐχ ὅτι λήξαι τῆς εὐηθίας, ἀλλ' οὐδὲ βραχὺ διαπιστῆσαι, ῥάδιον ὅν, κατὰ τὴν ἑνία τῶν ζώων, scil. ποιούσι vel ἀπιστοῦσι.

Verf. 6. *Vers.* 6. αὐτὰ πολὺ. Speciose omnino idem Reiskius: „Forte ἐὰν αὐτὰ τοῦ δυσχερηστέου, *usquam*, aut *unquam*, aut *quodammodo*.“ — *Ibid.* ἴδη. ἤδη ed. 1. perperam & invitis nostris libris. — *Ibid.* τὸν τόπον. τὸν τύπον ed. 1. cum solo Med.

Verf. 7. *Vers.* 7. τοὺς μὲν recte edd. Corrupte τὰς μὲν codd. nostri omnes. — *Ibid.* ἀκούοντας cum Vrsino correxit Casaub. Perperam ἀκούοντας ed. 1. cum msstis: sed mox in ὑπάρχοντες consentiunt mssti cum editis. — *Ibid.* ἀπολαυμένους recte edd. ἀπολαυμένους mssti nostri omnes. — *Ibid.* τοὺς δ' ἀμύν cum Vrs. correxit Casaub. τὰς δ' ἀμύν ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* ὁμως. Mendose ὅπως Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* πρόσαισι ex sua conject. correxit Casaub. recte, ut nobis videtur; quemadmodum III. 81, 10. προσίεναι scripsit, pro προίεναι, quod dabant libri. Vide tamen notata ad II. 2, 10.

Cap. XXII.

CAPUT XXII.

Verf. 1. *Vers.* 1. Caput hoc, & quæ sequuntur, non modo in Excerptis Antiquis servata sunt, sed etiam inter Eclogas de Virt. & Vitiis continebantur, hoc initio: „Ὅτι ὁ Φίλωνος, πέρσιος γυνόμενος τῆς τῶν Κικανῶν πόλεως, περιχαρὴς ἦν. &c. Vnde emendationes nonnullas ex cod. Peiresec. protulit Valesius.

Ibid.

Ibid. επιτελεσμένος ex cod. Peir. recepinus, quod Vulg. r. and dubie præstabat vulgato τετελεσμένος. Duplici errore τελευταῖος τετελεσμένος Reg. F. G. Vef. Tub. Idem. iox corrupte βεβοηκώς, pro βεβαηθηκώς.

Ibid. τῷ κηδοστῇ, genero. Prusias is fuit, ut intelligitur ex cap. 23, 10. & XVII. 4, 7. Fuisse autem Prusiam hilippi generum, planius discimus ex Liv. XLII. 12.

Vers. 2. ὡς οὐκ ἀδικ. ὅτι οὐκ ἀδικ. correxerat Scp. *Vers.* 2. ger. — *Ibid.* παρακονδοῦντι δέ, δὲ carent Reg. F. G. Vef. Tub. male. — *Ibid.* τοὺς πέλας Casaub. cum Aug. Vrsin. Corrupte τοὺς πέρας ed. 1. Med. Reg. F. G. Vef. ub.

Vers. 3. περιβαλόν. Perperam περιλαβών Reg. F. G. *Vers.* 3. Vef. Tub.

Vers. 4. κληρονομῆσαι Casaub. cum Vrsin. κλη- *Vers.* 4. νομήσαι ed. 1. cum msstis, quod ferri utcumque tuerat, — *Ibid.* Κιανούς recte edd. cum msstis, excepto Reg. G. qui Κιανός habet. — *Ibid.* διαγελώμενος est, ἰργίσι. In contextu illud posuimus, quod codex Peir. dedit; in versione vero διαγόμενοι vel διαλόμενοι interpretati sumus, quæ magis congruere visa sunt cum eo, ad adjicitur, καὶ ἡμέραν. Reiskius defendi posse vulgum διαλεγόμενοι putavit, subaudiendo αὐτῷ. Casaubo- s passive idem verbum accepit, vertitque quotidianis *monibus deliniti*. Veremur, ne neutra ratio ferri pos-

Adjicit vero REISKIUS: „Sed malim διαγόμενοι vel γαγόμενοι, *duclitatis vana spe* ἔσ' *mendacibus promissis* *quo tempore in aliud*. Nam διαγελόμενοι, quod Vales. cod. Peir. protulit, haud placet. Deinde aut ante καὶ ἡμέραν, aut post, deest ἡναγκάσθησαν.“ — Verbum δια- γειν notionem, quam hic ei subjecit Reiskius, frequen- ter inprimis Demosthenes.

Vers. 5. ἀποτεθηρώκει τότε πρὸς αὐτὸν. *Vers.* 5. ad dant codices, per se nil huc facere, satis adparet. utile remedium τό γε, quod suavit Reiskius. Nam ἀπο- τεθῆναι τινα πρὸς τινα, est *sanari* ἔσ' *implacabili ira aliquem*

Verf. 5. *in alium incendere*; I. 70, 1. I. 79, 8. Quid igitur quæso hoc est, *saeva ira illos incenderat*, τό γε πρὸς αὐτὸν, *certe quidem quoad ipsum?* Probaveramus τότε, hac sententia, *Philippum tunc ita contra se ira incendisse Rhodios, ut ne nomen quidem ejus amplius audire sustinerent.* Sic nempe τότε referri putaveramus ad id quod duobus ante annis factum est, (vide lib. XIII. 5.) quo hostilia Philippi in Rhodios consilia jam satis denudata erant. Sed verbis, de quibus quærimus, denuo examini subiectis, intelleximus, cum particula τότε, & omnino cum ea sententia quæ haud dubie hic desideratur, stare non posse verbum in *plusquamperfecto*, ut grammatici ajunt, *tempore.* Itaque in ipso verbo ἀπότεθηρώκει quærendam mendam putavimus; quæ etiam animadversa jam olim & correctæ a nonnemine fuisse videtur, superscripta super terminatione και syllaba ται, ut esset ἀπότεθηρίωται: sed eam emendationem parum intelligentes posteriores librarii ται in τε mutarunt, & una cum ἀπότεθηρώκει in contextum receperunt. Quemadmodum ἀποθηρίω est *ira incendo aliquem adversum alium*; sic ἀποθηριόμαι τινα πρὸς ἑμαυτὸν, passiva verbi forma, reciprocam habet notionem, *ira incendo aliquem in me.* — *Ibid.* προΐσθαι rectè Casaub. monente Vrsino. Mendose προΐσθαι ed. 1. cum mssis omnibus.

Cap. XXIII.

CAPVT XXIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* ὅτε γὰρ ὁ πρεσβυτής. Sic cod. Peir. Reg. F. G. Vef. Tub. nec dissentiunt Aug. & ed. 1. nisi quod in his est ὅ, τε γὰρ divisis vocibus: quod tenens Casaubonus, articulum ὁ ante πρεσβυτής sua auctoritate delevit, perinde ac si ad particulam istam τε referretur illa καὶ initio verf. 3. Sed bene REISKIUS monuit: „legendum ὅτε γὰρ ὁ πρεσβ. cum enim legatus. Apodosis periodi est in verbis καὶ παρῆν, [initio verf. 3.] ubi καὶ illud redundat, non ut tollendum, sed ut servandum.“ —

Verf.

Versf. 3. τῶν Κιανῶν. Ex Κιανῶν factum Κιανῶν in *Versf. 3.*
Aug. a prima manu. Mendose h. l. τῶν καινῶν Reg. F. G.
Sic & Vef. sed in hoc superscriptum τὸν καινόν.

Versf. 4. προσελθάν. προσελθάν edd. cum codd. nostris *Versf. 4:*
omnibus. Vide notata ad II, 2, 10. — *Ibid.* διασάφει Ca-
saub. & seqq. cum Aug. Mendose διασάφη ed. 1. Med. Reg.
F. Hinc διασάφησ Reg. G. Vef. — *Ibid.* μὴ δύνασθαι
πιστεῦσαι &c. Mirari subit, qui factum sit, ut post illa
perfidiae documenta, quæ paucos ante annos Rhodiis Phi-
lippus dederat, (vide lib. XIII. c. 3-5.) etiamnum ægre
fidem habuerint nuncio, novam illius perfidiām renun-
cianti.

Versf. 5. ἄγνοιαν. Sic cod. Peiresc. & nostri omnes. *Versf. 5.*
Temere ἄνοιαν edd. Conf. ad c. 21, 5. — *Ibid.* παράπτω-
σι τῶ καθήκοντος. Tetigimus hanc dictionem ad III. 54, 5.
& ad XII. 7, 2. — *Ibid.* ἦεν cum Vrsino correxit Ca-
saub. ἦσαι ed. 1. Med. Plane deest hoc verbum Aug. Reg.
F. G. Vef.

Versf. 6. περὶ πολέμου Cas. cum Vrf. Mendose παρὰ *Versf. 6.*
ed. 1. cum mssis.

Versf. 7. ἐναιργάσατο Casaub. cum Vrsin. ἐνηργά *Versf. 7.*
στα ed. 1. cum mssis.

Versf. 8. Καλχηδονίαν h. l. Aug. Reg. F. Corrupte *Versf. 8.*
Καρχηδονίαν ed. 1. Reg. G. & sic *versf. 9.* rursus ed. 1. &
Reg. F. ubi in Καλχηδονίαν consentiunt Aug. Reg. G. Vr-
sin. quod absque necessitate in Χαλχηδονίαν Casaubonus
mutavit. Vide Adnot. ad IV. 39, 5. In Κιανῶν *versf. 8.*
consentiunt omnes; *versf. 9.* rursus nonnulli in Κιανῶν
aberrant.

CAPUT XXIV.

Cap. XXIV.

Eclogæ Valesianæ nil aliud habent, nisi quæ primo ^{Argumentum.}
versu continentur. Quæ versu 2. posuimus verba, Θάσιαι
ἄπον usque χρησαμένους ταῖς ἰδίαις, conservavit Suidas in
'Αφρουρήτους. Illis autem continuo idem Suidas sub-
texuit ista, 'Επισημνημένων δὲ &c. quæ *versf. 4.* collocavi-

mus: Interferenda enim putavimus *vers.* 3. illa, Συγχωρεῖν τὸν βασιλέα usque χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις, quæ idem habet Suidas, partim in Ἀνεκισταθμεύτους, & paulo plenius in Ἀσταθμεύτους. Sic vero satis inter se coherere istas lacinias, per se intelligitur. Connexionis tamen causa, *versu* 3. verba ista, uncis inclusa, καὶ ἀπεκρίνατο Μητροδώρος, ex conjectura adjecimus. Injuriz, *Thasius* a *Philippo* illatz, obiter fit mentio apud Livium, XXXI. 3. Totum hunc locum olim fusius pertractavimus in Emen & Observv. in Suidam p. 32 seqq.

Vers. 1. *Vers.* 1. κατὰ τὸν ἀνάπλου, *per reditum*, scil. ex Propontide, & a Cio, Bithyniæ urbe, de qua cap. præced. — *Ibid.* προσέσχευ περὶ τὴν τῶν Θασίων πόλιν. *Thasius* insula, cum cognomine oppido, Thraciæ vicina. Sed nunc demum animadvertimus, in transcribendis istis verbis turpem obscuritatem nobis obrepisse. Scribendum erat cum editis omnibus & codice Peiresciano, unde hæc vulgavit Valesius: προσέσχευ περὶ μέσων ἡμέρας πρὸς τὴν τῶν Θασίων πόλιν, quod in latina versione recte expressum est, *circa meridiem*. — *Ibid.* καὶ ταύτην Φίλοι οὐσαν ἐξηγόρευον. Contraxit hæc compiler Eclogarum; nam uberius hanc rem fuisse a Polybio expositam, ex fragmentis a Suida conservatis adparet.

Vers. 2. *Vers.* 2. ἀνεκισταθμεύτους, *immunes* ab ἐκισταθμείαις, id est a necessitate hospitii præbendi militibus, stativa in urbe agentibus. — *Ibid.* νόμοις χρῆσάμενους τοῖς ἰδίοις. Cum χρῆσθαι vulgo legatur apud Suidam (in Ἀφραυρήτους,) fuit illud aut in hoc ipsum χρῆσάμενους mutandum, aut ad χρῆσθαι adjiciendum verbum εἶναι, εἰσάγει, συγχωρῶν, aut aliud simile.

Vers. 3. *Vers.* 3. ἀσταθμεύτους h. l. scripsimus, conjectura ducti. Quoniam enim sub hoc ipso titulo fragmentum hoc Suidas repetiit, putavimus semel saltem hac simpliciari nominis forma usum esse Polybium, cujus vis ceteroquin eadem est. Sic enim & ex Plutarcho vocabulum ἀσταθμεύτες, eadem notione, scil. *immunitatem habens*
ἀπὸ

πρὸ τῶν ἐπισταθμεῶν, citavit Guil. Budæus in Comment.
iræc. Ling. p. 471.

CAPUT XXV.

Cap. XXV.

Verf. 1. Σωσίβιος, ὁ ψευδεπίτροπος Πτολεμαίου, &c. *Verf. 1.*
— „Hic est *Sosibius*, vir aulica solertia ac versutia instruitissimus, qua inter varias regum successiones semper principem locum in administratione rerum tenuit, ut ait *olybius lib. XV.*“ [c. 34, 4.] *VALESIVS.* — *Sosibii* huius, de quo sæpe superioribus libris verba fecit Polybius, hoc loco ea occasione mentio facta fuisse videtur, quod esset in numero illorum eminentium in aula Aegyptiaca irorum, quos e medio sustulit *Agathocles*, ut ipse solus erum potiretur, quemadmodum mox *versf. 3.* narratur, confer Adnot. ad cap. 32, 7. & ad XVI. 22, 1. Ad hunc vero Sosibium, ut principem regni administrum, mortuo tolemæo Philopatore, pertinuisse utique jure quodam videtur pars aliqua *tutelæ pupilli regis Ptolemæi Epiphanis.* itaque, cum *ψευδεπίτροπον*, id est *falsi nominis tutorem* num vocat Polybius, quemadmodum & mox *Agathoclem*, non tam eo id fecisse videtur, quod hi præter voluntatem electi regis, aut præter rationem & morem regni, tutelam illam sibi adrogaverint; sed quod, cum tutelam gerere pupilli regis videri vellent, honesta illa specie ipsi se rapere summam omnem imperii, & cuncta pro arbitrio gerere conarentur. Partem hujus Eclogæ repetit inidas in Σωσίβιος & in Ἀνεθυμῖατο.

Ibid. ἰδέκει γαγονένου, non tam, *videtur fuisse*, interpretandum cum *Valesio*; quam *perhibetur*, (de qua noione vide IX. 24, 5. & 25, 1. ibique notata;) vel *comparatus* est talis, *monstravit se talem, fuit* talis.

Ibid. σκεῦος ἀγγέλου καὶ πολυχρόνιον. *σκεῦος*, *instrumentum*, pro *ὑπρέτῃ*, id est *ministro*, per contemptum licere videtur, ut XIII. 5, 7. *πολυχρόνιον* potest *longatius* significare, quod vere de *Sosibio* dici potuit; simul

vero significat *longo usu subactum*, qua fere ratione Latini *veteratorem* dicunt.

Verf. 2. *Verf. 2. ἀρτύσσει Φόνον Λυσιμάχου.* — „Hic Ptolemæi Philadelphi filius fuit ex Arlinoë, Lyfimachi Thracum regis filia, frater Ptolemæi Evergetis; de quo, præter hunc Polybii locum, loquitur Scholiastes Theocriti in Idyll. XVII. his verbis: Πτολεμαῖω τῷ Φιλαδέλφῳ συνώ-
και πρότερον Ἀρσινόῃ ἢ Λυσιμάχου, ἀφ' ἧς καὶ τοὺς παῖ-
δας ἐγέννησε Πτολεμαῖον καὶ Λυσίμαχον καὶ Βερσινίην.“
VALESIVS. — Confer Pausan. lib. I. c. 7. extr.

Ibid. δευτέρῳ δὲ Μάγῃ τῷ Πτολεμαίου. — „Sic cor-
rexī, cum in exemplari scriptum esset Μάγα καὶ Πτολε-
μαίου, absque sensu. Erat enim hic *Maga* Ptolemæi Ever-
getis filius, cujus avus maternus, nomine *Maga*, frater
uterinus fuerat Ptolemæi Philadelphi, & occupato Cyre-
narum regno multa cum eodem bella gesserat, ut scribit
Pausanias in Atticis. [lib. I. c. 7.] Hic pinguedine ac sagi-
na suffocatus interiit, cum quinquaginta annos regnasset,
teste Agatharchide apud Athenæum lib. XII. sed antē in-
firmitatem, ad finiēda cum Ptolemæo fratre certamina,
Beronicē unicam filiam ejus filio despondit, ut ait Iusti-
nus lib. XXVI. [c. 3.] Ex hac igitur *Beronice* [sive *Bere-
nice*] *Maga* filia, & *Ptolemæo Epiphane*, ortus est minor
Maga; quem Philopator sub initia regni, una cum Bero-
nice matre interfecit ministerio & opera *Sofibii*, quemad-
modum refert Polybius lib. V. [c. 34, 1. & c. 36, 1.] &
Plutarchus in Cleomene. [p. 820.] Zenobius in adagio,
Λούσαιο τὸν Πελλᾶν, a Theogo quodam occisum ait esse
inter lavandum, aquæ ferventis lebetē superjecto; ubi
Μάγας corrupte dicitur, pro *Μάγῃ*.“ VALESIVS.

Ibid. τρίτῃ δὲ Βερσινίῃ. — „Hujus cædis meminit
& Zenobius in adagio, Εὐνοὺς ὁ σφάκτης.“ VALESIVS.
— Conf. Polyb. V. 36, 1.

Ibid. Κλισομένης. Polyb. V. 38. — *Ibid. Ἀρσινόῃ.* Ea
& soror & uxor fuerat Ptolemæi Philopatoris; cujus etiam
meminit Polybius V. 83, 3. & XV. 33, 11 seq. Confer
Iustin.

Iustin. XXX. 1. apud quem tamen perperam *Eurydice* vocatur; apud Liv. XXVII. 4. eadem *Cleopatra* nominatur. Sed in Ἀρσινόης nomen consentit auctor libri III. Maccab. cap. 1, 1 & 3.

Verf. 3. Ἀγαθοκλῆς. Conf. XIV. 11, 1. Iustin. XXX. Verf. 3, 2. & Hieronymi Commentar. in Danielis prophetæ cap. XI. — *Ibid.* ψευδοπίτροπος. Vide notata ad verf. 1.

Verf. 4. τῶν Φιλων χώρας ἐνεπλήρωσε. *Loca* (regio. Verf. 4. rum) *amicorum*, (id est, *consiliariorum*) *complevit*: id est, ad munus stationemque consiliariorum aulicorum, quæ vacabant cæde illorum, qui ea munera occupaverant, alios nominavit.

Verf. 6. αἰὲ προσπαγομένης ὕβρεως. πολλῆς ἀπαγομένης ὕβρεως Suidas in Σωσιβ. & in Ἀνεθυμ. sed ibi mire narrationem turbavit Lexicographus.

Verf. 8. τὴν Ἀγαθόκλειαν. Conf. XIV. 11, 5. — Verf. 8. *Ibid.* ἀπερείσονται. Non ἀπεσείσθαι, sed ἀπερείδασθαι τὴν ὀργὴν εἰς τινὰ dicunt Græci, & familiarissimum præsertim Polybio hoc verbum. Quare non dubitavimus emendationem recipere a Gronovio ad oram sui libri adnotatam. Sic & ἀπερείδασθαι τὴν ὀρμὴν, cap. 32, 6. — *Ibid.* Τληπόλεμον. De hoc mox plura, cap. 26 seq. tum XVI. 21.

CAPUT XXVI.

Cap. XXVI.

Verf. 1. Πρώτους. Perperam πρῶτος Med. quemadmodum & prius fuerat in Vef. — *Ibid.* τοὺς Μακεδόνας. Humphredus Prideaux, & qui eum secuti sunt, hos volunt esse cives Alexandrinos, ex Macedonico genere ortos. Sed fuisse militum quoddam genus, intelligitur cum ex verf. 9. tum ex cap. 28, 4 sqq. & 29, 1. Videntur autem fuisse cohors prætoriana, ex Macedonico quidem fortasse genere maiorem partem orti, sed *Macedonum* nomen inde potissimum gerentes, quod in Macedonum morem armati exercitæque essent: ac sicut fortasse (ut Gronovius in Notis mssis monuit) ii de quibus Suidas loquitur in Βασί-

- Verf. 1. Βασίλειοι, his verbis: Βασίλειοι παῖδες ἐξακισχίλιοι (scri-
be cum vetere editione Mediolanensi: Βασίλειοι παῖδες
ἐξακισχίλιοι.) εἴ τινας κατὰ πρόσταξιν Ἀλεξάνδρου τοῦ
Μακεδόνα τὰ πολέμια ἐξήσκουν ἐν Αἰγύπτῳ.
- Verf. 2. Verf. 2. τὸν αὐτὸν δυνάμενον. τὸν ἀδυνάμενον Reg. G.
Vesf. edd. verf. 3. ἀπομάττων Casaub. cum Vrb. & Vrsin,
ἀπεμάττου ed. 1. cum cett. codd. Rectius vero vel ἀπο-
ματτόμενος vel ἀπεμάττο fore, monuit Reiskius. —
Ibid. βαστάσας τὸ παύδιον, *sublimem tollens puerum*. Vul-
go καὶ βαστάσας edd. sed conjunctionem, insertam a pri-
mo editore, qui ἀπεμάττου paulo ante legerat, ignorant
scripta exemplaria.
- Verf. 3. Verf. 3. τὴν ἀδελφὴν. Agathocleam.
- Verf. 4. Verf. 4. καὶ ταύτης non erat cur sollicitaret Reiskius,
qui aut ἢ ἐμὴ καὶ ταύτης legendum censuit, aut delendum
καί. — Ibid. ὑμᾶς. Perperam ἡμᾶς Reg. F. G.
Vesf. Tub. — Ibid. πράγματα. Vicissim pro γράμμα-
τα, πράγματα scriptum a librariis nostris vidimus IX, 40,
3. & XI, 6, 3.
- Verf. 5. Verf. 5. διάδημα. διάστημα Reg. G. Vesf.
- Verf. 7. Verf. 7. παρὰ τοῖς πλήθεσιν, idem fere ac ὑπὸ τῶν
πλήθεων, ut VIII, 14, 3. & sæpe alias, quo & pertinet
II, 30, 5. — Ibid. τὴν τοῦ διαδήματος ἀνάδειξιν, *solemnem
assumptionem diadematis, inaugurationem regis*, ut inter-
pretatur Ernestus in Lexic. Polybiano. ἀνάληψιν voluit
Reiskius, quia præcessit ἐν ᾗ μέλλει τὸ διάδημα ἀναλαμ-
βάνειν.
- Verf. 8. Verf. 8. πρὸς οὐδὲν προσῆχον. Cum vulgo esset πρὸς
οὐδὲν, recte Reiskius monuit, aut πρὸς οὐδὲν legendum,
aut delendum πρὸς. — Ibid. μυχοθίζοντες. Cum καὶ μυ-
χοθίζοντες edidisset Casaubonus, καταμυχοθίζοντες suspica-
tus est Reiskius; sed illam particulam καὶ invitis libris
& citra ullam necessitatem sua auctoritate adjecerat Casau-
bonus, quare delere non dubitavimus. — Ibid. δὲ καὶ
διαψυχοθίζοντες. Necessario interferendæ dux particulae,
quas omiserant codices, fuerunt. Et potuerunt ex inter-
cludi

cludi a prima syllaba sequentis verbi: possumus vero etiam suspicari syllabam δια ex δὲ καὶ esse ortam. Sed amat Polybius composita verba, quare hoc sollicitatum nolimus. — *Ibid.* μήτε * πῶς. μήτε τοὺς ἐτέρους, vel τοὺς ἐταίρους, aut τοὺς περὶ αὐτὸν, legendum Reiskius censuit. Nos quidem deletam prorsus particulam μήτε malimus; sic nemo quidquam desideraverit.

Verf. 9. συστήματα sunt varia militum corpora, varia militum manus. — *Ibid.* κατὰ τοὺς λοιποὺς ἀκκλησιασμούς. Aut delendum λοιποὺς censuit Reiskius, aut καὶ τοὺς λοιποὺς absque κατὰ legendum.

Verf. 10. πολὺς ἦν ὁ καταπλέων. Placet hoc, in quod consentiunt libri: & nolimus sollicitatum a Reiskio, qui adiungendum nomen ὄχλος aut στρατός contendit. Simili ratione c. 28, 8. πᾶς ἕτοιμός ἐστι, in singulari numero, pro plurali, dicit. — *Ibid.* ἀνέδην correximus cum Reiskio, ut c. 20, 3. & aliis. — *Ibid.* οὕτως ἀναξίων scripsimus cum Aug. Vulgo οὕτω ἀναξίων.

Verf. 11. τοὺς περὶ τὸν Τληπόλ. τοὺς περὶ τῶν Τλ. ed. *Verf. 11.* Casaub. operarum errore.

C A P V T XXVII.

Cap. XXVII

Verf. 1. αὐτῶν τῶν περὶ. Recte τῶν adjecit cum Vrsino Casaubonus, cum ignorarent scripti libri & ed. 1.

Verf. 2. ἀκαταμάλυντον ex ingenio se corrigere ait Vrsinus, cui obtemperavit Casaub. Sic vero Aug. Mendose ἀκαταμάλυντρον Reg. F. Tub. ἀκατάλυντρον Reg. G. Vef. ἀκατάλυντον ed. 1.

Verf. 3. ἀλλ' οἱ μὲν. Sic recte editi. ἀλλ' εἰς μὲν τὴν γύμνα Aug. Reg. F. G. Vef. Tub.

Verf. 4. τὰ συμβαίνοντα usque ἔχοντες defunt Vefont. Eadem verba, usque περὶ αὐτῶν, defunt Reg. G.

Verf. 6. διαβολή. Mendose διαβολήν ed. 1. Reg. F. G. Vef. 6. Vef.

Verf. 8. ἐξ ὀρθῆς Casaubonus vertit *vestigis suis insists*: & in ora Basil. adnotavit: „nam qui eculeo admoventur,

Vers. 8. ventur, non manent ἐρθολ. — *Risinius*: „ἐξ ἐρθῆς, scil. ἐδοῦ, *directa via*, brevissima, planissima, illuc citissime ducente quo quis vult pervenire. Volumus autem, qui rem ignoramus, ad ejus cognitionem pervenire: id quod multis effici modis potest; sed omnium facillima & expeditissima via est, ut interrogando percunctemur, & a respondentibus sine ambagibus accipiamus ea quæ volumus. Sententia itaque hæc est: Interrogabatur primum verbis modo amicis, simpliciter, nullis minis propositis, nulla confitendi necessitate admota, ut, quæ nosset Moeragenes, ea ultro, recta mente & simplici conscientia, ediceret. Potest quoque ἀναπλῶς subaudiri, item γνώμη.“ —

Vers. 10. *Vers. 10.* ἄρτι δὴ ποτ' οὖν, *quidquid sit; quidquid fuerit; nescio quid.* Nil variant hic libri. Conf. XIII. 493.

Cap.
XXVIII.

C A P V T XXVIII.

Vers. 1. *Vers. 1.* ἄφατον. ἄφαντον Reg. G.

Vers. 2. *Vers. 2.* διατεταμένοι recte Casaub. cum Vrb. & Aug. *flagella jam intenta habentes.* διατεταγμένοι ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. Idem quatuor codices etiam perperam οὐ habent, pro μονονού. — *Ibid.* τὰ πρὸς ἀνάγκας ὄργανα, *tortura instrumenta.* Eadem notione Herodot. I. 116. ait ἀγόμενος ἐς τὰς ἀνάγκας. Et sic passim Diodorus Sicul. ut docuit Wesseling. ad III. 13.

Vers. 3. *Vers. 3.* εἰ ἀνακάμψαι. Poterat etiam, absque conjunctione, ἀνακάμψαι corrigi; quæ expeditissima ratio videtur.

Vers. 4. *Vers. 4.* ὁ Μοισαγ. In promptu est μόνος ὁ Μοισαγ. suspicari; sed donec addixerint libri, ferendum erit vulgatum. — *Ibid.* κατέπεσε γυμνός, *nudus evasit.*

Vers. 8. *Vers. 8.* καθ' ὄν. Perperam καθ' ὃ ed. 1. cum solò Med.

CAPVT XXIX.

Cap. XXIX.

Vers. 1. παροξύνονται recte omnes. Vnus Med. παροξύνοντες. Nihil vero urget, ut cum Reiskio παροξύνοντο
 & καὶ malimus.

Vers. 3. πολμήσαντος Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrsin. *Vers. 3.*
 πολμήσαντος ed. 1. Reg. F. G. Vef.

Vers. 4. ἐγενήθησαν. Mendose ἐγεννήθησαν ed. 1. cum *Vers. 4.*
 msstis. — *Ibid.* στρατιωτικά: στρατικά solus Reg. F.

Vers. 5. τὴν συντέλειαν & seqq. verba, usque ἀνεπε- *Vers. 5.*
 χθείσης πρὸς, defunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* Ἀγα-
 δοκλῆς ἀνεπεχθείσης recte Casaub. cum Aug. Corrupte
 Ἀγαδοκλεῖς ἀνεπεχθείσης ed. 1. — *Ibid.* ἐπαναχθέν-
 των correxit Casaub. ἐπανεπεχθέντων Aug. Reg. F. G.
 Vef. Tub. Nescimus an & Vrb. & Med. ἐπανεχθέντων
 ed. 1.

Vers. 7. πότον. Mendose ποτόν ed. 1. cum msstis. De *Vers. 7.*
 re confer c. 25, 5.

Vers. 8. Οὐνάθη. conf. XIV. 11, 1. — *Ibid.* Θεσμο- *Vers. 8.*
 Φορεῖν. Nil variant hoc loco libri: & hæc legitima forma
 est, ubi de templo agitur. Θεσμοφόρια, penultima brevi,
 festi nomen est. conf. ad c. 33, 8. — *Ibid.* In Atticam
 formam τοῦ νεῶ consentiunt omnes. Vide ad XII. 12, 2. —
Ibid. ἐπέτειον correxit Casaub. ἐπέτιον ed. 1. consentien-
 tibus msstis.

Vers. 10. τοῦ Πελοκράτους. Vnus ex ducibus is fuerat *Vers. 10.*
 Ptolemæi in pugna ad Raphiam. Polyb. V. 82, 3. Nunc
 vero Cypro erat præfectus. XVIII. 38. — *Ibid.* αὐτῶς.
 περιστάσεως αὐτῆς ed. 1. male & invitis msstis.

Vers. 11. Φησι. Non male haberet Φησι, edico vñ *Vers. 11.*
 bis, si præcessisset verbum Φησι vel ἔφη. — *Ibid.* εὐ-
 χεσθαι recte Casaub. cum Aug. εὐχεσθαι ed. 1. cum Reg.
 F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* δυσχερέστερα. Sæpe pecca-
 tum a librariis in terminationibus hujusmodi vidimus. Ita
 que haud ægre patiamur δυσχερέστατα corrigi.

Vers. 11. πέποιθα. Lubentes adoptassemus πέπεισθαι *Vers. 11.*
 ex Aug. id est, scitote, certatim scitote; sed sic abundantem
 &

Vers. 11. & otiosam esse, pro græci sermonis genio, putavimus pronomen *ὁμᾶς* quod sequitur. At vel sic tamen recipiendum nunc quidem illud verbum videtur, idemque debuerunt ceteri nostri codices, qui nonnisi literam *σ* neglexerunt.

Vers. 13. *Vers. 13. τοῦς βαβδούχοις. δ καὶ ἡ βαβδούχος* recte & ex analogiæ ratione dicitur. *ἡ βαβδούχη* veremur ne non ferat græcus sermo. — *Ibid. ἀνείργαν.* Perperam *ἀνήργαν* ed. 1. Reg. F. G.

Cap. XXX.

CAPVT XXX.

Vers. 2. *Vers. 2. ἅμα τῷ μεταλαβῆν τὸ τῆς νυκτός.* Articulum τὸ, quem temere omisit Casaub. & seqq. restituiamus ex ed. 1. & msstis. Intelligendum Reiskius vel *ἔργον* ait, vel *ἡσυχῶν* aut tale quid. Pro *μεταλαβῆν*, *καταλαβῆν* maluerat idem Reiskius. Sed nec illud spernendum: imo commodissime dictum videtur, *nocte vices cum die mutantes*; quo respectu fortasse *μέρος*, id est *vices*, intelligitur ad articulum τὸ.

Vers. 3. *Vers. 3. ἡθροίζοντο.* Mendose *ἡθροίζετο* ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub.

Vers. 4. *Vers. 4. εὐρυχωριῶν.* Corrupte *εὐχωριῶν* ed. 1. cum solo Med. — *Ibid. καὶ τῆς πλατείης πλήρους* cum Vrsino ex conj. correxit Casaub. Corruptissime *καὶ τοῦς πλατείαις πλήρης* ed. 1. cum msstis. — *Ibid. τῆς περὶ τὸ Διονυσιακὸν θεάτρον προστασίας.* Sicut *περίστασις τοῦ στρατηγίου* VI. 31, 1 & 7. est *area circa pratorium*; sic *προστασία τοῦ θεάτρου* est *area ante theatrum scenicum*: nisi *περίστασις* etiam hic legendum, quod suspicatus erat Gronovius, nec tamen ullo modo necessarium videtur.

Vers. 5. *Vers. 5. καταλευκῶς τὸν πότον.* Est proprium in hac re verbum *καταλύειν*, quod corruptum fuit, & dein in *καταλειπῶς* mutatum, quum nempe & vocab. *πότον* in *τόπον* fuisset detortum, quod habent codices nostri omnes. *πότον* cum Vrsino pariter restituit Casaub. Conf. c. 29, 7. — *Ibid. πλὴν Φίλωνος.* An eundem *Philonem* dicit, de quo

quo cap. 33. & lib. XIV. 11, 1. agitur? At hic nunc *Philo* inter cognatos *Agathoclis* refertur; ille *minister ejus* & *adulator* fuisse dicitur; & de eo cap. 33, 2. loquitur Polybius tamquam de homine, qui in hac quidem historia nunc primum nominetur, non cujus mentio jam paulo ante facta sit. An ergo h. l. πλὴν Φιλέμωνος scripsit Polybius; & eundem dixit, quem deinde rursus cap. 34, 11. memorat? Is certe ibidem vers. 13. inter τοὺς συγγενεῖς *Agathoclis* refertur.

Vers. 4.

Vers. 6. εἰς τὴν σύριγγα. conf. c. 31, 3. — „*Syrinx* est porticus seu ædificium, columnis nixum, superne tectum, ut sub eo deambulari & ex una domo ad alteram commodè ac tuto, etiam cum pluit, perveniri possit. Sunt ejusmodi porticus vel humi stabiles, vel peniles, ut ipsam semitam publicam trajiciant, possitque per ejusmodi porticum penilem & palatio e. c. regio in oppositam basilicam transiri, absque ut pes in viam publicam efferatur.“ REISKIUS. — Huc ædificium illud Lutetiæ Parisiorum, quod *Galerie du Louvre* vocamus, retulit Casaub. in ora Basilicæ. Conf. eundem Casaub. ad Athenæi lib. V. cap. 6: Animadvers. pag. 217. In obsidionibus σύριγξ cuniculus est & via subterranea; XXII. 11, 8.

Vers. 6.

Ibid. τοῦ Μαιάνδρου. — „*Mizander* videtur hortus regius fuisse, sic dictus ob xyftos mirifice inter se discurrentes.“ REISKIUS.

Vers. 8. διαφανέας correxit Casaub. διαφανέας ed. i. Vult. 8. cum msstis. — Ibid. Non opus erat, ut vocab. διαφανέας sollicitaret Reiskius; quæquam per se utique intelligebatur, quæ fores clathratæ vel cancellatæ essent, easdem esse perspicuas. — Ibid. In αποκλεισμένας consentiunt omnes. Vnus Reg. G. mendose αποκλεισμένας.

Vers. 10. οὐ γὰρ ἐλάττω ποιεῖται παιδάρια τῶν ἀνδρῶν &c. Pueros in turbis publicis non minus tumultuari quam viros, miratur Polybius. Quod *Carthagine* & *Alexandriæ* is miratus est, id nostris diebus in omnibus paulo frequentioribus urbibus quavis occasione fieri videmus.

Vers. 10.

Polybii Histor. T. VII.

P

CAPVT

Cap. XXXI.

CAPVT XXXI.

Verf. 1. *Verf. 1. τῆς ἡμέρας αὖ ὑποφαινούσης.* Frigidum i
que est αὖ cum ὑποφαινούσης, quod nimirum minus
quam προφαινούσης. Et deinde demum cap. 32, 6. δι
ἧδη δὲ τῆς ἡμέρας προφαινούσης. Quare de veritate ill
emendationis non dubitari debere videtur. Vide tan
Reiskium ad c. 32, 6.

Verf. 2. *Verf. 2. χρηματιστικόν.* Mendose χρηματικόν Reg.
G. Vef. Tub. — *Ibid. βασιλείων.* βασιλέων ed. 1. inv
msstis. βασιλῶν solus Tub.

Verf. 3. *Verf. 3. τοῦ τῆς αὐλῆς ὁ βασιλεύς.* Ex usu Poly
adjiciendum utique putamus verbum ἐστὶ. — *Ibid.*
ἦσαντες δὲ τῆς δευτέρας. Nil opus est, cum Vrsino
δευτέρᾳ corrigere. Vide IV. 62, 5. VIII. 6, 6. &c.

Verf. 4. *Verf. 4. δηλοῦντας* ad πρεσβεῦσαι refertur. Tem
δηλοῦντες voluit Vrsinus. — *Ibid. πάντων.* — „Dubiu
pertineat ne ad χορηγιῶν, an seorsim per se stet, &c. n
fit a πάντα, neutro plurali, repetendum; verbo, omni
rerum quæ sua in potestate essent. [Sic nos quidem
cipiendum putamus.] Si ad χορηγιῶν referendum,
enallage generis hic statuenda, ut πάντων dictum sit
πασῶν. vid. ad p. 533. lin. ult. dicta.“ REISKIUS. —
rum nos tribuere illi enallagæ, jam significavimus ad e
locum, ad quem provocat Reiskius, nempe V. 37, 4.

Verf. 5. *Verf. 5. δύνανται λυπεῖν* recte Casaub. δύνανται ed
Reg. F. G. Vef. Tub. δύνανται Aug. Vrb. λυπεῖν ed.
cum omnibus msstis.

Verf. 6. *Verf. 6. ἐπῆκουσεν.* ἐπῆκουσαν solus Reg. G. — *I*
Ἀριστομένης. De hoc conf. XVIII. 36 seq.

Verf. 7. *Verf. 7. προβαίνων δέ. καθόσον δὲ προβαίνων κ*
τὴν ἡλικίαν dant mssti omnes cum ed. 1. quod, qu
quam incommodius paulo dictum videri potest, (καθό
προβαίνων, pro καθόσον προὔβαινε,) servari tamen, c
ad oram contextus adnotari debuit. Sua auctoritate κ
όσον abiecit Casaub. & δὲ post προβαίνων rejecit.
Ibid. σεμνότερα. Imperite σεμνότερα ed. 1. Reg. F. T

Ibid. καὶ ὅσον κεκολ. Sic Casaub. & seqq. καὶ ὅσον dant Vers. 7.
cripti libri, nostri quidem omnes, excepto Reg. G. in
uo est καὶ κεκολακ. absque ὅσον. καὶ καὶ ὅσον ed. 1.
hinc καὶ tenuit Casaub. & delevit καί. Post κατὰ τοσοῦ-
ον, quod modo præcessit, intercidisse nonnihil, v. c. μό-
ον ἀσχημονῆσαι, suspicatus erat Reiskius, hac sententia,
idetur in eo uno turpiter se dedisse, quod in suspicionem
enit adulationis erga Agathoclem. Sed nec per se pro-
abilis, nec ullo modo necessaria ista suspicio est.

Vers. 8. Πρῶτος. Ex vers. seq. hoc summissee Herva- Vers. 8.
ius videtur. Poterat autem ferri πρῶτον, quod offerunt
l. Aug. Reg. F. Vef. Tub. Mendose πρῶτο (sic) Reg.
i. — *Ibid.* ἐπὶ δέπνον Casaub. cum Aug. & Vrsin. ἐπὶ
έπνου ed. 1. Med. Reg. F. G. Tub. Vef. sed in Vef. fu-
eriscr. ον. — *Ibid.* χρυσοῦν στέφανον ἀνέδωκε μόνος
Verbi ἀνέδωκε hanc vim esse putamus, *cum distribueret*
coronas, illi ani auream tradidit.

Vers. 10. ἐξαρκῇ καὶ τὰ νῦν λεγόμενα. Vers. 10.
letur delendum, ut perperam iteratum e fine verbi pro-
imi ἐξαρκῇ. REISKIUS. — Sed amat illam particulam
ic ex abundanti positam Polybius.

Vers. 11. ἐπεβάλλοντο. ἐπεβάλλοντο Reg. F. G. Vers. 11.
Vesont. Et rursus vers. 13. ἐπεβάλλοντο Reg. F. G. —
Ibid. τοὺς μαστούς. τοὺς μασθοὺς Vrb. Aug. Vesont.

CAPVT XXXII.

Cap. XXXII

Vers. 3. ἐπὶ τὴν βασιλικὴν θάλαμ. — „ἵσως καθέδραν.“ Vers. 3.
CALIG. — At poterit commode cum interpretibus θάλα-
d est *speculatio*; hic accipi pro *speculandi loco sedesque*.

Vers. 4. συνελήφθαι recte Casaub. cum Aug. & Vrl. Vers. 4.
συνελήφθαι ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἀρμοζού-
ης. ἀρμοζούσης Med.

Vers. 6. ἤδη δὲ τῆς ἡμέρας προφαινοῦσης: πρῶ- Vers. 6.
αινοῦσης scribendum contendit Reiskius, *progredientis*
ie, ut concilietur hoc cum cap. 31, 1. ubi vide quæ nos
vimus. Neque vero ibimus inficias, speciosam esse hanc.

Vers. 6. conjecturam: nam licet in *προφαινεύσης* consentiant libri omnes, passim tamen literas φ & β inter se permutatas a librariis nostris vidimus, velut XI. 16, 2. XII. 17, 5. &c. Et illa dictio familiaris Polybio, *τῆς ἡμέρας προβαυνούσης*, velut III. 72, 5. & aliās. — *Ibid.* ἀπαρείσασθαι ex ed. 1. & msstis restituimus, qui in hoc recte consentiunt omnes. Temere ἀπερείσασθαι ed. Casaub. quod tenere posteriores. Idem verbum paulo ante Polybio restituimus, cap. 25, 8. — *Ibid.* τὴν ὁρμὴν. Possis ὁργὴν suspicari, sed nil necesse est. vide vers. 7. Paulo ante vero pro ἐπ' οὐδ' ἐν forsan ΕΠ' ΟΥΔΕΝΑ, in *neminem*, scripsit Polybius, ut ultima vocalis A intercepta sit a simili litera Δ, a qua incipit verbum sequens *δυνάμενον*. In latina versione prætermissa est vox *τέρας*, adverbialiter accipienda, *tandem, ad extremum*. — *Ibid.* Σωσίβιος . . υἱὸς Σωσιβίου &c. Confer XVI. 22, 1 seq.

Vers. 7. *Θεωρῶν γὰρ τὴν τε* &c. — „Recte γὰρ abest ab Herodoto & Aug.“ REISKIUS. — Nempe, propius si spectes, carere conjunctione utique possumus, quam ignorant codices omnes. Scilicet delendum versu superiori comma post *ὑπάρχων*, ut verbum *προσέειπε* pariter atque *ἦν μὲν* pendeat a pronomine relativo *ὅς*. Itaque post *τοῖς πράγμασιν* posita *minori distinctione pro puncto maiori*, pendebunt ista, *Θεωρῶν τὴν τε τοῦ πλήθους ὁρμὴν*, a nominativo *Σωσίβιος*.

Ibid. ἀσυνήθειαν scripsimus cum Ernesto. ἀσυνήθειαν ed. Casaub. & Gron. ἀσυνήθειαν ed. 1. cum msstis, quod ipsum fortasse teneri potuerat. — *Ibid.* ἐπαπαύσει &c. Regem interrogavit, *ecquid plebi eos foret traditurus, qui in ipsum aut in ipsius matrem aliquid deliquissent*. Atqui ipsius Sosibii hujus patrem auctorem fuisse cædis Arsinoës reginæ, quæ pueri hujus mater fuerat, docuit Polybius cap. 24, 2. Aut igitur non in publicum tunc nota fuit illa Sosibii patris culpa; aut satis comperatum erat, filium cum patre nullo modo communicasse consilia, neque ullam partem illius culpæ habuisse; Ceterum Sosibius

Sofibius pater poenas jam dederat, ab Agathocle (ut probabile fecimus ad cap. 25, 1.) interemtus: quod ipsum etiam maxime in causa fuisse videri debet, cur & Sofibius filius infensus fuerit Agathocli, & cur nulla in eum suspicio consiliorum cum Agathocle communicatorum cadere nunc facile potuerit.

Vers. 8. Θεραπείαν. Θεραπείαν Aug. Reg. F. G. Vesf. *Vers. 2.* ed in Aug. & Vesf. primo videtur fuisse *Θεραπείαν*.

Vers. 11. ἐπὶ τὸ ζητεῖν correxit Casaub. cum Scalig. *Vers. 11.* generi vero potuerat librorum scriptura *ἐπὶ τῷ*, de qua confer notata ad I. 19, 7.

CAPUT XXXIII.

C. XXXIII.

Vers. 1. ποιῆν αἷμα καὶ φόνους ex sua conject. *Vers. 1.* exit Casaub. *ποιῆν αἷμα καὶ φόνους* ed. 1. consentientius msstis. — „*ποιῆν αἷμα* latinismus est, Livio usurpatus, ut II. 30. *plus ibi sanguinis, promiscua omnium gentium caede, quam in ipsa dimicatione, factum.*“ REISK. — sic & Liv. IX. 13. & XXXV. 51. Confer Drakenb. ad II. 2. Apud Græcos αἷμα, pro *caede* sumtum, notum est ex lo Demosthenis *ἀφ' αἵματι Φεύγειν, caedis reum agi.*

Vers. 2. κολάων τις, ὄνομα Φίλων. Sic de hoc *Vers. 2.* hunc loquitur, ut non videatur ejusdem jam paulo ante eadem narratione mentionem fecisse. Quare hic, quem eiskius eundem esse censuit cum eo qui cap. 30, 5. commemoratus est, diversus ab illo videri potest. Sed et diversus ab eo, qui commemoratus est XIV. 11, 1.

Vers. 4. ἀπαλοιδόρουν ex ed. 1. & codicum consensu *Vers. 4.* statuimus: quod verbum cum ex ed. 1. & Aug. cognoscit REISKIUS, jam præferendum vulgato judicaverat: — quia in compositione, inquit, ἀπὸ perfectionem, absolute finitionem rei significat, ut nihil, quod agatur, perficit. —

Vers. 6. ἄφνω deest Reg. F. G. Vesf. Tub. *συνηκόν.* *Vers. 6.* *ων* edd. cum Aug. Sed *jaculis confingere* in hominum incurfu, nimis erat periculosum; & qui id facere vo-

- luerunt, non opus habebant ut prope adcurrerent. Quare utique *συνεπέντησαν* malimus, quo verbo utitur noster cap. 31, 11. & aliàs. Sic *ἐξεπέντησαν* hoc cap. vers. 4. & *ἐκέντουν* vers. 9.
- Vers. 7. Vers. 7. *μετὰ δὲ τοῦτον*, Aut *τοῦτεν* aut *τοῦτο* Reisius etiam pro vulgato *τούτου* maluerat. — *Ibid.* *Νίκαν*. *Νίκο* ille quis ceteroquin fuerit, compertum non habemus: cognatum Agathoclis fuisse, ex vers. 13. intelligitur. — *Ibid.* *γυμνή*, & vers. 8. *γυμνήν*. — „Verbum hoc h. l. significat *flammea velove denudatam* mulierem; ut in viro, pallio armisve exutum.“ REISK. — Sic *ἀκατακάλυπτος* c. 27, 2. i. q. *γυμνή*.
- Vers. 8. Vers. 8. *Θεσμοφορείου* Casaub. & sqq. *Θεσμοφορείου* nunc quidem ed. 1. cum mssis; sed rectior videtur altera scriptura, in quam c. 29, 8. omnes consensiebant.
- Vers. 10. Vers. 10. *θυμούς*. Perperam *Θεσμούς* Reg. F.
- Vers. 11. Vers. 11. *τὸν Φιλάμωνα*. Vide adnotata ad c. 30, 5; *Ibid.* *τριῶν*, ante *triduum* interpretatus est Casaubonus, cum aliàs usurpetur id nomen de *trium dierum spatio intra quod conficitur iter*.
- Vers. 12. Vers. 12. *ἀπέκνιξαν*. Mendose *ἀπέκνηξαν* ed. 1. cum mssis. In Vef. tamen correctum *ἀπέκνιξαν*.

Cap.
XXXIV.

CAPVT XXXIV.

- Vers. 1. Vers. 1. *τῶν ἀκουόντων*. Deest articulus Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* *τὸν ἐπιμειτροῦντα λόγον*. Vide VII. 7, 7. XV. 35, 1 & 7. & c. 36, 1.
- Vers. 2. Vers. 2. *ὕπὸ λόγον ἄγοντες*. conf. ad c. 19, 7. — *Ibid.* *πειθανότηας*. Mendose *πειθανότ*, ed. 1. cum mssis.
- Vers. 3. Vers. 3. *χειρισμῶ* et mox *χειρισμὸν* recte Casaub. cum Aug. & in *χειρισμὸν* dein consentit ed. 1. Sed *χωρισμῶ* ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. & iidem codices mox partim *χωρισμὸν*, partim *χωρισμόν*. Conf. ad I. 28, 4.

Vers. 5. τοῦ Φιλοκατ. τοῦ deest Reg. F. G. Vef. Vers. 5.

Vers. 6. εὐφυστάτον. Mendose εὐφυστάτον ed. 1. Vers. 6.
Reg. F. G. Vef. Tub.

CAPVT XXXV.

Cap.
XXXV.

Vers. 1. ἔποι τις, *dicat aliquis*, id est, *verbi gratia*, Vers. 1.
exempli causa; ut bene Reiskius interpretatus est, qui in
parenthesi ponenda illa verba monuit.

Vers. 2. δημοτικῆς. δημοτικῆς ed. 1. minus recte. — Vers. 2.
Ibid. τὸν τρέχον, πηλόν, Conf. XII. 15, 6 sq.

Vers. 6. Σκηπίωνα. Σκηπίωνα ed. 1. 2. cum mssis, Vers. 6.
ut plerumque aliàs. — *Ibid.* καταπολεμήσαντα monen-
te Reiskio, correxit Ernestus, quemadmodum & olim cor-
rexerat Scaliger. Sic vero ex codd. nostris habet unua
Reg. F.

Vers. 7. — „Post εἰς ἐπίστασιν ἄγειν videtur ἄξιον Vers. 7.
(subaudi εἶναι) excidisse.“ REISK. — Nisi huc apte refer-
tur verbum ἀρμόζει, quod in fine periodi legitur. — *Ibid.*
ἐπὶ δὲ τῶν προειρημένων ἀνδρῶν. περὶ δὲ τοῦ προειρημέ-
νου ἀνδρός legendum contendit Reiskius, ut ad solum
Agathoclem, (nempe Aegyptiacum de quo in superiori-
bus agebatur,) referretur hoc. At nil magnopere impe-
dit, quin simul intelligantur reliqui, qui cum Agathocle
occisi sunt. Tum ἐπὶ nil opus est in περὶ mutari, nam
idem valet, & bene habet. — *Ibid.* ἀρμόζει recte Casaub.
In errorem induxerat oscitantes librariorum præcedens ver-
bum προστιθέναι, in infinitivo positum, cui assimilari de-
bere hoc verbum existimarunt.

CAPVT XXXVI.

Cap.
XXXVI.

Vers. 1. τὰ μετ' αὐξήσεως λόγον. cf. cap. 34. 1. τὰν Vers. 1.
deest Reg. F. G. Vef. Tub.

Vers. 2. ἀπληκτικῶς περιπετείας recte Casaub. cum Vers. 2.
Aug. Vrb. & Vrsin, τὰς ἀπλήξεις πληκτικῶς περιπ. ed. 1.
Med. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* In mendosam scriptu-
ram, λῆπον, & in probam, μάκρῳσιν, codices consen-

- Vers. 2.** tiunt omnes. — *Ibid.* τὴν ἐνέργειαν τῶν τοιούτων, *prolixiorē* ἔνervosam rerum hujus generis narrationem, quæ rem ad vivum depingit. Videtur fere idem h. l. esse ἐνέργεια ac ἐξεργασία. conf. Quintil. Inst. Orat. VIII. 3, 88 sq. Reiskius ἐνέργειαν legendum putavit, quod interpretatur *perspicuam expositionem* ἔνvelut in rem presentem deductionem. Tueri is sententiam suam poterat ex eis, quæ ad Dionys. Halic. de Lyfia judicium cap. 7. Tom. V. edit. Reisk. p. 465. monita sunt a viris doctis, ubi quidem vulgo pariter ἐνέργειαν editum erat. Confer ejusdem Dionysii Epist. ad Pompejum de præcipuis Historicis c. 3. T. VI. p. 776.
- Vers. 3.** *Vers. 3.* ἀμφοτέρων τούτων. τούτων deest Reg. F, G. Vell. Tub.
- Vers. 4.** *Vers. 4.* ζηλοῦν perfecte Casaub. Conf. vers. 7. Imperite δηλοῦν legi voluerat Vrsinus, nisi typothetæ error est.
- Vers. 6.** *Vers. 6.* πιστεύομεν ex ed. 1. & mssis restituimus. Temere πιστεύομεν ed. Casaub. & seqq.
- Vers. 7.** *Vers. 7.* In οἰκειότερον consentiunt omnes; quod ferri debet, intelligendo χρῆμα. Ac videtur eo respectu haud incommode *commas* interpositum in mssis & in ed. 1. 2. 3. quod repositum velimus, deletum ab Ernesto. Si opus esset, in promptu foret οἰκειότερος corrigere.
- Vers. 8.** *Vers. 8.* Quæ in *Scholio sub contextu* h. l. dicta sunt de μὲν post συνγνώμην ἔχεν inserto, parum adcurata sunt. Eorum loco hæc ponenda fuerant: τοῖς μὴ συνσφιστάνουσι. μὴ ex ingenio correxit Casaub. cum τοῖς μὲν darent mssis cum ed. 1. συνσφιστάνουσιν vero edd. cum ν in fine, minus recte, & contra codicum fidem. — *Ibid.* κατὰ τῆς οἰκουμένης, per orbem terrarum. De hoc usu præpositionis κατὰ, vide ad III. 19, 7.

CAPVT XXXVII.

Cap.
XXXVII.
Vers. 1.

Vers. 1. μεγαλειβολος ex cod. Peir. edidit Valeſius, quod verum eſt. Eſt enim μεγαλειβολος is, qui μεγάλαις πράγμασι ἐπιβάλλεται, qui μεγάλας ἐπιβολὰς habet, ſive, ut Suidas interpretatur, (apud quem quidem perperam ἢ pro ἰ vulgo ponitur) ὁ μεγάλων πραγμάτων καταρχόμενος. Contra μεγαλειβολος eſt ὁ μεγάλων πραγμάτων ἐπιτυχής, vel ὁ μεγάλων προτεθέντων ἐξεργαστικός, quod de Antiocho paulo poſt dicit Polybius. Vtriuſque vocabuli vim erudite diſtinxit declaravitque Weſſelingius ad Diodor. lib. I. c. 19. & II. 7.

Vers. 2. In αὐτοῦ conſentit Suidas, cum exemplo *Vers. 2.* Valeſiano,

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XVI.

RELIQVIAS

Lib. XVI.

Cap. I.

CAPVT I.

Chronologia.

Prima est hæc Ecloga ex Valeſianis, quæ ex libro XVI. excerptæ ſunt. Et recte relatam eſſe ad illum librum, teſtis eſt Stephanus Byzant. in *Γεωγραφ. conf. verſ. 8.* hujus capituli. Igitur res, de qua hic agitur, geſta eſt poſt annum ab V. C. 552. in quem deſinebat libri ſuperioris hiſtoria. Sed, ante A. V. 554. geſtam eſſe, intelligitur ex Liv. XXXI. 46. ubi, in rebus A. V. 554. geſtis, narratur, Aetolis Attalum mille milites ex foedere debitos negaſſe, *quod illi quoque gravati prius eſſent ad populandam Macedoniam exire, quo tempore, Philippo circa Pergamum urente ſacra profanaque, abſtrahere eum inde reſpectu rerum ſuarum potuiſſent.* Fe-ciſſe autem Philippum hanc in Pergamenen incurſionem ante pugnam navalem ad Chium, colligi poſſe putavimus ex eo, quod, quo tempore pugna illa commiſſa eſt, venit Philippus ex ea parte oræ Ionicæ, quæ magis ad ſeptentrionem eſt, & verſus meridiem Samum contendit, c. 2, 4. deinde vero magis etiam verſus meridiem in Cariam perrexit, & Prinaſſo Iaſſoque Cariæque urbibus opugnandis tempus inſumſit, ut diſcimus ex ſerie Excerptorum Antiquorum ex eodem hoc libro XVI. c. 11 ſq.

Verſ.

Vers. 1. αἰνίαν. In ora sui libri hoc adnotavit Gronov. *Vers. 1.*
 Pariterque REISKIUS: „Forte αἰνίαν, ait, id est ὕβρις,
 contumeliam, quæ vulnerandis, lacerandis, corruppen-
 dis, destruendis corporibus & rebus exercetur.“ — Neo
 dubitari debet, verum hoc esse. Sane eodem modo πᾶσαι
 αἰνίαν ἐπεδείξαντο ait I. 88, 6. conf. XVII. 17, 4.

Vers. 4. εἰς τὰ τῶν Θεῶν ἔδη καὶ τεμένη. ἔδη sunt *Vers. 4.*
sedes, tum *adiculæ* deorum, & per metonymiam etiam
ipsa simulacra, ut docet Suidas: Ἐδος τὸ ἄγαλμα, καὶ
 ὁ τόπος ἐν ᾧ ἱερῶται.

Vers. 6. τὸ Νικηφόριον. — „Lucus fuit juxta Perga- *Vers. 6*
 mum, quem lucum ab Eumene constitutum esse, Strabo do-
 cet lib. XIII. [p. 624.]. Excisus enim fuerat a Philippo, ut
 narrat h. I. Polybius, & initio lib. XVII. [c. 2, 4. & c.
 6, 4.] Meminit & Livius lib. XXXI. [c. 46.] *Philippo*
circa Pergamum urente sacra profanaque. & lib. XXXII,
 [c. 34.]“ VALESIVS. — *Ibid. διαβρίψας. διαβρήξας* cor-
 rexerit Salmas. in ora sui libri, citra necessitatem, conf.
vers. 5.

Vers. 7. τὸ τῆς Θήβης πεδῖον. — „De hoc campo, *Vers. 7.*
 qui Thebes dictus est, non Thebe, ut perperam in Pom-
 ponio Mela perscriptum est, sic Livius lib. XXXVII. [c.
 19.] *Hostiliter itinere facto petiit agrum opulentum, quem*
vocant Thebes, campum carmine Homeri nobilitatum. Qui
 locus ex Polybio translatus est Legat. XXI. [c. XXI,
 c. 8, 13.] sed Polybius eum campum ab Homero esse
 celebratum non dicit, itaque id de suo admensus esse vi-
 detur Livius. [Nisi Polybii verba huc spectantia consulto
 præterit legationum compilator.] Homerus quidem The-
 bes oppidi meminit lib. I. Iliad. [vs. 366.] *ῥήχόμεθ' ἐπὶ*
Θήβησι ἱερὴν πέλιν Ἑστίωνος. sed campum Thebes non
 nominat. Nisi forte eum locum ex hymno in Apollinem
 [vs. 228.] intellexit Livius: *Θήβης ἀμπεδῖον πυρηφόρον.*
 Sed ibi Homerus de agro Thebano loquitur, qui in Græ-
 cia est. Itaque vix est, ut se Livius purgare ab errore
 possit. Strabo certe lib. XIII. [p. 612.] post Trojana
 tem-

tempora hunc campum ita cognominatum esse scribit.
VALESIVS.

Vers. 8. *Vers. 8. εἰς Ἱερὰν κώμην.* — „Stephanus Byzantius hunc Polybii locum in mente habuit, cum notaret, Ἱερὰ κώμη, ὅπως Καρίας. Πολύβιος 15. ex quo apparet, recte hoc caput libro XVI Polybii a nobis adscriptum fuisse. Hujus oppidi incolæ *Hierocomita* [*Hieracomitæ*] dicuntur a Plinio lib. V. [30, 33.] qui ad Pergamenam jurisdictionem conveniebant.“ VALESIVS. — Idem oppidum putamus, *Hierocæsarea* deinde nominatum est: sane posteriores scriptores, *Hierancomen* ignorantes, Hierocæsaream haud procul Thyatyris ponunt. vide Cellar. Geogr. Antiq. III. 4. p. 130. Sed falsus videtur Stephanus Byz. aut erravit ejus epitomator, cum in *Caria* istud oppidum posuit, quod multo magis versus septentrionem situm esse debuit.

Vers. 9. *Vers. 9. Ὁ δὲ Ζεῦξις.* — „Hæc postrema addidi hic ex Suida in Σωματοποιεῖν: quæ quidem quin ibi locum habere debeant, ubi ea collocavi, nemo, ut opinor, inficiabitur. Erat porro hic *Zeuxis* Lydiæ satrapa, [nomine Antiochi, cum quo societatem contraxerat Philippus,] ut docet Polybius legat. XXIV. [lib. XXI. c. 13, 4.] Cujus & meminit Livius [XXXVII. 41 & 45.] & Ioseph. lib. XII. [c. 3, 4.] Antiquitat.“ VALESIVS. — Rursus Polyb. XVI, 24, 6. ●

Cap. II.

CAPVT II.

Fragmentum hoc de *Pugna navali Philippi cum Attalo & Rhodiis* primum omnium græce & latine editum est Parisiis 1536, a *Lazaro Bayfio* in lib. *de Re Navali*, communicatum ei Venetiis a Victore Faulto. Idem fragmentum cum nova versione latina & animadversionibus exhibuit *Meibomius* in lib. *de Fabrica Triræmium*, Tom. XII. Thesauri Græviani, p. 658 sqq.

Vers. 1. *Vers. 1. τῶν μὲν κατὰ τὴν πολιορκίαν.* Quenam sit urbs, de cujus obsidione hic egerat Polybius, scire nos noluit

voluit imperitus compiler horum Excerptorum. Sed conjectura fortasse adsequi licet. Qui Abydum volunt, nuperus interpret Germanicus, & si qui sunt alii, quo fundamento nitantur, nescimus. Abydi obsidio ad annum sequentem pertinet. vide cap. 29 seqq. Suspicati primum eramus, ipsam urbem Pergamum hic intelligendam; de qua superiori ecloga agebatur. Sed urbem hanc, quam nunc obsidebat Philippus, maritimam fuisse, intelligitur ex vers. 2 sq. Fuit eadem haud procul ab eo loco, ubi commissa est navalis pugna quæ mox exponitur: (vers. 4 sq.) est autem is locus inter Chium Asiamque. Atqui in ea Asiæ ora nulla alia urbs est, nisi *Erythra*, Ionica urbs cum portu; quæ etiam in hac ipsa narratione, ut vicina, memoratur cap. 6, 5. conf. notata ad vers. 8. hujus cap. Eam igitur forte oppugnaverant Philippus, ut Attali sociam, cum qua ipsi bellum erat. Nam sociam fuisse & amicam Attali satis inde adparet, quod in eam ex naufragio concessit. Philippi res hoc anno 553 gestas brevissimis verbis Livius tangit XXXI. 2. *Sub idem fere tempus* (sub finem anni quo consulatum gesserunt Cn. Cornelius Lentulus, P. Aelius Pætus) *& ab Attalo rege & Rhodiis legati* (Romam) *venerunt, nunciantes, Asia quoque civitates sollicitari.* conf. ibid. cap. 3. Fortasse vero ex eo, quod Philippus, longius quam reliqua classis progressus, haud procul Erythris substitit, (vers. 8. & cap. 6, 1-5.) intelligi debet, paulo magis ad septemtrionem remotam fuisse illam urbem, a cujus obsidione nunc veniebat Philippus. Sic fuerit una ex illis, quas Attalo sese adjunxisse nominatim Polybius refert V. 77, 4. sive Cyme, sive Smyrna, sive Phocæa. An *Elea* sive *Hella*? de qua vide ad cap. 41, 5.

Vers. κατασχίσαν. Polybianum verbum; in quod *Vers. 4.* consentiunt omnes præter Reg. F. & Tub. qui perperam *κατασχίσαν* habent, sed in Reg. F. prius fuerat *κατασχίσαν*, quod habet Bayf. — *Ibid. εἰς τὴν Σάμον.* conf. VI. 9. Vide notata ad III. 28. & locis ibi citatis hunc adde,

Vers. 1.

adde, & Liv. XXXIII. 20 sub finem. Confer etiam infra ad cap. 7, 6.

Verf. 5. *Verf. 5. συνιδεῖν.* Sive ex ms. cod. ita scripsit Bayfius, sive ex conjectura, unice verum hoc videtur. Non enim probare possumus ~~κειςκιν~~ scribentem, ferri posse *συνελθεῖν*, nempe hac sententia: — „cum congregaretur Philippus cum suis navibus, seu prope ad se veniret, qui in ostio portus (nescio cuius, nihil enim usquam reperio) excubarent, quo classem Philippi exitu excluderent. Vnde constat, [sic pergit Reiskius] etiam *ἀναγόμενοι* esse legendum. Attalus & Theophiliscus, Rhodias classis imperator, *ἀνήγοντο*, cum viderent Philippum *ἐαυτοῖς συνελθεῖν*,“ — In *ἀναγόμενον* ad unum consentiunt omnes scripti editique.

Verf. 6. *Verf. 6. συνέβη δὲ τὸν ἀνάπλουν αὐτῶν γενέσθαι διαλελυμένον, ὅτε πεπεισμένων, τὸν Φίλιππον ὅς. αὐτῶν & πεπεισμένων* a Bayfio accepit Casaub. Perperam *αὐτῶ & πεπεισμένων* ed. 1. consentientibus nostris codicibus. *αὐτοῦν & πεπεισμένοι* in suo exemplo correxit Scalliger. *διαλελυμένον ἀνάπλουν* recte Casaub. vertit *soluto navium ordine*. Nos, respicientes id quod mox sequitur, & quod ait cap. 4, 4. (quæ tamen non satis perspicua sunt) interpretati sumus *non simul ambo junctis classibus*. Nempe primo Attalus solus in hostilem classem egressus est, quia statim non putarant, cum omni classe profectum Philippum, sed partem aliquam secum retinuisse ad portum urbis quam obsidebat, & in cuius oppugnatione perseveraturum eum putabant; aut omnino, quoniam inopinato Philippus cum classe erat profectus, neque ipsi continuo simul omnes ad contra proficiscendum parati erant.

Verf. 7. *Verf. 7. τῷ δεξιῷ καὶ καθηγόμενῳ.* Commodissime intelligitur *κέραι* vel *μέρει*, nec opus est ut hoc adjiciatur, quemadmodum Meibomius voluerat. De re conf. c. 5, 8.

Verf. 8. *Verf. 8. ἀντιπρώρους. ἀντιπρώρους* Aug. Reg. F. G. Verf. & sic fere constanter. — *Ibid. ἐπὶ τὰς νηίδας ἀναγκρήσας*

ἔρρησας. - τὰς μεταξὺ τοῦ πόρου κειμένας. *ad parvas se recepit insulas, quæ in medio trajetui sitæ sunt.* πόρος intelligitur mare inter Chium & Asiam interjectum, (conf. c. 8, 9.) & h. l. potissimum inter Chium urbem & Erythras. Insulæ illæ quænam sint, docet Strabo lib. XIV. p. 644. αἱ Ἐρυθραῖ, πόλις Ἰωνικὴ, λιμένα ἔχουσα καὶ νησίφας προκειμένας τέτταρας, Ἰππους καλουμένας. conf. supra ad vers. 1. & infra, cap. 6. vs. 1-5.

Vers. 8.

Ibid. μετὰ τινῶν λέμβων. Cum ultra centum lembi essent in classe Philippi, nullo modo probabile est, omnes lembos secum e certamine subduxisse. Quin imo in ipsa pugna insignis usus fuit illorum lemborum, ut docet Polyb. c. 4, 1 & 8. Non solum vero lembos secum subduxit nonnullos, verum etiam majores naves, ut adparet ex c. 6, 4. quare hic turbatum nonnihil esse & defectum in contextu intelligi debet. Quod *κειμένων* vulgo hic erat editum, pro *κειμένας*, errore primi editoris aut operarum ejus factum est; *κειμένας* corrigendum monuerunt Gronov. & Reiskius: & sic habet Baysius cum codd. omnibus.

Vers. 9. σὺν δὲ τούτοις ἄφρακτα. λέμβοι δὲ &c. Sic *Vers. 9.* libri omnes scripti & editi. Vnus Baysius in græcis quidem ἄφρακτοι posuit, & deleto puncto cum λέμβοι conjunxit; sed in latina versione vulgatam scripturam expressit. Post ἄφρακτα videri numerum deesse, monuerunt Meibomius & Reiskius. Possis λ' ex sequenti voce λέμβοι, id est, *triginta*, suspicari, si quid juvarent ejusmodi conjecturæ.

Ibid. σὺν ταῖς πρίστειν. *Pristis*, (major lembo, ut intelligitur ex XVII. 1, 1.) navis longa erat & parum lata, adeoque velocitate præstans; sive a *secundo mari* nomen habens, ὡπὸ τοῦ πρίζειν, ut volunt alii, sive, ut Nonius, a *forma pristiæ marinarum, quæ longi corporis sunt, sed angustæ*. Vide, præter eos qui ex professo de Navigiis veterum commentati sunt, Hadr. Junii Animadvers. lib. II. c. 13. in Gruteri Thes. crit. T. IV. p. 380.

Vers.

Vers. 10.

Vers. 10. τριημιολία. Constante in hanc vocabuli formam consentiunt libri nostri omnes: nec aliter usurpavit Diodorus XX. 93. nec Hesychius. Apud unum Athenæum lib. V. p. 203. *τριηρημιολία* invenitur. Quale vero fuerit id navigii genus, per ea quæ conjectarunt magis, quam docuerunt viri docti, nondum ad liquidum deductum esse professus est Wesseling. ad Diodor. l. c. Hesychius: *Τριημιολία ναὺς μακρὰ ἄνευ καταστρώματος*, id est *navis longa aperta*. Et hoc loco utique Polybius, quemadmodum & cap. 7, 1. in *ἀφράκτων* numero refert *τὰς τριημιολίας*. Sed & *τὰς τριήρεις* pariter a *ταῖς καταφράκταις* distinguit, adeoque in *apertarum* navium numero ponit; de quo vide quæ notavit Meibomius l. c. p. 663 seqq. Ex quo quinqueremes in bello in usu maxime esse coeperunt (de quibus conf. I. 63.) triremes navibus minoribus etiam accensebantur.

Cap. III.

CAPUT III.

Vers. 1.

Vers. 1. καταρχήν Casaub. cum Aug. & Vrf. Perperam *κατ' ἀρχήν* ed. 1. cum cett. codd.

Vers. 2.

Vers. 2. ἐβύθισε correxit Casaub. cum Bayf. & Vrf. *ἐβύθησε* ed. 1. cum msstis, qui & mox eodem errore *ναυαρχίς* habent, pro *ναυαρχίς*.

Vers. 4.

Vers. 4. τὸ κύτος scripsimus cum Bayfio: Ceteri *τὸ κύτος*. — *Ibid. θρανίτην*. Imperite *θρανίτην* ed. 1. cum msstis. Correxerit Casaub. cum Bayf. — *Ibid. σκαλμόν*. *σκαλμός* ed. 1. cum Med. Quid sit vero *ὑπὸ τὸν θρανίτην σκαλμόν* non magis se intelligere Reiskius profitetur, quam corruptam Hervagianam lectionem: *θρανίτης* notum est vocatum fuisse *superiorem remigum ordinem* sive *versum*. *σκαλμός* quum sit proprie *raxillus ad quem regatur remus*, sumitur h. l. pro *remigum ordine vel versu*, ut monuit Ernestus in Lex. Polyb. Quare *ὑπὸ τὸν θρανίτην σκαλμόν* est *sub versu thranitarum*, quemadmodum etiam Schefferus interpretatus erat. Sed vel sic difficultate

te res non caret, quam difficultatem non dissimulavit Meibomius, explanare vero studuit p. 668 sq.

Vers. 5. προσπρεμαμ. τοῦ πλοίου αὐτῇ. Conf. II. 10, 4. *Vers. 5.*

Vers. 7. ἐπτήρει τῶν πολεμικῶν, scil. ναῶν, hepteri *Vers. 7.*

hostilibus navibus. In istam scripturam consentiunt libri nostri omnes. Et est quidem aliàs πολεμικὴ ναῦς, *navis bellica, navis ad bellum instructa; πολεμία* vero ναῦς, *navis bellicæ, navis hostilis, navis hostium.* Sed nemadmodum πολεμικῶς ἔχειν significat *hostiliter animatum, hostem esse; sic nihil impedire videtur, quo minus si quis navis πολεμικὴ ναῦς dicatur: adeoque non opus erit, ut a consentiente codicum scriptura nunc quidem scedamus.* Vicissim τὰ πολέμια passim idem valet ac *πολεμικά, res bellicæ, ut monuimus ad II. 36, 2.* Mox pro *vers. seq. hujus capituli, in quo versamur, in τὴν δὲ ἐν πολεμίων τρώσας ναῦν* consentiunt omnes; & *πολεμία ναῦς, πολέμιον σκάφος, sæpe in eadem hæc narratione.*

Vers. 8. ἀναστρέφου τῆς ναὸς οὐσῆς. — „Quid *Vers. 8.*

hoc vocabulum sit, & quid significet, fateor me ignora-

. Casaubonus vertit: *quia proram navis suæ vehementer ad feriendum erexerat.* Qua in ratione interpretandi

que quam lectionem secutus ille sit perspicio, & pupam potius ad feriendum erigi, proram deprimi, putem. Atque pro, si prora vehementer fuit erecta, non potuit navis inocratis vulnus in parte ea, quæ super undas existeret, accipere, sed accepit in ea parte quæ aliàs undis mergi-

et. REISKIUS, — ERNESTVS, cum in Lexico Polyb.

interruptam esse vocem ἀνάστρεφας præcise contendisset,

Addendis Corrigendisque hæc adjecit: „Tentat tamen

applicare Meibomius, de Fabrica Trirem. p. 672. (T. XII.

nt. Rom.) ducens a στῆρα, (quæ est in prora inter

μεμβολίδα & ἐμβολαν, Pollux I. 8.) quasi esset, τῇ

είρας ἂνω οὐσῆς, intelligitque de *navis ostere, non Di-*

ocratis, ad quem refert Casaubonus; inferere jubens etiam

πολεμίας ante ναὸς, & vertens: *quod hostilis navis*

Polybii Histor. T. VII. Q *prora*

Verf. 9. *prora eritior effit.* De Dinocratis nave sermonem esse, sequentia docent: nec analogia interpretationi verbi favet, ut opinor. — Nos quidem nec temere sollicitandam librorum scripturam, quæ nihil per se improbabile habet, putavimus, & in Meibomii explicatione, quam apud ipsum uberius viderit studiosus lector, adquiescendum. *στῆρα* apud Homerum quidem vulgo interpretatur *carinam*: sed ex Polluc. I. sect. 85. & ex Hesychio (qui sic habet: *στῆρα τὸ ἐξέχον τῆς πρῶρας ξύλον κατὰ τὴν τρόπῳ*) intelligitur, esse *στῆραν* anteriorem carinæ partem, vel firmam trabem in anteriore carinæ parte, sub ipsa prora, *ἐπὶ* trahi ipsum ferreum rostrum vel infixum fuisse videtur vel adfixum. Itaque *ἀνάστειρος ναῦς* erit navis, *cujus anterior pars atque rostrum* (sive undarum vi, sive accedente remigium arte) *in altum erat sublata & super aquam eminebat*. Ceterum navem hanc, quam *ἀνάστειρον* fuisse Polybius ait, satis intelligi putamus fuisse hostilem octeren, ut non necessarium sit cum Meibomio adicere vocabulum *πολεμίας*.

Ibid. *ὑπὸ τῆς βίαχα.* Sententia facile patet: de verbo latus hariolandi locus. Meibomius in contextum recipere non dubitavit *ὑπὸ τὰ δρύοχα*, *sub carinam*. Sed mira & vix usquam aliàs observata permutatio litterarum B & Δ. Gronovius, *ὑπὸ τῆς βραγχία* vel *βράγχια* conjiciens in Notis mssitis, respexit illud Hesychii: *βραγχίας τῆς καταφράκτου νεὸς τὸ κύτος*. Fortasse *τρώσας ναῦς* *ὑπόβρυχα* scripserat Polybius, *vulneravit navim sub mada*, ut Odyss. E. 319. *τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε*, sive sit adverbium, sive quartus casus a nominativo *ὑπόβρυξ*. Passim vero frequentantem Homericæ verba Polybium observavimus.

Ibid. *ἐπιβαλλόμενος.* Temere *ἐπιβαλλόμενος* ed. 1. (Editionem 1. semper Hervagianam nunc dicimus, non Baysii editionem hujus fragmenti.)

Verf. 11. *Verf. 11.* *τοῖς περὶ τὸν Ἀτῆλον.* τὸν temere caret ed. Casaub. & sqq.

Verf.

Verf. 12. ἡμαρτα τοῦ τρεῖσαι recte Casaub. cum Vrb. Bayf. & Vrsin. Perperam τῷ τρεῖσαι ed. 1. cum ceteris nostris codd.

Verf. 12.

Ibid. ἀνέβηλε τὴν δεξιὸν τارسόν. ὃ τارسὸς *palmula remi* est; & synecdochice *remus*. Sic *ῥαπε*; & mox in hac eadem narratione; c. 4. 5 & 14. Sed hoc loco (ut paulo ante *ἐκάλυψε*, *verf. 2.*) collective sumitur pro integro *ordine* vel *versa remorum*; quam notionem Henr. Stephanus in Thes. ex Eustathio ad Odyss. lib. IX. p. 1625. ed. Rom. (p. 349. ed. Basil.) adnotare non neglexit.

Ibid. τῶν πυργούχων. In versione latina hoc etiam expressit Casaubonus; *tignis quoque simul confractis, quibus turres erant superstructæ*. — „*πυργούχοι* sunt *fulcræ* & *quasi bases turriculatum*, quæ sunt in navibus contratis, Pollux I. 92. adde Scheff. de Rē nav. p. 132.“ ERNESTVS in Lexic. Polyb. — Adde Meibom. p. 674. cui & ipse *πυργούχων* in contextum recepit.

Verf. 14. κραυγῆς δὲ recte libri nostri omnes. *κραυ-* *Verf. 14.*
ῆς δὲ Bayf.

CAPV T IV.

Cap. IV.

Verf. 2. λέμβοι cum Bayfio Meibomius etiam edit; *Verf. 2.*
it; & sic Vrsinus legere iussit, idque in versione latina
expressit Casaub. Ac sane & oppositionis ratio & tota
rationis connexio hoc poscebat. Conf. *verf. 8.* ubi in
οὗς λέμβους consentiunt omnes. *πολέμιοι* tamen de-
cendere conatus est Reiskius. — *Ibid.* διέφρον: Et
anc emendationem; quantumvis necessariam, sollicitavit
EISKIUS, contendens, idem dicere *ἀνέφρον* cum *διέφ-*
ρον, atque etiam elegantius videri posse. [At non erat ei
elegantiae nunc lotus.] — „*ἀναφρον*; alt; dicitur de
hominibus aquæ innatantibus, aut e fundo in superficiem
superius enatantibus.“ —

Verf. 4. καθάπερ ἀπείως ἑπεί. Conf. cap. 2. 6. & ibi *Verf. 4.*
notata. — *Ibid.* τῷ δὲ ταχυναυτεῖν Bayf. Vrsin. Casaub. &
qq. τὸ δὲ ταχ. ed. 1. cum mssis nostris:

Q 2

Verf.

- Vers. 7.** *Vers. 7. κατὰ πρόσωπον. κατὰ τὸ προσ.* solus Med.
Vers. 12. *Vers. 12. ἔμπροσθα τὰ σκάφη ποιοῦντες.* Sive hoc probes, sive vulgatam teneas, quæ tamen per se vix sua videri potest, satis plana sententia. Est hoc, quod hic dicit, contrarium ejus quod ἀνάσπειρον γαῖν supra dixerat cap. 3, 8. Simili vero artificio olim Syracusanos, insidente Aristone Corinthio, adversus Athenienses usos Diodorus Siculus narrat XIII. 10. ἐν πρώτῳ cum duplici littera ρ dant mss̄ti & ed. 1. ut fere constanter, quod jam superius monuimus. Sic paulo ante, ἀντιπρώρρους iidem. — *Ibid.* ὕψαλα τὰ τραύματα. Articulum τὰ recepinus ex Med. & Bayf. Abest editis & ceteris codicibus.

Cap. V.

CAPUT V.

- Vers. 1.** *Vers. 1. ἐπιφανέστατα.* Temere ἐπιφανέσταται Bayf.
 — *Ibid.* Verba πενήρεις τῶν Ποδ. usque μετὰ desunt Reg. F. G. Vef. Tub.
Vers. 2. *Vers. 2. συνέβη δὲ* Casaub. & seqq. δὲ ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. Particulam omisit Bayf. — *Ibid.* καταδύναι recte Casaub. cum Aug. Vrsin. καταδύναι Bayf. καταδύναι ed. 1. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* εἰσρεούσης. Temere εἰσφερούσης ed. 1. & εἰσρεούσης ed. 2.
Vers. 3. *Vers. 3. εἰς τὴν θάλατταν.* Articulum, quo carent ceteri omnes, accepimus a Bayfio.
Vers. 8. *Vers. 8. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας &c.* Philippus, per fretum quod inter Chium & Asiam est, versus Samum navigans, habuit quidem Asiam a sinistra, Chium a dextra. Itaque videri potest, lævum aciei Philippi cornu propius esse debuisse Asiæ, quam dextrum. Tota autem classis, ex primo Philippi instituto (c. 2, 4.) juxta Asiæ oram navigare debuerat. Id institutum tenuit dextrum cornu, quod ante alterum exierat, & illud erat prætergressum:
Vers. 9. (cap. 2, 7.) lævum vero, ut mox *Vers. 9.* ait, cum pone esset, magis etiam versus Chium retractum fuerat, ea occasione de qua dixit c. 4, 4-7.

Ibid.

Ibid. οὐ πολὺ τῆς Χίας, intell. γῆς, *haud procul a* Vers. 9.
Chia terra, — REISKIUS vero: „Forte Χίου, ait: du-
 rins enim sit, γῆς aut νήσου subaudire. Simile tamen est
 vulgātē illud Herodoti I. 70. ὡς ὁ κρατὴρ ἐγένετο κατὰ
 τὴν Σαρμένην.“ — *Ibid.* ἀποσχὼν Casaub., ex conject. cor-
 rexerit, cum esset ἀπέσχον in ed. 1. quod temere factum.
 Responde ἀπέχον, in quod cum Bayfio consentiunt codi-
 ces omnes. — Paulo ante pro παραβοῇσαι, mendose
 Reg. F. G. Vef. Tub. παραβοῇσαι habent, sed in Vef. 3η
 inter lineas adscriptum, Pro ὁρεγόμενον, (vers. 8.) perpe-
 ram ὁρεγόμενος ed. 1. Reg. F. G.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Vers. 1. πρὸς τὰς νησίδας. conf. vers. 5. & c. 2, 8. *ibi* Vers. 1.
 que notata.

Vers. 2. παντήρη. παντήρη ed. 1. invitis mssis omni- Vers. 2.
 bus. Mox eadem τετραμέναν cum Reg. F. & Tub. pro
 τετραμέναν. Ceteri recte.

Vers. 5. In παρασκευῆς, & vers. 6. in κατασκευῆς con- Vers. 5 sq.
 sentiunt cum editis mssis nostri omnes. Vtroque loco
 ἀποσκευῆς legendum contendit Meibomius: quæ scriptu-
 ra commodissima quidem foret, sed non videtur necessa-
 ria. conf. ad I. 19, 15. Certe vocab. κατασκευῆ, pro re-
 rum omnium copia, & pro synonymo vocabuli ἀποσκευῆ,
 passim usurpatum vidimus. conf. ad IV. 73, 6. Et nihil
 magnopere impedire videtur, quo minus & παρασκευῆ
 (adparatus regius) suo loco hic stare putemus.

Vers. 7. πορφυρῶν ἱματίων. — „Posset πορφυρεῶν Vers. 7.
 ἱματίων satis bene defendi, [scil. collective intelligendo id
 nomen, ut Latinorum *stragulam vestem*,] nisi sequeretur
 παραπομένων σκευῶν, quod necessario genitivum requirit,
 siue singularem, quem malim, πορφυροῦ ἱματίου, siue plu-
 ralem πορφυρῶν ἱματίων.“ REISKIUS. — Nisi πορφυροῦν
 ἱμάτιον ponendum fuit ante ποτηρίων πλήθος.

Vers. 9. ἡλαττωμένους κατὰ πολὺ τὴν ναυμαχίαν. — Vers. 9.
 „Possit facile κατὰ vel εἰς subaudiri: sed non solet Poly-

- Vers. 9.** bius harum præpositionum parcus esse; quare malim, alterutram addi, aut τῇ ναυμαχίᾳ legi." REISKIUS. — At eadem ratione V. 105, 10. ait, τὴν περὶ Κάνναν μάχην ἡγήθησαν.
- Vers. 10.** *Vers. 10. πειθανότης. πειθανότης* ed. 1. Aug. Reg. F. G. — *Ibid. διὰ τὸ κατὰγειν &c. κατὰγειν in portum deducere* interpretatus est Casaub. & id plerumque in re maritima denotat hoc verbum: sed debuerat h. l. simpliciter verti *captivam abduxit*, ut V. 95, 4. IV. 6, 1. Certo nil urget, ut cum Meibomio ἀνάγειν corrigamus.
- Vers. 11.** *Vers. 11. τὸ περὶ τὸν* recte Casaub. & seqq. τὸ παρὰ τὸν ed. 1. Med. Aug. & Bayf. τὰ παρὰ τὸν Reg. F. G. Vef. Tub.
- Vers. 12.** *Vers. 12. πρὸς τοὺς Ποδίους. τοὺς* carent iidem Reg. F. G. Vef. Tub.
- Vers. 13.** *Vers. 13. ἀναδησάμενοι* tenuimus editum ab Ernesto. Sic & codex Med. & Bayf. Atque ita h. l. corrigere Witterus iusserat, ad Thomam Mag. p. 50. Mendose ἀναδυσάμενοι ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. ἀναδυσάμενοι Casaub. quod per se non malum erat, nam δέω futurum pariter δέσω & δήσω format, unde & ἀναδεδεμένους vers. 8. Sed in Aor. 1. med. in usu est ἀνεδησάμεν. Sic III. 96, 6. & alibi. Eodem modo apud Appianum aliosque sæpenum̃ το ἀναδήσασθαι ναῦν.

Cap. VII.

CAPUT VII.

- Vers. 1.** *Vers. 1. Verba καὶ τριημιολίαι τρεῖς* defunt uni Reg. G. Constante Baysius τριηρημιολίαι scripsit.
- Vers. 2.** *Vers. 2. τετρήρεις. τετρήρεις* Reg. F. G. Vefont.
- Vers. 3.** *Vers. 3. Quemadmodum & de Philippi navibus vs. 1 & 2. & de Rhodiis vers. 4.* primum recenset *submersas*, deinde de *captis* loquitur: sic & de Attali navibus facere debuit. Et quum de Rhodiis ait, ἦλω δὲ οὐδὲν, intelligi debet, paulo ante de Attali navibus dictum esse *captas fuisse nonnullas*. Atque ita est: cepit nonnullas Attali paves Philippus, ut docet c. 6, 5, & præsertim regia Attali

tali navis non (quemadmodum hoc loco, ob defectam librariorum culpa orationem, dicere videtur Polybius) demersa est, sed capta a Philippo, & Philippi navibus adligata, ut docuit c. 6, 10. Lacunam ex cap. 6, sic suppleendam Meibomius statuit: κατέδυσαν μὲν τριημιολία μία καὶ δύο πεντήρεις ἤλωσαν δὲ δύο τετρήρεις, καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σκάφος. Vers. 3.

Vers. 4. καὶ τριήρης. Aut sic, aut τριήρεις η' (litera η *Vers. 4.* ex sequenti verbo ἤλω repetita) scribendum monuerat Reiskius, aut tacite a communi vocabulum δύο e superioribus repetendum. Expeditissima ratio ea erat, quam obtulit codex Augustanus, quæ adeo utique adoptari debuit; præsertim quam ei & η sæpe temere inter se permutarint nostri librarii, sicut mox c. 8, 2. pro παροῖσθαι dant παροῖσθαι Aug. Reg. F. G. Ves.

Vers. 5. πρὸς ἐβδόμ. Sic mss. nostri omnes cum edd. *Vers. 5.* — *Ibid.* τῶν ἐκ τοῦ Φιλ. τοῦ temere omiserat Casaub. & seqq. Agnoscunt articulum cum ed. 1. libri nostri omnes & Bayf.

Vers. 6. καὶ Μακεδόνων. Corrupte διὰ Μακεδ. ed. 1. *Vers. 6.* & Med. & carent καί. — *Ibid.* τῶν δὲ Αἰγυπτίων. Si vera est hæc scriptura, intelligendi erunt *Aegyptii* sive milites sive remiges, quos e Samo insula habuerat Philippus: nam Samum per id tempus, quum Aegyptiorum fuisset, Philippus occupaverat, adeoque remiges inde in sua classe potuerat habere. Vnde quæ ad cap. 2, 4. notata sunt. Sed videtur utique hic locus dicendi fuisse de *viris ex Attali classe captis*; nam fieri vix potest, quin cum captis Attali navibus (de quibus modo diximus ad *vers. 3.*) viri etiam nonnulli in potestatem venerint Philippi, si vel maxime statuas, plures eorum cum ipso Attalo in terram transisse.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Vers. 2. κατὰ μίαν. κατὰ μιᾶς ed. 1. & Med. — *Vers. 2.* *Ibid.* ἐπὶ τὸ καλούμενον Ἀργεννον. Strab. XIV. p. 644 sq.

scripturae origo. Nec vero præcise damnemus *παρη-
ρᾶτο*, quod etiam pro synonymo illius adfertur apud Sui-
dam: *Παρηρᾶτο ἡμαρῖτο, παρηρᾶτο*. At hoc tamen ipsum
quale sit, amplius expendendum putamus.

Vers. 7. οὐκ εἰνταν Casaub. cum Aug. & Vrsin. *οὐκ* *Vers. 6.*
εἰνταν ed. 1. cum cett. codd. & Bayf.

*Vers. 9. παρ' αὐτὸν μὲν τὸν καιρὸν πῶς ὁ πόρος ἐπλή-
θη νεκρῶν.* Nescimus quo pacto satis manifestus ille er-
ror diligentiam nostram effugerit. Rescribe *τὸν καιρὸν
πῶς ὁ πόρος*, quod & Bayf. habet & mss. nostri ad unum
omnes. Id etiam in latina versione expresserat Casaubo-
nus, & in græcis corrigendum monuerat Reiskius. Ope-
rarum (putamus) errore *καιρὸν πῶς* expressum erat in
ed. Herv. quod ex ingenio in *καιρὸν πῶς* mutavit Casaub.,
& hoc dein in reliquis editiones propagatum. *πόρος* non
maris tractus verti debuit, sed *fretum*. conf. c. 2, 8.

Vers. 10. εἰς διατροπὴν. εἰς τὴν διατροπὴν Reg. G. *Vers. 10.*
Ves. male,

CAPVT IX.

Cap. IX.

Vers. 1. Κλεωναῖον cum Scalig. correxit Casaubon. *Vers. 1.*
Κλαωναῖον ed. 1. cum mss. cunctis & Bayfio.

Vers. 4. ἡνάγκασε μὲν dedit Aug. & Bayf. recte, no- *Vers. 4.*
tione præteriti plusquamperfecti, ut sæpe aliàs. *ἡνάγκαζε
μὲν* edd. Verbum hoc cum septem sequentibus, usque
καιρῶς, deest Reg. F. G. Ves. Tub. Mox vero in *ἡνάγ-
κασε* δὲ consentiunt omnes. — *Ibid. μὴ μέλλειν. μὴ μέ-
λειν* ed. 1. temere & invitis mss. Ceterum pro eo quod
vulgo consentientibus omnibus hic legitur, *καὶ παρασκευά-
ζεσθαι* &c. sic rescribendum Reiskius putaverat, *μὴ μέλ-
λειν, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι τε τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ
πολεμεῖν*. Quibus ambagibus nil opus fuerit, si *μὴ πα-
ρασκευάζεσθαι* intelligas non *parando bello omne tempus
consumere*.

Vers. 5. ἐξεκαλέσαντο. Perperam *ἐξεκαλέσατο* ed. 1. *Vers. 5.*
Reg. F. G. Vesont. — *Ibid. καιρούς*, Suspiciari quis posset

Verf. 5. *πινδύνας*, sed nil opus. ERNESTVS, in Lex. Polyb. scribit: „*οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καιροί*, *opportunitas patriæ suscipiendæ*, atque adeo *auxilium patriæ præstitum*: [sic fere Casaub. in versione, quam tenuimus h. l.] nām *καιρός* interdum etiam apud Polybium, ita ut Latinis *tempora*, dicitur de *necessitatibus patriæ*, *inconcommodis*, *opera ei parata* &c. sed cum relatione ad *tempus*. — Nempe *οἱ τῆς πατρίδος καιροί* sunt *patriæ pericula*; *οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καιροί*, *pericula*, *certamina pro patria suscipienda*. Sic δὲ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου καιρός L. 57, 1. conf. XVI. 28. 8.

Cap. X.

CAPVT X.

Verf. 1. Rectius fortasse post *ἀφ' αὐτῶν* comma interferretur, & delebitur distinctio post *ἐλαττον*, ut verba illa *διὰ τὸ μέγεθος* &c. pendeant ab illis *πρᾶτον τῆς ἀντιθέσεως* &c.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Verf. 1. *Verf. 1. τοῦ πελάγματος*. Ex eis, quæ sequuntur, intelligitur, de *Cariæ oppido* aliquo hic egisse Polybium. Fuerit fortasse, *Caudasa*. vide cap. 41, 6.

Verf. 2. *Verf. 2. τῇ Πρινασσῷ*. Sic mssti cum editis. Vnus Aug. in contextu *Παρνασσῷ* habet, sed inter lineas superscriptum *Πρινασσῷ*. *Παρνασσῷ* ex ingenio corrigendum Vrsinus contendit, & *Παρνασσῆς* verf. 5. pro *Πρινασσῆς*, in quod ibi rursus omnes consentiunt. Temere id ab Vrsino esse propositum, notavit Scaliger in ora sui libri, & ex Stephano Byzant. docuit Palmerius ad hunc Polybii locum. Sicut enim *Ιαῖς*, de qua cap. seq. agitur, Cariae urbs est, sic & *Πρινασσός*, ut ait Stephanus, πόλις Κεραιῶν. Τὸ ἐθνικὸν *Πρινασσῆς*. quæ hand dubie ex Polybio sumta sunt. Quod autem *Πρίνασσος*, cum accentu in antepenultima vulgo scribitur apud Stephanum, minus rectum putamus. Ceterum apud Polyænum, eandem rem, quam Polybius hic narrat, ex ipso fortasse auctore hoc referentem; mendose *Παρνασσός* ea urbs vocatur, lib. IV. c. 17.

Ibid.

Ibid. γέγρα recte Casaub. cum Vrb. Et sic quoque Scalliger correxerat pro γέγρα, quod dabit ed. 1. cum cett. add. Amasæum ἔγρα suspicatum esse, adnotavit Casaub. in ora Basil. (Habuerat nempe in manibus Casaubonus, ut ipse in Præfat. ad Polyb. docet, schedas nonnullas Pom. illi Amasæi manu scriptas, quæ varias in Excerpta Polybiana lucubrationes continebant.) Sed bene habet γέγρα, *in eas egit*, quæ nempe tegerent eos qui cuniculos agebant.

Vers. 2.

Ibid. ἔρχεται πολιορκεῖν. Videtur πολιορκεῖν teneri potuisse debuisseque. Sic Xenoph. Cyrop. I. 2, 2, κοκοῦσι δὲ οἱ νόμοι ἔρχεσθαι τοῦ κοινῶ ἀγαθοῦ ἐπιμελεῖσθαι. & idem VIII. 8, 2. ἔρχομαι διδάσκων. & VIII. 7, 16. ἔρχεται ἀπολείπουσα.

Vers. 3. ἐπινοῶ τι. Temere ἐπινοῶτι τι solus Reg. G. Vers. 3.

Vers. 4. στοχαζομένους, ~~conspicientes~~, nempe, quid ageretur, scil. multum procedere cuniculos. Fortasse in gratis nonnihil hic intercudit. Vers. 4.

Vers. 5. ἐξερήρυσται. Sic Amasæum legisse ait Casaub. in ora Basil. Et commodum in hac re verbum est ἐξερῆδειν, quo eadem notione, *publicis fulcire, fulciendo sustentare*, usus Polybius est VIII. 6, 6. Sed ex scripturæ restigiis colligere utique licet ἐξυπῆρυσται h. l. scripsisse iustorem, nam literas *υπ* & *ερ* persæpe inter se confusas vidimus. Nisi statuere malis, primum *υπῆρυσται* fuisse kriptum, tum pro variante lectione superscriptum *ἐξ*, quod indicaretur *ἐξήρυσται*, ex quibus duabus lectionibus deinde perperam conjuncta illa fuerit *ἐξυπῆρυσται*. Quidam quid statuas, sententia eadem erit, eaque non obscura. In eadem re verbo διαστύλῶν usus est V. 100, 4. V. 4, 8. & XXII. 11, 13. Conf. Apollodorum in Poliorceticis p. 17. (inter Veterum Mathematicorum opera, Parisiis 1693. editum) & Veget. de re milit. IV. 24. — *Ibid.* πανδημέ. Mendose πανδημῇ Aug. Reg. F. G.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Vers. 1.

Vers. 1. In Ἰασσέων cum duplici σσ consentiant hī scripti editique, rursusque mox vers. 4. secus ac infra XVII. 2, 3. ubi in simplicem literam σ consentiant omnes. Vtraque scriptura & apud græcos & apud latinos reperitur scriptores; sed frequentior illa est cum duplici σσ. *Iassum* hoc tempore captam esse a Philippo, intelligitur ex XVII. 2, 3.

Ibid. προσαγορευμένῳ * παρὰ δὲ &c. Excidisse hic alterum nomen, cum ex ipsis verbis παρὰ δὲ τοῦ πλάστοις adparet, tum ex eis quæ mox sequuntur, συνανύμενος τῷ περὶ τὸν μαχὸν αὐτῷ πόλυσιν ἐκτιμένους. Vnde simul intelligitur, quodnam fuerit alterum nomen, scil. Ἰάσιος vel Ἰάσιος κόλπος; quod ipsum nomen, *sius Iasius* invenitur etiam apud Pompon. Melam I. 16. & apud Plinium plus semel.

Vers. 2.

Vers. 2. Εὐχονται. λήγονται ora ed. 1. invitis mssia. — *Ibid.* τὸν Νηλέως υἱὸν &c. — „Post προγόνων videtur Ἰασὸν excidisse. De *Nelao*, Mileti conditore, vid. Strabon. p. 938“ REISKIUS. — Strabonis locus est lib. XIV. p. 633. ed. Casaub. Adde Herodot. IX. 97. Νηλεὺς, *Nileus* vocatur apud Pausan. VII. p. 523 seqq. Filium hujus *Iasum* vel *Iassum* cognominatum apud nullum veterem scriptorem reperimus; omninoque videndum putamus, satisne causæ Casaubonus habuerit τὸν Νηλ. υἱὸν corrigendi, cum pariter suspicari licuerit, τῶν Νηλέως υἱῶν τινὰ scripsisse Polybium. τοῦ πτίσαντος vero quin verum sit, dubitari non debet.

Vers. 3.

Vers. 3. τῆς Κινδυάδος Ἀρτέμιδος. conf. Strabon. XIV. p. 658. & ibi Casaubonum; qui tamen unde nomen habuerit illa *Cindyas Diana*, non declaravit. — *Ibid.* ὑπαίθριον. — „Visitatus est ὑπαίθριον.“ REISKIUS. — Neque vero idcirca illud improbandum; quamquam nec Phrynichi auctoritatem maximi faciamus nos quidem, qui “Ἰταίθριον μὴ λέγε, præcepit, τὸ δὲ ὑπαίθριον τετρασυσλλαβῶς. Auctoribus, qui formam tetrasyllabam frequentarunt,

quos

uos Hoefschelius ad Phrynich. p. 107. nominavit adjici Vers. 3.
oterat Dionysius Halicarnassens.

Ibid. νίφεται correxit Casaub. νείφεται Aug. Reg. F.
l. Vef. νίφεται ed. 1.

Vers. 4. τὸ τῆς Ἑστιάδος. Casaubonus: *quod etiam* Vers. 4.
le Vesta apud Iassenses dicitur. — „Videtur Casaub. Ἑ-
στίας legisse; errore, an consilio, quis dixerit? Vulgata
otest defendi. Mirificis cognominibus, a locis & aliun-
le dictis, pagani sua numina ornarunt. Quid ergo mirum,
assenses *Dianam* quamdam *Vestalem* aut *Focalem*, Ἑστιά-
α, habuisse.“ REISKIUS. — Mendose τὸ τῶν Ἑστιάδος
leg. F. Tub. — *Ibid.* καὶ τῶν συγγραΦ. καὶ perperam de-
st Reg. G. Vefont.

Vers. 5. δυσανασχετῶν. δυσανασχετῶν Reg. F. Ceteri Vers. 5.
estē.

Vers. 6. καυδικῆς εἶναι τῆς * ὅσα μὴ. Scaliger breviter Vers. 6.
ic cortexerat, καυδικὰ εἶναι, ὅσα μὴ. Sed quum in τῇ
onsentiant libri omnes, utique ibi aliquid excidisse videri
lebet. — *Ibid.* τοῦ δυνατοῦ. Perperam τοῦ ἀδυνάτου ed.
l. Med.

Vers. 7. ἐν Φωτὶ τῷ εἰμένῳ. Sic bene Casaub. ex in. Vers. 7.
genio. ἐν Φωτὶ εἰμένα ed. 1. cum mssis. — *Ibid.* τοῦ
ἱς τὸ τοῦ Διὸς ἄβατον ἐμβάντας. Vide Pausan. lib. VIII.
p. 679.

Vers. 10. In δυσπαράγραφος & mox in ἀπαράγραφος Vers. 10.
il variant libri. Vide Notata ad IX. 31, 5.

Vers. 11. ἀθτεῖσθω Casaub. cum Vrsino ex conjectu. Vers. 11.
a. Sic vero perspicue Aug. ἀθτεῖσθαι ed. 1. cum cett.
mssis.

CAP V T XIII.

Cap. XIII.

Vers. 2. ἐν τοῖς πρὸ τούτων. Vide Reliquias libri XIII. Vers. 2.
c. 6-8.

Vers. 3. σύμμαχος ὑπάρχων Αἰτωλοῖς, Ἠλείοις, Μεσση- Vers. 3.
ίοις. — „Messene & Elis extra concilium Achaicum
rant, & cum Aetolis sentiebant, ut scribit Livius lib.

Verf. 3. XXXVI. versus finem. [cap. 31.] Et causas quidem, quæ Messenii ab Achæorum concilio seorsim agerent, refert Pausanias in Messeniâcis. [lib. IV. c. 29. p. 350 seq.] Inter Aetolos vero & Elidenfes cognatio intercadebat, ut scribit idem Pausanias in Arcadicis, sub finem. [lib. VIII. c. 49 extr. p. 700.] Oxylus enim, ex posteris Aetoli, qui gentis Aetolorum auctor fuit, cum Heraclidas in occupanda Peloponneſo adjuviſſet, ab iis Elidem accepit, quemadmodum refert Strabo. [lib. VIII. p. 354. & 357.] VALESIVS. —

Ibid. ἐπεβάλατο παρασκευῆσαι τὴν τῶν Μεσσηνίων πόλιν. — „De hac Nabidis perfidia sic Flamininus apud Livium lib. XXXIV. [c. 32.] *Nam & Messenam, uno atque eodem jure foederis, quo & Lacedæmonem, in amicitiam nostram acceptam; socius ipse sociam nobis urbem dedit, quæ armis cepisti.* Capta est a Nabide tyranno Messenæ anno, quo Lysippus prætor Achæorum erat, teste Plutarcho in Philopoem. [p. 362 sq.] id est anno 2. [vel 3.] Olymp. CXLIV. Vide & Pausaniam in Messen. & in Arcad. sub finem.“ VALESIVS. — Pausaniæ loca sunt lib. IV. c. 29. p. 351 seq. & lib. VIII. c. 50. p. 701 seq. Messeniam a Nabide captam Dacierius in gallica versione Vitæ ram Plutarchi, T. V. p. m. 214. ponendam putavit in ann. 4. Olymp. CXLIII. vel in ann. 1. Olymp. CXLIV. Nos in eum annum conjecimus, in quo versatam fuisse narrationem prioris partis libri XVI. series Fragmentorum quæ supersunt, indicare visa est. Liber XV. haud dubie desinebat in rebus anni ab V. C. 552. Igitur liber XVI. incepit ab A. V. 553. Atqui in ea Ecloga Valesiana, quam cap. 24. hujus libri posuimus, quæ multo post hanc sequitur, in qua nunc versatur, adhuc in rebus anni 553. aut certe in ipso initio anni 554. versatur narratio, ut ex commemoratione P. Sulpicii consulis adparet. Ceterum, postriedie vel paullo post captam Messeniam, Nabidem, subito Philopoemenis adventu territum, urbe rursus decessisse, docent

scriptores supra laudati. De Chronologia confer nō-
l XVI. 36. init.

CAPUT XIV.

Cap. XIV.

πρὸς 1. τὰς προειρημένους ναυμαχίας. Duo *πρακτικά* Verf. 1,
a, alterum *ad Chium*, de quo cap. 2 seqq. alterum
den, quod eodem anno videtur accidisse. conf. mox
j. De veritate emendationis Reiskianæ nemo dubi-
tavit ea, quæ mox sequuntur, consideraverit. Libra-
mo vocabulum *συμμαχία* obversata est ex illis ver-
ήμαχος ὑπάρχων, &c. sub finem Eclogæ præcedi-
3, 3.

πρὸς 2. Περὶ σομοὶ δὲ οὐ πρὸς πύργους. Post *περὶ σομοὶ* Verf. 2,
allige *τοῦτο*. Neque vero opus videtur, ut aut hoc
aut *τοὺς λόγους* inferamus, quemadmodum Reiskius
— *Ibid.* Ζήνων καὶ Ἀντισθένης, οἱ Ῥόδιοι. —
his Rhodii, historiæ scriptoris, meminit Diogenes
i filius, in vita Zenonis Stoici [VII. 35.] *τρίτος, Ζή-*
ῶδης, τὴν ἐντόπιον γεγραφοῦς ἱστορίαν ἐνιαυσιαίαν,
emum vocab. sic suo ex ingenio Valesius emendasse
r, hac sententia, *historiam localem, per singulas*
digestam; cum apud Diogenem vulgo *ἐνιαίαν* lega-
quod in *ἐνιαίαν* mutandum Casaubonus censuerat, &
retatus erat, *singularem*, i. e. *singulari libro conti-*
nam.] Eundem Zenonem laudat Diodorus Siculus
biblioth. [c. 56.] *περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων*
Ῥοδίοις οὕτω τινὰς μυθολογοῦσιν ἐν οἷς ἔστι καὶ Ζή-
ῶς τὰ περὶ ταύτης συνταξάμενος. Antisthenis Rhodii,
arum scriptoris, meminit idem Diogenes. [VI. 19.]

SIVE.

πρὸς 3. κατὰ τοὺς καιροὺς γιγνέσθαι. κατὰ τοὺς τοὺς Verf. 3.
e legendum putaverat Valesius; citra necessitatem,
e monuit Reiskius. Confer ad II. 15, 1; — *Ibid.* καὶ
i *πεπολιτεύονται. πολιτεύσθαι τισι*, est *rempublicam*
populum aliquem administrare, quemadmodum ex
Aristotele

Aristotele doçnit H. Stephanus in Thesauro. Non aspernemur tamen articulum, τῇ πατρίδι; sed & carere eo possumus.

Verf. 4. Verf. 4. Dubitare licet, satis ne emendata oratio sit in illis verbis ἐνιδι & deinde οἱ φιλομαθεῖντες. Certe, nisi interposita essent alla nonnulla verba, non videtur commodè articulus sequi posse post vocem ἐνιδι.

Verf. 5. Verf. 5. τὴν περὶ Λάδην ναυμαχίαν εὐχὴ ἦεν τῇ περὶ Χίον. — „Lade insula est in Ionia, Mileto prætenta, prius Lade dicta, teste Plinio [V, 31, 37.] ac Strabone. [XIV. p. 635.] Stephanus: Λάδη ὑπὸς Αἰολίδας. Circa hanc insulam Philippus prælio navali decertavit cum Rhodiis, Olymp. CXLIV. anno (ut opinor) 2. quippe ea pugna contigit ante expugnationem Messenes a Nabide factam, ut Polybius hic testatur. Sequenti autem anno victus est idem Philippus navali pugna ad Chium, quam describit Polybius libro XVI. Vtriusque pugnae meminit obiter Livius lib. XXXI. sub initium. (cap. 14.) *Eo maxime tempore Abydum oppugnabat*, (Polyb. XVI. 29 seqq.) *jam cum Rhodiis & Attalo navalibus tertaminibus, neutro feliciter prælio, vires expertus*: id est, neque illo ad Laden, neque altero ad Chium prælio. Itaque absque hoc Polybii nostri loco, Livii locus intelligi non poterat. Cæterum, quin pugna ad Laden præcesserit prælium ad Chium, dubitari non potest tum ex his quæ dixi, tum hoc argumento. Constat enim, Attalum post utrumque illud prælium statim Athenas venisse, ex Livio (ibid.) ac Polybio Legat. II. (voluit Legat. III. Nobis lib. XVI. c. 25.) ac tum Athenienses ei publice ob rem feliciter gestam gratulatos esse. Venit ergo post pugnam ad Chium, in qua pugna Attalus & Rhodii superiores fuerant.“ VALESIVS. — Nihil nos quidem in Valesii argumentis invenimus, ex quo colligi necessario debeat, ante pugnam ad Chium pugnatam esse illam ad Laden insulam. Ex pugna ad Chium commissa in Cariam concessisse Philippum, intelligitur ex serie Excerptorum antiquorum. Attalus Rhodisque, maritimis copiis valentes, pedestribus non multum pollebant.

bant. Itaque Pergamenum agrum vastantem Philippum, Verf. 5.
 (XVI. 1.) & urbem nescimus quam Ionise oppugnantem
 (XVI. 2, 1.) impedire non potuerant: sed redeuntem cum
 classe expectabant in mari, & per fretum, quod inter
 Chium & Ioniam interjacet, versus Samum navigantem
 adgressi sunt, praelioque vicerunt. Sed Philippum, quam-
 vis praelio victum, tunc non statim persecuti sunt; puta-
 mus, propter casum, in quem Attalus inciderat. (XVI.
 6.) Philippus post praelium stationem ad Argennum pro-
 montorium, in ea freti parte, quæ Samum & Cariam spe-
 ctat, habuit. (c. 8.) Inde in Cariam abiit. (c. 11 seq.) Vi-
 detur potius ea pugna sive paucis post pugnam ad Chium
 diebus accidisse, cum in Cariam proficisceretur Philippus;
 (nam statim etiam postridie post pugnam ad Chium denuo
 eum ad certamen provocaverant Rhodii; cap. 8, 5.) sive
 (quod ex cap. 24, 1. collato cum Liv. XXXI. 14. extr.
 probabile sit) initio sequentis anni 554. cum ex Caria, ubi
 hiemare coactus erat, Macedoniam repeteret Philippus.
 Atque ex ea pugna superior quidem discessisse Philippus
 videbatur; (cap. 15, 5 seq.) sed nec Rhodii prorsus erant
 victi, quemadmodum & ex ipsa hac Polybii disputatione,
 & ex illis Livii verbis intelligitur, *neutro feliciter praelio*
vires expertus. Itaque, licet, omissis nonnullis navibus,
 Rhodii adversus etiam ventis coacti statim versus Myndum
 & deinde in Con insulam se receperint; (c. 15, 1-4.) ta-
 men mox rursus ipsi cum Attalo, pro victoribus sese ge-
 rentes, Philippum, cedentem in Macedoniam, sunt per-
 secuti: sed cum eum adsequi non potuissent, Aeginam ad-
 pulerunt, ut docet Livius XXXI. 14. extr. cum cujus nar-
 ratione cohæret Polybii Ecloga cap. 25 seq. hujus libri.
 Quod vero Valesius ait, testari ipsum Polybium, conti-
 gisse pugnam *ad Laden* ante expugnationem Messenæ a
 Nabide factam; respicit putamus cap. 16, 1. Sed nihil in-
 de quidem tuto colligi potest: certe, quod ibi dicit Po-
 lybius, id nil impedit, quo minus credamus, eodem an-
 no 553. & accidere utrumque pugnam navalem, & Nabi-
Polybii Histor. T. VII. R dis

Verf. 5. dis in Messenios perfidiam patrari potuisse. In ejusdem vero anni rebus exponendis, consentaneum erat, ut scriptores rerum Rhodiarum ab eis rebus inciperent, quæ sunt ab ipsis Rhodiis gestæ, & eas res, quæ eodem anno alibi gestæ sunt, illis subjicerent. Ceterum in concinnandis coaptandisque inter se his historiarum fragmentis utique non semper certam, quam sequamur, habemus rationem; sed contenti interdum esse debemus, si probabilitatis aliqua species adfulgeat, quamquam nec ipsa difficultatibus carens.

Ibid. α.β. ενεργεστέραν. — „Non improbo lectionem *ενεργεστέραν*: non tamen memini *ενεργής* dici, sed *ενεργος*, ut comparativus esse debeat *ενεργοτέρα*. Sed sæpe sibi indulgent scriptores in talibus formandis; & tandem æquis nostrum potest constituere, quid usus græcæ linguæ tulerit, quid minus.“ REISKIUS. — Confer notata ad I. 1, 2. — *Ibid.* Post *ἀποφαίνουσι* dele punctum, aut saltem comma pone; post *συντελεία* veto commodum fuerit, minori puncto, loco commatis, distinguere orationem.

Verf. 9. *Verf. 9.* τῷ λυσιτελεῖ μετροῦντες. — „Forte τῷ λυσιτελεῖ τῶν μετροῦντες.“ REISKIUS. — *Ibid.* εἰς τὸ αὐτό. εἰς ταὐτὸ jam corrigere Reiskius jussierat. — *Ibid.* τοῖς προειρημένοις. — „scilicet, in quæstum conferentibus linguam suam mendacem & calamum venalem.“ REISKIUS.

Verf. 10. *Verf. 10.* παρατηρεῖν, acribus oculis observare, nam scriptores historiarum bona fide secum agant, an fraudem aliquam moliantur, & insidias sibi struant. παραφυλάττεσθαι, diligenter sibi met ipsos attendere, & vigilare & providere, ne veritati historicæ derogent, neu criminationi locum dent.“ REISKIUS.

Cap. XV.

CAP V T XV.

Verf. 2. *Verf. 2.* μᾶς νηὶς ἐπαραμένης τὸν δόλωνα, una navis dolonem erigente, scil. quo celerius profugere posset. Diódorus Siculus XX. 61. ἡ γὰρ ναὺς, Φοροῦ πνεύματος ἐπιλαβομένη, τοῦ δόλωνος ἀρδέντος, ἐξέφυγε τὸν κίνδυνον.

Livius

Livius XXXVI. 45. *Polyxenidas, ut virtute militum haud dubie superari se vidit, sublati dolonibus effuse fugere intendit.* Δόλωνα, dolonem, minimum fuisse ex tribus velis, quibus vulgo veteres, Græci. certè, utebantur, communi consensu docent grammatici; Pollux I. 91. Hesychius; Suidas; & ex Polluce præsertim satis intelligitur, in prora dolonem fuisse. Quod si cui igitur mirari subit, cur; ubi de nave fuga salutem petente agitur, non nisi *minimum velum* expansum legamus; cogitet, in pugna navali hoc commemorari, ubi vela navium contracta, mali inclinati; armamenta que composita esse solebant, ut Livius docet XXXVI. 44. Ex navali pugna igitur si fuga proripere se navis vult, dolonem erigit, cum quod id citius fieri potest, tum ne, majori velo expanso, nimis & conspicua sit hostibus omnibus fuga, & turpior simul videatur.

Verf. 4. ἀπουρώσαντας Suidas, hæc ipsa Polybii verba *Verf. 4. ἰσθ* recitans, interpretatur, *μὴ χρωμένους οὐρῇ πνεύματι*, id est, *adverso vento usos.*

Ibid. & seq. τῇ δ' ἐπαύριον εἰς Κῶ διαῖραι τοὺς δὲ πολέμους τὰς πεντήρεις ἐνάψασθαι. Græca Valesius sic edidit: *τῇ δ' ἐπαύριον ἀναχθέντας εἰς Κῶ, διαῖραι τοὺς πολέμους τὰς δὲ πεντήρεις ἐνάψασθαι* &c. Latinam autem versionem hanc adjecerat: *postridie ad insulam Co delatos aufugisse. Hostes vero & quinqueremes captas ad naves suas religasse.* Quæ cum ita tenuisset Gronovius, ad ea sic commentatus est REISKIUS: „Comnia [post Kō] delendum. Nam διαῖραι pertinet ad εἰς Κῶ, & ἀναχθέντας non ad Rhodios, sed ad τοὺς πολέμους, quod nomen amat Polybius de parte Philippi regis usurpare. Sententia est: Philippi copias navales, altero a pugna die; cum movissent e statione sua; mare trajecisse ad insulam Con, & quas ibi raperissent naves Rhodias, cum eas alligassent ad suas, ita provectas esse in stationem, in qua conquiescerent; insulam puta Laden, quæ paulo ante Rhodiæ classis fuisset statio.“ — Reiskio obsecutus Ernestus, sic edidit: *εἰς Κῶ*

Verf. 4 sq. διὰ τοὺς πολέμους, τὰς δὲ πενήτας ἀνάψασθαι. Sed ista quidem ratio, & tota Reiskii explicatio quam sit ab hoc loco aliena, non opus videtur ut pluribus exponatur. Nos græcam orationem, suo loco reposita particula δὲ, leviter mutavimus, & pro ea sententia distinximus, quam in versione exprefferat Valesius. Et sic restituenda græca censuisse Valesium, ex ipsius ore se accepisse notavit Gro- novius in ora sui libri.

Verf. 6. *Verf. 6.* τὸν Ἡρακλείδην. — „Hic *Heraclides* erat Ta- rentinus, vir omnibus vitiis contaminatus, quem descri- bit Polybius lib. XIII. [c. 4 seq.] Ob cujus amicitiam cum Philippus omnium se invidiæ expositum cerneret, tandem eum in vincula conjecit, summo omnium gaudio, ut ait Livius lib. XXXII.“ [cap. 5.] VALESIVS.

Ibid. διὰ τὴν ἔφοδον. Valesius: *urbem ingressis*. Ad quæ verba REISKIVS scribit: „Si id voluisset auctor signi- ficare, quod Valesii latina interpretatio subjicit, videtur potius dicturus fuisse *παρὰ τὴν ἔσοδον*. Putem itaque, hæc verba respondere illis proximis *καταπλάγντας τὸ γεγονός*, ut sententia sit: Milesios non Philippo solum, sed Hera- clidæ quoque *coronam*, h. e. munus in auro, seu signato, seu ad formam coronæ conformato, exhibuisse, *propter eorum aggressionem*, h. e. videntes Philippum adoriri Mi- letum infestis armis velle, idque parare.“ — Nos quidem fatemur, nobis non satis in liquido videri, quænam sit hoc loco vis istorum verborum.

Verf. 8. *Verf. 8.* Post *ἡμετέρας* deest aliquid, e. c. *συμφωνού- σης* vel *μαρτυρεύσης*.

Cap. XVI.

CAPUT XVI.

Verf. 1. *Verf. 1.* περὶ τοῦ κατὰ Μεσσηνίου καυὸςπονδήματος. conf. c. 13.

Verf. 2. *Verf. 2.* παρὰ τὸν Ὀπλίην. — „*Hoplitas* rivus me- moratur a Plutarcho in Lyfandri vita, qui Haliartum Boeotiæ præfluit: quamquam alii torrentem esse dicebant, qui in Phliarum amnem influit. Sed alius hic *Hoplites* in- telligi-

telligitur.“ VALESIVS. — „*Hoplites* videtur nomen cā-
pi ad Eurotam fuisse, ubi juvenus Spartana in armis exer-
ceretur.“ REISKIUS. — In veterum scriptorum silentio
definiri nil potest. Μοx Παλιάσιον quid sit, frustra qua-
sivimus.

Ibid. ἐπὶ τοῖς κατὰ Σελλασίαν ἀφίματα τόπων. Cum
κατὰ Ἑλλάς scriberetur, hæc notavit VALESIVS: „Cor-
ruptus est hic locus. Ego Σελλασίαν legendum esse existi-
mavi, [idque in latina versione expressit] quod sequentia
demonstrant. *Sellasia*, sive *Selasia*, (utroque enim modo
scribitur) oppidum fuit in agro Laconico, non procul ab
urbe Sparta, quod sua ætate dirutum fuisse testatur Pau-
sanias.“ — Valesii emendationem extra dubium ponit id
quod deinde sequitur vers. 8 seq. ubi tamen alio rursus er-
rore Βελλασίαν pro Σελλασίαν scripserat librarius. De ur-
be ista conf. II. 65, 7. & ibi not. Pausan. III. 10. p. 230.
& alibi. Holstenius ad Stephanum Byzant. in Ἑλλάς suspi-
catus erat, respexisse ibi Stephanum hunc Polybii locum,
quia ad librum XVI. Polybii provocatur. Sed nihil huc
facit id, quod ibi grammaticus habet. Vide infra, cap.
41, 5.

Vers. 3. ἐπὶ Θαλάσας. Sic recte h. l. omnes. Vide Vers. 3.
Adnot. ad vers. 8. — *Ibid.* Φάρας. Rectius Φαρὰς, &
sic rescriptum velimus, confer ad vers. 8.

Vers. 4. συνάψας τοῖς Σκιρωνέσιον. Cum τοῖς Κυρηνέ. Vers. 4:
est h. l. ex codice Peiresc, esset editum, & deinde vers. 5.
τοῖς Σκιρράς, sic monuit VALESIVS: „Haud dubie legen-
dum est τοῖς Σκιρωνέσιον, hic & statim infra. Sunt enim
Scironia saxa prorsus ad orientem Corintho, ut docet
Strabo lib. VII. & VIII.“ — Σκιρωνίδες πέτραι Strab.
VIII. p. 381. & IX. p. 391. Et simplici iota Σκιρωνίς ὁδὸς
Herodot. VIII. 71. quam τὴν Σκιρωνίην vocat Pausan. I.
14. p. 107. Quare hæcenus non opus erat a codice discer-
ere, ut in ei mutaretur: & utroque modo recte scri-
bi, diserte Suidas monuit in Σκιρων. Neque analogiæ re-
pugnat τοῖς Σκιρράς, quod consulto tenuimus,

Vers. 4.

Ibid. τὴν Κοντοπορίαν. Hoc loco Κοντοπορίαν ex codice erat editum, mox vero *vers.* 5. Ποντοπορίαν. Vt utroque vero loco Κοντοπορίαν [poterat pariter Κοντοπορίαν dicere] legendum monuit VALESIVS. „Sic enim vocabatur (inquit) via, qua Corintho ibatur Argos. Athenæus lib. II. [p. 43.] Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν δευτέρῳ [imo ἑβδόμῳ, sic certe add. omnes.] ὑπομνημάτων, ἐπὶ Κορίνθου προάγουσι, Φησὶν, ἡμῖν διὰ τῆς Κοντοπορίας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρόρειαν προσβαίνουσι &c. Pausanias in Corinthiacis [II. 15. p. 144.] duplicem ait fuisse viam Cleonis Argos; alteram homini expedito permeabilem & compendiosam; alteram angustam quidem etiam, sed curribus & carpentis perviam, quæ διὰ τρητοῦ dicebatur; priorem διὰ τῆς Κοντοπορίας [quidem simpliciter τὴν Κοντοπορίαν] dictam esse existimo.“ —

Ibid. ἐπεβάλετο, pervenit. Constante aliàs in activo, ista notione, usurpatur hoc verbum. conf. vl. 3 & 6. II. 24; 17. IV. 78, 7. Adde Adnot. ad XI. 22, 10. — *Ibid.* παρὰ τὰς Μυκήνας. Sic haud dubie oportuit; *praeter Mycenæ*, vel *secundum Mycenæ*, ut vertit Valesius. περι nihili est hoc loco.

Vers. 5.

Vers. 5. ταῦτα γὰρ οὐχ οἶον παρὰ μικρὸν εἶναι. — „Subaudi ἀληθῆ. Est enim idem ac si dixisset οὐ μόνον οὐκ ἔστιν ἀληθῆ παρὰ μικρὸν, ποτὶ σὸν καὶ ἡμεῖς παρὰ μικρὸν discrimine vera non sunt, hoc est, non solummodo dici non potest, parum solummodo, neque magnum abesse, quia hæc vera sint; sed omnia alia vera sunt, εἶστιν sæpe πρὸς ἀληθὲς vel ἀληθῆ εἶστιν usurpatur.“ REISKIUS.

Ibid. τὰ δὲ κατὰ -- Μυκήνας, ἔγιστα πρὸς δύσεις καὶ μερινάς. — „Multa mihi sunt obscura & impedita in hac geographica observatione, imprimis hoc, *Mycenæ ad occidentem borealem Corinthi esse*. Permitto hæc geographi ad disceptandum: sufficit de re admonuisse.“ REISKIUS. — Nempe δύσεις καὶ μερινάς minus recte vir doctus occidentem borealem intellexit, id est, occidentem qua vel sus septemtrionem vergit; cum sit (ut recte Valesius vertit)

tit) *occasus hibernus*, id est, *ea mundi plaga ubi hieme sol occidit*, adeoque *ea pars occidentis quæ vergit versus meridiem*. Atqui Mycenæ respectu Corinthi sitæ quidem sunt a meridie, sed ab ea parte plagæ meridionalis quæ vergit versus occidentem, fere inter meridiem & occidentem; ita ut dici possit, esse *Mycenas propemodum (ἐγίστα) ab occasu Corinthi*, nempe *ab occasu hiberno*. Vfus autem est hac expressione Polybius, ut eo magis intelligeretur oppositionis ratio, quoniam *Scironides petrae ad orientem Corinthi* sunt. Ipsum vero illum situm Mycenarum, ab occasu hiberno Corinthi, non satis quidem recte expressum videmus in vulgaribus tabulis, quæ obliqui situs totius Peloponnesi respectu reliquæ Græciæ, cui illa peninsula adnexa est, non satis justam rationem habuerunt. In plerisque tabulis fere ab oriente Corinthi, nempe qua oriens ad meridiem vergit, id est, ab oriente hiberno, ponuntur Mycenæ: in Danvilliana Græcia Antiqua ab ipso meridie. Sed in eis tabulis, quæ his proximis temporibus summa cum cura atque subtilitate confectæ sunt, in quibus sunt eæ quæ studio docti solertisque viri *Barbié du Bocage* adjectæ sunt *Itineribus junioris Anacharsidis*, accurate expressum illum situm, quem Polybius hoc loco dicit, videbis, cum in generali Græciæ tabula, tum in tabula Corinthiæ, Sicyoniæ & Achaïæ, ad cap. 37. itinerum Anacharsidis, & in tabula Argolidis, ad cap. 53. eorundem Itinerum.

Vers. 6. ἀπὸ τῶν προηγούμενων. — τὰ προηγούμενα Vers. 6. sunt, quæ Mathematici appellant *data*, vel *præsupposita*, conditiones, leges, unde aliquid aut conficitur aut consequitur; ut hic loci, *Corintho Mycenæ proficisci*, & *Sparta Messenæ*, hæc duo sunt *προηγούμενα*; quæ qui probat, ille nequit affirmare, illa loca intermedia posse attingi ab eo, qui illinc istud iter capeffat. *REISKIUS*. — Rectius fortasse *τὰ προηγούμενα* nunc intelliges, *Lacedæmonē Scylasiam petere*, *Corintho Scironidas petras*; quod qui faciunt, nequeunt, ille per istam itineris directionem *Tha-*

Verf. 6. *Iamas & Pharas* pervenire, hic *Myccenas*. Recte vero & suo loco hic stat verbum *προηγούμενων*; contra II. 43, 3. *προηγούμενου* perperam scriptum vidimus a librariis pro *προειρημένου*.

Verf. 8. *Verf. 8. κατά Θαλάμας*. Perperam h. l. *Θαλαμᾶς* dederat codex, & sic editum quoque erat. Monuit vero VALESIVS: „Legendum *Θαλάμας*, oppidum Laconicæ, teste Pausania [III. 26. p. 276.] ita dictum a Castorum templo, qui in eo agro geniti esse dicuntur. *Θαλάμας* enim proprie dicitur τὸ τῶν Διοσκούρων ἱερὸν, ut notant grammatici.“ VALESIVS.

Ibid. καὶ Φάρας. *Φαράς* scribo, ut ad verf. 3. monuimus. Ita enim constanter acute scribitur, *Φαράς*, cum hujus Messeniæ oppidi nomen, tum illius Achaicæ urbis, de qua II. 41, 8. ubi *Φαράς* cum accentu in ultima revocavimus ex msstis, contra quorum fidem *Φάρας* erat editum. Alio errore *Φαράς* vulgo scribitur in Legat. LIII. nobis lib. XXV. 1, 2, ubi haud cunctanter *Φαράς* corrigere debueramus; neque enim dubitari debet, de eodem Messeniaco oppido, quod hic commemoratur, ibi agi. VALESII ad h. l. hæc est adnotatio: „*Pharæ* oppidum est Messeniæ, quod etiam *Φηραί* dicitur ab Homero. Apud Ptolemæum *Φεραί* perperam scribitur pro *Φηραί*. Sic enim Πηγῶν, quod est oppidum Megaricæ, etiam Πηγῶν dicitur dorica dialecto. Cornelius Nepos in Conone Pharas coloniam Lacedæmoniorum vocat. Livius lib. XXXV. [c. 30.] *Pheras* dicit: *Et duarum portarum itineribus, quæ Pheras, quæque Barboſthenem ferunt*. Hujus oppidi cives *Φαράται* dicuntur, teste Strabone. Stephanus *Φαραίτας* (imò *Φαραίτας*) dicit; Pausaniæ in Messeniaciæ (IV, 30, p. 354.) *Φαραίτας*.“ —

Cap. XVII.

CAPVT XVII.

Verf. 1. *Verf. 1. ὥστ' εὐδύναιον εἶναι &c.* Paulo iniquior in Zenonem videri potest Polybius. Potuerat porta quædam Messenes nomen a Tegyra urbe obtinere, priusquam

iam condita Megalopolis esset, & potuit idem nomen
iam deinde manere. Quod si vero diserte Zeno, Tegeam
copiorem esse Messenæ quam Megalopolin, scripsit, erra-
t utique.

Vers. 2.

Vers. 3. Cum τὴν Τηγέαν εἶναι μόνον ex codice edi-
flet Valesius, adnotavit, forte Μεσσηνίων esse legen-
um. Eam emendationem, Reiskii calculo etiam comp-
robatam, in contextum adoptare non dubitavimus.

Vers. 3.

Vers. 5. ἐκ τῆς πηγῆς αὐθιγῶς προφθάντα &c. Ex Po-
bio hæc & quæ sequuntur recitavit Suidas in Ἀλφειόφ.

Vers. 5.

Ibid. ἐκβάλλειν. — „Sese egerere recte vertit Vale-
sius, sed male in Nota interpretatur de egestionē in mare.
ide Valesii Notam ad *vers. 7.*) Ea vero est egestio e specu
bterraneo in terræ superficiem oculis patentem; prodi-
in conspectum. Non affirmarat Zeno, Alpheum apud
ycoam, oppidum Arcadiæ, in mare exire, sed rursus
antro in conspectum venire.“ REISKIUS. — Alias
idem ἐκβάλλειν de fluminum exoneratione in mare usur-
atur, ut III. 47, 2. IV. 39, 2.

Ibid. περὶ Λυνόαν. — „Hujus oppidi meminit Pausa-
as in Arcadicis (VIII. 36. p. 674.) & Stephanus.“ VA-
LESIVS.

Vers. 7. τὸ τοῦ Διὸς ἱεῖμα. Sic ex Suida corrigen-
um esse monuerat idem Valesius, ad Pausaniam simul
vocans, VIII. 28. p. 658. docentem, vocatum hunc
ivium Διόσιον eo, quod Iupiter, postquam ex matris
ero prodiisset, eo ablatus fuerat.

Vers. 7.

Ibid. βαρὺς, validus, copiosus. — „Βαρὺς de fluvio
ci, rarum quidem est, non tamen omnino absurdum,
i urbs magna, (copiosa, opulenta,) dicitur βαρεῖα, quidni-
am fluvius ingens, spectabilis, quasi gravis undis? Co-
itavi tamen aliquando βαρὺς, profundus.“ REISKIUS,
- Non sollicitanda utique vulgata.

Ibid. Ad verba Ζῆτες ἄλλα δίδωκε, quæ in media
ontextu vulgo inserta sunt eo loco, ubi asteriscos posui.
ius, hæc notavit VALESIVS: „Hic vero deesse quædam,

- Verf. 7.** tametsi haud moneret antiquarius, facile erat deprehendere. Restabat enim alter Zenonis error longe gravior, qui Alpheum dixerat circa Lycoam Arcadiae in mare evolvi, cum tamen constet, eum amnem, per Pisatem agrum & Olympiam fluentem, in Elide tandem paullo supra Cylleenem, Eleorum navale, teste Strabone, Ptolemæo ac Pausania, in mare egeri. VALESIVS. — Falli Valefium, monuit Reiskius ad verf. 3. Si quid intercidit hoc loco, aliud id fuit. Ac sane, nisi diserte monuisset librarius, de defectu nemini putamus suspicionem oborturam fuisse. Sæpius infra terram occultari Alpheum fluvium, & rursus emergere, ait Pausanias VIII. 54. p. 709.
- Verf. 9.** *Verf. 9. Εἴτα, τίς οὐκ εἰνότως ἄν. Deinde equis non merito &c.*
- Verf. 11.** *Verf. 11. πολλοῦ γε δέ. πολλοῦ γε καὶ δέ* suspicatus erat Reiskius,

Cap. XVIII.

CAPVT XVIII.

- Verf. 2.** *Verf. 2. τὴν τε Γάζης πολιορκίαν &c.* Res hæ, in quarum narratione verba magis, quam ipsam rerum rationem curasse Zenonem sit, *oppugnatio Gazæ, & prælium ad Panium*, post aliquot demum annos acciderunt. Vide cap. 39 sq. & Valefii adnotationem ad cap. 40, 6. Est autem non tam *oppidi* nomen, τὸ Πάνιον, quemadmodum hic interpretatus Valefius erat, *ad oppidum Panium*, quam *fontis*, in quo *fons Iordanis* fluvii. Stephanus: *ἐστὶ δὲ Πάνιον, σπήλαιον Παλαιστίνης, ἀφ' οὗ ἐκρεῖ ὁ ποταμὸς Ἰορδάνης*. Plura vide apud Cellarium in Geogr. Antiq. lib. III. c. 13. p. 478 seq. Alii Πάνειου scribunt,
- Ibid. ἐπιδεικτικὰς - συντάξεις, conf. XII. 28, 8.*
- Verf. 3.** *Verf. 3. τὴν εὐχέρειαν, levitatem, præcipitantiam.* *conf. ad XI. 21, 4.*
- Verf. 4.** *Verf. 4. τοὺς ἐπὶ τοῦτου τεταγμένους, scil. εὐαγνίμου.* Sic cap. 19, 5. *ἐπὶ τοῦ δεξιῶ, & constanter eadem ratione.* Præter rationem hoc suspectum habuit Reiskius, aut *ἐπὶ τοῦτω* legere iubens, aut *ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ.*

Verf.

Verf. 4. ἐτι μὲν τῆς δουλείας. — „subaudi οὐδὲς ἔργον.“ *Verf. 4.*

REISK.

Verf. 6. τὸν ποταμὸν, μεταξύ &c. — „Forte τὸν *Verf. 6.*
ποταμὸν, τὸν (scil. ὄντα vel ῥέοντα) μεταξύ.“ REISK.

Verf. 7. Ἀντιπάτρου. — „Hic erat fratre Antiochi *Verf. 7.*
Magni genitus, ut testis est Polybius lib. V. (c. 79, 12.)
& Livius lib. XXXVII.“ (c. 45.) VALESIVS. — *Ibid.*
Ταραντίους. Vide ad IV, 77, 7.

Ibid. μετὰ τῆς στρατιᾶς ἵππου. Conf. V. 53, 4. & ibi
notata. — Breviter WESSELIING. ad Diodor. XVII. 87.
„Equites erant, *sodaliū* nomine insignes, robur equestris
inter Macedonas militiæ.“ — Fufius VALESIVS, cujus
verba, quoniam ad ea etiam Wesselingius provocavit, ad-
ponere haud gravabor: „Erat apud Macedones cohors
equitum, qui *στᾶιποι* dicebantur ex instituto Philippi re-
gis, quemadmodum testatur Theopompus lib. XLIX. (ci-
tatus a Polybio nostro, VIII. 11, 5 & 11.) Et Demosthe-
nes in Responsione ad Philippi Epistolam, τοὺς δὲ, inquit,
παρὶ αὐτὸν ὄντας *στᾶιπους* &c. (T. I. edit. Reisk. p. 155.)
Quamquam Anaximenes lib. I. Philippicarum Historiar,
ejus instituti auctorem facit Alexandrum, qui præstantis-
simos quosque, equitandi artem edoctos, *στᾶιπους* voca-
vit, ac pedites simul *πεζετᾶιπους*, ut refert Harpocratio.
(in Πεζετᾶιποι.) Ab his *στᾶιποις* diversa erat *ala amicorum*,
ut docet Polybius lib. XXXI. (c. 3, 7.) Porro *στᾶιπους* *so-*
dales potius interpretari vellem, quam, ut Casaubonus in
lib. V. (53, 4.) *hetaros sive regis socios*, parum latine,
ut existimo. Possis & *Comites* vertere: sic apud Ammia-
num Marcellin. & in Notitia Imperii Rom. *comites sagitt-*
tarii & *comites clibanarii* recensentur ea ratione, ut fal-
lor.“ —

CAPUT XIX.

Cap. XIX.

Verf. 1. ταῖς εὐχερείαις, *agilitate*. conf. ad XI. 21, 4. *Verf. 1.*
XV. 13, 1. Temere Valesius *loci iniquitate*, quasi esset
ταῖς

ταῖς ἀνεχωρήσει. — *Ibid.* τὰ δὲ θηρία. Inferendam partic. δὲ monuerat Vales. in Notis.

Vers. 9. *Vers.* 9. υἱὸς οὐταρ. — „Forte τοῦ βασιλέως υἱὸς, οὐτος ὁὗτος τοῦ τότου &c.“ REISKIUS. — Admodum probabiliter, ut nobis quidem videtur.

Vers. 10. *Vers.* 10. ἅμα μὲν αὐτῷ πρῶτος &c. „Lege αὐτός.“ VALES. — Imo bene habet αὐτῷ, eadem ratione qua *vers.* 9. ἀνεχωρήκεν αὐτῷ, εἰ, id est, ex ejus narratione, illum si audis. Reiskius, alio oculum intendens, putaverat, illud αὐτῷ *vers.* 9. in αὐτὸς mutatum voluisse Valesium; at posterius solum αὐτῷ, quod *vers.* 10. repetitur, suspectum Valesius habuit.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Vers. 3. *Vers.* 3. ἐπισευρμένον, neglectum habitum, neglectum tractatum. Conf. ad IV, 49, 1.

Vers. 4. *Vers.* 4. αἱ λοιπαὶ τῶν γραφῶν. — „religiosa scriptio-
nis genera; ut sunt carmina, orationes, disputationes de
argumentis philosophicis; quæ omnia conferuntur cum
Historia.“ REISKIUS.

Vers. 7. *Vers.* 7. ἐλυπήθη μὲν ὡς ἐνι μάλιστα. Cum adjectum
esset φαίνεται, monuit VALESIVS: „Legendum videtur,
ὡς ἐμοὶ μάλιστα φαίνεται, vel potius λυπηθῆναι μὲν ὡς
ἐνι μάλιστα φαίνεται.“ — REISKIUS: „Aut λυπηθῆναι
legendum, aut φαίνεται est delendum.“ —

Vers. 8. *Vers.* 8. περὶ αὐτοῦ, pro περὶ ἐμαυτοῦ, ut sæpe aliis,
de me ipso, ad me ipsum quod attinet. οἱ καὶ ἡμεῖς sunt
æquales mei, qui hoc tempore vivunt, ut IV. 1, 4. IV. 2,
&c. quod miramur nec Valesio in mentem venisse, nec
Reiskio,

Cap. XXI.

CAPVT XXI.

Vers. 1. *Vers.* 1. De Περσέμα conf. lib. XV. cap. 25 extr.
& seqq. Eclogam hanc suo Lexico inseruit Suidas in Τλη-
πόλεμος, usque ad verba τὸ φανὲν εἶδεν. *vers.* 9. Tum
vero addit; καὶ τὰ λείποντα ζῆται ἐν τῇ Πολυβίου ἱστορίᾳ.
Vers.

Vers. 2. προσφέρω. Sic corrigendum coniecerat Ernestus in Lexic. Polyb. recte, haud dubie: *multas virtutes, multa item vitia ad rerum administrationem adtulit, contulit.* σπουδὴν καὶ μηχανὴν προσφέρειν, I. 18, 11. est *studium & artem adhibere.* Ceterum in vulgatum προσφέρειν consentit Suidas.

Vers. 2.

Vers. 4. πρὸς δὲ κοιμίαν πρῶτά τε χειρισμὸν, δὲ μεν ἐπιστάσεως. — „κοιμίαν, & δεαμένον legendum. Nam tractatio rerum est κοιμία χειρισμός, in quo adhibenda est κοιμία, versutia, versatilitas ingenii & animi ad varia consilia. Sed res, τὰ πρῶτα, sunt δαμένα ἐπιστάσεως καὶ νήψεως, opus habent: attentione & sobrietate mentis.“ REISK. — Immo nullo modo sollicitandum vulgatum. κοιμία πρῶτα sunt *res variae*, id est, *intricatae, difficiles, dubiae.* Sic κοιμία πραγμάτων, IX. 22, 10. *varii casus, rerum temporumque difficultas;* & κοιμῶναι καιροὶ, *varia tempora*, id est, *difficilia ac dubia*, XVIII. 38, 6.

Vers. 4.

Vers. 5. οὐ μόνον ἐσφηλεν, ἀλλὰ καὶ τὴν βασιλείαν ἤλατ/ας. Valesius: *itaque brevi non solum ipse concidit, sed regnum etiam labefactavit.* At tantum abest, ut *concidisse* Tlepoleum dicat Polybius, ut, licet *de statione* eum depellere conati sint ceteri aulici, tamen superiorem discessisse doceat, & confirmatam auctamque etiam ejus potestatem, cap. 22, 10 sq. Neque ἐσφηλε passivè aut neutraliter umquam significat *concidit*, sed *active labefactavit, in periculum induxit, in fraudem illexit;* ut X. 33, 2. XL. 5, 9. Itaque ad significandam illam Valezii sententiam oportuerat ἐσφάλη, aut αὐτὸν ἐσφηλε, ut Reiskius maluit. Sed videndum, an, servata scriptura codicibus, quam & Suidas agnoscit, hæc sit Polybii sententia, non modo *in periculum adduxit, non modo labefactavit regnum, sed etiam imminuit, insignis detrimentum ei adtulit.* Sic, per usitatam Polybio verborum trajectionem, vocabulum βασιλείαν ad prius verbum æque ac ad posterius fuerit referendum.

Vers. 5.

Vers.

Verf. 10.

Verf. 10. ἡ ὕξανε τὸ κακόν. Haud dubie ἡ ὕξανε τὸ κακόν legendum, *angebatur malum.* — *Ibid.* ἐξ αὐ τοῦ λαμβάνον τὴν ἐπίδοσιν. Male fecisse nos intelligimus, quod Valelli h. l. tenuerimus interpretationem, *ipsomet fovente atque augente.* Rescribe: *ex semet ipso incrementum capiens*, ut Reiskius monuit. Nec vero idcirco opus est, ut ἐξ αὐτοῦ, cum aspero spiritu, ut voluit ille, scribamus. Immo præferentem Polybium in pronomine reciproco spiritum lenem sæpe observavimus. Quid autem sit hoc, quod dicit, *malum ex se ipso cepisse incrementum*, intelligitur ex eis quæ continuo subjiciuntur.

Ibid. τὰς γὰρ ὁ πᾶσιν εἶ &c. Eadem verba, usque ad finem versus, in ora adscripta habet codex Vrbinas, in ea regione ubi definit cap. 11. Excerptorum antiquiorum, (quod nobis est cap. 12. hujus libri) & ubi incipit cap. 12. (nobis cap. 23.) Ex quo etiam intelligitur, recte a nobis, alia quidem insuper indicia secutis, Eclogam hanc Vallesianam hoc loco esse inter illa duo capita interjectam.

Verf. 12.

Verf. 12. τὰς ἐν τοῖς πότοις ἐπιχύσεις. Cum ἐπιχύσεις in contextu posuisset VALESIVS ex suo codice, notavit in margine: „Forte ἐπικλήσεις.“ In Notis vero uberius sic ad h. l. commentatus est: „Existimavi legendum esse ἐπικλήσεις. Moris enim fuit, ut principibus viris hoc adulationis genere blandirentur in conviviis. Tibullus lib. II.

Sed bene Messallam sua quisque ad pocula dicat;

Nomen ἑ absentis singula verba sonent.

Alexis quoque in Pharmacopola (apud Athenæum, lib. VI. p. 254.) quendam inducebat, qui uni e convivis propinans hæc diceret: Πᾶι, τὴν μεγάλην ὁδὸν, ὑποχέας Φιλίας κύαθους τῶν παρόντων τέτραρας. τοὺς τρεῖς δ' ἔρωτες προσαποδώσεις ὕστερον. Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῶς, καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου. Φέρε τὸν τρεῖτον Φίλας Ἀφροδίτας. Posset etiam ἐπιχύσεις legi apud Polybium, ut *libationes* intelligantur, quas *prolatæ principum virorum nomine* fieri mos erat, ut declarat idem

Alexis

lexis in primo versu quem protulimus, καὶ τὴν μεγάλην
 ἰς ἐπιχέας. sic enim malo.* Athenæus lib. VI. (p. 255.)
 ἢ Λημνέθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσπένδυσαν τοῦ
 ἑλεΐκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀντιόχου, καὶ τὸν ἐπιχέμενον
 ὑαθὸν ἐν ταῖς συνουσίαις Σειλεύκου Σπυτῆρος καλοῦσι.“ —
 id hæc REISKIUS: „Probo, ait, Valesii ἐπιχέας, pro-
 ter locum quem protulit Athenæi. Aliàs cogitavi ἐπι-
 λυτήσεις, ut p. 1436. (XXIV. 8, 7.) Θεοκλυτήσεις habe-
 ur. Si vulgata servatur, possit hoc modo accipi, ut fiat
 uatur Polybius voluisse eo vocabulo, ἐπιλύσεις, indicare
 uæltiones in conviviis propositas & disputatas in eam
 ententiam, ut ad laudes Tlepolemi pertinerent: e. c. quæ
 omina denas literas habeant? quæ nomina numerum
 400 conficiant? quis imperator felicissimus? cætera
 oc genus; quæ omnia poterant in nomen Tlepolemi
 onvenire.“

Vers. 12.

CAP V T XXII.

Cap. XXII.

Vers. 1. βαρέως αὐτοῦ τὴν αὐθάδειαν ὑπέφερον. Cum Vers. 1.
 α postea conjecit. hoc correctum esse scriberemus in scho-
 io, præterierat nos Gronovii in hunc locum Nota edita,
 n qua pariter βαρέως corrigere jusserrat, quod & in versu
 atina jam expresierat Valesius. βαρχέως defendere
 onatus est REISKIUS, esse (dicens) latinum *parum*, *pa-*
um ferebant, *tolerabant*. — ERNESTVS: vel *non diu*,
vel parum ferebant. Quæ etiam atque etiam dubitamus an
 placere possint: & dictionis βαρχέως Φέρειν τι exempla
 equirimus. βαρχεῖαν & βαρεῖαν inter se permutata a li-
 rariis vidimus IV. 48, 2.

Ibid. τὸν δὲ Σωσίβιον. — „*Sosibium minorem* desi-
 gnat: nam pater Sosibius jam tum vita decesserat. Vide
 . 1404. (XV. 25.) qui locus sine dubio particula ejus est,
 ui mortem Sosibii majoris indicavit.“ REISKIUS. —
 Confer XV. 32, 6 sqq.

Vers. 2. τὴν τε πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἀπάντησιν ἀξίαν
 τοιεῖσθαι τῆς &c. Cum in codice fuisset ἀξία, perspicite

Vers. 2.

VALES.

Vers. 2. VALESIVS ἀξίαν correxit. Neque vero quidquam amplius quærendum. Certe nescimus quid spectarit idem vir doctus, in Notis scribens: „Græci sermonis elegantia postulat, ut dicatur κατ' ἀξίαν ποιῆσθαι.“ —

Vers. 3. *Vers. 3.* Πτολεμαῖος ὁ Σωσιβίου. *Ptolemæus, Sosibii filius;* adeoque frater ejus, de quo modo dictum. Cum ait autem Polybius, hoc tempore ex aula Macedonica rediisse hunc Ptolemæum, Sosibii filium, intelligitur, ad hunc annum 553. non ad sequentem aliquem annum, pertinere hanc Eclogam. Non potuit enim Alexandrinus hic Ptolemæus in aula Macedonica manere ex quo spectatum Philippi contra Aegyptios bellum, ex societate cum Antiocho contracta, geri coeperat. Atqui hoc jam eodem anno Cariam, quæ regis Aegypti fuerat, invasisse Philippum vidimus. Res autem Aegypti post res Græciæ & Asiæ in cujusque anni historia exponere Polybius consuevit.

Cap. XXIII.

CAP V T XXIII.

Chronologia.

Cum a rebus in Italia gestis incipiat Polybius cujusque anni historiam, (conf. XXVIII. 14, 9.) intelligi debet, hoc caput ex sequentis anni (ab *V. C.* 554. *Olymp. CXLIV.* 4.) historia esse decerptum: quare illum annum ad oram contextus nostri hoc loco adnotatum velimus. Retulit quidem Livius XXX. 45. triumphum Scipionis ad finem anni 553. Sed quod si sub finem ejus anni Romanum cum exercitu ex Africa rediit Scipio, multum sanè adhuc temporis insumendum erat in adparatum Triumphi, tam splendidi præsertim, qualis Scipionis ille Africanus triumphus fuit. Itaque fieri fere non potuit, quin ante sequentis anni initium illa pompa duceretur. Quare in anni 554. historia, in rebus in Italia gestis, eam pompam exposuit Polybius.

Vers. 2. *Vers. 2.* προσδοκίας. Perperam προσδοκίας ed. 1. Regi F. G. Vefont.

Vers.

Verf. 5. τὸν θρίαμβον εἰσῆγε. Hand dubitari debet, *Verf. 5.*

hanc triumphi Scipionis pompam, longe omnium; ante id tempus Romæ conspectæ fuerant, splendidissimam celeberrimamque, fuscè copioseque Polybius exportat. Nonnulla attingit Livius XXX. 45. copiosius remotus est Appianus Punic. cap. 66.

ibid. διὰ τῆς τῶν εἰσαγεμένων ἀναρχίας. διὰ per æ correxit Casaub. cum δὲ daret ed. 1. consentientiam mastis. Præcedentem particulam ἐν in ἐκ mutandam censuerat Scaliger. ἀναρχίας. ante Casaubonum Scætiā scripserat. Sæpius a librariis permutata inter vocabula ἀναρχίας & ἀναρχίας, ἀναρχίας & ἀναρχίας, motus ad I. 1, 5. conf. III. 44, 6. III. 54. 2. IV. 17, 2. ad eam confusionem monuit Wesseling. ad Diodor. I. 39. & quæ notata sunt ad Polyb. XV. 36. 2.

Verf. 6. ὁ Σόφας. ὁ Σόφας ed. 1. cum mastis, ut *Verf. 6.*

— *Ibid.* In *Μασσαουλίαν* h. l. recte consentiunt es. conf. III. 33, 15. — *Ibid.* ἥξει δὲ τότε διὰ τῆς πό. Alii ante Scipionis triumphum mortuum esse Syem scripserunt. Auctorum dissensum, Polybiique sententiam diserte adnotavit Livius XXX. 45.

Verf. 7. ἀγῶνας ἦγον καὶ πανηγύρεις. Hos ludos, quos *Verf. 7.*
in *Africa* voverat Scipio, sub finem anni ab V. C. celebratos esse, satis clare Livius significat *li. 49.*

C A P V T XXIV.

Cap. XXIV

In Eclogis Valesianis, ante hanc, quam hoc loco po- Chronologus, vulgo locata est illa de *Gaza urbe ab Antiocho* ^{gia} *ita*, & de Gazensium fide in Aegypti reges; quam post hanc de *Philippa in Caria hiemante*; in finem huius libri & in annum ab V. C. 556. rejecerimus; ratio addetur. Tempus, ad quod hæc pertinet de *Philippa* Ecloga, cum ex aliarum libri huius XVI. reliquiarum exiptione intelligitur, tum ab ipso Polybio; diserte edictis consulis Romani nomine, satis definitum est. *Philippus* *Histor. T. VII.* pam

pum Cariam invadentem, & Iassium urbem, *Bargyllis* vicinam, oppugnantem vidimus cap. 11 sq. A. V. 553. Nunc in ea regione hiemare coactum narrat Polybius, ea hieme, quæ Consul creatus est *P. Sulpicius Galba*. Ea hiems est, quæ inter annum 553 & 554. intercessit; nam in annum 554. consul Galba est creatus, & idibus Martiis consulatum iniit, ut docet Livius XXXI. 5. Quoniam vero hunc consulem hoc loco nominavit Polybius, colligere inde licet, versatam fuisse hic narrationem in *rebus anno 554. gestis*, nempe sub exitum illius hiemis; quemadmodum etiam res ea hieme gestæ, quæ secuta est annum 553, in rebus anni 554. expositæ fuisse videntur. conf. ad XVII. 1, 1. De rerum connexionione vide Notata ad cap. 14, 5. & confer Polyæn. IV. 17, 2. Currente deinde hoc anno 554. Abydum oppugnavit Philippus, & ex-acto autumno expugnavit. conf. ad cap. 29, 1 seq.

Verf. 3. *Versf. 3. τὰς ἐξαποσταλλομένας καὶ αὐτοῦ πρεσβείας εἰς Ρώμην.* Illarum legationum meminit Livius XXXI. 2. in rebus eadem hieme, quam Polybius dicit, gestis. Nil vero opus est, ut καὶ αὐτοῦ scribamus, quemadmodum Valesius voluit. — *Ibid. διότι περὶ πέραις ἔχει.* — *REISKIUS:* „Forte οὐδὲ (scil. ἡγνόει) διότι πέραις ἔχει, neque nesciebat bellum Punicum esse decisum & finitum.“ — Quidquid sit, hand dubie corrupta vox διότι est.

Verf. 5. *Versf. 5. τοὺς δὲ ἀποβιαζόμενος, alios vi cogens ut sibi alimenta subministrarent.*

Verf. 6. *Versf. 6. Ζαῦξίς.* Vide ad cap. 1, 9. — *Ibid. Μυλασσῆς.* Hic quidem *Μυλασσῆς* erat editum: sed paullo post *Μυλασίων*, simplici σ, recte; sic certe Stephanus & alii. conf. Drakenb. ad Liv. XXXVIII. 39, 8. — *Ibid. Μάγνητες.* Cives *Magnesiæ ad Mæandrum*, in Ionia; in cuius vicinia erat *Myus*, quæ paullo post memoratur, verf. 9.

Verf. 9. *Versf. 9. Παρὰ δὲ Μαγνήτων &c.* — „Hæc postrema addidi ex Athenæo lib. III. (p. 78.) qui ex libro XII. historiæ Polybii hæc esse sumta testatur; eumque secutus est quoque Casaubonus, (in Polybii Fragmentis.) Sed legen-

legendum est in Athenæo *ἐν τῇ κ. τῶν ἱστοριῶν*, ut satis patet ex hoc nostro fragmento. Nam liber XII. Polybii nihil fere aliud continebat, quam *παρέκβασιν* sive excessum adversus Timæum. Porro post hoc fragmentum collocanda est descriptio pugnae navalis ad Chium, quam habes initio excerptorum libri XVI. quod quidem certius est. VALESIVS. — Quo pacto rationes suas inierit Valesius, ut certo certius ipsi videretur, descriptionem pugnae ad Chium huic eclogæ esse postponendam, haud nos quidem videmus, nec jam disquirere vacat. Illud videmus, in Excerptis antiquis ex hoc libro XVI. manifeste illam pugnam ad Chium poni ante Philippi expeditionem in Caria: neque quidquam perspicimus, quod videri possit repugnare illi rationi. *Athenæi* verba, in quibus versamur, commodum erit integra hic adponere. Sunt autem hujusmodi: Πελύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ (ἐκκαίδεκάτῃ) τῶν ἱστοριῶν Φίλιππος, Φησὶν, ὁ Περσέως πατήρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κατέστρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ οἷτον οὐκ ἔχον, σῶμα ἔλαβε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας, τοῖς Μαγνήταις ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σῶμα.

Vers. 9.

CAPVT XXV.

Cap. XXV.

De re & de connexione historiarum conf. adnotata ad cap. 14, 5. & Liv. XXXI. 14 & seq.

Vers. 1. *εὐχαριστήσοντας*. — „gratulaturos ei, h. e. Vers. 2. & lætitiæ suam de re bene ab eo prospereque gesta significaturos, & gratias tam verbis quam rebus *ἀδύτως* de opera ab eo civitati Atheniensi præstita, qua factum esset, ut ab importuno hoste Philippo ejusque obsidione liberarentur. Ita *εὐχαριστήρια* apud Diod. Sic. T. II. p. 621, 79. sunt gratificationes, immunitates, compensationes operæ præstitæ. vid. Indic. Diodori & infra p. 1104, 9.^m (XVIII. 26, 4.) REISKIUS. — *εὐχαριστῶν* nil aliud significat, nisi gratias agere; quæ notio, & hic & altero loco, quem citavit Reiskius, obtinet. Gratias autem At-

Verf. 1. talo egerunt Athenienses ob beneficium, quod ab illo Philippi conatibus se opponente accepisse putarunt. conf. c. 26, 2 & 5. — *Ibid.* συνδιαλαβῆν. — „una secum disceptare, seu deliberare & discernere. Recte repudiavit Casaubonus Fulvii Vrsini conjecturam, margini editionis Plantin. adscriptam, συνδιαλαλῆν.“ REISKIUS. — *Ibid.* ἀντήρ. — ex insula Euboea puta, quo ad eum missa erat legatio Atheniensium.“ REISKIUS. — Ex insula Argina dicere voluit: vide Livium l. c.

Verf. 2. *Verf. 2.* Πρωταίων πρεσβευτάς. Videtur Polybius tres illos legatos dicere, quos ad Ptolemæum Aegypti regem a senatu missos Livius XXXI. 2. scribit. Confer Polyb. XVI. cap. 27. & c. 34. & Liv. XXXI. 18. Hoc vero loco, in quo nunc versamur, nullam illorum legatorum Livius mentionem fecit; (XXXI. 14.) sed C. Claudium Centhonem a P. Sulpicio Cof. cum XX. longis navibus & militum copiis Athenas ait fuisse missum, qui Athenienses obsidione liberaret, qua ab Acarnanibus & conjunctis cum his Macedonum auxiliis premebantur.

Verf. 5. *Verf. 5.* μετὰ μεγάλης προστασίας. Optime sic correxit Vrsinus, cum προδοσίας esset in codice msto. Est autem προστασία splendor, magnificentia, pompa, comitatus. conf. V. 43, 3. Ad legat. XXX. provocat Vrsinus, id est nobis lib. XXII. 17, 10. ubi προστασίας Livius (ut monuit idem) comitatum interpretatus est lib. XXXVIII. c. 14.

Ibid. μετὰ τῶν ἱππέων. In contextu hoc ex codice suo posuerat VRSINUS; in ora vero ἱππέων notaverat, & in Notis sic scripsit: „Nos ἱππέων emendandum existimamus, vel ex una Liviana versione: quid enim equitibus opus est Athenis, ad mare positæ civitati?“ — Nempe Livius, XXXI. 14. hunc Polybii locum ob oculos habens, nulla equitum facta mentione, sacerdotes, ait, cum insignibus suis intrauentem urbem, ac dii prope ipsi exciti sedibus suis, exasperunt. Inde cum ἱππέων in contextum receperit Casaubonus, perspicte REISKIUS: „Prima specie,

cie, ait, videatur Casaubonus sapienter Fulvii Vrsini conjecturam *ἱερέων*, pro eo, quod codex ejus dabat, *ἱππέων* suppositam, probasse & in corpus Polybii immisisse; quod Livius, locum hunc exprimens latine, nullam *equitum* fecit mentionem, *sacerdotum* contra expressam fecit. Verum si recte rem æstimamus, apparet, *ἱππέων* debere servari. Erat enim Athenis *ordo* quidem *equitum*, quamquam non ita nobilis, neque ita perspicue a populo distinctus, atque Romæ: quod vel ex Aristophanis Equitibus constat. Deinde erravit Fulvius in eo, quod credidit, versionem Livii, *sacerdotes cum insignibus suis intrantem urbem* - *exceperunt*, ad hunc versum Polybii pertinere. Illa vero non hunc locum, sed proximum inferiorem (vers. 7.) *ἐπὶ δ' εἰσῆει κατὰ τὸ Δίπυλον ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους παρέστησαν τὰς ἱερείας καὶ τοὺς ἱερεῖς* exprimunt, ut ultro apparet comparanti inter se locos. Verba Livii, *Ex diis ipsi exciti suis sedibus*, exprimunt illa Polybii *πάντας μὲν τοὺς ναοὺς ἀνέωξαν* cum seqq. — De *Equitum ordine apud Athenienses* confer omnino Schol. ad Aristoph. Equites vers. 624.

Ibid. μετὰ τέκνων. Cum operarum (putamus) errore κατὰ τέκνων fuisset in contextu Vrsini, perperam tenuerunt id posteriores editores. Correximus, monente Reiskio: & in Notis etiam Vrsini, ubi illa repetuntur verba, recte μετὰ legebatur.

Vers. 7. τὸ Δίπυλον. De hac porta *Athenarum* confer *Vers. 7.* quæ habet Livius XXXI. 24.

Vers. 9. Φυλὴν ἐπώνυμον ἐποίησαν Ἀττάλῳ. Vide *Vers. 9.* Steph. Byz. in Ἀττάλλῳ & in Βερνικίδαι. Pausan. I. 5. sub fin. & I. 8. init.

CAPVT XXVI.

Cap. XXVI.

Vers. 2. τῆς εἰσόδου παρήκαν, omiserunt introitum. *Vers. 2.* nullam amplius mentionem introitus fecerunt, non insisterunt ut introiret. Sic vero in plurali, pro vulgato παρήκαν, scribendum monuit Reiskius, quodiam & præcef-

fit συναγαγόντας ἐκλῆσθαι. ἐκείλουν τὸν προσηρημ. & sequitur ἤξιουν.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἔλονται συναμβάλειν εὐγενῶς εἰς τὴν ἀπέχθειαν. Vulgatum *συμβάλειν* *consentire* interpretatus erat Casaub. quod per se bene haberet, nisi ex adjecto verbo ἔλονται, id est, *consilium ceperint, decreverint*, satis intelligeretur, verbum sequens non nudam *sententiam*, nudum *consensum* significare posse, verum *aditionem*, quod magis etiam manifeste ex adverbio εὐγενῶς adparet. Itaque Reiskianam prætuli emendationem *συναμβάινειν, nisi decreverint, simul cum Rhodiis Romanisque & se fortiter suscipere inimicitias, fortiter ingredi bellum cum Philippo*. Est enim dictio familiaris Polybio, *ἐμβάινειν εἰς τὸν πόλεμον*, II. 62, 6. III. 10, 6. IV. 36, 7. &c. Eademque ratione, *ἐμβιβάζειν αὐτοὺς εἰς ἀπέχθειαν*, scilicet τῶν Ῥωμαίων, cap. 38. Sic *ἐμβάινειν εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνόν τινι*, idem cum aliquo *periculum adire*, Xenoph. Cyrop. II. 1, 15. V. 2, 19. quæ loca citavit Reisk. ad Polyb. II. 62, 6. Pro τὴν ἀπέχθειαν vero, τὴν ἐκείνου ἀπέχθειαν maluerat idem Reiskius; sed eo commodius intelligi media vox potest, quod modo præcesserunt verba εἰς τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον. conf. locum modo citatum, cap. 38. hujus libri.

Vers. 7. *Vers. 7.* τῆς δὲ ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀναγνωσθείσης. — „Aut ταύτης legendum, *ἡπισκίψας*, ait, aut potius αὐτοῖς.“ — Nentrum necesse est. Verte: *postquam sola*, vel *postquam solummodo lecta erat epistola*; ad quæ verba referuntur deinde illa vers. 8. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν Ῥωμίων &c. Ad unius epistolæ illius lectionem jam satis accensi erant Atheniensium animi.

Vers. 9. *Vers. 9.* ἀριστέων ἐρεφάνη. ἀριστέων cum jota subscripto in contextu ediderat Vrsinus, ἀριστέας vero ad osam scripserat, & in Notis hoc commendaverat. ἀριστέων, quod erat in codice, in ἀριστέων fuisse mutandum, recte Reiskius contendit, monens, sæpissime a librariis extraneas vocum literas, præcipue ὕ finale, omitti solere.

Ibid.

Ibid. χωρὶς τῶν ἄλλων. — „ut cetera omittantur, hoc unum seorsim atque imprimis commemoretur.“ REISK.

Versf. 10. ἀνήχθησαν εἰς τὴν Κίον ἐπὶ τὰς νήσους *Versf.* 10; μετὰ τοῦ στόλου. — „Livius: [XXXI. 15.] Rhodii Ceam ab Aegina, inde per insulas Rhodum navigarunt. Mirum quam belle se Livius & Polybius mutuo emendent. Apud Livium enim, pro *Ceam*, ex Polybio reponendum est *Ciam*; quæ insula est Euboeæ opposita, ut scribit Ptolemaeus: apud Polybium vero, pro ἐπὶ τὰς νήσους, ex Livio legendum videtur ἔπειτα τὰς νήσους, ut post μετὰ τοῦ στόλου verbum παρακλέοντες vel tale aliquid desideretur; atque integræ lectio sit, οἱ μὲν οὖν πρόβῃς οἱ τῶν ὀδίων ταῦτα διαπράξαντες, ἀνήχθησαν εἰς τὴν Κίον ἔπειτα τὰς νήσους μετὰ τοῦ στόλου παρακλέοντες, εἰς τὴν ὁδόν.“ VRFINVS. — Contra REISKIUS: „Imo verò Κίον, ait, *Chium*. Livius habet *Ciam*; Fulvius Vrsinus *Ciam* invenisse in vulgata vult. Casaubonus *Cium* retinuit. Sed *Cius* erat a Philippo devastata, & in Bithynia quæ terra continente procul a Cycladibus sita, quæ, ut cetera & alias, αἱ νῆσοι simpliciter vocantur. vid. p. 530.

[V. 34, 7.] *Cea* autem aut *Κέα* est Græcis, aut *Κίως*, in *Κίος*. Sed ad *Chium*, ubi etiam pugna navalis erat commissa, conveniebant: ibi enim erat classis statio, & inde spargebantur per insulas Cycladas, tam præsidii, tam stationis, & frumentandi & pecuniae colligendæ causa, aut etiam ut alienæ ad societatem adjungerentur. Infra hic fuit conatus F. Vrsini, quem tamen, quod e iniis colligitur, probasse videtur Casaubonus.“ — Nempe Casaub. ita verterat: *Cium versus atque ad reliquas insulas & Rhodum cum classe sunt profecti*. Iam de Cio, Bithyniæ urbe, de qua lib. XV. 21. agebatur, hic utique cogitari non debet. Sed non magis huc *Chius* insula spectat, quam & contra librorum fidem, tam Polybianorum, quam Livianorum, & contra itineris rationem ex Pirææ ab Aegina Rhodum navigantium, Reiskius nobis obdere conatus est: nam quod ad Chium anno superiori

Verf. 10. pugna navalis commissa est, id quidem nihil ad rem facit de qua nunc agitur. Apud Livium nullus quidem, quod sciam, codex mstus diferte nec *Ciam*, nec *Ceam* habet: *Criam* habent nonnulli, quod fortasse haud absurdum fuerit, alii *coram*, *etiam*, aut alio modo corruptum nomen. Quidquid sit, si *Klev*, quod apud Polybium codex mstus dedit, partim cum scriptura Livianorum codicum, partim cum locorum situ & itineris ratione, de quo hic agitur, contendimus; non est quod dubitemus, eam insulam dixisse hoc loco Polybium, quæ ab Aegina Rhodum navigantibus haud procul a Sunio promontorio prima Cycladum occurrit; quæ vulgatissimo quidem nomine *Ceos*, *Kéas*, vocatur, Ptolemæo vero *K/a*, aliis, ut Plinius refert, *Cea*; de qua insula consuli possunt quæ collegit Cellarius in Geogr. Antiq. II. 14. p. 1284. In illa nominum diversitate putavimus, eandem forsitan etiam *K/eu* fuisse adpellatam; (quemadmodum & in Sotionis Excerptis de Fontibus, referente Harduino in Nott. & Emendd. 4, ad Plinii librum XXXI. *ἐν τῇ Κίῳ* pro *ἐν τῇ Κέῳ* legitur;) quare vulgatum mutare non ausi sumus, præsertim cum id certe definiri non potuerit, utrum *Kéas* an *K/a* pro genuina Polybii scriptura esset habendum. De variis hujus insulæ nominibus, ac de nomine quo Polybius eam insignivit, præceperat fortasse Stephanus Byz. apud quem tamen nihil nunc subsidii invenire licet, quia intercidit ea pars operis, qua caput illud erat comprehensum. Ceterum ejusdem insulæ copiosiore in eodem hoc libro XVI. factam esse a Polybio mentionem, discimus ex eodem Stephano in *KapSala*. (Vide infra, c. 41, 7. & ibi notata.) Quod fortasse eadem occasione, de qua hic agitur, factum est. Nam Rhodii, ab Aegina nunc per insulas domum navigantes, Cycladas omnes, præter Andrum, Parumque & Cythnum, quæ præfidiis Macedonum tenebantur, in societatem acceperunt, quemadmodum Livius eodem loco, qui est ab Urano laudatus, docet.

CAPUT XXVII.

Cap. XXVII

Verf. 1. οἱ τῶν Ῥωμαίων πρῆσβεις. Vide cap. 25, 2. *Verf. 1.*
& ibi notata. — *Ibid.* Νικάνωρος. *Nicanor*, nescimus
idem ne, an alius, in Philippi exercitu commemoratur,
cognomine Elephantus. XVIII. 7, 2.

Verf. 4. Πῶς παραπλέοντες κομμα πονεῖν, ut non *Verf. 4.*
construatur cum ἐν Φοινίκῃ, sed per se stet, & intelligatur
πρὸς αὐτοὺς, nempe τοὺς Ἑπαιρώτας.

Verf. 5. ἀπέπλευσαν ὡς Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον *Verf. 5.*
ἐπὶ τὰς διαλύσεις. Sic rursus, πρὸς τοὺς βασιλεῖς, scil.
ad Antiochum & Ptolemæum, missos hos legatos scribit
c. 34, 2. Livius vero, XXXI. 2, ubi de hac legatione lo-
quitur, neque mandatorum ad Antiochum datorum, ne-
que omnino belli ab Antiocho adversus Ptolemæum moti
meminit. Contra Iustinus XXX. 3. de eadem legatione
his verbis scribit: *Mittuntur legati, qui Antiocho & Phi-*
lippo denuntient, regno Aegypti abstineant. Confer eum-
dem lib. XXXI. 1.

CAPUT XXVIII.

Cap.
XXVIII.

Verf. 2. συνεκπληρῶσαι τῷ λογισμῷ τὸ τῆς προθυμίας *Verf. 2.*
ἐλάττω. Hoc videtur dicere: *prudencia supplere id, quod*
solus ardor animi efficere non potuisset.

Verf. 3. τὴν μὲν Ἀττάλου καὶ Ροδίων ὀλιγοπονίαν. *Huc Verf. 3.*
pertinent illa Livii verba XXXI. 15. *Attalum Aeginæ,*
missi in Aetoliam nuncii, expectatique inde legati, aliquam-
diu nihil agentem tenuere: - & ipse Rhodiusque, si institis-
sent tunc Philippo, egregium liberatae per se Græciæ titu-
lum habere potuissent. Et cap. 16. *Eripique (Abydene) ex*
obsidione, ni cessatum ab Attalo & Rhodiis foret, potue-
runt. — *Ibid.* καταμέμψατο. καταμέμψατο ed. 1. male
& invitis mestis. — *Ibid.* τὸ δὲ Φιλίππου βασιλικόν. Li-
vius, XXXI. 16. *Philippus magis regio animo est usus.*

Verf. 7. κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν. καὶ κατὰ τὴν suspicatus *Verf. 7.*
erat Reiskius. — *Ibid.* ὅν ἂν τι μοι δοκῇ καὶ τότε γεγε-
γάναι.

νέναι. Sic recte edd. Vide ad I. 68, 10. *ὅν τι μοι* Aug. *ἄντιμοι* Reg. F. G. Vefont.

Verf. 8. *Verf. 8. ἀνάρμῃσαν εἰς τοὺς ἀναστῆτας καυπόε, ἵρ-
ruit in imminencia pericula, vel certamina. conf. ad c. 9,
5. Neque vero silentio est prætereundum, unius Vrsini
ingenio verbum ἀνάρμῃσαν deberi, a quo illud accepit Ca-
sauhonus, & in contextum Polybianum adoptavit, cum
aliàs nusquam id verbum usurpatum reperiatur: nam quod
cap. 29, 13. ἀναρμῶντας vulgo legebatur consentientibus
plerisque msstis, id quidem haud dubie librariorum erro-
re factum est, ut ibi notabimus. Hoc loco alia ratione
corruptum verbum ἀνάρμῃσαν habebat ed. 1. cum Med.
Sed ἀνήρμῃσαν (a verbo ἀναρμῶζειν vel ἀναρμῶσαι) *communi consensu dant Vrb. Aug. Reg. F. G. Vefont.*
quod videndum est an verum genuinumque sit, hac sen-
tentia: *ita se præsentibus temporibus (periculorum certa-
minumque plenis) adcommo-
davit.* Verumtamen adjecta
adverbia παραστατικῶς & δαυμονίως, quæ vehementem im-
petum atque ferociam indicare videbantur, commoverant
nos, ut damnare Vrsini illam emendationem, adoptatam
ab omnibus editoribus, vereremur. Nam *ferociter & ve-
hementi impetu* non tam cum *adcommo-
dare sese tempori-
bus*, quam cum *irruere in pericula* convenire videri debe-
bat. Sic vero παραστατικῶς *ferociter* hoc loco, & δαυμο-
νίως *vehementer*, interpretatus etiam Ernestus erat in Lo-
xico Polybiano: quæ interpretatio speciem utique habe-
bat. Nam παραστατικὴ διάθεσις videbatur recte *furores*
& *ferocia* verti I. 67, 6. & παραστατικὴ ὁρμή, XXXIII.
8, 5. *ferox, furiosus impetus*: & sic passim alibi. Tum
vero δαυμονίως eadem notione hic accipiendum videbatur
atque in illo exemplo, quod ex Procopio Suidas citavit,
ὅ δὲ εἰς τὰ ἀσπιδόσια δαυμονίως δεικνύδαζεν. At vero, quem-
admodum nil impedit, quo minus vocem δαυμονίως *quæ-
tissima notione, quæ ad verbum ἀνήρμῃσαν optime qua-
drat, accipiamus, divina & admirabili quadam ratione;*
(quam in partem & Suidas per παραδίξω expofuit;) sic*

vox παραστατικῆς aliam etiam notionem subjectam habere
 potest, quæ cum phrasi ἐνῆρμεσεν εἰς τοὺς δυνατώτας και-
 ροὺς pulcerrime convenit; scil. *magna animi fiducia; for-
 ti, audaci, constanti, fidenti animo*. Sic quidem sæpius
 apud æmulum Polybianæ dictionis Diodorum Siculum;
 cujus loca nonnulla a Suida etiam laudata sunt, ut docuit
 Wesseling. ad Diodor. Legat. XXVII. T. II. p. 627. Eo-
 dem vero modo apud Polybium nostrum XVI. 6, 7. παρα-
 στατικώτερος non opus erat *ferocior* vertere, nisi quate-
 nus idem hoc sonat ac *fortior, acrior, audacior*. Et in
 Fragm. grammat. num. X. Tom. V. nostri Polybii p. 77.
 (quod tamen fragmentum veremur ne non satis idonea de
 causa ad Polybium auctorem relatum sit,) ἔγραψε πικρῶς
 καὶ παραστατικῶς satis erat cum Suidæ interprete verte-
 re *scripsit acerbe & acriter*, aut etiam *audaciter, libere*;
 quemadmodum apud Diodorum l. c. διελέχθη παραστα-
 τικῶς ἅμα καὶ καὶ ῥησιαζόμενος, *magna animi fiducia & li-
 bere differt*. Denique si vocabulis παράσθησις, παράστη-
 μα, παραστατικός, eam notionem inesse statuimus, quam
 cum Guil. Budæo (Comment. Græc. Ling. p. 221 seq.)
 Henr. Stephanus eis tribuit, ut indicent *animi præsentiam*,
 id est, ut ait ille, *non solum robur animi, sed etiam ex-
 temporalem expromptamque solertiam, ac nusquam depre-
 hensam, sed ubique instructam & consultam* &c. mirifico
 illa notio & omnino huic loco apta erit, & sigillatim cum
 dictione ἐνῆρμεσεν εἰς τοὺς δυνατώτας καιροὺς conve-
 niet. Quare utique restituendum Polybio illud verbum
 ἐνῆρμεσεν, probatorum codicum consensu comproba-
 tum, putemus; quod ipsum etiam, nescimus utrum e co-
 dice msto nactus, an conjectura adsecutus, Henr. Step-
 hanus tenuit, qui in Thef. Græc. Ling. T. I. p. 1782. eum-
 dem hunc, in quo hæremus, Polybii locum his ipsis ver-
 bis citavit: παραστατικῶς καὶ δαυμονίως ἐνῆρμεσεν εἰς
 τοὺς δυνατώτας καιροὺς, adjecta hac commodissima inter-
 pretatione, *præsenti animo atque admirando sese præsentibus
 rebus accommodabat*. Nempe fere eundem in mo-
 dum

Vers. 8.

dum jam vetus Polybii interpres Muscenus scripserat: *animo obfirmato & stupendo præsentibus sese occasionibus accommodabat.* Casaubonus in vertendo verbo ἐνάρμησεν, quod ab Vrsino adoptavit, multis usus est ambagibus: *cum stupenda quadam animi præsentia & divinitus ad mendum malis præsentibus magno conatu sese accinxit.* Sed intelligimus jam nimis diu in loco per se non difficili nos esse moratos. Tacemus, non modo nusquam aliàs reperiri verbum ἐνορμῆν, verum etiam analogiæ esse contrarium: cum enim ὁρμῆν μάταιον in locum, vel νήσυν aliquo tendentem significet, εἰσορμῆν quidem vel ἐσορμῆν εἰς τὸ recte dicetur; ἐνορμῆν εἰς τὸ est verbi compositio quæ rei ipsius rationi repugnat.

Cap. XXIX.

CAPUT XXIX.

Vers. 1 sq.

Vers. 1 & 2. Vtrumque horum fragmentorum diserte ad Polybium auctorem retulit Suidas in Ἐπιβόθρα & Ἐπιβόθρας; quorum sicut posterius manifeste ex ea narratione decerptum est, cujus majorem partem Excerpta antiqua hic servarunt; sic prius ex eadem narratione esse desumptum, probabili conjectura colligi posse visum est. De *Abydi oppugnatione* confer Livium XXXI, 16 seq, Expugnatam Abydum esse exacto autumno anni 554, intelligitur ex Liv. XXXI. 14. coll. cum cap. 22. De rebus Philippi hoc anno gestis confer notata supra ad cap. 24. init.

Vers. 3.

Vers. 3. τῶν πόλεων. Corrupte καλεσμένων Reg. F, G, Vef. Tub. Conf. ad I. 75, 2. — *Ibid.* διὰ τὴν ἰδέτην. Reiskius legendum censuerat ἱστορημέναι νῆ Δία τὴν ἰδέτην τῶν τόπων: quod sicut præcise dammare nolimus, sic non necessarium putamus. Non sane erat magnopere hic locus dictioni νῆ Δία. Ad verbum ἱστορημέναι, ex vulgata lectione, intelligitur τὴν θέσιν καὶ εὐκαιρίαν.

Vers. 6.

Vers. 6. Ἡρακλέους ἀτάλας. Constante nunc in hanc scripturam, quæ sæpius in hoc cap. recurrit, consentiunt libri omnes. Vide notata ad II. 1. 6. 57. *Ibid.* παραίω-
θέντα.

Θέντα. Requiri hoc videbatur ob sequens *προσάμε-*
νον vers. 7. quod in singulari ponitur: quamquam (ut idem
 monuit Reiskius) necesse non est, ut auctor aliquis eo-
 dem modo semper loqui cogatur. Ceterum h. l. litera θ
 facile adhærere ex proxime sequenti vocabulo potuit.

Vers. 6.

Vers. 11. ἐξ ἀφ' οὗ, — „scil. τοῦ πρώτου.“ REISKIUS. Vers. 11.
 KIVS. — Imo τοῦ μεροῦ, vulgatissima ellipsi. Conf.
 vers. 13. — *Ibid.* ποτὲ μὲν γεφυρούμενον, aliquando pon-
 te junctum. Participium præsentis temporis, notione præ-
 teriti, ut sæpe aliis. Non tamen aspernandus REISKIUS,
 scribens: „Forte ποτὲ μὲν γεγεφυρωμένον, semel aliquan-
 do ponte junctum. Hoc semel aliquando opponitur se-
 quenti συνεχῶς, usui quotidiano. Designatur transitus
 Xerxis ex Asia in Europam.“ —

Vers. 12. ἔχει τὴν χερῆσιν recte Casaub. cum Vrsino, Vers. 12.
 Reg. F. & Tub. ἔχειν ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.*
 καὶ σπανίως διὰ τὴν. Vocab. σπανίως delendum censue-
 runt Scaliger & Reiskius. — *Ibid.* ἀνεμιξίαν recte Ca-
 saub. cum Aug. quod vocabulum ex codd. insstis vindica-
 vimus Appiano Mithrid. c. 93. Mendose h. l. ἀνεμξίαν ed.
 1. Med. Reg. F. Vef. Tub. ἀναμξίαν Reg. G. & Vrsin.
 Verum, ante Casaubonum, jam viderat Scaliger.

Vers. 13. Αὐτὴ δ' ἡ τῶν Ἀβ. *Ipsa autem urbs Aby-* Vers. 13.
denorum. Primum de *fretō* dixerat, ad quod sita urbs
 est; nunc de *ipsa urbe*. Simillimum errorem, monente
 Reiskio, correximus l. 73, 4. — *Ibid.* δυνάμενον σκέ-
 πειν ἀπὸ παντὸς ἀνέμου. Recte σκέπειν ex Vrsini conje-
 ctura adoptavit Casaub. Mendose σκοπεῖν ed. 1. cum msstis,
 — *Ibid.* τοὺς ἐνορμοῦντας. Articulus deest ed. 3. &
 4. errore operarum. ἐνορμοῦντας, a verbo ἐνορμεῖν, scri-
 bendum perspete monuerat Reiskius: sic vero ex msstis
 nostris non nisi Reg. G. habet. In Reg. F. quidem primo
 pariter hoc erat scriptum, sed dein mutatum. Mendose
 ἐνορμῶντας edd. cum cett. codd. ἐνορμεῖν idem est ac
 ὀρμεῖν ἐν τῷ λιμένι. Eadem notione verbum ἐνορμίζεσθαι
 ex Strabone citavit Stephanus in Thesauro, silentio præ-
 teriens

Vers. 13. teriens hoc *ἐνορμῶν*, quod tamen analogiæ, si quod aliud, est consentaneum. Sicut *ἐρμῶν* idem valet ac *ἐρμύζουσαι*, & *συνορμῶν* idem ac *συνορμύζουσαι*, sic *ἐνορμῶν* idem est ac *ἐνορμύζουσαι*. De verbo *ἐνορμῶν*, si modo verum verbum est, confer ad cap. 28, 8. Verba *ἐρμῶν* & *ἐρμῶν* cum sæpe aliàs perperam commutata inter se a librariis vidimus, tum IV. 50, 6. *ἐρμῶντας* vulgo scriptum ab omnibus, pro *ἐρμῶντας*.

Vers. 14. *Vers. 14. οὐδαμῶς οὐδαμῇ.* Dubitanter hanc emendationem proposuerat REISKIUS: „Forte *οὐδαμῶς οὐδαμῇ*. Prius, scil. *οὐδαμῶς*, pertinet ad *modum*, *nullo modo*; posterius, *οὐδαμῇ*, ad *locum*, *nullo loco*.“ — Vulgatum *οὐδ' ὧς* vel *οὐδ' ὧς* nihili profecto erat, & haud dubie corruptum. *οὐδαμῇ* proprie quidem *nequam*, *nullo loco* denotat, quæ notio nec male convenit huic loco: sed sæpius idem valet ac *οὐδαμῶς*, *nullo modo*, *nequaquam*. Tum vero haud raro copulari ista duo solent, eadem notione, sed fortius expressa & cum quadam intentione, *nullo prorsus modo*. Cujus usus exempla nonnulla Hem. Stephanus T. II. Thesauri col. 1538. collegit, in quibus quidem *οὐδαμῇ* præcedit: sed *οὐδαμῶς οὐδαμῇ* idem noster Polybius pariter usurpavit IV. 27, 8. Nolumus tamen dissimulare, apud Suidam ipsam illam dictionem *οὐδ' ὧς* quam h. l. libri nostri habent, pro synonyma videri adferri vocis *οὐδαμῶς*, nullo quidem adjecto exemplo. Et videri potest is qui ita in Lexico isto scripsit: (sive ipse Suidas fuit, sive quis alius illam notam adjecit) *Οὐδ' ὧς οὐδαμῶς ὅτι*. videri, inquit, is potest eundem hunc Polybii locum respexisse. At nihil inde quidem colligi posse putemus, nisi in eo etiam codice, ex quo ista nota ducta est, corruptum fuisse hunc locum: ac fortasse illud adjectum *οὐδαμῶς ὅτι* non tam pro interpretatione verborum *οὐδ' ὧς* haberi debet, quam pro emendatione corruptæ scripturæ, proposita ab illius notæ auctore.

CAPVT XXX.

Cap. XXX.

Vers. 1. ὁ γὰρ. Perperam ὄτα Reg. G. Vefont.

Vers. 1.

Vers. 4. πιστεύοντες αὐτοῖς. Sic cum Scalig. correxit Vers. 4.
Casaub. αὐτοῖς ed. 1. cum msstis, quod teneri potuerat. — Ibid. ἀνασπάσας. ἀνασῶσας suspicatus erat Gronov. præter necessitatem.

Vers. 5. προσαντῆχον, *resisterunt*. Revocavimus consentientem codicum scripturam, a qua non opus erat ut a Casaubono, in Corrigendis προσανῆχον scribere jubente, abduci se paterentur Gronovius Ernestusque. XI. 21, 4. consentientibus pariter libris perspicue sic scribitur βραχὺ προσαντισχόντας ἐνέκλιναν, *postquam aliquantisper resistissent, in fugam inclinarunt*. Et XXXII. 23, 1. προσαντῆχας, *animi vigore restitit infirmitati corporis*. Ceterum satis in vulgus nota est eadem notio verbo ἀγρέχων subjecta; & amantem Polybium verba ex πρὸς composita, pro simplicibus, jam sæpius vidimus. Aliud est προσανέχων τι vel τινί, *exspectare aliquid cum spe illud obtinendi*.

Vers. 6. ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν recte Casaub. cum Aug. Vers. 6. & Vrsin. δὲ carent Reg. F. G. Vef. Tub. καὶ pro δὲ habet ed. 1. — Ibid. διὰ τῶν μεταλλῶν. μεταλλῶν voluit Vrsinus, præter rem. — Ibid. ὑπὸ τῶν ἑνδοθεν, *ab oppidanis*. Est enim idem οἱ ἑνδοθεν, atque οἱ ἑνδοι, quemadmodum perinde οἱ ἐκ τῆς πόλεως & οἱ ἐν τῇ πόλει dicitur. Itaque non videmus, cur opus sit cum Reiskio ὑπὸ τῶν Ἀβυδηνῶν ἑνδοθεν corrigere, aut ἐπὶ vel ἀπὸ τῶν ἑνδοθεν, id est, ut ille interpretatur, *is vel a parte interioris, oppidum versus*.

Vers. 7. τὸ τηνικάδε. Corrupte νικάδε ed. 1. cum Med. Vers. 7. & Reg. F. τηνικάδε, absque τὸ, Reg. G. Vef. — Ibid. Παντάγνωτον. — „Παντάγνωτον, per γ. Nam id nomen græcum est; alterum, per π, non est.“ REISK.

CAPVT XXII.

Cap. XXXI.

Vers. 2. ἀποφασίστους. Mendose ἀποφασίστους ed. 1.

Vers. 3. τερήρη. τερήρη ed. 1. Med. Reg. F. G. Vel.

Vers. 5. Vers. 5. τούτους ἐξώρισαν. τούτοις ed. 1. invitis msstis.

Vers. 7. Vers. 7. σφαγιασμένοι. σφαγιασμένοι Reg. F. σφαλισα. Reg. G. Vel. Ibid. κατὰρας. κατ' ἄρας ed. 1. invitis msstis.

Vers. 8. Vers. 8. ἐπὶ δὲ τοιαύτην γνώμην κατέστησαν, in hanc concesserunt vel consenserunt sententiam. κατέστηναι ἔνι γνώμῃ est esse vel stare in sententia; ἐπὶ γνώμην, concedere in sententiam. Simul tamen includi videtur firmitatis aliqua notio, firmiter stare in sententia; certum firmiterque consilium capere. κατήντησαν conjectaverat Gronov. in Notis msstis.

Ibid. καὶ διαποθνήσκειν. — „καὶ δὲ ἀποθνήσκειν, adeoque etiam mori; quia nil aliud erat reliquum, neque aliud ex ea pugna evenire poterat. πρὸς τοὺς βιαζομένους pertinet, non ad ἀποθνήσκειν, (sic enim potius dicendum fuisset πρὸς τῶν βιαζομένων) sed ad διαμάχεσθαι.“ REISKIUS. — Nihil in verbo διαποθνήσκειν variant libri. Tam mire vero amans compositorum quovis modo verborum Polybius est, ut ne hoc quidem temere sollicitare audeamus. Ratione habita vis distributivæ, quæ sæpe inest præpositioni διὰ in compositione verborum, possit fortasse significare suo quemque loco mori. Sæpe eadem præpositio διὰ, ut Latinorum per, consummationem perfectionemque rei significat; ut διαμάχεσθαι, ad extremum usque pugnare; aut omnino significationem verbi quodammodo intendit. Sic διαποθνήσκειν similiter fortasse dictum fuerit, ut Latinorum emori. Ad hoc autem verbum mente repetendum est participium μαχομένους, a quo pendeat πρὸς τοὺς βιαζομένους.

CAPVT XXXII.

C. XXXII.

Verf. 1. Φωκικὴν ἀπόνοιαν. — „De Phocensi despera-
tione, quæ in proverbium abiit, vide Pausan. p. 800.“
lib. X. c. 1.] REISKIUS. — Adde Plutarch. de Virtute
Iuliorum p. 244. laudatum a Casaub. & Gronov. in Notis
assitis. Non præterit id verbum Erasmus in Adagiis.

Vers. 1.

Ibid. τὴν Ἀκαρνάνων εὐφυλίαν. Vide Polyb. IX. 40,
6. & Liv. XXVI. 25. — *Ibid.* ὑπερρηκέαι recte Ca-
aub. cum Aug. Reg. F. G. Vesf. ab ὑπεραίρω. Perperam
περρηκέναι ed. 1. cum Med.

Verf. 2. δοκοῦσι; perhibentur. Vide ad IX. 25, 1. — *Vers. 2.*
Ibid. τὰς τοῦ νικᾶν ἐλπ. τοῦ deest Reg. F. G. Tub.
naie.

Verf. 3. τὸ τῶν Ἀκαρνάνων ἔθνος. τὸ perperam ca. *Vers. 3.*
et ed. 1. cum Med. — *Ibid.* ὅτε προειδόμενον τὴν
λίτωλῶν ἔφοδον, ἐβουλεύσαντο παραπλήσια. — „Legen-
um ἐβουλεύσαντο, aut scribendum quoque προειδόμενοι, ut
d' Ἀκαρνάνων, non ad ἔθνος referas.“ GRONOV. in No-
tis assitis. — Primum fatendum est, imprudentibus no-
tis ex editione Ernestina particulam ὅτε in nostram ir-
repisse, quæ particula nescimus casu ne, an consilio ibi
posita est, certe contra codicum omnium fidem, qui cum
superioribus editionibus in ὅτε consentiunt, quod adeo
constitutum auctori velimus. Tum vero in προειδόμενον
eundem consentiunt libri omnes, sed in hoc verbo haud
ubique error latet: nec enim participio hic locus erat, sed
verbo finito; nec verbum medium, quod notat *cavere*
liquid hic requiritur, sed activum, quod notat *prævide-*
re, ante prospicere. Rescribe igitur ὅτε προεῖδον, vel,
actione etiam ad causam illam habita, quam verbo isti
ulgo adjecerunt, ὅτε προεῖδον μόνον. Abydeni
consilium illud ceperunt, cum jam præsentī præmereνται
ericulo, συγκεκλισμένοι, cum jam nulla prope spes salutis
superesset, σχεδὸν ἀπληκικότας τὴν σωτηρίαν. Acata-
anes simile ceperant consilium, cum nonnisi in longinquum
dhuc esset periculum. cum solummodo prospiciεντ ἰν ὀπίσ-
Polybii Histor. T. VII. T timent

tionem Astolorum, neque jam adeo perditæ eorum essent, *πυνθανόμενοι* (ut ait IX. 40, 4.) *τῇ τῶν Αἰτωλῶν*.

Vers. 5. *Vers. 5. διορθώσατο* correxit Casaub. *διορθώσατο* 1. cum mssis.

Ε. XXXIII.

C A P V T XXXIII.

Vers. 1. *Vers. 1. δυσελπίσαντα. δυσελπιστήσαντα* voluit ilger. Et hoc quidem verbo aliàs utitur Polybius, 10, 8. codices Vat. & Flor. *δυσελπιστήσαντες* dede pro *δυσελπίσαντες* quod ibi vulgatum erat. Sed h. variant libri; & XXI. 10, 2. rursus *δυσελπίσας* occ. Quare nil mutandum.

Vers. 2. *Vers. 2. ἡγωνίζοντο μετὰ παραστάσεως, ferociter gnabant.* Satis fuerit *fortiter, intrepidi*. Casaub. cum *incredibili ardore*. Vide ad cap. 28, 8.

Vers. 3. *Vers. 3. Ποῖ προοῖντο* rectius fortasse *commo* pordebiturque post *ἐκ τῶν χειρῶν*, ut hæc verba conne-
tur cum *συμπλεκόμενοι*. Sic quidem Ang. & ceteri i mss. Ceterum parum interest.

Ἰδίδ. ἐκ διαλήψεως τύπτοντες. Incommodum v poterat, ad unum idemque verbum duplicem referri-
vum absque intercedente conjunctione, alterum ante-
bum positum, αὐτοῖς τοῖς ἐκείνων κλάσμασιν, alterum
verbum, τοῖς ἐπιδοράσι. Quare suspicari eramus,
tasse *ἐκ διαλήψεως χρώμενοι καὶ τύπτοντες* &c. sci-
so Polybium, ut II. 33, 6. Potest vero etiam vulg
defendi, per adpositionem ita positos intelligendo
dativos, τοῖς κλάσμασιν, nempe τοῖς ἐπιδοράσι. &
λήψεως Casaubonus vertit in *contrarium vertentes*
illa fragmenta;) quod ferri posset, si esset *ἐκ με-*
ψεως. Sed *ἐκ διαλήψεως*, undecumque ducta sit e
quendi formula, significat *punctim ferire*, ut moi-
est ad II. 33, 5. quod, ubi de gladio agitur, oppo-
istui *casum* illato, ut loco modo citato; ubi de hasti
ponitur *jaculationi* hastæ, ut XI. 18, 4.

Vers. 4. κατέβαλον Casaub. cum Vrsino Aug. & *Vers. 4.*
Reg. G. κατέβαλλον ed. 1. Reg. F. Vefont. non
male.

Vers. 5. ἐπέμεν. ἐπέμεψεν Med.

Vers. 5.

CAP V T XXXIV.

C XXXIV.

Vers. 1. τῶν Ῥωμαίων. — „Id est τῶν Ῥωμαίων πρὸς- *Vers. 1.*
βευτῶν; quod hodie difficilius intelligitur, ob præmissa
avulsa & perditæ, olim autem, cum adhuc integra exsta-
ret Polybii historia, facile e superioribus intelligebatur.“
REISKIUS. — Ei incommodo, de quo Reiskius queritur,
nos, quoad fieri potuit, medelam adtulimus; alia fragmen-
ta; quæ ex hoc libro supererant, suo quodque loco re-
ponentes. Confer igitur c. 25, 2. & c. 27, 1 & 5. Trium
legatorum nomina edidit Livius XXXI. 2. De hac re, quæ
nunc agitur, dixit idem; ibid. c. 18. — *Ibid.* Αμύλος.
Cum in superioribus libris in veram hanc scripturam fere
consentiant codices; nil opus erat ut mendosa scriptura
h. l. conservaretur. *M. Aemilius Lepidus* hunc ad pueri
Ptolemæi tutelam gerendam Alexandriam missum esse,
perhibent Iustin. XXX. 3. & Valer. Max. VI. 6, 1.

Vers. 2. βουλόμενοι πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον &c. *Vers. 2.*
de c. 27, 1-3. — *Ibid.* κατὰ τὰς ἐντολὰς recte edd. κατὰ
τὰς ἐντολὰς Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* πρὸς τοὺς βα-
σιλέας. vide cap. 27, 5. & ibi notata.

Vers. 3. περὶ δὲ τῶν εἰς Ἀττάλον. Particulam δὲ; *Vers. 3.*
quæ deerat ed. 1. & msstis, cum Vrsino adjecit Casaub.

Vers. 4. ὑπάρχεν. ὑπάρχεν ed. 1. non male, ut mos *Vers. 4.*
huit Reiskius; sed invitis msstis.

Vers. 5. Τί δ' Ἀθηναῖοι &c. Τί δ' αὖ Ἀθηναῖοι Vrb. *Vers. 5.*
Aug. τί δ' Ἀθ. Reg. F. G. Vef. sed in Vef. superscr.
δαί. Tum τί δ' αὖ Κιανολ; & τί δ' αὖ τῶν mssti nostræ
omnes. Quam particulam nullo modo opus erat mutare
& restitutam utique Polybio velimus. Vide Hesychium
& ejus interpretes in δαί δαί; ante δαίδαι; & in δαί, ante
δαίδαι. Tum Hoogeveen Doctrin. Particular. cap. 14.

sect. 2. De *Cianis* vide lib. XV. c. 21. De *Atheniensibus* XVI. 27, 1. — *Ibid.* ἐπέβαλε sua auctoritate edit Casaub. ἐπέβαλε ed. 1. cum mœstis.

Vers. 6. Vers. 6 seq. μάλιστα δὲ, ὅτι Ῥωμαῖος. Ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν ἀξιώ Ῥωμαίους. Vbi verba ista inferuimus, lacunam interspersis aliquot punctis indicaverat Casaubonus; quam lacunam in latina versione his verbis supplēvit: *tertio, quod Romanus esset. Ego vero &c.* Livius XXXI. 18. *Actas, & forma, & super omnia Romanum nomen ferociorem facit. Ego autem primum velim, vos foederum memores &c.* REISKIUS notaverat: „Videtur deesse τὸ δὲ τρίτον (vel μάλιστα δὲ) ὅτι Ῥωμαῖος. Διότι μάλιστα μὲν — aut similis sententia.“ —

Vers. 9. Vers. 9. ἀποσφατίζοντων. ὑποσφατ[ι]. Tub. mendose. — *Ibid.* κατακάντων, cremabant. Suspicati eramus κατακυνδόντων, sed nil opus: nam utraque verbi forma perinde utuntur Græci. Eādem formā ἐξακάστο dicit XVIII. 17, 6. Non erat autem hic locus generali verbo κατακυνδόντων, occidebant, quia varias mortis formas, vel omnes vias lethi, ut ait Livius, sigillatim nunc recenset Polybius, quibus se suosque interfecerunt Abydeni.

Vers. 10. Vers. 10. καὶ διαλγῶν. — „Videtur legendum ἧ (quapropter) καὶ διαλγῶν.“ REISKIUS. — βουλευμένοις. βουλευομένοις Reg. F.

Vers. 11. Vers. 11. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς στάσιν, secundum id quod initio ipsis constitutum erat. — „Imo vero ait REISKIUS, παράστασιν, exsternationem, consilium furoris & rabie plenum.“ — At neutiquam vocabulum hoc (de quo modo diximus ad cap. 28, 8.) hic desiderari videtur. Si quid mutandum, malimus sane cum alio docto viro, qui privatim nos de hoc loco admonuit, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν, quod vocabulum IX. 22, 6. eadem notione, pro consilio semel capto occurrit. Sed & simplex vocab. στάσις eandem fortasse vim habuerit, animi status, consilium, sententia; (conf. X. 33, 6. & ibi notata.) præcipue sententia quæ firmiter stat, quæ est ἀσφαλὴς, id quod animo consi-

constitutum, quod decretum est; quemadmodum λογισμὸς Verf. 11.
ἐστὼς dicitur III. 105, 9. Eodemque fortasse pertinet quod
supra cap. 31, 8. dixit, ἐπὶ ταιαύτην γνώμην κατέστησαν.

Ibid. νομιζόντες ὅσους προδότες γίνεσθαι. — „Ant
excidit ἑαυτοὺς post προδότες, aut legendum προδότες,
& subaudiri debet εἰ ὑπέμενον τὸ ζῆν μετ' αὐτούς.“
REISKIUS.

Verf. 12. ἀμελῶς recte Casaub. cum Vrb. ἀμελῆ. Verf. 12.
ως ed. 1. cum ceteris codicibus, qui in verbo μέλει
peccant, alterum literam λ omittentes. — Ibid. κα-
τὰ συγγενείας, κατὰ deest ed. 1. perperam & invitis
ssis.

CAPUT XXXV.

C. XXXV.

Verf. 2. οἱ ἐπελθόντων ἐκ τῆς Ρώμης πρεσβευτῶν. Ca- Verf. 2.
ubonus: Inter hæc vero cum Roma supervenissent lega-
ti; quasi nunc demum legati, de quibus non ante dictum
fuit, Roma advenissent. Sed jam ante Abydi expugna-
onem Rhodi aderant Romani legati, & inde unum e suo
numero Abydum ad Philippum miserant, cujus reditum
spectabant, ut vidimus cap. 34, 2. Itaque videntur hoc
agmento iidem illi Romani legati dici. Quod si vero ita
est, adjiciendus fuerit articulus, οἱ ἐπελθόντων τῶν ἐκ
τῆς Ρώμης πρεσβευτῶν; qui vel absorptus a terminatione
verbi præcedentis fuerit, vel consulto omissus a compila-
re Eclogarum de legationibus, quia e connexionem reli-
quæ narrationis hæc ab eo evulsa sunt. Tum vero illa
verba οἱ ἐπελθόντων non intelligenda post quos Rhodum
invenientes, sed post quos, vel contra quos in concionem
pulsi Rhodii prodeuntes: & subaudiri fortasse ex præce-
dentibus poterit ἐπὶ τὸν δῆμον, quemadmodum XXVII,
4. scribit ἐπελθόντες ἐπὶ τὸν δῆμον.

CAPUT XXXVI.

C. XXXVI.

Philopoemenem, cum a Nabidis invasione Messenen li-Chronolo-
garet, (qua de re cap. 13. hujus libri egerat Polybius)^{81a}.

privatum fuisse diserte Plutarchus scribit in Philo-
 362 seq. & prætorem tunc temporis *Lyfippum* fuisse
 Quod credi utique potest, licet tunc præturam ge-
 Philopoemenem indicare videatur Pausanias VIII. §
 702. Sed quo tempore ista per omnes Achæorum
 magistratibus imperia dedit, quæ hoc nunc fragment
 ponuntur, necesse utique est, ut non privatum, sed p-
 rem Achæorum fuisse Philopoemenem, statuamus. A-
 cet hujus præturæ Philopoemenis mentionem nullam
 archus fecerit, qui totam quoque hanc rem silentio
 teriit; tamen Livius consentit, per id tempus, ad
 relatam a Polybio fuisse hanc rem ex serie Excerpt
 Antiquorum intelligitur, *præturam* gessisse *Philop-*
em. Scribit enim Livius, in rebus sub finem anni
 C. 554. gestis, *translatum Achæorum imperium t-*
Philopoemena ad Cycliadem fuisse. lib. XXXI. c. 26.
 vero post annum 554. res ea, de qua hoc fragment
 lybius agit, poni non potest; quia hoc ipso etiam nu-
 no in Cretam, ubi aliquot deinde annos egit, conc
 Philopoemenem colligitur ex Plutarchi & Pausaniæ
 moniis (locis citatis) cum Livio collatis. Fuerit
prætor Achæorum Philopoemenes anno 553. id est
 Achæorum more (conf. IV. 37, 2.) ab initio ætatis
 usque ad ineuntem ætatem anni 554. Et, si quidem
 cho credimus, privatum eum fuisse cum Messenen-
 ret; gesta ea res fuerit ante ætatem anni 553. p-
Lyfippa, cujus prætura ab ineunte ætate 552. usq
 ineuntem ætatem 553. cucurrit. Hæc vero res,
 nunc agitur, gesta esse debet ante ætatem anni 554.

Vers. 1. *Vers. 1. ἀξελογήσατο. ἀξελογήσατο* Reg. G. &
 mum fuerat in Aug. sed 7 in 1 mutatum.

Vers. 2. *Vers. 2. Τόγαν. Τόγαν* penacutè constanter
 cap. & seq. scripserunt Casaub. & sequentes editor
 vitis msstis, & contra Græcorum usum. — *Ibid.*
πέδαν ed. 1. cum solo Mæd.

Verf. 3. τοῖς Ἀποταλείοις. Vide Adnot. ad X. 21, 9. *Verf. 3.*
 — *Ibid.* παντ' ἀργυρίου. Notum est, in huiusmodi locutionibus vocabulum δραχμὰς subintelligi. Si quis commodius aliquid & probabilius protulerit, lubentes concedemus: interim nostrum teneamus. Durum sane fuerit, ad πᾶν ἀργύριον (quod ipsum ingenio Vrsini, non codicibus debetur) cum Reiskio τὸ ἀναγκαῖον εἰς τοιαύτην στρατείαν subaudire: nec multo commodius, τακτὸν ἀργύριον corrigere, quod eidem in mentem venerat.

Verf. 4. οἱ παρόντας ad sequentia retulit Casaubonus, *Verf. 4.*
 præmissis inciso, & vertit: vos *Præseñi*, qui aderitis, ipsos *imite*. Nos, cum ed. 1. & libris mssis comma sustulimus & post παρόντας reposuimus; τοὺς παρόντας autem intelleximus, qui *domi adsunt*, vel omnino *qui adsunt*, qui *parati sunt*. — *Ibid.* Verbum ἀναλαβόντας deest ed. 1. & Med. Sed agnoscunt illud ceteri codices.

Verf. 5. ταὐτὰ τοῖς πρόσθεν bene Casaub. cum ταῦ. *Verf. 5.*
 a fuisset in ed. 1. & in mssis. — *Ibid.* οὐ ταὐτόν. Terrieri fortasse Casauboni οὐ ταὐτὴν poterat, ad πάλιν referendo, per figuram grammaticam minime insolitam.

Verf. 6. εἴτε ex coniect. correxit Casaub. Recte, ut *Verf. 6.*
 videtur. εἴτε ed. 1. cum mssis; quod ferri posset, si eriodi finis esset in πλὴν τῆς ἐξῆς πέλους. Sed accedentibus illis οὐδαὶς ἀπλῶς ἤδη, incommodum utique εἴτε videri debuit.

Verf. 9. τῶν Τεγεατῶν Casaub. cum Vrsin. & Aug. *Verf. 9.*
 lendose τῶν γεατῶν ed. 1. Med. Reg. F. G. Vef. Tub.

CAPVT XXXVII.

CXXXVII.

Verf. 2. In Σελασίαν, duplici litera σσ, consentiunt *Verf. 2.*
 l. omnes. conf. ad II. 65, 6. & ad XVI. 16, 2.

Verf. 3. ἐπὶ τὸν Σχορίταν. Rectius & analogice *Verf. 3.*
 agis consentaneum videtur h. l. & deinde *verf. 4.* cum centu in ultima Σχοριτᾶν scribere, ut est apud Pausaniam III. 10. p. 230. Est autem Σχοριτᾶς locus vel vicus, inter Spartam & Tegeam, a vicino templo nomen habens,

Verf. 3. quod Iovī, τῷ Σκοτιτῇ cognominato, consecratum est. Apud Stephanum Byz. locus mendose vulgo Σκοτιτῇ, & Jupiter Σκοτιτῆς vocatur. Conf. Meursium in Miscellaneis Laconicis lib. I. c. I. — *Ibid.* Διδασκαλόνδῃ ex Vrb. correxit Casaub. sic & Vrsin. quod analogiæ est consentaneum, ut Ἐπαμεινώνδῃς, Χαρώνδῃς, & similia. Mendose διδασκαλόνδῃ ed. 1. διδασκαλόνδῃ Aug. Reg. F. G. Vel. Tub.

Verf. 4. *Verf. 4.* νυκτιπορήσας, Fortasse νυκτοπορήσας scripsit, ut aliās. Nil tamen h. l. variant libri. — *Ibid.* ἐν τοῖς περὶ Σκοτίταν (vel Σκοτιτῶν) προσαγορευόμενοις τέποις. Possis προσαγορευόμενον cum Gronov. in Notis msstis suspicari; præsertim quoniam sequitur ὅς ἐστι in singulari numero. At dubitationem rursus injicere illud potest, quod, ubi prima hujus loci mentio facta est *verf. 3.* simpliciter tunc Σκοτίταν dixit. Convenientius certe videbatur, ut in prima mentione adjiceretur illud προσαγορευόμενον.

Verf. 5. *Verf. 5.* Πελάγη. Sic Casaub. & seqq. consentienti, bus h. l. codicibus nostris, quibus invitis Πελάγη habet ed. 1. De Laconica hac *Pellene*, sive *Pellana*, confer Notata ad IV. 81, 7, ubi tamen corrigenda sunt nonnulla leviter errata; scilicet pro illis — „alias ἡ Πελάνα dicta, Pausan. III. 20, & Πελάνα Strab. VIII.“ — sic rescribendum: „alias ἡ Πελάνα dicta Pausan. III. 21. p. 263 sq. & Πελάνα Strab. VIII.“

Verf. 6. *Verf. 6.* τῶν δ' Ἀχαιῶν, τῶν δ' Ἀχαιῶν Aug. & sic prius fuerat in Reg. F.

Cap.
XXXVIII.

CAPVT XXXVIII.

Cur in brevi Scholio sub contextu dixerimus, videri posse, *res A. V. 555 & seq. gestas expositas fuisse a Polybio libro XVII. historiarum*, rationem reddemus in Adnot. ad initium Reliquiarum libri XVII, Interim huc retulimus, quoniam, quæ res (ut ostendit Valesius ad cap. 40, 1.) anno ab V. C. 555 & 556, acciderunt, eadem apud Iosephum,

phum, vulgatam quidem lectionem si sequaris, (vide mox notanda ad c. 39, 1.) ex Polybii *historiarum libro XVI*, citantur. Fragmentum, de *Philippo Achaos ad bellum adversos Romanos concitante*, licet Polybii nomen taceat Suidas, summa cum veri specie ad hunc auctorem relatam jam a Valesio erat. Pertinere autem ad horum temporum historiam, res ipsa loquitur: quamquam annus, ad quem pertinet, & locus, quo inter ceteras historiae horum temporum reliquias ponendum illud fuit, exactissime definiri non poterat. Conferri ex Liviana historia poterit vel cap. 5. vel cap. 19. libri XXXII. quorum locorum prior ad annum 555. pertinet, posterior ad annum 556. Dictionem *ἐμβιβάζειν εἰς ἀπέχθειαν* attigimus in Adnot. ad XVI. 26, 6.

CAPUT XXXIX.

Cap.
XXXIX.

Verf. 1. Ὁ δὲ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς Σκύπας. *Verf. 1.* Verbo tenus ex Polybio hæc verba citavit Iosephus *Antiq. Judæic. lib. XII. c. 3, 3.* Πολύβιος, αἰτ, ὁ Μεγαλειώτης, ἐν τῇ δεκάμεινῃ (ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ cod. ms. Oxon. & Epiphani.) τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ, φησὶν οὕτως. Ὁ δὲ τοῦ Πτολεμαίου, &c. Ex undecimo Polybii libro hæc ducta esse non posse, sed vel ex decimo sexto vel ex decimo septimo esse ducta, intelligitur ex ratione temporis, quo gestæ sunt eas res, de quibus hoc capite agitur, de quarum chronologia vide Valesii Notam ad cap. 40, 1. De *Scopa*, gentis Aetolo, & prætore olim Aetolorum, sæpius in superioribus libris dictum: confer, quæ proxime huc faciunt, lib. XV. c. 1 seq. & Liv. XXXI. 43. Quo ex Livii loco discimus, Scopam A. V. 554. sex millia peditum & equitum mercede conductos in Aegyptum avexisse. Cum his igitur, junctis copiis Aegyptiis, anno sequenti in Coelestariam progressus, regionem illam, quæ post prælium ad Raphiam tota ex Antiochi potestate in potestatem Ptolemæi Philopatoris cesserat, (Polyb. V. 86 seq.) sed per Ptolemæi Epiphanis infestiam rursus ab Antiocho coepta erat

occupari, (Polyb. III. 2, 8. & Justin, XXXI, 1.) sub potestate Aegyptiorum iterum redegit.

Verf. 2. *Verf. 2.* Quænam sit urbs, de cujus obsidione h. l. agebatur, definire non ausimus. Et omnino ex mera conjectura huc a nobis repositum Fragmentum hoc fateamur, quod ad Polybium auctorem probabili ratione rethlit Valesius.

Verf. 3. *Verf. 3.* Τοῦ Σκόπα νικηθέντος. Iosephus loco ad verf. 1. citato, post illa verba, τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος, in quæ desinit prius fragmentum, continuo sic pergit: Ἀέ γε δ' ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ, ὡς τοῦ Σκόπα νικηθέντος &c. *Victoria* autem, quam dicit, *de Scopa ab Antiocho reportata*, eventus fuit *pugnae illius ad Panium*, de qua supra cap. 18 seq. alia occasione jam verba fecerat Polybius. Ejusdem victoriæ Hieronymus, in Comment. in cap. XI. Danielis, his verbis meminit: *Antiochus volens Iudæam recuperare & Syriae urbes plurimas, Scopam ducem Ptolemæi juxta fontes Iordanis, ubi nunc Paneas condita est, invito certamine fugavit, & cum decem millibus armatorum obsedit clausum in Sidone; - donec fame superatus Scopus manus dedit.*

Ibid. Ἀβίλα καὶ Γάδαρα. Conf. V. 71, 2.

Cap. XL.

C A P V T XL.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως τῇ τῶν Γαζῶν πόλει προσήκοντος. Obsidionis urbis *Gaza* jam obiter meminerat supra cap. 18, 2. Ceterum ad hoc Fragmentum erudite, ut solet, commentantem audiamus VALESIVM: — „Socii, ait, ac foederati regis Ptolemæi videntur fuisse *Gazenses*, jam inde a *Ptolemæi Philopatoris* temporibus, [conf. V. 68, 2.] qui Antiochum regem Raphiæ superavit. Mortuo autem Philopatore *Antiochus*, despecta pupilli ætate, cum in Coelefyriam invasisset, *Scopas* magister militum a *Ptolemæo Epiphane* adversus eum est missus. Quo victo *ad Panium* juxta Iordanis caput, & intra Sidonis moenia contritus, tandemque cum turpissimis conditionibus

bus nudo dimisso, Antiochus Syriæ urbes, quæ in Ptolemæi ditione fuerant, cepit, inter quas & *Gazam* post diuturnam obsidionem expugnavit atque vastavit. Multas quoque Ciliciæ & Lyciæ occupavit, & ad extremum Ephesum; teste Hieronymo in caput XI, Danielis, & Livio & Polybio, cujus fragmentum extat apud Suidam in *Εὐναρίαν*. [insertum a nobis lib. XVIII. c. 32.] Iosephus in hujus historię narratione intricatior est, & falsus mihi videtur, cum ait lib. XIII. [cap. 3, 3.] *νικήσας μὲν τοὺς Πτολεμαῖου ὁ Ἀντίοχος τὴν Ἰσδοίαν προσάγειται*. Atqui Ptolemæus ipse Philopator (hunc enim intelligit Iosephus) Antiochum ingenti prælio vicerat Raphiæ, nec post id prælium cum Philopatore congressum esse Antiochum legimus. Porro *Victoria Antiochi ad Panium* [conf. c. 39, 3.] contigit Flaminino & Pæto Coss. anno urbis 555. [556.] ut conjicere est ex Livio. Is lib. XXXIV. [imo lib. XXXI. 43.] scribit, *Scopam, qui a Ptolemæo missus erat in Graciam, conductos milites Alexandriam auxisse Gaba & Cotta Coss. anno urbis 553. [554.]* Libro autem XXXIII. [c. 19.] postquam prælium ad Cynoscephalas descripsit, quod Cethego & Rufo Coss. [A. V. 557.] contigit, subdit: *Antiochus cum priore æstate omnibus, quæ in Coelesyria sunt, civitatibus Ptolemæi in suam potestatem redactis in hiberna Antiochiam concessisset &c.* Ex quo sequitur, bellum in Coelesyria accidisse Flaminino & Pæto Coss. [id est A. V. 556.] Fallitur igitur Casaubonus in Chronologia. — Nempe Casaubonus, in Synopsi Chronologica Historiæ Polybianæ, ad annum sequentem & ad Consules C. Cornelium Cethegum, Q. Minucium Rufum, victoriam illam ab Antiocho de Scopa reportatam posuerat. In serie vero Eclogarum de Virtutibus & Vitiis perperam positam esse hanc Eclogam ante illam *de Philippi in Curia hibernatione*, jam monuimus ad cap. 24.

Vers. 4. Κατὰ γὰρ τὴν Περσῶν ἔφοδον. Ad mendo. *Vers. 41*
fam codicis scripturam, *τεταμένην*, hæc notavit VALESIVS:
 „Legendum hæud dubie est *κατὰ γὰρ τὴν Περσῶν ἔφοδον*,
 Quam

Vers. 2.

Vers. 4.

Quam autem Persarum incurfionem intelligat, equidem incompertum habeo.“ — **ΚΕΙΣΚΙΥΣ**: „Forte κατὰ γὰρ τὴν τῶν περὶ Ἀρταξέρξην ἔφοδον, aut κατὰ γὰρ τὴν κατ' Ἀρταξέρξην ἔφοδον. vid. Diodor. Sic. T. I. p. 458 seqq.“ — Apud Diodor. XI. 71 & 74 seqq. agitur de bello Artaxerxis adversus Aegyptios, qui ab ejus imperio defece- rant: sed ea res nil huc videtur spectare, nec ibi **Γαζο** ulla fit mentio.

Vers. 5.

Vers. 5. κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου παρουσίαν &c. An- rian. II. 25 seqq. Curtius IV. 6. — *Ibid. πάσας ἐξήλεγ- ξαν τὰς ἐλπίδας.* Eodem modo XXX. 7, 7. *πάσας ἐξή- λεγchon τὰς ἐλπίδας,* ad quem locum & Gronov. provo- cavit, & Wesseling. in Adnot. ad Diodor. T. II. p. 462 sq. Vulgatum tamen tueri conatus est **ΚΕΙΣΚΙΥΣ**: „Bene habet hic locus, inquit. καὶ πάσας est quasi unum voca- bulum, & idem atque *πάσας* simplex vel *ἁμοῦ πάσας* signi- ficat: in his talibus non habet vim copula.“ — At deside- rabatur articulus *τὰς*, latens in terminatione participii,

Cap. XLI.

CAP V T XLI.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἰνσοβροι. Vide Livium XXXI. 10. in rebus anni ab V. C. 554. De varia forma, qua apud græcos scri- ptores effertur illud nomen, diximus ad II. 17, 4. III. 40, 8. & passim aliàs in lib. II. & III.

Vers. 2.

Vers. 2. Μάντια. *Mantua* in Cenomanis est, quorum mentio fit apud Livium eodem loco, quem modo cita- vimus.

Vers. 3.

Vers. 3. Βαβράντιον. Cum dicit, esse *locum circa vel prope Chium*; intelligi debet, esse in Aeolide ex adverso Chii, ubi etiam *Βάβρας*, quod ait esse *παλῆχινον Αἰολίδος, θυσίης Χίου*, nec fortasse differt ab illo. In rebus Philippi mentio fieri hujus loci vel *castelli*, (nam utrumque sonat græcum *χωρίον*) potuit, in cujus vicinia pugna illa nava- lis pugnata est, de qua agitur cap. 2ª seqq.

Vers.

Verf. 4. Γήσα. Quæ aliàs *Gath*; Plinio *Getta*. De *Verf. 4.*
rebus Palæstinæ vide cap. 39 sq.

Verf. 5. Ἑλλά. κατὰ Ἑλλάς vulgò ex cod. Pei. *Verf. 5.*
refc. editum vidimus cap. 16, 2. Sed id quidem nihil
facit, cum manifeste de *Sellasia* Laconicæ urbe ibi agatur.
Ceterum Ἑλλαν hanc, quæ *Altali regis emporium*
perhibetur, nemo alius scriptor, quod quidem sciamus,
agnoscit. Ἑλαίαν, *Elæam*, Aeolicam urbem, Perga-
menorum navale, omnes norunt. Nec tamen continuo
corruptam apud Stephanum loci hujus scripturam
pronunciemus. Elæa urbs satis insignis: hanc Ἑλλαν
minorem obscuriorem locum fuisse, vocabulum χωρίον
prodit. Porro Elææ civis Ἑλαίτης vel Ἑλαίτης voca-
batur, eodem Stephano teste, & apud ipsum Poly-
bium XXI. 8, 12. *Hellæ* civis Ἑλλᾶιος. Ceterum de
Pergameno agro disseruerat Polybius initio hujus libri
XVI. ut ostendunt Reliquiæ ejusdem libri cap. 1.

Verf. 6. Κάνδασα, Φρούριον Καρίας. Vide *Ad-Verf. 6.*
not. ad cap. 11, 1. Certe de *Caria* agebatur cap. 11
seq. rursusque cap. 24.

Verf. 7. Καρδαία, μία τῆς ἐν Κέφ τετραπέλευς. *Verf. 7.*
De *Ceo* insula conf. Adnot. ad c. 26, 10. De quatuor
Cei insulæ urbibus, & in his *Carthæa*, vide Strabon.
lib. X. p. 486. & Plin. IV. 12, 20. Ex veteribus Ste-
phani editionibus Casaubonus in Polybii Fragmentis τῆς
ἐν Κέφ perperam ediderat, quod tenuere posteriores
editores. Veram scripturam restituimus cum Berkelio
& Holstenio. Fluctuaverat tamen idem Berkelius apud
eundem

Vers. 7.

eundem Stephanum in Ἰουλλῆς, ubi ἐν Κῶ probavit, licet certum sit, fuisse Iolidem æque ac Carthæam in quatuor urbium numero Cei insulæ. Quod vero vulgo perhibent; ab ipso etiam Stephano, in Κῶς, confundi Cονα & Ceon insulas, id ex prava distinctione sermonis, quæ ibi vulgo utuntur, ortum est. Nam quod incolæ nomen insulæ Co pariter ὁ Κείδης ac ὁ Κῶς dicere Stephanus videtur, id plane contra esse intelliges, si recte distinxeris orationem. Diserte enim & utriusque insulæ & incolarum nomina a se invicem distinguit: τῆς Κῆς τὸ εἶναι πρὸν Κείδης, - - καὶ Κῶς διὰ διφθόγην. τῆς δὲ Κῶς μὲν προσλήγουσιν, Κῶς καὶ Κείδης.

ADNOTAT.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XVII.

RELIQUIAS.

Lib. XVII.

Monuimus jam in Præfatione Tomo II. præmissa, vetustissimos quosque codices, vel ex vetustissimis bona fide descriptos, Vrbinatem, (Præf. T. II. p. 5 seq.) Augustanum, (ibid. p. 7.) Regium D. cum uno ex Mediceis & cum Oxoniensi, (p. 8-10.) denique Regium E. (p. 13 seq.) ea, quæ in aliis recentioribus codicibus mssis & in impressis Polybii exemplis pro *Excerptis ex Libro XVII.* venditantur, ad *Librum XVIII. historiarum Polybii* ingenti consensu referre. Cum iisque consentit Stephanus Byz. qui ad voc. *Ἀγπλοι* ex *Polybii libro decimo octavo* ea verba citat, quæ vulgo *lib. XVII. cap. 5.* leguntur. In eadem Præfatione (pag. 11.) rationem quoque exposuimus, qua factum videtur, ut in recentioribus codicibus eadem Excerpta, quæ in vetustioribus ad *Librum XVIII.* referebantur, ad *Librum XVII.* fuerint relata. Itaque consentaneum videri poterat, ut nos, qui Polybii reliquias, quoad fieri posset, in integrum restituere studuimus, vetustiorum codicum fidem sequentes, omnia ista Excerpta ad *Librum XVIII.* referremus. At sic quidem non modo nihil omnino ex *Libro XVII.* excerptum exhibitura erat nostra editio; verum etiam, quoniam Excerpta hæc a rebus inueniente anno ab V. C. 557. (certe per hiemem inter annos 556 & 557. intercedentem)

tem) gestis incipiunt, quum Excerpta ex *Libro XVI.* pro-
vulgata apud Iosephum scriptura, de qua ad Polyb. XVI.
39, 1. diximus, in rebus anni 556. finirentur, ne unus
quidem supererat annus pro rebus *Libro XVII.*: a Polybio
expositis, nec intelligi poterat, quasnam tandem res hoc
libro exponere Polybius potuerit. Quare in eam incide-
ramus suspicionem, (quam in Scholio ad cap. 38. libri XVI.
significavimus) pro *Libro XVI.* satis fuisse materiarum, si
in illo libro Polybius res annis 553 & 554. gestas esset
persecutus, & ab anno 555. adeoque a rebus nova Olym-
piade (Olymp. CXLV.) gestis novum *Librum*, numero
septimum decimum inchoasset. Ita *Liber XVII.* cum alia
complexus fuerit, tum expeditionem a Scopa in Coelesy-
riam anno 555. susceptam, & victoriam de eodem Scopa
ad Panium anno 556. reportatam, receptamque ab Antio-
cho Coelesyriam, insuperque res a Flaminio adversus
Philippum primo anno belli Macedonici gestas, quas Li-
vius priori parte libri XXXII. persecutus est. Ac licet res
annis 555 & 556. in Coelesyria & Palaestina gestae apud
Iosephum, secundum vulgatam ibi scripturam, ex *Polybi
Libro XVI.* citantur, tamen, quoniam alii codices nu-
merum XI. habent, qui manifeste mendosus est, licebat
suspiciari, vulgatam scripturam pariter mendosam esse, &
numerum XVII. fuisse scribendum. Sed ea tamen mera
utique suspicio erat, cui tantum tribuere non sumus ausi,
ut mea auctoritate ad *Librum XVII.* ista Fragmenta re-
ferremus; praesertim cum ad historiae lucem perspicuitatem-
que nihil prorsus collatura fuisset ejusmodi innovatio:
quo accedebat, primum, quod in Eclogis Valesianis illa
de Gaza urbe Ecloga (lib. XVI. c. 40.) quae ad easdem res
in Coelesyria gestas pertinet, praeposita vulgo esset illi
Eclogae de Philippo in Caria hiemante, (nobis XVI. 24.)
quae haud dubie ad *Librum XVI.* pertinebat; tum, quod
Stephano Byzantino teste (vide Polyb. XVI. 40, 4.) eo-
dem *Libro XVI.* de Gitta, Palaestina urbe, Polybius ver-
ba fecerat, cujus urbis mentionem faciendi locus fuisse
videtur

videtur in eorundem rerum narratione, quam ex eodem *Libro XVI.* Iosephus citavit. Itaque istud quidem non mutavimus: sed, ne tamen nihil prorsus ex *Libro XVII.* excerptum exhibere videretur nostra Editio, mediani quamdam viam inter eas tenuimus, quas codices nostri Polybiani secuti sunt: quorum quum alii omnia ea *Excerpta Antiqua*, quæ in impressis exemplis *Libro XVII.* attribuuntur, ad eundem librum referant, alii omnia ad *Librum XVIII.* alii denique (nempe hi utique, qui priora capita plane non habent) posteriorem certe partem ad *Librum XVIII.* referant; nos priorem partem istorum Excerptorum (a cap. 1 - 13.) *Libro XVII.* attribuimus; quæ res; utpote per hiemem gestæ, perinde & ad annum 556. & ad annum 557: referri poterant; & quarum narratio percommode ab eis, quæ deinde (vulgo *XVII.* 14 seqq.) exponuntur; separari potuit; quemadmodum etiam a Livio separata est; qui historiam prioribus illis capitibus libri XVII. Polybiani comprehensam eidem libro XXXII. quo res annorum 555 & 556. exposuerat; attexuit, a rebus vero, quæ cap. 14 seqq. apud Polybium exponuntur, scilicet a pugna ad Cynoscephalas expositione, novum librum, tricesimum tertium, exorsus est. Prioribus 12. capitibus subiecimus *Eclogam Valsianam*; quam eo loco fuisse reponendam docebat caput 13. excerptorum antiquorum; quo pars extrema ejusdem Eclogæ continebatur. (vide *XVII.* 15, 15 seqq. nostræ edit.) Denique duas alias attexuimus & in eundem librum retulimus *Eclogas Valsianas, de Attalo; & de Nabide*; quas res Livius pariter (pressio pede in horum temporum historiam Polybium sequens, superioribus attexuit; & illarum narratione librum suum XXXII. clausit. In tota vero ista ratione ordinandi hæc Excerpta, & partim per *Librum XVII.* partim per *Librum XVIII.* distribuendi; præcunctum habuimus *VALSIUM*; qui in Excerptis de Virtutibus & Vitiis eas; quas modo diximus; Eclogas ad Polybii *Librum XVII.* retulit, & quæ deinde sequuntur, ad *Polybi Histot. T. VII.*

perinde & in rebus anni 556. & in rebus 557. exponi hæc res potuit. Videtur vero ad anni 557. initium eam retulisse Polybius: recte novorum Consulum mentionem facit in ejusdem narrationis progressu; cap. 11, 1 sq. conf. notata ad initium cap. 24. lib. XVI. Et Livius pariter hoc colloquium exsequitur, postquam consulum in annum 557. creatorum jam fecerat mentionem, XXXII. 28. coll. c. 32.

Ibid. πάντα λέμβους ἔχον καὶ μίαν πρῆστιν. Livius: cum quinque lembis & una nave rostrata venisset. conf. ad XVI. 2, 9.

Vers. 2. Κυκλιάδας, ἐκπατριωὺς ἐκ Πιλοπόλεως &c. *Vers.* 2. Perperam Κυκλιάδας ed. 1. & Med. Locus, ad quem provocat Polybius, in Reliquiis non reperitur. Sed Livius XXXII. 19. *Cycliadam*, ait; principem factionis ad Philippum trahentium res, expulerant Achaï. Prætor Achæorum Cycliades creatus erat initio æstatis anni 554, ut dictum est ad XVI. 36. Ei in prætura initio æstatis anni 555. successerat *Aristæus*, (Liv. *ibid.*) qui mox memoratur *vers.* 4.

Vers. 3. μετὰ δὲ τοῦ Τίτου. Livius: Cum imperator te Romano rex Amyntander erat &c. — *Ibid.* Ἀμύνανδρος. Mendose Σαμύνανδρος ed. 1. cum mastis.

Vers. 4. Ἀρίστειρος. Prætor Achæorum anno superiore, ut modo dictum. Diversus ab hoc fuit Ἀρίστειρος, Dymæus; cujus mentio facta XI. 11, 7. Fortasse vero idem nomen est; quemadmodum Reiskius contendit Ἀρίστειρος & Ἀριστάνειρος; ut hic etiam ipse, de quo nunc agitur, perinde & Ἀρίστειρος & Ἀριστάνειρος nominatus sit. Et hoc quidem ipso loco in Ἀρίστειρος consentiunt libri omnes, rursusque in Ecloga Valesiana XVII. 13, 8. Sed ad eam locum hæc notavit Valerius, quæ hæc transcribere juvabit: Livius lib. XXXII. [c. 32.] *Aristæum* hunc vocat, ubi oratio ejus refertur, quæ Achæos a Philippi societate ad partes populi Romani traxit: sed & libro XXXIV. eundem semper *Aristæum*

Vers. 4.

nominet. In Polybio ambigua hujus nominis scriptio est: modo enim *Aristanetus*, modo *Aristanus* dicitur. Apud Plutarchum in vita Philopoemenis [p. 363 & 366.] *Aristanetus* quoque dicitur; sed in Vulcobiano codice *'Aristanov* legi ajunt: quod quidem præfero, cum Pausanias in *Arædiciis* [VIII. 51. p. 703.] eum *Aristanum* nominet, & ipse Polybius infra, [XXV. 9.] ubi eum cum Philopoemone componit. Erat autem Megalopolitanus, teste Plutarcho & Pausania. — Hæc Valesius, cujus rationem probant & unice veram scripturam *'Aristanov* esse judicant Drakenborch. ad Liv. l. c. & Dacier in gallica Plutarchi versione, T. IV. p. 217. Nec tamen nos quidem ausi fuissetus vulgatam h. l. mutare scripturam, nisi mox cap. 7, 2. in *'Aristanov* consentientes omnes nostros codices vidissetus, quemadmodum & XXV. 9. cum codice Pelresciano Suidas in eandem scripturam consentit, & codex Bavaricus cum Vrsini codice in Legat. 41. (nobis lib. XXIII. c. 7 seqq.) ubi plus semel idem nomen occurrat.

Vers. 5.

Vers. 5. *καρ' αὐτὸν τὸν ἀγκυλὸν* Articolum τὸν, qui deerat ed. 1. & msstis, recte inseruit Casab. — *Ibid.*

.

μετέωρος ἦναι, in alto, in mari natabat. Casabonius, Livium secutus, in *ancoris* stabat. Est autem *μετέωρος* omnino idem ac *ἐν τῇ πελάγει ὢν*, ut observavit scholiastes Thucyd. ad VII. 71. sive *in ancortis* stat navis, ut apud eundem Thucyd. IV. 26. ubi *μετέωροι* idem scholiastes *ἐκ' ἀγκυρῶν* interpretatur, sive *fluctuant* aut etiam *naviget*, ut apud eundem I. 48. ubi *μετέωροι νῆες* sunt *πελάγιοι* quidem, sed *μη' ἐκ' ἀγκυρῶν ἱσταμένας*.

Vers. 8.

Vers. 8. *καὶ κοινὸν τὸν καιρὸν.* — „*καιρὸς* est *ratio rationis* in quibus aliquis versatur, item *negotium* quod agit, *propositum* in quo elaborat. — Inprimis est *tempus advensum*, *negotium dubium*.“ *περίσκιυς*. — Conf. ad XVI. 9, 5. — *Ibid.* *μεταλαβὼν*, *excipiens*, *reponens*, vel, ut Reiskius ait, *suscipiens ab eo dicendi vices*. Sic *μεταλαβὼν τὸν λόγον* cap. 2, 2. conf. c. 3, 1. & XVIII. 37, 5. Neque sa-

tis causæ erat, cur aptius fore μεσολαβών, id est *interpellans*, contenderit idem Reiskius,

Verf. 9. βρασιλεύοντα. Præsens, significatione futuri, *Verf. 9.* ut passim aliàs.

Verf. 10. κατάρχεσθαι. Mendose κατέρχεσθαι unus, *Verf. 10.* Reg. G.

Verf. 11. εἰ δ' αὖτε παύσαντα &c. δὲ ex ed. 1. &c. *Verf. 11.* msstis revocavimus, cum temere in δὲν mutatum esset a Casaub.

Verf. 12. Φαινόμενον, *clarum, apertum, perspicuum.* *Verf. 12.* Sic intelleximus cum Ernesto, & opponi putavimus τῷ ἐναδραύειν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, cap. 3, 2. REISKIUS vero: „ad τὸ Φαινόμενον subaudi, inquit, ἐμὸν, id quod sentio, ut recte vertit Casaub. p. 791, 27. [IX. 36, 6.] τὸ Φαινόμενον idem est atque τὸ δεδογμένον, id quod alicui visum, ratum, decretum est. Eleganter & vere vertit Livius: ea enim se dicturum, quæ nō fiant, nulla sit pœcis conditio. In præmissis paulo ante verbis, αὐτῷ μὲν, subauditur τοὺς δὲ ἄλλους συμμάχους εἶναι καθεκάστους τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα, ὡς βούλονται.“ — Probaremus Reiskii interpretationem, si esset τὸ Φαινόμενον cum articulo, quem ignorant libri, aut τὸν Φαινόμενον, nempe λόγον.

Verf. 14. μετὰ τὰς ἐν Ἠπείρῳ διαλύσεις. Nil huc spe, *Verf. 14.* erat foedus illud, quod huc trahere Reiskius tentavit, quod Aetoli cum Romanis, prætore Lævino, de societate belli adversus Philippum & socios ejus gerendi inierant anno 543. cujus foederis meminit Polyb. in Reliquiis lib. IX. c. 38. extr. & seq. & lib. XI. c. 6, & uberius Livius XXVI. 24. Immo eam pacem hic dicit Polybius, quæ anno 549. inter Romanos & Philippum Phoenicæ in Epit. conclusa est, de qua vide Livium XXIX. 12.

CAPUT II.

Cap. II.

Verf. 1. ἐνταταλμένοι. Temere & invitis msstis ἐντα- *Verf. 1.* ταγμένοι habet ed. 1.

Vers. 2. μεταλαβὼν τὸν λόγον. Sic utique, refragantibus licet codicibus, oportuit; non enim genitivum casum, sed accusativum, adsciscit verbum μεταλαμβάνειν, ut μεταλαμβάνειν τόπον, καιρὸν, τὴν ἀρχήν, & similia: & λόγον in singulari numero requirebatur, non in plurali, μεταλαμβάνειν τὸν λόγον, *suscipere discendi vices*. Sic X. 38. 1. ἐπεὶ κατέκλεισεν τὸν λόγον, μεταλαβὼν (scil. αὐτὸν, nempe τὸν λόγον) δὲ Πόπλιος. Atque idem nomen subintelligendum, quoties verbum μεταλαβὼν eadem notione nude & simpliciter ponitur, ut supra cap. 1. 8. & locis ibi citatis. — *Ibid.* ἐν τῇ περὶ Χῶν ναυμαχίᾳ. Vide XVI. 3 seqq. Hinc correxerunt Livium, cujus codices XXXII. 33. perperam *ad Cium* dabant. — *Ibid.* τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν &c. Vide XVI. 1.

Vers. 3. *Vers. 3.* Ἀνεσμβροτος. Temere Ἀνεσμβροτος ed. 1. — *Ibid.* Ἰασσοῦ. Conf. notata ad XVI. 12. 1. — *Ibid.* τῆς μὲν Περαίας ἐπέλαυνεν ἐκχωρεῖν τὸν Φιλίππον &c. — „Non satis video, inquit πειρίσκεις, quid differant ἐκχωρεῖν χώρας τινός, & ἐξάγειν τὰς φρουράς ἐξ αὐτῆς. Sane, qui aliquam regionem tenet, praesidiis eam tenet impositis, & qui ea excedit, deducendis praesidiis id facit.“ — Posset ad hoc responderi, posse hostem regione aliqua excedere, & tamen in una vel altera adhuc urbe praesidium relinquare. Sed Reiskii dubitatio eo maxime nititur, quod Iassum & Bargylia Rhodiæ ditionis fuisse existimavit, cum tamen diserte a Peræa Rhodiorum, id est, a transmarina Rhodiorum in continenti ditione & h. l. & rursus cap. 8. vs. 9. separantur illæ urbes. Nempe hæ Cariae urbes in illarum erant numero, quas Ptolemæo (ut Flamininus ait cap. 1. 14.) ademerat Philippus. Caria enim, ut docuimus ad III. 2. 8. eis temporibus in regum Aegypti fuerat potestate.

Vers. 4. *Vers. 4.* Περὶνθίου recte Casaubonus scripsit. Περὶνθίου perperam ed. 1. consentientibus codd. *Perinthius*, Thraciæ urbs, ad Propontidem. Eiusdem rursus diserte mentio fit in formula pacis Philippe duce XVIII. 27. 4. Hinc

Hinc *Perinthi* nomen Livio XXXII. 33. restituendum Si-
gonius censuit pro *Panopoli*, quod vulgo ibi legitur. —
Ibid. *Βυζαντίων*. *Βυζαντίων* Reg. F. G. & Vef. sed in
hoc lineola subducta notatur litera *ν*.

Vers. 6. *καὶ ἄλλοι καὶ Ῥωμαῖοι*. καὶ deest Reg. G. & Vef. 6,
Vef. — *Ibid.* *δεύτερον δ' αὐτοῖς*. *Particulam adversativam*
sua auctoritate inseruit Casaub. cum *absisset* ab ed. 1. &
msstis omnibus. Et *poterat absesse*, licet præcefferit parti-
cula *μὲν*, (conf. ad cap. 5, 9.) præsertim cum adverbium
δεύτερον vicem conjunctionis expleat.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. *Ἀλέξανδρος ὁ προσαγορευόμενος Ἰσκιος*. Et *Vers.* 1.
hic gente Aetolus erat. conf. c. 11, 9.

Vers. 2. *ἀληθινῶς*. Temere *ἀληθινῶς* ed. 1. Eadem. *Vers.* 2.
que mox non minus temere *πολεμῶς*, pro *πολεμῶν*, quod
recte dant codices omnes. — *Ibid.* *ἀέλιως ἵστασθαι*. —
„Raro & peculiari modo usurpat Polybius, verbum *ἵστα-*
σθαι, pro *versari in re*, *sese quodammodo gerere*. vide p.
1069, 37. [nobis XVIII. 16, 4.] Convenit cum latino *sta-*
re, quatenus significat *statum suum tueri vel obtinere*.
vide Gesneri Thef. Lat. Ling. voc. *sta.* REISKIVS. —
„Elegantissime translatus ab athleticis, qui ad ictum exci-
piendum se parant.“ CASAVE. in ora *Basil.* ad XVIII.
16, 4.

Vers. 3. *νικόντων* bene Casaub. cum Vrsin. & Aug. *Vers.* 3.
νικόντων ed. 1. Reg. F. G. Vef. quod possit pro *aqr.* 2.
haberi.

Vers. 4. *καὶ τοι γὰρ*. Temere & imperite *καὶ τοῖς γὰρ* *Vers.* 4.
ed. 1. — *Ibid.* *βασιλευκόντων*. Perperam *βασιλευκόντων*
Vrb. Aug. Reg. F. — *Ibid.* *μάχεσθαι*. Posses *μαχεσθαι*
suspiciari, sed vetant præsentia quæ sequuntur, *ἀναυρεῖν*
καὶ διαφθεῖρειν, quæ, cum participio præt. *βασιλευκόν-*
τας constructa, vim habent præteriti.

Vers. 7. *πρὸς αὐτούς*. Revocatum ex *msstis* *πρὸς* *Vers.* 7.
αὐτούς velimus; sic enim solet *πρὸς αὐτούς* vel *ἀλλήλους*.

Vers. 7.

Ibid. ἡ γὰρ αἵσθαι τούτων, Posses ex αἵσθαι corruptum suspicari ἡτῶσθαι illud, in quod codices omnes conjungunt; sed sic oporteret ταύτας pro τούτων, nisi aliquid etiam excidisse statuas, v. c. ἡτῶσθαι καὶ πυρρίναι τὰς τῶν. Quidquid sit, pauci putamus erunt quibus REISKIUS probetur ratio, ἡτῶσθαι: defendentis, & provocantis ad illum hujus verbi usum, quo — „ἡτῶσθαι τινος (ut ait) dicitur aliquis, qui, quam rem amore & caritate amplexus est, ei modis omnibus & studet & parcit, cavetque ne pereat aut laedatur, quasi *vicius* & *capitis* *illius rei amore tenetur*.“ —

Vers. 8.

Vers. 8. τὸν πόλεμον αὐτὸν καταλιπεῖν. Casaubonus, *bellum interim ipsum relinquere*, Livius: *nil sibi praeter bellum relinquere*; quem non idcirco αὐτῷ legisse pro αὐτὸν putare cum Sigonio debemus, sed pronomen αὐτὸν ea notione accepisse, qua persaepe illud usurpat Polybius: *solum bellum, nihil nisi bellum*: ne sic quidem male. — *Ibid.* τοιῶν recte edd. τοιῶ Aug. Reg. F. G. Vefont.

Vers. 9.

Vers. 9. τοσαύτας γὰρ διεφθαρμέναι πόλεις ἐν Θερσίπλῳ. Vide Liv. XXXII. 13. — *Ibid.* ἐν τῶν ἐν Ἡλείῳ, post vocem in ν desinentem, intercidit in Reg. F. & Tub. — *Ibid.* τὴν σπουδὴν. — „Forte τὴν τῆς ἐκπαιδείας (vel ἐκπαγωγῆς) σπουδὴν.“ REISKIUS.

Vers. 12.

Vers. 12. τί δὲ Κιανούς. Vide XV. 21 sqq. — *Ibid.* τί δὲ λέγων. — „quid afferens ad sui excusationem, quid excusans.“ REISKIUS. — τί δαὲ λέγων Vrb. conf. ad XVI. 34, 5. — *Ibid.* Ἐσχῖνον eam Vrsino correxit Casaub. Vide IX. 41 sq. adde XVIII. 21, 3. Corrupte Ἐσχῖνον ed. 1. Aug. & Χίον Vef. putamus & Reg. F. G. — *Ibid.* In Φθίας consentiunt omnes, ut XVIII. 21, 3. & c. 30, 7. Nec erat, cur in Φθιώτιδας mutatum Vrsinus vellet,

Cap. IV.

CAPUT IV.

Vers. 1.

Vers. 1. διαναστάς, surgens. — „Sederat enim antea, dicentes accusatores audiens; nunc ipse defensionem suam exordiens exsurgit. Dicentes enim stabant.“ REISKIUS.

Ibid.

Ibid. Αἰτωλικόν. — „Insidiosam, fallacem & perfidam orationem. Eo enim ingenio putabantur Aetoli esse, eaque redebant invidia nomen ipsorum penes omnes Græcos.“ *Verf. 1.*
 ΡΕΙΣΚΙΝΣ. — *Ibid.* Θεατρικόν. — „pompaticum, speciosum, fucatum, cui multum splendoris extus, intus veritatis parum sit. In oratione Philippi reddenda, magni-
 ius est libertate usus, mutavit ordinem, alia reddidit, alia omisit, alia more suo enuntiavit.“ ΡΕΙΣΚΙΝΣ. — *Ibid.* Αλέξανδρον. Ἀλεξάνδρου ed. 1. temere & invitis mssis.

Verf. 2. ἐκὼν res ipsa poscebat, & oppositionis ratio. *Verf. 2.*
 — *Ibid.* ποιῆν carent Reg. F. & Tub. — *Ibid.* παρὰ αὐτῶν προαυράσεις. Correxerit Casanb. cum Scalig. Per-
 eram περί ed. 1. cum mssis.

Verf. 3. ἡλατῳμένος τοῖς ὄμμασιν, ἐπὶ πλεῖον ὑπέ- *Verf. 3.*
 ρους τὸν Φίλιππον. Sic vulgo scribunt omnes, (nisi quod emere ἡλατῳμένου habet ed. 1.) & sic distinguunt ora-
 tionem. Quæ verba sic interpretatus est Casaubonus: *Philippum asperius interpellat Phaneas, oculis debili-*
bus Ernestus in Lexico Polyb. ὑποκρούειν τινα, *aspere*
alloqui vertit. Iam novimus quidem, ὑποκρούειν nonnum-
 quam de eis dici qui *tumultuantes alicui obstrictant*, quod & Suidas ex Aristophanis Scholiaste notavit. Sed ad id,
 quod nunc dixerat Philippus, non admodum locus fuisse
 videtur *tumultuose obstrictandi*, aut hac potissimum occa-
 sione *aspere* eum *adloquendi*: neque vero adverbium ἐπὶ
 πλεῖον commode huic verbo junctum videtur. Et omnino
 commodius simpliciusque nobis videtur, verbum ὑπο-
 κρούειν, per se positum, in usitatissima notione sumere,
 qua simpliciter *interpellare, interfari, contra dicere, ob-*
gerere denotat, (ἀντιλέγειν ait Hesychius; conf. Luciani
 Somnium c. 17. T. I. p. 21.) ἐπὶ πλεῖον vero ad verba præ-
 cedentia trahere, ἡλατῳμένος τοῖς ὄμμασιν ἐπὶ πλεῖον, *quæ*
oculis valde laborabat, qui oculis erat admodum debilibus,
 Verbi ἡλατῳοῦσθαι, ut nominis ἡλατῳμα, singularis usus
 est in corporis vitiis. Quod de vulgatissima notione verbi
 ὑποκρούειν diximus, consentire videri poterat Suidas, apud

Verf. 3. quem vulgo ita edunt: "Τροχρούειν" ἀντιφθόγισσθαι. ἀντιφθόγισσθαι, πάλιν ὡς ἐτυχα. τὸ δὲ τροχρούειν ἐπὶ τῶν θορυβ. &c. quæ ita vertunt: Τροχρούειν interdum significat obloqui, obstreperere, simpliciter & temere contradicere. Vel τροχρούειν dicitur de illis qui tumultuantur &c. Sed, verum si quæris, aliter istud & Suidas dixit, & e quo ille depromsit, Scholiastes Aristoph. ad Acarnan. v. 38. Scilicet hoc voluerunt: Verbum ἀντιφθόγισσθαι simpliciter & quovis modo contradicere denotare; sed τροχρούειν de his usurpari qui tumultuosa obstreperunt.

Verf. 4. Verf. 4. εὐθύκτος. Livius: Εὐθύκτος erat dicacior natura. Perperam εὐθύκτος Reg. G. In codice Vefont. quum mutilatum nomen θύκτος esset, (sic absque accentu, quemadmodum & in Reg. F.) ab eadem manu superscriptum inter lineas est primum εὐ, deinde rursus εὐ. εὐθύκτος, a verbo θίγω, tango, passivam habere notionem videtur, quemadmodum & apud Suidam εὐθύκτον exponitur εὐεφές, εὐφράδην, quod facile tangi & contradicari potest. Quare haud improbabiler HENR. STEPHANVS in Thef. Gr. Ling. T. I. col. 1560. dubitari posse ait, annon εὐθύκτος & εὐθύκτως pro dicax & dicaciter potius scribendum sit, a θίγω, id est acuo, quod dicaces acuta esse ingenio soleant. Ac sane sic apud Herodian. Hist. IV. 7, ubi vulgo εὐθύκτως τε πρὸς τὰ λεχθέντα ἀποκρίνασθαι ediderunt, εὐθύκτως habet Vindobonensis codex, acutis ad ea, quæ dicta sunt, respondere.

Verf. 8. Verf. 8. ἄρηται correxit Casaub. Mendose ἄρηται ed. 1, omni mssis. — Ibid. ἄγειν λαφύρον ἀπὸ λαφύρου. — ἄγειν, ait REISKIUS, me non intelligere, quid sit capere spoliū a spolia, vel prædam a præda. Ex interpretatione subjecta [cap. seq.] conjicerem legendum esse ἄγειν λαφύρον ἀπὸ ἀλαφύρου, prædam agere ab imprædabili, h. e. ex eo agro, & ex ea parte, quæ per jura divina & humana deberet ipsis sacra & sancta esse atque inviolabilis; nisi pari modo altera dictio insequens, Αἰτωλίων ἐκ τῆς Αἰτωλίας ἄρειν, superiorē confirmaret; quampquam, quid sit tollere

tollere Aetoliam ex Aetolia non intelligo. Intelligerem, *Verf. 2.* si dixisset *Ἀιτωλίαν ἐξ Ἑλλάδος ἀρῆναι*, prius *se passuros*, *Aetoliam e Gracia eximi* & tolli. Quod si ergo necesse est, ut sententia bona insit illi dictioni *λάφυρον ἀπὸ λαφύρου ἄγειν*, oportebit *λάφυρον* primo loco significare id quod vulgo solet, *pradam*; posteriore, *rem nuda prada agitur*, agrum aut civitatem quæ expiletur. Erit itaque sententia, *pradam agere ab eo qui habeat quod ei eripi possit.* — Hæc ille. — Proverbiale fuisse dicendi genus, *pradam a prada agere*, satis adparet, Aetolis usitatum, & ab ipsis fortasse inventum, cujus hæc erat sententia, *pradam agere nuda agitur*. Dicebant nempe, ut quidem intelligitur ex eis quæ mox subjiciuntur, Aetoli: *Σὶ ἡί, qui sunt nostri amici, ex illorum agro, qui pariter sunt amici nostri, pradam agunt; quidni & nos cum eis pradam agemus, atque adeo partem pradae in nostros usus convertemus? Quandoquidem ita est, ut prada ex hoc agro agatur; satius est, ut pars prada nobis cedat, quam ut omnia cedant aliis.* Dictio illa *Aetoliam ex Aetolia tollere* non ita mira videri debuit Reiskio: simili loquendi formula Cicero *hominem ex homine exuere* dixit. *Aetoliam ex Aetolia prius ablaturos* se dixerunt, id est, *Aetoliam prius delatam velle, vel, malle se, Aetolos non amplius esse Aetolos; quam istam legem tolli.*

CAPUT V.

Cap. V.

Verf. 1. διασαφῆναι. *διασαφῆναι* ed. 1. temere & invitis *Verf. 1.* mssis.

Verf. 2. καὶ παρεῖναι ἀμφοτέροις τοῖς πολέμοις, *Verf. 2.* καὶ τὴν χώραν ἄγειν τῶν ἀμφοτέρων. Mssti libri ad unum omnes sic dant: καὶ παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πολέμοις, καὶ τὴν χωρ. &c. Editio 1, sic: καὶ παρ' τοῖς ἀμφοτέροις πολέμοις, καὶ τὴν χωρ. &c. Casaubonus & sequentes: καὶ παρ' ἀμφοτέροις πολέμοις, τὴν χωρ. &c. Forte Polybius sic scripserat: καὶ παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πολέμοις πολεμεῖν, καὶ τὴν χωρ. &c. Livius; ut adversus socios ipsos,

suos, publicæ tantum auctoritate demissa, juventutem suam militare sinant, & contrariæ persæpe acies in utraque parte Aetolica auxilia habeant.

Verf. 4. *Verf. 4.* νῦν εἰ φίλος ὑπάρχων. Sic bene Casaub. ex ingenio; νυνὶ φίλος ed. i. cum msstis, νυνὶ φίλος Vrb. — *Ibid.* Προσείν δὲ σύμμαχος. Plus est σύμμαχος, socius, quam φίλος, amicus. Sic & apud Romanos; ut notavi, mus ad Appiani Eclog. XIII. de rebus Gallicis. Confer Liv. XLV, 25. — *Ibid.* τοῦ αὐτοῦ συμμαχοῖ. Sic scripsimus cum Aug. & putamus sic & alij codices. αὐτοῦ edd. Est autem αὐτοῦ (per ellipsin pronominis possessivi primæ personæ) idem ac ἐμαυτοῦ, ut sæpe alias.

Verf. 5. *Verf. 5.* Μακρόδονας prætulimus, quod dedit Aug; Ceteri vulgo Μακρόδονα.

Verf. 7. *Verf. 7.* ποίᾳς δὲ καλεύετε. Refertur hoc verbum, ut monuit Reiskius, ad nominativos οἱ καλοῦντες, καὶ καλε-
φόντες, qui præcesserant verf. 5. Possis ποίᾳς δὲ suspicari, sed & δὲ bene habet, *ecqua vero, ecqua tandem*; præsertim post parenthesis.

Verf. 8. *Verf. 8.* τὸ γὰρ τῶν Ἀγραίων ἔθνος. Ex Polybii libro decimo octavo, ut monuimus ad hujus libri initium, verba hæc citavit Stephanus Byz. ad voc. Ἀγρίαι, ita quidem ut Ἀγραίων apud Stephanum vulgo legatur; sed quod si consideraveris, quod Berkelius monuit, in veteribus Stephani editionibus & in msstis codicibus non legi
παρὰ Πολυβίῳ δὲ διὰ τοῦ αι, sed διὰ τοῦ α, probabile sit, apud eundem pariter non Ἀγραίων, sed Ἀγραίων scriptum oportuisse, sive hoc a primo casu Ἀγραῖ sit, sive ab οἱ Ἀγραῖαι, sive ab Ἀγραῖς. confer eundem Steph. in Ἀγραῖοι. Eandem formam in genit. plur. Ἀγραίων exhibent codices Thucydidis II. 102. ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δελφίας καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων &c. quamquam apud Strabonem, eadem fere verba lib. X. p. 449 sq. repetentem, Ἀγραίων vulgo scripserunt, ediderunt certe; quod usitatius utique est nomen, & alias Thucydidī Strabonique frequentatum.

Agriæ

græcos istos five *Agræos* in *Græcos* mutarunt cōdices Li-
ani, XXXII, 34. Ceterum Stephanum si audias, puta-
s eosdem *Agræos* vel *Agræos* a Polybio hic dici, qui
iās *Agriæes* vocantur: quod plane contra est. *Agræi*
etolicus sunt populus; *Agriæes* Thracicus vel Pannoni-
is, longe ab illis ad septentrionem remotus, ad Strya-
ionem fluvium habitans, ut Thucydides docet II. 96. &
trabo in Excerptis ex fine libri VII. p. 331.

Ibid. τὸ τῶν Ἀποδοτῶν. In hoc nomine nil variant
bri nostri. Ἀποδοτῶν per ω ediderunt apud Stephanum
yz. & Ἀποδοτῶν apud Thucyd. III. 94. ubi tamen ali-
tiam o breve habent. Confer quæ ibi Dukerus notavit.

Verf. 9. ἡ τοῦτων μὲν παραχαρῆτα μοί; — „Prodit
oc μὲν, alterum membrum, in quo dā fuit osim. deside-
iri: ex. c. τῆς δ' Ἀλῆς Ἑλλάδος φθοιῆτα.“ REISKIUS:
— Nobis vero particula μὲν, sicut Latinorum *quidem*, non
necessario requirere sequentem dā videtur: & percommo-
tacetur & in mente retinetur alterum membrum. Et-
m paulo ante in illis verbis, ὥστε παρὰ μὲν τοῖς Αἰτω-
λοῖς (vers. 3.) μὲν habuimus, nulla sequente particula ad-
iunctiva; nam ἁλλὰ, quod ibi sequitur, non ad μὲν re-
rtat. Sed nimirum ibi suspecta Reiskio illa particula
ierat, qui παρὰ μόνους Αἰτωλοῖς malebat; at id quidem
itra necessitatem. conf. c. 2, 6. Ad totum vero hoc Phi-
ppi responsum hæc præterea notavit idem REISKIUS:
Ridiculum hujus orationis in eo fuit: primum, quod
hilippus per cavillatoriam interrogationem Aetolos affir-
nat sibi cedere has regiones, quas priusquam amitterent,
itam citius erant ipsam missuri: deinde, quod Aetoli au-
ebant, Philippo ceteris urbibus græcis ut excederet im-
erite, quod eas per vim & cepisset & teneret, qui ipsi
osent Amphiloehis, Apodotis & Agræis libertatem red-
ere, quos eodem jure in potestate haberent, atque Phi-
ppus Græcos: tertio, quod pro Græcis loquerentur, &
orum causam agerent, qui ne ipsi quidem Græci essent.

Cap. VI.

CAPVT VI.

Vers. 1.

Vers. 1. ἐν μὲν Ἰου κριτῶ. ἐν Ἰου κριτῶν δὲ κεν
XVI. 27, 2.

Vers. 6.

Vers. 6. τῶν τιμῶν τῶν ἀπηντ. recte Casaub. cum
Aug. * τῶν τιμῶν τῶν ἀπηντ. ed. 1. cum ceteris

Vers. 8.

Vers. 8. τοῦ Κορίνθου. Conf. ad IV. 67, 8.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Vers. 1.

Vers. 1. τὸν λόγον. τὸν deest ed. 1. inuitis mastis. —
Ibid. ἐπίπληται merito correxit Casaub. ἐπὶπληται ed. 1.
cum mastis. — *Ibid.* καὶ τέτων. Corrupte καὶ τέτων Aug.
Hinc καὶ τῶν ἐν τοῖς Reg. F. G. Vel.

Vers. 2.

Vers. 2. Ἀρίσταρχος. Vide notata ad cap. 1. 4.

Vers. 3.

Vers. 3. ἤδη δὲ τῆς ἡμέρας συγκαλούσης. Vide ad cap. 2.
2. — *Ibid.* τούτων λόγος. Perperam τούτων λόγους ed. 1.
cum Reg. F. G. Vel. — *Ibid.* δοῦναι πάντα. Sic ed. 2.
consentientibus mastis, recte. conf. vers. 7. πάντα edidit
Casaub. nescimus consilio ne, an casu; idque propagatum
in ceteras editiones.

Vers. 4.

Vers. 4. οὐκ ἔχον μεθ' ὧν βουλεύεται. βουλεύεται in in-
dicativo modo cum ed. 1. agnoscunt codices omnes; nec
aliud poscit usus græci sermonis. Temere βουλεύεται Ca-
saub. & seqq. cum Vrsino. μεθ' ὧν recte ex Urb. recepit
idem Casaub. & sic Tub. & Vrsini codex, nec ex Med. ad-
fertur discrepantia. Mendose μεθ' ὧν Aug. Reg. F. G. Vel.
Hinc μεθ' οὗ ed. 1. — *Ibid.* βούλεσθαι δὲ διαλεῖσθαι
Haud absurde sane statuere cum Casaubono licet, verbum
βουλεύεσθαι ob simile verbi præcedentis initium interce-
disse. Sed quod δὲ διαλεῖσθαι idem scripsit, non placet: nul-
la enim vis h. l. verbo διαλεῖσθαι, id est, *ueniens*, inesse pos-
est. διαλεῖσθαι intelligi poterit, *perlegens*, *relegens*, *oculis*
ac mente percurrens. Sic etiam Græci dicunt διαλεῖσθαι πρὸς
ἑαυτὸν, *secum reputare*, *animo versare*: sed hoc quidem
deinde separata dictione αὐτῇ λόγον δοῦναι exprimit Poly-
bius, quæ id ipsum sonat *secum reputare*; cuius dictionis
vim non capiens scriba codicis Reg. G. sua auctoritate
vocab.

vocab. πάντας adjecit, αὐτῷ λόγον δοῦναι πάντας. Si cui
Reiskii potior videbitur ratio, δι' ὃ vel δι' ἃ θέλει αὐτῷ
λόγον δοῦναι, non magnopere cum eo nos quidem con-
tendemus.

Vers. 5. μὴ βουλόμενος δὲ &c. Cum sic edidisset Ca-
saubonus: μὴ βουλόμενος δὲ τοῖς ἄλλοις μὴ δὲν εἰπεῖν
δοκεῖν, ἀντίσκηψε τὸν Φίλιππον, εἰπὼν οὕτως. Εἰ-
κότως, ἔφη, Φίλιππε μόνος εἶ νῦν ad hæc REISKIUS sic
commentatus est: „Pro tribus verbis, μὴ δὲν εἰπεῖν δοκεῖν,
est in Herwag. & Aug. μὴ δοκεῖν. Vnde colligo, Poly-
bium dedisse; μὴ δοκεῖν ἀντισκώψει τὸν Φίλιππον, εἰ-
παν οὕτως. Εἰκότως ἔφη, Φίλιππε, μόνος εἶναι νῦν. Ne
videretur aliis, facelia disleri Philippum insultum dimississe,
sic ait: Reiske ais, „Philippe, solum te nunc esse.“ — Cum
Casauboni exemplo consentiunt mssti, nisi quod pro μὴ δὲν
εἰπεῖν δοκεῖν non solum ed. 1. & Aug. sed & ceteri omnes
codices μὴ δοκεῖν dant, & verbum εἰπεῖν ignorant. Iam
in posterioribus verbis merito nos Reiskii emendationem
adoptasse, (ἔφη, pro ἔφη, & εἶναι pro εἶ) facile putamus,
omnes largientur: nisi forte ~~deleendam particulam~~ νῦν cen-
seat aliquis, & εἶ νῦν ex εἶναι corruptum statuat, quod
facile concesserimus. Sed in eis quæ præcedunt, veremur,
ne utraque ratio, tam Reiskii, quam Casauboni & per se
non satis placere possit, & nimis a librorum scriptura vi-
deatur recedere. Ac verissima fortasse fuerit Vrſini emen-
datio, qui, ceteroquin scripturam codicum tenens, parti-
culam μὴ ante δοκεῖν deletam voluit, ut sit: μὴ βουλόμενος
τοῖς ἄλλοις δοκεῖν, ἀντίσκηψε τὸν Φίλ. εἰπὼν οὕτως, id
est: nolens autem aliis videri (scilicet, libenter audire Phi-
lippum, illos facete ludentem) vicissim & ipse in illum joca-
tus est, dicens &c.

Vers. 6. συμβουλεύοντα. συμβουλεύοντα ed. Er-
est. refragantibus msstis; & præter necessitatem. — *Ibid.*
Σαρδόνιον. σαρδάνιον Vrb. non male. Vide Homerii
interpretes ad Odysſ. XX. 301 seq. & Erasmi Chiliaden.

Vers.

- Vers. 4.** *Vers. 3.* Post τότ᾽ satis erat *comitia* ponere; ut est in
allis editionibus. — *Ibid.* ἐν ᾧ πάντες ἦσαν, πάντας μὲν
παρήσαν aut ἐμοῦ ἦσαν malebat Reiskius.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

- Vers. 2.** *Vers. 2.* ἀπορίαν. ἀπορείαν ed. 1. Reg. F. G. Ves. Et
πιοχ δυσχερηστοίαν Reg. G. — *Ibid.* ἐκκλῆσαι cum Vrsino
correxerit Casaub. Mendose ἐκκλίσσαι ed. 1. Aug. Reg. F. G.
Vesont. sed in hoc ab eadem manu superscriptum α. (No-
scimus quid habeant Vrb. Med. Tub. e quibus nil nota-
tum.) In Fragm. hist. XLIII. ex Polybio citatur: ἐκεί τῶν
Θηλυκῶν ἐκκλείουσιν οἱ καιροί. Et Diodor. Sicul. XVIII. 3.
ἐκκλεισθεὶς ὑπὸ τῶν καιρῶν.
- Vers. 4.** *Vers. 4.* ἵνα μὴ λόγοι λεγώνται. Speciem: utique
habet γένωνται, licet solus id det Med. Ceterum & ali-
bi duo ista verba inter se permutata vidimus X. 47, 4
confr. ad I. 6, 2:
- Vers. 6.** *Vers. 6.* Ἀππιου Κλαύδιον, χιλιάρχον ὄντα τότε. —
τότε; tunc: nam postmodum praetor, & A. V. 569. con-
sul est factus. — *Ibid.* ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἀπὸ καὶ
deest Reg. F.
- Vers. 9.** *Vers. 9.* Θήβας. Corrupte Θήβας ed. 1. Reg. F. Tub.
— *Ibid.* ἀποτιθέσθαι. ἀποθεύων Reg. G. — *Ibid.* Ἰασσοῦ
Casaub. & seqq. Vide ad XVI. 12, 1. — *Ibid.* τὸν Κόρα-
τον. τὴν Κόρατον. ed. Gron. & Ern. in vitis mactis & vici-
tudi:
- Vers. 10.** *Vers. 10.* τὰ κατὰ τὴν Ἰλλ. τὰ deest Reg. F. G. —
Ibid. ὅσοι παρίστανται. Forſan παρίστανται scripsit. Socrates
τότε διασπορόμενους dixerat, c. 6, 3.

Cap. IX.

CAPVT IX.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* δυσμεροστούμενον. δυσμεροστούμενον ora ed. 1.
& sic Aug. in contextu, male: sed vera lectio ibidem in
marg. ab eadem manu.
- Vers. 2.** *Vers. 2.* καὶ τὰ κατὰ τὴν ὕψος αὐτῆς συγκατένευον. συ-
κατένευον Reg. F. G. Tub. & Vesont. ex emend. συγκατένευον
Vrsino:

Vrsino: ex conject. ut putamus; sic vero & Vef. ex prima scriptura: quod, quamquam nusquam aliàs ita usurpatum, l. verbum reperiatur, tamen speciem habere aliquam videri possit, accipiendo pro κλίνειν vel ἐγκλίνειν, nisi & aliàs verbum συγκλείειν simili quadam ratione constructum videremus; velut συγκλειόμενος ὑπὸ τῶν καιρῶν II. 60, 4. ἐν τῇ ὥρᾳ συγκλειούσης, scil. αὐτοῦς, hora vel tempore *iei jam in arctum eos includente, jam prementis, urgente*, [VII. 7, 3. Alias loquendi formas dabit, Lexicon Polybianum. Igitur vis hujus dictionis, ἡ ὥρα ἐν ᾗ συγκλείεται. αὐτοῦς, hæc fere erit: *hora vel tempus illi concludit eos in seram vesperam, id est cogit eos ut in seram vespere rem trahant.*

Vef. 2.

Vers. 4. τῶν γὰρ δὴ. δὴ deest Reg. G. — Ibid. συμβα. Vef. 4. καὶ. συμβαντικῶν Reg. F. G. Tub. — Ibid. ἡ γὰρ ἐν αὐτῷ Vrsino correxit Casaub. & proxime accedit Vrb. in quo est ἡ γὰρ ἐν αὐτῷ. Ceteri omnes ἡ γὰρ ἐν αὐτῷ cum ed. 1.

Vers. 8. ἐκποιῶν, ἕκτεν. Probum verbum, & aliàs fere Vef. 2. mentatum Polybio. conf. ad III. 36, 3. Temere in ἐκποιῶν mutatum voluit Vrsinus.

Vers. 9. τῇ ἐκείνων γνώμῃ, ad explorandam patrum voluntatem. Constructio ad sensum, πρὸς τὸ σημανόμενον, non ad literam, cum ἐκείνων referatur ad τὴν σύγκλητον. conf. ad c. 11, 2. — Ibid. τὸν ἐπιφερόμενον καιρὸν, ingruentem tempestatem, nempe hiemis rigorem. conf. ad c. 1, 1. Adde cap. 11, 1.

C A P V T X.

Cap. X.

Vers. 1. συγκαταθεμένων. Mendose συγκαταθεμένων Vef. 1. id. 1. Reg. F. & Vef. a pr. manu

Vers. 2. παρ' αὐτῶν cum Scalig. correxit Casaub. Vef. 2. vespeream παρ' αὐτῶν ed. 1. cum instis. — Ibid. καταγγέλλοντες Cas. cum Vrb. Aug. & Vrsino. καταγγελλόμενοι id. 1. Reg. F. G. Vefont.

- Verf. 3. *Verf. 3.* καθ' αὐτὸν. Casaub. Aug. Vef. κατ' αὐτὸν ed.
1. καθ' αὐτὸν Reg. F. G. — *Ibid.* πρόβλημα edd. Vrb.
Aug. πρόβλημα Reg. F. G. Tub. πρόβλημα Vef.
- Verf. 5. *Verf. 5.* ἵνα κατὰ Casaub. ex Vrsini conject. Cor-
rupte εἶναι κατὰ ed.oi. cum msstis.
- Verf. 6. *Verf. 6.* δι' αὐτοῦ ed. 1. cum msstis. δι' αὐτοῦ Ca-
saub. sua auctoritate.
- Verf. 7. *Verf. 7.* εὐαγωγ. μὲν ὄντα Casaub. cum Vrsin. μέν-
τα ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* τοῖς ἐκῇ Φίλοις cum
Scalig. correxit Casaub. Et dativum casum requirebat ver-
bum ἐξακολουθήσαντα τοῖς ἐκῇ Φίλοις ed. 1. cum msstis.
— *Ibid.* Φαντασίαν δὲ ποιήσαντα. — „Livius ergo, seu
suo errore, seu librariorum culpa, discedit a Polybio
Græcus, additum legationi regem Amyndrum, ait,
propter nominis regii splendorem; Romanus Romanos.
Habet utriusque ratio probabilitatem, sed Polybii magis.
Idem Livius etiam vocabulum ἀδελφίδος vertit sororis fi-
lius, ex eoque repetit Casaubonus: sed potest pari modo
fratris filius esse. Vtrum rectius sit, quamquam nil re-
fert, est tamen dubium: nam in hac re decernenda Livii
auctoritas satis magna & idonea non est.“ REISKIUS. —
Vide Livii interpretes ad XXXII. 36. extr. Quod verò
cognitionem adtinet familiarum Romanarum, non vide-
mus cur contestemur Livii auctoritatem, ubi nihil contra
pugnat.
- Verf. 8. *Verf. 8.* Μετὰ δὲ τοῦτον, post hunc. Nil variant libri.
Ex Livio quidem l. c. videri posset μετὰ τούτου legendum,
cum hoc. Sed Polybius sibi constat. Amyndrum, in-
quit, ἐξέπεμψε παραχρῆμα, statim misit; post hæc
ceteros. — *Ibid.* Φολοῦιον. Sic efferre veteres Græci Φολο-
νίον nomen consueverunt.
- Verf. 9. *Verf. 9.* Τριγωνεύς. Τριγωνεύς, per gamma, ed.
1. inquit msstis. Ceterum de hujus nominis scriptura
conf. notata ad IV. 3, 5.
Ibid. Ἀρσινεύς. — „Stephanus Byz. hac voce: τὸ
ἑθνικὸν Ἀρσινόης, καὶ Ἀρσινεύς, ὡς Πολύβιος ἐννάτη.
ΕΒΖΗ-

[Exhibuimus IX. 45, 2.] Desideramus hodie noni libri locum illum, in quo nomen gentile ab Arfinoë, urbe Aetolica, ductum, quondam legebatur, si legebatur, neque ille error aut memorie Stephani aut librationum ejus est. Conf. p. 1451, 37. REISKIUS. — Locus a Reiskio citatus, nobis est XXX. 14, 5. Adde IX. 45, 1.

Vers. 9.

Vers. 10. Νικόμαχος Ἀκαρνάν τῶν δ' ἐν Θούρῳ καὶ Φευγύτων, κατοικοῦντων δ' ἐν Ἀμβρακίᾳ. — „Videtur quidem Θούρου sribendum esse: vide Interpp. ad Stephanum Byzant. voc. Θούρα, & Constantini Cephalæ Antholog. Græc. carm. 730. Vt tamen judicium suspendam, facit locus ejusdem Stephani, [ibid.] ubi ait, Ἀνδριῶν δὲ Θούριος Φησιν. Est hoc Thyrium Acarnaniæ oppidum. Quare cum post verba τῶν δ' ἐν Θούρῳ καὶ Φευγύτων hominis Acarnanis nomen sequi debeat, id autem non sequatur (nam Theodotus Pheræus huc non pertinet, homo Thessalus, & e Thessalia exsul, tunc autem apud Strabonem habitans; qui non potest idem & e Thessalia & ex Acarnania exulare, & tamen in Acarnaniā idem rem habere familiarem; id quod tamen ex vulgata sequitur;). ex eo colligo, punctum post Ἀκαρνάν commate mutari; & δὲ in τῶν δ' ἐν Θούρῳ deleri oportere, ut sententia sit: Νικόμαχον illum natione quidem Acarnensem fuisse; oppidum autem Thyriensem, & e Thyrio patria ab adversa factione ejectum.“ REISKIUS. — Nihil verius hac observatione doctissimi perspicacissimique viri, quam & manuscripti codices omnes cum ed. 1. consentientes confirmant, in quibus minus recte quidem punctum post Ἀκαρνάν ponitur, sed particula δὲ ante ἐν Θούρῳ non comparet: ex quo cum intelligi deberet; id, quod & rationes a Reiskio oppositæ docere poterant, nempe; verba τῶν ἐν Θούρῳ καὶ Φευγύτων, κατοικοῦντων δ' ἐν Ἀμβρακίᾳ, ad Νικόμαχον Acarnanem pertinere, & interposito puncto (quod etiam post Ἀμβρακίᾳ ponunt codices omnes cum ed. 1.) a sequentibus separanda esse; Casaubonus contra, ante ἐν Θούρῳ temere inserta particula δὲ, & punctum post Ἀμβρακίᾳ

Vers. 10.

Verf. 3. quem vulgo ita edunt: *Ἰπποκρούειν ἀντιφθόγισσθαι*. ἀντιφθόγισσθαι ἀπὸ τῆς ἀπλῆς, καὶ ὡς ἔτυχα. τὸ δὲ ἰπποκρούειν ἐπὶ τῶν δορυβ. &c. quæ ita vertunt: *Ἰπποκρούειν interdum significat obloqui, obstreperere, simpliciter & temere contradicere. Vel ἰπποκρούειν dicitur de illis qui tumultuantur &c.* Sed, verum si quæris, aliter istud & Suidas dixit, & e quo ille depromsit, Scholiastes Aristoph. ad Acarnan. vl. 38. Scilicet hoc voluerunt: *Verbum ἀντιφθόγισσθαι simpliciter & quovis modo contradicere denotare; sed ἰπποκρούειν de his usurpari qui tumultuosa obstreperunt.*

Verf. 4. Verf. 4. εὐθιγέος. Livius: *ἔστιν οὐκ ἀδύνατον εὐθιγέος*. Perperam εὐθιγέος Reg. G. In codice Vefont. quum mutilatum nomen θιγέος esset, (sic absque accentu, quemadmodum & in Reg. F.) ab eadem manu superscriptum inter lineas est primum εὐ, deinde rursus εὐ. εὐθιγέος, a verbo θίγω, *tango*, passivam habere notionem videtur, quemadmodum & apud Suidam εὐθιγέον exponitur εὐθιγέος, εὐφελάφηνον, *quod facile tangi & contrahi potest*. Quare haud improbabiler HENR. STEPHANVS in Thef. Gr. Ling. T. I. col. 1560. dubitari posse ait, annon εὐθιγέος & εὐθιγέως pro *dicax* & *dicaciter* potius scribendum sit, a θίγω, id est *acuo*, quod *dicaces acuto* esse ingenio soleant. Ac sane sic apud Herodian. Hist. IV. 7. ubi vulgo εὐθιγέως τε πρὸς τὰ λεχθέντα ἀποκρίνεσθαι ediderunt, εὐθιγέως habet Vindobonensis codex, *acuto ad ea, quæ dicta sunt, respondere.*

Verf. 8. Verf. 8. ἄρῃς correxit Casaub. Mendose ἄρῃς ed. 1. omni mssis. — Ibid. ἄγειν λαφύρον ἀπὸ λαφύρου. — 1. Fa- teor, ait REISKIUS, me non intelligere, quid sit *capere spoliū a spolia*, vel *prædam a præda*. Ex interpretatione subjecta [cap. seq.] conijcerem legendum esse ἄγειν λαφύρον ἀπὸ ἀλαφύρου, *prædam agere ab imprædabili*, h. e. ex eo agro, & ex ea parte, quæ per jura divina & humana deberet ipsis sacra & sancta esse atque inviolabilis; nisi pari modo altera dictio insequens, *Αἰτωλίων ἐκ τῆς Αἰτωλίας αἰρεῖν*, superiorem confirmaret; quamquam, quid sit *tollere*

tollere Aetoliam ex Aetolia non intelligo. Intelligerem, Vers. 2.
 si dixisset *Αἰτωλίαν ἐξ Ἑλλάδος ἀρεῖν*, prius *se passuros*,
Aetoliam e Gracia eximi & tolli. Quod si ergo necesse
 est, ut sententia bona insit illi dictioni *λάφυρον ἀπὸ λαφύ-*
ρου ἄγειν, oportebit *λάφυρον* primo loco significare id
 quod vulgo solet, *pradam*; posteriore, *rem unde praeda*
agitur, agrum aut civitatem quæ expiletur. Erit itaque
 sententia, *pradam agere ab eo qui habeat quod ei eripi*
possit. — Hæc ille. — Proverbiale fuisse dicendi genus,
pradam a præda agere, satis adparet, Aetolis usitatum,
 & ab ipsis fortasse inventum, cujus hæc erat sententia,
oradam agere unde agitur. Dicebant nempe, ut quidem
 intelligitur ex eis quæ mox subjiciuntur, Aetoli: *Σὶ ἡί,*
qui sunt nostri amici, ex illorum agro, qui pariter sunt
amici nostri, prædam agunt; quidni & nos cum eis præ-
dam agemus, atque adeo partem prædæ in nostros usus
convertemus? Quandoquidem ita est, ut præda ex hoc agro
agatur; satius est, ut pars prædæ nobis cedat, quam ut
omnia cedant aliis. Dictio illa *Aetoliam ex Aetolia tollere*
 non ita mira videri debuit Reiskio: simili loquendi for-
 mula Cicero *hominem ex homine exuere* dixit. *Aetoliam*
ex Aetolia prius ablaturus se dixerunt, id est, *Aetoliam*
prius deletam velle, vel, malle se, Aetolos non amplius esse
Aetolos; quam istam legem tolli.

CAPUT V.

Cap. V.

Vers. 1. διασαφῶν. διασαφῶν ed. 1. temere & invitis Vers. 1.
msstis.

Vers. 2. καὶ παρὰ ἑαυτοῖς ἀμφοτέροις τοῖς πολεμοῦσι, Vers. 2.
καὶ τὴν χάριν ἄγειν τῶν ἀμφοτέρων. Mssti libri ad unum
 omnes sic dant: *καὶ παρὰ ἀμφοτέροις τοῖς πολεμοῦσι, καὶ*
τὴν χωρ. &c. Editio 1. sic: *καὶ παρὰ τοῦ ἀμφοτέροις πο-*
λεμοῦσι, καὶ τὴν χωρ. &c. Casaubonus & sequentes: *καὶ*
παρὰ ἀμφοτέροις πολεμοῦσι, τὴν χωρ. &c. Forte Polybius
 sic scripserat: *καὶ παρὰ ἀμφοτέροις τοῖς πολεμοῦσι πολε-*
μεῖν, καὶ τὴν χωρ. &c. Livius; *ut adversus socios ipsi*
smos,

suos, publica tantum auctoritate demta, juventutem suam militare sinant, Et contraria persæpe acies in utraque parte Aetolica auxilia habeant.

Verf. 4. *Verf. 4.* νῦν εἰ φίλος ὑπάρχων. Sic bene Casaub. ex ingenio. νυνὶ φίλος ed. i. cum msstis, νυνὶ φίλος Vrb. — *Ibid.* Προυσίῳ δὲ σύμμαχος. Plus est σύμμαχος, socius, quam φίλος, amicus. Sic & apud Romanos; ut notavimus ad Appiani Eclog. XIII. de rebus Gallicis. Confer Liv. XLV, 25. — *Ibid.* τοῦ αὐτοῦ συμμαχοῦ. Sic scripsimus cum Aug. & putamus sic & alij codices. αὐτοῦ edd. Est autem αὐτοῦ (per ellipsin pronominis possessivi primæ personæ) idem ac ἐμμεντοῦ, ut sæpe alias.

Verf. 5. *Verf. 5.* Μακρόνας prætulimus, quod dedit Aug. Ceteri vulgo Μακρόνα.

Verf. 7. *Verf. 7.* ποίας δὲ καλεύετε. Refertur hoc verbum, ut monuit Reiskius, ad nominativos οἱ καίουντες, καὶ καλεῖσθαι, qui præcesserant verf. 5. Possis ποίας δὲ suspicari, sed & δὲ bene habet, *ecqua vtro, ecqua tandem;* præsertim post parenthesin.

Verf. 8. *Verf. 8.* τὸ γὰρ τῶν Ἀγραίων ἔθνος. Ex Polybii libro decimo οὕτω, ut monuimus ad hujus libri initium, verba hæc citavit Stephanus Byz. ad voc. Ἀγρίων, ita quidem ut Ἀγραίων apud Stephanum vulgo legatur; sed quod si consideraveris, quod Berkelius monuit, in veteribus Stephani editionibus & in msstis codicibus non legi παρὰ Πολυβίῳ δὲ διὰ τοῦ αἰ, sed διὰ τοῦ α, probabile sit, apud eundem pariter non Ἀγραίων, sed Ἀγραίων scriptum oportuisse, sive hoc a primo casu Ἀγραῖο sit, sive ab οἱ Ἀγραῖοι, sive ab Ἀγραῖς. confer eundem Steph. in Ἀγραῖοι. Eandem formam in genit. plur. Ἀγραίων exhibent codices Thucydidis II. 102. ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δελοπίης καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων &c. quamquam apud Strabonem, eadem ferè verba lib. X. p. 449 sq. repetentem, Ἀγραίων vulgo scripserunt, ediderunt certe; quod usitatus utique est nomen, & alias Thucydidī Strabonique frequentatum.

Agrippa

græcos istos five *Aggræos* in *Græcos* mutarunt codices Li-
ani, XXXII. 34. Ceterum Stephanum si audias, puta-
es eisdem *Aggræos* vel *Agræos* a Polybio hic dici, qui
liās *Agriænes* vocantur: quod plane contra est. *Agræi*
ætolici sunt populi; *Agriænes* Thracicus vel Pannoni-
us, longe ab illis ad septentrionem remotus, ad Strya-
nonen fluvium habitans, ut Thucydides docet II. 96. &
trabo in Excerptis ex fine libri VII. p. 331.

Ibid. τὸ τῶν Ἀποδοτίων. In hoc nomine nil variant
bri nostri. Ἀποδοτί per w ediderunt apud Stephanum
lyz. & Ἀπόδοτι apud Thucyd. III. 94. ubi tamen allu-
tiam o breve habent. Confer quæ ibi Dukerns notavit.

Verf. 9. ἡ τούτων μὲν παραχωρεῖται μοι, — , Prodit. *Verf.* 9.
oc μὲν, alterum membrum, in quo δὲ fuit olim, deside-
ari: ex. c. τῆς δ' ἁλῆς Ἑλλάδος φθονεῖται. REISKIUS.
— Nobis vero particula μὲν, sicut Latinorum *quidem*, non
necessario requirere sequentem δὲ videtur: & percommo-
o tacetur & in mente retinetur alterum membrum. Et-
im paulo ante in illis verbis, ὥστε παρὰ μὲν τοῖς Αἰτω-
λοῖς (*verf.* 3.) μὲν habuimus, nulla sequente particula ad-
ersativa; nam ἀλλὰ, quod ibi sequitur, non ad μὲν re-
rtar. Sed nimirum ibi suspecta Reiskio illa particula
uerat, qui παρὰ μόνους Αἰτωλοῖς malebat; at id quidem
stra necessitatem. *conf.* c. 2, 6. Ad totum vero hoc Phi-
ippi responsum hæc præterea notavit idem REISKIUS:
Ridiculum hujus orationis in eo fuit: primum, quod
Philippus per cavillatoriam interrogationem Aetolos affir-
nat sibi cedere has regiones, quas priusquam amitterent
itam citius erant ipsam missuri: deinde, quod Aetoli au-
lebant, Philippo ceteris urbibus græcis ut excederet im-
eritate, quod eas per vim & cepisset & teneret, qui ipsi
ollent Amphiloehis, Apodotis & Agræis libertatem red-
lere, quos eodem jure in potestate haberent, atque Phi-
ippus Græcos: tertio, quod pro Græcis loquerentur, &
orum causam agerent, qui ne ipsi quidem Græci essent.

Cap. VI.

CAPVT VI.

- Vers. 1. *Vers. 1.* ἐν μὲν Ἰσφ κρητῶ ἐν Ἰσφ κρητῶν dixerit XVI. 27, 2.
- Vers. 6. *Vers. 6.* τῶν τιμῶν τῶν ἀπηντ. recte Casaub. cum Aug. * τῶν τιμῶν τῶν ἀπηντ. ed. 1. cum ceteris.
- Vers. 8. *Vers. 8.* τοῦ Κορίνθου. Conf. ad IV. 67, 8.

Cap. VII.

CAPVT VII.

- Vers. 1. *Vers. 1.* τὸν λόγον. τὸν deest ed. 1. inuitis mastis. — *Ibid.* ἐπίστηται merito correxit Casaub. ἐπίστηται ed. 1. cum mastis. — *Ibid.* καὶ τόπων. Corrupte καὶ τόπων Aug. Hinc καὶ τῶν ἐν τοῖς Reg. F. G. Vel.
- Vers. 2. *Vers. 2.* Ἀρίστανος. Vide notata ad cap. 1. 4.
- Vers. 3. *Vers. 3.* ἤδη δὲ τῆς ἡμέρας συγκαταστήσας. Vide ad cap. 3. 2. — *Ibid.* τούτων λόγος. Perperam τούτων λόγους ed. 1. cum Reg. F. G. Vel. — *Ibid.* δοῦναι πάντας. Sic ed. 2. consentientibus mastis, recte. conf. vers. 7. πάντα edidit Casaub. nescimus consilio ne, an casu; idque propagatum in ceteras editiones.
- Vers. 4. *Vers. 4.* οὐκ ἔχεν μεθ' ὧν βουλεύεται. βουλεύεται in indicativo modo cum ed. 1. agnoscunt codices omnes; nec aliud poscit usus græci sermonis. Temere βουλεύεται Casaub. & seqq. cum Vrsino. μεθ' ὧν recte ex Urb. recepit idem Casaub. & sic Tub. & Vrsini codex, nec ex Med. adfertur discrepantia. Mendose μεθ' ὧν Aug. Reg. F. G. Vel. Hinc μεθ' οὗ ed. 1. — *Ibid.* βούλεσθαι δὲ διαλεῖσθαι. Haud absurde sane statuere cum Casaubono licet, verbum βουλεύεσθαι ob simile verbi præcedentis initium intercedisse. Sed quod δὲ διαλεῖσθαι idem scripsit, non placet: nulla enim vis h. l. verbo διαλεῖσθαι, id est, *ueniens*, inesse potest. διαλεῖσθαι intelligi poterit, *perlegens, relagens, oculis ac mente percurrens*. Sic etiam Græci dicunt διαλεῖσθαι πρὸς αὐτὸν, *secum reputare, animo versare*: sed hoc quidem deinde separata dictione αὐτῇ λόγον δοῦναι exprimit Polybius, quæ id ipsum sonat *secum reputare*; cujus dictionis vim non capiens scriba codicis Reg. G. sua auctoritate vocab.

vocab. πάντας adjecit, αὐτῷ λόγον δοῦναι πάντας. Si cui
Reiskii potior videbitur ratio, δι' ὃ vel δι' ἃ θέλει αὐτῷ
λόγον δοῦναι, non magnopere cum eo nos quidem con-
tendemus.

Vers. 5. μὴ βουλόμενος δὲ &c. Cum sic edidisset Ca-
saubonus: μὴ βουλόμενος δὲ τοῖς ἄλλοις μὴ δὲν εἰπεῖν
δοκεῖν, ἀντίσκηψε τὸν Φίλιππον, εἰπὼν οὕτως. Εἰ-
κότως, ἔφη, Φίλιππε μόνος εἶ νῦν. ad hæc REISKIUS sic
commentatus est: „Pro tribus verbis, μηδὲν εἰπεῖν δοκεῖν,
est in Herwagi & Aug. μὴ δοκεῖν. Unde colligo, Poly-
bium dedisse; μὴ δοκεῖν ἀντισκώπει τὸν Φίλιππον, εἴ-
παν οὕτως. Εἰκότως ἔφη, Φίλιππε, μόνος εἶναι νῦν. Ne
videretur aliis, facetia diserti Philippi insultum dimisisse,
sic ait: Recte ais, Philippe, solum te nunc esse.“ — Cum
Casauboni exemplo consentiunt msssti, nisi quod pro μηδὲν
εἰπεῖν δοκεῖν non solum ed. s. & Aug. sed & ceteri omnes
codices μὴ δοκεῖν dant, & verbum εἰπεῖν ignorant. Iam
in posterioribus verbis merito nos Reiskii emendationem
adoptasse, (ἐφη, pro ἔφη, & εἶναι pro εἶ) facile, putamus,
omnes largientur: nisi forte ~~deletam partem~~ εἶναι cen-
seat aliquis, & εἶ νῦν ex εἶναι corruptum statuat, quod
facile concederimus. Sed in eis quæ præcedunt, veremur,
ne utraque ratio, tam Reiskii, quam Casauboni & per se
non satis placere possit, & nimis a librorum scriptura vi-
deatur recedere. Ac verissima fortasse fuerit Vrsini emen-
datio, qui, ceteroquin scripturam codicum tenens, parti-
culam μὴ ante δοκεῖν deletam voluit, ut sit: μὴ βουλόμενος
ἀπὸ τοῖς ἄλλοις δοκεῖν, ἀντίσκηψε τὸν Φίλ. εἰπὼν οὕτως, id
est: nolens autem aliis videri (scilicet, libenter audire Phi-
lippum, illos facete ludentem) vicissim Et ipse in illum joca-
tus est, dicens &c.

Vers. 6. συμβουλεύοντας. συμβουλεύοντας ed. Er-
nest. refragantibus mssstis, & præter necessitatem. — *Ibid.*
Σαρδόνιον. σαρδάνιον Vrb. non male. Vide Homeri
interpretes ad Odys. XX. 301 seq. & Erasmi Chiliades.

Vers.

Vers. 1.

Vers. 8. Post τόπας satis erat *comina* ponere; ut est in
 aliis editionibus. — *Ibid.* ἐν ᾧ πάντες ἦσαν, πάντας μὲν
 παρέστησαν αὐτὸν ὁμοῦ ἦσαν malebat Reiskius.

Cap. VIII.

CAP V T VIII.

Vers. 2.

Vers. 2. ἀπορίαν. ἀπορείαν ed. 1. Reg. F. G. Ves. Et
 mox δυσχερηστάαν Reg. G. — *Ibid.* ἐκκλῆσαι cum Vrsino
 correxit Casaub. Mendose ἐκκλίσαι ed. 1. Aug. Reg. F. G.
 Vesont. sed in hoc ab eadem manu superscriptum α. (No-
 scimus quid habeant Vrb. Med. Tub. e quibus nil nota-
 tum.) In Fragm. hist. XLIII. ex Polybio citatur: ἀπὸ τοῦ
 Φιλίππου ἐκκλείουσιν οἱ καιροί. Et Diodor. Sicul. XVIII. 3.
 ἐκκλεισθεὶς ὑπὸ τῶν καιρῶν.

Vers. 4.

Vers. 4. ἵνα μὴ λόγοι λέγωνται. Spécimen utique
 habet γένωνται, licet solus id det Med. Ceterum & alibi
 duo ista verba inter se permutata vidimus X. 47, 4.
 consi. ad I. 6, 2.

Vers. 6.

Vers. 6. Ἀππὸν Κλαύδιον, χιλιάρχον ὄντα τότε. —
 τότε; tunc: nam postmodum prætor, & A. V. 569. cons-
 sul est factus. — κρισκ. — *Ibid.* ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἀπὸ καὶ
 deest Reg. F.

Vers. 9.

Vers. 9. Θάλασσαν. Corrupte Θάλασσαν ed. 1. Reg. F. Tub.
 — *Ibid.* ἀποδοῦναι. ἀποδοῦναι Reg. G. — *Ibid.* Ἰασσοῦ
 Casaub. & seqq. Vide ad XVI. 12, 1. — *Ibid.* τὸν Κόρινθον.
 τὴν Κόρινθον. ed. Gron. & Eon. in vitis mactis & vocis
 add.

Vers. 10.

Vers. 10. τὰ κατὰ τὴν Ἰλλ. τὰ deest Reg. F. G. —
Ibid. ὅσοι παρῆσαν. Forſan παρῆσαν scriptit. ὅσοι
 τοὺς διασκευομένους dixerat, c. 6, 3.

Cap. IX.

CAP V T IX.

Vers. 1.

Vers. 1. δυσχερηστέρων. δυσχερηστέρων ora ed. 1.
 & sic Aug. in contextu; male: sed vera lectio ibidem in
 marg. ab eadem manu.

Vers. 2.

Vers. 2. δὲ τὰ κατὰ τὴν ὥραν ἡσυχίας. συγκλίναν. συγ-
 κλίναν Reg. F. G. Tub. & Vesont. ex emend. συγκλίναν
 Vrsino.

Vrsino: ex conject. ut putamus; sic vero & Vef. ex prima scriptura: quod, quamquam nusquam aliàs ita usurpatum id verbum reperiatur, tamen speciem habere aliquam videri possit, accipiendo pro κλίνειν vel ἐγκλίνειν, nisi & illas verbum συγκλείειν simili quadam ratione constructum ideremus; velut συγκλειόμενος ἐπὶ τῶν καιρῶν II. 60, 4. δη τῆς ὥρας συγκλειούσης, scil. αὐτοῦς, hora vel tempore *iei jam in arctum eos includente, jam prementis, argente* [VII. 7, 3. Alias loquendi formas dabit Lexicon Polybianum. Igitur vis hujus dictionis, ἡ ὥρα ἐστὶ ὅψις συγκλείειν. αὐτοῦς, hæc fere erit: hora vel tempus illi concludit eos in seram vesperam, id est cogit eos ut in seram vespere rem trahant.

Vef. 2.

Vers. 4. τῶν γὰρ δὲ. δὲ deest Reg. G. — *Ibid.* συμβαίνον. συμβαντικὴν Reg. F. G. Tub. — *Ibid.* ἡ γράμματα Vrsino correxit Casaub. & proxime accedit Vrb. in quo est ἡ γράμματα. Ceteri omnes ἡ γράμματα cum ed. 1.

Vers. 8. ἐκποιῶν, ἕκον. Probum verbum, & aliàs frequentatum Polybio, conf. ad III. 36, 3. Temere in ἐκποιῶν mutatum voluit Vrsinus.

Vers. 9. τῆς ἐκείνων γνώμης, ad explorandam patrum voluntatem. Constructio ad sensum, πρὸς τὸ σημανέμενον, non ad litteram, cum ἐκείνων referatur ad τὴν σύγκλητον. conf. ad c. 11, 2. — *Ibid.* τὸν ἐπιφαιρόμενον καιρὸν, ingratam tempestatem, nempe hiemis rigorem. conf. ad c. 1, 1. Adde cap. 11, 1.

C A P V T X.

Cap. X.

Vers. 1. συγκαταθέρμενον. Mendose συγκαταθέρμενον vef. 1. id. 1. Reg. F. & Vef. a pr. manu

Vers. 2. παρ' αὐτῶν cum Scalig. correxit Casaub. vef. 2. Perperam παρ' αὐτῶν ed. 1. cum insitis. — *Ibid.* καταγγεήσαντας Cas. cum Vrb. Aug. & Vrsino. καταγγεήσαντας id. 1. Reg. F. G. Vefont.

- Vers. 3. *Vers. 3.* καὶ αὐτὸν, Casaub. Aug. Vef. κατ' αὐτὸν ed.
1. καὶ αὐτὸν Reg. F. G. — *Ibid.* πρόβλημα edd. Vrb.
Aug. πρόβλημα Reg. F. G. Tub. πρόβλημα Vef.
- Vers. 5. *Vers. 5.* ἵνα κατὰ Casaub. ex Vrsini conject. Cor-
rupte εἶναι κατὰ ed.oi. cum msstis.
- Vers. 6. *Vers. 6.* δι' αὐτοῦ ed. 1. cum msstis. δι' αὐτοῦ Ca-
saub. sua auctoritate.
- Vers. 7. *Vers. 7.* εὐαγωγ. μὲν οὐτα Casaub. cum Vrsin. μένου-
σα ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* τοῖς ἐκῇ φίλοις cum
Scalig. correxit Casaub. Et dativum casum requirebat ver-
bum ἐξακολουθήσαντα. τοὺς ἐκῇ φίλους ed. 1. cum msstis.
— *Ibid.* φαντασίαν δὲ ποιήσαντα. — „Livius ergo, seu
suo errore, seu librariorum culpa, discedit a Polybio,
Græcus, additum legationi regem Amynaudrum, ait,
propter nominis regii splendorem; Romanus Romanos.
Habet utriusque ratio probabilitatem, sed Polybii magis.
Idem Livius etiam vocabulum ἀδελφιδῶς vertit sororis fi-
lius, ex eoque repetit Casaubonus; sed potest pari modo
fratris filius esse. Vtrum rectius sit, quamquam nil re-
fert, est tamen dubium: nam in hac re decernenda Livii
auctoritas satis magna & idonea non est.“ *περικλινς.* —
Vide Livii interpretes ad XXXII. 36. extr. Quod vero
cognitionem adinet familiarum Romanarum, non vide-
mus cur contestemur Livii auctoritatem; ubi nihil contra
pugnat.
- Vers. 8. *Vers. 8.* Μετὰ δὲ τούτου, post hunc. Nil variant lib.
Ex Livio quidem l. c. videri posset μετὰ τούτου legendum,
cum hoc. Sed Polybius sibi constat. Amynaudrum, in-
quit, ἐξέταμπε παραχρῆμα, statim misit; post hæc
ceteros. — *Ibid.* Φολούιον. Sic efferre veteres Græci Φολ-
υῖν nomen consueverunt.
- Vers. 9. *Vers. 9.* Τριγωνισύς. Τριγωνεύς, per gamma, ed.
1. inquit msstis. Ceterum de hujus nominis scriptura
conf. notata ad IV. 3. 5.
Ibid. Ἀρσινεύς. — „Stephanus Byz. hac voce: τὸ
ἄσυνικόν Ἀρσινόης, καὶ Ἀρσινεύς, ὡς Πελοπίδης ἐνέτα.
Esh.

[Exhibuimus IX. 45, 2.] Desideramus hodie noni libri locum illum, in quo nomen gentile ab Arfinoë, urbe Aetolica, ductum, quondam legebatur, si legebatur, neque ille error aut memorie Stephani aut librariorum ejus est. Conf. p. 1451, 37. REISKIUS. — Locus a Reiskio citatus, nobis est XXX. 14, 5. Adde IX. 45, 1.

Vers. 9:

Vers. 10. Νικόμαχος Ἀναγνάν τῶν δ' ἐκ Θουρίου καὶ Φρυγῶν, κατοικοῦντων δ' ἐν Ἀμβρακίᾳ. — „Videtur quidem Θουρίου scribendum esse: vide Interpp. ad Stephan. Byzant. voc. Θουρία, & Constantini Cephalæ Antholog. Græc. carm. 730. Vt tamen judicium suspendam, facit locus ejusdem Stephani, [ibid.] ubi ait, Ἀνδροτίων δὲ Θουρίος Φρυγ. Est hoc Thyrium Acarnaniæ oppidum. Quare cum post verba τῶν δ' ἐκ Θουρίου καὶ Φρυγῶν hominis Acarnanis nomen sequi debeat, id autem non sequatur; (nam Theodotus Phereus huc non pertinet, homo Thessalus, & e Thessalia exsul, tunc autem apud Stratos habitans; qui non potest idem & e Thessalia & ex Acarnania exsulare, & tamen in Acarnania idem rem habere familiarem; id quod tamen ex vulgata sequitur;). ex eo colligo, punctum post Ἀναγνάν commate mutari; & δὲ in τῶν δ' ἐκ Θουρίου deleri oportere, ut sententia sit: Νικόμαχον ἵκναι τῆς ἐκ Θουρίου καὶ Φρυγῶν, κατοικοῦντων δ' ἐν Ἀμβρακίᾳ, ad Νικόμαχον Acarnanum pertinere, & interposito puncto (quod etiam post Ἀμβρακίᾳ ponunt codices omnes cum ed. 1.) a sequentibus separanda esse; Casaubonus contra, ante ἐκ Θουρίου temere inserta particula δὲ, & punctum post Ἀμβρακίᾳ

Vers. 10

Vers. 10. in comma mutato, pugnantiā dicere fecit Polybium, & vestigia simul veræ scripturæ atque sententiæ auctoris prorsus obscuravit. Quæ tamen non sefellerunt Reiskii sagacitatem: cujus monito cur non obtemperaverimus, præsertim cum consentientes ob oculos haberemus veteres libros omnes, jam ipsi nescimus. Det veniam errori æquus Lector, & græca sic uti monitum est corrigat, pro latinis vero Casaubonianis, quæ imprudentes tenuimus, hæc reponat: *Nicomachus Acarnan, ex sis qui Thurio aufugerant, & in Ambracia nunc habitabant. De Thyrio vel Thurio* conf. IV. 6, 2. & 25, 3. ibique notata.

Ibid. Ἀμβρακία. Ἀμπρακία Aug. Reg. F. G. Vefont. non male per se, ut docet Stephanus Byz. & (quem ibi laudavit Berkelius) Eustathius ad Dionysium; sed contra Polybii usum, cujus codices aliis constanter in scripturam per litteram β consentiunt, vide IV. 61 & 63. — *Ibid.* ἐν Στρατῷ. Rectius ἐν Στρατῷ penaculte, ut IV. 64, 2. V. 13, 10. V. 14, 1. & alibi: solent enim fere nomina propria, quæ aliis appellativa sunt, accentum mutare. Apud Stephanum Byz. tamen vulgo sic edunt: Στρατὸς, πῶλις Ἀκαρνανίας.

Vers. 11. *Vers.* 11. Κηφισόδωρον correxit Casaub. cum Scalig. Corrupte Κιφισόδωρον ed. 1. cum mastis. Vide omnino Pausan. I. 36. p. 88 sq.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Vers. 1. *Vers.* 1. πρὸ τοῦ τὴν σύγκλητον διαλαβεῖν. Sic recte Casaub. cum Vrsino. Mendose πρὸς & διαβαλῶν ed. 1. consentientibus mastis. Rursus *Ibid.* πρότερον corrupte dabant codices cum ed. 1. quod idem Casaubonus cum Vrsino in πότερον rectissime mutavit. Et sicut fit, ubi semel hallucinari coeperunt librarii, ut ibi mox conuulsus accedat errorum, sic vocabulum ὑπάτους ignorant libri nostri Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. nescimus an & alii: sed illud quidem jam agnoscebat prima editio; quod ibi si ex ingenio primi editoris positum est, commodius fortasse ad

ad καθισταμένων adiectum fuisset ὑπάρτων. At pro τὸν
 ἄτερον corrupte rursus eadem ed. 1. cum msstis τῶν ἀτέ-
 ρων dabat. Et hoc rursus cum Vrsino correxit Casaub. Ex
 codice Med. nullum illorum errorum notavit Gronovius;
 quod tamen non indicio est, omnia hic recte in illo codice
 legi, sed parcum fuisse Gronovium in enotandis libri il-
 lius erroribus. Ceterum *Consules*, quos hic dicit Poly-
 bius, sunt *Q. Cornelius Cethegus*, *Q. Minucius Rufus*, crea-
 ti in annum ab V. C. 557. vide Liv. XXXII. 28. Quare
 videri potest, in rebus huius anni hæc narrata a Polybio
 esse. conf. ad cap. 1. 1. & ad init. cap. 24. lib. XVI.

Vers. 2. τῶν Τίτου Φιλων. τῶν τε ὑ Τίτου Φιλων so-
 lus Aug. — *Ibid. μένεν.* — „μένεν est idem h. l. atque
 μένεν ἔν.“ REISKIUS. — Quod quonam modo dixerit
 Reiskius, non satis intelligimus: intelligeremus, si esset
 πεπεσμένων δὲ διὰ τῶν Τίτου Φιλων, ut pluralis πεπε-
 σμένων ad nomen collectivum τὴν σύγκλητον referretur, ea-
 dem ratione quam cap. 9. 9. vidimus; ut sententia esset,
postquam per amicos Titi persuasi adductique patres essent,
ut ambos consules in Italia manere juberent. Atque, ita
 fortasse scriptum reliquisse Polybium, probabile fiet con-
 nexionem narrationis expendentibus & cum Liv. XXXII.
 28. conferentibus, — *Ibid. διὰ τὸν ἀπὸ τῶν Καλτῶν Φί-*
βον. vide Liv. ibid. cap. 29 sqq.

Vers. 4. τοῦ Κορίνθου. τῆς Κορίνθου ed. Gron. & *Vers. 4.*
 Ern. temere & invitis msstis, — *Ibid. τοὺς Ἑλληνας.* Vo-
 cab. Ἑλληνας perperam deest ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub.
 Adjecit Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrsin. — *Ibid. ἐννοικί-*
λαβῶν. Vide Adn. ad IX. 24. 7. adde cap. 14. 6.

Vers. 5. ὃ γὰρ αὐτός. Cum vulgo esset ὃ absque accen-
 tu in impressis scriptisque, & deinde connecterentur ver-
 ba ἔτε τοῦτο, posito post τοῦτο commate; perspete
 REISKIUS monuit, ὃ cum gravi esse scribendum, & com-
 ma ante τοῦτο collocandum, ut sententia sit: *quod Philip-*
pus dixisset, id vel maxime verum esse. — *Ibid.* Pro ἔτε
 perperam ἔτε est in Aug. Reg. F. G. & Vefont, sed in

Vers. 5. hoc a prima manu recte ἄρα fuerat. — *Ibid.* πέδας Ἑλληνικάς. Commodius videri poterat πέδας τῆς Ἑλλάδος, ut est apud Strabon. IX. p. 428. & Appian. Eclóg. 6. de rebus Maced. T. I. nostræ edit. p. 511. Sic Livius XXXII. 37. *compedes Græciæ*. Sed πέδας Ἑλληνικάς rursus dicit Noster XVIII. 28, 6.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἀναπνεῦσαι ἀναπλεῦσαι ed. 1. Med. mendo-
se. conf. c. 14, 6. — *Ibid.* ἐγκαθημένης. ἐγκαθιμένης ed.
1. Reg. F. Vef. Hinc ἐγκαθισταμένης Reg. G. quod inter
lineas scriptum in Vef. — *Ibid.* Βοιωτούς. Βοιωτικῶν
Reg. F. Tab.

Vers. 7. *Vers. 7.* ἐναύσασθαι. Suidas ἐναύσασθαι ἐξέ-
ψασθαι. id est, *incendere*. Sic πῦρ ἐναύειν habemus apud
Polyb. IX. 40, 5. Sed hæc non sunt hujus loci. Si pro-
būm hic est verbum ἐναύσασθαι, derivandum fuerit ab αὐω,
quatenus idem atque αἶω, αἶω & ἄγω significat, verten-
dumque vel cum Ernesto in Lexico Polyb. *adspirare ad*
libertatem, vel potius *inspirare, spirare libertatem*; cum
quo convenit ἀναπνεῦσαι, quod paulo ante posuit, *respi-*
rare, libere spirare. Sed genitivus casus τῆς ἐλευθερίας
videtur aliud verbum requirere; quare ἐγχεύσασθαι
suspicati sumus, quod habuimus VII. 13, 6. Idque Casau-
boni animo obversatum fuisse videtur; cum verba ista sic
verteret, *vel levem saltem gustum aliquem libertatis posse*
numquam percipere.

Vers. 8. *Vers. 8.* ἢ δ' ἂν ἡμέρα. εἰ δ' ἂν ἡμ. ed. 1. temere &
contra codicum fidem.

Vers. 10. *Vers. 10.* ἡνύσθαι cum Vrsino scripsimus, qui ita
ex manuscripto libro corrigendum ait, qui habet ἡρῦσθαι.
Casaubonus mutato accentu ἡνύσθαι scripserat, quod tenuerunt
posteriores editores. Sicut vero τὸν πόλεμον ἀνῆρη-
κέναι Polybius dixit IX. 11, 2. *subulisse*, id est *confecisse*
bellum; sic percommodum h. l. foret ἀνῆρσθαι. Vide
notata ad prædictum locum, & ad XI. 5, 6. Rursus ad
eamdem phrasin, ἀνῆρσεν τὸν πόλεμον, respicitur XVII.
3, 8.

Ibid.

Ibid. τῶν τε Μακεδόνων προη/ημένων δις ἤδη, καὶ κα-
 τὰ γῆν πλείστων &c. Vulgatum merito defendit GRONO-
 IVS: „Interpretandum; inquit; *bis ante devictis Mac-*
cedonibus, & plerisque terrestribus comitatibus absuntis.
 intelligunt Græci clades ad Apolloniam & in Dassaretis
 philippo datas; quas & Florus respicit, [lib. II, c. 7.] di-
 ns: *bis victus rex, bis fugatus.* Vide infra, hoc libro
 p. 19. [nobis XVIII. 6, 3 sq. Adde Liv. XXXI. 39. &
 XXII. 12.] Qui aliter interpretantur, aut male censue-
 nt supplendum corrigendumque auctorem, aut alienam
 induunt sententiam.“ —

Vers. 13. ἀρρωθέντες γάρ. γάρ deest Reg. F. G. Tub. *Vers. 13.*

CAPUT XII.

Cap. XII.

Vers. 1. κατὰ μὲν οὖν εἶναι. Sic XX. 10, 17. κατὰ μο- *Vers. 1.*
 αὐτῆς ὁ πόλεμος ἐγγόνει τοῖς Αἰτωλοῖς, postquam
 iter, ut nunc, intercesserant induciæ.

Vers. 2. ἐγγόνει τίτῳ πάντα κατὰ νόον &c. Hæc, & *Vers. 2.*
 sequuntur usque ad finem capituli, Lexico suo inseruit
 idam, art. τίτος, στρατηγός Ρωμαίων.

Vers. 5. αὐτοὶ καὶ νέος ἦν. Sic libri nostri omnes, *Vers. 5.*
 ipse cum editis; & potest καὶ ante νέος cum per se sta-
 haud incommode, tum referri ad καὶ πρῶτος quod se-
 tur. Sed Valesius ex codice Peiresciano, (qui hæc pa-
 er inter Excerpta de Virt. & Vitiis habuit) καὶ τοὶ γὰρ
 it, idque haud dubie præferendum vulgatæ censuit: &
 habet etiam Suidas l. c. — *Ibid.* τῶν τριάκοντα. Solet
 hujusmodi connexionem articulus adjici ad nomina nu-
 meralia. Omissit τῶν Suidas, minus recte.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

Vers. 1. Ἐμοὶ γὰρ πολλὰ κίς &c. Ponendam hoc loco *Vers. 1.*
 eclogam hanc Valesianam, docet series Excerpto-
 Antiquorum, quorum cap. 13, convenit cum extrema
 eclogæ. vide cap. 15, 15. nostræ editionis,
 ita autem hanc digressionem Polybius occasione *ἀνίστα-*

Vers. 1.

si, quem *preditionis* inculpabant nonnulli, (ut significat scriptor noster vers. 8.) quod *Achaos a Philippi societas ad Romanorum amissionem tradidisset*, conf. Liv. XXXII. 32. & notata ad Polyb. XVI. 1. 4. Adde quae notamus infra ad cap. 15, 6. Vulgo ex codice Peiresciano. Eclogae hujus hoc faciunt initium: "Οτι Φαλάντι Παλιόβου τοι προδότην: Έμολ έταυ παλιόβου δει. Non priora verba quae a compilatore adjecta sunt, respicimus. Ad verbum έταυ haec notavit Valerius: „In ms. erat έτα, corrupte utrumque. Melius forsitan Έμολ δέ παλιόβου.“ — Per specte Reiskius quos vs. corrigere jussit. Suspiciamus nos quidem, in codice sic scriptum fuisse, quol vs., ex quol TE corruptum: saepe enim in manuscriptis codicibus figuram illam ε, quae et valet, per similem litteram Γ vidimus.

Vers. 2.

Vers. 3. δυο δ' εώρητον ε τέρας δει. Haec, & quae sequuntur, usque vers. 6. τοῦς ιδίους πατρίσιν, tum rursus a cap. 15, 2-5. habet etiam Suidas in Προδότες. — Ibid. διαταράσσον. — „vix certis finibus circumscribendum; quod magis patitur idoneis: est certa definitio comprehendenda.“ REISKIUS. — Ibid. προδότην δ' ε νομίζαν, καὶ προδ. νομ. Suidas l. c.

Vers. 4.

Vers. 4. οὐδὲ τοὺς δὲ ἀναράου συμπεριλαμβανούς τῶν ἑαδρῶν. Idem est, ac si dixisset συμπεριλαμβανούς ἄνδρας. conf. c. 15, 2. Locum hunc usque ad vers. 6. repetiit etiam Suidas in Έξ ἀναράου, ubi mox κοινῶν/αι πραγμάτων legit, ut erat in cod. Peiresciano, non κοινῶν/αι, ut edidit Valesius cum eodem Suida in Προδότες. Et sane si tanquam verbum συμπεριλαμβανούς, oportebit κοινῶν/αι. Sed incommodum ipsum illud verbum videtur, quoniam non tam τοὺς συμπεριλαμβανούς, qui persuadere sibi patiuntur, quam τοὺς συμπεριλαμβανούς, qui persuadent aliis, qui inducunt cives suos, ut societatem cum regibus ineant, pro proditoribus haberi consentaneum est. Quare non alieni sumus, ut cum Gronovio (in Notis ad Fragmenta Polybii a Valezio collecta, num. XXXVI.) & cum Reiskio, probe, mus κοινῶν/αι, simul vero συνημιόνοους scribendum

um pro συμπεριφερόμενος censeamus, qui societatem con-
rahunt.

Verf. 5. κατὰ τὰς περιστάσεις. Sic Suidas in Ξξ ἀμα. *Verf. 4.*
αίου. κατὰ περιστάσει idem in Προδότης. Vulgo κατὰ
ἡριστάσεις ex cod. Peiresc. — *Ibid.* ἀπὸ τῶν ὑποκειμέ-
νων. — „Subaudi Φιλῶν καὶ συμμαχιῶν.“ REISKIUS, —
offit vero etiam in neutro genere intelligi, quemadmo-
um persæpe τὰ ὑποκείμενα (scil. πράγματα) dicit.

Verf. 6. τῶν μεγίστων. Sic Suidas utrobique, *Verf. 6.*

Verf. 8. Ἀρίστηνος. Vide Adnot. ad XVII. 1, 4. *Verf. 2.*

Verf. 9. αὐξήσεως, καὶ αὐξήσεως malimus cum Reif- *Verf. 6.*
io, quod certe Polybii stylo convenientius est. — *Ibid.*
ἔκτεινὸ τὸ διαβαύλιον. — „Melius legeretur κατ' ἔκτεινὸ τὸ
καβαύλιον.“ VALESIVS. — „Servo ἔκτειν. Sequens αὐ-
της accommodat genus digniori.“ REISKIUS,

CAPUT XIV.

Cap. XIV.

Verf. 1. ἡ καὶ Δημοσθένην. ἡ correximus, eum perpe- *Verf. 1.*
am vulgo ἡ edificat, Recte tamen jam Valesius in latina
versione quare posuerat. Designat autem Polybius (ut
Valesius Reiskiusque monuerunt) Demosthenis locum in
orat, pro Corona, p. 188. edit. Paris, (ed. Reisk, T. I.
p. 324.)

Verf. 2. Εὐκαμπίδαν. Hoc ne rectius sit, an, quod apud *Verf. 2.*
Demosthenem vulgo legitur, Εὐκαλπίδαν, non audere se
pronunciare ait Reiskius. Sed quum non solum ibi unus
e codd. Parisinis, & unus ex Angustanis (teste eodem Reif-
kio, in Demosth. T. III. p. 648.) sed & Pausanias lib. VIII,
p. 654. in Εὐκαμπίδας consentiant, præferenda utique hæc
lectio videtur, quæ repetitur etiam mox *Verf. 12.*

Verf. 3. Μνασίαν. Μνασίκαν lege ex Demosthene; *Verf. 3.*
quæ forma, ut etiam Reiskius monuit, haud dubie est
correctior.

Verf. 4. Τιμέλαν. — „Demosthenes Τιμέλααν vocat; *Verf. 4.*
de cuius luxu atque ingluvie multa dixerat Theopompus
lib. XLV. Philippicæ, teste Athenæo.“ VALESIVS. — Per-

inde est. (alt. *πεισικινε*) in *λας*, an in *λαος* exeat hoc nomen.

Verf. 6. *Verf. 6.* Οἱτοὶ γὰρ ἐπισπασάμενοι Φίλιππον εἰς Πιλα-
κὴν ἤνευσαν. conf. IX. 33, 8 sq.

Verf. 8. *Verf. 8.* ἐνεργῶν. Nil opus erat, ut verbum hoc suscep-
tum haberet Reiskius. vide III. 6, 5. IX. 12, 3. &c.

Verf. 11. *Verf. 11.* προδότης ἀποκαλεῖν. Repete δὲν ex superioribus,
& ad ἀποκαλεῖν intellige τινὰ vel ἄναστον, quo fit
ut idem valeat ac ἀποκαλεῖσθαι δὲν, de quo genere dixi-
mus ad I. 4, 1. Tom. V. p. 136 sq. tum ad I. 37, 1. & pas-
sim alias.

Verf. 13. *Verf. 13.* τὸ τέλος ἀπέβη, τὸ πῆραν λαβεῖν. Iudica-
verat Reiskius, oportere εἰς τὸ πῆραν λαβεῖν. Sed nil
necesse est: commode per adpositionem illa copulantur,
τὸ τέλος, τὸ πῆραν λαβεῖν &c. — *Ibid.* Χαιρέων ἤσαν.
Sic quidem editiones omnes. Rectius vero Χαιρέων ἤσαν
rescripseris.

Verf. 14. *Verf. 14.* εἰ δὲ μὴ διὰ &c. Satis nota loquendi for-
mula; quæ, ut Reiskius monuit, ita intelligi potest, εἰ
δὲ μὴ γέγονεν, ὃ γέγονε, διὰ τὴν τοῦ βασι. μεγαλοφυλίαν.

CAP. XV.

CAP. XV.

Verf. 2. *Verf. 2.* κατὰ τὰς ὁλοσχερεῖς περιστάσεις, iis temporibus,
quibus de summa rerum agitur, quibus summa re-
rum periclitatur. Vocabulum hac notione familiare Po-
lybio, ὁλοσχερής, cum δυσχερεῖς περιστ. h. l. commuta-
tum nolimus, quod ei substituit Suidas in Προδότης.

Verf. 4. *Verf. 4.* μετρίως. — „μέτριος ἂν τις, justus & bonus,
aut æquus iudex.“ REISKIUS. — Imo recte μετρίως, id
est, commode, idonee, probabiliter, merito, ut IX. 20, 5.
adde I. 4, 7.

Verf. 5. *Verf. 5.* τὰ δ' ἐναντία. εὐ δ' ἐναντία Suidas, male.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἢ καὶ θαυμάζεν. Rursus mendose vulgo
καὶ, ut cap. 14, 1. Hoc loco de corrigenda menda mo-
nuit Reiskius. — *Ibid.* ἀτυχίαν, flagitium, scelus. vide
Adnot. ad V. 67, 4. Μίρον, ait, quid spectantes, aut
quibus

quibus rationibus adducti, homines in hoc flagitium ruunt; Vers. 6.
 nempe, ut patria fiant proditores. Hanc esse auctoris
 sententiam, cum antecedentia & consequentia probant,
 um ille usus vocabuli ἀνύχημα & ἀνύχη, quem l. c. ex-
 posuimus. Ad quædam usum non advertens animum Vale-
 lus, verba ista ἐρμῶσι πρὸς τὴν τοιαύτην ἀνύχην sic ver-
 it, in eam calamitatem precipites feruntur; quasi de eis
 tunc ageretur, qui proditiōis aliorum in calamitatem in-
 idunt. De his, qui per proditores in calamitatem se con-
 ici imprudentes patiuntur, alio dixerat loco, nempe XV.
 11, 3 sqq. ubi quidem eodem vocabulo ἀνύχη usus est
 ref. 5. Sed hoc loco utique aliā ratio esse videtur. Cete-
 rum in eadem cum Valeſſo sententia fuisse REISKIUS vide-
 ut, cum ad illa verba πρὸς τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον hæc adno-
 avit: „Hæc verba videntur significare, disputationem
 hanc institutam esse per occasionem narrationis de aliquo
 ppida, Philippo prodito; non autem, quod paulo ante
 suspicabar, invitante commemoratione defectionis Achæo-
 rum a Philippo: cui suspitioni etiam hoc (ne quid diffi-
 culent) obstat, quod p. 1421, 10. [XVII. 13, 8.] τότε ait,
 quod admonet, non eo in loco, sed alio quodam superiori,
 le animo Achæorum a Philippo alienato et ad Romanos
 converso esse expositum.“ — Immo vero illud ipsum τότε,
 le quo Reiskius dicit, nobis indicare visum est, Aristani
 illud institutum, quo Achæos a Philippi partibus ad partem
 Romanorum, (quos pro barbaris Græci vulgo habebant)
 traxerat, occasionem præbuisse Polybio, digressionem
 hanc de Proditoribus faciendi, et totum hunc locum (ut
 solet, ubi in aliquod argumentum paulo notabilius inci-
 lit) copiose tractandi, quoniam nempe ob eam causam,
 proditorem esse Aristanum, multi ex Achæis clamarunt.
 Vers. 9. διὰ τὸ συµφέρον. — „Forte διὰ τὸ συµφέρον Vers. 9.
 ὡς φησὶ, ob sequentia χρωμένων λοιπὸν ὡς προδότῃ. Sub-
 icit hoc quoque Demosthenis locus, cujus sententiam
 verbis suis Polybius hic exprimit; qui locus Demosthenis
 legitur p. 145. [ed. Paris. Morini, in orat. pro Corona,
T. I.

T. I. p. 241.] οὐδὲς χρητῶν τῷ προδότη συμβούλῃ. REISKIUS. — ὡς Φίλοις, non ὡς Φίλῳ, scribere voluerat debuerat certe, Reiskius; quemadmodum etiam mox προδότης in plurali numero, non προδότη, Polybius scripsit. Sed isto quidem adjumento nihil opus esse videtur.

Ibid. κατὰ τὸν Δημοσθένην. — „Verba maximi oratoris ex orat. illa pro Ctesiphonte [loc. cit.] sunt hæc: Οὐδὲς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῦ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν, χρήματα ἀναλίσκει· οὐδ', ἐπειδὴν ὢν ἀντρίχεται κέρως γίνηται, τῷ προδότη συμβούλῃ παρὶ τῶν λοιπῶν ἐτι χρητῶν οὐδὲν γὰρ ἢν εὐδοκμονέστατον προδότη. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα οὕτως ὅντι, et cetera, admirabili elegantia.“ VALKISUS.

Vers. 15. *Vers.* 15. τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος &c. Totum hunc locum habet etiam Suidas in Ἀνθρώπος, et partem ejusdem habet idem in Δεδοξοποιημένον. — *Ibid.* Φαυλοτάτου. Perperam Φαυλοτάτου. Suidas.

Vers. 16. *Vers.* 16. καὶ πρὸς δεδοξοποιημένον, et insuper opinionibus gubernatum, vel, variis opinionibus ductum: — „non tantum a naturæ impulsibus ductum, ait REISKIUS, sed præterea quoque ridiculis absurdisque opinionibus præjudicatis et erroribus obfessum.“ — Separavimus duo verba πρὸς et δεδοξο, sicut habet vetus editio Mediolanensis Suidæ, in Ἀνθρώπος. Apud eundem Suidam, in Δεδοξοποιημένον, legitur προσδεδοξασμένον; quod mendosum esse, ipse titulus ostendit. — „Verbum δεδοξοποιεῖν est apud Porphyrum de Abstinens. p. 79, ed. Cantabr. seu Holsten, ubi significat sequi visum, ut Cicero ait, ποιεῖν τὸ δόξαν αὐτοῦ, facere id quod sibi videtur, nulla certa rei scientia nulloque consulto judicio ducto.“ REISKIUS. — *Ibid.* ἀλογιστίας. Recitat hinc verba nonnulla Suidas ad hoc ipsum vocab.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 1. Ὁ βασιλεὺς Ἀγέλαος &c. Vide Liv. XXXII. 40.

CAPUT XVII.

Cap. XVII.

Vers. 1. Νάβις ὁ τύραννος. Liv. XXXII. 38-40.

Vers. 2. ἐξέπεμψε τὴν γυναῖκα. Apegam, de qua conf. lib. XIII. c. 7.

ADNO-

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XVIII.

RELIQVIA S.

De Codicum dissensu, quorum alii *ad librum XVII.* re- Lib. XVIII.
ferunt has Polybianæ historiæ reliquias, alii *ad librum*
XVIII. vide quæ dicta sunt ad initium Reliquiarum Li-
bri XVII.

CAPVT I.

Cap. I.

Vers. 1. Ὁ δὲ Τίτος οὐ δυνάμενος &c. Totam hanc
historiam Polybianæ partem ad verbum fere Livius expres-
sit lib. XXXIII. § seqq. et ipse etiam in eadem hac histo-
ria cap. 16. disertè profitetur: *Nos Polybium secuti sumus,*
non incertum auctorem quam omnium Romanarum rerum,
tum præcipue in Græcia gestarum. — Ibid. αὐτῷ δὲ deest
Reg. F. Tub.

Vers. 1.

Vers. 3. μέλις αὐτῶν κρατεῦσι τῶν σαρκῶν ἐν ταῖς πο-
ρεύσει. Casaubonus: *in itinere faciendo ipsum corpus*
suum vix sustinent. Si vel maxime concesserimus, *σαρκῶν*
potuisse pro *συνάτων* poni; tamen invidiose, atque etiam
injuriose, in Græcos hoc dictum fuerit, quod non videmus
eum voluerit Polybius: tum vero quod mox subjicit, *τὸ*
ἀπὸ τούτων πέπον, abunde ostendit, aliud vocabulum
pro *σαρκῶν* scriptum oportuisse. Igitur aut *συνῶν*, id est
elyporum, scripsisse eum utique fuerit statuendum; aut
quoniam illud non nisi poetis fere in usu est, *σκαυῶν*, id
est, *armorum*, quæ est Seyboldi conjectura, in germanicè
Poly.

Vers. 3.

Polybii versione. Hesychius: σκαυή ἑκλίσαι. Eodem modo Pollux; atque sic plus semel Thucydides usurpavit; quos laudavit Henr. Stephanus in hoc vocab.

Verf. 4. Verf. 4. θυρεούς. θυραίους Aug. Reg. F. G. — ταῖς δὲ χερσὶν αὐτοῦς τοὺς γαῖσους φέροντες. τὰς ἀνταγίστους deest Reg. F. G. Vefont. γαῖσους, id est, hastas; ἰκνία; correxit Casaub. conf. VI. 39. 3. γένους ed. 2. cum msstis. γείσους ora ed. 1. γαῖσους Vrsinus. Φίλας videntens Casaubonus, græcum ὕσσοις in animo habuit, quod etiam in ora Basil. notavit. αὐτοῦς τοὺς γαῖσους est *scilicet* *hastas*, non *ipsa pila*, ut Casaub. vertit. Nec opus est, ut αὐταῖς pro αὐτοῦς legamus cum Reiskio, quod ille ad χερσὶν referens, *ipsis manibus* interpretatus est, id est, immediate, ut vulgo loquuntur, nullo intercedente adminiculo, ut in scutis, quæ ab humeris dependebant: *scilicet* *locis*; sed *pila ipsis nudis manibus*, ait, gestabantur.

Verf. 5. Verf. 4. sq. τοῦ χάρακος. — „Malim τῶν χαράκων, loco singularis pluralem, quia sequitur τὴν διαφορὰν τούτων. Nisi malis τούτων pro neutro accipere, et a τούτων repetere, idque referre ad rem, de qua sermo est, univocam: *discrimen in hac re magnum esse.*“ *περικρινὴ* *Ibid.* μεγάλην. Mendose μεγάλην ed. 1. Reg. F. G. Vefont.

Verf. 6. Verf. 6. βέλτιστον. ἄριστον habet Suidas; locum hunc citans in Πρέμνον, et in Χάραξ. — *Ibid.* μεγίστας, μεγάλας, idem Suidas utrobique.

Verf. 7. Verf. 7. ὁ δὲ πλείστας, scil. κεραίας ἔχων χάραξ. In ὁ δὲ consentiunt cum ed. 1. libri scripti omnes; nec opus erat, ut inde discederetur. ὅτι δὲ monente Vrsino scripsit Casaub. ex Livii præscripto, qui sic habet; *aut, quum plurimum, quatuor ramorum.* πλείστας vero recte iidem viri correxerunt, cum mendose πλωστας esset in ed. 1. & msstis. — *Ibid.* καὶ ταύτας (scil. κεραίας) ἔχοντες λαμβάνονται (nempe χάρακες) οὐκ ἀλλάξ. — „Videntur puncta, lacunæ signa, delenda esse: nam si contineantur legendo verba, bonus sensus existit, ut nil deesse videatur.

videatur. Livius partem hanc præterit, forsitan quia jam
 jus ætate Polybii codices h. l. maculæ nescio quid con-
 taxissent, aut quod eum negatio [οὐκ] offenderet ante
 ἡλλάξ, quæ certo certius delenda." REISKIUS. —
 Iere utique vir doctus judicaverat, nihil hoc loco deesse;
 sed veremur, ne id minus recte, quod tollendam necessariæ
 negationem putavit, quæ necessitas sane haud adparet:
 immo quod sequitur, sic faciliores gestatu fuisse vallos
 Romanorum, confirmare videtur vulgatam lectionem, in
 quam consentiunt libri omnes. ἔχοντες recte edidit Ca-
 saub. monente Vrsino, et sic habet Aug. Mendose ἔχον-
 τες ed. 1. Aug. F. G. Vefont.

Vers. 8. συνθεῖς ἐπ' ἀλλήλους. — „Malim ἐπαλλή- Vers. 8.
 λους uno verbo: non tamen multum interest." REI-
 SKIUS. — Nobis videtur adquiescendum in vulgata.

Vers. 10. τὸ πᾶν κρατοῦν, id quod tenet, quod con- Vers. 10.
 tinet cetera. Probum hoc videtur, in quod consentiunt
 libri. Sollicitavit autem Reiskius, κρατούμενον suspi-
 cians, quod etiam Scaligerum video maluisse, id est, ἐπὶ
 πρὸς ὑαλί, quæ a terra continetur. — Ibid. ἐν ὑπάρχει
 vulgo uno verbo ὑνυπάρχει dant scripti et editi. In duo
 villianus, monente Reiskio.

Vers. 11. ἐπαλλάξεις ingenio debetur Casauboni. Vers. 11.
 παλλάξεις ed. 1. cum mssis.

Vers. 12. ποίας εἶναι ἐκφύσεως τῶν ἐν τῇ γῇ κατωρ- Vers. 12.
 μένων, quemnam ad stirpem ex vis, qui in terram defasse
 unt, pertineant. — „ἐκφυσιν appellat Polybius h. l. et
 anto post sudem ipsam, raro modo; furcam autem inde
 cognatam, κροῖαν." REISKIUS. — Vtique ambigui-
 as nonnulla inest sermoni. Supra (vers. 6 et 10.) ἐκφύ-
 σες erant rami ex stirpe enati; nunc pro ipsis stirpibus
 surpat. vel stirpitibus, aut saltem pro majoribus ramis, qui
 ipitum vice funguntur, e quibus furculi vel minores rami
 nati sunt.

Vers. 13. ἐπιλαβέσθαι bene Casaub. cum Vrsino. Per- Vers. 13.
 eram ἐπιλαβέσθαι ed. 1. Aug. et Suidas in Παράφρασι.

ἐπιβάλλεσθαι Reg. F.G. Vef. Tub. Sed versu seq. in ἐπιλαβόμενον. et vers. 15. in ἐπιλαβέσθαι consentiunt omnes. *Ibid.* ἀποξυμένων τῶν κεραίων. — „Forte ἀποξυμένων vel ἀπεξυμένων, ab ἀπό & ξύω, *deablatis, deglutinatis.*“ REISKIUS. — ἀποξυμένων mendose dant mssticum ed. i. ἀπεξυμένων correxit Casaubonus, consentiente Livio.

Vers. 14. *Vers.* 14. πᾶσας τὰς προσβολὰς. προσβολὴ αὐγρῆσι, et per metonymiam, locus vel pars rei, unde τῆς αὐγρῆς *possunt*. Itaque προσβολαὶ hic sunt *lots*, unde *appretians* ut *evelli stipites possint*, ut interpretatus est Reiskius.

Vers. 15. *Vers.* 15. τὸ τὴν μίαν ἐπισπόμενον ~~εἰς~~ πολλὰς ἀναγκάζεσθαι πειθόμενας ἅμα βαστάζαν. Non satis utique emendatus locus. Primo incommodum est τὸ, initio hujus phraseos; aut enim διὰ τὸ oportebat, αὐτῇ τῇ, ut a Scaligero correctum video; aut *πρὶν* ἀδελφῇ pot erat, quia illud *ὅτι* τὸ, quod est ante *πρῶτον μὲν* pariter referri ad hæc verba potest, quæ sequuntur *πολλὰς δούτερον* δὲ, atque ad ea, quæ stant post *πρῶτον μὲν*. Deinde *ἐπισπόμενον* requiritur articulus τὸν, itaque aut τὸν μίαν aut τὸν τὴν μίαν scribendum. Tertio, πολλοὺς, quod habet ed. i. consentientibus msstis, non debuerat mutari; nam ea quidem exigua difficultas est, quod qui unum ramulum trahit, simul cogitur plures ramulos loco movere: in eo sita est difficultas, quod, qui unum attrahit ramulum, si quid proficere cupit, cogitur plures simul vallos movere et evellere, quia alii aliis ope ramulorum implicati sunt. Restitue ergo πολλοὺς, nempe *χάρακας*, quod etiam ex oppositione patet, cum mox dicit *ὅτι καὶ τῶν ἐπιλαβέσθαι ταύτου χάρακος*. Eodem etiam refertur *ἐν ἀλλήλοις*, in masculino genere, quod intactum Casaubonus reliquit, cum, si verum esset *πολλὰς* et *πειθόμενας* etiam *εἰς ἀλλήλας* requireretur, quemadmodum Scaliger scripsit. Itaque simul *πειθόμενους* fuerit corrigendum; ut tota *βῆσις* sic sonet: *δευτέρον δὲ, τὸν τὴν μίαν* (vel τῇ τὸν μίαν) *ἐπισπόμενον παραίαν πολλοὺς ἀναγκάζεσθαι πειθόμενους ἅμα βαστάζαν. Bene πειθόμενους*

dentes, veluti obsequentes. Verbo βαρύνειν peculiarem Verſ. 15. iamdā vim tribuit REISKIUS, & ſignificare ait, *rem, ut infixa alicubi aut impaſſa eſt*, (veluti clavum parieti n̄ pactum, laterem in muro inclufum, arbuſculam ſolo in- kam) *aſſidua velicatione, laxatis continuo motu retinacu- r, labefacere, ut vim aut revellentem aut impellentem indēm ſequatur*. Provocatque ad I. 48, 2. ubi verba illa, αἰὺς πρηνεμένους κύρτους τῇ βίᾳ βαρύνειν, perperam a ſaſubono converſa eſſe contendit, *ut ſtrūctas ante opera irres vi abriperet*. — „Non dicit hoc Polybius, (ait) id illud: *vim ſantam venti fuiſſe, ut turrium mobilium imma ſaſſigia, tanquam culmina arborum nutantia, huc luc ageret*. . . βαρύνειν eſt librare, vibrare, motu oscilla- rio, velut in cunis pueros, *ſaſtare*.“ Hæc Reiskius. ui ſi pro adſtruendo iſto ſignificatu huius verbi alia five gumentā five exempla protuliſſet, præter iſta duo Po- bii loca, & hunc Ariſtophanis in Theſmophor. vſ. 444. ἵπτα δ' ἐβάρυνε (ῥην), *omnia ponderavit mente*; audi- idus fortalſe fuerat. Nunc ſatis inter omnes conſtare vi- etur, βαρύνειν proprie nil aliud niſi latinum *tollere* ſigni- care; idque duobus modis, five *ſublime tollere*, ut XV. 5, 3. five *ſublatam rem ferre, portare, loco movere, au- rre*. A priori nozione derivatur illa *ponderandi*, ſublime ellendo rem pondus ejus explorare; & deinde *mente pon- rre, perpendere*, qua et Polybius uſus eſt VIII. 18, 4. lterius notionis plena ſunt exempla, non ſolum ubi *por- rre* ſignificat, ſed etiam *de medio tollere, auferre, abri- rre*. Vide Polyb. XXXII. 25, 4. & (quem Erneſtus in ex. Polyb. citavit) Joſeph. Ant. Iud. I. 19, 10. X. 4, 5. At- re eodem ſane modo I. 48, 2. *abriperre*, & hoc loco, in io nunc verſamur, *tollere, evellere (vallos)* ſignificare mmodiſſime poterit.

Verſ. 16. καταπραΐνας. Sic ſcripti libri omnes. Ope- Verſ. 16. rum error, καταπραΐνας, qui in editionem primam ir- pſit, notatus licet ab Verſino, tamen in ceteris omnes Polybii Hiſtor. T. VII. Y pro-

propagatus est. — *Ibid.* ἀνεπιγνώστως. — „Forte ἀνεπιγνώστον. Quamquam non nescimus, Polybium haud raro adverbis pro adjectivis uti.“ REISKIUS. — Nos vulgatum nullo modo defendere ausimus.

Verf. 17. *Vers.* 17. μεγάλης οὔσης διαφορᾶς. Sicut h. l. ab omnibus codicibus, sic cap. 13, 5. a plerisque aberat verbum οὔσης. Scaliger h. l. ὑπαρχούσης suppleverat. Reiskius plura nonnulla intercidisse suspicatus erat, in hanc sententiam: διὸ καὶ μεγάλης οὔσης κατὰ τὸν ἀμφοτέρων χάρακα τῆς διαφορᾶς.

Cap. II.

CAPVT II.

Verf. 1. *Vers.* 1. περὶ πεντήκοντα στάδια. Livius, *sex fere milia*. Vnde errorem in numeris esse suspicatus erat Reiskius, nempe *sex stadia* numerans pro *mille passibus*, cum tamen constanter *οὐκὸ stadia* Polybius numeret. Sic mox verf. 7. pro *XXX stadiis* idem Livius *quatuor fere millia passuum* posuit.

Verf. 2. *Vers.* 2. κατοπτεύοντας cum Scalig. correxit Casaub. κατοπτρεύοντας ed. 1. cum msstis, qui tamen mox in fut. διερευνησομένους consentiunt.

Verf. 3. *Vers.* 3. περὶ τὰς Θήβας. Thebas Phthias intellige.

Verf. 4. *Vers.* 4. Rectius *comitia* ponetur post καταστρατοπεδεύσας, & ἐν ὥρᾳ ad sequentia trahetur, deleto utroque comitate, post ὥρᾳ & post πᾶσι. Hanc sententiam jam in verf. lat. cum Casaubono expressimus, *suis edixit, ut matrum omnes corpora curarent*.

Verf. 5. *Vers.* 5. ἐπιβάλλειν. Cum vulgo consentientibus libris legeretur ὑπερβάλλειν ταῖς ὑπὲρ τὰς Φερὰς ἀκρολοφίαις, ad h. l. sic commentatus est GRONOVIVS: „Lege τὰς ἀκρολοφίαις. Sic enim singulis paginis, ὑπερβάλλειν Ἀλταί, Ἀπέννινον, Καύκασον, Ὀρεικὸν, ὀρεινήν, ὄρη, Ζάγγην, Ταῦρον, & alia. Sed & disertè Suidas: ὑπερβάλλειν, ἀτιατικῇ, qui et ex aliquo veterum ὑπερβάλλειν λόφους. Mutarunt, quibus ὁμοιοτελεύτων ambiguitas nimia videbatur.“ Tum REISKIVS: „Aut ἐπιβάλλειν, ait, est legendum,

aut

ὡς ἀκρολοφίας. — Nobis primum placuit, non enim
 esse Philippus censendus est, ut, qui agmen praecedere
superarent tumulos Pheris imminentes, sed ut eos
parent: quod etiam diserte Livius significat
 III. 6. Sic noster mox cap. 3, 9. συντάξας ἐπὶ τοὺς
 ἐπιβαλεῖν τῶν μεταξὺ κειμένων λόφον. Est autem
 , ἐπιβάλλειν τόπω, & ἐπιβ. ἐπὶ τόπον. vide XVI. 16,
 coll. vi. 6. Adde XVIII. 9, 9.

vers. 7. προειδόμενοι γάρ. Forſan δὲ, quam particu-
 lae cum γάρ per errorem commutant librarii. —
 ὑπὸ τὴν ὄρφυην. Perperam vulgo ὄρφυην edd. & msstij;
 us vero corrupte ὄρφυην Reg. F. G. Vef. Post hoc
 . autem vulgo incidunt orationem, & verba ἐκ πάνυ
 ἕως διαστήματος cum seqq. conjungunt, quae nobis cum
 io viſa ſunt ad praecedentia pertinere; quare comma de-
 us poſt ὄρφυην, & poſt διαστήματος rejecimus. Est autem
 ἡν ὄρφυην, ut idem Reiſkius monuit, *adhuc obtinente*
qua quadam caligine, vel ſimpliciter, *in caligine, per*
nem; diciturque eodem modo ut ὑπὸ τὴν ἐωθινὴν
 ; & c. 3, 7. ſaepiusque aliàs, aut ſicut ὑπὸ τὸ ψύχος
 , II. & id genus alia, de quibus diximus ad II. 19, 10.
 minus opus fuit, ut nunc illud ὑπὸ τὴν ὄρφυην ſolici-
 Reiſkius, et ὑπὸ τῆς ὄρφυης maluerit, quo nimirum
 erroris ſignificaretur, cur non procul ſeſe, ſed ex
 o admodum intervallo, conſpexerint.

id. ἐκ πάνυ βραχέος διαστήματος. βραχέως re-
 . βραχέος operarum error eſt, qui ex editione Et-
 a in noſtram irrepiſit.

vers. 8. — „Videtur haec ferme ſententia deſſe: οἱ δὲ
 ἐμφοότεροι ἡγεμόνες) ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ μένειν ἐπι-
 ἐ τῶν ὑποκτιμ.“ REISKIUS. — Livius: *Et illo qui-*
ie, nullo inito certamine, in caſtra revocati ſunt.

vers. 9. ἐμπερίαν. Temere ἐμπερίαν ed. 1.

Verſ. 9.

vers. 10. ἐπὶ τὰς τῶν Φερῶν. Expeditior ſane haec
 r emendatio, quam quae eſt ab Vriſino & Reiſkio

Verſ. 10.

proposita, ut, deleto vulgato τὰ, ἐπὶ τῶν Φερῶν legatur quod REISKIUS *coram Pheris, in oculis oppidi*, intatus est: — „aut aliis legendum, ait, ἐπὶ τοῖς τῶν ρῶν, scil. μέρεσι, τοῖς Φέρουσιν ὡς πρὸς Λάρισσιν.“ —

CAPUT III.

Cap. III.

Verf. 1. *Verf. 1. περὶ τὰς Φερὰς τόποις.* Perspecte sic Casibonus. Corrupte ed. 1. cum mssis περὶ τὰ σαφέστερα τοῖς. Hinc Vrsinus περὶ τὰ σφέτερα, minus feliciter.

Verf. 2. 3. *Verf. 2. Σκότουςαν.* Vide notata ad X. 42, 3. — εὐτρεπής Casaub. cum Vrsino. & Aug. εὐτρεπής ed. 1. cett. mss. — *Verf. 3. Σκοτουσαίη.* Sic codd. omnes ed. 1. Et rursus Σκοτουσαίας verf. 6.

Verf. 5. *Verf. 5. Ταύτην μὲν οὖν.* Passim voculam οὖν terminatam perperam a librariis vidimus, ignorantibus miri scripturae compendii, qua efferrī in vetustioribus nullis codicibus illa solet. — *Ibid. Ἐρετρίαν τῆς Ἰδίδος.* Livius: *ad Eretriam Phthiotici agri.* Vrsino Φεραίας aut Φαρσαλίας suspicatus erat; quem sequens Casaubonus, *Eretriam Pheræa* scripserat in latina versione *Ibid. Ὀγχηστὸν* cum Vrsino corr. Casaub. Ὀγχηστὸν cum mssis.

Verf. 6. *Verf. 6. τὸ Μελάμβιον.* Suspicati eramus Μελά id est, Μελάμποδος ἱερὸν, quale Pausanias commentariis Aegosthenis fuisse in Megaride. lib. I. c. 44. p. 107. sic oportuisset puto Μελαμπόδων. Et in vulgatum coeunt libri: nec aliter apud Livium edunt, quamquam vetus ed. Rom. *Melandium* habebat. Hesychius: Μελίος σκοτεινὸς τὸν βίον, ἢ μελανός.

Verf. 7. *Verf. 7. ἐξαισίαν.* Sic corrigere Vrsinus iusserat. me. conf. II. 31, 10. XI. 24, 9. — *Ibid. τὸν αἶρα ἐνεφῶν &c.* — „ἀήρ non est omnis aēr, sed subobscuro modo, caliginosus, turbidus; cum quasi fumus per fusus obversari oculis & lucis nitorem inquinare & offunditur. Hinc a poetis dii dicuntur αἶρα ἰδῶν, *indus aërea*, h. e. *tenui nebula* naturam eorum velante: & eripiunt discrimini, eum αἶρι ἀμφιεννύουσιν, aëre amicit

REISKIUS. — *Ibid.* ζόφον cum Scaligero correxit Stephanus. Mendose ψόφον ed. 1. cum mssis.

Verf. 8. κατανύσαι. Sic Aug. Reg. G. *Verf.* κατανύσαι *Verf.* 8. ditum erat cum circumflexo, consentiente Reg. F. Sed revis, apud Homerum certe, est penultima syllaba verbi νύσαι. — *Ibid.* περιήει. — „Forte προήει. Livius: *ihil deterritus, signa ferri iussit.*“ REISKIUS. — Sic tique corrigendum putemus. στρατείας ed. 1. cum mssis. *bid.* στρατιάς Casaub. & seqq.

Verf. 9. ἐπὶ τοὺς ἄκρους ἐπιβαλεῖν. conf. ad c. 2, 5. *Verf.* 9.

CAPVT IV.

Cap. 14.

Verf. 3. διεπένψαντο δέ. δέ caret ed. 1. invitis mssis. *Verf.* 3.

Verf. 5. τῶν παρ' αὐτοῦ χιλιάρχων. Præeuntem in *Verf.* 5. ac emendatione Scaligerum habuit Casaub. In παρ' αὐ-
τῶς consentiunt codd. omnes cum ed. 1. παρ' αὐτῶν aut
παρ' αὐτῷ corrigere Vrsinus iusserat.

Verf. 7. διπλασίως. Temere διπλασίους ed. 1. Eadem *Verf.* 7.
ne mox vs. sq. mendose ἡμῶντο cum Reg. F. G. pro ἡμῶ-
ντο.

Verf. 8. καταβαρούμενοι τοῖς ὅλοις, ita pressi, ita la. *Verf.* 8.
rantes, ut de summa rerum periclitarentur; penitus, quam
axime, gravissime laborantes. Sic solet illam dictionem
τοῖς ὅλοις (scil. πράγμασι) usurpare Polybius: vide I. 33, 1.
I. 48, 4. XVIII. 19, 6. XX. 10, 7. Itaque etiam mox
ip. 5, 1. ὅλοςχερῇ κίνδυνον dicit, eadem sententiâ. Ao
ne de armorum pondere sermo esse non potest, non ma-
is quam *verf.* 5. ubi οἱ Ῥωμαῖοι καταβαρύντο ait. Est
item καταβαρύνεσθαι idem quod δυσχρηστῆσθαι vel πιέζε-
σθαι. — *Ibid.* πρὸς τοὺς ἄκρους, scil. τόπους vel βουνούς,
cap. 3, 9. Sed & rursus absolute τοὺς ἄκρους dicit c. 7, 3.
uare suum Polybio restituendum est III. 54, 1. περὶ τοῦ
πρους, quod ibi mutari non debuit.

CAPVT V.

Cap. V.

Vers. 1.

Vers. 1. Verba διὰ τὰς προειρημένους αἰτίας, quæ in tina versione ad sequentia traxit Casaubonus, ad prædientia erant referenda, quemadmodum in græcis fecit cum Ernesto, admoniti a Gronovio. Eadem ratione versione sic scriptum oportebat: *Philippus, qui prædixit ob causas* (nempe *propter crassum & nubilum aërem & tenebras*, ut ait Gronovius; *propter offusam caliginem*, scribit Livius;) *minime futurum cogitaverat, ut &c.* — *Προφητικῶς* recte Casaub. cum Scalig. ἀφηκῶς ed. 1. c. msstis.

Vers. 2.

Vers. 2. τῆς ομίχλης ἤδη διαφανούσης. — „Subiit tunc huiusmodi, transmittente nebula diem, atque sinente emicare per caliginem.“ REISKIUS. — Sed & ipsa & dicitur διαφαίνειν cap. 2, 5. — *Ibid.* τὸν Γερτῶνιον recavit Gronovius, quum contra librorum fidem in Γερτῶν mutatum fuisset a Casaub. Stephanus: Γύρτων· πόλις· Θεσσαλίας καὶ Παρρυαβίας. ὁ πολίτης Γερτῶνιος. Γερτῶν per o breve scribunt Reg. G. & Ves. minus recte.

Vers. 5.

Vers. 5. Αἰτωλοὶ γὰρ &c. Confer IV. 8, 10. — *Προδικοῖς*. Nihili est προδικοῖς, quod habent mssti cum impressis. Nec placet προδικοῖς, quod coniecerat Gronovius. Oppositum ἰππικοῖς docet, προδικοῖς fuisse corrigendum, monuit Reiskius, intelligendo ἀγῶσι. — *Ibid.* ἐλλπς sua auctoritate scripsit Casaub. Sic vero ex nostris dat unus Reg. F. Perpetuo in hoc vocab. variis libri. Vtrumque vero recte dici videtur, ἐλλπς, & ἐλλπς. Vide tamen Suidam, quam citavimus ad VI. 49, *Ibid.* διαφέρουσι πρὸς τὸ βέλτιον. — „Nam possunt alii etiam διαφέρειν πρὸς τὸ χεῖρον. vid. p. 1062. [XVIII. 11, Præstat homo homini, alius alii, in bonam aut in malam partem, virtutibus & vitiis.“ REISKIUS.

Vers. 6.

Vers. 6. συνηλάθησαν. Casaubono hoc debet. Poterat vero & altera forma συνηλάσθησαν, in fine littera σ, ferri, qua & alias utuntur nostri libri. Vide l. 1. ad VI. 22, 4.

Vers. 9. εὐδοκούμενον. εὐδοκόμενον ed. 1. Reg. F. G. Vef. Vers. 2.
 Tub. notando errore ob vocalium α & ου permutationem.
Ibid. Verba καλούνται μὲν & seqq. usque περιπεκλασμένοι
 defunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* Κυνὸς κεφαλαί. Ste-
 phanus: Κυνὸς Κεφαλαί, λόφος τῆς Θεσσαλίας. Πολύβιος
 ἐννεακαιδεκάτῳ. Vix alium, atque hunc Polybii locum,
 in quo versamur, respicere grammaticus, qui id scripsit,
 potuit. Itaque error utique in numero inesse videtur.
 Confer Adnot. ad init. libri XVII. — *Ibid.* ἀνατείνοντες
 Casaub. cum Vrsin. & Aug. ἀνατείναντες ed. 1. Reg. F. G.
 Vef. Tub. minus recte.

Vers. 10. προορώμενος ὁ Φίλιππος τὴν δυσχρησίαν τῶν Vers. 10.
τόπων. Casaubonus: *Philippus difficultates locorum pro-*
spiciens: rectius fuerat, *cauens, reformidans;* id enim so-
 nat προορᾶσθαι. Vide c. 26, 2. V. 105, 8. et Adnot. ad VII.
 17, 5. — *Ibid.* τῶν ἀγγελλόντων. τῶν ἀγγελέοντων ed. 1.
 Reg. F. G. Vefont.

CAPUT VI.

Vers. 1. ἐφ' ἧδρευσ τοῖς προκινδυνεύουσι, praesidio fuit eis Cap. VI.
qui pugnam jam ante cepserant, vel breviter antecesso- Vers. 1.
ribus. Mire vero Casaubonus: *antecessores in stationibus*
collocabat. Nempe (ut ex ora Bas. intelligo) in mente ha-
 buerat τοὺς προκινδυνεύοντας, quod tamen non erat hu-
 jus loci.

Vers. 3. προκατέχοντας ἐν Μακεδονίᾳ τὰς εἰς τὴν Ἑορ- Vers. 3.
δαίαν ὑπερβολάς. Vide Liv. XXXI. 39. Nescimus vero, cur
 Reiskium offenderit illud ἐν Μακεδονίᾳ, qui — „ferrem, ait,
 si sic dixisset, προκατέχοντας τὰς ἐκ Μακεδονίας εἰς Ἑορδαίαν
 ὑπερβολάς.“ — At id quidem nullo modo necessarium erat,
 quoniam *Eordaea* regio erat *Macedonia*, atque pars Macedo-
 niae censebatur quemadmodum diserte Livius docet XLV.
 30. Taceo Plinium et Arrianum, citatos a Sigonio ad
 Liv. XXXI. 39. Nescimus vero an eodem Stephanus etiam
 Byz. pertineat, apud quem vulgo sic legatur, Ἑορ-
 δαίαι

Verf. 3. δαῖτα, δὴ χῶραι Μυγδονίας, idem Sygonius ad Liv. l. c. Μακεδονίας pro Μυγδονίας legendum haud improbabili-
ter censuit. Nec vero dissimulandum, ἐκ Μακεδονίας τὰς αἰ-
ῖ Εὐρδαίαν legi in Vefont. sed id ex alia menda ortum,
quæ in paulo vetustiores codices irrepperat; scilicet ἐκ
Μακεδονίης (sic) est in Reg. F. G. et sic fuisse videtur in
exemplo, unde derivata est ed. 1. quæ et ipsa sic habet,
Sed ἐν Μακεδονίῃ, ut Casaubonus edidit, habet Aug. puto
et Med. et Vrb. Porro Εὐρδαίαν cum aspero spiritu dant
Aug. Reg. F. G. cum ed. 1. Lenem vero, quem prætulit
Casaubonus, (vt quidem ex versione intelligitur, nam in
græcis ad litteras unciales non adposuit spiritus) habet
Vesont, et sic Stephanus Byz. cum aliis scriptoribus.

Ibid. Σουλπικίου cum Vrsino scripsit Casaub. Teneri
vero Σολπικίου poterat, quemadmodum scribitur idem
nomen XIV. 24, 1, (vbi de eodem P. Sulpicio Galba agi-
tur,) et sæpe alias. Sed id quidem perinde est. *Ibid.*
βιασάμεναι Casaub. cum Vrsin, et Aug. βιασόμενοι ed. 1.
Reg. F. G. Vet. Tub.

Verf. 4. Verf. 4. προκατέχοντες τὰς ἀπηλπισμένας ἐν Ἠπείρῃ
δυσχωρίας. Vide Liv. XXXII. 12. δυσχωρίας recte dedit
Aug. Perperam δυσχωρείας edd. cum cett. codd. *Ibid.*
ῥήψαντας τὰ ὅπλα, τέως εἰς Μακεδονίαν ἀνακομισθῆσαν.
Sic perspicue et rectissime codices omnes: quibus inuitis
quum temere ῥήψαντας in ed. 1. expressum fuisset, Casau-
bonus sua auctoritate pronomen οἱ præponens, sic edidit,
quemadmodum ad hunc diem vulgo legunt, οἱ ῥήψαν-
τας τὰ ὅπλα τέως εἰς Μακεδονίαν ἀνακομισθῆσαν, quasi hoc
dixisset Polybius, qui arma abjicientes usque in Macedo-
niam redierunt: quod et frigidum est, connexionem ora-
tionis si spectes; et a græci sermonis usu alienum, quo-
niam τέως certe non usque ad vel usque in significat.
quare, si cetera Casauboniana teneantur, rursus τέως vel
in ἔως mutandum fuerit, quod jam Vrsinus voluerat, vel in
ταχέως quod maluit Reisius; qui præterea pro οἱ ῥήψαν-
τας, quod Casaubonus posuerat, ἔτε ῥήψαντας scribendum
conje-

conjecit. Sed pressio pede si scriptos libros sequamur, Vers. 4
 nil opus est his omnibus ambagibus. *τέως* idem valet ac
τέως ἕως, vt apud Platonem, Demosthenem et alios, id
 est *tamdiu donec*, vel simpliciter *donec*: sententiam, græ-
 cis verbis, qualia ex mssis codicibus restituta exhibui-
 mus, subjectam, rectissime in latina versione idem Casau-
 bonus, a quo græca corrupta sunt, expressit: *projectis*
armis fugere tantisper donec, in Macedoniam sese recepisse,
coligisse. Particula *τέως*, quæ hic occurrit, in me-
 moriam revocat alium Polybii locum, ubi eandem, licet
 scripti libri omnes cum editis in eam consenserint, nos,
 conjectura ducti, quoniam insolentiori notione ibi posita
 videbatur, eiecimus, et cum *τελώς* commutavimus:
 quod veremur ne præpropere temereque a nobis factum sit,
 & adfentimur docto Viro monenti, nihil fuisse novan-
 dum. II. 58, 8. *τέως δ' ἐκπεσόντος, tum quidem, adhuc*
quidem, hac vice quidem expulsus est: nempe alio de-
 inde impetu capta urbs ab Achæis est, ut docet II. 53.
 Eadem ratione sollicitari a nobis (Reiskii auctoritatem
 tunc sequentibus) non debuit: eadem particula II. 15,
 10. ubi de *summis Alpibus* loquens Polybius, *τὰ δ' ἄρτι*,
 ait, *ἀόλητα τέως ἔσσι*. id est, ut Casaubonus vertit,
a nemine adhuc coluntur: poterat paulo commodius
 dicere, *a nemine adhuc quidem coluntur*. Neque ita
 insolens, ut primo intuitu videri poterat, est iste usus
 huius particulæ: nam et eis locis, ubi *antea* vulgo ex-
 poni solet, verum si quæris, eandem vim habere vide-
 bis, *ad hoc usque tempus, adhuc, adhuc quidem*. Sed
 IV. 56, 9. haud dubie ex *τελώς* corruptum est id, quod
 ibi vulgo legebatur, *τέως*: sed ibi quoque scriptura ve-
 tustissimi codicis Vaticani, repetita in Florentino, veræ
 scripturæ vestigium satis clarum indicabat.

Vers. 5. πρὸς τοὺς αὐτοὺς. Sic recte codices nostri *Vers. 5.*
 omnes, Aug. Med. Reg. F. G. Vefont. Nescimus an & Vrb.
 Saltem eandem sententiam & Casaub. in versione ex-
 pressit, *cum iisdem*; qui tamen in græcis editionem Ba-

Verf. 3. *Verf. 3.* *τί δὲ προορῶσθαι τῶν γεγενότων;* Nescimus quid h. l. desiderari putavit Casaub. quem non opus habuisse, ut lacunæ signum, puncta nonnulla, post hæc verba adjiceret, recte monuit Reiskius. Ambagibus in versione usus est idem Casaub. *Quid? an rerum præclare gestarum recordatio Agniores vos reddet?* cum satis fuisset, *quid vero cavetis, vel reformidetis, ex eis quæ ante acciderunt?* conf. ad cap. 5, 10.

Verf. 7. *Verf. 7.* *ταῦτα εἰπὼν.* Sic codd. nostri. *ταῦτ' εἰπὼν* edd. *Ibid.* καὶ τὰ θηρία. Temere articulum τὰ neglexerunt editores, quem agnoscunt scripti libri omnes.

Cap. VII.

CAP V T VII.

Verf. 3. *Verf. 3.* *τοὺς ὑπερδεξίους.* Vtique adjiciendum videri poterat vocab. *τόπους.* Sane cap. 6, 4. in *τόπους ὑπερδεξίους* consentiunt omnes. Vide adnot. ad III. 110, 2. Erunt tamen, qui ellipsin esse statuant, a græci sermonis usu non alienam; quam in partem magnam exemplorum sylvam protulit Lamb. Bos, & qui ad eum commentati sunt, in vocab. *τόπος.* Sic Reiskius subaudiri h. l. posse nomen *τόπους* existimavit. Atque eadem ratione dictum *τοὺς ὑπερδεξίους* videri poterit, ac mox *τοὺς ἄκρους,* de quo diximus ad cap. 4, 8. *Ibid.* κατέλαβε cum Scalig. correxit Casaub. κατέβαλε ed. 1. cum msstis.

Verf. 4. *Verf. 4.* *παρεμβάλλοντος* recte Casaub. cum Vrsino. *παρεμβάλλοντος* ed. 1. Reg. F. G. *Verf.* παρεμβαλόντος Aug.

Verf. 7. *Verf. 7.* *κατὰ πορείαν* Casaub. cum Vrsin, *κατὰ πορείαν* ed. 1. cum msstis. *Ibid.* προσβαινόντων πρὸς τοὺς βουνούς. *προσβαίνειν* h. l. non tam *accedere,* quam *adscendere* debuisse verti, monuimus ad II. 67, 6.

Verf. 8. *Verf. 8.* *sq.* — „διπλασιάζειν τὸ βάθος, *duplicare altitudinem,* h. e. duplo tot ordines phalangis facere, quam vulgo esse solent. Livius in hoc loco vertendo [XXXIII. 8.] non semel lapsus est. Primum *καταβαλοῦσι τὰς σαρίσσας* vertit *positis hastis.* *Hastis positis,* *quarum*

quarum longitudo impedimento erat, gladiis rem gerere jubet. Alia omnia. Phalanx Macedonica rem numquam Verf. 8. sq.
gladiis gerebat, sed semper hastis: deinde, ubi, aut quo ponerent hastas? quis ab iis acciperet? & si posuerunt nunc hastas, qui potuerunt in fine pugnae (p. 1060, 38. [XVIII. 9, 6.] aut Livii XXXIII. 10.) repente erigere? καταβάλλειν τὰς ἀπλόσας est *proficere hastas*; non ponere seu abjicere, sed coram se in directum hosti objicere & protendere. [Eundem errorem Casaubonus in Præfatione ad Polyb. in Perotto notavit: confer supra ad II. 69, 7.] Deinde, simul, ait, ne facile perrumperentur acies, dimidium de fronte demtum introrsum porrectis ordinibus duplicat, ut longa potius quam lata esset acies. Nihil demptum est de fronte, sed additi sunt ordines duplo tot, quot ante erant: & ut firmior esset acies, neve nimis magnum locum impleret, nimis laxa & distracta esset, imperatum est, ut coirent uniuscuiusque ordinis milites inter se artius, facto coeundi initio & motu a sinistra ad dextram; quæ congressio in angustum appellatur πυκνοῦν ἐπὶ τὸ δεξιόν. Similis motus, sed in contrariam partem, appellatur πυκνοῦν ἐπὶ τὸ λαίον. Tandem illa, τοῖς δ' ἐξέδνοις κερᾶν, Livius plane omisit. REISKIUS. — Fortasse, quid esset hoc, quod κερᾶν Polybius dicit, haud satis perceptum Romanus scriptor habebat, & ob eam causam phrasin illam transfiliit. Est autem rarum quidem utique hoc verbum in tacticis, & vix usquam alibi lectum, a Lexicographis vero prorsus praetermissum. Casaubonus ex conjectura interpretatus est: *expeditis (data tessera est.) ut supra Romanae aciei cornua ordines porrigant.* In eandem sententiam Ernestus in Lexic. Polyb. κερᾶν, *extendere aciem super cornu hosticum.* At id est ὑπερκερᾶν XI. 23, 5. vel περικερᾶν XI. 1, 5. V. 84, 8. non nude κερᾶν: nec videtur ea notio hujus esse loci. Rectius, si quid video, GVISCHARDTVS κερᾶν intellexit ἐν κέρασι στῆναι, in cornibus stare, cornua firmare. „Philippe marcha à l'ennemi avec

avec ce qui se trouva de sa phalange en bataille. Il en fit un seul corps, au quel il donna trente deux hommes de hauteur. Il le flanqua de ce qu'il avoit encore de troupes légères, Et il s'avança fièrement les rangs serrés Et les piques baissées &c. *Memoires Militaires* Tom. I. cap. 13. p. 245. sq.

Verf. 10. Verf. 10. καὶ Τίρος. καὶ temere e Casaub. & seqq. omiffum, restituiamus ex ed. 1. & msstis. *Ibid.* σημειῶν. De errore librariorum nostrorum in hoc vocab. sæpe diximus.

Cap. VIII.

CAP V T VIII.

Verf. 1. Verf. 1. ἀπὸς τῆς. Perperam ἀπὸς τῆς Reg. F. Tub. Livius: *quique tum maxime in praelium veniebant*: ubi Reiskius ex Polybio corrigendum suspicatus est, *non veniebant*; parum feliciter, ut nobis videtur. Eos dicit Livius, qui nondum ad locum pugnae venerant, sed in eo adhuc erant, ut accederent. *Ibid.* παραστατικὸν ἀγωνίας. — „Id est ὁδὸν τε παραστῆσαι ἀγωνίαν, quod poterat alicui formidinem Et sollicitudinem de eventu coepti injicere.“ REISKIUS.

Verf. 2. Verf. 2. λαμπρῶς ἀπὸς λατ/s. Correxuit Casaub. cum Verf. ἀπὸς λατ/s ed. 1. cum msstis. Et ἀπὸς λατ/s Vel. inter lineas.

Verf. 3. Verf. 3. αὐτῷ bene habet, nec sollicitari debuit: referendum est autem ad verbum ἦν, ἐν ἀποστάσει τῶν πολεμίων ἦν: quae constructio ut clarius eluceat, interfere *comma* post κινδυνεύοντων.

Verf. 5. Verf. 5. τῆς τῶν πολεμίων. Sic codices ad unum omnes cum ed. 1. Quod cum indicio esset, intercidiſſe nomen substantivum ad articulum τῆς pertinens, ipsum articulum delere Casaubonus, Vrsino obsequens, maluit, quam lacunam statuere. Sed ne sola quidam hæc lacuna est, et aliud præterea vocabulum intercidiſſe perspecte REISKIUS monuit: „Post διαγωνιζομένοις excidit ἄπρακτα. Res ipsa monstrat, & Livius confirmat, sic reddens, luculenter id quidem, quamquam cetera, multo quam Polybius, obscurius: *media acies, quæ propior dextrum*

dextrum cornu erat, stabat spectaculo velut nihil ad se pertinentis pugna intenta. Proxime superlora, sinistro tum cum maxime . . . trepidabatur, non intelligo. — In his, quæ se non intelligere ait Reiskius, nihil nos quidem difficultatis videmus: & consentiunt illa cum his Polybii (vers. 4.) ἐκπιζομένους τοὺς ἐπὶ τῶν εὐωνύμων. Nempe hoc de sinistro cornu Titi agitur, quod oppositum erat dextro Philippi. In græcis h. l. de quo agimus, sic fortasse scripserat Polybius: καὶ συνθεασάμενος τῆς τῶν πολέμων δυνάμεως ἄπρακτα μὲν τὰ συνεχῇ τοῖς διαγωνίζ. &c.

Vers. 5.

Ibid. ἐκ τῶν ἄκρων. ἐκ τῶν ἄκρων ed. i. & Med. imperite vocales ω & α (ut passim alijs) confundentes. — *Ibid. τὰ δ' ἔτι.* Verissima haud dubie est Reiskii hæc emendatio: alios adhuc in tumulorum summitate stare. Nil frequentius, ista vocularum ἔτι & ἐπὶ confusione. Livius: phalanx, quæ venerat, . . . vix dum in jugum evaserat.

Vers. 6. συστῆσαι. — „συστῆναι, consistere.“ REISKIUS. — Nobis visum erat, activum verbum συστῆσαι, simul cum sequenti verbo λαβεῖν, referri posse ad τὸ τῆς Φάλαγος σχῆμα. Id si parum commode fieri posse videatur, utique συστῆναι malimus.

Vers. 6.

Vers. 7. χεῖρας ἔτι. Post χεῖρας punctum posuerat ed. i. & ἔτι cum seqq. conjunxerat, ἔτι δὲ αὐτῶν δέ. Interpunctionem, monente Vrsino, correxit Casaub. & sic habent libri nostri Aug. Reg. F. G.

Vers. 7.

CAPUT IX.

Cap. IX.

Vers. 2. εἰς δέ. Temere & imperite εἰς δέ ed. i. — *Ibid. σημαίας ἔχων οὐ πλείους ἑκοσί.* Manipulus eis temporibus constabat 130 militibus: fuit igitur universus numerus militum 2600.

Vers. 2.

Vers. 7. βραχὺ γενόμενος ἐκ τοῦ κινδύνου. — „Id est, ἐπὶ βραχὺ τι μέρος τοῦ χρόνου χωριθεὶς vel ἀναχωρήσας ἐπὶ τόπον ἀσφάλειον ἐκ τοῦ ἀγῶνος.“ REISKIUS. — Fortasse ἐκ τὸς τοῦ κινδύνου scripserat Polybius.

Vers. 7.

Vers.

Verf. 8. *Verf. 8. πρὸς Φυγὴν, ὅσους ἐδύνατο πλείστους.* Poterat etiam brevius cum Reiskio ὡς πλείστους scribi.

Verf. 9. *Verf. 9. τὰς μὲν ἀρχάς.* — Ad vulgatum ταῖς μὲν sequente lacunæ signo, hæc notavit REISKIUS: „Parum etiam hic videtur deesse. Forte ἀρχαῖς, initio quidem; quia sequitur μετὰ ταῦτα δέ. aut αὐτὸς, quia sequitur de alio, tribuno militum. Posterius si ὁρῶμεν, erit ταῖς idem quod ταύτας. ἐπέστη est institit vestigiis suis, fixit gradum. Aliàs est supervenit, quod h. l. alienum est. Livius bene vertit: repente constituit signa.“ — Prior Reiskii ratio præferenda visa est. Sed quoniam non ταῖς ἀρχαῖς, sed τὰς ἀρχάς in accusativo usurpare solet Polybius, hoc maluimus, præsertim cum τὰς daret unus e codd. nostris. Nec tamen alterum præcise spernamus. ἐν ταῖς ἀρχαῖς, cum præpositione, usurpavit noster paulo ante, hoc ipso capite verf. 6.

Verf. 10. *Verf. 10. παραδίδωσιν αὐτούς.* In αὐτούς consentiunt scripti libri cum ed. 1. Sed perperam παραδίδωσιν dant iidem omnes, quod in παραδίδωσι mutatum voluerat Vrsinus. Rectius Casaubonus.

CAPVT X.

Cap. X.

Verf. 1 sqq. *Verf. 1. συντέλειαν* recte Aug. & sic correxit Gron. συντελείαν ed. 1. 2. Reg. F. G. — *Verf. 2. Γόννους.* Γόνους Med. Vefont. — *Verf. 3. ἐσχύλευον.* ἐσκήλευον ed. 1. imperite & invitis msstis. — *Verf. 4. προεμπεπτότας* bene edd. προσεμπεπτ. Aug. Reg. F. G. Vef.

Verf. 5. *Verf. 5. ἡθροίζοντο τοὺς αἰχμαλώτους.* ἡθροίζον Aug. sicut verf. 3. quod verissimum utique videtur, & receptum velimus.

Verf. 6. *Verf. 6. τῶν Πρωμ.* Sic mssti omnes cum ed. 1. absque conjunctione. — *Ibid. πρὸς τοὺς ἑπτακοσίους.* Nil opus est, ut cum Scaligero περὶ pro πρὸς ponamus.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἐγὼ δὲ κατὰ μὲν τὴν ἑκτὴν βίβλον &c. Nisi os prorsus nunc fallit memoria, intercidit is locus libri xti, ubi hanc *Comparisonem armaturæ Ἐσ ἀκείῃ Ῥωμαίων cum Macedonica* promiserat Polybius. De Codicibus sstis Reg. D. & Reg. E. qui cum Reliquiis libri VI. & auctis aliis Excerptis hanc tractationem exhibent, quam c libro XVIII. Polybii decerpam dicunt, diximus in ræf. ad Tom. II. p. 8sq. & p. 13 seq. Alii Codices (de quibus ibid. diximus p. 10sq.) qui omnia Excerpta Antiqua, uæ ab aliis ad librum XVIII. referuntur, a nobis vero artim ad lib. XVII. partim ad lib. XVIII. relata sunt, pro eliquiis libri XVII. venditant, postquam Comparisonem anc Romanæ aciei cum Macedonica suo loco, in media arratione rerum a Flaminio gestarum, proxime post punæ ad Cynoscephalas expositionem exhibuerunt, eandem ursus deinde in extremo codice separatim exhibent, veluti eclogam ex libro XVIII. excerptam: qua de re in eadem ræfat. ibidem monuimus. Itaque in cod. Vefont. ad hunc locum, ubi in legitima connexion cum reliqua narratione rimum hæc leguntur, notatur in margine, περιτλόν, id est, supervacanea hæc esse hoc loco & aliena; sic nempe utaverat is qui eam notam adjecit, quia eadem in extremo codice repetuntur, hoc titulo, Πολυβίου ἐκ τοῦ ἡ. λόγου. n Reg. G. vero tota hæc tractatio hoc loco prætermissa est, & non nisi in fine codicis exhibetur, eodem titulo, ut in Vefont. & aliis.

Ibid. ἐπ' αὐτῶν τῶν πράξεων. Plus semel hac formula tititur. conf. mox cap. 11, 7. ἀπ' αὐτῶν Reg. E. perperam.

Vers. 2. διδοῦσα τὴν πείραν. Hoc unice verum, atque *Vers. 2.* ic jam Reiskius ex conjectura corrigere jusserrat.

Vers. 4. χρήσιμον καὶ καλόν. Perperam χρήσιμος καὶ *Vers. 4.* ιαλός ed. 1. cum Med. Reg. F. 1. Vef. 1. & Tub. 1. (ubi primum suo ordine in his codicibus legitur hæc ecloga, ibi in

in designatione horum codicum numerum 1. adjicio; ubi repetitur in fine codicis, adjicio num. 2.)

Verf. 5. *Verf. 5.* τὴν Τύχην. Articulum τὴν, qui aberat vulgo, adjecimus cum Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. *Ibid.* λέγοντες μόνον. Post λέγοντες intersero comma, deinde μὴ μόνον habent ed. 1. Med. Reg. F. 1. Vef. 1. Tub. 1. μὴ cum Vrsino & ceteris codd. recte deleuit Casaubonus sed comma post λέγοντες tenuit. Idem comma deleuit Ernestus; nos post μόνον reposuimus cum Aug. Reg. D. E. G. Reg. F. 2. Vef. 2. putamus & Tub. 2. — *Ibid.* καθάπερ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων. In eadem re I. 63, 9. ait καθάπερ οἱ δοκοῦσι τῶν Ἑλλήνων. Et, in alia quidem re, II. 38, 5. δῆλον, ὡς, τύχην μὲν λέγειν, οὐδαμῶς ἂν εἴη πρέπον· Φαῖλον γάρ.

Verf. 8. *Verf. 8.* τοῖς Ῥωμαίοις. τοῖς deest Reg. F. 1. Vef. 1. Tub. 1. *Ibid.* παρακλησίαν δύναμιν ἔχοντας Ἀντίβα. Haud dubie probarem Ἀντίβου, (qua forma in genitivo uti solet Noster) nisi ad vitandum concursum diversorum genitivorum commodior nunc videretur alius casus, quem pariter fert sermonis usus.

Verf. 9. *Verf. 9.* εἴτα καὶ αὐτός. εἴτ' ἐν αὐτοῖς ed. 1. Med. Aug. Reg. F. 1. Vef. 1. Tub. 1. εἴ τε καὶ αὐτός in suo msto fuisse ait Vrsinus, quod ille in εἴ γε καὶ αὐτός mutandum censuit. εἴτα καὶ αὐτός ed. Casaub. & seqq. εἴτ' οὖν αὐτός Reg. E. καὶ αὐτός, absque εἴτ' vel εἴτα, Reg. D. Reg. G. Reg. F. 2. Vef. 2. Tub. 2. — *Ibid.* Ἀντίβα ἀποδοκιμάσας τὸν ἐξ ἀρχῆς ὀπλισμὸν &c. Notavit Suidas in Ἀποδοκιμ. — *Ibid.* αὐτοῖς. Intell. Καρχηδονίοις. — *Ibid.* τὸν ἐξῆς χρόνον Casaub. cum Vrsin. Reg. D. Reg. G. Reg. F. 2. Vef. 2. Tub. 2. τὸν ἐξ ἀρχῆς χρόν. ed. 1. Aug. Med. Reg. E. Vef. 1. Reg. F. 1. Tub. 1.

Verf. 10. *Verf. 10.* Ἰταλικῶς Reg. E. Reg. G. Reg. F. 2. Vef. 2. Ἰταλικῶς edd. Aug. Med. Reg. D. Reg. F. 1. Vef. 1. — *Ibid.* σημαίαν, *manipulum Romanum.* σημαίαν recte cum Casaub. dederunt Reg. F. 2. Reg. G. & Vef. 2. Ceteri σημαίαν. σκῆπτρον Φαλαγγιτικὴν, *manipulum in phalangis modum armatum.*

σημάτων & σπεῖραν in Romana acie promiscue pro *manipulo* dici, sæpe vidimus. Conf. ad VI. 24, 5. & XI. 23, 1. Nomen *σπεῖρα* in phalange aliàs proprium definitumque usum, pro certo militum numero, non habuit. Generatim vero *parvam* quamdam *manuum* vel *catervam* designat, quam vernacula *un peloton* diceret. Illyriorum morem fuisse aciem per *σπεῖρας* instruendi, docet Polyb. II. 3, 2. aliisque locis ibi citatis. In Pyrrhi acie, *σπεῖρα Φαλαγγίτικῇ* intelligi poterit ea manus militum, quam *σύνταγμα* vocatam Tactici docent, (Aelian. c. 19. Arrian. p. 29.) quæ 256 viris constabat, sedecim viros in longitudinem, totidem in altitudinem habens: aut, si mavis, hujus dimidium, quæ *τάξις* adpellabatur, in alteram directionem sedecim, in alteram octo habens, cujus summa constabat 128 militibus, & numero fere par erat manipulo Romano.

Verf. 11. αὐτοῖς ἀπέβαινα. — „*αὐτῷ* legas, & ad *Verf. 11.* Pyrrhum solum referas, an *αὐτοῖς* serves, eique cum Romanis communices, non multum interest.“ REISK. — In *αὐτοῖς* libri consentiunt omnes.

Verf. 12. χάριν τοῦ μηδὲν ἀντεμφαίνειν ταῖς ἡμετέραις ἀποφάσεσιν. *ἀνεμφαίνειν* ed. 1. temere & invitis mssis. *ἀντεμφαίνειν* probum verbum, & analogiæ consentaneum, licet a lexicographis neglectum, idem videtur valere atque *ἀντιδοξεῖν* & *τῶναντία γράφειν*, quibus in simili disputatione II. 56, 1. utitur noster, vel idem ac *ἀντειπεῖν*. Quam in partem etiam Ernestus in Lexic. Polyb. *ἀντεμφαίνειν τινι*, *adversari*, *contra disputare*, interpretatus est. Sed hanc si vim illi verbo tribuamus, videtur *μηδένα ἀντεμφ.* aut *μηδὲν μηδένα ἀντεμφαίνειν* legendum. conf. XVI. 14, 4. VIII. 9, 3 sqq. Si *μηδὲν* solum teneamus, hæc fuerit sententia, quam Casaubonus expressit, *ne quid esset quod sententiæ nostræ, vel in speciem, repugnaret.*

CAPVT XII.

Cap. XIII.

Vers. 1.

Vers. 1. έχούσης τῆς Φάλαγγος τὴν αὐτῆς ἰδιότητα. De *Phalangis* ratione & instructione plura jam, obiter quidem, monuit Polyb. XII. 19-21. quæ cum his, quæ nunc ex professo docet, conferri merentur.

Vers. 2.

Vers. 2. ἐν τρισὶ ποσὶ. Eodem modo Aelian. c. 11. πεπυκνωμένος ἀνὴρ κατέχει πῆχεις δύο. Et Arrian. c. 19. p. 35. ed. Blanc. ἀνὴρ ὀπλίτης εἰστίκει αὐτοῖς κατὰ πύκνωσιν ἐν δύο πῆχεσι μάλιστα. Aequivalent enim *duo cubiti tribus pedibus*. Et rursus ipsissimis pæne Polybii verbis Aelianus cap. 14. ὁ γὰρ ἀνὴρ ἴσταται σὺν τοῖς ὅπλοις κατὰ τῆς ἀναγωνίους πυκνώσεως ἐν πῆχεσι δύο. Adde Leonis Imp. *Tactica*, cap. 6. sect. 39.

Ibid. κατὰ μὲν τὴν ἀξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν. Eadem modo Aelian. l. c. Leo vero: τὴν σαρίσσαν (vel σαρίσαν, ut apud eum editur, & ut ipse fortasse scripsit) ὥσπερ μὲν τινες ἔφασαν, πηχῶν 15'. — *Ibid. κατὰ δὲ τὴν ἀρμογὴν τὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν.* τὴν post ἀρμογὴν abest Reg. F. 1. Vers. 1. τὴν ante ἀλήθειαν abest Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vers. 2. Simpliciter κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν 15'. scribunt Aelian. & Leo. Arrianus non nisi *XVI. cubitorum* meminit: unde reliqua ejus ratio differt a Polybii ratione.

Vers. 3.

Vers. 3. τούτων δὲ τοὺς τέσσαρας ἀφαίρει τὸ μεταξὺ τῶν χειρῶν διάστημα, καὶ τὸ κατόπιν σήκωμα τῆς προβολῆς. τῶν χειρῶν Reg. E. & nunc, & mox iterum, & eodem modo Aelianus. At quamquam τῷ χεῖρς dicunt Græci, τῶν χειρῶν tamen non esse in usu monuerunt grammatici. Pro σήκωμα corrupte unus Reg. D. σήκωμα habet. προβολῆς recte Casaub. cum omnibus quotquot vidi codicibus. Mendose προσβολῆς ed. 1. cum Aeliano. Sicut προσβολή XVIII. 1, 14. est *ea pars rei qua rem adgredi ἔσ'prehendere possumus*, sic προβολή hoc loco est *rei pars ea quam προβάλλομεν* vel *προβαλλόμεθα*, adeoque nunc *ea pars hastæ, quæ prætenditur, quæ projicitur, quæ extra manum prominet.* conf. ad I. 53, 10. Aelianus, nullam rationem τοῦ σημάματος post manus habens, nonnisi *duos cubitos* statuit, quæ dece-

decedant de longitudine partis prominentis, ut ex quatuordecim cubitis superfit longitudo duodecim cubitorum, quæ ante corpus viri projiciatur; quare in eis, quæ apud eundem sequuntur, ratio diversa est a ratione quam tradit Polybius. Arrianus autem, licet cum Polybio *quatuor cubitos* ponat, qui de longitudine hastæ decedant, tamen in reliquis rationibus deinde cum Aeliano consentit, quoniam Arrianus totius hastæ longitudinem sedecim pedum posuit. Apud eundem vero Arrianum cum vulgo legatur, καὶ τούτων οἱ μὲν δεκατέσσαρες τὴν χεῖρά τε τοῦ κατέχοιτος καὶ τὸ ἄλλο σῶμα ἀπετείνοντο, σῶμα illud fortasse ex σήκωμα, quod Polybius habet, corruptum est; ante τὴν χεῖρα vero haud dubie ἐς præpositio intercudit.

Vers. 3.

Vers. 4. ὅταν ἴη quum progreditur. Prætulimus hoc vulgato εἴη, atque etiam necessarium putavimus ob id, quod sequitur, ἐπὶ τοὺς πολεμίους, *adversus hostes.* — *Ibid. προβαλλόμενος. προβαλλόμενος,* in aoristo, voluit Reiskius, quod non necessarium putamus. Prorsus vero aliena Arcerii conjectura videtur, ad Aelianum p. 134. *προβαλλομένη* legere jubentis. *προβάλλομαι* (non *προβάλλω*) τὴν *ἐκτείναν*, est, *hastam prætendo.*

Vers. 4.

Vers. 5. δύο προπίπτειν κήχεις. Ratio hæc ita perspicua est, ut difficile dictu sit, quo pacto obscura videri Reiskio potuerit. Pro *προπίπτειν* nunc *προβαίνειν* habet solus Reg. E. — *Ibid. πρωτοστατῶν* h. l. & *vers. 7.* recte edd. cum Arriano & plerisque nostris codd. *προστατῶν* Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 1. 2. & Aelian. Mendose priori loco *πρωτοστατῶν* habet Reg. E. altero loco *προστατῶν.* Quid intersit inter *προστάτης* & *πρωτοστάτης* explicuit Arcerius ad Aelian. c. 14.

Vers. 5.

Vers. 6. Ὀμηρος. Iliad. XIII. 131 sqq. — Ibid. ἀσπίς *Vers. 6. ἀρ' ἀσπίδ'.* Perperam libri nostri omnes *ἀσπίς δ' ἀρ' cum* ed. 1. Conjunctionem delevit Casaub. — *Ibid. ἱπποπόμοι. ἱπποκόμοι* Reg. D. E. — *Ibid. Φάλοις* correxit Casaub. *Φαλοῖς* ed. 1. consentientibus mssis.

Vers. 7. *Vers. 7. προπίπτειν. προσπίπτειν unus Reg. D. Ceteri recte. — Ibid. ἀλῆλων κατὰ μῆκος. Sic recte Casaub. cum Reg. E. Reg. F. 2. Reg. G. & Vers. 2. Ceteri ἀλῆλων καὶ κατὰ μῆκος cum ed. 1.*

Cap. XIII.

CAPVT XIII.

Vers. 1. *Vers. 1. τὴν τῆς ὅλης Φάλαγγος ἔφοδον καὶ προβολήν. Speciem habere videri potest ἔφοδον καὶ προσβολήν, quod voluit Arcerius ad Aelian. p. 135. id est, ut ille interpretatur, impetum & impressionem. Sed tenemus vulgatum, in quod consentiunt libri; & per figuram illam orationis satis usitatam, & Polybio inprimis frequentatam, quam ἐν δια δύοῖν grammatici vocant, impetum & projectionem hastarum intelligimus impetum qui fit hastis projectis. Eandem in sententiam Casaubonus: cum porrectis sarissis in hostem (phalanx) incumbit. — Ibid. ποιῶν τινα εἰκὸς εἶναι. Necessario sic oportuit, & familiaris est hæc dictio Polybio: sic cap. 15, 6. & sæpe aliàs. εἰκότων habent Reg. F. 2. Tub. 2. Ceteri εἰκότως, quod ferri non potuit. Neque vero opus est εἰκὸς αὐτὴν εἶναι, ut putaverat Arcerius. — Ibid. ἔχειν. ἔχει unus Reg. D. — Ibid. ἐφ' ἑκατάδεκα. conf. ad XII. 19, 7.*

Vers. 2. *Vers. 2. πέμπτον. τὸ πέμπτον scribendum putaverimus. Ibid. συμβαλέσθαι. συμβαλλέσθαι ed. Caf. operarum errore. Ibid. οὐδὲ ποιοῦνται κατ' ἄνδρα τὴν προβολήν. Rursus προσβολήν voluit Arcerius, vertens, non viritim impetum faciunt. προβολὴν ποιέσθαι haud dubie idem est ac προβάλλεσθαι τὰς σαρίσσας. Sed quid nunc dicat κατ' ἄνδρα, & quid sit hoc viritim non prætendunt sarissas, fatemur nobis non liquere. Sane & hi, de quibus nunc agitur, qui in posterioribus stabant ordinibus, pariter viritim, id est, quisque per se, prætendebant sarissas: id differebat, quod hi non recta in hostes intentas, sed sursum spectantes tenebant sarissas. An ergo κατ' ἄνδρα nunc significat recta in virum, id est, recta in hostem, recta contra hostem? quæ fere ratione τὴν μάχην ποιέσθαι κατὰ τινα est contra aliquem*

quem in acie stare, alicui in acie oppositum esse, XII. 22, 2. Versf. 2.
 XVIII. 15, 3. &c. An οὐδὲ ποιῶνται κάτω τὴν προβολὴν
 scriptum a Polybio suspicabimur? ut κάτω ποιῆσθαι τὴν
 προβολὴν idem sit ac καταβάλλειν τὰς σαρίσσας, quod est
 proprium in ea re verbum, de quo & aliàs dictum est, &
 laud multo ante ad cap. 7, 8 seq. Possis etiam suspicari
 οὐδὲ ποιῶνται κάτω ὁρῶν τὴν προβολὴν, quemadmo-
 dum ὁρῶν μάχαιραι sunt gladii qui recta in hostem inten-
 duntur, II. 33, 6.

Versf. 3. τὸν κατὰ κορυφὴν. τὴν κατὰ κορ. ed. Ern. ope- Versf. 3.
 rarum errore. — *Ibid.* τῶν πρωτοστάτων edd. Aug.
 /esf. 1. putamus & Med. πρωτοστάτων Reg. D. E. Reg. F. 1. 2.
 Reg. G. Vef. 2. Tub. 1. 2. & Vrsin. quod h. l. utcumque
 erri poterat, ubi οἱ προστάται simpliciter opponuntur
 οἷς ἐφαστῶσι, & intelligi possunt quicumque stant ante
 illos, licet non in primo ordine locati. Ceterum conf. ad
 12, 5. Mox *versf. 4.* rursus in πρωτοστάταις consentit Aug.
 & Reg. F. 1. & Vef. 1. πρωτοστάταις Reg. E. προστάταις
 Reg. D. G. Reg. F. 2. Vef. 2. Sed πρωτοστάταις Aelian. &
 Arrian.

Versf. 5. κατὰ μέρος οὔσης. Cum οὔσης perperam ab Versf. 5.
 d. 1. prorsus abesset, ex conjectura Vrsinus Τοιαύτης οὔ-
 ης scribere iussit, cui obtemperavit Casaub. Nos istud
 articulum h. l. post μέρος reposuimus, ubi illud habet Reg.
 D. E. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. Ceteri illud utro-
 que ignorant cum ed. 1.

Versf. 7. ἀεὶ αἰεὶ Reg. D. E. — *Ibid.* πρὸς τὸν τῆς Versf. 7.
 ληγῆς καιρόν. — „ὁ καιρὸς τῆς πληγῆς est plāgæ vel
 fus ratio, ut quoque tempore, aliàs alia, infertur.“
 RISKIVS. — *Ibid.* τῇ μαχαίρᾳ δ' ἐκ καταφορᾶς καὶ
 καίρεσιν ποιῆσθαι τὴν μάχην, gladio caesim & punctim
 agnare. ἐκ καταφορᾶς recte Casaub. cum Reg. D. E. Reg.
 2. Reg. G. Vef. 2. & Tub. 2. Confer II. 30, 8. II. 33, 3.
 & 5, III. 114, 3. ἐκ μεταφορᾶς ed. 1. cum Med. Aug. &c.
 Ceterum in explicando hoc loco mire in diversa abierunt
 octi viri. LIPSIVS de Milit. Rom. III. 3. ἐκ μεταφορᾶς

Vers. 7.

tenens, (quod nimirum tunc unice vulgatum erat) *punctum* interpretatur; contra *ἐκ διαίρεσως*, *cæsim*; ad verbum (ait) *ex divisione*, quia ictus ille dividit scilicet abjungitque. „Suspiciatus tamen erat, *ἐκ διάψεως* fortasse legendum, ut apud Polyb. II. 33, 5. quod proprie sonat, *sublatione*. CASaubonus quoque, ad Theophr. Charact. 4. *ἐκ διάψεως* conjecerat, quod etiam ad Polyb. h. l. in ora Basil. adnotavit. Sed id quidem *punctum* denotare non potest, quod recte idem in versione Polybii posuit; *cæsim* autem non est hujus loci, quia diversa ratio esse debet *ἐκ διαίρεσως* ab *ἐκ καταφοράς*, hoc ipsum vero *ἐκ καταφοράς* haud dubie *cæsim* significat. Hinc SALMASIUS ad Solinum acu rem tetigisse putavit, *ἐκ διάψεως* corrigere jubens; ejus sententiam probavit GRONOVIVS, sic ad h. l. scribens: „Non sunt hæc diversi pugnarum modi; (*ἐκ καταφοράς* & *ἐκ διαίρεσως*.) Nam *διαίρεσις* dicitur, *quum brachium in diversum panditur & attollitur ad ictum cæsim* inferendum; *καταφορά* vero, *quum ex alto deferretur ensis*, quod idem. Offendit & Lipsius. Sed legendum *καὶ διάψεως*. *Δίεσις* enim est *transfixio*, *puncta*, ut docte Salmasius ad Solinum p. 1071. “ [p. m. 754.] — REISKIUS, rejecta Salmasii Gronoviique ratione: „Ego vero, inquit, malim, si quid mutandum sit, cum Casaubono facere, ad Theophr. Char. 4. legente *διάψεως*. Sæpe tamen nomina ab *αἰρεῖν* deducta permutantur cum nominibus ab *αἶρεν*. quod dubito sitne semper librariorum errori imputandum. *ἐξαίρεσις* est idem atque *ἐξαρεσις*, *expromptio*, *exportatio mercium e navi*, apud Diod. Sicul. T. II. p. 96, 27. Apud Plutarch. Opusc. p. 134, 35. est *sublatio sui ad exsurgendum*, vel *statio erecta*, *διανάστασις*. *ἀναίρεσις τῶν νεκρῶν* est dictio perquam frequentata, *sublatio castrorum ex acie*. *ἀναίρεσις τῶν ἀγκυρῶν* est apud Philostratum p. 358, 20. Conf. Dion. Cass. p. 438, 54. Ipsum vocabulum *διαίρεσις* pro *διάρρεσις* occurrit apud Diodor. Sic. T. II. p. 175, 70. *κατὰ ἐπὶ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν τοῦ Πρωτόκου*, *quum in eo ipso esset, ut sublatum altius gladium ad alterum ictum deferret*: ubi non recte

recte interpretes.“ — Jam ecce rursus ERNESTVM, qui in Lexico Polybiano, cum ἐκ διαυρέσεως *punctim* interpretatus esset, sic pergit: „Sed aut scribendum·διέρσεως cum Salmaf. ad Solin. & Gron. ad h.l. quod probo; vel διάρσεως cum Casaub. ad Theoph. Char. 4. ut sit *caesim*. Vulgatum tamen utcumque defendi posse, & analogia, & exemplo Diodori Sic. II. 175. κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν τοῦ Πρωσάκου, Cl. Reiskius existimat. Sed in loco Diodori διαίρεσιν esse *elationem manus ad feriendum*, non credo, nec finit contextus. Atque etiam in loco Polybii [hoc ipso, de quo quaerimus] τὸ *caesim* jam per μεταφορὰν expressum est, ut διάρσει & *sublatione manus* non sit opus.“ — Vtique & ex ipsa loci hujus connexione, & ex II. 30, 8. II. 33, 6. VI. 23, 7. & Fragm. histor. 14. satis intelligi videtur, id hic dixisse Polybium, *Romanos ἔς caesim ἔς punctim gladiis uti solitos*. Itaque, quum ἐκ μεταφορᾶς baud dubie *caesim* significet, (nam ἐκ μεταφορᾶς manifeste corruptum,) non est dubitandum, quin ἐκ διαυρέσεως, aut si quid aliud pro hoc Polybius scripsit, *punctim* denotat. Neque vero ratio ulla cogit, ut veritatem hujus scripturae, in quam consentiunt libri omnes, suspectam habeamus; praesertim quum vocabulum διαίρεσις ipsa sua origine idem fere atque διέληψις (*interceptio*) sonet, & perinde usus gladii ἐκ μεταφορᾶς usui ἐκ διαλήψεως opponatur II. 33, 6. atque hoc loco usui ἐκ διαυρέσεως. Quare quemadmodum ἐκ διαλήψεως, ut ad II. 33, 6. & ad XVI. 33, 3. docuimus, *punctim* denotat, eandem vim ἐκ διαυρέσεως habere debet. Eadem dictio μάχεσθαι ἐκ διαυρέσεως ταῖς μαχαίραις ex nescimus quo auctore, quem Polybium esse Toupius sibi persuaferat, Suidas ad vocem Πνεύσεως citavit; quod fragmentum nos etiam, admodum licet de auctore dubitantes, in Polybii Fragmentis grammaticis num. CVII. exhibuimus, ubi quidem Lipfii (loco supra cit.) & Toupii (Emendd. in Suid. Part. III.) auctoritatem secuti, ἐκ διάρσεως scripsimus,⁶ (Porto etiam & Küstero ita suadente,) sed contra librorum fidem, & nulla satis idonea poscente causa. De Diodori

- Verf. 7.** Siculi loco, ad quem Reiskius provocavit, recte Ernestus monuit, non eam ibi esse vim vocabulo *διαίρεσις* subiectam, quam Reiskius. Et sane etiam reliqua orationis structura adversatur Reiskii interpretationi: oportuisset enim κατ' αὐτὴν τὴν διαίρεσιν, non κατὰ τὴν αὐτὴν. Neque ita male interpretes ibi *διαίρεσιν* *hiatum* vertit; quod etiam Wesfelingius probavit, in indice græco monens, de *vulnere* ibi accipiendum hoc vocabulum.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* καὶ κατὰ παραστάτην. Caret h. l. κατὰ solus Reg. D. *Verf. 9.* In πρωτοστάτας & *verf. 10.* in πρωτοστάταις eadem in libris obtinet varietas, quae supra.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* συμβάλλεσθαι. συμβάλλεσθαι Reg. F. I. Reg. G. συμβαλέσθαι ed. 1. invitis mssis. *Ibid.* μήτε πρὸς τὴν βίαν, μήτε πρὸς τὴν τῶν μαχαρῶν ἐνέργειαν. — „Imo vero πρὸς τὴν τῶν σαρισσῶν. Nam πρὸς hic loci non est *ad*, in usum & commodum vel emolumentum; sed *adversus*, *contra*, cum repugnantia & adversatio significatur. Pone stantes in acie Romana nihil possunt ante stantibus conferre aut prodesse, neque adversus vim, impetum & impressionem corporum Macedonicorum, neque adversus efficaciam sarissarum Macedonicarum.“ REISKIUS. — At gratuito hæc omnia sumit vir optimus, velut consulto dubia neectere voluisset. Perspicua est Polybii sententia, & clarus sermo: *apud Romanos ii, qui pone stant, nihil conferunt prioribus ordinibus, neque ad vim*, (nempe *ad vim impressionis*; quemadmodum in Macedonum densata phalange posteriores ordines suo pondere priores premunt & vim eis addunt; quod apud Romanos, multo laxius & duplo maioribus intervallis stantes in acie, non obtinet;) neque *ad gladiatorum efficaciam*: nempe in phalange, consertæ sarissæ sibi mutuo aliæ aliis vim & efficaciam addunt; apud Romanos, gladiatorum nullus omnino usus est, nisi in eorum manibus, qui in primo ordine stant.

Verf.

Versf. 11. ὡς οὐχ οἰέν/α. ὡς perperam carent ed. 1. *Versf.* 11. & cod. Med. *Ibid.* τηρούσης τὴν αὐτῆς ιδιότη/α. Sic recte Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. ἡ τηρούσης Reg. D. E. Vef. 1. ἡ τειρούσης ed. 1. Aug. Reg. F. 1. Tub. 1. Importunam particulam recte delevit Casaub. sed ad τηρούσης adjecit γε, τηρούσης γε τὴν αὐτ. id. citra necessitatem, & contra librorum fidem. *Ibid.* ὡς ἐκ ἀρχαῖς ἔπα. vide c. 12, 1.

CAPVT XIV.

Cap. XIV.

Versf. 1. Τίς οὖν αἰτία Casaub. cum Reg. D. Reg. F. 2. *Versf.* 1. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. Τίς οὖν ἂν αἰτία Aug. Med. Vrsin. Reg. F. 1. Vef. 1. Tub. 1. Τίς ἂν οὖν αἰτία Reg. E. Τίς ἂν αἰτία ed. 1. Τίς οὖν ἡ αἰτία malimus.

Versf. 2. καὶ τοὺς καιρούς. Caret h. l. καὶ solus Reg. *Versf.* 2. E. *Ibid.* ἓνα καιρὸν εἶναι καὶ τόπον, ἂν γένος. — Forte καὶ τόπον ἓνα. καὶ πολεμίων (vel πολέμων) ἂν γένος, ἐν οἷς δύναται. REISKIVS. — Nil opus interfecto vocab. πολέμων aut πολεμίων. Sed aut valde nos fallimur, aut sic scripserat Polybius, ἓνα καιρὸν εἶναι καὶ τόπων ἐν γένος.

Versf. 3. μέλλοισιν. Perperam μέλοισιν ed. 1. Aug. Reg. *Versf.* 3. F. 1.

Versf. 4. καὶ τοῦτο ποιεῖν βᾶδως. — „Aut ποιῶσι βᾶ- *Versf.* 4. δως legendum, aut ποιεῖν βᾶδιον.“ REISKIVS. — Quidni ad τοῦτο ποιεῖν βᾶδως ex præcedentibus referetur δυνατόν? *Ibid.* φοβερόν. Perperam Φανερὸν F. 1. Vef. 1. Tub. 1.

Versf. 5. μηδὲν ἐμπόδιον. Temere μηδὲν ἔμπεδον Reg. *Versf.* 5. D. *Ibid.* συναγωγίας edd. cum Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. συναγωγίας Aug. Reg. D. E. συναγωγίας Reg. F. 1. Vef. 1. Ante hoc nomen vero particulam καὶ praeponunt Reg. D. & Vef. 2.

Versf. 7. ὑπάρχει cum Scalig. correxit Casaub. Men- *Versf.* 7. dose ὑπάρχειν ed. 1. consentientibus omnibus codd:

- Verf. 8.** *Verf. 8.* τόπους εὐρησθαι recte Casaub. cum Aug. Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. *δευρησθαι* ed. 1. Reg. 1. Vef. 1. syllaba *δε* per errorem ex litera *σ*, in quam definit præcedens vocabulum, ortum trahente. *εὐρησθαι* Reg. E. et Vrsin. *Ibid.* συγκαταβαίνουσι. Perperam συγκαταβαίνουσι ed. 1. Reg. F. 1. 2. Reg. G. Tub.
- Verf. 10. sq.** *Verf. 10.* ἀκονιτὶ ed. Gron. & Ern. cum Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. ἀκονητὶ ed. 1. 2. cum cett. codd.
- Verf. 11.* ἀπολιποῦσα Aug. Reg. D. Reg. F. 1. 2. Reg. G. Vef. 1. 2. Mendose ἀπολαποῦσα ed. 1. Reg. E.
- Verf. 12.** *Verf. 12.* καὶ τὸν ἕνα καιρὸν codices nostri omnes: recte conf. verf. 2. κατὰ pro καὶ temere ed. 1. unde Casaubonus accepit. *Ibid.* ὑποβάλλη. ὑποβάλλη Reg. D. E. Vef. 2.

Cap. XV.

CAPVT XV.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* Tolle comma post τεκμαίρεσθαι, quod nescimus quo pacto in contextum nostrum irrepsit.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* προσβάλλοντες, scilicet αὐτοῖς, impetum in illos facientes. Sic correxit Casaubonus. προβάλλοντες ed. 1. Aug. Reg. E. Reg. F. 1. 2. Vef. 2. προβάλλοντες Reg. D. προβάλλοντες Reg. G. Verbum hoc cum nonnullis præcedentibus prætermisit Vef. 1.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* τοὺς προσκειμένους recte idem Casaub. cum Reg. D. Reg. F. 2. & Vef. 2. προκειμένους ed. 1. cum cett. codd.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* εἰκὸς εἶναι. εἰκὸς deest Reg. F. 1. & Vef. 1.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* παρέχουσιν χρεῖαν. τὴν χρεῖαν malimus.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* κατὰ σημείαν Casaub. cum Reg. D. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Ceteri κατὰ σημείαν cum ed. 1. *Ibid.* ἂν τε καὶ κατ' ἀνδρα. καὶ omittunt soli Reg. E. & Reg. G.
- Verf. 13.** *Verf. 13.* Περὶ μὲν οὖν τούτων. Particulam οὖν, perperam vulgo omissam, inferuimus cum Reg. D. E. Reg. F. 2. Reg. G. Vef. 2. Tub. 2. *Ibid.* μνήμην. ποιήσασθαι τὴν μνήμην Reg. F. 1. Tub. 1.

CAPVT

CAPVT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 2. γράμματα. Perperam πράγματα Reg. D. Ea-
dem vocabula & alibi inter se commutata a librariis
vidimus.

Vers. 4. ἴσως μὲν οὖν καὶ ἐτέροις &c. Hæc, & quæ
sequuntur, habuit etiam codex Peirescianus in Eclogis de
Virtutibus & Vitiis. *Ibid.* εὐλαβῶς ἴσταται. Vide ad cap.
3, 2. *Vers. 6.* σαφῶς ἐδηλώσ. ἐδηλώσαμεν σαφῶς Reg. D.

Vers. 7. μεταθέμενος τοῖς ἐν τῆς τύχης ἀλλαγ-
μασιν. μετατιθέμενος voluit Reiskius: putamus, ut
sit passivum, quod hic utique desiderari videtur, non
medium. Est enim sententia, *per fortunæ adversitatem
mutatus*, scil. in *meliolem partem mutatus, resipiscens,
sepe corrigens*. Casaubonus: cujus interpretationem con-
textui subjecimus, ita vertit, quasi esset *συμμεταθέμενος*,
quod non necesse erat. *Ibid.* εὐλογιστότατα. εὐλογιστό-
τατον ed. 1. cum Reg. F. 1. & Vef. 1. minus recte.
Ibid. καθ' αὐτόν. καθ' ἑαυτὸν Reg. D. Vef. 2. De sententiis
nonnullis, quæ hoc loco insertæ sunt in codice Reg. D.
diximus in Præfat. ad Tom. II. p. 9 sq.

CAPVT XVII.

Cap. XVII

Vers. 1. Καθόλου τῇ περὶ τὰ λάφυρα &c. Mira for-
tuna hoc loco ita colligi & in ordinem componi potue-
runt discerpta Historiæ Polybianæ membra, quæ par-
tim per Antiqua, quæ vocamus, Excerpta, partim
per Eclogas de Legationibus dispersa erant, partim per
Eclogas de Virtutibus & Vitiis, ut nullus fere hiatus in
narratione supersit. Quæ in extremo capite 16. legun-
tur, ea cum his, a quibus incipit sexta Legationum
Ecloga, ita prope conjuncta sunt, ut apud Livium
XXXIII. 11. utraque res uno eodemque capite sit com-
prehensa: *Quintilius, captivis prædaque venundatis, par-
tim militi concessis, Larissam est profectus. . . Caducea-
tor eo regius venit, specie ut induciæ essent; . . revera ad
petendam veniam legatis mittendis. . . . Sed & suc-
censebat*

Verf. 1. *cenſebat (Quinſſius) non immerito Aetolis, ob inſatiabilem aviditatem prædæ, & adrogantiam eorum &c.* Vrfinus ait, hanc de Pace cum Philippo faciendâ Titi & Græcorum conſultationem expreſſam fortâſſe fuiſſe a Livio in ea libri XXXIII. parte, quæ deſideratur. Scilicet in vetuſtis Livii editionibus deſiderabatur prior pars libri XXXIII. uſque ad cap. 17. quæ pars primum anno 1616. ex codice Bambergenti Romæ eſt edita, ut docet Fabricius in Biblioth. latina, & Drakenborch. ad Liv. XXXIII. 1. & in Syllabo præcipuarum Editionum Livii Tom. VII. Livii Drakenb. p. 339. Dehinc Eclogam hanc Polybianam cum Livio ſtudioſe contulit Io. Frid. Gronovius in Notis ad Livium, & Perizonius in Animadverſſ. Hiftoricis cap. 9.

Ibid. εἴτ' οὐκ ἐβούλετο. Poſſe εἴτ' ex εἴτα eſſe, deinde: Sed fortâſſe etiam εἴ τ' ſcribi debuit, ex εἴτα, ut alterum εἴτα, ad quod hoc referebatur, initio Eclogæ interciderit, quæ fuit Reiſkii ſententia, ut ita olim fuerit: εἴτε καὶ ὁλον τῇ περὶ τὰ λάφυρα πλεονεξία τῶν Αἰτωλῶν προέκοψε, quod verbum inferendum Gronovius cenſuerat, vel δυςηρεσταῖτο, quod conjecit Reiſkii.

Verf. 3. *Verf. 3. τὰ δὲ προκείμενα.* Conjunctionem δὲ inferuimus ex codice Bavarico Eclogarum de Legationibus. Quam quum perperam omiſſiſſet Vrfinus in ſua editione, Caſaubonus ex conjectura καὶ τὰ προκείμενα edidit,

Verf. 4. *Verf. 4. δυςηρηστίας recte Caſaub. & cod. Bav. δυςηρηστίας ed. Vrf. Ibid. Κυκλιάδας. mendose Κληκλιάδας mssti. De Demosthene & Cycliade vide XVII. 1, 2.*

Verf. 5. *Verf. 5. πεντεκαδεχημέρους una voce recte habet Bav. ut Caſaub. Perperam Vrfinus ſic edidit, μετὰ τῶν χιλιάρχων πέντε, καὶ δεχημέρους. Ibid. κοινολογησέμενος perſpecte ex conject. correxit Caſaubonus; conſtituit etiam ſe cum Philippo conventurum, & de rebus præſentibus communicaturum, vel collocaturum. In eandem ſententiam Livius: & cum ipſo rege conſtitutum conloquium. Contra Vrfinus cum msstis:*

συνο-

υνετέζατο δὲ καὶ συμπορεύεσθαι τῷ Φιλίππῳ κοινολογησέ-
 ενους. Quod qui primus ita scripsit, nesciverat, συμ-
 πορεύεσθαι τινι Polybium usurpare pro *convenire*, &
 gillatim *congrēdi cum aliquo ad colloquium*, ut XV. 5,
 O. XXXIX. 1, 12. Itaque hoc dici a Polybio illo pu-
 averat, *constituit ut* (cum legatis Philippi) *simul profi-*
iscerentur, *qui cum ipso communicarent*: at sic oportu-
 iisset *συμπέμπειν*, non *συμπορεύεσθαι*, & aut nomen
 orum, qui cum Philippo communicaturi erant, eden-
 um erat, aut adjiciendus saltem articulus τὸς κοινολο-
 γησομένους.

Vers. 2.

Vers. 6. ἐξεκάετο. ἐξεκούετο Bav. confusis vocali-
 us α & ου. Eamdē verbi formam, κατακᾶω, pro
 κατακᾶίω, notavimus ad XVI. 34, 9.

Vers. 6.

Vers. 7. ἐπιπολαζούσης. Sic recte Bav. ut edidit Ca-
 umb. & in ora notaverat Vrsinus, qui in contextu ex
 10 codice ἐπιπελαζούσης posuit. Etiam aliud nescimus quid
 1 suo codice turbatum h. l. fuisse Vrsinus ait; Bavaricus
 il discedit a nostro exemplo. *Ibid.* καὶ τοῦ χαρακτῆ-
 ρος τούτου νομιστευομένου παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς. Bene
 Laub. *quum ea morum nota pro legitima obtineret apud*
Ætolos. Et nomen & verbum e re monetaria transla-
 tum. *χαρακτήρ* proprie est *signum monetæ impressum*.
νομιστεύειν, ut docent exempla a Suida citata, est *mo-*
etam cudere, signatam pecuniam facere: sed *νομιστεύε-*
σθαι h. l. idem fere esse debet ac *νομίζεσθαι*, *pro legitimo*
aberi & judicari, in usu esse: quod ipsum verbum pari-
 ter de moneta usurpatum vide apud Lucianum, eo loco
 uem Reiskius inferius citavit ad cap. 23, 3.

Vers. 7.

Vers. 8. τὸν δὲ Τῖτον. Constanter & in Eclogis de
 Migrationibus & in Valesianis Eclogis Τῖτος & Τῖτον
 um *circumflexo* accentu editum erat. Quod non impro-
 amus nos quidem; sed cum in Antiquis Excerptis cum *acuto*
 onstanter efferatur idem nomen, eamdē rationem,
 uum adhuc secuti sumus, porro tenendam putavimus
 t in codice nostro Bav. quidem pariter Τῖτος scribitur.

Vers. 8.

CAPVT

CAPUT XVIII.

Cap. XVIII.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἐγὼ δὲ κατὰ μὲν τοὺς ἀνωτέρω χρόνους δα-
Tōtum hoc Caput prætermisit compiler Eclogarum de
Legationibus, sed in sua scrinia retulit alter compiler,
qui de Virtutibus & Vitiis Excerpta fecit: ex verbis
autem, quæ in eisdem Excerptis præmissa sunt huic ca-
piti, & quæ ibidem sequuntur, didicimus, hoc ipso loco
illud esse inferendum. *Ibid.* καὶ κοινήν. Percommode hic
stat particula καὶ, quam nescimus cur deletam Reiskius
voluerit.

Vers. 4.

Vers. 4. Αἰμίλιος. Sic recte Suidas in Λεύκιος Αἰμί-
λιος, ubi plura retulit ex hoc Polybii loco. — *Ibid.* κύ-
ριος. Καὶ κύριος γενόμενος Suidas. — *Vers. 5.* ἡβουλήθη
ἡβουλήθη idem.

Vers. 6.

Vers. 6. — „Post οὐδ' εἰς τέλος videtur διαλύσαι deesse,
vid. p. 1454, 8. [XXXII. 8, 4.] nam ἀποδοῦναι e superio-
ribus subaudire velle, est paulo durius.“ REISKIUS. —
Nobis in vulgato adquiessendum videtur, in quod & Sui-
das consentit. — *Ibid.* εἰ μὴ καὶ τὴν ἐνδοχίαν. Parti-
culam καὶ, cum deesset vulgo, ex Suida adjecimus. *Ibid.*
ἔτι τινὰς. καὶ τινὰς Suid. — *Ibid.* τῶν πτήσεων. Intellige
ἐγείων κτήσεων, quod disertè dicit XXXII. 8, 4.

Vers. 9.

Vers. 9. Πόπλιος Σκιπίων &c. Hæc (usque vers. 12.)
in scrinia sua retulit Suidas, ad vocab. Πόπλιος. — *Ibid.*
Ποπλίου δὲ, τοῦ Μεγάλου κληθέντος. — „Africanus ma-
jor cognominatur apud Ciceronem aliosque, ad differen-
tiam minoris Africani. Eadem ratione Cato major est di-
ctus, quem Græci πρῶτον dicerent. Sed Africanum
Magni cognomen habuisse, nemo ut opinor dixit.“ VA-
LESIVS. — „τοῦ μεγάλου κληθέντος, non ex rebus ge-
stis, sed ætate: quod idem in reliquis similibus usu venit
ut in Constantino M. Carolo M. μέγας & magnus, est æ-
tustior aliis cognominibus. Sed latinitatis melioris auctores
non hic magnus, sed major usurpant, ut Africanus major,
Cato major.“ REISKIUS. — Constantinum & Carolum
Magnum cognomen hoc ab ætate, non a rebus gestis, ob-
tinuisse,

nuisse, a nemine observatum meminimus, & ægre nobis per-
 iademus: alios, veluti Alexandrum, Antiochum, Pompe-
 um, idem cognomen non ab ætate, sed a rebus gestis,
 ilisse, compertum habemus. *Scipioni Africano*, ei qui se-
 cundo bello Punico finem imposuit, *majoris* cognomen de-
 disse Romanos, quo eum a *minore Africano* distinguerent,
 quo everfa Carthago est, nemo ignorat: sed *Magni* co-
 gnomen eidem Scipioni tributum, quamquam Perizonius
 in Observatt. histor. cap. 1. ex Plutarcho etiam & Polyæno
 i vindicat, apud neminem Romanum scriptorem legitur.
 ἐγαν eum Polybius & hoc loco & XXXII. 13, 1. & cum
 Polybio Plutarchus & Polyænus locis a Perizonio citatis
 vocant, eadem prorsus ratione, eademque sententia, qua
 majorem Romani cognominarunt. Eodem modo Πτολε-
 μαῖος ὁ πρεσβύτερος, (in positivo, non ὁ πρεσβύτερος,) &
 XXXVIII. 19, 4. vocatur, qui erat *major natu* inter duos
 fratres, rursusque XXXI. 20. ubi nil opus erat cum Vrsino
 πρεσβυτέρου scribere pro πρεσβύτου, quod ibi codices da-
 vant. Conf. notata ad IX. 22, 2.

Verf. 10. μέτριος ὡν κατὰ τὴν ὑπαρξιν, ὡς Πωμαῖος. — *Verf. 10.*
 , Hæc verba ancipitis sunt & ambigui sensus. Vtrum enim,
Scipionis opes mediocres fuisse, ut reliquorum fere Roma-
iorum, voluit dicere? an potius, *mediocres ei facultates*
uisse, si cum ceteris Romanis compares? [Haud dubie po-
 teriori hoc modo Polybius dixit: & ea ratione constanter
 accipiendæ sunt hujusmodi locutiones.] Eandem sermo-
 nis ambiguitatem meminimus nos in Thucydide notare, qui
 le Brasida Spartano scribit: ὅτι ἦν οὐκ ἀδύνατος εἶπεν ὡς
 Λακεδαιμόνιος. [lib. IV. c. 84.] quod ita explicat Aelianus
 ib. XII. Variæ Historiæ [cap. 50.] quasi dicere voluerit Thu-
 cydides, dicendi imperitos fuisse Spartanos, ac Brasidam
 uisse, *ut inter Spartanos*, facundum: sic enim Latini di-
 cunt. Livius lib. XXXII. [c. 33.] *princeps Aetolorum Ale-*
xander, vir, ut inter Aetolos, facundus. VALESIVS.

Verf. 11. οὐχ οἶδον δὲ τῶν ἐξ αὐτῆς τῆς Καρχηδόνος ἀπέ- *Verf. 11.*
ρχατο μόνον. Post Καρχηδόνος in Suidæ editionibus infe-
 ritur

Verf. 11. ritur vocabulum νομισμάτων, quo tamen facile caremus: & a probato codice Parisino Suidæ pariter abesse illud testatur Küsterus. Satis est, ex seqq. intelligere h. l. οὐδέν. — „οὐχ ὁδόν, sequente nihilominus μόνον, rarum & mirum est, cum in ὁδόν jam insit illud μόνον. Mirifica certe & mihi nondum fatis perspecta ratio illius οὐχ ὁδόν.“ REISKIUS. — Vtique abesse poterat μόνον, ut l. 20, 12. III. 82, 5. XI. 19, 3. & per merum pleonasmum adjectum est, nisi ex glossa ortum statuamus.

Cap. XIX.

CAPVT XIX.

Verf. 4. *Verf. 4.* Ἀθαμᾶνας accentu circumflexo scripsimus, ut est apud Stephanum & alios. Sic & XXIII. 6, 3. edd. omnes. Ἀθαμᾶνας h. l. ed. Casaub. & seqq. Corrupte Ἀθαγμαῖνας Vrsin. Ἀθαμονὰς Bav.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Verf. 2. *Verf. 2.* οὐδενί. οὐδεσ! Reiskius voluit, quia sequitur ἀναστᾶτους τούτους. Nec tamen aliàs passim dedignatur Polybius a sing. numero ad pluralem subito transire.

Verf. 3. *Verf. 3.* πίστιν δ' ἔχειν. Sic scribendum monuit Gronov. ad oram sui exempli. — *Ibid.* ἐκ τε τῶν κατ' Ἀννίβαν. Præcedente ἐκ τε, requiri deinde videtur καὶ ἐκ τῶν κατὰ Κερχχιδ. Sed simul supponit ista particula τε, per se diversa esse hæc duo, κατ' Ἀννίβαν, & κατὰ Κερχχιδόνλους, nec esse inter se conjuncta. Quæ quoniam re ipsa conjuncta sunt, & eodem pertinent, incommode utique hic stare illa particula videri poterat. At nimirum referri illa debet ad id quod sequitur, de Philippo, quem & ipsum non penitus tollere se velle jam antea satis significassent. Eodem modo Livius hæc connectit: XXXIII. 12. *Omittere se Carthaginenses. Cum Philippo ipso quod ventum in colloquium?*

Verf. 5. *Verf. 5.* τοῦ περὶ τῆς διαλύσεως συλλόγου. Nescimus utrum ex codice suo, an ex ingenio sic ediderit Vrsinus: persæpe enim rationem non reddit mutationum, quæ ex con-

onjectura ipse adtulit. De re consule, lib. XVII. c. i sqq. bi videbis, per *aliquot dies* continuatum esse colloquium, & *diversis in locis* habitum: quare commode plurali numero uti Polybius potuit τῶν συλλόγων, *colloquiorum*.

Versf. 7. Πολεμοῦντας γὰρ &c. Sententia hæc in earum *Versf. 7.* ft numero, quæ ex ora codicis Vrbinate Casaubonus, & x alio simili codice, qui sicut Vrbinas Excerpta Antiqua continebat, Vrsinus in Fragmentis Polybii retulit. Eadem sententia etiam in codice Reg. D. consignata est, ut monuimus in Præf. Tomo II. præfixa, p. 9.

Versf. 9. τάχα γὰρ αὐτοὺς πῆραν λήψεσθαι. Ab oratione *Versf. 9.* recta, qua modo usus erat, subito ad obliquam, quam vocant grammatici, transit. De vocab. τάχα vero bene monuit REISKIUS: „τάχα hic posuit pro ταχέως, ut rursus hoc pro illo p. 1133, 25. 1193. fragm. 46, 5. [XXI. 12, 7. LXIV. 1, 1. At his in locis ταχέως ita usurpatur, ut Lanorum continuo, facile.] Ita quoque ταχὺ pro τάχα usuravit Aeschines p. 26, 3. Et Lycurgus p. 156, 39. ταχέως pro τάχα, ubi male Taylor sollicitat, & 166, 41. ταχὺ pro τάχα, forsitan, est apud Liban. epist. 1238, 3.“ REISKIUS. — Τάχα pro ταχέως poetis aliàs utique, quam historicis, familiarius. — *Ibid.* τῆς Θρακῶν. Codex Bav. in contextu τῆς Θράκης habet, sed in marg. γρ'. τῆς Θρακῶν.

Versf. 10. καὶ τοὺς παρόντας. Temere particulam καὶ *Versf. 10.* elicitavit Reiskius, & κατὰ maluit. Livii locus XXXIII. Q. ad quem ille provocat, nihil huc facit, sed ad rem temore posteriorem pertinet. — *Ibid.* τὰ πρότερα, recte Vrsin. & seqq. edd. τὰ πρότερα Bav. — *Ibid.* βουλευομένων. — „Debetur id F. Vrsino, in cujus codice [sicut in Bav.] fuit βουλομένους. recte. Sed deest aut πεισμένους ut διαλύεσθαι inter εἶναι & βουλομένους, quorum utrumvis etiam in ipsa illa vulgata deest: & præterea deberet βουλευομένους in aoristo legi. Sed, ut diximus, βουλομένους proprium est. Aetolis licere & integrum esse, seorsum suo nomine atque periculo cum Philippo aut bellum continuare, aut Polybii Histor. T. VII. Aa paci.

Vers. 10. *pacisci, prout ipsis visum esset.* REISKIUS. — Immo vero, quod sæpe a librariis factum vidimus, ut verba βούλευσαι & βουλευέσθαι temere inter se permutaverint; (vide ad IV. 22, 2. V. 67, 8. &c.) id hoc loco eo facilius fieri potuit, ubi in proxima linea sequitur ipsum verbum βουλευένου, ad quod aberravit fugitivus oculus. Et perspicte hic utique βουλευομένους correxit Vrsinus. Neque vero quidquam amplius desideraturus fuisset Reiskius, si cogitasset, κυρίους εἶναι βουλευομένους idem prorsus valere ac πορίους εἶναι βουλευέσθαι. Sic sane & aliàs illam dictionem κύριον εἶναι cum participio construit Polybius, loco infinitivi, III. 85, 2. VI. 37, 8. Igitur perspicua atque integra sententia est: *Aetolis liberam potestatem esse pro se ipsis consilium quodcumque voluerint capiendi.* Dixerat nempe proxime ante hæc verba Titus, se & reliquos Romanos, qui adessent, ex arbitrio senatus Romani pendere.

CAPUT XXI.

Cap. XXI.

Vers. 1. *Vers. 1. υπετέμετο τὰς πάντων ὁρμὰς, omnium studia vel impetum succidit, inhibuit.* Eadem fere sententiâ XX. 9, 8. ἐπιτεμὼν αὐτῶν τὴν ὁρμὴν ait.

Vers. 3. *Vers. 3. Λάρισσαν. Λάρισσαν ed. Vrs. Prorsus vero mendose Λάρησον Bav. — Ibid. Θήβας τὰς Φθίας, Ἐχῆνον. — „Sine alea esse hanc maximi Casauboni conjecturam judicavi, & protinus in contextum adscivi. Vide lib. XVII. cap. 3. & eadem sunt apud Livium. [XXXIII. 13.] Vulgo τὰς Φθίας ἔχειν.“ GRONOV. — „Recte recepit Gronovius e Casauboni latinis Ἐχῆνον, auctore Livio. Natus error primum e permutatione εἰ cum ι, quæ solennis est; deinde ex omissione compendii in fine nominis, terminationem ον significantis.“ REISKIUS. — Eodem errore codex Bav. tenetur, quo Vrsini liber.*

Vers. 4. *Vers. 4. τῶν μὲν ἄλλων οὐκ ἔφη δεῖν οὐδεμίαν, scil. παραλαμβάνειν Αἰτωλούς.* Perspicua sententia, præsertim si conferas rationem hujus dicti, quam mox subjicit Titus.

In

In verbo δειν sine causa hæsit Vrsinus, λαβειν aut aliud simile verbum pro δειν ponendum conjiciens.

Vers. 5. οὐ βουληθῆναι. — „Subaudi e præmissis, *Vers. 5. παρακληθῆναι.* Cum eos invitasset ad fidem Romanam, (scil. suscipiendam,) noluisse eos invitari, vel, noluisse pati se ad eam blandis verbis adduci. Ad hunc modum potest locus defendi: & ut verum fateamur, nihil videtur esse mutandum. Fuit tamen, cum παραδοῦναι vel similis infinitivus deesse videretur.“ REISKIUS. — Sic & Gronov. suspicatus erat, qui ad oram sui exempli adscripsit: „*an δεῖ δίδοναι?*“ — Ac nobis sane etiam nunc παραδοῦναι deesse videtur. — *Ibid. ὑποχειρῶν.* Mendose ὑποχωρῶν Bav. — *Ibid. ὡς ἂν προαιρήται.* προαιρεται idem Bav.

Vers. 6. καὶ τότε συνεπολεμήσαμεν νῦν. Cum inde ab *Vers. 6.* Vrsini editione particula νῦν, interferto ante eam commate, vulgo separata esset a præcedentibus, & cum sequentibus conjuncta, bene monuit REISKIUS, comma post νῦν esse collocandum. Et — „Nescio, inquit, qui factum sit, ut locus hic, in se perspicuus, & Livio & Casaubono esset pæne fataliter obscurus. Huic quidem potuit interpolationis vitium imposuisse; Livio quid offecerit, nil video. Aetoli duas rationes allegabant, cur suæ essent Thebæ. Primam, quod in hoc Romanorum cum Philippo bello fidam ipsis operam socialem præstitissent; ob quam fidem in re præsentē par esse, ut Romani sibi redderent urbes, quæ olim sui juris & ditionis fuissent, seu, quæ olim Aetolo jure & ditione essent usæ. Argumentum erat hoc primum, ex officio & studio suo erga Romanos recentissimo ductum. Alterum erat e vetustate superiorum temporum & foederum repetitum; quod ita esset illo primogenio foedere cautum, quæcumque oppida sociata opera expugnarentur, ut illorum præda cederet Romanis, ager & ædificia Aetolis. Manifeste servat hanc distinctionem in sequente Titi Quintii responso: qui primum quidem ad posterius argumentum occurrit, ab antiquitate societatis

Vers. 6.

& foederis ductum, quod dudum ait foedus esse ab Aetolis violatum. Deinde redit ad primum Aetolorum argumentum, cujus vis est in opera nuperrime ab Aetollis praestita. *Fac*, ait Flaminius, *vos nobis in hoc bello utiles fuisse: non tamen vobis ideo tot urbes debentur, quot postulatis, immerito quidem. Nihil, ad summum, hac opera meruistis plus, quam Thebas: illas reliquas, Larissam, Echinum, Pharsalum, cur postulatis, in quibus expugnandis nulla fuit opera vestra? Vltro enim se nobis dediderunt.* — Livii errorem in interpretando hoc Polybii loco ex professo jam notaverat Perizonius in Animadversis historicis, supra jam laudatis, & ex eo Drakenborch. ad Liv. XXXIII. 13, 7. Casaubonus in versione latina, quam ad verbum ferè tenuimus, parum a Polybii sententia recessit: illa verba, καὶ ὅτι συνεπολέμησαν νῦν, non satis adcurate interpretatus erat, quia bellum una cum Romanis gesserant, praetermissa prorsus vocula νῦν, quam nos his verbis expressimus, quia in hoc bello Romanos adjuverunt. Paulo rectius & propius ad graecorum verborum praescriptum reposueris: quia nunc Romanos bello adjuvissent.

Vers. 7.

Vers. 7. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς συμμαχίαν &c. Conf. IX. 39, 3.

Vers. 9.

Vers. 9. ἢ τε καὶ μένειν ἔτι τὴν συμμαχίαν. Rara quidem & durior, sed ferenda tamen fortasse constructio; oratio infinita, praecedente conjunctione ἢ.

Cap. XXII.

CAP V T XXII.

Vers. 3.

Vers. 3. ὅτε ἐπυνθάνετο. ὅτι caret Bav. — Ibid. ἦκειν μετὰ δυνάμεως. — „ἦκειν debetur Vrsino, [qui in ora suae editionis hoc adscripsit] non male quidem excogitatum, praeter fidem librorum tamen veterum, qui Polybium tradunt ἀφ᾽ ἧς θάξαι scripsisse. In libro Vrsini certe fuit ἦχθαι, quod ipsum ἀφ᾽ ἧς θάξαι subiicit.“ REISKIUS. — In ἦχθαι cum cod. Vrsini consentit Bav. quod utique mendosum est. Neque vero satis commodum ἀφ᾽ ἧς θάξαι videtur, quod voluit Reiskius: nam *egressus quidem e Syria erat Antio.*

Antiochus, nondum vero *advenerat*. Quare $\delta\epsilon\eta\chi\alpha\iota$ malimus, aut etiam simpliciter $\eta\chi\alpha\iota$, *copias eduxisse, profectum cum exercitu*; qua communi forma præteriti perfecti verbi $\epsilon\gamma\omega$ subinde utitur. Polybius.

Versf. 4. παραγεννηθέντος correximus, monente Reiskio. *Versf. 4. Perperam* vulgo omnes *παραγεννηθέντος*.

Versf. 5. διακόσια τέλαντα. Perspicue & h. l. & mox *Versf. 5. rursus* notam numeralem σ' . habet Bavarius codex, quæ *ducenta* valet. Adeoque nullus inter Polybium & Livium dissensus est: cum utroque vero etiam consentit Appianus, de Rebus Macedon. Historiarum lib. IX. eclog. 7.

CAPUT XXIII.

Cap.
XXXIII.

Versf. 1. Τί δὴ ποτ' ἔστιν. Vulgo fragmentum hoc ab his verbis incipiunt edd. & scripti nostri libri: "Οτι τοῖς αὐτοῖς &c. sed esse illud quatuor verbis augendum, a Suida in *Ῥαδιουργός* conservatis, monuit jam Gronovius in Fragmentis Polybianis. Quod vero idem Suidas ait, *de domesticoproditore* (*περὶ οἰκογενεῶς προδότου*) hæc scripsisse Polybium; id quo pertineat, nescimus. Nobis speciem habere visum erat, quod Reiskius statuit, atque etiam Casaub. in ora Basil. adnotavit, *de Aetolis* hic agi, hosque significasse Polybium, cum ait (*versf. 3.*) *παρ' οἷς ἡ πηγὴ τῆς τοιαύτης ὑπάρχει κακοπραγμοσύνης*. Sententia hujus fragmenti, REISKIO judice, hæc est: „Aetolos, homines perfidos & insidiosos, meritas luisse poenas & stultitiæ & cupiditatis suæ, quod a Romanis essent circumventi, quos temere & coeco impetu, quo haberent audaciæ atque insolentiae suæ administratos, in Græciam evocassent.“ — Quod vero porro idem Reiskius ait, *Aetolos non cogitasse, Romanos multo, quam ipsos, nequiores esse orbis terrarum prædones*, &c. id profecto Polybius numquam dixerit, qui tantum abfuit, ut invisos græcis suis lectoribus Romanos reddere vellet, ut potius quovis modo & quavis occasione commendare illis Romanorum imperium studuerit. Quare, ut dicamus quod sentimus, prorsus etiam dubitare

Vers. 6.

& foederis ductum, quod dudum ait foedus esse ab Aetoliis violatum. Deinde redit ad primum Aetolorum argumentum, cujus vis est in opera nuperrime ab Aetollis praestita. Fac, ait Flaminius, vos nobis in hoc bello utiles fuisse: non tamen vobis ideo tot urbes debentur, quot postulatis, immerito quidem. Nihil, ad summum, hac opera meruistis plus, quam Thebas: illas reliquas, Larissam, Echinum, Pharsalum, cur postulatis, in quibus expugnandis nulla fuit opera vestra? Vltro enim se nobis dederunt.“ — Livii errorem in interpretando hoc Polybii loco ex professo jam notaverat Perizonius in Animadversis historicis, supra jam laudatis, & ex eo Drakenborch. ad Liv. XXXIII. 13, 7. Casaubonus in versione latina, quam ad verbum fere tenuimus, parum a Polybii sententia recessit: illa verba, καὶ ὅτι συνεπολέμησαν ὑμῖν, non satis accurate interpretatus erat, quia bellum una cum Romanis gesserant, praetermissa prorsus vocula ὑμῖν, quam nos his verbis expressimus, quia in hoc bello Romanos adjuverunt. Paulo rectius & propius ad graecorum verborum praescriptum reposueris: quia nunc Romanos bello adjuvissent.

Vers. 7. Vers. 7. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς συμμαχίαν &c. Conf. IX. 39, 3.

Vers. 9. Vers. 9. ἢ τε καὶ μένειν ἔτι τὴν συμμαχίαν. Rara quidem & durior, sed ferenda tamen fortasse constructio; oratio infinita, praecedente conjunctione &.

Cap. XXII.

CAPUT XXII.

Vers. 3. Vers. 3. ὅτε ἐπυνθάνετο. ὅτι caret Bav. — Ibid. ἦκειν μετὰ δυνάμεως. — „ἦκειν debetur Vrsino, [qui in ora suae editionis hoc adscripsit] non male quidem excogitatum, praeter fidem librorum tamen veterum, qui Polybium tradunt ἀφ᾽ ἑαυτῶν scripsisse. In libro Vrsini certe fuit ἦχθαι, quod ipsum ἀφ᾽ ἑαυτῶν suljicit.“ REISKIUS. — In ἦχθαι cum cod. Vrsini consentit Bav. quod utique mendosum est. Neque vero satis commodum ἀφ᾽ ἑαυτῶν videtur, quod voluit Reiskius: nam *egressus* quidem *e Syria erat*
Antio-

Antiochus, nondum vero *advenerat*. Quare *ἐξήχα* maximus, aut etiam simpliciter *ἦχα*, *copias eduxisse, profectumque exercitu*; qua communi forma præteriti perfecti verbi *ἔγω* subinde utitur. Polybius.

Vers. 4. παραγεννηθέντος correximus, monente Reiskio. *Vers. 4. ἑρπέραμ* vulgo omnes *παραγεννηθέντος*.

Vers. 5. διακόσια τάλαντα. Perspicue & h. l. & mox *Vers. 5. ἑρπέραμ* notam numeralem *σ'*. habet Bavarius codex, quæ *acentia* valet. Adeoque nullus inter Polybium & Livium dissensus est: cum utroque vero etiam consentit Appianus, e *Rebus Macedon. Historiarum lib. IX. eclog. 7.*

CAPUT XXIII.

Cap.
XXXIII.

Vers. 1. Τί δὴ ποτ' ἔστιν. Vulgo fragmentum hoc ab *Vers. 1.* is verbis incipiunt edd. & scripti nostri libri: "*Οτι τοῖς αὐτοῖς* &c. sed esse illud quatuor verbis augendum, a Suida *Ἰπποδουρῶν* conservatis, monuit jam Gronovius in Fragmentis Polybianis. Quod vero idem Suidas ait, *de doleſtico proditore* (*περὶ οἰκογενεῶς προδότου*) hæc scripsisse Polybium; id quo pertineat, nescimus. Nobis speciem abere visum erat, quod Reiskius statuit, atque etiam asaub. in ora Basil. adnotavit, *de Aetolis* hic agi, hosque significasse Polybium, cum ait (*vers. 3.*) *παρ' οἷς ἡ πηγή ἵς τοιαύτης ὑπάρχει κακοπραγμοσύνης.* Sententia hujus argenti, REISKIO judice, hæc est: „Aetolos, homines perfidos & infidiosos, meritis luisse poenas & stultitiæ &upiditatis suæ, quod a Romanis essent circumventi, quos mere & coeco impetu, quo haberent audaciæ atque inſentitiæ suæ administratos, in Græciam evocassent.“ — Quod vero porro idem Reiskius ait, *Aetolos non cogitaſſe, Romanos multo, quam ipsos, nequiores esse orbis terrarum ædones*, &c. id profecto Polybius numquam dixerit, si tantum abfuit, ut invisos græcis suis lectoribus Romanis reddere vellet, ut potius quovis modo & quavis occasione commendare illis Romanorum imperium studuerit. uare, ut dicamus quod sentimus, prorsus etiam dubitare

Verf. 2. an omnino de *Romanis* h. l. dixerit scriptor noster. Eos enim, a quibus deceptos alteros (quos Aetolos esse cum Reiskio suspicati sumus) ait, *ῥαδιουργίας* accusat & *κακοπραγμοσύνης*, id est, non solum *fraudis*, sed etiam *doli atque malitiæ*; quam culpam vel generatim Romanis, vel figillatim Tito Quintio impingere voluisse Polybium, ægre nobis persuademus.

Ibid. ἀπατώμενοι recte Casaub. cum Suida. Mendose ἀπαντώμεν οἱ ed. i. cum msstis.

Verf. 3. Verf. 3. διαχωρεῖν. — „Subaudi τοῦτο. διαχωρεῖν h. l. est *prosperè succedere*. Sic usurpat Dio Cassius p. 686, 98. Dicitur hoc verbum de rebus, quæ facile, sine mora, per media obstantia quæque transeunt, ut alimenta per intestina, & nummi probi atque usu recepti per manus hominum. Vide Lucian. T. II. p. 926, 7. [in libello de Luctu, cap. 10.] qui insignis cum sit locus ad huius verbi vim & originem declarandam, operæ ejus adscribendi non parcam. Addunt, ait, *mortuis obolum, Charoni reddendum*, οὐ πρότερον ἐξετάσαντες, ὅποιον τὸ νόμισμα νομίζεται (subaudi e sequentibus παρὰ τοῖς κάτω) καὶ εἰ διαχωρεῖ παρὰ τοῖς κάτω, καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνοις Ἀττικὸς ἢ Μακεδονικὸς ἢ Αἰγινῶος ὁβολός. [id est, non explorato prius, quod numi genus lege & usu ibi receptum sit, &] num apud inferos commeet, currat, discurret inter manus, admittatur reddaturque sine ulla reprehensione, *hoc numi genus*. Sententia loci est: *non valde mirandum est, in aliis fraudem, dolo proprosere succedere: sed hoc mirandum, fraude circumveniri eum, a quo dulus malus tanquam a fonte manavit, seu qui primus coepit calliditate eum, a quo decipitur ipse, appetere*. conf. Libanii Epist. 1472, 1. ubi διέρχεται ἐστὶν *successu quocunque uti*.“ REISKIUS.

Ibid. οὐ θαυμάσιον. Scribe ὥς οὐ θαυμάσιον. Vox ὥς, quam scripti omnes cum editis agnoscunt, imprudentibus nobis per operarum errorem neglecta est. θαυμάσιον ex Suida recepi, qui h. l. sic dedit pro θαυμαστὸν, quod habent codices nostri cum editis. Max
vero

vero post κακοπραγμοσύνης cum eodem Suida vocabulum θαυμαστόν, quod aberat vulgo, adjecimus, quum & aliàs desideraretur, & præsertim quum abruptam ita orationem, ut vulgo absque hoc vocabulo erat, non pateretur reliqua Polybii copia.

Vers. 4. ἀλλ' ἔστιν αἴτιον &c. Citavit Suidas in Νῆφε *Vers. 4.* & in Πρόχειρον. — *Ibid.* Νῆφε, dorica dialecto, (qua usum esse consentaneum est, Epicharmum, Siculum poetam) edidit h. l. Casaubonus, quum Νῆφε daret editio prima cum msstis, ut XXXI. 21, 14. ubi repetitur idem versus. Sed nimirum h. l. eadem dialecto μέμνησο dabant omnes, præter Med. qui mendose μέμνητο habet, & Suidam, qui μέμνησο. Ceterum & apud Ciceron. ad Attic. I. epist. 19. vulgo Νῆφε, & deinde μέμνησ' edunt; ubi tamen alii νῆφε habent. Sed Νῆφε καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν citavit etiam Lucian. in Hermotimo c. 47. Tom. I. ed. Hemsterh. p. 788. Latine sic convertit Tullius de Petit. Consulatus. c. 10. Ἐπιχαρμῶν illud teneto, nervos atque artus esse sapientiæ, non temere credere.

Vers. 5. Μεδίων. Medion, Acarnaniæ oppidum, de quo *Vers. 5.* copiose dictum ad II. 2, 5. Hoc libro mentionem ejus fecit Polybius in expositione belli Romanorum cum Acarnanibus, de quo vide Livium XXXIII. 16 sq.

CAPUT XXIV.

Cap. XXIV.

Vers. 1. Ἀτῆλος ἐτελεύτησε τὸν βίον. Vide Liv. XXXIII. *Vers. 1.* 21. In Eclogis Valefianis ex codice Peiresciano sic vulgo editum est: "Ὅτι Φησὶν ὁ Πολύβιος ἐν τῇ 13. λόγῳ, ὅτι Ἀτῆλος ἐτελεύτησε τὸν βίον. Ad quæ verba hæc monuit VALESIVS: „In ms. exaratum est μ. sic enim semper τὸ βῆτα in eo codice perscribitur. [nempe figura ea, quæ similis est literæ μ, demta cauda quæ a sinistra descendit.] Sed procul dubio legendum est 1H. Hæc enim sunt ex libro XVIII. historiarum Polybii, ad quem librum pertinent etiam, ni fallimur, duo illa fragmenta, quæ proxime antecedunt: [nobis XVIII. 16, 4 sqq. & XVIII. 17, 7 seqq. &

Verf. 1. cap. 18.] ut didicimus ex codice ms. bibliothecae regiae; [is idem codex est, quem nota *Reg. E.* signavimus.] in quo excerpta ex libris historiarum Polybii leguntur, quorum initium est a libro VI. In eo codice ita reperimus: *Ἐκ τοῦ 18. τῆς Πολυβίου ἱστορίας. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἑκτὴν βίβλαν δι' ἐπαγγελίαν καταλιπὼν, & cætera*, quæ vulgo inter eclogas lib. XVII. c. 23. censentur. [nobis XVIII. 11.] Nostram sententiam mirifice illud confirmat, quod Livius (quem Polybii simiam merito appellare possumus) eundem ordinem instituit: nam cum librum XXXII Polybianis ipsius verbis terminasset, mox a prælio ad Cynoscephalas alterum orditur. Quare non dubitamus, descriptionem illam prælii ad Cynoscephalas libro XVIII. Polybii assignare. — Hæc Valesius; quæ cum eis conferenda sunt, quæ ad initium libri XVII. nos adnotavimus.

Ibid. *Ἦπερ οὗ.* — „Subaudi *γεγονότος* aut *συμβάντος*. Cave ad Attalum referas; nam ad eum pertinet sequens καὶ περὶ τούτου.“ **REISKIUS.** — Nemini hæc viri docti admonitio injiciat scrupulum. ὅπερ οὗ haud dubie ad Attalum refertur, neque id obstat quo minus deinde Polybius, verborum nusquam nimis parvus, rursus περὶ τούτου de eodem dicere potuerit.

Verf. 2. *Verf. 2.* *Ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἐξαρχῇ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφείδιον &c.* Habet hæc Suidas in *Ἀττάλος*, usque ad finem hujus capituli; sed perperam ad Attalum Eumenis fratrem retulit, qui hujus filius fuit, ad quem revera pertinent ea quæ deinde idem Suidas habet, *Οὗτος δ' Ἀττάλος παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν &c.* quæ habes apud Polybium in Reliq. libri XXXII. 23, 5. De primo Attalo, cujus memoriam hic celebrat Polybius, & de ejus ortu ac familia, vide Strabon. lib. XIII. p. 624.

Verf. 3. *Verf. 3.* *ὡς ἀληθῶς. ὡς caret Suidas.*

Verf. 4. *Verf. 4.* *διαφθοράν σωματικῶν. σώματος* Suidas; bene, quia & ψυχῆς in sing. sequitur. — *Ibid.* καὶ ψυχῆς. Vulgo *τύχης* edd. quod fere dubitare possis, utrum ex msto. codice & volente Valesio sic expressum sit, an per

er operarum errorem. Valeſius ſane, de græca ſcriptura il monens, in latina verſione *ad corporis animique perveni-* ſcripſit. Quare jam Gronovius in Notis editis monuit, *ψυχῆς* corrigendum; cui lubentes morem geſſimus. Nam et res ipſa hoc poſcere videbatur, & ſic perſpicue Suidas abet; & quod mox ſubjicit Polybius, *ὀλίγα δέ τινες εἰσὶ ψυχῶν, pauca ſunt ingenia*, vocabulum *ψυχῶν* commode ex ſuperiori *ψυχῆς* repetiit. Vocabula autem *τύχη* & *ψυχῆ* ſæpius commutata inter ſe a librariis obſervavimus. Vide ad III. 9, 7. — *Ibid.* μεγίστας, μεγάλας Suidas.

Verſ. 4.

Verſ. 5. ἐπεβάλετο χρῆσθαι. ἐπεβάλετο χρῆσασθαι Suidas. *Ibid.* τοῖς χορηγίοις. Vide Adnot. ad I. 17, 5. *Ibid.* πρὸς οὐδέν τῶν ἄλλων - - ἀλλὰ. ἀλλ' ἢ Suidas, ommode, nec tamen dammandum vulgatum, nam & lias particula *ἀλλὰ* exceptive uſurpatur, pro *ἀλλ' ἢ* vel *ἢ μή*. Sic IV. 29, 4. οὐδέν διαφέρει - - ἀλλὰ πλήθει ὄνον. Et X. 11, 5. οὐχ ἑτέροις - - ἀλλ' οἷς. — *Ibid.* πρὸς βασιλείας ἀνάκτῃσιν. πρὸς βασιλικὴν ἀνάκτῃσιν Suidas, menſe id quidem; ſed fortasſe aliud quid ſub iſta ſcriptura latet.

Verſ. 5.

Verſ. 7. Νικήσας γὰρ μάχῃ Γαλάτας. — „Ab hac iſtoria dictus eſt. Γαλατονίης apud Suidam in Νίκανρες. [At juniore & poſtremo Attalo cognomen iſtud pud Suidam tribuitur.] Strabo lib. XIII. [p. 624.] καὶ ἡγεγευμένη βασιλεὺς οὗτος πρῶτος, νικήσας Γαλάτας μάχῃ μεγάλη. Meminit ejusdem victoriæ Pausanias in Atticis & Phocicis. [I. 8. p. 19. & X. 15. p. 833.] Porro notandum eſt, quod ait Strabo, primum hunc regium noſcen adſciviſſe poſt victoriam de Gallis, id eſt, Olymp. XXXIV. ann. 3. Certe Philetærus Spado, qui primus dominationem Pergamenorum conſtituit, avus Attali, rex et nummis veteribus dicitur, teſte Goltzio in Theſauro; cui ſucceſſit Eumenes, fratris filius, quem quidem regem quoque appellatum eſſe invenimus a Juſtino lib. XXVII, qui tamen regem Bithyniæ appellat magno errore) & a Diogene Laërtii filio, in vita Arceſilai: [IV. 39.] ἐχορήγει ὑπὸ πολλῶν Εὐμένης, ὁ τοῦ Φιλιστάρου, διὸ καὶ τοῦτο

Verſ. 7.

- Verf. 7.** μόνῃ τῶν ἄλλων βασιλέων προσεφώνει. Vbi notandum est, Eumenem dici Philetæri filium, qui revera erat fratris filius, teste Strabone. Itaque rectius apud Athenæum ἀδελφιδούς dicitur, [lib. X. p. 445.] ubi ex officinate interiisse memoratur: ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐμένης ὁ Παργαμηνός, ὁ Φιλεταίρου τοῦ Παργάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδούς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ χρόνῳ. Sed fortasse à Philetæro avo adoptatus fuit Eumenes. VALESIVS.
- Verf. 8.** Verf. 8. πρὸς γυνῶκα καὶ τέκνα. Vxor Attali, *Apollonias*, vel *Apollonis*, de qua conf. XXIII. 18. Filii quatuor: *Eumenes*, *Attalus*, *Philetærus*, *Athenæus*. Strab. l. c.
- Verf. 9.** Verf. 9. ἐναπέθανε δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς κακίστοις ἔργοις. — „Eadem prope verba repetit Polybius in Excerptis Legationum cap. 25. [XXII. 3, 5.] Narrat Plutarchus in Flaminio, [p. 372,] Attalum regem, cum in gratiam Flaminio maximo impetu & concitatore animo orationem habuisset ad Boeotos, ut eos ad societatem populi romani perliceret, subito vertigine aut rheumate correptum in concione ipsa collapsum esse, atque inde navibus avectum paullo post expirasse.“ VALESIVS. Pertinet huc Fragmentum Polybianum apud Snidam conservatum in περιβαλλόμενος, quod exhibuimus in Spicilegio Reliquiarum Polybii ex libro XVIII. T. V. p. 40.
- Verf. 10.** Verf. 10. καὶ παῖδων. — Id sane prædictum ei fuerat oraculo, ut ex veteri auctore refert Suidas: Ὅτι Ἀτταλος, ὁ Ἀπολλωνιάδος [Ἀπολλωνίας vulgo apud Snidam perperam legitur] ἀνὴρ, βασιλεὺς Ἀσίας, μεταλλάττει τὸν βίον, πληρωθείσης ἐπ' αὐτῷ τῆς Πυθίας, ἣ τις χρηστηριαζομένη Ἀττάλῳ τῷ μεγάλῳ ἔφη.
Θάρσει, Ταυρόκερος· ἔξεις βασιληίδα τιμὴν,
καὶ παῖδων παῖδες· τούτων γε μὴν οὐκέτι παῖδες. Cujus oraculi meminisse videtur Pausanias lib. ult. [X. 15.] cum ait: τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον Ἀττάλον καὶ Ταυρόκερον προσέειπε τὸ χρηστήριον.“ VALESIVS. — Errasse Snidam, & Attalum avum cum nepote confudisse, ex Reinefii Var. Lectt. lib. III. p. 368. monuit Küsterus. Nempe *Attalus*,

lus, Apolloniadis vel Apollonidis maritus, fuit idem ille, ut id oraculum obtigerat.

Verf. 11. Καλύειν τὸν Ἀντίοχον &c. Subjecimus hoc *Verf. 11.*
 loco istud fragmentum, non quod ad Attalum ulla ra-
 one pertineat, sed quod ex ejusdem temporis historia
 excerptum intelleximus, quam proxime vel ante vel post il-
 lum de Attalo disputationem, persecutus Polybius erat.
 Estem Livium habemus, qui, cum in hujus temporis histo-
 ria, ut jam monuimus, presso pede Polybium sit secutus,
 b. XXXIII. c. 20. proxime ante Attali laudes e Polybio
 repetitas, hæc scribit: *Multa egregia Rhodii, pro fide
 ergo populum romanum, proque universo nomine Græco-
 rum, terra marique ausi sunt: nihil magnificentius, quam
 quod ea tempestate -- legatos ad regem (Antiochum) mi-
 runt Nephelida: (promontorium Ciliciæ est:) si eo non
 contineret copias suas, se obviam ituros; non ab odio
 illo, sed ne conjungi cum Philippo paterentur, Et impe-
 dimentum esse Romanis Græciam liberantibus.* Licet græci
 fragmenti auctorem Polybium nominatim Suidas non ci-
 averit, tamen & ex reliquo colore & ex ipso verbi *συνα-
 πισχύσας* usu, quod familiare Polybio est, (conf. mox
 ap. 26, 6.) perspecte jam Casaubonus (nescius quidem,
 quia de re ageretur) viderat, Polybianum hoc esse, & de
 eo monuit in Polybii Fragmentis p. 1540. edit. Gron. (p.
 162. ed. Ern.) Deinde Valesius ex professo in Polybia-
 norum Fragmentorum numerum recepit. Perperum au-
 tem vulgo apud Suidam sic expressum legitur: *Συναπι-
 σχύσας· συναγωνισάμενος. Δύναμιν παρασχών καλύειν τὸν
 Ἀντίοχον &c.* quæ sic vertunt: *Copiis datis jussit eum
 Antiocho praternavigaturo obsistere &c.* Scribe: *Συνα-
 πισχύσας· συναγωνισάμενος, δύναμιν παρασχών. Καλύειν
 τὸν Ἀντίοχον &c.* Verbum ὑφορώμενοι in plurali fuisse
 scribendum, ex Livio intelligebatur. Librarius, cum con-
 nexionem sermonis nesciret, & *συναπισχύσας* in singulari
 positum videret, nil mirum est si & ὑφορώμενος pariter
 in sing. ponendum putavit.

CAPUT XXV.

Cap. XXV.

Verf. 5. De argumento confer Liv. XXXIII. 24 sq. *Verf. 5.* βεβαιώσαντας correxit Casaub. βεβαιώσαντας Vrsin. & Bav.

Verf. 6. *Verf. 6.* Δαμόξενον τὸν Ἀιγία. Sic Casaubonus in verf. a *Damoxene Aegienfi*, quod merito probavit Reiskius. Nihili est Ἀγία, quod habent codices: sed facilis ex ΑΙΓΓΕΑ in ΑΤΤΕΑ transitus; ac fortasse primo in Ἀγία fuerat corruptum, & deinde demum in Ἀγία. Quod Ἀγαλέα vel Ἀγαλαέα suspicatus est Vrsinus, a vero prorsus aberravit. *Aegienfis* esse potuit legatus Achæorum; *Attalensi* nullus hic locus.

Verf. 7. *Verf. 7.* Ἡλείους. Imperite ἡλούς Bav. *Ibid.* ὑπὲρ τῆς Τριφυλίας. Conf. Adnot. ad IV. 77, 5. — *Ibid.* In Μεσσηνίους consentit Bav. Μεσσηνίους Vrsin. operarum putamus errore. — *Ibid.* ὑπὲρ Ἀσίνης. Cum ὑπὲρ Ἀσίου consentientibus msstis VRSINVS edidisset, monuit idem primus Editor: „Opinor scribendum περὶ Ἀσίνης. Ita enim habet Strabo lib. VIII. [p. 359.] Et Stephanus, Ἀσίνη, inquit, πόλις Μεσσήνης, παρὰ τὴν Λακωνικὴν, οἰκισθεῖσα ὑπὸ Ἀργείων.“ — Quod περὶ voluit Vrsinus (nisi id operarum errori debetur) pro ὑπὲρ, nil necesse est: idem valet ὑπὲρ atque περὶ. De *Asine* vero res certa nobis visa est, quare adoptare Vrsini conjecturam non sumus veriti. *Asium*, Peloponnesi oppidum, nemini umquam auditum est. Nota *Asine Messeniaca*, maritima urbis cum portu, ex Strabone, Stephano, Pausania, & aliis, quos laudavit Cellar. Geogr. Antiq. II. 13. p. 1189. & Iosephus Wasse ad Thucyd. IV. 13. Non vero confundenda hæc *Messeniaca Asine* cum *Laconica* est, cujus mentionem Polybius fecit V. 19, 5. ubi vide notata.

Ibid. Ἡραιέων ex ora & conjectura Vrsini recte recepit Casaub. Literæ η & κ in cod. Bav. quidem sæpe similes fere sunt, & nonnumquam prorsus inter se permutatæ videntur. Vrsini conjecturam firmat Livii locus XXXIII. 34. ubi, ex T. Quintii & decem legatorum senten-

ententia, *Corinthum & Triphyliam & Heraam Achaïs additam* ait. Conf. eund. Liv. XXXII. 5. Apud Polyb. paulo inferius, cap. 30, 10. ubi ejusdem urbis mentio fieri debuit, eo ipso loco lacuna est in mssis codicibus. Est autem *Heraa* Arcadiæ oppidum, prope Eleorum fines: de quo vide Pausan. VIII. 26. p. 652 sq.

CAPUT XXVI

Cap. XXVI.

Vers. 1. Τίτου παραχειμάζοντος ἐν Ἐλατείᾳ &c. Li- *Vers. 1.*
vius XXXIII. 27 sqq. eamdem rem narrans, de qua hic
igitur, perperam *Athenis* hiemasse Titum ait, sive ipsius
scriptoris, sive librariorum errore, quem & Vrsinus ad
hunc Polybii locum notavit, & Perizonius ad Livium in
edit. Drakenb.

Vers. 2. διὰ τὸ προορᾶσθαι τὸν Ἀντίοχον. Livius: *Vers. 2.*
Antiocho rege jam suspecto. Hinc Vrsinus mendosum ver-
bam *προορᾶσθαι* putavit, & in *ὑφορᾶσθαι* mutandum cen-
suit: temere; est enim *προορᾶσθαι* hoc ipsum, *suspectum*
habere, timere, metuere, cavere; (conf. ad c. 5, 10.) licet
interdum etiam simpliciter *prævidere, prospicere* verti
possit, ut mox vers. 5. hujus cap. Semper tamen in
sinistram partem, ni fallimur, accipitur.

Vers. 5. Ζεύξιππον καὶ Πεισίστρατον. Mendose *Εὐξίπ-* *Vers. 5.*
πον καὶ Πισίστρατον Bav. Et idem mox *Ῥωμαῖοι φίλοι*
pro *Ῥωμαίων φίλοι*. Ac fortasse iidem errores codicem
Vrsini obsederant, sed ab eo non sunt indicati. Fatetur
enim ipse VRSINVS: „In hoc fragmento, cum multa
essent in exemplari male scripta, nos illa partim ex Livi-
ana versione, partim ex conjectura emendavimus.“ —
Quod ab Vrsino factum laudans REISKIUS, illud repre-
hendit, quod scripturam codicum, qua ab ipso mutata
est, non indicaverit. — „Vtinam, inquit, quæ quidem
dubia videbantur, indicasset. Haud raro enim in corru-
ptis lectionibus alii alia veri vestigia vident.“ — Nos
æquo viri docti desiderio satisficientes, omnia verba,
quibus

quibus ab impressis exemplis in diversum abit Bavari codex, fideliter diligenterque indicabimus.

Vers. 6. sq. *Vers. 6. μένη. μένει* Bav. Mox idem αἰὲ cum jota scripto pro αἰὲ, & sic constanter. Nempe αἰὲ voluit bunitve. *Vers. 7. Ἐλαρείαν. Ἐλατίαν* idem. *Vers. λόγους. λόγους* idem. *Vers. 9. Βραχύλλην. Βραχύλην* idem. De re monuit REISKIUS, Zeuxippum ab eo f. nore patria coactum aufugere, ad Romanos se collisse, quod ipsum docet Polyb. XXIII. 2. adde XXXIII. 28.

Vers. 11. *Vers. 11. Ἀλεξαμενῶ. — „Ἀλεξαμενῶ* legendum ex Livio XXXV. 34. tum ex analogia. Vt Δαξινός, mutato accentu, e participio sit nomen proprium, Ἀλεξαμενός.“ REISKIUS.

Vers. 13. *Vers. 13. Οὐδεὶς γὰρ οὕτως οὐδὲ μάρτυς &c.* Ad o codicis Vrbinatis hæc sententiola scripta est eo loco, definit cap. 30. Excerptorum Antiquorum ex libro X (nobis XVIII. 23.) & ubi incipit caput 31. [nobis XV 33.] Ac seriem rerum in Livii libro XXXIII. si spect intelliges, revera ex eadem narratione esse decerptum fragmentum, quæ inchoata est in ea Ecloga, quam capite exhibuimus. Ecce Livii verba, (XXXIII. ex Polybio expressa: *Zeuxippus . . nocte perfugit Tigram, suam magis conscientiam, quam indicium nominis nullius rei consciarum, metuens.* Eandem gnomen h etiam cod. Reg. D. ut monuimus in Præfat. T. II.] Vocabulum σύνεσις idem valet ac συνείδησις, ut Euripid. in Oreste, vs. 367. & apud Herodian. Hi IV. 7, 1.

Cap.
XXVII.

C A P V T XXVII.

Argumentum hujus Eclogæ persecutus est Li XXXIII. 27 sqq. Conferri autem meretur Appianus Rebus Macedonicis Eclog. 7. Tom. I. nostræ ed 512 seqq.

Versf. 1. οἱ δέκα. Caret οἱ Bav. *Ibid.* χειρώσασθαι Versf. 1.
lendendo χειρώσασθαι Bav. nescimus an & Vrsini codex. Id
ero ex χειρίσασθαι corruptum, quod receptum ma-
mus: nil enim opus est futuro tempore; & commodum
indefinitum, cujus notio per verbum μέλειν satis defini-
tur. — *Ibid.* τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα. Postremum voca-
ulum, ad sententiam necessarium, recte adjecit Vrsinus,
um abesset a msstis.

Versf. 4. Πήδασα. Πάσσα Bav. Stephanus: Πήδασα, Versf. 4.
ἑλὶς Καρίας. — *Ibid.* Βαργύλια. Βάργυλλα contra codi-
um fidem Vrsinus maluerat, veterum Stephani editionum
uctoritate nifus, temere: vide Stephani interpretes &
ui ab his laudantur scriptores. *Ibid.* Ἰασίων ex ora &
mend. Vrsini recepit Casaub. Ἰασίων Bav. simplici litera
, qua sæpius effertur id nomen, ut monuimus ad XVI. 12, 1.
conf. XVII. 2, 3. Quod vero Vrsinus dicit, in suo codice
Ἰαδίων fuisse, suspicamur, (quod & ex aliis, quæ passim ex
eodem codice adfert, intelleximus) ductus scripturæ in illo
codice similes fuisse eis, quibus usus est scriba Bavarici
nostri codicis, in quo persæpe ita similes sunt literæ σ, &
ι, ut, utrum scribere voluerit ille homo, dubius hæreas. —
Ibid. Μυρίναν ex edit. Ernestina in nostram transiit.
scribe Μύριναν, antepenacutæ, cum Vrsino & msstis.
Sic & Stephanus: Μύρινα, πάλις ἐν Λήμνῳ. In editioni-
bus Casaub. & Gron. quadratis literis hæc formula foe-
leris expressa est, absque accentibus.

Versf. 5. περὶ δὲ τῆς τῶν Κιανῶν. Particulam δὲ, quæ Versf. 5.
uberat vulgo, adjecimus ex Bav.

CAPUT XXVIII.

Cap.
XXVIII.

Versf. 1. καταλάουν τὸ δόγμα. Conf. ad III. 90, 6. Versf. 1. 59.
Versf. 2. διασείειν. διασύειν in suo cod. fuisse ait Vrsinus, &
διασείειν a se correctum. Ex cod. Bav. nullam discrepan-
tiam ab impresso nos quidem adnotavimus.

Versf. 4. ἐπ' ὀνόματος ex Bav. correximus. — *Ibid.* ἐπὶ Versf. 4.
αὖς κατὰ τὴν Εὐρώπην. — „Post Εὐρώπην videtur aut εἶνα
συμβαί.

- Verf. 4. συμβαίνει, aut saltem εἶναι deesse: sæpe enim ὅτι cum infinitivo construitur. REISKIUS. — At si satis est εἶναι, quod utique satis esse puto; percommode poterit hoc verbum ex eis quæ præcedunt, ταύτας δ' εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν, intelligi. Conf. Adnot. ad I. 41, 1. p. 140 sq. Quin etiam, si ad ὅτι requireretur finitum verbum εἶναι, posset & hoc subintelligi, nec eo expresso opus esset. — *Ibid.* Ωρεόν. Mendose ὠραιόν Bav.
- Verf. 6. Verf. 6. τὰς Ἑλληνικὰς πάδας. conf. XVII. 11, 5. — *Ibid.* ταῦτα μὲν οὖν. οὖν, cum abesset vulgo, adjecimus ex Bav.
- Verf. 9. Verf. 9. τὴν τῶν Ἑλλήνων εὐκλειαν idem valet ac τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων (vel παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν) εὐκλειαν. conf. ad X. 17, 14.
- Verf. 10. Verf. 10. αὐτοῖς δαδόθαι. αὐτοῖς scribendum monuerat etiam Reiskius; neque aliter fuisse videtur in Vrsini codice. Sane Vrsinus in Notis verba græca repetens, & cum Livianis conferens, αὐτοῖς legit. — *Ibid.* βουλευόμεναι. βουλευόμεναι Bav. male.
- Verf. 12. Verf. 12. τὸν μὲν Κέρινθον. Sic sere usurpat Polybius. Vide verf. 7. Rarius in *foeminino*, quod tamen & ipsum ferri poterat. conf. Adnot. ad IV. 67, 8. — *Ibid.* In τὸν Ἀμφορόρινθον consentiunt libri. — *Ibid.* παρακατέσχα. Sic Bav. παρακατέσχευεν vulgo ediderunt cum Vrsino, quod ex παρακατέσχον corruptum videri poterat, quod malimus nos quidem.

CAP V T XXIX.

Cap. XXIX.

- Verf. 2. Verf. 2. Φασκόντων correxit Vrsinus. Perperam Φέσκειν Bav. & cod. Vrsi.
- Verf. 3. Verf. 3. ἐπεδείκνυσαν αὐτοὶ καὶ αὐτῶν, διὰ τῆς &c. designabant ipsi, alii adversus alios, (id est, *disceptantes inter se, alius hæc loca, alius alia designans,*) pro *astata ipsorum loquacitate*. Perspicua hæc sententia, cui nihil deest. Neque magis probandus Reiskius videtur, quod post καὶ αὐτῶν verbum Φλαραῶντες aut aliquod simile adjectum

jectum voluit, quam vel Vrsinus, qui, commate interposito post αὐτοί, deinde sic edidit καὶ αὐτῶν καὶ διὰ τῆς &c. temere & invitis msstis particula καὶ inserta, vel (Casaubonus, qui, ab Vrsino deceptus, illa verba καὶ αὐτῶν καὶ διὰ &c. sic vertit: *tum apud se quisque, tum in mutuis dissertationibus*. De quo recte Reiskius monuit, *apud se* græce non esse καὶ αὐτῶν, sed καὶ αὐτοῦς. — *Ibid.* εὐρησιλογίας scripsimus, vestigium secuti scripturæ cod. Bav. in quo quidem εὐρεσιλογίας scribitur. Vrsinus in suo codice εὐρησιλογίας fuisse ait, e quo ille εὐρησιλογίας fecit; prorsus vero temere in ora συνδιαλογίας posuit, vocabulum græcis auribus inauditum. Scripturam nostram firmat Suidas, Εὐρεσιλόγος scribens, quod Φλύαρος interpretatur; citatque Polybii locum, in quo est verbum εὐρεσιλογεῖν. Apud eundem Suidam rursus ipsum etiam vocabulum Εὐρεσιλογίας legitur, in omnibus editionibus sic per scriptum, licet per errorem eo loco positum, ut ex literarum serie intelligi videatur, Εὐρησιλογίας scribi debuisse. Neque vero ipsa forma vocabuli εὐρεσιλογία (quam codex postea Bav. habet) auctoritate caret: sane apud Diog. Laert. in Stilpione (lib. II. sect. 113.) ita vulgo etiam nunc edunt, quamquam ibi in aliis codd. εὐρεσιλογία legitur, teste Henr. Stephano.

Verf. 4. εἰς τὸ στάδιον. Tennimus hoc, ut ediderunt Gronov. & Ernest. Nempe sic & Bav. Sed εἰς τὸν στάδιον h. l. ediderat Vrsin. & cum eo Casaub. quod ferri per se poterat, quoniam perinde & ὁ στάδιος & τὸ στάδιον Græci dixerunt. Sed τὸ στάδιον h. l. pariter in Vrsini codice fuisse videtur; certe Vrsinus in Notis repetens hæc verba, τὸ στάδιον scribit: & mox *verf. 8.* in τὸ στάδιον consentiunt omnes.

Verf. 5. καὶ ὁ Τίτος Κοίντιος. Perperam καὶ Τίτος καὶ Κοίντιος Bav. — *Ibid.* στρατηγὸς ἑκατος, summus imperator, vel imperator Proconsul aut proconsule. Lib. I. 52, 5. & VI. 14, 2. στρατηγὸς ὑπάτους consules dicit: nunc eodem nomine adpellat imperatorem qui superiori anno consul

Polybii Histor. T. VII. Bb

Verf. 3.

Verf. 4.

Verf. 5.

Verf. 5. ful fuerat, & prorogatum hoc anno pro Consule habebat imperium. Eodem modo in eadem re Plutarchus in Flaminio p. 374. scribit: *Ῥωμαίων ἡ σύγκλητος καὶ Τίτος Κοίντιος στρατηγὸς ὕπατος.* — *Ibid.* νόμοις. ἀνόμοις Bav. — *Ibid.* Πεβρωβούς. Corrupte Πεβρώους idem.

Verf. 8. sq. *Verf. 8.* πᾶς τις. Ad vulgatum ὡς τις sic notavit REISKIUS: „Lege πᾶς τις, aut ὡς εἷς τις ἀνὴρ, *clamabat tota multitudo, tanquam unus vir.*“ — Prius prætulimus, quod & aliàs frequentat Polybius. — *Ibid.* προάγειν. Rectius fortasse fuerit προάγειν, quod voluerat Reiskius; & deinde *vers. 9.* προελθών, pro vulgato προσελθών. Pro τὸν κήρυκα *vers. 8.* Bav. in contextu τὸ κήρυγμα habet, sed alteram lectionem in marg. ab eadem manu. Pro ὡς δὲ, initio *vers. 9.* idem mendose ὁ δὲ habet. — *Ibid.* ὥστε καὶ μὴ ῥαδίως. Particulam καὶ, quæ aberat vulgo, inseruimus cum Bav. — *Ibid.* τοῖς νῦν ἀκούουσι. Reiskius: *lectoribus meis.* Ac sane satis notum est, τοὺς ἀκούοντας sæpe pro *lectoribus* usurpari: sed nunc magis generatim hoc dictum videtur, de omnibus quicumque hoc narratum vel legant vel audiant.

Verf. 10. *Verf. 10.* καὶ κατέληξεν. καὶ caret h.l. Bav. — *Ibid.* οἱ μὲν ἀλλήλοις. Terminationes ους & οἰς in codicibus msstis, & præsertim in Bavarico nostro, sæpe perfimiles inter se sunt; sæpe etiam manifeste inter se temere permutatæ. Idem obtinuisse videtur in Vrsini codice.

Verf. 11. *Verf. 11.* οἱ καὶ μετὰ. ἡ καὶ μετὰ Bav. quod & ex corruptum videri poterat. — *Ibid.* ἐπιβρίπτοντες, ἐπιβρίπτοῦντες Bav. quod vulgato non deterius. — *Ibid.* παρ' ὀλίγον διέλυσαν τὸν ἄνθρωπον. — „In promptu quidem est, διάλλυσαν conjicere. Non ausim tamen ita simpliciter διέλυσαν damnare: *discerpscrunt, in minutas partes dissolverunt.*“ REISKIUS. — Nos vero nolimus dissimulare, admodum suspectum nobis id verbum esse; quod nusquam notione aliqua, quæ huc conveniat, usurpatum meminimus. Fuit cum διέλυσαν suspicaremur,

obtrunc.

deruerunt eum (veluti lapidibus:) sed hoc quidem urgere
on ausimus.

Vers. 14. καὶ τὸν ἡγούμενον αὐτῶν Τίτον. — Malimus *Vers. 14.*
αὐτὸν, ipsūque ducem hujus belli.

Vers. 15. ἀντικαίει. — „Forte ἀντιπέσαι, ab ἀντι- *Vers. 15.*
πτειν. Nam ἀντικαίειν pro ἀντικίπτειν dici dubito; quam-
quam καίειν in compositis interdum locum obtinere τοῦ π-
τειν & τοῦ πταίειν non nescio.“ REISKIUS. — *πρ-
καίειν & παραπίπτειν* perinde eadem notione usurpat Poly-
bius. Sic & ἀντικαίειν pro ἀντικίπτειν dicere potuit. —
ibid. ἐκδραμεῖν. — „Malim συνεκδραμεῖν. vid. v. 529, 8.“
[V. 33, 7.] REISKIUS.

CAP V T XXX.

Cap. XXX.

Vers. 1. Cum καὶ πρὸς μηδένᾳ πολεμεῖν vulgo inde a *Vers. 1.*
Casaubono ederetur, sic monuit ad h. l. REISKIUS: „Edi-
tioni Vrsini deest πρὸς, [sic nempe & Bav.] & recte desuit:
nam πολεμεῖν τινι pari jure dicitur atque πολεμεῖν πρὸς τινι.
Videtur Polybius dedisse καὶ μηδεμιᾷ πολεμεῖν.“ — Sci-
licet μηδεμιᾷ maluerat Reiskius, nempe πόλει, quoniam &
πόλεων προέcessit, & continuo sequitur ὅσας, scil. πόλεις.
’ότεριτ tamen & μηδένᾳ, id est, neminem, defendi. πολε-
μεῖν τινι est bellum inferre alicui; πολεμεῖν τινὶ vel πρὸς
τινα, bellum cum aliquo gerere; ut monuimus ad I. 15, 10,

Vers. 6. Ὀρέστας. Promiscue & Ὀρέσται & Ὀρεσταὶ *Vers. 6.*
tribitur horum nomen. Vide Steph. Byz. in Ὀρέσται &
Ὀρεστία. — *Ibid. προσχωρήσαι* recte Casaub. cum Bav.
προχωρήσαι ed. Vrsin. operarum errore: nam in Notis ait
Vrsinus, προχωρήσαι fuisse in ipsius codice, a se autem
mendatum προσχωρήσαι. — *Ibid. αὐτονόμους ἀφ᾽ ἧσαν.*
ᾠήσαν sua auctoritate edidit Casaub. ἀφ᾽ ἧσαν Vrsin.
im msstis. ἀφ᾽ ἧσαν, putamus, debuerant; aut ἀφ᾽ ἧ-
σαν. *Ibid. Παρρύβους.* Rursus Παρρύβους mendose Bav.
Vers. 8. οἱ γὰρ Αἰτωλοί. Mendose οὐ γὰρ Αἰτ. Bav. — *Vers. 8*
id. καθάτερ εἶχον perspecte correxit Vrsinus. Cor-
recte καθάτερ εἶχον mssti.

Vers. 10.

Vers. 10. καὶ τὴν Ἡραιέων πόλιν &c. Cum abessent hæc verba a msstis, ne in impresso quidem adijcere ea ausus est Vrsinus, nec reliqui editores. Sed, adposito in græcis asterisco in lacunæ signum, in Notis sic monuit VRSINVS: „In exemplari Polybii defunt quædam, quæ suppleri possunt ex Liviana versione: [XXXIII. 34.] *Corinthus & Triphylia, & Heræa (Peloponnesi & ipsa urbs est) reddita Achæis. Oreum & Eretriam decem legati Eumæni regi, Attali filio, dabant.*“ — Hinc Casaubonus, in græco quidem contextu punctis nonnullis & ipse lacunam indicans, in versione latina verba ista ponere non dubitavit: *Corinthum, Triphyliam, & Heræam, Achæis tradiderunt. Oreum & Eretriam plures Eumæni dabant.* Inde PALMERIVS græca verba sic supplenda censuit: Κόρινθον δὲ καὶ τὴν Τριφυλίαν καὶ Ἡραίαν Ἀχαιοῖς ἀπέδοσαν, καὶ Ὀρεον, προσέτι δὲ τὴν Ἐρετριέων πόλιν. Nobis placuit Ὀρεον δὲ, tum τὴν Ἡραιέων πόλιν, ut cap. 25, 7.

Vers. 11.

Vers. 11. Τίτου δὲ πρὸς τὸ συνέδριον διαστέλλαντος. Livius: *Dissentiente Quintilio.*

Vers. 12.

Vers. 12. Πλευράτῳ Λυχνίδα. *Pleuratus, Sordilædi, Illyriorum regis, filius, pater Gentii.* vide Adnot. ad II. 5, 6. p. 356 sq. In Λυχνίδα cum Vrsini codice consentit Bav. Est autem VRSINI ad h. l. adnotatio hujusmodi: „Livius: *Pleurato Lingus & Partheni dati. Illyriorum utraque gens sub ditione Philippi fuerat.* Opinamur autem, apud Polybium mendum inesse voci Λυχνίδα, & pro ea reponendum Λυχνιδεῦντα, ut est apud Strabonem lib. VII. [p. 327.] Ἐξ Ἐπιδάμνου, inquit, καὶ Ἀπολλωνίας περὶ τὴν ἐπὶ Κανδαονίας ὁδόν, αἱ τε λίμναι εἰσὶν αἱ περὶ Λυχνιδεῦντα &c. licet supra [p. 323.] dixerit, ἡ μὲν οὖν πᾶσα Ἰγνατία καλεῖται· ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδαονίας λέγεται ὅπου Ἰθαυρικοῦ διὰ Λυχνιδεῦ πόλεως καὶ Πυλῶνος, τότε οὐ ἐρίζοντο· ἐν τῇ ὁδῷ τὴν τε Ἰθαυρίδα καὶ τὴν Μικροδονίαν. Stephanus certe habet Λυχνίδας, [rectius Λυχνιδός,] πόλεις Ἰθαυρίας, ut videatur apud Livium omnino scribendum *Lychnides*, pro *Lingus*.“ — Confer Casaub. ad Strab. p. 327.

tum

tum interpretes Stephani, & Livii interpretes ad XXXIII. Vers. 12.
34, 11. in edit. Drakenborch. *Λυχνιδίας λήμνης* mentio-
nem fecit Polybius noster V. 108, 8.

Ibid. καὶ Πάρθον. Stephanus: Πάρθος, πόλις Ἰλαυ-
ρῆ. -- λέγεται δὲ καὶ Ἀρσενικῶς, ὡς Πολύβιος. τὸ ἔθνηκόν
Παρθηνός. Intelligitur, alibi præterea mentionem fecisse
Polybium hujus urbis; nam ex hoc quidem loco non adpa-
ret, in masculino ne genere, an in foeminino usurparit
istud nomen. De Παρθηνοῖς, Παρθινοῖς vel Παρθαινοῖς
vide ad II. 11, 11. & ad VII. 9, 13.

CAP V T XXXI.

Cap. XXXI.

Vers. 1. ἐμέρισαν. Perperam ἔρισαν Bav.

Vers. 1.

Vers. 2. Λέντουλος. Τεῦτλος habet Bav. quod ex Vers. 2.

Λέντλος corruptum putamus; nam ita solent græci scri-
ptores romanum istud nomen efferre, quemadmodum & Κάτ-
λος pro *Catalus*, & id genus alia. Et sic, Λέντλος, habet
Vrfinus in Notis, ubi verba Polybiana repetit: ex quo in-
telligitur, Λέντουλος in contextu h. l. ex ingenio Vrfini,
vel ejus qui officinæ Plantinianæ præfuit, esse editum; te-
mere id quidem, & præter rationem, quoniam s breve per
diphthongum ου non recte effertur. Tenuimus tamen vulga-
tum, quoniam c. 33, 1. in Excerptis antiquis rursus con-
sentientibus codicibus omnibus Λέντουλος editum erat. Sed
XXXII. 1, 4. in Λέντλος recte consentiunt scripti & editi.
Ibid. εἰς Βαργύλια. — „Βαργύλια retinui, quod hæc scri-
ptura constans sit apud Polybium neutro genere, licet su-
pra [c. 27, 4.] Βαργύλια ex Stephano reposuerim; ut appa-
reat, Livium *Bargylas* scripsisse muliebri genere, quæ
scriptura in *Bargyllas*, propter literarum i & l similitudi-
nem, facile mutari potuit.“ vkrsvs. — Rursus tamen
h. l. ad marg. Βαργύλια scriptum est in ejusdem Vrfini edi-
tione, ut supra. *Baryglia* Carissæ erat oppidum.

Ibid. Μόβιος δὲ Στερτίιος &c. — „Mirum quam
foede hic locus in exemplari corruptus legebatur, quem
nos ex majori parte, Livianam secuti versionem, emenda-

Verf. 2. vimus. [Bavarici codicis discrepantias ab impresso exemplo adcurate indicavi, & porro indicaturus sum: ubi nihil adnotatum inveniet lector, ibi intelliget codicem nostrum cum vulgato exemplo consentire.] Ita enim habet Livius: [XXXIII. 35.] *Dimisso conventu, decem legati, partiti munia inter se*, [hinc recte ἐπέριον supra emendavit Vrsin. pro mendoso ἐρίον, quod haud dubie etiam in ipsius fuerat codicis] *ad liberandas suae quisque regionis civitates discesserunt: P. Lentulus Bargyllas; L. Stertinus Hephesiam* [sic nempe mendose veteres libri] *& Thasum, & Thraciae urbes; P. Villius & L. Terentius ad regem Antiochum; Cn. Cornelius ad Philippum. &c.* Omnino Stertinus videtur legendum, quamvis alii ex Plutarcho [in Flamin. p. 375.] *Titilium* restituant. Nam & Polybii corrupta scriptura Στερένιος, quae erat in exemplari, [Στερενίος Bav.] ad Stertinus nominis similitudinem propius accedit, & Stertinia gens nota est tum ex hoc Livii loco, tum ex Horatii Satyr. 3. lib. II. cum *Titilia* nusquam, quod sciam, reperitur. — VRSINVS. — Confer Livii interpretes in edit. Drakenborch. e quibus intelliges, ipsum nomen *L. Stertinii* non nisi ex Galenii conjectura a posterioribus Livii editoribus esse adoptatum, cum in veteribus editionibus (ex uno aut duobus codicibus mssis, in quibus solis liber trigessimus tertius Livii ad hunc diem repertus est) *L. Thermus* legeretur. Est vero ad eundem hunc Polybii locum MAXIMII adnotatio, prolixa illa quidem, sed digna, quae tota huc transcribatur: — „Maxima, inquit, hic oritur difficultas ex discordia Polybii, qualem hodie habemus, ipsius secum. Primum quidem, pro *Stertinio*, quem Fulvius Vrsinus e Livio sumtum Polybio tribuit, (nescio quam recte, nam in codice ejus fuit στερένιος) appellat Plutarchus Τερτίλιον, quod nomen Romanum non est; sed leg. Τητινιον, *Titinium*. Lectio codicis Vrsini στερένιος ducit ad *Serenium*. [At hoc non magis notum nomen, quam Titillius.] Haecenus Polybius cum aliis dissentit. Nunc secum. In hoc fragmento, in quo nunc sumus, affirmat, a
Tito

Tito Flaminio imperatore *P. Lentulum* esse ad *Bargylia* missum, ad praefidia Philippi inde deducenda; tum *L. Titinnium*, seu *L. Serenium*, seu *L. Stertinium*, ad *Thasum* & in *Thraciam*, eandem ad rem exsequendam; *P. Villium* & *L. Terentium* ad *Antiochum*. Fragmento autem, quod cap. 31. lib. XVII. legitur, [nobis XVIII. 35.] tradit, convenisse apud Antiochum regem ad *Lyfimachiam* *L. Cornelium* (quem Livius XXXIII. 39. inter paucos versus modo *Cajum*, modo *Lucium* appellat) ad Antiochum a senatu missum, ad litem, quæ ipsi cum Ptolemæo Epiphane erat, dirimendam, & legatos a T. Quintio Flaminio missos ad exsequendas leges pacis Philippo Macedoni datæ. *Publium* itaque *Lentulum* illuc venisse a *Bargylis*, *P. Villium* & *L. Terentium* e *Thaso*. Pugnant hæc, quæ Livius fideliter l. c. latine reddidit verbotenus, cum superioribus, ubi diserte affirmabatur, *Titinium* aut *Serenium* aut *Stertinium* (quisquis fuit) ad *Thasum* & *Thraciam* praefidiis Philippi liberandam, *P. Villium* autem cum *L. Terentio* ad *Antiochum* isse. Nullo modo possunt hæc inter se conciliari, nisi affirmetur, alterutri loco Polybii vitium inesse. Hoc tamen adparet liquido, fragmentum, quod in Vrsinini numero est decimum, [Legat. X. Nobis lib. XVIII. cap. 32, 3 (q.) oportere capiti 31. libri sextidecimi [septimidecimi scribere voluit; nobis est XVIII. 33.] præponi, & ita quidem cum eo copulari, ut nulla intercapedo intercedat, sed statim post verba *Ἀντιόχου καὶ Πτολεμαίου*, una continua serie succedant verba *Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦγον &c.* Tota res ita esse acta colligitur ex omnibus recte pensatis. *L. Cornelius*, ad Antiochum a senatu missus, applicuit ad *Selymbriam*, & ibi substitit per aliquot dies. Interim eodem convenere *L. Terentius*, *P. Lentulus*, *P. Titinnius*, *P. Villius*. Ad hos, *Selymbriæ* congregatos, misit Antiochus legatos *Hegesianactem* & *Lyfiam*, qui eos ad se *Lyfimachiam* & invitarent & tuto perducerent. Paucos itaque post dies omnes hi apud *Lyfimachiam* inter se convenere. — De eadem difficultate ad Liv. XXXIII.

Vers. 2. 39, 1. sic scripsit DUNKERVS: „Non invenio, quomodo hoc expediri possit, nisi putandum est, eos [Villium & Terentium, ex Titi Flaminini & decem legatorum decreto ad regem Antiochum missos] quum in itinere audissent, Antiochum ex Asia in Cherfonefum trajecisse, omisso itinere quod ad eum ingressi fuerant, Thasum venisse.“

Ibid. εἰς Ἡφαιστίαν. Stephanus: Ἡφαιστία, πόλις ἐν Ἀθήνῃς. — *Ibid.* ἐποίησε τὸ παρακλήσιον. Perperam τὸν παρακλήσ. Vrsin.

Vers. 3. 4. *Vers.* 3. Οὐδ' ἄλλος h. l. Vrsinus cum mastis. Sed simplicem λ habent omnes cap. 33, 1. — *Vers.* 4. περὶ τὰ τῶν ἄλλων. Mendose περὶ τὰ τὴν ἄλλην Bav.

Vers. 5. *Vers.* 5. ἦγον ἐπὶ τὴν τῶν Θερμοπυλῶν σύνοδον. Livius: Cornelius Thermopylas, ubi frequens Græcia statis diebus esse solet conventus (Pylæicum adpellant) venit. Eumque sequens Casaubonus, Polybii verba ita vertit: Cornelius Thermopylas ad Græcorum conventum venit. Quos toto coelo errasse, primus perspicte IACOBVS PALMERIVS docuit; monens 1. Repugnare rationem grammaticam, nec pati, ut a voce Πύλας vel Θερμοπύλας dicatur Θερμοπύλως σύνοδος vel τὰ Θερμικά. Nam Θερμὰ non est nomen proprium, sed πρόθεσις ad differentiam. Numquam *Therma* vel *Thermæ* dictæ sunt *Thermopylæ*, sed proprium ejus loci nomen est Πύλας, tum ad differentiam aliarum Pylæarum Θερμοπύλας cognominabantur, a vicinis aquis calidis Strabo lib. IX. [p. 428.] τὴν μὲν παράδου Πύλας καλοῦσι, καὶ Στενὰ, καὶ Θερμοπύλας· ἔστι γὰρ καὶ Θερμὰ πλησίον ὕδατα. Herodotus lib. VII. [c. 201.] καλεῖται δὲ ὁ χώρος οὗτος ἐπὶ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλας ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων Πύλας. Sic Thucydides, Hæcates, Pausanias, alii. Hinc conventus Græcorum ad Thermopylas vulgatissimo ac proprio nomine ἡ Πυλαία σύνοδος, vel nude ἡ Πυλαία, dicebatur, (quemadmodum etiam ipsi Amphictyones, qui ibi conveniebant, Πυλαγόρας vel Πυλαγγόρας sunt dicti,) nunquam ἡ Θερμικὴ σύνοδος aut τὰ Θερμικά. Strabo lib. IX. [p. 420.] τὴν δὲ σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν, ἐπειδὴν ἐν Πύλαις συνή-

οντο, & καὶ Θερμοπύλας καλοῦσι. Confer Hefychium, Vers. 5.
 οφρατ. & Suidam in Πυλαία. 20. „Ex verbis Poly-
 erf. 6.) παραλθόντες εἰς τὰ πλάθῃ &c. patere, *Corn-
 egisse cum populo Aetolorum*, ut universis suaderet, ut
 erent in Romana societate. Sed in Pylaico conventu
 aderat populus Aetolorum, sed soli duo legati Aetolo-
 Pylagoræ: nam ad Pylas solebant convenire ex pluri-
 træciæ populis triginta tantum viri, quod ait Pausa-
 in Phocicis.“ [lib. X. c. 8. p. 816. At id quidem, de
 ero XXX Amphictyonum, de sua tantum ætate dicit.]
 Aetolorum concilium, (quod *Panætolicum* vocabant,
 Livio XXXI. 29. XXXV. 32.) quo quotannis, statis
 is, frequentissimas nundinas ludosque agebant, & ma-
 titur populi creabant, legitime in urbe Aetolica, cui
 mum vel *Thermus* nomen, celebrabatur; teste Poly-
 ostro lib. V. c. 8. & Strab. lib. X. [p. 463.] Adde Poi-
 Legat. 74.“ [nobis XXVIII. 4, 1.] — Hæc PAL-
 IUS; cum quibus conferenda quæ ad Livium XXXIII.
 1. notavit DUKERUS. — Porro de ipsius verbis ἐπὶ
 ὧν Θερμικῶν σύνοδον sic monuit REISKIUS: „Potest
 lectio defendi, & ad Θερμικῶν subaudiri ἱερῶν aut
 ον, *ad conventum ad Thermicos ludos*. Potest quoque
 us legi ἐπὶ τὴν Θερμικὴν σύνοδον. Cum ejusmodi con-
 bus alicujus populi secum, aut cum sociis suis, in
 is causæ ad rempublicam pertinentes agebantur, ludī
 , sæpe conjuncti erant, h. e. sacra solennia cum epu-
 exercitiis corporum coram toto coetu exhibendis, qui
 s; adpellantur.“ — Immo vero nullo modo solici-
 i vulgata scriptura. τῶν Θερμικῶν est a τὰ Θερμικά,
 iadmodum omnium fere nomina festorum & πανηγύ-
 , statis temporibus apud Græcos celebratarum, in
 di neutrius generis efferri solent, intelligendo utique
 πᾶ, quia omnia istiusmodi solennia in deorum vel dei
 jus honorem instituta & deo alicui consecrata habeo-
 nt.

Vers. 6.

Vers. 6. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αἰρέσεως. Mendose Bav. ἐπὶ τὴν ἀρχῆς ἐρέσεως. — *Vers. 7.* μὴ ποιωνικῶς. Corrupte idem Bav. ac forte etiam Vrsini codex μὲν κοιν. Correxerit Vrsinus. — *Vers. 10.* τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου. Postremum vocabulum aberat ab Vrsini codice & Bav. Ex ingenio adjecit Vrsinus.

Cap. XXXII

CAPVT XXXII.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς πάνυ ὤρεγτο τῆς Ἐφέσου &c. Licet Fragmenti hujus auctorem *Polybium* nominatim non designaverit Suidas, nulli tamen dubitavimus, cum Casaubono in Polybii Fragmentis, & cum Valesio in Adnot. ad XVI. 40, 2. huic auctori illud tribuere. Et posuimus quidem hoc loco, ubi de reliquis Antiochi rebus hujus temporis agebatur; quamquam intelligimus, rectius ad annum superiorem fore relatum, quandoquidem Livio teste XXXIII. 38. jam initio hujus anni ab V.C. 558. (quo deinde in Chersonesum transiit) Ephesi hiemaverat Antiochus. Ephesi, post alias Asiæ minoris & Ciliciæ præsertim ac Lyciæ urbes, quæ prius a Ptolemæi partibus tenebantur, captæ ad extremum ab Antiocho, meminit Hieronymus in Comment. ad Danielis prophetæ cap. XI.

Vers. 3.

Vers. 3. Προχωρούσης τῇ Ἀντιόχῳ κατὰ νοῦν τῆς ἐπιβολῆς. De rebus prospere ab Antiocho primum in Asia, tum in Europa, scil. in Chersoneso Thracica gestis, ubi *Lyfima-chiam* urbem restituere est adgressus, vide Livium XXXIII. 38. — *Ibid.* οἱ περὶ Λεύκιον Κορνήλιον. *Lucium* hunc *Cornelium*, a senatu missum ait ad pacem inter Antiochum & Ptolemæum conciliandam: diversumque facit a *Cnaeo Cornelio*, uno ex decem legatis ad Flaminium missis, quem ex decreto concilii legatorum & Flaminini, ad Philippum profectum esse docuit cap. 31, 3. conf. Liv. XXXIII. 35. Quod vero idem *Lucius Cornelius* apud Livium initio cap. 39. in plerisque editionibus vulgo *Caji* prænomen habeat, id nonnisi operarum ex errore, in ultima Gruteriana editione commissio, ortum docet Drakenborchius; quare & paulo

paulo post eodẽm etiam capite & mox rursus cap. 41. recte *Lucius* idem adpellatur. Apud Appianum vero, de Rebus Syriacis cap. 3. perperam *Lucius* hic cum *Chao* illo, de quo paulo ante diximus, permutatus est. Ceterum, quam ex *Corneliorum* familia vel hic *Lucius* fuerit, vel illẽ Cujus, nusquam adnotatum reperimus.

Vers. 3.

CAPVT XXXIII.

Cap.
XXXIII.
Vers. 1.

Vers. 1. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦκεν &c. Hanc Eclogam, quæ in Excerptis Antiquis conservata est, proxime cohærere cum Legat. X. quam superiori capite posuimus, paulo ante a Reiskio monitum vidimus ad cap. 31, 2. & manifeste adparet ex Liv. XXXIII. 39. ipso initio. — *Ibid.* καὶ τῶν δέκα restituimus ex mssis nostris Aug. Reg. F. G. Ves. Tub. quibus invitis temere κατὰ τῶν δέκα editum erat. Non cum decem legatis hi advenerunt, sed ipsi ex decem legatorum numero erant. — *Ibid.* Λέντουλος. De nominis scriptura vide quæ ad cap. 31, 2. notavimus. — *Ibid.* Λεύκιος δὲ Τερέντιος &c. De difficultatibus, quæ huic loco inesse videri possunt, dictum pariter est ad c. 31, 2. Nox vero non tam miramur, quo pacto legati ad Antiochum missi, qui eum in Chersoneso versari ex legatis ejus (cap. 30, 1-4.) cognoscere potuerant, *Thasa* in Thraciam advenerint; (quandoquidem consentaneum erat, primum cum eo collega, qui ad liberandam Thasum missus est, Thasum, quæ prope Thraciam est, navigasse; & inde porro ad Antiochum profectus;) quam quod eodem tempore, quo hi Selymbriam in Thraciam venerunt, advenerit etiam *P. Lentulus*, qui in partem oppositam, longissimeque hinc remotam, *Bargylla* in *Cariam* erat missus; ad Græcos ejus regionis a Philippi dominatu liberandos. — *Ibid.* Οὐτίλος. Οὔλιος h. l. erat in ed. 1. & mssis; & ὁ ἴλιος in Reg. G. Οὐτίλος vero monente Vrsino edidit Casaub. Conf. cap. 31, 3. — *Ibid.* Θάσαν recte editum erat cap. 31, 2. consentientibus mssis.

Vers.

Vers. 2. *Vers. 2.* Λυσιμάχειαν tenuimus, editum a Cⁱ Λυσιμαχίαν ed. 1. cum msstis, quod servari potest ut XVII. 3, 11. & XVII. 4, 5. Sic & meliores co^p. V. 34, 7. Sed alteram formam Λυσιμάχεια unice scit Stephanus. Ceterum nil admodum differt.

Vers. 3. *Vers. 3.* οἱ περὶ τὸν Ἡγησιάναντα καὶ Λυσίαν. co^p. 30, 4.

Vers. 4. 5. *Vers. 4.* ἀλλοιοτέραν correximus; quod gramm^a ratio poscebat. Vulgo ἀλλοιωτέραν. — *Vers. 5.* νῦν ex msstis restitimus, quibus invitis ὅσα νῦν perperam erat editum.

Cap. XIV.

CAPVT XXXIV.

Vers. 1. *Vers. 1.* τοῦτο ποιῆν. τοῦτο ποιῆ Aug. male.

Vers. 2. *Vers. 2.* Verba οὐδὲ γὰρ & seqq. usque ἀπλῶς οὐδὲ sunt Reg. G. & Vefont. — *Ibid.* περιεργάζεται. Pⁱ dens oratio obliqua videri poterat περιεργάζεσθαι hic posuit sic solet Polybius ab oratione obliqua ad rectam, & cissim, subito transire. conf. ad I. 79, 12.

Vers. 3. *Vers. 3.* ἀνακτῆσάμενος. Sic scripti & edd. & ferri hoc potest. ἀνακτῆσόμενος in fut. voluerat Reiskius.

Vers. 4sq. *Vers. 4.* Σελεύου δὲ πολεμήσαντος &c. Simillima possessione Coelestiriae disputationem vide lib. V. c *Ibid.* δορίκτητον. Sic XXIV. 8, 6. δορίαλτων com^p consensu editum erat. Eodem modo δορίληπτος recte bitur apud alios auctores, a tertio casu δορί, unde e separatim legitur δορί λαβαίν, δορί ελάβομεν. De qⁱ monuimus ad Appiani lib. III. T. I. p. 54, 40. (Adnc 159.) — *Vers. 8.* Πρωμαίοις τὰς χεῖρας. Cum V merito correxit Casaubonus. Mendose Πρωμαίους ed. 1. msstis.

Vers. 9. *Vers. 9.* τυγχάνεν. Perperam τυγχάνει ed. 1. cū^p lis Reg. F. & Tub.

Vers. 10. *Vers. 10.* διαξάξεν Casaub. cum Vrfin. & Aug^u εξάξεν Tub. Vef. & Reg. F. sed in hoc prius fuerat διαγείν, quod habet ed. 1. cum Med. & Reg. G. in Vef.

διαξάγειν inter lineas scriptum. — *Ibid.* ἀναγκαιότητα *Verf. 10.*
recte Casaub. cum Vrsin. Mendose ἀναγκαιότητα ed. 1.
cum mssis, quod ex perperam accepto scripturæ com-
pendio ortum. De re sic Livius XXXIII. 40. *Sibi cum*
Ptolemæo & amicitiam esse, & id agere se, ut brevi etiam
adfinitas jungatur. Eodem modo Appian. Histor. Syriac.
c. 3. Πτολεμαῖός δ' ἦν καὶ συγγενής εἰμι, καὶ ὅσον οὐκω καὶ
αἰδέσθης ἔσομαι.

CAPVT XXXV.

Cap.
XXXV.
Verf. 1 sq.

Verf. 1. οἰωμένων. Temere οἰωμένων ed. 1. — *Ibid.*
τοὺς Σμυρναίους. τοὺς Σμυρναίους eadem, cum Reg. F. —
Verf. 4. ἀλλ' ἐπὶ scripsimus cum ed. 1. & codd. ἀλλὰ ἐπὶ
ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* Ῥωδίων. Ῥωδίων ed. 1. per-
peram & invitis mssis.

Verf. 6. Ἐὰν τὸ δὴ λεγόμενον &c. Absque Polybii *Verf. 6.*
nomine fragmentum hoc citavit Suidas, Polybio vero illud
vindicat codex Vrbinas, qui, ut Casaubonus in Polybii
Fragmentis docuit, in ea regione, ubi scriptum Excerptum
est, quod cap. 33-35. exhibuimus, hæc verba in ora habet
τὸ δὴ λεγόμενον τρέχουσι τὴν ἐσχάτην. Eadem verba ex
ora similis codicis protulerat etiam Vrsinus. De dictione
τρέχουσι τὴν ἐσχάτην diximus ad I. 87, 3.

CAPVT XXXVI.

Cap.
XXXVI.
Verf. 1.

Verf. 1. Τῶν μὲν παραβέλων &c. Sententia hæc, quæ
primo versu continetur, præter reliquos codices mssos,
qui Excerpta Antiqua comprehendunt, inserta etiam cum
aliis nonnullis sententiis est in cod. Reg. D. ut monuimus
in Præfat. T. II. p. 9. nota p.)

Verf. 2. Σκόπας. Bene huic Fragmento Casaubonus *Verf. 2.*
titulum inscripsit hunc: *Quomodo Scopas Attolus, ut ali-*
quanto prius Cleomenes Spartanus, Alexandria perierit,
sed non pariter atque ille gloriafe. Nempe fortiter certe
mortem oppetierat *Cleomenes*, de ejus fine vide lib. V.

c. 38. sq. Hac parte historiarum, suarum *exitum avaritia* & *rapinarum Scopæ* exposuit Polybius, de quo pauca prædixerat lib. XIII. c. 2.

Verf. 3. *Verf. 3. δυνατός. ἀδύνατον* solus Tub.

Verf. 7 sqq. *Verf. 7. οἱ περὶ τὸν Ἀριστομένην.* De *Aristomene* conf. XV. 31, 6 seqq. — *Verf. 8. Εὐμένους. Εὐμενοῦς* ed. 1. cum msstis nostris. Accentum mutavit Casaub. ut fert usus Græcorum in nominibus, quæ ex adpellativis propria sunt. — *Verf. 9. εἰς Πτολεμαῖον.* Repone εἰς τὸν Πτολεμαῖον, ut habent ed. 1. & 2. cum msstis. Temere omissa est propositio in ed. Gron. unde error in Ernestinam & in nostram propagatus.

Cap.
XXXVII.

CAPUT XXXVII.

Verf. 2. *Verf. 2. συνεδρία. συνεδρία* ed. 1. cum msstis. —

Verf. 3. τῶν ἔξωθεν τῶν πρεσβευτῶν. Alter articulus delendus videtur, scribendumque τῶν ἔξωθεν πρεσβευτῶν. •

Verf. 4. *Verf. 4. Ὁ δ' Ἀριστομένης ὅτε &c. Ὁ γὰρ Ἀριστ.* legendum putemus nos quidem. Et persæpe particulæ δὲ & γὰρ inter se permutatæ a librariis sunt. — *Ibid. καὶ τοὺς παρὰ τῶν Αἰτωλῶν δὲ πρεσβεύοντας.* Particula δὲ sollicitari non debuit: referenda est ad præcedens καί. καὶ δὲ, *ἔ* vero, *ἔ* nimirum, *ἔ* præsertim. διαπρεσβεύω in activo non tam in usu est, quam διαπρεσβεύομαι in verbo medio.

Verf. 5. *Verf. 5. διὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀλογίαν.* Correxuit Casaub. cum Vrsino. ἀναλογίαν ed. 1. cum msstis; quod vocab. sæpe pro illo imperite posuerunt nostri librarii.

Verf. 8. *Verf. 8. ἐφ' Ἐλῆσπόντου.* Et hoc cum Vrsino correxit Casaub. Sic vero voluerant debuerantque certe Aug. Reg. F. G. & Vcf. in quibus terminatio ου, quæ extremæ voci superscribenda fuerat, omissa est, ut sæpe factum. Perperam ἐφ' Ἐλῆσποντον ed. 1. & Med. ἐφ' Ἐλῆσποντι Tub.

Verf. 10. *Verf. 10. οὗ γὰρ ἐρμίσσει τὰς ναῦς.* οὗ ex msstis re-
stituimus: sic certe prorsus Aug. & Tub. οὐ γὰρ Reg. F. G. Vefont. ὡς γὰρ temere edd. ἐρμίσσει vero recte Casaub.

Defi-

desiderabatur enim verbum activum. Mendose ὁρμήσεις.
bid. καθάπερ αὖ. Et hoc recte curavit Casaub. præeunte
 Trifino, qui divisus vocibus (quod perinde est) καθάπερ αὖ
 i proposuerat. Corrupte καθάπερ αὖ εἰς ed. 1. cum msstis.

Versf. 11: τὸν αὐτοῦ βίον. Rursus Casaub. cum *Vrsf. Versf. 11:*
 ὃν αὐτὸν βίον ed. 1. cum msstis.

CAPUT XXXVIII.

Cap.
XXXVIII.

Versf. 1. ἐγενήθη. Perperam ἐγεννήθη ed. 1. cum msstis. *Versf. 1.*
bid. διὰ τοῦ πλῆθους bene habet, nec mutari a Casaubono
 debuerat.

Versf. 2. λαβὼν γὰρ συνεργὸν τὴν ἀχαριότητα τὴν χαρι- *Versf. 2.*
 ὁρτου καὶ τὴν μέθην. Casaubonus ante ἀχαριότητα *asfe-*
iscum posuit, ut corruptelæ signum; in latina vero ver-
 one sic scripsit: *Propositum namque ipsius adjuvantibus....*
ῥ temulentia; verba τὴν ἀχαρ. τοῦ χαριμ. exprimere non
 audens, & pro iis spatium vacuum relinquens. Quo no-
 mine eum reprehendit VALESIVS in Præf. ad Excerpta de
 Virt. & Vitiis, his verbis: „Quid quod mendum esse pu-
 avit (Casaubonus) in his, λαβὼν γὰρ συνεργὸν τὴν ἀχαριό-
 τητα τὴν Χαριμόρτου. At locus est planissimus: alludit
 nim ad *Charimorti* nomen.“ — Nempe per figuram eam
 armonis, quam παραγραμματισμὸν vel παρήχημα gramma-
 ici vocant, intelligenda hæc existimavit Valesius: cuius
 sententiam probans GRONOVIVS in Notis ineditis, provo-
 cavit ad Suidam in Παραγραμματίζων, & ad illud Athenæi
 lib. VII. p. 338. καλοῦ Καλλιθέου, tum illud Scholiastis
 Luciani T. I. p. 6. [ad Timon. c. 55. T. I. edit. Hemsterh.
 p. 172.] διὰ τοῦ Θρασυκλέους θρασύτητα. — Consentit
 REISKIVS, ἀχαριότητα exponens *savitatem, crudelitatem,*
immanitatem, inhumanitatem, ab ἀχαρις. Denique de eo-
 dem vocabulo hæc monuit ERNESTVS in Lexico Polybia-
 10: „εὐκαυριότητα corrigit Valkenar. ad Euripid. Phoeniss.
 p. 665. At non male, ut opinamur, defendit vulgatum
 Valesius. Alluditur ad nomen Χαριμόρτου, eritque ἀχα-
 ριό-

ρίότης Χαριμόρτου in ingenio [illius hominis] inepto ad res gerendas & stupore. —

Ibid. ἐξετοιχώρησε Casaub. cum Vrsino. Corrupte ἐξετοιχώρησε ed. 1. cum msstis.

Verf. 3. *Verf.* 3. Ἀνακλητήρια. Temere Ἀνακλητήρια ed. 1. τα Ἀνακλητήρια malimus, cum articulo. — *Ibid.* εὐδέτω μὲν. Particulam μὲν, temere omissam in editis, restituimus ex msstis.

Verf. 4. *Verf.* 4. ἀξίως τοῦ τῆς βασ. Temere omissa vox ἀξίως in ed. 1. & cod. Tub.

Verf. 5. *Verf.* 5. κατὰ τὸν πατέρα, regnante patre, sc. juvenis regis, Ptolemæo Philopatore. — *Ibid.* ἐδόκει. Poterat fortasse teneri δοκεῖ in præsentē (dicitur, fertur, perhibetur,) intelligendo sequentem infinitivum δευτερεύειν in notione temporis præteriti, ut sæpe aliàs. Pro δευτερεύειν, mendose δευτέραν habet ed. 1. cum cod. Med. Hæc, & quæ sequuntur, inserta etiam erant Eclogis Valesianis, ubi Eclogæ initium ab his verbis fecit compiler: Ὅτι Πολυκράτης ὁ τῆς Κύπρου ἄρχων ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ παιδὸς ut retulit Valesius.

Verf. 6. *Verf.* 6. Πιστευθεὶς γὰρ τῆς Κύπρου. Ex ed. 1. & librorum manu exaratorum consensu restituimus hoc, de quo diximus ad VI. 56, 13. Vrsinus ex ingenio aut πιστευθείσης τῆς Κύπρου legendum censuerat, aut πιστευθείς τὴν Κύπρον. Priorem rationem adoptavit Casaubonus, & tenuere posteriores editores. — *Ibid.* Πτολεμαίῳ τῷ Μεγαλοπολίτῃ. De hoc confer lib. XXVII 12. Ptolemaum, Agēsarchi filium, Megalopolitanum, (haud dubie eundem hunc, qui Cypro, regum Aegypti nomine, fuit præfectus) historiam scripsisse de rebus Ptolemæi Philopatoris, refert Athenæus lib. VI. p. 246. & alii quos ibi laudat Casaubonus, & Vossius de Historicis græcis lib. I. c. 18.

Verf. 7. *Verf.* 7. βίον ἀσυρῇ. βίον ἀπρεπῇ Suid. in Πολυκράτης. Sed ἀσυρῇ recte contra Valesium defendit Reiskius, quo vocab. & aliàs usum esse Polybium scimus, IV. 4, 5. ἀσυρῆς, humo foedus, impurus, improbus. cf. Hesych. h. v.

Verf.

Verf. 8. In Ἀγησάνδρου consentiant nostri codices cum editis. Sed ex eis auctoribus, quos ad *vers. 6.* diximus, ex Athenæo, Clemente Alexandrino, Arnobio, intelligitur Ἀγησάρχου legendum; certe in hoc nomēn hi consentiunt, & apud Athenæum quidem, præter locum supra citatum, bis etiam alibi idem nomen habes, lib. X. p. 425. & lib. XIII. p. 577 sq. Nescimus an idem hic fuerit *Ptolemæus*, cui cognomen *Macron* fuisse ait auctor libri II. Maccab. c. 10, 12. qui, cum sub Ptolemæo etiam Philometore Cypro fuisset præfectus, deserto Aegypti rege ad Antiochum Epiphanem, Syriæ regem, transit.

Verf. 8.

Verf. 9. ὀκνήσωμεν. Perperam ὀκνήσωμεν ed. 1. Reg. F. *Verf. 9.* G. *Ves.* — *Ibid.* τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξωσίσαις αὐτῶν ἀπεπῆ. Postremam vocem deletam voluit Valesius ex præscripto codicis Peiresciani. Temere: nempe ibi sua auctoritate nonnihil mutaverat compiler istarum Eclogarum. Confer ad *vers. 7.*

Hic desinunt *Excerpta Antiqua*. Quæ enim in nonnullis Codicibus msstis posthæc adjecta sunt, ea ex superioribus libris repetita esse docuimus in Præfat. T. II. p. 8 sqq.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

L I B R I XIX.

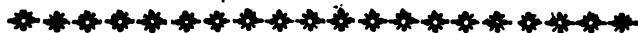
R E L I Q V I A S.

Lib. XIX.

Ex libro XIX. *historiarum Polybii* nihil diserte adfertur, præter illud quod apud Stephanum Byz. vulgo legitur: Κυνὸς Κεφαλαί, λόφος (nisi λόφοι ibi ex Polybio scribi debuit) τῆς Θετ/αλλας. Sed ibi erratum esse in numeris, & librum XVIII. non XIX. citari debuisse, monuimus ad XVIII. 5, 9. & ad init. lib. XVII. Quæ ex Libro XX. nominatim citantur Fragmenta, ea pertinent ad res A. V. 562 & 563. gestas. Quare cum liber XVIII. desierit in rebus anni 558; intelligitur, res anno 559. & uno aut duobus sequentibus gestas libro XIX. fuisse comprehensas. Ex quorum annorum historia nullum, quod sciam, Polybianum fragmentum superest, præter duo. Primum hoc, quod Plutarchus in Catone Maj. p. 341 sq. ex Polybio retulit, *de rebus ab ipso Catone Cos. A. V. 559. in Hispania gestis*; de cuius fragmenti argumento confer Liv. XXXIV. 17. & Appian. de rebus Hispan. c. 41. Alterum, quod in narratione rerum A. V. 560. gestarum ex Polybio Livius adfert XXXIV. 50. quod exhibuimus in *Spicilegio Reliquiarum Polybii ex lib. XIX.* Tom. V. p. 40 seq.

ADNO.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XX.

RELIQVIA S.

CAPVT I.

Nominatim ex vicefimo Polybii Libro citantur Fragmenta, quæ exhibemus cap. 4 feqq. (conf. Adn. ad c. 4, 1.) tum cap. 8. denique cap. 11, 11 feq. Porro in cod. Peirefc. post illa verba, ἦγον αὐτὸν εἰς τὰς Θήβας, (nobis cap. 7. extr.) fcriptum erat: Τέλος τοῦ κ'. λόγου τῆς Πολυβίου Ἱστορίας, unde intelligitur, proxime fequens fragmentum Valesianum (nobis XXI. 5, 5, feqq.) non amplius pertinere ad librum XX. adeoque librum XX. non ultra res anno 563. gefas progreffum efle. Fragmentum hoc de Aetolorum Apocletis, cum Antiocho consultantibus, decerptum efle e rebus exeunte anno ab V.C. 562. gefis, ut intelligitur ex Liv. XXXV. 45 extr. & feq. ubi ait: *triginta principes, cum quibus, fi qua vellet, confultaret, delegarunt Aetoli... Rex poftero die cum Apocletis eorum, unde bellum ordiretur, confultabat.* De Aetolorum Apocletis conf. IV. 5, 9. & ibi not.

Lib. XX
Cap. I.

CAPVT II.

Cap. II.

Ἀντιόχου πρεσβεύσαντος πρὸς Βοιωτοῦς. Ἀντιόχου pro vulgato Φιλίππου efle reftituendum, monuit REISCHVS, cujus ad hanc Eclogam hujusmodi efle Adnotatio: „Inter Fragmenta X. & XI. [de Legat.] magnus efle hia-

Cc 2

tust

tus: omnia enim desiderantur Excerpta Legationum earum, quas e Polybio Livius libris XXXIV. & XXXV. retulerat, unicum *Fragm. XI.* si excipis, quod Livius XXXV. 50. retulit, ex quo constat, non ad *Philippum* id pertinere, sed ad *Antiochum*. Casaubonus a librario aberrante se passus est in erroris communionem abripi. Verba Livii sunt: *Ab Achæis quidem legatio (Antiochi) cum tristi responso ad regem rediit*: (h. e. renuncians, Achæos in societate Romana manere, & nolle ab ea ad Antiochum desciscere.) *Boeoti nihil certi responderunt: quum Antiochus in Boeotiam venisset, tum, quid sibi faciendum esset, se deliberaturos esse.* Vides pæne totidem Livii, quot Polybii, & eadem verba. — De eisdem Boeotis confer mox rursus cap. 4 seqq.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. *Ἀντιόχου διατρίβοντος ἐν τῇ Χαλκίδι &c.* Eadem habet Livius XXXVI. 5. *Χαλκίτιδι* pro *Χαλκίδι* est in Bav. — *Ibid.* τοῦ χειμῶνος καταρχομένου, *incipientis hieme*, nempe exeunte anno 562. & ineunte 563. At Livius hanc rem ad annum 563. retulit, quum novi consules ejus anni magistratum jam iniissent; sed hieme tamen etiamnum hæc gesta esse significat; *ne cessaret*, inquit, *per hibernorum tempus.*

Vers. 2. *μὴ προεμβιβάζειν σφᾶς εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον.* Mendose *προεμβιβάζειν* Bav. quod ex *προεβιβάζειν* corruptum videri potest, quandoquidem R & C sæpe inter se permutantur a librariis. Sed commode *προεμβιβάζειν* Vrsinus, sive suo e codice, sive ex conjectura edidit, id est, ut Casaubonus vertit, *ante tempus in bellum adversus Romanos conjicere.* Sic *εμβιβάζειν* εἰς τὸν πόλ. XXVII. 6, 8. Possis vero perinde *προεμβιβάζειν* legere, quemadmodum *εμβαίνειν* εἰς τὸν πόλεμον passim usurpat scriptor noster, & *εμβιβάζειν* εἰς ἀπέχθειαν XVI. 38. Quod vero *προσεμβιβάζειν* voluit Reiskius, ut sit *una se cum in causam deducere*, nil necesse est.

Vers.

Vers. 4. πράττειν. Mendose πράττει Bav. Sic & *vs. 5.* *Vers. 4 sq.*
πέμπει pro πέμπειν. — *Vers. 6.* διότι πέμψει, διότι πέμ-
πει Bav. in contextu; sed in marg. eadem manu γρ'.
πέμψει.

Vers. 7. Εὐφάνη. Ἐμφανῇ cod. Vrsin. & Bav. ΕὐΦα- *Vers. 7.*
νῇ edidit Vrsinus, Livium secutus, idque tenuere ceteri
Editores. Nobis retrahendus visus est accentus, ut distin-
gueretur nomen proprium ab appellativo.

CAPUT IV.

Cap. IV.
Vers. 1.

Vers. 1. Βοιωτοὶ ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων &c. Eclogam
hanc ex libro XX. historiarum Polybii esse decerptam, do-
cet Athænæus lib. X. p. 418. his verbis: Πολύβιος ὁ Με-
γαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ Φησὶ τῶν Ἱστοριῶν, ὡς Βοιωτοί,
μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικὰ, κατὰ μικρὸν
ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὀρμήσαντες ἐπ' εὐωχίας καὶ μέ-
θας, συνέθεντο καὶ κοινῶνεια τοῖς Φίλοις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόν-
των γεναῶς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλεον τῆς οὐσίας,
ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν, οἷς ὑπῆρχε δεῖπνα τοῦ μηνὸς
πλεία τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. Διόπερ Με-
γαρεῖς, μισήσαντες αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατὰστασιν, ἀπένευ-
σαν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς. Quæ verba, nonnihil quidem cor-
rupta, manifeste ducta sunt ex his quæ habemus cap. 4, 1sq.
& cap. 6, 5 sqq. Conf. Adnot. ad c. 6, 6. Qua occasione
hanc de Boeotarum moribus digressionem fecerit Polybius,
docet cap. 7, 3 sqq. & Liv. XXXVI. 6.

Vers. 2. κατὰ τὸ συνεχὲς ἐν τοῖς ἐξῆς χρόνοις. Vale, *Vers. 2.*
flus: paulatim deinceps. Rectius, continuo insequentibus
temporibus. — *Ibid.* Ἀμειόβητος. Apud alium ne scri-
ptorem mentio occurrat hujus prætoris Boeotorum, aut
quidnam potissimum eo prætore gestum sit, non habemus
compertum.

Vers. 4. Rursus κατὰ τὸ συνεχὲς minus recte, ad idne, *Vers. 4.*
interpretatus est Valesius. Scribe in versione: deinde sta-
tim bellum gesserunt cum Aetolis. Et paullo ante, ἐκπο-

λεμυσάντων, rectius sic: *Cum enim Achai ad bellum cum Aetolis eos concitassent.*

Cap. IV.

C A P V T V.

Verf. 5. τοὺς περὶ τὸν Ἀσκωνίδα καὶ Νέωνα, τοὺς Βραχύλλαν προγόνους. De *Brachylla* vide supra, XVIII. 26. & mox XX. 7, 3. ad quem locum Valesius, *Brachyllam*, ait, *Neonis filium* fuisse, nescimus an alio indicio usus præter hæc Polybii verba. Si *Neonis* fuit filius, fuerit fortasse *Neon* filius *Ascondæ*. Pro *Βραχύλλας* apud Plutarch. in *Flaminin.* p. 372. vulgo *Βραχύλλειν* mendose scribi, monuit idem Valesius.

Verf. 7. Verf. 7. πλέων πρὸς τὰ ὄρη τῆς Βοιωτίας. Quid sit hoc, nescire nos profiteamur. In *Asiam* tenuit cursum, ut intelligitur ex verf. 11. & in eo cursu præter *extremam Bocotia*, nempe præter Boeotiae oram, navigavit. Ferremus πρὸς τοῖς ὄρεσιν; sed cum accusativo, τὰ ὄρη, requiri utique putamus παρὰ. — Ibid, πρὸς Λαβύναν. Primum erratum haud dubie in oppidi nomine est. VALESIVS: „*Larymnam*, ait, alii vocant, oppidum in ora Boeotiae situm, ad ostia Cephissi amnis, cui nomen dedit *Larymna*, Cyni filia, teste Pausania in *Boeoticis*. [IX, 23. p. 756.] Meminit ejusdem oppidi Strabo ac Plinius.“ — Nempe ex *Λάρυμναν*, quæ vera scriptura est, primum *Λάρμναν* fecerat librarius; deinde alius solenni errore μ cum β commutavit. Porro ferri posset πρὸς Λαρύμνη in dativo casu, apud *Larymnam*; sed cum accusativo *Λάρμναν* necessario περὶ fuerit scribendum. His scriptis, denuo relegentes verba prouti vulgata sunt, intelligimus, teneri utroque loco præpositionem πρὸς posse, si deleamus comma quod est post *Βοιωτίας*, illudque post *Λάρμναν* ponamus, hac sententia: *navigans negotii cujuspiam causa ad extremam Boeotiae oram ad Larymnam urbem.* Nempe, dum cursum in *Asiam* tenebat, potuit obiter *negotium aliquod Larymnæ* habere, nempe cum hominibus, qui *spem aliquam proditiqnis* ipsi ostenderant: hac enim notione voca-

vocabulo *πράξεις & πράξεις τινὰς* uti solere Polybium, jam sæpius vidimus. — *Ibid. ἐκάθισαν αἱ νῆες αὐτοῦ.* Cum præcedat *Ἀντίγονος & πλέων*, monuit REISKIUS: „Anacolutum hoc est, qualia multa sunt, inprimis apud Aelianum & Philostratum, qui hoc in genere nimii sunt, & affectant putidam elegantiam, nominativum pro genitivo consequentiæ usurpantes.“

Vers. 7.

Vers. 11. ἐτέλει τὸν πλοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν. — „Forte *εἰς τὴν Εὐβοίαν.* Nam qui in Asiam e Macedonia tendit, ad Boeotiam non adnavigat.“ REISKIUS. — At non dixit Polybius, quonam ex portu solverit, aut quamnam in Asiæ partem navigarit. Præterea aliquid negotii habuerat in illa Boeotiæ ora, ut significat scriptor *vers. 7.*

Vers. 13. ὅτε μὲν - ὅτε δέ. Sic scribendum putavimus pro vulgato *ὅτε μὲν - ὅτε δέ.* *Vers. 13.*

CAPUT VI.

Cap. VI.

Vers. 2. ἐξέκοπτον αἰὲ τὴν δικαιοδοσίαν. Vide ad XXIV. *Vers. 2.*
1, 2 & 12.

Vers. 4. πρὸς τὴν τριαύτην. VALESIVS: „Deest *καχέ- Vers. 4.*
ξίαν, aut quid simile, qua voce utitur in hoc fragmento Polybius non semel, [vide cap. 4, 1. & c. 6, 1.] eique *εὐξέ- ξίαν* opponit. Eiusdem originis verbum est *καχεκτεῖν*, unde *καχέκται* dicti apud Polybium, legat. 38. [lib. XXIII. c. 2.] quo in loco de prava administratione reip. Boeotorum eadem repetit, quæ hic dixerat. Tacitus alicubi dicit, *Es quod in urbe agrum erat.*“ —

Vers. 6. ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίαις. VALESIVS: „In *Vers. 6.*
msto legebatur *τοῖς οὔσι τοῖς*, absque sensu: sed correxi- mus ex Athenæo, qui hæc adducit ex lib. XX. Polybii. [Vide Adnot. ad cap. 4, 1.] Quemadmodum autem ex Athenæo hunc Polybii locum emendavimus, sic vicissim Athenæus ex nostro codice emendandus videtur. Nam pro *κοινωνεῖα τοῖς Φίλοις*, legendum videtur *κοινὰς τοῖς Φίλοις τὰς οὐσίας ἐποιοῦν.* Sed tolerari potest fortasse *κοινωνεῖα*, ut sint quasi *collegia* ac *sodalitia*. Quod autem in Athe-

παιο δειλινὰ legitur, non præferimus nostræ lectioni δειπνα, quamquam, ut ingenuè fateamur, in exemplari nostro erat διπλῶ. —

Verf. 8. Verf. 8. ὅτε δὲ Κλομένης εἰς τὸν Ἰθμόν προσεκάθισε. — „Sic emendavimus, cum in msto esset προσεκάθισε. Est autem προκαθίζειν Polybiana vox. Livius eleganter interpretatur *præsidere*. Quod enim Polybius in Legat. 12. dicit, [lib. XX. 3, 3.] ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὰς δύνανται προκαθίσαι τῆς Ἠπείρου παραστυάζειν σφίσι τὴν ἀσφάλειαν, id Livius lib. XXXVI. [cap. 5.] *sed si ipse posset terrestribus-naualibusque copiis præsidere Epiro*. Vide fragmenta Polybii in Ἐπίκειον & Προκαθίσαι apud Suidam. — Vide Fragm. hist. LXVII. T. V. p. 73. Apud Suidam vero verbum activum Προκαθίσαι non reperimus. Ceterum insolentior utique verbi constructio εἰς τὸν Ἰθμόν προσεκάθισε, sed æque insolens εἰς τὸν Ἰθμόν προσεκάθισε. προκαθίζειν τόπον, non τόπον, nec εἰς τόπον dicunt Græci. Ad προσεκάθισε intellige προσεκάθισε τῇ Πελοποννήσῳ δυνάμεις εἰς τὸν Ἰθμόν. De re vero confer II. 52. ubi docet Polybius, post alias Peloponnesi urbes Corinthum ad extremum occupasse & præsidio tenuisse Cleomenem, quo scilicet impediret Macedonum in Peloponnesum cum exercitu adventum. Cf. Plutarch. in Arato p. 1042.

Verf. 11. Verf. 11. Quum vulgo sic legeretur, οὐδένα δὲ ποιοῦμενοι λόγον τῶν Μεγαρέων, τῆς παρουσίας αὐτῶν αὐτῶ θυμωθέντες &c. inter παρουσίας & αὐτῶν asteriscum posuit VALESIVS, & hæc adnotavit: „Hunc locum ita emendavi, τῆς παρουσίας τῶν Ἀχαιῶν οὐκ ἐνθυμηθέντες.“ — Nempe istam emendationem ad marginem etiam contextus adscripserat, & in versione sic posuerat: *cumque illos (scil. Megarenses) valde spernerent, neque ante prævidissent, Achæos auxilio adfore, confestim obsidionem urbis atque oppugnationem instituerunt*. Contra REISKIVS: „Aberravit, inquit, a vero Valesius in emendando & interpretando hoc loco, qui sic est legendus & distinguendus: οὐδένα δὲ ποιοῦμένων λόγον τῶν Μεγαρέων τῆς παρουσίας αὐτῶν.

[id

id est:] quod autem Megarenſes impressionem a Boeotis in
grum suum factam magni non faciebant; οὕτω θυμωθέν-
τες πολιορκεῖν ἐπεβόλοντο &c. ita, (ideo, tum tandem)
Boeoti, eo contemptu sui irritati, coeperunt Megaram oppu-
nare.“ — Eodem modo etiam Salmaſium olim in ora-
ti exempli Eclogarum Valeſianarum correxiſſe, intellexi-
mus ex notulis nonnullis a venerando Ruhnkenio mecum
& eo libro, quo uſus olim Salmaſius eſt, communicatis,

Verſ. 11.

CAPVT. VII.

Cap. VII.

Verſ. 2. ἐν γε τοῖς ἐξῆς. — „Belli Perfici tempora in-
telligit, quo tempore Boeoti in maximas calamitates inci-
erunt, ut narrat Livius lib. XLII. “ [cap. 43 ſq.] VALE-
IUS.

Verſ. 2.

Verſ. 3. Οἱ πολλοὶ πρόφασιν &c. Hæc vulgo, ut ſe-
arata Ecloga, exhibentur, & pro more, quem initio cu-
ſque Eclogæ tenuit compiler, particula ὅτι præponitur,
c: “Οτι οἱ πολλοὶ &c. Quare aſterifcos nonnullos inter
ineas interpoſuimus. Attamen oppido parum eſſe videtur,
quod hic prætermiſit compiler: ac fortasſe nihil, niſi
coniunctio οὖν, deſideratur. De re confer Liv. XXXVI. 6.
bid. τὴν ἐπαναίρεσιν τὴν Βραχύλλου. Vide lib. XVIII. c. 26.
bid. στρατεῖαν ἣν ἐποίησατο Τίτος ἐπὶ Κορώνειαν &c. Vide
Ivium XXXIII. 29.

Verſ. 3.

Verſ. 4. παχεκτοῦντες. De hoc verbo dictum eſt ad
ap. 6, 4. Hoc vero loco REISKIUS aut ἐπαχέκτουν le-
gendum ait, aut deeſſe contendit aliquod verbum in im-
perfecto tempore poſitum. Forte ſatis commode ex præ-
cedentibus ſubintelligere licet verbum ἀπηλοτριωμένοι
ῖσαν, alienati erant a Romanis, aut aliquid ſimile.

Verſ. 4.

Verſ. 5. αἱ τῶν Βοιωτῶν ἄρξαντες. ἄρχοντες maluerat
Valeſius: ſed & illud ferri poſſe factus eſt.

Verſ. 5.

CAPVT VIII.

Cap. VIII.

Vers. 1sq.

Vers. 1. συνετέλει γάμον &c. conf. Liv. XXXVI. 11. & Appian. Syriac. cap. 16. & c. 20. — *Vers. 4. ἔθεν δὲ καὶ τῇ παιδί ἄνεμα Εὐβοίαν.* Conf. quæ a Wesselingio ad Simsoni Chronicon adnotata citavimus ad Appiani Syriacæ c. 20. — Ex ea parte historię deperditæ, quæ hoc loco inter caput 8. & 9. reliquiarum hujus Libri olim interjecta erat, decerptum est id quod ex Polybio refert Livius XXXVI. 19. de *decem millibus militum, quos Antiochus se cum in Graciam trajecit.* Vide Spicileg. Reliquiarum Polybii, Tom. V. p. 41.

CAPVT IX.

Cap. IX.

Vers. 1.

Vers. 1. Οἱ περὶ τὸν Φαινέαν &c. De Argumento hujus Eclogæ conf. Livium XXXVI. 27. seqq. Livii narrationem cum Polybii narratione ex professo contendit H. Stephanus in Schediastm. lib. IV. n. 11 & 12. in Gruteri Theſ. Crit. T. V. suppl. p. 136. seqq.

Vers. 4. seqq.

Vers. 4. περισπώμενος. Temere *περισπώμενος* ed. Vrf. *Vers. 5. ἐκέλευσε. ἐκέλευε* Bav. bene. — *Vers. 7. προφερόμενοι* recte dedit Bav. Et sic corrigendum monuerat Henr. Stephanus. Eodem modo Reiskius.

Vers. 9.

Vers. 9. πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν λόγον. Aut *ἱετικὸν* pro *ἀξιωματικὸν* reponendum censuit Stephanus, aut legendum *τρέπεσθαι μὴ πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἱετικὸν λόγον.* Scilicet putaverat, nil aliud significare posse *τὸν ἀξιωματικὸν λόγον*, nisi *orationem dignitati ejus, qui loquitur, convenientem; orationem qua quis utens suam dignitatem servat.* Qui si Suidam saltem evolvisset, & loca ab illo prolata considerasset, ubi *ἀξιωμα* non modo idem vallet quod *βούλημα*, sed & idem quod *ἱερεία*, desiturus erat mirari, quid cogitans Vrsinus, verba hæc, *τὸν ἀξιωματικὸν λόγον*, id ipsum esse dixerit quod apud Livium legimus *totam in preces orationem versam*; nec hanc notionem vocabuli isti subjectam prorsus præteriturus erat in Græcæ Linguae Thesauro.

Ibid.

Ibid. συγινώμην τυχεῖν ἐν τοῖς ἡμαρτημένοις. Non Vers. 3.
cunctari debueramus, importune insertam pronunciare
præpositionem ἐν, quam adeo *deletam* utique velimus. Sæ-
penumero eadem prorsus ratione, post verbum in γ lite-
ram exiens, imperite insertam illam voculam vidimus.
Conf. Adn. ad IV. 68, 4. V. 35, 6. &c.

Vers. 11. τίνα δύναμιν ἔχει. Sic recte & perspicue Vers. 11.
Bav. In Vrsini codice erat τὴν δύναμιν ἔχει. Vnde ἦν δύ-
ναμιν ille edidit, & in Notis monuit, aut sic esse legendum,
aut τὴν δύναμιν ἦν. Acute Reiskius ex conjectura jam vi-
derat, τὴν illud, quod in Vrsini erat codice, ex τίνα fuisse
corruptum. — *Ibid.* ὡς ἂν διὰ τοῦτο λειοτέρου σφίσιν
ἐλέου ὑπάρξοντος. REISKIUS, cum & lectionem ab Vr-
sino adoptatam, & ex Notis Vrsini scripturam codicis, quo
is usus erat, retulisset, hæc porro adnotavit: „Margini
(Vrsinus) pro Λευκίου adscriptit Μανίου. Et sane *Manii*
Glabrionis nomen rei aptius, quam *L. Valerii Flacci*. Sed
quum perinde erat, ad mutationis quidem culpam, utrum
nomen optaret, præstabat certe aptius nomen præferre,
Manii: parum enim in L. Valerio momenti erat, in Manio
summa rei. Mihi videtur Polybius dedisse ὡς εὖν διὰ τοῦτο
ἐτοιμοτέρου (aut προχειροτέρου) σφίσιν ἐλέου ὑπάρξοντος, ac
si ob illam formulam pronunciatam paratior ipsis esset futura
venia & commiseratio; aut ὡς διὰ τοῦτο λειοτέρου σφίσι τοῦ
ζυγοῦ τῆς δουλείας ὑπάρξοντος.“ — ὡς ἂν nos quidem, sicut
ab Vrsino correctum est, tenendum utique duximus. ἐλέου,
quod suavit Reiskius, verissimum visum est: in eandem,
que cogitationem incidisse olim Gronovium, ex schedis
ejus intelleximus. Ceterum λειοτέρου utique suspectum
manet, & προχειροτέρου malimus. Vrsinus in ora ex sua
conject. ἡπιωτέρου posuit, ad Λευκίου vel Μανίου referens.

Vers. 12. περὶ αὐτοῦ. περὶ αὐτοῦ Vrsin. & Bav. non Vers. 12.
male. Vocem hanc cum præcedentibus Casaubonus lite-
ris quadratis excudi curans, spiritum cum accentu omisit,
Eodem modo Gronov. Asperum spiritum adjecit Er-
nestus,

CAPUT X.

Cap. X.

Verf. 3. *Verf. 3. μεταλαβών.* Nil opus est ut cum H. Stephano *μεσολαβών* corrigamus. — *Ibid. οὕτως ἔχει.* *ἔχειν* cum Vrsini codice etiam Bav. habet, quam lectionem ferri pariter posse ait Vrsinus in Notis. Nobis in contextu recte ab Vrsino *ἔχει* positum videtur.

Verf. 4. *Verf. 4. μήτε μετὰ κοινοῦ δόγματός.* Sic XX. 4, 6. Lectio codicis Bav. *κατὰ κοινοῦ δόγματος* præsidium invenire videri potest in XI. 30, 3. ubi vide notata. Henr. Stephanus *ἀπὸ κοινοῦ δόγματος* scribere iusserat, quod & Reiskio placuit.

Verf. 5. *Verf. 5. Λικαίαρχον.* Hic olim legatus ab Aetolis fuerat Romam missus, (XVII. 10, 9.) occasione pacis cum Philippo componendæ: posthac ab eisdem ad Antiochum erat missus, ut ad bellum adversus Romanos eum concitaret. Liv. XXXV. 12. — *Ibid. Μενέστρατον.* — „Videtur legendum esse *Μενέσταν*, si Livianam versionem sequi velimus, quæ confirmatur Polybii alio loco, qui est in fragm. [Legat.] 28. [lib. XXII. 14, 13.] in quo *Μενέστας* hic nominatur, qui *Menestas* idem est in libris manuscriptis Livianis.“ VRSINVS. Ad hæc REISKIUS: „Dubitat, inquit, Vrsinus de bonitate hujus lectionis, propterea quod idem infra *Μενέστας*, & apud Livium *Menetas* appellatur. Sed ex dubitandi causa idonea non erat: nam *Μενεστᾶς* (ut exarandum est, non *Μενέστας*) idem est atque *Μενέστρατος*, ut *Ἀλεξᾶς* idem atque *Ἀλέξανδρος*, *Φιλᾶς* idem atque *Φιλανδρος*, *Ἀπελλᾶς* [nescio an *Ἀπολλᾶς* scribere vir doctus voluerit] idem atque *Ἀπολλόδωρος*, & alia talia. Potest etiam lectio *Menetas* defendi: nam ut *Philetas* nomen fuit virile, ita quoque *Menetas*.“ — In numero formarum decurtatarum nominum virilium poterat hic commemorari etiam *Ἀμύνας* vel *Ἀμυνᾶς*, quo usus est Polybius noster IV. 16, 9. pro *Ἀμύνανδρος*, tum *Τιμόλαος* XVII. 14, 4. pro *Τιμόλαος*, nisi ibi a librario peccatum. Apud Livium XXXVI. 28. & XXXVIII. 10. codices nonnulli non *Menetas*, sed *Menestas* & *Menestes* habent. — *Ibid.*

εἰς

ε Νάυπακτον. Mendose nonnihil in hac regione scriptum
 i suo exemplari fuisse ait Vrsinus, idque a se correctum.
 utamus εἰς Ἀνάπακτον in Vrsini codice fuisse, ut in Bav.
 etera quidem omnia recte exhibet Bav. — *Ibid.* συνα-
 οχωρήσαντας πρὸς αὐτούς. — „qui a se (Romanis) defe-
 ssent ad ipsos, Aetolos puta.“ REISKIUS.

Versf. 7. εἰς ἔννοιαν αὐτὸν ἀγαγεῖν. Perperam αὐτοῦ *Versf. 7.*
 γαγεῖν Bav. & Vrsini codex. ἔννοιαν vero recte Bav. Men-
 ose ἄνοιαν cod. Vrsini. — *Ibid.* ἔτι γὰρ ὑμεῖς ἑλληνο-
 πεῖτε. Livius: *nec hercule magnopere nunc curo, quid*
setoli satis ex more Græcorum factum esse censeant. — *Ibid.*
 οἰεῖσθαι λόγον. Mendose ποιεῖσθαι Bav. Ceterum aut λό-
 ον in λόγους mutandum censuerat Henr. Stephanus, (ad-
 nodum probabiliter, ut videtur,) aut delendam præposi-
 tionem περὶ ante τοῦ δέοντος vel πρέποντος. — *Ibid.* εἰς
 τὴν πίστιν. — „Post τὴν deest aut ἐμὴν, aut ἡματέραν,
 ut Ῥωμαίων.“ REISKIUS. — At poterat haud incom-
 mode Ῥωμαίων subintelligi.

Versf. 8. σκύλακα σιδηροῦν. Perperam σκύλακας σιδηροῦν. *Versf. 8.*
 Pollux lib. X. segm. 167. δεσμὸς μέντοι σιδηροῦς καὶ σκύλαξ.
 Vbi monuit IVNGERMANNVS: „Sic apud Latinos *canis,*
catulus vel *catellus ferreus*, ut docuit Turnebus VII. Ad-
 versf. 12. & Marcilius Interpretamento legis XII. tabul.
 §. 18.“ — *Ibid.* περιθῆναι. Sic bene Vrsinus edidit, ne-
 scimus an ex suo codice. Noster Bav. quidem mendose
 περιθῆναι (sic) habet.

Versf. 9. ἔστασαν, per syncopen pro ἐστάπασαν. Sic *Versf. 9.*
 ἐπρόστασαν V. 5, 8. καθέστασαν I. 71, 2. & familia. Aut
 ἵσταντο aut ἵστησαν voluerat Reiskius. Ceterum de eodem
 verbo isto confer quæ notavimus ad IX. 3, 7. — *Ibid.*
 ἀπατωμένων. Mendose ἀπατωμένων Bav.

Versf. 10. Ὁ δὲ Λεύκιος. Corrupte ὁ δὲ Λάριος Bav. & *Versf. 10.*
 Vrsini codex. — *Ibid.* βουλευσάσθαι ex Bav. adoptavimus.
 βουλευέσθαι edidit Vrsinus, nescimus utrum ex ingenio, an
 ex suo codice.

Versf.

Verf. 14. 15. *Verf. 14.* διὸ γράφειν ἔδοξεν. ἔδοξαν malimus.

— *Verf. 15.* ἀπαντᾶν. ἀπατᾶν Bav.

Verf. 16. *Verf. 16.* τὴν τοῦ βασιλ. Caret τὴν Bav. male. — *Ibid.* εἰς αὐτόν. Ferri hoc potest, *in se*, sc. Nicandrum. Sed magis placet εἰς αὐτοῦς, quod in latina versione expressit Casaubonus: *propensum regis animum in Aetolorum gentem.* — *Ibid.* μηδὲν γενέσθαι πέρας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Vocem πέρας corruptam in suo exemplari ait Vrsinus; quid vero in illo fuerit scriptum, non declarat: de qua negligentia hujus editoris, praesertim cum unicus ille fuerit codex, e quo eclogæ de Legationibus editæ ad hunc diem erant, conqueritur hoc loco, ut sæpe aliàs, Reiskius. Nunc quum nos Bavarico simul usi simus codice, sciat lector, nil in eo quidem corruptum esse hoc loco.

Cap. IX.

CA P V T XI.

Verf. 1. *Verf. 1.* περιπετείαι. Temere & mendose περιπετείαι ed. Vrsini. Recte Casaub. & seqq. cum Bav.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἀφ' ἧς ὡρμήθη ἡμέρας. Ita oportuit. Par ratione cap. præc. verf. 16. dixerat, ὅθ' ἐν καὶ τὴν ὁρμὴν ἐποιήσατο.

Verf. 3. *Verf. 3.* τοὺς Μακεδόνας ἀφεστῶτας μὲν. Necessario post Μακεδόνας requirebatur conjunctio δὲ, nec vero superflua erat μὲν, quæ ad sequens δὲ in οὐ μακρὰν δὲ refertur.

Verf. 4. *Verf. 4.* εἰς τὴν Λαμίαν. conf. ad IX. 29, 2. Hunc Polybii locum respexisse videtur Steph. Byz. cum scripsit Λάμια, πόλις τῆς Θεσσαλίας τῶν Μηλιέων, ὡς Πολύβιος. Conf. eundem in Φάλαρα, & Polyb. XX. 10, 16. — *Ibid.* ἐπεβάλετο casu (puto) irrepsit in edit. Gronovii, e qua in nostram est propagatum. ἐπεβάλλετο in imperf. dant ed. 1. & 2. cum mssis, non male, licet præcesserit διεκόμισε in aoristo.

Verf. 5. *Verf. 5.* εἰς τοὺς προκοίτους τῶν Μακεδόνων. προκοίτους pro vulgato προκρίτους ad oram sui exempli adnotaverat Gronov. Et REISKIUS: „imo vero προκοίτους, inquit, in stationem (ut Livius vertit) incidit Macedonum.“ — Sui-

Suidas: Πρόκοιτος· ὁ προφύλαξ. Vocabulo προκοιτία, ex-
-πύβια, usus est Polyb. II. 5, 6. & VI. 35. 5. — *Ibid.*
Nescimus quid scabri habent verba πρὸς τὸ πείσεσθαι τι.
Suscipati sumus προσδοκῶν ἢ πείσεσθαι τι &c.

Versf. 6. τοὺς ἐπὶ τούτων ὄντας. — „In notis citat Vr- *Versf.* 6. sq.
finus ἐπὶ τοῦτον. Vtrumque male. Lege ἐπὶ τούτῳ, & sic
quoque p. 1119, 2. Livius, aut errore, aut licentia, male
hic reddidit sententiam auctoris sui, *accumbere eum eru-
larique iussit*: non certe cum ipso Philippo.“ REISKIUS. —
Quod ἐπὶ τοῦτον in Notis Vrsini est, haud dubie operarum
errori debetur. Cur vero ἐπὶ τούτων damnaret Reiskius,
hoc quidem loco, nulla idonea causa fuit: nihil enim fre-
quentius ista constructione præpositionis ἐπὶ cum genitivo
hac notione, *præesse, præsidium esse alicui rei, curam rei
habere.* vide III. 35, 4. IV. 87, 7. V. 71, 11. &c. Sunt
autem hoc loco οἱ ἐπὶ τούτων ὄντες illi ex regis famulis
vel ministris, qui hoc munus, hanc curam habebant, ut ex-
ciperent regis hospites. Altero loco, quem Reiskius de-
signat, (nempe mox *Versf.* 8.) recte monuit, legendum τοῖς
ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοις, & sic ibi etiam Bav. perspicue
dedit, ubi de singulari aliquo negotio & mandato agitur,
nempe de mandato comitandi deducendique Nicandrum.
Ibid. μετὰ προπομπῆς ἱκανῆς. Vrsinus in Notis, aliud
putamus animo agens, citat μετὰ σπουδῆς ἱκανῆς. προπομ-
πῆς habet Bav. ut est in Vrsini contextu.

Versf. 9. τελῶς ἀνελπιστοῦ καὶ παράδοξου φανείσης. *Versf.* 9.
Sic perspecte scribendum viderat Reiskius, & ante eum
Casaubonus, qui vertit, *plane contra spem suam atque opi-
nionem omnium.* Sane prorsus nullam tolerabilem senten-
tiam ex vulgata scriptura τελῶς ἀνελθῶν extricaveris. Vo-
cabula ἀνέλπιστος καὶ παράδοξος sæpe copulat scriptor no-
ster. — *Ibid.* ἀπὸ ταύτης τῆς ἐνστάσεως. Ferri hoc
potest, *ab hoc initio.* Sed τῆς συστάσεως perspicue
dat Bav. quod verissimum videtur, *ab hac notitia, ab hac
familiaritate, cum rege contracta.* cf. XXVII. 13, 8. XXIX.
8, 7. &c.

Versf.

- Verf. 10. *Vers.* 10. εἰς ὑποψίαν. εἰς ὑποψίας Bav. non male, ac fortasse rectius. — *Ibid.* ἐμπέσων ex emendatione Vrlini est, qui ἐμπέσαι fuisse ait in suo exemplari. In cod. Bav. est scripturæ compendium, quod non satis extricamus: videtur fere esse ἐν πᾶσι, sed facile credimus ex ἐμπέσων corruptum. — *Ibid.* μετήλλαξε. μετήμαξε ed. Vrf. operarum errore.
- Verf. 11. *Vers.* 11. Κόραξ &c. Livius XXXVI. 30. *Vt ad Coracem est ventum, (mons est altissimus inter Callipolim & Naupactum,) ibi & iumenta multa &c.* Adde Appian. de Rebus Syriac. cap. 31.
- Verf. 12. *Vers.* 12. Ἀπεράντεια, &c. Liv. XXXVI. 33. *Indo Dolopiam, & Aperantiam, & Perrhæbiæ quasdam civitates (Philippus) recepit.* Ceterum Ἀπεράντεια, an Ἀπεραντία scribas, perinde est. conf. XXII. 8, 3.

CAP V T XII.

Cap. XII.

- Verf. 1. *Vers.* 1. συνέβη καὶ τὴν ἐκ τῆς Ῥώμης πρεσβείαν, ἣν ἀπέστειλαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, παραγενέσθαι. — „Locus suspectus. Primum ratio linguæ græcæ postulabat ἐκ τῆς Ῥώμης τὴν πρεσβείαν, non τὴν ἐκ τῆς Ῥώμης. Non enim Roma missam legationem venisse Spartam significatur, sed Roma rediisse Spartam. Deinde aliud fuit in codice Vrfini: quid fuerit non satis intelligo: forsitan ἐκ τῶν Ῥωμαίων. [ἐν τῆς Ῥωμαίων perperam est in Bav. neque aliter fuerat in Vrfini exemplari.] Vulgata Vrsino debetur; sed ea vitiosa est. Nam, quod tertium & idem gravissimum est, hæc legatio neque Romæ fuit, neque Roma rediit, neque Romam missa est, sed Aegium ad concilium Achæorum, ad quod Manius Acilius Glabrio Cos. cum T. Quintio Flaminio convenerat: id quod patet ex Livii XXXVI. 35. *Consul cum T. Quintio ad Achaicum concilium Aegium trajecit. Ibi de Eleis & exsulibus Lacedæmoniorum resistendis actum, & neutra perfecta res.* Hæreo in loco. Neque ἐκ τῆς Ῥώμης, neque ἐκ τῶν Ῥωμαίων placet. Fragmentum hoc cum illo Livii comparare debere, ordo narrata-

m rerum apud Polybium Liviumque idem docet. Ut huic fragmento [Legationi XIV.] statim subjicitur [Legat. XV.] de benignitate senatus erga Philippum, itaque Liviùs eodem capite eadem de re narrat: *Et pi legati sub idem tempus in senatum introducti.*“

CIVS. — Vtique turbas h. l. ciet atque dubitatione novere potest Livii a Polybio dissensus, præsertim in rerum græcarum hujus temporis narratione pressio græcum scriptorem sequi romanus consueverit: si ea dissensio est, neque hoc solum, quod partem narras Polybii præterierit Livius. *Legationem a Lacedæmonia Romam missam* silentio præterit Livius; *apud T. filium in concilio Achæorum actum esse*, ait, *de exsulibus Lacedæmoniorum restituendis.* Hæc non pugnant se, sed mirifice consentiunt. Polybius scribit: *re hoc tempore* (in cujus historia versatur Livii narratio) *legationem a Lacedæmoniis Romam missam*: simul dicit Polybius, *senatum Romanum respondisse Lacedæmonio legatis, se de eis rebus, quas petiissent Lacedæmonii, ita daturum legatis Romanis in Græciam mittendis, missis.* (nam utroque modo intelligi verbum ἀποστῆλαι potest.) Atqui in illorum legatorum numero T. filius erat, ut docet Livius XXXV. 23. Igitur conueniens erat, ut in concilio Achæorum, cui tunc intererat Quintus, eisdem de rebus ageretur; præsertim & Lacedæmonii recens tunc (anno superiori) occisio tolis Nabide, (Liv. XXXV. 35.) societati Achæo-intercedente Philopoemene essent adjuncti, (Liv. ib.) & quum ceteroquin etiam ea, quæ postulaverant Lacedæmonii, ad Achæos nonnihil pertinerent, ut mox mus. Ceterum incommodat utique, quod non τῆς; habent libri mssti, sed τῆς Πρωταίων. Sed satis jam satis, mendis scatere hos codices: & in promptu erat τῆς Πρωταίων corrigere, ut fecit Vrsinus, vel ἐκ τῆς Πρωταίων πύλεως. Nam *de legatione Romam ad senatum a Lacedæmoniis missa* hic agi, dubitare nos non sinunt ea Polybii Histor. T. VII.

Dd

quæ

Verf. 1. quæ sequuntur: in quibus illud quidem non magnopere urgebimus, quod ἡ σύγκλητος tantum non constanter de *senatu Romano* dicatur: nam interdum etiam, quamquam rarius, de alio concilio idem nomen Polybius noster usurpat, velut de concilio Achæorum Sicyonem convocato, XXIX. 9, 6. ac fortasse etiam de Acarnanum concione XXVIII. 5, 6. (ubi tamen dubitare licet, annon senatus Romanus sit intelligendus.) Sed quemadmodum capite seq. XX. 13, 1. (in legatione XV. cujus argumentum Livius eodem capite cum eis rebus, de quibus hic agitur, conjunxit) ἡ σύγκλητος *senatus Romanus* est, sic nulla est ratio cur dubitemus, hoc loco pariter σύγκλητον *senatum Romanum* dici.

Verf. 2. *Verf. 2.* At manifesta sit etiam res ex ipsis mandatis, quæ habebant legati Lacedæmoniorum (*Verf. 2.*) Ἐπρόβευον μὲν γὰρ περὶ τῶν ὀμήρων. *Missi erant legati, ut peterent de obsidibus.* Sunt nempe hi obsides, qui in pace anno 559. a T. Quinctio Nabidi data imperati erant Nabidi: *obsides daret (Nabis) quinque, quos imperatori Romano placuisset; filium in his suum.* Liv. XXXIV. 35. coll. cap. 40. Horum obsidum redditio nec ab Achæorum concilio, nec a T. Flaminio petere Spartani potuerunt: ad senatum Romanum ea res pertinebat. Et respondet senatus, *de obsidibus se amplius deliberaturum:* mox vero, ut docet Polybius cap. seq. *remiserunt Spartanis obsides, excepto Nabidis filio.*

Ibid. καὶ τῶν κωμῶν. Alterum petitum erat *de pagis* vel *de vicis.* Possis etiam *de oppidis* vertere, nam oppidum non munitum κώμην Græci dicunt. conf. II. 17, 9. sed id quidem non moramur. Quinam vero sint hi *vici*, & quid de illis petierint a senatu Romano legati Lacedæmoniorum, intelligitur ex eis quæ post facta anno 556. tradit Livius XXXVIII. 30 seq. Scilicet *T. Quinctius, quum in bello cum Nabide anno 559. maritimæ oræ oppida omnia, quæ ditionis Lacedæmoniorum fuerant, partim metu aut vi cepisset,* (Liv. XXXIV. 29.) *& Gythium etiam, portum Lacedæmoniorum, in deditionem accepisset, castella omnia*

Et vicos ejus oræ in fidem tutelamque Achæorum tradiderat, quibus vicis atque castellis abstinere ex foedere Lacedæmonii deberent. Eam conditionem pacis a Flaminio proconsule Nabidi datæ præterierat quidem Livius XXXIV. 35. sed ex XXXVIII. 31. res satis adparet. Receperat quidem interim anno 562. Nabis Gythium, sed a Philopoemene, Achæorum prætore, rursus inde pulsus, & debilitatis ac prope fractis viribus in urbem Spartam inclusus erat. Liv. XXXV. 25. 30. Eodem vero etiam anno, interfecto ab Aetolis Nabide, Lacedæmonii quidem, Philopoemenis oratione commoti, (qui tunc magistratu abierat,) societati Achæorum se adjunxerunt; (Liv. XXXV. 35-37.) sed vici atque castella oræ maritimæ, quæ in tutela Achæorum erant, eis non sunt reddita. Idcirco Romanam legatos miserunt Lacedæmonii, qui peterent a senatu, ut, quoniam occisus erat Nabis tyrannus, & ipsi foederi Achæorum essent adjuncti, imperaret senatus reliquis Achæis, *ut vicos Et castella oræ maritimæ*, a Romanis olim Nabidi ademta, & in Achæorum fidem tutelamque tradita, *sibi* (Lacedæmoniis) *nunc restituerent.* In eadem vero petitione *de vicis* agebatur fortasse etiam de exsulibus Spartanis, qui sub Achæorum tutela ibi habitabant. Vide notata ad vers. 3 & 4.

Vers. 2.

Vers. 3. Respondit senatus, *de vicis illis mandata se daturum legatis Romanis, qui in Græciam essent missi,* (conf. notata ad vers. 1.) quorum in numero T. Quinctius erat, idem qui bellum cum Philippo ante aliquot annos confecerat. Ea de re haud dubie deinde actum est in eodem concilio Achæorum de quo Livius XXXVI. 35. loquitur, quamquam hujus rei non memorat Romanus scriptor, qui in Græciæ rebus Polybium quidem presse secutus, sed non omnes res ad Græcos pertinentes ita minutatim, ut a græco scriptore factum, persecutus est. At in illo Achæorum concilio nihil de ea re novi decretum est: vici illi, de quibus agebatur, cum tota ora maritima, Lacedæmoniis olim ademti; his non sunt restituti, sed manserunt in tu-

Vers. 3.

tela Achæorum, magnam partem habitati ab exsulibus Spartanis, ægre id patientibus ceteris Lacedæmonitis. Liv. XXXVIII. 30sq. — *Ibid.* τοῖς παρ' αὐτῶν ἀποστ. αὐτῶν restituimus ex msstis. Temere παρ' αὐτῆς edidit Vrsinus, quod tenuere posteriores editores.

Verf. 4. *Verf.* 4. περὶ δὲ τῶν Φυγάδων τῶν ἀρχαίων. Mendum esse vulgatum Ἀχαιῶν, dubitari non debet. Non de *Achæorum exsulibus* agi, sed *Lacedæmoniorum*, res ipsa docet, & consentit Livius XXXVI. 35. conf. Plutarch. in Philopoem. p. 366. & Pausan. lib. VIII. c. 51. p. 704. apud quem corrigendus est error in nomine Romani consulis, & Μανίου pro Μανίλου legendum. Scilicet agitur de illis civibus Spartanis, qui a Nabide, Lacedæmoniorum tyranno, & partim etiam ab eis, qui ante hunc tyrannidem Lacedæmone occupaverant, in exsilium fuerant pulsi; de quibus vide Polyb. XIII. 6, 3. & Liv. XXXIV. 26. Magna horum pars habitabat vicos oræ maritimæ Laconicæ, ut modo ad verf. 3. ex Livio vidimus. In pace a Tito Nabidi data restituendorum in urbem exsulum illorum nulla fuerat mentio facta; (Liv. XXXIV. 36.) modo mandatum Nabidi, ut liberos & conjuges, quæcumque voluissent, exsulibus remitteret. (ibid. c. 35.) Nunc, liberata Lacedæmone a Nabidis tyrannide, & societati Achæorum adjuncta, spem redeundi in patriam ceperant hi exsules, non invitis Achæis, sed quam maxime invitis ipsis Lacedæmoniis, ut satis adparet ex Liv. XXXVIII. 34. Spartani legati de ea re ad senatum retulisse videntur Romanum, ubi de vicis agebant, quos habitabant exsules, ut monuimus ad verf. 2. Quid responderit de Exsulibus senatus, perspicue hic docet Polybius. In concilio deinde Achæorum, de quo Livius loquitur XXXVI. 35. & Plutarchus l. c. consul Manius Acilius una cum T. Quintio legato ab Achæis postulavit, ut exsules Lacedæmoniorum in patriam urbem restituerent: sed res tunc non perfecta est, non quod id nollent Achæi, sed quod ita rem factam vellent, ut non populus Romanus, sed ut ipsi gratiam beneficiorum ferrent. Itaque dilata
res

est, & demum anno 565. decreto in concilio communi
 chæorum facto restituti in urbem exsules sunt a prætore
 chæorum Philopoemene, ut Livius docet XXXVIII. 34.
 in iisdem hi exsules Lacedæmoniorum, a Philopoemene
 patriam restituti, diserte a Polybio οἱ ἀρχαῖοι Φυγάδες,
 id est, *veteres exsules*, vocantur lib. XXIII. 11, 7. XXIV.
 , 1. & XXV. 1, 10. Quare nullum dubium esse debet,
 utinam & nostro hoc loco, pro τῶν Φυγάδων τῶν Ἀχαιῶν,
 quod vulgo consentientibus mssis legebatur, τῶν Φυγ.
 ὄν ἀρχαίων fuerit scribendum. Ratio nominis satis intel-
 gitur, non solum ut ab aliis nuperius in exsilium pulsus
 distinguerentur, (vide XXIV. 4, 2 & 5.) verum etiam
 quoniam revera jam diu erat ex quo in exsilium fuerant
 pulsus, ut docet Polybius loco supra citato, XIII. 6, 3. in
 his anni 550. & Livius XXXIV. 27. ubi ait: *Ipsorum
 quoque Lacedæmoniorum exsules permulti, tyrannorum in-
 iuria pulsus, spe recuperandæ patriæ in castra Romana con-
 merant. Multi autem erant, jam per aliquot ætates, ex
 quo tyranni tenebant Lacedæmonem, alii ab aliis pulsus &c.*
 atque hæc & enucleatius exponere placuit, cum ut emen-
 tionis nostræ firmaremus veritatem, tum ut Livium cum
 Polybio conciliaremus, & alterum ex altero illustraremus;
 enique quod commoda visa hæc expositio est ad plura
 Polybii loca, quibus deinde & horum eorundem & alio-
 rum exsulum Lacedæmoniorum fit mentio, planius intelli-
 enda. Eodem errore, qui hoc loco codices nostros foe-
 averat, libri omnes Ἀχαιοὶ pro ἀρχαῖοι dabant XIII. 3, 2.
 & vicissim XXIII. 11, 8. pro Ἀχαιοὶ, ἀρχαῖοι dedit Bav.

Verf. 4.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

Verf. 1. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς &c. Vid. Livius Verf. 1.
 XXVI. 35. & confer notata ad cap. 12, 1.

Verf. 3. τὸν μὲν υἱὸν Δημήτριον ἀπέλυσεν. Livius l. c. Verf. 3.
 Ion responsum solum benigne legatis est; sed Philippi
 quoque filius Dæmetrius, qui obses Romæ erat, ad pa-
 trem reducendus legatis datus est. Fatemur, defendi ut-

Dd 3

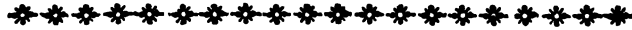
cum.

Verf. 3.

cumque particulam *οὖν* posse quæ pleonastice nonnumquam in apodosi orationis posita reperitur, ut monuimus ad XI. 14, 6. Sed vix abesse hoc loco potuit nomen *υἱόν*, & tam facile confundi illud cum *οὖν* potuit a negligenti librario, qualis fuit is e cuius exemplo & Vrsini codex & Bavaricus manavit, ut non dubitandum putaremus, quin perspectam Reiskii adoptaremus emendationem. Illud etiam dicendum, vulgatam lectionem unius codicis Vrsiniani niti auctoritate, nam tota hæc ecloga desideratur in Bavarico.

Verf. 5.

Verf. 5. πλὴν Ἀρμένια. Genitivus casus, a recto ὁ Ἀρμένιας. *Armenes* apud Livium vocatur XXXIV. 52. ubi hunc cum Demetrio, Philippi filio, in triumpho ductum fuisse tradit a T. Quinctio. — *Ibid. τοῦ Νάβιδος υἱόν.* Mendose *μάνιδος* pro *Νάβιδος* scriptum fuisse in suo codice ait Vrsinus.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XX.

RELIVIAS.

Ex libris historiarum Polybii, qui sunt inter vicesimum Lib. XXL & vicesimum sextum interjecti, nullus nominatim citatur; & neque in Eclogis de Legationibus, nec in Eclogis de Virtutibus & Vitiis aliud indicium, quo constet ex quonam libro decerpæ sint Eclogæ ad hanc partem historiarum pertinentes, continetur, nisi quod in codice Peiresciano post illam Eclogam, quam exhibuimus lib. XX. cap. 7. vers. 3-5. scriptum sic fuerit: Τέλος τοῦ κ' λόγου ἡς Πολυβίου Ἱστορίας. Ex quo intelligitur, proxime sequentem eclogam, quam exhibemus in Reliquiis libri XXI. cap. 5. vers. 5-7. ex libro vicesimo primo esse desumptam: sed quousque perducta fuerit in libro XXI. narratio rerum, aut a cujus anni rebus inceperit liber XXII. & quisque ex sequentibus libris, nusquam definitum reperitur. Itaque in horum librorum Reliquiis *justo ordine* digerendis, & in rebus quibusque ad eum *annum*, quo gestæ sunt, referentis, sequi quidem nobis licuit indicia satis clara, quæ partim series ipsarum Eclogarum de Legationibus & de Virtutibus ac Vitiis exhibebat, partim quæ consulum nomina passim in eclogis occurrentia, aut aliæ notæ internæ ex ipso argumento elucentes, subministrabant; denique ea indicia, quæ narrationis ordo, quem Livius tenuit, nobis ostendebat. Sed in distributione rerum *per Libros*, inde

a libro XXI. usque librum XXV. conjectura contentos esse oportuit, quum certam & indubitata rationem, quam sequeremur, non haberemus,

Cap. 1.

CAPVT I.

Verf. 1.

Verf. 1. τῆς κατὰ τὴν ναυμαχίαν νίκης. — „Significat illud navale prælium, quo C. Livius, præfectus classis Romanæ, Antiochi classẽ ejusque præfectum Polyxenidam ad Chium vicit, de quo vide Livium in exitu libri XXXVI.“ REISKIUS. — *Ibid. ἐλινύας.* Sic recte per simplicem literam ν hoc nomen efferunt scripti libri. Confer Suidam & Etymol. in Ἐλινύων. Contenderat Toupius in Emendd. in Suidam Part. III. p. m. 444. ἐλινύοντας ἄγειν h. l. scribendum; sed eam sententiam retractavit in Præfat. eidem Part. III præmissa, & nihil mutandum professus est.

Verf. 3.

Verf. 3. τοὺς παρὰ τῶν Αἰτωλῶν πρέσβεις &c. Vide Liv. XXXVII. 1. — *Ibid. προσῆγον τῇ συγκλήτῳ.* — „Quinam προσῆγον? Non certe ἡ σύγκλητος. Ergo deest aliquid, e. c. οἱ περὶ τὸν Τίτον, quod colligitur e Livii XXXVII. 1. dicentis, *Aetolorum legatos a T. Quintio, qui tum Romam e Græcia rediisset, adjutos esse.*“ REISKIUS. — At sic & aliàs loquitur Polybius, εἰσῆγαγον τοὺς πρεσβευτὰς, XXII. 7, 1. & 4. & εἰσῆγον εἰς τὴν σύγκλητον τοὺς πρεσβευτὰς, XXIII. 11, 1. *legatos in senatum introduxerunt*, nempe ii quorum munus vel jus erat id faciendi; scilicet consules, & iis absentibus, prætor urbanus, ut docuit Drakenb. ad Liv. XXXIX. 33, 1. Confer infra ad Polyb. XXIII. 11, 1. & ad XXIV. 1, 8.

Verf. 5.

Verf. 5. διασαφῆσαι ῥητῶς. Sic recte emendavit Vrsinus in marg. & in contextum recepit Casaubonus. Mendose ῥητοῖς mssti.

Verf. 6.

Verf. 6. Διὸ καὶ τοῦτοις &c. Hæc verba cum primis verbis eclogæ proxime sequentis, usque πυνθανόμενος τῇ τε τῶν, desunt codici Bav.

CAP V T II.

Cap. II.

Vers. I.

Vers. I. Πολιορκουμένων τῶν Ἀμφισσέων ὑπὸ Μανίου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ. In latina versione adde verba ibi neglecta, *Romanorum imperatore*. De tota re, quæ hac Ecloga agitur, confer Livium XXXVII. 5 sqq. Brevissime eadem res tangitur in Diodori Siculi Ecloga quinta Legationum.

Vers. 3. ὑποδεξάμενος. Neutiquam damnemus vulgatam lectionem, ἀποδεξάμενος, quæ ex Vrsini codice erat edita; præsertim quum ὑποδέχασθαι sigillatim sit *hospitio excipere*, quod veremur, ne non sit hujus loci.

Vers. 4. τὰ κατὰ τοὺς Αἰτ. Perperam καὶ κατὰ Βαυ. absque τὰ. — *Ibid.* διελήφει recte Casaub. cum Βαυ. Mendose διελείφει Vrsin.

Vers. 6. Διόπερ ἅμα τῷ μνησθῆναι. Rectissime sic Βαυ. Perperam vulgo abest particula διόπερ. Deesse nonnihil perspecte Reiskius viderat; conjeceratque, καὶ ἅμα aut ὃς ἅμα aut οὐ μὴν ἀλλ' ἅμα scriptum oportuisse. — *Ibid.* πειράζεν. Nil differt Βαυ. Quod in Vrsini notis, ubi hæc verba repetuntur, παραπειράζεν legitur, operarum errore factum videtur.

Vers. 7. εἰς τὴν Ὑπάταν αὐτοί, &c. Comma ponendum post αὐτοί, cum post Ὑπάταν vulgo fuisset positum, & juncta fuissent verba αὐτοί διελέγοντο, monuit Reiskius.

Vers. 8. κατεστάδυσαν οἱ συμμύξοντες correxit Casaub. præeunte Henr. Stephano schediasm. 12. lib. IV. συμμύξαντες ed. Vrsini cum msstis.

Vers. 9. Ἀμφίσσης. Ἀμφίσσης Βαυ. — *Ibid.* σφίσιν Φιλανθρ. Sic σφίσιν cum ν in fine dant edd. & mssti, ut passim aliās, licet sequatur litera consona,

Vers. 10. ἔτι δὲ πρότερον καὶ Φιλανθρωπότερον ὁμολήσαντος τοῦ Ποπλίου. Pro ἔτι δὲ πρότερον Henr. Stephanus schediasm. 12. lib. IV. legendum censuerat ἔτι δὲ εὐνούτερον (vel εὐνοϊκότερον aut Φιλικώτερον) ἢ πρότερον. Quam conjecturam probans Casaubonus, in græcis ante

*πρότερον asteriscum, in defectus notam, posuit, & latine sic locum hunc convertit: Quam Publius benignius adhuc & humanius, quam ante, eos exceperisset. Inde GRONOVIVS: „Asterisco, ait, nil opus. Vnica litera inserta, legendum *πρότερον*. Iungit hæc duo Legat. 6. [XX. 20, 7.] *νικῶντάς γε μὴν μετρίους καὶ πράϊς καὶ Φιλανδράτους*. Et legat. 74. [XXVIII. 3, 3.] *ἐπιδεικνύειν τοῖς ἀνδράσι τὴν τῆς συγκλήτου πρᾶοτητα καὶ Φιλανδρασίαν*. — Denique REISKIVS hæc adnotavit: „Si *ἔτι δὲ πρότερον* fervatur, quod commodè fieri potest, & Livii auctoritate confirmari videtur, dicentis, priusquam ad L. Scipionem Cos. Asiaticum postea dictum accederent legati Aetolorum, eos ad fratrem ejus P. Africanum, qui in bello Antiochico fratri comes & magister pæne, nomine legati, aderat, accessisse; tum debet paulo ante [vers. 9.] pro *Publii* nomine, nomen *Lucii* substitui: quod si non fit, neque necesse est fieri, tum pro *πρότερον* legendum est *πρᾶότερον*, vel sic, *ἐπὶ δὲ τὸ πρᾶότερον*. — Speciem utique habet *πρᾶότερον*, pro *πρότερον*. Et eodem modo XV. 17, 4. jungunt *πρᾶως καὶ μεγαλοφύχως χρῆσθαι τοῖς πράγμασι*. rursusque XXI. 13, 7. Et formatur quidem comparativus *πρᾶύτερος* XXXII. 10, 4. sed & *πρᾶότερος* III. 52, 6. At, mutatione nil esse opus, recte monuisse Reiskius videtur. Livii verba, ad quæ provocavit, quæ ex Polybio in latinum plane conversa videntur, hæc sunt: *Ἐν σπῆτι πακίς εἰς (Aetolis) ἔρμος ἐταίμῃ Ἀφρικανί, ἡνὶ πρότερον ἀδελφὸν ἀνέστη*. Neque vero, tenendo hoc *πρότερον*, opus est, quemadmodum Reiskius censuit, ut *Πόπλιον* vers. 9. in *Λευκίον* mutetur: satis fuerit, si ibi *τοὺς περὶ Πόπλιον* intelligamus *Publium Scipionem cum Lucio*; prorsus sicut cap. 3, 5 sq. ubi post *συμμιζαντες τοὺς περὶ τὸν Πόπλιον* insertur *τοῦ δὲ Λευκίου Φήσαντος*, eadem ratione qua mox hoc cap. vers. 12. *ὁ Λευκίος διστρέφει* ait. Nempe ubi duo illi fratres publice legatos audiebant, consentaneum erat, ut Lucium consulem priorem adloquerentur legati, & ut idem Lucius prior, ante fratrem, responderet legatis. Quod prius cum*

um Publico collocati erant legati, id privatim erat factum. Vers. 10.

Ibid. καὶ διασαφούντος. Perperam καὶ διασαφούντων Bav. — *Ibid.* οιομένου δεῖν ex Bav. restituimus, qui perspicue ita dedit, quemadmodum suaserat Gronov. probante Reiskio. ὁρομένου ex suo cod. ediderat Vrsinus, pro quo προφερομένου aut aliquid tale reponendum ait in Notis. Casaubonus ex ingenio Φαμένου edidit, quod tenere ceteri editores. — *Ibid.* σφῶς αὐτῷ. Ferri pariter vulgatum ioterat σφῶς αὐτούς.

Vers. 11. τελεσιουργηθησομένης recepimus ex Bav. Sic Vers. 11.
etiam Vrsinus in Notis legit, ubi verba hujus versus repetit, & cum Livii narratione confert. Perperam vulgo in contexto legebatur τελεσιουργησομένης.

Vers. 12. πυθομένων perspecte correxit Casaub. Vers. 12.
Menose πειθομένων ed. Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* αἴρεσις. Perperam αἴρεσιν Bav.

Vers. 13. δεῖν γάρ. Notaverat hoc Gronov. ad oram Vers. 13.
ii libri. Eodem modo emendandum vulgatum monuit Reiskius.

C A P V T III.

Cap. III.

Vers. 2. Οἱ δέ. Caret δὲ Bav. — *Ibid.* Ἐχέδαιμον. Vers. 2.
Ἐχέδαιμον h. l. Bav. idemque deinde vers. 7. Ἐχίδαιμον. Idem vox corrupte ἀποκλήροις sicut Vrsini codex pro ἀπαλήτοις.

Vers. 4. ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτὸς ποιῆσαι τοὺς πολιτικούς Vers. 4.
ὑδρας καὶ τὰς γυναῖκας. Livius XXXVII. 7. aut permis-
sonem extra civium corpora fieri juberent.

Vers. 8. καὶ μὲν ἐπιτυχάνωσι περὶ τῶν ἀξιουμένων. Vers. 8.
ost hæc verba omnino desiderari καλῶς εἶχεν, aut aliquid simile, putavit Vrsinus. Sed nota ista ellipsis est, & nulli-
on græco scriptori usitata.

Vers. 9. οὐκ ἀδύνατον. Perperam οὐκ ἀδυνάτους Bav. Vers. 9.

Vers. 11. πρὸς τὸν Λεύκιον. Perperam περὶ τὸν Λευκ. Vers. 11.
av.

Vers.

Vers. 13.

Vers. 13. ἀπηλλάττο recte Casaub. & seqq. & sic Vrsinus in Notis. Mendose ἀπημάττο ed. Vrsi. in contextu ἀπηλλάττο Bav. male.

Cap. III.

C A P V T IV.

Vers. 1.

Vers. 1. Fragmentum hoc, quamquam absque auctoris nomine citatum a Suida, Polybio jam vindicaverat Valerius, in supplemento fragmentorum Polybii, Eclogis de Virtutibus & Vitiis adnexo. Debuisse vero hoc loco a nobis reponi, non dubitabit quisquis illud cum proxime sequenti ecloga & cum Liv. XXXVII. 9. conferre voluerit. De eodem fragmento olim disseruimus in Emendationibus & Observatt. in Suidam p. 29 sqq. e quibus nonnulla hic repetere jubabit. Scilicet, qui ad verbum Ἐπισταθμενοί, μανοί apud Suidam interpretationem hanc adjecit, κρίνοντες, ὑπονοοῦντες, verbum σταθμεῖν, quod ejusmodi aliquam vim habet, cum verbo σταθμεύειν vel ἐπισταθμεύειν imperite confudit. Mox rectius apud eundem Suidam ἐπισταθμευόμενοι exponitur εἰς τοὺς ἐκυτῶν οἴκους δεχόμενοι, adjecto alio exemplo ex nescimus quo auctore, ἐπισταθμευόμενους τε ὑπ' αὐτῶν καὶ διαρπαζομένους. Sed ibidem, nescimus quo pacto, cum a vi verborum ex antiquo scriptore citatorum, tum ab ipsius græci grammatici interpretatione plurimum aberravit Latinus interpres, verba ista ita reddens: „Ἐπισταθμευόμενοι. Qui in domos a quibusdam recipiuntur; qui hospitio excipiuntur. *Hospitio ab illis exceptos & spoliatos.*“ Meliora jam olim dederat H. STEPHANVS in Thef. Gr. Ling. T. I. col. 1740. verba illa ἐπισταθμευόμενους ὑπ' αὐτῶν recte exponens, *quibus, ut hospitium iis præbrent, impositum erat; seu a quibus ad stativum ibi habenda designati erant.* Pariterque in nostro Fragmento verba illa τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἀπολειψθ. &c. idem Stephanus perspicte his latinis reddidit, *partim quod hospitio recipere jussi essent reliquos in navibus Romanos, seu quod reliquos in nave* [rectius dixisset *in navibus* vel *cum navibus*, ac fortasse in græco scribendum erat σὺν ταῖς ναυσὶν]

ν] *Romanis mansiones apud eos designatae essent.* Pote-
 it brevius dicere, *quod stativis essent ab illis gravati.* Li-
 ius l.c. *Inter hæc Phocæe seditio orta. - Gravia hiberna*
avium erant.

Vers. 1.

Ibid. τὰς ἐπιταγὰς δυσχερῶς φέροντες. Livius: *grave*
ributum, quod togæ quingentæ imperatae erant, cum quin-
entis tunicis.

Vers. 2. διὰ τὴν σιτοδείαν. Livius: *gravis etiam inopia*
rummenti. — *Ibid. διὰ τὴν τῶν Ἀντιοχιστῶν Φιλοτιμίαν.*
 Livius: *quibusdam ad Antiochum multitudinis animos avo-*
pitibus. — *Ibid. πρὸς Σέλευκον.* Livius XXXVII. 8.
ñlium Seleucum (Antiochus) in Aeolide reliquerat cum exer-
itu ad maritimas continendas urbes. — *Ibid. ὄντα πρὸς*
οἷς ὄροις. Sic recte Bav. eodemque modo Vrsinus in No-
 is. Mendose vulgo *περὶ τοῖς ὄροις*, operarum puto errore
 x prima edit. in ceteras propagato.

Vers. 2.

Vers. 3. παραδοκεῖν τὴν τῶν ὅλων κρῖσιν. Tacite sic
 correxit Casaubonus; & recte quidem, ut videtur. *τῶν*
ἁλλων ed. Vrsin. cum mssis. Etiam alibi ista vocabula
 per librariorum incuriam confusa & permutata inter se vi-
 limus, veluti VI. 56, 7. ubi pro *ἁλλοις* alii codices *perpe-*
am ὅλοις habent.

Vers. 3.

Vers. 4. καὶ Ῥόδων. Cum in mssis fuerit *Ἡρόδων*,
 Reiskins censuit, pari jure inde fieri potuisse *Ἡρόδωρος*.
Ibid. καὶ Γελίας. καὶ Γαγεῶνας Bav. — *Vers. 6. προῆ-*
εν πρὸς τὴν πόλιν. Confer Liv. XXXVII. 11. extr.

Vers. 4.

Post hoc caput inferendum erat illud Fragmentum,
 quod ex Suida in *Προσθηθῆδιον* retulimus in *Spicilegio Re-*
liquiarum ex lib. XXI. Tom. V. p. 41. Conf. Livius
 XXXVII. 9.

CAPUT V.

Cap. V.

Vers. 1. Πανσίστρατος. Sic, *Pausistratus*, scribi.
 ut nomen hujus viri apud Livium XXXIII. 18. XXXVI.
 15. XXXVII. 9-12. Apud Polyænum Strateg. V. 27.
 prima littera corrupta *Νανσίστρατος*. Apud Appian. Syriac.
 cap.

Vers. 1.

- Verf. 1. cap. 23 sq. Πανσμάχος. Conf. Drakenb. ad Liv. XXXVII. 9, 5. — Ibid. κημός. In variis significatibus hujus vocabuli, quos exponit Scholiastes Aristoph. ad Equit. Act. III. scen. 2. verf. 1147. & ex eo Suidas in hac voce, (quales sunt *capistrum*, *fiscella* qua os equorum obturatur, *corbis* ita *fabrefacta* ut in ea capiantur *imposita esca murici* & alia *conchyli*a, *cribri* quoddam genus, &c.) est etiam hic, *μηχανικόν τι πυρφόρον μηχανήμα*, id est, *ignis receptaculum*, *ignitabulum*, *vas affabre factum ad recipiendum* & ex uno loco in alium transferendum ignem. Trullam Livius vertit, XXXVII. 11. ubi de hac re, breviter quidem, ita loquitur: *Quinque tantum Rhodiæ naves cum duabus Cois effugerunt, terrore flammæ micantis via sibi inter confertas naves facta: contis enim binis a prora prominentibus trullis ferreis multum conceptum ignem præ se portabant.* Confer Appian. Syriac. cap. 24. qui *πυρφόρα ἐγχεσσιδῆρεα* vocat.
- Verf. 2. Verf. 2. προτείναντες τοῖς κέρασιν εἰς θάλασσαν. Nil fane huc faciunt τὰ κύματα. *contis cornibus suis prominebant in mare.*
- Verf. 4. Verf. 4. κατὰ τὰς ἐμβολὰς καὶ παρεμβολὰς. Satis familiare Polybio vocabulum *παρεμβολή*, sed longe alio sensu quam qui locum hic quidem habere possit. Quod si verum genuinumque est hoc loco, denotabit *impetum e transverso factum*.
- Verf. 5. Verf. 5. Παμφιλίδας. Præfectum hunc classis Rhodiorum commemorat etiam Livius XXXVII. 22 sqq. Sed cum Polybius videatur significare, *Pausistrato* (in pugna navali, de qua hic agebatur, interfecto) *successorem statim a Rhodiis datum Pamphilidam esse*; Livius, contra, *Eudamum* a Rhodis suffectum Pausistrato ait, l.c. cap. 12. & ad *Eudamum* refert id quod de *Pamphilida*, nisi quid hoc loco peccavit compiler, prædicat Polybius. Vtrumque conjunctim nominat Polyb. XXI. 8, 5. Pamphilidam sub Eudami fuisse imperio, colligi posse videtur ex Liv. XXXII. 24. — Ibid. τοῦ Πανσιστράτου & mox verf. 7. τὸν Παν-

[αὐτοῖς στρατον correximus ex Livio, ut monuimus ad vers. 1. Vulgo Πασιστρ. editum erat ex cod. Peiresc. Sed Πασιστρ. legitur apud Suidam, Polybii verba citantem in Παμφιλίας, in Διάλφῃς & in Εὐαρμοστότερος, excepto quod in prostromo loco Πασιστράτου habet editio Suidæ princeps Mediolanensis, sicut codex Peirescianus.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Vers. 1. εἰς τὴν Σάμον προσέπεσε γράμματα τοῖς περὶ Vers. 1sq. τὸν Λεύκιον καὶ τὸν Εὐμένη. Εὐμένη recte Casaub. & seqq. Sic Εὐμένους cap. 7. 1. & sic porro, actentu diducto, ut oportebat in proprio nomine. Εὐμενῇ, & deinde Εὐμενῶς & sic porro edidit Vrsinus cum mssis, minus recte. Verba supra scripta sic interpretatus erat Casaubonus: *advenire Samum literæ Seleuco & Eumeni*. Hinc GRONOVIVS: „Quem ὁ πᾶν hoc loco commentus sit *Seleucum*, ut, non liquet. Is cujus infra in hoc aliisque fragmentis mentio fit, est Antiochi, cum maxime Romanorum hostis, filius; cui quare id indicarent? Omnino bene se habent græca, & intelligo *Lucium Aemilium Regillum*, tunc prætorem. Vide Livium lib. XXXVII.“ — *Lucium* illum Aemilium, quem a *Lucio* consule diserte distinctum facit Polybius, Sami tunc cum classe fuisse docet Livius XXXVII. 17. Ibidemque fuisse *Eumenem*, docet idem ibid. c. 18. quo eodem loco etiam leguntur verba, ex hac Polybii ecloga vers. 2 seq. translata: *sub idem* (Antiochus) *viduit, consulem cum exercitu jam in Macedonia esse, pararique quæ ad transitum Hellepontis opus essent*. Quod vers. 2. ubi legitur τὴν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον κορείαν, ad oram suæ editionis τῆς & Ἑλλήσποντου Vrsinus notavit, id quo valeat non videmus. Recte τὴν & Ἑλλήσποντον dat Rav. ut idem Vrsinus in contexto habet.

Cap. VII.

CAPVT VII.

Ecloga hæc de Legat. desideratur in cod. Bav.

Verf. 2. *Verf. 2. νεανίσκους εξαπέστειλαν* &c. Livius XXXVII. 20. *Per eodẽm dies Elæam ex Achaia mille pedites* &c.

Verf. 3. *Verf. 3. Διοφάνης ὁ Μεγαλοπολ.* &c. Eadem leguntur apud Suidam in *Διοφάνης*. De eodem vero *Diophane* confer XXIII. 10, 4 fqq.

Verf. 4. *Verf. 4. κυριώτατον. κυριώτερον* Suidas, minus recte.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

Verf. 1. *Verf. 1. Αντίοχος ὁ βασιλεὺς, εἰς τὸν Πέργαμον εἰσβαλὼν.* Livius XXXVII. 18. *Seleucus, Antiochi filius, ... ad caput arcemque regni (Eumenis) Pergamum ducit oppugnandam. . . Eodem ferme tempore Antiochus . . . hæc procul Seleuci castris . . . stativa habuit. τὸ Πέργαμον* in neutro genere usurpat Polyb. IV. 48, 11. quemadmodum fere latini solent scriptores. Sic & Strabo lib. XIII. p. 623 fqq. Sed *Πέργαμος* unice agnoscit Stephanus Byz. Idque in masculino genere, sicut h. l. in Bavarico codice est, rursus perspicue usurpat Polyb. XXII. 3, 10. *εἰς αὐτὸν τὸν Πέργαμον.* Sed quandoquidem in ipsam urbem non penetravit Antiochus, lubentes accipiamus *τὴν*, si *Περγαμηνήν* legas, id est *Pergamenum agrum*.

Verf. 2. *Verf. 2. ἐπὶ τούτου.* Perperam *ἐπὶ τούτους* Bav. — *Verf. 3. τοὺς περὶ τὸν Λεύκιον.* Vide ad cap. 6, 1. conf. Liv. XXXVII. 18. extr. — *Ibid. ὑπὲρ διαλύσεως.* ὑπὲρ διαλύσεων, quod habet Bav. præsidium invenit in cap. 10, 2. & cap. 12, 4 & 9.

Verf. 5. *Verf. 5. τὸν Εὐδήμον καὶ Παμφιλίδαν.* conf. ad cap. 5, 5. *Παμφιλίδαν* Bav. male. — *Ibid. κατὰ τὸ παρόν.* Perperam *κατὰ τὸν παρόν* ed. 1. 2. Recte Bav. & correxit Gronovius.

Verf.

Verf. 6. τὴν ἔκβασιν, scil. ἐκ τοῦ πολέμου, ut III. 7, 2. *exitum belli.* Livius l. c. cap. 19. *nec exitum rei imponi possit.* Commodum quidem vocabulum σύμβασιν, id est *conventionem de pace*; sed nil opus erat, vulgatum sollicitare.

Verf. 6.

Verf. 8. σημεῖον ὁμολογίας. — „σημεῖον, signum, significatio, umbra spei. Aliās appellant ὑπογραφήν, *adumbrationem*, rudem delineationem, præviam designationem; hodie vulgo *præliminaria* appellant.“ REISKIUS. — *Ibid.* εἰς τὴν ἰδίαν. — „Livius videtur Ἰταλίαν legisse, si tuto id licet ex illis verbis colligere, *rediturusne ex templo in Italiam sis.* Sed ea tenuis admodum & infida suspicio est. *ἰδία* dicitur hic *patria* cujusque, & Romanorum, & sociorum, Eumenis & Rhodiorum & Achæorum.“ REISKIUS.

Verf. 8.

Verf. 10. ἔπειτ' αὖ * μὴ παρῇ τῇ συγκλήτῳ. Vrsinus *Verf. 10.* sic edidit, ἐπεὶ δ' αὖ μὴ παρῇ τῇ συγκλήτῳ. In Notis vero locum hunc ita repetit ἐπεὶ δ' αὖ μὴ σφίσι παρῇ τῇ συγκλήτῳ. Codex Bav. hoc modo: ἐπεὶ τὴν μὴ σφίσι παρῇ τῇ συγκλήτῳ. Casaubonus, contextum Vrsini tenens, inter μὴ & παρῇ asteriscum inseruit, quem tenuere sequentes editores; locum vero sic latine vertit, *deinde si pax senatus non fuerit probata.* Gronovius in Notis, deletō asterisco, παρέστη pro παρῇ legendum censuit; παραστῇ putamus voluerat scribere: REISKIUS: „ἐπεὶ (ait) hic loci est idem atque ἔπειτα, ut sæpe. παρῇ potest defendi, quamquam παραστῇ est usitatius, quo de verbo vide Dorville ad Chariton. p. 391.“ — Novimus vero et nos quidem, ἐπεὶ passim apud græcos scriptores pro ἔπειτα usurpari; sed apud Polybium nusquam id factum meminimus. Præterea suspicati sumus, Vrsini codicem, ut fere plerumque, sic & h. l. cum Bav. consensisse, & ex Vrsini ingenio esse non-nihil mutatum: quare & nobis licere putavimus ἐπεὶ τὴν ex ἔπειτ' ἢν, vel ἔπειτ' αὖ, *deinde si*, corruptum statuere. Tum vero vox σφίσι non debuit ab editoribus temere prætermitti: sed, illa adjuncta, statuendum erat, aut aliud *Polybii Histor. T. VII.* *Le* *nonni-*

Verf. 10. *nonnihil intercidisse, aut verba τῇ συγλήτῳ, ex interpre-
mento librarii esse adfuta.* Refertur autem σφίσι non ad
solum *senatum*, sed ad τὸν δῆμον τὴν τε σύγκλητον. Deni-
que illud tenendum, differre inter παρῇ & παραστῇ. τί-
εστι αὐτῷ ποιεῖν τοῦτο, est, *licet ei hoc facere, potest, is
promptu habet.* παρέστη αὐτῷ ποιεῖν τοῦτο, *visum est illi
hoc facere, incescit eum animus, inductus est ut hoc faceret.*

Verf. 11. *Verf. 11. πρὸ τοῦ τὸν ἀνθύπατον ἐλθεῖν, id est
priusquam adveniret proconsul.* At facta hæc deliberatio
eodem ipso anno quo *consulatum* L. Scipio gessit: quare
Livius recte *consulem*, non *proconsulem* dicit, XXXVII.
19. *cui rata ista pax erit, quam sine consule - - pepigisti.*
mus? Et diserte consentit Polybius cap. 6, 1. Et, primo
vere anni sequentis Lucium Scipionem successori tradidisse
exercitum, Livius scribit XXXVIII. 12. Quare ὑπατω
utique scribendum, nisi statuere liceat ἀνθύπατον forte
scripsisse Polybium, nomine eadem ratione formato ut αὐ-
τοκράτωρ.

Verf. 12. *Verf. 12. εἰς τὸ Θήβης καλούμενον πεδῖον.* Conf. ad
XVI. 1, 7.

Verf. 14. *Verf. 14. τὴν στρατιὰν dedit Bav.* Vulgo τὴν στρα-
τείαν.

Cap. IX.

CAPVT IX.

De tota hac Ecloga confer Liv. XXXVII. 25 sq.

Verf. 1. *Verf. 1. προῤῥηθείσης* correxit Casaub. *προσρηθείσης*
Vrsin. Ex cod. Bav. nullum subsidium peti potest, quippe
in quo tota hæc Ecloga desideratur. — *Ibid. στρατείας*
correximus, monente Reiskio. Perperam vulgo στρατιᾶς,
ut solent perpetuo confundi ista vocabula. conf. ad c. 8.
14. — „Significat navale prælium ad Sidam, quo victus
erat Antiochus. vide Liv. XXXVII. 23 sq.“ REISKIUS.

Verf. 3. *Verf. 3. διαγούς.* Vide ad III. 32, 2. — *Ibid. ἐστη
τῇ διανοίᾳ, confirmatus est animo; quemadmodum ἐστηκώς &
ἐστώς*

ταῖς sæpius usurpantur. Respondet hoc ei, quod nullo ante dixit, *ἰδοῦναι τοὺς Ῥωμαίους*, & sollicitari nullo odo debuit. Plane in contrariam partem Reiskius *ἐνέστη* aluerat, quod vertit *insistebat*, *hærebat*, *Es pendebat* *immi dubius*.

Verf. 6. εἰς πολλαπλασίους. Nil opus erat particula *Verf. 6.*
ὃ, quam suo ex ingenio invexit Casaub. Et ferri potest:
ε, quod habet Vrsinus, & defendit Reiskius. Sed per-
commode etiam carere possumus præpositione, quæ ex
terminatione verbi præcedentis *ὑψηλότες* temere inserta
ideri potest.

Verf. 7. Κολίχωντα correxit Vrsin. Vide ad XI. 20, 3. *Verf. 7.*

Verf. 11. αἰρεῖσθαι τὰ τῶν Ῥωμαίων. Sic recte Casaub. *Verf. 11.*
α abest ab edit. Vrs.

CAPUT X.

Cap. X.

Vide Liv. XXXVII. 34-36. — *Verf. 1. κατὰ τὴν* *Verf. 1.*
αὐμαχίαν. — „Significat cladem pugna navali ad Myon-
esum acceptam.“ REISKIUS. Vide Liv. ib. cap. 30. —
ibid. καταμέλλων ἐν τοῖς ὅλοις. In *καταμέλλειν* consen-
iunt scripti codices cum editis; de quo verbo confer No-
ta ad I. 44, 1. Præpositionem vero *ἐν* utique delen-
am putemus, utpote ex terminatione verbi præcedentis
emere ortam. Vide ad V. 35, 6.

Verf. 6. ἐν τοῖς ἐξῆς. Vide infra, cap. 12.

Verf. 6.

Verf. 7. ἐνόντας recte Bav. & sic etiam repetit Vrsinus *Verf. 7.*
Notis, cum in contextu editum esset *ἐνόντας*, operarum
utamus errore. — *Ibid. ἐπὶ τῆς στρατοπεδείας.* Suspiciari
offis *ἔτι τῇ στρατοπεδείᾳ.* Persæpe *ἐπὶ* & *ἔτι* permutata
iter se vidimus: sæpe etiam jota subscribendum, quod ad
tus vocalis posuere veteres librarii, in literam σ perpe-
um mutata observavimus. Sed & vulgata scriptura lo-
um tueri potest; præsertim si pro *ἐνόντας* legamus *μένον*.

τας, quod dant libri versf. 10. — *Ibid.* ἐπὶ τῆς διαβάσεως. — „Aut ἐπὶ τῇ διαβάσει, aut ἀπὸ τῆς διαβάσεως, aut ἐκ τῆς διαβάσεως. quæ omnia idem significant.“ REIKIVS.

Versf. 10. *Versf.* 10. Σάλιον correxit Vrsinus. Mendose Σάμον libri, & mox Σάμιοι pro Σάλιοι.

Versf. 11. *Versf.* 11. ἐν τοῖς περὶ τῆς Πολιτείας, scil. λόγοις vel ὑμνεύμασι. *Librum sextum Historiarum* suarum dicit, quem eodem titulo citat V. 111, 10. & X. 16, 7. Sed in Reliquiis libri VI. non superest is locus *de sacerdotum collegiis*. *Ibid.* τὰς ἐπιφανεστάτας θυσίας. *Festum Anciliorum*, Kalendis Martiis celebratum. Quare ad annum sequentem, *A. V.* 565. referri etiam poterat hæc Ecloga.

Versf. 13. 14. *Versf.* 13. μεταβαλεῖν τὴν χώραν. Sic recte Casaub. cum Bav. μεταλαβεῖν ed. Vrsin. — *Versf.* 14. ἐπὶ τῶν ὑπὸ. Perperam ὑπὸ τῶν Bav.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Versf. 1. *Versf.* 1. κληθεῖς correxit Vrsinus. Mendose βληθεῖς mssti: quarum literarum, β & κ, permutationem cum aliis vidimus, tum X. 38, 7.

Versf. 2. *Versf.* 2. ὅσαι τυγχάνουσιν ἡρημέναι. Correxuit putamus Vrsinus. In Bav. certe est ὅσοι & εἰρημένοι, Ac ferri utique poterat ὅσοι τυγχάνουσιν ἡρημένοι.

Versf. 3. *Versf.* 3. ἡμίσειαν scripsimus cum accentu in antepenultima, ut postulabat ratio grammatica. ἡμισείαν vulgo erat editum; sic & capite superiori, & mox iterum. — *Ibid.* αὐτοῦ δαπάνης. Perperam αὐτῆς Bav.

Versf. 5. *Versf.* 5. καὶ γὰρ ταύτην, scil. ἐξουσίαν.

Versf. 7. *Versf.* 7. ῥηθέντων δὲ τούτων. τούτοις Bav. male.

Versf. 8. *Versf.* 8. τῶν δὲ πόλεων. Perperam πολεμίων mssti. Vide Adnot. ad I. 75, 2. — *Ibid.* ἐπὶ τὰς. ἔπειτα δὲ iidem.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Verf. 3. συνέβαινε γὰρ ἐν ἀρχαῖς τοῦ πολέμου &c. — *Verf. 3.*
 „Vide Dionem Cass. p. 29. n. 69. [edit. Reimari] & ibi
 Fabric.“ REISKIUS. — Adde Liv. XXXVII. 34.

Verf. 5. κατὰ τὸν υἱόν. Ex Vrsini hoc emendatione *Verf. 5.*
 est. Ferri autem, ni fallimur, poterat κατὰ τοῦ υἱοῦ,
 quod dant mssst. Conf. II. 38, 1. IV. 50, 3. & ibi not.
 Attamen deinde *verf. 11.* in κατὰ τὸν υἱόν consentiunt
 libri.

Verf. 6. παραπαίειν. Corrupte παραθήειν Bav. — *Ibid.* *Verf. 6.*
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πρὸς τὸ συνέδριον. Non modo καὶ, sed
 & verba κατὰ τὴν desiderantur in Bav.

Verf. 7. ταχέως ἂν αὐτὸν ἐπιτυχεῖν. Possis αὐτῶν su- *Verf. 7.*
 spicari pro αὐτὸν, sed nil necesse est. ταχέως h. l. pro τά-
 χα positum ait Ernestus in Lexico Polybiano; innuens,
 putamus, per *fortasse* esse exponendum, quæ notio uti-
 que commode huc convenit. At τάχα quidem cum apud
 alios scriptores, tum apud Polybium, pro ταχέως nonnum-
 quam usurpari, pulcre novimus; ταχέως pro τάχα, *fortasse*,
 positum vix apud ullum græcum auctorem reperiri puta-
 mus. Nam quod ad Polybii legat. 44. provocat idem Er-
 nestus, nil tale ibi reperire mihi contigit: certe ταχέως
 πυνθόμενων, quod ibi legitur, (nobis XXIII. 13, 8.) nil
 aliud significat, quam *re statim, cito, celeriter cognita*.
 Perinde vero & h. l. ταχέως satis erit *statim* exponere, vel
facile; quemadmodum οὐ ταχέως sæpe pro *non facile* usur-
 patur, veluti XXIV. 1, 1. XVI. 25, 8.

Verf. 8. ἐκχωρήσας. Perperam ἐκχωρήσας Bav. — *Ibid.* *Verf. 8.*
 ἦν ἂν οὕτως. Perspecte sic Vrsinus correxit, cum εἰς οὐ-
 τως darent mssst.

Verf. 9. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναβάτην. — „Aut libere ver. *Verf. 9.*
 tit Livius, aut aliud quid habuit in suo codice, reddens
 non solum freno, sed etiam jugo accepto.“ REISKIUS. —

Vers. 10. Cum Polyblio consentit Appianus, qui, ad Romanos referens, τὸν χαλινὸν, ait, ἐνθέντας, καὶ ἐπὶ τῷ χαλινῷ τὸ ἥκον ἀναβάντας. Syriac. cap. 29. — *Ibid.* διαλύσαντες. Perperam ἴσως mssti, Correxuit Vrsinus ex Livio, qui sic habet: *quæ disceptatio ex æquo relicta est?* — ἴσως, διαλύσεις sunt, quum ambæ partes litigantes vel bellantes inter se damnorum ferunt æquas partes. — **REISKIUS.** — *Ibid.* εἰκότως ἂν. — „Forte εἰκότως οὖν.“ **IDEM.** — *Ibid.* διαψεύσεσθαι. Si futurum velis tempus, διαψεύσεσθαι requirebatur. Sed sufficit *præsens*, διαψεύδεσθαι. Fuerant autem, ut jam aliàs adnotavimus, in eo codice, e quo derivatus est & Bavaricus & Vrsini codex, ita similes literæ σ & δ, ut sæpe inter se permutatæ sint a nostris librariis, qui & ipsi ita simili figura utramque litteram exararunt, ut sæpe dubites, utram dare voluerint.

Vers. 11 sq. *Vers. 11.* Ῥωμαίοις. Perperam Ῥωμαίους Bav. — *Vers. 12.* Ὁ μὲν Ἡρακλ. Haud dubie Ὁ μὲν οὖν Ἡρακλῆδης scripserat Polybius.

Vers. 13. *Vers. 13.* εἰ λειψθεῖη. Hoc jam Casaubonus recte in versione expresserat. Livius: *quando perinde ac victo jam sibi leges dicerentur.* Sane de eo non cogitavit Antiochus, bello se *captum* iri. Nil vero solennius librariis nostris imperita ista confusione verborum λειψθεῖναι & λειψθῆναι. Vide ad I. 27, 5. II. 5, 8. &c. Conf. Wessling. ad Diodor. T. I. p. 139. — *Ibid.* τὰ δὲ πρὸς recte Casaub. cum Bav. Mendose τὰς δὲ ed. Vrsin.

Cap. XIII.

CAPVT XIII.

De Argumento hujus Eclogæ confer Liv. XXXVII. 45.

Vers. 1. *Vers. 1.* μετὰ τὴν νίκην. Articulum, qui vulgo aberat, dedit Bav. — *Vers. 2.* βουλευέσθαι. Sic Vrsin. in context. cum msstis. Vide Adn. ad I. 38, 5. Confer tamen XXII. 24, 5. ubi perperam ἐβουλεύετο erat in cod. Vrs. sed ἐβούλετο recte in Bav. — *Vers. 4.* ἀδελφιδούς, scil. Ἀντιόχου.

ιόχου. Livius: *Antipater, fratris filius.* — *Vers. 5. ἡ*
πρός. Perperam ἦν πρὸς Bav. — *Vers. 8. ἐπέπερ.* Sic
 XXII. 4, 6. & aliās.

CAPVT XIV.

Cap. XIV.

Vers. 1. βαρυτέρους. — „Subandi τοῦ δέοντος, vel *Vers. 1.*
 otius ἢ ἦσαν καὶ πρὶν νικῆσαι, *quam fuissent priusquam*
incerent. Si Livius numquam esset in vertendo libertate
 noque usus ingenio, posset Vrsini conjectura hic locum
 habere, deesse alterum membrum οὔτε ἡττημένους ταπει-
 ωτέρους. Sed valde necesse non est supplementum hoc
 Polybio addere, cujus oratio vel sine eo est integra & sibi
 constat.“ REISKIUS. — Nos quidem, quo pacto inte-
 gra videri Reiskio potuerit oratio ista, ab οὔτε incipiens,
 nec habens aliud membrum illi membro respondens, fate-
 mur nos non videre.

Vers. 3. Δᾶν γὰρ αὐτούς. Sic recte dedit Bav. ut vo- *Vers. 3.*
 uerat Reiskius. Vulgo Δᾶ γὰρ, minus commo- — *Ibid.*
 Duo verba τῆς Ἀσίας aberant a msstis, suppleta ab Vrsino
 x Livio.

Vers. 7. Θόαντα. Θόαν τε Bav. *Thoas*, Aetolorum *Vers. 7.*
 rætor, primus auctor fuerat Aetolis mittendorum legato-
 rum ad reges, qui eos adversus Romanos concitarent.
 iv. XXXV. 12. & ipse deinde ad Antiochum est missus.
 id. c. 32. & XXXVI. 7. & 26. cf. Polyb. XXII. 14, 13.
bid. Μνασίλοχον. Μνασίλουχον Bav. Livius *Mnasima-*
chum. Hinc VRSINVS monuit, vel apud Livium *Mnasi-*
chum, vel apud Polybium Μνασίμαχον reponendum. Prior
 itio verosimilior visa est Drakenb. schio ad Liv. XXXVII.
 5, 17. quia rursus Μνασίλοχος nominatur apud Polyb.
 egat. 35. (Lib. XXII. 26, 11.) *Mnesilochus* vero, prin-
 ceps Acarnanum, memoratur apud Liv. XXXVI. 11: —
bid. Εὐβουλείδην. Εὐβουλίδην Bav. — *Ibid. Χαλκιδέας.*
 onfentit Livius, *Chalcidenses.* Sed Χαλκηδόνας Bav. in
 xtu, & Χαλκιδόνας idem in marg.

Verf. 10. *Verf. 10. οἱ Ῥωμαῖοι διέδδον τὰς δυνάμεις.* Casaubonus: *Romani exercitum in hiberna dimiserunt.* Verba in *hiberna*, quæ ignorat Polybius, ex Livio adjecit: quæ deleta ex versione velimus, & si quid opus videatur perspicuitatis causa adjicere, malim *per oppida diviserunt.* Mirum est enim, mense Aprili exeunte (nam per totum mensem Martium in Europa remanserat Scipio, & deinde jam ante pugnam ad exercitum advenerat, ut docet Polyb. XXI. 10. vs. 11 sq. & c. 11, 1.) *hiberna* commemorare; nisi aut valde turbatum tunc temporis calendarium Romanum statuerimus, aut dicamus, *hiberna* a Livio generaliori quadam notione usurpari pro *stativis*, vel *mansione sub lectis*, quam vernaculo sermone *cantonnement* vocamus.

Verf. 11. *Verf. 11. οἱ τε παρὰ τῶν Ῥωμαίων πρεσβευταί.* Consentaneum quidem est, cum Antiochi legatis missos etiam esse ab imperatore Romano legatos: sed *legatorum Antiochi* mentio utique non debuit omitti. Ac sane *regis legatos* silentio non præterit Livius.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXII

RELIQV A S.

CAPVT I.

De Argumento primæ Eclogæ conf. Liv. XXXVII. 52 sqq. Lib. XXII.

Vers. 1. *ῥερίας. ῥερίας* Bav. — *Vers.* 3. *ἀπεδέχτο* *Vers.* 15q. το. *ἀπεδέχτο* voluerat Reisk. Conf. ad XXI. 2, 3. — *Vers.* 5. *μηδέν. μηδέν* ed. Vrsin. cum msstis. — *Vers.* 6. *πάρεστι. παρέσται* Bav. — *Vers.* 9. *καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν.* καὶ caret. Bav.

Vers. 10. *εἰσεκλήθη.* Livius: *reduçtus a prætoris in* *Vers.* 10. *templum rex.* — *Ibid.* *ἀποδείξαντος.* — „Non improbo hoc: malim tamen *ἀπολέξαντος. ἀπολέγειν τὰ δεδογμένα* dicitur ille senator, qui decreta senatus, ejusdem nomine & auctoritate, renunciat ad eum ad quem pertinent.“ REISKIUS. — Quis ita usus sit verbo *ἀπολέγειν*, nescimus: apud Polybium nusquam ita inveniri, scimus.

CAPVT II.

Cap. II.

Vers. 1. *οὐδὲν ἂν εἶπῃν.* Particulam *ἂν*, quæ aberat *Vers.* 1. vulgo, adjecimus cum Bav. — *Ibid.* Quatuor verba *ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης* defunt Bav.

Vers. 3. *ἢ περ αὐτόν. αὐτοὺς,* quod est in msstis, non *Vers.* 3 sqq. plane damnum censuit Reiskius, quoniam fratres Eumenis potest completi. cf. c. 5, 7. — *Vers.* 4. *τῇ προ-θάσει τῇ κατὰ τὴν ἀλήθειαν.* *ejus consilii quod revera illis*

E e 5

(119

(sic repono, pro mendoso *illum*) *propositum. est.* —
Versf. 11. ἐπιδέσθαι correxit Casaub. *ἐπειδέσθαι* Vrsin. cum
 msstis.

Cap. III.

CAP V T III.

- Versf. 1. ἡμετέρας Φιλ.* Perperam *ὑμετέρας Φιλ.* Bav.
*Versf. 3. τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα μέν-
 των.* — „Scio, μένειν sæpe idem significare atque *habi-
 tare, commorari alicubi, vitam agere, & rem familiarem
 habere.* Sed hic quidem loci languet & redundat. Sen-
 tentia ejus loco postulat *πολεμούντων, aut δυσμενούν-
 των, aut, quod a Polybio profectum puto, ἀντιβαίνόντων.*
Σæpe μένειν & βαίνειν a librariis permutari; monitum est
 ad p. 392. [IV. 12, 11.] E Livio nihil quicquam neutram
 in partem colligas, neque ad tuendam vulgatam, neque
 ad stabiliendam nostram conjecturam.“ *REISKIUS.* — Si
 quid mutatu esset opus, possis etiam *μελλόντων* suspicari,
cunctantibus omnibus. Sed nil necesse putamus. *μένειν ha-
 bitandi* notione habes XXX. 4, 10. Possit etiam, citra sen-
 tentiæ damnum, prorsus abesse hoc verbum: & præter-
 misit illud Vrsinus in Notis, ubi reliqua hujus loci verba
 repetiit; sed id nescimus, an operarum errori tribuendum.
Attalus per Aetolos, quorum amicus fuerat, (Polyb. IV.
 65, 6.) in notitiam venerat Romanorum, & primum A. V.
 543. foedere Romanorum cum Aetolis erat comprehensus.
 Liv. XXVI. 24. — *Ibid. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς πρ.* Caret
καὶ Bav.
Versf. 4. καὶ πεζικὰς καὶ ναυτικὰς. Prius *καὶ*, quod ab-
 est vulgo, adjecimus cum Bav. Sic mox *versf. 9.* habent
 edd. cum msstis. — *Ibid. συνεβιάσθαι. συνεβάλετο*
Bav.
Versf. 5. τέλος δ' εἰπεῖν. — „Forte *τέλος δὲ, ὡς εἰπεῖν,*
tandem, ut ita dicam, vel τέλος δὲ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, quod
 perinde est. Illud *ut ita dicam* pertinet ad dictionem quæ
 immodesta & a vero abhorrens videatur, *in ipsis αἰθιονι-
 hus reipublicæ expiravit, ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις κατέστρεψε*
τὸν

τὸν βίον, in ipsa contentione intermortuus (h. e. animi deliquium passus) haud multo post exspiravit, verba sunt Livii. De Attali exitu vid. Polyb. p. 1428. [XVIII. 24, 9.] & Liv. XXXIII. 21. REISKIUS. — At nos quidem nolimus sollicitatum vulgatum; τέλος vero non adverbialiter accipiendum putemus, sed pro accusativo casu, a verbo εἰπεῖν pendentem, huiusmodi sententia: finem vero ut dicam, quem imposuit tot laboribus pro pop. Rom. fideliter susceptis, exitum quem illi habuerunt, & extremum fructum quem inde reportavit: (conf. ad cap. 5, 11.) aut etiam, ut vero dicam quod rei summam continet.

Vers. 5.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 2. μετὰ τῶν ἰππέων. Casaubonus, cum paucis equitibus. Hinc & Gronovius μετὰ τινῶν ἰππ. ad oratum sui libri adnotavit. — Ibid. ἀτήρησε τὴν πλοῖν. Correxerit Vrsinus. ἐστέρησε msstl. — Vers. 3. πράξαντα. Mendose πράξαντος Bav.

Vers. 2, 3.

Vers. 4. ἡμᾶς δὲ recte Casaub. cum Bav. ἡμεῖς δὲ Vrsinus. cum suo cod. quod tamen corrigendum esse ipse viderat. — Ibid. παρ' οὐδὲν ποιήσεσθαι. Id voluit debuitus etiam scriba codicis, quo Vrsinus est usus, qui ποιήσεσθαι habuit, sicut Bav. Sic & mox ἐξεκαλέσασθαι scribit Bav. pro ἐξεκαλέσασθαι.

Vers. 4.

Vers. 5. ὁ παρακαλῶ. Casaubono hoc debetur. ὁ παρακαλῶ ed. Vrsinus. cum msstis.

Vers. 5.

Vers. 7. τῇς Ἀσίας correxit Vrsinus. τὴν Ἀσίαν msstl, unde etiam κατὰ τὴν Ἀσίαν effici potuerat, ut ipse monuit Vrsinus. — Vers. 10. κάλλιον. Sic Bav. ut edit Vrsinus.

Vers. 7 sq.

CAPUT V.

Cap. V.

Vers. 1. ἡανῶς εἰπὼν recte Casaub. cum Bav. ἡανῶς εἰπὼς Vrsinus. male. — Vers. 5. προαναγκάμενοι. Sic corrigendum monuit Reiskius; — „nisi mavis, ait, latinissimum esse, afferentes.“ — Sed προφέρεσθαι constanter usur.

Vers. 1 sq.

Vers. 1399. usurpat Polybius; conf. ad XX. 9, 7. *προαναγκάμ.* h. l. etiam suaserat Gronov. — *Vers. 7.* δοκῆν τοῦτο. δοκῆ τοῦτο Bav. — *Ibid.* καὶ τυχεῖν. καὶ, cum abesset, adjecit Casaub. ex ing. — *Vers. 9.* καίπερ τοιούτων correxit putamus Vrsinus. In Bav. certe corrupte καὶ περὶ τοιούτων legitur. — *Ibid.* καθίζοντα. Temere καθίζοντα Vrsin. — *Vers. 10.* Εὐμένει χάριν ἀποδοῦναι Ῥωμαίους. Perperam mssti Εὐμένη χάριν ἀποδοῦναι Ῥωμαίους. Correxit Vrsinus. — *Ibid.* αὐτονομούμενας. αὐτονομίας Bav. in contextu; sed veram lectionem habet in marg. ab eadem manu.

Vers. 11. *Vers. 11.* καὶ τὸ τέλος τῶν ἰδίων πράξεων ἀμαυρῶσαι. Livius: *Et gloriam Philippi bello partam nunc servitute tot civitatum deformaretis.* Hinc Vrsinus in Notis: „Pro τέλος, ait, libentius scriberem κλέος, quod Livius vertit *gloriam*, & Polybius infra dixit [cap. 6, 1.] καὶ τὸ τῆς ἰδίας ὑποθέσεως λαμπρὸν καταβαλεῖν.“ — Idque ipsum, καὶ κλέος, in contextum ab Vrsino receptum est, probante tenenteque Casaubono. At *ΚΕΙΣΚΙΝΣ*: „τέλος, ait, vera est lectio. vide infra. [cap. 6, 1 sq.] τέλος τοῦ πολέμου, *finis belli* & ultima meta, est *fructus* & *emolumentum* ex eo existens, cujus fructus consequendi gratia belli omnes maximæ molestiæ suscipiuntur & exantlantur. τέλος τοῦ πολέμου ἀμαυροῦν est *fructum* belli *debilitare*, ut lux obscurata debilitatur; & idem καταβάλλειν est *fructum belli amittere, perdere, abjicere*, quod multo est majus.“ — Eadem ratione καταβάλλειν, *evertere, prostrernere, perdere*, ac fere ut ἀποβάλλειν, habes mox cap. 7, 1. Et τὰ τέλη τῶν πολεμικῶν πράξεων ἐπιτυχῇ καὶ λαμπρᾷ, VI. 39, 11. Et κατὰ λόγον ἐξέβαινε τὰ τέλη τῶν πράξεων αὐτῷ. Adde XVIII. 15, 12. & III. 4, 9. — *Ibid.* καὶ καταβαλεῖν. καὶ deest Bav.

Vers. 14. *Vers. 14.* τὰ προσροῦντα ταύτῃ. — „ταύτῃ. Redit enim ad solam Chersonesum. vid. p. 1172.“ *ΚΕΙΣΚΙΝΣ*. — Nempe vide XXII. 27, 9. ταῦτα ex ed. I. restitutum voluit Drakenb. ad Liv. XXXVII. 54, 11. ut τῆς Εὐρώπης pen-

penderet a προσοροῦντα. Sed προσορεῖν cum tertio non cum secundo casu, construitur. X. 41, 4. & XXII. 27, 9.

Vers. 15. Cum in mstis sic esset, οἷς ἂν βούληθε. προσ- *Vers. 15.*
 θεθέντα πρὸς τὴν Εὐν. &c. VRSINVS, prolatis Livii ver-
 bis, *quarum unaquolibet regi adjecta, multiplicare regnum*
Eumenis potest, — „ex hac Livii versione, ait, Polybil
 verba, quæ sunt in exemplari mutilata, possumus ita sup-
 plere: οἷς ἂν βούλησθε δωρεῖσθαι, ὧν τινὰ προστεθέντα.“ —
 Sed ab hac emendandi ratione in ipso contextu recessit
 idem Vrsinus, &, ut pressius (putamus) Livii exprimeret
 verba, sic posuit: δωρεῖσθαι, ὧν ἐνός τινος προστεθέντος.
 Atque ita præter necessitatem & προστεθέντα, quod ha-
 bent libri, mutavit, & soloecismum invexit, cum opor-
 teret ὧν ἐν τι προστιθέν. Contextum tamen Vrsini tenuit
 Casaub. & sequentes editores. Ego ὧν τινὰ præferendum
 putavimus, & pro δωρεῖσθαι, προστιθέναι posuimus, quo
 posito facillime intelligitur erroris ortus, quem errarunt
 librarii.

Ibid. δεκαπλῆσιν restituiimus ex Bav. nec aliter vo-
 luit Vrsinus, qui & sic in Notis habet, licet in contextum
 temere δεκαπλησίαν irrepsit. Quod vero δεκαπλῆσας ha-
 bet editio Casauboni, operarum errore id putamus factum,
 & miramur servatum a posterioribus editoribus, ac ne a Reif-
 kio quidem notatum.

CAPUT VI.

Cap. VI.

Vers. 1. τὸ τῆς ιδίας ὑποθέσεως λαμπρὸν μὴ καταβαλεῖν. *Vers. 1.*
 De verbo καταβαλεῖν, & notione qua illud nunc usurpatur,
 dictum ad cap. præc. vs. 11. Particulam μὴ, cum abesset
 a codicibus, ex conjectura supplevit Vrsinus.

Vers. 2. οὐ γὰρ ἐστὶν ὑμῖν καὶ &c. Sic plane dat Bav. *Vers. 2.*
 nec aliter fuit in Vrsini codice, ut quidem ex Notis Vrsini
 intelligitur. Casu vero potius, quam consilio, οὐ γὰρ δὲ
 ὑμῖν in Vrsini contextum irrepsit, quod in οὐ γὰρ δὲ ὑμῖν
 mutavit Casaub. idque tenere posteriores. — *Ibid.* τὰ ὑ-

τὸ τέλος. ταὐτὸ correxit Vrsin. ταὐτῶν msstl. Forte ταὐτὸν debuerant.

Verf. 4. *Verf. 4.* ὑμᾶς δὲ πάντων τούτων ἀπροσδεήτους οἱ θεοὶ πεποιήκασι. Effugit hic locus & magni Casauboni aciem, & perspicacissimi Reiskii diligentiam. Intercidisse verba οἱ θεοὶ manifestum nobis videtur. Et monuerat jam VRSINVS: „Omnino verbum πεποιήκασι [sic scribere voluit, nam πεποιημέναι quod ibi legitur, aliud agenti excidit, aut operarum errori debetur] vel in πεποιήκατε mutandum est, vel addenda vox θεοί, quæ deest ad sensum.“ — Miramur vero, quo pacto Casaubonus adoptare priorem rationem maluerit, & πεποιήκατε scribere, quod tenuere ceteri editores; non cogitantes, & per se frigidam sic effici sententiam, (quam his verbis Casaubonus in versione expressit, *vos ne istiusmodi egeretis, nunc effecistis.*) & in eis, quæ sequuntur, necessario sic posci τεθειμένοι, pro τεθεικότες. Vnum superest quod incommodat; nempe post τεθεικότες (pro quo quidem, solenni errore, τεθεικότες dant msstl, apud Vrsinum in contextu inferitur particula μὲν, quam nunc nescimus an & codex Bav. agnoscat, certe diffusionem nullam hujus codicis a contextu Vrsiniano adnotavimus; sed in Notis quidem eam particulam Vrsinus, ubi locum hunc repetit, prætermisit. Quod si habent eam codices, utique importuna est hoc loco, & recte eam delevit Casaubonus; nisi membrum aliquod orationis, quod his verbis τεθεικότες μὲν &c. respondeat, intercidisse statuamus; quod tamen non est verisimile. Possis etiam suspicari, ortam esse eam particulam ex terminatione μενοι, quam fortasse aliquis librarius ex conjectura inter lineas scripserat super extremitatem verbi τεθεικότες.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἔτι προσδεῖσθαι recte Vrsinus. ἔστι προσδεῖσθαι Bav.

Verf. 6. *Verf. 6.* Cum inde ab Vrsino sic esset vulgo editum, ἡ καὶ κτησ. μὲν ἔστι δυσχερέστερον, κτησαμένου; δὲ διαφυλάξαι χαλεπώτατον, hæc adnotavit ad h. l. REISKIUS: „χαλε-

χαλεπώτατον addidit Vrsinus de suo: defuisse enim id suo
 odici affirmat. Vnde colligitur, Polybium sic dedisse:
 καὶ κτήσαθαι μὲν ἐστὶ δυσχερὲς, δυσχερέστατον δὲ κτήσα-
 ένους διαφυλάξαι. quæ parere, est vel ipsum quoque non
 arvi laboris; sed multo est maximi, parta conservare.“—
 hæc ceteroquin probantes nos quidem, comparativum
 præferendum putavimus δυσχερέστερον. Eodem modo Li-
 vius: quæ parare & quærere arduum fuit, nescio an tueri
 difficilius sit.

Vers. 6.

Vers. 7. ἐπολεμήσατε correxit Vrsin. Perperam ἐτολ-
 μήσατε inssti. Paulo ante, pro ἔνοιητε, Vrsini codex Ἀγνοή-
 τε habuit; sed recte Bav.

Vers. 7.

Vers. 8. εὐδοκῆτε. Haud cunctanter adoptassemus
 εὐδοκῆτε, quod Reiskius suavit, nisi rursus cap. 7, 2.
 εὐδοκῆσαν haberemus, absque augmento: & satis notum
 est, in verbis ex εὐ compositis negligi plerumque augmen-
 tum. Mox & τοῦτω μᾶλλον correxit Vrsinus, cum men-
 lose τοῦτο μᾶλλον darent libri. — Ibid. τοῖς κατὰ Καρ-
 τηδονίων Φόροις. Nimis liberalis hoc loco in Casaubo-
 nium Reiskius fuit, cum ait, Casauboni latinam interpreta-
 tionem jam subiecisse istam emendationem. Certe de nullo
 illo vocabulo nisi φοβεροῖς cogitavit hic interpres, cum
 scriberet illis terribilibus poenis, quas Carthaginiensibus
 preceperat.

Vers. 8.

Vers. 9. ἀργυρίον ἐστὶ, & ἀνδρῶν ἐστὶ. Vtrobique ἐστὶν
 cum ν in fine habet Bav. ante consonam literam, ut per-
 sæpe aliàs.

Vers. 9.

Vers. 10. ἐλευθερώσεις. Corrupte ἐλευθερώσης Bav. —
 Ibid. εἰάν δὲ παρίδητε. Sic recte Bav. ut edidit Vrsinus,
 qui εἰάν καὶ παρίδητε in suo fuisse ait codice. — Ibid. καὶ ἡ
 πρὶν, scil. δόξα.

Vers. 10.

Vers. 11. Ἡμεῖς μὲν οὖν. Sic & Bav. & Vrsini codex.
 In contextu vulgo per errorem prætermissa particula μὲν.
 Ibid. ἀληθινῶν. Sic ex suo codice citavit Vrsinus in No-
 tis, quod adoptavimus monente Reiskio; idque postulare
 visus est Polybii usus admodum frequens.

Vers. 11.

mus

Vers. 11.

mus sit ne ἀληθινῶν, an ἀληθινῶς: effugit hic locus nostram in conferendo illo codice, qui nunc non est ad manus, diligentiam. Ceterum ægre inter se distinguuntur sæpe compendia illa scripturæ, quibus terminationes *ων* & *ως* in codicibus designantur. — *Ibid.* ὑμῶν μετασχ. recte Vrsinus. ὑμᾶς mssti. — *Ibid.* τὴν τῶν Φιλων τάξιν. τὴν, quod deerat vulgo, adjecit Casaub. ex ing.

Vers. 12.

Vers. 12. ἀλλ' ἂν γ' ἐνομίζομεν. ἀλλὰ γε νομίζομεν mssti. Hinc ἀλλ' ἂν γε νομίζομεν correxit Vrsinus, quod tenuere posteriores. Nobis cum Reiskio visum ἐνομίζομεν in præterito tempore ponendum, quoniam sequuntur ὠκνήσαμεν, στοχασάμενοι, & ποιησάμενοι. Nam quod στοχαζόμενοι vulgo ediderunt, nescimus operarum ne errore factum, an ex Vrsini codice translatum; illud scimus, recte Bavarium codicem στοχασάμενοι dare. Quod vero etiam versu superiori ἐγκαταλείπομεν pro ἐγκαταλείπομεν voluit Reiskius, haud ægre quidem patiemur, sed non necessarium duximus.

Cap. VII.

CAP V T VII.

Vers. 1 sq.

Vers. 1. εἰσήγαγον. Vide Notata ad XXI. 1, 3. — *Vers. 2.* εὐδόκησαν. Conf. ad c. 6, 8. — *Vers. 4.* προσβαύοντας. In ora hoc habet Bav. In contextu corrupte προσβύτερον. — *Vers. 5.* αὐτὴ δ' ἦν. Perperam αὐτὴ δ' ἦν Bav. — *Vers. 7.* Λυκίας corrigendum monuit Vrsinus in Notis, quod & res ipsa docebat, & Livius. Conf. Polyb. XXII. 27, 8. XXIII. 3, 2. & XXX. 5, 12. — *Ibid.* ταῦτα δὲ correxit Vrsin. ταύτην δὲ mssti. Confer loca modo citata.

Vers. 8.

Vers. 8. Φόρον ὑπετέλουν. Sic citat Vrsinus in Notis, nescimus utrum suo e codice, an ex emend. In contextu vero est, ἐπετέλουν, & sic (ni fallor) etiam Bav. habet, e quo quidem disensionem a vulgato hñc nullam enotavimus. Sed in hoc codice, ac putamus etiam in Vrsiniano, similibi inter se sunt nexus scripturæ, quibus syllabæ initiales *στ* & *υπ* efferuntur. ἐπιτελεῖν Φόρον Herodotus quidem usur-

nsurpavit, ut monuit H. Steph. in Thef. Vide Herodot. V. 49. 82. 84. & I. 171. in varietate lect. in edit. Wessel. Sed alii quidem scriptores, pro simplici *τελεῖν*, composito *ὑποτελεῖν* in ista phrasi utuntur, & in his Polybius noster XXII. 27. 2. ubi idem etiam argumentum, de quo hic agitur, rursus tractatur. — *Ibid.* ταύταις ἀφεῖδαι. Correx-
 it Vrsinus, cum ταύτας ἀφεῖδαι darent mssti. Quod si ταύτας teneremus, oporteret τῶν Φόρων, ut c. 27. 2. ubi vide var. lect. Sed illud rectius putamus. — *Ibid.* Vulgo edebatur ὅσαι δὲ Ἀντιόχῳ μόνον, posito commate post μόνον. Probavimus nos quidem REISKIVM, monentem: Comma retrahendum, & ante μόνον collocandum. Idem est, ac si dedisset auctor transpositis verbis: ὅσαι δὲ (scil. πόλεις ἐτέλουν Φόρους) τῷ Ἀντιόχῳ, ταύταις μόνον ἀφεῖδαι τὸν Φόρον. quæ autem civitates græcæ Antiocho antea vestigales fuissent, ut eæ solæ gauderent immunitate vestigalium in posterum.“ —

Vers. 10. διὰ γὰρ τὴν συγένοιαν. διὰ γὰρ τῆς συγένοιας *Vers.* 10. ed. Vrsin. cum msstis. Sed τὴν συγένοιαν videri legendum, monuerat jam Vrsinus, idque adoptavit Casaub.

Vers. 13. Κιλικίας correxit Vrsin. ἡλικίας mssti. — *Ibid.* *Vers.* 13. ὑπὲρ αὐτῶν τῶν Σόλων. Sic recte edd. τῶν ignorat Bav. nescimus an & Vrsini codex.

Vers. 16. Σκιπῶνα. Sic cum jota recte scriptum *Vers.* 16. hoc nomen in ed. Vrsini & msstis, tam hic, quam cap. 8. 1. Sua auctoritate Casaubonus Σκηπῶνα edidit, quod tenere posteriores. Itaque corrigendum id, quod nescimus quo errore in scholio sub contextu scripseramus, constanter Σκηπ. per η scribi in codicibus Excerptorum de Legationibus. — *Ibid.* καὶ Λεύκιον &c. Vide Liv. XXXVII. 58. Narratio Polybii in compendium h. l. contracta est a compilatore horum Excerptorum, ut sæpe factum partim initio Eclogarum, partim in fine.

CAPVT VIII.

Cap. VIII.

Vers. 1. sqq.

Vers. 1. De Argumento hujus Eclogæ confer Livius XXXVIII. 3. — *Ibid.* δοκῶν ἥδη. Mendose δοκῶν ἐπὶ Bav. — *Vers. 2.* ἀπολογούμενος. ἀπολογουμένως Bav. — *Ibid.* δι' Αἰτωλῶν πεποιῆσθαι τὴν κἀθόδον. Rem narrat Liv. XXXVIII. 1 sq. — *Vers. 3.* Ἀπεραντίαν. conf. XX. 11, 12. ibique notata. — *Vers. 5.* μετῆλθον correxit Vrsin. μετελθεῖν mssti. — *Vers. 6.* τὴν τοῦ Φιλίππου Φυγῆν. Livius: *fugamque ex Athamania Philippi, & eadem praesidii ejus.* — *Vers. 7.* εὐροίας. Perperam εὐροίας Bav. — *Ibid.* ὁ Νικάνδρος. Nicander, praetor Aetolorum, cujus ope restitutus in regnum fuerat Amyntander. Liv. l. c. cap. 1. — *Vers. 8.* Φρονηματις? recte Casaub. cum Bav. Φρονηματις? Vrsin. — *Vers. 9.* ἐκ τῆς Ῥώμης. Sic dedimus ex Bav. Vulgo abest τῆς. De legatione ista Romam missa dictum est XXI. 3, 11 sq. — *Vers. 10.* πρὸς τε Ῥοδίους πέμπειν καὶ πρὸς Ἀθηναίους. Livius: *ab Rhodo & Athenis legionibus excitis.*

Vers. 11.

Vers. 11. Ἀλέξανδρον τὸν Ἴσιον. Is jam alibi simul cum Phænea, praetore tunc Aetolorum, est commemoratus, in colloquio T. Quintii & Aetolorum cum Philippo. XVII. 3. — *Ibid.* Φαινέαν correxit Casaub. Φανέα Bav. & vel sic, vel ipsum hoc Φανέαν, dederat codex Vrsini, quod temere Vrsinus in Φανέαν mutavit ex mendosis Livii codicibus, XXXVIII. 8. — *Ibid.* σὺν δὲ τούτοις *. — „Videtur Polybius scripsisse σὺν δὲ τούτοις Δάμικπον τὸν Ἀμβρακιώτην. Profecto aut *Damippos* aut *Calippos* latet in his vitiosis lectionibus, [χαλεπόν. ἔστι δ' ἄλιπον.] *Alypus* nomen viri græcum non est, sed *Alypius*: id autem Græcis omnibus illo tempore erat incognitum; quapropter ab h. l. est alienum.“ REISKIUS. — Nobis fatemur in loco tam corrupto, & in nominibus ignotis, ne conjecturam quidem suppetere. — *Ibid.* Ἀμβρακιώτην. Ἀμβρακιώτην Bav. — *Ibid.* Λυκῶπον. Λυκῶπον Bav.

CAPVT IX.

Cap. IX.
Vers. 1.

Vers. 1. ἐξ Ἠπείρου πρεσβευτῶν. Vrsini emendationem hanc firmat Liv. XXXVIII. 3. *Iam M. Fulvius, Apolloniam exercitu trajecto, cum Epirotarum principibus consultabat, unde bellum inciperet.* — *Ibid. ἐκκοινολογεῖτο τοῦτοις.* Sic plane habet Bav. quemadmodum ex ing. correxerat Vrsinus, cujus codex ἐκκοινολ. τούτῳ dabat.

Vers. 3. συγκαταβαίνειν Αἰτωλοῖ. Αἰτωλοῖς Bav. Li. *Vers. 3. vnius: sive ad tuendam eam venirent Aetoli, apertos circa campos ad dimicandum esse.*

Vers. 4. ἄφθονον ἔχειν τὴν χώραν εὐχέρειαν πρὸς τὰς τῶν ἔργων παρασκευάς. Ad vulgatam lectionem, τὴν χώραν εἰς χρεῖαν, hæc adnotavit REISKIUS: „Non videntur hæc satis sana esse. Visum aliquando est, tria illa vocabula χώραν εἰς χρεῖαν in unam contrahere χορηγίαν. Aliàs pro εἰς χρεῖαν substituere placuit ξυλείαν. Nunc tandem acquiesco hac in lectione: ἄφθονον ἔχειν τὴν χώραν εὐκαιρίαν πρὸς τὰς.“ — Livius: nam *ἔ* copiam in propinquo materiae ad aggeres excitandos *ἔ* cetera opera esse. Ex variis conjecturis, quas Reiskius proposuit, omnibus denuo expensis, nullam non & doctiorem & probabiliorem esse intelligimus ea, quæ nobis nescimus qua specie se commendaverat & in contextum a nobis temere est recepta. Vocabulo εὐχέρεια veremur ne nullus prorsus esse hic locus possit. Cum suspicaremur olim, factis fortasse esse χρεῖαν, & præpositionem εἰς ex diversa lectione pro sequenti πρὸς esse ortam; decepti eramus illis verbis, quæ vulgo III. 97, 3. legebantur, περιποιησάμενοι χορηγίας ἀφθόνους καὶ χρεῖας, ubi videri poterant vocabula χρεῖα & χορηγία fere pro synonymis usurpari: sed veriore ibi lectionem meliores codices, χεῖρας, pro χρεῖας, dederunt.

Ibid. τὸν Ἀραχθὸν ποταμόν. Postquam codicis sui scripturam, Ἀραθὸν, commemoravit VRSINVS, hæc nonet: „Livius habet *Arethontem*; ut videatur apud Polybium Ἀράθοντα scribendum esse. [quod & in contextum

Vrsini receptum est.] Sed magis placet, ut apud Livium *Arachthum* scribatur, qui est unus e quatuor nobilissimis Epiri fluviis, ut est apud Strabonem, Ptolemæum & Plinium: eodemque modo Polybius corrigendus erit. — Plura dabunt Critici ad Liv. XXXVIII. 3; 11. in edit. Drakenb.

Vers. 6. *Vers. 6. ἀπαντῶν.* Mendose ἀπατῶν Bav. pro more. Mox idem περιέει, pro περιήγει.

Vers. 7. *Vers. 7. Σιβήρτου τοῦ Πετράτου.* Sic edd. cum mssis. — REISKIUS: „Neutrum nomen, ait, Græci formam habet. Saltim Σιβύρτου esset, ut *Babyrtam* vidimus p. 380. [IV. 4.] Sed procul dubio legendum est Σιμόλτου. *Simoetas* est græcum nomen perusitatum. β & μ sæpe a librariis inter se permutantur, ut notum est, ob ductuum similitudinem. Nam β in codd. græcis ut u latinum exaratur, cui si affigitur penicillus ad primum crus, est u. Deinde supra vidimus p. 1122, 36. [vide Adnot. ad XXI. 2, 10. ubi ἐρμένου codex Vrsini pro οιομένου habet] codicis, quo Vrsinus usus est, Polybiani librario in usu fuisse, ut i simili pæne modo atque ρ exararet. Tandem pro Πετράτου corrigit Gronovius ad p. 509. [V. 17, 6.] Πετράου.“ —

Ibid. εἰς Χάραδρον. — „Videndum, an Χάραδρον rectius sit, Peloponnesi urbem, ut habet Strabo.“ VRSINVS. — „In Phocide reperio oppidum *Charadrum*, in Epico neque *Charadrum*, neque *Charandrum*.“ REISKIUS. — Vide IV. 63, 4. & quæ ibi notavimus.

Vers. 8. *Vers. 8. εἰς Βουχστόν.* Sic Bav. Et VRSINVS, quamquam in contextu ejus Βουλστόν est editum, in Notis tamen verba hæc ita repetit, quasi εἰς Βούχστον esset scriptum. Adjicit autem: „Placet Βουχαΐτιον, ut est apud Strabonem, Ἡπείρου πόλιν.“ — Vide Strab. lib. VII. p. 324. Neque tamen idcirco damnandum Βουχστόν, ut perspecte Reiskius monuit, ad Suidam provocans, a quo discimus plurali etiam numero τὰ Βουχστὰ dictum fuisse illud Epiri oppidum. Ex Harpocrate sua sumsisse ibi Suidam, monuit Küsterus.

Vers.

Verf. 9. τοὺς δὲ λοιποὺς καθυστερῆν &c. Sic ed. Vr- Verf. 9.
fin. cum msstis. Reiskius aut deinde πολὺ τε λείπεσθαι
pro πολὺ δὲ scribendum censuerat, aut hoc loco ita legen-
dum: τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν μὲν ἄλλων οὐθενὸς καθυστερῆν
τοῖς βίαις.

Verf. 11. εἰ δεῖσαι πέντε τάλαντα. Sic correximus, Verf. 11.
ut poscebat grammatica ratio & Polybii usus. Perperam
vulgo εἰ δεῖσεις edd. & εἰ δεῖσεις Bav.

Verf. 12. κατεσχῆκασι correxit Casaub. μετεσχῆκασι Verf. 12. 13.
ed. Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* παρακαλῶσι καὶ κελεύου-
σιν. Correxuit Vrlinus. παρακαλοῦσιν καὶ κελεύουσιν mssti.

Verf. 13. ὁ δ' Ἀλέξανδρος. Mendose οὐδ' Ἀλέξανδρος
Bav.

Verf. 14. ἀπογνοὺς αὐτόν. Poterat αὐτόν servari, Verf. 14.
quod habent mssti. ἀπογνοὺς autem perspecte edidit Vrsi-
nus, pro ἀπὸ γάμου, quod erat in codicibus.

Verf. 15. πρὸς τὸ πλεῖον ὀρμή. Satis hoc est, nec re- Verf. 15.
quiritur ἔχειν. Eodem modo τὴν πρὸς τὸ πλεῖον ἐπιθυ-
μίαν dicit XIII. 2, 7.

Verf. 16. καὶ ταυτόματον. καὶ perperam caret Bav. — Verf. 16.
Ibid. τὴν ἀλογίαν. Sic perspicue Bav. Corrupte τὴν
ἀναλογίαν edidit Vrsinus ex suo cod. quod in ἀλογίαν mu-
tavit Casaub.

Verf. 19. μέχρις Λευκάδος ex ingenio correxit Vr- Verf. 19.
sinus. Corrupte μέχρι σελευκίδου mssti. — „Non caret
specie *Leucadia* nomen: visum tamen mihi aliquando fuit,
cum ratione itineris, quod Damoteles ex Aetolia Romam
instituebat, non male, si non melius, convenire, ut dica-
tur μέχρις ἐς Λίκυμναν pervenisse, quod est Corcyrae pro-
montorium interius, seu adversus Græciam.“ REISKIUS.
Ibid. ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Αἰτωλίαν, in Aetoliam est rever-
sus. Sed mox ab Aetolis Ambraciam ad consulem legatus
cum Phænea est missus, ut docet Livius XXXVIII. 8.

Cap. X.

CAPVT X.

- Vers. 1. *Vers. 1. Αἰτωλοὶ ὑπὸ τοῦ τῶν Ῥωμαίων &c.* Fragmentum hoc, de cuius argumento conferendus Livius XXXVIII. 5. primus edidit Casaubonus in Polybii Fragmentis ex eodem codice Manuscripto Bibliothecæ tunc Regiæ Parisiæ, e quo deinde anno 1694. totus libellus, qui ista Fragmenta Polybiana continet, cum aliis *Veterum Mathematicorum operibus*, typis expressus est. De eo libello confer Fabric. in Bibl. Græc. T. II. p. 594. & quæ breviter diximus in Præf. ad Polyb. Tom. I. p. 13. Scriptorem libelli anonymum Lambecius Tom. VII. Biblioth. Cæsareæ cod. CXI. n. 7. & cod. CXIV. n. 8. docuit esse *Heronem* juniorem, qui sub imperatore Heraclio floruit. Exemplum msstum ejusdem libelli servatur in Bibliotheca Universitatis Basileensis, in Collectione Scriptorum Græcorum Mechanicorum, quæ codice persimili codici Parisino, a quo editi sunt illi scriptores, continetur.
- Vers. 2. *Vers. 2. τὸ Πύρρειον.* Confer Livii interpretes ad cap. 5, 2. & Cellarii Geogr. Antiq. lib. II. c. 13. Pyrrhi regiam olim fuisse Ambraciam, Polybius docet infra, cap. 22, 9. *Ibid.* Ἀσκληπιεῖον. Ἀσκληπεῖον editum est Casaub. haud ita male. Perperam vero Ἀσκληπιὸν editum est in Veteribus Mathem.
- Vers. 4. *Vers. 4. ἐνεργῶς* recte Casaub. ἐναργῶς mendose scribitur in Vet. Math. — *Ibid.* σηκώματα μολύβδινα. Perperam σηκώματα μόλιβδα ed. Paris. Vet. Math. μολύβδινα scribi potuerat per jota, ut VIII. 7, 9. — *Ibid.* στύπη δρύινη. Conf. notata ad I. 48, 9.
- Vers. 5. *Vers. 5. πηκασχόντες ταῦτα &c.* Livius: *falces, ancoris ferreis injectis in interiorem partem muri trahentes afferent, præfringebant.*
- Vers. 7. *Vers. 7. Τοῦ γὰρ Νικάνδρου ἐκτὸς ἀναστρεφομένου &c.* Hæc, a Casaubono in Polybii Fragmentis prætermissa, nos adjicienda putavimus. Leguntur in editione Parisiensi ejusdem libelli Heronis, p. 321 seq. Pertinent autem huc Livii verba XXXVIII. 5. *Nicaner prætor (Aetolorum)*
specem

rem nactus solvendæ incepto forti obsidionis, Nicodamum quemdam cum Aetolis quingentis Ambraciam intromittit. Noctem certam, tempusque etiam noctis constituit, quo & illi ab urbe opera hostium, quæ adversus Pyrrheum erant, idgrederentur, & ipse ad castra Romana ancipitem terrorem faceret. & cetera, quæ ibidem subjiciuntur. — Ibid. εἰσέφρησαν εἰς τὴν πόλιν. Suidas: Εἰσέφρησα· εἰσέδυσσα ἑαυτὸν. (Forte Εἰσέφρησαν· εἰσέδυσαν ἑαυτούς.) Et Εἰσφρήας· εἰσελθών.

Vers. 7.

CAPUT XI.

Cap. VIII

Vers. 1. Πολλά γὰρ &c. Hoc Fragmentum, ex eodem Libello ab Henr. Valesio sibi communicatum, primus publici juris fecit Jac. Gronovius, in Dissertationibus Epitolicis, Tomo II do Livii Gronoviani adjectis, pag. 56 sq. legitur autem in edit. Paris. Veterum Mathematicorum ag. 325. De eodem argumento, præter Livium, consulendus Polyænus Strategem. VI. 17. qui sua haud dubie x Polybio depromsit. Adde Zonar. Annal. IX. 20.

Vers. 1.

Vers. 2. Τῶν γὰρ Ῥωμαίων συνεχῶς &c. Livius l. c. ap. 7. Romani ad Ambraciam, pluribus locis quatiendo rietibus muros, aliquantum urbis nudaverant: nec tamen metrare in urbem poterant.

Vers. 2.

Vers. 6. σκεπάσαντες ἐπιμελῶς τοῖς γέβροις. Livius: uniculum occultum, vineis ante contesto loco, agere instit. — Ibid. στοάν. Diximus de hoc vocab. ad I. 8, 2.

Vers. 6.

Vers. 10. χαλκώματα συνεχῇ &c. Inventum hoc, de neis vasīs, silentio præteriit Livius, sed non neglexit Polyænus l. c.

Vers. 10.

Vers. 13. διὰ τὸ τοὺς Ῥωμαίους. τὸ neglexerat Gronovius. Recte articulum agnoscit ed. Paris. — Ibid. μέρος τοῦ ὀρύγματος. Sic edit. Paris. Articulum τοῦ omisit Gronov.

Vers. 13

Vers. 15. περαιώσαντες αὐλίσκον σιδηροῦν ἴσαν ἰ τρύχει. Breviter Polyænus: σιδηροῦν αὐλίσκον διέντες.

Vers. 15

- Verf. 15. Livius: *dolium a fundo pertusum, qua fistula modica inferi posset, Et fistulam ferream - fecerunt.* An vox *ισο* corrupta est ex vocabulo, quod respondeat latinæ voci *modica*? Cum *ισομήκη*, id est, *ejusdem longitudinis*, suspicemur, cogitavimus, fistulam per totam fere longitudinem dolii debuisse permeare, ut ab ea parte, quæ hostibus obversa erat, primum incenderentur plumæ, deinde vero paulatim retro traheretur fistula; quod ipsum etiam diserte docet scriptor noster verf. 18 sq. *περιώσαντες* vero cogitavimus esse *transmittentes*, quod Polyænus *διέντες* dixit, eademque notione deinde in progressu narrationis *τὸν διατεταμένον* (scil. *διὰ τοῦ πλ(θ)ου*) *αυλίσκον* ait, id est, *peritentam, porrectam, transeuntem per dolium fistulam*: sic enim haud dubie ibi legendum pro vulgato *διατεταγμένον*.
- Verf. 16. Verf. 16. *πῶμα τρημάτων πλήρες.* Livius: *operculum, Et ipsum pluribus locis perforatum.* E quibus corrigendum Polyænus, apud quem mendose vulgo *πῶμα πλήρες πρισμάτων* legitur, id est *operculum plenum scobibus*.
- Verf. 17. Verf. 17. *τρήματα δύο καταλιπεῖν ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους.* Livius: *per operculi foramina, praelonga hastæ, quas sarissas vocant, ad submovendos hostes eminebant.* Ibi Gronovius, quoniam in græcis *τρήματα δύο* legitur, suspicatus erat, *foramina bina*, vel *bina praelonga hastæ*, esse legendum. Nobis vero ipsa illa græca vox *δύο* incommoda h. l. visa erat; quandoquidem ad impediendos hostes, ne ad dolium accederent, pluribus, quam duabus, sarissis prominentibus opus fuisse videbatur. Sed differt etiam hoc inter Romanum Græcumque scriptorem, quod hic (quatenus quidem verba ejus Hero repræsentavit) *sarissas ad latera dolii exsertas* dicit, ille *per operculi foramina eminentes*. Totum vero hunc de *sarissis* locum silentio præteriit Polyænus.
- Verf. 18. Verf. 18. *ἀσκὸν οἷοι χαλκῆς χρῶνται.* Livius: *folle fabrilis ad caput fistulæ imposito.* Polyænus, *χαλκευτικὸν ἀσκόν.* — Ibid. *Φυσᾶν ἐνεργῶς τὸ πρὸς τῷ στόματι πῦρ.* *Φυσᾶν τὸ πῦρ* dicunt Græci, non *Φυσᾶν τῷ πυρὶ*. τὸ στόμα
autem

autem non est ea pars dolii, qua fistula erat inserta, sed altera pars, quæ hosti erat obversa, cui operculum ferreum erat impositum: sic vers. 16. ait ἀπονεύοντι τῷ στόματι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους.

C A P V T XII.

Cap. XII.

De Argumento Eclogæ XXVIII. de Legat. conf. Livium XXVIII. 9-11.

Vers. 2. Ἀθαμανῶν. Constanter Ἀθαμανῶν Bav. a Vers. 2. sing. ὁ Ἀθαμανός. Stephanus Byz. quidem non aliud gentile, nisi οἱ Ἀθαμῶνες, agnoscit, eadem forma cum οἱ Ἀκαρνανες.

Vers. 4. τοὺς περὶ Δαμοτέλη. Damoteles & Phæneas, Vers. 4. domum redeuntes a Consule, ad quem missi erant legati, in via intercepti ab Acarnanibus, Thyrium; vel Thurium fuerant deducti Liv. ib. cap. 9. init. — „Cave, inquit REISKIUS, ne hanc legatorum Aetolicorum captivitatem cum ea confundas, quæ fragmento superiori est enarrata.“ — Vide supra cap. 9. — Ibid. τοῖς Θουριεῦσιν. Vide Notata ad IV. 6, 2. & quæ ad Liv. l. c. notarunt interpretes.

Vers. 5. ἀνηγέρτο correxit Casaub. ἀνεργάτο Vrsin. Vers. 5. cum msstis. — Ibid. τὰ πρὸς τὰς διαλ. recte ed. Gronov. & sic Bav. Mendose τὰς πρὸς τὰς ed. Vrsi. & Cas. — Vers. 6. πρόθεσιν. πρόθεσιν ed. Vrsin. errore operarum. Ibid. εἶναι δὲ τοῦτο. Mendose τοῦτον Bav.

Vers. 8. οὗτος μὲν οὐκ. Poteſt hoc defendi. De particula οὐκ, in apodosis pleonastice posita, dictum est ad XX. 13, 3. & ad XI. 14, 6. Sed quoniam οὐκ ignorat Bav. & οὕτως vel οὕτω, non οὗτος, habent ambo mssti, (οὕτω cod. Vrsini, οὕτως Bav.) perinde probum hoc fuerit, οὕτω μὲν εἰσελθόν. Persæpe enim eodem modo particula οὕτω utitur noster. vide I. 27, 1. II. 6, 5. II. 13, 6. V. 102, 4. &c.

Vers. 9. ὁμιλοῦντας. Persæpe ὁμιλοῦν Bav.

Vers. 9.

Verf. 11. *Verf. 11.* τοῦ πρώτου συνδεμένου &c. Vide Livius XXVI. 24.

Verf. 12. *Verf. 12.* τὸ προστατῆσαι. Perperam τὸ προστατῆσαι Bav.

Cap. XIII.

CAP V T XIII.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἀποκατασταθῆμαι. ἀποκαταστήναι Bav:

Verf. 4. *Verf. 4.* Τίτου Κοϊντίου. Confer Adnot. ad c. 15, 13. *Ibid.* ἡ Φίαν. ἡ Φιλοτιμίαν mssti. Correxuit Vrsinus. *Ibid.* Κεφαλληνίους. Mendose κεφάλαιον mssti. Livius: *Cephalenia insula extra jus foederis esset.*

Verf. 6. *Verf. 6.* ὑπερυπώδη. hæc per summa rerum capita descripta, adumbrata erant. Sic τύπους ait c. 7, 9. — *Ibid.* ἐπὶ Ῥωμαίους. Perperam ὑπὸ Ῥωμαίους Bav.

Verf. 10. *Verf. 10.* πεντήκοντα καὶ ρ'. id est centum & quingenta. Sic perspicue Bav. neque aliter Vrsinus in Notis e suo codice citavit, quibuscum consentit Livius: quibus invitis nescimus quo casu καὶ Φ'. in contextum Vrsini irrepfit; quod & quingenti & quinquaginta. Veram scripturam restituit Casaubonus.

Verf. 11. *Verf. 11.* μηδένα αὐτῶ παρὰ τῶν Αἰτ. μηδένα correxit Casaub. μηδὲν αὐτῶ ed. Vrs. cum msstis. Livius: *eo tandem legati Aetoli, mirante consule quod morarentur, venerunt.*

Verf. 14. *Verf. 13.* βεβαιοῦν τὰς δι' αὐτῶν. Mendose βεβαιοῦντας τὰς ed. Vrs. βεβαιοῦντας δι' αὐτ. Bav.

Cap. XIV.

CAP V T XIV.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἐκαινοποιήθη. ἐκσυνοποιήθη. — *Verf. 4.* ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν. τῶν caret Bav.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἐνετρέπη recte dedit Bav. Perperam ἀνετρέπη edd. De quibus verbis bene REISKIUS monuit: „Multum differunt, ἐντρέπεσθαι, *resipiscere, mutare animum reverentia & pudore & recordatione melioris sententiae*, quod hic locus postulat & Casaubonus expressit; & ἀνατρέπεσθαι, *ever-*

everti gradu. — *Ibid.* προσέσχε. Mendose προσανέσχε Bav.

Verf. 6. Δάμις, ὁ Ἰκησίλου. Vide Liv. XXXVIII. 10, 4. *Verf. 6.*
& ibi interpretes. Ad Casauboni versionem, *Damis Icesia filius*, hæc notavit GRONOVIVS: „Quidni *Icesii*? Habes fane Legat. 81. [XXVIII. 16, 5.] Εὐδήμος καὶ Ἰκησίλος.“ — *Ibid.* παραδείγματι πρὸς τὸ παρὸν οἰκείῳ. — „*Vulgata similitudine usus*, ait Livius, recto ille iudicio usus. Est enim dudum a Demosthene & ipso Homero jam usurpata, & a Cicerone repetita.“ REISKIVS. — Conf. nostrum XI. 29, 9 sqq. Ciceron. pro A. Cluentio csp. 49. Appian. Civ. III. 20. & ibi notata.

Verf. 7. ἐκκούσαντας. Perperam ἀκούσαντας Bav. — *Verf. 7sq*

Verf. 8. Φέρει ex Vrsini emend. Φέρειν mssti. — *Ibid.* ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς. id est, ἐπὶ τὸν δῆμον τῶν Αἰτωλῶν. cf. c. 13, 6. — *Verf. 11.* γαληνὴν. γαλιην ed. Vrsini. cum msstis.

Verf. 12. ἀναγκάσωσι κινεῖσθαι. ἀναγκάσαν καὶ κινεῖσθαι *Verf. 12.*
Bav.

Verf. 13. ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας πνεύσαντες. Livius: *Verf. 13.*
postquam stare ab Asia Thoas & Dicaarchus, ab Europa Menestras & Damocritus coepissent. De Thoante conf. notata ad XXI. 4, 7. *Dicaarchus* frater fuit Thoantis, primus ab Aetolis & Thoante prætor legatus ad Antiochum missus. Liv. XXXV. 12. Conf. ad Polyb. XX. 10, 5. — *Ibid.* Μενέστρας, vel potius Μενεστᾶς. Vide ibidem notata, ad XX. 10, 5. — *Ibid.* *Damocritus*, ad Nabin ab Aetolis fuerat missus, quem adversus Romanos concitaret. Liv. XXXV. 12.

Verf. 15. Δεῖ δὲ ὑμᾶς πρὸς μὲν ἐκείνους. Satis esse putavit REISKIVS, si suppleretur ὧν, hoc modo, ὧν πρὸς ἐκείνους, & verbum δεῖ per ellipsin intelligeretur. — „Facile (inquit) potuit ὧν excidere ob κακῶν. Sæpe vero δεῖ subaudiendum omittitur, & solus infinitivus locum imperativi obtinet.“ — *Ibid.* Perperam ἀπαραιτήτων Bav. pro ἀπαραιτήτως; & ἔτι γινόμενοι pro ὅτι γινόμενοι.

CAPVT XV.

Cap. XV.

Vers. 2.

Vers. 2. ἀδόλως τηρείτω. Livius XXXVIII. 11, impietium maiestatemque populi Romani gens Aetolorum confervato sine dolo malo.

Vers. 3.

Vers. 3. Πολεμίους μὴ διαγέτω. Forſitan paulo inferius poſt πέλειαν interciderat hoc vocabulum πολεμίους, ni malis στρατὸν, cum Livio, qui ſic habet: Ne quæm exercitum, qui adverſus ſocios amicoſque eorum ducetur, per ſines ſuos tranſire finito. Sed confer c. 26, 2. ubi in ſimilima ſententia πολεμίους dixit Polybius. — Ibid. συμμάχους καὶ Φίλους. καὶ τοὺς Φίλους Bav.

Vers. 4.

Vers. 4. Ἐχθρὸν καὶ Φίλον τὸν αὐτὸν ἐχέτω τοῖς Ρωμαίοις. Totum hoc comma abeſt a mſſtis, ab Vrſino ex Livio ſuppletum, apud quem tamen non niſi hoſtium fit mentio: hoſtes eoſdem habeto, quos populus Romanus.

Vers. 5.

Vers. 5. καὶ τοὺς αἰχμαλ. καὶ abeſt a Bav. unde probabile fit, tria h. l. nomina olim fuiſſe poſita, quod etiam Gronovius in ora ſui libri adnotavit: τοὺς δὲ αὐτομόλους, τοὺς δραπετάς, τοὺς αἰχμ. Sic Livius: perſugas, fugitivos, captivosque. Vbi tria nomina concurrunt, amant præcipue aſyndeton Græci. δραπεταὶ ſunt ſervi fugitivi; αὐτομόλοι, perſuga.

Vers. 6.

Vers. 6. μετὰ Ῥωμαίων. μὲν Ῥωμαίων ed. Vrſ. operum errore. — Ibid. ἐν ἡμέραις ρ'. Præpoſitio ἐν, cum deeſſet mſſtis, abſorpta ſcilicet ab extrema litera ν verbi præcedentis, adjecta eſt ab Vrſino. In Bav. vero ἡμέρας eſt, pro ἡμέραις. — Vers. 7. μετὰ τὰ ὄρνια. τὰ caret Bav.

Vers. 8.

Vers. 8. χρυσίον, εἰν βουλ. Perperam χρυσίου Bav. — Ibid. τῶν δέκx μνῶν ἀργυρίου, χρυσίου μνᾶν διδόντας. Livius: dum pro argenteis decem aureus unus valeret. Notanda proportio pretii auri ad pretium argenti.

Vers. 9.

Vers. 9. κατὰ τὸ ἔτος ἕκαστον. Rectius abeſſet τὸ articulus, quem ignorat Bav. & deletum velimus. Vers. 9. τάλαντα ν'. Perperam τάλαντον Bav.

Vers.

Vers. 10. τῶν ὁμηρευκότων ἐν Πάμῃ. Sic correxit Casaubonus, cum ὁμηρευκότων absque augmento diffet Vrsinus: at ὁμηρευόντων Bav. quod fortasse verum est, participio isto notione præteriti accepto, ut sæpe aliàs, de quo diximus ad I. 1, 1. Livius quidem disertè: *nec quis qui ante obses fuerit apud Romanos.* Ac fortasse τῶν πρότερον ὁμηρευόντων scripserat Polybius, quemadmodum sæpe πρότερον cum istiusmodi participio ponitur, ut I. 35, 3. II. 46, 3. III. 114, 6. &c. Suspiciari licet, ὁμηρευκότων ex Vrsini esse ingenio, quamquam de ista mutatione non monuit lectorem.

Vers. 10.

Vers. 13. ὅσαι χώραι καὶ πόλεις καὶ ἄνδρες. Anacoltion, quod inerat orationi, quum ὅσας χώρας & ἄνδρας vulgo legeretur, ferri potuisse, censuerat Reiskius; ita ut accusativus significet *quod attinet ad.* Ac sane passim vidimus minime respuentem ἀνακολουθίας orationis stylum Polybii: sed hæc quidem nimis dura videtur; & adeo sæpe in his eclogis, & omnino in codicibus Polybianis, terminationes αὶ & ας inter se permutantur, ut idem & nunc factum facile credi possit; quo facto, ἄνδρας deinde ad præcedentes accusativos fuit adcommodatum.

Vers. 13.

Ibid. ἐπὶ Τίτου Κοϊντίου καὶ Γναίου Δομπίλου στρατηγῶν. Locum hunc ex professio tractavit PERIZONIUS in Observatt. histor. cap. 1. e cuius disputatione nonnulla verboteamus huc transcribere juvabit. — „Apud Livium (ait) XXXVIII. 11. veteres editiones *Titum-Quintium*, non *Lucium*, habent. Glareanus *Lucium* Livio dedit. conf. Liv. XXXVIII. 9. [& Polyb. supra, cap. 13, 4.] Quod vero illi collegam Livius dedit *Cn. Domitium*, in eo sequitur ἀμάρτημα μνημονικόν Polybii, quam his in rebus memorizæ prodendis sine ulla pæne variatione, quod ad rem ipsam, more suo transtulit. - - Miror, Vrsinum ineptissima parentheseos distinctione longe alium Polybio dedisse sensum.“ [Scilicet Vrsinus sic distinxerat orationem: ὅσας χώρας καὶ πόλεις καὶ ἄνδρας (οἷς οὗτοι ἐχρῶντο ἐπὶ Τίτου Κοϊντίου καὶ Γναίου Δομπίλου στρατηγῶν) ἢ ὕστερον ἔαλωσαν.]

Eam.

- Verf. 13.** Eandemque distinctionem tenere posteriores editores.]— „Refingendus locus (sic pergit PERIZONIUS) in hunc modum: ὅσαι χώραι καὶ πόλεις καὶ ἄνδρες, οἷς οὗτοι ἐχρῶντο, ἐπὶ Τίτου Κοϊντίου καὶ Γν. Δομ. στρατ. ἢ ὕστερον ἔαλυσαν. Latina recte ex Livio expressit Casaubonus. -- Annum, quo T. Quintius in Græciam trajecit, ipsorum Consulatum istius anni mentione videtur significare voluisse Polybius; sed, dum id facit, ex memoria T. Quintio Flaminio, qui cum Sex. Aelio, nono abhinc anno, consul fuerat, collegam dedisse Cn. Domitium; haud dubie, quod is animo ejus magis observaretur, quia tribus solummodo annis ante cum Quintio item Flaminio, verum Lucio, Titī fratre, non Tito ipso, consulatum gesserat.“ — Δομετίου, non Δομπίου, est in Bav. & sic fuisse etiam in cod. Vrsini, ex Notis Vrsini, ubi hunc locum repetit, intelligitur. Haud raro vero eodem modo scriptum Domitii nomen apud græcos scriptores reperitur.
- Verf. 14.** *Verf. 14.* Οἰνιάδων. Mendose Σινιάδων Bav. Conf. ad IV. 65, 2. — *Ibid.* Ἀκαρνάνων. Ἀκαρνῶν Bav.
- Verf. 15.** *Verf. 15.* ἐπιστροφήν bene correxit Vrsinus. ἐπιγραφὴν mssti, in quibus & aliās passim figuram σ cum τ perperam commutatam videre licet.

Cap. XVI.

CAPUT XVI.

Vide Liv. XXXVIII. 12. κατὰ τοῦτον. Perperam κατὰ τούτου Bav. — *Ibid.* τὸν περὶ τὴν Ἀσ. καὶ περὶ τὴν Ἀσίαν Bav.

Cap. XVII.

CAPUT XVII.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* Μοαγέτης — „De hoc regulo videndus est Livius lib. XXXVII. [c. 14.] & caput 30. legationum Polybii, quod quidem huic nostro fragmento connexum fuisse apparet. Fuit autem id nomen, Moagetes, familiare tyrannis Cibyatarum. Sic enim dictus est & ultimus ille, quo pulso Mithridatici belli temporibus extincta est a Murena tyrannis Cibyatarum, teste Strabone.“ VALESIVS. — Strab.

Strab. lib. XIII. p. 631. *Cibyra*, cognomine *magna*, urbs Phrygiæ, in maxime meridionali Phrygiæ parte. Verba ista, *Μοαγέτης* &c. usque καὶ δόλιος, tam in Valesianis, quam in Vrsini eclogis leguntur: posthæc in Vrsinianis statim sequuntur ista, (*vers.* 3.) Πλὴν συνεγίζοντος Γναίου; in Valesianis autem illa, (*vers.* 2.) καὶ οὐκ ἄξιός ἐστιν usque τῆς ἀρμοζούσης μνήμης, in quæ verba subito definit ibi hoc Fragmentum, nec amplius aliquid adjicitur. Nobis plurà nonnulla hic prætermissa videntur a compilatore Excerptorum de Legationibus; quare inter *vers.* 2. & 3. asteriscos nonnullos interseruimus. In Vrsini codice *vers.* 1. pro ἀμὸς erat ἐμὸς, quod ex ingenio correxit Vrsinus. Veram scripturam habet Bav. sicut codex Peiresc.

Vers. 2.

Vers. 3. Γναίου. Intelligi *Cn. Manlium Vulsonem* docet Livius l. c. — *Ibid.* ὅτι φίλος ὑπάρχῃ. ὑπάρχει Bav. quod verum putamus; sed deinde etiam ποιήσαι pro ποιήσαι fuerit scribendum.

Vers. 3.

Vers. 4. στέφανον ἀπὸ πεντεκαίδεκα ταλάντων, *coronam quindecim talentorum*. Non necessario intelligendam esse *coronam factam*, sed satis esse intelligere *munus honoris causa oblatum*, contra Iac. Gronovium docuerunt Dukerus & Drakenborch. ad Liv. XXXVIII. 14, 5. conf. Polyb. XXVIII. 18, 3. XXII. 19, 4. & Adnot. ad XIII. 9, 5.

Vers. 4.

Vers. 6. καὶ τὸν ἀδελφόν. Perperam καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Bav. — *Ibid.* ἀνατατικῶς recte Casaub. & seqq. cum Bav. Mendose ἵνα τατικῶς cod. Vrsin. quod in ἀνατατικῶς mutavit Vrsinus, parum feliciter.

Vers. 6.

Vers. 7. κατατεῖναι τὴν ὅλην ρώμην. Cum κατὰ τὴν ὅλην ρώμην darent mssti, Vrsinus κατὰ τὴν ὅλην Εὐρώπην legendum suspicatus erat: quod sane nullo modo facere satis poterat. Nullum frequentius erratum in codicibus nostris reperitur, quam vocalium εἰ & η confusio; neque minus sæpe omissas vidimus terminationes vocum, quæ inter lineas super reliquam verborum extremitatem super-

Vers. 7.

Vers. 7. superscribi debuerant: unde κατὰ τὴν ἐκ κατατῶναι corruptum decurtatumque suspicati sumus.

Ibid. κολάσεως ἄξιον μᾶλλον ἢ Φιλίας. Livius: *ut de poena ejus magis, quam de amicitia, cogitandum sit.* Vocem ἄξιον Vrsinus ante ἐπιστροφῆς posuerat: mihi propius inter se conjungenda visa sunt verba, a festinante librario prætermissa.

Vers. 8. *Vers. 8.* ἤξιουν δ' αὐτὸν εἰς λόγους ἐλθεῖν τῷ Μοαγέτῃ. Livius: *legati nihil aliud petere, quam ut coronam acciperet, veniendique ad eum potestatem tyranno ἔς copiam loquendi ac purgandi se faceret.* Ad verba τῷ Μοαγέτῃ monuit REISKIUS: „imo vero τῷ Γναίῳ. Nam αὐτὸν ad Moagetem redit. Non consul Romanus ad regulum Galaticum, sed hic ad illum accedebat, cum eo agendi causa. Sed erravit Fulvius, cui hoc additamentum debetur: aberant hæc duo verba, & recte vero aberant, ab ejus codice. Ille autem existimans aliquid deesse, id addidit, quod sententiæ prorsus adversatur. Si quid opus erat addi, saltem τῷ Γναίῳ, aut τῷ ὑπάτῳ, aut τῷ στρατηγῷ addidisset.“ — Nos vero, quo pacto αὐτὸν, post ἤξιουν, ad Moagetem referendum censuerit Reiskius, non videmus. Neque male adjecta ab Vrsino illa verba, τῷ Μοαγέτῃ, putamus. Ceterum commodius quidem videri poterat, si ita scripsisset Polybius, ἤξιουν αὐτὸν συγχωρήσαι τῷ Μοαγέτῃ εἰς λόγους ἐλθεῖν αὐτῷ. Sed & ferri posse scriptura, quia nunc vulgata est, videtur. ἐλθεῖν τινι εἰς λόγον non necessario denotat *convenire alterum colloquendi causâ*, ut tu illum adeas, ipse tranquillus sua in sede te expectet; sed *venire alteri in colloquium*, id est, *præbere illi colloquium; tempus locumque constituere, quo alter tecum colloqui possit, ἔς quo tu eum audire eique respondere velis, ac deinde tempore locoque adesse ἔς alteri copiam sui colloquendi facere.* Ne quid tamen dissimulemus, mox *vers. 9.* non συγχωρήσαντος δέ, τότε μὲν &c. habet codex Bav. sed συχωρήσαντος, καὶ τότε μὲν &c. Vnde suspicari licet, paulo aliter scriptum totum

tum hunc locum reliquisse Polybium, quam ab Vrsino ex conjectura est constitutus.

Vers. 10. ὧν ἐπῆρχε. ὧν ἦρχε citat Vrsinus in Notis, *Vers. 10.* veluti ita scriptum reperisset in suo codice: sed id operarum errore putamus factum. Cum contextu Vrsini, in quo ἐπῆρχε est, consentit Bav.

Vers. 11. Συλλίσου. Sic & apud Arrianum I. 27. scribitur urbis illius nomen, Σύλιον, ut ad Livium monuit Drakenborch. Sed Σύλειον per diphthongum ει & simplicem literam λ scribit Stephanus Byz. qui Phrygiæ urbem esse ait, ab aliis vero ad Pamphyliam referri. Cum ista Stephani scriptura conveniunt codices illi Liviani, e quibus *Syleum* vulgo editum est. — *Ibid.* καὶ τῆς ἐν Τεμένει πόλεως. In contextu quidem Vrsini, quem tenere ceteri editores, sic est expressum, καὶ τῆς Ἀλινδῆς πόλεως. In Notis vero, postquam Livii hæc citavit verba, *erant autem sub eo, præter Cibyram, Syleum, & Alimne quæ adpellatur*, ita pergit idem VRSINVS: „Ἀλινῆς emendavimus ex Livio, pro eo quod est in exemplari, τῆς ἐντεμένη, voce, ut videtur, corrupta: pro qua tamen magis placeret τῆς Ἀλινδῆς; quod Ἀλινδα, ut est in vetere numismate ΑΛΙΝΔΕΩΝ, non Ἀλιννα, ut est apud Stephanum, urbs sit Cariæ.“ — Ad quæ REISKIUS: „Illustre hoc est, inquit, intemperantiæ criticæ exemplum. Nescio quis hic Fulvium æstus jactavit: sed Casaubonum magis miror, causa non satis cognita, improbam lectionem pro proba, ut numum, admittentem & comprobantem. [Nempe is & in lat. vers. sic posuit. *Erant autem sub eo Cybyra, Silcum, & Alinda urbes.*] In Vrsini codice, ipso teste, erat τῆς ἐντεμένη πόλεως. quod ille corruptum judicabat. Esto. Corruptum est, sed perperum. Negotium nullum erat, divisis apte vocabulis, τῆς ἐν Τεμένει πόλεως emendare. Ipsum vocabulum πόλεως debebat admonere de aliquo vocabulo, quod, cum aliis esset appellativum, in hoc oppido esset proprium factum: aliàs redundaret πόλεως vitiose. Quid Fulvius? Cum in *Polybii Histor. T. VII.* Gg Livii

Vers. 11. Livii libris esset *Alimne*, voluit primum τῆς Ἀλίμνης τέλειως emendare: deinde mutato consilio prætulit Ἀλίνδης, quia *Alinda* est in aliquo vetusto numo. Sed quid oppidum Cariae, Alinda, ad Phrygiam, de qua hic agitur? Videtur ea, quam Polybius hic τὴν ἐν Τεμένει πόλιν appellat, eadem cum Τημενοῦ θήραις esse, de qua vide Cellarii Not. Orb. Ant. T. II. p. 101. — Hæc Reiskius: quibus addimus, sicut in græcis nomen πόλειως adjectum est, sic apud Livium adjecta verba, quæ adpellatur, significare videri nomen aliquod, quod sua origine adpellativum fuerit, non proprium. (Sic περὶ τὴν Ἀγκυραν πόλιν c. 22, 1. conf. ad cap. 19, 1.) Quodnam vero fuerit hoc nomen, certo definiri ægre poterit. Quod *Alindam* urbem ea causâ spectare huc nullo modo potuerit, quoniam illa in Caria erat, cum de Phrygia hic agatur; monemus, *Cibyram* quoque Cariae vicinam fuisse: at Alinda nimis a finibus remota. De Τημένου vel Τεμένου πόλει, vide Cellar. lib. III. c. 4. p. m. 167 sq. Videndum vero putavimus, an huc pertineat Τεμένεια, Stephano memorata, πόλις Φρυγίας πρὸς τῇ Λυκαονίᾳ.

Vers. 12. *Vers. 12.* μετὰ μεγάλης χαρᾶς. — „χαρᾶς potest defendi, ut alia multa dura. Videtur tamen Polybius dedisse χάριτος. vide p. 1161. 1203. 1222. [XXII. 18, 3. XXIV. 10, 10. XXVI. 6, 7.] magna cum gratia.“ REISKIUS. — *Ibid.* οὐ τὴν χώραν, ἔφη, φθερῆν. Ursinus legendum οὐ μόνον τὴν χώραν suspicatus erat; non recordatus, familiare esse græco sermoni, particulam μόνον in hujusmodi locutionibus per ellipsin subintelligere.

Cap. XVIII.

CAPUT XVIII.

Vers. 1. *Vers. 1.* Κολοβάτον. Livius XXXVIII. 15. ad *Cobulatum amnem*. Hinc URSINUS: „Ex Polybiana, ait, scriptura apparet, apud Livium literarum transpositionem a librario factam fuisse.“ — At, quum nusquam aliâs mentio hujus fluvii occurrat, quis definiet, utrum in Livianis codicibus, an in Polybianis, error sit commissus? — *Ibid.*

ἐκ τῆς Ἰσιόνδα προσαγορ. πόλ. Sic est in contextu Vrsini, & in ceteris editionibus. Atque id proxime accedere videtur ad vestigia scripturæ codicum. In Notis vero verba ista hoc modo repetiit VRSINVS, ἐκ τῆς Ἰσιόνης προσαγορ. & prolatis Livii verbis, *Termessenses eo tempore Isiondæ arcem* &c. hæc porro monuit: „Opinor, apud Livium *Isindæ* scribendum esse ex Stephano, cujus etiam scripturam in emendanda voce Polybiana, quæ in Ἰούδα mutata erat, secuti sumus. Nam Ptolemæus corrupte habet Πισινδα, & Glareani *Hyriensium* correctio inepta prorsus est.“ — Stephanus: Ἰσινδος, πόλις Ἰωνίας. λέγεται καὶ Ἰσινδα. Nobis non liquet. Illud miramur, quo pacto *Termessenses* ex Pamphylia in Ioniam usque his temporibus excurrerint, & arcem ibi obsederint. Et gentile illius urbis Ἰσινδίου format Stephanus, non Ἰσινδοῦς, qua terminatione utitur Polybius vers. 5.

Vers. 2. Τοὺς γὰρ Τερμησσεῖς. VRSINVS: „Corrupte τοὺς γὰρ Τελμεῖς legebatur in exemplari, pro τοὺς γὰρ Τερμησσεῖς. Nam apud Livium, sive *Termessenses* legatur, sive, ut est in ænea tabula apud Cardinalem Farnesium, *Thermenfes*, parum refert: quamvis Liviani manuscripti codices, *Telmenfes*, omnes plane habeant, propiore scriptura ad *Thermenfes*.“ — *Telmissus*, maritimæ Lyciæ urbs est, in Cariæ confinibus, de qua agitur XXII. 27; 8 & 10. *Termessus*, quæ hoc loco intelligenda, mediterranea est, Pisidiæ vel Pamphyliæ, haud procul Cibyra. De qua conf. Cellar. Geogr. Ant. III. 4. p. m. 195 sqq. *Ibid.* επισκασαμένους Φιλομήλον. — „Opinor legendum Φιλομηλεῖς. Est enim Φιλομήλιον πόλις Μεγάλης Φρυγίας.“ VRSINVS. — Polybii ista verba prætermisit Livius. De *Philomelio* vel *Philomelo* urbe conf. Cellar. l. c. p. 160. Ejus gentile Φιλομηλεὺς formari, docet Stephanus.

Vers. 4. πρὸς Ἀσπενδίου. Ἀσπενδος, πόλις Παμφιλίας. Vers. 4.

Verf. 5. *Verf. 5. Ἰσιονδέϊς.* Sic h. l. ed. Vrsini. & seqq. Sed in Notis Ἰσιονδέϊς legit VRSINVS. Et — „Ἰονδέϊς, inquit, habet Polybius; [sic nempe cod. Vrsini, & Bav.] male. Et *Isindenſes* puto scribendum apud Livium, ut supra.“ — Vide ad verf. 1. — *Ibid. ἐξελούμενος* correxit Casaub. Perperam ἐξελούμενος ed. Vrsi. cum mssis.

Cap. XIX.

CAPVT XIX.

Verf. 1. *Verf. 1. Κύρμασα πόλιν.* Adjectum vocabulum πόλιν, monet nomen proprium vel adpellative alioquin in usu esse, ut cap. 17, 9. vel in plurali numero usurpari, ut h. l. quod & sæpe aliàs observavimus. Sic & apud Livium XXXVIII. 15. ex melioribus codicibus hodie editum est *ad Cormasam urbem*, cum olim *ad Cormasam urbem* edidissent. Κόρμασα quoque per o Ptolemæus habet, ut monuit Vrsinus: nec vero idcirco mendum esse pronunciemus apud Polybium Κύρμασα per υ, potuit enim utrumque nomen usu obtinere. Est autem Pisidiæ oppidum.

Verf. 2. *Verf. 2. προαγόντων δὲ αὐτῶν.* Ex mssis hoc restitui- mus, quibus refragmentibus, citra necessitatem, προάγοντος δὲ αὐτοῦ editum erat ex Vrsini ingenio. — *Ibid. ἐκ Λυσινόης.* Vide Cellar. Geogr. Ant. III. 4. p. m. 192.

Verf. 3 *Verf. 3. Σαγαλασσέων.* Sic in Notis citat hoc no- men Vrsinus, idque adoptavit Casaubonus; recte. Ste- phanus: Σαγάλασος, πόλις Πισιδίης. Τὸ ἐθνικὸν, Σαγα- λασσεὺς καὶ Σαγαλασσηνός. Confer Livii interpretes ad XXXVIII. 15. Σαγαλασσέων est in ed. Vrsini & in Bav. putamus & in Vrsini codice. — *Ibid. ἐξελασάμενος.* Per- peram ἐξελάμενοι (sic) Bav.

Verf. 4. *Verf. 4. ὑ' τεχνάντων στέφανον.* Conf. ad cap. 17, 4. *Ibid. προσεδέξατο* recte ed. Casaub. & seqq. cum Bav. προσ- ἐδέξαντο Vrsini.

CAPVT XX.

Cap. XX.

Verf. 1. πρέσβεις ἐξαπέστειλα πρὸς τὸν Ἐποσόννατον &c. *Verf. 1.*
De totius hujus capitis argumento confer Liv. XXXVIII. 18.
Desideratur autem Ecloga Vrsiniana in cod. Bav.

Verf. 2. Τολιστοβογίοις. Nil causæ fuerat, cur ab hoc *Verf. 2.*
hiscederetur. Vide sis quæ de hujus populi gallici nomine
notavimus ad Appiani Syriac. cap. 42. Perinde Τολιστοβό-
μοι vel Τολιστοβῶγιοι, & Τολιστοβῶγοι, & Τολιστόβοιοι
licuntur.

Verf. 3. πείσεσθαι πρὸς πᾶν αὐτοὺς παραστήσε- *Verf. 3.*
αι &c. Naturalem orationis seriem hanc cogitaveramus,
καὶ παραστήσεται αὐτοὺς πείσεσθαι πρὸς πᾶν τὸ καλῶς ἔχον,
id est, *Es eo se adducturum illos, ut ad omnia, quæ honesta
& recta sint, dicto audientes se præbeant.* Sed, re denuo
expensa, intelligimus, quovis modo præstare REISKII
mendationem: καὶ πέπεισται πρὸς πᾶν αὐτοὺς παρα-
στήσεσθαι &c. id est, ut ipse Reiskius interpretatus est, *se
confidere effecturum, ut persuasionibus suis illi adducti nul-
lam conditionem æquam & bonam recusent.* Sic XXIX. 2, 5.
ἵνα πείσῃσιν τὸν νεανίσκον πρὸς τὸ κοινωνεῖν τῷ Πέρσῃ. &
(XXI. 25, 6. παραστήσεσθαι τὸν βασιλέα πρὸς τὰ παράκα-
λούμενα.

Verf. 4. Γναίος ὁ ὕπατος &c. Fragmentum hoc, a Suida *Verf. 4.*
etque auctoris nomine prolatum in Γάλλοι, & partim et-
iam in Σαγάρριος, (ubi quidem mendose Γάιος pro Γναίος
igitur) Polybio auctori perspecte vindicavit Valesius in
Polybii Fragmentis. Eamdem rem Livius narrat eodem
apite, quo ea quæ in Ecloga XXXIII. de Legat. partim
præcedunt, partim sequuntur; ad quem etiam provocavit
Valesius.

Ibid. προστηθῆναι καὶ τύπους. — „Ita emendavi, (sic
monet VALESIVS) cum in omnibus libris πρὸς τῇ ἰδέῃ le-
geretur corrupte. Emendationem vero nostram confirmat
ter locus (Polybii, ni fallor) apud Suidam in Προστηθῆναι.
ἵνα ἐλθόντες Γάλλοι δύο μετὰ τύπων καὶ προστηθῶσιν, ἵνα
μηδὲν ἀνῆκεστον βουλευέσθαι παρὶ τῆς πόλεως. Sunt au-

Vers. 4.

tem προσθηθῖδια, ut explicat, εἰκόνες μέχρι στήθους, quas Galli matris Idææ gestabant, teste Dionys. Halic. lib. II. [c. 19.] μητραγυρτοῦντας, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος, τύπους περικείμενοι τοῖς στήθεσι. Vetus auctor apud Suidam in Γάλλοι: Ἀπέστειλε νεανίσκους, διασκευάσας εἰς Γάλλους μετ' αὐλητῶν ἐν γυναικείοις στολαῖς, ἔχοντας τύμπανα καὶ τύπους, ἐπὶ τοὺς προκαθήμενους τῆς χώρας. — Hæc ille. Fragmentum alterum, quod est apud Suidam in Προσθηθ. retulimus in Spicileg. Reliquiarum ex Polybii libro XXI. De Suidæ interpretatione vocabuli προσθηθῖδιον, εἰκόνες μέχρι στήθους, id est, imagines pectore tenus, dubitare licet: nomen illud obtinuisse videntur imagines istæ, quod πρὸ τῶν στήθεων, ante pectus, illas gestaverint Galli, quod Dionys. Halic. l. c. dicit τύπους περικείμενοι τοῖς στήθεσι.

Vers. 8.

Vers. 8. Γορδιῶν. Vide Stephani & Livii interpretes. Idem est oppidum, vel ex Alexandri historia notissimum, quod Γόρδιον, Gordium, alii vocant. — Ibid. πορευθεῖς. Corrupte παρενθεῖς ed. Vrf.

Cap. XXI.

CAPVT XXI.

Vers. 1.

Vers. 1. Ὀρτιάγων &c. — „Livio lib. XXXVIII. [c. 19.] Orgiago. [nempe nonnisi in editionibus nonnullis: veteres edd. & recentiores cum msstis recte Ortiago, vel Ortiagon.] In Prologo libri XXXII. Trogi Pompeji Ortiago Gallus dicitur; itemque apud Suidam in Παιδοπολίτης, ubi filius ejus fuisse dicitur Pædopolites. Ὀρτιάγοντος ἀγεγόναι Παιδοπολίτης, προβαίνων δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν δικαστῆς ἀπεδείχθη. — VALESIVS. — Majorem partem hujus Eclogæ idem Suidas habet in Ὀρτιάγων. — Ibid. ἐπεβέλετο τὴν ἀπάντων &c. Suidas: Ὀρτιάγων, Γαλάτης· ὃς ἐπεβέλετο, τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ βασιλεύων, τὴν ἀπάντων τῶν Γαλατῶν δυναστείαν &c. Ceterum non debemus dissimulare, Eclogam hanc, quæ a nobis eo loco posita est, & ad eum annum relata, quo reguli hujus Gallorum mentionem Livius fecit, in serie eclogarum Valesianarum mediis rebus anni ab V.C. 570. fuisse insertam, & proxime collocatam post eam de Apol-

Apolloniade, quam habemus lib. XXIII. c. 18. Ac fieri quidem potest, ut in illius anni rebus rursus ejusdem *Ortiagontis* mentionem Polybius fecerit, ac fortasse occasione obitus illius elogium hoc subjecerit: nam ex clade quidem ea, quam hoc anno gravissimam passi sunt Galli isti Asiam incolentes, incolumem evasisse Ortiagontem intelligitur ex eis quæ e Polybio Plutarchus retulit, (vide hoc cap. vers. 11.) & diserte Livius XXXVIII. 24. testatur. Sed passim etiam observavimus, alieno loco interdum eclogam aliquam, minorem præsertim, (putamus, quæ statim margini fuisset inscripta) in serie eclogarum collocatam.

Vers. 5. Χιομάραν δὲ &c. Totam narrationem ex Polybio sumfisse Plutarchum, cum ex vers. 12. suspicari licebat, tum ex collatione Livii intelligitur, qui ex Polybio eandem rem narrat XXXVIII. 24.

CAPUT XXII.

Cap. XXII.

Vers. 1. μετὰ τὴν τῶν Γαλατῶν νίκην, post reportatam de Gallis victoriam. Vide Liv. XXXVIII. 19-24. Breviter rem tetigit Appian. Syriac. c. 42. ubi dein illud argumentum persequitur, quod hac ecloga Polybius exponit, de quo conf. Livium l. c. cap. 25. Verba αὐτῶν παραθεῖσθαι, quæ inferit h. l. Bav. compilatori debentur excerptorum, non Polybio. — *Ibid. παρὶ τὴν Ἀγκυραν πόλιν &c.* Vide Livium lib. cit. cap. 25. & Appian. l. c. Perperam Ἀγκυραν Bav.

Vers. 2. κοινολογησομένους correxit Casaub. *κοινολογησάμενους* Vrsin. cum msstis. — *Vers. 4. ὅτι τοὺς πρώτους.* Mendose ἔτι τοὺς Bav. — *Ibid. κοινολογησόμενους* recte nunc Vrsin. & seqq. sed *κοινολογησάμ.* rursus Bav. *Vers. 5. στρατοπεδείας* Casaub. & seqq. cum Bav. *στρατοπεδίας* Vrsin. *Vers. 7. ἐπιθήσαντας.* ἐπιθήσαντας Bav. — *Vers. 9. πέραν τοῦ Ἀλυος. τοῦ,* quod aberat vulgo, inferuimus cum Bav.

- Verf. 10. *Verf.* 10. Ταῦτα δὲ προθέμενοι. δὲ, cum abesset vulgo, dedit Bav. προθεμ. correxit Casaub. Mendose προθεμ. Vrsin. cum msstis.
- Verf. 11. *Verf.* 11. διακούσας τῶν παρὶ τὸν Ἀτ/. Sic dedit Bav. uti voluerat Reiskius. Vulgo διακούσας τὰ παρ/.
- Verf. 12. *Verf.* 12. ξυλείας correximus ex Bav. ξυλάς ed. Vrsin. & seqq. — *Ibid.* ἐΦεδρεία χρωμένους τοῖς ἐπὶ τὸν συλ. Quum consentientibus msstis vulgo ederetur ἐπὶ τοὺς ἐΦεδρεία χρωμένους τοῖς &c. asteriscum ante ἐπὶ τοὺς posuit Casaub. quem tenuere sequentes editores. Gronovius in exemplo suæ editionis, quo ipse usus est, verba ἐπὶ τοὺς uncis inclusit, ut delenda; in quo nos habet adficientes. REISKIUS ad vulgatam hoc loco scripturam hæc notavit: „Aut desunt aliqua post ἐπὶ τοὺς, aut plane delenda sunt verba ἐπὶ τοὺς ἐΦεδρεία χρωμένους. Num legendum, ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη πεποιῆσθαι τὴν ἔξοδον, ἰππέων ἰκανῇ ἐΦεδρεία χρωμένους? consueſſe, τεῖχος equitum idoneo subsidio, easdem in partes-exire, in quas exirent equites, præfidentes legatis ad colloquium proficiscentibus.“ —

Cap. XXIII.

G A P V T XXIII.

Qui in margine ad hoc Caput notatus est *annus 4. Olymp. CXLVII. ab V.C.* 566. is ad Caput 24. notari debuit. Quæ hoc Cap. 23. complexi sumus duo Fragmenta, ea etiamnum ad *A.V.* 565. *Olymp. CXLVII.* 3. pertinere, ex Livio intelligitur.

- Verf. 1. *Verf.* 1. Ὁ δὲ Φούλβιος, πραξιοποίησας, νυκτὸς κατέλαβε τὸ μέρος τῆς ἀεροπόλεως. Diximus de hoc Fragn. in Emen-dat. & Observat. in Suidam p. 25 sqq. Absque auctoris quidem nomine citatum a Suida, perspecte a Casaubono Polybio vindicatum est, cujus stylum refert, & cujus ejusdem sunt duo alia fragmenta, ibidem a Suida citata, alterum proxime ante hoc nostrum, alterum post illud. (Vide Polyb. I. 18, 9. & VIII. 11, 3.) Quis vero sit Οὐρβιος ille, quem hic nominant Suidæ codices, inauditum Romanis nomen

, nec Casaubonus in Polybii Fragmentis, nec Kuster. Vers. 1.
 Suidam, nobis declaravit. Nos, recordati primo,
 librariis nomina inprimis propria litera initiali trun-
 se. (cujus rei exempla ad Appiani Histor. Hannibal.
 collegimus, quibus multa facile addi possunt;) de-
 naud raro literas λ & ρ inter se confundi; (de qua
 one conf. Adnot. ad XXXII. 18, 2. & Appian. Ma-
 T. I. edit. nostr. p. 524, 98. ubi in eisdem codicibus
 um de Legationibus πλὴν pro πρὶν erat scriptum;
 isb. Koen ad Gregorium de Dialectis p. 124 sq.) ex
 3106, id est *Fulvius*, corruptum esse illud Οὐρβιος,
 ti sumus. Cui suspicioni insignem accedens probabi-
 gradum intelliget quisquis conferre voluerit id quod
Fulvio Consule, *Samem* Cephalleniae oppidum ca-
 , Livius XXXVIII. 29. nulla quidem prodictionis
 ne discrete facta, his verbis exponit: *Romani nocte*
em, quam Cyatidem vocant, muro superato, in fo-
rvenuerunt. Samæi, postquam captam urbis partem
ibus senserunt, cum conjugibus & liberis in majorem
erunt arcem. τὸ μέρος τῆς ἀκροπόλεως, arcis pars
 uam a Romanis captam græcus scriptor dicit, fuerit
 quam Cyatidem Livius vocat & a majori arce distin-
 icit. Quod satis convenit cum græco; nam si non-
 s arcis capta est ab hostibus, consentaneum est, re-
 partem ab hac fuisse muro ac munitione separatam;
 m adhuc perfugium potuisse civibus præstare.

f. 2. Vide Plutarch. in Philopoem. p. 365. Fusius ex Vers. 2.
 orem narrat Livius lib. XXXVIII. c. 31-34. Septem-
 Lacedæmonii, quos statim interfectos Livius ibi
 uit, cum sexaginta tribus, qui postero die compre-
 & traditi ad supplicium sunt, conficiunt *osteginta*,
 Polybius (quem in his rebus constanter Livius sequi-
 ste Plutarcho, *occisos a Philopoemeno* scripserat. Ad-
 isan. VIII. 51. p. 703. & Lycortæ orationem ad Ap-
 um, legatum Romanorum, apud Liv. XXXIX. 36 seq.
 i occasione veteres exsules Lacedæmoniorum in ur-

Verf. 2. bem restituit, Lycurgi instituta abolevit, muros Lacedæmonis dirui iussit.

Cap. XXIV.

C A P V T XXIV.

Hujus Eclogæ argumentum tractat Livius XXXVIII.

37 sq.

Verf. 1. *Verf. 1. ἐν Ἐφέσῳ.* Corrupte ἐνεφείαν Bav. nescimus an & Vrsini codex. Livius: *hibernantem in Asia.* — *Ibid. παρεγένοντο πρεσβεῖται.* Prætulimus hoc, quod dedit Bav. Vulgo πρέσβεις.

Verf. 2. *Verf. 2. ληφθέντος, viῆτο Antiocho.* Correxit Casaub. ληφθέντος Vrsin. cum msstis, solenni librariorum errore.

Verf. 3. *Verf. 3. Μουσῶος.* conf. XXI. 13, 1. — *Ibid. ἐπὶ τῶν.* Corrupte ἐπίθεσιν Bav.

Verf. 5. *Verf. 5. ἐβούλετο μαθεῖν.* Sic recte Bav. ut correxit Vrsinus, in cujus codice ἐβουλεύετο fuerat. cf. verf. 3. *Ibid. παραιτήσασθαι τὴν σφετέρην ἄγνοιαν,* deprecari suum errorem, veniam erroris impetrare. Non debuerat ista Casauboni emendatio sollicitari a Reiskio: nam & sententia & orationis structura desiderare id verbum videtur, & levissimo momento illud differt ab eo quod scriptum est; litteras I & C, & inprimis syllabas *αι* & *ας* frequentissime permutatas inter se librariorum errore vidimus. Quod vero REISKIUS ait: „ex παραστήσασθαι, quod est in msstis, effici debuisse περιστήσασθαι, a se profligare, amoliri;“ — ne illud quidem procul a librorum scriptura recedit, sed sententia non convenit, quandoquidem non agitur de *amolatione erroris*, sed de *poemæ amolatione*. Ceterum, quod si vocabulum ἄγνοια per metonymiam pro *poemæ erroris* posset accipi, (quod tamen nec necesse est, & veremur ne non patiaturs usus sermonis) fatemur, verbum περιστάσασθαι haud incommode hic tueri locum posse, non quidem ea notione quam ei Reiskius tribuit, *amoliendi* vel *avertendi*, quam temere prorsus adfectam huic verbo III. 84, 11. vidimus, sed notioe *vitandi*, *effugiendi*, *declinandi*, quam eidem verbo adseruit H. Steph. in Thes. T. I. col. 1784. &

Græv.

Grævius ad Luciani Soloecist. c. 5. T. III. p. 556. ed. Wett.
ten.

Verf. 6. παρὰ τῶν πόλεων. Correxist Vrsinus ex re ipsa *Verf. 6.*
& Livio, qui habet *civitatum legationes*. Corrupte παρὰ
τῶν πολεμίων mssti, sicut XXI. 11, 8.

Verf. 7. παρὰ Ἀριαράθου. Perperam περὶ Ἀρ. Bav. — *Verf. 7.*
Ibid. ἑξακόσια τάλαντα. Sic edd. cum msstis. Vide Dra-
zenborch. ad Liv. XXXVIII. 37, 6.

Verf. 8. ἐπὶ τοὺς τῆς Παμφυλίας ὄρους. — Diodorus *Verf. 8.*
Siculus T. II. p. 622. numero 12. *Lycæoniam* appellat. Pa-
um refert. REISKIVS. — *Ibid.* τοῖς στρατιώταις αὐ-
τοῦ. Tenuimus hoc, tacite sic correctum ab Ernesto.
ἐπὶ τοὺς ed. 1. 2. 3. cum msstis; quod defendens REIS-
KIVS: „subaudi, inquit, τοὺς περὶ τὸν Ἀντίοχον, Mu-
xum cum Antiocho cæterisque ejus purpuratis & aliis
jus ditioni parentibus. Sic p. 1167, 29. [nobis c. 26, 2.]
Ἀντίοχον καὶ τοὺς ὑποταγμένους.“ — *Ibid.* κατὰ τὰς
πρὸς Λεύκιον ὁμολογίας. Illud caput silentio prætermisit
Polybius supra, ubi pacis conditiones cum L. Scipione ini-
as exposuit lib. XXI. c. 14.

Verf. 9. τῆς ὥρας παραδιδούσης. Casaubonus, *appetente* *Verf. 9.*
non vere. Hinc ERNESTVS in Lexie. Polyb. „τῆς ὥ-
ρα παραδιδ. intellige vel ἑαυτὴν, ut Casaub. cepit, *vere appa-*
rente, vel, *cum ver daret potestatem*.“ — Probamus nos
videm posteriorem rationem, *quum anni tempus jam id*
emitteret, vel *facultatem daret*. Nempe superiora gesta
sunt per hiemem, cap. 24, 1. Deinde cap. 25, 6. habes æsta-
s initium. — *Ibid.* εἰς Ἀπάμειαν. *Apameam* Phrygiæ
icit, ad Mæandrum; de qua vide Liv. XXXVIII. 13. Ap-
ian. Syriac. c. 39. & Cellar. Orb. Ant. III. 4. p. m. 156 sqq.
Ibid. ἐνσπργοῖς tenuimus ex edit. Gron. & Ern. ἐνέσργους ed. 1. 2.
& ἐργούς Bav.

Verf. 10. εἰς τὸν συνταχθ. Sic recte dedit Bav. Men. *Verf. 10.*
ose vulgo εἰς τὸν συντ. edd. ex cod. Vrsini, quod adoptans
Vrsinus, deinde καὶ αὐτοῦ κατεστρατ. edidit, invito utro-
ue codice, qui ignorant conjunctionem.

Verf.

Verf. 12. *Verf.* 12. ἐμέτρῃς recte edd. ἐμέτρις mss. quod ex ἐμέρις etiam oriri potuisse putaverat Vrsinus.

Cap. XXV.

CAPVT XXV.

Verf. 1. *Verf.* 1. ἐπὶ τῆς Πέργης. *Perga*, urbs Pamphiliæ.

Verf. 2. *Verf.* 2. ποιῆν γάρ. ποιῆ γάρ Bav. quod & ipsum ferri poterat. — *Ibid.* ἐν τι τῶν καθηόντων. Diximus de hac locutione ad I. 68, 10.

Verf. 4. *Verf.* 4. λθ'. ἡμέρας. — „Livius: [XXXVIII. 37.] *triginta dierum tempus poscens*. Videtur autem apud Polybium τριάκονθ' ἡμέρας prius scriptum fuisse, deinde a librario, qui notis eum numerum significare voluisset, λθ' factum esse, retenta θ'. postrema litera.“ VRSINVS.

Verf. 6. *Verf.* 6. προαναλαβόντες. Sic recte editi, consentientibus mssis & usu Polybiano. vide III. 60, 8. & IX. 8, 7. ubi quidem activa notione sumitur id verbum. Temere REISKIUS προαναλαβόντες voluit, id est, cum prius valetudinem curassent, & sese ex itineris tadiis recuperassent, quam scil. ulterius pergerent.

Verf. 7. *Verf.* 7. Λεύκιον. Corrupte Λελύκιον Bav. — *Ibid.* Ὀροανθεῖς correxit Vrsin. Ὀρανθεῖς msssti. Vide Livii interpretes ad XXXVIII. 37, 11. & Cellar. Orb. Antiq. III. 4. p. 188 sq. *Oroanda*, urbs Pisidiæ.

Verf. 10. *Verf.* 10. ὑπὲρ ὧν οὐδὲν ἂν δέοι πλείω διατίθεσθαι λόγον, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγγραφῶν ποιῆσθαι τὰς διαλύσεις. Casaubonus: placuit - - foedus pacemque confirmare; de qua disceptare amplius nihil attineret, cum ex scriptis legibus esset transigendum. Quæ si sententia fuit Polybii, non οὐδὲν ἂν δέοι, si quid videmus, oportuit, sed οὐδὲν ἔδει. REISKIUS longe diversam sententiam in hoc loco quæsit, nempe hanc: de quibus me pluribus agere verbis nil attineat, sed satis sit ipsam foederis formulam e tabulis perscriptis repetitam proponere, vel rem gestam narrare ipsis tabularum verbis. Sed ea sententia ut ex græcis verbis extricetur, perspecte monuit, aut in verbo ποιῆσθαι, aut in διαλύσεις videri vitium inesse, ac fortasse legendum ποιῆσθαι τῇν

ἢν ἀφῆγγον. Possis & τὴν διήγησιν suspicari. Nobis non
 quet: sed quidquid sit, haud satis emendatè h.l. græca,
 t vulgo leguntur, utique videntur. Ceterum de his *Pa-*
is legibus cum Antiocho conclusæ conf. lib. XXI. c. 14. &
 CXII. 7.

CAPVT XXVI.

Cap. XXVI.

Vers. 2. Μὴ διέναι βασιλέα. Volgo μὴ διέναι δὲ βασι- *Vers. 2.*
 έα. Delevimus particulam δὲ, quam nescimus jam an ha-
 eat Bav. Vrsinus certe in Notis, ubi hæc verba repetit,
 on agnoscit. Pro verbo διέναι, in simillima re, est διά-
 εν XXII. 15, 3.

Vers. 5. Ἐκχωρεῖτω δὲ πόλεων καὶ χώρας ***. — „Po. *Vers. 5.*
 ybii locus in exemplari non est integer: suppleri autem
 otest ex Livii versione, quæ habet ita: [XXXVIII. 38, 4.]
excedito urbibus, agris, viciis, castellis cis Taurum mon-
em usque ad Tanaim amnem, & a valle Tauri usque ad ju-
ra, qua in Lycaoniam vergit.“ VRSINVS. — Pro Ta-
 iaum autem apud Livium *Halyn* esse legendum, jam olim
 nonuerunt eruditissimi viri.

Vers. 6. ἐξαγαγέτω μηδέν. Mendose ἐξαγ. μὴ δὲ Bav. *Vers. 6.*

Vers. 7. τῶν ἐκ τῆς Εὐμένους. τοὺς ἐκ τῆς Εὐμ. Bav. *Vers. 7.*
 ivius: *ne militem, neu quem alium ex regno Eumenis re-*
ipito.

Vers. 8. εἰ δὲ τινες - - μετὰ δυνάμεώς εἰσιν Ἀντιόχου. *Vers. 8.*
 ivius: *si qui earum urbium cives, qua regno abscedunt,*
um rege Antiocho intraque fines ejus regni sunt. — Ibid.
 ποκαδιστάτωσαν correxit Casaub. quemadmodum paulo
 ante καδιστάτωσαν scriptum est consentientibus libris. Men-
 lose ἀποκαταστήτωσαν Vrsin. in contextu, & ἀποκαταστα-
 ήτωσαν in Notis. ἀποκαταστισάτωσαν Bav. quod, si mo-
 lo η pro ι ponas, fuerit aoristus primus imperativi, regu-
 ariter formatus. ἀποκαταστατήτωσαν voluit Reiskius, ab
 ποκαταστατῶν, restituere.

Vers.

Verf. 9. *Verf. 9.* τοῖς τε Ῥωμαίοις. Vtique τοῖς δὲ malimus cum Reiskio. — *Ibid.* ἐκ τῆς Ἀντιόχου βασιλείας. Livius: qui ex regno Antiochi apud Romanos sociosque sunt, iis jus abundi manendique esto.

Verf. 11. *Verf. 11.* καὶ Θόαντα. Duo hæc verba defunt Bav. & videntur etiam defuisse Vrſini codici, suppleta ab editore ex Livio l. c. & ex Polyb. XXI. 14, 7. — *Ibid.* Εὐβουλίδαν. Εὐβουλίδα h. l. Bav. conf. Polyb. l. c. — *Ibid.* Χαλκιδεῖς. Χαρυιδεῖς Bav. de cuiusmodi permutatione literarum λ & ρ diximus ad cap. 23, 1. — *Ibid.* τῶν Αἰτωλῶν ὅσοι κοινὰς εἰλήφασιν ἀρχάς. — „κοινὰς ἀρχάς non satis placet. Novi rem publicam, novi rem communem; sed communes magistratus ne a Latinis quidem dicuntur. Num itaque legendum ὅσοι οἴκοι παρελήφασιν ἀρχάς?“ REISKIUS. — Nos quidem in vulgato adquiescendum putamus: &, quod si emendatione esset opus, ista quidem non satis commoda videtur.

Verf. 12. *Verf. 12.* καὶ τοὺς ἐλέφαντας τοὺς ἐν Ἀπαμείᾳ πάντα. Livius: elephantos tradito omnes, neque alios parato. Sicut verf. 13. repetitur ἀποδότω δὲ, sic & h. l. a Polybio repetitum fuisse videtur: si quis tamen putaverit, illud ex verf. 11. huc quoque satis commode referri posse, cum eo non magnopere contendemus. Sed non prætereundum id, quod de hoc Polybii loco DRAKENBORCHIVS ad Livium XXXVIII. 38, 8. monuit, mendosa videri verba ἐν Ἀπαμείᾳ, quæ prorsus ignorat Livius. — „Απαμεία, inquit, hoc tempore erat in ditione Romanorum, - - quomodo igitur Antiochus elephantos, qui Apamææ erant, Romanis nunc tradere potuisset?“ — Etiam Appianus Syriac. c. 38. nude & sine exceptione scribit: παραδοῦναι δ' ἐλέφαντας ὅσους ἔχει. In msstis nostris Polybianis sic erat: καὶ τούτους ἐκπλεύσαντας τοὺς ἐν Ἀπαμείᾳ. cf. XXXI. 12, 11. & Appian. Syr. c. 46.

Verf. 13. *Verf. 13.* Ἀποδότω δὲ καὶ τὰς ναῦς τὰς μακρὰς - - μηδ' αὐτὸ πολέμου ἔνεκεν, οὗ αὐτὸς κατ'ἀρχήν. Sic & in contextu habet VRSINVS, & in Notis repetiit, ubi in lo-

cum

eum sic est commentatus: „Et hic quoque locus haud scio an integer sit. Liviana certe versio Polybii verba in totum non exprimit, quæ sic habet: *tradito & naves longas, armamentaque earum: neve plures, quam decem naves aduarias, nulla quarum plusquam XXX remis agatur, habeto: neve monerem ex belli causa, quod ipse illaturus sit.* Vox ἐλαυνόμενον ad Livii *aduarias* videtur referenda: siquidem *aduariæ*, quod remis *agerentur*, dictæ sunt. Suspicio autem, abundare apud Livium *plusquam*; & pro, *monerem ex*, legendum esse, ut in veteribus libris, *minorem ea*: & ut latina versio cum Polybiana sententia conveniat, repono pro *ea*, *eas*; deleta voce minorem.“ — Hæc Vrsinus. Ceterum de hoc loco, & de Livii a Polybio dissenso confer quæ copiose commentati sunt Livii interpretes ad XXXVIII. 38, 8. In loco, qui non satis planus mihi visus est, versionem latinam Casauboni verbote- nus tenuimus, licet a græcis tam Vrsinianis, quam nostris, discrepantem. In græcis quid sit μηδ' αὐτὸ πολέμου ἕνεκα, quod Vrsinus habet, prorsus non capimus. Intelligeremus, si esset μηδ' αὐτοῦ πολέμου ἕνεκα, *ne ipsius quidem belli causa*. Placuit vero Bavarici codicis scriptura, incommodam vocem prorsus ignorantis, μηδὲ πολέμου ἕνεκα, *ne belli quidem causa*, quod scilicet bellum ipse illaturus esset. Nam *si ab aliis esset ipse bello laceratus*, tum, quemadmodum ex foederis formula (infra v. 24.) *jus ei erat bellum gerendi*; sic etiam ex eadem formula *ad repellendum bellum jus ei erat pluribus*, quam aliis foedere cautum fuit, *navibus uti*, teste Appiano in Hist. Syriac. c. 39. apud quem formula foederis de navibus ita sonat: Ναῦς δὲ καταφράκτους ἔχειν δυῶδεκα μόνας, (sic ille, non δέκα,) αἷς ἐς τοὺς ὑπηκόους πολέμου κατάρχειν πολέμου δὲ καὶ πλείοσι χρῆσθαι. REISKIUS, postquam monuit, & Polybium & Livium, utrumque corruptos hoc loco circumferri, de medicina tamen non desperandum ait, & utrique scriptori sic satis commode mederi posse putavit, si apud Polybium legeretur: μηδὲ τριακοντάκων δέχεται.

ἐλαυ-

Verf. 13. *ἐλαυνόμενον, μὴδ' ἐλαττον, πολέμου ἕνεκεν, οὐ αὐτὸς κατάρχει. [μὴδ' ἐλάττονα, putamus, scribere voluit. κατάρχει ex vulgata lectione retinuit, quæ ferri posset, si præcederet οὐ ἂν κινέας. sed, cum ἂν ignorent libri, præstat haud dubie κατάρχει, quod dedit Bav. & firmat usus Polybii. Participium ἐλαυνόμενον cohærere ait cum πολέμου ἕνεκεν.]* Livium vero sic sanandum censuit: *Tradito Et naves longas, armamentaque earum, neve plures quam decem habito: naves æstuarias nullas plusquam triginta remis agat, neve minorem ex belli causa, quod ipse illaturus erit.* Hæc Reiskius. Nobis enucleatius nunc discutere rem totam non vacat, quam doctioribus acutioribusque viris judicandam relinquimus.

Verf. 14. *Verf. 14. τοῦ Καλυκάδου ἀκρωτ.* Sic corrigendum ex Livio monuit Vrsinus in Notis, in cujus tamen contextu (ex nonnullis Livii exemplaribus) receptum est Καλυκάδρου. Mendose Καλυκάδμου mssti. Veram scripturam adoptavit Casaub. Livium si sequamur, post Καλυκάδου intercidisse dicemus καὶ Σαρπηδόνας. Præterea, alios si audiamus omnes veteres scriptores, suspicari licet, ita scriptum reliquisse Polybium τοῦ Καλυκάδου ποταμοῦ, καὶ Σαρπηδόνας (vel Σαρπηδονίου) ἀκρωτηρίου. Sed refragantur Liviani codices, ex quorum consensu Calycadnus h. l. non fluvius, sed promontorium est: *neve navigato citra Calycadnum, neve Sarpedonem, (alii Sarpedonium) promontoria.* Et cum Livio Appianus facit, Syr. c. 39. ὅρον μὲν Ἀντιόχῳ τῆς ἀρχῆς εἶναι δύο ἄκρας, Καλυκάδον τε καὶ Σαρπηδόιον, καὶ τάσδε μὴ παρακλεῖν Ἀντιόχου ἐπὶ πολέμῳ.

Verf. 16. *Verf. 16. Ὅσα δὲ οἰκίαι.* Perperam οἰκίαι Bav. Livius: *sedes ædificiaque.* — *Ibid. ὡς καὶ πρὸ τοῦ τὸν πόλεμον ἐξεγεγεῖν.* Livius: *quo jure ante bellum fuerunt, eo Rhodiorum sociorumve sunt.*

Verf. 17. *Verf. 17. καὶ εἴ τι ἀπελήφθη ἀπ' αὐτῶν.* In eandem sententiam Livius: *si quid ablatum est, id conquirendi - - jus item esto.* Quo minus opus fuerat, ut ἀπελήφθη vellet

REISKIUS, quod ita exposuit: „*si quid ab ipsis* (Rhodiis, Verf. 18. sub initia belli Antiochici ditione excedentibus, cum secum ferre nequirent) *derelictum est, id nunc requisitum ipsis reddatur*. Quamquam fatemur, & commodam hanc ipsam sententiam esse, & ἀπελείφθη habere Bav. (apud quem tamen nullus error frequentior, quam vocalium εἰ & η permutatio,) & ipsam illam scripturam δὲ αὐτῶν, quam habet idem Bav. facillime, ut sæpe alias, oriri potuisse ex ὑπ' αὐτῶν, quod requiri utique videtur, si ἀπελείφθη præferas. — *Ibid.* ἀναζητηθῆν recte edd. & sic ora Bav. sed in contextu Bav. perperam ἀναζητηθῆναι. — *Ibid.* ὁμοίως ὡς καὶ πρὸ τοῦ πολ. Monente Reiskio inserui particulam ὡς, quæ aberat ab edd. & msstis.

Verf. 19. — „Verba Ῥωμαίοις ἀρίστου videntur delenda, ut nata e scholio, quod aliquis videtur ad Ἀττικοῦ adscripsisse ad hunc modum: τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις ἀρίστου.“
REISKIUS. — Immo vero Ῥωμαίοις ad verbum δότω pertinet, & diserte adjicitur hoc nomen, ut distinguatur summa Romanis danda, ab ea quæ Eumeni, qui paulo post nominatur, pendenda erat. Familiaris autem Polybio est istiusmodi verborum trajectio. — *Ibid.* μὴ ἔλαττον δ' ἐλάτω &c. In ora Bav. h. l. notatur: ὅρα πόσον ἐστὶ τὸ ἐλάττον. Commodius vero eadem illa verba μὴ ἔλαττον - - Ῥωμαϊκῶν π'. signis parentheses fuissent inclusa, sicut factum video a Livii editoribus. — *Ibid.* καὶ τοῦ σίτου φ καὶ μ. Livius: *Est tritici quingenta quadraginta milia modiorum*. Possit, si opus esset, in græcis vocabulum μεδίμνους per ellipsin subintelligi, de qua ellipsi diximus ad V. 1, 11. Sed quoniam ante dictum est de argenti talentis, putamus hoc loco omitti commode non potuisse vocem μεδίμνους. Et quoniam ceteroquin hoc ipso loco manifeste desiderantur verba nonnulla in msstis, simul hoc cum aliis intercidisse putemus, repositumque velimus καὶ τοῦ σίτου φ καὶ μ μεδίμνους.

Verf. 20. Ἀποδότω δὲ Εὐμένει τάλαντα τινά. Verf. 20. In Bav. quemadmodum in Vrsini codice nil aliud legitur, Polybii Histor. T. VII. Hh nisi

Verf. 20.

nisi καὶ τοῦ σίτου φ καὶ μ. τνθ' ἐν ἔτεσι &c. Livius post illa verba, *tritici quingenta quadraginta millia modiorum*, hæc habet: *Eumeni regi talenta trecenta quinquaginta intra quinquennium dato; Et pro frumento, quod æstimatione fiat, talenta centum viginti septem.* Hinc Vrsinus, suppleto defectu, ita edidit: *Εὐμένει τάλαντα τνθ'.* quod tenuere posteriores editiones, & ipsum per se etiam satis erat, quoniam ex initio verf. præc. referri huc & mente repeti verbum *δοῦναι* poterat. In Notis autem plura quædam verba supplevit Vrsinus, in hunc modum: *Δότω δὲ. Εὐμένει τῷ βασιλεῖ τάλαντα τνθ'.* Nobis *Ἀποδοῦναι* placuit, quod in eadem re positum est lib. XXI. 14. 6. conf. hoc cap. vf. 11. & 13. De numero autem *τνθ'.* id est *CCCLIX*, duplex dubitatio existit. Primum enim incommodat adjectus majori numero numerus *novemarius*, quem & Livius ignorat, & qui facit, ut tota summa, intra quinque annos pendenda, non facile in *quinque* pensiones æquas dividi potuerit. Itaque videndum, an delenda sit litera θ'. quæ tamen quo pacto quove errore huc irrepsit, difficile fuerit dictum: nam ea quidem erroris origo, de qua ad cap. 25, 4. dictum, hoc loco obtinere non potuit. Deinde, cum ex pacis conditionibus a L. Scipione latis & a S. P. Q. R. confirmatis, *quadringenta talenta* Eumeni solvere Antiochus debuerit; (Polyb. XXI. 14, 6. Liv. XXXVII. 45.) cur nunc non nisi L. vel LIX. super CCC. memorantur? An quod his contentum se fore professus sit Eumenes? (conf. verf. seq.) At exceptionem nullam fecerant legati Antiochi, sed conditiones omnes inierant: & quod verf. 21. subjicitur, contentum esse velle Eumenem, id ad solum pretium frumenti videtur pertinere, quod accipere se velle Eumenes profitetur, prout ab ipso Antiocho est æstimatum. Verior itaque ratio ea videtur fuisse, quod sicut Romanis de 15000 talentorum summa, 500 statim fuerant pendenda, 2500 post confirmatam a senatu populoque pacem, denique reliqua demum 12 millia intra 12 annos, sic Eumeni, de 400 talentorum summa, quinquaginta præsentia

a sint soluta, ut nonnisi 450 superessent, intra quinque
unos pendenda, quorum nunc in hujus foederis perscri-
ptione fuit mentio facienda.

- *Ibid.* κατὰ τὸ ἔτος. Idem hoc valet ac κατ' ἑκάστου
τος vers. præc. Sed sicut ibi ad κατ' ἑκάστου ἔτος adjici-
tur numerus χίλια, sic non dubitamus, quin h. l. quoque
numerus talentorum, quotannis pendendorum, fuerit ad-
dictus. Fuerit autem is numerus 6. id est LXX. Itaque
it 6 κατὰ τὸ ἔτος, aut κατὰ τὸ ἔτος 6. scripsisse Polybium
statuimus.

Ibid. τῷ ἐπιβαλλομένῳ καιρῷ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις. ἀπὸ
τῶ δὲ καὶ τοῦ σίτου &c. Sic in Notis hæc verba, quasi
eodem modo in contextu expressa essent, repetiit Vrsinus.
In contextu autem ita habet: τῷ ἐπιβ. καιρῷ, καὶ τοῖς Ῥω-
μαίοις ἀποδόνῳ καὶ τοῦ σίτου. nulla interposita post Ῥωμαίοις
stinctione. Hinc Casaubonus, quem secuti sunt ceteri
littores, deleto commate post καιρῷ, post Ῥωμαίους ora-
tionem distinxit ita: τῷ ἐπιβ. καιρῷ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπο-
δόνῳ καὶ τοῦ σίτου &c. Latinam interpretationem Casau-
bonus eandem dedit, quam & nos verbotenus tenuimus.
In græcis Casauboni nihil mutavimus, nisi quod post ἀπο-
δόνῳ conjunctionem δὲ inferuimus. Quod si tunc animum
invertissemus ad codicis Bavarici scripturam, quæ haud
ibi eadem in Vrsini codice fuit, tacite ab editore mu-
ta; non dubitasset aliter constituere hunc locum.
Impe sic est in codice nostro: καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἀποδόνῳ
σι, καὶ τοῦ σίτου &c. Vnde effici debebat: τῷ ἐπιβαλ-
λόμενῳ καιρῷ, ᾧ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἀποδόνῳσι. καὶ τοῦ
του (scil. τῷ Εὐμένεσι ἀποδόνῳ) καὶ τῷ βασι-
λεὶ &c. Sententia eadem, quam in versione latina, con-
textui subjecta, præeunte Casaubono expressimus: *eodem*,
et Romanis, tempore pendito. Post καιρῷ repetendum
nomen relativum ᾧ, quod a terminatione illius vocabuli
at absorptum. De verbo ἐπιβαλλομένῳ, satisne sa-
tis sit, manere posse dubitationem intelligimus; quod
a notione (*conveniente, congruente, adveniente tempore*)

in passiva forma vix aliàs invenitur. Reiskius sic legendum censuit: κατὰ ἔτος, τῷ ἐπιβάλλοντι καιρῷ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις, ἀποδότη, quod ita interpretatur, *agris annuis pensionibus, eo tempore, quo eum (Antiochum) Romanis quoque suum res dependere oportet, dependat.*

Verf. 21. *Verf. 21. ἀποδότη δὲ καὶ τοῦ σίτου.* Delenda esse ex codicis Bav. præscripto verba ἀποδότη δὲ, monuimus ad verf. præc. Percommode verbum ex superioribus hic subintelligitur. Est autem τοῦ σίτου idem ac ἀντὶ τοῦ σίτου, vulgatissima ellipsi, ubi de emendo, vendendo, de solvendo pretio, de rebus inter se permutandis agitur. Sic & recte Livius, *pro frumento*, est interpretatus. Frumentum in natura, ut ajunt, debitum Eumeni erat: (XXI. 14, 6.) at ille pro eo, quoniam ita cuperet Antiochus, numeratam accipere pecuniam velle se profitetur, & quidem eo pretio fore contentum, quod ipse Antiochus jam statuerat. — *Ibid. τάλαντα ρκζ'.* Sic recte Casaub. cum Bav. Et consentit Livius: *talenta centum viginti septem.* Perperam Vrsinus & in contextu & in Notis, *τάλαντα ρκξ'.* *Ibid. ἃ συνεχώρησεν. οὗς,* quod habent mss̃ti, ortum est ex confusione literæ α & diphthongi ου, ob figura similitudinem; de qua confusione, in omnibus operis Polybiani reliquiis frequenter occurrente, monuimus ad I. 75, 5. T. V. p. 324. Conf. Adnot. ad III. 35, 2. X. 7, 5. 14, 15. 18, 13. 44, 1. XVIII. 5, 9. &c. — *Ibid. γάζαν εὐαρστούμένην ἑαυτῷ.* Vocabulum γάζαν suspectum esse hoc loco, privatim nos monuit vir eruditissimus. Et fatemur, utique insolitam esse in hujusmodi connexionē: nec tamen melius quidquam occurrit. γάζα, ex Hesychii Suidæque interpretatione, est θησαυρός, πλοῦτος, ἢ οἱ ἐκ τῶν πολίων (vel πόλεων) φερόμενοι φόροι, ἢ τὰ τίμια. Quarum significationum etsi nulla est, quæ accurate convenire huic loco videatur, neutiquam tamen Reiskii probare rationem possumus, qui *horreum frumentarium* interpretatus est, & nescimus quo pacto totam phrasin in alienissimam sententiam detorsit; mutatis primo ad lubitum græcis verbis, quæ in

in hunc modum constituit, & συνεχώρησαν Εὐμένη λαβεῖν κατὰ γὰρ εὐαρεστουμένην αὐτῷ, tum adjecta interpretatione, quæ ne sic quidem videmus quo pacto obtrudere Polybio potuerit: „*Et in speciebus annonariis* (Reiskii sunt verba) *tantum, quantum, si ad æs redigatur, æquipolleat, ex ipsius Antiochi æstimatione, talentis 127. Et præterea drachmis 1280.* quæ est paulo plus quam sexta pars talenti. Quæ (talenta 127. cum excessu, non in ære, sed in speciebus ipsis annonariis ab Antiocho Eumeni repræsentanda) *recepit Antiochus Eumeni liberum facere, ut quocunque ex horreo, quod ipsi videatur Et accommodatissimum sit, suscipiat.*“ — Deceperat Reiskium vulgata lectio Εὐμένη, quæ (ut in scholio monuimus) ex Vrsini ingenio erat nata, cum Εὐμένης daret uterque codex msstus; cum qua scriptura convenit etiam quod sequitur αὐτῷ, quod mendosum foret & cum αὐτῷ omnino permutandum, nisi nominativus Εὐμένης præcessisset.

Verf. 22. Ομήρου δὲ π. δίδωται. Numerum obsidum utique non prætermittitur videri debet Polybius, qui in prævia pactione, inter L. Scipionem & legatos Antiochi inita, illum non neglexit, XXI. 14. 8. Et h. l. disertè Livius: *obsides Romanis viginti dato.*

Verf. 23. Ἐὰν δέ τι διαφωνήσῃ. — „*Si quid desiderabitur, quod solutum non sit, adeoque adhuc debeatur.*“ Verf. 23. Verbum διαφωνεῖν est proprium trapezitarum: quorum in commentariis cum æs relatum vel persolutum a debitore non concordat cum expenso seu mutuo dato, sed illud deficit, hoc superat, dicitur τὸ χρέος διαφωνεῖν. Inde translatum est ad codicillos militares, in quibus nomina scripta cum vivis & præsentibus non consentiunt, sed plura nomina sunt inscripta quam capita adsunt. Atque ex eo intelligitur rarissimus hujus verbi usus, pro desiderari, cum de mortuo dicitur, vel expirasse, nullus usquam esse: cujus usus exempla collegit Wesseling. ad Diodor. Sic. T. I. p. 280.“

REISKIUS.

- Verf. 25. *Verf. 25.* πόλεων τούτων μὴ ἐχέτω τὴν κύριαν αὐτοῖς, nempe, si illas bello devicerit: quod Livius his verbis significat, quæ & in Polybii versione Casaubonus adoptavit, *dum ne quam urbem belli jure teneat.* Perperam πύριαν αὐτοὶ Bav. pro αὐτοῖς.
- Verf. 27. *Verf. 27.* Cum ἐκ' αὐτῶν ἐξέστω esset editum, Reiskius ἐκ' αὐτοῖς ἔστω suavit. Sed restituta codicum verissima scriptura, ista emendatione supersedere possumus.
- Verf. 28. *Verf. 28.* Μινούκιον. Corrupte Μένιον Bav. Livius XXXVIII. 39. *Ab rege qui exigerent jussurandum, profecti Q. Minucius Thermus & L. Manlius, qui tum forte ab Oroandis rediit.* 'Οροανδέων correxit Vrsinus, cum 'Ορόαν mutilata voce darent mss. conf. ad cap. 25, 7.
- Verf. 30. *Verf. 30.* καλεῦν πάλιν πλεῖν αὐτὸν εἰς Πάταρα. Quo spectat illud πάλιν, nescimus. Susplicati eramus παραπλεῖν. Livius: *scripsit ut Patara extemplo profiscisceretur;* perinde ac si παραχρήμα, παραυτίκα aut ejusmodi quid legisset in suo exemplo Polybii. — *Ibid.* ναῦς διαπρήσαι. Livius *conclideret cremaretque;* & mox: *quingaginta τεῖσας ναυες aut concidit aut incendit.* — Est quidem καταπρήσαι usitatus, sed nec διαπρήσαι ab usu & ratione certe linguæ græcæ alienum. REISKIUS. — Conf. XXXI. 12, 11. & Adnot. ad Appian. Syr. c. 46.

Cap.
XXVII.

CAPUT XXVII.

- Verf. 1. *Verf. 1.* κατὰ τὴν Ἀπάμειαν &c. De hoc cap. confer Livium XXXVIII. 39. — *Ibid.* ἀπέδωκαν. Susplicati eramus ἀπέδειξαν. Sed nihil temere mutaverimus.
- Verf. 2. *Verf. 2.* Ὅσαι μὲν τῶν αὐτονόμων πόλεων πρότερον ὑπέτελουν Αντιόχῳ φόρον. Post πρότερον fortasse comina ponendum esse, notavit Gronov. nempe ut cohærerent illa, τῶν αὐτονομ. πόλεων πρότερον, *quæcumque urbes olim liberæ fuissent.* Facile patiamur; id unum monemus, posse urbem αὐτόνομον esse, id est, *suis legibus uti,* & tamen regi cuidam vicino annuum stipendium pendere. — *Ibid.* ταύτας μὲν ἀπέλυσαν τῶν φόρων. τὸν φόρον Bav. & Vrsini
codex:

codex: „quam lectionem (ait VRSINVS) si retineamus, ταύταις pro ταύτας erit scribendum, quod non ita placet.“ — Vers. 2.
 conf. XXI. 9, 9. & Lexic. Polyb. De re confer Appian. Syr. c. 44. quem & Vrsinus ad h. l. laudavit. — *Ibid.* ταύταις ἐπέταξαν. ταύταις, quod & maluerat Reiskius, restitimus ex Bav. pro vulgato ταύτας. ἐπέταξαν recte ed. Casaub. & seqq. cum Bav. & sic etiam in Notis (ex suo putamus codice) citavit Vrsinus, in cuius contextu perperam ἐπέταξαν est expressum.

Vers. 4. Κολοφωνίους δὲ τοὺς τὸ Νότιον οἰκοῦντας. Vers. 4.
 Quamvis diserte Livius scripserit: *nominatim praterea Colophoniis, qui in Natio habitant, & Cymais, & Mylasenis, immunitatem concesserunt*; tamen non opus erat, ut Κολοφωνίους Vrsinus infereret, nisi id (quod dubitare licet) suo in codice invenit. *Notium* oppidum, Colophoni vicinum, a Colophoniis habitatum; de quo copiose egit Cellarius Orb. Ant. III, 3. p. 78sq. conf. Liv. XXXVII. 26. *Ibid.* Μυλασσεῖς. Est hoc in contextu Vrsini, unde propagatum in ceteras editiones: recte, nisi quod fortasse præstiterat Μυλασσεῖς, simplici litera sibillante, quam scripturam tenuimus XVI. 24, 6sq. ubi vide notata, & conf. Drakenb. ad Liv. XXXVIII. 39, 9. VRSINVS vero ad nostrum Polybii locum notat: „Μυλασσεῖς, pro Μυλασίους, corrupte erat in exemplari.“ — Nempe *Milesios* huc invexerant Livii editores, invitis quidem codicibus. Vrsini codex, si Μυλασσεῖς habuit, (non Κολασσεῖς, ut Bav.) confirmat recentiorum Livii editorum emendationem, qui *Mylasenis* ibi, pro *Millesenis* vel *Milesenis*; quod dabant codices, posuerunt. De *Milesiis* mox seorsim loquitur Livius, quemadmodum Polyb. vers. seq.

Vers. 5. Κλαζομενίους δὲ καὶ δωρεὰν προσέδωκαν. Vers. 5.
Clazomeniis, super immunitatem, & Drymussam insulam dono dederunt. — *Ibid.* Δρύμουσαν. Accentum tenuimus, quem habent codices. Vocale m pro o, quæ erat in msstis, jam Casaubonus ex ora Vrsini adoptaverat. VRSINI ad hunc locum est adnotatio huiusmodi: „In exem-

- Verf. 5. plari erat *Δρομουσσα*; [at in Bav. certe *Δρόμουσαν*, ut in contextu Vrsini.] Stephanus tamen habet *Δρυμουσσα*. Sed five *Drymussa*, five *Dromussa* placeat, duplex *σσ* omnino retinendum. Liviani veteres libri habent *Dromisa*, propiore ad *Dromussam* Polybianam scriptura. — Confer quæ ad Livium notarunt interpretes, & ad Thucyd. VIII. 31. *Ibid.* διὰ τοὺς πολέμους. — „Possunt Antiochici esse: magis tamen animus propendet ad credendum, Philippi- cos hic designari, quos in superioribus sæpissime *πολεμους* appellarat.“ REISKIUS. — Nobis videtur διὰ τοὺς πολέμους legendum, *propter bella, per bellorum tempora*. *Ibid.* Non post νῆσον, sed post ἐξεχώρησαν prætermis- sum est, five compilatoris five librarii alicujus culpa, id quod de *Iliensibus* h. l. Livius haud dubie ex Polybio inferuit: & *Iliensibus Rhoeteum & Gergithum addiderunt, non tam ob recentia ulla merita, quam originum memoria: eadem & Dardanum liberandi causa*.
- Verf. 6. *Verf.* 6. χίους δέ. Caret δὲ Bav. male. — *Ibid.* ἐν παρήχοιντο. Adsentimur Reiskio, aut *παρέρχοντο* esse legendum, aut *παρέσχοντο*.
- Verf. 7. *Verf.* 7. Φωκαεῦσι recte Casaub. & seqq. cum Bav. Φωκεῦσι Vrsini.
- Verf. 8. *Verf.* 8. Λυκίας καὶ Καρίας τὰ μέχρι Μαιάνδρου ποταμοῦ. Conf. XXII. 7, 7. & XXIII. 3, 7. Verba ista τὰ μέχρι Μαιάνδρου, in quæ & h. l. & c. 7, 7. consentiunt libri, utique genitivum casum ante se poscebant. Quare si *Λυκίαν* quis tenendum putet, non nos quidem magno- pere refragabimur, cum Lyciæ nulla pars (quod sciamus) ultra Mæandrum fuerit sita: sed certe καὶ Καρίας τὰ με- χρι &c. omnino requirebatur. Livius hoc quidem loco conjunctim ait, *Lycia & Caria data usque ad Mæan- drum amnem*: sed lib. XXXVII. c. 56. (qui locus respon- det illi Polybii XXII. 7, 7.) de utraque regione separatim sic tradit: *Rhodiis Lycia data* . . . *Ea quoque his pars da- ta Cariæ, quæ propior Rhodum insulam trans Mæandrum nempe respectu Phrygiæ) est*. Cariæ enim longe quidem maxima

maxima pars inter Mæandrum & mare erat sita; & hæc Rhodiis data: alia pars ultra Mæandrum, Phrygiam & Lyciam versus. conf. Cellar. Orb. Antiq. III. 3. p. 99. — *Ibid.* πλὴν Τελμισσοῦ. Correxuit hoc Casaubonus, cum Τελμισσοῦ hoc loco habuisset Vrsinus consentientibus mssis; sed mox. vers. 10. in Τελμισσός conveniunt omnes. *Telmessus*, Carizæ urbs maritima, quam Lycizæ alii accensent, differt a Termesso vel Telmesso, mediterranea urbe Pisidizæ, cujus mentio supra facta est c. 18, 2.

Vers. 8.

Vers. 9. τὰ προσροῦντα τούτοις Mendose τὰ προσροῦν τούτοις. Vers. 9.

Vers. 10. Μουσούς, οὓς πρότερον αὐτὸς παρασκευάσατο. Vers. 10.
In Notis Vrsini, ubi hæc verba repetuntur, est αὐτοῦς pro αὐτός. Bavaricus nil mutat. Ceterum, cum ad hunc locum REISKIUS hæc notaverit: „Errore, an consilio, Livius hic a scripto discesserit, an aliud in suo codice habuerit, non liquet: vertit enim, *Myſiam, quam Prusias rex ademerat, ei restituerunt.*“ — miramur, de ipsa græca dictione, quam hoc loco habemus, nihil notasse virum doctissimum. Verba ista, οὓς πρότερον αὐτὸς παρασκευάσατο, Casaubonus sic vertit, *quos prius ipse subegerat*; insolita utique verbi παρασκευάζομαι notione, cujus nallum aliud nec apud Polybium, nec apud alium quemquam græcum scriptorem, reperire exemplum nobis licuit. Scimus, παρασκευάζεσθαι nonnumquam esse *sibi comparare aliquem amicum, conciliare sibi hominem, subornare aliquem adversus alium*; quarum notionum exempla ex Demosthene collegit idem Reiskius noster in Indice Græcitat. Demosth. *Yed pro subigere* nusquam meminimus usurpatum. Igitur vertenda ista verba erant: *quos jam antea ipse sibi conciliaverat, sibi adjunxerat.* Sed quoniam *Prusiam* h. l. commemoravit Livius, quem omnia sua in his rebus a Polybio accepisse novimus, facile credimus, sicut infinitis locis partim misere corruptam, partim mutilatam Polybii orationem nobis transmiserunt codices, qui has Eclogas de legationibus continent, sic hoc pariter loco vel corrupta esse

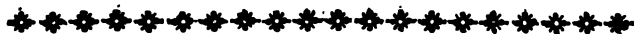
Vers. 10. vel defecta græca, quibus utimur. Quod Vrsinus in Notis ad eundem hunc locum ait, apud Livium fortasse *Prufiam*, pro *Prusias*, esse legendum; in eo (ut monuit Drakenb. ad Livium) operæ Plantinianæ peccasse videntur, & fortasse *Prusid* vel *Prusæ* scriptum Vrsinus voluerat; quod tamen & ipsum, ut perspicte idem docet Drakenborchius, neutiquam expedit difficultatem. Ipsa potius Polybii verba vitiosa suspicatus est idem doctus Livii editor: qui, rem confectam fore, ait, si pro αὐτὸς legere liceret Προυσίας, vel ὁ Προυσίας: sed id quidem nimis temerarium videri, ultro fassus est. Nos, donec meliores codices, si qui in rebus humanis supersunt, certiora docuerint, rem in suspensio relinquendam putavimus.

Vers. 11. *Vers. 11. τῶν δὲ παρ' Ἀντιόχου.* Perperam δὲ caret Bav. — *Ibid. εἰς σύγκλητον.* Sic editi omnes, & eodem modo repetiit Vrsinus in Notis. Sed rescribe omnino εἰς τὴν σύγκλητον, quod perspicue habet Bav.

Vers. 12. *Vers. 12. Σχεδὸν δέ.* Sic rectissime Casaub. & seqq. cum Bav. σχεδόν τε Vrsinus, minus recte. — *Ibid. τὰ πρὸς τοὺς Γαλάτας ἀσφαλίσασθαι. ea, quæ ad Galatas spectarent, in tuto locare.* Pertinet huc, quod Livius ait XXXVIII. 40. *Regulis Gallorum leges, quibus pacem cum Eumene servarent, dixit; denunciavitque, ut morem vagandi cum armis finirent, agrorumque suorum terminis se continerent.*

Ad hoc cap. 27. libri XXII. pertinet Fragmentum illud, quod exhibuimus in *Spicilegio Reliquiarum ex Polybii libro XXII.* Tom. V. p. 41 seq.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

L I B R I XXIII.

R E L I Q V I A S.

CAPVT I.

Lib. XXIII.
Cap. I.
Vers. 1.

Vers. 1. Μετὰ τὴν ἐν τῇ Κομπασίῳ τῶν ἀνδράπων ἐκάναι-
ρσιν. Intelligi haud dubie illa cædes debet,
de qua dictum est XXII. 23, 2. ubi vide notata. Quis-
nam vero locus sit τὸ Κομπάσιον, in quo cædem factam
ait, haud liquet. Fortasse vici nomen, ubi fuerunt castra
Achæorum, ad quorum castrorum portam, ut Livius nar-
rat XXXVIII. 33. cædes illa Spartanorum fieri coepta est.
In nomine nil variant libri, nec hic, nec cap. 7, 6. ubi
eadem res repetitur. Ceterum apud neminem alium scri-
ptorem, quod sciamus, ac ne apud Pausaniam quidem in
Laconicis, vestigium ullum illius nominis reperitur; apud
unum Aristophanem in Avibus vers. 1125. memoratur Προ-
ξενίδης ὁ Κομπασεύς, ut notatum a Gronovio ad oram sui
libri videmus, quod tamen parum huc facit. E Stephano
Byzantino nihil subsidii hic peti potest, quoniam intercidit
ibi quidquid inter duo nomina, Κελαΐθρα & Κόρακος πέτρα,
fuerat interjectum. Argumentum hujus eclogæ apud Li-
vium nusquam ex professo tractatum reperimus; sed lib.
XXXIX. 36, 3, ubi ejusdem cædis fit mentio, *Compasii*
nomen latere suspicati sunt interpretes in verbis illis, quæ
vulgo sic leguntur, *cædem primum ad conflictum fa-*
ciant

Etiam eorum, qui a Philopomene ad causam dicendam evocati venissent: quorum interpretum rationem suo calculo comprobavit Reiskius.

Verf. 2. *Verf. 2. ἐξεπορίσατο* cortexit Casaub. *ἐξεπορήσατο* Vrsin. cum mssis. — *Ibid.* Δεπίδου. Μάρκου Ἐλευθίου Bav. Consulatum gessit *M. Lepidus* A. V. 567. Conf. notanda ad verf. 4.

Verf. 3. *Verf. 3. πεχειρικέναι.* Mendose *πεχειρηκέναι* Vrsin. cum mssis.

Verf. 4. *Verf. 4. Εὐθὺς ὁ Φιλοποίμην πρεσβυτὰς καταστήσει τοὺς περὶ τὸν Νικόδημον τὸν Ἠλεῖον.* Et hæc legatio, prætor Philopomene ab Achæis Romam missa, & illa quæ Alexandriam missa est, (verf. 6.) referendæ videntur ambæ ad A. V. 568. Nam anno 569. demum (vide ad cap. 6, 1.) & *Nicodemus* hic *Eleus*, & legati Alexandriam missi, legationem renunciant Achæis, (cap. 7, 5. & cap. 9.) paulo ante quam Q. Cæcilius, qui eodem anno Roma in Macedoniam missus erat, (cap. 6, 6.) ex Macedonia in Peloponnesum advenisset. (cap. 10, 1.) Itaque quod modo (verf. 4 hujus cap. 1.) de *M. Lepidi* Consulatu dictum est, de extremo tempore consulatus ejus intelligendum videtur: & inde ab hoc *Verf. 4.* ad oram exempli nostri adscribi debuit *A. V. 568. Ol. 148. 2.* idemque annus adscribendus deinde reliquæ narrationi, usque cap. 4. extr.

Verf. 6. *Verf. 6. ὁ παρ' ἡμῶν πατήρ.* Nisi frequentissimus Polybii usus, (de quo vide notata ad III. 9, 2.) ita ferret, ut præpositio *παρ'*, cum genitivo casu constructa, prorsus abundare videri possit, & idem valeat atque nudus genitivus; facile probaremus REISKII rationem, quæ & nobis ipsis ac putamus & aliis hujus loci lectoribus per se in mentem venerat, literas *παρ* vel *πρ*, cum lineola horizontali superne imposita, scriptas in vetusto aliquo exemplari fuisse pro *πατήρ*; ad quod compendium scripturæ quum alius sive superne sive ad oram vocabulum ipsum *πατήρ* adnotasset, ortam inde esse eam scripturam, quam hodie codices msssti præferunt *ὁ παρ' ἡμῶν πατήρ.* — *Ibid.* Πρωτοτέλης

Σαπ.

Σωσιτέλης, per sigma initio vocis, scribendum contendit Reiskius. — *Ibid.* Σικυνώνιοι. Σικυνώνιος Bav. Sed recte pluralem e suo putamus codice expressit Vrsinus, nam & Theodoridas Sicyonius fuit, ut discimus ex XXIX. 8, 6.

Vers. 7. ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν. An hoc dicit, Philopoe- *Vers. 7.*
menem amicitiam cum Ptolemæo renovasse *pro Achæis*,
id est, *nomine Achæorum*, quemadmodum *vers. 6.* ait, le-
gatos iurjurandum præstitisse *pro Achæis*, id est; *nomine*
Achæorum? An perperam, ex præcedenti versu, nunc
iniquo loco repetita illa præpositio est; quæ sane, si abes-
set, a nemine desideraretur? An ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν scri-
bendum, ut voluit Reiskius?

Vers. 8. ὑποβαλὼν ὁ πρεσβυτής, *ad ea quæ ab aliis* *Vers. 8.*
erant proposita subiecit, respondit, in vicem ipse exorsus est.
conf. ad I. 80, 1. & ad XI. 22, 10. — *Ibid.* τῆς περὶ
τοῦ ἵππου. τῆς deest ed. Vrsi. & msstis, adjectum a Ca-
saubon.

Vers. 9. βαλεῖν ἐφ' ἵππου. In latina versione adice *Vers. 9.*
omissam interpretationem duarum posteriorum vocum, *equo*
insidentem. Possis & ἐφ' ἵππου suspicari, *ex equo ja-*
culantem feruisse vel confecisse taurum. In ora Bav. ad h.l.
hæc scripta verba: Ζήτει ἐν τοῖς περὶ Κυνηγίας. Fuit nem-
pe hic unus ex illis titulis, per quos distributa erant Ex-
cerpta ex græcis Historiarum scriptoribus iussu & auspiciis
Constantini Porphyrogeniti Imperatoris confecta. περὶ Κυ-
νηγίας citat Valesius in Præf. ad Excerpta de Virt. &
Vitiis.

CAPUT II.

Cap. II.

Vers. 1. Κατὰ τὴν Βοιωτίαν &c. De statu Aetolorum *Vers. 1.*
per ea tempora confer Lib. XX. cap. 4 sqq.

Vers. 3. διὰ τὸ πλείους εἶναι τοὺς καχέοντας τῶν εὐπρό- *Vers. 3.*
πων. — „Mireris, τοὺς καχέοντας opponi τοῖς εὐπρόροις.
Sunt aliâs οἱ καχέοντες, seditiosi, inquieti, quibus præiens
rerum ratio displicet, exulcerati animis erga rempublicam;
vulgo, male contenti. Vide ad p. 179, 13. [Nempe ad II.
41, 9.

Verf. 3. 41, 9 monuerat Reiskius, *καχεξίαν simultatem, dissensiones, atque odia* denotare, sicut apud Diodor. T. II. p. 569, 22. ubi perperam vulgo interpres. *pravam administrationem* reddiderat.] Sed universe est *καχεξία pravus habitus, corruptela* pervagata sive per animum & voluntatem, sive per rem cujusque familiarem; ut hic loci *καχεξία* sunt *κατὰ τὰ χρήματα*, quibus *res domestica afflicta & pessumdata est*, & quibus propterea expedit, novas tabulas & eversionem reip. spectare." REISKIUS. — Gemina Reiskio jam notaverat CASANBONUS ad I. 9, 3. ubi, postquam monuit, *καχεξίαν & καχέκτας* dici de *hominibus seditiosis, quorum animi alienati sunt a presenti statu republicæ, qui rempublicam in factiones dividunt*, (conf. Strab. lib. XIV. p. 675.) monuit deinde, *τοῖς καχέκταις* a Polybio h. l. opponi *τοῖς εὐπόροις*, quia miserorum & obceptorum est proprium, non acquiescere præsentibus, cupiditate tabularum novarum & novæ divisionis agrorum. Confer Valef. ad XX. 6, 1. Sententiam perspecte Casaubonus hoc loco in versione expressit, quam verbotenus tenuimus.

Verf. 4. *Verf. 4. τὸν Ζεύξιππον.* Confer lib. XVIII. cap. 26.

Verf. 5. *Verf. 5. καὶ τοὺς ἄμ' αὐτῷ Φυγόντας.* Mendose *τοὺς ἄμΦ' αὐτῷ* Vrsin. *τοὺς ἄμΦ' αὐτῶν* Bav. quod ex *τοὺς ἄμΦ' αὐτὸν* corruptum videri poterat; quod ipsum quidem ferri posset, eadem notione ac *τοὺς περὶ αὐτὸν*, nisi adjectum esset *Φυγόντας*, quod participium ante cum his verbis præcedentibus cohæret, nam ad sequentia certe, *εἰς οὐσίαν*, referri non potest. Incommode autem & contra sermonis usum hoc dictum fuerit *τοὺς ἄμΦ' αὐτὸν Φυγόντας*. Itaque, quoniam *αὐτῷ* habet Vrsinus, *τοὺς ἄμ' αὐτῷ* scripsisse Polybium suspicati sumus. Amat autem illum usum præpositionis ἄμα scriptor noster. Monuerat jam GROMOVIVS in Notis editis: „Lege *ἄμ' αὐτῷ*, aut *ἄμΦ' αὐτόν*.“ — *Ibid.* *εἰς τὴν οὐσίαν* recte Casaub. & seqq. *οὐσίαν* h. l. Vrsin. cum mssis; sed iidem mox verf. 9. in *οὐσίαν* consentiant.

Verf.

Vers. 6. κατακρυχθῆναι, per præconem edici, promulgari; probum verbum, quod nullo modo sollicitari, nedum loco moveri debuerat. Quare non magis probamus στήριχθῆναι, quod suasis Reiskius, quam κατακρυχθῆναι, quod ex Casauboni ingenio vulgatum ad hunc diem erat. *Ibid.* ἃς ἦσαν πρότερον αὐτοῖς ἔτι ὑπογεγραμμένοι. Vrsinus in Notis sic citavit hæc verba, ἃς ἦσαν αὐτοὶ ἔτι πρότερον &c. Quam verborum seriem probans tenensque Reiskius, improbavit quidem αὐτοὶ, quod ex Vrsini ingenio in editiones omnes erat propagatum, & αὐτοῖς ex msstis restituendum monuit; sed ἔτι πρότερον in ἔτι πρότερον, anno superiori, mutandum censuit: haud sane absque veri specie; (conf. ad III. 107, 4. & 114, 6.) & videndum erit, annon, servata verborum ferie, in quam cum Vrsini contextu consentit Bavaricus codex, pariter ἔτι pro ἔτι reponendum sit. — *Ibid.* πρὸς τινὲς ὑπογράφειν, eodem REISKIO interprete, est diem alicui dicere, præscribere litem & crimen, de quo judicandum erit sitne reus, an insons, „ὑπογράφειν, ait, est idem atque προγράφειν, programme publice proposito, seu tabulis promulgatis, sese ferre iudices, in causa iudicio suo agitanda super hoc vel illo crimine.“ — ERNESTVS ἦσαν ὑπογεγραμμένοι probarant interpretatus est, putamus eadem sententia, qua Casaubonus vertit *condemnatio Zeuxippi cui ante subscripserant*: sed veremur, ne in græco sic oportuerit αἷς, non ἃς. Fortasse satis fuerit: *sententias*, vel *condemnationes*, quas jam ante contra illos perscripserant, vel, *scripto consignaverant*. Sed in loco ceteroquin etiam vel mutilo vel male adfecto, ne de eis quidem, quæ sana fortasse supersunt, certum iudicium ferri potest. Hianti suspensæque orationi nescimus quo pacto mederi posse Reiskius putavit, si mox *vers. 8.* pro Ταῦτα δὲ, Ταῦτα δὲ legeretur.

Vers. 8. Φάσκοντες εὐ δύνασθαι. Sic recte Casaub. cum *Vers. 8.* Bav. Perperam Φασκ. δὲ εὐ δύν. Vrsin.

Vers. 9. τὴν τῶν Βοιωτῶν προέβασιν. — „Forte τὴν *Vers. 9.* κατὰ (vel περὶ) τῶν Βοιωτῶν προέβ. *quam in Boeotos* (vel *de*

de Boeotis) sententiam significarunt scripto.“ REISKI
Ibid. κατάγειν. Corrupte κατά γῆν Bav.

Verf. 10. Verf. 10. τοῦ μὲν διὰ στρατοπέδων. μετὰ στρατοπέδων
maluit Reiskius; idemque τὴν ἔφοδον probavit, scil.
τοὺς Βοιωτοὺς, vel ἔξοδον, nempe κατὰ τῶν Βοιωτῶν. I
cabulum ἔξοδος enim, ait, in hac re est usitatus.

Verf. 12. Verf. 12. ἀλωγώρησαν correxit Casaub. ὀλωγώρη. Verf. c
msstis.

Verf. 13. Verf. 13. ἀποτιθεμένου. — „ἀποθεμένου,
potius ἀποθεμένου.“ REISKIUS. — In ista con
xione necessaria videtur hæc emendatio. — Ibid.
ρύσια. Vide Adnot. ad IV. 53, 2.

Verf. 15. Verf. 15. ἔλαχε *. — „Forte ἐκείλοντο τῶν Μυ
χου θρεμμάτων καὶ τῶν Σίμωνος. Boeoti comprehendeb
greges Myrrichi & Simonis; qui Megarenses fuisse vid
tur. De nomine Myrrichi adhuc dubito: aliàs Μώρον
novi græcum nomen.“ REISKIUS. — Verbum ἔλα
quum quid sit quod intercidit nesciamus, sollicitare nos
dem non ausimus. Ceterum Boeoti nobis fuisse viden
quorum pecora ab Achæis (impetrata a prætore Philop
mene potestate per vim res repetendi) sunt abacta.

Verf. 16. Verf. 16. Εἰ μὲν οὖν ἡ σύγκλητος. Correxuit hoc Verf.
ἡ μὲν οὖν σύγκλ. absque ei dabant mssti.

Verf. 17. Verf. 17. οἷ τε Μεγαρεῖς ἐπέσχον τὰ ρύσια, διαπρεσβ.
σαμένων * τοῖς συναλλάγμασιν. Casaubonus, asterisco i
ρύσια posito, quem nos post διαπρεσβ. reposuimus, h
versionem latinam subiecit: Tum & Megarenses, legati
missa super contrahibus quos habebant Achæi cum Bo
tis, violentam rerum repetitionem inhibuerunt. REISKI
vero: „Post ρύσια, ait, videtur Ἀθηναίων deesse. Me
renses inhibebant violentam rerum repetitionem, Α
niensibus intercedentibus, & reconciliationem gratiæ in
Megarenses, qui foederati Achæorum erant, cum Bo
tis, efficientibus.“ — Cur Athenienses huc investos
doctus voluerit, non satis videmus causæ. Megaren
inter Achæos & Boeotos mediū habitantes, olim c
Achæ

Achæis, dein cum Boeotis, ad extremum rursus cum Achæis societate atque foedere erant conjuncti, ut docet Polyb. XX. 6. Itaque hoc videtur dixisse Polybius, *Μεγαρεσibus operam suam interponentibus, compositas esse Boeotorum cum Achæis lites.* Ac fortasse tali quodam modo supplendus orationis defectus: οἱ τε Μεγαρεῖς ἐπέσχον τὰ ῥύσια, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀμφοτέρους, *legatis missis ad utroque, καὶ τῶν Βοιωτῶν τὸ ἱκανὸν πεποιημένων τοῖς συναλλάγμασιν, ὅς ποσquam Boeoti satisfecerint contraclibus.*

Vers. 17.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 2. Καθ' οὗς καιροὺς &c. Vide XXII. 7, 7. & *Vers. 3.* Λυκίοις recte Casaub. cum Bav. Λυκαίοις Vrsin. — *Vers. 5.* οὐκ εὐκαταφρόνητος. Perperam οὐκ ἂν καταφρόνητος Bav. conf. c. 2, 14. — *Vers. 7.* τὰ μέχρι. confer duo loca paulo ante citata, & quæ ibi notavimus. De adjiciendo isto articulo monuit etiam Reiskius.

Vers. 179.

Vers. 9. Forte, vestigia sequendo codicis Bavarici, legendum Μεγάλης δ' οὔσης σπουδῆς καὶ παραλλαγῆς; aut σπουδῆς ἐκ τῆς παραλλαγῆς.

Vers. 9.

Vers. 10. οἱ Λύκιοι διελέγοντο. — REISKIUS: „Aut *Vers. 10.* οἱ Λύκιοι legendum, quod Casauboni interpretatio subjicit, aut τοῖς Ῥοδίοις, & Lycii sunt subaudiendi. Cum autem in concionem Rhodiacam progressi Lycii auderent cum Rhodiis, ut pares cum paribus, de societate belli agere.“ — Λύκιοι, juxta Casauboni interpretationem corrigendum esse in græco, monuerat etiam Gronovius. — *Ibid.* περὶ συμμαχίας. Perperam περὶ ναυμαχίας Bav. sed continuo tenore ibidem adjectum (quod in margine haud dubie fuerat scriptum in exemplari) ἦτοι περὶ συμμαχίας. — *Ibid.* εὐφάτις τὴν ἐκατέρων αἰρεσιν, sententiam utrorumque patefecit, in lucem produxit, clare aperuit. Vltus est eodem verbo Noster XXX. 8, 1. de literis interceptis, & apertis, in lucem productis. Sic Paulus Apostolus I. ad Corinthi.

Polybi Hist. T. VII.

II

rinth:

de Boeotis) sententiam significarunt scripto." REISKIUS. *Ibid.* κατώγειν. Corrupte κατὰ γῆν Bav.

Verf. 10. *Verf.* 10. τοῦ μὲν διὰ στρατοπέδων. μετὰ στρατοπέδων maluit Reiskius; idemque τὴν ἔφοδον probavit, scil. ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς, vel ἔξοδον, nempe κατὰ τῶν Βοιωτῶν. Vocabulum ἔξοδος enim, ait, in hac re est usitatius.

Verf. 12. *Verf.* 12. ὠλυγώρησαν correxit Casaub. ὠλυγρ. Vrf. cum msstis.

Verf. 13. *Verf.* 13. ἀποτιθεμένου. — „ἀποταθειμένου, aut potius ἀποθεμένου." REISKIUS. — In ista connectione necessaria videtur hæc emendatio. — *Ibid.* τὰ ρύσια. Vide Adnot. ad IV. 53, 2.

Verf. 15. *Verf.* 15. ἔλαχε *. — „Forte ἐκαλάβοντο τῶν Μυρρίχου θραυμάτων καὶ τῶν Σίμωνος. Boeoti comprehendebant greges Myrrichi & Simonis; qui Megarenses fuisse videntur. De nomine Myrrichi adhuc dubito: aliàs Μάριχος novi græcum nomen." REISKIUS. — Verbum ἔλαχε, quum quid sit quod intercidit nesciamus, sollicitare nos quidem non ausimus. Ceterum Boeoti nobis fuisse videntur, quorum pecora ab Achæis (impetrata a prætore Philopœmene potestate per vim res repetendi) sunt abacta.

Verf. 16. *Verf.* 16. Εἰ μὲν οὖν ἡ σύγκλητος. Correxit hoc Vrsinus. ἡ μὲν οὖν σύγκλ. absque εἰ dabant mssti.

Verf. 17. *Verf.* 17. οἳ τε Μεγαρεῖς ἐπέσχον τὰ ρύσια, διαπρεσβουσαμένων * τοῖς συναλλάγμασιν. Casaubonus, asterisco post ρύσια posito, quem nos post διαπρεσβ. reposuimus, hanc versionem latinam subjecit: Tum & Megarenses, legationis missa super contrahētibz quos habebant Achæi cum Boeotis, violentam rerum repetitionem inhibuerunt. REISKIUS vero: „Post ρύσια, ait, videtur Ἀθηναίων deesse. Megarenses inhibebant violentam rerum repetitionem, Atheniensibus intercedentibus, & reconciliationem gratiæ inter Megarenses, qui foederati Achæorum erant, cum Boeotis, efficientibus." — Cur Athenienses huc invehctos vir doctus voluerit, non satis videmus causæ. Megarenses, inter Achæos & Boeotos medii habitantes, olim cum Achæis,

Achæis, dein cum Boeotis, ad extremum rursus cum Achæis societate atque foedere erant conjuncti, ut docet Polyb. XX. 6. Itaque hoc videtur dixisse Polybius, *Megarensibus operam suam interponentibus, compositas esse Boeotorum cum Achæis lites.* Ac fortasse tali quodam modo supplendus orationis defectus: οἱ τε Μεγαρεῖς ἐπέσχον τὰ ῥύσια, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀμφοτέρους, *legatis missis ad utroque, καὶ τῶν Βοιωτῶν τὸ ἰκανὸν πεποιημένων τοῖς συναλλάγμασιν, & postquam Boeoti satisfecissent contractibus.*

Vers. 17.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 2. Καὶ οὐκ καιροῦς &c. Vide XXII. 7, 7. & *Vers. 3.* Λυκίοις recte Casaub. cum Bav. Λυκαίοις Vrsin. — *Vers. 5.* οὐκ εὐκαταφρόνητος. Perperam οὐκ ἂν καταφρόνητος Bav. conf. c. 2, 14. — *Vers. 7.* τὰ μέχρι. confer duo loca paulo ante citata, & quæ ibi notavimus. De adjiciendo isto articulo monuit etiam Reiskius.

Vers. 18.

Vers. 9. Forte, vestigia sequendo codicis Bavarici, legendum Μεγάλης δ' οὔσης σπουδῆς καὶ παραλαγῆς, aut σπουδῆς ἐκ τῆς παραλαγῆς.

Vers. 9.

Vers. 10. οἱ Λύκιοι διαλέγοντο. — REISKIUS: „Aut οἱ Λύκιοι legendum, quod Casauboni interpretatio subji- cit, aut τοῖς Ῥοδίοις, & Lycii sunt subaudiendi. Cum au- tem in concionem Rhodiacam progressi Lycii auderent cum Rhodiis, ut pares cum paribus, de societate belli agere.“ — Λύκιοι, juxta Casauboni interpretationem corrigendum esse in græco, monuerat etiam Gronovius. — *Ibid.* περὶ συμμαχίας. Perperam περὶ ναυμαχίας Bav. sed continuo tenore ibidem adjectum (quod in margine haud dubie fuerat scriptum in exemplari) ἦτοι περὶ συμμαχίας. — *Ibid.* ἀφ' ὧς τὴν ἐκατέρων αἰρεσιν, sententiam utrorumque patefecit, in lucem produxit, clare aperuit. Vñus est eo- dem verbo Noster XXX. 8, 1. de literis interceptis, & aper- tis, in lucem productis. Sic Paulus Apostolus I. ad Co-
Polybi Hist. T. VII. II rinth.

Vers. 10.

rinth. 4, 5. ὁ κύριος φωτίζει τὰ κρυπτά τοῦ σκότους. ad quem locum vide quæ a Raphelio (in Annot. ad N. T. e Polyb.) & a Wetstenio notata sunt. Commodissime vero Suidas φωτίζειν interpretatur εἰς φῶς ἄγειν, δξαγίλλαν; adjecto exemplo, quod, cum auditorem ipse non nominaverit, Polybio nos quidem vindicandum putemus. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι νομίσαντες ἤδη τὸν καιρὸν παραδιδόναι φωτίζειν τὸ κατὰ τὴν ἐντολὴν ἀπόβητον. *Romani existimantes permittere jam tempus, ut enunciaretur arcanum quod in mandatis habebant.* Habes verbum Polybianum φωτίζειν, & dictionem τὸν καιρὸν παραδιδόναι, simillimam illi quam XXII, 24, 9. habuimus, τῆς ὥρας παραδιδούσης. Quare istud fragmentum suo loco adjici poterit Polybii Fragmentis Grammaticis, Tomo V. hujus edit. a nobis collectis.

Ibid. Post Λύκιοις utique deesse aliquid putemus cum Casaubono & Reiskio: v. c. ἐξέφαινον οὗτοι (nempe οἱ Λύκιοι) τὴν ἐαυτῶν γνώμην, ut suspicatus est Reiskius, aut similem aliquam sententiam.

Cap. IV.

CAPVT IV.

Tituli hi sive Argumenta Eclogarum, quæ partim deinde ipsæ exhibentur, partim etiam prætermisæ sunt, videntur fuisse monita, præscripta amanuensi ab eo, qui conficiendis colligendisque his Eclogis præfuit, ut sciret amanuensis quasnam historię Polybianæ particulas in harum Eclogarum numerum referre deberet. (conf. cap. 5, 4. extr.) Per errorem deinde ipsi hi Tituli pro Eclogis sunt transcripti.

In Nota ad IV. 1 seqq. lin. 4. p. 253. pro Argumentum Legat. XLI. corrige, Argumentum Legat. XL.

Cap. V.

CAPVT V.

Vers. 2.

Vers. 2. καὶ οἱ ῥηθέντες ὑπ' ἀμφοτέρων λόγοι &c. Hinc intelligitur, gravem illam ac notabilem *Lycortæ orationem*, quam Livius exhibet XXXIX. 36 sq. non esse pro more hujus scriptoris ex ipsius ingenio fictam, sed ex Polybio, cujus pater Lycortas ille fuerat, depromptam.

CAPVT

CAPVT VI.

Cap. VI.

Vers. 1.

Vers. 1. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, *Olympiade* XLVIII, ut discimus ex cod. Bav. Vide cap. 4, 1. Ceterum conf. Liv. XXXIX. 24. e quo etiam ipsam annum, quo hæ legationes Romam sunt missæ, discimus, nempe Appio Claudio Pulcro, M. Sempronio Tuditano Coss. id est A. V. 569.

Ibid. διασαφoῦντες τὸν ἐξοδιασμὸν τοῦ Φιλίππου τῶν ἐπὶ Θράκης πόλεων. Casaubonus: *de Thraciis oppidis per vim a Philippo tributum pendere coactis asturi.* Quem ecutus Ernestus in Lexic. Polyb. ἐξοδιασμὸν interpretatus est *exactionem tributi*: prorsus contra usum, si quid vilemus, sermonis & contra analogiam. πρόσοδοι sunt *reditus*; ἐξοδοί, *expensæ, sumtus*: hinc ἐξοδιάζειν, *expendere, mpendere, erogare. dispensare.* Quæ notio prorsus contraria est ei, quam vocabulo ἐξοδιασμός, ab illo verbo proxime derivato, adfingunt. Aliter, & rectius, ut videtur, Livius l. c. *querelas legatorum Eumenis dixit de Thraciis oppidis per vim occupatis.* Nempe vocabulo ἐξοδιασμός, quod quidem nescimus an apud alium, præter nostrum, scriptorem occurrat, eadem notione uti Polybius videtur, tque ἡ ἐξοδία *expeditio*: ut vertendum fuerit, *denunciandis expeditionem a Philippo adversus Thraciæ oppida susceptam.* Nescimus, an in eadem sententia Reiskius fuerit, um legendum censuit τοῦ Φιλ. κατὰ τῶν ἐπὶ Θρακ. nulla directæ interpretatione: sed præpositio κατὰ utique supplenda nobis quoque videtur.

Vers. 2. ἀναφέροντες correxisse videtur Vrsinus. Co. Vers. 2. ex certe Bav. mendose ἀνέφερον habet.

Vers. 3. Ἀθαμῶνες. Ἀθαμανεῖς Bav. Idem in accusativo casu Ἀθαμανοὺς dedit XXII. 8, 6 & 10. & in genit. Ἀθαμανῶν constanter. conf. ad XVIII. 19, 4. Stephanus yzantinus, ut jam alias monuimus, cum Livio & Strabone nullam aliam formam hujus nominis gentilis novit, si ei Ἀθαμῶνες. — *Ibid.* Idem Bav. corrupte Παρβαγοί ibet pro Παρβαβοί, & Φάρκονες pro Φάσκοντες. —

Ibid. — „Si Livium sequimur, videtur post *Θερ/αλοι* ex-
cidisse *Μάγνητας*. Sed nil deest: *Magnetes* nomine *Thes-*
salorum continentur.“ REISKIUS.

Verf. 5. *Verf. 5.* παρὰ τοῦ Φιλίππου. τοῦ caret Bav.

Verf. 6. *Verf. 6.* Τιβέριον Σεμπρώνιον. Vide Liv. XXXIX.
24 extr. Satis ne vero causæ habuerit Vrsinus ex Livio
Polybium corrigendi, an contra ex Polybianis codicibus
Claudius fuerit apud Livium reponendus, addubitare lice-
bit. Verum tamen *Tib. Sempronium* rursus in eadem le-
gatione nominat idem Livius lib. eod. cap. 33. Ceterum,
quisnam intelligi debeat *Tib. Sempronius*, non magis ad-
paret, quam quis *Tib. Claudius*. Appium Claudium anno
sequenti in Græciam legatum missum videbimus cap.
12, 4.

Verf. 7. *Verf. 7.* Συνέβαινε τοὺς Αἰνίους &c. Anonymum hoc
Fragmentum non dubitavimus ad Polybium auctorem cum
Vrsino & Casaubono referre. Adjiciendos autem puta-
vimus *Μαρωνίτας* ex cap. 13, 9. Add. Livius XXXIX.
24. & Polyb. hoc lib. cap. 11, 2 & 4. coll. cap. 6, 2.

CAP V T VII.

Cap. VII.

Verf. 1. *Verf. 1.* Verba ὡς μὲν, ad integritatem orationis ne-
cessaria, cum prætermisisset Vrsinus, adjecimus ex codice
Bav. — *Ibid.* ἐδηλώσαμεν correxit Vrsinus. Bavarius
certe corrupte ἐλόσαμεν habet; adjicit autem hæc duo
verba, *Φησὶν ὁ Πολύβιος*. De re vide cap. 1, 4 & 6. —
„Ad hoc Fragm. vide Diodor. Sic. T. II. p. 622. Fragm.
13. quod hujus est compendium; & Liv. XXXIX. 33.“
REISKIUS. — Locus, quem ex Livio citavit vir doctus,
pertinet ad cap. 11 seq.

Verf. 2. *Verf. 2.* κατὰ τὸν ἀνεστῶτα χρόνον. Nempe A. V.
569. quo Q. Cæcilius legatus in Macedoniam missus est.
Vide cap. 6, 6. & Adnot. ad c. 6, 1. adde cap. 10, 1. &
de temporis ratione confer etiam notata ad cap. 1, 4. —
Ibid. Ἀριστάνου. Ἀριστένου h. l. Bav. Sed deinde recte
in Ἀρίσταρχος consentit. Conf. ad XVII. 1, 4. — *Ibid.*
Duo

Duo verba, πρέσβεις ἤλθον, desiderantur in' msstis, ex ingenio suppleta ab Vrsino.

Vers. 3. ἐξαπεστάλκει δὲ καὶ. Rectius *punctum minus* *Vers. 3.* ante hæc verba fuisset positum, & litera minuscula scriptum verbum ἐξαπεστ. quoniam hæc cohærent cum eo, quod præcedit, οἳ τε παρὰ Πτολ. — *Ibid.* τόκων. Mendose τόμων Bav.

Vers. 4. παρὰ Σελεύκου, a Seleuco Philopatore, qui *Vers. 4.* eodem anno patri Antiocho Magno in Syriæ regnum successerat,

Vers. 5. Νικόδημον τὸν Ἡλεῖον correxit Vrsinus ex cap. *Vers. 5.* 1, 4. Νικόνομον h. l. mssti, & τὸν Ἰλιον cod. Vrsin. τὸν Ἡλιον Bav. — *Ibid.* τοὺς τε βήθέντας. τοὺς τηρηθέντας Bav.

Vers. 6. τῇ τῶν τειχῶν καθαιρεσει, καὶ τῇ καταλύσει *Vers. 6.* τῶν ἐν τῷ Κομπασίῳ διαφθαρέντων. — „Vide Plutarch. vit. Philopoem. & Pausan. p. 542. cujus pæne totus liber septimus, quo Achaica exsequitur, huc pertinet, & has contentiones Lacedæmoniorum cum Achæis mirifice illustrat, per quas Græciæ vires fractæ, nervi incisi, sublata denique libertas ipsa & omnis extincta est pristina gloria. καθαιρεσει est ab Vrsino profectum, cujus in codice exaratum erat συντρέσει. unde colligo, Polybium dedisse: καὶ τῇ τῶν τειχῶν σὺν τοῖς τέλεσι καὶ τῇ πολιτείᾳ (vel καὶ τοῖς νόμοις) καταλύσει, καὶ τῷ φόνῳ τῶν ἐν τῷ Κομπασίῳ διαφθαρέντων. Causas irarum a Romanis adversus Achæos conceptarum ex injuriis civitati Spartanæ datis vide p. 1187, 20. [c. 12, 2.] & apud Livium XXXIX. 33. cujus hæc sunt verba: *simul Lacedæmoniis deplorantibus moenia diruta, abductam plebem in Achaiam & venundatam, ademptas, quibus ad eam diem civitas petisset, Lycurgi leges.* Erant Spartæ quatuor τέλη, seu ordines: hi designantur verbis σὺν τοῖς τέλεσι. vid. p. 1194, 4. [XXIV. 1, 6.] De cæde vid. p. 1173.“ [XXIII. 1, 1.] REISKIVS. — Consulto ad verbum hæc transcripsimus, ut judicent, si qui sunt, quibus magis ea, quam nobis, probari

Verſ. 6. h̄ari poſſunt, Sed ſane *quatuor Lacedæmonis ordines*, qui τέλει ſunt dicti, nemo facile noverit: neque profeſſo huc ſpectant illa quatuor γένη, quæ Polybius dicit loco a Reiſkio citato, XXIV. 1, 6, quæ ſunt quatuor factiones, quæ per ea tempora Lacedæmone erant, conf. ib. cap. 4, 1-5. τέλει dicti ſunt *ſummi magiſtratus*, apud Lacedæmonios quidem præcipue, (vide Scholiaſt. Thucyd. I. 58. & Meurſ. Miſcell. Lacon. II. 4. & III. 7.) ſed & apud alios Græciæ populos, quod & ſatis ceteroquin notum, & ex profeſſo docuit Dukerus ad Thucyd. l. c. Itaque, ſi *σὺν τοῖς τέλει* hic ſcripſit Polybius, intelligendum de *magiſtratum* abrogatione. Sed difficile fuerit, deſperato loco certam adferre medicinam. *συντέλεις* quidem utique ne græcum quidem vocabulum eſt, pro quo *συντέλεια* oporteret, niſi plane alienum hoc eſſet ab auctoris ſententia. Uſinus, *καθαίρει* corrigens, Plutarchum ob oculos habuit, in Philopoem. p. 365. ſcribentem, τὰ δὲ τεῖχη καθαῖλαν. Eodem modo Pauſan. p. 542. & τεῖχη δὲ περιῆλε τῆς Σπάρτης idem p. 703. lib. VIII. c. 51. Et ipſe Polyb. c. 12, 3. τῶν τευχῶν περιηρημένων. Vocabulum τῇ καταλύσει quod adtinet, videri utique debet ad aliud quid, quod interciderit, potius referendum, quam ad τῶν καταφθαράντων. Et poſſis præcipue cogitare de *καταλύσει τῆς πολιτείας* vel *τῶν τοῦ Λυκούργου νόμων*. Poſſis vero etiam ad id referre, quod ait c. 12, 3. *καταλελυθαι τὴν τῆς πόλεως δύναμιν*. An de morte, de exitu eorum, qui ἐν τῷ Κομπασίῳ (conf. cap. 1, 1.) *interfeſſi ſunt*, accipi omnino idem nomen *κατάλυσις* poſſit, dubitare ſubit. Nam quod verbi cauſa X. 25, 3. τὴν διάλυσιν τοῦ τυράννου dixit, non eſt ea *cades* tyranni, ſed *deſtruſtio*, *euerſio* ac *dejeſtio de imperio*: & ἡ τοῦ Περσέως κατάλυσις non eſt *cades* vel *mors* Perſei, ſed *euerſio regni ejus*. Ceterum ad eundem hunc locum URSINVS: „Multa erant, inquit, in hoc Fragmento mendose ſcripta, quæ nos ita reſtituimus, ut emendari oportere exiſtimavimus. Itaque indicandis ſingulis correctionibus, brevitatſ cauſa, ſuperſedebo.“ — Nos, ne quia Reiſkii au-

orem

rem nobis velleret, conquerereturque, se de correctionibus ex ingenio factis judicare non posse, nisi librorum scriptura, quantumvis depravata, fideliter semper fuerit adnotata, discessionibus omnes codicis Bavarici ab impresso Vrsini exemplo, aut ab exemplo quod nostra praefert editio, diligenter adnotandas putavimus.

Vers. 6.

Ibid. οὐ μὲν ἄκυρόν τι ποιεῖν. Mendose ἄκυρόν τε Bav. Pro ποιεῖν vero, ποιοῦσι scriptum voluit Reiskius, quia praecessit δυσκαρτεστύνται. Sed eo magis ferendum videtur istud ἀνακόλουθον, quoniam etiam ipsa per se conjunctio ὅτι cum infinitivo nonnumquam constructa reperitur. De qua constructione diximus ad I. 4, 1. Tom. V. p. 138 sqq.

Vers. 7. Οὐδενός sua auctoritate edidit Casaub. οὐθ' *Vers. 7.* ἐνός vel οὐθενός Vrsin. cum msstis, quod teneri poterat, & saepe deinde occurrit. Vide rursus c. 8, 3. & 13. *Ibid.* οὐτω πως παρεπέμφθη. — „Hac ratione, eo facto, transmittebatur fere absque ulla animadversione, scil. Nicodemus, aut ejus oratio.“ REISKIUS.

Vers. 8. ἐστῆλθον. Sic Casaub. ἐσῆλθον Vrsin. *Vers. 8.* ἐπῆλθον Bav. non male.

Vers. 9. καὶ πλείω δέ. Aut πλείω esse legendum, aut *Vers. 9.* ad πλείους adjiciendum vocab. λόγους, monuit Gronov. Sed cum πλείους λόγους oportebat verbum ποιησαμένους, aut διαθεμένους, non διαλεχθέντας; quare priorem praetulimus rationem. Reiskius καὶ πλείω δὲ πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν maluerat.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Vers. 1. Ἀπαλλωνίδας ὁ Σικυώνιος. Sic c. 11, 6. *Vers. 1.* c. 12, 1. XXVIII. 6, 2. Nomen Ἀπολλώνιος familiarius erat librariis, unde prona a vero nomine aberratio.

Vers. 2. εἰς ἣν δίδεται. Sic scribendum Reiskius *Vers. 2.* nonuerat, cum δίδοντα dedissent superiores editiones cum msstis. — „Redit enim, ait REISKIUS, ad ἀρχαίαν, non

ad *χρήματα*.⁴ — Reiskio. obtemperavit in sua editione Ernestus, quem secuti sumus; nec tamen præcise damnemus *διδόνται*, quod haud ita incommode ad *χρήματα* referri posse videtur.

Verf. 3. *Verf. 3. μηδέν α.* Sic Bav. in contextu; sed idem in ora γρ'. *μηθ' ένα*, quod ipsum Vrsinus in contextu habet, & tenuere Casaub. & Gronov. non male. confer ad c. 7. 7. *μηδέν α* sua auctoritate rescripsit Ernestus, e cujus editione hoc in nostram est propagatum. — *Ibid. μηδ' ὅποιαν οὖν πρόφασιν.* Dele particulam οὖν, quam præter necessitatem & contra codicum fidem inseruit Casaub. Vide IV. 21, 6. 65, 3. V. 21, 7. &c. *μηδοποιαν* Vrs. *μηδ' ὅποιαν* distincte Bav.

Verf. 4. *Verf. 4. κατακατωκώτας* recte edd, *κατακατωκώτας* Bav. — *Ibid. ἔχειν. ἔχει* Bav.

Verf. 6. *Verf. 6. τοῖς τε βασιλεῦσι. τε* caret Bav. Sed *βασιλεῦσι* idem recte. *βασιλεῦσιν* Vrsin. ut sæpe aliàs ante consonam literam. — *Ibid. δημοκρατίας.* Perperam *ταῖς δημοκρατίας* Bav.

Verf. 8. *Verf. 8. ἀπειπάσθαι* recte Casaub. *ἀπειπάσθαι* Vrsin. *ἀπειπᾶσθαι* Bav.

Verf. 9. *Verf. 9. Κάσανδρος. κάσανδρος* Bav. Sed conf. cap. 13. 4 & 6. & Liv. XXXIII. 34. — *Ibid. ὅτι τε Πόπλιος.* Omnino ὅτι *Πόπλιος* rescriptum malimus cum Reiskio. De re confer XI. 6, 8. & Liv. XXVII. 23. ubi tamen non nisi in transcurso tangitur. — *Ibid. Σουλπίκιος.* *Σολπίκιος* Bav. non male, pro more Græcorum.

Verf. 10. *Verf. 10. κατὰ τὰς πρὸς Ῥωμαίους συνθήκας.* Cum in editionibus omnibus verba hæc, interfecto commate post *τῆς πόλεως*, cum sequentibus essent conjuncta; recte REISKIUS monuit, comma post *συνθήκας* esse reponendum. „Non enim Aetoli, inquit, ex pactis suis cum Romanis Attalo Aeginam tradebant, sed ex eo pacto Aeginam tenebant, &, quod penes eos erat, pro jure suo, Attalo eam vendebant. Locus, ad quem Polybius hic ablegat, ubi pluribus his de rebus exposuit, hodie desideratur.⁵

tur.“ — Polybii sententiam recte in versione latina jam expresserat Casaubonus.

Vers. 13. μηδένα rursus ex edit. Ernesti in nostram Vers. 13.
irrepsit. Rescribe μηδένα cum edit. superioribus &
msstis.

CAPUT IX.

Cap. XI.

Vers. 1. εισηχθη τὸ περὶ τοῦ Πτολεμαίου διαβούλιον. Vers. 1.
Proposita est consultatio de Ptolemaeo. Hoc dicere voluisse hoc loco Polybium, evincere utique videntur ea quæ sequuntur: & sententia hæc græce eis verbis, quæ posuimus, fuit exprimenda. Vulgatam scripturam παρὰ τοῦ Πτολ. sic interpretatus est Casaubonus: *profertur Ptolemaei decretum*; quæ interpretatio quidem speciem aliquam nanciscitur ex vers. 12. Sed διαβούλιον *consultatio, deliberatio* est, velut cap. 12, 6. & tantum non constanter aliàs.

Vers. 2. προκληθέντων. προσκληθέντων voluerat Reifkiius, scil. πρὸς τὴν ἐκκλησίαν. At haud dubie Lycortas ejusque legationis socii non exclusi fuerant a superiori deliberatione, & nunc demum intro vocati. Sed jam antea concilio interfuerant; nunc vero provocati sunt, ut legationem renunciarent. — *Ibid.* ἀπελογίσατο recte Casaub. & seqq. cum Bav. *εχρυσίε*. Perperam ἀπαλογήσατο Vrsini, — *Ibid.* In contextu quidem Vrsini prætermissa sunt verba παρὰ τῶν Ἀχαιῶν; in Notis vero, postquam ex codice suo protulit hunc locum VRSINVS eodem modo quo in Bav. legitur, scilicet *τίνα τρόπον καὶ δοῖεν καὶ λάβοιεν τοὺς ὅρκους παρὰ τῶν Ἀχαιῶν*, sic monuit: „Vel παρὰ τοῦ Πτολεμαίου legendum, vel *τίνα τρόπον καὶ λάβοιεν, καὶ δοῖεν τοὺς ὅρκους παρὰ τῶν Ἀχαιῶν*, scribendum.“ —

Vers. 4. βραχεία correxit Vrsini. Corrupte χαβρεία Vers. 4.
mssti.

Vers. 5. ἤρστο correximus. Mendose vulgo ἔρετο, Vers. 5:
ex solenni librariorum nostrorum errore, εἰ & η confundentium, — *Ibid.* ἀνανεωσόμενος. — „ἀνανεωσάμενος in

- aoristo: renovata enim jam dum erat ea foecetas, non renovanda." REISKIUS. — conf. *Verf.* 8. & cap. 1, 5.
- Verf.* 6. *Verf.* 6. In οὐδενὸς nunc consentiunt omnes; secus a paulo ante.
- Verf.* 7. *Verf.* 7. τὴν ἀλογίαν recte Cas. & seqq. cum Bav. τὴν ἀναλογίαν Vrsin. Sæpe eodem modo in eadem voce erratum. vide ad *vers.* 12, — *Ibid.* κατὰ τὰς τῶν κυρ. Perperam καὶ τὰς Bav.
- Verf.* 8. *Verf.* 8. ὁ παρὰ Πτολεμ. πρεσβευτῆς. Vide cap. 1, 5. *Ibid.* ὅτε ἀνενοῦτο. Mendose ὅτ' αὖ ἐνοῦτο Bav. ὅταν ἀνενοῦτο e suo codice citavit Vrsinus, quod ille in ὅταν ἀνενοῦτο mutavit, idque tenuere ceteri editores: male, quandoquidem ὅταν conjunctivum modum postulabat. Et ad vestigia scripturæ codicum & ad grammaticam rationem accommodatissimum utique censendum, quod & a Gronovio & a Reiskio adnotatum est, ὅτ' (vel ὅτε) ἀνενοῦτο.
- Verf.* 10sq. *Verf.* 10. ἀνανεοῖτο Casaub. & seqq. ἀνανέοιτο Vrsin. ἀνανέοιτο Bav. — *Verf.* 12. μεγάλην ἐφείλετο Φαντασίαν recte Casaub. cum Bav. ἐφείλετο Vrsin. — *Ibid.* ἀλογίαν. Rursus mendose ἀναλογίαν Vrsin. ut *vers.* 7. — *Verf.* 13. πρὸς τὸν Σέλ. πρὸς deest Bav.
- Verf.* 14. *Verf.* 14. διέδυσαν εἰς τὰς ἰδίας ἕκαστοι πόλεις. ἕκαστος Bav. — „Dixisset alius διελύθησαν, quod est usitatius, [sic & Noster IV. 86, 1.] aut διέδυσαν. Sed, si ἀναλύειν est *excedere* & *movere* [se] e loco, (est autem id frequentissimum) & καταλύειν, *aliquo concedere*, *alicubi considerare*, ubi subauditur ἑαυτὸν aut τὰς ἑαυτοῦ ἀποσκευάς, necesse quoque est, ut bene dictum sit διαλύειν pro *dissidere*." REISKIUS.

Cap. X.

CAPVT X.

- Verf.* 1. *Verf.* 1. τῆς πανηγύρεως ἀκμαζούσης. — „*Nemea* designare videtur, quia paulo post de *Argis* obsidio subjicit." REISKIUS. — Conf. II. 70, 4. V. 101, 5. & Adnot. ad X. 26, 1. — *Ibid.* ἤλθε Κόιντος Καικίλιος ἐκ Μανεδονίας. Ad verba, ἐκ Λακεδαιμονίας, quæ hic vulgo consen-

tientibus msstis legebantur, monuit GRONOVIVS: **Verf. 1.**
ut alienanda sunt hæc verba, quod in Latinis fecit in-
pres, aut corrigendum ἐν Μακεδονίᾳ, quam permixtio-
n alibi obtinuisse in hoc auctore scimus. — Nihil cer-
s hac emendatione. De re confer cap. 6, 5 seq. Eadem
e nomina perperam a librariis permutata inter se vidi-
s IV. 1, 5. IV. 29, 1. IX. 28, 1.

Verf. 2. ὁ Κόιντος ἐμέμφετο, Φάσκων αὐτοὺς **Verf. 2.**
ρύτερον. Quatuor postrema verba prorsus desiderantur,
diximus, in Bav. Vrsinus sic edidit: εἰσαλθὼν ὁ Κόιντος,
ἐμνηστο, Φάσκωντος αὐτοῦ βαρύτερον. In Notis vero ni-
ad h.l. adnotavit, Græca Vrsini quum tenuissent po-
tiores editores, Gronovius ad oram sui exempli sua ma-
adnotavit, ἐμνήστο pro ἐμμένητο legendum; perspete
το REISKIVS monuit: „Forte ἐμέμφετο, Φάσκων αὐ-
ῖς βαρύτερον. aut ἐμμένητο, τοῦ συνεδρίου Φάσκωντος αὐ-
ῖς βαρύτερον. mentionem favebat senatus Romani, censu-
eos (Achæos) nimis duriter ἐξ acerbe &c. Sed præ-
o priorem conjecturam. — Reiskii conjecturam, quæ
r se eximiam veri speciem habebat, confirmat id quod
codice Bav. de argumento hujus eclogæ alio loco legi-
t, quod supra cap. 4, 7. exhibuimus: Παρουσία Κοίντου
αὐτοῦ, καὶ μέμψις ὑπὲρ τῶν κατὰ Λακεδαιμόνα δια-
μένων. De re quæ hoc cap. agitur, confer Pausan. lib.
II. c. 9.

Verf. 3. ὁικονομημένοις correxit Gronov. ὁικονομουμένοις **Verf. 3.**
1. 2. Poteras pariter οἰκονομουμένοις corrigere.

Verf. 4. Ὁ δὲ Διοφάνης. De hoc confer XXI. 7, 3 seq. **Verf. 4.**

Verf. 6. Φυγαδικῶν. „Potest repeti ab εἰ Φυγαδικῶν **Verf. 6.**
1. ἄνδρες. Potest etiam a τὰ Φυγαδικὰ, quod malim,
baudiendo σώματα aut κτήματα.“ REISKIVS. — *Ibid.*
πὶ τὸ τοῦ Τίτου διάγραμμα. — „Opinor, significari διά-
γραμμα, quo T. Quintius Laconicæ oræ castella vicofque
fidem Achæorum tutelamque tradidit. Liv. XXXVII. 4.
31.] VRSINVS. — At in illo Titi decreto, apud Li-
um quidem, nulla fit *Messeniorum* mentio. De græca
scri-

Verf. 6. scriptura nihil monuit Vrsinus. In Bav. prorsus corrupte hæc scripta, πρὸς ἀλλήλους περιέλοι τευτὶ τὸ διάγραμμα. qua in scriptura lateat ne id ipsum quod Vrsinus edidit, an aliquid aliud, videant acutiores. Reiskius pro παρὶ, παρὰ, ob, propter, malle se dicens, nullam hujus conjecturæ rationem adjecit.

Verf. 8. Τοῦ δὲ Φιλ. Mendose Τοὺς δὲ Bav. — *Ibid.* σὺν δὲ τούτοις. Caret δὲ Bav. — *Ibid.* διωκῆσθαι. διωκείσθαι Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* In eodem Bav. desiderantur sex verba, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δόγμα.

Verf. 10. *Verf. 10.* ἡξίου, τοὺς πολλοὺς αὐτῷ συναγαγεῖν εἰς ἐκκλησίαν. Sic mox *verf. 11.* οὐκ ἔφασαν αὐτῷ συνάξεν τὴν ἐκκλησίαν, ubi αὐτῷ ad συνάξεν referendum, non ad ἔφασαν. Eodem modo Pausanias VII. 9. p. 543. οἱ δὲ σφίσις ἀπεκρίναντο, μηδὲ ἐκείνοις Ἀχαιοὺς ἐς σύλλογον μῆτε ἄλλῳ συνάξεν &c.

Verf. 13. *Verf. 13.* ἀναπόκριτος. ἀναπόκριτον Bav. male.

Verf. 14. *Verf. 14.* παρουσίας τῆς Μάρκου τοῦ Φολουῦ. Vocabulum παρουσίας perperam ab Vrsino fuisse exturbatum, monuerat etiam Reiskius; de ipso vocabulo provocans ad XXIV. 5, 18. De Fulvii adventu in Peloponnesum ad disceptandas Achæorum cum Lacedæmoniis lites conf. Liv. XXXVIII. 31 seq. Particulam vero αἶμα, quam abiecit Casaubonus, restitutam utique velimus, sed aut ante καὶ τῆς πρότερον, aut certe proxime post παρουσίας collocatam. Ibidem pro Φολουῦ Bavarius noster codex in contextu Φλαυίου habet, sed in margine notatur ἄλλος (nempè alius codex, ac fortasse ipsum exemplar e quo noster descriptus est) Φολουῦ. — *Ibid.* τῶν περὶ τὸν Καικίλιον. Sic recte Casaub. & seqq. cum Bav. Articulum τῶν non habet Vrsinus.

Cap. XII.

C A P V T XI.

De Argumento hujus Eclogæ. conf. Liv. XXXIX. 33 seqq.

Vers.

Verf. 1. εἰσῆγον εἰς τὴν σύγκλητον τοὺς - - πρεσβευτάς. *Verf. 1.*
 Ad verbum εἰσῆγον intercidisse vel οἱ ὑπατοί, vel ipsa con-
 sulum hujus anni nomina, suspicatus est Drakenb. ad Liv.
 l. c. cap. 33, 1. At, quamquam adjici poterat vocabulum
 οἱ ὑπατοί, vel οἱ στρατηγοί (ut XXIV. 1, 8.) nil tamen
 opus est, & haud incommode subintelligitur ejusmodi no-
 minativus, ut passim aliàs, de quo dictum ad XXI.
 1, 3.

Verf. 2. Μαρωνείας servavimus correctum ab Ernesto, *Verf. 2.*
 sic & mox *verf. 4.* cum utrobique minus recte Μαρωνίας
 dedissent editt. 1. 2. 3. cum msstis: sed cap. 13, 4 & 8. in
 Μαρώνειαν consentiebant omnes.

Verf. 3. ἀπόκρισιν. ἐπίκρισιν fuisse videtur pari- *Verf. 3.*
 ter in Vrsini cod. sicut in Bav. Monuit certe Vrsinus,
 multa hoc loco mendose scripta fuisse in suo codice, ab
 ipso correctā. Satis ne causæ vero habuerit, ut in isto
 vocab. discefferit a codicum scriptura, dubitare fortasse
 licebit. Ceterum in Bav. nullus in hac regione dissensus
 ab impresso exemplo Vrsini est, nisi in hoc vocabulo, & in
 eis quæ statim *verf. 4.* sequuntur, ubi pro ἔτα τοὺς ἐπι-
 τάξοντας, habet ἔτ' εἰς τοὺς ἐπιτάξοντας.

Verf. 6. Ἀπολλωνίδαν. conf. ad cap. 8, 1. — *Ibid. δι.* *Verf. 6.*
 καμολογηθσομένους recepimus ex Bav. Mendose δικαιολο-
 γησαμένους Vrsin. quod in δικαιολογησομένους mutavit Ca-
 faubon.

Verf. 7. Ἀρεὺς καὶ Ἀλκιβιάδης. Mendose Ἀρεῦσας Ἀλ- *Verf. 7.*
 κιβιάδης Bav. conf. XXIV. 4, 3. *Areus & Alcibiades*,
 nobilissimi olim inter Spartanos, cum a Nabide urbe ef-
 fecti, apud Achæos exfularant; mortuo vero Nabide
 ab eisdem Achæis, invitis Lacedæmoniis, in patriam fue-
 rant restituti. Nunc vero eosdem Achæos, optime de se
 meritos, invidiosissime apud senatum Rom. criminati sunt.
 Pausan. VII. 9. p. 544. — *Ibid. τῶν ἀρχαίων Φυγάδων.* Vi-
 de Notata ad XX. 12, 4.

Verf. 8. τοὺς Ἀχαιοὺς. τοὺς ἀρχαίους Bav. — *Ibid. Verf. 8.*
 τῷ δοκεῖν. τοῦ δοκεῖν Bav. — *Ibid. ἀχαριστῆσθαι παρ'*
αὐτῶν.

Verf. 8. αὐτῶν. REISKIO obsecuti sumus, ita jubenti: „παρ' αὐτῶν, suo beneficio tam malam gratiam referri.“ — Fortasse tamen teneri librorum scriptura, παρ' αὐτοῖς, debuerat. Sic certe passim apud Polybium præpositionem παρὰ cum dativo casu constructam vidimus, ubi genitivum expectasses, & id quidem in sententia vicina ei, quam hic habemus. Verbi causa III. 31, 8. παρ' οἷς μὲν χάριν, εὐεργασίαν, βοήθειαν ὑμῖν ὑπάρχουσιν, παρ' οἷς δὲ τὰναντία τούτων. Et VIII. 14, 7. ἔτυχε προποῦσης τιμῆς παρὰ τῇ πατρίδι, ubi quidem pariter παρὰ τῇ πατρίδι voluit idem Reiskius. — *Ibid.* σωσάντων. δασάντων Bav. Passim in hoc cod. atque etiam in Vrsiniano confundi literas σ & δ, jam aliàs monuimus.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Verf. 1. *Verf. 1.* Πωρησμένων δὲ καὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους ἐκ συγκαταθέσεως τὴν δικαιολογίαν. Casaubonus: *quum utriusque partis legatos inter se Patres commississent, atque illi sua causas iusta exposuissent.* REISKIVS, pro ἐκ συγκατάθεσ. præcise contendit, ἐκ συγκαθέσεως scribendum, quod interpretatur *ex mutuo consensu & comparatione.* „συγκαθιέναι (inquit) dicitur, non συγκατατιθέναι, pro consentire inter se in aliquam rem, inter se comparare, ut Livius ait. Sententia hujus formulæ est hæc: quum ambæ partes hæ adversæ in hoc inter se consensissent, ut ambæ una in curiam intrarent, non uni post alteros, quod moris erat in curia & in legatis, sed, velut in foro & inter litigantes agi solet, committerentur in certamen, & audirent alteri alteros, ut rei accusatores, & in continenti ad accusationes occurrerent. Non ergo male vertit Casaubonus, *cum utriusque partis legatos &c.* In συγκαθέσει & συγκαθιέναι, quatenus vocabula forensia sunt, subauditur ἐαυτῶν, & ἐαυτοῦς εἰς τὸ δικαστήριον vel εἰς διαδικασίαν. Vide ad p. 1193. [XXIV. 1, 2.] ad voc. σύμβολον dicenda.“ In eamdem fere sententiam ERNESTVS, sed tenens librorum scripturam, ἐκ συγκαταθέσεως interpretatur *et comparatio,*

con-

consensu: „nam συγκατατάτθεσθαι, inquit, est *consentire*.“ — *Verf. 1.*
 Quæ sicut nos non præfracte spernimus, sic fatemur nobis non satis commoda visa esse. Quemadmodum vero ἐκ παραθέσεως de rebus dicitur, quarum altera juxta alteram ponitur, ut ambæ inter se conferri, & de utraque rectum ferri judicium possit: sic ἐκ συγκαταθέσεως cogitavimus fortasse eadem ratione nunc dici potuisse, qua ἐκ συγκαταστάσεως diceres, a verbo συγκατάστασθαι τινι, *congregari, contendere cum aliquo*; quo pacto aliàs ἐξ ἀντικαταστάσεως Polybius noster dixit IV. 47, 4. de *hominibus, qui ambo simul coram judice comparent, & causam suam altera in alterius præsentia disceptant*. In eandem cogitationem Gronovius inciderat, qui in ora sui libri ad vocab. συγκαταθεσ. notavit, alibi pro eo ἀντικατάστασιν dixisse Polybium. — *Ibid.* ὡς οὐκ ἂν δυνατόν εἴη. Corrupte ὡς αὐτό δυνατόν εἴη Bav.

Verf. 2. τῶν τ. τ. τῶν δὲ, putamus, oportebat; quia refertur ad præcedens τῶν μόν. — *Ibid.* εἴτ' οὖν αὐτοῖς. *Verf. 2.*
 Poterat utcumque ferri ἐν αὐτοῖς, sed verbum καταλείπεσθαι per se dativum casum postulat. Particulam οὖν subinde pleonastica quadam ratione insertam vidimus, III. 41, 2. XI. 14, 6. XXII. 12, 8. XXXVIII. 3, 11. Et εἴτ' οὖν, *deinde vero*, vidimus ad XVIII. 11, 9. — *Ibid.* Quum desiderarentur vulgo sex verba, quæ ex codice Bav. nunc supplevimus, lacunam asterisco post ἐν αὐτοῖς interposito indicaverat Casaubonus. In promptu est causa, qua factum, ut ista verba in Vrsini codice fuerint prætermissa: quæ verba quum ignoraret Vrsinus, pro ἐν αὐτοῖς legendum suspicatus erat εἶναί αὐτοῖς, ut esset, εἴτ' εἶναί αὐτοῖς ἐπισφαλῆ μὲν ὀλίγοις οὔσι &c. quam tamen emendationem non facere satis, intellexit ipse. De re conf Liv. XXXVIII, 34. & Plutarch. in Philopoem. p. 365.

Verf. 4. διακούσασα καὶ τούτων. Pro καὶ utique videri *Verf. 4.*
 poterat aut δὲ cum Reiskio, aut οὖν esse rescribendum. Neque mirum, si in minutis istis particulis, quæ intricatis scripturæ compendiis exarabantur, quorum sæpe aliud
 ab

Verf. 4. ab alio haud satis dignosci poterat, erratum est subinde a librariis. Sed nil opus est hoc quidem loco scripturam codicum sollicitare. Cum in eodem senatus concilio plures deinceps legati sint auditi, & plures disceptationes habitæ, plura responsa a senatu data; inserta est hic particula καὶ eadem ratione, qua verf. 1. *πονησαμένων δὲ καὶ τούτων*, & ad istam ipsam particulam refertur hæc, quæ nunc in apodoti orationis repetitur. — *Ibid.* Ἀππίον Κλαύδιον. Supra c. 6, 6. perperam, pro Sempronio, *Claudium* positum a librariis nostris vidimus. Hic nunc suo loco illud stat nomen. In Bas. ante Ἀππίον Κλαύδιον desunt decem verba, *τούτων ἐντολὰς &c.* usque καὶ περὶ.

Verf. 7 199. *Verf. 7.* γράμματα φέρειν. Mendose γραμματοφέρειν Bav. — *Verf. 8.* τῶν τε περὶ τὸν τε περὶ τ. Φιλ. Bav. *Verf. 9.* πέμψει. πέμψη Bav.

Verf. 10. *Verf. 10.* παρήγει προσέχειν. παρῆν ἐς προσέχειν idem; permutatis, & c, ut sæpe alias. — *Ibid.* κατὰ δοχὴν ποιῆσαι τὴν ἀρμόζουσαν. Maluerat quidem ἀποδοχὴν Reiskius, id est, eo modo eos accipere, eorumque orationi id honoris assensusque d-ferre, quod par est, & convenit eorum loco & dignitati. Sed eadem notione tenendum fuit κατὰ δοχὴν, quod propius est scripturæ librorum. Literas Δ & Λ sæpius inter se permutatas vidimus; χ quidem & γ rarius, sed haud obscura erroris origo, ex soni vicinitate. Sententiam magis, quam verba Polybii, expressit Livius: *Ostendit senatus, curæ iis esse debere, ut Romanis legatis semper adeundi concilium gentis potestas fieret; quemadmodum & illis, quoties vellent, senatus daretur.*

Post res hoc capite expositas, persecutus erat Polybius ea, quæ gesta sunt ab Achæis, cum Appius Claudius, legatus Romanorum, ex Macedonia in Achaiam venisset: de quibus rebus breviter monuit compilator in Argumento, quod vulgo *Ecloga XLIII. de Legationibus* numerabatur, nos supra cap. 5. cum aliis similibus designationibus argumenti rerum hoc libro comprehensarum conjunximus.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

De Argumento confer Liv. XXXIX. 34 seqq. In codice Bav. desideratur prior pars hujus Eclogæ, usque ad cap. 14, 6. extr.

Vers. 5. τοὺς αὐλικοὺς ἐγκαθιπότες εἰς τὰς πόλεις. ἐγκαθ- *Vers. 5.*
ειπότες voluit Reiskius, ab ἐγκαθίναγ, in aliquo loco de-
ponere, aliquo immittere. Nos quidem nil capssæ vide-
mus, cur a vulgato discedamus: *aulicos habitatum miserat*
in illas urbes.

Vers. 9. τοὺς ἐν αὐτοῖς στασιάζοντας Μαρωνίτας. Conf. *Vers. 9.*
c. 6, 7. ibique notata.

CAPUT XIV.

Cap. XIV.

Vers. 1. ἵνα πύθῃται ἡ σύγκλητος περὶ τῶν γεγενημένων. *Vers. 1.*
Vocabulum ἡ σύγκλητος, cum abesset a suo codice, sup-
plevit Vrsinus ex Livio, qui sic habet: *Onomastum & Cas-*
andrum mitteret Romam, ut eos senatus percunari
posset.

Vers. 2. ἵνα πύθῃται περὶ τούτου τὰς ἀληθείας. Pro- *Vers. 2.*
bamus Reiskium, monentem, παρὰ τούτου scribendum,
id est, *ab eo, ex eo*, scil. Casandro. Sed præterea τῆς
ἀληθείας utique corrigendum putemus pro τὰς ἀληθ.

Vers. 4. διασαφῆσθαι correximus, ut postulabat ratio *Vers. 4.*
grammatica. Mendose vulgo omnes διασαφῆσαι, ex per-
petuo librariorum nostrorum more vocales α & η inter se
permutandi.

Vers. 7. Ὁ δὲ Φίλιππος &c. Codex Bavaricus, in quo *Vers. 7.*
desiderari diximus priorem partem hujus Eclogæ, nunc
demum ab his verbis incipit: *Ὁτι Φίλιππος ἐ Μακεδῶν, γε-*
νόμενος καὶ ἑαυτὸν &c. Est autem *γενόμενος καὶ ἑαυτὸν*,
cum solus esset, nempe digressis legatis — *Ibid. ἐπὶ*
πολύ. ἐπὶ τὸ πολὺ προβαβ. Bav. non male. — *Ibid. Ver-*
ba καὶ ταύτην οὐκ ἔτι, usque *πλείστοις οὕσαν*, desunt
Bav.

Vers. 8. πῶς ἂν ἐπιγένοιτό τις ἀναστροφή. Nil va- *Vers. 8.*
riant libri: sed haud dubie legendum *πῶς ἂν ἔτι γένοιτό*
Polybii Histor. T. VII. Kk τ 16

τις ἀναστ. quo pacto adhuc aliqua fieret mora. De ἔτι & ἐπὶ inter se permutatis sæpe diximus, velut ad VIII. 7, 4. XVIII. 8, 5. &c.

Verf. 9. *Vers. 9. εἰ καὶ τις ἄγνοια ἐγγόνει παρὶ αὐτόν. αὐτῶν* pro αὐτῶν scribendum monuerat Reiskius. Recte omnino; vide ad V. 110, 7. ubi ejusdem dicendi formulæ, quam hic defendit, oblitus erat idem vir doctus.

Verf. 10. *Vers. 10. διὰ τὴν ὑπεροχὴν. — „Livius: quod Romæ obses specimen regis indolis dedisset. Bene. ὑπεροχὴ est omnis excellentiâ, animi & corporis. vid. p. 1274. 1439. [XXIX. 11, 6. XXV. 9, 3.] Apud Diodorum T. I. p. 285, 13. οἱ ἐν ὑπεροχῇς νεανίσκοι sunt summa nobilitatis juvenes.“ REISKIUS. — Livii interpretationem tenuit Casaubonus. Ernestus: propter gratiam insignem, quam sibi conciliaffet, cum obses esset. Quarum interpretationum neutra cum usu Polybii & propria dictionis vi satis convenit, sed vero propius accedit posterior. ὑπεροχὴ ut plurimum apud Polybium est dignitas, potestas, potentia: (vide mox cap. 18, 2.) igitur hoc dicit, propterea quod Romæ, cum obses esset, gratia, dignitate, auctoritate plurimum valuisset: quoniam in magna dignitate, honore, auctoritate ibi fuisset. Appianus de Reb. Macedon. c. 4. Δημήτριος ἐς ἀντιλογίαν ἀπρέσβευεν ὑπὲρ αὐτοῦ, πεχηρισμένος ἔκταλαι Ῥωμαίοις ἀπὸ τῆς ὀμφρας.*

Verf. 12. *Vers. 12. ἐκείνων στοχαζ.* Perperam ἐκείνη Bav. — *Ibid. ὑπὲρ τὴν Προποντ.* Si verum est ὑπὲρ, notabit *post*, id est, à tergo. Sed præstat hand dubie ὑπὲρ, quod suavit Reiskius, *super Propontidem.* Eamdem præpositionem ὑπὲρ perperam a librariis pro ὑπὲρ positam vidimus V. 18, 5. & XII. 5, 9.

Cap. XV.

CAPUT XV.

Verf. 1. *Vers. 1. ἐν Γορύνῃ.* Perinde & ἡ Γόρτυν, τῆς Γόρτυνος, & ἡ Γόρτυνα, τῆς Γορτύνης, nomen hujus urbis esse docent Stephanus Byz. ejusque interpretes, quibus addo Eustath. ad Dionys. Perieges. vs. 88. — *Ibid. Κίδα. Cydas*

Verf. 6. *Verf. 6. οἱ ἀπέκτειναν. οἱ* ex ingenio adjecit Vrsin. cum abesset a codice.

Cap. XVI.

CAPVT XVI.

Verf. 1. *Verf. 1. τὴν Λύκων πόλιν.* Duas in Aegypto *Lycopolis* fuisse docet Stephanus Byz. alteram in Thebaide, alteram ad mare in præfectura Sebennytica. Posteriores hic intelligendam docet vicinitas Saidis urbis, quæ verf. 4. commemoratur.

Verf. 2. *Verf. 2.* In brevius hæc contracta esse a compilatore Eclogarum, satis adparet. — *Ibid. οἷς κακῶς ἐχρήσατο.* Tyrannicam Ptolemæi hujus sævitiam, quæ eam Aegyptiis exosum fecit, notavit Diodorus in Exc. de Virt. & Vit. Tom. II. edit. Wessel. p. 574. — *Ibid.* Non temere sollicitandum verbum *ἐνέπρεσαν.* Nil enim impedit, quo minus credi possit, ipsum regem ob sævitiam in periculum incidisse. Et docet Diodorus l. c. parum abfuisse, quin regno excideret.

Verf. 3. *Verf. 3. Πολυκράτης.* De hoc confer lib. XVIII. c. 38.

Verf. 4. *Verf. 4. εἰς τὸν Σάιν.* Immo vero *εἰς τὴν Σάιν.* Id genus enim & forma nominis & usus postulat.

Verf. 5. *Verf. 5. δῆσας τοὺς ἀνδράποδες γυμνοὺς ταῖς ἀμάξαις.* — Alius dixisset *ἐνδῆσας.* REISKIUS.

Verf. 6. *Verf. 6. τοὺς ἐξενολογημένους ἄνδρας ἐκ τῆς Ἑλλάδος.* Eo spectabat foedus cum Achæis renovatum, (XXIII. 1, 5.) ut regi liceret milites e Græcia conducere.

Verf. 7. *Verf. 7. διὰ τὴν Πολυκράτους ἀδικοδοξίαν.* Vocabulum *ἀδικοδοξία*, originem & analogiam si spectes, recte *iniquum consilium* interpretatus est Valesius; quamquam, quamnam *iniquitatem consilii* nunc dicat Polybius, haud satis adparet. *τὴν ἀσέλγειαν καὶ βίον ἀσυρῆ* illius hominis supra notavit lib. XVIII. 38, 7. Suidam, si audias, *Ἀδικοδοξία* idem valet ac *παράδοξος λοιδόρεια*, in illo fragmento, quod ad Polybium retulit Valesius, ὁ δὲ στρατηγὸς &c. vide Polybii Fragm. Gramm. T. V. p. 76. n. 5. ubi tamen nos pariter *iniquum consilium* intelligendum censuimus.

REIS-

REISKIUS (putamus, quod non recordaretur illius fragmenti a Suida citati citati) quovis modo corruptum id vocabulum, de quo quærimus, censuit: „Aut ἀδιναν aut ἀφιλοδοξίαν legendum, ait; *illiberalem & gloriæ non appetentem, degenerem animum*: honori enim habitum fuisset ipsi, si regem sivisset rerum bellicarum partem attingere, cum eoque si gloriam a bono successu partem communicasset. Rursus possit φιλοδοξίαν legi, *propter nimiam Polycratis cupiditatem gloriæ & superbiam insignem.*“ —

Vers. 7.

Ibid. καὶ περ ἔχων ἔτη πάντα καὶ ἔκκοι. Ptolemæus Epiphanes successerat Eupatori, puer quinquennis: (Justin. XXX. 2.) successerat autem A. V. 551. Annum igitur vicefimum quintum ingressus est A. V. 570, ad quem annum hanc Eclogam retulimus.

CAPUT XVII

Cap. XVII.

Cum de eodem *Aristonico* agat hæc Ecloga, cujus modo cap. 16. vs. 6. facta est mentio, proxime illi subjiciendam hanc putavimus; licet in serie Eclogarum de Virt. & Vitiis in codice Pelresciano post eam, quam cap. 16. posuimus, proxime sequatur illa de *Apolloniade*, quam exhibemus cap. 17. deinde illa de *Ortiagonte*, quam in librum XXII. cap. 21. conjecimus, ac tum demum hæc de *Aristonico*. Eandem vero hanc Eclogam ex Polybio Suidas etiam in voce Ἀριστόνικος ad verbum descripsit. — *Vers.* 5. Tria verba πρὸς δὲ τοῦτοις desiderantur apud Suidam in edit. Küsteri; sed habet ea princeps Mediolanensis editio.

CAPUT XVIII

Cap. XVIII.

Vers. 1. Ἀπολλωνιάς. — „Male hanc foeminam Plutarchi codices *Apollonidem* appellant in libello de Mulierum virtutibus.“ REISKIUS. — Non in libello de Mulierum virtutibus, sed de Fraternali Amore p. 480. edit. Wechel. Ἀπολλωνιάς hanc τὴν Κυζικηνήν, Plutarchus commemorat; *Eumenis regis matrem; ac trium præterea filiorum, Attali, Philæti & Athenæi: quam subinde beatam*

Vers. 1.

Verf. 1. *se prædicasse ait, diisque gratias agere solitam, non propter divitias vel imperium, sed quod tres filios natu minores videret satellites esse fratris natu maximi, cumque in medio ipsorum gladios hastasque ferentium absque metu versari.* Nec vero apud Plutarchum solum, sed & apud Strabonem lib. XIII. p. 624. Ἀπολλωνίς, Ἀπολλωνίδος, nomen fertur hujus mulieris, non Ἀπολλωνιάς. Eiusdem matronæ jam meminimus ad XVIII. 24, 8. Apud Suidam in Ἀτ/αλος, Ἀπολλωνία vocatur: sed in Ἀπολλωνιάς cum codice Peiresciano consentit idem Suidas, ad ipsam hanc vocem, ubi eandem Polybianam eclogam exhibet. Et paulo post rursus, in Ἀπολλωνιάς Λίμνη, apud eundem Suidam adducitur aliud fragmentum de eadem muliere, quod forte ex alio Polybii nostri loco ductum est: Ἀτ/αλος (Attali filius Eumenis frater & successor in regno) τὴν αὐτοῦ μητέρα Ἀπολλωνιάδα μεταλλάξασαν κατὰ τὸ μέγιστον ἱερὸν Πιεργέμου κατέθετο, ὅπερ αὐτὸς ἐδέξατο, τὴν τε γείτονα Λίμνην αὐτῇ προσωνόμασεν. Quanam vero occasione hoc loco Polybii mentionem hujus matronæ fecerit, indicavit compilator in fine eclogæ, verf. 8.

Ibid. ὡςία μνήμης καὶ παρασημασίας. — „παρασημασίας si bene habet, est vocabulum medium, & interpretationis in utramque partem patiens: nam hic quidem loci non potest nisi in laudem accipi, supra autem p. 1417, 11. [XVI. 22, 1.] reprehensionem, vituperationem indicabat. Aliàs ἐπισημαίνεσθαι & ἐπισημασίαν usurpat, quamquam & hoc ipsum utramque in partem, modo approbationis, modo improbationis.“ REISKIUS.

Verf. 2. *Verf. 2. μέχρι τῆς τελευταίας. — „In Suidæ lexico additur ἡμέρας, quod tamen non minori elegantia subaudiri possit.“ VALESIVS. — „Potest ἡμέρας addi, auctore Suida; potest omitti, nam facile subaudietur: ego tamen τελευταίης malim.“ REISKIUS.*

Verf. 3. *Verf. 3. πρὸς πάντας τούτους &c. Cogitaveramus πρὸς πάντων τούτων, ab omnibus filiis suis incredibilem ἀμοίραν & benevolentiam constanter usque ad extremum vitæ*

uita finem experta est. Sed nil mutandum. — *Ibid.* δι-
 Φύλαξε τὴν εὐνοίαν. εὐφύλαξε εὐνοίαν Suidas. — *Ibid.* μέ-
 χρι τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς. μέχρι τελευτῆς idem.

Vers. 4. ἐν τῇ παρεπιδήμῳ. Valesius: *ceterum Attalus cum fratre in illo matris adventu in urbem Cyzicum, At* *Vers.* 4.
de matris adventu nihil est in græco. Videtur mater post
Attali mortem Cyzici habitasse, unde oriunda erat: eo
visitatum illam venerunt & per aliquot dies commorati
apud illam sunt filii Eumenis cum Attalo.

Vers. 7. Κλέοβιν καὶ Βίτωνα. Nota fabula est, ait Ci- *Vers.* 7.
 cero Tuscul. I. 47. *Argia sacerdotis, Cleobis & Biton, filii*
prædicantur. Cum illam ad solemne & statum sacrificium
curru vehi jus esset, satis longe ab oppido ad fanum, mo-
rarenturque iumenta; tunc iuvenes hi, veste posita, corpora
oleo perunxerunt, ad jugum accesserunt: ita sacerdos ad-
vecta in fanum, cum currus esset ductus a filiis. &c. Fuso
 rem narravit Herodot. I. 31. indeque alii multi.

Vers. 8. μετὰ τὴν διάλυσιν τὴν πρὸς Περυσίαν τὸν βασι- *Vers.* 8.
 λέα. — „Hæc de *compositione pacis* nihil invenio in fra-
 gmentis Legationum, quæ nobis a Polybio supersunt.“
 RE-SKIVS. — Videtur pax composita post illud bellum,
 quod memorat Polyb. XXIV. 1, 4. & Livius XXXIX. 46.
 unde intelligitur, bellum illud gestum esse A. V. 570. ad
 quem annum retulimus hanc eclogam.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXIV.

RELIQVIA S.

CAPVT I.

Lib. XXIV.
Cap. I
Vers. 1.

Vers. 1. Κατὰ τὴν θ' καὶ μ' Ὀλυμπ. In Bav. plene hæc scripta sunt: Κατὰ τὴν ἐννάτην καὶ τετταροστογὴν Ὀλυμπ. De Eclogæ hujus Argumento conf. Liv. XXXIX. 46-48.

Vers. 2.

Vers. 2. Φιλίππου συγκλεισθέντος εἰς τὴν κατὰ τὸ σύμβολον δικαιοδοσίαν. — „Ad verbum: Philippo concluso intra redditionem justæ æqui, ex compaßo. δικαιοδοσία est præstatio juris ejus, quod alicui vim & injuriam passio satisfacit. τὸ σύμβολον est jus cunctatum, compaßum inter duos, seu privatos, seu civitates aut reges & populos; formula, lex juris æqui, secundum quam inter eos in communione rerum, quæ ipsos intercedit, agitur & agi debet. In Notis Fulvii Vrsini legitur συμβόλαιον, casu, ex consilio, incertum. [In Bav. σύμβολον, ut in contextu Vrsini.] Vtrumque dicitur, σύμβολον & συμβόλαιον. vide Vales. ad Harpocrat. p. 333 sq. Potest τὸ σύμβολον repeti ab eo, quod inter partes paciscentes συμβάλλεται, constituitur & consensu decernitur atque confirmatur, aut ab eo, quod partes litigantes pari utrimque jure apud judicem συμβάλλουσι, conveniunt. Quæ vers. 34. appellat συμβόλαια (scil. κρίματα, vid. p. 1194, 39.) [infra, vers. 11 sq.] ea sunt Latinis recuperatoria judicia, ubi judex cognoscit, quis alterum

rum re sua privarit, & fraudato res suas reddat. Versu 37. Vers. 2.
 [nobis vers. 12. hujus cap.] σύμβολον est *conventus partium ad jus æquum exposcendum & res repetendas atque reddendas.* Hæc REISKIUS; — quæ quamquam nec plana satis, nec omni ex parte adcurata nobis visa sunt, tamen in loco, qui difficultate non caret, integra adponere placuit, præsertim quum ad hæc ipse provocarit in eis quæ ad XXIII. 12, 7. adnotavit. De vocabulo δικαιοδοσία jam diximus ad IV. 16, 4. ubi veremur ne nimis strictam ac fortasse prorsus ab usu alienam notionem ei tribuerimus, cum diximus, esse *satissactionem pro damno inlato, & sponsonem vel satisfactionem de damno non inferendo.* Nempe ibi nimis ad literam accipiebamus hanc vocem; & ab oculis versabatur Casauboni interpretatio fragmenti illius Polybiani, quod est apud ipsum num. 42. nobis vero Fragmentum grammaticum XXXIX. Tom. V. p. 84. ubi verba ista, ἡ κατὰ τινὰς ἄλλας ὑποκειμένης δικαιοδοσίας sic ille interpretatus erat, *secundum alias moribus hominum receptas rationes luendæ injuriæ & satisfaciendi*: quasi ἡ δικαιοδοσία fere idem esset ac τὸ δίκην δοῦναι, quod tamen diversum est. At cognatæ & conjugatæ, ut ajunt grammatici, voces sunt δικαιοδοτεῖν, δικαιοδότης, δικαιοδοσία. Est autem δικαιοδοτεῖν, cum apud alios auctores, ab Henr. Stephano in Thef. ad hoc verbum laudatos, tum apud Diodorum Sicul. in Eclogis de Virt. & Vitiis ex lib. XXXII. Tom. II. edit. Wesseling. p. 608. nihil aliud, nisi *jura reddere, jus dicere, judicium exercere.* ἀναρχίας δ' οὐσης, inquit, διὰ τὸ μηδεμίαν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν δικαιοδοτεῖν, id est, *cumque (in Sicilia) justitium esset, eo quod nullus prætor populi Romani jus diceret.* Paritur δὲ δικαιοδότης apud Strabonem lib. XVII. p. 797. dicitur ille magistratus Aegypti ab Augusto constitutus, qui *exercendis judiciis & juri dicundo erat præfexus*, quem *Juridicum* latine nominabant: & generatim apud Suidam δικαιοδότης exponitur per ὁ δικάστης, id est, *judex.* Pari itaque ratione ἡ δικαιοδοσία erit *juris redditio, jurisdictio, exercitium judiciorum*, & ipsum judi-

Verf. 2. *cius*. Sic Dionysius Halic. Antiq. Roman. X. 19. de L. Quinctio consule loquens: Καταστάντες τοῦ Θερύβου, αἱ, δικαστήρια τ' ἀπεδίδον τοῖς δεομένοις, ἐκ πολλῶν παρελευσμένα χρόνων, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐγκλημάτων αὐτοὺς ἴσως καὶ δικαίως δικάρινα, δι' ὅλης ἡμέρας ἐπὶ τοῦ βήματος καθεζόμενος, εὐπρόσδεόν τε καὶ πρῶτον καὶ Φιλάνθρωπον τοῖς ἐπὶ τὴν δικαιοδοσίαν ἀφικνουμένοις αὐτὸν παρέχων. Vbi recte interpretes: omnibus qui ad disceptandum in jus veniebant, (proprie, qui veniebant in iudicium, qui veniebant petituri ut jus sibi diceretur) se facilem & lenem & humanum praebens. In eandemque sententiam IV. 16, 4. verba ista, ἔτις αὐτοὺς εἰς δικαιοδοσίας προὔκαλῃτο περὶ τῶν γαγονότων ἢ καὶ νῆ δὲ τῶν μελλόντων, non male Casaubonus sic reddidisse videtur: si quis propter illa quae fecissent, aut etiam merecuisse quae facere pararent, in jus eos vocaret: quamquam non dissimulandum, dubitationem ibi nonnullam existere posse ex verbis ἢ καὶ νῆ Δὲ τῶν μελλόντων, quoniam haud ita facile adparet quo pacto ob futura aliquis in jus vocari possit, nisi ea fine, ut caveat de damno non inferendo; quo spectabat interpretatio, quam ibi tentaveramus, vocabuli δικαιοδοσία. Rursus vero XX. 6, 2. τὴν δικαιοδοσίαν percommode Valesius non aliter, nisi *jurisdictionem* interpretatus est: ἐξέκοπτον ἀπὲς τὴν δικαιοδοσίαν, *jurisdictionem assidue differebant*; quam eandem dictionem rursus hoc ipso capite, in quo versamur, verf. 12. habemus, sed eam misere vulgo corruptam deformatamque. Denique eodem hoc loco, in quo haeremus, verba ista, συγκλεισθέντος Φιλίππου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν, nil aliud sonant, nisi, cum Philippus eo esset redactus, ut jure disceptare, ut iudicio iudicis sese submittere cogeretur; quam sententiam etiam Casaubonus expressit. Denique vocabulo δικαιοδοσία, per metonymiam quamdam sive synecdochen, utitur Polybius pro quavis singulari ratione juris dicendi & sententiam pronunciandi, scilicet sive ex scripta lege, sive ex praecedente quodam pacto inter partes inito, sive ex æquo & bono, ut iudicat arbiter, sive quod sit aliud

aliud sententiæ pronunciandæ fundamentum. Sic XXXII. Vers. 2.
 17, 4. quum Delii, in civitatem Achæorum cooptati, postulassent, ut iudices Athenienses sibi jus dicerent secundam illam juris formulam, quæ continebatur pacto inter Athenienses Achæosque convento, dicunt Athenienses, *nullam talem juris dicendi rationem, (δικαιοδοσίαν) nullam talem juris formulam, nullum tale jus sibi cum Delis intercedere.* Eodemque modo accipiendum hoc vocab. in illo fragmento, quod supra diximus, (Fragm. Gramm. XXXIX.) ὅταν ᾗ τὸ δίκαιον ἐλαβεῖν παρὰ τῶν ἀδικησάντων, ἢ παρὰ νόμους, ἢ κατὰ τινὰς ἄλλας ὑποκειμένας δικαιοδοσίας. id est, *Cum jus repetere ab eis, qui nos injuria adfecerunt, licet, sive ex legibus, sive ex alia quadam, quæ adest, quæ in nostro posita est, juris formula, juris ratione, juris fundamento.* Intelligere autem, (ut ibi monuimus) per ἄλλας δικαιοδοσίας videtur eas, quæ fiunt κατὰ σύμβολον, quemadmodum & XXXII. 17, 3, dicit, & hoc loco, ad quem hæc adnotamus. Est autem σύμβολον, ut perspicte Valesius docuit in Notis ad Harpocrat. p. m. 72. & in Notis ad Notas Maufiaci p. 133. *pactum, inter duos populos conventum, de ratione juris dicendi & litem judicandi, ubi controversia est inter ciues utriusque populi.* Confer Reiskium in Indice Græcitat. Demosthenicæ, voc. σύμβολον. Quod vero idem Reiskius in Adnotatione ad hunc locum, supra adscripta, significare videtur, idem dici σύμβολον & συμβόλαιον, id quidem secus esse, & differre σύμβολον a συμβολαίῳ, post Valesium loco citato, idem ipse monuit ad Dionys. Halicarn. Vol. IV. p. 2314 sq. Ceterum vide quæ ad vers. 11. notamus. Pro δικαιοδοσίαν, mendose h. l. διαδοσίαν habebat uterque codex mstus; sed in δικαιοδοσ. recte consentiunt vers. 12.

Ibid. τῶν πρὸς αὐτὸν ἀμφισβ. Caret τῶν Bav.

Vers. 4. Προυσίχ. παρουσίχ Bav. — Vers. 5. τοῦ. Vers. 4 & 5. τους ἀπολογησέμενος. τούτοις ἀπολογησάμ. Bav. & Vrsini codex. — Ibid. μεθ' ἐαυτοῦ. μεθ' αὐτοῦ (sic Bav.) Vers. 6. ἀφ' ἐκαστου γένους τῶν ἐν τῇ πόλει. Vide infra, cap. 4. 2sq. Vrsi.

Vers. 8.

Vers. 8. τὸν Δημήτριον εἰσπαγόντας εἰ στρατηγοί. Casaubonus: Consules Demetrium introduxerunt. στρατηγοί, quod satis notum est, & praetores & consules Romani dicuntur. Vide ad I. 7, 12. Recte vero hoc loco consules vertit interpres, praeeunte Livio XXXIX. 46. priusquam consules in provincias proficiscerentur, legationes transmarinas in senatum introduxerunt. Nos quidem praetores scripsimus, cum ex Appiani Mithridat. c. 6. meminissemus, a praetore urbano legatos regum & populorum in senatum introductos; quod & Livius confirmat, X. 45. XXXIV. 57. XXXIX. 54. Sed, id quidem nonnisi absentibus consulibus factum, opportune monuit Drakenborch. ad Liv. XXXIX. 33, 1. Conf. quæ notavimus ad Polyb. XXI. 1, 3. Tacemus quod unus tantum praetor urbanus fuerit, non plures. Consulum vero officium fuisse, legationes in senatum introducere, diserte Polybius etiam noster docet VI. 12, 2. Conf. Liv. III. 4. XXXII. 8. XXXVIII. 43. XXXIX. 46. XL. 20. &c. Quare utique in versione nostra Consules, pro praetores, rescriptum velimus. Pari-terque cap. 2, 9. ad verba illa, Ἀποδεξαμένη γὰρ τὸν Δημήτριον -- διὰ τοῦ στρατηγοῦ, revocatam Casauboni versionem velimus: Demetrio namque per consulem magnifice lau-dato & benigne habito.

Ibid. Si verum est παρακάλεσαντο, fuerit illud eodem modo dictum quo mox & sæpe alias παρήγον pro παρυσ-γον. Et παρακαλεῖν pro advocare passim apud scriptores, quos H. Stephanus laudavit, & præcipue apud Xenophon-tem, occurrit, Cyropæd. I. 5, 7. VIII. 5, 22, aliisque locis, quæ notata a Zeunio sunt in Indice græcitatibus.

Vers. 9, 10.

Vers. 9. περὶ τοῦ. περὶ δὲ τοῦ πῶς Bav. — Vers. 10. Ἀθα-μάνων. Ἀθαμανῶν Vrsin. cum msstis, constanter.

Vers. 11.

Vers. 11. περὶ συμβολαίων. Reiskius quo pacto hoc loco, collato cum versu sequenti, συμβόλαια κρίματα in-venerit, nescire nos professi sumus in Adnot. ad vers. 2. hujus cap. Commemorat quidem Thucydides I. 77. συμ-βολαίαις δίκαις, quæ sunt disceptationes seu actiones inter cives

cives diversorum populorum, quæ instituentur ἀπὸ συμβόλου, id est, ex pacto inter duos populos de jure dicundo & dirimendis litibus concluso. At nunc haud dubie pro substantivo utitur Polybius hoc vocabulo. Est autem σύμβολον, ut recte ERNESTVS in Lexic. Polyb. monuit, *syngrapha*, &c., per metonymiam, *as alienum e syngrapha, pecunia quæ e syngrapha debetur*: quam in partem ad Dionem Cassium provocavit lib. LVIII. p. 634. & ad Gefnerum & Reitzium ad Luciani Asin. T. II. p. 567, 68. Generatim, quilibet *contractus scripto consignatus de re pecuniaria*, tum ipsum *scriptum quæ de ea re cautum est*, denique *debitum ex contractu*. Hesychius: Συμβόλων· συνάλλαγμα, συγγραφή, ἀσφάλεια, γραμματεῖον. Frequens vocabuli usus apud Oratores; de quo confer Reiskium nostrum in Indice græcitat. Demosth. Apud Polyb. XX. 6, 1. habuimus ἰδιωτικὰ συμβόλαια, *contractus inter privatos de re pecuniaria*.

Vers. 11.

Vers. 12. κατὰ τὸ σύμβολον. Vide notata ad vers. 2. Vers. 12.
Ibid. διὰ τὸ τὸν Φίλιππον ἐγκόπτειν τῇ δικαιοδοσίᾳ. Commode, quoad sententiam, Casaubonus: *quia rex, quo minus jus redderetur, impediret*. Sed græca verba minime in liquido sunt. ἐγκόπτειν cum dativo casu, pro *impedire*, vix ullibi in græco sermone invenietur. At, ne agnoscant quidem id verbum codices, sed pro sua auctoritate illud posuit Casaub. ἐγκόπτειν τῇ δικαιοδοσίᾳ habet Vrsinus cum msstis; quam quidem scripturam & ipsam corruptam esse intelligimus; sed alia parte, quam qua Casaubonus putavit, latere error nobis videtur. Persæpe literam ν in fine, pro librariorum sive libidine sive negligentia, perperam vel adjectam vel omissam vidimus. Lege ἐγκόπτειν τὴν δικαιοδοσίαν, & a vero, ni toti fallimur, proxime aberis. Eadem ipsa phrasi in re simillima usus est scriptor noster XX. 6, 2. ἐξέκοπτον αὖ τὴν δικαιοδοσίαν, id est, *jurisdictionem semper differebant, extrahebant, judicium in aliud tempus rejiciendo eludebant*. Eodem modo ἐκτρούειν & διατρούειν δίκην, apud Demosthenem, est judi-

Vers. 12. *judicium cavillationibus extrahere, differre, adeoque declinare.*

Ibid. ἐγκαλοῦντες τοῖς κρίμασιν, ὡς παραβεβραβευμένοις, Haud dubie vera ista lectio, & commodissima sententia: *querebantur de judiciis male & inique administratis.* βραβεύειν τὰ κρίματα, *administrare judicia; παραβραβεύειν, male administrare, παρακρίνειν*, ut interpretatur Hesychius, id est *perperam judicare.* Cum παραβεβραβευμένοι vulgo legerent, ad ἐγκαλοῦντες id referentes, interpretati sunt, *injuria se esse adfectos in judicio;* quæ notio in verbum καταβραβεύειν utcumque conveniebat, quo usus est Demosthenes, non in παραβραβεύειν.

Vers. 13. ἀκρισία persæcte Casaub. correxit; id est, *perturbatio, confusio.* Familiare id vocabulum Polybio; vide II. 39, 8. V. 25, 6. &c. Immo adjectis eisdem verbis ποικίλη τις ἦν ἀκρισία, V. 48, 5. Denique subinde cum ἀκρσία perperam a librariis permutatum hoc vocab. *Ibid.* δυσχώρητος. — „Forte δυσχείριστος, vel potius δυσθάρρητος, aut δυσδιαχώρητος, ex illa verbi διαχωρῆν notione, de qua supra ad p. 1070, 22. [XVIII. 23, 3.] egimus, quæ significat *bene succedere*, aut *δυσεγχείρητος, ægre tractabilis, quam vix audeas attingere;* aut *δυσχώρητος, ægre extricabilis.*“ REISKIUS. — Non sollicitandum videtur vulgatum. Quemadmodum αἱ δυσχωρίαι τῶν τόπων sunt *difficultates locorum, loca vix permeabilia & superabilia*, II. 6, 4. III. 28, 5. &c. sic ἀκρισία ἀχώρητος, *confusio e qua ægre invenitur exitus;* & si quid mutandum, suspicaremur *δυσεχώρητος.* Sed rursus, quemadmodum ἄχωρητος dicitur quod *capi, comprehendere, intelligi nequit;* cujus usus exemplum ab Henr. Stephano prolatum est: sic ἀκρισία δυσχώρητος fuerit *confusio, captu vel intellectu difficilis;* quam sententiam commode Casaubonus his verbis expressit, *quam tot res simul memoria complecti haud facile esset.* *Ibid.* Sex verba (ἐκ τῶν κατηγορουμένων. "Ὅθεν ἡ σύγκλητος perperam desunt codici Bav.

CAPVT II.

Cap. II.
Vers. 1.

Vers. 1. ἐφ' ἑκάστοις τούτων λόγων ὑπέχεν. Præpositionem ἐφ' vel ἐπὶ ignorat Vrsinus cum mssis: sua auctoritate adjecit Casaubonus, perperam, ut nobis videtur; emere certe, ac citra necessitatem. In versione idem posuit, ut horum omnium rationem redderet. Dele in græco ræpositionem, & in versione scribe, ut his omnis (uempè legatis Philippum accusantibus) sigillatim rationem redderet, vel responderet. Vulgatissima phrasis, ὅγον ὑπέχεν τινί.

Vers. 2. διακειμένη. Mendose διακειμένοις Bav. — *Ibid.* Vers. 2. ἥς τοιαύτης συστροφίας καὶ ποικιλίας. Facile utique ex ὑστροφίας, (quod *versutiam*, *vasfrutiem* denotat) in συστροφίας aberrare potuit librarius. At, verum si quærimus, nullum in querimoniis de Philippo jactatis vestigium *versutia* adparet: quilibet jus suum persequabatur, aut de injuria libere & ingenue querebatur. Itaque non sollicitandum erat vulgatum: & videtur vocab. συστροφή eadem notione accipiendum cum συστροφῇ, coitio multorum in unum, multorum conjunctus & tumultuosus impetus. conf. Lexic. Polyb. in συστρέφεσθαι. ERNESTVS, vulgatum pariter tenens: „Non bene Casaub. *vasfrutiem* intelligit, inquit, quod hoc verbum significare non potest. Est potius *viscriter & vehementer agentium causas: impetum actionis*” ixit Quintil. XI. 3. — Sed ea quidem notio veremur, e precario prorsus hujc vocab. tribuatur. Reiskio, præter εὐστροφίας, etiam δυστροφίας, id est, malignitatis, inuentem venerat. — *Ibid.* ἀπολεπόμενον. ἀπολεπόμενον Bav.

Vers. 5. βιβλίδιον οὐ μέγα. βιβλίδιον, ὃν οὐ μέγα voluit Reisk. præter necessitatem. — *Vers. 7.* πασχόντων corripuit Vrsinus. παρασχόντων erat in mssis. — *Vers. 8.* ἵαν ἐποιῆς. ἵαν ἐποιῆς. Bav.

Vers. 9. διὰ στρατηγού non debueramus per prætorem interpretari. Recte Casaub. per consulem, quod repositum elimus. Vide ad cap. 1, 8.

Vers.

Verf. 10. *Verf. 10.* κατὰ τὴν τῆς συγῆλ. τὴν caret Bav. — *Ibid.* διότι τῆς συμπεριφορᾶς τυγχάνει ταύτης, cum hanc expectari indulgentiam.

CAP V T III.

Cap. III.

Verf. 1. *Verf. 1.* περί τε τῆς βοηθείας τῆς ἀποσταλείσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῷ Προυνσίῳ. Non de auxilio olim Prusiae a Philippo misso hic agitur, de quo dictum est XV. 22, 1. & XVII. 4, 7. sed de auxilio Prusiae nuper misso adversum Eumenem eo bello, cujus obiter mentio facta est XXIII. 18, 8. — *Ibid.* ἐξαγχοχένας recte Casaub. cum Bav. ἐξαγειοχένας Vrsin.

Verf. 3. *Verf. 3.* τῶν ἐπὶ Θράκης τόπων. Potest hic genitivus pendere a πάντα, quod sequitur; potest etiam praepositio περί subintelligi. — *Ibid.* παρακρουομένη περί τούτων. Sic correctum voluit Vrsinus, & sic habet ed. Casaubon. & seqq. παρακρουομένης mssti. παρακρουμένη editio Vrsini, errore operarum. Potest autem utique per se ferri verbum παρακρουομένη, eadem sententia, quae & lib. XXXIV. 5, 2. recurrit, sibi verba dari, sibi imponi, decipi sese. Sed haud satis convenire videtur id quod adjicitur, περί τούτων. Ac prope absumus, ut persuasum habeamus, παρακουομένη περί τούτων legendum, sibi in his non obtemperatum; quod mire convenit cum eo quod praecessit, διοικημένα κατὰ τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην, administrata ex senatus voluntate. Sic verbum παρακουειν non solum cum nudo genitivo constructum habemus, XXVI. 2, 1. sed & sequente praepositione περί, XXX. 18, 2.

Verf. 5. *Verf. 5.* τῆς οἰκίας ἀτυχίαν. Corrupta τῆς οἰκείας ἀτυχίας mssti. Correxerit Vrsinus.

Verf. 7. *Verf. 7.* ὃ τε καὶ τις ἐγκαλεσάμενος. — „Si meli iudicii res sit, (sic ad h.l. PALMERIUS notavit) vellem legi, „Ὅτι καὶ Τίτος. Est enim, ut videtur, principium fragmenti.“ — Vulgatum defendit Gronovius, & similiter dictum ait, ut illud XXII. 12, 10. τοῖς δὲ περί τὸν Δημοτέλη ὑπέδειξε τις. Nos, iterum iterumque relegendes ista

ista verba, non dubitamus pronunciare, Τίτος pro τις scribendum; eoque magis, quod particulam καὶ (quod nunc demum animadvertimus) ignorant mssti & Vrsinus, quæ temere adjecta a Casaubono est. Scribe igitur ὁ τὰ Τίτος, quod refertur ad id quod vers. 6. præcessit, ἡ τὰ σύγκλητος. Titum Flaminium præcipue tunc fovisse & commendasse Romanis Demetrium, diserte testatur Appianus de Reb. Macedon. Eclog. VII. cap. 4. Sed plane rem conficit id, quod apud Livium XL. 11. de Demetrio ad Philippum patrem dicit Perseus: *Ntus Quintius nunc est auctor omnium rerum isti, & magister*: adde quæ ibidem & præcedunt & sequuntur.

Vers. 7.

Vers. 8. ὡς αὐτίκα μάλα συγκατασκευασόντων αὐτῷ &c. συγκατασκευασάντων Vrsin. cum msstis. Correxit Casaubonus. — Ibid. ἡρέθισε γράψας correxit Casaub. ἡρέθισε γράψας Vrsin. cum msstis. ἐξ αὐτῆς. Commodius ἐξ αὐτῆς, una voce, ut alias. Cum editum esset ὡς πλείστον ὠφέλιμον καὶ χρησιμώτατον, quæ verba ad Demetrium referens Casaubonus, ita erat interpretatus, *magno namque ipsi usui & commodo eo loci illum futurum*; recte monuit REISKIUS: „ὠφέλιμον Vrsino debetur, a cujus codice id aberat, & recte quidem. Legendum enim, ὡς πλείστον καὶ χρησιμωτάτων, cum amicis quam plurimis & quam commodissimis. — χρήσιμος, commodus, idoneus, solers, ad usum aptus. conf. III. 35, 8. VI. 2, 11. Eamdem emendationem Gronovius ad oram sui libri sua manu notaverat, & confirmat eam Livius, nisi quod vocabulum χρησιμωτάτων non expressit, sed sua auctoritate (nam, apud Polybium, aliam scripturam in suo exemplo eum invenisse, non putamus) aliud substituit. Perseum, fratrem Demetrii, ad patrem Philippum hæc verba facientem Livius l. c. inducit: *Quo spectare illas literas ad te nunc missas T. Quintii credis, quibus & bene te consuluisse rebus tuis ait, quod Demetrium Romam miseris, & hortatur ut iterum, & cum pluribus legatis, & primoribus quoque Macedonum remittas eum? . . . Quærentur adjuutores consiliis, Polybii Histor. T. VII.*

Vers. 8.

Verf. 10. *Verf. 10.* κατὰ τὴν τῆς συγλ. τὴν caret Bav. — *Ibid.* διότι τῆς συμπεριφορᾶς τυγχάνει ταύτης, *cum hanc experiri indulgentiam.*

CAP V T III.

Cap. III.

Verf. 1. *Verf. 1.* περί τε τῆς βοηθείας τῆς ἀποσταλείσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῷ Προυνσίᾳ. Non de auxilio olim Prusiae a Philippo misso hic agitur, de quo dictum est XV. 22, 1. & XVII. 4, 7. sed de auxilio Prusiae nuper misso adversum Eumenem eo bello, cujus obiter mentio facta est XXIII. 18, 8. — *Ibid.* ἐξαγοσχέσθαι recte Casaub. cum Bav. ἐξαγεισθέσθαι Vrsin.

Verf. 3. *Verf. 3.* τῶν ἐπὶ Θρόνου τέκνων. Potest hic genitivus pendere a πάντα, quod sequitur; potest etiam praepositio περί subintelligi. — *Ibid.* παρακρουομένη περί ταύτων. Sic correctum voluit Vrsinus, & sic habet ed. Casaubon. & seqq. παρακρουομένης mssti. παρακρουμένη editio Vrsini, errore operarum. Potest autem utique per se ferri verbum παρακρουομένη, eadem sententia, quae & lib. XXXIV. 5, 2. recurrit, *sibi verba dari, sibi imponi, decipi sese.* Sed haud satis convenire videtur id quod adjicitur, περί τούτων. Ac prope absimus, ut persuasum habeamus, παρακρουομένη περί τούτων legendum, *sibi in his non obtemperatum*; quod mire convenit cum eo quod praecessit, διακημένῃ κατὰ τὴν τῆς συγκλήτου γνώμην, *administrata ex senatus voluntate.* Sic verbum παρακρουεῖν non solum cum nudo genitivo constructum habemus, XXVI. 2, 1. sed & sequente praepositione περί, XXX. 18, 2.

Verf. 5. *Verf. 5.* τῆς οἰκίας ἀτυχίαν. Corrupta τῆς οἰκίας ἀτυχίας mssti. Correxerit Vrsinus.

Verf. 7. *Verf. 7.* ὃ τε καὶ τις ἐγκαλεσάμενος. — „Si mei iudicii res sit, (sic ad h.l. PALMERIUS notavit) vellem legi, „Ὅτι καὶ Τίτος. Est enim, ut videtur, principium fragmenti.“ — Vulgatum defendit Gronovius, & similiter dictum ait, ut illud XXII. 12, 10. τοῖς δὲ περί τὸν Δαμοτάλην ὑπέθετε τις. Nos, iterum iterumque relegentes ista

ista verba, non dubitamus pronunciare, Τῖτος pro τῇ scribendum; eoque magis, quod particulam καὶ (quod nunc demum animadvertimus) ignorant mssti & Vrsinus, quæ temere adjecta a Casaubono est. Scribe igitur ὁ τῇ Τῖτος, quod refertur ad id quod vers. 6. præcessit, ἢ τε σύγκλητος. *Titum Flaminium* præcipue tunc fovisse & commendasse Romanis Demetrium, diserte testatur Appianus de Reb. Macedon. Eclog. VII. cap. 4. Sed plane rem conficit id, quod apud Livium XL. 11. de Demetrio ad Philippum patrem dicit Perseus: *Titus Quinctius nunc est auctor omnium rerum isti, & magister*: adde quæ ibidem & præcedunt & sequuntur.

Vers. 7.

Vers. 8. ὡς αὐτίκα μάλα συγκατασκευασόντων αὐτῷ &c. συγκατασκευασάντων Vrsin. cum msstis. Correx. Casaubonus. — *Ibid. ἡρέδισε γράψας* correx. Casaub. *ἡρέδισε γράψας* Vrsin. cum msstis. *ἐξ αὐτῆς*. Commodius *ἐξ αὐτῆς*, una voce, ut alias. Cum editum esset *ὡς πλείστον ὠφέλιμον καὶ χρησιμώτατον*, quæ verba ad Demetrium referens Casaubonus, ita erat interpretatus, *magno namque ipsi usui & commodo eo loci illum futurum*; recte monuit REISKIUS: „ὠφέλιμον Vrsino debetur, a cuius codice id aberat, & recte quidem. Legendum enim, *ὡς πλείστον καὶ χρησιμωτάτων*, cum amicis quam plurimis & quam commodissimis. — *χρήσιμος*, commodus, idoneus, solers, ad usum aptus. conf. III. 35, 8. VI. 2, 11. Eamdem emendationem Gronovius ad oram sui libri sua manu notaverat, & confirmat eam Livius, nisi quod vocabulum *χρησιμωτάτων* non expressit, sed sua auctoritate (nam, apud Polybium, aliam scripturam in suo exemplo eum invenisse, non putamus) aliud substituit. Perseum, fratrem Demetrii, ad patrem Philippum hæc verba facientem Livius l. c. inducit: *Quo spectare illas literas ad te nunc missas T. Quinctii credis, quibus & bene te consuluisse rebus tuis ait, quod Demetrium Romam miseris, & hortatur ut iterum, & cum pluribus legatis, & primoribus quoque Macedonum remittas eum? . . . Quaruntur adjutores consiliis*, Polybii Histor. T. VII.

Vers. 8.

quum te plures & principes Macedonum, cum isto mittere jubet.

Verf. 10. *Verf. 10. τὰ κατὰ μέρος.* Vide Liv. XXXIX. 53. & XL. 5 seqq. Adde Nostrum cap. 7 sq. hujus libri.

Cap. IV.

C A P V T IV.

Verf. 2.

Verf. 2. Τούτων δ' ἦσαν διαφορὰ δ. Conf. I. 6. Quatuor genera hominum, ait, Lacedæmone adfuisse legatos. Temere a Reiskio nescimus quæ quatuor τέλη Lacedæmoniorum, quos quatuor ordines ille dixit, fictos vidimus in Adnot. ad XXIII. 7, 6.

Ibid. οἱ μὲν γὰρ περὶ Λύσιν ἦκοντες * τῶν ἀρχαίων Φυγάδων. περὶ λύσιν habet Bav. neque aliter in Notis locum hunc citat Vrsinus, in cujus contextu tamen *περὶ λύσεως*, ex ipsius utique emendatione est editum. Vrsini scripturam tenens Casaubonus, sic est interpretatus: *quidam ad liberationem impetrandam veterum exulum venerant.* At, quos *veteres exsules*, ἀρχαίους Φυγάδας, Polybius dicit, de eorum *liberatione* non nunc demum agitari quæstio potuit, quippe qui (ut docuimus in Adnot. ad XX. 12, 4.) jam A. V. 565. ex decreto Achæorum per prætorem Philopoemenem in civitatem restituti sunt: & ex ipsa petitione, quam nunc proferunt hi veteres exsules, satis adparet, eos jam restitutos fuisse; non enim *reditum in patriam* petunt, quem jam pridem obtinuerant, sed *honorum restitutionem*, quorum in possessione ante exsilium fuissent. Itaque perspecte jam REISKIUS, codicum quidem scripturam ignorans, (certe scripturæ illius, quæ in Notis Vrsini exhibetur, nullam faciens mentionem, sic monuit ad hunc locum: „In λύσεως latet nomen proprium; forte Λυσίαν, ut legendum sit οἱ μὲν γὰρ περὶ Λυσίαν ἦκοντες ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων Φυγάδων.“ — Nos, quum nihil impediat quo minus Λύσιν verum viri nomen putemus, non deferendam codicum scripturam duximus. Ac videtur idem nomen latere in Κλητίν vel Κλησίν, qui memoratur XXV. 2, 5. unde fortasse, cum in exemplari fuisset οἱ μὲν γὰρ περὶ Λύ-

σιν, ὄντας τῶν ἀρχαίων φυγάδων, (qui e numero veterum exsulum erant,) aliquis sive superne sive ad latus adnotaverat ἢ κ, nempe ἢ Κλύσιν, quod alius librarius, perperam accipiens, ad verbum ὄντας retulit, idque in ἥκοντες mutavit. Conf: mox ad vers. 3.

Vers. 2.

Ibid. ἀφ' ὧν ἔφυγον, a quibus pulsī fuerant cum in exsilium mitterentur. conf. XXVI. 5, 2.

Vers. 3. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄρεα καὶ Ἀλκιβιάδην. Hos pariter e numero veterum exsulum fuisse, docuerat jam XXIII. 11, 7. Quare commode versu præced. pro ἥκοντες legeretur καὶ οὗτοι ὄντας. Pro Ἄρεα vero, quod nunc quidem omnes habent, Ἀρεά scribendum penacutē, ut XXIII. 12, 2. a primo casu Ἀρεὺς, XXIII. 11, 7. Videntur autem Areus & Alcibiades, cum nobilissimi olim fuissent Spartanorum, (ut docet Pausan. VII. 9. p. 544.) adeoque haud dubie multum in bonis habuissent, nunc, cum ex omnibus suis bonis singulis talentis contentos se fore significant, conciliare sibi voluisse animos Spartanorum, quibus invitis in patriam ab Achæis fuerant reducti. Nam hæc ipsa causa maxime fuisse videtur, cur ægre a Spartanis, qui tunc urbem tenebant, recepti, & ad extremum rursus ejecti sint veteres illi exsules, (conf. ad cap. 5, 18, & ad XXV. 1, 10.) ne Spartani cogerentur his bona, quæ olim possedissent, quæ nunc sive publico ærario cesserant, sive in aliorum privatorum manibus erant, restituere. — *Ibid.* ἀφ' ὧν. Perperam ἀφ' ὧν Bav.

Vers. 3.

Vers. 4. Σήριππος. — „Ἡριππος. Sibilus adhæsit e fine vocabuli proximi: ut Δήριππος, ita quoque Ἡριππος, Ποσειδίππος, vide tamen p. 1204, 3.“ REISKIUS. — Locus, quem indigitat vir doctus, est XXIV. 10, 11. ubi rursus Σήριππος memoratur. — *Ibid.* μένειν τὴν ὑποκαταμένην κατάστασιν &c. ut in eum statum restitueretur Lacedæmoniorum respublica, qui tum fuit, cum Achæorum concilii erant. Eum putamus statum dici, quo fuit respublica Lacedæmoniorum tum, cum a Philopoemene A. V. 562, post occisum ab Aetolis Nabidem tyrannum, Lacedæmo-

Vers. 4.

nii primum societati Achæorum juncti sunt: cujus rei memoria apud Polybium quidem intercidit, sed conservata est apud Livium XXXV. 37. Pausan. VIII. 51. p. 703. Plutarch. in Philop. p. 364 sq. — *Ibid.* ἦν ἔχοντες. ἦν ἔχοντες Bav.

Vers. 3. *Vers.* 5. Ἀπὸ δὲ τῶν τεθανατωμένων καὶ τῶν ἐκπεπτωκότων κατὰ τὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγματα. Perperam τὰ κατὰ τῶν Ἀχ. Areus & Alcibiades in concilio Achæorum capitis fuerant damnati, eo quod legationem Romam adversus Achæos, optime de se meritos, susceperant, & invidiose apud Romanos de eis conquesti erant. Liv. XXXIX. 35. Pausan. VII. 9. p. 544. sed ea damnatio mox rursus, intercedente Appio Claudio, Romanorum legato, sublata erat. Liv. ib. c. 37. Et illi nunc ipsi rursus Romæ legati aderant; quare de his hic non agitur; nec ab horum partibus stetit *Chæron*. De eis agitur, qui tum, cum Lacedæmonii ab Achæorum societate defecissent, ab Achæis, prætore Philopoemene, partim capitis damnati, partim in fugam pulsi erant. De quibus nihil quidem Livius, in ejus rei narratione, XXXVIII. 34. disertè commemorat; quamquam ceteroquin Polybium maxime in horum temporum historia, & in Græcorum rebus, secutus. Nempe is *septemdecim per tumultum interfectos, sexaginta tres postero die capitis damnatos & ad supplicium traditos* narrat; aliorum damnatorum aut in exilium pulsorum in ea quidem narratione non meminit. Quo pertinet, quod in Polybianæ historiæ Reliquiis XXII. 23, 2. ex Plutarcho vidimus, Polybium *octoginta Lacedæmonios Philopoemenis jussu interfectos* prodidisse. Sed quod si cum hoc conferimus, partim quod, eodem Plutarcho teste, Aristocrates trecentos & quinquaginta Spartiatis a Philopoemene interfectos scripsit, partim quod Pausanias VIII. 51. ait, *trecentos Spartanos, defectionis auctores, Peloponneso a Philopoemene pulsos*: hæc, inquam, si inter se conferimus, intelligi par est, præter eos qui ad supplicium traditi sunt, complures alios partim in exilium pulsos esse, partim absentes capi-

capitis damnatos. Confer infra, vers. 14. Horum igitur causam nunc Romæ Charon defendebat. Id si non placet, vide, an τοὺς ἐκπεπρωμένους κατὰ τὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγματα nunc illos novos Spartæ cives dicat, quorum magnus erat numerus, qui a tyrannis olim e servitute liberati & civitate donati fuerant, qui a Philopoemene & Achæis coacti sunt Lacedæmone excedere, & in Achaïam ducti, teste Liv. XXXVIII. 34. & Plutarch. p. 365. quo & pertinet quod apud Polyb. XXIII. 12, 2. legimus.

Vers. 5.

Ibid. οἱ περὶ Χαίρωνα. Cum Χάρωνα vulgo legeretur, monuerat jam Reiskius, videri hunc eundem esse, qui Χαίρων nominatur in Excerpt. Vales. (nobis lib. XXV. cap. 8.) Recte: nam, cum ibi dicat Polybius, Χάριονα illum anno superiori Romam ivisse legatum; videmus lib. eod. cap. 2, 4. illo anno, de quo agitur, χάρωνα eundem, qui hic commemoratur, rursus a Lacedæmoniis Romam missum. Sed quandoquidem h. l. Bavaricum codicem in scripturam Χαίρωνα cum codice Peiresciano & Suida consentientem habemus, non dubitari debet, verum esse hoc hominis nomen: & facile intelligitur, quid librarium deceperit, ut in Χάρωνα aberraverit, quod ei familiarius nomen erat.

Ibid. καὶ τὴν πολιτείαν ἀποκατασταθῆναι τοιαύτην **. Casaubonus, nihil de lacuna suspicatus, cum versionem horum verborum adjicere esset oblitus, in Corrigendis monuit, adjicienda verba, *Ἔς ut respublica in priorem statum restitueretur.* Quæ si sententia potest græcis verbis inesse, intelligenda ex superiori versu illa verba fuerint, ἣν ἔχοντες ποτε &c. Sed id quidem durius videtur: & aut verba nonnulla in eam aut in similem sententiam videntur fuisse adjicienda, aut pro τοιαύτην scribendum τὴν αὐτήν, vel τὴν πρώτην, quæ Gronovii fuerat suspicio, quam in ora sui exempli significavit. Ceterum si plane abesset vox τοιαύτην, non admodum desideraretur, nec ulla lacunæ suspicio facile esset obortura, verba ista καὶ τὴν πολιτ. ἀποκαταστ. interpretando, *Ἔς ut jus civitatis illis restitueretur.*

Verf. 5. Sed verendum est, ne frustra indulgeamus conjecturis: nam & alia hoc loco misere corrupta in codicibus sunt; statim enim *vers. seq.* non *ἐποιοῦντο* habent libri, quod ex Casauboni emendatione est, sed *ἐπορεύοντο*; & post hoc verbum nescimus an conjunctionem *δὲ* ex ingenio adjecerit Vrsinus, quam Bavaricus certe codex ignorat.

Verf. 7. *Verf. 7.* Οὐ δυναμένη δέ. δὲ adjecit Casaub. Deest edit. Vrsin. & msstis. — *Ibid.* προχειρίσατο recte Casaub. cum Bav. προεχειρήσατο Vrsin. — *Ibid.* Τίτος, Καίλιος, *. VRSINVS, in Notis, hæc verba referens; Οὐτοι δὲ ἦσαν Τίτος Κόιντος Καίλιος, — „Locus sine dubio corruptus, ait. Opinor autem designari Q. Cæcilium Metellum, M. Bæbium Tampilum, & Ti. Sempronium, de quibus supra.“ — Casaubonus, in græcis tenens id quod in contextu Vrsini est editum, Τίτος, Κόιντος, Καίλιος, in versione sic posuit, *hi autem erant Titus * Quintus, Cæcilius.* REISKIUS; scripturam respiciens quam in Notis exhibuit Vrsinus, hæc monuit: „Κόιντος Καίλιος est unus. Sed tum deerit tertius legatus: nominavit enim duos, Sempronium Gracchum, tum Q. Cæcilium Metellum: restat tertius, M. Bæbium Tamphilus. vid. Fulv. Vrsin. ad h. l. Sed multo probabilius Pausanias VII. 9. Appio Claudio hæc tribuit.“ — Respexerat scilicet Vrsinus tres illos legatos, qui XXIII. 6, 6. nominantur. At ex illis tribus, in his verbis, de quibus nunc quaerimus, non nisi unum agnoscere licet; certe Ti. Sempronium Gracchum non magis, quam M. Bæbium, hic agnoscas. Cum haud dubie nominetur primum Τίτος, id est, *Titus Quintus*, qui, postquam victo Philippo Græciæ libertatem reddiderat, rursus A. V. 562 & 563, princeps legationis fuerat in Græciam missæ; (Liv. XXXV. 23 &c. conf. Adnot. ad Polyb. XX. 12, 1.) tum *Q. Cæcilius*, qui princeps legationis fuerat A. V. 569; (Polyb. XXIII. 6, 6. Livius XXXIX. 24.) probabile utique est, tertium, cujus nomen intercidit, *Ap. Claudium* fuisse, principem legationis missæ A. V. 570. (Polyb. XXIII. 12, 3.) Eaue etiam Grono-

vii fuerat suspicio, qui ad oram sui libri h. l. adnotavit: „*Deest Appius.*“ — Deest autem tertii legati nomen non modo in Bavarico codice, qui nil aliud nisi *Τῖτος, Καυκλῖος*, habet; verum etiam in ambigua atque dubia Vrsini lectione: nam sive *Κοῖντιος* dedit codex ejus, fuerit hic *T. Quintilius*; sive *Κόιντος*, fuerit *Quintus Cæcilius*. Pausanias VII. 9. p. 544 seq. de eadem re, quæ hic agitur, loquens, solum *Appium Claudium* nominat, a quo litem diremtam ait: sed in hoc prorsus discedit a Polybio, (cujus ipsius verba, ut videtur, perperam accepit) quod ait, Ap. Claudium, cum eis qui in superiori legatione comites ejus fuerant, rursus in Græciam fuisse a senatu Romano missum ad lites Lacedæmoniorum Achæorumque judicandas. Immo vero, tres illos viros non in Græciam missos Polybius dicit; sed ex mandato senatus Romæ coram his emuleatius disceptatæ sunt quæstiones controversæ, & hic denique arbitris & conciliatoribus compositæ lites. Novus legatus in Græciam non Ap. Claudius, sed *Q. Marcius* nominatus est. vide hoc cap. vl. 16. & c. 6, 1. & Livius XXXIX. 48.

Verf. 8. ἐφ' οἷς γενομένων λόγων κλειόνων. ἐφ' οἷς, apud quos, coram quibus, quibus arbitris. Vrsinius aliàs cum genitivo casu construitur in ista notione præpositio ἐπ', quemadmodum v. c. Pausanias in eadem re p. 745. ait, καὶ λόγων ῥηθέντων ὑπὸ ἀμφοτέροις ἐπὶ τῆς βουλῆς, *apud senatum, coram senatu.* Sed nec exempla defunt hujus structuræ cum tertio casu, de qua diximus ad III. 22, 8. Sic ἐπὶ μάρτυσι, *coram testibus*, apud Appian. T. I. p. 197, 45. & T. II. p. 411, 97. & 496, 25. nostræ editionis. — *Ibid. περὶ τοῦ μένειν. περὶ τούτων μένειν* Bav.

Verf. 9. εἰς ἑκάστους Φυγάδας, in quemque (vel pro quoque) ex exsulibus. Cum in contextu Vrsinus sic edidisset (quod & ceteri tenuere editores) εἰς * τε γὰρ Φυγάδας, ad oram notavit τοὺς, quod quo relatum voluerit haud fatis adparet. Illud ex Notis ejus intelligimus, codicem ipsius cum Bavarico in εἰς τε γὰρ τοὺς Φυγάδας consensisse.

Verf. 9. Qua in mendosa scriptura quænam sententia lateat, satis ex verf. 2. intelligitur. Aliena vero haud dubie huc invenit REISKIUS, cum tali modo restituendum locum suspicatus est, *πότερον δὲ τὸ τάλαντον τοὺς εἰς τὴν Ταγέαν Φυγάδας ἐκ τῶν ἰδίων ἐκλεξ.* Sed illud probamus, quod adjiciendum simul alterum quoddam orationis membrum censuit idem vir doctus, velut, *ἢ τὸ πᾶν ἔχειν, aut ἢ τὰ ὅλα ἀναπτύσσειν.*

Verf. 10. *Verf. 10.* Duo verba *γίγνεσθαι ἐκέλευον*, cum abessent a msstis; ex ingenio adjecit Vrsinus, utpote ad sensum necessaria. — *Ibid.* *ἐφ' ᾧ πάντες ἐπεβάλλοντο τὰς ἰδίας σφραγίδας.* *ἐφ' ᾧ* Bav. quod verum putamus, & in contextum receptum velimus. Deinde rectius fortasse fuerit *ἐπέβαλλον*, pro *ἐπεβάλλοντο*, sed ferendum hoc, neque contra librorum fidem mutandum. conf. vs. 15.

Verf. 11. *Verf. 11.* *εἰς τὴν ὁμολογίαν ἐκπλήξαμ, injecto terrore, ad consentiendum impellere.* *ἐμπλέξαμ* voluit Reiskius; sed nil opus videtur, ut sollicitetur vulgatum, præsertim cum paulo post (verf. 15.) dicat *τὰ δὲ κατακλητίζεσθαι τοὺς ἄνδρας*, cum quo hoc ipsum *ἐκπλήξαμ* h. l. non male convenit. *Ibid.* *τοὺς περὶ Ξέναρχον.* Prætor hic deinde fuit Achæorum A. V. 581. Liv. XLI. 24. frater Archonis, qui memoratus est supra, XXIII. 10, 8.

Verf. 13. *Verf. 13.* *ἐνέπεσον. ἐνέπεσε* Bav.

Verf. 14. *Verf. 14.* *ἐδυσσεστοῦντο. καὶ ἐδυσσεστ.* μὲν γὰρ Vrsinus cum msstis. Καὶ delevit Casaubonus, præter necessitatem. Sane centies particulam istam *καὶ* cum γὰρ conjunctam videmus, ut apud Latinos *etenim*; hoc vero loco signatam etiam vim habet, *etiam, partim*: quare revocata velimus. — *Ibid.* *τοῖς ὅλοις* recte Casaub. & seqq. cum msstis. Temere *τοῖς ἄλλοις* Vrsin. in contextu, ὅλοις ad marginem rejecto. — *Ibid.* *διότι δὲ.* Verbum *διότι*, cum abesset a msstis, ex conjectura adjecit Vrsinus.

Verf. 15. *Verf. 15.* *ἐπεβάλλοντο τῇ σφραγίδι.* Utique *τῇ σφραγίδι* scribendum putemus cum Reiskio, aut potius *τὰς σφραγίδας* in plurali. Verbo activo aliàs dicitur

citur ἐπιβάλλειν τὴν σφραγίδα, sed verbum medium pariter paulo ante usurpatum in eadem re vidimus vers. 10. ἐπεβάλλοντο τὰς ἰδίας σφραγίδας. ἐπεβάλοντο vero, simplici λ, hoc loco habet Bav.

Vers. 16. προχειριζομένη. προχειρισμένη Bav. Vers. 16.

CAPUT V.

Cap. V.

Vers. 1. τὸν Τίτον πρεσβευτὴν &c. De ista T. Flami- Vers. 1.
nii ad Prusiam legatione conf. Liv. XXXIX. 51.

Vers. 2. τὸν Λακωνικὸν πόλεμον. Bellum dicit cum Na- Vers. 2.
bide a Tito gestum. — Ibid. χειριεῖν τὰ κατὰ τὴν Μεσ-
σήνην πάντα &c. Consilium hic homo agitabat, Messeni-
cos ab Achæorum societate abstrahendi; (conf. vers. 9.)
quod consilium etiam, licet ad id exsequendum opera Titii
non potuerit uti, (vers. 18.) tamen eodem adhuc anno
perfecit, teste Plutarcho in Philopoem. p. 366. & prætor
Messeniorum est creatus, conf. Pausan. IV. 29. p. 352. &
Liv. XXXIX. 49.

Vers. 4. Καὶ ἦν μὲν ὁ Δεινοκράτης οὐ μόνον &c. Eclo- Vers. 4.
gam hanc ex Polybio decerptam exhibet etiam Suidas,
ad voc. Δεινοκράτης. Inferendam autem hoc loco esse,
recte Valesius monuit.

Vers. 5. πραγματικόν. πρακτικόν Suidas in Ῥωπικός. Vers. 5.
Ibid. ὑπέφαινε correxit Vales. ex Suid. in Δεινοκρ. ὑπέφηνε
idem Suid. in Ῥωπικός. ἐπέφαινε codex Peiresc. quod de-
fendit Reiskius ex XXVI. 5, 5. & ibi sane cum cod. Pei-
resc. consentit Suidas. Quod vero porro hic monet Reiskius,
in ἐπὶ (in verbo ἐπέφαινε) subaudiri εαυτῷ, id quale
sit, nobis non liquere, profiteamur. — Ibid. Ῥωπικός.
Suidas interpretatur πεχρωσμένος, id est coloratus, fu-
catus.

Vers. 6. τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν τόλμαν. Conf. ad XI. Vers. 6.
21, 4.

Vers. 7. πρόχειρος. πρόθυμος Suidas. — Ibid. παρά Vers. 7.
τε. περί τε idem. — Ibid. εὐτράτελος καὶ πολιτικός, fa-
cetus & urbanus,

Verf. 8. *Verf. 8. περί δὲ κοινῶν. περί κοινῶν δὲ Suidas. — Ibid. ἀσφαλῶς. ἐμφρόνως idem.*

Verf. 9. *Verf. 9. Καί ποτε κεκινήτως ἀρχὴν μεγάλων πακῶν τῇ πατρὶδι. Poterat sic scribere compiler Eclogarum de Virt. & Vitiis, e connexionione cum reliqua narratione hæc evellens; sed dubitari non debet, καὶ τότε scripsisse Polybium, ὅτε ἐοῖς ἰπσο tempore (Romæ quum esset) cum magnorum malorum exordium molitus esset patriæ; nempe, cum consilium cepisset, Messenios ab Achæorum societate abstrahendi, unde non poterat non grave cum Achæis bellum Messeniis supervenire. Confer dicta ad verf. 2. & adde Plutarch. in Tito Flamin. p. 378. cujus verba adposuisse juvabit: Ἐπεὶ δὲ Δεινοκράτης ὁ Μεσσήνιος ἐν Ῥώμῃ παρὰ πότον μεθύσας ὤρχησατο, λαβὼν ἱμάτιον γυναικῆον, τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν Τίτον ἤξλου βοηθεῖν αὐτῷ, διανοουμένῳ τὴν Μεσσήνην ἀφιστάναί τῶν Ἀχαιῶν· ταῦτα μὲν ἔφη σκέψασθαι, θαυμάζον δὲ ἐκείνον, εἰ τηλικαύταις ἐπιχειρητικῶς πράξειεν, ἀρχεῖσθαι δύναται παρὰ πότον καὶ ἄδειν.*

Ibid. Quatuor verba, προορώμενος οὐδὲν τῶν μελλόντων, uncis inclusit Valesius, de causa non admonens: putamus vero, eo id factum, quod verba ista a codice Peiresc. abessent, & e Suida essent a Valesio adscita, quemadmodum & aliàs subinde fecit. Nos uncinos, a posterioribus editoribus servatos, delevimus. — *Ibid. ἀφ' ἡμέρας. ἀφ' ἡμέρας* edidit Küsterus apud Suidam in Κωνσταντίᾳ, ubi hæc verba repetuntur: sed recte ibi ἀφ' ἡμέρας habet editio Mediol. quemadmodum codex Peiresc. & omnes Suidæ editiones in Δεινοκρ. Latinissimum esse ait Reiskius, *de die convivia celebrare*; id est, cum adhuc clarus dies est, cum nondum vesperscit. Eamdem vero dictionem & aliàs Polybio frequentatam vidimus, VIII. 29, 4. conf. ad VIII. 37, 11. A Græcis eam loquendi formulam mutuatos esse Latinos, suspicatus erat Valesius ad Diodor. Sicul. T. II. edit. Wessel. p. 577.

Verf.

Verf. 11. ἐν μακροῖς ἱματίοις. λαβὼν ἱμάτιον γυναικῆιον
ait Plutarch. l. c. — *Ibid.* περὶ πατρὶδος. περὶ τῆς πατρὶ-
δος voluit Reifkious.

Verf. 11.

Verf. 13. ὡς ἀνοίκειον ὑπόθεσιν τῆς ἰδίας αἰρέσεως καὶ
Φύσεως ἀπέδωκε, *alienum, absurdum, indignum specimen*
instituti ingenique sui edidisse; vel, sententiam, opinionem,
parum commodam, de instituto ingenioque suo adtulisse ho-
minibus.

Verf. 13.

Verf. 14. Πλὴν τότε παρῆν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ
Τίτου. Sic perspekte Valesius correxit, cum πλὴν τό γε
παρῆν &c. daret Codex Peiresc. & Suidas. In Eclogis de
Legationibus, post illa verba ἀπεκρίσατο τὰς ἐλπίδας, (quæ
sunt verf. 3.) ita statim perrexit compiler, Καὶ ὁ Δεινο-
κράτης παρῆν μετὰ τοῦ Τίτου εἰς τὴν Ἑλλάδα, πεπεισμέ-
νος &c. prætermittis eis, quæ alter compiler in Excer-
ptis de Virt. & Vitiis retulit. — *Ibid.* τὰ κατὰ τὴν Μεσ-
σήνην ἐγχειρίσθησεν κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν.
Sic ex Eclogis de Legat. vulgo editur, perperam; quod
observationem nostram olim præterierat. Omnino χει-
ρίσθησεν legendum ex codice Peiresciano, qui
Eclogam hanc in his ipsis verbis finit, χειριδῆς κατὰ τὴν
αὐτοῦ βούλησιν. Mendose Suidas χειρωθήσεσθαι.

Verf. 14.

Verf. 15. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλοποίμενα &c. Quæ adhuc
sunt exposita, gesta sunt initio anni 571. Interim ineunte
vere ejusdem anni, apud Achæos, Lycortæ, qui A. V.
570, prætor fuerat, (Liv. XXXIX. 36.) successit *Philopo-*
men, (Liv. XXXIX. 49.) octavum nunc prætor Achæorum
creatus, teste Plutarcho p. 366. & Pausan. p. 704.

Verf. 15.

Verf. 16. τοῖς δημιουργοῖς τῶν Ἀχαιῶν. Hefychius in
Δημιουργός· παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν, οἱ ἄρχοντες, τὰ δημόσια
πράττοντες, [Δημιουργαί, vel Δημιουργοί] ὥσπερ Ἀθήνησιν
οἱ Ἀμαρχοί, λέγονται. Livius XXXII. 22. *Magistratus*
gentis (Achæorum) *Damiurgos* [alii *Demiurgos*] *vocant;*
decem numero creantur. Adde Liv. XXXVIII. 30. & quæ
ibi ex Turnebo adnotavit Drakenborchius. οἱ ἄρχοντες
iidem

Verf. 16.

iiidem vocantur apud Polyb. XXIII. 10, 11. & c. 12, 3 & 7. & mox hoc cap. vers. seq.

Vers. 17. *Vers. 17.* ἂν γράψῃ correxit Vrsinus. Corrupte ἀναγράφῃ mssti.

Vers. 18. *Vers. 18.* καὶ τῶν ἀρχαίων λεγομένων Φυγάδων, τότε δὲ προσφάτως ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος ἐκπεπωκότων. Primum videtur καὶ αὖ τῶν ἀρχ. scribendum, quo commodius subintelligatur vocabulum ἐλπιδες. Deinde vero, quinam sint hi veteres exsules, recens tunc Lacedæmone ἐξεῖσι, quorum spem tunc everfam ait, fatemur nobis non satis liquere. Qui veteres exsules dicebantur, (οἱ ἀρχαῖοι Φυγάδες, de quibus vide notata ad XX. 12, 4.) eorum commoda jam olim curaverat T. Flamininus, cum legatus in Peloponneso adesset, quemadmodum ibidem docuimus. Quare & nunc quidem hi spem suam, si quid cuperent, in eodem Tito reponere potuerant. Sed quum veteres hos exsules non solum in rebus adhuc anni proxime præcedentis (lib. XXIII. 11, 8.) nuper admodum ab Achæis in patriam restitutos dixisset, νεωστὶ κατηγγμένους εἰς τὴν οἰκίαν, recenti beneficio, προσφάτου οὔσης τῆς εὐεργεσίας; verum etiam eodem hoc anno (lib. XXIV. 4, 2 sq.) Romæ apud senatum non de exsilio querentes induxerit, sed de bonis post reditum in patriam nondum restitutis: quæsitivimus, quid esset, quod eosdem nunc nuper Lacedæmone pulsos dicat. Et primum quidem subierat suspicari, turbatum forte corruptumque nonnihil in verbis esse ut pro τότε δὲ legendum sit τῶν τε προσφάτως ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος ἐκπεπωκότων, intelligendique sint illi, quos ἐκπεπωκότας κατὰ τὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγματα dixit cap. 4, 5. Mox vero probabilius visum est, ut statueremus, in ea parte narrationis, quæ intercidit, exposuisse Polybium, eosdem veteres exsules, quos ab Achæis restitutos ægerrime tulerant Spartani, (Liv. XXXVIII. 34.) quos in urbem quidem coacti receperant, sed quibus bona nondum erant restituta, denique qui partim de Spartanis, partim etiam de ipsis Achæis, optime de se meritis, questum Romam legatos mise-

miserant, sub hoc ipsum tempus, de quo nunc agitur, a Vers. 18.
Spartanis, nec invitis Achæis, urbe esse ejectos. Quo
pertinere utique videtur id, quod infra rursus lib. XXV.
c. 1. 9sq. legimus. conf. notata ad XXIV. 4, 3. Sed id si
ita accipiendum est, videtur saltem particula αἰθρῆς, aut
alia quæpiam in eamdem sententiam fuisse adjicienda, hoc
modo: τῶν ἀρχαίων λεγομένων Φυγάδων, τότε δὲ προσφάτως
αἰθρῆς ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος ἐκπεπτηκότες.

CAPUT VI.

Cap. VI.

Vers. 1. Κοῖνον τὸν Μάρκιον. Conf. c. 4, 16. De reli. Vers. 18sq.
quo hujus & sequentis Eclogæ argumento conf. Livius
XXXIX. 53. In codice Bav. desideratur hoc cap. 6. quæ
Eclogæ XLVIII. de Legat. vulgo numeratur. — *Vers. 4.*
Ὀδρύσας. Ὀδρύσα in contextu Vrsini est, operarum erro-
re. — *Vers. 5.* Φιλίππου πόλιν. Vide notata ad V.
100, 8.

CAPUT VII.

Cap. VII.

Vers. 1. Τοῦ Δημητρίου παραγενηθέντος ἐκ τῆς Πώμης. Vers. 1.
Livius l. c. reditum Demetrii legatorumque in Macedoniam
conjungit: Polybius significare videtur, Q. Marcium pri-
mum advenisse (cap. præc. vers. 1.) deinde Demetrium.

Vers. 3. προσεδόκουν restituimus ex Bav. Perperam Vers. 3.
vulgo προσεδόκουν ed. Vrsin. & seqq. quod frustra ex I. 53,
11. defendere conatus est Reiskius, nam & ibi ex mendo-
sis codicibus temere receptum προσεδόκουν erat. In Ad.
not. ad eum locum pro omnes προσεδόκου, quod operæ
nostræ ibi peccarunt, corrige, omnes προσεδόκουν. Con-
fer alia loca ibidem citata.

Vers. 4. μηδὲνα λόγον ex edit. Ernesti in nostram Vers. 4.
propagatum est. μηθὲνα editiones superiores cum msstis,
ut passim aliās, non male: quamquam nonnisi in Eclogis
potissimum, tam Vrsinianis, quam Valesianis, hæc forma
occurrit; pro qua constanter sua auctoritate alteram magis
vulgatam reposuit Ernestus.

Vers.

Verf. 5.

Verf. 5. Οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Φιλ. ἐπεκρύπτετο. Tota orationis connexio satis declarat, hanc esse sententiam, quam perspicte Casaubonus etiam expressit: *sed Philippus quidem displicere hæc sibi dissimulat.* Atqui ista sententia necessario interfertam particulam ἀλλὰ post οὐ μὴν desiderabat.

Cap. VIII.

CAP V T VIII.

Verf. 2.

Verf. 2. ἐν καιρῷ. — „tandem aliquando. Visum tamen aliquando est, auctorem dedisse ἐνὶ καιρῷ, uno eodemque temporis articulo, obsequens πάντων, ut sit antithetum.“ REISKIUS. — Immo ἐν καιρῷ, commodo tempore, cum tempus venisset. — *Ibid.* παρέστησεν αὐτῷ. Citavit hæc verba Suidas in Ποινῇ. ubi tamen male εἰργάσαντο in plurali, & παρέστησαν. — *Ibid.* προστρόπαιους, intellige δαίμονας, deos vindices, ultores, ad quos convertunt se supplices (προστρέπονται) ii qui injuriam passi sunt. Sic apud Pausan. II. 18, p. 149. ὁ Μυρτίλου προστρόπαιος (sive προστρόπαιος malis) αὐτοῖς ἠκολούθησε, Myrtili vindex genius eos persecutus est; quemadmodum ibi ex Henr. Stephani sententia (Thes. Gr. Ling. T. III. col. 1634.) bene interpretatus est Sylburgius. Προστρόπαιος δαίμων τις ἐπὶ τῶν ἀναγῶν ex Photii Lexic. Msto adfertur a docto Hesychii editore ad voc. Προστρόπαιος, adjecta mira nominis ratione, ἀπεὶ οἱ μετὰ τὸ σταθῆναι ἤδη τὸ τρόπαιον οἱ ἀναγοῦντές τινα τῶν πολεμίων, πρόστροποι καὶ ἀναγῆες εἰσιν. Suidas verba ista Polybii citans in Προστρόπαιος, nullam interpretationem adjecit; nam quod ait Προστρόπαιος, προστραμμένος, ἰκέτης, id est, supplex, qui se supplex ad alium convertit, ad locum ex Sophocle prolatum pertinet, ad hunc Polybianum referri sane non potest.

Verf. 3.

Verf. 3. ἔστι τις Δίκης ὀφθαλμός. Placuit inserta vocula τις, quam habet Suidas, sub voco Ἔστι, ubi vide quæ ex aliis auctoribus adnotavit Küsterus. Rursus tamen idem Suidas in Δίκης, eadem repetens Polybii verba, voculam

culam illam prætermisit. Verbum δὲ utrobique omisit idem Suidas.

Verf. 4. μεταγαγεῖν μὲν εἰς τὴν νῦν μὲν Ἡμαθίαν &c. *Verf. 4.*
Eadem Livius habet lib. XL. c. 3. in rebus anni sequentis, ubi Q. Marcium legationem renunciantem inducit.

Verf. 7. Θεοκλυτήσεις. Citat Suidas in Θεοκλυτή- *Verf. 7.*
σαντες.

Verf. 8. βουληθεῖς μηδὲν ἀλλότριον ὑποκαθίστασθαι. — *Verf. 8.*
„Posslet ὑποκαθίστασθαι ferri, quanquam ὑποκαθίστασθαι præsta-
ret, nisi ἀπολιπεῖν sequeretur, quod necessario ὑποκαθεζο-
μενον aut ὑποκαθέμενον aut ὑποκαθεθὲν postulat, [ὑποκα-
θεθὲν putamus scribere voluerat vir doctus] nihil relinquere
subsiciens usquam in insidiis, quod a se sit animis alienatum.“
REISKIUS. — „Profert hunc locum Suidas in h. v.
(quod fugit Küsterum) & interpretatur συγχωρῆσθαι, ἀφεί-
ναι, magis e contextu quam accurate. Küsterus vertit
submittere, melius, sed contextui non satis apte, nec satis
clare. Philippus nolebat, relictis interfectorum civium li-
beris, immiscere claudesinos hostes, qui velut in insidiis la-
terent. Nempe, qui in insidiis collocat, dicitur ὑποκαθέ-
στασθαι; & ὑποκαθίστασθαι, qui collocati sunt. Hesychius: ὑπο-
καθίστασθαι ἐνεδρεύειν.“ ERNESTVS in *Lexic. Polyb.* —
Immo vero ὑποκαθέστασθαι non minus, quam ὑποκαθίστασθαι,
collocari, latere in insidiis significat, ut recte monuit idem
Suidas, & prolato exemplo nescimus cujus veteris scripto-
ris docuit; neque quidquam aliud hoc loco desideratur:
noluit Philippus ut aliquid a se alienatum in insidiis lateret.
Neque ullo modo opus est, ut cum Reiskio participium
h. l. pro infinitivo requiramus.

Ibid. ἀπολιπεῖν τῇ βασιλείᾳ. βασιλείᾳ correxit Valesius,
ut est apud Suidam. Mendose τῇ βασιλείᾳ cod. Peiresc.
Suspiciari autem licet, εἰ τῇ βασιλ. fuisse scribendum, ut
præpositio extrusa sit ab ultima litera ν verbi præcedentis;
nisi vocabulum βασιλεία nunc accipiendum ut V. 61, 4. &
XXIII. 9; 7. pro regia familia, vel aula, quod verapaculo
sermone la cour aut le gouvernement vocamus.

Ibid.

Verf. 8. *Ibid.* ἀναζητῆσαι τοὺς υἱοὺς - - εἰς Φυλακὴν ἀποθῆναι. — „ἀναζητῆσαι potest defendi, sic ut ἀποθῆναι accipiat pro ἐπὶ τῷ ἀποθῆναι, quo eos *deponerent*, aut *deponendi ergo*. Malim tamen ἀναζητήσαντας.“ REISKIUS. — Possis etiam intelligere ὡς ἀποθῆναι, vel ἄνεκα τοῦ ἀποθῆναι.

Verf. 9. *Vers.* 9. Σάμιον. Hujus jam mentio facta V. 9, 4. ubi vide notata. Σάμιον alii vocant, in his Plutarch. in Discrim. Amici & Adulatoris, p. 53. ubi interfectum a Philippo significat, offenso homini allās amico, quod peccata ejus ingenue reprehendisset.

Verf. 10. *Vers.* 10. Νήπιος δὲ πᾶτερᾶ &c. Repetiit Suidas in Νήπιος, & in Φίλιππος ὁ Μακεδών. Ceterum Stasini poetæ esse istum versum, docet Clemens Alexandr. Stromat. lib. VI. p. 451. edit. Sylburg. Eodem pertinent Cyri verba apud Herodot. I. 155. quæ per memorizæ lapsum Xenophonti tribuit Clemens loc. cit.

Verf. 11. *Vers.* 11. διὰ τὰς τῶν πατέρων προαγωγὰς. — Frustra se torfit VALESIVS, ut παραγωγὰς defenderet, quod ex codice Peiresc. edidit: „Patrum fortunam verti, inquit: caute, ut equidem existimo. *Famam* etiā aut *potentiam* possis interpretari. Videtur enim ea vox deducta esse ἀπὸ τοῦ παράγειν, quod est *producere se ipsum* atque *in lucem ac famam prodire*. Vnde & ἀντιπαραγωγὰι a Polybio dicuntur, id est *obtrectationes* atque *emulationes*. Sic enim lib. XVIII. διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀντιπαραγωγὰς.“ — Quæ quam sint parum firma, non est quod pluribus ostendamus. Tam vere, quam præcise, REISKIUS παραγωγὰς corrigere jussit, id est, ut ipse exponit *splendida in aula munera, summos honores*. „Non raro, inquit, παρὰ & πρὸ a librariis inter se permutantur. Exempla in proximo habemus.“ Illa nempe dicit, *vers.* 14. παραγεγονότι, pro προγεγονότι, tum XXV. 9, 6. & XXXII. 14, 11. De corrigenda hujus loci menda perfecte jam monuerat Wesseling. ad Diodor. T. II. p. 304. Vocabulum

lum προαγωγή eadem notione Polybio frequentatum VI. 8, 4. VI. 53, 8. & alibi.

Verf. 13. τῶν μὲν νεανίσκων ἀλλήλοις ἐπιβουλευόντων. Verf. 13.

Vide Liv. XL. 8 seqq. & 23 sq. — Ibid. ποτέρου δὲ γίνεσθαι τῶν υἱῶν Φονέα. Quum πότερον vulgo legeretur, Valesius interpretatus est, cum cogitandum illi esset, uter ex filiis eandem ausurus esse videretur: sed ea quidem sententia, cum ab orationis connexionem, tum a vi verborum δὲ γίνεσθαι Φονέα utique abhorrebat. Paulo obscurioribus brevioribusque utique verbis hic utitur Polybius, nempe anticipando rem tangens, quam fusius in anni sequentis historia erat expositurus, quo & ipse ablegat verf. 15. Quæ pars historiæ Polybianæ quum interciderit, interim quæ apud Livium supersunt, sententiam huius loci satis declarant. *Sedeo, (sic apud Liv. XL. 8. ait Philippus) miserarius pater, iudex inter duos filios, accusatorem parricidii & reum; aut conficti, aut admissi criminis labem apud meos inventurus.* Hoc id est, quod Polybius scribit, *disceptandum Philippo fuisse, utrum filiorum morte adficere deberet: nempe aut parricidam, si verum crimen; aut malitiosum accusatorem, si fictum.* Interjectis aliis, sic pergit apud Livium Philippus: *vivo & spirante me, harditatem meam ambo & spe & cupiditate improba crevistis. Eousque me vivere vultis, donec alterius vestrum superstes, haud ambiguum regem alterum mea morte faciam. Nec fratrem, nec patrem potestis pati.* Hinc intelligitur alterum orationis membrum apud Polybium: *utrum deinde magis timere debeat &c.* nempe a superstite timendum erat ne ipse occideretur: & quidem magis ab altero superstite, quam interim ab utrovis, dum ambo in vita erant; quia, dum uterque vivit, haud satis scit neuter, ipse ne, an frater, patri successurus sit, adeoque cunctatur uterque interficere patrem. — REISKIUS, postquam monuit, ποτέρου legendum, hæc addit: „Si vulgatam hic servamus, & πότερον reddimus nun, itemque alterum πότερον; tum pro αὐτῶν (πότερον αὐτῶν) legendum erit Polybii Histor. T. VII. Mm αὐτῶν

Verf. 13. αὐτὸν, ἔ' num ipse debeat metuere potius. Si autem suspicioni nostræ locum damus, tum necesse erit, rursus in fine sententiæ addi ὑπ' αὐτοῦ. μὴ πάθῃ τὸ παρακλήσιον ὑπ' αὐτοῦ. — Nobis adjectis his verbis neutiquam opus videtur; & unice veram putamus priorem emendationem, quam in contextum recipere non dubitavimus. — *Ibid.* ἐστροβεῖτο. ἐστροβλεῖτο ed. Gron. & Ern. operarum errore.

Verf. 14sq. *Verf. 14.* προγυγονότι. Sic haud dubie oportuit; monuerat etiam Reiskius. — *Verf. 15.* ἐκ τῶν ἐξῆς ῥηθ-σομένων. In anni sequentis historia. Vide quæ modo monuimus ad verf. 13. & confer Liv. XL. 5 sqq.

Post hoc Caput inferendum esse Fragmentum, quod habet Suidas in Ἐναγίδων, diximus in *Spicilegio Reliquiarum ex lib. XXIV. T. V. p. 42 sq.* Sed, verum si quaerimus, decerptum illud intelligemus ex sequentis anni historia. Vide Liv. XL. 6.

Cap. IX.

C A P V T IX.

Verf. 1. *Verf. 1.* Φιλοπομην ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός. — „Hoc Fragmentum de *Philopoemene*, cum quinque sequentibus, petitum est ex eo loco, quo tres illos imperatores, *Philopoemenem*, *Hannibalem* ἔ' *Scipionem*, inter se comparavit; quod Polybium fecisse apparet e Livii XXXIX. 50. *Ab scriptoribus rerum Græcis Latinisque tantum hanc viro (Philopoemeni) tribuitur, ut a quibusdam eorum, velut ad insignem notam hujus anni memoriæ mandatum sit, tres claros imperatores eo anno decessisse, Philopoemenem, Annibalem, P. Scipionem. Et XXXIX. 52. Trium clarissimorum suæ cujusque gentis virorum non magis tempore congruente comparabilis mors videtur esse, quam quod nemo eorum satis dignum splendore vitæ exitum habuit.* REISKIUS. — Polybli exemplo eorumdem trium virorum elegia conjunxit etiam Diodorus Sic. cujus confer *Eclogas de Virt. & Vitiis T. II. edit. Wessel. p. 575 sq.* In rebus vero hujus anni ab V. C. 571. cons. M. Claudio Marcello, Q. Fa-

Q. Fabio Labeone, mortem Philopoemenis exposuisse Polybium, fatis ex eodem Livii libro intelligitur cap. 48 seqq. qui nominatim etiam Polybium commemorat cap. 52. ubi, exposito & Philopoemenis & Annibalis obitu, ita pergit: *Hic vitæ exitus fuit Annibalis. Scipionem & Polybius & Rutilius hoc anno mortuum scribunt.* Cornelium vero Nepotem si audias, (in Hannib. c. 13.) *mortuum Hannibalem* Polybius scripsit anno sequenti, *L. Aemilio Paulo & Cn. Babio Tamphiloo coff.* Ceterum *de obitu Philopoemenis*, ex Polybii narratione, vide quæ notavimus in *Spicilegio Reliquiarum ex lib. XXIV.* p. 43 seq. Et de extremis ejus gestis confer *Fragmenta duo* collecta a Valesio in Adnotatione *mox subiicienda ad vers. 2.* — *Ibid. τῶν κατ' ἀρετὴν πρὸ τοῦ &c.* Scabrosa est oratio, & vel defecta, vel aliàs sive compileris culpa sive librarii corrupta.

Vers. 1.

Vers. 2. τετράκοντα ἔτη συνεχῶς Φιλοδοξήσας. VA. Vers. 2.
LESIVS. „Sic emendavi, cum in exemplari esset *συνή-
θως* absque sensu. Vixit porro Philopoemenes annis 70.
teste Plutarcho & Livio, & POLYBIO, qui *de ultima Phi-
lopoemenis expeditione* sic ait: ‘Ο δὲ ἐξ ἀναστάς προῆγε,
τὰ μὲν ὑπὸ τῆς ἀγῶστιάς, τὰ δὲ ὑπὸ τῆς ἡλικίας
βαρυνόμενος· ἔχε γὰρ ἐβδμηκοστὸν ἔτος. διαβια-
σάμενος δὲ τὴν ἀδένειαν τῇ συνηθείᾳ τῇ προτοῦ,
παρῆν ἐξ Ἄργους εἰς Μεγαλόπολιν αὐθιμέρον.
[Id est: Ille vero discedens inde perrexit, partim quidem
morbo, partim vero ætate gravatus: septuagesimum enim
agebat ætatis annum. Sed infirmitatem vi vincens, propter
superioris temporis consuetudinem, Argis eodem die Mega-
lopolin pervenit.] Hæc duo Fragmenta, quæ divulsa apud
Suidam leguntur [qui nominatim Polybio auctori ea adscri-
bit,] in Βαρυνόμενος & Διαβιασάμενος, sic recte conjun-
ximus ex auctoritate Plutarchi [in Philopoem. p. 366.]
Cum ergo LXX annos vixerit Philopoemenes, & XL
continuos in repub. sit versatus, relinquitur, eum tricesi-
mo anno ad remp. accessisse, quæ fuit solennis ad rempub.

Vers. 4.

capessendam ætas apud Achæos, quemadmodum. indicat Polyb. Legat. 89. συγκλήτου συναχθείσης εἰς τὴν Σικυωνίων πόλιν, ἐν ᾗ συνέβαινε μὴ μένον συμπορεύεσθαι τὴν βουλὴν, ἀλλὰ πάντας τοὺς ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν. [lib. XXIX. 9, 6.] Dionysius quoque Halic. lib. IV. eam fere omnium gentium legem fuisse ait: ἀπὸ ταύτης γὰρ οἱ νόμοι καλοῦσι τῆς ἡλικίας ὡς ἐπιτοκὸν τοὺς ἄρχειν τε καὶ πράττειν τὰ κοινὰ βουλομένους. — Hæc tam perspecte, quam doctè, VALERIUS; quæ nostram diligentiam, cum Polybii Reliquias digereremus, præterierant. Duo ista Fragmenta exhibuimus in Fragmentis Grammat. num. XXXI & XXXIV. quæ saltem in Spicilegio Fragmentorum ex lib. XXIV. erant reponenda. — *Ibid.* πάντα πάντως. Scribe πάντῃ πάντως, de qua dictione diximus ad IV. 40, 5.

Vers. 5.

Vers. 5. Ἀντίβας, ἑπτακίδεκα ἔτη μένας ἐν τοῖς ὑπάθροις &c. Conf. XI. 19, 3. Ex eodem vero Polybii loco, unde breve hoc Hannibalis elogium excerpsit compiler eclogarum de Virt. & Vitiis, videtur pluribus verbis idem elogium ab alio compilatore in aliam partem Eclogarum, Constantini jussu confectarum, relatum; unde Suidas hausit ea, quæ sub finem ejus capitis, quo *de Hannibale* agit, his verbis leguntur: Θυμαστόν ἐστι, καὶ μέγιστον σημεῖον, γεγονέναι τῇ Φύσει τὸν ἄνδρα τοῦτον ἡγεμονικόν, καὶ πολὺ τι διαφέροντα τῶν ἄλλων πρὸς τὸν πραγματικὸν τρόπον. ἰζ' γὰρ ἔτη μένας ἐν τοῖς ὑπάθροις, πλείστα τε ἔθνη καὶ βάρβαρα διεξελθὼν, καὶ πλείστοις ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις χρητάμενος συνεργοῖς πρὸς ἀπελπισμένους καὶ παραδόξους ἐπιβολὰς, ὑπ' οὐδενὸς ἐκουσίως ἐγκατελείφθη τῶν ἄπαξ αὐτῷ κοινωνησάντων καὶ δόντων ἑαυτοὺς εἰς χεῖρας. Quæ ibidem sequuntur quatuor verba, ὑπερ καὶ τανῶν ἐμπολιτεύεσθαι, quibus sensum nullum inesse questus Küsterus est, abrupta fortasse sunt ab eis quæ Polybius superioribus subjecerat, *de mora Hannibalis in Prusiarum regno*, & de auctoritate qua apud Prusiam fuerat, ac fortasse ita sonabant, ὅσπερ καὶ τανῶν ἐμπολιτευόμενος &c. Nam quod Livius scribit, *per se Prusiam, ut gratificaretur Romanis, necandi*

candi aut tradendi Hannibalis consilium cepisse; in eo an Vers. 5.
consentientem Polybium Livius habuerit, dubitare licet.
Sane Cornelius Nepos, recusasse Prusiam, scribit, ne id
a se firri postulerent, quod adversus jus hospitii esset: ipsi,
si possent, comprehenderent.

Vers. 6. Πόπλιος Φιλοδοξήσας &c. Eadem habet Sui- Vers. 6.
das in Πόπλιος. — Ibid. πολλά κατηγορήσαντος. Par-
ticulam μὲν, quæ ex cod. Peiresc. vulgo hic inserta erat,
recte ignorat Suidas.

Vers. 7. ἄλλο μὲν οὐδέν. Mendose ἄλλος μὲν οὐθὲν Sui- Vers. 7.
das, & mox αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη idem. — Ibid. τῷ δήμῳ
τῶν Ῥωμ. τῷ Ῥωμαίων δήμῳ Suid. — Ibid. οὐθενός. Sic
ex cod. Peir. edidit h. l. Vales. & Gron. & consentit Sui-
das. οὐθενός ed. Ern. Poterat & paulo ante adoptari
οὐθὲν, quod idem Suidas offerebat. De re conf. Liv.
XXXVIII. 50. Appian. Syriac. c. 40. A. Gell. IV. 18.
qui paullo aliter narrant.

C A P V T X.

Cap. X.

Vers. 1. Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος. Anno altero, scil. Vers. 1.
Olympiadis CXLIX. quam nominavit cap. 1, 1. — Ibid.
Φαρνάκου. Mendose Φαρνάκις Bav. idemque mox vers. 3.
Φαρνάκου.

Vers. 2. Ῥόδιοι πρὸς βαρύνοντας ὑπὲρ τῆς Σινωπείων ἀτυ- Vers. 2.
χίας. — „Intelligenda videtur urbis istius olim liberæ
ac sui juris a Pharnace rege Ponti expugnatio, memorata
a Strabone XII. 545. Quod igitur ipsi Sinopenſes, a Phar-
nace subacti, non poterant, hanc eorum cladem Romæ
apud senatum per legatos questi sunt Rhodii, Sinopensium
amici ac foederati, qui antea iisdem Sinopensibus, quum
a Mithridate, Pharnacis patre, bellum illatum esset, au-
xilium mulerunt, teste Polyb. IV. 56.“ DRAKENBORCH
ad Liv. XL. 4.

Vers. 3. περὶ τῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἀμφισβητουμένων, de Vers. 3.
regum controversiis, scil. Eumenis & Pharnacis. conf.
XXV. 2, 7. & Diodor. Ecl. XIV. de Legat.

- Verf. 4 sqq. *Verf. 4.* Κοίντου Μαρκίου. Conf. c. 4, 16 & c. 6, 1.
Verf. 5. καὶ Μακεδονίας. Perperam καὶ Μακεδόνας edd. operarum (putamus) errore, ex Vrsini editione in reliquis propagato. Certe verum habet Bav. quod ex conjectura etiam reponere jussit Relskius. — *Verf. 6.* πᾶν τι bene Vrsin. παντὶ ποιήσειν Bav. cf. III. 11, 9. — *Verf. 7.* Διὸ καὶ τοῖς. Διότι καὶ τοῖς Bav. male.
- Verf. 8. *Verf. 8.* Περὶ δὲ τῶν κατὰ Πελοπόννησον ὁ Μάρκιος &c. Confer quæ de Q. Marcii in Peloponneso per istam legationem gestis infra repetit Callicrates in oratione ad senatum Romanum, XXVI. 2, 12 sq.
- Verf. 9. 10. *Verf. 9.* ταχέως ἢ Λακεδαιμῶν τῇ Μεσσηνί συμφρονήσει. Nempe *Messena* per id tempus a Dinocrate abstracta erat a societate Achæorum. Sed interim dum hæc Romæ agebantur, eodem certe anno, Messena recepta est ab Achæis: de quo vide cap. 12. Perperam ἢ Λακεδαιμόνων Bav.
Verf. 10. καταπεφύγοντας. καταφεύγοντας expectavimus. — *Ibid.* ἐπὶ Ῥωμαίους. ἐπὶ Ῥωμαίοις Bav.
- Verf. 11. *Verf. 11.* Διὸ τοῖς μὲν. Διότι τοῖς μὲν idem, male. — *Ibid.* ἀπεκρίθησαν τοῖς περὶ Σήριππον. ἀπεκρίθη ἑαυτοῖς περὶ Bav. putamus & Vrsini codex. Facile patet erroris origo. *Serippus*, idem ille qui anno superiori Romam legatus venerat, (XXIV. 4, 4.) nunc rursus eodem rediisse intelligendus est. — *Ibid.* οὐ νομίζουσι τοῦτο τὸ πρῶγμα πρὸς αὐτούς. conf. XXV. 1, 7.
- Verf. 12. 13. *Verf. 12.* μηδεὶς. Sic rursus mssti & priores editt. μηδεὶς ed. Ernest. — *Ibid.* εἰσαγάγη, & *Verf. 13.* οὐδέν. correxit Vrsinus, pro εἰσαγαγεῖν & οὐδέν, quæ erant in msstis.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Eclogam hanc, quæ alieno loco posita vulgo erat, huc rejiciendam putavimus. In variorum legatorum numero, qui cap. 10. memorantur, nulli sunt ex *veterum exsulum* numero; rationem, cur non aderant, hæc ecloga declarat.

Versf. 1. Ἀγασίπολις, ὡς ἔτι παῖς ὦν &c. Vide Polyb. *Versf. 1.*
 Liv. XXXIV. 26. Meurs. de Regno Lacon. cap. 14
 & c. 20.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Argumentum hujus Eclogæ breviter tetigit Livius XXXIX. 50. uberius exposuit Plutarch. in Philop. sub inem; adde Pausan. p. 704.

Versf. 2. πιστεύσαντες τῇ τῶν πολεμίων ἐφεδρεία, *confi-* *Versf. 2.*
lentes proximitati hostium.

Versf. 3. διὰ τὸ περιέχεσθαι τοῖς πράγμασιν, ἔξαντες. *Versf. 3.*
 nterferto post περιέχεσθαι commate, conjungebantur vulgo
 erba τοῖς πράγμασιν ἔξαντες. Itaque διὰ τὸ περιέχεσθαι
 Casaub. interpretatus est, quod undique cinctus teneretur;
 consentiente Ernesto, qui περιέχεσθαι exposuit cinctum
 opulo esse; tum τοῖς πράγμ. ἔξαντες, temporum necessitati
 idens. Nos, commodius absolute stare posse rati verbum
 ξαντες, ad περιέχεσθαι vero requiri dativum aliquem,
 omnia post πράγμασι transtulimus.

Versf. 6. διακούσας. διακούων Bav. — *Ibid.* πρὸς τὸ *Versf. 6* seq.
 θνος. πρὸς caret Bav. — *Versf. 8.* Ἀναγελθέντων.
 γελθέντων Bav. — *Ibid.* πείσεσθαι. πείθεσθαι idem.
Versf. 9. τὰ προτεινόμενα. ταπεινόμενα idem. — *Versf. 11.*
 μετὰ μέλητον αὐτοῖς ἔσσεσθαι τὴν πίστιν. Casaubonus: datam
 sis fidem numquam iri violatum. Prætulimus interpreta-
 onem, quam ad oram sui libri adnotavit Gronov. fore ut
 rei ipsos non poeniteat.

Versf. 12. συναγαγέσθαι Casaub. & seqq. συναγά- *Versf. 12* seq.
 θαι (sic) Vrlin. συνάγεσθαι Bav. quod verum puta-

Vers. 4 sqq.

Vers. 4. Κοίντου Μαρτίου. Conf. c. 4, 16 & c. 6, 1.

Vers. 5. καὶ Μακεδονίας. Perperam καὶ Μακεδόνας edd. operarum (putamus) errore, ex Vrsini editione in reliquas propagato. Certe verum habet Bav. quod ex conjectura etiam reponere iusserat Relskius. — *Vers. 6.* πᾶν τι bene Vrsin. παντὶ ποιήσεν Bav. cf. III. 11, 9. — *Vers. 7.* Διὸ καὶ τοῖς. Διότι καὶ τοῖς Bav. male.

Vers. 8.

Vers. 8. Περὶ δὲ τῶν κατὰ Πελοπόννησον ὁ Μάρκιος &c. Confer quæ de Q. Marcii in Peloponneso per istam legationem gestis infra repetit Callicrates in oratione ad senatum Romanum, XXVI. 2, 12 sq.

Vers. 9. 10.

Vers. 9. ταχέως ἢ Λακεδαιμῶν τῇ Μεσσήνῃ συμφρονήσαι. Nempe Messena per id tempus a Dinocrate abstracta erat a societate Achæorum. Sed interim dum hæc Romæ agebantur, eodem certe anno, Messena recepta est ab Achæis: de quo vide cap. 12. Perperam ἢ Λακεδαιμόνων Bav. *Vers. 10.* καταπεφύγοντας. καταφεύγοντας expectaveramus. — *Ibid.* ἐπὶ Ῥωμαίους. ἐπὶ Ῥωμαίοις Bav.

Vers. 11.

Vers. 11. Διὸ τοῖς μὲν. Διότι τοῖς μὲν idem, male. — *Ibid.* ἀπεκρίθησαν τοῖς περὶ Σήριππον. ἀπεκρίθη ἑαυτοῖς περὶ Bav. putamus & Vrsini codex. Facile patet erroris origo. Serippus, idem ille qui anno superiori Romam legatus venerat, (XXIV. 4, 4.) nunc rursus eodem rediisse intelligendus est. — *Ibid.* οὐ νομίζουσι τοῦτο τὸ πρῶγμα πρὸς αὐτούς. conf. XXV. 1, 7.

Vers. 12. 13.

Vers. 12. μηδεὶς. Sic rursus mssti & priores editt. μηδεὶς ed. Ernest. — *Ibid.* εἰσαγάγη, & *Vers. 13.* οὐδενὶ correxit Vrsinus, pro εἰσαγαγεῖν & οὐδέν, quæ erant in msstis.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Eclogam hanc, quæ alieno loco posita vulgo erat, huc rejiciendam putavimus. In variorum legatorum numero, qui cap. 10. memorantur, nulli sunt ex *veterum consulum* numero; rationem, cur non aderant, hæc ecloga declarat.

Vers. 1. Ἀγησιπόλις, ὡς ἔτι παῖς ὦν &c. Vide Polyb. *Vers. 1.* IV. 35. Liv. XXXIV. 26. Meurs. de Regno Lacon. cap. 14 & c. 20.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Argumentum hujus Eclogæ breviter tetigit Livius XXXIX. 50. uberius exposuit Plutarch. in Philop. sub inem; adde Pausan. p. 704.

Vers. 2. πιστεύσαντες τῇ τῶν πολεμίων ἐφειδρεία, *confi-* *Vers. 2.* *lentes proximitati hostium.*

Vers. 3. διὰ τὸ περιέχεσθαι τοῖς πράγμασιν, ἔξαντες. *Vers. 3.* nterferto post περιέχεσθαι commate, conjungebantur vulgo verba τοῖς πράγμασιν ἔξαντες. Itaque διὰ τὸ περιέχεσθαι Casaub. interpretatus est, quod undique cinctus teneretur; consentiente Ernesto, qui περιέχεσθαι exposuit cinctum opulo esse; tum τοῖς πράγμ. ἔξαντες, temporum necessitati edens. Nos, commodius absolute stare posse rati verbum ἔξαντες, ad περιέχεσθαι vero requiri dativum aliquem, omnia post πράγμασι transtulimus.

Vers. 6. διακούσας. διακούων Bav. — *Ibid.* πρὸς τὸ *Vers. 6* seq. θνος. πρὸς caret Bav. — *Vers. 8.* Ἀναγγελθέντων. γελθέντων Bav. — *Ibid.* πείσεσθαι. πείθεσθαι idem. *Vers. 9.* τὰ προτεινόμενα. ταπεινόμενα idem. — *Vers. 11.* μετὰ μέλητον αὐτοῖς ἔσσεσθαι τὴν πίστιν. Casaubonus: datam sis fidem numquam iri violatum. Prætulimus interpretationem, quam ad oram sui libri adnotavit Gronov. fore ut dei ipsos non porneat.

Vers. 12. συναγαγέσθαι Casaub. & seqq. συναγά. *Vers. 12* seq. εἰσθαι (sic) Vrlin. συνάγασθαι Bav. quod verum putamus

— τὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδείξαι —
 ut *ἀποδείξαι* a. *exponere*, aut *ἀποδεικνύναι*
exponerent, aut *ἀποδεικνύναι*
 REISKIUS. — Ποῦ
 vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*, vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*

Cap.

Verf.

— τὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδείξαι —
 ut *ἀποδείξαι* a. *exponere*, aut *ἀποδεικνύναι*
exponerent, aut *ἀποδεικνύναι*
 REISKIUS. — Ποῦ
 vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*, vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*

— τὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδείξαι —
 ut *ἀποδείξαι* a. *exponere*, aut *ἀποδεικνύναι*
exponerent, aut *ἀποδεικνύναι*
 REISKIUS. — Ποῦ
 vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*, vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*

— τὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδείξαι —
 ut *ἀποδείξαι* a. *exponere*, aut *ἀποδεικνύναι*
exponerent, aut *ἀποδεικνύναι*
 REISKIUS. — Ποῦ
 vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*, vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*

Verf. 3.

— τὸν δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀποδείξαι —
 ut *ἀποδείξαι* a. *exponere*, aut *ἀποδεικνύναι*
exponerent, aut *ἀποδεικνύναι*
 REISKIUS. — Ποῦ
 vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*, vel *ἐκ τῶν ἀντιπαράγωγων*

α προαγωγή eadem notione Polybio frequentatum VI.
4. VI. 53, 8. & alibi.

Verf. 13. τῶν μὲν νεανίσκων ἀλλήλοις ἐπιβουλευόντων. Verf. 13.

de Liv. XL. 8 seqq. & 23 sq. — Ibid. ποτέρου δὲ

νεοθαί τῶν υἱῶν Φονέα. Quum πότερον vulgo legeretur,

lesius interpretatus est, *cum cogitandum illi esset, uter*

filii eadem ausurus esse videretur: sed ea quidem sen-

tia, cum ab orationis connexionione, tum a vi verborum

γίγνεσθαι Φονέα utique abhorrebat. Paulo obscurioribus

vioribusque utique verbis hic utitur Polybius, nempe

incipiendo rem tangens, quam fusius in anni sequentis

historia erat expositurus, quo & ipse ablegat verf. 15.

æ pars historiæ Polybianæ quum interciderit, interim

æ apud Livium supersunt, sententiam hujus loci satis de-

rant. *Sedeo*, (sic apud Liv. XL. 8. ait Philippus) *miser-*

ius pater, judex inter duos filios, accusatorem parrici-

is reum; aut conficti, aut admissi criminis labem apud

os inventurus. Hoc id est, quod Polybius scribit, *dis-*

tandum Philippo fuisse, utrum filiorum morte adfcere

veret: nempe aut parricidam, si verum crimen; aut

litiosum accusatorem, si fictum. Interjectis aliis, sic

igit apud Livium Philippus: *vivo & spirante me, hara-*

ntem meam ambo & spe & cupiditate improba crevistis.

Quæ me vivere vultis, donec alterius vestrum superstes,

id ambiguum regem alterum mea morte faciam. Nec

trum, nec patrem potestis pati. Hinc intelligitur alte-

rationis membrum apud Polybium: *utrum deinde*

gis timere debeat &c. nempe a superflite timendum

ne ipse occideretur: & quidem *magis* ab altero super-

te, quam interim ab utrovis, dum ambo in vita erant;

ut, dum uterque vivit, haud satis scit neuter, ipse ne,

pater, patri succellurus sit, adeoque cunctatur uterque

patrem occidere.

— *καὶ σκῆψις*, postquam monuit,

legendum est: *Si vulgatam hic ser-*

monimus *num*, itemque alterum

legendum erit

αὐτόν

Verf. 8. *Ibid.* ἀναζητῆσαι τοὺς υἱοὺς - - εἰς Φυλακὴν ἀποθῆσαι. — „ἀναζητῆσαι potest defendi, sic ut ἀποθῆσαι accipiatur pro ἐπὶ τῷ ἀποθῆσαι, quo eos deponerent, aut depōnendi ergo. Malim tamen ἀναζητήσαντας.“ REISKIUS. — Pos- sis etiam intelligere ὡς ἀποθῆσαι, vel ἕνεκα τοῦ ἀπο- θῆσαι.

Verf. 9. Verf. 9. Σάμιον. Hujus jam mentio facta V. 9, 4. ubi vide notata. Σάμιον alii vocant, in his Plutarch. in Discrim. Amici & Adulatoris, p. 53. ubi interfectum a Philippo significat, offenso homini allās amico, quod peccata ejus ingenue reprehendisset.

Verf. 10. Verf. 10. Νήπιος δὲ πάτερα &c. Repetiit Suidas in Νήπιος, & in Φίλιππος ὁ Μακεδών. Ceterum Stasini poë- tæ esse istum versum, docet Clemens Alexandr. Stromat. lib. VI. p. 451. edit. Sylburg. Eodem pertinent Cyri verba apud Herodot. I. 155. quæ per memorizæ lapsum Xeno- phonti tribuit Clemens loc. cit.

Verf. 11. Verf. 11. διὰ τὰς τῶν πατέρων προαγωγὰς. — Fru- stra se torfit VALESIVS, ut παραγωγὰς defenderet, quod ex codice Peiresc. edidit: „Patrum fortunam verti, in- quit: caute, ut equidem existimo. Famam etiam aut potentiam possis interpretari. Videtur enim ea vox deducta esse ἀπὸ τοῦ παράγειν, quod est *producere se ipsum* atque *in lucem ac famam prodire*. Vnde & ἀντιπαραγωγὰ a Polybio dicuntur, id est *obtreffationes* atque *emulationes*. Sic enim lib. XVIII. διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀντιπαραγω- γὰς.“ — Quæ quam sint parum firma, non est quod plu- ribus ostendamus. Tam vere, quam præcise, REIS- KIVS παραγωγὰς corrigere jussit, id est, ut ipse exponit, *splendida in aula munera, summos honores*. „Non raro, inquit, παρὰ & πρὸ a librariis inter se permutantur. Exem- pla in proximo habemus.“ Illa nempe dicit, verf. 14. παρα- γεγονότι, pro προγεγονότι, tum XXV. 9, 6. & XXXII. 14, 11. De corrigenda hujus loci menda perfecte jam monuerat Wesseling. ad Diodor. T. II. p. 304. Vocabu- lum

lum προαγωγή eadem notione Polybio frequentatum VI. 8, 4. VI. 53, 8. & alibi.

Verf. 13. τῶν μὲν νεανίσκων ἀλλήλοις ἐπιβουλεύοντων. Verf. 13. Vide Liv. XL. 8 seqq. & 23 sq. — Ibid. ποτέρου δὲ γίγνεσθαι τῶν υἱῶν Φονέα. Quum πότερον vulgo legeretur, Valesius interpretatus est, cum cogitandum illi esset, uter ex filiis eadem ausurus esse videretur: sed ea quidem sententia, cum ab orationis connexionem, tum a vi verborum δὲ γίγνεσθαι Φονέα utique abhorrebat. Paulo obscurioribus brevioribusque utique verbis hic utitur Polybius, nempe anticipando rem tangens, quam fusius in anni sequentis historia erat expositurus, quo & ipse ablegat verf. 15. Quæ pars historiæ Polybianæ quum interciderit, interim quæ apud Livium supersunt, sententiam huius loci satis declarant. Sedeo, (sic apud Liv. XL. 8. ait Philippus) miserimus pater, iudex inter duos filios, accusatorem parricidii & reum; aut conficti, aut admissi criminis labem apud meos inventurus. Hoc id est, quod Polybius scribit, disceptandum Philippo fuisse, utrum filiorum morte adficere deberet: nempe aut parricidam, si verum crimen; aut malitiosum accusatorem, si fictum. Interjectis aliis, sic pergit apud Livium Philippus: vivo & spirante me, harditatem meam ambo & spe & cupiditate improba crevistis. Eousque me vivere vultis, donec alterius vestrum superstes, haud ambiguum regem alterum mea morte faciam. Nec fratrem, nec patrem potestis pati. Hinc intelligitur alterum orationis membrum apud Polybium: utrum deinde magis timere debeat &c. nempe a superstite timendum erat ne ipse occideretur: & quidem magis ab altero superstite, quam interim ab utrovis, dum ambo in vita erant; quia, dum uterque vivit, haud satis scit neuter, ipse ne, an frater, patri successurus sit, adeoque cunctatur uterque interficere patrem. — REISKIUS, postquam monuit, ποτέρου legendum, hæc addit: „Si vulgatam hic servamus, & πότερον reddimus nunquam, itemque alterum πότερον; tum pro αὐτῶν (πότερον αὐτῶν) legendum erit Polybii Histor. T. VII. M m αὐτῶν

Verf. 13. αὐτὸν, *Et num ipse debeat metuere potius.* Si autem suspicioni nostræ locum damus, tum necesse erit, rursus in fine sententiæ addi ὑπ' αὐτοῦ. μὴ πάθῃ τὸ παραπλήσιον ὑπ' αὐτοῦ. — Nobis adjectis his verbis neutiquam opus videtur; & unice veram putamus priorem emendationem, quam in contextum recipere non dubitavimus. — *Ibid.* ἐστροβεῖτο. ἐστροβλεῖτο ed. Gron. & Ern. operarum errore.

Verf. 14sq. *Verf. 14.* προγεγονότι. Sic haud dubie oportuit; monuerat etiam Reiskius. — *Verf. 15.* ἐκ τῶν ἐξῆς ῥηθ-
σομένων. In anni sequentis historia. Vide quæ modo monuimus ad verf. 13. & confer Liv. XL. 5 sqq.

Post hoc Caput inferendum esse Fragmentum, quod habet Suidas in Ἐναγζῶν, diximus in *Spicilegio Reliquiarum ex lib. XXIV.* T. V. p. 42 sq. Sed, verum si quaerimus, decerptum illud intelligemus ex sequentis anni historia. Vide Liv. XL. 6.

Cap. IX.

CAPV T IX.

Verf. 1. *Verf. 1.* Φιλοπομένην ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός. — „Hoc Fragmentum *de Philopoemene*, cum quinque sequentibus, petatum est ex eo loco, quo tres illos imperatores, *Philopoemenem, Hannibalem & Scipionem*, inter se comparavit; quod Polybium fecisse apparet e Livii XXXIX. 50. *Ab scriptoribus rerum Græcis Latinisque tantum huic viro (Philopoemeni) tribuitur, ut a quibusdam eorum, velut ad insignem notam hujus anni memoriæ mandatum sit, tres claros imperatores eo anno decessisse, Philopoemenem, Annibalem, P. Scipionem.* Et XXXIX. 52. *Trium clarissimorum suæ cujusque gentis virorum non magis tempore congruente comparabilis mors videtur esse, quam quod nemo eorum satis dignum splendore vitæ exitum habuit.*“ REISKIUS. — Polybli exemplo eorumdem trium virorum elogia conjunxit etiam Diodorus Sic. cujus confer *Eclogas de Virt. & Vitiis* T. II. edit. Wesscl. p. 575 sq. In rebus vero hujus anni ab V. C. 571. coll. M. Claudio Marcello,
Q. Fa-

Q. Fabio Labeone, mortem Philopoemenis exposuisse Polybium, satis ex eodem Livii libro intelligitur cap. 48 seqq. qui nominatim etiam Polybium commemorat cap. 52. ubi, exposito & Philopoemenis & Annibalis obitu, ita pergit: *Hic vita exitus fuit Annibalis. Scipionem & Polybium & Rutilius hoc anno mortuum scribunt.* Cornelium vero Nepotem si audias, (in Hannib. c. 13.) *mortuum Hannibalem* Polybius scripsit anno sequenti, *L. Aemilio Paulo & Cn. Babio Tamphiloo coff.* Ceterum *de obitu Philopoemenis*, ex Polybii narratione, vide quæ notavimus in *Spicilegio Reliquiarum ex lib. XXIV. p. 43 seq.* Et de extremis ejus gestis confer *Fragmenta duo* collecta a Valesio in Adnotatione *mox subiicienda ad vers. 2.* — *Ibid. τῶν κατ' ἀρετὴν πρὸ τοῦ &c.* Scabrosa est oratio, & vel defecta, vel aliàs sive compilatoris culpa sive librarii corrupta.

Vers. 1.

Vers. 2. τετραράκοντα ἔτη συνεχῶς Φιλοδοξήσας. VA. Vers. 2.

LESIVS. „Sic emendavi, cum in exemplari esset *συνήθως* absque sensu. Vixit porro Philopoemenes annis 70. teste Plutarcho & Livio, & POLYBIO, qui *de ultima Philopoemenis expeditione* sic ait: *Ὁ δὲ ἐξανασταὶς προῆγε, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς ἀρχαυστίας, τὰ δὲ ὑπὸ τῆς ἡλικίας βαρυνόμενος. ἔχε γὰρ ἐβδομηκοστὸν ἔτος. διαβιασάμενος δὲ τὴν ἀδένειαν τῇ συνηθείᾳ τῇ προτοῦ, παρῆν ἐξ Ἄργους εἰς Μεγαλόπολιν αὐθιμερόν.* [Id est: Ille vero discedens inde perrexit, partim quidem morbo, partim vero ætate gravatus: septuagesimum enim agebat ætatis annum. Sed infirmitatem vi vincens, propter superioris temporis consuetudinem, Argis eodem die Megalopolin pervenit.] Hæc duo Fragmenta, quæ divulsa apud Suidam leguntur [qui nominatim Polybio auctori ea adscribit,] in *βαρυνόμενος* & *διαβιασόμενος*, sic recte conjunximus ex auctoritate Plutarchi [in Philopoem. p. 366.] Cum ergo LXX annos vixerit Philopoemenes, & XL continuos in repub. sit versatus, relinquitur, eum tricesimo anno ad remp. accessisse, quæ fuit solennis ad rempub.

Verf. 4. capeffendam ætas apud Achæos, quemadmodum. indicat Polyb. Legat. 89. συγκλήτου συναχθείσης εἰς τὴν Σικυωνίων πόλιν, ἐν ᾗ συνέβαινε μὴ μένον συμπορεύεσθαι τὴν βουλὴν, ἀλλὰ πάντας τοὺς ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν. [lib. XXIX. 9, 6.] Dionysius quoque Halic. lib. IV. eam fere omnium gentium legem fuisse ait: ἀπὸ ταύτης γὰρ οἱ νόμοι καλοῦσι τῆς ἡλικίας ὡς ἐπιτοκοῦν τοὺς ἄρχειν τε καὶ πράττειν τὰ κοινὰ βουλομένους. — Hæc tam perspice, quam docte, VALESIVS; quæ nosttam diligentiam, cum Polybii Reliquias digereremus, præterierant. Duo ista Fragmenta exhibuimus in Fragmentis Grammat. num. XXXI & XXXIV. quæ saltem in Spicilegio Fragmentorum ex lib. XXIV. erant reponenda. — *Ibid.* πάντη πάντως. Scribe πάντη πάντως, de qua dictione diximus ad IV. 40, 5.

Verf. 5. *Verf. 5.* Ἀννίβας, ἑπτακαίδεκα ἔτη μέινας ἐν τοῖς ὑπαιθροις &c. Conf. XI. 19, 3. Ex eodem vero Polybii loco, unde breve hoc Hannibalis elogium excerptit compiler eclogarum de Virt. & Vitiis, videtur pluribus verbis idem elogium ab alio compilatore in aliam partem Eclogarum, Constantini jussu confectarum, relatum; unde Suidas hausit ea, quæ sub finem ejus capitis, quo de *Hannibale* agit, his verbis leguntur: Θαυμαστόν ἐστι, καὶ μέγιστον σημεῖον, γεγονέναι τῇ φύσει τὸν ἄνδρα τοῦτον ἡγεμονικόν, καὶ πολὺ τι διαφέρειν τῶν ἄλλων πρὸς τὸν πραγματικὸν τρόπον. 13' γὰρ ἔτη μέινας ἐν τοῖς ὑπαιθροις, πλείστα τε ἔθνη καὶ βάρβαροι διεξελθὼν, καὶ πλείστοις ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις χρησάμενος συνεργοῖς πρὸς ἀπελπισμένας καὶ παραδόξους ἐπιβολάς, ὑπ' οὐδενὸς ἐκουσίως ἀγκυτελείφθη τῶν ἀπαξ αὐτῷ κοινωνησάντων καὶ δόντων ἑαυτοὺς εἰς χεῖρας. Quæ ibidem sequuntur quatuor verba, ὑπὲρ καὶ τανῶν ἐμπολιτεύεσθαι, quibus sensum nullum inesse questus Küsterus est, abrupta fortasse sunt ab eis quæ Polybius superioribus subjecerat, de mora Hannibalis in Prusiarum regno, & de auctoritate qua apud Prusiani fuerat, ac fortasse ita sonabant, ὅσπερ καὶ τανῶν ἐμπολιτευόμενος &c. Nam quod Livius scribit, *per se Prusiam, ut gratificaretur Romanis, necandi*

andi aut tradendi Hannibalis consilium cepisse; in eo an Vers. 5.
onsentientem Polybium Livius habuerit, dubitare licet.
ane Cornelius Nepos, recusasse Prusiam, scribit, ne id
se fieri postularent, quod adversus jus hospitii esset: ipsi,
possent, comprehenderent.

Vers. 6. Πόπλιος Φιλοδοξήσας &c. Eadem habet Sui- Vers. 6.
as in Πόπλιος. — Ibid. πολλά κατηγορήσαντος. Par-
iculam μὲν, quæ ex cod. Peiresc. vulgo hic inserta erat,
estte ignorat Suidas.

Vers. 7. ἄλλο μὲν οὐδέν. Mendose ἄλλος μὲν οὐδέν Sui- Vers. 7.
as, & mox αὐτός δὲ οὐκ ἔφη idem. — Ibid. τῷ δήμῳ
ῶν Ῥωμ. τῷ Ῥωμαίων δήμῳ Suid. — Ibid. οὐθενός. Sic
x cod. Peir. edidit h. l. Vales. & Gron. & consentit Sui-
as. οὐθενός ed. Ern. Poterat & paulo ante adoptari
ῶν, quod idem Suidas offerebat. De re conf. Liv.
XXXVIII. 50. Appian. Syriac. c. 40. A. Gell. IV. 18.
ui paullo aliter narrant.

C A P V T X.

Cap. X.

Vers. 1. Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος. Anno altero, scil. Vers. 1.
olympiadis CXLIX. quam nominavit cap. 1, 1. — Ibid.
αρνάκου. Mendose Φαρνάκης Bav. idemque mox vers. 3.
αρνάκου.

Vers. 2. Ῥόδιοι προσβαύοντες ὑπὲρ τῆς Σινωπέων ἀτυ- Vers. 2.
ρίας. — „Intelligenda videtur urbis istius olim liberæ
c sui iuris a Pharnace rege Ponti expugnatio, memorata
Strabone XII. 545. Quod igitur ipsi Sinopenses, a Phar-
ace subacti, non poterant, hanc eorum cladem Romæ
pud senatum per legatos questi sunt Rhodii, Sinopensium
mici ac foederati, qui antea iisdem Sinopenfibus, quum
Mithridate, Pharnacis patre, bellum illatum esset, au-
ilium presterunt, teste Polyb. IV. 56.“ DRAKENBORCH
d Liv. XL. 4.

Vers. 3. περὶ τῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἀμφισβητουμένων, de Vers. 3.
egum controversiis, scil. Eumenis & Pharnacis. conf.
IXV. 2, 7. & Diodor. Ecl. XIV. de Legat.

Verf. 4. Κοίντου Μαρκίου. Conf. c. 4, 16 & c. 6, 1.
Verf. 5. καὶ Μακεδονίας. Perperam καὶ Μακεδόνας edd.
operarum (putamus) errore, ex Vrsini editione in reliquas
propagato. Certè verum habet Bav. quod ex conjectura
etiam reponere iusserat Relskius. — *Verf. 6.* πᾶν τι
bene Vrsin. παντὶ ποιήσειν Bav. cf. III. 11, 9. — *Verf. 7.*
Διὸ καὶ τοῖς. Διότι καὶ τοῖς Bav. male.

Verf. 8. *Verf. 8.* Περὶ δὲ τῶν κατὰ Πελοπόννησον ὁ Μάρκιος &c.
Confer quæ de Q. Marcii in Peloponneso per istam le-
gationem gestis infra repetit Callicrates in oratione ad
senatum Romanum, XXVI. 2, 12 sq.

Verf. 9. 10. *Verf. 9.* ταχέως ἢ Λακεδαιμῶν τῇ Μεσσηνῇ συμφρονήσαι.
Nempe *Messena* per id tempus a Dinocrate abstracta erat
a societate Achæorum. Sed interim dum hæc Romæ age-
bantur, eodem certe anno, Messena recepta est ab Achæ-
is: de quo vide cap. 12. Perperam ἢ Λακεδαιμόνων Bav.
Verf. 10. καταπεφουγότας. καταφεύγοντας expectaveram-
us. — *Ibid.* ἐπὶ Ῥωμαίους. ἐπὶ Ῥωμαίοις Bav.

Verf. 11. *Verf. 11.* Διὸ τοῖς μὲν. Διότι τοῖς μὲν idem, male. —
Ibid. ἀπεκρίθησαν τοῖς περὶ Σήριππον. ἀπεκρίθη ἑαυτοῖς
περὶ Bav. putamus & Vrsini codex. Facile patet erroris
origo. *Serippus*, idem ille qui anno superiori Romam le-
gatus venerat, (XXIV. 4, 4.) nunc rursus eodem rediisse
intelligendus est. — *Ibid.* οὐ νομίζουσι τοῦτο τὸ πρᾶγμα
πρὸς αὐτούς. conf. XXV. 1, 7.

Verf. 12. 13. *Verf. 12.* μηδεὶς. Sic rursus mssti & priores editt.
μηδεὶς ed. Ernest. — *Ibid.* εἰσαγάγη, & *Verf. 13.* οὐδενὶ
correxerit Vrsinus, pro εἰσαγαγεῖν & οὐδέν, quæ erant in
msstis.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Eclogam hanc, quæ alieno loco posita vulgo erat, huc rejiciendam putavimus. In variorum legatorum numero, qui cap. 10. memorantur, nulli sunt ex *veterum exsulum* numero; rationem, cur non aderant, hæc ecloga declarat.

Versf. 1. Ἀγησπόλις, ὥς ἐτι παῖς ὦν &c. Vide Polyb. *Versf. 1.* IV. 35. Liv. XXXIV. 26. Meurs. de Regno Lacon. cap. 14 & c. 20.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Argumentum hujus Eclogæ breviter tetigit Livius XXXIX. 50. uberius exposuit Plutarch. in Philop. sub finem; adde Pausan. p. 704.

Versf. 2. πιστεύσαντες τῇ τῶν πολεμίων εὐφροδίᾳ, *confidentes proximitati hostium.* *Versf. 2.*

Versf. 3. διὰ τὸ περιέχεσθαι τοῖς πράγμασιν, *ἐξάντες.* *Versf. 3.* Interferto post περιέχεσθαι commate, conjungebantur vulgo verba τοῖς πράγμασιν ἐξάντες. Itaque διὰ τὸ περιέχεσθαι Casaub. interpretatus est, *quod undique cinctus teneretur;* (consentiente Ernesto, qui περιέχεσθαι exposuit *cinctum populo esse;* tum τοῖς πράγμ. ἐξάντες, *temporum necessitati cedens.* Nos, commodius absolute stare posse rati verbum ἐξάντες, ad περιέχεσθαι vero requiri dativum aliquem, comma post πράγμασι transtulimus.

Versf. 6. διακούσας. διακούων Bav. — *Ibid.* πρὸς τὸ *Versf. 6* seq. ἔθνος. πρὸς caret Bav. — *Versf. 8.* Ἀναγλάντων. ἀγλάντων Bav. — *Ibid.* πείσεσθαι. πείδεσθαι idem. *Versf. 9.* τὰ προτεινόμενα. ταπεινόμενα idem. — *Versf. 11.* ἀμεταμέλητον αὐτοῖς ἔσεσθαι τὴν πίστιν. Casaubonus: *datam ipsis fidem nunquam iri violatum.* Prætulimus interpretationem, quam ad oram sui libri adnotavit Gronov. *fare ut fidei ipsos non poeniteat.*

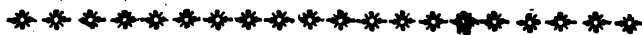
Versf. 12. συναγαγέσθαι Casaub. & seqq. *συναγά.* *Versf. 12* seq. γέσθαι (sic) Vrlin. συνάγασθαι Bav. quod verum putamus

Vet. 13. mus: requiritur enim passivum verbum; nec incommo-
dum est præsens infinitivi cum imperfecto συνέβαινε.

Vet. 13. τοῦτοις ἐπέταξε παραχρῆμα, πάντας αὐτοὺς
ἀξάγειν ἐκ τοῦ ζῆν. Tenuimus Casauboni versionem: *uni-
versis - ut educerent ipsi sese e vivis, imperavit*: quæ ve-
remur ne non sit sententia Polybii verbis subjecta; simul
vero, imperite a compilatore abruptum scriptoris sermo-
nem intelligimus, cum prætermisit alterum orationis mem-
brum, quod illi, ὅσοι μὲν, respondebat. Rem consilio
explanatque Plutarchus, apud quem quidem & ipsum par-
tim in græcis nonnihil errarunt editores, & in versione ab
auctoris sententia aberrarunt interpretes. Καὶ Δεινοκρά-
της μὲν (sic Plutarch. scribit l. c.) αὐτὸς αὐτὸν φθάσας διε-
χρήσατο. τῶν δὲ ἄλλων, ὅσοις μὲν ἀνελῆν ἔδοξε Φιλαρσίμε-
να, δι' αὐτῶν ἀπέθνησκον· ὅσοις δὲ [sic cum Vulcob. scri-
bendum recte Reiskius monuit] καὶ βασανίσαι, τούτους
ἢ ἀπὸ αἰκίας ποιοῦμενος [forte ἐκδότους ποιοῦμενος, ut suspi-
catus est Reisk.] συνελάμβανεν ὁ Λυκόρτας. Id est: *Et
Dinocrates quidem sibi ipse statim manus intulit. Cetero-
rum vero, quotquot interficiendum Philopoemenem censue-
rant, ab illis (scil. Messeniis) interfeciti sunt: qui vero et-
iam adhibenda tormenta censuerant, eos sibi traditos Ly-
cortas comprehendit inter cruciatus necandos.* (conf. XXV.
2, 13.) Perperam vulgo, inde ab Henr. Stephano, δι'
αὐτῶν ἀπέθνησκον editur; quod interpretantur, *ultro vi-
tam finire, vel consciscunt sibi ipsi mortem*, contra vete-
rum codicum fidem, qui in δι' αὐτῶν consentiunt, & con-
tra manifestam orationis connexionem. Ista vitiosa apud
Plutarchum lectio & prava interpretatio Casaubonum in-
duxisse videtur, ut in eamdem sententiam Polybii verba,
de quibus quærimus, interpretaretur. Verum si quæris,
intelliges, τοῦτοις referri ad *Messenios*: *his (Messeniis) im-
peravit, ut e vestigio eos interficerent*: nam quod comma
vulgo post παραχρῆμα ponunt, incommode factum.
Dele distinctionem istam, aut post ἐπέταξε repone, &
παρα-

παράκλημα cum sequentibus jungere. Ceterum, si ad Vers. 13.
Achæos referre pronomen *τούτοις* malueris, quemadmo-
 dum & apud Plutarchum δι' αὐτῶν ad *Achæos* referen-
 dum Xylander existimavit, non magnopere repugnabo.
 Adjecerat autem Polybius id, quod e Plutarcho intel-
 ligitur, qui cruciandum *Philopoemenen* censuerant, eos
 nunc vincere & ad cruciatus tradi *Lycortam* jussisse. So-
 lum *Dinocratem* sponte vitam finisse, ceteros omnes,
 qui *Philopoemeni* necis auctores fuerant, comprehen-
 sos poenas dedisse, diserte consentit *Pausanias* p. 704.

De exsequiis Philopoemenis, hoc tempore celebratis,
 in quibus *Philopoemenis* urnam portavit juvenis *Polybius*
 noster, verba Plutarchi huc facientia retuli in *Testimoniis*
Veterum de Vita Polybii. T. V. p. 7.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXV.

RELIQVIA S.

CAPVT I.

Lib. XXV.
Cap. I.
Vers. I.

Vers. I. **Ο**ἱ Μεσσηνιοὶ, διὰ τὴν αὐτῶν ἀγνοίαν &c. E duorum annorum rebus hæc Ecloga excerpta contractaque videtur. Nempe sub finem Eclogæ, cap. 2, 6 seqq. agitur de variis Legationibus, Romæ in senatum introductis, adeoque *de rebus in Italia gestis*; a quibus rebus incipere Polybius in his temporibus consuevit cujusque anni historiam, quemadmodum ex collatione omnium Reliquiarum satis patet, & ipse Polybius diserte docet Lib. XXVIII. 14, 9. coll. cap. 2. Indeoriebatur quidem illud incommodum, quod & ipse XXVIII. 14, 10. profitetur, ut nonnumquam de Legationibus Romam missis, & de responsis, quæ his a senatu data sunt, prius exponeret, quam occasionem explicasset, qua missæ sunt Legationes. At, quoniam, quemadmodum ex Livio constat, usu receptum erat, ut exterarum gentium legationibus statim postquam novi consules magistratum iniissent, priusquam in provinciam abirent, adeoque paulo post anni initium, senatus daretur, decretæ plerumque illæ legationes sunt anno superiori, & per hiemem Romam missæ, ut justo tempore, scil. Idibus Martiis, Romæ aessent. Idque etiam in eis legationibus, de quibus hoc cap. & seq. agitur, factum videtur. Nam quæ hoc cap. 1. memorantur,

ur, saltem quæ initio hujus capituli, ea arctissime cum eis, Vers. 1.
 uæ in fine cap. præced. (XXIV. 12.) exponebantur, con-
 iuncta sunt: idem est prætor Achæorum Lycortas, qui
 ante: agitur de his quæ acta sunt in illo Achæorum con-
 silio, ad quod rem Messeniorum Lycortas rejecerat, XXIV.
 2, 12. iidem legati, quos retentos Romæ XXIV. 10, 14.
 fuerat, Romæ adhuc aderant, XXV. 1, 3. At legationes,
 e quibus sub finem hujus eclogæ cap. 2. agitur, Romæ
 in senatum anno sequenti 573, (P. Cornelio Cathego, M.
 Lucio Tamphilo Coss.) introductas esse, cum ex ipsa Po-
 lybii narratione colligi poterat, tum ex Liv. XL. 20. ad-
 aret. Nempe cum in rebus hujus anni 573. de illis lega-
 tionibus Romæ in senatum introductis ageret Polybius,
 consentaneum est, repetiisse eum ex superioris anni histo-
 ria nonnihil de occasione, qua illæ missæ sunt, & able-
 gasse lectorem ad ea quæ de eisdem rebus supra dicta erant.
 itaque compiler hujus Eclogæ vel ea ipsa, quæ Poly-
 bius hoc loco e superioribus repetiit, exhibuit, vel paulo-
 tiam plura e superioris anni historia, ad declarandum id,
 e quo nunc agebatur, facientia, huc transcripsit. — *Ibid.*
 καὶ τὴν Ἀνκὸρτα καὶ τῶν Ἀχαιῶν μεγαλοψυχίαν. Illius
 iagnanimitatis documentum vide cap. 3, 3.

Vers. 2. ἡ δ' Ἀβία. Sic quidem vulgo omnes. Sed Vers. 2.
 Ἀβία penacute scribendum cum Pausan. IV. 30. p. 353.
 Ἀβία. Ptolem. — *Ibid.* Θούρια. Θούρια scribe cum
 odem Pausan. IV. 31. & Strab. lib. VIII. p. 360. — *Ibid.*
 ὁ ἀρά. Sic quidem Casaub. & seqq. Φαρῶ Vrsin. Sed vix
 est cur dubitemus, Φαρῶ scripsisse Polybium cum aliis
 uctoribus, qui in pluralem numerum consentiunt. conf.
 d. XVI. 16, 8. — *Ibid.* ἰδίαν δὲ θέμενοι στήλην ἐκά-
 τη &c. Foede hunc locum in exemplari suo corruptum
 uisse ait Vrsinus. In Bav. nullus alius ab Vrsini editione
 dissensus est, nisi quod ἰδίαν habet, quod ei commune est
 um Vrsini codice, & teneri poterat; tum vero perpe-
 am caret particula δέ. Post ἐκάστη Vrsinus comma posue-
 at, quod nos monente Reiskio post στήλην reposuimus.

Vers.

Verf. 3. *Verf. 3. τῆς πρότερον ἀποφάσεως.* Vide XXIV. 10, 12sq. — *Ibid. τοῖς αὐτοῖς πρεσβευταῖς.* Non fuit hoc sollicitandum: nam *eosdem legatos* Romæ retinuerat senatus, donec de eventu belli Messeniaci certior fieret, l.c. *versf. 14.* — *Ibid. πρόνοιαν πεποιήνται.* Sic optime Bav. *πεποιήκεναι* in suo cod. fuisse ait Vrsinus, quod ille in *πεποιήκασι* mutavit, minus recte. — *Ibid. μηδέν.* Rurfus *μηδέν* sola editio Ern. invitis mssis. In *οὐδέν* paullo ante, ut fere alibi, consentiunt libri.

Verf. 5. *Verf. 5. νομιζόντων τὴν ἀπόκρισιν.* conf. XXIV. 10, 11.

Verf. 8. *Verf. 8. τοὺς δὲ κυριεύοντας τῆς Σπάρτης κατὰ τὸ παρόν.* *qui Spartam nunc tenent.* Horum nomine Serippus & nuperrime Romæ fuerat, (XXIV. 10, 11.) & jam anno 571. (XXIV. 4, 4.) & Romanos rogaverat, ut operam suam illi interponerent, quo ab Achæis eisdem conditionibus in societatem reciperentur, quæ ipsis olim post Nabis obitum A. V. 562. a Philopoemene & Achæis erant oblatæ. Nam æquo foedere tunc in societatem Achæorum cooptati videntur. (conf. loca citata ad XXIV. 4, 4.) Sed non solum numquam prorsus perfectum illud foedus est; verum etiam paullo post (A. V. 565.) ita ab Achæis administratæ res Spartanorum sunt, (vide XXII. 23, 2. & ibi notata,) ut ab eo tempore ad hunc diem non tam foederata Achæorum, quam *obnoxia Achæis* Sparta fuerit, ut ait Livius XXXVIII. 34. Conf. Polyb. XXIII. 12, 5. Quod dicit *κατὰ τὸ παρόν*, ambiguum est quorsum referatur, ad præcedentia, an ad id quod sequitur, ut dicat *τὸ παρόν βούλεσθαι*, *nunc velle.* Quod autem ait, *velle Lacedæmonios cum Achæis rempublicam agere*, hoc putamus dicit, non quia jam pridem id voluerint, sed quod adquiescant nunc conditionibus ab Achæis latis, neque amplius postulent, ut in civitatem restituantur novi illi cives, olim servi, qui ex Achæorum decreto urbe pulsi & partim etiam veauudati erant; de quibus vide XXIII. 12, 2. & extremam Adnot. nostram ad XXIV. 4, 5.

Ibid.

Ibid. εἰς αὐτούς. πρὸς αὐτούς dixerat XXIV. 10, 11. Vers. 8.
 atque id in ista formula utique usitatus. At nec inauditum τὸ εἰς ἐμὲ, *quod ad me pertinet*: quare istud non tamere damnandum.

Vers. 9. ἔναγ γάρ. γὰρ caret Bav. — *Ibid.* [μέλ- Vers. 9.
 λουσι] προσλήψεσθαι. προσλήψοντα placuerat Reiskio: neque nos quidem valde repugnamus. Ceterum videndum, an fortasse etiam per se stare infinitivus προσλήψεσθαι potuerit; quemadmodum & aliàs post conjunctionem ὅτι in infinitivo nonnumquam positum reperiri verbum monui ad I. 4, 1. quod genus ἀνακολουθίας in oratione obliqua, qualem hic habemus, facilius etiam ferendum videri potest. — *Ibid.* τοὺς διατετηρηκότας τὴν πρὸς τὸ ἔθνος πίστιν. Veteres Spartæ cives dicit, qui jam olim a Philopoemene societati Achæorum erant juncti.

Vers. 10. ἀλλ', ἐτέρων αὐτοὺς ἐκκεκλεικότων τῆς πό- Vers. 10.
 λεως, [τούτους οἱ] βεβαιώσαντες &c. Casaubonus, quum partim cum Vrsino, partim ex sua conjectura, sic edidisset, ἀλλ' ἐτέρους, αὐτῶν ἐκκεκλεικότων τῆς πόλεως, οἱ βεβαιώσαντες &c. hanc adjecit versionem: *sed, iis urbe excedentibus, alios recepturi, qui decreta concilii Achæorum confirmabunt* &c. Quæ facile patet aliena esse ab auctoris sententia. REISKIUS, cognita ex Vrsini Notis scriptura codicis, quo ille usus erat, monuit: „Legendum ἀλλ', ἐτέρων αὐτοὺς ἐκκεκλεικότων τῆς πόλεως, οἱ &c. Vbi tenendum est, (inquit) ante οἱ subaudiri τούτους vel τοιούτους oportere, quod regatur ab ἔξουσι κοινωνοὺς τῆς πολιτείας, quod præcessit. Erit itaque hæc sententia: *Achæos habituros esse suæ civitatis socios, non illos - -, sed, quum istos alii urbe sua excluderint, eos qui sint stabilituri* &c. In ἐτέρων latere videtur oppositio quædam cum Achæis. Non nos Achæi, ait Lycortas, eos exclusimus urbe sua: nulla in re est culpa nostra, sed alii fecerunt, cives ipsorummet. οἱ, pro τούτους οἱ, est latinismus, *qui, pro eos qui*.” — Tum de vöce ἐκείνων, in illa dictione βεβαιώσαντες τὰς ἐκείνων προαυρίσεις, monuit idem REIS-

Verf. 10.

KIVS: „Rectius hic loci adhibuit ἐκείνων, quam αὐτῶν, quamquam illud idem h.l. significat atque hoc; quia, si αὐτῶν usurpasset, facilius fuisset lector ad Lacedæmonios, quam ad Achæos, cogitatione deventurus: ambiguitas illa fuit vitanda, quod fecit præferendo vocabulo ἐκείνων alteri.“ Conf. ad XII. 16, 5. — Reiskii ista ratio, cum græcum nostræ editionis exemplum typis pararem, maxima veri specie sese mihi commendaverat, nisi quod pronomen τοῦτους, ante οἱ, non modo mente intelligendum, verum etiam diserte adjiciendum putaverimus. Eandem totius loci sententiam in versione expressi. Nunc alio inclinatur animus. Nempe ita se res habere videtur. Spartani, qui nunc in urbe dominabantur, quum ægerrime jam olim tulissent veteres exfules ab Achæis in patriam reductos, (Liv. XXXIX. 34.) neque ad hunc diem in pristinum bonorum possessionem eos imisissent; (Polyb. XXIV. 4, 2 sq.) iidem, postquam deinde eisdem veteribus exsulibus, maxime quidem Areo & Alcibiadi, & qui cum his conquestum de Achæis simul & de Spartanis Romam iverant aut qui hos miserant, iratos vidissent Achæos, (XXIII. 11, 7 sq.) Romanum vero senatum vidissent exsulibus quidem illis faventem, sed non serio atque efficaciter commoda eorum curantem, neque pro auctoritate, ut reciperentur & in bona restituerentur, imperantem; iidem Spartani, inquam, ex illorum veterum exsulum numero cunctos, quibus Achæi, utpote in se ingratis, insensuerant, nuper partim urbe ejecerant, partim Roma redeuntes excluderant: (conf. notata ad XXIV. 5, 18. & mox hoc cap. verf. 12.) qua in re quidem simul animo suo suæque avaritiæ erant obsecuti, sed simul gratificari Achæis voluerant. Eos vero ex veteribus exsulibus, qui in Achæos, a quibus reducti erant; nihil peccassent, se recepturos aut servaturos in urbe significaverant. (conf. c. 2, 2.) Igitur Achæis suis hoc dicit Lycortas: *si Spartanos in societatem foederis recepissent, non illos ex veteribus exsulibus participes reipublicæ habituros, qui ingratis atque im-*
pie

pie adversus ipsos egissent, sed potius, quum ab aliis (nempe ab ipsis his Spartanis, qui in foedus recipi cuperent) exclusi hi urbe essent, confirmaturos Achæos horum decretum, atque etiam faventibus diis debitam gratiam his relaturos, nempe quoniam hi, veluti Achæorum nomine, poenam de ingratis impiisque hominibus sumsisent. Atque hæc ipsa, quam exposui, sententia perspicue græcis verbis, quæ codices mssti exhibent, inest, ita ut nihil mutare, nihil adjicere opus sit. Quare relictis ceteris, prout ex msstis edidimus, deleta verba illa τούτους οἱ velimus, quæ etiam, quoniam de eis non satis certi fueramus, uncis incluseramus.

Vers. 10.

Vers. 12. δι' ὀλίγους ἀνθρώπους, propter paucos homines. Areum, putamus, dicit & Alcibiadem, quibus merito succensere Achæos fatetur: sed horum causa, quoniam his infensi essent, non debere eos insultare calamitati innocentium, nec juvare Spartanos & foedus cum his contrahere, qui multos etiam eorum, qui nihil peccassent, contra jus & fas patria eiecissent. Nempe hoc dicit Diophanes inimicitia magis adversus Lycortam, Philopoemenis amicum, ductus, quam ratione; quemadmodum nonnisi Philopoemenis odio olim ea, quæ & Spartæ & Messenæ ab Achæis gesta erant, criminatus erat, XXIII. 10, 4sq.

Vers. 12.

CAPUT II.

Cap. II.

Vers. 2. κατὰ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνους. Perperam κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος Bav.

Vers. 2.

Vers. 3. Βίππον. — „Quamquam hoc nomen recurrit p. 1209sq. [c. 2, 11. & c. 3, 4.] videtur tamen a forma græcitatibus tam abhorrens, ut nil dubitem Εὐπίππον rescribere. REISKIUS. — Βήππον habet h.l. Bav. altero loco Βήππον, tertio in Βίππον consentit.

Vers. 3.

Vers. 4. Χαίρωνα. Conf. XXIV. 4, 5. & ibi notata.

Vers. 4.

Vers. 5. τοὺς περὶ Κλήτιν Διακτόριον. In Κλήτιν videri latere idem nomen, quod Δύσων superius scripsere librarii nostri,

Vers. 5.

Verf. 5. nostri, monuimus ad XXIV. 4, 2. — „Pro Κλῆτιν (ait vrsinus) placeret Κλῦτιν, vel potius Κλύτιον: quamvis parum referat, utro modo legatur, dummodo Κλειτόριον pro Διακτόριον retineamus.“ — REISKIUS: „Κλῆτιν suspectum. Κλῆτιον novi ex historia Alexandri M. Videtur in Κλῆτιν latere κλῆ τὸν, ut illud κλῆ sit exitus nominis alicujus in κλῆς desinentis, forte Pericles, ut legatur τοὺς περὶ Περικλῆ τὸν Διακτόριον. Sed & Διακτόριον est suspectum. Vrsinus malebat Κλειτόριον. Num Ἀνακτοριεῖον. Anaetorium est oppidum Epiri, unde gentile Ἀνακτοριεῖος. Sed interrogas, quid hominem Anaetorieum exules Lacedæmonii pro se legatum mittunt? Ego rursus interrogo: quid hominem Clitorium? ex Arcadia oriundum? Premitur hic locus utrinque eadem dubitatione.“ — Nobis non liquet. Et hujusmodi hariolationibus indulgere quid juvat?

Verf. 6. Verf. 6. Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην. Vide notata ad cap. 1, 1. & confer Liv. XL. 20. — Ibid. παρὰ τε τῶν ἐκ Λακεδ. Suspiciari cum Gronovio licet, intercidisse verba παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων. conf. verf. 4.

Verf. 7. Verf. 7. τῶν περὶ τὸν Μάρκον πρεσβευτῶν. Si verum est Μάρκιον, quod habet Vrsinus, statuendum erit, Q. Marcium, qui anno 571. ad Philippum & in Peloponnesum fuerat missus, (XXIV. 4, 16.) statim post renunciata illam legationem initio anni 572, (XXIV. 10, 4 & 8.) rursus in Asiam ad Eumenem Pharnacemque fuisse missum. Si Μάρκον verum est, quod habet Bavaricus codex, incertum est quis Marcus dicatur. Mentionem quidem Livius XL. 20. facit legatorum anno 572. ad Asiæ reges missorum, sed nomina legatorum non edidit. Quod Μάρκιον ab Vrsino, (cum nimirum recordatus esset Q. Marcii, cujus ante erat mentio facta) ex ingenio editum esse suspicatus sumus, inducti sumus ipsius Vrsini verbis, de tota hac Ecloga ita scribentis: „In hoc Fragmento cum essent multa mendose scripta, nos partim conjectura ducti, partim Livianam secuti versionem, ita emendavimus, ut legi de-
bere

bere existimavimus.“ — Nos fideliter omnes codices, Vers. 7.
Bavarici dissensiones ab impresso Vrsini exemplo, quem
admodum adhuc fecimus, porro enotabimus. Is igitur statim
eodem hoc versu, pro Εὐμένει καὶ Φαρνάκει, Εὐμένη καὶ
Φαρνάκη habet; *versu* autem *præced.* pro Φαρνάκου scri-
psit Φαρνᾶ mutilato nomine; moxque hoc rursus versu, τῆς
Φαρᾶ πλεοναξ.

Vers. 8. τοῖς προειρημένοις. προειρημένους absque τοῖς Vers. 8.
Bav.

Vers. 9. τῶν ἐκ τῆς Λακεδ. Φυγάδων. Eos dicit ex ve- Vers. 9.
teribus exsulibus, qui nupera receptione reductioneque
non erant comprehensi. conf. vers. 2. & c. 1, 10.

Vers. 11. τῶν περὶ Βίπκον τὸν Ἀργεῖον. Βήπκον τὸν Vers. 11.
Ἀργεῖον Bav. & caret τῶν. Ceteroquin nil dissentit in tota
Ecloga.

CAP V T III.

Cap. III.

Nil mutat Bav. nisi quod *vers. 1.* (ut sub contextu jam
monuimus) careat præpositione ἐκ ante τῆς Λακεδ.

CAP V T IV.

Cap. IV.

Vers. 2. τῆς ἐαρινῆς ὥρας ὑποφαινούσης. Sic oportuit. Vers. 2.
conf. XIV. 2, 1. Sic τῆς ἡμέρας ὑποφαινούσης I. 53, 5. &
alibi. — *Ibid.* ἐμβαλῶν scripsit Casaub. ut esset futurum
tempus. ἐμβαλῶν Vrsin.

Vers. 4. κατέπλευσαν ἐκ τῆς Ῥώμης οἱ περὶ τὸν Ἀτ- Vers. 4.
ταλον. *Attalum* hoc tempore *Roma* fuisse, nemo memo-
riæ prodidit: nec ullum ejus itineris vestigium nec apud
Polybium nec apud Livium comparet. Anno urbis 574.
primum *Roma* ab Eumene fratre missus *Attalus* est, ut
docet Polyb. cap. 6. hujus libri. Si nunc *Roma* advenit,
fuerit ibi inter legatos, ab Eumene missos A. V. 572. XXIV.
2, 1. At sic jam ante hoc tempus rediturus fuerat. Aut
fuerit inter legatos, hoc ipso anno 573. in senatum intro-
ductos, XXV. 2, 6. At sic, putamus, ut amicus Roma-
norum, rediturus fuerat simul cum ipsis Romanorum lega-
tis:
Polybii Histor. T. VII. N n

Vers. 5. tis: sed hi adveniunt, dum Attalus cum Eumene in Capadocia est, & Attalus ab Eumene obviam eis mittitur, hoc cap. vi. 10 sq. *Rhodii* hoc tempore bellum cum Lyciis vel parabant vel habebant, & ad id studiose opem petunt ab Eumene, cap. 5, 13. Pro ea quæ Rhodiis cum Eumene intercedebat amicitia facile credi potest, Eumene, cum jam ante opem ab eo petissent Rhodii, misisse primum ad eos fratrem suum Attalum, ad res eorum inspiciendas & ad tentandam amicam litium compositionem. Nomina *Ῥόδος* & *Ῥώμη*, *Ῥόδιοι* & *Ῥωμαῖοι* passim a librariorum permutata inter se observare meminimus, quamquam loca nunc in promptu non habemus, excepto XXVI. 7, 5.

Vers. 6. *Vers. 6. τοῦ Καρσιγιάτου.* — „*Ἐποσσογιάτου* opinor legendum esse, cujus in superioribus fragmentis mentionem fecit Polybius.“ **VRSINVS.** — Illud nomen *Ἐποσσογιάτου* etiam ad oram contextus imprimi curavit idem Vrsinus. Contra **REISKIUS.** „Nescio, inquit, quare F. Vrsinus suspectum habuerit *Cassignati* nomen, cum *Cassignatus* (nam idem videtur esse) apud Liv. XLII. 57. legatur.“ — *Ibid. ἔτι πρότερον.* Non modo nulla vis h. l. inesse particulæ *ἔτι* potest, sed etiam prorsus incommode posita videri illa debet. Quare *ἔτι πρότερον, superiori anno*, legendum putamus; vide ad III. 107, 4. & ad XXIII. 2, 6. quamquam utique in eam sententiam & commodius & usitatus sit *τῷ πρότερον ἔτι*, quod cum alibi, tum III. 114, 6. legimus, ubi pariter *ἔτι* pro *ἔτι* mendose dant codices nonnulli.

Vers. 8. *Vers. 8. ἐκ Καλπίτου.* — „Vox *Καλπίτου* mihi quidem suspecta est: & fortasse *Καλπείας* scribendum, quæ est urbs Bithyniæ.“ **VRSINVS.** — „Num *ἐκ Κουβάλλου*, an *ἐξ Ἀλυάττου*? Ambæ sunt urbes in sinibus Phrygiæ majoribus & Galatiæ.“ **REISKIUS.** — Interim dum certius aliquid adferatur, vulgato simus contenti. — *Ibid. εἰς Παρνασσόν.* — „Pro *Παρνασσόν*, *Ἀμισόν* reponendum opinamur, quæ urbs Ponti est, dierum sex iter ab Hely Æuvio distant.“ **VRSINVS.** — Perspecte vero **REISKIUS:**
„Παρ-

„Παρυκσόν, ait, restitui debere, quod fuit in Vrsini codice, pro Ἀμισόν, [quod in contextu erat editum,] recte monuit Wesseling. ad Itinerar. p. 867. [p. 576. scribere voluerat] & p. 700. *Parnassus* est oppidum Cappadociæ. Conf. Constantini Porphyrogen. Ceremon. p. 460. Turbavit hic loci Vrsinus geographicas Galatiæ & Phrygiæ rationes, & temere secuti eum sunt editores Polybii, qui post venerunt. Sic paulo post [*Vers. 9.*] pro Καμισίων, quod fuit in ejus codice, reposuit Ἀμισίων. Atqui absurdum, cum paulo ante dixisset auctor castra venisse ad Amisum, rursus dicere, ea venisse in regionem Amisenorum. Restitui debebat Μωκισίων. *Mocissus* est metropolis Cappadociæ in omnibus Notitiis Sedium Episcopaliū. vid. Ceremoniale ideſm l.c. & Wesseling. ibid. p. 701. qui tamen p. 576. in hoc loco restituendo alias iniit vias.“ — Quod Ἀμισίων apud VRSINVM editum est, contra mentem editoris esse, docet ejusdem ad hunc locum Nota: „εἰς Ἀμισίων χώραν, ait, reponendum opinor, pro eo quod est in exemplari, εἰς τὴν Κάμησον χώραν. Est autem Ἀμάσεια & ipsa urbs Ponti, Strabonis Stoici philosophi patria.“ — WESSELINGIUS p. 576. improbans Vrsini conjecturam, hanc adjecit rationem: „partim quod longius Pontum versus *Amasia* sit remota; tum etiam, quod Cappadociæ apud Ptolemæum lib. V. c. 6. præfectura Χαμάνης, five ut in Palat. & Coiflin. est codice, Χαμάνητος, longe melius quadret. Posses ceteroquin (ait) de *Saramene* ultra Halyn apud Strabon. lib. XII. p. 546. cogitare, nisi Ponto fuisset propior.“ — Reiskii sententiæ, præter situs rationem, favet etiam, quod facile sic intelligitur erroris origo; nam sicut frequenter librarii nostri vocales α & ω inter se permutarunt, ut vulgatissimam taceam ὠκαλιὺν η & ι confusionem, sic minime mirum est, si in obscuro nomine festinans & negligens librarius sedem literarum α & ω inter se permutavit.

Vers. 10. τοὺς ἐκ τῆς Ῥώμης πρεσβευτάς. Vide cap. 2, 8. *Vers. 10.*

Verf. 11. *Verf. 11.* Ἀττάλον μὲν ἐξαπέσταλς. conf. notata ad verf. 4. — *Ibid.* τὰς δυνάμεις ἐδιπλασίαζε. Mirum vero utique videri debet, quo pacto, tam procul quum domo abesset, subito *duplicare copias* potuerit. Quare vide, satin' sanum verbum ἐδιπλασίαζε, aut satis ne integra oratio sit. Forte hoc dicit, copias, quas in duos exercitus distributos habuerat, in unum contraxisse.

Verf. 13. *Verf. 13.* τῶν Ῥοδίων ἐπισπας. Conf. notata ad c. 4, 4. *Ibid.* καὶ Φιλοτίμως. — „Aut deest aliquid post καὶ. c. c. παρακαλούντων, aut delendum est καὶ.“ REISKIUS. — Immo optime habet vulgatum: nil familiarius Polybio usu isto particulæ καὶ. Vide ad I. 20, 6. III. 40, 9. &c. Ceterum, quæ hoc versu continentur, ea nimis in breve contracta fuisse ab Epitomatore adparet.

Cap. VI.

• C A P V T VI.

Verf. 1. *Verf. 1.* Γενομένων συνθηκῶν πρὸς ἀλλήλους. Correxuit Vrsinus, cum σκυθηκῶν pro συνθηκῶν darent msssti. συνθή-
κας vero nunc non esse *pacem concessam*, sed *inducias*, intelligitur ex verf. 3. Eclogam hanc ad annum sequentem pertinere, docet ipsum argumentum, quo de Legatis Romæ auditis & de rebus in Italia gestis (verf. 9.) agitur, a quibus rebus incipere cuiusque anni historiam solet. — *Ibid.* οἰκίαν. οἰκίαν Bav.

Verf. 2. *Verf. 2.* πέμπειν τοὺς ἀδελφούς ἅπαντας εἰς τὴν Ῥώμην. Mirum est, hanc legationem silentio præterisse Livium. Memoriam ejus non insuper habuit Diodorus Sicul. cujus conferenda Legatio XIV. Tom. II. ed. Wessel. p. 622 sq. Livius XLII. 11. ad annum 582. narrat, eo anno Eumenem regem Romam venisse, exceptum cum summo honore. Ait autem, Valerium Antiatem scribere, Attalum venisse, non Eumenem. Fortasse Antias hanc Attali & minorum nati fratrum legationem cum illa Eumenis confuderat. Suspicio oboriri potest, Attali hanc fratrumque legationem, de qua nunc agitur, relatam a Livio fuisse ad consules anni 576. & memoriam ejus intercidiisse cum aliis ejusdem anni rebus

rebus, quarum expositio apud illum scriptorem cum exordio libri XLI. injuria temporum intercidit.

Vers. 3. πέρας ἐπιθήσειν. Sic recte ed. Casaub. (apud quem quidem operarum errore ἐπιθήσειν scribitur) & seqq. ἐπιθήσειν contextus Vrsini; pro quo in Notis ἐπιθήσειν restituendum ille censuerat. ἐπιθήκειν Bav. in contextu; sed ipsum ἐπιθήσειν inter lineas ab eadem manu. — *Ibid.* ὑπάρχουσιν αὐτῷ. Perperam αὐτῶν Vrsin. cum mssis. Corripuit Casaub.

Vers. 4. προθύμων. προθύμως Bav.

Vers. 4.

Vers. 6. καὶ γὰρ ξένια καὶ παροχὰς . . . ἀπήντησεν. ἀπήντησαν Bav. non male, si præcessisset ἐξέδησαν, pro ἐξέδηκεν. — „Livius lib. XXVIII. [c. 39. extr.] *Locus inde lautiaque legatis præberi jussa.* Et in veteri apud me Senatusconsulto, quod est in ænea tabella incisum: MVNVSQVE. EIS. EX. FORMVLA. LOCVM LAVTIAQVE. Q. VRB. EIS. LOCARE MITTEREQ. Et ut græca etiam verba ejusdem Senatusconsulti subjungamus: ΞΕΝΙΑ ΤΕ ΑΤΤΟΙC ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΠΟΝ ΠΑΡΟΧΗΝ ΤΕ ΤΟΝ ΤΑΜΙΑΝ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ ΤΟΥΤΟΙC ΜΙCΘΩCΑΙ ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΙ ΤΕ &c. Festus, *Dantia dicebant veteres, quæ Lautia dicimus: dabantur legatis hospitii gratia.* VRSINVS. — Adde quæ a Dukero & Drakenb. ad Livii locum cit. notata sunt. — *Vers. 7.* ἀνεναύσαντο. ἀναυέστατε Bav.

Vers. 6.

C A P V T VII.

Cap. VII.

Vers. 1. Πτολεμ. ὁ βασιλεύς. ὁ caret Bav. — *Ibid.* ἐπαγγελλόμενος. Sic Casaub. & seqq. ἐπαγγελόμενος Vrsin. ἐπαγγελλόμενον Bav. — *Vers. 2.* ἀσμένως ἐπαδέξαντο τὴν ἐπαγγέλαν. Seleuci tamen simillimum oblatum respuerant XXIII. 7, 4. & c. 9, 13. Fortasse quia donum a Syriæ rege acceptum suspectos Achæos facere potuerat Romanis; non item donum acceptum a Ptolemæo, Romanorum amico.

Vers. 1.

- Verf. 3. *Verf. 3.* τοὺς ἅμα μὲν. καὶ τοὺς ἅμα μὲν ἐνχαριστ. ed. Casaub. & seqq. perperam & invitis mssis. — *Ibid.* περὶ τῶν ὅπλων &c. Vide XXIII. 9, 2. — *Ibid.* Quinque verba, τὰ πλοῖα καὶ πρόνοιαν ποιησομένους desunt Bav.
- Verf. 5. *Verf. 5.* νεώτερον ὄντα τῆς κατὰ τοὺς νόμους ἡλικίας. Id est, nondum XXX annos natum. Vide Valefii Adnot. ad XXIV. 9, 3. — *Ibid.* διὰ τὸ τὴν τότε συμμαχίαν. διὰ τὸ τὴν τε συμμαχίαν Bav. rectius fortasse.
- Verf. 7. *Verf. 7.* μεταλλάξαι τὸν Πτολεμαῖον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους. Ptolemæum Epiphanem mortuum esse hoc anno ab V. C. 574, ad quem Eclogam hanc retulimus, consentit Simfonus in Chronico Vniversali. Ibi Wesselingius probatiorem sibi videri Petavii rationem ait, ad annum superiorem referentis: quo jure, videant quibus vacat.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

- Verf. 1. *Verf. 1.* Κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς &c. Totum hoc caput Lexico suo inferuit Suidas, voc. χαίρων. Vide XXIV. 4, 5. & XXV. 2, 4. ibique notata. Ex posteriore hoc loco intelligitur, ad annum 574. referendam hanc eclogam, quia anno 573. Romam fuerat missus: nam de priori legatione, quam A. V. 571. obierat, agi h. l. non potest, quia series eclogarum vetat, ne ad annum 572. hæc ecloga referatur.
- Verf. 6. *Verf. 6.* θεωρῶν τὸ γινόμενον. Sic pro more scripsimus, cum esset τὸ γινόμενον, in quod consentit Suidæ vetus editio Mediol. τὸ γινόμενον Suidas Küsteri.
- Verf. 7. *Verf. 7.* ὁ στρατηγός. — „Is est Philopoemen. Quod hic narrat Polybius, id videtur accidisse A. V. 564. Nihilominus tamen fragmentum hoc partem facit elogii, quo Polybius condecoravit Philopoemenem, mortuum anno 570.“ REISKIUS. — Quo pacto hæc Ecloga pro parte haberi possit elogii *Philopoemenis*, haud sane satis adparet; quandoquidem, si vel maxime largiremur, *prætorem* illum *Philopoemenem* esse, tamen nonnisi ex occasione earum rerum, quæ de *Charonone* ex professo narrantur, prætoris

toris illius fit mentio. Tum vero Philopoemenis elogium persecutus est Polybius in rebus anni 571. quo mortuus est Philopoemen. XXIV. 9. Atqui eodem anno 571, non anno superiori, primum Romam legatus fuerat Chæron. XXIV. 4, 5. confer supra ad vers. 2. Quod vero hanc rem accidisse A. V. 564. (id est, ex nostra ratione, anno 565. quo exfules Spartam reduxit Philopoemen) ait Reiskius, parum id utique probabile est. Quod *vers. 3. de agris* dicit, *propinquis exsulibus a Chærone ademtis, quos agros tyranni eis fruendos permiserant*; intelligendum videtur de veteribus exsulibus, a Philopoemene quidem anno 565. in urbem reductis, sed nuper a Spartanis rursus ejectis, XXIV. 5, 18. cum quorum propinquis sævius nunc egit Chæron, quam olim egerant tyranni. Nobis suspicio oborta fuit, prætorem illum Achæorum, qui nunc memoratur, *Aristænum* fortasse fuisse, de quo agitur capite seq.

Vers. 7.

Vers. 8. Φροντίσαι δέ. Perperam Φροντίσας δὲ Suidas *Vers. 8.*
Küsteri. Recte edit. Mediol. cum editt. Polybii.

CAPUT IX.

Cap. IX.

Vers. 1. Φιλοποιμένα καὶ Ἀρίσταινον. Quanam occa- *Vers. 1.*
sione hanc *inter Philopoemenem & Aristænum comparationem* instituerit Polybius, non liquet. Ad Philopoemenis elogium non magis hoc caput, quam caput præcedens, pertinere videtur. An Aristænus prætor fuit hoc tempore Achæorum, is qui cap. præc. vers. 7. memoratus est? An mortuus hoc anno Aristænus est, ut de ingenio, moribus & instituto hominis ea occasione, ut solet, differuerit scriptor? Posthac certe nulla amplius ejusdem fit mentio. De nomine *Aristæni* diximus ad XVII. 1, 4. De ingenio & instituto hominis confer XXIII. 9 seq. Ceterum totam hanc Eclogam habet Suidas in *Ἀρίσταινος*. — *Ibid. οὔτε τὴν φύσιν ὁμοίαν σχεῖν. οὐ τὴν φύσιν μίαν ἔχεν* Suidas.

Vers. 3. τοῦτο διέφερεν. τούτῳ Vrsin. ex conject. in *Vers. 3.*
ora, in Polybii Fragmentis, quas Eclogis subtexit.

- Verf. 4. *Verf. 4. ὁ μὲν Ἀρίστανος. ὁ μὲν Ἀριστάνματος* h.l. habet Suidas, qui verf. 1. cum cod. Peiresc. consentit.
Verf. 5. ἀντικίπτοι τις. ἀντικίπτει τι Vrsin. in ora, ex conject.
- Verf. 6. *Verf. 6. τῶν προκαλουμένων.* Haud cunctanter *παρακαλουμένων* erat reponendum: sic XXVI. 1, 3. & constanter aliās. *πρὸ & παρὰ* pariter confusa vidimus XXIV. 8, 11.
- Verf. 7. *Verf. 7. δεῖν δικαιολογεῖσθαι.* — „In msto codice & in Suidæ lexico legitur *δεῖν δίκαιον γνῶσθαι* absque sensu. Itaque Casaubonus inter Fragmenta Polybiana hunc locum cum referret, edidit *δικαιολογεῖσθαι*, quod & nos secuti sumus.“ VALESIVS. — Vrsino accepta referenda hæc emendatio, quam ad oram adnotavit in Polybii Fragmentis p. 245.
- Verf. 8. *Verf. 8. οἶον ἐπιμαρτυρομένους.* Præsidium invenit illa particula *οἶον* in XXVI. 3, 6. ubi similiter ait *ὡς ἀνελ προδιαμαρτυρομένη* vel *προσδιαμαρτ.*

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXVI.

RELIQUIAS.

CAPVT I.

Series Eclogarum de Legationibus docet, hanc Eclogam ^{Lib. XXVI. Cap. I.} LVIII. agere de re post annum 574 (ad quem pertinebant Ecl. LVI. & LVII.) gesta; nam agitur hic de legatione Romam ab Achæis missa, quæ decerni quidem & mitti potuit eodem anno 574. sed Romæ non ante sequentis anni initium a novis consulibus in senatum introducta est. Neque vero longius, quam in annum post 574. proxime sequentem, rejicienda visa est eadem hæc Ecloga, quoniam agitur de re, quam jam pridem atque sæpe Achæis commendaverat senatus Romanus, nempe *de reliquis ex veteris Sparta exsulibus in patriam restituendis*. De rebus autem anni ab V.C. 575. egisse Polybium *Libro XXVI*, discimus ex Athenæi loco illo, quam ad cap. 5, 7. proferemus. A quo anno quum nova incipiat Olympias, ab ejusdem anni rebus, qui est annus primum Olympiadis CL. coeptum esse hunc librum a Polybio, consentaneum mihi visum erat.

Vers. 1. Τερβάτου. Τερβατοῦ Βαγ. — Ibid. 4. Vers. 2: γραμμένων. Non damno γραφομένων, quod habet Vrs. Vide vers. 4 seq. Sed quoniam id quod commodius est dedit Βαγ. (in quo nihil umquam ex librarii ingenio

Nn 5

muta-

mutatum observavimus) non respuendum putavimus. — *Ibid.* ὑπὲρ τῆς τῶν ἐν Λακ. Si abesset articulus τῆς, neutrumquam desideraretur nomen καθόδου.

Vers. 2 sqq. *Vers.* 2. ἀκληρεῖν δοκοῦσιν. ἐκληρεῖν δικοῦσιν Bav. *Vers.* 3. διδάξῃ. διὰξῃ mssti, qui tamen mox *vers.* 4. in verum consentiunt. — *Vers.* 4. τὴν κοιν. συμπ. τὴν κοινὴν τὴν συμπολιτείαν Bav. Temere συμπολιτίαν Vrfinus. *Vers.* 5. διότι καλῶς. διότι καὶ ὡς Bav. — *Vers.* 7. λέγει. λέγειν Bav.

Vers. 8. *Vers.* 8. Καλλικράτην Λεοντήσιον. *Leontesium* scripsit Casaubonus: ex analogia grammatica *Leontensem*, putamus debuerat. Miramur vero in græco etiam terminationem illam, cum Λεοντῖνος aliàs gentile formater. — *Ibid.* Λυδιδάδαν. Λυσιάδαν est in contextu Vrfini; in Notis vero Λυσιάδην scribit, & — „sic emendavimus, ait, cum in exemplari Λυδιάδα scriptum esset.“ — Nos jam aliàs monuimus, in codicibus nostris literas δ & σ ita sibi similes sæpe esse, ut, utram scribere voluerit librarius, vix dignoscas. Bene ad h. l. REISKIUS notavit: „Est quidem *Lyfiades*, qui p. 182. [lib. II. c. 44.] & deinde commemoratus est, ab hoc Megalopolitano diversus; idem tamen nomen est. Vt ergo ibi consenserunt plerique in *Lydiadas*, ita hoc quoque loco servari debebat ab Vrfino codicis sui scriptura Λυδιάδαν.“ — Vide notata ad l. c. — *Ibid.* Σικυνώνιον correxit Vrfin. Ἰώνιον mendose mssti. conf. XXV. 7, 3. Idem *Aratus* anno superiori in eo fuerat, ut Alexandriam legatus proficisceretur.

Cap. II.

CAPVT II.

Vers. 2. *Vers.* 2. μήτε στήλην. Non permutaverimus hoc cum μήτε τὰς στήλας, quod voluit Reiskius.

Vers. 4. *Vers.* 4. νικητικωτέραν. Sic edd. cum msstis. νικητικωτέραν Vrfinus ex sua conjectura ad marginem adnotavit; quod Reiskius, cum ex codice Vrfini petitum putaret, pro vera lectione habuit, quam mutari non debuisse ait, hac adjecta totius loci interpretatione: „hanc sententiam apud
vni-

vulgum esse (h.e. haberi) *multo digniorem Achaico nomine*, Vers. 4.
*et multo ad vulgum impellendum atque stimulandum ac-
 tione graviolemque.* — At nil opus est, ut a codicum scri-
 tura discedamus. Vulgatissima formula Græci, ut Latini,
 icunt, *hac sententia vicit*. Præterea cum vocab. *κινή-
 τέρων* requirebatur potius genitivus *τῶν πολλῶν*, quam
ν τοῖς πολλοῖς.

Vers. 6. γίνεσθαι τις ἐπισημασία. Casaubonus: *quod s. Vers. 6 seqq.*
aliquam senatus daret significationem. At voluntatem suam
 am satis significaverat senatus, & aliquid gravius nunc
 ntelligitur. Scilicet verbum *ἐπισημαίνεσθαι*, unde voca-
 bulum illud derivatur, generatim *notare, observare, anim-
 advertere* significat; tum vero plerumque quidem in bo-
 iam partem accipitur pro *notare cum adprobatione, pro-
 vare*; nonnumquam vero in partem deteriore, *notare
 cum improbatione*, ut II. 61, 1. VI. 6, 5. atque etiam *no-
 are inflicta poena*, ut in illo fragmento apud Suidam, quod
 n Polybii Fragm. Gramm. num. LVIII. relatum est: *τοὺς
 ἰὼν χάρισι, τοὺς δὲ κολάσσειν, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις παράδειγμα
 ἶεν, ἐπισημαίνεσθαι.* quam in partem latine *animadvertere
 n aliquem* dicimus. Eadem ratione nomen *ἐπισημασία* in
 tramque partem usurpatur, & est alia *ἐπισημασία εὐνοική*
 /I. 6, 8. alia vero hanc contraria, quæ idem valet ac *κα-
 ἄγνωσις καὶ προσκοπή*, *improbatio, vituperatio, improba-
 tionis et indignationis significatio*, atque etiam ipsa *casti-
 ratio atque poena*. Et in istam deteriore partem h. l. id
 vocabulum (quemadmodum fere Latinorum *animadversio*)
 accipiendum erit: qua fere ratione & vocab. *ἐπιστροφή*
 generatim quidem *curam & animadversionem quamcumque*,
 (conf. hoc cap. vs. 10.) sed & *castigationem* atque etiam
poenam significat, velut IV. 4, 4 & 8. XXV. 6, 7.

Ibid. τὴν Ῥωμαίων. Corrupte *τὴν Ῥωμαίους* Bavar.
Vers. 8. ἀπονεύσειν. ἀπονεῦσαν idem. — *Ibid. καλλίω.
 καλλίων* idem. — *Vers. 8. προσφερ. δίκαιον. προσφερομ.
 αὐ δίκαιον* Bav. — *Ibid. μεγίστων τυγχάνειν τιμῶν.* τυ-
 γάνει codex Vrfini. *τινῶν* pro *τιμῶν* Bav.

Vers.

Vers. 9.

*Vers. 9. εἰ μὲν οὖν διακóρως ἔχουσιν ὑπὲρ τοῦ παθ-
αρχεῖν αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας. διακóρως a se emendatum
esse disertè ait Vrsinus, cum διακóρως fuisset in exemplari,
sicut in cod. nostro Bav. REISKIVS vero: „Rectum erat,
ait, διακóρως. Nam διακóρως ἔχειν ὑπὲρ τινος græcum
non est, sed τινός simpliciter. διακóρως ἔχειν coheret
cum τοῖς γεγραμμένοις, & constructio hæc est: εἰ διακó-
ρως ἔχουσιν (hoc est, διάφορα βούλονται καὶ διανοοῦνται τοῖς
γεγραμμένοις ἑφ' ἑαυτῶν) ὑπὲρ τοὺς Ἕλληνας παθαρχεῖν
καὶ συνυπακούειν αὐτοῖς. Siquidem contraria sentiunt vo-
luntque suis ipsimet scriptis edictis, quibus præcipitur Græ-
cis ut obediant & obsecundent omnes.“ Quæ nobis senten-
tia non solum per se dura & incommoda videtur, sed & e
verbis istis ægre admodum elicienda, quandoquidem verba
τοῖς γραφομένοις manifeste a συνυπακούειν pendent, & nisi
vim inferas orationi, non possunt ad διακóρως ἔχειν referri.
Denique ipsa dictio, διακóρως ἔχειν τοῖς γραφομένοις, pro
contrarium sentire scriptis, veremur, ne ab usu sermonis
prorsus aliena sit. Casaubonus, tenens Vrsini emendatio-
nem, διακóρως ἔχουσιν, interpretatus est, *siquidem igitur
non curarent Romani, dicto sibi audientes ut essent Græci*;
commodissima utique sententia, sed quæ quo pacto græcis
verbis inesse possit, difficile dictu fuerit; cum διακóρως
ἔχειν ὑπὲρ τινος, si modo ulla ratione ita dici græce po-
tuit, nil aliud significare possit, nisi *satietate alicujus rei
defectum esse*, quemadmodum interpretatus est Ernestus in
Lexic. Polyb. Quæ nos omnia denuo reputantes, per-
suasum habemus, nec διακóρως verum esse, nec διακóρως,
sed codicum hanc scripturam haud longe a veritate abesse.
Pro ΔΙΑΦΟΡΩΣ, lege ΑΔΙΑΦΟΡΩΣ; & omnia recte
habebunt, eadem sententia quam Casaubonus expressit.
ἀδιακóρως ἔχω περὶ τούτου idem sonat ac ἀδιακóρῳ, quo
verbo alibi utitur Polybius noster, XXXI. 22, 10. *non
curo hoc, juxta habeo, indifferens est mihi hoc.**

Vers. 11.

*Vers. 11. εἰ δὲ μὴ, σκφῶς εἰδέναι &c. Rectissime sic
Bav. & miror ni & Vrsini codex, de quo tamen tacuit h. l.*

cdi-

editor. σαφῶς γὰρ εἶδέναι Casaubonus interpretatus est, *Verf. 11.*
certo enim scire se; recte ad vulgatam lectionem: sed ex
 ea, quam Bav. dedit, sic oportebat, *sin minus, certo scire*
eos debere. — *Ibid.* ὁ καὶ νῦν ἦκε γινόμενον. Sic scripsimus
 cum Bav. γινόμενον *Vrf.* Præteritum tempus desiderari
 videbatur: & ἦκε etiam persæpe præteriti notionem
 habet.

Vers. 12. πᾶσα ποιήσαντος Κοίντου Μαρκίου &c. *Conf. Verf. 12.*
fer XXIV. 10, 8 seqq.

Vers. 13. αἰνισαμένους πᾶσαν αἰνίαν. Calumniatur id *Verf. 13.*
 quod fecit Lycortas. *Conf.* notata ad XXIV. 12, 13.

Vers. 14. πεποῖσθαι. πεποιῖσθαι Bavar. pervulgato *Verf. 14.*
 errore.

CAP V T III.

Cap. III.

Vers. 2. οἱ Φυγάδες. *Conf.* ad XXV. 2, 8. & loca ibi *Verf. 2.*
 citata.

Vers. 3. τοὺς γε τοῖς αὐτοῖς δόγμασι συνηγοροῦντας. *Verf. 3.*
 Errore operarum nostrarum irrepsit αὐτοῖς, pro αὐτῆς,
 quod recte habent edd. cum msstis. In Notis tamen Vr-
 fini verba ista ita citantur, quasi τοῖς αὐτοῖς in contextu
 legeretur aut legendum esset: falso, & id ipsum errore
 operarum Plantini factum putamus. Ceterum pro τοὺς γε,
 mendose τῶ γε habet Bav. & sic etiam in Vrfini codice
 fuisse videtur: certè, corruptum fuisse hunc locum in
 exemplari, ipse Vrfinus ait.

Vers. 4. πολιτεύμασιν. Corrupte πολιτεύεσθαι Bav. in *Verf. 4.*
 contextu, sed veram scripturam in marg. habet ab ead.
 manu. — *Ibid.* τοὺς δὲ καὶ δικαίως. — „Forte καὶ δι-
 καίως καὶ ἀδίκως προστρέχοντας.“ REISK. — *Ibid.* προστρέ-
 χοντας cortexit Casaubon. προτρέχοντας Vrfin.

Vers. 5. εὐπορεῖν. Mendose εὐποιεῖν Bav. — *Ibid.* *Verf. 5.*
 ἀληθινῶν. ἀληθινῶς Idem.

Vers. 6. συνεκισχύειν. Casaubonus, *vires contenderent.* *Verf. 6.*
 Rectius, *juvarent eos, vel juvarent redditum eorum.* nempe
 intelligendum τοῖς Φυγάσι, vel τῇ καθόδῳ αὐτῶν.

Vers.

Verf. 9.

Verf. 9. ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις καιροῖς. — „Forte ἐπισφαλεστάτοις, temporibus maxime periculosis, suspiciosis, discriminis plenissimis.“ REISKIUS. — „Gravissimus error in græcis est, quem nemo vidit: scribendum sine dubio ἐν τοῖς ἐπισφαλεστάτοις καιροῖς, in periculosis temporibus; quod vel loci sensus confirmat. Notus versiculus: *amicus certus in re incerta cernitur*.“ TOUF in *Emendatt. in Suid. Part. II. p. m. 183. ad vocab. Ἱστολογία*. Nempe Reiskium non consultaverat Britannus criticus. Sed pace doctissimorum virorum dixerimus, emendatione ista, quantumcumque habeat speciem, commodissime superfedemus. Sicut VI. 44, 7. τοὺς ἐπιφανεστάτους χειμῶνας dicit scriptor noster, id est, *tempestates maxime insignes, maxime notabiles, memorabiles*: sic nihil impediēbat, quo minus τοὺς ἐπιφανεστάτους καιροὺς, *tempora maxime insignia, maxime notabilia*, diceret. Et eo minus opus erat, ut ad significandam *periculositatem*, ut sic dicamus, temporum uteretur vocabulo ἐπισφαλῆς, quoniam nomen καιροί per se, ut jam sæpius observavimus, *pericula* denotat. Immo signatam etiam & opportunissimam vim habet illud ipsum adjectivum ἐπιφανέστατοι, quasi dicat *tempora maxime conspicua*, nempe ubi quam maxime illustrari, conspicua fieri, & in luce poni fides sociorum poterat. Simili quadam ratione vocabulo λαμπρὸς utuntur cum alii græci scriptores, tum idem Polybius noster: veluti λαμπρὸς κίνδυνος, *insigne periculum*, I. 45, 9. Sic Appian Civ. II. 116. κινδυνεύειν λαμπρῶς *insigne adire periculum* dixit.

Verf. 10.

Verf. 10. ἔτι δὲ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν &c. Quam a verbis ὅτι δὲ vulgo inciperent periodum, suspensa in fine erat oratio; quare post μεταβολῆς puncta nonnulla, ut hiatus signum, interferuit Casaubonus. Reiskius vero non ibi esse lacunam ait, sed in fine post θράσος, & supplenda suspicatus erat huiusmodi quædam verba, ἐκ τούτων φανερόν ἐστι. Nobis, si pro ὅτι δὲ legeretur ἔτι δὲ, omnia recte habere, nec deesse quidquam, probabile admodum factum

factum erat. Sed nunc quidem, relegentes & denuo ex-
pendentes totum locum, conjecturæ isti præpropere ac tem-
mere nos induisse intelligimus: sane vim nullam vide-
mus, quæ particula ὅτι commodè inesse possit, præsertim
si deinde tenemus (ut tenenda est) codicum scripturam αὐ-
τῶν ἡμῶς ἱστοροῦμεν χρόνων, id est, *a quo tempore nostræ*
incipit historia; quæ verba referuntur ad ea quæ de in-
staurato & amplificato foedere Achæorum libro secundo
Historiarum suarum exposuerat. Neque vero eo magis
rursus Casauboni aut Reiskii probanda ratio videtur, qua-
rum neutra satis commoda est. Sententia proxime sequens
Vers. 11. rursus ab eadem particula ὅτι incipit, ubi rursus
nihil, quo illa referatur, aut quod ad membrum orationis
ab ὅτι incipiens, velut apodosis ad protasin referatur, com-
paret. Quæ nos considerantes, ita plane statuendum puta-
mus, particulam illam & hoc vers. 10. & vers. 11. eodem
pertinere, quo pertinet eadem particula, initio cujusvis
Eclogæ a compilatore (tam in Eclogis de Legationibus,
quam in illis de Virt. & Vitiis) poni solita; quam ob id
ipsum constanter nos omisimus, quia non a Polybio, sed
a compilatore est, & refertur ad id quod interdum diserte
adjecit compilator, sed plerumque intelligendum lectori
reliquit, nempe Φησὶν ὁ Πολύβιος, & sic in aliis Eclogis
ex aliis scriptoribus excerptis, Φησὶν ὁ Δίων, ὁ Διόδωρος &c.
Suspiciamur igitur, & pæne persuasum habemus, Poly-
bium hoc loco, ex occasione eorum, quæ de Callicratis
proditione dixit, varias (ut solet, ubi in ejusmodi aliquem
locum incidit) observationes variaque monita cumulasse;
quas observationes compilator noster, qui non nisi ea po-
tissimum, quæ ad Legationes pertinebant, excerpere de-
buit, plerasque prætermisit, unam modo & alteram ex
ceteris selegit, & suum illud ὅτι pro more præposuit.
Sententia quæ hoc vers. 10. continetur, in connexionem cum
superioribus, quæ prætermissa ab epitomatore sunt, his
verbis putamus a Polybio efferebatur: τοῦ δὲ τῶν Ἀχαιῶν
ἔθνους &c. Igitur pro ea ratione, quam nos ceteroquin

Vers. 10.

in

Verf. 10. in concinnandis his Historiæ Polybianæ laceris reliquiis tenuimus, fuerat post 'Αντίοχον in fine verf. 9. *asteriscus* unus aut alter interferendus, deinde sic scribendum: Τῷ δὲ τῶν Ἀχαιῶν &c. usque τὸ Καλλιμάχους θράσος. Post ἡϋξήμένου autem commodius deleteretur comma, post χρόνων vero commodius poneretur comma pro puncto. Tum vero post θράσος rursus, interjecto uno aut altero asterisco, sic erat pergendum: Ῥωμαῖοι, ὄντες ἄνθρωποι &c. ἡϋξήμένου merito correxit Casaub. & sic habet Bav. Mendose ἡϋξήμένου Vrsin.

Verf. 11. *Verf. 11.* ὅτι Ῥωμαῖοι &c. Vide modo notata ad verf. 10.

Verf. 13. *Verf. 13.* κατὰ τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς. κατὰ τοὺς ἐνεστῶτα δίκαια περὶ habet Bav. & omisit octo verba interjecta. *Ibid.* πράγμασιν immerito sollicitavit Reiskius, προστάγμασιν conjiciens. — *Ibid.* συνεπισπασάμενος τὰ κατὰ Μεσσηνίου, simul huc trahens rationem qua cum Messeniis actum erat. vide cap. 2, 12 sq. τὰ a suo cod. abesse testatur Vrsinus, & abest pariter a Bav. recte adjectum ab editore. Idem vero Vrsinus locum hunc in Notis ita citat, quasi συνεπισπασάμενος scriptum fuisset in ipsius codice, pro quo placere sibi συνεπιστάμενος ait; & hoc ipsum recte editum est in ejus contextu, neque vero aliter (ni fallimur) habet Bav. — *Ibid.* οὐδ' ἐνεκάλουν bene Casaubonus. οὐδὲν ἐκάλουν Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* οἱ Ῥωμαῖοι. Articulum οἱ, qui aberat vulgo, dedit Bav. — *Ibid.* τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων φόβον. Constanter ista præpositione eo modo utitur. vide II. 23, 3. II. 59, 8. &c.

Verf. 14. *Verf. 14.* διὰ τὸ μηδὲν εἰδέναι &c. quod nihil quidquam eorum populus sciret, quæ revera ille in senatu dixisset. Mirum vero, neminem ex ejusdem legationis collegis populum hoc docuisse: nempe metum putamus hominis, Romanorum potestate confidentis, terrebantur. — *Ibid.* ἡρέθη. Mendose εὐρέθη Bav. — *Ibid.* πρὸς τοῖς ἄλλοις πικροῖς καὶ δωροδοκηθεῖς. Casaubonus: ut cetera fileam vitia, etiam munerum largitione corruptus. Et ea sane est vis verbi δωρο-

ωροδοκεῖσθαι, *munera accipere, muneribus corrumpi*. Sic Vers. 14.
 LXIII. 8, 3. REISKIUS vero: „Non (ait) *corruptus lar-
 itione*, sed *ea usus*. vid. p. 1247. Solet tamen in activo
 otius hoc verbum usurpari, ωροδοκεῖν τινα, *aliquem lar-
 itionibus corrumpere*. An ergo legendum ωροδοκήσας? —
 immo ωροδοκήσας, si absolute sine accusativo fuisset posi-
 tum, pariter *munera accipientem, muneribus corruptum*,
 enotaret.

CAPVT IV.

Cap. IV

Vers. 1. τριακοσίους. Corrige operarum erratum, Vers. 1.
 ε τριακοσίας rescribe. De rebus vero a Graccho in
 hispania gestis vide Livium XL. 47-50. & Appian. Hisp. c. 43.

CAPVT V.

Cap. V.

Vers. 1. Περσεὺς ἀνανεωσάμενος τὴν Φιλίαν. Livius XL. Vers. 1.
 8. *Perseus potitus regno, dum firmaret res, legatos Ro-
 iam ad amicitiam paternam renovandam misit*. Totam
 anc Eclogam habet Suidas in Περσεύς, & partem ex exor-
 io decerptam repetiit idem in Κατακαλῶν, & in Δημοκο-
 εῖν καὶ Ἐλληνοκοεῖν. — Ibid. ἐπεβάλετο recepimus ex
 uida in Κατακαλῶν & in Δημοκοπ. ἐπεβάλετο editiones
 olyb. ex cod. Peir. cum Suida in Περσεύς. — Ibid. τοὺς
 ε χρέα Φεύγοντας. — „Suidas rectius διὰ τὰ χρέα.“
 ALESIVS. — Eandem emendationem suo calculo
 omprobavit Reiskius. Nobis verò, sicut Φεύγειν
 ραφήν, Φεύγειν δίκην & similia dicunt Græci, sic & Φεύ-
 ειν τὰ χρέα dici potuisse probabile visum erat, pro *aris
 lieni nomine postulari*, aut etiam *fugere aris alieni causa*.
 no accedit, quod apud Suidam præpositionem διὰ neque
 Περσεύς, neque in Κατακαλῶν, ubi ista verba repetun-
 ur, nec princeps editio Mediolanensis, nec Veneta, nec
 iusteriana habet: quo magis dubitavimus eam adjicere.
 it quidem Küsterus in Notis ad voc. Κατακαλῶν: „Infra
 Περσεύς rectius scriptum est τοὺς διὰ τὰ χρέα Φεύγον-
 ε.“ Sed ibi nullum ejus præpositionis vestigium adpa-
 Polybii Histor. T. VII. Oo ret.

Vers. 1.

ret. — *Ibid.* πρὸς καταδίκης ἐκπεπρωκότας. Sic Suidas in Περσ. & in Κατακαλ. recte. πρὸς, intuitu, respectu, ob, propter; de quo usu hujus præpositionis diximus ad V. 27, 4. *Ibid.* παρακεχωρηκότας. Pro Μακεδονίαν, quod ante hoc verbum, vulgo ex codicis Peiresc. præscripto legebatur, Μακεδονίας scribendum monuit Valesius. Nos, cum modo præcessisse videremus κατακαλῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν, probavimus Reiskii sententiam, qui recte abesse illud nomen a Suidæ lectione judicavit.

Vers. 2.

Vers. 2. τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν. — „Sic emendavi, cum in ms. codice Σιτωνίας legeretur. *Itonia Minervæ fanum* fuit celebre in Boeotia, teste Polybio lib. IV. [c. 25, 2.] & Strabone lib. IX. [p. 435.] & Scholiastæ Apollonii lib. I. [v. 551, & 721.] qui quidem templum id Coronæ fuisse affirmat. Fuit & *Fanum Minervæ Itonia* sive Itonidis in Thessalia, dictum ab Itone [immo ab *Itono*] Deucalionis filio, teste eodem. Stephanus, [in Ἰτων, πόλις Θεσσαλίας.] λέγεται καὶ Ἰτώνος, ἀπὸ Ἰτώνου ἥρωος, ἀφ' οὗ καὶ Ἰτωνία ἢ Ἀθηνᾶ, ἥτις καὶ Ἰτώνη. lege Ἰτωνίς.“
VALESIUS. — Templi *Minervæ Itoniæ in Thessalia* meminit etiam Pausanias lib. I. c. 13. p. 31. ubi docet, fuisse inter Pheras & Larissam urbem. De Boeotico templo ejusdem Itoniæ Minervæ, quod Coronæ fuit, conferendus idem Pausan. III. 9. p. 228. sed præsertim IX. 34. p. 778. ubi, pro ἀπὸ Ἰτώνου, ex cap. 1. p. 711. ex aliisque auctoribus ἀπ' Ἰτώνου legendum. Itonum vero non Deucalionis filium, ut ait Valesius, sed Amphictyonis, qui Deucalionis perhibetur, Pausanias facit l. c. & ipse etiam Scholiastes Apollonii, ad quem ipse provocavit Valesius. Ceterum confer Commentatores Stephani, quorum alter, Holstenius, monuit, recipi non posse Valesii emendationem, Ἰτωνίς pro Ἰτώνη apud Stephanum scribere jubentis: perfecteque idem docuit, apud Apollonii Scholiast. I. 721. pro Ἰτώνου τοῦ ἱερέως cum Stephano Ἰτώνου τοῦ ἥρωος scribendum. Apud Strabonem, loco quem Valesius citavit, necesse non erat, ut pro ὁ Ἰτώνος, quod scri-

pti

pti libri dabant, ὁ Ἰρων poneretur; nam, & ἡ Ἰωνος & ὁ Ἰρων nomen illius oppidi Theſſalici fuiſſe, Stephanus docet & Euſtathius, cujus verba in Comment. ad Steph. protulit Berkelius.

Ibid. ἀφ' ὧν ἕκαστος ἐφυγε. — „Hunc locum ita verti, quaſi ἀφ' οὗ legeretur. Vulgata tamen lectio ferri com- mode poteſt.“ VALESIVS. — Nempe, *ex quo quiſque exularet*, in verſione ſcripſerat vir doctus. ἀφ' ὧν voluit Gronov. ad Arrian. p. 61. nitens alio Polybii loco, XXIV. 4, 2. at ibi invitis mſtis ἀφ' ὧν Polybio obtruſum a Ca- ſaubono vidimus. Recte h. l. ἀφ' ὧν contra Valeſium de- fendit REISKIUS: „ἀφ' ὧν bene habet: *eas facultates red- debat exſulibus, quas eorum quiſque tum habuerat & poſ- ſederat, quum exſulatum iret.*“ — Nempe ἀφ' ὧν ἐκ- στος ἐφυγε idem proriſus ſonat quod Arrianus l. c. (de Ex- ped. Alexand. II. 1.) dicit τῶν τότε ὄντων ὅτε ἐφυγον.

Verſ. 4. πολλοὺς ἐμετεώρισε, δοκῶν καλὰς ἐλπίδας *Verſ. 4.* ὑποδεικνύου &c. Sic preſſe, quoad fieri poterat, inſiſtendo veſtigiiſ ſcripturæ codicum emendata græca verba eam fere ſententiam fundunt, quam ipſius Valeſii verbis in ver- ſione expreſſimus. Vnum verbum δοκῶν, in verſione omiſ- ſum, ſic ſupple: *multorum animos arrexit, cum videre- tur præclaram omnibus Græcis ſpem in ſe oſtendere.* Fa- miliare Polybio verbum μετεωρίζειν eadem notione. Quod ſi vero, ſicut αἰωρεῖν in uſu eſt, eadem ratione & μετεω- ρεῖν Græci dixerunt pro μετεωρίζειν, levior etiam muta- tio foret, ἐμετεώρει ſcribendo. Sed hoc quidem urgere nolimus: id non dubitamus, haud feliciter curatum hunc locum eſſe a ſuperioribus editoribus interpretibuſque. VA- LESIVS, cujus exemplum ſecuti ceteri editores ſunt, cum in contextu ſic poſuiſſet: ταῦτα δὲ ποιήσας πολλοὺς τε με- τωροδοκῶν καλὰς ἐλπίδας ὑποδείκνυε πᾶσι &c. ad oram ſta- tim notavit, ὑποδεικνύου dare mſtum codicem, deinde in Notis hæc monuit ad hunc locum: „Non diſſimulabo le- ſionem mſ. codicis, quæ ſic habet: πολλοὺς ἐμετεωροδο- κῶν καλὰς ἐλπίδας ὑποδεικνύου. Neque aliter in Suidæ le-

Vers. 4. xico legitur, nisi quod *πολλὰς μετεωροδοκῶν* ibi scribitur, ex quo conjiciebat Casaubonus, [in Polybii Fragmentis p. 1017. ed. Casaub. p. 1527. ed. Gron.] *πολλὰς μετέωρος ἦν δοκῶν*, vel *μετέωρος ὧν ἐδόκει*; sed emendatio nostra nobis præridet. Posset etiam legi *πολλοὺς ἐμετεωροδόκει καλὰς ἐλπίδας ὑποδεικνύων*. In vetustissimo cod. Suidæ, qui est in bibl. regia, reperi *πολλοὺς πολλὰς μετεωροδοκῶν*. Hæc Valesius; a quibus haud ita multum REISKIUS recedit: "Forte (inquit) *ταῦτα δὲ ποιήσας, πολλοὺς τ' ἐποίησε μετεωροδοκεῖν, καλὰς ἐλπίδας ὑποδεικνύων* (vel *ὑποδεικνύς*) *πᾶσι τοῖς Ἑλλ. sublimis multorum spes commovit, eo quod Græcis omnibus signum quasi ad bene sperandum tolleret*." Quod in Scholio nostro sub contextu *ἐμετεωροδῶν* ex cod. Peiresc. citatur, per errorem factum est: corrige *ἐμετεωροδοκῶν*.

Vers. 5. *Vers. 5. Ἐπέφαινε*. Non damnamus: rectius tamen fortasse *ὑπέφαινε* fuerit. conf. XXIV. 5, 5. Sed nunc quidem cum cod. Peiresc. consentit Suidas, qui & ibi *ἐπέφαινε* habebat. — *Ibid.* *τὴν ἐν τῷ λοιπῷ βίῳ*. Corrupte Suidas *τὴν ἐν τῷ πολέμῳ προστ.*

Vers. 6. *Vers. 6. κατὰ τὴν ἐπίφασιν ἔχεν ἐπισκύνιον*. — „Significat, *Perseum præ se tulisse vultum ad severitatem compositum*. *ἐπισκύνιον* appellat, quam alii *βαρύτητα ἐπισκύνιον*. Sic apud Ciceronem *supercilium*." CASAVBONVS, loco paulo ante citato, in *Polybii Fragmentis*. — *ἐπισκύνιον, cutis quæ est super supercilio, inferior pars frontis*. De quo vocabulo, prætermisso ab H. Steph. in Thesaurο, vide auctores laudatos ab Hesychii interpretibus hac voce.

Ibid. *καὶ τάξιν*. — „Id est, *εὐταξίαν καὶ εὐσχημοσύνην*." REISK. — Sic & Ernestus in Lexic. Polyb. *modestiam* interpretatur; *dignitatem* Valesius. Neuter male. Possis & simpliciter *modum quemdam* dicere: & idem fere est, quod *ῥυθμός*, ut in illo Platonis loco de Legib. lib. II. quem Guil. Budæus citavit in Comment. Ling. Græc. p. 639. *τὰ μὲν οὖν ἄλλα ζῶα οὐκ ἔχουν αἰσθῆσιν τῶν ἐν ταῖς κινήσεσι τάξεων καὶ ἀταξιῶν, οἷς δὲ ὄνομα ῥυθμός καὶ ἁρμονία*.

Vers

Verf. 7. τήν τε καὶ τὰς γυναῖκας. — „Hæc ex Libro *Verf. 7.*
XXVI. Polybii excerpta esse docet Athenæus lib. X. [c. 13.
p. 445.] cum ait: Περσεύς κατ' οὐδὲν τὸν πατέρα Φίλιππον
ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ καὶ γυναῖκας ἐσπουδάκει, οὔτε Φίλοι-
νος ἦν, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔκρινε δειπνῶν, ἀλ-
λὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ Φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ
ἑκτῇ καὶ εἰκοστῇ. Quæ hic inferenda esse nemo non videt.“
VALESIVS.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Verf. 1. Ὁ Φαρνάκης &c. Post induciarum exitum, de *Verf. 1. 2.*
quibus XXV. 6, 1. dictum, redintegratum est bellum. conf.
XXV. 6, 7. — *Ibid.* Ἀρεαράδην. Mendose Ἀριαράθα
Bav. & sic mox iterum. — *Verf. 2.* παρ' αὐτῶν. παρὰ
τὸν idem.

Verf. 3. Μηθριδάτην. Perperam Μηθριδ. Vrsinus, hic *Verf. 3.*
& *verf. 11.* Recte Bav. Dissert autem hic *Mithridates*,
Pharnacis filius, Ponti regis, ab illo (*verf. 11.*) præfecto
Armeniæ. — *Ibid.* εἰς τὸν πάντα χρόνον. εἰς πάντα τὸν
χρόνον Bav.

Verf. 4. Γαλατίας μὴ ἐπιβαίνειν. Sic III. 20, 2. εἰς *Verf. 4.*
ἐπιβαίνουσι τῇς Ζακανθαίων χώρας. Eodemque modo alii.
Ibid. μηδένα. Consentunt nunc in hoc libri, cum aliās &
pro δ in illa voce ament.

Verf. 7. Τῆιον παρὰ τὸν Πόντον. — „Ptolemæus ha- *Verf. 7.*
bet Τῶν, Strabo Τῆιον, Stephanus Τίος; inquit enim,
Τίος πόλις Παφλαγονίας τοῦ Πόντου. In æreo apud me
numismate incisum est Τιανῶν.“ VRSINVS — Ad hæc
REISKIVS: „Nata videtur, ait, hæc lectio e duabus,
una vera, altera prava: vera est Τῶν, ut Κῆν; altera
prava Τῆον: ex his duabus confusis exstitit Τῆιον. Salma-
sius volebat Τῆιον in Exercit. Plin. p. 624. Apud Strabo-
nem [lib. XII. p. 543.] est lectio hic vulgata: quare miror,
cur Fulvius Vrsinus dicat, apud Strabonem legi Τῆιον.
Vide Wesseling. ad Hieroclem p. 695.“ — *Ibid.* ὃ μετὰ
correxerit Casaub. ὃν μετὰ Vrsin. cum mssis.

- Verf. 9. *Verf. 9.* πᾶρά Μορζίου. *Morzus* vocatur apud Liv. XXXVIII. 26. Fuisse autem hunc Paphlagoniæ regem, ex Strabonis lib. XII. p. 562. intelligitur, ubi scribit: ὕστατος δὲ τῆς Παφλαγονίας ἦρξε Δηϊόταρος, - τὸ Μορζέους (sic ibi editur) βασιλεῖον ἔχων, τὰ Γάγγρα &c.
- Verf. 10. *Verf. 10.* προθεῖναι. Male προθῆναι Bav. Sed placere debuit utique, quod idem habet, τὴν εἰς τὸν πολ.δα. πάνην.
- Verf. 11. *Verf. 11.* Μιθριδάτη, τῷ τῆς Ἀρμενίας σατράπῃ. Armeniæ putamus minoris; nam Majori Armeniæ Artaxias præerat, qui mox memoratur. Ceterum confer Adn. ad v. 3.
- Verf. 12. *Verf. 12.* περιελήφθησαν. Satis hoc erat, & carere possumus adjecta præpositione συν. Idem verbum Polybio restituimus III. 29, 5.
- Verf. 13. *Verf. 13.* Μεσημβριανοί. Sic recte Bav. (In scholio sub contextu nostro per operarum errorem Μεσαμβ. scriptum: corrige Μεσημβριανοί, per η, ut est in contextu.) *Mesembria*, Thraciæ urbs ad Pontum Euxinum. Vide Steph. Byz. hac voce, & Strab. VII. p. 319. ubi gentile pariter Μεσημβριανοί formatur.
- Verf. 14. *Verf. 14.* ὁμήρων. Perperam ὁμηρίων Bav. — *Verf. 15.* Εὐμένη καὶ Ἀριαράθῃ. Εὐμένην καὶ Ἀριαράθην idem.

Cp. XII.

CAPUT VII.

- Verf. 1. *Verf. 1.* πρὸς Ἰστρὺς καὶ Ἀγρῶς. Livius XLI. 9. *Provincias* (consules) *sortiti sunt: Claudio Istria, Sempromio Sardinia obvenit. Agrorum* (five ii *Agrai* sunt vel *Agrai*, de quibus dictum ad XVII. 5, 8.) nullum in rebus hoc consulatu gestis vestigium apud Livium quidem occurrit. Quare Casaubonus, in Synopsi Chronologica ad hunc annum, apud Polybium h. l. pro Ἀγρῶς ex Livio Σάρδους emendandum suspicatus erat. Nos quidem nil definire ausimus: hoc monemus, *Sardos* Græcis non Σάρδους dici, sed Σαρδονίους, Σαρδόνιους, & Σαρδῶους. — *Ibid.* ἡ σύγκλητος ἐχρημάτισε τοὺς παρὰ τῶν Λυκίων &c.

Legat.

Legationi huic, quam in senatum introductam Polybius ait post profectiorem consulum Tiberii & Claudii in provincias, senatum datum Livius scribit ante eosdem confuses creatos. XLI. 6.

Vers. 4. οἱ τότε παραγεννηθέντες. In versione adde particulam *nunc*, vel *tunc*. *Hi Romam ut nunc venire.* *Vers. 4.*

Vers. 5. τῶν ὑπομνηματισμῶν ἀναληφθέντων. — „Sci- *Vers. 5.* icet εἰς τὰς χεῖρας, in manus sumtis tabulis, [vel commentariis,] h. e. in *peltis*. Sic Dionys. Halic. II. 9. Ant. Rom.“ REISK. — Eodem modo Polyb. III. 9, 3. & alias. *Ibid.* ὃν οἱ δέκα &c. earum rerum quæ decem legati in Asia ordinassent. οἱ δέκα absque ὃν dant msssti. ἀ δέκα Vrsini in contextu. In Notis vero idem Vrsinus ait, aut ὃν οἱ δέκα corrigendum esse, aut ἀ οἱ δέκα. Casaubonus postea adoptavit: nobis prius & per se præferendum visum est, & quod facillime ὃν intercipi potuerat ab exitu vocis præcedentis. conf. XXII. 7, 7. & c. 27, 8. item XXIII. 3. *Ibid.* δεδομένοι Ροδίοις correxit Vrsinus. Perperam δεδομένοις msssti. cf. ad XXV. 4, 4. — *Ibid.* ὡς φίλοι καὶ σύμμαχοι. Casaubonus: Lycios Rhodiis fuisse concessos, non pro munere; sed potius tamquam amicos & socios. REISKIUS dubitanter: „Forte φίλοι καὶ σύμμαχοι.“ Minus vero, quod addit: „non Rhodiorum, sed Romanorum.“ in quo frustra ad Liv. XLI. 6. provocat. Conf. mox ap. 8, 1.

Vers. 7. διαγωνοθετεῖν θέλοντες. — „Id est, ἐν ἀγῶνι *Vers. 7.* θέλοναι, velle Rhodiorum & Lyciorum res & fortunas proponere in medio, ut controversas, de quibus certetur, uter is sit ablaturus, Rhodiine Lycios, an Lycii Rhodios, i. e. an illi horum, an hi illorum sint futuri domini; quo exhaustæ ambæ, partes tanto sint Romanis ad opprimendum faciliores.“ REISKIUS. — Corruptissime διάκονοι θέτειν θέλοντες Bav. nescimus an & Vrsini codex: sed vestigia scriptura διαγωνοθετεῖν sive ex emendatione edito- sive ex codice ducta sunt. De eo verbo confer quæ notata ad IX. 34, 3.

Vers. 8.

Vers. 8. τὴν τε νυμφαγωγίαν τὴν νεωστὶ τῷ Παροῦ γηγνημένην ὑπ' αὐτῶν. — „Ab hoc νεωστὶ, usque ad alterum idem verbum, [vers. 10. sub finem cap.] omnia desunt editioni Fulvii Vrsini, tam in græcis ipsis, quam in Notis. Quare miror, unde illa acceperit Casaubonus, qui primus ea suæ editioni adjecit.“ REISKIUS. — Casaubonus in Eclogis de Legationibus, præter Vrsini exemplum, usum esse msto codice Andreæ Schotti, e quo multa (ut ipse ait) partim emendavit, partim supplevit, ipsius verbis docuimus in Præfatione Tomo I. Polybii nostri præfixa p. 20. Inde igitur hanc lacunam complevit Casaubonus: eadem vero omnia verba, quæ ab hoc edita sunt, habet etiam noster Bavaricus codex.

Vers. 10.

Vers. 10. στελεγίδα χρυσῇ. ERNESTVS in Lexic. Polyb. „στελεγίς χρυσῇ, *tænia vel fascia tæneis aurea ad ornatum capitis*. Vide Casaub. ad Athenæum XV. 4. Heringa Obs. p. 113.“ — Pollux VII. 179. cum de vulgationi usu vocabuli στελεγίς (id enim idem valet a στελεγίς) dixisset, quo *strigilem* denotat, hæc subiungit: ἔστι δὲ καὶ ἕτερόν τι στελεγίς, δέρμα κεχρυσωμένον, ὃ περὶ τὴν κεφαλὴν φοροῦσι. Adde Scholiast. Aristoph. ad Equit. v. 577. Vtrumque auctorem jam laudaverat H. Steph. in Thef. Gr. Ling. h. v. *Strigilem* tamen *auream* h. l. interpretari maluit Drakenborch. ad Liv. XLII. 12, 3. — *Ibid.* τῶν Φρακτῆτων. — „Lege Φρακτῶν, *remigum qui in summo ordine remos agunt*.“ REISKIUS. — Literæ Φ & Θ facile inter se permutari a negligenti librario potuerunt, & permutatas vidimus ad XV. 34, 6. Et magis sane placet Reiskii ratio, quam Drakenborchii inventum, qui ad Liv. l. c. καταΦρακτῶν legendum suspicatus est, *cataphractos equites* intelligens, *quorum cuique strigilem auream donatam a Perseo* statuit. Difficile certe dictu, quid *cataphractis equitibus* commune fuerit cum illa νυμφαγωγίᾳ, quam *navibus Rhodiorum* factam esse cum per se intelligebatur, tum diserte Appianus docet de Rebus Macedon. Fragm. IX. c. 1. T. I. opp. p. 520. τὰς νυμφαγωγίας ὅλων τῶν Ροδίων στό-

στόλῳ παραπεμφθείσας. — *Ibid.* τὴν Λαοδίκην. *Seleuci*
Philopatoris, Syriæ regis filiam. Liv. XLII. 12.

CAP V T VIII.

Cap. VIII.

Vers. 1. Θόρυβος ἦν ἐν τῇ Ῥόδῳ. καὶ πολλή &c. Dele *Vers.* 1.
comma post Ῥόδον, nam verbum ἦν refertur ad περὶ τοὺς
πολιτευομένους, *tumultus* & *consternatio* existerat apud
magistratus Rhodiorum. Sic οἱ πολιτευόμενοι, *magistratus*,
vel *principes civitatis, qui remp. administrant*, XXVI. 2, 6.
XXVII. 11, 1. & sæpe aliàs: non nude *cives*, ut h.l. inter-
pretatus est Casaub.

Vers. 3. ὑπὲρ τῆς. Perperam οἱ ὑπὲρ τῆς Bavar. *Vers.* 3.
Vers. 4. ἐξαπατῆσθαι. Mendose ἐξαπατῆσθαι Vrsin. cum
msstis. — *Ibid.* τοὺς Ῥωμαίους correxit Vrsinus. Per-
peram τοὺς Ῥοδίους mssti; quod exemplum confusionis il-
lius addendum ad XXV. 4, 4.

CAP V T IX.

Cap. IX.

Vers. 2. Ἐχόντων δὲ τῶν Δαρδανίων &c. — „Fra- *Vers.* 2.
gmentum hoc pertinet ad eum locum, quo Polybius nar-
raverat, *Perseum Bastarnas accivisse*, ut in bello adversus
Romanos, quod parabat, eorum auxilio uteretur. Livius
XLII. 11. *Bastarnarum gentem excitam sedibus suis, quo-
rum auxilii fretus bellum in Italiam transferret*. Et XLI.
23. *Bastarnas ad terrorem omnium in Dardaniam immisit;
qui si sedem eam tenuissent, graviores eos accolae Græcia
habuisset, quam Gallos Asia habet*.“ — *Ibid.* τῶν Βα-
σταρνῶν. Sic cum accentu in ultima recte Casaub. & seqq.
est enim a primo casu οἱ Βαστάρναι. τῶν Βαστάρνων Vrsin.
Ibid. καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις τόλμης. Corrupta hæc fuisse
in exemplari suo, ait Vrsinus. Bavaricus noster codex nil
mutat, nisi quod caret conjunctione καί.

Vers. 3. τοῦτον ἀγωνιᾶν μάλλον. — „Forte τοῦ. *Vers.* 3.
τοὺς, hos, Galatas puta: se hos (Galatas) magis, quam
Bastarnas, metuere.“ ΜΕΙΣΚ.

Vers. 6.

Vers. 6. Αὐλον Ποστούμιον ἐξαπέστειλαν. Hujus legationis meminit Appian. de Reb. Maced. Fragm. IX. init. (Legat. XXV.) Apud Livium lib. XLI. multa ex horum temporum historia interciderant. — *Ibid.* τῶν νέων. Perperam τῶν νεῶν Bay.

Cap. X.

CAPVT X.

Vers. 1.

Vers. 1. Ἐπιφανῇ. *Antiochus Epiphanes* anno primo Olymp. CLI. patri Seleuco Eupatori in Syriae regnum successit, teste Euseb. in Chronico. Consentit Livius, qui *in rebus anni ab V.C. 579.* (qui annus illi anno olympico respondet,) lib. XL. 20. eadem, quæ ex Polybio Athenæus refert, pæne ad verbum expressit. Narraverat autem hæc haud dubie Polybius in ea parte Historiarum suarum, ubi *de initio regni Antiochi hujus* differuit. Partem hujus fragmenti Athenæus habet lib. X. c. 10. p. 439. ubi etiam docet, esse illud *ex Polybii libro XXVI.* ductum, his ipsis verbis, quæ in contextu posuimus: Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ εἰκοστῇ Ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν (Ἀντίοχον τὸν βασιλέα) Ἐπιφανῇ καὶ οὐκ Ἐπιφανῇ, διὰ τὰς πράξεις. Tum ibi ita pergit: οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνδράπων κατέβαιναν ἐς ὁμίλιας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων καὶ τῶν εὐτελεστάτων συνέκριναν. εἰ δὲ καὶ τῶν νεωτέρων, Φησί, συν-αἰθοιτό τῖνας εὐωχουμένους ὅπου δὴ ποτὲ παρῆν μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀνισταμένους Φεύγειν. πολλὰς δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐθήτα ἀποβελῶν, τήβενναν ἀναλαβὼν περιέειπε τὴν ἀγοράν. Ceterum uberiores eadem de re Polybii narrationem idem Athenæus libro V. retulit cap. 4 sq. pag. 193 seq. ubi sic infit: Τί οὖν ὀνομάσομεν, ἄνδρες Φίλοι; τὸ συμπόσιον ὅπερ [supple ἐποίησεν, aut simile quid] Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανῆς μὲν κληθεῖς, Ἐπιμανῆς δ' ἐν τῶν πράξεων ὀνομασθεῖς. (βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύκου εἰς) περὶ οὗ Φησι Πολύβιος τάδε. ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αἰλῆς ἐνόησε & reliqua, quæ exhibemus vers. 2 seqq. usque ad finem capituli. Gemina his prorsus Diodorus Siculus ex eodem Poly-

Polybio habet in Excerpt. de Virt. & Vitiis T. II. operum p. 577. ab his exorsus verbis: Ἀντίοχος προσφάτως παρεληφώς τὴν βασιλείαν, ἐνεστήσατο βίον παράλογον, καὶ ἀσυνήθη τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι.

Vers. 3. εὐρεσιλογῶν. Vide notata ad XVIII. 29, 3. *Vers. 389.*

Vers. 5. οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν ἐπιχωμάζων. Diodorus: ἐξαιφνης ἐπὶ κῶμον παρεγένετο, eadem sententia.

Vers. 6. ἀρχαιρειαζών. Diodorus: καθάπερ ἦν ἰωρακῆς ἐν Ῥώμῃ τοὺς μεταπορευομένους τὰς ἀρχάς. — *Vers. 7.* καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον. Sic idem Diodorus, ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρον ἐλεφάντινον.

Vers. 11. ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσιάαι &c. *Li. Vers. 11.* vius l. c. *In duabus tamen magnis honestisque rebus vere regius erat animus, in urbium donis, & Deorum cultu.* Ibi vide Io. Frid. Gronovii adnotationem.

Vers. 13. κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύραν. *κεράμια* *Vers. 13.* non modo *vasa* erant dicenda, sed *amplissima vasa, amphora*: stolidam hominis profusionem notat scriptor. οἶνον *κεράμια*, sunt *doia*, *vini amphora*.

Vers. 15. μηδὲν τὸν ἄνδρ. προσειπών. Teneri potue. *Vers. 15.* rat debueratque, ut nunc quidem putamus, particula καὶ ante μηδὲν, quæ prorsus Polybianum colorem orationi reddit: *cum etiam nullum responsum dedisset*, id est, *cum ne quidem verbum respondiisset homini.*

Vers. 16. Post verba καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα, *Vers. 16.* pergit Athenæus sic: Ὁ δ' αὐτὸς οὐτὸς βασιλεὺς, ἀκούσας τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ &c. latam subnectens de mira ac magnifica pompa, quam idem Antiochus duxit, narrationem: quam narrationem vulgo in Polybii Fragmentis Vrsinus, Casaubonus, ceterique Polybii editores cum superiori fragmento coniungunt, & ad eundem Librum XXVI. Polybii referunt. In quo eos falli, recte monuit Reiskius;

in

Verf. 16. in eo rursus ipse falsus, quod nec hoc ipsum fragmentum, quod modo exhibuimus, ad librum XXVI. pertinere contendit. Istam narrationem *pompæ ab Antiocho ductæ* ex alia parte historiæ Polybianæ decerptam esse, ex ipso initio, ubi de Aemilii Pauli triumpho Macedonico agitur, intelligi poterat; diserte vero Athenæus lib. X. p. 439. docet, ex libro XXXI. historiæ Polybianæ esse decerptam. Cum quo consentit Diodorus, qui de eadem re in Excerptis de Virt. & Vitiis T. II. p. 583. agit, postquam Aemilii Pauli triumphum exposuit.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXVII.

RELIQVIA S.

CAPVT I.

Ex Polybii Libro XXVII. ductum esse hoc caput, docet ^{Lib. XXVII.} Codex Bavaricus, in quo ante hanc Eclogam ita scriptum legitur: Περὶ πρέσβων ἐθνικῶν πρὸς Ῥωμαίους λόγος κζ'. Et consentit codex Peirescianus, in quo ante Eclogam illam, quam cap. 10. hujus libri exhibemus, (quæ, ut ex Livio adparet, ad eundem cum hac Ecloga & sequentibus annum pertinet) pariter scriptum erat Λόγος κζ'.

Verf. 1. παρσύνοντο πρέσβεις, venerunt legati: nempe ^{Verf. 1.} *Chalcidem venerunt, ad Q. Marcium & A. Atilium, qui cum missi essent ad circumeundas regiones Græciæ, ut populorum animos intuitu belli Persici explorarent confirmarentque, peragrata Epiro, Aetolia, Thessalia, per Boeotiam Chalcidem in Eubœa petierant, ubi singularum civitatum Boeoticarum legatos expectabant. Vide Liv. XLII. 43sq. coll. cum cap. 37sq. — Ibid. Λασύν. Si verum est hoc nomen, oportebit (putamus) Λάσυν, accentu retracto scribere. Λασῶν & h. l. & deinde habet Bav. — Ibid. Καλδίαν. Καλδίαν Bav. — Ibid. παρὰ δὲ Νέωνος. a factione Neonis, de quo mox verf. 11. & deinde c. 2, 1 & 9. Νέωνος pro Νέωνος habet Bav. Perseo favebat*

bat ille homo. — *Ibid.* Ἰσμενίας. Prætozem hunc hoc tempore fuisse docet Liv. XLII, 43. eundemque principem suæ partis dicit c. 38. Sed primus partes Neoni, qui superiori anno prætor fuerat, tribuit Polybius.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἐγχερίζοντες. Necessario hoc requirebatur, quemadmodum mox sequitur διδούς in participio. Et non multum ab hoc abest scriptura, quam in suo codice fuisse Vrsinus ait, ἐγχερίζον, quod ille in ἐνεχερίζον mutavit. codex noster Bav. tamen in ἐνεχερίζον consentit.

Verf. 5. *Verf. 5.* τὸν δὲ Ἰσμενίαν. Bav. in contextu τὸν τε Ἰσβηλίαν, sed in ora ab eadem manu, ἴσως Ἰσμενίαν. Prior illa scriptura, (permutatis, ut sæpe aliàs, literis β & μ) proxime ex Ἰσμηλίαν corrupta est: & modo per η, modo per ε in suo codice scriptum fuisse illud nomen ait VRSINVS, sed Ἰσμενίαν per ε se retinuisse, quia in argenteo tetradrachmo Boeotorum ICME notatum animadvertisset. *Ibid.* παραδειγματίζον. — „παραδογματίζειν Casaubonus vertit, decretis suis eludere: sed analogia linguæ fert, secus, male decernere, & sine casu personæ, ut παραλογίζεσθαι & similia. Vereor, ne verum sit παραδειγματίζον, contentim & contumeliose tractabant, cui consentiunt sequentia.“ ERNESTVS in *Lexic. Polyb.* — Haud dubie unice vera ista emendatio. παραδειγματίζειν τινα, exemplum statuere in aliquo, palam traducere aliquem, ignominia vel pœna notare in exemplum aliis.. Familiare istud verbum Polybio, & ejus conjugata, παραδειγματισμός, & παραδειγμα ποιῆσθαι τινα. Confer Raphelium & Wettsten. ad Matthæi Evang. cap. 1, 19.

Verf. 6. *Verf. 6.* ὅτε καί. Perperam ὅτι καί Bav. — *Ibid.* μνηστῆ. μνηστῆ idem. — *Ibid.* κατέφυγον ἐπὶ τὰ δίδυρα τῶν Ῥωμαίων. Livius XLII. 44: nisi in tribunal legatorum perfugisset. Casaubonus, sub tribunal. — Ad hæc ERNESTVS, in *Addendis ad Lexic. Polyb.* „Sed non intelligendum, inquit, tribunal in quo magistratus sedent in actū rerum, de quo δίδυρα dici non credo; nam ea sitae tecto & foribus fuisse satis constat: verum sedes insignis, stru-

structa legatis Romanis, ubi sederent, dum conciones aberentur Græcorum, ut auditores & spectatores, factæ ad modum cubiculi vel *podii* in theatris, quæ haberet pres. vide Sueton. in Ner. c. 12." — Perspicuitatis ausa *podicem* scripsimus in versione, quamquam percommode fervari poterat *tribunal*, quod vocab. etiam de sede rætoris in ludis usurpatur apud Suet. in Aug. c. 44. & in laud. c. 21. quæ loca Ernestus ad Ner. c. 12. citavit:

Vers. 7.

Vers. 8. Ἀλιάρτιοι. Ἀλιάρτιοι Vrsin. leni spiritu. Ἀλιάρ-
ροι Bav.

Vers. 8.

Vers. 9. ὀλοσχερὴς ῥοπή. Teneri poterat καὶ ὀλοσχε-
ρὴς ῥοπή, quod ex Vrsini cod. erat editum: nec enim per
incommodum erat, nec a Polybii stylo utique alienum.

Vers. 9.

Vers. 10. Μάρκιον. Μάρκον Bav. — Ibid. ἀπολογησά-
μενον. ἀπολογησάμενον idem.

Vers. 10.

Vers. 11. καὶ τὸν Ἰππίαν. Sic Bav. καὶ Ἰππίαν edd. Ibid. συντρέχοντες. συντρέχοντας Bav. — Ibid. διωκο-
μεμένων correxit Vrsin. διωκομένων iustus codex uter-
ue. — Ibid. οἰκονομήσαντες recte dedit Bav. Vulgo
πεπονδωσέσαντες edd. Sed paulo ante perperam τὰ
ντε περὶ τὴν συμμαχίαν omisit idem Bav.

Vers. 11.

Vers. 12. τούτων δὲ παραχωρησάντων. Casaubonus: qui
vorem extemplo cum gessissent. REISKIUS: „cum secessis-
sent, h. e. in exilium abiissent: nam id videtur verbum
παραχωρεῖν h. l. significare. Et sane Thebis excessisse in
Macedoniam Neonem patet e pag. 1228.“ — Nempe cap.
8. At, primum Chalcidem concessisse Neonem cum Hip-
pia, intelligitur ex c. 2, 3. Verbum παραχωρεῖν eadem
notione, qua hic, habuimus XXVI. 5, 1. — Ibid. ὠδρῶ-
θέντες. θέντες Bav. truncato verbo. — Ibid. τιμὰς
ψηφίσαντο. De veritate hujus emendationis, quæ jam
per se quam maxime probabilis erat, dubitare nos non fuit
per 2, 4. De δωρεὰς haut ita certum: sed aut delenda
uit particula καὶ, aut hoc vel aliud simile vocabulum adji-
ciendum. — Ibid. ἐνεργεῖν ἐπέταξαν τοῖς ἄρχουσι τὴν
συμμαχίαν, mandarunt magistratibus, operam darent ut

Vers. 12.

per-

perficerent societatem. Nil causæ erat, cur de probitate verbi *ἐνεργεῖν* dubitaret Reiskius. vide III. 6, 5. IX. 12, 3. XVII. 14, 8. adde notata ad VII. 5, 8.

Verf. 13. *Vers.* 13. καὶ κατὰξοντας τοὺς παρ' αὐτ. Φυγ. Sic recte dedit Bav. quemadmodum suspicatus erat Reiskius, & in versione jam exprefferat Casaub. Mendose vero vulgo in græco καὶ κατέταξαν τοὺς &c. edebatur.

Cap. II.

CAPVT II.

Verf. 1. *Vers.* 1. τῇ Χαλκίδι. Corrupte τῇ Χάλκῃ Bav. — *Ibid.* Πομπίδην. — „Idem est atque Πομπίδιον. Habent Latini quoque Poppedium. Apud Plutarchum est Πεμπτίδης vel Πεμπτίδιος, & ni memoria fallor, is ibi quoque homo Boeotus est.“ REISKIUS. —

Verf. 2. *Vers.* 2. τῆς ἀγνοίας. ἀγνοια, error, stultitia, peccatum, delictum. vide ad II. 7, 12. — *Vers.* 3. κινδυνεύσαι. κινδυνεύουσαι Bav. & mox idem προσηγήσαν pro προνοήθ. — *Vers.* 4. ἐν πάνν. οὐ πάνν idem. — *Vers.* 5. εἰς τὴν οἰκίαν. οἰκίαν idem.

Verf. 6. *Vers.* 6. διδόντας αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν κατ' ἰδίαν ἐκάστας. Valde nos fallimur, ni in his verbis turbatum nonnihil est. Aut enim ἐκάστους oportebat, hoc modo: διδόντας αὐτοὺς (id est, ἑαυτοὺς) εἰς τὴν πίστιν, κατ' ἰδίαν ἐκάστους. Aut διδόντας αὐτὰς (scil. τὰς πόλεις) εἰς τὴν πίστιν, κατ' ἰδίαν ἐκάστας.

Verf. 7. *Vers.* 7. λυμήνασθαι τὴν τῶν πολλῶν εὐνοίαν. conf. cap. 6, 4 & 11.

Verf. 8. *Vers.* 8. Σερούϊον. Livius XLII. 44. *discesso* Boeotico concilio, Peloponnesum profisciscuntur, Ser. Cornelio Chalcedem arcessito. Is Ser. Cornelius Lentulus erat. conf. Liv. ib. c. 37.

Verf. 10. *Vers.* 10. συντετηρηκός τς τὴν κοινὴν συμπολιτ. Particulam illam τς ex conject. inseruit Vrsinus, cum in ejus codice fuisset συντετηρηκότες τὴν, in plurali numero, qui, quanquam alias defendi potuisset, hic tamen ob sequens διακταφουργός locum habere non potuit. At recte Bav. συν-
τετη-

τετηρηκός, absque te, quare *abjectam particulam*, ut nullo modo necessariam, velimus. — *Ibid.* τὰ παρὰ Περσέως. — „Potuisset παρὰ omittere. Satis fuisset, τὰ Περσέως (scil. μέρη) dicere. Sed interdum παρὰ penes Nostrium redundat. Possit quoque προτεινόμενα subaudiri, *oblatus a Persæo conditiones*: sed id longius petitum videatur.“ REISKIUS. — Vide notata ad III. 9, 2. Mendose τὰ παρὰ Περσέως Bav.

Vers. 10.

Vers. 11. Αὔλον. *Aulium Atilium* dicit. vide ad vers. 1. Vers. 11.

Vers. 12. Ποκλίφ. *P. Cornelio Lentulo*, fratri Servii. Vers. 12.
Liv. XLII. 37.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. Τιβέριον καὶ Ποστούμιον. — „Significat *Tiberium Claudium & P. Postumium*, qui una cum M. Iunio (ut docet Livius XLII. 45.) ad inspiciendas res insularum græcarum & Asiæ minoris erant legati.“ REISKIUS. — *Ibid.* & Vers. seq. „Ante πλείστον videtur hæc fere sententia deesse, χρόνον μὲν τινα καὶ ἐν ἐκάστη ἐποίουν, παρακαλοῦντες; πρὸς τὴν Ῥωμαίων πίστιν· τὸν πλείστον δὲ ἐν τῇ Ῥόδῳ. Nonnihil quidem temporis vel in unaquaque civitate peragebant, adhortantes ad fidem Romanorum: plurimum tamen Rhodi morabantur. Idem REISKIUS. — Quia ipsum audiamus Livium: *Ii circumeuntes*, ait, *hortabantur socios ad suscipiendum adversus Persea pro Romanis bellum. Et quo quæque opulentior civitas erat, eo accuratius agebant; quia minores secutura majorum auctoritatem erant. Rhodii maximi ad omnia momenti habebantur.*

Vers. 1.

Vers. 3. Ἡγησιλοχος. — „*Ἡγησιλοχος* emendavimus, Vers. 3.
Livianam secuti scripturam, cum in exemplari scriptum esset γησιλοχος. Sed ex Polybio emendandus etiam Livius, apud quem pro *Hegefilo*, scribendum *Hegefilochos*.“ VRSINUS. — Voluntati quidem Vrsini in contextu non paruerunt operæ, sed γησιλοχος reliquerunt; quod correxit deinde Casaubonus. Idem vero nomen cum Ἡγησιλοχος est Ἀγησιλοχος, vel Ἀγησιλοχος, XXVIII. 14, 8. *Polybii Histor. T. VII.*

Pp

XXIX.

XXIX. 4, 4. dorica dialecto, qua usi sunt Rhodii. Eadem ratione Spartani Ἀγασίλαος dixerunt pro Ἡγεσίλαος.

Verf. 5. ἂ τότε προσφερόμενος τοῖς Ῥωμαίοις, quae tunc commemorans (exponens) Romanis. Perperam περιφερόμενος Vrsinus, quod in προσφερόμ. mutavit Casaub. parum feliciter. vide XXVIII. 3, 3. & c. 4, 3. & c. 17, 7. Ibid. εὐδοκουμένους. In cod. Vrsini οὐ δοκουμένας fuerat, quod ille ex ingenio in εὐδοκουμένας mutavit, ut esset παρασκευὰς εὐδοκουμένας τῇ πόλει, τοὺς πρῶτους ἀξιώσας. At Casaubonus, in græco quidem tenens Vrsini emendationem, in latina versione εὐδοκουμένους expressit: *legatos dimisit de civitate optime sentientes.* — „Sed hoc (sic ad h. l. GRONOVIVS commentatus est) sine inepta iteratione, insueta Polybio, admitti nequit: nam, ut auctor hoc ipsum ostenderet, omnem ultimam periodum adjecit. Intelligerem *apparatus, quos Rhodiorum civitati conficere placuerat.* [Eodem modo Ernestus, in Lexic. Polyb.] Ms. οὐ δοκουμένας. An sunt, quos a civitate Rhodiorum Romani non expectaverant? — Hæc ille: REISKIUS vero: „Sublato commate post πόλει, legendum est εὐδοκουμένους, ait, ut dudum jam & vidit & recte monuit Casaubonus, qui audiri debebat. Gronovius hic quidem loci nugatur. Polybii dictionem ignorat, quisquis hac tautologia offensus, qua nihil est apud Polybium usitatus, & cujus vel centena possunt exempla coacervari. Præterea quoque non omnino idem εὐδοκῆσθαι τῇ πόλει, & ἀποδέχεσθαι τὴν πόλιν.“ — Verissime Reiskius: nempe εὐδοκουμένους τῇ πόλει, est *contentos civitate; ἀποδεγμένους τὴν Ῥοδίων εὐνοίαν, laudata Rhodiorum benevolentia.*

Cap. IV.

C A P V T IV.

Verf. 1.

Verf. 1. Παρσενός μὲν. μὲν caret Bav. — Ibid. μετὰ τὸν σύλλογον &c. *post colloquium cum Romanis.* De illo Persei colloquio cum Romanis vide Liv. XLII. 39 seqq. — Ibid. * τῶν Ἑλλήνων. *Ad plures Græciæ populos literas scri-*

cripsisse Perseum, intelligitur ex voce *ἐκάστων* *vers. 2.*
βουλόμενος ἀπόπειραν λαμβάνειν τῆς ἐκάστων προαυρέσεως,
 tum ex *vers. 3.* *πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους.* Confer Liv. ib. c. 46.
Ibid. *κατέταπτεν. κατ' ἔτους* Bav. in contextu, sed idem in
 marg. ab eadem manu *γρ' κατέταπτεν.*

Vers. 2. *ἀπόπειραν* bene Vrsin. *ὑπὸ πᾶσαν* Bav. men- *Vers. 2.*
 dose.

Vers. 6. *πᾶσι μὲν συμφέρειν. μὲν* caret Bav.

Vers. 6.

Vers. 7. *προορᾶσθαι.* Postquam Casaubon. cum Vrsino *Vers. 7.*
δᾶν αὐτοὺς προαυρεῖσθαι καὶ φυλάττεισθαι edidisset, & ante
προαυρεῖσθαι asteriscum interseruisset; hæc adnotavit ad h. l.
 GRONOVIVS: „Lege *προορᾶσθαι.* Sic omnia sana; sic
 scripsisse Polybium censemus.“ Et provocavit ad I. 65, 7,
 & XVIII. 26, 2. Et eodem modo *προαυρεῖσθαι* usurpari mo-
 net IX. 38, 1. Cui merito assentiens REISKIUS: —
 „Non aspernandæ sunt, inquit, conjecturæ Gronovii, sua-
 dentis *προορᾶσθαι*, aut *προαυρεῖσθαι.*“ Quod vero addit
 idem Reiskius, posse etiam de *προαυρεῖσθαι* cogitari, nil
 opus erat: nam post *προαυρεῖσθαι*, familiarissimum Polybio
 in hujusmodi re verbum, nil aliud querendum relinque-
 batur.

Vers. 9. *νικῶντος. νικόντος* Bav. minus recte, quamvis *Vers. 9.*
 hoc pro aor. 2. haberi possit.

CAP' V.

Cap. V.

Vers. 1. *πόλεων.* Mendose *πόλις* Bav. putamus & cod. Vrs. *Vers. 1.*
 in quo multa corrupte scripta in hac ecloga fuisse Vrsinus
 testatur. — *Ibid.* *Ἀντίγονον ἐξαπέστειλε.* Livius XLII.
 46. eandem rem, quæ hoc cap. agitur, exponens, disce-
 dit in eo a Polybio, quod eosdem legatos, qui Rhodum
 erant missi, ab Rhodo redeuntes Boeotizæ civitates adiisse
 scribit.

Vers. 3. *Κορώνειον.* Perperam *Κορονίαν* mssti. — *Ibid.* *Vers. 3.*
Ἀλιάρτον. Ἀναρτον iidem. Correxerit Vrsinus, nisi quod
 lenem spiritum, pro aspero, initio vocis reliquit. — *Ibid.*
 Supple ex Livio: *Thebani nihil moti sunt, quamquam*

nonnihil, & damnatis principibus & restitutis exsulibus, succensebant Romanis.

- Vers. 4.** *Vers. 4.* οὗτος. οὕτως Bav. — *Ibid.* δις σάφει. δις σαφής Bav. — *Vers. 5.* αἰρουμένους correxit Casaub. αἰρομένους Vrsin. αἰρομένους Bav. — *Vers. 6.* βαρεῖς παρεῖς Bav.

Cap. VI.

CAPUT VI.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* Γάιος. C. Lucretius prætor. vide vs. 16. & Liv. XLII. 48.

Vers. 4. *Vers. 4.* Δείνωνα. Analogiæ græci sermonis hoc accommodatius. Sic autem scribitur id nomen infra, cap. 11, 2. & XXVIII. 15, 4. & in cod. Peiresc. in Ecloga, quam ex lib. XXVIII. ductam esse, in eodem codice adnotatur: unde tamen non consequitur id, quod Reiskius voluit, Eclogam hanc pariter ex lib. XXVIII. esse ductam; nam res hujus anni pertinere ad librum XXVII. supra ad initium hujus libri demonstratum est. Eclogam autem istam Valesianam, vel invito codice, ad librum XXX. (c. 6 sqq.) retulimus, ipso admonente Valesio. — *Ibid.* τὸ τοῦ βασιλέως Εὐμένους πρόσωπον. εὐγενοῦς pro Εὐμένους erat in Vrsini codice. De vocab. πρόσωπον vide ad V. 107, 3. — *Ibid.* λυμαίνεσθαι τὴν τῶν πολεμῶν προάρεσιν, id est, τῆς πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίας ἀλλοτριῶν τὸν δῆμον, ut ait vers. 11. cf. cap. 2, 7.

Vers. 6. *Vers. 6.* ἐκ τῶν Λυκισκῶν. Spectabat huc fortasse id, quod XXV. 5, 13. nimis breviter commemoratur. Et conferendus hic locus cum illo, ubi obliti sumus ad hunc locum ablegare lectorem. — *Ibid.* ταττομένων correxit Vrsinus. πραττομένων erat in ms. Sæpe inter se confusa ista verba & eorum conjugata vidimus.

Vers. 8. *Vers. 8.* ἐκείνους κατὰ πάντα τρόπον ἐκβιβάζειν εἰς τὸν πόλεμον. ἐκείνους i. q. αὐτούς, de quo diximus ad XII. 16, 5. XXV. 1, 10. ἐκβιβάζειν defendi posse videtur, quemadmodum & ἐκβαίνειν εἰς τὴν πρῶξιν habent plerique codices VIII. 26, 4. quamquam usitatius utique ἐμβαίνειν, quod

quod & ibi codex Vrsini habet, unde activa notione verbum ἐμβιβάζειν formari consentaneum est.

Versf. 9. μαρτύριον ἐποιοῦν τῆς αὐτῶν ἀποφάσεως. *Versf. 9.* ἐποιοῦντο medio genere scribendum videtur. — *Ibid.* καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον, *Et id genus hominem, hominem huius sortis.* Vide ad II. 70, 6.

Versf. 12. οἰκίους ὑπάρχειν. — „Forte deest δαίνοῦ *Versf. 12.* vel αὐτοῦ *amicos ejus* (Persei puta) *esse.*“ REISKIUS. — Poterat vero etiam haud ægre subintelligi illud pronomen. *Ibid.* Ferri potest δυνατῶν, quamquam δυναστῶν non aspernemur.

Versf. 14. καταρτίσαντες correxit Vrsin. καταρτίσαν. *Versf. 14.* τας erat in ms. — *Ibid.* Τιμαγόρας. Quæsit Gronov. in ora sui exempli, an pro alterutro horum nominum legendum sit Τιμανόρας, quod nomen apud Thucyd. I. 29. memoratur. At ibi quidem *Timanoras* Corinthius esse videtur, non Rhodius. Timanora Dolopem commemorat Livius XLII. 58.

CAPUT VII.

Cap. VII.

De hoc cap. confer Livium eodem loco, quo supra, XLII. 48. Longe vero copiosius idem argumentum persecutus Appianus est, de Rebus Macedon. Eclog. IX. Tom. I. opp. p. 518 sqq. quem cum hac Polybii ecloga contulisse, neminem poenitebit.

Versf. 1. καὶ τὰ κατὰ. Caret τὰ Bav. — *Versf. 2.* τὸ *Versf. 1.* δὲ πλέον· τὸ δὲ πλείονα idem. Perperam utrumque.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Versf. 1. Μετὰ τὴν νίκην τῶν Μακεδόνων. Victoriā il. *Versf. 1.* iam dicit, qua Perseus prælio equestri ad Callinicum tumultum in Thessalia P. Licinium Crassum Consulē vicit A. V. 583. de qua victoria videndus Livius XLII. 58 sqq. De reliquo vero argumento hujus Eclogæ videndus idem ib. cap. 62. & Appian. de Reb. Maced. Ecl. X. p. 527 sq.

Verf. 2. *Verf. 2. ἐπιδεχόμενον.* Sic citat Vrsinus in Notis, nec aliter est in Bav. Nec opus erat, ut in ὑποδεχόμεν. mutaretur, quod nescimus consilio ne, an errore, receptum est in Vrsini contextum, & inde in ceteras editiones transiit. *Ibid. ὅτι καὶ Φόρους καὶ,* cum abesset ab editis, adscivimus ex Bavar.

Verf. 5. *Verf. 5. Ταῦτα μὲν ἐδόκει.* Scribe Ταῦτα μὲν οὖν ἐδόκει cum Bav. — *Ibid. ἐπέμποντο. πέμπονταί* Bavar. quod & ipsum recipiendum videtur. — *Ibid. Βεροεύς. Berqueensis,* — „Livius Midon Berens. Sed Beroeus videtur scribendum apud Livium, si Polybianam scripturam sequi velimus. Stephanus habet Βεροιαῖος: & in æreo apud me numismate est item ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ: quam scripturam si retineamus, erit apud Livium legendum *Beroeasus*. Sed magis placet *Beroeus*, quia Polybius a Βέροια, quæ civitas est Macedoniæ, Βεροισύς, ut apparet, deducit.“ **VR-SINVS.** — De scriptura nominis viri apud Livium, vide ibi Interpretes & ad XLIV. 32. Gentile quod spectat, contendit Stephanus, a Macedonica Beroea esse Βεροιαῖος, a Syriaca Βεροεύς. Sed utraque forma de cive Beroeæ Macedoniæ Polybius usus est, altera hoc loco, altera XXVIII. 8, 1. Pariter vero civis Syriacæ Beroeæ non solum Βεροισύς dicebatur, ut vult Stephanus, vel Βεροεύς, ut apud illum editur, verum etiam Βεροιαῖος, quandoquidem (ut viri docti docuerunt) ipsi illi nummi qui ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ præferunt, ad Beroeenfes Syriæ pertinent.

Verf. 9 sqq. *Verf. 9. Τοῦτο δὲ διότι καλόν.* δὲ abest ab ed. Vrsin. & msstis. Ex conject. adjecit Casaubonus. — *Ibid. ἐπαπορήσειεν* recte Casaub. cum Bav. ἐπεπορήσειεν Vrsin. — *Verf. 10. ὡς ἂν αὐτῇ δοκῇ.* Perperam δοκῇ Bav. Idem *Verf. 12. παρωξύνετο,* pro παρωξύνοντο.

Verf. 15. *Verf. 15. τὸ Συκύριον.* Sycurium Liv. XLII. 62. sub radicibus Offæ montis, in Thessalia; idem ib. c. 54.

CAPVT IX.

Cap. IX.
Vers. 1.

Vers. 1. Κέστρος. Tacito auctoris nomine fragmentum hoc protulit Suidas; sed Polybio illud, insigni cum veri specie, vindicavit Valesius in Polybii Fragmentis, & jam ante eum Lipsius in Poliorcet. IV. 3. p. 166. Ac sane quisquis contulerit quæ de eodem invento Livius habet XLII. 5. vix dubitabit affirmare, ex ipsis hijs Polybii verbis ista Romano scriptore esse expressa. Nempe sic Livius, de ræsidio Romano agens, a Persei militibus cincto: *Μακρίε cestrophendonis vulnerabantur, Hoc illo bello ovum genus teli inventum est. Bipalme spiculum hastili micubitali infixum erat, crassitudine digiti: huic ad libras pinnae tres, velut sagittis solent, circumdabantur: inde media duo funalia imparia habebat. Cum majori sinu bratum funditor habena rotaret, excussum, velut glans, micabat.* Scilicet — „Hæc Livius (ut monuit ad Suiam KÜSTERVS) suo more liberius vertit, omisis etiam uibusdam, quæ forsan non intelligebat, vel saltem quæ non sine magna difficultate verti posse animadvertibat.“ — iterum de hoc Fragm. consule quæ monuit Lipsius loco aulo ante laudato.

Ibid. ξέρον. Livium si audis, νέον suspicari possis; sed licet nolumus sollicitatum id quod Suidæ libri habent.

Vers. 2. ἴσον ἔχον τὸν αὐλίσκον τῇ προβολῇ. — „Hæc *Vers. 2.* 1 vertendo omisit Livius, eo fortasse, quod nimiam difficultatem habebant. Est autem αὐλίσκος, ut videtur, *postica pars teli*, quæ induitur hastili, quam πυθμένα vocat Polybius lib. VI. [c. 23, 11.] in descriptione pili Romani. προβολῇ vero est *anterior pars teli*, quæ prominet & in iucronem definit. Itaque sic verti potest hic locus: *Bipalme spiculum erat, cujus tubus æqualis erat prominenti tubo.* Non potest, ut existimo, magis latine reddi vox græca αὐλίσκος. Sic, quos *organorum tubos* vocamus, proprie sunt αὐλίσκοι. Et sane utriusque vocabuli origo eadem est: ut enim αὐλίσκος derivatur a τοῦ αὐλοῦ, quæ est *tibia*; ita *tubus* a *tuba*.“ VALESIVS. — De vo-

cabulo *προβολή* conf. notata ad I. 53, 10. & ad XVIII. 12, 3.

Vers. 3. *Vers. 3.* *σπιθαμῶν*. Sic scribendum monuerat etiam Gronov. Et necessario utique ad *ξύλον* referri hoc adjectivum debuit, non ad *διάμετρον*. Sic & Livius *semicubitale hastile* dicit, quod idem valet: est enim *σπιθαμή* do-drans pedis, adeoque dimidium cubiti, qui valet pedem unum cum dimidio.

Vers. 5. *Vers. 5.* *κῶλον*. Sic Lipsius l.c. verissime. Est enim proprius usus hujus vocabuli *κῶλον*, de *loris* vel *habenis*, quæ dicuntur, in *funda*. Suidas: *Κῶλα*: τὰ τῆς σφενδόνης ἐκότερα μέρη. Hinc apud Lycophronem, laudatum a Lipsio, *Baleares*, *Τριπλάς δικῶλοις σφενδόνας ὠπλισμένοι*. Eodem pertinet *σφενδόνη μακρόκωλος*, & *βραχύκωλος* apud Strabonem III, p. 168. citatum ab eodem Lipsio Poliorc. IV. 2. p. 161. Et illud apud Aristoph. in *Ranis* vs. 1400. (1358. ed. Brunck.) τὰ κῶλα τ' ἀμπάλλετε, ubi perperam Biletus *κῶλα*, τὰ ἄρκα, τὰ δίκτα, id est *retia*, interpretatur: nec sunt *crura* ibi τὰ κῶλα, ut cum glossa interlinari reddidit Brunckius noster, vir doctissimus: sed τὰ κῶλα ἀμπάλλετε est *circumagite habenas*, nempe *fundarum*; Cretenses enim fundatores ibi adloquitur Aeschylus. Sic de Mezentio Virgilius Aeneid, IX. 587. ait: *Stridentem fundam ter adducta circum caput egit habena*.

Cap. X.

CAP V T X.

Vers. 1. *Vers. 1.* *Ὁ Κότυς*. Ante hoc *Fragm.* in Codice Peirese. notatum esse *Λόγος κς'* monuimus ad initium hujus libri. De hoc *Cotys* vide Liv. XLII. 29. 51 & 67. Idem *Fragmentum* habet Suidas in *Κότυς* & simillima de eodem *Cotye* leguntur apud Diodor. Sicul. T. II, p. 577 sq. — „Videtur hoc *Fragm.* ad recensionem amicorum & sociorum pertinere, quos Perseus sibi conquirit, cum in eo erat, ut bellum adversus Romanos intrueret. vid. Liv. XLII. 29. & *Fragm.* Legat. XCVI.“ [lib. XXX, c. 12.] REISKIUS.

Vers.

Verf. 2. ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. καί, quod aberat ulgo, inferuimus ex Suida. — *Ibid.* Verbum ὧν post Θράξ, edit idem Suidas. Si quis tamen, recte abfuisse a codice. & a Suidæ editionibus contendat, ei non valde pugnabimus.

Verf. 2.

Verf. 3. καὶ βάθος ὑπέφαιεν ἀλευδάριον. — „Βάθος *Verf. 3.* ox est Polybiana, quæ *altitudinem mentis atque ingenii* gnificat, qua præditus abdita quæque examinat ac dispit. Itaque Polybius de Pausistrato supra dixit: [XXI. , 5.] βαθύτερος τῇ φύσει καὶ στασιμώτερος μᾶλλον ἢ τοιηρότερος ὑπῆρχεν, Βάθος enim fere cum *constantia* coninctum est, ut contra, qui a Græcis ἐπιπόλαιοι dicuntur, ves solent esse. Suidas in Ἐπιπόλαιοι; Ὁ δὲ Σιλβανὸς πικρὴς μὲν ἦν, καὶ τὰλλα ἱερὸς, καὶ ἀπλούστερος τὰ ἥθη αὐτοῦ ἐπιπόλαιοι, quod Suidas explicat ἀντὶ τοῦ, οὐ βαθὺς ὁν τρόπον. Optime autem descripsit τὸ βάθος Aeschylus 1 Septemthebana, de Amphiarao cum dicit, βαθείαν ἄλωνα ἰὰ Φρενὸς καρπούμενος, ἥ τις τὰ κατὰ βλαστάνει βουλευατα. Philo, in legatione ad Cajum, Tiberii ingenio triuit τὸ βάθος optimo jure, ὁ γὰρ Τιβέριος Φρονήσας βαθεία γράμενος. Et Nicolaus noster de Assyriis. Eunapius quoque apud Suidam de Rufino, tutore imperatoris Aradii, βαθυγνώμων ἄνθρωπος καὶ κρυφίους. Hanc *altitudinem animi* vocant Latini. Sallustius, in bello Iugurthino, le Sulla; *ad simulanda negotia altitudo animi incredibilis.* Cicero lib. I. de Officiis: *In liberis vero populis et in iuris equabilitate exercenda etiam est facilitas et altitudo animi iuxta dicitur.* VALESIVS. — Adde quæ Ernestus notavit in Indice Græco-latino ad Ciceronem, ubi βαθύτητα *profundam taciturnitatem* interpretatur.

• C A P V T X I.

Cap. XI.

Verf. 1. Quinque verba περὶ τῆς τῶν αἰχμ. διαλυτρ. de-
iunt Bav. — *Ibid.* τῶν μετὰ Διοφάνους πλεόντων. vide
:ap. 6, 15.

Verf. 1.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Vers. 1.

Vers. 1. Πτολεμαῖος. — „Hic videtur esse *Ptolemæus*, cognomento *Macer*, [ὁ Μάκρων] qui, cum esset præfectus Cypri, ad Antiochum Epiphanem transfugisse dicitur lib. II. Machabæor. cap. 10.“ VALESIVS. — Conf. supra XVIII. 38, 6. & ibi notata. Livius, in rebus anni ab V.C. 523. lib. XLII. 29. de rebus Aegypti hæc habet: *Ptolemæus* [*Philometor* is erat cognomento] *propter atatem alieni. etiam tum arbitrii erat. Tutores & bellum adversus Antiochum* [Epiphanem] *parabant, quo vindicarent Coelefyriam, & Romanis omnia pollicebantur ad Macedonicum bellum.* Eclogam Polybianam habet & Suidas in Πτολεμαῖος στρατηγός, ubi κατὰ Κύπρου mendose, pro κατὰ Κύπρον.

Vers. 2.

Vers. 2. ἔτι νηπίου ὄντος τοῦ βασιλέως. Temere illa serie posita sunt verba in nostra editione. Rescribe ἔτι νηπίου τοῦ βασιλέως ὄντος, cum cod. Peires. & Suida superioribusque Polybii editionibus. — *Ibid. ὑπὸ τῶν βασιλικῶν διοικητῶν.* — ¶ Hoc nomine vocabatur Alexandriae is, *qui regiam pecuniam curabat*, cujus rei testis est Cicero in orat. pro Rabirio Postumo: *Hæc una ratio a rege proposita Postumo est servandæ pecuniæ, si curationem & quasi dispensationem regiam suscepisset: id autem facere non poterat, nisi dioscetes.* Hoc enim nomine utitur *qui a rege est constitutus.* Phalaris in Epistola ad Polycle- tum medicum: γέγραφα δὲ καὶ Τεύκρῳ, τῷ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, δίδοναί σοι τὴν σύνταξιν. Hos Græci etiam οἰκονόμους vocant, ut Iosephus lib. XII. cap. 4. γράφει τῷ οἰκονόμῳ Ἀρίωνι, ὃς ἅπαντα τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ χρήματα αὐτῷ ἐδίωκει. Latini *Dispensatores* vocant. Athenis quoque erat Magistratus quidam ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, qui pecuniam æra- rii administrabat, quem *Quæstorem* possis dicere. Ejus meminit Demosthenes pro Corona, Dinarchus in orat. κατὰ Διονυσίου τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως apud Dionys. Halic. in Dinarcho, & Diogenes in Zetonis Cittiei vita. Pollux lib. VIII. [sect. 113.] καὶ τὸ διχοδόμενον [διδόμενον] ἐκαλεῖτο Θεωρικόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικόν, καὶ τὸ δικαστικόν, ὧν

ὃν ὁ ἐφεστηκὸς ἐπὶ τῆς διοικήσεως αἰρετὸς ἦν ἐπὶ τῶν προσιόντων καὶ ἀναλισκομένων. quæ Pollucis verba non intellexit interpres.“ VALESIVS. — Laudavit hanc Valesii annotationem Kühnius ad Polluc. l. c.

Vers. 2.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

Vers. 1. Κέφαλος. Defectionis *Cephalæ* a Romanis ad Persei partes (de qua confer infra vers. 16.) meminit Livius in rebus anni ab V. C. 585. sed ut rei præteritæ lib. XLIII. c. 18. Quod vero ibi Drakenborchius ait, defectionem *Cephalæ* a Romanis memorari etiam apud *Appianum Alexandrinum*, error est; *Diodorum Siculum* dicere vir doctus voluit, qui & *Cephalæ* hujus, & *Charopis* eadem occasione, qua Polybius, meminit in Exc. Peiresc. p. 309. edit. Vales. T. II. p. 578. ed. Wesseling.

Vers. 1.

Vers. 2. αἷτιον ἐγένετο τοῦ Φιλίππου μὲν ἐκπεσεῖν &c. — „Vide Livium lib. XXXII. [c. 6.] & Plutarchum in Flaminii vita.“ VALESIVS.

Vers. 2.

Vers. 6. ἐκορωνία. — „In exemplari nostro legebatur ἐν κορωνία, absque sensu; in quo prorsus nobis hærendum erat, nisi Suidas nobis adfuisset, qui hunc locum proferat in Ἐκορωνία, idque interpretatur ἐγαυρία. Neque aliter Hesychius κορωνιῶν reddit γαυριῶν. Videtur enim derivari ἀπὸ τῶν κορωνῶν ταύρων, qui surrecta habent cornua. Sic Aristophanes ἀνωρτάλιζες καὶ κερουτίας dixit [Equit. 1341.] eadem metaphora. Verumtamen, pace Grammaticorum, malim interpretari contendere ac rixari, sumta a cornicibus metaphora, quæ contentionibus gaudent, & alias aves subinde appetunt majore animo quam robore, ut & Servius scribit in Eclogam IX. Virgilii. Sane verbum illud, quod adjungit Polybius, interpretationem nostram mirifice confirmat. ἐκορωνία, ait, καὶ παρατριβετο. Est enim παρατριβεσθαι altercari, unde παρατριβή, qua voce utitur Polybius cap. 41. Legat.“ VALESIVS. — Et ipsum verbum παρατριβεσθαι familiare & aliàs Polybio. — Ibid. ἔμπλεον scripsimus cum Suida. Ceteri vulgo ἔμπλεον.

Vers. 6.

Vers.

Vers. 7.

Vers. 7. οἱ προκατέχοντες καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς δόξαις. Valesius: *Antinous, longe ætate & gloria antecellens.* Insolens ista notione verbum προκατέχω, quod sua origine ante occupo, ante possideo denotat, & accusativum casum junctum habere debet. προανέχοντες corrigendum suspicatus est Ernestus in Lexic. Polyb. Satis fuerat πρόχοντες. Sed nil tamen mutare ausimus. — *Ibid. οἱ περὶ τὸν Ἀντίνοον.* Valesius: *Antinous cum Cephalo;* rectissime, sententia id postulante. Quod si hoc loco Polybius non diserte adposuit *Cephalo* nomen, (quemadmodum utrumque junxit XXX. 7, 2.) oportet, ut in superioribus, quæ prætermisit compiler, satis perspicue docuerit, quinam fuerint οἱ περὶ τὸν Ἀντίνοον. Sed putamus, hoc pariter loco scripsisse Polybium οἱ περὶ τὸν Ἀντίνοον καὶ Κέφαλον: sin minus, compiler certe ita scribere, perspicuitatis causa, debuerat.

Vers. 8.

Vers. 8. χρώμενον. Ferri potuisset χρώμενος, nisi sequerentur participia παρατηροῦν & εὐδεχόμενον, in neutro genere, ad μειράκιον relata.

Vers. 12.

Vers. 12. κρατῶμένου δὲ τοῦ πολέμου. — „Dictio plebeja certe, si sana. Expectabamus ab alio certe scriptore, συναρατῶμένου aut συμβατῶμένου, aut ζέοντος.“ REISKIUS. — *Ibid. μηδὲ προστρέχειν ἀγνῶς.* — „Malim προτρέχειν, metaphora ducta ab officiosis servulis, qui ultro ad herum accurrunt. Emendavi etiam πέρα τούτου, cum in msto codice esset παρὰ τούτου.“ VALESIVS. — „προστρέχειν“ immerito displicuit Valesio, bonum & probum verbum, Polybio usurpatum; aliàs de temeritate & imprudentia procurrente ad rem, ruente cum coeco impetu, & efferente se ultra justum & salutare; vid. p. 1300, 14. [XXXI. 12, 5. ubi tamen dubitare de ista notione verbi licet;] aliàs, ut hic loci, sua studia & officiaingere, obtrudere invitis, venditare, offerre ultro, aut dato nutu, & cursim. Diodor. Sicul. T. I. p. 569, 30. de calamitatibus in idem tempus concurrentibus & prævenire inter se quasi contendentibus.“ REISKIUS. — προστρέχειν
τῇ

τῇ βουλῇ XXVI. 3, 4. eadem, qua hic, notione habuimus, *gratiam senatus captare*, proprie *ad senatum accedere*, *ad senatum se adplicare*, scil. *ut qui ei adsentetur*. conf. ibid. vers. seq.

Vers. 13. καὶ πᾶν ἂν παρὰ τὴν Ῥωμαίων βούλησιν γι- *Vers. 13.*
γνόμενον. Non πᾶν τὸ, sed nude πᾶν se velle significavit Valesius. Mallemus quidem πᾶν τὸ, sed καῶσαν proxime ex πᾶν ἂν detortum videbatur. Minime vero placet Reiskii inventum, καὶ πᾶσαν Φωνὴν παρὰ τ. Ῥ. β. γινομένην.

Vers. 14. Νικάνδρον. — „*Eupolemium & Nicandrum* *Vers. 14.*
Romam abductos fuisse scribit Polybius cap. 73. legationum, [immo cap. 74. Nobis Lib. XXVIII. 4, 6.] eo quod suspecti erant, Persei partibus favere adversus populum Romanum, quod gestum esse videtur consulatu Auli Hostilii & Attilii Serrani. Serviebant autem & obsequebantur Romanis in Aetolia Lyciscus & Tisippus, ut Polybius scribit.“ VALESIVS. — Lyciscum & Tisippum conjunctim nominat Polyb. XXX. 10, 4. qui locus tamen parum huc facit.

Ibid. ἀπὸ τῆς ἵππομαχίας. — In latina versione præterit ista verba VALESIVS, in Notis vero monuit: „Forte ἀπὸ Λυσιμαχίας legendum est, quod oppidum fuit Aetoliæ, teste Strabone.“ In aliam partem se vertit REISK. „Forte ἀπὸ τῆς ἵππαρχίας, (ait) id est, *hipparchiæ quamquam magistratu fungentes*, nulla reverentia muneris quod gerebant.“ — At nil opus erat conjecturia. Verissimum est ἀπὸ τῆς ἵππομαχίας, *post pugnam illam equestrem*, scil. qua victi sunt Romani a Perseo, de qua pugna dictum ad cap. 8, 1. Post illam pugnam, *in consilio apud consulem* (ut docet Livius XLII. 60.) *pro se quisque in Aetolos conferebant causam*; ab iis *fugæ terrorisque principium ortum* [ajebant.] *Quinque principes Aetolorum primi terga vertentes conspekti dicebantur*. Hi sunt putamus illi, quos Romam abductos Polybius dicit; e quibus quatuor nominatim commemorat, *Nicandrum, Hippolochum, Lockagum, & Eupolemium*. Dicit vero, ἀλόγως, *temere, non satis idonea causa* abductos esse; quia nempe, ut Livius significat, *ac-*
cusa-

cusati quidem a Romanis erant, sed certa documenta non adfuerant. — *Ibid.* τὰς διαβολὰς τὰς ἐκ τῶν περὶ Λυσιπποῦ. Vide XXVIII. 4, 5 sqq.

Vers. 15. *Vers. 15.* παντὸς κῆραν λαμβάνειν. Sic I. 49, 8. παντὸς ἔργου κῆραν λαμβάνειν. — *Ibid.* ὡς τοῦσδε. Aut sic, aut ἀνηκόους τε, scribendum Reiskius coniecit. Ad vulgatam lectionem σώους δὲ hæc adnotaverat VALESIVS: „Hæ duæ voces expungendæ videntur, sensum enim turbant, nisi forte scribamus, σώους τε, aut simpliciter, σώους μὲν, ἀκρίτως δέ. quod mirifice placet.“ —

Cap. XIV.

CAP V T XIV.

Vers. 1. *Vers. 1.* Οἱ περὶ Θεόδοτον. — De Theodoto vide Liv. XLV. 26. & infra p. 1447. [XXX. 7, 2.] REISKIUS. — Ad eundem Livii locum provocavit Valesius. Sed ea quidem, de quibus istis locis agitur, deinde gesta. Narratio ejus rei, quam nunc dicit Polybius, quæ gesta est A. V. 584. desideratur apud Livium, cujus liber XLIII. qui hujus anni historiam exponebat, hac parte lacer atque mutilus est. Lacunam ex Polybio supplevit Freinshemius.

Vers. 3. *Vers. 3.* τὸν Ἀῶν πεταμόν. Vide Adnot. ad V. 110, 1.

Vers. 4. *Vers. 4.* εἰς τοὺς Φανοτεῖς. Cum ex codice Peiresc. Φανοτεῖς edidisset VALESIVS, sic ad h. l. ipse commentatus est: „Legendum videtur Φανοτεῖς, quod est oppidum in agro Phocensi, cujus meminit Strabo lib. IX. [p. 407.] & Polybius lib. V. [c. 96.] Existimavimus aliquando, eosdem esse ac Πανοτεῖς: quippe Strabo ait, Parapotamios vicinos esse Phanotenibus & Chæronenibus, quod & Panopenibus convenit. Sunt enim Panopenes vicini Parapotamiis & Chæronenibus, teste Herodoto lib. VIII. & Pausania in Phocicis. Vnde apud Sophoclem, pro Φανοτεῖς ὁ Φωκεὺς [Electr. vf. 45.] quidam Πανοτεῖς legebant, teste Eustathio in Homeri Catalogum. Est & Phanota castellum Epiri apud Livium lib. XXXIII. [XLIII. scribere voluit] in fine, & lib. XLV. [c. 26.] VALESIVS. — Et haud dubie hoc Epi-

piri oppidum, cui *Phanota* plurali numero nomen erat, hoc loco intelligendum, non *Phanotea* Phocidis: nam ab Ioo fluvio per Epirum, non per Phocidem, iter est in *Thessaliam*.

Vers. 4.

Ibid. Νέστορι τῷ Κρωπίῳ. — „Cujas ille *Nestor* sit, mihi non liquet ex eo quod additur. Apud Stephanum sentio est *Κρωπίας δῆμον*, sed alia inde gentilia deducit, et non videtur inde domo esse. Conjeci *Ὠρωπίῳ*, quod nunc quoque verum puto, ex *Oropo*, notissima apud auctores veteres urbe.“ GRONOVIVS. — Quinque ejus nominis urbes Stephanus commemorat.

Ibid. ὁμολογούμενον, ὄν. Cum ex codice editum esset *μολογούμενον* absque ὄν, adnotavit in ora libri Valesius, legendum ὁμολογουμένως, ὄν. REISKIVS vero: „ὁμολογούμενον, ait, bene habet, sed ultima syllaba erat iteranda, *μολογούμενον, ὄν εἰ μὴ τύχη τις*.“

CAPVT XV.

Cap.XV.

Vers. 3. τὰς ἀναθηματικάς. — „*Imagines & statuas* verti, quæ sunt ἀναθηματικῇ τιμῇ. Et si enim regum ac principum honoris causa statuuntur, solent nihilominus illicui Deo consecrari. Cicero II. in Verrem: *Apud omnes Græcos hic mos est, ut honorem hominibus habitum in mumentis hujusmodi nonnulla religione deorum consecrari arbitrentur &c.* Vide quæ notavit Casaubonus ad Diogenem Laërtii filium in Platone, [sect. 25.] & ante illum Lipsius in Commentariis ad lib. III. Annalium Taciti. [cap. 54.] Videtur tamen Polybius nomine τῶν ἀναθηματικῶν τιμῶν plus aliquid, quam *statuas* intelligere. Capite enim LXXIV. Legationem [lib. XXVIII. 7.] ait, *omnes Eumenis honores, qui indecori & præter Achæorum leges essent, sublatis fuisse.* Aras itaque, & sacra, diesque festos, Eumenis honoris causa institutos, hac voce comprehendit. Vide & legat. LXXVIII.“ [XXVIII. 10, 7.] VALESIVS.

Vers. 3.

Vers.

Vers. 4. *Vers. 4.* τὸ Φιλάδελφον. — „Ab hoc in fratrem amore cognominatus est (*Attalus*) *Philadelphus*, teste Marciano Heracleota, & Strabone lib. XIV. [p. 641 & 667.] & Stephano Byzantio in *Εὐμένεια*. Male Scaliger postremum Attalum hoc cognomine affectum esse existimavit, cum is Philometor dictus sit, non Philadelphus.“ VALESIVS.

Cap. XVI.

CAPVT XVI.

Vers. 1. *Vers. 1.* Οἱ [Κυδωνιάται] Κρήτες. Confer Diodorum Sicul. T. II. p. 579. eandem rem ex eodem Polybio nostro referentem. De eisdem Cydoniatis confer quæ habet Polybius noster XXVIII. 13.

Vers. 3. *Vers. 3.* ὑπαρχούσης γὰρ αὐτοῖς. αὐτῇ ad oram sui libri notaverat Gronov. αὐτοῖς recte corrigere iussit Reiskius. Idem mox ἀλλὰ καὶ συμπολιτείας voluerat.

Vers. 4. *Vers. 4.* καὶ τὰς γυναῖκας. τὰς δὲ γυναῖκας Reiskius.

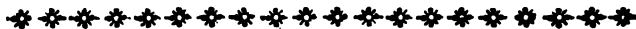
Cap. XVII.

CAPVT XVII.

Vers. 1. *Vers. 1.* εἰς μὲν τὴν Ῥώμην ἔπεμψε πρεσβευτὰς τοὺς περὶ Μελέαγον. Iis legatis initio anni sequentis, pro more, senatus datus est. XXVIII. 1, 1. Quod autem ait εἰς μὲν τὴν Ῥώμην, particula illa μὲν referebatur ad id quod sequebatur apud Polybium, & prætermisum est ab hoc Excerptore; de *irruptione Antiochi in Aegyptum*, cujus mentio fit in Excerpto Valefiano, quod huic Eclogæ subiecimus.

Vers. 3. *Vers. 3.* πλὴν τῶν κατὰ τὸ Πηλούσιον στρατηγημάτων. — „Antiochus Epiphanes in priore illa expeditione Aegyptiaca majori calliditate & astutia usus videtur, quam regem decebat, ut Hieronymus passim in cap. XI. Danielis memorat: *Et tam callidus fuit, ut prudentes cogitationes eorum, qui duces pueri erant, sua* *fra-*

fraude subverterat. Idem scribit Iosephus lib. XII. Verf. 3.
 [cap. 5, 2.] Γενόμενος οὖν μετὰ πολλῆς δυνάμεως κατὰ
 τὸ Πηλούσιον, καὶ δόλῳ τὸν Φιλομήτορα Πτολεμαῖον πε-
 ριελθὼν καταλαμβάνει τὴν Αἴγυπτον. VALESIVS. —
 De eadem expeditione Antiochi Epiphanis in Aegyptum
 confer quæ (ex Polybio haud dubie ducta, ut solet in
 omni horum temporum historia) habet Diodorus Sicul-
 in Excerpt. de Virt. & Vitiis, Tom. II. ed. Wesseling.
 p. 579. & consule quæ ibi notavit idem Henr. Valesius:
 Adde quæ collegit Prideaux in Connexione Vet. &
 Nov. Test. Part. II. lib. 12. ad Ptolemæi Philometoris
 annum II.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXVIII.

Lib.
XXVIII.

RELIQVIAS.

Argumenta
librorum
XXVIII.
XXIX &
XXX.

Res anno 1. Olymp. CLII. ab V. C. 583. gestas, *libro septimo & vicefimo* fuisse a Polybio comprehensas, ex duorum codicum, Bavarici & Peiresciani, testimonio docuimus in Adnot. ad illius libri initium. In eundem librum coniecimus res, anno 2. ejusdem Olymp. ab V. C. 584. gestas. Iam *liber XXVIII. Polybii* nusquam diserte citatur, nisi in Codice Peiresciano, in Excerptis de Virtutibus & Vitiis, ubi, post illud minutum Fragmentum de Antiocho ad Pelusium, quod XXVII. 17, 3. exhibuimus, scriptum erat Λόγος κή. ut, si fides ei inscriptioni sit, statuendum fuerit, Eclogam, quæ ibi proxime sequitur, de *Dinone & Polyarato & de variis hominum studiis bello Persico*, (quam Eclogam ab his verbis vulgo incipiant: "Ὁν Φησὶ Πολύβιος· Πρότερον ἐπιστήσαντες &c.) *ex libro XXVIII.* esse decerptam. Sed propius si spectes, intelliges, quod etiam Valesius admonnit, (vide ad XXX. 9, 1) agi in illa Ecloga de rebus A. V. 587. finito bello Persico gestis; quas res, ut Athenæi testimonio constat, *libro XXX.* persecutus est scriptor noster. vide XXX. 13, 1. Res autem anno ab V. C. 586. gestas *libro XXIX.* fuisse comprehensas, ex Fragmento intelligitur ab eodem Athenæo prolato, quod XXIX. 5, 7 sq. exhibuimus, coll. Liv. XLIV. 30, 3.

A quo

A quo non multum dissentit id, quod Casaubonus notavit in fine Eclogæ XCII. de Legationibus, quæ agit de Popilii legatione ad Antiochum Epiphanem, Aegyptum suo exercitu tenentem, A. V. 586. Liv. XLV. 12. (nobis XXIX. 11.) ubi hæc verba subscripsit Casaubonus, Τέλος τοῦ τριακοστοῦ λόγου: quam Notam ex codice Andreae Schottii ille duxisse videtur, nam nec Bavaricus, nec Vrsini codex eam habuit; sed veremur, ne parum accurate in ea transcribenda versatus sit Vir doctus. Nam quod si cogitemus ea, quæ de Librorum XXIX. & XXX. argumentis ex Athenæo novimus, suspicari utique licet, in Codice eo, e quo illam Notam hausit Casaubonus, sive in media pagina inter lineas, sive in ora, non Τέλος τοῦ τριακοστοῦ λόγου fuisse scriptum, sed solummodo Δόρυς λ. cuiusmodi Notæ passim in codice Peiresciano, in Bavarico, & in Vrsini codice adscriptæ erant; (vide Adnotationes nostras ad initium libri XXVII. ad XXXIII. 1. ad XXXVI. 1. ad XXXVIII. 1.) quo indicabatur, non præcedentem Eclogam, sed proxime sequentem, ex illo libro esse ductam. Quibus ita positis, intelligi par est, pro *Libro XXVIII.* nil aliud superesse, nisi *res anno ab V. C. 585. gestas*, quemadmodum Liber XXIX. nonnisi *res A. V. 586. gestas* complexus erat. Quæ si cui nimis angusta argumenta pro complendis singulis Polybii libris videantur, cogitet primum, apud Livium pariter *res A. V. 585. gestas* integrum pæne librum complexisse, a lib. XLIII. 11. usque XLIV. 16. rursusque rerum anno 586. gestarum narrationem apud eundem Livium a lib. XLIV. 17. usque ad XLV. 16. produci; tum vero meminerit, multo copiosius enucleatiusque Polybium, quam Livium, *res omnes*, præsertim quæ apud Græcos, quæ in Asia, quæ in Aegypto gestæ sunt, esse persecutum.

CAPUT I.

Cap. I.

Vers. 1. Τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Κοίλης Συρίας ἥδη καταρ- Vers. 1.
κτὴν λαβόντος. Vide XXVII. 17. & ibi notata. τοῦ ποτ

Qq 2

πολέ.

πολέμου caret Bav. De argumento hujus Eclogæ conf. Diodor. Legat. XVIII. — *Ibid.* Ἡρακλείδης. Ἀρακλείδης Bav.

Vers. 3. *Vers. 3.* τῇ περὶ τὸ Πάνιον μάχῃ. — „Ita emendavimus, cum in exemplari esset σπάνιον. Est autem Πάνιον, σπήλαιον Παλαιστίνης, ἀφ' οὗ ἐκρεῖ ὁ ποταμὸς Ἰερδάνης, ut scribit Stephanus.“ **VRSINVS.** — „F. Vrsini emendationem confirmat p. 1412, 13. [XVI. 18, 2.] Evenit illud prælium paulo post Ptolemæi Philopatoris mortem, puero Ptolemæo Epiphane; quo de bello narravit Polybius lib. XV. sed ea pars periit, superest parva particula p. 985.“ [XV. 20.] **REISKIVS.** Confer Valesii Adnot. ad XVI. 40, 6.

Vers. 4 seq. *Vers. 4.* ἰδίῳ. ἰδίως Bav. — *Vers. 5.* παρηρῆσθαι. παρηρεῖσθαι Bav. — *Ibid.* πόλεις αὐτοῦ. πόλεις αὐτῶν Bav. — *Ibid.* οὐχ ὅς τε ἦν ἐκείνῳ παραχωρεῖν. Corrupte οὐχ οἷς τ' ἦν ἐκείνου παραχωρεῖν Bav. In eodemque errore versatus Vrsini codex videtur: nam ita, ut nunc legitur, a se restitutum esse hunc locum ait Vrsinus, cum corruptus fuisset in exemplari. — *Vers. 6.* διότι Πτολεμαῖος. διότι Πτολεμαῖον (sic) Bav. — *Ibid.* πρότερος. πρότερον Bav. — *Vers. 7.* τῶν Φιλανθρωπῶν recte Casaub. & seqq. cum Bav. & sic mox rursus *Vers. seq.* τῶν Φιλανθρωπιῶν utrobique Vrsinus, male.

Vers. 8. *Vers. 8.* συμβουλευσάντος αὐτοῖς. — „scil. οὐκ εἰπὼν περὶ τούτου τοῦ μέρους.“ **REISKIVS.** — *Ibid.* Μάρκου Αἰμιλίου. *M. Aemilius Lepidus* olim unus ex tribus legatis fuerat, ad Syriæ & Aegypti reges missis. vide XVI. 34, 1. & 27, 5. Nunc princeps senatus erat. Liv. XLIII. 15. — *Ibid.* ἀνανεωσάμενοι, καὶ λαβόντες &c. **REISKIVS** voluerat, περὶ δὲ τῆς τῶν Φιλανθρωπῶν ἀνανεώσεως λαβόντες ἀποκρ. Commode quidem; sed ferenda vulgata videtur.

Vers. 9. *Vers. 9.* Κοῖντῳ Μαρκίῳ. Mendose Κοῖντον τῷ Μαρκίῳ. Suspiciamus, debuisse librarium Κοῖντῳ τῷ Μαρκίῳ. Consul fuit *Q. Marcius Philippus II.* cum Cn. Servilio Cæpione.

A.V.

A. V. 585. — *Ibid.* γράψαι περί. Cum esset vulgo γράψαι τε περί, monuit Reiskins, τε delendum, ut natum e proximo πε in περί. — *Ibid.* ὡς αὐτῷ δοκεῖ συμφέρειν ἐκ τῆς ἰδίας πίστεως. — „Expressit Polybius antiquam formulam, qua utebantur in Senatus consultis: *ita ut eis e rep. fideque sua videbitur*: &, ut incisum est in ænea apud nos tabella, cujus alibi meminimus: ΩΣ ΑΝ ΑΤΤΟΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΔΗΜΟCΙΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΠΙCΤΕΩC ΤΕ ΤΗC CΦΕΤΕΡΑC ΦΑΙΝΗΤΑΙ. I. V. E. E. R. P. F. S. V.“ VRSINVS.

Vers. 9.

CAPUT II.

Cap. II.

Vers. 1. παρὰ Ῥοδίων πρέσβεις. De hac Rhodiorum *legatione* confer Liv. XLIV. 14. & ipsum Polybium nostrum, eodem hoc libro, cap. 14.

Vers. 7.

Vers. 2. ἐξαγωγῇν. — „scil. e Sicilia. (vide vers. 5.)“ VRSINVS.

Vers. 2.

Vers. 3. Ῥοδοφῶντα. Correctum hoc ab Vrsino, cujus in codice Ἡδοφῶντα fuerat; unde Ἡροφῶντα Reiskius suspicatus erat; sed monet ipse, Ῥοδοφῶντα recurrere XXX. 5, 4. Veram scripturam, Ῥοδοφῶντα, utrobique habet Bav. — *Ibid.* ἀπεριδόμενοι. ἀπεριδόμενοι Bav. — *Ibid.* Δείνωνα. Vide ad XXVII. 6, 4.

Vers. 3.

Vers. 5. τούτων οὐδέν. τοῦτο οὐδέν Bav. — *Ibid.* καὶ περισσφῶς. καὶ περι σφῶς Bav. — *Ibid.* ἀφῆκαν. — „Deerat in exemplari verbum ἀφῆκαν post vocem Σικελίας.“ VRSINVS. — „ἀφῆκαν est a F. Vrsino. Poterat quoque ἐφῆκε aut εἴατε substitui. Concedebatur Rhodiis frumentum Sicilia exportare, partim, quia magna pars mercaturæ, quam Rhodii exercebant, frumento continebatur, ut e Demosthene constat; partim, quia legati Rhodii questii erant in senatu, auctore Livio XLIV. 24. [XLIV. 14. scribere voluit] *tertium se annum multa ejus incommoda belli sentire; mari intercluso inopia insulam premi, amissis maritimis vestigalibus atque comitatibus.* Vide etiam infra p. 1255.“ [hoc lib. cap. 14, 8.] REISKINS.

Vers. 5.

- Verf. 6. *Vers. 6. ἰδίᾳ τοῖς Ῥοδ. πρεσβ.* Ad vulgatam scripturam, διὰ τῶν Ῥοδίων πρεσβευτῶν, notavit REISKIUS: "Forte ἐχρημάτισε τοῖς παρὰ τῶν Ῥοδίων πρεσβευταῖς, aut ἐχρημάτισεν ἰδίᾳ τοῖς Ῥοδίων πρεσβευταῖς." ἰδίᾳ, *figillatim*, opponitur τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
- Verf. 7. *Vers. 7. Ἀκολούθως δὲ τοῖς ἄλλοις ἀπ. ἀπηντ. &c.* Id est, *Pari modo dissimulavit senatus mentem suam adversus alios populos*, qui, sicut Rhodii, ad Persei partes nonnihil inclinabant.
- Verf. 8. *Vers. 8. τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν.* conf. c. 14, 9. ubi hanc partem narrationis τὰ Ἰταλικά adpellat.

Cap. III.

CAPVT III.

- Verf. 1. *Vers. 1. Ἀῦλος. A Hosilius Mancinnus*, consul A.V. 584. nunc *proconsul*. Vide Liv. XLIII. 17. ubi hujus etiam legationis & rerum in ea gestarum meminit.
- Verf. 3. *Vers. 3. τὰ δόγματα, τὰ μικρῶ πρότερον ῥηθέντα.* Quæ compilerator nobis invidit, ea Livius, ex parte certe, conservavit loc. cit. *Senatusconsultum*, - - *Ne quis ullam rem in bellum magistratibus Romanis conferret, præterquam quod senatus censuisset.* Confer vero etiam Polybium nostrum cap. 11, 11. & c. 14, 2.
- Verf. 4. *Vers. 4. τοὺς ἐν ἐκάστη τῶν πόλεων παρὰ τὸ θέον ἀναχωροῦντας, ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς προσπίπτοντας.* &c. Dubitationem utique habere potest, quænam vis potissimum istis verbis insit, ἀναχωρεῖν, & προσπίπτειν. Totum locum Casaubonus in eamdem fere sententiam, quam nos expressimus, interpretatus est: *significationem dabant, notos sibi esse in singulis civitatibus eos, qui ab amicitia Romanorum longius quam par esset recederent; similiterque illos, qui pronis animis in eam incumberent. Eratque omnibus manifestum; & reliqua.* Eisdem verbis quæ in nostra versione sequuntur. Poteramus eodem jure in præcedentibus etiam tenere Casauboni versionem; quam, licet nec ipsam satis adcuratam, tamen non modo nihilo deteriore nostrâ, verum etiam aliquanto commodiorem esse intelligimus.

Sin-

Singulare est REISKII inventum, ἀναχωροῦντας hic interpretantis *ad privatam vitam se recipientes, & a rep. gerenda sese abstinentes*; — „cujus contrarium (inquit) est προσπίπτειν, *accedere, irruere, prorumpere ad gerendam rempublicam*: qua de re jam supra admonuimus p. 22.“ Nempe eo loco, ad quem hic provocat Reiskius, qui est lib. I. 17, 6, ad verba ista, Τῶν δὲ Ρωμαίων οἱ μὲν πρὸς τὸν Ἰέρωνι ποιησάμενοι τὰς συνθήκας στρατηγοὶ ἀναχωρήκεις, hæc notaverat idem Vir doctus: „ἀναχωρήκεις, *inperio decesserant, ad privatam conditionem redierant*. Opponuntur inter se a scriptoribus Græcis ἀναχωρεῖν, & παρίεναι. Hoc posterius, item προσπίπτειν & προσπεσέσθαι est *accedere ad rempublicam, in forum & curiam descendere, ambire honores, eosque capeßere*: illud, *eos ponere, desuggi, ad vitæ privatæ otium se recipere*. Locum itaque hunc, & illum p. 1241, 30. [is hic ipse locus est, in quo nunc versamur] vertenti Casaubono non succurrebant ea, quæ ipse ad Dionis Chrysostomi Orationis vicesimæ initium monuit de *anachoresi*. Conf. p. 1459, 20. [nobis XXXII. 12, 7.] Ita Appiano p. 234, 4. [de Bell. Mithrid. c. 92. lin. 30.] ἀναχωρεῖν est *a belli administratione ad otium vitæ privatæ se recipere*. Eusebius idem verbum passim usurpat de episcopis; *a splendore & molestia muneris sui in portum vitæ privatæ perfugere & oculis multitudinis se subducere*. vid. Hist. Eccles. VI. 10. p. 211 & 45. p. 247.“ — Hæc REISKIUS: quæ, quum ad eum locum, ad quem ea notaverat vir doctus, (ubi ἀναχωρεῖν nil aliud denotabat nisi *decedere, recedere*, scil. ex Sicilia, vel de provincia) nil pertinere intellexissemus, sed facere aliquid posse existimassemus ad illustrandum hunc locum, ad quem nunc hæremus, relaturos nos hoc loco polliciti sumus in Adnot. ad I. 17, 6. Nunc vero, denuo pensitatiq. omnibus, satis intellexisse nobis videmur, nil magis ad hunc illustrandum locum, quam ad illum, totam istam Reiskii adnotationem valere. Primum enim, quamvis verbum ἀναχωρεῖν nonnumquam figillatim usurpetur pro *reci-*

Vers. 4.

Verf. 4. *pere se a publicis negotiis & ad privatam vitam redire*; per se tamen nihil aliud, nisi *recedere, retrogredi, decedere, secedere*, & similia, significat; & ex connexionione semper intelligi debet, quid sit *id unde quis recedit*, aut *quo secedit*: atqui hoc loco nihil adest, quo indicetur *recessio a publicis muneribus*, & *receptus ad vitam privatam*: non magis quam in Appiani loco citato, ubi agitur de Mithridate *in suum regnum regresso*, aut apud Polyb. XXXII. 12, 7. ubi agitur de matre Scipionis, *a solennibus pompis abstinente*. (Poterat meliori jure, pro adstruenda illa notione, ad Polyb. XXX. 10, 5. provocare Reiskius.) Tum vero, quod huic ἀναχωρεῖν ita opponi verbum προσπίπτειν statuit, ut dicat, hoc esse *accedere ad rempublicam, ambire honores*; pulcræ quidem novimus, verbum προσκορεύεσθαι ita usurpari; at de verbo προσπίπτειν nec ulla hujus usus exemplum Reiskius protulit, & nos pæne persuasum habemus, nullum posse vel ex Polybio vel ex alio græco scriptore proferri. Neque vero alia ulla ex eis notionibus, quibus idem hoc verbum vel apud Polybium vel apud alios scriptores frequentatur, commode huc quadrat: nam quod τοὺς προσπίπτοντας h. l. Ernestus, Casauboni versionem secutus, interpretatur *seclatores amicitiae Romanæ*, gratuito id sumtum est. Nempe, verum si quærimus, verbo ἀναχωρεῖν non opponitur προσπίπτειν, sed προπίπτειν, id est, *longius jussu, vel longius, quam necesse erat, progredi*; quæ duo verba creberrime ita potissimum inter se permutata a librariis nostris vidimus, ut προσπίπτειν pro προπίπτειν perperam scriberetur. Vide I. 30, 12. I. 51, 6. IV. 63, 6. &c. Atque sic haud dubie hic quoque corrigendum, προπίπτοντας pro προσπίπτοντας. Agitur de præstatione officiorum, quæ ab Achæis, ut sociis & amicis, expectare solebant magistratus Romanorum, qui in Græciam missi essent. Vide Adnot. ad verf. 3. Horum officiorum respectu, alii ex Achæis erant παρὰ τὸ δέον ἀναχωροῦντες, id est, *præter id, quod officium postulabat, sese retrahebant; retrocedebant; citra officium manebant*;

non satis faciebant; tergiversabantur & recusabant ea quæ debita erant, & de jure ab eis postulari poterant: alii ultra id, quod debitum erat, progrediebantur; ultro plus faciebant quam de jure postulari ab eis poterat. Idem sunt οἱ προπίπτοντες, quos cap. 6, 6. τοὺς ὑπερκυβιστῶντας dicit.

Vers. 4.

Vers. 10. Διὸ Casaub. & seqq. & sic Vrsin. in marg. cum in contextu sit δι' ὅ. In Notis vero idem Vrsin. monuerat, se διὸ malle quam δι' ὅ. Et sic rursus ait cap. 7, 2. At id quidem parum refert. — Ibid. συναχθείσης αὐτοῖς τῆς βουλῆς εἰς Ἀγῖον. — „Ex Polybii verbis apparet, apud Livium [XLIII. 17, 4.] Aegii, pro Argis, scribendum esse. Nam, apud Aegium celebrari solitum Achæorum concilium, cum sæpius Polybius, tum ex Polybio Livius tradit lib. XLV. [voluit lib. XXXV. 48.] in quo ita est: T. Quintio Aegii datum est concilium.“ VRSINVS. — Conf. Drakenb. ad Liv. XLIII. 17, 4. Ceterum de nomine βουλῇ nota, distingui inter βουλὴν, & σύγκλητον vel ἐκκλησίαν, XXIX. 9, 6. de qua distinctione mox dicemus ad cap. 5, 6.

Vers. 10.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 3. καταβάντων — „scil. e suggestu cum descendissent hi Romani legati unde dixerant. Quod h. l. καταβαίνειν appellat, id p. 1243. [hoc cap. vers. 9.] παραχωρεῖν, scil. τοῦ λόγου ἐτέρῳ.“ REISK.

Vers. 3.

Vers. 5 sqq. De Lycisco, tum de Eupolemo & Nicandro Vers. 5 sqq. conf. XXVII. 13, 14. & ibi notata. — Vers. 7. οὓς δέιν correxit Vrsinus, in cujus cod. mendose erat οὐ δέιν. — Ibid. ὁμηρίαν. Sic nunc edd. & mssti. Rectius aliàs ὁμηρείαν, a verbo ὁμηρεύω. — Vers. 11. δοθεὶς ἔκδοτος Ῥωμαίοις. conf. XXII. 6, 11. δοθεὶς correxit Vrsin. δοθεὶς erat in cod. msto.

Vers. 12. τοὺς Αἰτωλοὺς. Vulgatum Ἀχαιοὺς, li- neola subducta ut suspectum notavit in suo exemplari Gronovius; REISKIUS recta „immo vero Αἰτωλοὺς legendum“ movuit. — Ibid. ὅτε βουληθείη τι λῆγειν &c. Vrsinus:

Vers. 12.

Verf. 12. ὅτε βουλευθεὶς τι λέγειν, καὶ βάλλειν ὁμοθυμ. Casaubonus: ὅτι βουλευθεὶς τι λέγειν, ... καὶ βάλλειν ὁμοθυμαδόν. Et sic seqq. edd. Reiskius: „Forte ὅτε βουλευθεὶς τι λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀνέστη, ἀλλὰ καὶ βάλλειν.“

Cap. V.**C A P V T V.**

Verf. 1. *Verf. 1.* Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρν. Apud Vrsinum, post extrema verba capitis præcedentis, παραχαῖς ὀλοσχερέειν. sic pergitur: Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν, ὅτι ἔδοξε τοῖς Ἑλλήσι περὶ τῆς πρεσβείας & reliqua, quæ exhibemus cap. 6. & seq. Sic & Casaubonus & sequentes, nisi quod post Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν, puncta nonnulla vel lineolas, in lacunæ signum intersperferunt. Tum vero post verba κατὰ τὴν Πελοπόννησον, in quæ exit apud nos caput septimum, novam incipiunt Eclogam ab his verbis: Ὅτι κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν συναχθείσης τῆς ἐκκλησίας εἰς Θούριον & reliqua, quæ exhibemus hoc capite quinto, usque πρὸς τὸν ἀνθύπατον. Et illam Eclogam, quæ num. LXXV. est apud Vrsinum, codex quoque Bavaricus habet, in quo desideratur ecloga LXXIV. Quæ cum ita turbata essent, perfecte REISKIUS sic monuit: „A verbis Ὅτι ἔδοξε novum incipit Fragmentum: superius autem, quod hic abrumpitur, continuatur in Fragm. 75. Vnde apparet, hæc duo Fragmenta esse transponenda, ut sic oratio succedat: Κατὰ δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν συναχθείσης τῆς ἐκκλησίας εἰς Θούριον &c. usque ad finem istius fragmenti. Deinde sequitur Fragmentum, Ὅτι ἔδοξε τοῖς Ἑλλήσιν &c. quod hic numero caret & cum superiori confarcinatum est per errorem, sed revera cum illo nihil habet commune, & debebat num. 75. insigniri; ut illud contra, quod hunc numerum præfert, cum fragm. 74. debebat conglutinari.“ — Verissima Viri perspicacis admonitioni lubentes sumus obsecuti.

Ibid. Pro τὴν Ἀκαρνανίαν, corruptissime τὸν Ἀκαρνάναν habet Bav. — *Ibid.* εἰς Θούριον. — „Livius lib. XLIII. [c. 17.] In Acarnaniam deinde legati profecti sunt. Tyr.

Tyrrei concilium legatis Acarnanes dederunt &c. Ex his locis satis constat, in Fragm. XXVIII. [lib. XXII. 12, 4.] recte a nobis *Θυρσιῦσιν* emendatum fuisse; & *Thurrei* five *Thyrreii*, non *Pyrrei*, apud Livium in ejus fragmenti versione scribendum esse. *Θυρσιῦσιν* autem scripsimus, secuti Stephanum, qui habet *Θύριον*. Sed si Polybianam retinere scripturam malimus, pro *Θυρσιῦσιν* erit ibi *Θουρσιῦσιν* reponendum, quod magis placet. Habet enim Livius *Tur-rei*, licet non omnino emendate, cum sit scribendum *Thur-rei*, deleta *r*, & addita nota aspirationis post literam *t*. — **VRFINVS.** — Confer quæ ad loc. cit. & ad IV. 6, 2. notavimus. Adde quæ idem Vrsinus ad Liv. XXXVIII. 9, 5. monuit, quæ habes in edit. Drakenborch.

Verf. 1.

Ibid. *Χρέμης*. *Χρεμίας* h. l. Bav. cum cod. Vrsin. Sed *versf.* 5. *Χρέμιν*. Infra, lib. XXX. 10, 4. *οἱ περὶ Χρέμην* Vrsin. *Χρέμιν* Bav. Rursus, XXXII. 21, 2. est τοῦ *Χρεμάτα*, in secundo casu, a primo ὁ *Χρεμάτας*. — *Ibid.* *Φίλοι ὄντες Ῥωμαίων*. Vocab. *Φίλοι* desideratur in msstis, ex conject. adjectum ab Vrsino.

Versf. 2. *τοὺς ἀποφέροντας τὰ πράγματα πρὸς Περσέα*. *Verf.* 2. Cum apud Livium, de eadem re loquentem, XLIII. 17. olim legeretur, *adversus amentiam eorum qui ad Macedonicam gentem trahebant*, monuit **VRFINVS**: videri apud Livium deesse verbum *res*, quod ad græcum *πράγματα* referatur, ut integra Livii lectio esset, *qui res ad macedonicam gentem &c.* Sed commodius, auctore Io. Frid. Gronovio, apud Livium, *qui ad Macedonas gentem trahebant*, emendatum est.

Versf. 3. *Διογένης δέ*. Correxuit hoc Vrsinus ex *versf.* 6. ubi in *Διογένους* consentiunt mssti, in quibus hoc loco corrupte διὸ γενομένης δὲ legebatur. — *Ibid.* *δεῖν προῦραν εἰσάγειν*. Verbum *εἰσάγειν* deesse in suo exemplari ait Vrsinus, ex ingenio a se adjectum; recte quidem: sane id ipsum verbum Bavaricus codex habet.

Versf. 4. *οὐδὲν δὲ πεποιηότας*. — „οὐδὲν scil. ἐχθρὸν *Verf.* 4. vel ἀπηνές.“ **REISK.**

Versf.

Verf. 6. *Verf. 6. βουλόμενοι στοιχεῖν τῇ τῆς συγκλήτου προθέσει.* — „In editione Plantini [nempe F. Vrsini, quæ Antwerpizæ in officina Plantiniana excusa est] est *βουλομένους τυχεῖν*, unde effici debebat *βουλόμενοι στοιχεῖν*. Nam quæ hic loci *σύγκλητος* vocatur, ea non est Romana, sed *Acarnanica concio*, penes quam summa rerum erat. Vide pag. 1270, 23.“ [XXIX. 9, 6.] REISKIUS. — Nempe *ἡ σύγκλητος* XXIX. 9, 6. est *conventus* Achæorum, in quem non solum *ἡ βουλῇ*, id est senatores, sed omnes cives conveniebant qui tricesimum ætatis annum compleverant: quem usum illius vocabuli tetigimus in adnot. XX. 12, 1. Parique ratione, ex Reiskii sententia, *ἡ σύγκλητος* idem valet ac *ἡ ἐκκλησία* Acarnanum verf. 1. & hoc dixerit Polybius, *Popillium adcommodare se voluisse voluntati concionis*; cujus nimirum longe plurimus numerus satis significaverat, nolle se præsidium Romanum. Et ea forte verissima est hujus loci sententia. Sed sive *Acarnanum concionem*, sive *Romanum senatum τὴν σύγκλητον* intelligas, perinde *βουλόμενοι*, non *βουλομένους*, legendum: possis enim intelligere, senatus Romani propositum voluntatemque fuisse, ut nihil per vim agerent legati cum illis populis, sed dissimulanter ac leniter eos tractarent. At, ut nunc quidem stat sententia, in Reiskii interpretatione adquiescimus. Commodissima vero ac pulcerrima Casauboni est emendatio *τυχεῖν* in *στοιχεῖν* mutantis, de cujus verbi usu consuli merentur quæ monuit Fabricius ad Sextum Empir. p. 255. & ipse Casaubonus noster ad Gregorii Nysseni Epistolas p. 140. ubi hanc suam adstruit emendationem: qui si *βουλόμενοι* etiam correxisset, fere nihil discessurus fuisset a codicum scriptura. Quod si enim cogitamus, quam facile quamque crebro ob soni vicinitatem confuderint librarii vocales *υ* & *οι*, tum si meminerimus, literas *υ* & *ε* ita inter se connecti solere ab eisdem librariis, ut *υε* & *ις* sæpe numero vix inter se discernas, intelligemus, quam proclivis fuerit *βουλομενοι στοιχειν* in *βουλομενους τυχειν* aberratio.

ratio. Casaubonus, *βουλομένους* tenens, vertit *a populis*, qui *senatus propositum sequi volebant*.

Ibid. ἀπ᾽ ἑραν. Mendose ἀπ᾽ ἑραν Bav.

CAPUT VI.

Cap. VI.

Verf. 1. Ἐδοξε τοῖς Ἑλλήσι &c. Vide notata ad cap. 5, 1. De vocab. Ἑλλήσι monuit REISKIUS, minus illud sibi h. l. placere. Si bene habet, (inquit) sunt Ἑλληνες hic dicti iidem cum *Achæis*. — Ac merito utique suspecta illa vox h. l. acutissimo viro fuit: nam, quos mox nominat, omnes *Achæi* sunt; & de solis *Achæis* loquens Polybius, numquam nomen Ἑλληνες usurpat. At nimirum ad plures Græciæ populos illa legatio missa erat: quocirca nil impedit, quo minus credamus, nunc isto vocabulo usum fuisse Polybium; sed, si id fecit scriptor, haud dubie post primam phrasin prætermisit Excerptor verba nonnulla, in quibus vel *Achæi* sigillatim nominabantur, vel saltem οἱ περὶ Λυκόρταν, *Lycortas* & *Polybius*: nam mox *Lycortas* primus verba faciens inducitur. Et omnino hæc deliberatio nonnisi privatim inter nonnullos *Achæorum* principes instituta est. (conf. Adn. ad verf. 9.) Itaque verba illa, quæ mox sequuntur, Παραλαβόντες οὖν relata esse a Polybio suspicamur ad verba οἱ περὶ Λυκόρταν, quæ cum pluribus aliis hic prætermisit compiler. Ceterum cum h. l. conf. c. 3, 6.

Verf. 1.

Verf. 2. Ἀρκεσίλαος, Ἀρίστων, Μεγαλοπολίται. *Verf. 2.* Cum in singulari numero Μεγαλοπολίτης scriberetur, ad nomen Ἀρκεσίλαος hæc monuit REISKIUS: „Hic deest nomen patriæ, quod huic quoque adjunctum fuisse credibile est, quia ceteris omnibus est hoc loco commemoratis. Fuit autem ille *Arcefilas Megalopolita*. vid. p. 1273. [XXIX. 10, 6.] Quare puto, pro Μεγαλοπολίτης in sing. legendum esse Μεγαλοπολίται in plurali.“ Eandem emendationem ad oram libri sui jam adnotaverat Gronov. — *Ibid.* Στράτιος. — „Sic etiam infra p. 1325. [XXXII. 7, 14.] sed paulo post [verf. 6.] Στράτων appellatur. Dubium ergo, utra

Verf. 2. utra lectio sit verior. Vtrumque nomen græcum est. Vide p. 1277. [nempe XXX. 2. ubi Στράτιος medicus Eumenis commemoratur.] REISKIUS.

Ibid. Ξένων Πατρεὺς. — Ad vulgatam olim lectionem Παταρεὺς hæc monuit GRONOVIVS in *Notis editis*: „Vertebatur *Patarensis*: qui cum esset manifestus typorum lapsus, edidi *Patarensis*; quamvis nec hoc satisfaciat. Nam quum omnes hi sint ex urbibus Achæorum, Xénonem transmarinum, ex Lycia, in republica Achaia tantum potuisse non videtur. Igitur certus scribo Πατρεὺς, *Patrensis*. Stephanus: Πάτραι, πόλις Ἀχαιῶν. ὁ πολίτης Πατρεὺς, quam Αρόην dictam idem alibi vult: & tam oppidi, quam istius Ἰθνικοῦ plurima apud Polybium mentio, etsi nonnumquam Πατραεῖς vocentur. Eadem turbæ occurrunt in Mnasea historico, qui nunc Πατρεὺς, modo Παταρεὺς in veterum libris nuncupatur.“ — Vide Adn. ad IV. 6, 9.

Ibid. Ἀπολλωνίδης Σικυνώνιος. Ἀπολλωνίδας dorica forma, recte XXIII. 8, 1. & 11, 6. & 12, 1. — *Ibid.* ἐβουλεύοντο. καὶ ἐβουλεύοντο Vrsinus.

Verf. 3. *Verf. 3.* Ὁ οὖν Λυκ. — „Forte Ὁ μὲν οὖν.“ REISKIUS. — Recte: nam opponitur Ὁ δ' Ἀπολλωνίδης *verf. 6.* *Ibid.* μήτε Περσῶν, μήτε Ῥωμαίοις. Sic tacite correxit Ernestus, monitus a Reiskio. Superiores cum Vrsino ediderant μήτε Περσῶν, μὴ Ῥωμαίοις ubi ad oram sui exempli Gronovius notavit, μὴ Περσῶν, μήτε Ῥωμαίων. — *Ibid.* συνεργεῖν μηδὲν ὁμοίως. Hæc verba conjungunt omnes: separata vero se malle significavit Gronovius in ora sui libri, sic distincta oratione, συνεργεῖν μηδὲν, ὁμοίως μὴ δ' ἀντιπράσσειν. Parum refert; sed magis placet ista Gronovii ratio: ac videri quidem poterat, sic requiri particulam δὲ post ὁμοίως, at alibi quoque post ὁμοίως eandem particulam, licet desiderari videatur, omittit Polybius, si bene meminimus. — *Ibid.* μηδετέροις correxit Casaub. Corrupte μὴ δευτέρους Vrsin.

Verf. 5. *Verf. 5.* διὰ τὸ πολλοῖς καὶ τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ῥωμαίων ἀντιπαραληπνέοντες &c. Postremum verbum leviter correxit

Verf. 5.

Casaub. cum ἀντοφθαλμ. absque augmento fuisset apud finum. Pro Ῥωμαίων forte Ῥωμαίους scribendum picatus erat REISKIUS, hac sententia: „quia Romani si essent oculos attollere adversus non multos modo, sed vtrissimos populos & reges. Græca est (inquit) dictio, oculos adversus aliquem attollere, aut relictis oculis in eum ueri, pro cum eo congredi in certamen. Possit quoque ἰ, διὰ τὸ πολλοὺς καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους, μάτην καὶ ἀβερῶς ἐαυτοῖς, Ῥωμαίοις ἀντοφθαλμηκέναι. Potest tamen vulgata servari, si sub ἀντοφθαλμηκέναι subaudiatur: αὐτὸν, Lycortam puta, aut ἐαυτοῦς, scil. Achæos.“ — Ibis nec vulgata scriptura, quam Casauboni verbis in verne latina expressimus, perspicua ullo modo est; nec Reiskemendatio satisfacit, quoniam, ut ex connexionemecedentibus satis adparet, ad illud τὸ δ' ἀντιπράττειν (titio hujus versus) non solum τοῖς Ῥωμαίοις intelligentm est, sed ἑκατέρωθεν, ἥτοι Ῥωμαίοις, ἢ Περσῶν. Et mino videtur nobis graviore vulnere laborare hic locus, us medicinam tentare absque meliorum codicum subsidio n ausimus.

Verf. 6. Στρατίως. Vide ad verf. 2. — Ibid. τοὺς δ' Verf. 6. ἐρκυβιστῶντας. Casaubonus: *verum si qui alcam periculossimam jaci vellent.* In eamdemque sententiam ERNEVS in Lexic. Polyb. „ὕπερκυβιστᾶν, periculossissime agere. mpe artificium τῶν κυβιστήρων periculossissimum. vid. noph. Sympof. II. 11. Inde ad indicandum magnum pelum traducta vocabula conjugata. cf. Xenoph. Mem. cr. I. 3, 9.“ — At nil opus erat istis ambagibus. Apud nophonteum Socratem, κυβιστᾶν εἰς μαχηράς est *præitem se dare in gladios.* Apud Polybium h. l. ad τοὺς ἐρκυβιστῶντας intelligendum (ex verf. 3. & ex ipsa vi optionis) εἰς τὸ συνεργεῖν Ῥωμαίοις, *qui ultra modum præites se dant ad faciendum cum Romanis, & ad opem eis endam.* Sunt iidem, quos cap. 3, 4. τοὺς προπίπτονες dixerat: & quod si ibi aliquid desideraretur ad conandam nostram emendationem, (προπίπτ. pro vulgato προσ.

Verf. 6. προσκίπτ.) extra dubitationem illa poneretur conferendo hoc loco. — *Ibid.* καὶ τοῦτο πράττοντας. — „καὶ τούτοις πράττοντας, & illis (Romanis puta) *studentes*, atque rem eorum facientes.“ REISKIUS. — Qui si de vi verbi ὑπερκυβιστῶντας, quam modo exposuimus, cogitasset, nihil hic mutatum voluisset. πράττοντας perperam habet Vrsin. pro πράττοντας. — *Ibid.* κωλύειν. — „Malim *κολούειν*.“ REISKIUS.

Verf. 7. *Versf. 7. τοῖς περὶ Νίκανδρον. conf. XXVII. 13, 14. & XXVIII. 4, 6. — Ibid. πρὶν ἢ λαβεῖν πῆραν τῆς τούτων ἐξουσίας. priusquam Romanorum potentiam esset expertus.* Nempe statim ab illo prælio equestri, quo victi sunt Romani, abducti Romam sunt Nicander ejusque socii. XXVIII. 4, 6. Quid ergo putamus facturos, postquam victoriam reportaverint?

Verf. 9. *Versf. 9. τὸν μὲν Ἀρχωνα πρὸς τὴν στρατηγίαν ἔδοξεν αὐτοῖς εὐθέως προπορεύεσθαι.* Ambigua est Casauboni interpretatio, quam tenere non debebamus *ut ad præturam gentis statim procederet Archon.* Sive προπορεύεσθαι teneamus, sive, ut suspicari aliquis possit, προσπορεύεσθαι, utrumque horum verborum (de quibus confer notata ad I. 69, 10. & ad II. 2, 10.) nil aliud denotat, nisi *ambire, petere magistratum.* Igitur *peteret vel ambiret* scribe, pro *procederet.* conf. cap. 7, 7. Non hic agitur de concilio, in quo creabatur prætor & magister equitum: ~~sed~~, quid pro republica faciendum sit, deliberant privatim inter se nonnulli civitatum Achaicarum principes. conf. ad verf. 1. — *Ibid. πρὸς τὴν ἱππαρχίαν.* Munus *magistri equitum* in repub. Achæorum erat dignitate proximum a prætura, & gradus ad præturam.

Cap. VII.

CAPUT VII.

Verf. 1. *Versf. 1. Τούτων δὲ νεωστὶ γεγυότων.* Potest hoc referri ad *deliberationem istam* nuper habitam, de qua cap. præced. dixit. Sed suspicamur, Polybium post ea verba, in quæ desinit caput præcedens, adjecisse nonnihil quod prætermis-

missum est ab Excerptore, nempe *delatos a populo Archoni*
Polybio esse magistratus eos, quos petierant. conf. vers. 3.
 : 6. — *Ibid. ποιήσασθαι τοὺς λόγους.* — „Necesse non
 est, ut Attalus ipse coram cum Achæis egerit; potest ali-
 uis λόγους ποιῆσθαι etiam per literas & legatos.“ REIS-
 IVS. — Ceterum cum hoc cap. confer XXVII. 15,
 seqq.

Vers. 2.

Vers. 3. Τοῦ δ' Ἀττάλου πέμψαντος. — „δὲ hic loci
 alet, ut sæpe, *ergo*: Attalus prius per literas & legatos
 circumstans fuerat atque tentaverat animos Archonis &
 amicorum ejus, qui erga se & fratrem Eumenem essent:
 uos cum propitios sibi intellexisset, aperte rem coepit
 gere, & legationem ad senatum populumque Achæorum
 misit, qui restitutionem honorum Eumeni ereptorum po-
 ularent.“ REISK. — *Ibid. εἰς τὴν πρώτην ἀγοράν.* —
Primam puta earum *concionum*, quas *Archon* (nisi potius
 le *Ἀρχων*, *Arcon*, est) habuit, novus prætor.“ REIS-
 IVS. — Apud Livium quidem *Arco* nomen hujus viri
 dicitur XLI. 24, 1. sed apud Polybium in *Ἀρχων* nil va-
 ant libri, nec opus est ut sollicitetur hæc scriptura. conf.
 rakenb. ad Liv. l. c. — *Ibid. διὰ τῆς Ἀττάλου χάρι-
 τος.* — „Forte διὰ τὰς Ἀττάλου χάριτας.“ REISKIVS.
 os quidem in vulgata adqueiescimus.

Vers. 4. ἐπὶ τίνος ὑπάρχει γνώμης. Ad *ὑπάρχη*, Vers. 4.
 ius vulgo edebatur, hæc monuerat REISKIVS: „In co-
 dice Vrsini fuit *ὑπάρχειν*. Forte legendum *ἐπὶ τίνος μέλ-
 λει ὑπάρχειν γνώμης*.“ — Immo vero, constanter indica-
 to modo utitur Polybius in hujusmodi connexionione: & ex
 ὑπάρχει, perperam adjecta (ut centis aliàs) litera ν, cor-
 ruptum ὑπάρχειν est.

Vers. 7. διὰ τὸ πλεῖθος ἱκανὸν χρημάτων εἰς τὴν ἀρχὴν Vers. 7.
δωδεκαμηκέναι. Casaubonus: *quia magnis impensis magi-*
stratus ipsi constabat. At *δωδεκαμηκέναι* perfectum & plus-
 minus perfectum indicat tempus: quare *constiterat* oportuit.
 videtur significare Polybius, non sine largitione præ-
 ram obtinuisse Archonem.

Polybii Histor. T. VII.

Rr

Vers.

- Vers. 8.** *Vers. 8.* προσέδραμεν πρὸς τὴν τῶν πολλῶν γνώμην. προσέδραμε scribe, deleta otiosa litera ν, quæ nimis sæpe (ut modo monuimus) in Eclogis præcipue Vrsinianis iniquo loco adlita verbis est. Casaubonus: *longam orationem habuit, multitudini præcipue gratam*; recte quoad sententiam, conf. vers. 14. Sed poterat pressius ad verbum dicere, *maxime collineavit ad multitudinis sententiam*, vel *maxime vero adsecutus est multitudinis sententiam, proxime ad ejus sententiam accessit*. Eodem modo id dictum est, quo illud XVII. 15, 2. μάλιστα προστρέχειν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, *proxime accedere ad veritatem*. — *Ibid.* ὅτι δὲ τὰς ἀπρεπῆς ἐρῶσιναι τιμὰς &c. Confer Valefii Adnot. ad XXVII. 15, 3.
- Vers. 9.** *Vers. 9.* Ῥοδίου. Mirum sane videri debet, quo pacto homines Rhodii judicum munere functi sint apud Achæos: nisi hoc dixit, origine fuisse Rhodios, sed in civitatem ab aliquo populo Achaico adoptatos.
- Vers. 12.** *Vers. 12.* τὴν πρὸς τὸν Εὐμένη γεγενημένην ἀλογίαν. Casaubonus: *quidquid priore contemptu in Eumenem peccatum esset*. Et inest quidem nonnumquam contemptus notio vocabulo ἀλογία, velut in illa dictione Herodotea, ἐν ἀλογίᾳ ποιῆσθαι τινα, quæ idem valet ac ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιῆσθαι. Sed nulla alia hoc loco vis ei nomini inesse videtur, quam quæ mox vers. 15. ubi τὴν γεγενημένην ἀλογίαν recte idem Casaub. interpretatus est *quæ temere peccata fuerant*. Est enim ἀλογία, temeritas, inconstantia & præcipitantia, tum actio inconsiderata & præter rationem admissa, temere & præcipitantly factum. III. 15, 9. IV. 35, 6. &c.
- Vers. 13.** *Vers. 13.* ἄλλως περ. Vtique ἄλλως τε malimus cum Reiskio. — *Ibid.* ἐπ' αὐτόν. Commodius utique foret εἰς αὐτόν, quod voluit idem Reiskius, quemadmodum mox sequitur εἰς τὸν ἀδελφόν.
- Vers. 14.** *Vers. 14.* τῷ κοινῷ τῶν Ἀχαιῶν. — „Ita legendum ex emendatione, quæ est ad oram libri msti: in contextu enim scriptum est τὸ κοινόν, male.“ VRSINVS.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

De Argumento hujus capituli omnino conferendus Livius XLIII. 19 seq.

Verf. 1. Γένθιον. Γήνθιον h.l. Bav. Sed aliás in Γένθ. *Verf. 1.* consentit. Apud Livium quidem *Gentius* scribi id nomen solet absque aspiratione, sed apud Polybium constanter Γένθιος per θ, sic & apud Appian. de Reb. Maced. Ecl. 16. & Illyr. c. 9. — *Ibid.* Πλευράτον τε τὸν Ἰλlyρίον. Sic & Livius: *Pleuratum Illyrium, exsulantem apud se.* Erat patri ipsius Genthii regis nomen Pleuratus; erat & Pleuratus filius Genthii; de quibus diximus in Adnot. ad II. 5, 6. Hic *Pleuratus* privatus fuit, forte tamen cognatus regis. Perperam Bav. πλευράν τοῦ τε τὸν Ἰλ. Mox mendose & Bav. & Vrsini codex παρ' αὐτῶν, pro παρ' αὐτῶ, quod correxit Vrsinus. — *Ibid.* καὶ τὸν Βεροιαῖον Ἀδαῖον. Sic bene Vrsinus, cum uterque mssus codex haberet καὶ τὸν βερολιοναδιᾶιον. Sed uterque mox *verf. 4.* in τὸν Ἀδαῖον consentit. Mire hoc nomen in *Aputeum* detortum est apud Livium. Acute, ut solet, REISKIVS: „Videtur, inquit, Livius in suo codice habuisse APPIΔAION, quia *Apuleum* habet.“ At *Aputeum*, non *Apuleum*, habent Liviani libri. Quam facile βερόλιον ex Βεροῖον vel Βεροιαῖον oriri potuerit, per se patet. De illo gentili nomine diximus ad XXVII. 8, 5. *Macedonem a Beroea* habet Livius.

Verf. 2. διασαφῶν τὰ πεπραγμένα &c. De istis Per- *Verf. 2.* sei rebus consule Livium XLIII. 4 seqq. — *Ibid.* Ἰλlyρίους. Ἰλlyρίους penacutè Bav. minus recte.

Verf. 3. τὸ Σκάρδον ὄρος. — „Livius: *transgressi* *Verf. 3.* *jugum Scordi montis.* Scardi legendum apud Livium, cum ex hoc Polybii loco, tum ex Ptolemæo, qui Σκάρδον habet.“ VRSINVS. — „Strabo p. 507. [lib. VII. p. 329. ed. Casaub.] Σκαίδον habet.“ REISKIVS. — Σκάρδον est quidem in contextu Vrsini, sed in Notis ex cod. ms. Σκάρδον citatur, & sic quoque Bav. Temerarium vero judicavimus, consentiente Strabone & Ptolemæo, discedere a librorum scriptura. — *Ibid.* διὰ τὸ δυσέργους &c. Cor-

- Verf. 3.** reximus δυσέρρους. δυσέρρους Vrsin. δυσέρρους ed. Casaub. & seqq. διὰ τὸ idem valet ac ἕνεκα vel χάριν τοῦ, nec mutandum quidquam. *Ibid.* τὰς εἰς τὴν Ἰλλυρίδα εἰσβολάς. — „Forte εἰς Ἰλλυρίδα καὶ Μακεδονίαν.“ GRONOV. — Sic nempe Livius: *ne transitus faciles Dardanis in Illyricum aut Macedoniam essent.*
- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἤλθον εἰς Σκόρδαν. εἰς Κόρδαν (non Κόρδαν per θ, ut per errorem expressum est in scholio nostro infra contextum) citat ex suo codice VRSINVS in Notis, cum in contextu ejus Κόρδας sit editum, sicut est in Bav. In Notis vero porro sic monet idem VRSINVS: Livius: *Scodram labore ingenti tandem pervenerunt.* Σκόρδαν videtur scribendum apud Polybium ex hac Livii versione & ex Plinii etiam auctoritate, qui [lib. III. 22, 26.] *Scodram oppidum* esse scribit *civium Romanorum in Liburnia.* — „Quam noster *Scordam* appellat, Strabo p. 484. [lib. VII. p. 315. ed. Casaub.] Σκόρδωνα, Livius *Scodram.*“ REISKIUS. — *Scodra* plus semel apud Livium, & alios: quod non impedit, quo minus & *Scorda* in usu esse poterit. Nil frequentius, transpositione liquidæ consonæ ρ cum muta, qualis est δ. Notum est hodiernum nomen *Scutari*; *Scadar* apud incolas usurpari fertur. Conf. Cellar. Orb. Antiq. II. 8. p. m. 621 sq. Confer Drakenb. ad Liv. XLIII. 20. & XLIV. 31.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* Οἱ μὲν οὖν. Sic constanter utitur Polybius in hujusmodi connexionione.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* Στύβερραν. *Stuberam* Livius vocat XLIII. 19, 1. & 20, 3.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* καὶ σὺν τούτῳ. σὺν rescripsimus pro ξὺν, quod habebant h. l. editi & mssti contra usum Polybii. τούτοις pro τούτῳ dant mssti, male. Nam diserte non nisi tres commemorantur: primus, *Adæus*; cum hoc *Glaucias*; tertius, *Illyrius*. Quare τούτῳ merito scripsit Vrsinus. *Ibid.* τὸν Γλαυκίαν. — „In principio hujus fragmenti numeratur inter legatos *Glaucus* quidam, quem non puto eundem esse cum *Glaucia*, qui modo nominatur.“ VRSINVS.

VRVS. — „Quod Fulvius Vrsinus hic assert de *Glaucos*,
memoriae is error est. Non hoc fragmento, sed superiori
[cap. 5, 1.] commemoratur *Glaucus*, non inter Persei lega-
tos; sed longe is alius est.“ — *Ibid.* καὶ τρίτον τὸν Ἰλ-
λυρίον. — „Addendum Πλεύρατον post vocem τρίτον.“
VRVINVS. — „τὸν Ἰλλυρίον. *Pleuratum* puta, quem
p. 1248. 3 sq. [hoc cap. vi. 1.] descriperat, ut opus non sit
Pleurati nomen hic iterari, quod opus esse putavit Vrsi-
nus.“ REISK.

Verf. 10. ὥσπερ οὐ κυρίως τοῦ Γενθίου διασσεσφηνό- Verf. 10.
τος. — „κυρίως, *dijerte*, vertit Livius.“ **VRVINVS.**

Verf. 11. ἐπ' Ἀγκύραν. Sic non modo in contextu Verf. 11.
habet Vrsinus, sed & in Notis rursus eodem modo repetit,
Livium citans, *Ancyram inde populatus Perseus*, XLIII.
20. nec de dissensu sui codicis quidquam monens. Sed
quum *Ancyram* urbem in illo terrarum tractu (inter Stu-
beram Macedoniæ urbem, & Penestras, gentem Illyricam)
nemo noverit; suspecta merito scriptura ista apud Livium
esse potest, præsertim cum non nisi uno e codice msto du-
cta sit. Sane si Ἀγκύραν h. l. Polybius nominasset, non
omissurus erat Stephanus Byzantinus, postquam de Gala-
tica Ancyra copiose dixit, una saltem verba adjicere, Ἔστι
δὲ καὶ ἄλλη Ἀγκύρα, πόλις Ἰλλυρίδος. At hujus quidem
apud omnes altissimum silentium. Nam quod Vrsini codex
Polybianus videri potest cum Liviano consensisse, quoniam
de dissensu nil monuit editor; jam nimis sæpe observavi-
mus, non adeo scrupulosum Vrsinum fuisse, ut omnes co-
dicis sui mendas, & ne graviore quidem ac notabiliores,
adnotandas semper censeret. Habet autem h. l. Bavaricus
codex, quo non melior aut emendatior Vrsini codex fuit,
non ἐπ' Ἀγκύραν, sed ἐπακκῶναν, id est ἐπ' ἀκκῶναν.
Quam eandem scripturam aut huic simillimam aliquam
non dubitamus fuisse Vrsini codici cum nostro commu-
nem: sed eam editor, Livio confidens, & ex ἐπ' Ἀγκύραν
corruptam putans, in hoc mutare nil cunctatus est. At
Accona quidem non magis utique, quam *Ancyra* in illis

Verf. II.

regionibus cuiquam scriptori memorata reperitur. Nos vero (memores, haud raro a librariis & diphthongum *ov*, & vocalem *ω*, cum litera *α*, ob figurarum similitudinem, permutari; de qua permutatione diximus in Adnbt. ad I. 75, 5. T. V. p. 324. & ad III. 49, 6. &c.) parum absumus, ut suspicemur, ἐπ' Οὔσκανα scripsisse Polybium. Quamquam enim Livius eam, quæ *Ancyra* apud eum vulgo nominatur, (sive ea urbs sit, sive, ut Dukerns conjecerat, regio) ab *Vscana* urbe distinctam facit, tamen eodem loco idem Livius docet, *Perseum hoc ipso tempore, a Stuberæ profectum, Vscanam & in Penestiarum regionem, cujus illa maxima urbs erat*, (Liv. XLIII. 18.) *duxisse exercitum*. Sed de hac quidem conjectura quidquid statuas, opportune hoc loco nobis occurrebat id, quod aliàs frustra quæseveramus. Scilicet *Vscana* (ut format Livius) aut, quod perinde est, *Vscanorum* plurali numero, a recto casu *Vscana*, (haud pauca enim urbium nomina in *a* exeuntia, quæ plurali numero & neutro genere a Græcis usurpantur, latini scriptores in singulari primæ declinationis frequentant;) *Vscanæ* igitur, aut *Vscanorum*, magnæ Illyriorum urbis, quæ, cum præsidio Romanorum teneretur, oppugnata hoc tempore a Perseo, & in deditionem ad extremum recepta est, (ut docet Livius XLIII. 18.) meminisse utique Polybium in hujus temporis historia *hoc Libro vicefimo octavo* debet. Quare, quum apud Stephanum Byzantinum vulgo legatur: Ὑσκανα, πόλις Ἰλλυρίδος, οὐδέτερος. Πολύβιος ἢ. Τὸ ἐνικὸν Ὑσκανεύς. id est, *Hyscana, urbs Illyridis, neutraliter. Polybius libro VIII. Gentile Hyscanensis*, (quod Fragmentum in Reliquiis ex Polybii lib. VIII. cap. 38, 5. retulimus;) intelligi debet, primum, urbem illam Ὑσκανα, quam ex Polybio Stephanus commemorat, de qua neuter duorum doctissimorum Stephani interpretum quidquam, quod adnotaret habuerat, eandem esse cum hac Livii *Vscana*; tum vero cum Drakenborchio ad Liv. XLIII. 18, 5 & 11. suspicari licet, Stephanum in depravatos Polybii codices incidisse, & pro Ὑσκανα & Ὑσκανεύς legen-

legendum fortasse Οὐσκανα & Οὐσκανέυς, quamquam Vers. 11.
hoc quidem urgere nolimus: denique vero etiam atque etiam
fit probabile, mendosum atque mutilum esse numerum
apud eundem Stephanum, ac pro Πολύβιος ἡ. scribendum
fuisse Πολύβιος κή. id est, *Polybius libro XXVIII.*

CAPUT IX.

Cap. IX.

Vers. 1. Κατὰ τὸν παρὸν τοῦτον &c. Conf. Liv. XLIII. Vers. 1.
13. eo ipso loco, ubi in lacero codice Liviano subito ab-
umpitur narratio, isto libro XLIII. comprehensa. — *Ibid.*
Verba πλείον οὐδὲν ὢν καὶ πρότερον delenda videntur. “
REISKIVS. Saltem haud incommoda fortasse abesse h. l.
poterat vocabulum πλείον, ex superioribus facile intelligen-
um.

Vers. 3. δι' οὗ ἐξῆν μόνου. Commode quidem sic Casau. Vers. 3.
onus. Sed qui consideraverit, quam immensum hæc dis-
sent a codicum scriptura, ei vix satisficiat istud doctissimi
interpretis commentum. Neque vero multo certiora REIS-
KIVS extricavit. — „In editione Plantini (ait) sic legi-
tur: περλιπὼν, Φάσκων ἐξηγμένον. Videtur ulcus sub-
fle. Si δι' οὗ e codicibus msstis est, non improbo: sed
videtur ex ingenio Casauboni profectum esse, quo lacuna
simulatur & incrustetur. Videtur auctor ad hanc fere
sententiam dedisse: περλιπὼν, Φάσκων ἐξηγνόντι δώσειν
ρήματα, οὐ διδούς, [voluit, putamus, οὐ διδούς δὲ] δι' ὧν ἐξῆν
ἵνον, εὐνοοῦντα ποιῆσαι. affirmans, si Gentius in expedi-
mentum exisset, (aut castra movisset) tum se daturum pecu-
nias, nullas autem dans, per quas tamen solas poterat &c.“ —

Vers. 4. ὥστε διαπορεῖν. — „Subaudi τινά.“ REIS- Vers. 4.
KIVS — Vide Adnot. ad I. 4, 1. Tom. V. p. 136 sq. —
id. δοκῶ μὲν, ὅτι δαυμονοβλάβαιαν. Intellige ex superio-
ris δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν τοιούτων, οἳ τινες &c. δοκῶ μὲν nil
ius erat ut sollicitaretur. Pro eo quod δαυμονοβλάβαιαν
Polybius dicit, Θεοβλάβαιαν usurpat Appianus, & Θεοῦ
ἀπτοντος, Θεοῦ παράγοντος αὐτόν. Eodem modo Hero-
tus & alii. — *Ibid.* παρίσιν. Sic Casaub. & seqq.

cum Bav. quod est α πάρειμι. Rectius Vrsinus παριᾶσιν (ni potius παριᾶσι) δὲ τὸ συνέχον, α παρίημι, praetermittunt vero id quod caput caussa est. — Ibid. ἐπιβουλαῖς. Perperam ἐπιβουλαῖς Bav.

Verf. 5. *Verf. 5.* οὐ λέγω μεγαλομερῶς, καθάπερ ἐξῆν αὐτῷ χρηργιῶν ἐνεκεν. non dicam magnifice, quemadmodum potuerat pro opum (vel facultatum) ratione.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἐξελεγχθῆναι· δοκῶ μηδένα &c. Sic recte edd. Mendose Bav. ἐξελεχθῆναι δῶς· μηδένα &c. — Ibid. τῶν νοῦν. μηδένα τὸν νοῦν Bav.

Verf. 7. *Verf. 7.* καλῶς ποιῶν. Commode hoc ex ingenio correxit Casaub. κακῶς ποιῶν Vrsin. cum mastis. Intelligendum autem καλῶς ποιῶν, non respectu sui, sed respectu Achæorum & aliorum Græcorum quorum bona fortuna id factum. — Ibid. τῆς αὐτῆς τύχης πείραν αὐτῷ λαβεῖν. Pro vocabulo τύχης, asteriscum posuit Casaubonus & seqq. Latine: in ejusdem pernicipi societatem &c. Adjiciendam vocem τύχης monuit Gronov. in Notis editis, provocans ad XXIX. 3, 10.

Verf. 8. *Verf. 8.* ὀλίγοι τελέως ἡλογήθησαν τῶν Ἑλλήνων. ὀλίγος ex suo cod. citat Vrsin. ὀλίγοι recte Bav. ut edidit Vrs. & seqq. In ἡλογήθησαν cum Bav. consentit cod. Vrsin. & sic edidit Casaub. & seqq. ἡύλογήθησαν Vrsinus edidit ex conjectura parum felici. Neutrum REISKIO placuit, qui ἡλέγχθησαν legendum contendit, quod interpretatus est, secreta & abditi animorum sensus aperiebantur, & in propatulum erumpebant, ut dissimulare & diffiteri amplius nequirent. Nempe hac notione paulo ante (verf. 6.) ἐξελεγχθῆναι dixerat Polybius, ad quem locum provocat Reiskius: at, quoniam id verbum modo præcessit, eo minus opus erat ut hic repeteretur. Vulgatam lectionem ἡλογήθησαν a Casaubono in versione utcumque incrustatam esse Reiskius ait: nempe is in fraudem inciderunt vertit, id est decepti sunt, decipi se passi sunt: haud sane absurde, immo rectissime, & ex Polybii usu, apud quem idem verbum VIII. 2, 4. eadem prorsus notione usurpatum legitur.

CAPVT

CAPUT X.

Cap. X.

Vers. I.

Vers. 1. Τοῦ Περσέως βουλομένου ἦξεν &c. Casaubonus, scabram videns initio hujus eclogæ orationem, & de ejus integritate dubitans, dubitationem suam interferto post Περσέως asterisco indicavit, quem asteriscum posteriores tenuere editores. Versionem latinam eam adjecit Casaubonus, quam nos ad verbum tenuimus. Reiskius ad hoc Fragmentum conferre jussit Livii libr. XLII. 55. multum quidem a vero aberrans. Etenim cum ex ipsa Eclogarum serie, tum ex mentione *Q. Marcii consulis*, cap. 11, 4 seqq. & ex locorum notatione, ubi castra habuerunt & quo pervenerunt Romani, (c. 11, 1-3.) satis adparet, pertinere huc Livii librum XLIV. cap. 2 seqq. Ad prima vero hujus eclogæ verba, est REISKII Adnotatio hujusmodi: „Delendus est asteriscus: (ait.) locus bene habet. βουλομένου idem est atque μέλλοντος, cum in eo esset ut irret in Thes. saliam. De usu hoc verbi βούλεσθαι, pro μέλλαν, egi ad Constantini Cerem. p. 173. c. 6. Ibi allatis addi potest locus Thucydidis V. 65. p. 356, 76. Sic θέλει ἐδίδαν, comesurus est, apud Dionem Chrysostom. p. 113, 39 & 216, 24. θέλει ἀναβῆναι, pro ἀναβήσεται apud Herodot. p. 45, 40. βουλομένους φρονῆσαι, pro φρονήσοντας apud Liban. T. II. p. 545. penult.“ — At illum verbi βούλεσθαι usum apud Polybium quidem nusquam observare meminimus.

Ibid. εἰς τὴν Θερραλίαν. Articulum, qui aberat vulgo, adjecimus ex Bav. — *Ibid.* καὶ λήψασθαι τὰ ὅλα κρίσιν. „Forte τοῖς ὅλοις. Aliàs labat constructio.“ REISKIUS. — At non de homine dici solet, λαμβάνει κρίσιν τοῖς ὅλοις, verum de re quæ prælio cernitur, & de ipso prælio ut III. 118, 1. εἰλήφει τὰ ὅλα κρίσιν, & sæpius aliàs. Sic rursus σύντομον ἔλαβε κρίσιν ἢ ναυμαχίᾳ XVI. 4, 8. & eadem ratione eod. cap. vers. 3. ἄκριτα μένειν τὰ ὅλα. Quare hoc loco utique præcedere aliud verbum, præter βουλομένου, debuisse videtur; velut προσπεσόντος τοῖς Ἀχαιοῖς, sicut vers. 8. *quum fama accidisset Achais, quum eis nunti-*

- Verf. 1.** *tum esset*, aut in eam sententiam aliud: nisi ita concipere structuram verborum volueris, καὶ (βουλομένου τοῦ Παρσίως) λήψεσθαι τὰ ὅλα κρίσιν, ἔδ' quum vellet Persens, ut tantum summa praelio cerneretur. Sed omnino turbata oratio videtur; quod in ipso Eclogarum initio sæpe, non modo librariorum culpa, sed nonnumquam etiam Compilatoris imperitia, cum præcedentem Polybii narrationem in brevem summam contrahere vellet, factum est. Casaubonus structuram verborum talem cogitasse videtur: Τοῦ Παρσίως λεγομένου ἤξειν &c. καὶ (λεγομένου, vel προσπεσόντος) λήψεσθαι τὰ ὅλα &c. Mendose τὰ ὅπλα Bavar. pro τὰ ὅλα.
- Verf. 2.** Εἰσήνεγκαν. Εἰσήνεγκαν Bav. male. — **Verf. 3.** τὸν ὑπατον. Q. Marcium Philippum, consulem hoc anno cf. c. 11, 4. — **Verf. 4.** διασαφήςοντας. διασαφήςοντες Bav. male.
- Verf. 5.** **Verf. 5.** δι' ὧν ἂν ἐμπαρεύεται. Notum quidem hoc verbum ex illo Sophocleo jambo, "Ὅς τις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπαρεύεται &c. apud Plutarch. in Pompej. p. 661. Sed hoc loco utique non satis commode positum videtur.
- Verf. 7.** **Verf. 7.** Τηλόκριτον. — „Nomen non suspectum quidem; non enim sunt suspecta omnia nobis, quæ ignoramus. Rationem tamen etymologicam hujus nominis fateamur nos ignorare, & mirari compositionem. Quid enim voci τηλοῦ, longe, cum κριτος commune?“ REISKIUS. — *Ibid.* τὸ δόγμα τὸ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως &c. Vide cap. 7, 14.
- Verf. 8.** **Verf. 8.** Ἀνακλητήρια. conf. XVIII. 38, 3.
- Verf. 9.** **Verf. 9.** ἐπιστημηνεσθαι correxit Casaub. ἐπιστημηνεσθαι Vrsin. cum mssis. — *Ibid.* τὰ προὔπάρχοντα τῷ ἔθνει φιλένθρακα. Sic recte edd: sive id sit ex Vrsini conject. sive ex msto codice. Vide IV. 26, 8. XII. 12, 5. XXVIII. 1, 7 sq. In Bav. h.l. lacuna est, hac modo, προὔπάρχοντα τῷ ἔθνει· φιλε τὴν βασιλείαν, spatio nonnullo vacuo relicto. — *Ibid.* πρὸς τὴν βασιλείαν. — „Subaudi ταύτην, Aegypti puta.“ REISKIUS. — ἡ τοῦ Πτολεμαίου βασι-

βασιλεία, *reges Aegypti, Ptolemæorum familia, aula Aegyptiaca*. V. 61, 4. XXIII. 9, 7. — *Ibid.* Ἀλεξάνδρον. Sic edd. cum msstis. Sed Ἀλεξάνδρον penacute scribendum REISKIUS monet, contracte pro Ἀλεξάνδρον, ut Περσίδης pro Περσίδης vel Περσίδους. De eodem homine conf. c. 16, 3. — *Ibid.* Πασίδαν. Πασιάδαν c. 16, 3.

~~Verf. 9.~~
Verf. 9.

CAPUT XI.

Cap. IX.

Verf. 1. τῆς δὲ Περσέως βασιλείας &c. Vide Liv. XLII. 2. — *Verf. 1.* *Ibid.* Ἀζόρλου. *Inter Azorum* editur apud Livium. Pariter apud Strab. VII. p. 327. Sed Ἀζώριον, quatuor syllabis habet Ptolemæus, ut libri Polybiani: in secunda vero syllaba non o breve, sed ω habent & Ptolemæus & Strabo, quod rectius videtur. Eodem modo Stephanus Byzant. quem vide, & corrige apud Polybium nostrum Ἀζώρλου. Nec vero opus est, quod Vrsinus voluit, ut ex eodem Steph. & Livio Ἀζώρου tribus syllabis hic scribendum statuamus.

Verf. 2. τὴν μὲν ἔντευξιν ὑπερέδαντο διὰ τοὺς παριστῶ- *Verf. 2.*
τας καιρούς. *Caſaubonus: convenire illos, propter circum-*
ſtantia pericula, in praesentia omiſit. At hoc ſi dixit Poly-
bius, illudere voluiſſe Romanis videri poterat: quod non
credo eum voluiſſe. Sane non intelligenda iſta verba, ac
ſi, quoniam imminere pericula Romanis vidiffet, ideo cum
ſtatus eſſet auxilia ab Achæis decreta eis offerre. τοὺς πα-
ριſτῶτας καιρούς dicit *tempora periculorum* utique ac labo-
rum plena, quibus nempe ita occupatus Conſul erat, ut
videret Polybius, nunc ei non eſſe otium legatos Achæo-
rum audiendi, & cum eis deliberandi, quando & quo loco
copias ſuas cum Romanorum copiis conjungere deberent.
cf. cap. præc. verf. 3. & mox hoc cap. verf. 3 ſq. Præci-
pue vero etiam refutare legati debebant ſuſpiciones & ca-
lumnias, in Achæos collatas: (cap. 10, 1.) quod ut cum
ſpe ſucceſſus facere poſſent, commodum tempus erat ca-
ptandum, quo ſatis otii eſſet conſuli ad eos audiendos. —

Ibid. τῶν δὲ κατὰ τὴν εἰς Μακεδονίαν κινδύναν.

Do

De istius itineris periculis, quæ cum ab hoste objiciebantur, tum a viarum difficultatibus, confer Liv. ibid. cap. 3 sqq. Pro τὴν εἰς Μασσέδ. perperam τῶν εἰς Μακ. habet Bavar.

Verf. 3. *Verf. 3. ἐπὶ τοὺς κατ' Ἡράκλειον τόπους.* Livius XLIV. 3. extr. (ex Io. Frid. Gronovii emendatione) *degressi in campos, inter Heracleum & Libethrum posuerunt castra.* Vide quæ de Heracleo ibi monuit idem Gronovius, & confer infra cap. 12. hujus libri. Adde Drakenborch. ad Liv. XLIV. 2, 12. *Heraclea*, de qua XX. 9. agebatur, Phthiotidis est, prope Thermopylas: *Heracleum*, Macedoniæ, haud ita procul a Dio. — *Ibid. τοῦ στρατηγοῦ δοκοῦντος ἡνύθαι τὸ μέγιστον τῶν προκειμένων.* Rectius fuerit ἡνύθαι, quam ἡνύθαι. De verbo προκειμένων provocavit Gronov. ad XXX. 12, 2. & certissima est emendatio. Eademque haud dubie etiam Casaubonus in animo habuerat: sed parum commode ille vertit, *partem jam maximam susceptæ expeditionis confecisse*, quæ servata nollemus. Scribe: *partem jam maximam destinatorum confecisse.* Destinaverat consul, ex Theffalia in Macedoniam transducere exercitum. Liv. XLIV. 2. Hujus consilii nunc maxima pars perfecta erat, quia jam in fines Macedoniæ pervenerat, superatis periculosi itineris laboribus. Nunc ergo demum commodum tempus nacti sunt legati Achæorum, ad mandata sua consuli exponenda.

Verf. 5. *Verf. 5. μεγαλωσί. μεγάλως τὶ Bav. — Ibid. κακοπαθείας αὐτούς. αὐτοῦ idem Bav. — Ibid. παραλύοντος. παραλύον idem.*

Verf. 7. *Verf. 7. Ἀπκιον τὸν Κόντωνα.* Rem hanc, ut per se minutam, silentio præteriit Livius: sed eundem *Appium Claudium Centhonem* sub finem anni superioris ab Hostilio in Illyricum cum quatuor millibus peditum missum commemoravit XLIII. 9sq.

Verf. 8. *Verf. 8. ἀπραγεῖν.* Polybianum verbum. Corrupte ἀπαγαγεῖν Bav.

Verf.

Verf. 10. ὁ Κέντων e *versf.* 7. correxit Vrsin. Corrupte ὁκ ὄντων mssti. — *Ibid.* Verbum καταφροντίζειν, pro Polybii more, verba composita amantis, idem valet quod implex φροντίζειν *versf.* 7. Inusitatum quidem aliàs verbum, nisi apud Aristoph. in Nub. vs. 855. ubi tamen peculiari iotatione accipiunt interpretes. — *Ibid.* ταῦτ' ἀφροντιστεῖν. Sic scribendum Gronovius in Notis editis movit: idque etiam Casaubonus in *versf.* expresserat negligere, & in græco pro ταῦτα φροντίζειν, quod ex msstis lederat Vrsinus, sic posuit ταῦτα *. φροντίζειν. — *Ibid.* μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης *, φανερώς ἀντιλέγειν. Vrsinus sic ediderat, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης χρείας φανερώς ἀντιλέγειν, idque tenuere posteriores. Monuit autem idem VRSINVS in Notis: „Vox χρείας deest in exemplari, ad sensum alioqui necessaria.“ — REISKIUS ad prius membrum orationis sic commentatus est: „Forte κατὰ δύναμιν φροντίζειν ἰδίᾳ, ἐντεύλατο, ταῦτα ἐκφαντίζειν οὐδαμῶς ἔκρινεν. Quæ Marcius ipsi injunxerat, secreta, quantum ejus fieri posset, procul arbitris ἔξ σοκίς curare atque emoliri, illa prae se ferre atque prodere, nullo modo indicabat.“ Tum ad posterius membrum sic idem REISKIUS: „Forte χρείας φανερώς. nulla causa vel causatione, excusatione, perspicua, manifesta. Rarus hic usus vocabuli χρεῖα pro voc. πρόφασις.“ — *Ibid.* τελέως. Corrupte τελέσων Bav.

Verf. 11. τῇ τῆς συγκλήτου δόγματι &c. Conf. Adn. ad *Verf.* 11. 3, 3.

Verf. 13. κατεκράτησε τοῦ τὴν ἀναφορὰν &c. *Perv.* *Verf.* 13. it, obtinuit, ut ea res ad consulem rejiceretur. Reiskius τὸ malle se ait; nempe ut τὸ τὴν ἀναφορὰν γενέσθαι vicem nominativi expleat. — *Ibid.* ὑπὲρ ἑκατὸν ἑκοσι τάλαντα. τοῖς γε μὴν &c. Sic Casaub. & seqq. & deinde μεγάλας ἰσορμαῖς ἔδωκεν, commodissime quidem; sed invitis msstis. Vrsinus sic ediderat: ὑπὲρ ρ' ἑκοσι τάλαντα. μεγάλας, τοῖς γε μὴν βουλομένοις &c. & deinde ἀφορμαῖς ἔδωκεν. neque ex codice suo dissentientem scripturam notavit, neque

Vers. 12. mendosæ istius scripturæ ullam tentavit medicinam. Casaubonus, intelligens ferri non posse Vrsinianam lectionem, vocabulum *μεγάλας* iniquo loco positum existimavit, & post τὸν Ἀππίον ad ἀφορμὰς rejecit. At Bavaricus noster codex perspicue sic habet: οὐσης ὑπάρ ρ. εἰκοσι τέλειτα μεγάλα· τοῖς γε μὴν βουλευομ. & reliqua, deinde vero cum Vrsini cod. *μεγάλας* ad ἀφορμὰς ignorat: dicitque adeo, *superasse impensarum summam CCCXX. talents magna*. A qua scriptura temere discendi non debuit: & eo magis notanda ea erit, quoniam contendere viri docti, qui de Pecunia veterum commentati sunt, solent, nusquam apud *Græcos* scriptores *talentorum magnorum* mentionem reperiri.

Vers. 14. *Vers. 14. οτι διακόψαι.* Sic perspicue, & recte, si quid videmus, Bav. Mendose ὅτι διακόψας Vrsinus. Quod cum in ἄτς διακόψας mutasset Casaubonus, non improbavit illud quidem Reiskius, sed acute conjecit, ὅτι διακόψαι edere debuisse Vrsinum, eamque veram esse scripturam: monuitque insuper, quod crebro jam a nobis observatum est, sæpe in Vrsini libro ε cum jota fuisse permutatum.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Vers. 1. *Vers. 1. τὸ Ἡράκλειον ἦλω &c.* Rem narrat Livius XLIV. 9. De *Heracleo* urbe vide supra ad cap. 11, 3.

Vers. 3. *Vers. 3. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ.* Sic recte Suidas, quod temere Valefius in καὶ οἱ μὲν τῆς πρώτης mutavit.

Cap. XIII.

CAPVT XIII.

Vers. 1. *Vers. 1. Κυδωνιάται.* *Cydoniatarum* foedum facinus in Apolloniatas superiori anno commissum attingitur lib. XXVII. c. 16. Forte *Gortynii* ea occasione, Apolloniatas ulturi, bellum *Cydoniatis* intulere. — *Ibid. καὶ τῷ πρώτῳ* ἔτα. Vide ad III. 114, 6. Pro *Γορτυνίους*, mendose γὰρ τηνίους habet Bav.

Vers.

Vers. 3. τὰς τε κλῆς. Particulam τε, cum abesset vulgo, adoptavimus ex Bav. — *Ibid.* ἐνεχείρισαν correxit asaub. ἐνεχέρισαν Vrf. cum msstis.

Vers. 3.

CAPUT XIV.

Cap. XIV.

Vers. 1. τὰ τῆς ἀντιπολιτείας. De *diversibus partibus* *republicae Rhodiorum* conf. lib. XXVII. c. 6 & c. 11.

Vers. 1.

Vers. 2. Προπεσόντος. Perperam προπεσόντος Bav. — *Ibid.* τοῦ τῆς συγλήτου δόγματος &c. Idem illud senatusconsultum dicit, quod modo in rebus Achæorum commemoratum est, cap. 11, 11. Factum est illud senatusconsultum initio hujus anni, ut docet Liv. XLIII. 17. — *Ibid.* οἷς αὐτῆς δόγμασιν. τοῖς αὐτοῖς Bav. — *Ibid.* τὴν τ. σ. πρόνοιαν. τῇ & προνοίᾳ mendose idem.

Vers. 2.

Vers. 3. οἱ περὶ Φιλόφρονα καὶ Θεάτητον. Hi, Romanorum amici, jam commemorati sunt XXVII. 2 & 11. — *Ibid.* πρὸς Γάϊον τὸν ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ. C. Marcium Figurum, prætorem, hunc fuisse, docet Livius XLIII. 13 & 7. XLIV. 1 seq.

Vers. 3.

Vers. 4. ὡς τινες. Missum iri nonnullos ex Romanis magistratibus hoc anno, quo Persicum ardebat bellum, in Græciæ regiones, vix ulli dubitationi potuerat esse obnoxium: sed *quinam illi essent*, non statim notum fuerat: vero tempore, quo hæc legatio decernebatur, jam cognoverant Rhodii, *quinam* essent hoc anno exercitibus Romanorum in Græciæ regionibus præfecti. Quare suspicamur, ὅς τινες scripserit Polybium.

Vers. 4.

Vers. 5. Κρατηθείσης δὲ τῆς ὑποθέσεως. Sic & Vrsini *index* & Bavaricus. Monuit autem in Notis *VRSINVS*: „Opinor legendum esse *κρατηθείσης*. Nihil tamen mutavimus, quia antiqua lectio ferri aliquo modo potest.“ — At non paruerunt voluntati Vrsini operæ Plantinianæ, aut qui typographeo erat præfectus: nam *κρατηθείσης* in contextu positum est, quod tenuit Casaubonus ceterique editores. Haud cunctanter nos quidem optimam librorum scripturam restituiamus. *πρωτῆν* est *comprobare*, cum *plausu accipere*:

Vers. 5.

quam

Verf. 5. quam in partem plura exempla protulit Hehr. Stephanus in hoc verbo, quibus addi poterat Plutarch. in Cæf. p. 722. Et plane contrarium dicit *κρατηδείας τῆς υποθέσεως*; id est enim, *visita fuit, succubuit* hæc sententia; cum *προηδείας* denotet, *vicisse* eam & cum *πλαῖσι* acceptam esse probatamque. Oportebat *κρατούσης*, vel *κρατησάσης*.

Ibid. ἀρχομένης θαρείας. Media itaque ætate aut post mediam ætatem Romam advenit illa legatio. *θαρείας* recte Casaub. cum Bav. *θερίας* Vrsin. — *Ibid. Ἡγησίλοχος*. Vide ad XXVII. 3, 3. & conf. XXVIII. 2, 1. Quoniam vero mox *Ἀγασίλοχον* consentientibus msstis edidimus, intelligimus, hoc etiam loco eandem formam, quam & indicabant vestigia scripturæ codicis Bavarici, fuisse tenendam. Itaque *Ἀγασίλοχος* scriptum velimus. — *Ibid. Νικαγόρας, Νίκανδρος*. Sic perspicue Bavar. recte, quemadmodum ex utroque codice editum erat cap. 2, 1. Et sane, cum tres nominet legatos, ad solum consulum missos, consentaneum erat ut tres etiam nominaret Romam missos ad senatum. Perperam h. l. *Νικαγόρας Νικάνδρου* Vrsinus, quod tenuere ceteri editores.

Verf. 6. *Verf. 6. Ἀγέπολις*. — „Hic modo *Ἀγέπολις*, modo *Ἀγασίπολις* a Polybio vocatur: quemadmodum *Ἀγασίλοχον* nominat, quem supra *Ἡγησίλοχον* appellavit.“ *VERSINVS*. — Quod in Doricis istis formis, ab A incipientibus, primam vocalem aspiratione notavit Vrsinus, non modo contra analogiam fecit, verum etiam contra librorum msstorum (Bavarici certe codicis) fidem. Iam memorantur quidem apud Polybium *Ἀγασίπολις* Dymæus, V. 17, 4. & *Ἀγασίπολις*, υἱὸς Ἀγασινόλιδος, rex Spartanorum, IV. 35, 10 & XXIV. 11, 1. Sed hunc Rhodium hominem, de quo nunc agitur, nusquam codices mssti, nec hoc capite, nec lib. XXIX. 4, 2. neque *Ἀγασίπολιν*, neque *Ἀγασίπολιν*, sed constanter *Ἀγέπολιν* vocant; quod quidem hoc cap. in *Ἀγέπολιν* corrumpit Bav. sed lib. XXIX. 4, 2. in *Ἀγέπολις* cum codice Vrsini consentit. Quare revocavimus codicum scripturam, a qua temere utroque loco

loco Vrsinus & cum eo posteriores editores discesserant; quamquam præcise negare nolumus, utraque fortasse forma idem nomen in usu fuisse.

Versf. 8. Ἀγροίλοχον. Vide supra ad versf. 5. — *Ibid.* Versf. 8. περι σιτικῆς ἐξαγωγῆς καὶ περσιτικῆς ἐξαγ. Bav. forte & codex Vrsini, sed correctæ menda ex cap. 2, versf. 2 & 5.

Versf. 9. Τὰ μὲν οὖν ὑπὸ τεύτων βηθέντα. — „Ita Versf. 9. emendatum est ad oram libri, cum in contextu corrupte legatur hic locus.“ VRSINVS. — Ex Bav. nullum diffensum ab eo, quod est ab Vrsino editum, adnotavimus De re confer omnino cap. 2. & ibi adnotata ad versf. 5. — *Ibid.* ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς. Vide cap. 2, 9.

Versf. 10. διότι πολλὰκις. Casauboni ingenio hoc debetur. διὸ πολλὰκις dabat Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* τῶν πρεσβυτέρων. Sic Vrsini codex & Bavaricus, quod nihil opus erat sollicitare. VRSINVS vero in Notis ait: „Placere-
ret πρεσβυτέρων magis.“ — Eaque conjectura, nescimus jubente ne Vrsino, aut præpropere obsequi voluntati ejus voiente præside typographeï Plantiniani, in contextum Vrsini recepta est, & a posterioribus editoribus servata.

Versf. 11. τὰς κατ' ἀλλήλων πράξεις. Sic edd. nec aliud notatur e msstis. — „Perinde est (sic ad h. l. REISKIUS scribit) κατὰλλήλων, an κατὰλλήλους legatur; modo una voce. Multum inter se differunt κατ' ἀλλήλων πράξεις, & αἱ κατὰλλήλων. Si una voce legitur, significat res gestas quorumque, sive privatorum hominum, sive populorum, inter se ætate aut communione rerum respondentium. Divisis autem vocabulis, res gestas aliquorum inter se contrarias.“ — Nobis, verum ut fatemur, & κατ' ἀλλήλων divisus vocibus, & κατὰλλήλων junctis, pariter suspectum est: & putamus, τὰς κατὰλλήλους πράξεις scripsisse Polybium, quemadmodum III. 32, 5. τὰς κατὰλλήλους τῶν πράξεων dixit. Sæpissime in terminationibus præsertim vocum peccarunt librarii, ex compendiorum scripturæ ambiguitate, aut quoniam in exemplari prorsus omissa nonnumquam terminatio fuerat. Poterat & Polybii Histor. T. VII. Ss eadem

Verf. 11. eadem notione dicere τὰς κατάλληλα γενομένας πράξεις, sicut V. 31, 5. Eadem rursus notione XIV. 12, 1. τὰς παραλλήλους πράξεις dixit.

Cap. XV.

C A P V T XV.

Verf. 1. *Verf. 1.* πρὸς Ἡράκλειον. Vide ad cap. 11, 3.

Verf. 2. *Verf. 2.* οὐχ εἶδον αὐτὸς ἔφη. — „Ratio & sententia postulabat οὐκ ἔφη, non ipse modo negabat ad calumnias attendere. Sed vulgata idem dicit, & in hac formula οὐκ omittunt. vid. p. 1292, 5. 1383, 27. 1398, antepen. 1410, 16 & 31. 1419, 24. 1427, 5. [ed. Gronov.] Miri homines græci: omittunt negationem, ubi ea opus est; & accumulunt, ubi nil opus est & sententiæ nocet.“ REISKIVS. — *Ibid.* τῶν εἰς Φιλανθρωπίαν ἡκόντων. Possis ἀνηκόντων suspicari: sed ferri debet vulgata. conf. XII. 15, 9. *Ibid.* ἐπεμέτρησεν. ἐπεμέτρισεν Bav.

Verf. 3. *Verf. 3.* πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ῥοδίων. Ad vulgatam scripturam Ῥωμαίων perspicite REISKIVS notavit: „Imò vero τῶν Ῥοδίων. *Scriptis iisdem verbis etiā ad fenatam populūque Rhodiorum.* vide p. 1257, 25. [infr. verf. 11.] ubi ἀποκρίσεις sunt literæ consulis & prætoris ad Rhodios datæ.“

Verf. 4. *Verf. 4.* περιῶνται διαλύειν. διάλυσιν Bav. & Vrsini codex, permutatis (ut subinde aliās) literis σ & ς. — *Ibid.* τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον. — „Forte τὸν ἐνεστῶτα τοῖς βασιλεῦσι πόλεμον. Non enim de bello, quod *Romanis cum Perseo* intercedebat, hic agi, sed de bello quod *inter Antiochum & Ptolemaum* Aegyptium coalescebat, patet cum e proxime sequentibus, tum e fine hujus fragmenti. Videtur tamen Fragmentum 86. pugnare pro amica compositione belli Macedonici. Est certe res ambigua: & haud scio an præstat de utroque bello h. l. accipere.“ REISKIVS. — Immo de compositione belli Persici nullo modo: tantum enim aberat, ut vel opus haberent Romani vel voluntatem, hortandi Rhodios ut bellum Romanorum cum Perseo amice componere studerent; ut potius, quum
ultra

ultra Rhodii in senatu Romano de componendo illo bello verba fecissent, (quemadmodum ex Liv. XLIV. 14. videmus supra ad cap. 2, 5.) summa cum indignatione ea oratio a Patribus audita sit, ut ait Livius ibidem. At nimirum, dissimulasse eos nonnihil indignationem, cum ex Polybio, tum ex ipso Livio intelligitur. Id ipsum vero est, quo refertur *responsum Q. Marcii consulis*: nempe is *intrari se* significat, cum de compositione Persici belli cogitarint, quidni potius bellum inter Antiochum & Ptolemaeum, quae res propius ad ipsos pertineret, componere dissolvereque conarentur.

Vers. 4.

Vers. 5. βραχὺς ἔφεδρος. Correxerit Vrsinus, in cuius codice βραχὺς ἔφεδρος. erat. In Bav. primum βραχὺς fuerat, tum inserta post β littera ρ. — Vers. 6. ἦδη γὰρ τότε. Vide ad vers. 4. notata, & conf. cap. 1, 1. — Ibid. mendose συνεχῶσθαι Bav. pro συνεχῶσαι. conf. IV. 10, 2. XV. 2, 4.

Vers. 5. 6.

Vers. 7. τῶν Ῥωμαίων στρατοπέδων ἐν Μακεδονίᾳ παραβεληκόντων. Si genuina haec est Polybii scriptura, valebit ἐν Μακεδονίᾳ idem ac εἰς Μακεδονίαν. Sic certe XXI. 8, 14. ait, παραβεληκὼς εἰς χώραν εὐδαίμονα, cum in regionem opulentam devenisset. & XVI. 37, 7. ἅμα τῷ παραβᾶλιν εἰς τοὺς τόπους, quod aliàs etiam ἐπιβᾶλιν dicit. Nisi forte παραβεληκ. idem sic ac παρεμβεληκ. aut ex eo per errorem ortum, hac notione, quum legiones Romanae jam in Macedonia consedissent, vel castra metati essent. conf. V. 69, 2. Sed & ipsum verbum παρεμβᾶλιν eadem hac notione cum εἰς & accusativo casu construitur V. 14, 9. & XXIX. 7, 8. ubi de eadem re eisdem praene verbis agitur, παρεμβεληκόντων τῶν ἡμετέρων στρατοπέδων εἰς Μακεδονίαν. Quare prope absim, ut putemus, hic pariter εἰς Μακεδονίαν scriptum reliquisse Polybium. Pro Ῥωμαίων Bav. in. contextu Ῥωμαίων habet; sed altera lectio eadem manu notata in ora.

Vers. 7.

Vers. 8. προνύξας, pungens, fodiens, vellicans, stimulans: prohum & aptum huic loco verbum, quod veremur

Vers. 8.

Vers. 8. ne immerito damnaverit Vrsinus, in cujus contextu *παροξύνας* est, quod tenuere posteriores editores. In Notis autem verba hujus loci sic repetiit idem VRSINVS: „*ἐβούλετο τοὺς Ῥόδιους παροξύνας.*“ [*παροξύνας*, putamus, voluerat scribere.] Tum sic pergit: „Ita videtur legendum: corrupte enim est in exemplari *προξύνας*, pro quo *παροξύνας* libentius legerem.“ — Non aspernaremur quidem *παροξύνας*, si darent libri; nam & verbum hoc, *παροξύνειν*, agnoscunt vulgo lexica, nullo tamen citato auctore. Sed & in *προξύνειν* sane nihil inesse visum est, quod adversaretur analogiæ. — *Ibid.* ὡς ἂν correxit Vrsinus.

Vers. 10. *Vers. 10.* πάντων τυγχόντες τῶν Φιλανθρωπῶν. Φιλανθρωπῶν scribe; ut cap. 14, 9. & X. 39, 3. XII. 5, 3. &c. ἡ Φιλανθρωπία quidem in singulari numero usurpatur mox vers. 12 sq. sed in plurali τὰ Φιλάνθρωπα dicunt Græci; &, mendosum h.l. esse vulgatam; satis indicabat adjectum vocabulum πάντων. conf. notata ad XV. 19, 5.

Vers. 11. *Vers. 11.* εὐ μὴ πάντες ὁσαύτως. Casaubono hoc debetur. Inverso ordine Vrsinus cum mssis, πάντες εὐ μὴ ὁσαύτως: quod ferri fortasse ita potuerat, ut πάντες cum οἱ Ῥόδιοι conjungeretur.

Vers. 12. *Vers. 12.* διὰ τῶν ἀποκρίσεων. Sic recte emendavit Vrsinus, cum τῶν κρίσεων darent mss. De re confer Reiskium ad vers. 3. — *Ibid.* ἐκατέρων recte idem Vrsinus. εὐνοίας ἐκατέρως mss.

Vers. 13. *Vers. 13.* Ὅτι δὲ καὶ τὸν Ἀγέπαιον. Priora duo verba debentur Casaubono, & ea postulabat nexus & consuetudo orationis. ὥστε καὶ τὸν Ἀγασίπολιν Vrsin. cum mssis. Pro Ἀγασίπολιν, scripsimus Ἀγέπολιν, in quam scripturam alijs consentiunt libri. Vide not. ad cap. 14, 6. — *Ibid.* παραφθόγγου effutire interpretatus est Casaub. & in eandem sententiam Ernestus; temere dicere, præeunte H. Stephano & Budæo. videbatur, esse obiter dicere; quemadmodum exposuit Reiskius apud Isæum, in Indice græcitatibus p. 579. — *Ibid.* πρὸς τινὰς τῶν

των Φιλων. Articulum τῶν, qui aberat ab ed. Vrsin. & msstis, adjecit Casaub.

Verf. 14. συνέθεσαν. Casaubonus, *tum enimvero ni-* Verf. 14.
hil dubitare Dino. REISKIUS: „συνέθεσαν raro sensu,
pro συνέσαν, *intelligebant.*“ — Netpe ut apud Homer.
liad. VII. 44. σύνθετο θυμῷ exponitur per συνῆκαν, ἐνόη-
σαν. Nōbis vero eadem ratione συντιθέναι usurpari visum
erat, atque συμβάλλειν, pro *conficere, colligere.* Sic Ex-
uestus, *colligere, judicare.*

Verf. 15. ἀπέστειλαν δὲ καὶ πρεσβευτάς. Casaubonus: Verf. 15.
ergo etiam legati Alexandriam mittuntur. Quasi ideo,
uoniam pessimo loco esse visæ erant res Romanorum, vo-
luntati eorum obsecutus esset Dino. At hoc dicere Poly-
bius non potuit, qui Dinonem Macedonibus fāvisse, non
Romanis, satis docuit XXVII. 11. & XXVIII. 2. Immo
ero ab ipso compilatore, dum in finæ eclogæ narrationem
Polybii in brevius contraxit, nonnihil videtur hijs turba-
um. Certe ἀπέστειλαν non ad οἱ περὶ τὸν Δείωνα. referri
debat, sed ad senatum Rhodiorum, in quo nunc vicit
eorum sententia, qui Romanis bene cupiebant. Ceterum
onf. cap. 19.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Verf. 1. Μετὰ τὸ παραλαβεῖν Ἀντίοχον τὰ κατὰ τὴν Verf. 1.
ἱστορίαν. — „Historiam hujus belli exsequitur Valefius
d Diodor. Sic. Tom II. p. 579.“ [ed. Wessell.] REISKIUS.
onser notata ad XXVII. 17. Adde Liv. XLIV. 19.

Ibid. τοῖς περὶ τὸν Κομανὸν καὶ Κινέαν. Κινέας Theff-
as, qui cum Philippo Amyntæ filio senferat, memoratur
LVII. 14, 4. quem nemo quidem cum hoc confuderit;
ad idem tamen nomen esse utique videtur, eodemque
modo scribendum.

Verf. 3. Ἦσαν δὲ τότε. Particulam δὲ ignorat Vrsi. Verf. 3.
us, recte vero adjecit Casaub. & agnoscit eandem codex
hav. — *Ibid. Ἀλκιθός.* Ἀλκιθός scribe, ut supra

Verf. 3. cap. 10, 9. ubi ejusdem legationis facta est mentio. — *Ibid.* Πασίδας. Πασίδας vulgo vocatur cap. 10, 9.

Ibid. τοῦ τῶν Ἀντιγονείων ἀγῶνος. Cum Ἀντιγονεῖων darent mssti, monuit VRSINVS: „Locus sine dubio corruptus. Restitui potest, si ἀνταγωνιστῶν legamus.“ — Quod cum in contextum etiam esset receptum, perspicte REISKIUS: „Debetur hoc Vrsino, inquit, qui locum hunc conjectura sua corrumpit & obscuravit. In ejus codice proxime ad verum erat ἀντιγονεῖων, [ἀντιγονεῖων voluit scribere] unde levissima mutatione effici debebat Ἀντιγονείων *Antigonus Doson* Achæorum studiosissimus fuerat: quapropter Achæi, teste Pausania p. 615. [lib. VIII. c. 8.] non solum Mantineam ex ejus nomine Antigoniam appellarunt, sed alios quoque honores in eum contulerunt; in quibus fuerunt, ut ex hoc Polybii loco intelligitur, *ludi ipsi consecrati*, Ἀντιγόχεια δῖται, de quibus etiam commemorat fragmentum p. 1452, 18. [XXX. 20, 3.] ubi legendum: τῆς γὰρ τῶν Ἀντιγονείων πανηγύρεως ἐν τῷ Σίκυνῶνι συνταλουμένης.“ — In eamdem cum Reiskio conjecturam jam inciderat Gronovius, qui eam ad oram sui libri adnotavit.

Verf. 4. Verf. 4. ἥς ἡγήτο. Sic correxit Casaub. καὶ ἡγήτο Vrsin. cum msstis. — *Ibid.* θεωρεῖν δισσεύ. — „De theoris, publice mitti ad civitates & reges amicos atque socios solitis, invitandi ergo ad ludos, quos civitas quæque celebraret, vide Wesseling. ad Diodor. Sic. T. I. p. 267, 35. ad illa, θεωροὺς ἀποστεῖλαι τοὺς ταῖς πόλεσι προερούνας τὴν θέαν τῶν ἀγώνων.“ REISKIUS. — *Ibid.* ὁ πανκρατιστής. Casauboni interpretationem, *quinguentio*, reprehendit VALESIVS in Præfat. ad Excerpta de Virtut. & Vitiis: „quasi idem esset, inquit, πανκρατιστής & πάντα ὅλος.“ — Quid differat, docent scriptores antiquarii; in his Potterus in Archæolog. Græc. lib. II. c. 21. In versione latina corrige: *Callias pancratiastes*.

Verf. 5. Verf. 5. Ἰκείσας. Sic Vrsinus cum msstis. REISKIUS vero, Ἰκείσας scribere jubens, — „Nomen proprium viri hoc est, inquit; sed Ἰκείσας est in laudibus & titu-

titulus Iovis. Casaubonus etiam p. 1155, 10, [XXII. 14, 6.] genitivum Ἰεσίου a nominativo *Hicesias* repetit, non ab *Hicesius*; ubi vide notam Gronovii.

Versf. 6. Ἐξάπεστειλε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς. — „Ptole- *Versf. 6.*
mæus major puta.“ REISKIVS.

Versf. 7. εἰς τὴν ἀπάντησιν. — „Antiochi scilicet.“ *Versf. 7.*
REISKIVS. — Casaubonus: *hi igitur adverso flumine navigantes obviam processerant.* Veremur, ne non satis com-
mode. Nobis vocab. ἀπάντησις, sicut passim alibi, simpli-
citer *congressum*, *actionem conveniendi*, denotare visum
est. Sic cap. 17, 10. οἱ ἀπηντηκότας sunt *qui convenerant*,
ubi haud incommode idem Casaub. *præsentēs* vertit.

CAPUT XVII.

Cap. XVII.

Versf. 1. — „Fragmenti LXXXII. prima sententia, ab *Versf. 1.*
ὅτι *versf. 1.* usque ad *διαλύσεις*, est Epitomatoris, cujus per-
multa sunt in his Excerptis alia, non ipsius Polybii. Co-
hæret hoc Fragm. arcte cum superiori, in quo cum signi-
ficasset legatorum Græcorum a Ptolemæo ad Antiochum
allegationem, & discessum ex Alexandria, nunc adven-
tum eorundem in castris Antiochi enarrat.“ REISKIVS.

Ibid. ὑποδοχὴν αὐτῶν ἐποιήσατο μεγαλομερῇ. —
„Quamvis *μεγαλομερῇ* ferri possit, *μεγαλομερῶς* tamen usi-
tatis est Polybio.“ VRSINVS. Id ipsum, *μεγαλομερῶς*,
in vitis mssis in contextum Vrsini receptum est, & serva-
tum a posterioribus editoribus. Nos scripturam librorum
revocandum putavimus, a qua temere erat discessum.

Versf. 3. Πρῶτοι μὲν οὖν &c. — „Vnde apparet jus *Versf. 3.*
ordinis in dicendo inter legatos observati, qui ordo digni-
tatem civitatum sequebatur. *Achaï* præibant, quod *Athe-
nienſes* ipsi in Achaico foedere essent: succedebant *Athe-
nienſes*: postremo veniebant Milesii, ut e colonia Atheni-
ensium oriundi.“ REISK.

Versf. 5. πάντες ἀνέφερον ἐπὶ τοὺς &c. Ad ἔφερον, *Versf. 5.*
quod erat in mssis, ac ferri fortasse debebat, monuit VRSINVS: „Scriberem ἀνέφερον.“ Eaque scriptura in con-

- textum ejus recepta est, & servata a ceteris editoribus.
- Verf. 5. *Ibid.* περι τὸν Εὐλαῖον. — „Eulæus hic spado erat penes Ptolemæum, qui semina discordiarum & hujus belli sparserat.“ REISKIUS. — Conf. Diodor. Sic. T. II. p. 579 seq.
- Verf. 6. *Verf.* 6. ὅτερ τῶν ἐξ ἀρχῆς δικαίων. — „Ad hunc locum conferri potest p. 762. [voluit p. 572. scribere, id est, lib. V. cap. 67.] & 1072. [vobis lib. XVIII. c. 34.] REISKIUS. — Verba ἡρξάμεθα λέγειν ἐπὶ τῶν α se ita emendata esse ait Vrsinus; at eodem modo hæc leguntur in Bav.
- Verf. 7. *Verf.* 7. τὰ γινόμενα Σελεύκῃ διὰ τῶν ἀπὸ Μακεδονίας βασιλέων &c. — „Dubium est, reges æ significet, qui, cum essent Macedonicæ originis, in Macedonia tamen proprie non regnarunt, sed in Thracia, Asia, Aegypto, ut Lysimachus & alii, qui tamen erant, quæm Antigonus, Lysimachus, Seleucus, Ptolemæus inter se bella gererent, duces & successores Alexandri Magni; an post secutos reges Macedonicos e stirpe Antigonis Coclitæ; Videtur tamen posterius præstare, & tum Seleucus hic loci non solum designari, sed una cum posteris Seleucidis, ut sententia sit: *reges Macedonia ab Antigono & Demetrio orindos Seleucidis de Syria possessione nunquam movisse controversiam, quamquam gentis suæ conditor Antigonus eam antequam Seleucum possedisset.*“ REISKIUS. — Non opus erat conjectura. Sententiam istorum verborum ipse declarat Polybius V. 67, 8. unde intelligitur, τοὺς ἀπὸ Μακεδονίας βασιλέας ab illo dici ea ratione; quàm priorem posuit Reiskius, *reges qui e Macedonia prodierant, reges Macedonicæ originis.*
- Verf. 8. *Verf.* 8. ἐγκτησιν. Ad vulgatum ἐκτῶν monuerat REISKIUS: „Aut κτῶν simplex scribendum, aut ἐκίκτησιν, aut ἀνάκτησιν, aut tandem, quod malim, πατρὸς δικέινου κτῆσιν.“ — Ac sane nec nobis displicuit postrema hæc Reiskii conjectura: poteritque commodissime ἐκείνου, quemadmodum frequenter apud scriptorem nostrum vidimus, pro ἐαυτοῦ accipi. Sed habet tamen illa ratio nunc hoc incommodi, quod mox ad eandem fere for-

formam repetuntur hæc verba, πρὸς Ἀντίοχον τὸν ἐκείνου πατέρα. Quo minus deferere voluimus Ernesti emendationem, ἔγκτησι, quæ & levitate imitationis & reliqua commoditate ita se commendat, ut editor ille, quamquam parcissimus aliàs in hoc genere, ipsi contextui Polybiano eam inferre non dubitaret. De quo vocabulo idem ΠΑΝΣΤΙΣ in Lex. Polyb. sic monuit: „ἔγκτησις est verbum unum legitimum de *jure fundos emendi ac possidendi*, ut apud Demosth. pro Coron. 27. in decreto-Byzant. quo Atheniensibus datur ἔγκτησις γῆς. Deinde de *acquisitione externa, extra fines nostros aut patriæ*. Vide de hoc voce Cl. Valkenar. ad Ammon. in γ. Κτήσις. & Valef. Emend. IV. 9.“

Vers. 9. ἀξαρκόμενος. Mendose ἀξαρκόμενος Bav. — Vers. 9. Ibid. ὅτι δὲ λαβεῖν αὐτὸν ἐν Φέρῃ Κοίλῃ Συρίαν. — „De hac re ita scribit Appianus in Syriaco: [cap. 5. Tom. I. nostræ edit. p. 544.] ἐπὶ γαμίας τοὺς ἀγῆς βασιλῆας πρῶτα λαμβάνει, καὶ Πτολεμαῖον μὲν εἰς Αἴγυπτον ἵστατο Κλεοπάτραν τὴν Σύραν ἐπέλεξεν, πρῶτα Συρίαν τὴν Κοίλῃ ἐπιδόει, &c.“ *VERSINVS.*

Vers. 10. πέσαι. πῆσαι Bav. — Ibid. ἀπηγεμότας. Vers. 10. ἀπαιτημότας idem. — Vers. 13. ἀποσταλμένοι γὰρ ἐκείνους. Sic recte Casaub. cum Bavar. Perperam ἐκείνους Vrbm.

CAPVT XVIII.

Cap. XVIII.

Vers. 1. μετὰ τὸ κατελιπεῖν Ἀλεξάνδρειαν πολιορκεῖν. Vers. 1. Oratio inconcinna, non Polybii culpa, sed epitomatoris. De re confer XXIX. 1, 1.

Vers. 2. Σωσιφάνης. Σασιφάνης h. l. Bav. sed cap. 1, 1. Vers. 2. consentit in Σωσιφάνης, ubi de eadem agitur legatione.

Vers. 3. συνθεῖς, perferenda dans. Vide ad V. 10, 4. Vers. 3.

Ibid. στέφανον Ῥωμαίοις. Vide ad XXII. 16, 4. & conf. Duker. & Drakenb. ad Liv. XXXVIII. 14.

CAPVT XIX.

Cap. XIX.

Verf. 1. *Verf. 1. ἐκ Ρόδου πρέσβεις.* Conf. cap. 15, 15. — *Ibid.* Πρωτίωνα. — „Forte Πρωτίωνα, a voc. *πρῶτος*: non enim video, unde nomen *Pratio* sit repetendum: aut Πρασίωνα, aut Πασίωνα.“ REISKIUS. — At dorica dialecto, qua utebantur Rhodii, *πρῶτος* idem valebat ac *πρῶτος*.

Verf. 2. *Verf. 2. προσφερόμενοι. προσφερόμενοι* Bav. mendose. conf. c. 17, 5 & 7.

Verf. 4. *Verf. 4. Πτολεμαίου τοῦ πρεσβύτου.* — „Id est *πρεσβύτερου* aut *πρεσβυτάτου*. vid. p. 1382, 7. [IX. 22, 2. & ibi notata.] & p. 1309, 27. [XXXI. 20, 8.] ubi *πρεσβυτέρου* editum est pro *πρεσβύτου*, quod est in codice Vrsini.“ REISKIUS. — Eodem modo, quam *Africanum Majorem* adpellabant Romani, græce *Μέγαν* nominat noster XVIII. 18, 9. & XXXII. 13, 1. De *Ptolemais fratribus* conf. XXI. 8, 1. ibique notata, & XXXI. 25.

Ibid. διαλεῦσθαι πάλα. διαλύεσθαι πάλα Bav. nec male fortasse, *jam pridem in eo esse ut pacem componat*.

Ibid. καὶ Φίλους ὑπάρχειν. — „Vel *Φίλον*, vel, quod magis placet, *Φιλίαν ὑπάρχειν* scribendum.“ VRSINUS. — Contra REISKIUS: „In codice Vrsini fuit *Φίλους*, quod non ausim damnare: subauditur *ἐαυτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς Πτολεμαίους*.“ — Immo *ἐαυτὸν καὶ τὸν πρεσβύτην Πτολεμαῖον*.

Verf. 5. *Verf. 5. καὶ δὴ πεποίηκεν.* Verba compileris hæc sunt, sequentem Polybii narrationem in brevem summam imperite contrahentis. De re confer Liv. XLV. 11.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXIX.

RELIQUIAS.

Res anno ab V.C. 586. gestas Libro *nono & vicefimo* Lib. XXIX.
fuisse ex Polybio comprehensas, constat Athenæi testimonio, qui fragmentum ex hoc Polybii libro nobis conservavit, quod exhibemus cap. 5. vers. 7 seq. cum quo conferendus Liv. XLIV. 30. Adde quæ notavimus ad initium libri XXVIII.

CAPVT I.

Vers. 1. 'H σύγκλητος &c. In *Rebus Italicis* hæc fuisse a Polybio exposita, cum ex ipso argumento sit manifestum, tum ex disertis verbis quæ in fine eclogæ leguntur. Quare, cum cujusque anni historiam a rebus in Italia gestis inceperit, (vide XXVIII. 14, 9. coll. cum cap. 2, 8.) fuit hæc Ecloga hoc loco reponenda. Iam & aliàs vidimus eclogas nonnullas, breviores præsertim, (quæ ad præteritam fortasse vetusti libri fuerant adscriptæ,) iniquo loco insertas: hanc autem consulto fortasse compilator in viciniam illius posuerat, in qua adventus Popillii in Aegypto, & quo pacto ibi legatione functus sit, exponitur; quæ erat Ecloga XCII, cap. 11. hujus libri. De argumento nostræ eclogæ conf. Liv. XLIV. 19.

Cap. I.

Vers. 1.

Ibid.

Ibid. τῆς δ' Ἀλεξανδρείας παρ' ὀλίγον. Conf. XXVIII. 18, 1.

CAPUT II.

Cap. II.

De Argumento hujus Eclogæ conf. Liv. XLIV. 23 sq. & Appian: de Rebus Macéd. Fragm. XVI. c. 1. Tom. I. nostras edit. p. 531 seq.

Vers. 1. *Vers.* 1. Ἰππῖον. Ἰππείων Βαῦ. — *Ibid.* Γένθιον. De scriptura hujus nominis diximus ad XXVIII. 8, 1.

Vers. 2. *Vers.* 2. πλοτεία αἱ προσήκουσαι περὶ τῶν ὅλων. — „Quænam hæc sunt ὅλα? Poteratne Perseus Gentio de Romanorum animadversione cavere? num itaque legendum περὶ τῶν ἁλίων, de reliqua pecunia? Vulgata forsitan habeat hanc sententiam, de omnibus sui foederis articulis aut capitibus.“ REISKIUS.

Vers. 4. *Vers.* 4. ὁμολογήσαντα recte Casaub. & seqq. consentiente Bav. ὁμολογήσονται ed. Vrsin. — *Ibid.* κέκλειον πέμπειν. Perperam κέκλειον Bav. — *Ibid.* ὡς ἂν δακῆ. — „Forte οὕς ἂν.“ REISKIUS. — Sic sane videtur; quemadmodum & mox ait οὕς ἂν ἀποφῆνῃ Γένθιος.

Vers. 5. *Vers.* 5. εἰς Μετώνα τῆς Λαβεάτιδος. — „Livius: Medons Labeatidis terræ Pantauchus regi Illyrico occurrit, &c. Ex Livii versione, & ex Plinio, [III. 22, 26.] scribendum εἰς Medæῶνα τῆς Λαβεάτιδος apud Polybium.“ VRSINVS. — Conf. Drakenb. ad Liv. XLIV. 23, 3. & quæ a nobis notata sunt ad Polyb. II. 2, 15.

Vers. 7. *Vers.* 7. πρᾶσβύωσιν. πρᾶσβύουσιν Bavar. Placeret πρᾶσβύουσιν. — *Vers.* 8. τούτου γενομένου. — „Forte τούτου γὰρ γενομένου.“ REISK. — *Vers.* 9. Μόρχον. Μόρχα Bav. Conf. cap. 5, 1. *Morcum* Livius vocat.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. *Vers.* 1. μένων παρὰ πλευράν. — „Manebat ad latera, Gentii puta: h. e. penes Gentium, in ejus sodalitio. Videtur hic latinismus esse. vid. Gesneri Thef. v. *Latus*; *lateri* alicujus *adhærescere*; *homines a latere*.“ REISK. Immo
græ-

græcæ originis esse phrasin istam *παρά* vel *πρὸς* *πλευρὰν*,
(id est, *prope*, in *vicinia*, in *proximo*) nisi ex ipso usu, con-
staret, satis docet illud fragmentum a Suida conservatum,
quod Polybio probabiliter tribuerunt viri docti, in quo ve-
lut tritum sermone proverbium citatur illud, *προσδέξα-
σθαι πρὸς τὰς πλευρὰς τοὺς πολεμίους*. Polybii, *Fragm.*
Gramm. num. CX.

Vers. 2. *κατὰ τὰς*. — „Malim γὰρ“ REISKIUS. — Nos *Vers.* 2.
quidem in vulgata adquiescendum putavimus. — *Ibid.* *ἀνανι-
τι* correximus cum Reiskio. Vulgo *ἀναγιγ* scripti & editi.
Ibid. *προτεθέν*. Sic utique corrigendum putavimus pro vul-
gato *προστεθέν*. Notaverat etiam Gronovius in ora sui
libri: in eamdem sententiam Casaub. in versione latina,
quidquid destinasset.

Vers. 4. *παραγενομένων. παραγεγόμενος*, Bav. mendose. *Vers.* 4 seq.
Ibid. *εἰς τὸ Δίον. εἰς τὸ δίκαιον* idem. — *Vers.* 5. *ταύτης
τῆς βοπῆς. τὰ τῆς βοπῆς* idem. — *Vers.* 6. *ἔπειτα δὲ τοὺς
ὁμήρους &c.* In exemplari græco corrupta fuisse ista verba
ait Vrsinus. Fuerat putamus, sicut in Bavarico, *τῶν περὶ
Ὀλυμπ. pro τοῖς περὶ Ὀλ. & Λιμναίων pro Λιμναῖας*. In
ceteris certe verbis consentit Bav. cum contextu Vrsini.

Vers. 7. *πρὸς Μητρόδωρον*. — „De hoc Metrodoro *Vers.* 7.
hæc habet Livius XLIV. 23. *Ibi Metrodorus erat, qui su-
per ab Rhodo venerat*, (scil. missus ad Persen) *αὐτοῖς
que Dinone & Polyarato, principibus civitatis ejus, affir-
mabat, Rhodios paratos ad bellum esse*.“ REISKIUS.

Ibid. *ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς Ῥοδίους &c.* Anticipata hæc ex
sequentibus & in brevius contracta videntur a compilatore.
conf. cap. 5. — *Ibid.* *συμβάλειν εἰς τὸν πόλεμον.
συνεμβάλειν* scribere iussit Reiskius, quemadmodum
est cap. 2, 8. Eamdem emendationem ad oram sui libri
notaverat Gronovius; & poscere eam videtur Polybii usus,
qui amat verbum *εμβάλλειν* εἰς τὸν πόλεμον.

Vers. 8. *Κρυφῶντα*. — „Num Ἠροφῶντα, an Χαίρε- *Vers.* 8.
Φῶντα, an Κρεσφόντην?“ REISKIUS. — Bav. in con-
textu sic habet *κρυφῶν τὰ μὲν*, inter lineas vero ab eadem
manu

Ibid. τῆς δ' Ἀλεξανδρείας παρ' ὀλίγον. Conf. XXVIII. 18, 1.

CAPUT II.

Cap. II.

De Argumento hujus Eclogæ conf. Liv. XLIV. 23 sq. & Appian: de Rebus Macéd. Fragm. XVI. c. 1. Tom. I. nostras edit. p. 531 seq.

Vers. 1. *Vers.* 1. Ἰππῖαν. Ἰππείαν Bav. — *Ibid.* Γένδιον. De scriptura hujus nominis diximus ad XXVIII. 8, 1.

Vers. 2. *Vers.* 2. πλῆτεια αἱ προσήκουσαν περὶ τῶν ὅλων. — „Quænam hæc sunt ὅλα? Poteratne Perseus Gentio de Romanorum animadversione cavere? num itaque legendum περὶ τῶν ἄλλων, de reliqua pecunia? Vulgata forsitan habeat hanc sententiam, de omnibus sui foederis articulis aut capitibus.“ REISKIUS.

Vers. 4. *Vers.* 4. ὁμολογήσαντα recte Casaub. & seqq. consentiente Bav. ὁμολογήσουντα ed. Vrsin. — *Ibid.* κῆκινον πέμπειν. Perperam κῆκίνου Bav. — *Ibid.* ὡς ἂν δεῦξ. — „Forte οὕς ἂν.“ REISKIUS. — Sic sane videtur; quem admodum & mox ait οὕς ἂν ἀποφῆνῃ Γένδιος.

Vers. 5. *Vers.* 5. εἰς Μετώνα τῆς Λαβεάτιδος. — „Livius: *Medeons Labeatidis terræ Pantauchus regi Illyrico occurrit*, &c. Ex Livii versione, & ex Plinio, [III. 22, 26.] scribendum εἰς Μεδεῶνα τῆς Λαβεάτιδος apud Polybium.“ VRSINVS. — Conf. Drakenb. ad Liv. XLIV. 23, 3. & quæ a nobis notata sunt ad Polyb. II. 2, 15.

Vers. 7. *Vers.* 7. πρᾶσβύωσιν. πρᾶσβύουσιν Bavar. Placeret πρᾶσβύουσιν. — *Vers.* 8. τούτου γενομένου. — „Forte τούτου γὰρ γενομένου.“ REISK. — *Vers.* 9. Μόρχον. Μόρχα Bav. Conf. cap. 5, 1. *Morcum* Livius vocat.

CAPUT III.

Cap. III.

Vers. 1. *Vers.* 1. μένων παρὰ πλευράν. — „Manebat ad latera, Gentii puta: h. e. penes Gentium, in ejus sodalicio. Videtur hic latinismus esse. vid. Gesneri Thef. v. *Latus*; *lateri* alicujus adhærescere; homines a latere.“ REISK. Immo
græ-

Verf. 8. manu superscriptum *κρυφῶς*. Priorem Reiskii conjecturam commendat scriptura apud Livium. vulgata, apud quem *Eropon* legatus illę constanter vocatur XLIV. 24. 27 & 28. — *Ibid.* *Τελέμναστον*. — „De hoc Theoponnasto [Telemnasto voluit scribere] vide *Fragm.* 139. p. 1340.“ [XXXIII. 15. 1.] REISKIUS.

Verf. 9. *Verf. 9.* *μὴ παρορᾶν*. Intelligi potest ex *verf. 7.* verbum *συντάξας*, sed aut hoc ipsum, aut aliud simile, adjectum fuisse putemus a Polybio.

Verf. 10. *Verf. 10.* *ἐὰν μὴ καὶ νῦν αὐτός*. — *ἐὰν μὴ καὶ νῦν ἐτι αὐτός* scribendum REISKIUS putavit, id est, *vel nunc tandem*, scilicet, quum adhuc opportunum esset, tametsi re ad extremum discrimen adducta. — *Ibid.* *εἰ δὲ μὴ*. Particula negans ab Ursino ex ingenio videtur adjecta; *absit* certe a codice Bav. *nec immerito*; intelligi enim debet *εἰ δὲ βούλεται*, vel *εἰ δὲ θέλει*, ut apud Homer. *Iliad.* IX. 46 & 262. & frequenter aliis. Quare *delendam* censemus.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Verf. 1. *Verf. 1.* *πέμπειν τοὺς πρεσβευτὰς ὑπὲρ τῶν διαλύσεων*. *legatos de pace mitti*: nempe de pace Romanos inter & Perseum componenda, qua de re jam superiori legatione agere cum Romanis tentaverant, quemadmodum superius ex Livio docuimus. *conf.* XXVIII. 2 & 14. ...

Verf. 2. *Verf. 2.* *ὡς ἐν τῷ περὶ Δημηγορίας τέθειται*. Casaubonus parum feliciter: *sicut dictum est quum de more conciones ad populum habendi ageremus*. Immo vero rectissime REISKIUS monuit: „Polybii hæc verba non sunt, sed excerptoris, quicumque ille fuit, significantis, partem verborum Polybii esse hic a se præteritam, & relatam ad volumen illud Excerptorum, in quo deposuisset *Orationes publicę habitas*.“ — Confer Valesii Præfationem ad Excerpta de Virtutibus & Vitiis. Casaubonum in errorem induxerat, quod, cum *περὶ Δημηγοριῶν* in genitivo casu dicere debuisset compiler, (qua ratione alios Titulos istorum Excerptorum passim citatos legimus, veluti ipsum hunc

hunc *περὶ Πρεσβειῶν*, tum *περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακίας*, *περὶ* Vers. 3.
Παραδόξων XXIV. 8 extr. *περὶ Στρατηγημάτων* IX. 24, 6.)
 nunc *περὶ Δημηγορίας* dixit, quod pro secundo casu singu-
 laris numeri habuit interpretes. At in quarto casu pluralis
 numeri accipi illud *περὶ Δημηγορίας* debet, sive imprudens
 ita scripsit ipse compilator aut aliquis librarius *περὶ Δημή-
 γοριῶν*, sive consulto sic scripsit, quemadmodum & ab ipso
 Polybio suos *περὶ τὰς Τάξεις* commentarios citatos legi-
 mus IX. 20, 4. ubi pariter *περὶ τῶν Τάξεων* expectasses.

Vers. 4. Ἀγέπολιν. Vide ad XXVIII. 14, 6. — *Ibid.* Vers. 4.
καὶ Κλέομβροτον. De sui codcis scriptura nihil sigillatim
 h.l. notavit Vrsinus, generatim monuisse contentus, to-
 tum locum corruptum fuisse in exemplari. Vnde colligere
 licet, post Ἀγέπολιν, loco particula καὶ quam posuit Vr-
 sinus, fuisse sicut in Bav. διὸ πῇ, quæ duæ voculæ haud
 dubie ex uno nomine unius ex legatis, quem inter *Age-
 polin* & *Cleombrotum* medio loco nominaverat Polybius,
 corruptæ sunt: fortasse *Διογένη* scripserat. Legatos ad
 Consulem & ad Perseum missos nominatim quatuor com-
 memorat, quidni tres commemoraret Romam missos? Pa-
 riter tres nominaverat XXVIII. 14, 5. ab eisdem Rhodiis
 Romam missos, & tres ad consulem *ibid.* *vers. seq.*

Ibid. Ἀγασίλοχον Conf. XXVII. 3, 3. & XXVIII.
 14, 5. ibique notata. Poterat autem debebatque Ἀγασί-
 λοχον per η teneri, quemadmodum & Ἀγασίλαος scribi-
 tur, non Ἀγασίλαος. — *Ibid.* καὶ Τήλεφον. καὶ abest a
 Bavar.

Vers. 5. Τούτῃ δ' ἐξῆς. — „In exemplari τούτῳ, pro Vers. 5.
 τούτων, scriptum erat; placeret autem τούτοις.“ VRSI-
 NUS. Hinc REISKIUS, quum in contextu Vrsini & in sqq.
 editionibus τούτων esset adoptatum: „In codice Vrsini, in-
 quit, fuit τούτῳ, quod etiam ferri poterit, sive ad ἐξῆς,
 sive ad συνεχῶς referatur. Fuit cum pro ἐξῆς mallem ἐξ
 αὐτῆς, statim, quia in συνεχῶς eadem pæne inest notio
 quæ in ἐξῆς. Sed nunc acquiesco in vulgata: nam τούτῳ
 vel τούτων ἐξῆς potest significare *deinde*, *deinceps*.“ —

Immo

Immo vero non τούτων ἐξῆς, sed solum τούτῳ ἐξῆς est *deinde*, quod temere prorsus damnaverat Vrsinus.

Verf. 6. *Verf. 6.* πρὸς πάντας Κρηταιεῖς. Scripturam hanc satis manifeste indicabat Bav. in quo est Κρηται εἰς, quod non dubitamus pariter fuisse in Vrsini codice, sed ab illo in Κρητας mutatum. Eandem formam nominis gentilis & alias frequentatam vidimus Polybio. Pro πάντας Κρητας Reskcius legendum suspicatus erat Πάγκρητας, quem modum dicuntur Πανίωνες, Παναχαιοί, Παμβοιωτοί.

Verf. 7. *Verf. 7.* πρὸς τὰς πόλεις, ad singulas civitates. — „Crete puta.“

CAPUT X.

Cap. X.

Verf. 1.

Verf. 1. Παρμενίωνα καὶ Μόρκον &c. — „Mirum quam erat hic locus in exemplari græco depravatus: & alterius legati nomen, cum hic Μόρκην, tum supra male scriptum erat.“ VRSINVS. — In Bav. nil h. l. peccatum, nisi quod Παρμενίωνα καὶ Μόρκην τὴν παρὰ τοῦ Γεντίου habet. Legati nomen, Μόρκον, & hic & supra (cap. 2, 9.) ex Livii lib. XLIV. 23. correxit Vrsinus. Sed quod deinde καὶ τῶν παρὰ τοῦ scripsit, (quod etiam tenuerunt ceteri editores,) male fecit: satis fuerat, τὴν, quod in msto erat, in τῶν mutare. *Parmenio & Morcus* erant ipsi *legati Gentii*; quare perspete jam Casaubonus vidit, alienam ab hoc loco esse καὶ particulam, eamque in versione omisit; &, delendam esse, diserte monuit Gronovius. Ceterum de argumento hujus Eclogæ conf. Liv. XLV. 29.

Ibid. τοῦ Μητροδώρου. Vide cap. 3, 7.

Verf. 2.

Verf. 2. ἡ ἐκκλησία. Articulum ignorat Bav. — *Ibid.* τὸν Δείωνα. — „*Dionem* habet Livius, sed a Polybio Δίων constanter nominatur.“ VRSINVS. — Immo vero Δείων pæne constanter scribitur apud Polybium: vide notata ad XXVII. 6, 4 Quo magis miramur, qui factum, ut Δίωνα h. l. in contextum Vrsini receptum fuerit, & Δείωνα (quod alias ab eo editum est) nunc ad oram relegatum. Δήωνα h. l. erat in Bav. ac fortasse etiam in Vrsini codi.

edice. Δένωνα restituit Casaub. De scriptura hujus nominis in Livianis codicibus vidē Drakenborch. ad Livii LIV. 23, 10.

Verf. 2.

Ibid. λέγειν τὰ τοῦ Περσέως. — „Forte λέγειν ὑπὲρ τοῦ Περσέως, aut εἰς τὰ τοῦ Περσ. nisi λέγειν accipiāmus το ἐπαινεῖν καὶ συνιστάνειν, suadendo commendare.“ REISKIUS. — Nobis percommode dictum videbatur λέγειν τὰ τοῦ Περσέως, dicere ea quia pro Perso faciebant. Intelligi poterit δικάω, plaider la cause de quelcun.

Verf. 3. ἡ τῶν λέμβων παρουσία, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἄπο- κλότων ἱππέων. — „Intelligitur hoc e Livii XLIV. 28 seq.“

EISK.

Verf. 4. ἔδοξε γὰρ τοῖς Ποδάρσι. VRSINVS. in Notis τοῖς τοῖς e suo codice citat, monet autem: „Pro τοῖς ἰδίῃς in exemplari græco suspicor legendum esse τοῖς Ποδάρσι.“ Quod quum in contextum etiam esset receptum; REISKIUS, licet nihil amplius desideraretur, ingenio indulgens suo: „Forte per compendium, inquit, quod libanus non assequeretur, scriptum fuit τοῖς εἰρημένοις, Dinonī ata & ejus sodalibus.“ — Vrsini emendationem confirmat Bav. e quo certe, quamquam satis diligenter cum contextu Vrsini a nobis olim collato, nullam diffensionem h.l. innotatam videmus.

Verf. 4.

Verf. 5. ἀμφοτέρους τοῖς βασιλεῦσι. — „Perfi & Gen- o.“ REISK. — *Ibid.* ὅτι δέδοκται, διαλύειν αὐτοῖς τὸν πέ- μον. Comma post δέδοκται ab Ernesto est insertum, ut ἰστοῖς (scil. τοῖς βασιλεῦσι) a verbo διαλύειν pendeat; quod commodissimum utique videri poterat. Sed quum distinctionem h.l. ignorent codices cum superioribus editionibus, poterit etiam αὐτοῖς, per hyperbaton satis usitatum Poly- o, ad δέδοκται referri, ut αὐτοῖς dixerit τοῖς Ποδάρσι.

Verf. 5.

Verf. 6. τοὺς παρὰ τοῦ Γενθίου. — „Forte τοὺς παρὰ τοῦ Περσέως καὶ Γενθίου.“ REISKIUS.

Verf. 6.

Verf. 7. Γένθιον. Vide Athenæum Deipnosoph. lib. 7. p. 440. De eodem Gentio vel Genthio, Illyriæ rege, quo adhuc dictum, hic agi, cum ex ipsis per se Athe- Polybii Histor. T. VII.

Verf. 7.

Tt

æci

- Vers. 7.** *næi* verbis; tum ex Liv. XLIV. 30. satis fit perspicuum. Quare cum constanter Γένθιον, numquam Γενθίωνα, Polyb. hunc nominaverit, non dubitare debuimus verum restituere nomen. Si Γενθίωνα Athenæus scripsit, fefellit eum h. l. memoria; nam alibi quidem (Deipnosoph. lib. IV. p. 615.) Γέντιον eundem adpellat, cum græcis omnibus latinisque scriptoribus consentiens, qui non nisi media litera inter se differunt, quam alii *t*, alii *θ*, ponunt. Vide Reliq. libri XXX. Polyb. c. 13. & notata ad XXVIII. 8, 1.
- Vers. 8.** *Vers. 8.* Πλεύρατον. Vide Liv. XLIV. 30, 3. & ejus interpretes.

Cap. VI.

CAPUT VI.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* Τῇ δυνάμει τῆς πάρμης &c. Polybio hoc Fragmentum merito vindicavit Lipsius de Milit. Rom. III. 2. sub sinem, & passim alibi. De re confer Liv. XLIV. 35. & Diodor. Sic. Eclog. 3. ex lib. XXIII.
- Vers. 2.** *Vers. 2.* Πρῶτος μὲν τῶν παρόντων &c. Conf. Plutarch. in Aemilio Paulo p. 262 seq. Liv. XLIV. 35.
- Vers. 8.** *Vers. 8.* τῆς σελήνης ἐκλειπούσης. ἐκλειπούσης, si ex msstis codd. edidit Küsterus, (ad quos tamen non provocavit) facile patiemur. De re confer Liv. XLIV. 37. & Plutarch. in Aemil. p. 264. — *Ibid.* ὅτι βασιλέως ἐκλειψιν σημαίνει. βασιλείας, pro βασιλέως, legendum putavit Küsterus, præter rem. Eodem modo Plutarchus: βασιλέως τὸ Φάσμα σημαίνειν ἐκλειψιν.
- Vers. 10.** *Vers. 10.* πολλὰ πενὰ τοῦ πολέμου. πενὰ, an e msstis codd. acceperit Küsterus, nescio: apud Michaëlem Apostolium sic editur in Proverb. Centur. XVI. n. 35. Confer Erasmi Chiliades. Ad καινὰ, quod ante Küsterum apud Suidam editum erat, notavit CASANBONVS in Fragmentis Polybianis: „Vel scribe πολλὰ πενὰ. Nam dicitur utrumque, & hoc posterius magis ex mente Polybii.“
- Vers. 11.** *Vers. 11 seq.* Λεύκιος δ' ὁ ὕπατος &c. Ad Polybium auctorem, quem non nominavit Suidas, rectissime fragmentum hoc primus retulit Vrsinus, dein Casanbonus, & Arcerius

cerius ad Aeliani Tactic. p. 132. Confer Plutarchum in Aemil. p. 264. Livii narratio eo loco, ubi de eadem re ageretur, lacera est lib. XLIV. 40.

Vers. 13 seqq. Fragmentum *vers. 13.* & alterum *vers. 13.* 14 seq. utrumque diserte Polybio auctori adscripsit Suidas; quemadmodum & in tertio, (*vers. 16 sq.*) quod e Plutarchi Aemilio p. 265. ductum est, Polybius auctor nominatim laudatur. De re confer omnino Livium XI. IV. 42. Ceterum, quinam sint *οἱ πρόπται τῶν ἱππέων*, quos *vers. 13.* dicit, nobis non satis liquere profiteamur: sed videntur utique esse *equites speculatum praemissi*. Pro illis græcis verbis, *προσπαγόμενος τὸν χρόνον καὶ τὸν πόνον*, (*vers. 14.*) perperam in versione ponuntur hæc, *adpropinquante periculo*. Oportebat, *postquam & tempus & laborem adhibuisset vel attulisset*, scil. ad res prospere gerendas. *προπαγόμενος* pro *προπαγομ.* perperam legitur in Suidæ editione Mediolan. Neque vero quidquam sani inest in scriptura ea, quam ex vetusto Suidæ cod. msto Vrsinus in Polybii fragmentis attulit, *προπαγόμενος πρὸς τὸν λόρον*. — *Vers. 15.* Pro *ἐγγίξει* (quod ex ora Vrsini in contextum adoptavit Casaubonus) editio Mediol. *ἐγγίξει* habet; Küsterus (ex msto ne codice, an ex ingenio, nescimus) *ἡγγίξει*, quod ferri posset, nisi sequeretur *καὶ δέοι*. Nil vero frequentius illa constructione particulæ *ὅτε* cum optativo, qui dicitur, vel potentiali verbi modo; nempe ubi non agitur de eo quod semel factum est; sed quod sæpius, aut quod fieri consuevit. Itaque quod superiori Fragmento (*vers. 13.*) sigillatim *de illa inconstantia timiditateque* dixit Polybius, *quam extremo hoc tempore Perseus prodidit*, id altero Fragmento (*vers. 14 sq.*) nunc generatim dictum intelligi debet, *sæpius & aliis temporibus eodem modo Perseum se gerere consuevisse*.

CAPUT VII.

Cap. VII.

Vers. 1. τοὺς κατὰ τῶν Ῥοδίων πρίσβας. Vide cap. 4. 4. *Vers. 1.*
De toto verò hujus Eclogæ argumento confer Liv. XLV. 3.

T t 2

Ibid.

Ibid. ἀνεδίδρασκεν, ἀπεδίδρασκεν maluerat Reiskius, & sic corrigendum contendit Ernestus. Nobis ferenda visa est librorum scriptura.

Vers. 2. *Vers. 2.* τὴν τῶν Ῥωμαίων ἄγνοιαν. De vocab. ἄγνοια sæpius diximus, ne quis illud sollicitet & ἄνοϊαν malit. Vide ad XXVII. 2, 2. — *Ibid.* ἐπιπολασάντων. VRSINVS in Notis, cum e suo codice ἐπιπλασάντων repetisset: Vide, ait, num sit legendum ἐπιπολασάντων, vel ἐπιτελασάντων. — Priorque emendatio recte in contextum statim recepta est. conf. XXX. 10, 2.

Vers. 3. *Vers. 3.* Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγέπολιν. Nunc demum hanc nominis formam, Ἀγέπολιν, quam jam pridem dederant scripti libri, tenuit in impresso Vrsinus, cum eaque ceteri editores. In latina vero versione Casaubonus, ut ante, *Agēspolis* scripsit. Monuit h. l. REISKIUS, apud Livium olim [XLV. 3.] *Agēpolim* fuisse lectum, ut apud Vrsinum, quamquam hodie ibi *Agēspolim* legitur. — Et „Vtraque forma, ait, bene græca est. Forma *Agēspolis* est vulgo usitatior; sed fieri potest, ut *Agēpolis* fuerit Rhodiis propria.“ — Certe Rhodium hunc constanter, uno loco excepto, Ἀγέπολιν, non Ἀγεσπόλιν, vocant codices Polybiani: (vide ad XXVIII. 14, 6.) quare cum apud Livium scriptura ista *Agēspolim* non nisi ex impressis Polybii exemplis, sic iubente l. Frid. Gronovio, fuerit recepta, reddi Romano scriptori vetus scriptura debebit.

Ibid. πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσιν. VRSINVS in Notis, postquam codicis sui scripturam, τοῖς ἄλλοις, citavit, hæc monuit: „Livius: *quod id bellum grave atque incommodum Græciæ omni, sumptuosum ac damnosum ipsis Romanis esset* &c. Videtur autem apud Polybium, ex hac Livii versione, τοῖς Ἑλλήσιν, pro τοῖς ἄλλοις, scribendum esse.“ — Eaque scriptura in ipsum Vrsini contextum adoptata est: veremur ne præpropere; licet enim presso pede Polybium in horum temporum historia sequi soleat Livius, satis tamen adparet, non omnia græca ad verbum ab eo esse in latinum translata. Quare nos quidem mutare

tare τοῖς ἄλλοις, id est *ceteris omnibus, qui eo bello impliciti sunt*, non fuisset ausi, & Polybio id restituendum putemus. Erunt tamen, quibus videbitur, non in Livio solum, sed & in Romanorum responso, quod ipse Polybius mox vers. 6 sq. profert, praesidium invenire Vrsini emendationem: quibus rursus ne nos quidem perperam refragabimur.

Verf. 3.

Ibid. ἀλυσιτελής. Sic Bav. & eodem modo hunc locum in Notis e suo codice citavit Vrsinus: sed cum in ejus contextu temere & per typothetæ (ut videtur) errorem legeretur ἀλυσιτελής, perperam hoc servarunt posteriores editores. Quare ad mendosam hanc scripturam REISKIUS notavit: „aut ἀλυσιτελής esse scribendum, scil. ἐστὶν ὁ πόλεμος, aut ἀλυσιτελεῖ, a verbo ἀλυσιτελεῖν.“ — Post id, quod ipsi dederunt codices, nihil aliud desiderabatur.

Vers. 4. κατὰ τὴν τῶν Ῥοδίων βούλησιν — „Imo vero *Verf. 4.*
Ῥωμαίων. Nam aliàs non posset sequi συγχάριεν αὐτοῖς, aut referri deberet illud αὐτοῖς ad Rhodios, id quod absurdum esset.“ REISKIUS. — At non videmus, quid tantopere impediat, quo minus αὐτοῖς ad Romanos referamus, quibuscum loquuntur Rhodii. Callide legatus, quod ex Romanorum voluntate successit, ex Rhodiorum voto cecidisse ait.

Vers. 7. στρατοπεδεύων μὲν ἐν Θερ/αλίᾳ &c. — „Aut *Verf. 7.*
μὲν delendum est, aut deest aliquid post τὸ, non ante hoc verbum. Quid desit, fere e Livio colligatur: e. c. τοὺς δὲ ἄλλους δέει τῶν ὅπλων αὐτῆς ἐαυτοῦ δυνάμει ἐκταράττων. αὐτοῖς δὲ παρέντας &c. Malim tamen μὲν deleri, & pro τὸ scribi τῷ, quo facto locus erit integer.“ REISKIUS. — Non damnamus quidem τῷ, quod placuit viro docto: sed & τὸ ferri posse putavimus, ita, ut τὸ δὲ νῦν παρεῖναι sit veluti nominativus absolute positus, & idem valeat ac κατὰ δὲ vel παρὰ δὲ τὸ νῦν παρεῖναι, id est, *quod autem nunc advenierint*; aut, *ad hoc vero quod adtinet*, vel, *ex hoc vero, quod nunc advenierint* &c. Conf. notata ad V. 31, 4. Et eo magis ferenda h. l. illa ἀνακολουθία sermonis, quo

Verf. 7. longius ab his verbis distat id, ad quod ea referuntur, προ-
φανές εἶναι τοῖς ὁρθῶς σκοπομένοις.

Ibid. ἐπὶ δύο ἐνιαυτοῦς. Sic recte Casaub. consentiente
Bav. in quo est ἐπὶ β' ἐνιαυτοῦς. Mendose editio Vrsini
ἐπὶ ρ' ἐνιαυτοῦς.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

Verf. 1. *Verf. 1.* παρὰ τῶν βασιλέων ἀμφοτέρων, Πτολεμαίου καὶ
Πτολεμαίου. Non videmus, REISKIUS quid spectarit, cum
ad h. l. scripsit: „Aut primi aut secundi Πτολεμαίου loco le-
gendum esse Ἀντιόχου, patet e sine fragmenti.“ — Sane
incommodum est, quod duos *Ptolemæos* cognominibus
suis (saltem *majoris*, & *minoris*) non distinxerit sive Poly-
bius sive compiler harum eclogarum: sed ex totius eclo-
gæ hujus argumento, & statim ex verf. 3 seqq. satis mani-
festum videtur, non Antiochum, sed solos *Ptolemæos fra-*
tres auxilium ab Achæis petiisse adversus Antiochum. Ce-
terum de his eisdem Ptolemæis fratribus, & eorum de
regno dissidiis conferre idem Reiskius jussit Diodori Siculi
interpretes Tom. II. p. 588. edit. Wessl. (p. 583. voluerat
scribere) & Polyb. p. 1315. id est, lib. XXXI. c. 25 seq.
monuitque, majori fratrum cognomen fuisse *Philometori*,
minori *Physconi*.

Verf. 2. *Verf. 2.* Τέττατον. Sic scribendum esse, quemad-
modum XXVI. 1. scriptum id nomen, Gronovius monuit
Reiskiusque.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἐκ τῆς Μέμφω. Sic recte Bavar. cum editis.
μέμφω in suo codice fuisse ait Vrsinus. — *Ibid.* κατα-
πεπορεύθαι. — „*reversus*, scil. Alexandriam, unde eje-
ctus fuerat.“ REISKIUS. Conf. supra, XXVIII. 19, 4.

Verf. 5. *Verf. 5.* δεόμενοι παντοδαπῆς ἐπιουρίας: — „adversus
Antiochum puta.“ REISKIUS. — Sed & alibi absolute
usurpatum id nomen videbimus. XXX. 14, 3. — *Ibid.*
πρὸς Ἀχαιοὺς. πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς scribe cum Bav.

Verf. 7. *Verf. 7.* ἐκ τῶν πράξεων ὧν εἰρήκαμεν. De Lycortæ
notitia cum Ptolemæis dixerat lib. XXV. c. 7.

Verf.

Versf. 8. τὰ τε Φιλανθρ. πρὸς τὴν βασιλείαν ἀνανεωσαμέ- Versf. 8.
νων. — „Forte πρὸς τὴν πολιτείαν τῇ βασιλείᾳ ἀνανεωσ.
Non enim succedit, vulgata servata, subaudire τοῖς Ἀχαι-
οῖς, quia sequitur ὄντα μεγάλα. Reges quidam Aegyptii
mirificis modis bene de Achæis erant meriti, non hi de
illis.“ REISKIUS. — At τὰ Φιλάνθρωπα nunc non sunt
merita vel beneficia, sed ipsa amicitia atque foedus.

Versf. 9. εἰ δέοιτο. Sic vulgo edebatur, perperam. Versf. 9.
Corrige εἰ δέοι, a qua scriptura parum recessit Bavar. qui
habet εἰ δὲ οἱ τοῖς βασιλεῦσιν. — *Versf. 10.* δεῖν καθό-
λου &c. Octo verba, usque ἐν δὲ τοῖς, perperam omisit
Bavar.

CAPVT IX.

Cap. IX.

Versf. 2. καὶ πλείω. Mendosa καὶ πλεῖον Bav. Tum Versf. 2.
ψηφισαμένων idem, pro ψηφισαμένων.

Versf. 3. Ad codicum scripturam, διαλύσαι βοηθεῖν, mo- Versf. 3.
nuerat VRSINVS: „Videtur deesse particula τὸ post ver-
bum διαλύσαι, quæ tamen ad sensum non est necessaria.“ —
Ea vocula in contextum Vrsini statim recepta est.

Versf. 5. Τῶν δὲ πολλῶν ἐπιφερομένων πάλιν. Suspicati Versf. 5.
eramus ἐπιφθεγομένων. Sed nil opus: ea notione h. 1.
sumitur verbum ἐπιφέρειν, quam post Guil. Budæum
commemoravit H. Stephanus in Thes. Gr. Ling. T. IV.
col. 105. E. feror vel eam sententiam; cujus exemplum,
ex Aristotele protulerunt tale, καὶ πάντες ἐπιφέρονται ἐπὶ
τοῦτο περὶ τῆς ὁσμῆς. Luculentius vero ejusdem usus exem-
plum, & quod aptius etiam conveniat huic loco, exstat
apud veterem Grammaticum, qui argumentum conscripsit
fabulæ Euripideæ, cui Orestes titulus; ubi, postquam di-
xerat, ἔμελλον κοινὴν Ἀργεῖοι ψῆφον ἐκφέρειν περὶ τού-
του, τί δὲ παθεῖν τὸν ἀσεβήσαντα, subjungit: λεχθέντων
δὲ λόγων ἐν τοῖς ὄχλοις, ἐπηνέχθη τὸ πλῆθος, ἀποκτείνειν
Ὀρέστην. quæ verba minus apte interpres latinus reddidit,
motus est populus ut interficeret Orestem; cum debuisset, in

Verf. 3. *eam iuit sententiam, (communi consensu pronuntiavit,) interficiendum esse Orestem.*

Ibid. ἐξέβαλον τὸ διαβούλιον. — „*prorogabat, rejiciebat in aliud tempus.* vid. ad p. 83.“ [I. 58, 8.] REISKIUS. — Possis etiam cum Ernestō vertere, *irritam reddebat deliberationem, ut nihil decerni posset.* Sed placet Reiskiana interpretatio: videturque ἐκβάλλειν τὸ διαβούλιον id ipsum esse, quod vernacula dicimus, *ajourner* aut *faire ajourner la question.* Longe vero diverso sensu idem verbum usurpatur in illis dictionibus, ἐκβάλλειν ἀπόκρισιν XXIX. 7, 5. ἐκβάλλειν δόγμα XXX. 17, 6. & similibus, *edere responsum, edere senatusconsultum.*

Ibid. ἐν ἀγορᾷ. — „Quod hic ἀγορὰν appellat, id initio fragmenti σύνοδον appellat. Erant itaque hæc duo idem, sed differebant a συγκαλήτῳ, vel ab ἐκκλησίᾳ συγκαλήτῳ. [vid. verf. 6.] Videtur itaque ἀγορὰ fuisse & σύνοδος *conventus spontaneus, σύγκλητος autem concio indicta.*“ REISKIUS. — An σύνοδος *conventus* est *ordinarius?* σύγκλητος vero *extra ordinem convocatus?* Tum vero vide, an σύνοδος *in foro* (ἐν ἀγορᾷ)^a habita sit, quemadmodum contra σύγκλητος *in theatro*, cap. 10, 2. De συγκαλήτῳ conf. notata ad XXVIII. 5, 6. & ad XX. 12, 3.

Verf. 6. *Verf. 6. μὴ μόνον συμπορεύεσθαι τὴν βουλὴν.* — „Ita emendavimus, cum in exemplari εὐ παρεύεσθαι scriptum esset.“ VRSINVS. — In contextu Vrsini servata est codicum scriptura, emendatio ad marginem adposita, quam ex marg. in contextum recepit Casaub. Hinc REISKIUS: „*συμπαρεύεσθαι*, inquit, est ab Vrsino, quod tantisper tenebimus, donec melius reperiatur. In codice ipsius erat [sicut in Bav.] εὐ παρεύεσθαι. Num ἀγείρεσθαι, *congregari?*“ — *Ibid. τοὺς ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν.* Confer Valef. ad XXIV. 9, 2.

Verf. 7. *Verf. 7. Ad vulgatam scripturam τὴν παρελθοῦσαν νύκτα,* quæ ferri nullo pacto poterat, notavit REISKIUS: „*Forte παρελθοῦσαν θάλασσαν, qui tota superiori æstate pene Philippum in castris fuisset.* vid. p. 1255.“ — p. 1253. dice-

dicere voluerat, qui locus nobis est XXVIII. II. Casaubonus in versione, *superiori anno*, scripsit, & in græcis vocem *νόητα*, ut mendosam, asterisco notavit. — *Ibid.* *παρὰ τῷ Φιλίππῳ*. Quemadmodum in Bav. est *παρὰ τοῦ Φιλίππου*, sic etiam suo e codice in Notis citavit VRSINVS, &, nescimus quid mente agens, hæc porro adnotavit: „Ita est in exemplari, & ita placet ut legatur, quamvis *παρὰ τῷ Φιλίππῳ* mihi videbatur aliquando scribendum. Est autem totus hic locus ita interpungendus, parenthesi adjecta: *καὶ δοκοῦντες οὐκ εἰπὴ ταῦτα λέγειν (διὰ τὸ γεγονέναι τὴν παραλδοῦσαν νόητα ἐν Μανδονίᾳ) παρὰ τοῦ Φιλίππου.*“ — Typotheta, in ceteris voluntati Vrsini obsequens, *παρὰ τοῦ Φιλίππου* posuit, ad oram autem *τῷ Φιλίππῳ* notavit. Casaubonus, recte *παρὰ τῷ Φιλίππῳ* edens, in eo incommode fecit, quod hæc verba post clausam parenthesin posuit. Ernestus demum eadem verba, una cum superioribus, eadem parenthesi inclusit. Nos parentheses signa, quæ, cum non nisi ad defendendam illam librorum scripturam, *παρὰ τοῦ Φιλίππου*, adscita ab Vrsino fuissent, nunc inutilia prorsus erant, delevimus.

Vers. 8. *ἐὰν καὶ δέονται* correxit Ernestus. Perperam *Vers. 8.* *δέονται* superiores editiones cum mastis. — *Ibid.* *καλῶς γὰρ πεισθέντες αὐτοῖς &c.* Casaubonus: *nullo enim suo incommodo.* REISKIUS: „*Achaos enim (id quod honoris ergo, non invidiæ, neque malevolentia, commemorari, secundæ suæ fortunæ beneficio, quam etiam meriti, & de qua recte bonos omnes ipsis congratulari) eos ergo &c.* Hæc sententia inest illi dictioni, quam sæpissime interpretes aut perverse aut jejune & obscure reddunt.“ — Sic ille. Tu breviter verte: *nam bona eorum fortuna fieri, ut triginta atque etiam quadraginta millia armatorum in bellum ducere possint.* Ceterum de ista dictione confer quæ congeffit Hoogeveen ad Vigerum de Idiotism. Cap. 6. sect. 4. Reg. 4. *Ibid.* *καὶ τρεῖς ἔχειν καὶ τέτταρας μυριάδας ἀνδρῶν μάχιμων.* — „*ἔχειν, valere, equipollere, aestimari posse ad XXX & XL. millia bellatorum.* Simile ductum a numis,

Vers. 9.

aliquod certum pondus eique comparatum valorem habentibus. Inde verbum ἄγειν, *pendere*, accommodatur ad omnes res, quarum vis certo numero exprimi & significari potest. Si de conductione aut adductione militum in alicujus castra cogitasset auctor, potius συνάγειν vel προσάγειν dixisset. REISKIUS. — Exempla usus illius verbi ἄγειν, ubi de *pondere*, *valore* aut *pretio* agitur, ex Demosthene collecta dedit idem Reiskius in Indice Græcitat. Demosth. Sed veremur, ne ingenio suo nimis indulserit vir doctus, quum eandem notionem huc trahere connisus sit. Percommode sane ἄγειν, ut frequentissime aliàs, sic h. l. intelligi posse videtur, *in bellum ducere*.

Vers. 10.

Vers. 10. τοὺς βουλευμένους. Hanc scripturam ex codice suo citans VRSINVS in notis, ait: „Vide num rectius sit τοὺς βουλευομένους, in quo verbo sæpius errant librarii apud Polybium.“ — Estque βουλευομένους in contextum ejus receptum, indeque in ceteris editiones propagatum. Codicum scripturam præferendam merito censuit Reiskius. Hoc dicit Polybius, lege sancitum apud Achæos in hujusmodi conventibus fuisse, ut postquam primo die quaestio, de qua agebatur, ultro citroque esset discussa ac disceptata, postridie deinde ii, qui formulam decreti (*un projet de décret*) proponere voluissent, illud in medium proferrent.

Vers. 11sq.

Vers. 11. ὑπερῖχον. ὑπῆρχον Bav. — Vers. 13. ἐν γὰρ τοῖς ἀνώτερον χρόνοις. Debetur hoc Casauboni ingenio. ἐν γὰρ τοῖς Vrsin. cum msstis.

Vers. 14.

Vers. 14. ὥστ' ἂν μηδὲν πλεῖον. Haud dubie πλεονα fuerat corrigendum, quod meam tunc observationem præterit, cum exemplum prelo pararem. Extremam litteram α intercepti vocula sequens.

Vers. 15sq.

Vers. 15. ἅτε τῆς παραθέσεως. Sic perspicte Casaub. ἅτ' τῆς παραθ. Vrsin. cum msstis. — Vers. 16. τὰς τῶν ἐν Ἀλ. Mendose τῆς τῶν Bav. — Ibid. κατὰ τοσοῦτων. Condone typothetæ errorem, & κατὰ τοσοῦτον corrige. Ibid. εἰς πραγμάτων λόγον. λόγους Bav. male.

CAPVT X.

Cap. X.

Versf. 1. εἰ περὶ τὸν Ἀνδρονίδα καὶ Καλλιμάχην. Versf. 1.

Alios homines cum *Callicrate* supra in eadem re nominaverat, cap. 8, 2. sed hos duos rursus conjunctim nominat lib. XXX. c. 20, 2 & 4. ubi Ἀνδρονίδα καὶ Καλλιμάχην per ω longum scribitur, rectius, ut putamus; quod & hic restitutum velimus, ubi quidem in ο breve cum editis consentiunt msssti.

Versf. 2. γραμματοφόρος ex Bav. restituimus, cum γραμ- Versf. 2.
ματηφόρος perperam fuisset editum.

Versf. 3. τοὺς περὶ Νεμέσιον. Perperam τοὺς δὲ περὶ Versf. 3.
Bav. — Ad h. l. hæc adnotavit VRSINVS: „*Nemesius* inter regios legatos infra numeratur a Polybio. Hic autem erant Romani legati nominandi, quorum nomina sunt apud Livium lib. XLIV, P. Popillius, [C. Popillius scribere voluit, vide Liv. XLIV. 19.] C. Decimius, C. Hostilius. Sed librarii hoc vitium est, non Polybii.“ — Immo vero ipse Fulvius, non librarius, humani aliquid hic passus est. Νουμένιον, non Νεμέσιον, regum Aegypti legatum Polybius nominat XXX. 11, 1. Romanorum vero legatus, quem hic ait re infecta Romam jam fuisse reversum, non debet intelligi unus ex illis, qui cum Popillio missi sunt; sed illum quidem Popillium anno superiori missum fuisse oportet. Popillius deinde, hoc anno missus, perfecit institutum, & Aegypto excedere Antiochum coëgit, ut mox sequenti Ecloga docet Polybius. Sed nimirum ignotum nomen turbaverat Vrsinum, pariterque Casaubonum, qui vocem Νεμέσιον, ut sibi suspectam, asterisco notavit. Neque REISKIVS expedire difficultatem potuit: „Quis fuerit *Nemesius*, inquit, quis *Titus*, non reperio.“ — Verum vidisse GRONOVIVS videtur, qui ad oram sui libri hanc Notam adscripsit: „Lege Νουμίσιον.“ — Certe quum *Titum Numisium* anno ab V. C. 587. in numero decem legatorum fuisse reperiamus in Macedoniam missorum, (Liv. XLV. 17.) quidni credamus, quod ex hoc Polybii loco discimus, eundem *T. Numisium*, ante celebrem illam Popillii legatio-

Verf. 3. tionem, A. V. 585. ad Antiochum Ptolemæumque, ad finem faciendum bello, fuisse missum; cujus legationis mentionem haud dubie apud Livium quoque eramus inventuri, nisi liber quadragesimus quartus, qui illius temporis res complexus erat, plurima sui parte mutilatus ad nos pervenisset. Neque verò opus est, ut in scriptura librorum τοὺς περὶ Νεμείων quidquam mutandum corrigendumve statuamus: nam & aliàs in nominibus propriis, non modo ubi i littera utuntur Romani, s a Græcis scriptoribus subinde usurpatum videmus, ut Λαβίνιοι pro *Libici* vel *Libicii*, Βρεταννία pro *Britannia*, Δομέτιος pro *Domitius*, XXX. 10, 8. sed & s pro Latinorum u ab eisdem positum, ut Βρετταῖοι, *Bruttii*, Βρεντιάων, *Brundisium*, Νέμωρ, *Numitor*, Νεμωτόριος, *Numitorias*; de quo genere jam diximus ad II. 17, 4.

Verf. 4. *Verf. 4.* Ἦν δὲ τοῦτο &c. Sic ex conjectura corrigendum putavimus. Vulgo Ἦν γὰρ τοῦτο edd. cum mssis; de quarum particularum confusione, ex compendiis scripturæ nata, sæpe jam dictum: plura loca collecta dedimus ad XI. 6, 4. Nunc vero adversativam particulam necessario requirebat nexus orationis. Hæc enim dicit: *Erat vero hoc quidem contra illorum argumentum atque sententiam*: nam T. Numisius, legatus populi Romani, nihil efficere potuerat; quid ergo proficerent legati ab Achæis missi? Verumtamen, quoniam nunc M. Philippus hortabatur Achæos, ut ipsi rem tentarent, porro sese opponere Polybius noluit. Hanc plane esse sententiam hujus loci existimavimus, & aliæna prorsus visa mihi est Reiskii conjectura, pro κατὰ τῆς ὑποθέσεως suspicantis κατὰ λόγον τῆς ὑποθέσεως, id est, (ut ipse interpretatur) *erat enim id consentaneum consilio & voluntati Romanorum.*

Verf. 5. *Verf. 5.* ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν πραγμάτων. Nimum dicere Casaubonus mihi visus erat, verba ista ita vertens, *publicarum rerum cura & administratione se abdicavit*; scitis putavimus, si intelligeretur, *desitisse Polybium urgere rem de qua nunc agebatur*: quamquam videri poterat Casaubon.

abboni interpretatio & in plurali numero, τῶν πραγμάτων, & in alio loco XXX. 10, 5. præsidium invenire. Conf. otata ad XXVIII. 3, 4. — *Ibid.* Καὶ τὰ μὲν. Perperam ἡτὰ μὲν Bav.

Vers. 6. Αἰγυράτης recte Casaub. cum Bav. Αἰγυράτης *Vers.* 6. *Irfin.* — *Ibid.* καὶ Ἀρίστων. Abest καὶ a Bav. non male, & *deletum* velimus. Solet Polybius tria nomina propria absque particula copulativa conjungere.

Vers. 7. Οἱ δὲ παρὰ τοῦ Πτολεμαίου. Forte παρὰ τῶν *Vers.* 7. *Iroλαμίων*, sicut mox παρὰ τῶν βασιλέων. Sed poterit tiam nunc major fratrum intelligi, nominatus pro utroque. — *Ibid.* ἐτοίμους ἔχοντες. Sic editi; quod ferri otest, quoniam communis generis est illud nomen; quamnam aliàs foemininum quoque ἡ ἐτοίμη frequentat Polybius.

CAPUT XI.

Cap. XI.

Vers. 1. Τοῦ Ἀντιόχου &c. — „Fragmenti 92. initium, ad verba ὁ Περσῶν, non sunt Polybii verba, sed epitomatoris, ut multa alia, præsertim exordia fragmentorum.“ REISKIUS. — Rem quam verbis istis imperite obscureque significavit compiler, nexumque hujus eclogæ cum superiori narratione, intelliges ex Liv. XLV. 11 sq. namquam & ibi initium cap. 12. haud satis integrum ad nos pervenit.

Vers. 1.

Vers. 2. ὁ Περσῶν, ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός &c. — *Vers.* 2. Livius: quos cum advenientes salutasset, dextramque Popillio porrigeret, tabellas ei Popillius scriptum habentes tradidit: atque omnium primum id legere jubet &c. Erratum est a librario apud Livium, cum S. C. notam in verbum *Scriptum* mutavit. Confirmat hanc nostram observationem græca Polybii vox δόγμα, quam vertit Livius *Senatusconsultum*; & Valerii Maximi testimonium, qui lib. VI. cap. 4. ta de hac re scribit: C. Popillius a Senatu legatus ad Antiochum missus, ut bello se, quo Ptolemaum lacefferet, abtineret; cum ad eum venisset, atque is prompto animo atque ami-

amicissimo vultu dextram ei porrexisset, invicem ei suam porrigere noluit, sed tabellas senatusconsultum continentes tradidit: quas ut legit Antiochus, &c. — VRSINVS. — Fortasse vero sic scripserat Livius, *tabellas ei Popillius SC. scriptum habentes tradit.*

Verf. 3. *Verf. 3. πρότερον ἀπαξιῶν.* VRSINVS in Notis scribit: „*πρότερον ἀπαξιούμενος.* Ita restituimus, cum in exemplari ἀξιούθαι scriptum esset, corrupte, ut nos existimamus.“ — REISKIUS: „ἀπαξιῶν est a. Casaubono. Vrsinus, cujus id est primum inventum, volebat ἀπαξιούμενος. Recte animadvertit Casaub. in sensu *dedignandi* aut *improbandi* aut *recusandi* ἀπαξιῶν in activo dici, non in medio. In cod. Vrsin. erat ἀξιούθαι. Forte legendum ὁρῶντες, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ πρότερον ἀξιῶσας.“

Verf. 6. *Verf. 6. τὸ γινόμενον καὶ τὴν ὑπεροχήν.* Haud incommode Casaubonus *imperiosum factum* interpretatus est, per hendyadin quæ vocatur. Poterat vero etiam seorsim dicere, *mirabatur factum & auctoritatem, imperium*, aut, si ita fas est loqui, *superioritatem*, quam scil. sibi adrogabat Romanus. — *Ibid. ἐναπορήσας.* — „scil. ἐν τῷ γίρω. Aliàs usitatus est verbum ἐναπορῆν.“ REISKIUS.

Verf. 8. *Verf. 8. εἰς τὴν Συρίαν.* Ad vulgatam lectionem *Ἀγρίαν* hæc notaverat VRSINVS: „In exemplari scriptum erat οὐτως, male prorsus. De *Agria* meminit Stephanus, altero Polybii loco adducto ex lib. XVIII. *Ἀγρίαι*, inquit, *ἀρσενικῶς, ἔθνος Παιωνίας* &c. — Ad quæ REISKIUS: „Imo vero *Συρίαν*. Testimonium Stephani, ab Vrsinò huc allatum, æque alienum est, quam si locum e Schefferi Lappônia attulisset. Nescio ubi mens bono Vrsinò fuerit, hæc exaranti.“ — At rursus ipse Reiskius non animadvertit, prorsus depravatam judicasse Vrsinum scripturam codicis; modo quod emendationem non ipse tentarit. Reiskianam emendationem res ipsa confirmat. Confer nostrum mox verf. 10.

Ibid. βαρυνόμενος μὲν. Requirebatur utique h.l. particula μὲν, ad illud δὲ post ἔκων referenda. Facile autem inter-

interciderat, quoniam verbum præcedens, cujus extrema
 terminationis superne adscripta erat, in easdem literas *μεν*
 kibat. Quæ res passim fraudi fuit librariis, ut particulam
ἐν, quam bis per errorem scriptam putabant, omitterent.
 ari modo I. 42, 2. ubi vulgo legitur *καθορμισθεὶς ἐν ταῖς*
κλουμέναις Αἰγούσαις, μεταξύ δὲ κειμέναις Λιλυβαίου καὶ
αρχηγδόνας, particula *δὲ*, quæ est post *μεταξύ*, requirebat
 ex constanti certe Polybii usu) præcedentem particulam
ἐν, quam non dubito librariorum culpa intercidiſſe post
 erbum *καλουμένων*.

Vers. 8.

Vers. 9. Πολυάρατον ἀναπέμπειν εἰς Ῥώμην. Polyara- *Vers. 9.*
um Rhodium in legatorum numero fuisse, a Rhodiis ad
 eges Ptolemæos & Antiochum missorum, nusquam di-
 erte tradidit Polybius. conf. XXVIII. 15 extr. & c. 19, 1.
 Attamen hoc tempore in Aegypto versatum esse illum ho-
 minem, adparet & ex hoc loco, & ex XXX. 9, 2. ubi et-
 am de eadem re, qua de hic agitur, idem verbum *ἀνα-*
πέμπειν usurpatur, quod aliàs quidem & *remittere* denotat,
 & *sursum mittere*, nunc vero eadem fere ratione ac ver-
 bum *ἀνάγειν* (de quo ad I. 82, 2. dictum) accipiendum vi-
 letur pro *captivum mittere, per vim abductum*. — *Ibid.*
τὰς ἐκεῖ ὑπαρχούσας. — „scilicet τῷ Ἀντιόχῳ.“ REIS-
 KIVS.

Vers. 10. καὶ καθόλου φερόμενα τὰ κατὰ τὴν Κύ- *Vers. 10.*
ρον. Ferendam codicum scripturam putavimus, ea notione,
 qua *φέρειν καὶ ἄγειν* in bello est *prædam agere, vastare*
regionem. Casaubonus, interfertis post *φερόμενα* punctis
 nonnullis significans aut mendii suspectum sibi id verbum
 aut etiam lacuna laborantem orationem visam esse, inter-
 pretatus est, *atque omnino res Cypri malo positas loco of-*
fendisset. Reiskii conjecturam in scholio sub contextu re-
 tulimus. — *Ibid. ἀνέστησαν τὸ στρατόπεδον*. — „jussit &
coëgit copias Antiochi insula decedere.“ REISKIVS.

Vers.

Vers. 12. *Vers. 12.* πρὸς τὸν ἔσχατον καιρὸν. — „πρὸς debetur Vrsino; deerat enim ejus codici. Malim sic.“ REISKIUS. — Et nobis sic praeplacet, idque receptum velimus.

Vers. 13. *Vers. 13.* Μὴ γὰρ γιγνομένου τούτου καὶ πιστευθέντος. — „Forte μὴ γὰρ γενομένου τούτου, ἃ οὐ καὶ πιστευθέντος. Nam si id aut non evenisset, aut, cum evenisset, tamen pro vero & certo habitum non esset.“ REISKIUS. — Nil opus est istis ambagibus: attamen pro γιγνομένου placet γενομένου, e quo facile potuit γενομένου nasci, quod hoc loco vulgo legebatur.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI XXX.

RELIQUIAS.

gestas A. V. 587 (a quo anno nova etiam incipit Olympias, numero CLIII.) descriptas a Polybio esse *o tricesimo*, docet Athenæus in illo fragmento, quod habemus in Reliquiis hujus libri cap. 13. collato Liv. l. 43. Quare cum Casaubonus in fine Eclogæ XCII. Legationibus (cum qua Reliquias libri XXIX. clausit) sic scripsit, Τέλος τοῦ τριακοστοῦ λόγου; aut error in cribæ ejus codicis, e quo ista verba duxit Casaubonus, modo e codice nostro ducta ista verba sunt, quæ nec Vindob. nec Bavaricus, agnoscit) aut ipsius Casauboni error, qui verba λόγος λ', quæ hoc loco fortasse in Ant. Schotti codice scripta erant, ad præcedentem Eclogam retulit, cum ad sequentem referre debuisset. Confer notavimus ad initium libri XXVIII.

Lib. XXX.

CAPVT I.

Cap. I.

Vers. 1. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον &c. — „Ad Fragm. *Vers. 1.*
II. vide Liv. XLV. 19sq. & Diodor. Sic. T. II. p. 625.
n. 21.“ REISKIUS. — *Ibid.* „Ἀττάλος. Attalum
olim A. V. 574. Romam ab Eumene missum vidimus
LXV. 6. Denique deinde eodem missus est A. V. 594.
CII. 5.

Polybii Histor. T. VII.

Uu

Vers.

- Vers. 2.** *Vers. 2.* ὅλως. — „Forte ὅμως, *vel sic tamen quoque.*“
REISKIVS. Immo percommode locum suum tuetur ὅλως, *omnino.* — *Ibid.* ἐλθών. ἐλθῶν Bav. — *Ibid.* πάντων εὐμενῶς σφίσι μετεσχηκέναι τῶν κινδύνων. — „Vide, num pro εὐμενῶς, Εὐμένη sit scribendum.“ **VRSINVS.** — „Forte εὐγενῶν, pro γενναίως. Nam εὐμενῶς non satis bene convenit, quod non est προθύμως.“ **REISKIVS.** — Nos vero non videmus, quid in εὐμενῶς desideretur, quod valet idem ac εὐνοϊκῶς. *conf. vers. 4. & c. 3, 1.*
- Vers. 3.** *Vers. 3.* ἤκεν εἰς τὴν ῥώμην. οὐκ ἤκεν (sic) ediderat Vrsinus. Importunam partic. negantem ignorat Bav. & merito deleuit Casaub.
- Vers. 5.** *Vers. 5.* διὸ καὶ παρ' ὀλίγον. διὸ caret Bav.
- Vers. 6.** *Vers. 6.* τῆς τοῦ βασιλέως Εὐμένους εὐνοίας, id est, τῆς εἰς τὸν βασιλέα Εὐμένη εὐνοίας. De qua construendi ratione abunde dictum ad X. 17, 14. — *Ibid.* λαλοῦντα τῷ Περσῇ. — „Id est κρύφα διαλεχθέντα, κοινολογούμενον, κοινοπραγοῦντα.“ **REISK.**
- Vers. 8.** *Vers. 8.* βουλευέσθαι γάρ. — „Pro βουλευέσθαι magis βούλεσθαι placeret.“ **VRSINVS.** — Immo commodissima est librorum scriptura, hanc vim habens, *cogitare enim, vel, id enim agere senatum.*
- Vers. 9.** *Vers. 9.* συγκατανεύειν ἐν ταῖς κατ' ἰδίαν. Voculam ἐν, cum abesset ab ed. Vrsini & msstis, intercepta a postrema litera ν verbi præcedentis, recte adjecit Casaub.
- Vers. 10.** *Vers. 10.* παρελθών. καὶ παρελθών Vrsin. cum msstis. Copulantem particulam deleuit Casaubonus, veremur ne immerito: amat enim ea largiter uti Polybius; attamen paulo commodius videri poterat ante συνέθετο posita.

Cap. II.

CAPVT II.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* ὅττευσάμενος. ὁπτευσαμ. ed. Vrsin. operarum errore.
- Vers. 2.** *Vers. 2.* τὰ μὲν ὑποδείξας, τὰ δὲ ἐντειλάμενος. — „Forte τὰ μὲν ἄλλα ὑποδείξας, in cæteris, quæ ei præscripserat, etiam hoc mandato, ut omnem daret operam atque diligenter

tr *provideret, ne* &c. In vulgata non apparet, quid differant ὑποδείξας & ἐντειλάμενος, quare etiam Casaubonus lo univervo & infinito reddidit, *re communicata*.“ REIS-IVS. — ὑπαδείξας videtur paullo minus esse, quam ἐν-ειλάμενος, & significare videtur, non nimis aperte statim c præcise ostendere Stratio voluisse Eumenem suam de patris fide suspicionem. — *Ibid.* λυμῆνασθαι τὴν βασιλείαν αὐτῶν. — „Non improbo βασιλείαν, domum suam re-iam, & regni statum. Videtur tamen ὁμόνοιαν aut συμ-ωνίαν magis huic loco convenire.“ REISKIUS. — Sed onfer vers. 9. & cap. 3, 4. & intelliges, nullo modo solitari debuisse vulgatam. — *Ibid.* βασιλείαν αὐτῶν. βασ. αὐτῶν Bav.

Vers. 2.

Vers. 3. διέθετο. Perperam διέθεντο Bav. — *Ibid.* πιστικόν. πιστικόν idem. — *Vers.* 4. καθίκετο. καθή-στο Bav. — *Ibid.* τῷ μὴ διάδημα. τῷ μὴ διαδήματι dem. — *Ibid.* ἔχειν. Ultima litera ex pravo more ad-æsit, & librarium nunc etiam decipere præcedentes in-itiivi. Vtique vero ἔχει corrigendum; conaectitur cum ὅτι συμβασιλεύει, & cum εἰς δὲ τὸ μέλλον κατα-έπεται διάδοχος. — *Vers.* 5. ἀπαυδαίαν recte Casaub. & eqq. cum Bav. ἀπαυδαίαν Vrsin.

Vers. 3.

Vers. 6. οὐδέπω γὰρ ἀναδειγμένος ἐτύγχανε κατὰ φύ-ιν υἱὸς ὢν αὐτῷ, ὁ μετὰ διαδεχόμενος τὴν ἀρχήν. Casau-onus: *Necdum enim is naturalis filius Eumenis fuerat de-laratus, qui postea illi successit.* Quibus verbis, quum, uam sententiam subjecerit vir doctissimus, haud satis per-icuum videretur; nos, clarius explicare mentem aucto-is his verbis cupientes, *necdum enim agnitus fuerat natu-alis ille filius Eumenis, qui postea illi successit*, Livium qui-em maxime secuti sumus, sed veremur, ne in manifestum rrorem, eumque duplicem etiam, induci nos passi simus. eque enim κατὰ φύσιν υἱὸν Græci (non magis quam natu-alem filium Romani) ea ratione dixerunt, qua hodie vul-o naturalem filium pro spurio dicimus ex concubina na-: sed ὁ κατὰ φύσιν πατήρ, υἱὸς, ἀδελφὸς, est genuίμης,

Vers. 6.

Verf. 6. *germanus pater, filius, frater*; cui nonnumquam opponitur ὁ κατὰ θεόν, id est, *adoptivus*, ut XXXII. 11, 10. & c. 12, 1. interdum vero etiam non nisi emphaseos nonnullius causa aut pæne pleonastice adjecta illa verba κατὰ φύσιν reperiuntur, veluti cum Hamilcarem κατὰ φύσιν πατέρα Hannibalis vocat Noster. III. 9, 6. Quare videri poterant ita intelligenda verba illa, de quibus quaerimus: *nondum enim pro genuino ejus filio declaratus erat is, qui deinde in regnum ei successit.* At hac rursus versione non minus, quam illa ipsa qua nos usi sumus, significabitur, *juniorum illum Attalum, qui patri Eumeni post patrum Attalum hunc, de quo nunc agitur, in regnum successit, (de quo confer Polyb. XXXIII. 16.) adulterinum Eumenis fuisse filium, ex concubina natum, quem deinde pro legitimo agnovisset declarassetque Eumenes: quod non modo nullo auctore constat, verum etiam diserto Strabonis testimonio refellitur, qui lib. XIII. p. 624. ex legitima uxore Stratonica, Ariarathis filia, Cappadociae regis, susceptum ab Eumene scribit.* Quæ nos considerantes, non aliam rationem videmus expediendi hujus loci difficultatem, nisi ut verbum ἀναδεργόμενος insolentiori quidem quadam notione, quæ tamen a reliquo ejusdem usu haudquaquam abhorre videtur, pro *editus, in lucem editus*, accipiamus; ut hoc dicat Polybius, *necdum enim tunc in lucem editus erat ille Eumenis filius, qui ei postea in regnum successit.* Cui interpretationi consentaneum est, primum, quod idem Strabo, eodem loco quem modo citavimus, Attalum hunc, Eumenis filium, quo tempore vita excessit pater, (id est A. V. 597. adeoque decimo abhinc anno; conf. Polyb. XXXII. 23.) πᾶσα νέον τελέως ὄντα dicat; id est, *puerum parvo admodum natu*; tum quod de eodem loquens Polybius noster in rebus anni ab V. C. 602. lib. XXXIII. 16. ἔτι πᾶς ὢν dicit, cui, quum Romam fuisset a patruo missus ad renovandam paternam amicitiam, *habitu ait honorem convenientem ætati*; λαβὼν τιμὰς ἁρμοζούσας τῇ κατ' αὐτὸν ἡλικίᾳ. Denique vero eandem interpretationem præ-

præcise etiam flagitat id ipsum, quod de ἀπαδία, qua hoc tempore fuit Eumenes, hoc ipso loco, in quo versamur, diserte Polybius noster modo commemoraverat. Iam quod si quis huic nostræ interpretationi Livianam illam opponat, XLV. 19. *necdum enim agnouerat eum qui postea regnavit*; eum non nobis, sed Livio litem movere jubebimus, qui, quod haud dubie de Attalo, unice legitimo Eumenis filio ac successore, dixit Polybius, id ad Aristonicum, ex pellice natum, (quem numquam pro legitimo agnitum ab Eumene esse probabile sit ex reliqua hujus familiæ regnique historia,) referendum putavit.

Verf. 7. *Θαυμάζειν ἔφη, πόσα βλέπτει &c.* — „Forte *Θαυμάζειν ἔφη, εἰ ἄγνοεῖ, πόσα βλέπτει.*“ REISKIUS. — Nobis vero magis etiam incommodum & suspectum visum erat id quod sequitur, *βλέπτει τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς*, cogitaveramusque *βλέπτει* scil. *τὴν βασιλείαν*, (coll. v. 2 & 9.) *κατὰ* (vel *διὰ*) *τοὺς ἐνεστῶτας καιροὺς*. Nec tamen quidquam temere mutandum censuimus.

Verf. 8. *μεγάλην γὰρ εἰδέναι πᾶσι τοῖς θεοῖς χάριν.* — „Emendavit hoc modo Fulvius, [nempe verbo *εἰδέναι* ad oram adnotato,] cum in msto, ut ex contextu suspicor, esset *γὰρ εἶναι*. [id quod pariter habet Bav.] Sed nondum absoluta est oratio. Scribendum *μεγάλην γὰρ δεῖν εἰδέναι*. Sic hortationem suam ad pacem inchoat Agelaus V. 104. *ἔφη δεῖν μάλιστα μὲν μηδέποτε πολεμεῖν τοὺς Ἑλληνας ἀλλήλοις, ἀλλὰ μεγάλην χάριν ἔχειν τοῖς θεοῖς.*“ GROMONIUS. — At nil frequentius ellipsi verborum *δεῖν* vel *χρῆναι*. Quod autem pro *εἶναι*, quod codices dabant, Verinianam emendationem *εἰδέναι* adoptavit Casaubonus, haud nos quidem improbamus. Poterat vero eodem jure *ἔχειν* ponere. Ac fortasse ipsum *εἶναι* teneri debebat. Sicut enim *πολλῇ σοι χάρις, πλείστη σοι χάρις*, dicunt Græci, scil. *ἔστι*, *plurimam tibi gratiam habeo*; sic nil magnopere impedit, quo minus etiam dici potuisse h. l. statuamus, *μεγάλην εἶναι χάριν*. Sed de hoc judicent doctiores.

Verf. 9 sqq. *Verf. 9.* εἰ δὲ νῦν. Perperam εἰς δὲ νῦν Bav. — *Ibid.* ἐν αὐτῇ δυναστ. ἐν αὐτῇ idem. — *Verf. 10.* ὁ Στράτιος. ὁ στρατηγός nunc habet Bav. qui supra in Στράτιος consenserat. In eodem errore versatum fuisse puto Vrsini codicem, sed mendam tacite ab editore correctam.

Cap. III.

CAP V T III.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἣν παρέσχετο εἰς τὸν κατὰ τὸν Περσέα πόλεμον. Verba εἰς τὸν non sunt in msstis, ab Vrsino ex ingenio adjecta. Carere autem eis poteramus, si legeretur ἣν παρέσχετο κατὰ τὸν Περσέως aut Περσικὸν πόλεμον, aut (quod nos verissimum putemus) κατὰ τὸν πρὸς Περσέα πόλεμον, quemadmodum Polybius scribit c. 6, 5. XXX. 12, 2. & alibi. — *Ibid.* ἀπελογίσατο recte Casaub. ἀπελόγησατο Vrsin. cum msstis.

Verf. 2. *Verf. 2.* τοὺς παρακαθέξοντας τὴν τῶν Ταλατῶν ἀπόνοιαν. — „Forte καθέξοντας, sine παρα, ne illud παρα toties cumuletur, præsertim cum in hoc verbo nil eo opus sit ad significationis vim intendendam.“ REISKIUS. — Amat vero Polybius verba cum præpositione παρὰ potissimum composita, ut nihil prorsus opus fuerit sollicitare hoc verbum. — *Ibid.* ἀποκαταστήσοντας. „Videtur hoc a Casaub. profectum: & recte quidem ille sic emendavit. In editione Plantini [quæ eadem Vrsini est, in Platiniana officina excusa] est ἀποκατασταθήσοντας. Fortasse dedit auctor ἀποκαταστατήσοντας, ut pariter eodem sensu dictum sit olim ἀποκαδιστάνειν & ἀποκαταστατεῖν, restituere in pristinum statum.“ REISK. — In ἀποκαταστήσοντας consentientem Casaubonus habet Bavaricum nostrum codicem.

Verf. 3. *Verf. 3.* Μαρωνιτῶν. Mendose Μαριωνιτῶν ed. Vrs.

Verf. 6. *Verf. 6.* παραυτὰ τυχῶν τῶν Φιλανθρωπιῶν. Ad vulgatam lectionem παρατυχῶν, quæ ab Vrsini ingenio profecta, sed prorsus aliena erat ab hoc loco, perspicte REISKIUS notavit: Forte παραυτὰ τυχῶν τῶν Φιλ. ut primum adeptus erat eos honores. παραυτὰ est. statim, confestim. Possit quoque legi παρὰ (vel μετὰ) τὸ τυχεῖν τῶν Φιλ.

Φιλ.“ — Familiare Polybio verbum est παραυτά, ista notatione, & haud dubie præferri debuit prior illa Reiskii ratio alteri. Pro Φιλανθρωπιῶν vero fortasse Φιλανθρωπίων érat scribendum, nisi vulgatum defendi posse statuamus ex XV. 19, 5. & XXVIII. 15, 10.

Vers. 6.

Ibid. ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶχε ποιεῖν. — „Hoc est, non poterat impedire, quo minus id fieret, aut falsum reddere infelix nequibat.“ REISKIUS.

Vers. 7. Μαρώνεια. Sic oportuit, ut V. 34, 8. Nec aliter Stephanus Byz. Per simplicem vocalem i quidem pariter scriptum vulgo erat hoc nomen XXIII. 11, 4. — *Ibid.* πρεσβυτάς. πρεσβευτήν Bav.

Vers. 7.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 1. πρῶτων μὲν οἱ περὶ Φιλοκράτην &c. De hac *Rhodiorum legatione* vid. Liv. XLV. 20 seqq. Dinonem & Polyaratum ab his legatis deditos esse Romanis, intelligitur ex Liv. ibid. c. 22. coll. cum Polyb. infra, c. 8 sq. Cur primo *Philocratem* cum aliis, deinde mox *Philophionem* & *Astymedem* Romam advenisse Polybius scribat, haud satis adparet. Livius ibid. cap. 25. ait: *Philocrates* & *Astymedes principes legationis erant.* — *Ibid.* μετὰ δὲ τούτους οἱ περὶ Φιλόφρονα καὶ Ἀστυμήδην. Nihil dissensionis ex cod. suo adfert Vrsinus. Bavaricus vero pro Φιλόφρονα nunc rursus Φιλοκράτην scribit; perperam, quemadmodum ex vers. 3 & 6. intelligitur.

Vers. 1.

Vers. 2. τὴν ἀπόκρισιν, ἣν οἱ περὶ τὸν Ἀγέπολιν &c. *Vers.* 3. Vide XXIX. 7. In Ἀγέπολιν nunc rursus consentiant edd. cum mssis. — *Ibid.* τὴν πρὸς αὐτοὺς ὀργήν. — „Ad hunc locum de *iris Romanorum in Rhodios* vide præter Livii l. c. Diodorum Sic. T. II. p. 624. Gellii VII. 3. Dion. Cass. p. 66. n. 158 sq.“ [ed. Reimar.] REISKIUS. — *Ibid.* καὶ τὴν ἀνάτασιν. Sic recte Casaub. & seqq. Perperam ἀνάτασιν Vrsin. cum mssis in quo vocab. & ejus conjugatis sæpe peccarunt librarii. conf. IV. 4, 7. Suidas: Ἀνατάσεις· ἀπακαλήσεις ὑπερηφάνους. &c. Vide Polybii

Vers. 3.

Fragm. histor. XXXII. & Fragm. gramm. XVII. & mox cap. 7, 8. hujus libri.

Verf. 4. *Verf. 4. ὥστε καὶ τῶν στρατηγῶν τις.* Livius c. 21. *M. Iuventius Thalna prætor, cujus inter cives & peregrinos jurisdictio erat, populum adversus Rhodios incitabat.*

Verf. 5. *Verf. 5. Φαυὰ βαλεῖν ἱμάτια.* — „Livius: ex templo veste sordida sumta; ex quibus verbis apparet, λαβεῖν pro βαλεῖν legendum esse.“ *VERSINVS.* — „βαλεῖν immerito suspectum fuit visum Vrsino. βάλειν ἐσθῆτα est usu tritissima dictio, vel e Novo Test. nota. vide quæ dixi ad Constantini Ceremon. p. 5.“ *REISKIUS.* — Fefellit virum doctum memoria, cum ad usum Novi Testamenti provocavit, in quo nihil tale, quoad nos quidem cognoverimus, occurrit. Diodorus in eadem re, loco supra citato, ἀναλαβεῖν habet. Si teneri βαλεῖν potest, erit pro composito περιβαλέσθαι positum; sed etiam atque etiam veremur, ne activum verbi genus nullo modo ista notione ferri possit. λαβεῖν cum Vrsino legendum utique censuit Wesseling, ad Diodor. l. c.

Ibid. κατὰ τὰς παρακλήσεις. — „Malim ἐντεύξεις, e Diodori Siculi l. c. & Excerptis Photianis p. 515. [Tom. II. Diodor. ex ed. Wesseling.] ubi locus hic pæne iisdem verbis legitur.“ *REISKIUS.* — Wesselingius pariter l. c. pag. 624. ἐντεύξεις se male professus erat.

Verf. 6. *Verf. 6. εἰσαγαγόντες. εἰσαγαγόντων Bav.* — *Ibid. κατασπάσαντες* recte Casaub. & seqq. cum Bav. κατασπέναντες Vrsin.

Verf. 7. *Verf. 7. ὅτι δὴ.* Perperam ὅτι δὴ Bav. — *Ibid. τὸ κύκνειον ἐξηχῆσαντες.* κύκνειον Bav. minus recte. Mich. Apostolius Proverb. Centur. XI. num. 64. κύκνειον ἄσµα· ἐπὶ τῶν ἐγγύς θανάτου ὄντων. οἱ γὰρ κύκνοι θνήσκοντες ᾄδουσι. Conf. Erasmi Chiliades, & eos auctores qui cum ab Erasmo, tum ab editore Apostolii laudantur. Neque vero de eis solum, qui morti vicini sunt, sed qui in quocumque periculo versantur, in usu esse debuit illud proverbium; quod vel ex hoc Polybii loco intelligitur, rur-

fuitque ex XXXI. 20, 1. ubi videtur simul significari oratio, qua quis poenitentia doctus fatetur retractatque errorem.

Verf. 9. καὶ μάλιστα δι' αὐτούς. — „Ita placet magis, quam, ut erat in exemplari, [cum quo facit Bav.] δὴ αὐτούς. *Astymedis* autem oratio, sed ἀνέφαλος existat apud Livium lib. XLV.“ *VR SINVS.* Verf. 9.

Verf. 14. τὰ δὲ τῶν πέλας ἀπαραίτητα καὶ μεγάλα τελέ- Verf. 14.
ας. — „Forte μεγάλα καὶ ἀπαραίτητα τελέως.“ *REISK.*

Verf. 16. καὶ μηδενί. καὶ μηδέν *Bav. male.* — *Ibid.* Verf. 16.
νομίζομεν· νομίζομεν *Bav.*

Verf. 17. ὑπὲρ ὧν ὁ χρόνος εἰς λήθην ἀγόχαι τοὺς ὑπε- Verf. 17.
ρχοντας. — „Locus erat in exemplari corrupte scriptus.“
VR SINVS. — Ex *Bav.* nullum dissensum a contextu *Vr-*
simi adnotavimus. *Reiskio*, paullo ante, pro καὶ καινε-
πειήσας visum erat legendum esse καὶ ὑπομνήσας aut καὶ
ἀναμνήσας. Nobis vero nullo modo sollicitandum id ver-
bum visum est; haud absurde sane *Casanbonus*, *eorum me-*
moriam revocare, quorum oblivionem &c. *Conf. XXVII.*
14, 9.

CAPUT V.

Cap. V.

Verf. 1. οἱ μὲν περὶ Φιλοκράτην. *Livius:* partem cum Verf. 1.
Philocrate renuntiare legationem Rhodum placuit, partem
cum Astymede Romæ subsistere; quæ agerentur sciret, cer-
tioresque suas faceret.

Verf. 4. ἀπὸ μυρίων χρυσῶν. — „*Livius* numerum Verf. 4.
duplicitat. [*Coronam ait, viginti millium aureorum.*] Du-
bium, in utro sit error, an ambo consenserint olim, sed
per *Librarios* nunc dissideant.“ *REISKIUS.* — *Ibid. καὶ*
καταστήσαντες. *Caret καὶ* *Bav.*

Ibid. Θεσίτητον. *VR SINVS,* in *Notis* hanc scripturam
suo codice citans, (in quam & *Bav.* consentit) hæc simul
adnotavit: „*Livius:* [XLV. 25.] *Theodotum, præfectum*
classis, in eam legationem miserunt &c. Ex *Polybio* puto
corrigendum *Livium* in legati hujus nomine, qui Θεσίτη-

Verf. 4. *τος* & infra [vers. 11. & cap. 19, 1.] nominatur. — Quo magis mirari subit cum Reiskio, qui tamen factum sit, ut *Θεόδοτος* in contextum Vrsini reciperetur, quod tenere deinde reliqui editores Polybii. Confer Livii interpretes ad l. c. Idem vero *Theatetus* jam supra memoratus est XXIII. 3, 2. XXVII. 11, 2. tum XXVIII. 2, 3. ubi cum eodem *Rhodophonte*, qui & mox nunc nominatur, conjungitur.

Verf. 5. *Verf. 5. βουλόμενοι δίχα τοῦ ψηφίσματος καὶ προσβείας ἀποτυχῆν.* VRSINVS, οὐ διὰ τοῦ ψηφίσματος edens, hæc adnotavit: „Livius: *Societatem ab Romanis ita volebant peti, ut nullum de ea re scitum Populi fieret aut literis mandaretur; quod, nisi impetrarent, major repulsis ignominia esset.* Dcerat apud Polybium post verbum *βουλόμενοι* vox οὐ, quæ ad sensum necessario requiritur, ut ex Livii versione appareat.“ — Hinc REISKIUS: „οὐ debetur Vrsino, ait, a cujus codice [sicut & a Bav.] id abfuit: recte, ni fallor. Dedit Polybius *βουλόμενοι δίχα ψηφίσματος.* Sæpissime inter se hæc duo, *διὰ* & *δίχα*, permutantur.“ — Adoptavimus Reiskii conjecturam; sed veremur, ne vel sic nondum satis emendata sit oratio. De permutatione vocularum *διὰ* & *δίχα* conf. Adnot. ad VIII. 19, 6.

Verf. 6. *Verf. 6. Οὕτω γὰρ ἦν πραγματικὸν τὸ πολίτευμα τῶν Ρωδίων &c.* — „Vid. Fragm. CLXI. Dionis Cassii.“ REISKIUS. — Livius: *ita per tot annos in amicitia fuerant, ut sociali foedere se cum Romanis non inligarent.* De isto discrimine inter eos, quos *amicos* populus Romanus appellabat, & quos *socios*, breviter Appianus de reb. Gallicis Eclog. 4. *Ἐποδοῦντο δ' οἱ Ῥωμαῖοι ξένους, οἷς ἐδίδουσαν μὲν εἶναι φίλους, ἀνάγκη δ' οὐκ ἐπῆν ὡς φίλοις ἐπαμύνειν.*

Verf. 8. *Verf. 8. συνδυάζειν & mox κερδαίνειν* correxit Vrsinus. *συνδιαζέειν & κερτεύειν* corrupte (inquit) erat in exemplari. In eodemque errore versatur Bav.

Verf. 9. *Verf. 9. οὐ κατεπειγόμενοι συμμαχίας.* Perperam *κατεπύργετο* Bav. — „Non quo tunc ardor eos inaccessibilis mul-

tarum

societatum contrahendarum. Omisit hunc locum s, seu quod non intelligebat, seu quod supervacua reputabat.“ REISKIUS. — Nempe sic Livius: *Tum petenda societas videbatur; non quæ tutiores eos ab faceret, (nec enim timebant quemquam, præter Romanos) sed quæ ipsis Romanis minus suspectos.* Pro verbis τεπερ. συμμ. hæc latina posuit, *non quæ tutiores eos iis faceret; quæ satis exprimerent vim græcorum verbum, si adjecta his essent hæc, ἄλλων ἔνσκα, vel κατ' ἐν τινῶν* aut in eam sententiam alia, id est, *non quod societatem magnopere cuperent aliorum causa, vel ad alios.* Sed ne opus quidem est istis adjectis, quæ s quæ sequuntur facile intelligebantur, & a Livio peritatis causa adjecta sunt. conf. omnino Polyb. XXXI. Græca sane verba per se hoc sonant, *non quod societatem illam magnopere cupiebant.* Turbaverat Reiskium quod συμμαχίας pro quarto casu pluralis numeri habere cum sit secundus casus numeri singularis: hunc enim n adsciscit verbum κατ' ἐπερίγομαι, quod eodem modo datum vidimus V. 37, 10.

Verf. 9.

Verf. 10. κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀπιβολῆς. Mendose Verf. 10. οὐλῆς Vrsinus cum mssis. ἀπιβολῆς recte correxit aboñus, sed mire ista verba interpretatus est, *ex res consilii comparatione.* Inde Reiskius: „Obscurum: hoc locum, inquit, interpretatio Casauboni non sane deest. Videtur ille pro ὑπόθεσιν maluisse παράθεσιν, *comparatione* reddidit. Ego malim ὑπόθεσιν, id est *thesin, proponendo hoc suo consilio, commemorando, in ium proferendo.* Potest vero etiam ὑπόθεσιν defendi, *capitur hoc vocab. non in significatione procrastinationis sed propositionis, commissionis.* ὑπερτίθεναι τινὶ διαβούλιον est *alicui demandare, deferre, committere consilium quod ad deliberandum.*“ — Hæc scribenti Reiskio, de ista ὑπερτίθ. τινὶ διαβούλιον, in mente versatus erat Polib. locus XVIII. 30, 9. qui nihil utique facit ad stabilien-

Verf. 10.

nis

Verf. 10.

nis *ὑπέρθεσις*, notionem, quæ & ceteroquin ab usu græci sermonis abhorret. Itaque, si sana satis atque emendata ista verba sunt, κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν τῆς ἐπιβολῆς, tenenda erit interpretatio, quam ERNESTVS in Lex. Polyb. ad voce *ὑπέρθεσις* proposuit: „Intelligo, inquit, *magnitudine, contentione studii in ea re*, h. e. in societate Romanorum concilianda, & irritis reddendis consiliis & conatibus male de sua civitate ominantium, tamquam aliena esset a Romanis. *ὑπέρθεσιν* esse *magnitudinem*, vel Grammaticorum *ὑπερθετικὸς* indicat; [id est *superlativus gradus*, quem & ipso nomine substantivo *ὑπέρθεσις* nonnumquam indicant, vide Etymol. M. pag. 5. l. 23.] & *ὑπερτίθεσθαι τινά* est *saperare aliquem*: ἐπιβολή autem, quæ ante Φιλοτιμία. conf. Ecl. Legat. CIV. extr. [lib. XXXI. c. 7.] — Ad verba κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν Gronovius pariter sua manu ad oram sui libri, *magnitudine*, adnotaverat.

Ibid. ἀφαιρῆσθαι τὰς ἐκινολὰς τῶν δυσχερῶν τι διανοουμένων περὶ τῆς πόλεως. Potest utique ferri τὰς ἐκινολὰς, *cogitationes, consilia, molimina*. Sed ex Livii verbis illis, quæ ad verf. præc. protulimus, *sed quæ ipsis Romanis minus suspectas*, haud absurde Vrsinus conjectaverat, *ὑποβολὰς* fortasse scripsisse Polybium.

Verf. 11.

Verf. 11. Ἀπὸ τῶν περὶ Θεσπύτην καταπεπλευκόντων. De *Theateto* modo dictum ad verf. 4. καταπεπλευκόντων Casaubonus interpretatus est, *Romam appulerat*. Sed male hæc cohærent; *vix ille Romam appulerat, cum Cannii & Rhodiis deficerent*. Perspecte REISKIUS: „Imo vero ἐκπεπλευκ. aut ἀποπεπλευκ. *vix Rhodo solverat aut discesserat Theatetus, cum &c.* Nam καταπλεῖν est *domum redire cum navi aut classe*, quod h. l. alienum est. Nondum Romam pervenit, nedum ut redierit. Adventus ejus Romam commemoratur Fragm. XCIX. [c. 19, 1.] — καταπλεῖν generatim *adpellere* est, sive domi, sive alibi. vide XXX. 17, 7. — *Ibid.* Κάννιοι. Mendose Κάννιοι ed. Vrsin. & sic mox rursus Καννίους idem bis. Recte ubique Bav. ut correxit Casaub. — *Ibid.* Μυλασσῆς. Mendose Μυλαστῆς

; h. l. Bav. & sic deinde (vers. 15.) est in ed. Vrsin. ubi
 is corrupte Μαλαστεις habet Bav. — „Livius: *sub*
sepe tempus & Caunii descivere ab his, & Mylassenses
omnesium oppida occuparunt. Μύλασα apud Stephanum
 το σ, ἐπὶ Μυλάσου, τοῦ Χρυσάρορος. Et ita scriben-
 apud Livium. “ VRSINVS. — Vtrique scriptura in
 erat. Vide quæ notavimus ad XVI. 24, 6. & XXII.

Vers. 11.

4.

Vers. 12. διότι δὲ Κάρας καὶ Λυκίους ἑλευθέρους εἶναι &c. Vers. 12.
 as, priori syllaba longa, correximus; cum Κάρας vul-
 hic scriptum esset. — „Livius videtur meminisse ha-
 Senatusconsulti, cum inquit: *non ita fracti animi civi-*
erant, ut non sentirent, si Lycia & Caria ademptæ ab
vanis essent, cetera aut se ipsa per defectionem liberarent,
a finitimis occuparentur. Opinor autem, mendum in-
 Livianis verbis, & pro Romanis scribendum esse Rho-
 . Ita apud Polybium sæpius in his nominibus erratum
 orario animadvertimus, ut pro Ρωμαίοις oscitanter Ρο-
 ; scripserint. “ VRSINVS. — Ad hæc vide quæ mo-
 runt Livii Interpretes ad XLV. 25, 12. in edit. Dra-
 b. De re conf. Polyb. XXII. 7, 7. & c. 27, 8. tum
 III. 3.

Vers. 14. Λύκον ἀποπέμψαντες. — „Aut πέμψαντες Vers. 14.
 im simplex, aut saltim ἐπιπέμψαντες. Dubito quoque
 Lyci nomine, num sit cum *Lycophrone* commutandum,
 legendum Λυκόφρονα πέμψαντες. vid. p. 1225, 11. “
 XVI. 8, 4.] REISKIUS. — Poterit fortasse ἀποπέμ-
 ντες defendi, intelligendo ἐκ αὐτούς. — *Ibid. ὑφ'*
ούς. Sic, tamquam e suo codice, locum hunc citavit
 finis: eodemque ducit Bav. in quo est αὐτάς, vocali-
 α & ου, ut sæpe aliàs, inter se permutatis. Vide ad I.
 5. T. V. p. 324. & ad III. 35, 2. & X. 7, 5.

Vers. 15. ἐπ' Ὀρδωσίαν. ἐπορδώσειαν Bav. Livius: *My-* Vers. 15sq.
insep Alabandenoque circa Orthosiam acie vicerunt. Ὀρ-
 τία quoque apud Strabonem vocatur lib. XIV. p. 650.
 cf. Cellar. Orb. Ant. lib. III. c. 3. p. m. 99. — *Vers. 16.*

καὶ

καὶ Καρῶν. Mendose καὶ Καυνῶν Bav. — *Ibid.* δέσσαν-
τες. ὁῦσαντες idem.

Cap. VI.

CAP V T VI.

Verf. 1. *Verf.* 1. τὴν κατὰ Δείωνος καὶ Πολυάρτου διάληψιν. —
De *Dinone* & *Polyarato* jam sæpius dixerat scriptor noster.
Vide XXVII. 6 & 11. & XXVIII. 2. De *Polyarato* adde
XXIX. 11, 9. Fecit autem (ut ex cap. 8 sq. hujus libri,
coll. cum Liv. XLV. 22. intelligitur) hanc de *Dione* & *Po-
lyarato*, & omnino de diversis hominum studiis bello Per-
fico digressionem occasione infelicitis exitus, quem habue-
runt isti duo Romanorum inimici, qui res Rhodiorum ad
Perseum trahere connisi erant. Vulgo, ex præscripto co-
dicis Peiresciani, ante hanc Eclogam scribunt Λόγος κί,
quasi ea ex *Polybii libro XXVIII.* esset ducta. Sed per-
specte ipse Valesius ad cap. 9, 2. docuit, ex *Libro XXX.*
esse decerptam. Confer Adnot. ad verf. 5. hujus cap. 6.

Verf. 4. *Verf.* 4. καὶ τὰς ἐν τῷ προγεγονότι βίῳ πράξεις αὐτῶν *
ποιῶσι. — „Deest adjectivum, puta ἀδοκίμους, aut quid
simile.“ VALESIVS. — „Ante ποιῶσι deest ἐπονειδίστους,
aut ἀκλεῖς, aut ἀμαυράς, aut ἀνωφελεῖς, aut simile quid.“
REISKIVS. — Nisi fortasse, quod nobis admodum pro-
babile fit, duæ voces, αὐτῶν ποιῶσι, ex uno verbo com-
posito corruptæ sunt; quale verbum nobis quidem, quod
huc conveniat, non succurrit, sed succurret fortasse do-
ctiori capiti feliciorique ingenio. Gronovius, in Nota ad
oram sua manu scripta, ταὐτὸ ποιῶσι suspicatus erat.

Verf. 5. *Verf.* 5. τρεῖς διαφορὰς γενέσθαι τῶν ἐμπειρόντων εἰς τὰς
αἰτίας κατὰ τὸν πρὸς Περσέα πόλεμον. Iam hinc suspicari
licebat, ductum esse hoc Fragmentum e historia rerum
finito bello Persico gestarum, adeoque non e libro XXVIII.
historiarum Polybii. conf. ad verf. 1. Observationem nostram
confirmat Livius, qui in ceterarum rerum historia A. V.
587. gestarum, & libro XXX. Polybii expositarum, hunc
ipsum Polybii locum expressit, lib. XLV. c. 31. *Tria ge-
nera,*

nera, inquit, principum in civitatibus erant: duo quæ adulando aut Romanorum imperium &c.

CAPUT VII.

Cap.VII.

Vers. 2. Ἀντίνοῦς καὶ Θεόδοτος, καὶ Κέφαλος μετ' αὐ- *Vers. 2.*
τῶν. De his vide lib. XXVII. c. 13. Adde Liv. XLV. 26.

Vers. 3. [οἱ, τῶν πραγμάτων] ἀντιπεσόντων. Adopta- *Vers. 3.*
vimus emendationem, quam adferendam huic loco præcise
Reiskius censuit; quam per se, nulla etiam ratione adjecta,
planam certamque esse & ille putavit, & nos putavimus.
Ne tamen nimis audacter Polybio obtudere istam conje-
cturam videremur, verba ex ingenio adjecta uncis in-
clusimus.

Ibid. ὁμοῖς συστάντες τοῖς παροῦσιν. Nullo modo
ferri vulgata scriptura, στήσαντες, activa forma, potuit.
Potuisset στάντες in aor. 2. ferri; sed compositum præ-
stabat verbum. Sic συστάντες τοῖς Ῥωμαίοις, XIV. 8, 9.
congressi cum Romanis. Neque vero damnum utique χω-
ρήσαντες, quod Reiskio placuit: sic enim prorsus XI.
2, 10. Rursusque ὁμοῖς χωρεῖν εἰς τοὺς παλαίους, XV, 10, 6.
Ibid. ἀπέθανον γενναίως. — „Narrat Livius XLV. 26.“
VALESIVS.

Vers. 8. Οὐ γὰρ ἑλαττόν ἐστιν ἀγεννίας σημεῖον. ἀγεννείας *Vers. 8.*
scriptum Toupius voluit in Emend. in Suid. Part. III. p. m.
547. veremur, ne præter rationem. Vide Adn. ad V. 85,
13. & XI. 2, 7. Adde mox c. 9, 1 & 19. Rem & sen-
tentiam quod adtinet, confer Polybii Fragm. grammat. num.
LXXV. — *Ibid.* ἀνατάσεις, minas, terriculamenta. Sic
corrigere Reiskius iussit, & ante eum eandem emendatio-
nem ad oram sui libri notaverat Gronovius. Miramur, vul-
gatam tenuisse Casaubonum, qui perspecte verum viderat
atque amplexus erat cap. 4, 2. ubi vide notata.

CAPVT IX.

Cap. IX.

- Vers. 1.** *Vers. 1.* Τοῦ γὰρ Ποπιλίου προτάξοντος Πτολεμαίου &c.
 „Emendatum est a nobis [nempe in latina versione, nam in græco exemplo servata erat in omnibus editt. mendosa scriptura Ποπλίου] Ποπιλίου, idque ipso auctore Polybio, qui cap. XCII Legationum [lib. XXIX. c. 11, 9.] id commemorat; quod caput excerptum est ex Libro XXX. historiarum, ad quem quoque nostrum Fragmentum pertinere fere adducor ut credam, quamquam repugnante msto codice.“ **VALESIVS.** — Conf. Adnot. ad cap. 6, 1. & 5. & ad init. libri XXVIII. Emendationem vero Valesii haud cunctati sumus in contextum adoptare.
- Vers. 4.** *Vers. 4.* προσσχών Φασηλίδι. προσσχών correximus; ut debuimus, cum sit a προσέχων. Mendose vulgo; προσχών cum simpl. σ tamquam a προσέχω, quod non erat huius loci. Sed sæpius ista a librariis confunduntur. Vide ad I. 24, 2. & c. 29, 2.
- Vers. 5.** *Vers. 5.* προὔκειτό ποι. Forte προὔκειτό που, aut idem valet ποι ac που, id est, puto, opinor, sane, haud dubie, aut aliquid simile; de qua notione particulæ που præcepit Hoogeveen in Doctrin. Particular. Cap. 48. sect. 2. reg. 8 sq.
- Vers. 8.** *Vers. 8.* εἰς Ῥόδον. Immo εἰς Ῥώμην ἀποκαταστήσαι videtur scribendum. Nempe Ptolemæus quidem Rhodum mittere Polyaratum constituit, at Popillius reges iusserat, ut Romam hominem mitterent. (vide vers. 2. & XXIX. 11, 9. Itaque Rhodii eum nunc in navem recipere, & Rhodum ipsi ducere nolunt; sive, ne Romanos offenderent, Rhodum ducentes & apud se recipientes hominem, quem Romani sibi traditum voluissent; sive ne, si in via, aliquid ei accidisset, aut si se subripuisset, ipsi in culpam apud Romanos venirent; denique, ne cogerentur ipsi civem suum victum Romam transvehere, qua re superferre poterant, cum id Alexandrinis esset a Popillio mandatum. De permutatione istorum nominum dictum ad XXVI. 7, 5. XXVIII. 15, 3. & passim alias.

Vers

Vers. 10. τοῦ προχειρισθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἀναπομπήν. Immo ἐπὶ, πρὸς vel εἰς τὴν ἀναπομπήν. *Vers. 10.*
qui ad eum Romam mittendum vel transvehendum a rege constitutus erat. Verbum ἀναπέμπειν in eadem re usurpatum vidimus XXIX. 11, 9. & hoc cap. vers. 2.

Vers. 12. κατὰ δὲ τὸν ἀπόπλου. Valesius: *verum in* *Vers. 12.*
exscensione; parum recte, si quid video: non enim *exscensio*, sed *consensio in navim*, vel potius *profectio*, est ἀπόπλους. Sed nihilo melius nos, *in eo cursu*. Corrige: *dum vero in eo erant, ut solverent, ut vela darent, ut proficiscerentur*: nempe per id tempus occasionem, putamus, nactus est, in Cauniam navim se subripiendi, & Caunum evadendi. At fatemur, ne sic quidem satis expeditum hunc locum nobis videri; ac veremur, ne alia etiam nunc parte vel non satis emendata sit, vel non satis integra oratio. Illud quidem nos non turbat, quod ΡΕΙΣΚΙΟ dubitationem h.l. iniecerat, cum ait: „Non video, qui potuerit Polyaratus navi a *Phaselide* ad *Caunum* deferri, quin Rhodum præternavigaret, & tantum non attingeret. Quare igitur ad Caunum appulerunt, neque protinus ad Rhodum?“ — Poterat enim ventorum vis eos cogere, ut ad Caunum adpellerent. Sed, quod modo diximus, de *adpulsu navis* hic non agitur. Aliud est ἀπόπλους, aliud κατὰπλους, ut ipse Reiskius monuit ad cap. 5, 11.

Vers. 13. διὰ τὸ τάτ[ε]σθαι μετὰ Ῥοδίων. eo quod Rhodiis *Vers. 13.*
essent contributi, nempe tunc adhuc temporis; paulo vero post ab eisdem defecerunt, ut supra docuit, cap. 5, 11.

Vers. 18. εἰς τὴν Ῥωμαίων. εἰς τὴν Ῥώμην voluerat Reiskius. *Vers. 18.*
 Sed ferendum videtur vulgatum, immo satis commodum; *in ditionem Romanorum*, id est, in portum aliquem Italiae; non enim ad ipsam usque Romam vehebantur naves ab Asia venientes, sed Brundusii fere adpellebant, unde pedestri itinere deinde homines Romam pergebant.

Verf. 19. *Verf. 19. διὰ τὴν ἰδίαν ἄνοιαν.* Forte ἄγνοιαν scripsit Polybius, ut aliàs. vide XXVII. 2, 2. XXIX. 7, 2.

Cap. X.

CAPVT X.

Verf. 1. *Verf. 1. Μετὰ τὴν τοῦ Περσέως κατάλυσιν.* Sic cap. 15, 5. ait, μετὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Περσέως κατάλυσιν.

Verf. 2. *Verf. 2. κεκληρότων. κεκληρότων* Bav. solenni librariorum errore.

Verf. 3. *Verf. 3/seq. Καλλιμάχης, Ἀριστόδαμος &c.* — „In Achæorum apud me argenteo numismate, ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΟΣ, qui modo inter legatos a Polybio nominatur, descriptus est.“ VRFINVS. — „De Callicrate & Lycisco sæpe noster commemorat, ut de proditoribus salutis & dignitatis Græciæ. vid. p. 1465. [id est, lib. XXXII. c. 21. Immo vero de Callicrate vide potissimum XXVI. 1 seqq. & XXXI. 8. De Lycisco XXVII. 13, 14. XXVIII. 4, 5 seqq.] Archidamæus, hic nominatus, diversus est ab illo Archidamo, cujus numum pænes se esse ait Vrsinus ad h. l. Sæpe vir ille doctissimus alienissima commutat inter se. [At ipse Reiskius h. l. nescimus quid humani est passus. De Archidamo nec Polybius nec Vrsinus nunc cogitaverat. Potuit vero Ἀριστόδαμος ille, cujus nomen in numo Vrsinus invenit, esse Megalopolitanorum tyrannus, Polybio memoratus X. 25, 2.] De Mnasiippo vid. p. 1465. [XXXII. 21, 2.] De Chremete p. 1247 & 1465. [XXVIII. 5. ubi confer quæ notavimus ad verf. 1. tum XXXII. 21, 2.] De Charope vide p. 1113. 1148. 1298. ubi Χάροπον legitur, quasi a nominativo Χάροπος, item p. 1465. [XX. 3. XXII. 8, 11. ubi vide notata. XXXI. 8 extr. & XXXII. 21, 4 seqq] imprimis notabilis est de eo locus apud Diodor. Sic. T. II. p. 578.“ REISKIUS, — Ἀγησίας (verf. 3.) non debuerat a nobis sollicitari. Sicut enim Ἀγησίλαος per η scribitur, sic & recte Ἀγησίας; quamque & Ἀγέτολις & Ἀγέλαος per e breve efferuntur.

Verf.

Verf. 5. ἀναχωρημέναι τελέας, prorsus se subduce- Vers. 5.
rant, scil. a rebus gerendis, a πρῆπ. administratione. conf.
ad XXVIII. 3, 4. & XXIX. 10, 5. — *Ibid.* ἀκοντὶ rus-
sus correximus cum Reiskio. Vulgo ἀκονητὶ.

Verf. 6. οἱ δέκα. — „Decemviri Roma in Græciam Vers. 6.
missi, ad res Græciæ constituendas.“ REISKIUS. — *Ibid.*
δι' αὐτῶν τῶν στρατηγῶν. — „Hoc est, per summos civi-
tatis cuiusque magistratus, vel prætores. Græci hi sunt,
non Romani.“ REISKIUS. — Casaubonus, per duces,
scripserat. Vide quæ ad verba proxime sequentia nota-
mus. — *Ibid.* οὓς δεῖσει πορεύεσθαι εἰς τὴν Ρώμην. Plu-
rimum ab auctoris sententia nos aberrasse intelligimus, verba
istâ latine vertentes, quos legatos Romam mitti vellent:
in quo præeuntem aliquatenus habuimus Casaubonum, qui
vocabulum legatos quidem non adjecit, sed tamen mox
vers. 7. illa verba, κατὰ τὰς ἰδίας ἀντιπαράγωγας, inter-
pretatus est suæ factionis homines, ut adpareat, existimasse
eum, honoris causâ hos ab illis fuisse nominatos: quod
plane contra est. Rem aperit Livius, qui, cum integram
Polybii historiam ob oculos haberet, facilius mentem au-
ctoris perspicere potuerat. Nempe is (quod superiorum
Polybii interpretum nostramque effugerat observationem)
hunc ipsum Polybii locum ob oculos habuerat, cum Lib.
XLV. 31. scriberet: *Secundis rebus elati Romanorum par-
tis ejus fautores, soli tum in magistratibus, soli in legatio-
nibus erant.* (vide Polyb. verf. 2. hujus cap.) *Hi quum
frequentes & ex Peloponneso & ex Boeotia & aliis Græciæ
conciliis adessent, implevere aures decem legatorum &c. . . .
Ab his editis nominibus evocati literis imperatoris ex Aeto-
lia, Acarnaniaque, & Episo, & Boeotia, qui Romam
ad causam dicendam sequerentur: in Achaiam ex
decem legatorum numero profecti duo, C. Claudius & Cn.
Domitius, ut ipsi edicto evocarent. Id duabus de causis
factum: &c.* Quibus ex verbis adparet, quo pertinèant
illâ Polybii verba (hoc verf. 6.) οὓς δεῖσει πορεύεσθαι τῶν
ἀνδρῶν

Verf. 6. ἀνδρῶν εἰς τὴν Ρώμην. Agitur scilicet *de principibus graecarum civitatum*, qui, cum denunciati essent, quod Perseo favissent, & respublicas suas ad Perseum trahere voluissent, *Romam sunt evocati ad causam dicendam*. Simul intelligitur, quid dicat δι' αὐτῶν τῶν στρατηγῶν, scil. *per duces Romanos*, puta per L. Aemilium proconsulem, & Cn. Octavium proprætores, aliosque copiarum duces: nisi (quod nobis quidem verisimile sit) δι' αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ in singulari numero Polybius scripsit, quem admodum Livius legisse videtur, qui *evocati literis imperatoris* scribit: quod etiam convenit cum eo, quod mox apud Polybium (vers. 11.) legimus, περὶ μὲν οὖν τούτων μετὰ τινα χρόνον ἐξέπεμπεν ὁ στρατηγὸς τὰς ἐπιστολάς. Quod vero ait αὐτῶν τῶν, vel αὐτοῦ τοῦ, id est, *non nisi, nude, simpliciter, nulla alia via inita*, eo spectat, quod cum Achæis aliam inierint rationem, ad quos prius duo nobilissimi ex decem legatis, a Senatu Romano ad res ordinandas missis, profecti sunt, qui causam eorum diligentius cognoscerent.

Verf. 7. *Verf. 7.* Ad vulgatam, οὓς ἀπέειπαν, adnotaverat **VR-**
SINVS: „Ita emendavimus, pro ὡς ἀπέειπαν, ut est in
exemplari.“ — Fortasse operarum errori ἀπέεισαν hoc
debetur, & erat putamus ὡς ἀπέειπαν in Vrfini cod. sicut in
Bav. Quidquid sit, ad eandem vulgatam sic deinde com-
mentatus est **REISKIUS:** „Vrfino hoc debetur, in cuius
codice fuit ὡς ἀπέεισαν, in quibus verbis videtur inesse ὡς
εἰπῶν: *hi autem fere erant (Romam mittendi) quos isti*
(prætores civitatum) descripserant privato ex odio, addi-
ctos adversæ factioni. Fere non alii deligebantur, qui Ro-
mam mitterentur, quam designati per similitudinem a præ-
toribus græcis.“ — Multo probabilius, nobis iudicibus,
ERNESTVS in Lex. Polyb. ad verb. ἀπειπεῖν & ad ἀπογρά-
φειν: — „οὓς ἀνείπαιον, quos ediderant coram; οὓς
ἀπέγραψαν, quos scripto ediderant, scil. dudum. Sic apud
Lyfiam, contra Agoratum, junguntur μηνόειν καὶ ἀπογρά-
φειν

Φαν, etſi in deterius. — At ſane apud Polybium quoque h. l. in deterioreſem partem uſurpantur iſta verba, ut modo a nobis demonſtratum eſt. Nil vero opus videtur, ad ἀπέγραψαν intelligere *dudum*: ſatis erat, quos *nominaverant*, quos *ſcripto illi ediderant*.

Verſ. 8.

Ibid. πλὴν ὁλίγων τελέως, τῶν ἐκδηλόν τι πεποιημένων. — „Subaudi πρὸς χάριν καὶ εὐεργεσίαν τῶν Ῥωμαίων. *Paucos ſolummodo præteribant, neque in ſuo indice referebant, eos puta, qui inſigni aliquo beneficio Romanos aſſent demeriti.*“ REISKIUS. — Immo vero plerique, non niſi privato odio & inimicitia ducti, illi homines (hæ ſunt αἱ ἰδίαι παραγωγαί) in indicem ſuum referebant: *oppido pauci erant, qui notabili aliquo ſaſto ſtudio in Perſeum vel odium Romanorum declaverant*; ceteri falſo ab illis denunciati ſunt, adeoque immerito Romam evocati.

Verſ. 9. εὐλαβούμενοι. Perperam εὐλαβούμενοις Bav. Verſ. 9.

Ibid. μή ποτ' οὐ πειθαρχήσωσι τοῖς γραφομένοις, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύσωσιν &c. Miramur, de reponendo conjunctivo modo nihil monuiſſe Reiskium, cum tamen nunquam cum indicativo, conſtanter ſive cum conjunctivo ſive cum optativo modo conſtruatur particula μή. Sed illud non præteriit idem REISKIUS, μή ποτ' οὐ πειθαρχ. idem valere hoc loco ac μή ποτ' οὐ μόνον οὐ πειθαρχ. provocavitque ad ea, quæ de omiſſione τοῦ μόνον & οὐ μόνον ad p. 431, 31. (id eſt ad IV. 42, 2.) adnotaverat. Ibi nempe ad verba illa, οὐ γὰρ εἰκὸς ἀλλ' ἀναγκάϊον &c. ſpiſſam ſylvam exemplorum ex plurimis auctoris cumſulavit, ubi μόνον vel οὐ μόνον per ellipſin omiſſa ſunt; quam obſervationem ibi prætermiſi, partim quod ad illum locum non magnopere pertinebat, partim quoniam pervulgata eſt illa ellipſis, & ſatis de ea monuerunt grammatici. Conf. Polyb. V. 105. 5. VI. 7, 3.

Verſ. 11. Περὶ μὲν οὖν τούτων μετὰ τινα χρόνον ἐξέπεμψεν ὁ ſτρατηγὸς τὰς ἐπιſτολάς. Mandatum dicit, ex X.

Verſ. 11.

Vers. 11.

legatorum sententia, quorum duo in Peloponnesum fuerant missi, ab Imperatore datum; quo mandato, quotquot ex principibus Achæorum viris nominaverat proditor Callicrates, amplius mille, Romam sunt evocati. Conf. Pausan. VII. 10. & Polyb. XXXII. 9, 5. — *Ibid.* εὐδοκούμενος Casaub. & seqq. cum Bav. Perperam εὐδοκούμενοι Vrsin. — *Ibid.* κατὰ γε τὴν αὐτοῦ γνώμην. — „Forte ἐμοῦ aut ἐμαυτοῦ.“ REISKIUS. — At αὐτῶν quidem (in plur. num.) sæpe pro ἐμαυτοῦ usurpavit Polybius. I. 3, 5. III. 1, 1. IV. 1, 9. &c. Et in sing. περὶ αὐτοῦ, pro eodem ἐμαυτοῦ, XVI. 20, 8. XVII. 4, 5. & aliàs.

Cap. XI.

CAPUT XI.

Vers. 1.

Vers. 1. Νουμένιον. *Numenium* hunc, Ptolemæorum amicum & legatum, perperam ab Vrsino cum T. Numisio, Romanorum legato, confusum vidimus ad XXIX. 10, 3. *Ibid.* εὐχαριστήσονται. εὐχαριστήσαντα Bavar. familiari errore.

Vers. 2.

Vers. 2. τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως χάριν. — „Forte ταύτην ὑπὲρ τῆς διαλ. Cajo hanc gratiam, pro reconciliato sua opera Antiocho & composita pace, rogante.“ REISKIUS. — Nil opus erat sollicitare vulgatum.

Cap. XII.

CAPUT XII.

Vers. 1.

Vers. 1. Κόρυς. De hoc vide XXVII. 10. De argumento vero hujus Eclogæ conf. Liv. XLV. 42. — *Vers.* 2. ἡνύσασθαι. ἡνύσασθαι scribe, ut aliàs, quod & monuimus ad XXVIII. 11, 3. Perperam h. l. ἡνύσασθαι Bav. — *Vers.* 3. ὅς. οἱ δὲ μὴρ. χαρ. Vrsin. operarum errore.

Vers. 4.

Vers. 4. τὴν αὐτῶν correxit Vrsin. τὴν αὐτὴν misit. — *Ibid.* τὸν Κόρυν αἰδούμενοι διὰ τοιαύτης χάριτος. — „αἰδούμενοι satis bene conveniret huic loco, si sequentia abessent. Illis autem sic adjunctis, videtur ἐνδούμενοι melius convenire, id est, ἐνδεόμενοι, sibi obligantes, devincientes per ejusmodi beneficium.“ REISKIUS. — At simili quadam notio-

otione usurpatur verbum αἰδέσασθαι, pro ἐξιλάσασθαι, ut
 ost. Harpocratonem Suidas adnotavit, id est *placare*:
 uæ tamen veremur ne non sit hujus loci. Confer Reiskii
 indic. Græcit. Demosth. verbo αἰδέσθαι. Forte per com-
 ilatoris imperitiam prætermisum nonnihil est, quod ad
 oplendam aut recte constituendam orationem necessa-
 ium erat.

Vers. 4.

CAPVT XIII.

Cap. XIII.

Vers. 1. Ἀνίκιος Ἀνίκιος &c. Athen. Deipnosoph. lib. *Vers. 1.*
 IV. p. 615. De Argumento conf. Liv. XLV. 43. quod
 amen non tam late Romanus, scriptor, quam Græcus
 offer, est persecutus. Ipsi*s Quirinalibus triumphasse Ani-*
ium, Livius docet l. c. id est, XII. Kal. Martias: quare se-
 undum eam rationem, de qua ad cap. 16, 1. dicemus,
 rtasse in rebus anni ab V. C. 588, non 587, retulit hanc
 em Polybicus. Potuit vero etiam expositionem hujus tri-
 mphi, qui & ipse ad finem Belli Persici pertinebat, con-
 ungere cum narratione triumphorum Aemilii Pauli & Cn-
 ctavii, & ad annum 587. referre, quo finis Bello Per-
 co est impositus. Quidquid sit, libro XXX. de hoc Ani-
 ii triumpho verba fecisse Polybium, Athenæi testimonio
 onstat. Ceterum temporis ordinem si spectes, utique ante
 oc Fragmentum reponenda fuerant illa, quæ infra cap. 15.
 e Aemilio Paulo Græciam circumeunte, & domum redeun-
 e, collecta dedimus. — *Ibid.* Potuit Athenæus quidem
 εντιον per τ scribere, quemadmodum Livius & alii latini
 criptores; sed, Polybium constanter Γένδιος per θ scri-
 sisse, monuimus ad XXVIII. 8, 1. Adde XXIX. 5, 7. &
 bi notata.

Vers. 7. λαβόντες οικείαν ταῖς ἐαυτῶν ἀσολγείαις. Va- *Vers. 7.*
 silius: *convenientem lasciviam suam licentiam nasci*; quod est
 οικείαν ἐξουσίαν. Nec commodius aliquid nobis nunc
 quidem succurrit.

Vers. 11. βρυανητῶν. Conf. II. 29, 6. XIV. 3, 6. *Vers. 11.*

Cap. XIV.

CAPVT XIV.

Vers. 1.

Vers. 1. Οἱ Αἰτωλοὶ τὸν βίον ἀπὸ ληστείας &c. Aetolorum avaritiam, rapinas & ferociam passim notavit No-ster. II. 49, 2 sq. IV. 3. IX. 38. &c.

Vers. 3.

Vers. 3. κωλυθέντες τῆς ἔξωθεν ἐπικουρίας. Valesius: cum aliena diripere haudquaquam sinerentur. Recte, quod ad sententiam adtinet; ut quidem ex connexione orationis satis adparet. Sed de vocab. ἐπικουρία dubitari potest, utrum, sicut verbum βοηθεῖν, quod idem valet ac ἐπικουρεῖν, non solum opem ferre significat, sed etiam generatim ad pugnam, ad pugnandum adcurrere, sic ἐπικουρία hoc loco quodvis genus pugnae vel belli denotet: an, quemadmodum ἐπικουρεῖν idem etiam sonat ac ὠφελεῖν, prodesse, sic vocabulo ἐπικουρία eadem notione nunc usurpaverit Polybius, qua alias vocabulo ὠφέλεια solet, pro fructu e bello capienda, praeda. Nobis posterior ratio potior videtur. conf. XXIX. 8, 5.

Vers. 4.

Vers. 4. Καὶ πρότερον μὲν κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον &c. Intestini illius Aetolorum belli memoria apud Polybium intercidit: sed breviter Livius XLI. 25. in rebus anni 580. Per haec tempora, inquit, Aetolorum in semet ipsos versus furor mutuis caedibus ad internecionem adducturus videbatur gentem. Quod autem πρότερον ait Polybius, refertur ad saevum illud factum, quod nunc hoc anno apud eosdem Aetolos commissum est; cuius idem Livius XLV. 28. his verbis meminit: (Aemilio Paulo) in itinere sordida turba Aetolorum obcurrit; mirantique & percunctanti, quid esset, desertur, quingentos quinquaginta principes ab Lycisco & Tisippo -- interfectos, alios in exilium actos esse, bonaque eorum qui interfecti essent, & exsulum, possidere qui arguebant. Adde eundem ibid. initio cap. 31.

Vers. 5.

Vers. 5. βραχὲ δ' ἀνώτερον χρόνῳ. Parum commode Valesius, recenti autem memoria; quod servari a nobis non debebat. Rescribe, paullo vero superiori memoria. Ibid.

Ibid. ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἀρσινόην σφαγαῖς. Nulla alia
istarum *caedium*, ad *Arfinoen*, Aetolise urbem, *commissa-*
rum mentio, quoad sciam, superest: sed videtur Polybius
de ea re verba fecisse libro IX. in rebus anni a Roma
condita 543. vel 544. Vide Reliq. libri IX. c. 45, 1 sq.
& ibi notata.

Vers. 9.

Vers. 9. Χάρπας. De hoc homine vide sis loca ad *Vers. 9.*
cap. 10, 3 sq. citata.

CAPUT XV.

Cap. XV.

Vers. 1. Ἐπισημνόμενος δὲ τοῦ Σικυῶνος &c. Livius *Vers. 1.*
XLV. 28. de Aemilio Paulo: *Sicyonem inde & Argos,*
nobiles urbes, adit: inde haud parum opibus Epidaurum,
sed &c.

Ad Vers. 2 & 3 sq. confer eundem Liv. ib.

Vers. 2. 3 sq.

Vers. 5 sq. Vide Liv. XLV. 34.

Vers 5 sq.

His Fragmentis adde illud, quod ex Snida in *Εὐ-*
κρίπῃ retulimus in *Spicilegio Reliquiarum ex Polybii li-*
bro XXX. Tom. V. p. 44 sq. Ceterum rectius ante eam
Eclogam, quam cap. 10. exhibuimus, reposita fuissent
Fragmenta ista, quæ hoc capite collegimus; nam *ante*
decem legatorum adventum L. Aemilius Graciam cir-
cumsiit, ut Livius disertè docet XLV. 27.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 1. ἦλθε καὶ Προυσίας ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ῥώ-
μην. *Prusiae adventum Romam*, & Eumenis in Italiam
adventum, disertè Livius (XLV. 44. & Epit. lib. XLVI.)
ad eum annum refert, quibus consulatum gesserunt M.
Claudius Marcellus, C. Sulpicius Gallus, id est ad an-
num ab V.C. 588. Polybius vero, *ineunte hyeme hæc*
gesta esse scribens cap. 17, 14. videtur significare, sub
finem etiamnum superioris anni hæc evenisse. Nam
initium quidem illius hyemis, quæ annum consularem

Vers. 1.

Verf. 1. 588 clauſit, non potuit dicere: nec enim ita ſero venire voluiſſe reges illi cenſendi ſunt, aliorumque populorum legati, Romanis de ſelici belli Perſici exitu congratulaturi: & Theætetus, Rhodiorum legatus, (de quo cap. 19. Legat. XCIX. agitur) cum jam anno 587 Rhodo eſſet præfectus, (vide cap. 5, 4 & 11.) non exeunte demum anno 588. primum fuerit in ſenatum Romanum ingreſſus; ſed conſentaneum eſt, ſenatum ei reliquiſque exterarum gentium legatis, pro more, datum eſſe poſtquam novi Conſules anni 588. Idibus Martiis magiſtratum iniſſent; Pruſiæ vero regi, nil impedit, quo minus credamus ſtatim advenienti ſenatum eſſe datum, priuſquam novi conſules eſſent creati. Neque tamen eo minus eam rem ad annum 588. referre Polybiuſ potuit, quem & aliâs vidimus, (ad XX. 3, 1.) quæ per hyemem geſta ſunt, ad eum annum retuliſſe, qui eamdem hyemem eſt conſecutus. Ceterum ad Fragm. de Pruſia cõſ. Diodori Sic. Eclog. XXII. de Legat. ad verbum pæne ex Polybio deſcriptam, T. II. p. 625. ed. Weſſeling. Adde Ap- pian. Mithrid. c. 2.

Ibid. συγχαρησόμενος. cf. c. 17, 5. Perperam συγχαρησόμενος Bav. conſuſis α & ω vocalibus. cf. ad III. 49, 6. *Ibid.* τῇ συγκλήτῳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς, imperatoribus, ſc. L. Aemilio & Cn. Octavio, quorum uterque triumpho honorem obtinuit. Sic vero corrigendum monuerat Perizon. Animadv. hiftoric. cap. 1. p. 38. edit. Harleſ. Pariter REISKIUS: „Imo vero στρατηγοῖς, ait. Quo refero quodammodo verba Livii XLV. 44. quo capite locum hunc Polybii expreſſit: omnium, qui in Macedonia fuerant imperatores, favore eſt adjuſtus.“ — Conf. c. 10, 1.

Verf. 2. *Verf. 2.* Ὁ δὲ Προυσίας οὗτος οὐδαμῶς γέγονεν ἄξιος &c. Livius XLV. 44. ad verbum hæc habet: Polybius eum regem indignum majeſtate nominis tanti tradit; pileatum, capite raso, obviam ire legatis ſolium, libertam-
que

que se populi Romani ferre, & ideo insignia ordinis ejus gerere. Romæ quoque, quum veniret in curiam, &c.

Verf. 3. ἐξυρμένος. Corrupte ἐξηρμένος Bav. Tum Verf. 3. idem πόλιον pro πίλεον, & τάβενναν pro τήβενναν. Eisdemque vel similibus erroribus contaminatus in hac Ecloga erat Vrsini codex, de quibus sigillatim quidem ille nil monuit, sed generatim ait: Diodori locus auxilio nobis fuit ad tollenda aliquot menda, quæ Polybii Fragmentum maculaverant“. — Ibid. καὶ πίλεον ἔχων. καὶ πίλεον ἔχων λευκὸν Diodor. l. c. — Ibid. καὶ καλκίους. VRSINVS, καλῆας edens: „Ita emendavimus, inquit, cum Polybius in msto habeat corrupte καλκίους, pro καλῆας, & πάντιλον Diodorus, qui a Polybio accepit.“ — Cujus rationem merito damnavit WASSLINGIUS ad Diodor. monens, καλκίους ipsum esse latinum vocabulum calceas; cum quo paulo etiam magis convenit καλκίους, quod dedit Bav. Calceus Romanorum erat; cum ὑπόδημα, id est solea, Græcorum esset & orientalium gentium.

Verf. 4. βουλόμενον. βουλομένου Bav. — Ibid. ἀγεν. Verf. 4. νεστέραν Casaubono debetur. ἀγενεστέραν, simplici litera ν, Vrsinus habet cum mstis.

Verf. 5. καθείς τὰς χεῖρας ἀμφοτέρως. Livius: sub. Verf. 5. missis se. — „Qui deos adibant, manibus demissis limina templorum osculabantur. Vide Dionem Chrysostom. p. 313, 16. Morem illum adhuc seculo XVI. obtinuisse in America, testes sunt auctores itinerum illuc peractorum. Vid. Morini Diff. de Osculatione manuum in Comment. Acad. Inscript. T. II. & apud Orientales ille mos adhuc obtinet.“ REISKIUS. — Ibid. προσκύνησα τὸν οὐδὸν καὶ τοὺς καθήμενους, ἐπιφθονῶν. Nec necessaria ullo modo videtur, nec aliàs placet, Reiskii emendatio: καὶ τοῖς καθήμενοις ἐπιφθονῶν, χαίρете, ἔφη, θεοὶ σωτῆρες. Corrupte vero τὸν οὐδὸν pro

Vers. 5. pro τὸν οὐδὲν, Bav. — *Ibid.* γυναικισμοῦ. Sic in Notis citat hunc locum Vrsinus; & eadem terminatione nomen istud scribit Bav. licet initio prorsus corruptum, *μιακισμοῦ*. Quare nescimus, unde γυναικισμοῦ in Vrsini contextum irrepfit. Eodem quidem modo editum ab eodem Vrsino in Diodori Sic. Ecl. XXII. videmus, sed, an ex msto codice ibi ducta sit ista nominis forma, nescimus: nihil in Notis monuit ibi Vrsinus, & in cod. Bav. desideratur illa Ecloga. γυναικισμὸς formam legitimam iudicavit ERNESTVS in Lexic. Polyb. monens tamen, alteram esse fortasse a γυναικίας, *effeminatus*. — *Ibid.* ἐπιγενομένων recepimus ex Bav. ἐπιγενομένων edd.

Vers. 6. *Vers. 6.* περὶ ᾧ καὶ τὸ γράφειν ἀπρεπὲς ἦν. Forte ᾧ, ait Reiskius. Immo vero nullo modo ferri ᾧ posset: sed aut εἰη oportebat, aut potius tenendum ἦν, subintellecta particula ᾧ, *foret*; nam adjecta ea particula non præcise opus est. — *Vers. 7.* δι' αὐτὸ τοῦτο Φιλανθρ. Mendose δι' αὐτοῦ τὸ Φιλανθρ.

Cap. XVII.

CAPVT XVII.

Vers. 2. *Vers. 2.* διαβεβλημένοι γὰρ πρὸς αὐτόν. *nam cum infensi ei essent.* Eadem notione verbum istud apud Platon. in Phædone (c. 12. ed. Forsteri) cum dativo casu constructum habemus. Mendose διαβεβλημένοις h.l. Bavar. De *Eumenis* adventu in *Italiam* Livius lib. XLVI. egerat, ut ex Epitome illius libri adparet; nam plenam Livii historiam post librum XLV. non minus quam Polybii, invidit nobis fortuna. — *Ibid.* ἐμφανίζειν αὐτούς. αὐτούς Bav. neutiquam male: sic mox ἐκθεατρίῃν αὐτούς edd, cum msstis.

Vers. 3. *Vers. 3.* ἐξετίμησαν. ἐξετίμησαν Bav. — *Vers. 4.* τῇ τῶν ἐκτὸς Φαντασίᾳ. τῇ τῶν ἐκτὸς Φαντασίαν idem cum cod. Vrs.

Vers.

Verf. 5. ἀπιθάνου τινὸς αὐτοῖς. ἀπιθάνου τῆ ἑρῖα αὐτοῖς Verf. 5.
 (sic) Bav. in qua monstrosa scriptura quid lateat, videant acutiores: nos contenti fuimus Vrsiniana lectione, quæ utrum e ms. cod. ducta sit, an editoris debeatur ingenio, nos præterit. — *Ibid.* εὔροντο λύσιν τοῦ προβλήματος τοιαύτην. Quamquam speciosa erat scriptum cod. Bavár. εὔρον τὴν λύσιν, veriti tamen sumus a vulgata recedere, ob simillimum verbi εὐρίσκειν usum lib. VI. 38, 1. Mox vero pro τοιαύτην, prorsus mendose idem Bav. αὐτὴν præfert.

Verf. 6. Ὡς γὰρ καθόλου δυσαρεστούμενοι &c. — Verf. 6.
 „καθόλου verbum, quod est apud Polybium, confirmat veterem lectionem (in Livii Epitome) in commune, pro qua in vulgatis codicibus erat, in comitio.

Verf. 7. Septem verba, εἰ τι τυγχάνει τῆς συγλήτου Verf. 7.
 χρειαν ἔχων, per typhothetæ errorem in editione Gronoviana, & inde etiam in Ernestina prætermissa erant. Pro εἰ τι, mendose ἤτι habet Bav.

Verf. 9. Φήσας. Recte hoc Casaubonus jam in Verf. 9.
 fione expresserat: nulla re opus habere se confirmans.

Verf. 12. τὸν συνβαλισμὸν recte Casaub. & seqq. Verf. 12.
 sentiente Bavarico, putamus & Vrsini codice. Mendose τὸν συνβαλισμὸν ed. Vrsi.

Verf. 13. πάντῃ πάντως, quovis modo. Nil opus fuit Verf. 13.
 jota subscripto: satis erat πάντῃ. πάντως vero ex cod. Bav. restituiamus, quod etiam ex conjectura ad oram sui libri adnotaverat Gronov. Temere vulgo πάντες, quod haud dubie debetur Vrsini ingenio. Amat illa jungere, πάντῃ πάντως, Polybius. Vide ad IV. 40, 5.

Verf. 14. ἔτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος. Vide ad Verf. 14.
 verf. 1. hujus capituli. καταρχομένου τοῦ χειμῶνος dixit XX. 3, 1.

Verf.

Verf. 15. *Verf. 15.* ὃς οὐκ. Caret δὲ Bav. — *Ibid.* ἀπεστάλ-
κει, correximus monente Reiskio. Vulgo omnes perpe-
ram ἀπεστάλκει.

Verf. 16. *Verf. 16.* οἷς ἅπασιν &c. — „Aut οἷς pro τούτοις hic
debet accipi, aut deest aliquid in hac regione.“ REIS-
KIVS. — At istiusmodi ἀνακολουθίας sermonis, post
suspensam per parenthesin orationem, familiares scriptori
nostro sæpius observavimus, vide ad I. 82, 13. — *Ibid.*
πλὴν τῶν Ῥοδίω. Cf. cap. 5. & c. 19,

Verf. 17. *Verf. 17.* τούτους δέ. Mendose τούτου δὲ Bav. — *Ibid.*
παρέπεμπε. Casaubonus: quos senatus, modo spe, mo-
do metu in posterum ostentato dimisit. — Ad quæ REIS-
KIVS monuit: „παρέπεμπε, aspernatus est, cum con-
temptu & fastidio transmisit. Et sic quoque accipi debet
p. 1307, 22. [XXXI. 19, 3.] & p. 1354, 19. [XXXVIII.
2, 5.] ubi Casaubonus recte vertit. Conf. p. 1455. ult.
& 1456, 17. [XXXII. 9, 9. & c. 10, 3.] Pari modo
apud Appianum p. 123. [de rebus Syriac. cap. 56. T. I.
p. 620. nostræ edit.] παραπέμποντα est contemptentem ver-
tendum, non comitantem.“ — Perspice utique: atque
id correctum in nostra Appiani editione velimus. Eodem
modo apud Diodor. Sic. IV. 34. τὸ παραπέμπειν oppo-
nitur τῷ προτιμᾶν. — *Ibid.* κοινῆς ἐμφάσεως ποιούσα,
dubiam, ancipitem significationem eis faciens de futuris.

Ibid. ἐπείχετο δὲ καὶ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους. ἐπίσχετο
δὲ Bav. Casaubonus: sed & Atheniensibus irati Patres erant.
REISKIVS: ἐπείχε legendum, ait, in activo. irasci ali-
cui & odium clandestinum foveere est ἐπέχειν τινι, non
ἐπέχεσθαι. — ERNESTVS: „ἐπέχεσθαι κατὰ τινα, in-
sensum esse alicui, Excerpt. Legat. XCVII. ubi tamen
pro ἐπείχετο leg. ἐπείχε, ut placet Reiskio.“ — Nos
quidem fatemur, de illa notione, quam verbo ἐπέχειν
tribuerunt docti isti viri, nihil comperti nos habere. ἐπέ-
χειν τινι (scil. ἑκτον vel ἑαυτὸν) apud Homerum scimus
passim

passim legi pro *equum dirigere in aliquem, hostiliter aliquem adgredi*: sed, quid illi usus ejus verbi huc faciat, non videmus. Quare ex ea notione, qua *adversum sustinere, incertum esse* significat, illud interpretati eramus. Nunc vero denuo relegentibus excutientibusque hunc locum, & quæ præcedunt, & quæ sequuntur considerantibus, (nam caput sequens arte cum hoc cohæret) probabile factum est, vim illorum verborum, *ἐκείχῃς*, vel, ut ipsum vulgatum teneamus, *ἐκείχετο δὲ* (id est *ἐκείχῃς ἑαυτὴν*) καὶ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους, hanc fere esse, *verum, æquum erga Athenienses continuit se senatus*, id est, *non nimis promptum se demonstravit: studium suum et benevolentiam, qua aliorum populorum legatos est profectus* (vers. 16.) *continuit temperavitque*. Quod vero *ἐκείχετο* habet Bav. minime id contemnendum videtur.

Vers. 17.

CAPUT XVIII.

Cap. XVIII.

Vers. 1. Οἱ Ἀθηναῖοι παρεγένοντο &c. Proxime hæc Vers. 1. cohærent, ut modo monuimus, cum præcedenti Ecloga. Ac nil aliud ad complendam orationem desiderari videtur, nisi Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι &c.

Ibid. ὑπὲρ τῆς τῶν Ἀλιεργίων σωτηρίας. — „ne sub corona venirent. vide Liv. XLII. 63.“ REISKIUS: — At jam pridem veniisse, urbe eorum a fundamentis diruta, docet ibi Livius. Itaque pro eis deprecantur Athenienses, ut e servitute liberentur, & urbs eis restituitur. Sed quam defunctorie & parum serio id precati sint, ostendit mox alterum petium.

Vers. 2. παρακουόμενοι correxit Vrsinus. Mendose Vers. 2. παρακουόμενοι cod. Vrs. παρακινόμενοι Bav. — Ibid. περὶ Δήλου καὶ Λήμνου. Ex insulæ a Macedonum regibus ademtae Atheniensibus videntur. Perperam περὶ Δήλον καὶ Λήμνον Bavar. — Ibid. εἰς ἑαυτούς. Sic a se emendatum ait Vrsinus, cum in cod. fuisset εἰς ἑαυτούς.

Sed

Vers. 3. Sed in εἰς *καυτοὺς* consentit Bav. — *Ibid.* τὴν πτῆσιν. Sic recte habet Vrsinus in contextu, & seqq. edit. In notis Vrsini vero κλῆσιν bis scriptum, operarum putamus errore. τὴν ὠτῆσιν Bav. sub qua scriptura videndum an aliud quid lateat.

Vers. 4. *Vers. 4.* πόλιν σχεδὸν ἀρχαιοτάτην. Homero celebratam Iliad. II. 503. — *Ibid.* ἀφαιρουμένους correxit Vrsinus. ἀφορουμένους mssti. — *Vers. 6.* οἰκῆον, οἰκῆος Bavar.

Cap. XIX.

CAPVT XIX.

Vers. 1. *Vers. 1.* Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον Θεσπίτης &c. Et hæc Ecloga proxime cum præcedentibus cohæret. vid. cap. 17, 16. De *Theateti* vero legatione conf. c. 5, 4 & 11.

Vers. 3. *Vers. 3.* ἔκ τε Καίνου &c. cf. c. 5, 11 sqq. *Stratonica*, sicut Caunus, Carizæ erat. — *Ibid.* ἐγένετο δόγμα, Ῥοδίους ἐξάγειν τὰς Φρουράς &c. Casauboni hoc debetur ingenio. ἐγένετο δόγμα, Ῥοδίοις ἐξάγειν τὰς Φρουράς Vrsin. cum msstis; quod teneri poterat, ni fallor, debebatque, inserto commate post Ῥοδίους.

Vers. 4. *Vers. 4.* οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλόφρονα καὶ Ἀστυμήδην. Vid. c. 4, 1.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Breve Fragmentum, Κατὰ τὴν Πελοπόννησον &c. quod in Eclogis de Legationibus num. CIII. vulgo legitur, manifeste cohæret cum Ecloga Valefiana, Τοῦ περὶ Καλλιμάχου &c. Hæc autem Ecloga, ex codicis Peiresciani præscripto, ad *Librum XXX.* Polybii fuit referenda: certe post hanc Eclogam demum in illo codice notabatur Λόγος λ'. id est, *Liber XXXI.* Quare quum prius illud Fragmentum in eis Legationum Eclogis vulgo poneretur, quæ e libro XXXI. descriptæ sunt, nam
Leg.

Leg. Cl. manifeste cohæret cum eo Fragmento, quod ex lib. XXXI. ductum diserte Athenæus ait, vide XXXI. 3-5.) hunc in locum illud transtulimus: cujusmodi transpositionem etiam cum aliis quibusdam brevioribus Eclogis fecimus, veluti Leg. XLIX. lib. XXIV. c. 11. & Legat. XC. lib. XXIX. c. 1. Quod si quidem aliunde compertum esset, nullam fidem mereri istam Notam codicis Peiresciani; (quod de alia simili Nota, quam idem codex præferebat, vidimus ad XXX. 6, 1. & locis ibi citatis;) potuerat utique Leg. CIII. suo loco in rebus *Libro XXXI.* expositis relinquere, & Ecloga Valesiana ibidem ei subungi. Quam rationem si quis præferendam censuerit, facile nos quidem patiamur. At sic priora quinque libri XXXI. capita, una cum hoc, quod sextum caput Libri XXXI. ea ratione erat effecturum, non ad A. V. 589. sed ad annum etiamnum 588. fuerint referenda. Nam, quum jam anno 587. Achæorum principes fuerint Romam evocati, (vid. Adn. ad XXX. 13, 1.) consentaneum est, populum Achæorum non anno 589. demum Romam legatos misisse, qui pro suis populis deprecarentur. Et, sicut haud dubie hoc caput ad A. V. 588. pertinet, sic nil magnopere impedit, quo minus etiam reliqua quinque priora libri XXXI. capita ad eundem annum 588. referantur: &, quod XXXI. 1, 3. legimus, *novos Rhodiorum legatos adulta jam ætate* (*ἡλικιωτάτους*) *Romam advenisse*, si conseras cum vers. 2. ibid. & cum XXX. 19, 3 sq. videtur etiam revera indicare, eodem adhuc anno 588. legationem istam Romam advenisse, quo imperatum est Rhodiis, ut Cauno & Stratonicea præsidia abducerent.

Ista igitur ratio si probatur, finientur *Reliquiæ Libri XXX.* cum capite nostro 15. & a cap. 16. incipient *Reliquiæ Libri XXXI.* Eidem vero rationi aliunde etiam haud exigua veri species accedere videtur. Nam (quod ne utique h. l. silentio prætereundum erat, & cujus etiam rei causa potissimum quæstionem hanc, quæ per se minuta videri poterat, uberius excussimus) cum Rebus A. V. 587.

Polybii Histor. T. VII.

Y y

gestis

gestis finitur ea *Pars præcipua & principalis Historiarum Polybii*, quam solam primum exsequendam susceperat; qua *Res intra LIII. fere annorum spatium, ab initio Punici belli secundi usque ad Persici belli finem* (ab ineunte Olymp. CXL. & anno ab V. C. 535. usque ad annum 587.) *gestas* complecti constituerat, quemadmodum diserte ipse docet I. 1, 5. ubi vide Notata, tum III. 1, 9. & III. 4, 1 sq. Cui potiori parti suæ Historiæ, priusquam novæ illius historiæ exordium faceret, (quæ a novis in imperio Romano motibus ab Olymp. CLVI. A. V. 599. usque ad belli Punici III. & Achaici belli finem A. V. 609. progrediebatur,) veluti *Adpendicis* loco adtexuit earum rerum expositionem, quæ ab exitu belli Persici usque ad novorum illorum motuum initium, adeoque ab A. V. 588. usque 598. gestæ sunt: qua Adpendice id præcipue propositum habuit, ut, cum, *quo pacto Romani, per totum orbem terrarum viatores & domini, administrarint dehinc imperium, tum, quis fuerit, singulorum populi status, & quonam modo animati fuerint in principem terrarum populum*, ostenderet, quemadmodum ipse professus est lib. III. c. 4. Hæc igitur Adpendix (quod ex Reliquiarum vestigiis intelligitur) duobus Libris, XXXI & XXXII. erat comprehensa: & ex his, quæ dicta sunt, sit utique probabile, Librum XXXI. a rebus anni ab V. C. 588. incepisse.

Verf. 1. *Verf. 1. παραγενομένων τῶν πρεσβευτῶν.* De legatis agitur Romam missis ab Achæis, ad deprecandum pro evocatis. Pausan. VII. 10. καὶ Ἀχαιῶν ἄλλοτε ἄλλας ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν πρεσβείας τε καὶ ἰερείας ἐπιπεμπόντων, λόγον ἐποιούνητο οὐδένα. Conf. Nostrium XXXI. 8, 1. — *Ibid.* τοὺς περὶ Καλλιμάχην. Cf. XXX. 10, 9.

Verf. 2. *Verf. 2. Τοῦ περὶ Καλλιμάχην μίσους.* — „τὸ πρὸς Καλλιμ. μῖσος, aut τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Καλλ. μίσους.“ **REISKIUS.** — Quorum alterutrum utique necessarium videtur: certe πρὸς Καλλιμάχην pro περὶ Καλλ. legendum; tunc forsan ad τοῦ μίσους intelligi poterit περὶ, nam & τεκμαίρεσθαι τι dicitur, & τεκμαίρεσθαι περὶ τινος. — *Ibid.* Ἄνθρω-

Ἀνδραῖδαν. Eandem, ut socium Callicratis, commemoratum vidimus XXIX. 10, 1.

Vers. 3. τῆς γὰρ τῶν Ἀντιγονείων πανηγύρεως. Ad vulg. Vers.
 gatam scripturam Ἀντιγόνων, monuit VALESIVS: „Legendum τῶν Ἀντιγονείων. *Antigonía* videtur fuisse dies festus in honorem Antigoni ejus, quem Tutorem vocant, institutus a Sicyoniis.“ — Adde Notata ad XXVIII. 16, 3., *Ibid.* ἐν τῷ Σικυῶνι. ἐν τῇ Σικ. scribendum putavit VALESIVS; præter rationem. vide II. 52, 5. XXX. 15, 1. — *Ibid.* κοινὰς μάκτρας. Quum κοινὰς μακρὰς vulgo, præeunte codice, legeretur, σκηναὶς pro κοινὰς scribendum suspicatus est VALESIVS; κλίνας vel κοίτας Gronovius. Perspecte vero REISKIVS, non in κοινὰς, sed in μακρὰς inesse vitium videns: — „Imo vero μάκτρας, ait, *mastras, solia balnearia, omnibus communia*. Sic dictæ sunt illæ *mastræ* ad similitudinem pisteriorum. Eadem ignominia affectos Socratis accusatores narrat Plutarchus in lib. de Invidia & odio p. 954, 26.“ [p. 538. ed. Wechel.] — Quod autem ait καὶ πύλους ταύτας παρακειμένας, indicat, πύλους *minora* fuisse *vasa*, quam μάκτρας; quod & inde constat, quod πύλος etiam quævis *urna, cacabus, & urceus* dicitur; in μάκτρας autem duo etiam homines simul lavari possunt, ut ex illo Eupolidis dicto apud Pollucem VII. 168. intelligitur: Εἰς βελανέϊον εἰσελθὼν, μὴ ζήλοτυπήσης τὸν συμβαίνοντά σοι εἰς τὴν μάκτραν. Quare nescimus, cur spreta Reiskiana emendatione, ita ut ne mentionem quidem ejus facere dignaretur, e longinquo incertam petere conjecturam ERNESTVS maluerit, quam certo Reiskii invento uti quod e proximo offerebatur. „πύλος, inquit, (in Lexic. Polyb. ad hoc vocab.) est instrumentum balneatorium; a recentioribus μάκτραν vocari tradit Pollux, *solum*. Sed præcedentia verba sunt corrupta, quibus ait, in balneis esse κοινὰς μακρὰς. VALESIVS corrigit σκηναὶς, quos & *tholos* vocant Græci, [Germani] *Badstuben*: sed his non convenit, quod *adjeßas* ait πύλους. Intelligenda sunt *lavacra profundiora & latiora, in quæ plures descendere & una lava-*

lavari possent: πολυμβήθρας vocant, ex quo forte lectio vitiosa orta, cum fuerit κοινὰς πολυμβήθρας.“

Verf. 4. *Vers. 4. εἰς ταύτας ὅτε τις καθείη.* REISKIUS: „Aut εἰ ταύταις ποτὲ τις καθίη, a καθιέναι, aut εἰς ταύτας ὅτε τις καθίη, aut καθίζη, aut καθίη, nam parum refert. καθιέναι, pro καθιέναι ἑαυτὸν, aut pro κατιέναι dici, monitum est ad p. 279, 20.“ — De verbo καθιέναι rectissime utique vir doctus monuit. At particula ὅτε optativum s. potentialem verbi modum requirebat, conjunctionem non admittit.

Verf. 6. *Vers. 6. τοὺς δὲ συρριγμοὺς &c.* Citavit hæc verba Suidas in Συρριγμός. — *Ibid. ἐπιβάλοιτο.* Postulavit hoc constans Polybii aliorumque scriptorum in hoc verbo usus.

Finis Tomi Septimi.